

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_174374

UNIVERSAL
LIBRARY

ENGLISH-PERSIAN
DICTIONARY

Second Edition Reprinted.

AN
ENGLISH-PERSIAN
DICTIONARY

COMPILED FROM ORIGINAL SOURCES

BY

ARTHUR N. WOLLASTON, C.I.E.

H.M.'S INDIAN (HOME) SERVICE

TRANSLATOR OF THE "ANVÂR-I-SUHAILÎ," EDITOR OF THE MIRACLE
PLAY OF "HASAN AND HUSAIN," ETC.

LONDON
JOHN MURRAY, ALBEMARLE STREET, W.
1922

TO THE
MEMORY OF A MOTHER
IS DEDICATED ALL THAT IS WORTHY OF ACCEPTANCE
IN A VOLUME IN WHICH SHE TOOK A LIVELY
INTEREST, AND WHICH, WITH ALL ITS
DEFECTS AND IMPERFECTIONS, SHE
WOULD HAVE WELCOMED AS
THE WORK OF
HER SON.

PREFACE.

THE need of a modern English-Persian Dictionary can scarcely be questioned, the massive volumes edited many years ago by Richardson and Wilkins respectively being out of print and well-nigh unprocurable ; in any case, also, for various reasons, they are by no means suited to the requirements of the present day, while the few other works which have appeared are, for the most part, compilations by natives of India, unacquainted with the spirit of the English language, and at best they rise but little beyond the level of vocabularies. In these circumstances, as I know from personal experience, a student is beset with difficulties, and from this point of view no apology is needed for an attempt to fill a void so serious and perplexing. There is, however, another aspect of the case, respecting which an explanation is due to the public. Reference has been made to the attempts of foreigners to cope with the difficulties of a strange tongue ; the failure of an Englishman to grasp the endless shades of meaning of so ornate and mellifluous a language as Persian would scarcely be less conspicuous. Indeed, for my part, I am quite prepared to admit that a Dictionary should be the joint work of two individuals, responsible each in his own sphere for the accuracy of the work. Why, then, it may be asked, have I attempted single-handed a task for which I avow that a coadjutor is incumbent ? The question is reasonable, and, considering that, by the inherent nature of things, a Dictionary must of necessity, for good or ill, leave "footprints on the sands of time," the answer is important. It seems right, therefore, that I should state precisely the grounds upon which I am tempted to hope for the accompanying work that approbation with which the public have been kind enough to receive my former efforts in

the path of Oriental lore. It must be confessed that, from the very first, I was conscious that the fact that I have never had an opportunity of studying the language in the country where it is spoken placed me under an immense disadvantage, as compared with others more fortunate, who, from long residence in Persia, had the means of gaining a critical knowledge, which can scarcely be otherwise acquired. So fully alive was I to the difficulties of my position in this respect, that, had a more competent person been disposed to take the matter in hand, I should not have ventured to commence a task which, under the most favourable circumstances, could not be otherwise than tedious and, in some measure, unsatisfactory. As, however, time passed without an indication that anyone was willing to undertake the duty of compiling an English-Persian Dictionary, I determined, though with diffidence, to make the attempt myself, and I resolved to reverse a Persian-English Dictionary. But, on reflection, it at once became evident that such a mode of procedure would not ensure a practical result, for the obvious reason that, when translating from Persian into English, the student needs the use of every word, however pedantic and scarce, which is to be found in any author of note; on the other hand, as regards rendering from English into Persian, the introduction of obsolete or neglected phraseology into a Dictionary would retard rather than assist the learner, who would not be likely to possess that knowledge and experience which alone could enable him to select fitting and suitable equivalents.

These considerations, while they induced me to abandon the idea of reversing a Persian-English Dictionary, impelled me to adopt, if possible, some course which should at once ensure the omission of what was superfluous, and the introduction of such words as experience might dictate to be requisite and advantageous. The dilemma was perplexing, and ultimately, as my only resource, I determined to enter upon an extensive course of reading, with the view of culling from newspapers and modern works as many terms as within a reasonable time might be possible. The labour was enormous, extending over a period of years; and in the end, so considerable a mass of material was collected as to justify the

commencement of the undertaking upon which I had resolved. In this portion of the work I received much assistance from Lieut.-Colonel Ross, H.B.M.'s Political Resident in the Persian Gulf, who obtained for me collections of words and idioms the value of which it would be difficult to overrate. Matters were in a fragmentary and unsettled state, when, about two years ago, the native translator to the Bushire Residency, by name Mirza Baker, came to this country, and, on his arrival, placed himself in communication with me, in order to assist in a work rumours of which had reached him. A very short conversation served to indicate that my new acquaintance was a ripe scholar. Not only was he familiar with the Arabic and Turkish languages, which supply so many of the words in modern use in Persia, but, possessing a truly remarkable critical knowledge of his own tongue, he was enabled to afford the explanations so necessary to me. I gladly availed myself of his services, and, trusting to his revision, I also added to my collection some thousands of words, respecting which, as I had not absolutely met with them in the course of my reading, I had some doubts whether they should be introduced or omitted. I may mention—not in any spirit of arrogance or presumption, but simply as a fact which may tend to enable the public to form an estimate of the value of the work now presented to them—that six months were consumed in the mere revision of the fragmentary matter which I had collected, a task which Mirza Baker conducted throughout in personal communication with myself. At this stage I deemed myself justified in allowing an announcement to appear in a literary journal, intimating that the Dictionary was approaching completion. But, alas! for the vanity of human plans and schemes. A few months after the statement to this effect was published in the *Athenæum*, I found that the task of working up the rough notes would involve a labour, not of days or of months, but of years. In despair, I almost contemplated abandoning such a Herculean task, when one morning, to my surprise, I received an offer from an unknown correspondent in this country to place at my disposal papers which were deemed of possible use in connection with the work which I was understood to have in hand.

In due course the documents arrived, and, to my amazement,

they turned out to be nothing less than a miniature Dictionary, compiled some years ago by a gentleman during a residence in Persia. I examined the production most critically, and could find scarce a fault therein. Somewhat perplexed as to what course to pursue, I ultimately determined to defer the publication of my own larger work, and to revise this "Pocket Dictionary," intending to resume my own labours on the appearance of its less pretentious companion, an event which I had hoped would not be long delayed. My correspondent was Mr R. Monro Binning, and I can only regret that it did not fall to his lot to undertake a task for which he is so eminently qualified, whether as regards practical experience gained during a residence in Persia, or critical knowledge of the minutiae of the language. Commencing the revision of his Dictionary, I soon perceived that, accurate as it was in all respects, it was too concise for my purpose; indeed, with the modesty which has characterised all his proceedings in the matter, Mr Binning would never allow that his book was more than a mere vocabulary. In these circumstances, I was again compelled to change my plans, and instead of placing before the world a Dictionary which I felt was very far from complete, I determined to add thereto to a degree sufficient for ordinary requirements; the result is the work now before the public. As, however, I increased the bulk of Mr Binning's text to at least twice its original size, I did not deem it fair to that gentleman to burden him with the responsibility of authorship, seeing that many of the sins—at any rate, of commission—must be laid to my charge.

I should wish to guard myself against the presumption that the present volume is in any degree complete; as previously stated, the preparation of a Dictionary of such magnitude as would be requisite to ensure the introduction of all the words in common use must of necessity be a labour of years. In my own case, the comparatively limited amount of time at my disposal will still further tend to defer the appearance of the larger work which I have undertaken; meanwhile, the accompanying compilation is presented in the hope that it may serve for ordinary purposes of reference. Small and insignificant as it is, a considerable degree of care and labour has been expended in its preparation. That numerous

omissions will be found I freely acknowledge; but I should wish to state, with reference to the faults of "commission," that I have inserted nothing on my own individual authority, so far, that is, as "coining" words is concerned. I do not attempt to disguise that, not improbably, in some instances, I may have placed erroneous interpretations upon terms with which I have met in the course of my reading, in which case errors would, as an inevitable consequence, have crept into the Dictionary; however, when any doubt existed in my mind, I have preferred to omit rather than to mislead. With regard to the large array of words in colloquial use, which now for the first time have received "a local habitation," I am privileged to quote, as the authority for their introduction, the names of Mirza Baker, Mr Binning, and Lieut.-Colonel Ross, each of whom has supplied me with information derived from a residence in the districts where the words in question are used in ordinary conversation. As to the mode of spelling and the accuracy of transliteration in such cases, I cannot avoid assuming a large degree of responsibility; indeed, it was impossible to do otherwise than choose a path for myself, in a direction where none had preceded to mark the way. As, however, Mirza Baker was constantly at hand to guide and counsel, I have some confidence as to the soundness of the results.

It will be observed that there are comparatively few renderings given for verbs, the object being to save space; but the omission will not, it is thought, occasion much inconvenience to the student, who can refer to the substantive, and add thereto an auxiliary verb, a process of "coining" which is strictly legitimate, and not more open to objection than the construction of such English phrases as, to "do repairs," to "make way," to "have confidence," etc.

For a similar reason, also, it has not been deemed necessary to give numerous equivalents for words which can be found under their various synonyms. A compendious Dictionary must be deficient in some points, and omissions of this nature commended themselves, with the view of providing for the introduction of more uncommon words, the absence of which would not unlikely occasion the student difficulty and embarrassment.

It may be urged as an objection that, in the transliteration, no attempt has been made to discriminate between the various letters which, though entirely distinct in Persian, are rendered by the same equivalent in the Roman character. It was thought, however, that, as the original words are always at hand in case of doubt, no difficulty would be likely to arise, and the adoption of a strict system of transliteration, owing to the numerous diacritical marks which it involves, would have materially added to the size and cost of the work, a consideration which also rendered necessary the omission of any marks to indicate the language to which the various words owe their origin.

The adoption of a “v” in place of a “w” as the equivalent of the Persian letter و is open to criticism. Mirza Ibrahim, in his Persian Grammar, uses the former equivalent, while Mr Binning, who, having resided in the country for a considerable period, is of necessity a high authority upon such a point, also adopts the “v.” It is true that words of Arabic origin not unfrequently retain the original pronunciation of “w” assigned to them in that language, while in some districts the use of the “v” is comparatively rare; but I have been unable to gather that there is any fixed and invariable rule on the subject. On the whole, it seemed to me preferable to use a “v” as the equivalent of و, as being, in most cases, nearer to accuracy. Should the student have occasion to visit Persia, he will probably find no difficulty in adapting his pronunciation in this respect to the usages of the people by whom he may be surrounded. It is a matter of regret that the inquiries which resulted in this determination on my part were not completed till several pages of the Dictionary had been printed, an explanation which will, it is hoped, account for numerous inconsistencies in the earlier sheets of the Dictionary, and screen the author from the charge of want of care in the revision of the work. It would be hopeless to attempt an apology for the many errors which are to be found scattered throughout the pages of this volume, especially as regards the transliteration into Roman characters, a task, in some measure, hurriedly undertaken at the last moment, in deference to the views of those whose authority it would have been presumption on my part to have questioned. I can

only hope that, while, on the one hand, all that is worthy of commendation will not be attributed to me personally, so, on the other, the whole of the mistakes will not be chargeable to ignorance or carelessness on my part. It is, I believe, the universal experience of literary men, that, as regards works of magnitude, especially of the nature of a Dictionary, flaws will creep in, despite all efforts to prevent their appearance—a poor apology, admittedly, but the best it is in my power to offer.

No attempt has been made to arrange the various Persian equivalents according to a strict philological system; at the same time, when words in English have distinct and totally different meanings—such as “august,” which may refer either to a person or a month—care has been taken to direct attention to the point.

In regard to the Oriental portion of the text, I cannot speak in too high praise of the care and attention displayed by the Publishers; few, save those who possess personal experience, are aware of the endless mistakes in Eastern literature which owe their origin to the ignorance and carelessness of the printer. It is self-evident, however, that a revision of the proofs by a “reader” who understands the language cannot be otherwise than advantageous. Messrs Allen are fortunate in possessing such a gentleman, and I gladly avail myself of the opportunity of tendering to him my obligations for the intelligent assistance which he has afforded me in this respect.

No attempt is made to disguise the fact that the smallness and somewhat peculiar shape of the type are open to objection; but I may, perhaps, be permitted to explain that elegance has been sacrificed at the shrine of economy; as, for reasons which could scarcely be understood by an uninitiated reader, considerable space and time, and consequent cost, have been saved by the use of a fount of letters specially designed for works, of the nature of a Dictionary, where Oriental and English characters are continuously printed side by side.

It is a pleasant duty to express my warmest gratitude to Sir Frederic Goldsmid, who has not only from time to time afforded me the benefit of his experience and advice, but has invariably lent me that encouragement which can only be

appreciated by those who have toiled for years at a work which, though a labour of love, is none the less, of necessity, more or less tedious and disheartening. Nor must I omit to tender my best thanks to Dr Rost, the librarian of the India Office; not the least of the many advantages with which I have been favoured has been the privilege of a constant reference to that gentleman, whose profound learning and vast experience are only equalled by his courtesy and readiness to afford to others advice, the soundness and value of which it would be difficult to overrate.

The debt of gratitude which I owe to Lieut.-Colonel Ross and Mr Monro Binning may be measured by the extent to which they have assisted me in my labours. I have endeavoured to explain fully the important part they have played in the preparation of the accompanying work, and I trust I have not claimed for myself any merit which is their due. That I should freely avow the extent to which I am indebted to them, and gladly acknowledge my obligations, is a duty no less pleasant than incumbent.

Lastly, I would add that, frequent as are the mistakes which mar the accompanying pages, the errors would have been far more numerous and glaring, had it not been that I was fortunately enabled at every turn to have recourse to the profound learning and experience of Mirza Baker, who, as previously stated, has afforded me most valuable aid, for which I tender him my warmest thanks.

A. N. W.

GLEN HILL, WALMER,
January 1882.

PREFACE TO THE SECOND EDITION.

NEARLY a quarter of a century ago I published a concise English-Persian Dictionary. At the time I explained at considerable length both the need for such a work and also the reasons which had induced me to undertake the task. My efforts were so far successful that, as I am informed on the highest authority, the not inconsiderable number of words which of necessity were coined have been gradually accepted and are now incorporated into the current language of the country.

If, in these circumstances, I am tempted to indulge in feelings of pride, it is but fair to associate with myself Mirza Baker, who, as I announced at the time, materially helped me in the difficult task of adapting a language of untold antiquity to the requirements of modern life in all its varied and ever varying phases. I have already avowed, and I am proud to repeat, my obligations to a scholar—now alas! no more—whom I make bold to say has seldom, if ever, been approached as regards a close and intimate knowledge of Persian, and a familiarity with English which would put to shame many of our fellow-countrymen.

The first edition has now been exhausted, and as, so far as I know, the mistakes are neither numerous nor important, I have ventured to issue a reprint by a process which does not admit of corrections. I hope the public will continue to the new volume the patronage which for so long a term of years has been extended to its predecessor.

A. N. W.

GLEN HILL, WALMER,
6th March 1904.

ABACK, پشت pusht, عقب 'akab.
 ABAFT, پشت pusht, عقب 'akab.
 To ABANDON, گدازیدن guzāshtau, ترك
 کردن tark kardan (*vide* To LEAVE).
 ABANDONED, متروک matrūk, مخدول
 makhzúl, گدازخته guzāshtah.—
 (shameless) بی شرم bí-sharm, بی
 آبرو bí-áb-rú, بی حیا bí-hayá.
 ABANDONER, تارك tárik.
 ABANDONMENT, ترك tark, هجر hajr,
 هجران hijrán.
 To ABASE, فرود آوردن furúd áwardan,
 خوار گردانیدن khwár gardánidan,
 پست کردن past kardan.
 ABASEMENT, پستی. pastí, خواری
 khwárí.
 To ABATE, *vide* To DIMINISH
 (*lessen*).
 ABATEMENT, کمی kamí, تخفیف takh-
 fíf.—(*in price*) تنزیل tanzíl, رعایت
 ri'áyat.
 ABBEY, خانقاه khánakáh.
 ABBOT, امّاف uskuí.
 To ABBREVIATE, اختصار کردن ikhtisár
 kardan, مختصر کردن mukhtasar
 kardan.
 ABBREVIATION, اختصار ikhtisár,
 مختصر mukhtasar.
 To ABDICATE, *vide* To LEAVE, To
 WITHDRAW. To RESIGN.

ABJECTNESS, پستی *pastí*, دونی *dúni*,
 رذالت *razálat*, خواری *khwarí*.
 ABJURATION, بگشتگی *bar-gashtagí*.

To ABJURE, بر گشتن bar-gashtan.

ABLATIVE (case), به مفعول maf'ulu bihi, عنه مفعول maf'ulu 'anhu.

ABLAZE, سوزان súzán.

ABLE, زړنگ zaring, زیرک zírak, چابك chábuk, چست chust. — (capable) قادر kádír, توانا tawáná.

To be ABLE, توانستن tawánistan, دېدن bi-kúwat-i-khúd dídán, قابل بودن kábil búdan.

ABLUTION (previous to prayer), وضو wuzú, آبدست áb-dast, دست دست dast namáz. — (after defilement) استنجا tahárat, تطهير tathír, استنجا istinjá. — (of the whole body) غسل ghushl. — (with sand, in default of water) تیمم tayammum.

ABNEGATION, امتناع imtiná'.

ABNORMAL, استثنائی istisná'í.

ABODE, مکان makán, منزل manzil, خانه maskan, مقام makám, خانہ khánah, مقبره má'bid, مقر makarr, مستقر mustakarr, مارا mawá', بود búd, باش búd-básh.

To ABOLISH, منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن nashk nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, نابود کردن ná-búd kardan, مبطل موقوف کردن maukúf kardan, مبطّل گردانیدن mubtal gardánidan.

ABOLITION, منسوخ mansúkh, معدوم ma'dúm, نسخ nashk.

ABOMINABLE, مکروه makrúh, کريه karíh, منفور manfúr.

To ABOMINATE, منفور داهتن manfúr dáshtan, مکروه داهتن makrúh dáshtan.

ABOMINATION, نفرت nifrat, كره karih, استكراه istikráh.

ABORTION (miscarriage), اسقاط حمل iskát-i-haml, سقوط حمل sakút-i-haml, اسقاط جنين iskát-i-janín. — (fruit of a miscarriage) جنين janín, جنين غير كامل janín-i-ghair kámil, جنين فارسيده janín-i-ná-rasí-dah.

ABORTIVE, ضائع zá,i', فائده bí-fá'idah.

To ABOUND, موفور شدن maufúr shudan, كثير شدن kasír shudan, وافر شدن wáfir shudan.

ABOUT (around), گرداگرد gird-á-gird, دور bar-gird, حوالی hawála, دور daur, پیرامون pairámun. — (nearly) نزدیک karíb, مشرف mushrif, نزديك nazdík. — (concerning) در خصوص dar khusús, در حق dar hakk, باره در dar bárah, بابت bábat, بر سر bar sar.

ABOVE (upon), بر bar, بر سر bar sar, بالا bálá, رو روی dar rúf. — (over) بالا bálá, زبر zabar, علی 'alá, فوق fauk, فراز faráz.

ABOVE-MENTIONED, مذکور mazkúr, مقرر mazbúr, مسطور masfúr, مقول makúl, مشار الیه mushár ilaihi, سابق الذكر múmá ilaihi, سابق الذكر sábiķu-'z-zikr.

ABRASION, خراش khirásh.

To ABRIDGE, اختصار نمودن ikhtisár nimúdan, مختصر کردن mukhtasar kardan.

ABRIDGED, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, موجز mujáz, ملخص mul-lakhkhas, وجيز wajíz.

ABRIDGMENT, اختصار ikhtisár, ايجاز íjáz, قصار íjmál, بصره kasárat.

ABROAD, سفر بیرون bírún, بسفر bi-safar.

To go ABROAD, سفر کردن safar kardan, سیاحت سیاحت کردن siyáhat kardan.

To ABROGATE, vide To ABOLISH.

ABRUPT, vide STEEP, SUDDEN.

ABRUPTLY, ناگه ná-gáh, ناگهán, بغتة baghtatan.

ABRUPTNESS (in answer), جواب jawáb-házirí.

ABSCESS, دمل dummal, دفتل dum-bal.

To ABSCOND, پنهان شدن panhán shudan, مخفی شدن makhfí shudan, رو پوش شدن firár shudan, rú-push shudan.

ABSENCE, غیبت ghaibat, غیاب ghi-yáb, غایب غير حاضر ghair házirí.

ABSENT, غایب ghá'ib, جدا judá, غایب ghair házir, لا موجود lá mau-júd.

To ABSENT (oneself), غائب شدن ghá'ib shudan.

ABSOLUTE (having free power), مختار mukhtár, مستقل mustakill, مطلق mutlak.

ABSOLUTELY, قطعاً kat'an, کاملاً ká-milan.

ABSOLUTION, مغفرت maghfírat, عفو 'afw, آمرزش ámurzish.

To **ABSOLVE**, عفو کردن 'afw kardan, معاف ma'zúr dáshtan, معاف کردن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshidan.

To **ABSORB**, خیسانیدن khísánídan نوهیدن núshídan.

ABSORBENT, جذب jazib.

ABSORPTION, نشف nashf, جذب jazb.

To **ABSTAIN**, پرهیز نمودن parhíz nimúdan, احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, اجتناب کردن ijtináb kardan.

ABSTEMIOUS, پرهیز کار parhíz-gár, مرفاض muhtát, محتاط hasúr, حور murtáz.

ABSTINENCE, پرهیز کاری parhíz-garí, ریاضت ijtináb, ریاضت riyáza.

ABSTRACT, مختصر mukhtasar, ایجاز íjáz, مجمل mujmal.

In the **ABSTRACT**, علوی وجه التجرد 'alá wajhu-'t-tajarrud.

To **ABSTRACT** (abridge), مختصر کردن mukhtasar kardan, مجمل ساختن mujmal sákhtan. — (carry off) بر داشتن rubúdan, ربودن rubúdan.

ABSTRACTION, تجرد tajarrud, تجرید tajríd. — (abduction) ربودگی rubúdagí, ربایندگی rubáyandagí.

ABTRUSE, مغلق dakík, دقیق mughlak, گنگ gung (vulg.).

ABTRUSELY, بدقت bi-díkkat.

ABTRUSENESS, دقت díkkat.

ABSURD, هزیه bíchúdah, هزیه harzah, عیب ná-ma'kúl, پوچ púch, معقول 'abas, بی معنی hí-ma'ní, wil, چرند charand, لیچار líchár, جفنگ jafang, نا موجه ná-muwajjah. — (an absurd explanation) توجیه ná-muwajjah, تفصیل taujih-i-ná-muwajjah, تفسیل tafsíl-i-ná-ma'kúl, نا معقول.

ABSURDITY, بطلان butlán, بیهودگی bíchúdagí, نا ساز کاری ná-sáz-karí.

ABSURDLY, بیهودانه bíchúdanah.

ABUNDANCE, vide **PLENTY**, **EXCESS**.

ABUNDANT, vide **NUMEROUS**, **MUCH**, **MANY**, **PLENTEOUS**, **LIBERAL**.

ABUSE (bad language), دشنام dush-nám, فحش fuhsh, سب sabb. — (ill-usage) بد رفتاری bad-raftárí, بد استعمالی bad-isti'máli, بد سلوکی bad-sulúki.

To **ABUSE**, دشنام دادن dushnám dá-dan, دشنامیدن dushnámídan, دشنام فحش دادن fuhsh dádan.

ABUSEE, مفتری muftari, دشنام دهنده dushnám dihandah.

ABUSIVE, بد زبان bad-zabán, زباز zabán-diráz.

To **ABUT**, نزدیک شدن nazdíki'shudan.

ABYSS, حفیض haz'iz, قعر ka'r, لجه lujjah, ورطه wartah.

ACACIA (gum-tree), طلع talh, سنط sant. — (silk-tasselled acacia) گل gul-i-abrishumí. — (sweet-scented) گل فتنه gul-i-fitnah.

ACADEMICIAN, اهل مدرسه ahl-i-madrasah.

ACADEMY, دار العلوم dāru-'l-'ulúm, مدرسه madrasah, مکتب maktab.

To **ACCEDE**, vide To **AGREE**, To **ALLOW**.

ACCENT, vide **ARTICULATION**, **PRONUNCIATION**.

To **ACCENT**, تلفذ کردن talaffuz kardan.

To **ACCEPT**, قبول کردن kabúl kardan, اجابت نمودن íjábát nimúdan, پذیرفتن pazírufftan. — (monetary term) قبولیت کردن kabúliyat kardan.

ACCEPTABLE, مقبول makhbúl, مطبوع matbú, منظور manzúr, پسندیده pasandídah.

ACCEPTATION, اجابت íjábát. — (sense of a word) معنی ma'ní, کلام fahwá, í-i-kálám.

ACCEPTER, قائل ká'il.

ACCESS, بار bár, راه ráh, تقرب takar-rub, دخول kudúm, مدخلیت madkhalíyat.

ACCESSIBLE, ممکن الوصول mumkinu-'d-dukhúl.

ACCESSION (increase), اضافت izáfát, جلوس fuzúní. — (to throne) جلوس julús, تخت نشینی takht-nishíní.

ACCESSORY, ضمیم zamím; زیاده ziyá-dah. (Vide **ACCOMPLICE**.)

ACCIDENT, حادثه hádisah, سانحه sáníhah, عارضه 'arizah, سهو sahw, سر sar-guzasht, اتفاق ittifák, خطا khata.

ACCIDENTALLY, سهواً sahwán, اتفاقاً ittifákan, عارضاً 'arizan, ناگاهانه ná-gáhánah, خطا khatan, بنا bi-ná-dánistagi.

ACCLAMATION, تحسین áfirin, آفرین tahsín.

To ACCOMMODATE (settle a dispute amicably), مصالحه musálahah kardan. (Vide To AGREE, To ADAPT.)

ACCOMMODATION (fitness), مناسبت munásabat, موافقت muwáfakat, لیاقت liyákat.

To ACCOMPANY, همراه رفتن ham-ráh raftan, صاحب بودن musáhib búdan, صحابت رفتن bi-sahábat raftan, صحبت داشتن subbat dásh-tan, رفاهت کردن rafákat kardan, مرافقت bá-ham raftan, مرافقت muráfakat kardan.

ACCOMPlice, رفیق sharík, رفیق rafík, هم شرط ham-'ahd, هم ham-shart.

To ACCOMPLISH, پرداختن pardákhtan, برآوردن bar-'áwardan, بررسانیدن bar-rasánídan, تتمیم نمودن tat-mím nimúdan, تمام کردن tamám kardan.

ACCOMPLISHED, vide ABLE.

ACCOMPLISHMENT, اتمام itmám, اکتتام ikhtitám, اكمال ikmál. (Vide GRACE, SKILL, LEARNING.)

To ACCORD, فراخور آمدن farákhúr ámadan.

ACCORDING TO, موافق muwáfik, بر bar wafk, از قرار az karár, فراخور bi-hasb, حسب hasb, فراخور farákhúr, قدر bi-kadr, مناسب munásib, بر طبق bar tibk.

ACCORDINGLY, علی هذا liházá, بنابر این baná'ibar ín.

To ACCOST, خطاب کردن khitáb kar-dan, مخاطب نمودن mukbátib nimúdan.

ACCOUCHEMENT, توليد taulíd.

ACCOUCHEUSE, مولده muwallidah, قابله kábilah, مامچه mámáchah.

ACCOUNTANT, محبر mustaufí, محبر muharrir, محاسب muhásib, مشرف mushrif.

ACCOUNT-BOOK, دفتر daftar, دستک dastak, حساب dastak-i-hisáb.

ACCOUNTS, حساب hisáb, شمار shi-már.—(to settle accounts), محاسبه کردن muhásabah kardan.—(nar-rative) خبر khabár, قصه kissah, حکایت hikáyat, نقل nakl.

To ACCOUTRE, سلاح پوهانیدن siláh púshánídan.

ACCOUTRED (equipped), قبراغ kib-rágh, آماده آماده amádah, مستعد mus-ta'idd.

ACCOUTREMENTS, سلاح yarák, سلاح siláh (pl. اسلحه aslihah).

ACCREDITED (diplomatic term), مقیم mukím.

To ACCRUE, وارد آمدن wárid ámadan.

To ACCUMULATE (trans.) جمع کردن jam' kardan, چیدن chídan, فراهم آوردن faráham áwardan.—(intr.) جمع شدن jam' shudan.

ACCUMULATION, ادخار iddikhár, جمع jam', مجمع majma'.

ACCUMULATOR, جامع jámi'.

ACCURACY, دقت dikkat, درستى du-rustí, متانت matánat, صحت sih-hat, صحاح saháh.

ACCURATE, درست durust, راست rást, دقیق sahih, كامل kámil, دقیق dakík.

ACCURATELY, بدرستی sahihan, صحیحاً bi-durustí, بدقت bi-rástí, دقیق bi-dikkat.

ACCURSED, ملعون mal'ún, لعین la'ín, ملعون mat'ún.

ACCUSATION, شکایت shikáyat, شکوئل shakwá, تهمت tuhmat, ذم zamm, اسناد isná.

ACCUSATIVE (case), مفعول mai'úl.

To ACCUSE, شکایت کردن shiká-yat kardan (bar), نالشی نمودن nálsh nimúdan (bar), تهمت زدن tuhmat zadan.—(to accuse falsely) افترا بستن iftirá bastan, هتان tuhmat zadan, هتان buhtán bastan.

ACCUSEE, مدعی mudda'í, ملامت malámat-zan.

To ACCUSTOM (*oneself*). عادت کردن 'ádat kardan, خو گرفتن khú giriftan.

ACCUSTOMED, آموخته amúkhthah, معتاد mu'tád, مألوف má'lúf, مستعمل musta'mal.

ACHE, درد dard, وجع waja, رنج ranj.

To ACHIEVE, درد خوردن dard khúrdan.

To ACHIEVE, پرداختن pardákhtan, بر رسانیدن bi-já áwardan, بار رسانیدن bar-rasánidan.

ACHIEVED, آماده amádah, کامل kánil, تمام tamám.

ACID, تیز tursh, حامض hámiz, تیز tiz.

ACIDITY, ترشی turshí, حموضت hu-múzat.

To ACIDULATE, ترش کردن tursh kardan, تیز کردن tiz kardan.

To ACKNOWLEDGE, معترف شدن mu'tarif shudan, اقرار نمودن ikrár nimúdan, مقرر شدن mukirr shudan, اعتراف کردن i'tiráf kardan.

ACKNOWLEDGMENT, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf.

ACME, منتهی muntahá.

ACONITE, خاق الذنب khánuiku-'z-z, ib.

ACORN, بلوط balút, or ballút.

ACQUAINTANCE, vide KNOWLEDGE, FRIEND.

ACQUAINTED WITH (*aware of*), مستحضر mustahzar, مطلع muttali, واقف wákif, مخبر mukhbar.—(to be acquainted with a person) آشنائی shinákhtan, داشتن áshná, دوستی dústí dáshtan.

To ACQUIESCE, رضا شدن rizá shudan, قبول کردن rází shudan, راضی شدن kabúl kardan.

ACQUIESCENCE, رضا rizá, رضامندی rizámandí, خوشنودی khúshnúdí.

ACQUIRABLE, یافتنی yáftaní.

To ACQUIRE, اندوختن andúkhthan, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan, تحصیل hásil kardan, اکتنا کردن tahsíl kardan, اکتنا نمودن iktiná nimúdan, یافتن yáftan, آموختن amúkhthan.

ACQUISITION, تحصیل tahsíl, حاصل hásil, اکتنا iktiná.

To ACQUIT, تبری نمودن tabarrí nimúdan, ابرا کردن ibrá kardan, رو سفید نمودن, رها کردن rú safíd nimúdan.

ACQUITTAL, عفو 'afw, جل bihil, بخشایش bakhsháyish, مغفرت maghfirat.

ACRE, جریب jaríb.

ACRID, تند tund, تیز tiz, دیش di-bash.

ACRIDNESS, تندی tundí, تیزی tízi, ترشی turshí

ACROBAT, بازیگر bází-gar, تماشا گر tamáshá-gar.

ACROSS (*over*), عبور 'ubúr, سراسر sar-á-sar, از طرف án taraf, ما ورائی má wará, آن سر án sar.

ACROSTIC, موشع muwashshah.

ACT (*deed*), کار kár, عمل kirdar, عمل 'amal, فعل fi'l.

To ACT, کردن kardan, عمل عمل 'amal kardan, فعل نمودن fi'l nimúdan, ساختن sákhtan.

ACTION (*legal term*), مرافعه mu-ráf'ah, دعوی da'wá.—(*military term*) جنگ jang. (*Vide DEED*).

ACTIVE (*alert*), چابک chábuk, چالاک chálák, زینک zaring, شاتیر shátir, غچاق ghuchák.—(*active verb*) vide VERB.

ACTIVITY, چالاکي chálákí, چابکی chábukí, زینگی zaringí.

ACTOR, مقلد mukallid.

ACTRESS, مقلده mukallidah.

ACTUAL, معنوی ma'nawí.

ACTUALITY (*state of real existence*), فعلیت fi'iyat, واقعیت wákí'iyat.

ACTUALLY, بالفعل fi'an, بالفعْل bi-'l-fi'l, فی الواقع fi-'l-wákí'.

ACUTE, زینک zaring, زبرك zírak, چابک chábuk, چست chust.—(*severe*) سخت sakht.

ACUTENESS, زینگی zaringí, زبرکی zírakí, هوش zihn, هوش húsh.—(*severity*) سختی sakhtí.

ADAMANT, الماس almás, سامور sámúr.

ADAMANTINE, سخت sakht.

To ADAPT, منسوب کردن mansúb kardan, موافقت نمودن muwáfakat nimúdan, پیروستن paiwastan.

ADAPTATION, ترتیب tartīb.

To ADD (*cast up figures*), جمع زدن jam' zadan, جمله کردن jumlah kardan.—(*increase*) علاوه نمودن 'alāwah nimúdan, افزودن afzúdan.

ADDER, مار mār, افعی af'á.—(*deaf adder*) مار ماهر sághir-mār.

ADDITION, اضافت izáfat, ضمیمه zamí-mah, ازدیاد ilhák, الحاق ilhák, افزایش afzáyish.—(*in arithmetic*) جمله جمع jam', jumlah.

To ADDLE, گندیدن gandídan.

To be ADDLED, لای شدن lak shudan.

ADDRESS (*of a letter*) سر خط sar-khatt, نام و مقام sar-námah, نام و نام و نشان nám wa makám, نام و وجه wa nishán.—(*air, deportment*) وجه wajh, وضع waz'.

To ADDRESS, گفتن guftan.

To ADDUCE, اظهار کردن izhár kardan.

ADEQUATE, کافی káfí, قابل kábil, موافق muwáfik.

To ADHERE, چسبیدن chasbídan, ملحق شدن mulsak shudan.

ADHERENCE (*things*), پیوستگی pai-wastagi, ملحق lusúk, چسبیدگی chasbídagí.—(*persons*) طرفداری taraf-dárí, جاندارi ján-dárí.

ADHERENT, طرفدار taraf-dár, جاندار ján-dár, رفیق rafík.

ADHESION, ملحق lusúk, موافقت mu-wásalat.

ADHESIVE, چسبنده chasbandah.

ADIEU, وداع widá', پدرد pidrúd.

ADJACENT, متصل muttasil, مجاور mujáwir, در شرف dar shuruf, در جنب dar jamb, پهلوی pahlúi.

ADJECTIVE, اسم صفت ism-i-sífat, وصف wasf, نعمt na't.

To ADJOIN, متصل شدن muttasil shudan.

To ADJOURN, موقوف کردن maukúf kardan, در تأخیر انداختن dar tákhír andákhtan, بر خاست نمودن bar-khást nimúdan.

ADJOURNMENT, بر خاست bar-khást, دفع امهال imhál, تعویق ta'wík, دفع الوقت daf'u-l-wakt.

To ADJUDICATE, فیصله کردن faisal kardan, فتویٰ دادن fatwá dādan.

To ADJUST, تسویه نمودن taswiyah nimúdan, ساختن, sákhtan.

ADJUTANT, یاور yáwar.—(*Adjutant-General*) آجودان باهی ajúdán-báshí.

To ADMINISTER, اداره کردن idárah kardan.

ADMINISTRATION, اداره idárah.

ADMINISTRATIVE, ملکی mulkí, ضبطی zabtí.

ADMINISTRATOR, مختار mukhtár, مملک malík.—(*to a will*), وصی wasí.

ADMIRABLE, کشنگ kashang.

ADMIRAL (*naval commander*), دریا darya, امیر البحر amíru-l-bahr.—(*rear-admiral*) ریاله riá-lah (*eur.*).

ADMIRALTY, اداره واپورها idárah-i-wápúrhá.—(*First Lord of the Admiralty*) وزیر بحریه wazír-i-bahriyah.

ADMIRATION, تعجب ta'ajjub, شگفت shikift.

To ADMIRE, پسندیدن pasandídan.—(*Vide To APPROVE OF, To LOVE.*)

ADMISSION (*entrance*), دخول dakhúl, اقرار madkhal.—(*confession*) اقرار ikrár, انعان iz'án.

To ADMIT (*let in*), دخول دادن dakhúl dādan, بار دادن bár dādan.—(*confess*) اقرار کردن ikrár kardan, اعتراف نمودن i'tiráf nimúdan, مسلم داشتن musulam dāshstan, انعان mukirr búdan, انعان iz'án nimúdan.

To ADMONISH, نصیحت کرن nasíhat kardan, وعظ کردن wa'z kardan, پند دادن pand dādan.

ADMONITION, *vide* ADVICE.

To ADOPT (*child, &c.*), تنبی کردن tabanní kardan.

ADOPTED (*child, &c.*) متبني muta-banná, خوانده khwāndah.

ADOPTION (*child*), پسر خواندگی pisar-khwāndagí, تنبی tabanní.

ADORATION, پرستش parastish, عبادت 'ibádat.

To ADORE, پرستیدن parastídan, عبادت کردن 'ibádat kardan.

ADOREE (*worshipper*), عابد 'ábid, ساجد sájid.—(lover) عاشق 'áshik, محبوب muhibb, معشوق ma'shúk, معشوقه ma'shúkah.

To ADORN, آراستن árástan, پیراستن pírástan, زینت دادن zínat dádan, آرایش کردن áráyish kardan.

ADORNED, آراسته árástah, پیراسته pírástah, مزین muzayyan, محلی muhallá.

ADORNMENT, آرایش áráyish, زینت zínat, زیب zíb, پیرایش píráyish.

ADROIT, چشمبند chashm-band, چالاک chálák, دست chálák-dast, چیره دست chírah-dast.

ADROITNESS, چشمبندی chashm-bandí, دستی چالاک chálák-dastí, چیره دستی chírah-dastí.

ADULT (*adj.*), کبیر kabír, بالغ báligh. (*sub.*) صاحب ریش sahib-rísh.

To ADULTERATE, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

ADULTERATED, مخلوط makhlút, مغشوش maghshúsh, فاسد fásid, مزور muzawwar.

ADULTERATION, فساد fasád, تغلب taghallub.

ADULTERER, زانی zání, زناکار ziná-kár.

ADULTERESS, زانیه zániyah.

ADULTERY, زنا ziná, زنا کاری ziná-karí, حسنه زانی ziná, í-i-muhsinah, سفاک sífáh.

To commit ADULTERY, زنا کردن ziná kardan, زنا کاری کردن ziná-karí kardan.

ADVANCE (*of money*), پیشگی pishgí, سلف salaf.—(to peasants to enable them to cultivate) مساعده musá-'adah, وامی wá-sází.

To ADVANCE, پیش رفتن pish raftan, تقدیم pish ámadan, پیش آمدن takdím nimúdan.

ADVANCED-GUARD, پیشرو pish-rav, طایفه talúyah.

ADVANCEMENT (*promotion*), ترقی tarakkí, ارتقا irtiká, سرفرازی sar-farází, برتری bartarí.

ADVANTAGE, فایده fá'idah, نفع naf', منفعت manfa'at, سود súd, صرفه sarfah.

ADVANTAGEOUS, مفید mufíd, نافع naf', نفع رسان naf'-rasán.

ADVENTURE, واقعه wak'ah, حادثه há-disah, ماجرا má-jará.

ADVENTURER, اوباش aubásh, نابکار ná-bi-kár.

ADVERB, ظرف zarf.

ADVERSARY, *vide* ENEMY, RIVAL.

ADVERSE, مخالف mukhálif, مغایر mugháyr, ناموافق ná-muwáfik, مناقض munákiz.

ADVERSITY, بدبختی bad-bakhtí, سختی sakhtí, شقاوت shakáwat, مشقت mukhálafat, مشقت ma-shakkat, بلا balá, نكبت nakbat, مصیبت musíbat.

To ADVERTISE, اظهار نمودن ishtihár nimúdan, اعلام نمودن i'lám nimúdan, اعلان نمودن i'lán nimúdan.

ADVERTISEMENT, اظهار ishtihár, اعلام i'lám, اعلان i'lán.

ADVICE, پند pand, نصیحت nasíhat, رای ráí, تدبیر tadbír, مصلحت maslahat, وعظ wa'z, اندرز anduraz, صلاح saláh, موعظه mau'izah.

ADVISABLE, مناسب munásib, لایق láfík.

ADVISABLENESS, مناسبت munásabat, صلاح saláh.

To ADVISE, پند دادن pand dádan, نصیحت nasíhat nimúdan.

ADVOCATE, وکیل wakíl.

To ADVOCATE, طرف گرفتن taraf giriftan.

ADZE, تیشه tishah.

AERONAUT, مرد بالون mard-i-bálún.

ÆSTHETICS, علم محسنات 'ilm-i-mah-sínát.

AFFABLE, *vide* KIND.

AFFAIR, کار kár, امر amr, عمل amal, سر و کار sar wa kár, خصوص khusús, باب báb, بابت bábat, ماده hál, حال máddah.

To AFFECT (*feign*), بهانه کردن bahá-nah kardan, تقلید کردن taklíd kardan.—(produce effect) اثر کردن ásar kardan, تاثیر کردن tá'sír kardan.

AFFECTION, *vide* LOVE, FRIENDSHIP, CHARITY.

AFFECTIONATE, مهربان mihrbán,

رووف shafík, مشفق mushfik, رؤوف
rú,úf.

To AFFIANCE, نامرد فرمودن nám-zad
firmúdan.

AFFINITY, وابستگی nisbat, wá-
bastagí, جهت jihat, مناسبت muná-
sabat.

AFFIRMATION, تصدیق tasdík, ایجاب
íjáb, اثبات isbát.

AFFIRMATIVE, مثبت musbit, مؤید
mu'ayyid.—(particle) حرف اثبات
harf-i-isbát, حرف تأکید harf-i-
tákid, حرف ایجاب harf-i-íjáb.

To AFFLICT, پریشان ساختن parishán
sákhtan, مبتلا ساختن mubtalá
sákhtan, الم رسانیدن ázurdan, *alam*
rasánidan.

AFFLICTED, غمگین gham-nák, غمناك
gham-gín, غمزه gham-zadah, *gham*-
malúl, دلگیر dil-gír, زنجیده ranjídah, *ranj*-
malúl, اندوهناك andúh-nák, مضطرب
muztarib, مضطرب mukhabbat, مكدرد
mukaddar, متاعلم mutá,llim.

AFFLICTION, vide GRIEF.

AFFRONT, هتك آبرو hatk-i-áb-rú, هتیم
shatim, هتف kliifat, سر شکستگی
sar-shikastagí, بی ساختگی bí-
sákhtagí.

To AFFRONT, هتك آبرو کردن hatk-i-
áb-rú kardan, دشنام دادن dush-
nám dādan.

AFIRE, سوزان súzán.

AFRAID, ترسان tarsán, ترسانك tars-
nák, خائف khá,if, هراسان hirásán.

AFRESH, از سر نو mujaddadan, مجدداً
az sar-i-nau.

AFTER, پس pas, بعد ba'd, پی pai,
عقب 'akab, اثر asar, دنبال dum-
bál.—(one after the other) پی در
پی pai dar pai, متواتر mutawátir.

AFTERNOON, بعد ظهر ba'd-i-zuhr,
عصر 'asr.

AFTERWARDS, بعد از آن ba'd az án,
از آن پس min ba'd, از آن min
pas, بعده ba'dahu.

AGAIN, باز báz, دیگر dígar, دگر digar,
وá, واپس wá-pas, مكرراً mukar-
raran, دیگر بار bár-i-digar, بار دگر
dígar-bár.

AGAINST, مقابل 'alá, علی khiláf, خلاف

mukábil, بعد bi-zidd, بر مد bar
zidd.

AGATE, یشم yashm.

AGE, سن sinn, ساله 'umr, عمر umr,
زاد zád.—(era, time) عهد 'ahad,
زمان zamán.—(old age) پیری píri,
كبار السن kibar-u-'s-sinn, حرم haram,
مشيب mashíb.

To AGE, پیر شدن pír shudan, مسن
musinn shudan.

AGED, معمر pír, مسن musinn, معمر
mu'ammár, سالدیده sál-dídah.

AGENCY, وکالت wakálat, کار گذاری
kár-guzarí.

AGENT, وكيل wakíl, گماشته gumásh-
tah, نائب ná,ib, کارکن kár-kun,
سركار sar-kár, مباهر mubáshir.

To AGGRAVATE, بدتر کردن badtar
kardan.

AGGREGATE, مجموعه jumlah, مجموع
majmú'.

AGGRESSION, زور دستی zabar-dastí,
ظلم zulm, حمله hamlah.

AGHAST, متحیر sar-ásimáh, سر آسیمه
mutahavyir, مضطرب muztarib.

AGILE, چالاک chábuk, چالاک chálák,
چست chust.

AGILITY, چالاکي chábukí, چالاکي chá-
láki, چستی chustí.

AGIO (difference in value of money),
صرف sarf.

To AGITATE (put in motion),
تحريك نمودن jumbánidan, تحريك
tahrik nimúdan. — (distress)
پریشان ساختن parishán sákhtan.

AGITATION, اضطراب tashwísh, اضطراب
iztiráb, آشفتگی áshuftagí.—(mo-
tion), تحريك jumbish, تحريك tah-
rik.

Ago (lately), vide NEWLY.—(past
time) ماضی guzashtah, گذشته
kab, سابق sábig.—(a little
while ago) yak yekchandi pish az ín,
اندکی قبل این andakí kabl-i-ín.—(a few days
ago) chand rúz chand rúz pish az ín,
چند روز قبل از این chand rúz kabl az ín,
چند روز است chand rúz ast, چند روز شد
shud.—(long ago) vide LONG.

AGONY, *vide* PAIN.—(of death) نزع naz', سكرات sakrát, جان كندنى jan-kandaní.

To AGREE, قبول كردن kabúl kardan, موافقت rázi shudan, راضى شدن muwáfakat nimúdan, قائل بودن ká'il búdan, پذيرفتن pazí-ruftan, كنار قرار دادن karár dádan, کنار آمدن kanár ámadan.

AGREEABLE, پسندیده pasandídah, دلپذير dil-pazír, دلپسند dil-pasand, مناسب munásib, موافق muwáfik, مقبول sáz-gár, لائق láik, سازگار makbúl, مطبوع matbú', مرضى marzí.

AGREEMENT, اتفاق ittifák, موافقت muwáfakat, اتفاق wifák, اتحاد itti-bád, عهد 'ahd, معاهدت mu'áhadat, شرط shart, پيمان paimán, وثيقه wasíkah, قول kaul, قرار karár, قرار داد karár-dád, بنا biná.

AGRICULTURE, زراعت zirát, كشتكارى kisht-ká'ri, فلاحه faláhat.

AGRICULTURIST, دهقان dihkán, كشتكار kisht-kár.

AGUE, تب و لرز tab wa larz.

AID, *vide* ASSISTANCE.

AIGRETTE (ornament worn by women), تيه تيه tiyatah.—(royal, worn by princes), جيكا jíká.

To AIL, نا خوش شدن ná-khúsh shudan, بيمار شدن bímár shudan.

AILMENT, *vide* COMPLAINT.

AIM, نيشان nishán, هست shist.—(to take aim) دید کردن díd kardan, رو گرفتن ró giriftan.—(to take aim from a rest or support to a gun) دايق dayák kardan, دايق گرفتن dáyák giriftan.

AIR, هوا hawá, باد bád.—(melody) آوازé awázah, نوا nawá.—(deportment) وجه wajh, وضع waz'.—(to give oneself airs) لاف láf zadan, تكبر و رزیدن takabbur war-zidan.

To AIR, ترويج نمودن tarwíh nimúdan, تشمس نمودن tashammus nimúdan.

AIR-BED, دوشك بادى dúshak-i-bádí.

AIR-GUN, تفنگ بادى tufang-i-bádí.

AIR-HOLE, منفس manfas.

AIRY, با روح bá-rúh.

AKIN, برابار bar-á-bar, هيبه shabsh.

ALABASTER, مرمر marmar.

ALACRITY, *vide* SPEED.

ALARM, تحريك áshuftagi, تحريك ta-hayyur.—(call to arms, signal) آهنگ awázah-i-jang, آهنگ áhang.

To ALARM, ترسانيدن tarsánidan, ترسان هراس hirás sakhtan.

ALARMING, مهيب mahíb, هولناك haul-nák.

ALAS! آه áh, واى wáí, دريغ dirígh, افسوس afsús, واي wáí, واه wailah, فغان fighán, آه waí-wailá, آى ay ai-wáí, آه awakh, هيهات haihát.

ALBUMEN, سفيدۀ تخم safídah-i-tukhm.

ALCHEMIST, كيميا كى kímíyá-gar.

ALCHEMY, الكيمياء al-kímíyá, كيميا kímíyá wa simiyá.

ALCOHOL, عرق 'arak.

ALCOVE, هوشين شاه sháh-nishín, طاق ták, محراب mihráb.

ALDER-TREE, درخت كز dirakht-i-gaz.

ALEMBIC, *vide* STILL.

ALERT, زنده دل zindah-dil, چاق chák, هوشيار húsh-yár, گرم garm.

ALERTNESS, هوشيارى húsh-yá'ri, هوشمندى húsh-mandí.

ALGEBRA, الجبر al-jabr, المقابله al-jabr wa-'l-mukábalah.

ALIEN, غريب bigánah, بيگانه bigánah.

To ALIGHT, پائين آمدن pá'in ámadan, نورل نمودن nuzúl nimúdan, نيشستن nishistan, فرود آمدن furúd ámadan.

ALIKE, برابر bar-á-bar, يكسان yak-sán, نظير nazír, مثال misál, مماثل mumásil.

ALIMONY, كابين kabín, نفقه nafakah.

ALIVE, زنده zindah, حى hayy.

ALKALI, قليا kalyá.

ALL, همه hamah, كل kull, جميع jamí', كلاً و طراً jumlah, تمام tamám, كلاً و طراً kullán wa turrán, اجمعين ajma'ína, جمهور jumbúr, همگان ham-kunan.

To ALLAY, تسكين دادن taskín dádan, نشاندن nishándan.

ALLEGATION, اسناد isnád, اقرار ikrár, تقریر takrír.

To ALLEGE, اسناد نمودن isnád nimúdan, اقرار کردن ikrár kardan, تقریر نمودن takrír nimúdan.

ALLEGIANCE, فرمان برداری firmán-bardári.

ALLEGORIC, متشابه mutashábih.

ALLEGORY, تمثيل tamsíl, مثال misál, کنایه kináyah, مجاز majáz.

To ALLEVIATE, دافئ کردن takhfíf dádan, تسکین نمودن taskín nimúdan, آرام دادن áram dádan.

ALLEVIATION, تسکین takhfíf, تسکین taskín, آرام áram.

ALLEY, کوچه kúchah, عیابان khiyá-bán.

ALLIANCE (connexion), علاقه 'alákah, نسبت ta'alluk, دخل dakhl, nisbat. (Vide TREATY.)

ALLIGATOR, نهنگ nahang.

ALLITERATION, تجنیس tajnís.

To ALLOT, حصه کردن hissah kardan, تقسیم کردن taksím kardan.

ALLOTMENT, حصه hissah, تقسیم tak-sím.

To ALLOW, گذاشتن guzáshtan, دادن dádan, دستور dastúr dádan, قائل بودن ijázat dádan, ká'il búdan, اذن دادن izn dádan, فرصت guzáshtan, وا گذاشتن wá-guzáshtan, هشتن hish-tan.

ALLOWABLE, مجاز mujáz, روا rawá, حلال halál.

ALLOWANCE, مبلغ مقرری mablagh-i-mukarrarí, بهره bahrah.

ALLOY, مخلوط makhlút, آمیزش amí-zish.

To ALLUDE TO, کنایه کردن kináyah kardan, اشاره نمودن ishárah nimúdan.

To ALLURE, اغوا ighwá kardan, فریختن targhíb kardan, کشیدن kashídan, جذب jazb nimúdan.

ALLUREMENT, اغوا ighwá, ترغیب targhíb, کشش kashish.

ALLUREE, دل فریب dil-fríb.

ALLUSION, ایما imá, رمز ramz, اشاره

ishárah, ایهام íhám, عبارت 'ibarat, کنایه kináyah.

ALLY, دوست dúst, متفق muttafik, رفیق sharík, رفیق rafík, همدم ham-dam.

ALMANAC, تقویم takwím.

ALMIGHTY, قادر مطلق kádir-i-mutlak, حق تعالی hakk ta'álá.

ALMOND, بادام bádám, لوز lauz.—(wild almond) ارچن arjun, ارچین arjín.

ALMOND-CAKE (made of almonds pounded, and a paste of sugar, cream, &c.), باقلوا bákliwá.—(of split almonds and brown sugar) ساهون sáhún.

ALMOST, قریب karíb, نزدیک nazdík, تقریب takríban, عنقریب 'an-karíb.

ALMS, صدقه sadakah, خیرات khairát, دهش dihiş, زکات zikát.—(alms prescribed by law) زکات zikát.—(voluntary alms), صدقه sadakah.

ALMS-HOUSE, لنگر خانه langar-khánah.

ALOE (plant), درخت صبر dirakht-i-sabir.—(drug) صبر sabir.—(lig-num aloes), عود 'úd.

ALOFT, فراز faráz, بالا bálá.

ALONE, تنها tanhá, تن tan-i-tanlá, منفرد munfarid, مجرد mu-jarrad, منجد munharid, واحد wahd, یگانه yagánah, به انفراد bi-infirádah.

ALONG WITH, vide TOGETHER.

ALOOF, دور dúr, کناره kanárah.

ALoud, بلند buland.

ALPHABET, حروف تہجی huráf-i-tahajjí, حواء hijá., (Vide LETTER.)

ALPHABETICAL, بقاعده تہجی bi-ká'idah-i-tahajjí.

ALREADY, هنوز hanúz, همینوقت hamín-wakht. (Vide YET.)

ALSO, هم ham, نیز níz, ایضا aizan.

ALTAR, مذبح mazbah (pl. مذابح mazábih), قربانگاه kurbán-gáh.

To ALTER, تغییر نمودن taghyír nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan, عوض کردن 'awaz kardan.

ALTERATION, تغییر taghayyur, تبدیل tabdíl.

ALTERCATION, مباحثه mubáhasah,

munákashah, مناقشه muná-
za'ah, نزاع nizá', مذاكره muzákarah.
مجادله mujádalah, تکرار takrár,
كفل kil-u-kál, قیل و قال da'wá,
ستیزه sitizah.

ALTERNATE, يك در میان yak dar
miyán. — (alternate days) غیا
ghibban, يکروز در میان yak rúz dar
miyán.

ALTERNATELY, بتوبه bi-naubah,
نوبتا naubatan.

ALTHOUGH, اگرچه agarchih, گرچه
garchih, هر چند که har-chand kih,
آلی آن alí án, با وجود که há-wujúd-
kih.

ALTITUDE, ارتفاع irtifá', بلندی bu-
landí. — (to take the altitude)
اندازه ارتفاع کردن andázah-i-irtifá'
kardan.

ALTOGETHER, بالکلی bi-'l-kull, بالمره
bi-'l-marrah, سراسر jamí'an, سراسر
sar-'l-sar, بالتمام bi-'t-tamám,
همه رویهم hamah rúí-ham
raftah, کلا kullán, قاطبة kullán
wa kátibatan. — (taking all
into consideration), همه جهت bi-
hamah jihat.

ALUM, زاج سفید záj-i-safíd, شب
shibb.

ALWAYS, همیشه hamíshah, همواره
hamwárah, هر وقت har wakht,
هر زمان har zamán, مدام mudám,
دائم dá'im, هر دم har dam,
پیوسته alá-'d-dawám, علی الدوام
paiwastah, دایم dam bi-dam,
همیشه اوقات muttasilan, متلا
hamíshah aukát.

AMALGAM, ملغمه malghamah (eur.),
مخلوط makhlút.

To AMALGAMATE, آمیختن ámikhtan.
AMANUENSIS, کاتب kátib.

To AMASS, جمع کردن jam' kardan,
آوردن faráham áwardan.

AMATEUR, مفت muft.

AMATIVE, عاشق áshik.

AMATIVENESS, عاشقی áshikí, عشق
ishk.

To AMAZE, تعجب نمودن ta'ajjub
nimúdan, حیرت کردن hairat kar-
dan, متعجب نمودن muta'ajjib
nimúdan.

AMAZED, حیران hairán, متعجب muta-
hayyir, سراسیمه muta'ajjib, سراسیمه
sar-ásimáhi, سرگردان sar-gardán,
مات máh, آشفته áshuftah, مدهوش
madhúsh, دنگه dang.

AMAZEMENT, آشفتهگی áshuftagí,
عجب hairat, تعجب tahayyur, عجب
'ajab, حیرت ta'ajjub, هکر hakar,
دهشت dihsht, ششدر shish-dar,
تلاش talwásah.

AMAZING, vide WONDERFUL.

AMAZON, زنك zanakah.

AMBASSADOR, راسل rasúl, ایچی ilchí,
سفير safir, پیک paik. — (extraordi-
nary) سفير كبير safir-i-kabír.

AMBER, عنبر kah-rubá, كهربا kherba.

AMBERGRIS, عنبر ambar, عیبر abir.

AMBIGUITY, اشتباه ishtibáh, ابهام
ihám.

AMBIGUOUS, مبهم mubham, مشتبه
mushtabih, مشکوک mashkúk
مغلق mughlak.

AMBITION, علم همت uluw-i-himmat,
حوسله hausalah, بلند همت buland-
himmatí.

AMBITIOUS, استكبار istikbár, بلند
همت buland-himmat.

To AMBLE, برعه رفتن yurghah,
raftan.

AMBUSCADE, کمين kamín, مكن
makman, كمينگاه kamín-gáh.

To AMELIORATE, بهتر کردن bihtar
kardan, خويتر کردن khúbtar kar-
dan.

AMELIORATION, بهتری bihtari.

To AMEND (trans.), درست کردن du-
rust kardan, تصحيح کردن tashíh
kardan. — (intrans.) بر سر ايستاده
bar sar istádah nimúdan.

AMENDMENT, اصلاح isláh, تصحيح tas-
híh, بهتری bihtari.

AMETHYST, ياقوت حمري yákút-i-
khamrí, ياقوت رمانی yákút-i-rum-
mání, ياقوت كبود yákút-i-kabúd,
جبلقروم jaballakúm.

AMICABLE, لطيف latíf, شیرین shírín,
مربوب marghúb, مهربان mihrbán.

AMICABLENESS, شیرینی shíríní, مهر
mihr, مهربانی mihrbání.

AMMONTAC (plant), آهک ushak. —
(salt), نوهادر naushádur.

AMMUNITION, اسباب جنگ asbáb-i-jang.—(pouch) کيب kíf, كله دان gullah-dán.

AMNESTY, عفو نامہ 'afw-námah, عفو 'afw.

AMONG, میان miyán, در میان dar miyán, بین bain, مابین mā-bain, اندر andar, لا lá (vulg.)

AMOROUS, عاشق 'ashik, دلپسته dil-bastah, هیفته shíftah.

AMOUNT (sum), جمله jumlah, جمع jam', حاصل hasil, مبلغ mablagh.

AMOUR, عشقبازی 'ishk-bázi, عشق ta'ashshuk, معامله mu'tashhakah.

AMPHIBOLOGY, ایهام íhám.

AMPHITHEATRE, مظهر mazhar.

AMPLE (space), پهن pahn, واسع wási', عریض 'ariz, بسیط basít.—(quantity) فراخ farákh, وافر wáfir, وفور wufúr.

AMPLENESS (space), پهنة pahnah, فراخی fará-khí, عرض 'arz.—(quantity) وفرت waftrat.

TO AMPUTATE, vide To CUT.

AMPUTATION, قطع kat', انقطاع inkitá'.

AMULET, تالیزم ta'wíz, حرز hirz, حمایل hamáíl.

TO AMUSE, صفا دادن safá dádan, لذت khúsh kardan, لذت دادن lazzat dádan.

AMUSEMENT, بازی bázi, تفرج tafarruj, صفا safá, لعب la'b.

AMUSING, تفرج نما tafarruj-nimá, دلکش dil-kash.

ANACHRONISM, غلط در زمان ghalat dar zamán, اشتباه ishtibáh.

ANAGRAM, تحریف tahríf.

ANAGRAMMATIST, محرف muharrif.

ANALOGOUS, متشبه mutashabbih, مناسب munásib.

ANALOGY, تمثیل tamsíl, نسبت nisbat.

TO ANALYSE, تجزیه نمودن tajziyah nimúdan.

ANALYSIS, تفصیل tafsíl, تقسیم taksím, تفریق tafrik.—(chemical) تحلیل tah-líl, تجزیه tajziyah.

ANALYST, تجزیه کننده tajziyah kunandah.

ANARCHY, غدر ghadr, بی سیاست bí-siyásat, شورش shúrish.

ANATOMIST, تشریح دان tashríh-dán.

ANATOMY (the science), علم تشریح 'ilm-i-tashríh.

ANCESTOR, اب ab (pl. آب ábá), جد jadd (pl. اجداد ajdád), سلف salaf (pl. اسلاف asláf), متقدم mutakaddim (pl. متقدمین mutakaddimín).

ANCESTRY, نسب nasab, نسبت nisbat.

TO ANCHOR, لنگر انداختن langar an-dákhtan.

ANCHOR, لنگر langar.—(to weigh anchor) لنگر بر داشتن langar bar dáshtan.

ANCHORAGE, لنگر گاه langar-gáh.

ANCHORITE, زاهد záhid, عابد 'ábid.

ANCIENT, قدیم kadím, پیشین pishín, سلف salaf, عتیق 'atík, دیرینه dírínah.

The ANCIENTS, اولیان avvaliyan, پیشینان pishínán, اسلاف asláf, متقدمین mutakaddimín.

AND, و wa, و u.—(and so forth, &c.)

و غیره waghairah, الع alakh.

ANECDOTE, داستان dástan, نکته nuk-tah, افسانه áfsánah.

ANEMONE, شقائق shaká'ik, شقائق النعمان shaká'iku-'n-nu'mán.

ANGEL, فرشته frishtah, ملك malak.

—(angel of death) ملك الموت malaku-'l-maut, عزرائل 'izrá'il, قابض kábizu-'l-arwáh.—(guardian angel, attendant on man),

منکر و منكر who interrogate the dead) کعبه ka'id, تابع tábi'.—(two angels

angel whose voice is heard) سرورش surúsh, هاتف hátif.

ANGELIC, فرشته وش malakí, فرشته frishtah-wash.

ANGER, غضب ghazab, کین kín, غیظ ghaiz, کینه khishm, خشم kahr, رنجش ranjish, سورت saur, تغیر taghayyur, سخط sukht, حدت hiddat.

ANGLE, زاویه gúshah, کنج kunj, زاویه حاده záwiyah.—(acute angle)

زاویه منفرجه záwiyah-i-háddah.—(obtuse angle) زاویه منفرجه záwiyah-i-mun-farijah.—(right angle) زاویه قائمه záwiyah-i-ká'imah.

ANGRY, غشمناك ghazab-nák, خشمناك khishm-nák, برآشفته bar-áshuftah, متغفر mutan-affir, گرم garm, آزردé ázurdah, Mukaddar, زنجیده ranjídah, مكدار mukaddar, درهم dar-ham, خفا khafá (*obs.*).

ANGUISH, *vide* GRIEF, PAIN.

ANGULAR, زاویه دار záwiyah-dár, گوشه دار gúshah-dár.

ANIMAL (*living being*), جاندار ján-dár, حی دی نفس zú-hayát, زو حیات zí nafas.—(*domestic animal, cattle or fish*) حیوان haiwán.—(*wild animal, reptile or insect*) جانور jánwar.

To ANIMATE, زنده کردن zindah kardan, جان دادن ján dádan, حیات دادن hayát dádan.—(*incite*) تحريك tahrik nimúdan, انگیزش angízkhtan.

ANIMOSITY, *vide* ENMITY.

ANISE, شب sabt, سبت anísún, رازیانه rázi-yánah-i-rúní.

ANKLE, استالنگ ishtálang, پا میچ much-i-pá, توزك kúzak-i-pá, كعب ka'b, كوزك gúzak.

ANKLET, پای برنجن pái-baranjan, زلف pá-zíf, خلكل khalkhál.—(*of small bells*) سوسك súsk.

ANNALIST, راوی rawí, اخباری akhbárá.

ANNALS, اخبار akhbár, تواریخ tawá-ríkh.

To ANNEAL, گرم کوفتن garm kúftan.

To ANNEX, الحاق کردن ilhák kardan.

ANNEXATION, الحاق ilhák, اضافه izáfah.

To ANNIHILATE, معدوم کردن ma'dúm kardan, نابود کردن ná-búd kardan, منتقل salb nimúdan, گردانیدن munkali' gardánidan.

To be ANNIHILATED, شدن salb shudan, مسلوب شدن maslúb shudan, معدوم شدن ma'dúm shudan, منتقل شدن munkali' búdan.

ANNIHILATION, نیستی nístí, اعدام idám.

ANNIVERSARY, سالگانی sáliganí.

To ANNOTATE, حاشیه نوشتن háshiyah níwishtan.

ANNOTATION, حاشیه háshiyah, شرح sharh, بیان bayán.

ANNOTATOR, شارح shárih.

To ANNOUNCE, آگاه ساختن ágáh sákhtan.

To ANNOY, *vide* To VEX.

ANNOYANCE, ضرر zarar, رنج ranj, آزار, آزار izá, زحمت zahmat. (*Vide* TROUBLE.)

ANNUAL, سالیانه sáliyánah, سنوی sanawí.

ANNUITANT, وظیفه خور wazífah-khúr, سالیانه دار sáliyánah-dár.

To ANNUL, باطل کردن bátil kardan, منسوخ naskh nimúdan, منسوخ کردن mansúkh kardan.

ANNULAR, حلقه دار halkah-wár.

ANNULLED, معطل mu'attal, منسوخ mansúkh.

ANNULMENT, ابطال ibtál, محو mahw, نسخ naskh.

To ANOINT, روغن مالیدن raughan málidan, مسح نمودن mash nimúdan.

ANOMALOUS, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.

ANOMALY, عرق عادت khark-i-'ádat.

ANONYMOUS, اسمی نا معلوم ísmí-ná-ma'lúm.

ANOTHER, دیگر dígar, دگر digar, غیر ghair.

ANSWER, جواب jawáb, پاسخ pásukh.

To ANSWER, جواب دادن jawáb dádan.—(*succeed*) راست افتادن rást uftádan.

ANSWERABLE (*responsible*), جوابدار jawáb-dár, ضامن zámín, ملتزم mul-tazím.

ANT, مور múr, مورچه múrchah.—(*large black ant*) مور سواری múr-i-suwári.—(*white ants*) مور یانه múr-yánah.—(*ant-hill or nest*) چال مورچه chál-i-múrchah.

ANTAGONIST, *vide* ENEMY.

ANTARCTIC, قطب جنوبی kutb-i-janúbí.

To ANTECEDE, پیش رفتن pish raftan, مقدم شدن mukaddam shudan.

ANTECEDENT (*grammatical term*), اسم فاعل ísm-i-fa'íl.

ANTECHAMBER, کفش کن kafsh-kun,
 ANTEDILUVIAN, قبل از طوفان kabl az tufán.

ANTELOPE, آهو áhú, غزال ghazál.

ANTERIOR (antecedent) مقدم mukaddam, پیشین pishín, سابق sábak, اول avval.

ANTHEM, نعت na't, تسبیح tasbîh.

ANTICHRIST, دجال dajjál.

TO ANTICIPATE, پنداشتن pindásh-tan, پیش کرده خدن pish gumán kardah shudan.

ANTICIPATION, پیش رفتی pish-waktí.—(by anticipation) پیش از پش az wakt.

ANTIDOTE, دافع تریاق tiryák, زهر دافع dáfi'-i-zahr.

ANTIMONY, راسخت rásukht.—(powder for the eyes) سرمه surmah, کحل kuhl.

ANTIPATHY, نفرت uifrat, نفرت tanafur, کره karih, رجم raghm.

ANTIQUARY, جامع العجایبات jáni'u.-'ajáibát.

ANTIQUATED, vide OLD.

ANTIQUITIES (ruins of ancient buildings, &c.), آثار قدیم ásár-i-kadím.

ANTIQUITY, ما تقدم má-takaddum, زمان قدیم ayyám-i-sábik, زمان zamán-i-kadím.

ANTITHESIS, ضد zidd, تضاد tazádd.

ANTLER, شاخ shákh.

ANTLERED, دار شاخ shákh-dár.

ANUS, کون kún, ماحت má-taht, محل mauza'-i-mu'tád, معدن mahall-i-ku'túd.

ANVIL, سندان sindán.

ANXIETY, دلنگی dil-tangí, اضطراب iztiráb, غم gham, فکر fikr, تشویش tashwîsh.

ANXIOUS, دلنگ dil-tang, مضطرب muztarib, مکرر mukaddar, مشوش mushawwash, متفکر mutafakkir.

ANY, هیچ hích.—(anyone) کسی kasí, کسی hích kas, شخصی shakhsí.—(anything) چیزی chízi.—(anywhere) جایی bi-jái.—(negative) هیچ bi-hích jí.—(anyhow) هر bi-wajhí, هر نوع bi-har nau'.

—(negative) هیچ bi-hích wajh.

هر bi-hích taur.

AORIST (of a verb), مضارع muzá'irí.

APACE, زد zúd.

APART, جدا jidá, علی حده 'aláhiiddah, مفصل mufasssal, مباین mubáin, جداگانه jidágánah.—(aside) درکنار dar kanár, بر طرف bartaraf.

APARTMENTS, منزل manzil.

APATHETIC, سرد sard, بی میل bí-mail.—(to be apathetic) زهول نمودن zuhúl nimúdan.

APATHY, سردی sardí, مساهله musá-halah.

APE, vide MONKEY.

TO APE, تقلید کردن taklíd kardan.

APERIENT, سهل mus-hil, زهول sahúl.

APERTURE, سوراخ súrakh, حکاف shikáf.

APEX, اوج auj.

APHORISM, مثل masal, مثال misál, تمثیل tamsíl.

APOCYPHAL, موزر muzawwar, جعلی jalí.

APOCOPÉ (cutting off the final syllable), حذف hazf.—(cutting off a short vowel) جزم jizm.

APOGEE, اوج auj.

APOLOGETIC, پرورش پذیر púz'ish-pazír.

TO APOLOGIZE, اعتذار کردن it'izár kardan, معذرت خواستن ma'zirat khwástan, عذر کردن 'uzr kardan, پرورش پذیر púz'ish nimúdan.

APOLOGUE, مثل masal, مثال misál, تمثیل tamsíl.

APOLOGY, عذر it'izár, معذرت ma'zirat, پرورش púz'ish.

APOPLECTIC, سکنه saktah-zadah.

APOPLEXY, سکنه saktah.

APOSTACY, انکار دین inkár-i-dín, ترك tark-i-millat, ملت

APOSTATE, منکر دین munkir-i-dín, مرتد murtadd.

TO APOSTATIZE, ارتداد نمودن irtidád nimúdan, مرتد مurtadd shu-dan.

APOSTLE, رسول rasúl.—(of Christ) حواری hawarí.

APOSTLESHIP, رسالت rasálat.

APOSTOLIC, پیغامبری paigham-barí,
پیغامبری paighám-barí.

APOTHECARY, دوا فروش 'attár, dawá - furúsh. — (apothecary's shop) دوا خانه dawá-khúnah.

APPANAGE, ملك milk.

APPARATUS, اسباب یاراك asbáb, yarák, رخت rakht, آلات álát, ساز sáz.

APPAREL, vide CLOTHES.

APPARENT, هویدا huwaidá, پدید padíd, آشكار áshkár, آشكاره ásh-kárah, ظاهر záhír, عیان 'iyán, واضح wáz-zih, روشن raushan, علانی 'alání, مبین mubín, بدیهی badíhí, پیدا paidá.

APPARENTLY, عیاناً záhíran, 'iyánan.

APPARITION, تجلی ta-jallí, خیال khíyál.

APPEAL, مراجعت murá-ja'at, طلب talab, رجوع rujú', حواله hawálat.

To APPEAL, در خواستن dar khwás-tan. — (legal term) رجوع فرمودن rujú' firmúdan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan.

To APPEAR, نمودن nimúdan, ظاهر شدن záhír shudan, پدید آمدن pa-díd ámadan, معلوم شدن ma'lúm shudan, مرئی شدن mara'í shudan.

APPEARANCE, ظهور zuhúr, صورت súrát, اشكال áshkál, پیدایش paidá'ish.

To APPEASE, تسلی آرامیدن 'arámídan, تسلی دادن tasallí dādan.

APPELLATION, نام lakab, لقب nám.

To APPEND, آویز کردن áwíz kardan, الحاق ilhák nimúdan.

APPENDAGE, ضمیمه zamímah, الحاق ilhák, وصل wasl.

APPENDIX, ذیل zail, ضمیمه zamímah.

To APPERTAIN, راجع نمودن ráji' nimúdan, مربوط شدن marbút shu-dan.

APPETITE, اشتها ishtihá, هوس hawas, میل mail.

To APPLAUD, تحسین نمودن tahsín kardan, بلند آواز گردیدن buland-áwáz gardídan, توصیف کردن tau-síf kardan, مرجحاً گفتن marhabá guftan.

APPLAUSE, تحسین tahsín, آفرین áfirín.

APPLE, سیب síb, سیو sív (vulg.). — (crab-apple) سیب جنگلی síb-i-jangalí. — (of the eye) مردمك mardumak-i-chashm, بوبو búbu.

APPLIANCES, اسباب asbáb, آلات álát, ساز sáz, یراك yarák.

APPLICABLE to, مخصوص makhsús, منحصراً munhasír.

APPLICATION (assiduity), توجه ta-wajjuh, اقدام ikdám, تقید takay-yud, اشتغال ishtighál.

To APPLY, در خواستن dar khwás-tan.

To APPOINT, تعیین نمودن ta'yín nimúdan, نصب کردن nasb kar-dan; مقرر کردن mukarrar kardan, ممتاز کردن mumtáz kardan.

APPOINTMENT (office), منصب man-sib, تعیین ta'yín, عهده 'uhdah.

To APPOINTION, vide To ALLOT.

APPOSITE, مناسب munásib, موافق muwáfik.

To APPRECIATE, غنیمت دانستن gha-nímát dánistan.

To APPREHEND, vide To SEIZE, To FEAR, To SUPPOSE.

APPRENTICE (to a trade, &c.), شاگرد shágird.

To APPRENTICE, شاگرد ساختن shá-gird sákhtan.

APPRENTICESHIP, شاگردی shágirdí.

APPROACH, تقرب takarrub, قربت kurbat, دخول dukhúl.

To APPROACH, نزدیک آمدن nazdík ámadan, تقرب نمودن takrób nimúdan, تقدیم نمودن takdím nimúdan.

APPROBATION, استیصواب istiswáb; پسند pasand, قبول kabúl.

APPROPRIATE, مناسب munásib, موافق kábil, سزاور sazáwar, موافق muwáfik.

To APPROPRIATE, تخصیص کردن takh-sís kardan, اختصاص نمودن ikhtisás nimúdan, مخصوص کردن makhsús kardan.

APPROVAL, vide APPROBATION.

To APPROVE of, پسندیدن pasandí-dan, تحسین نمودن tahsín kardan, دوست میل dástan, دوست نیکو داشتن níku dáshtan.

APPROXIMATE, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb.

APPROXIMATION, تقریب takríb, قریب takarúb, نزدیکی nazdíkí.

APPURTENANCES, متعلقات muta'allikát, ملتزمین multazimín.

APRICOT, زردآلو zard-álú.—(preserved and dried) کایسی kaisí, خوبانی khúbání.

APRIL, آوریل avríl, نیشان naisán.

APRON, پیشه فرتة fútah, پیشه دامنې pish-dámaní, دامن بند dáman-band.

A PROPOS, بامحل bá-mahall, جا bi-já, بروقت bar wakt.

APT, زرنگ zaring, زیرک zírak, واقف wákif, ماهر máhir.—(suitable) مناسب munásib, موافك muwáfik, لائق láik, قابل kábil.

APTITUDE, زرنگی zaringí, هنر hunar, فراست fírasat.—(suitability) مناسبت munásabat, موافقت mu-wáfakat.

AQUAFORTIS, vide VITRIOL.

AQUARIUM, ماهی خانه máhí-khánah.

AQUATIC, آبی abí.

AQUEDUCT, نهر nahr, آبگزر ab-guzar, جوی júi, جدول jadwal, حوب júb (vulg.).—(channel leading over a hollow) سواره pulkhung, سوواره suwárah.—(subterranean aqueduct) قنات kanát, کاریز káriz.—(a channel of stonework built in an inclined plane, through which water flows into tanks or cisterns at intervals), شورشورك shurshurak.

AQUILINE, نسری nasrí.

ARABESQUE (ornamental pattern), نقش naksh.

ARABIA, عرب 'arab, عربستان 'arabis-tán.

ARABIAN, عربی 'arabí, قازی tází.—(an Arab) عرب 'arab.—(a Bedouin or desert Arab) اعراب a'rúb, بدوی badawí.

ARBITRARY (despotic), مختار mukhtár, مطلق mutlak, مستقل mustakill.

ARBITRATION, محاکمه muhákamah, فیصل faisal, حکم hukm.

ARBITRATOR, ثالث sális, میانچی

miyán-chí, حکم hakam, منصف munsif, مصلح muslih.

ARBOUR, چفته chiftah, چار طاق chár-ták, سایبان sayában.

ARC, قوس kaus.

ARCADE, طاق ták, گنبد gumbad.

ARCH, کمان kamán, طاق ták, قطاع mihráb, عرش 'arsh, قطع kitá'.—(of a bridge) چشمه chash-mah.—(false arches, indented pattern on a wall) طاقنما ták-nimá.

To ARCH, طاق زدن ták zadan.

ARCHAIC, عنیق 'atik.

ARCHANGEL, مقرب mukarrab.

ARCHBISHOP, اسقف بزرگ uskuf-i-buzurg, مطران matrán.

ARCHDEACON, پیش نماز pish-namáz.

ARCHDUKE, ارشیدوک arshídúk.

ARCHED, مقوس mukawwas.

ARCHER, تیر انداز tír-andáz, کماندار kamán-dár.

ARCHERY, تیر اندازی tír-andází, کمان کشی kamán-kashí.

ARCHETYPE, اصل asl, نسخه nuskhah.

ARCH-FIEND, شیطان shaitán.

ARCHITECT, استاد ustád-i-banná, معمار باشی mímár-báshí.

ARCHIVES, دفتر دیوان díwán, دفتر خانه daftar-khánah.—(Keeper of the Archives) دفتر دار daftar-dár.

ARCHWAY (narrow passage or close in a street leading under an arch), سائبات sá'ibát, سہبات sahbát.

ARCTIC, طرف شمال taraf-i-shimál.

ARDENT, غیبت کش ghairat-kash, مند ghairat-mand.

ARDOUR, رغبت raghat, غیبت ghairat.

ARDUOUS, vide DIFFICULT.

AREA (expanse), عرصه 'arsah, فضا fazá, حیر hayyiz.—(of a house, &c.) حصن sahu, حیاطه hiyáta.

ARENA, عرصه maidán, میدان.

To ARGUE, بحث کردن bahs kardan, منازعه کردن munázarah kardan.—(argument according to reason)

(argument according to reason) دلیل عقلی dalíl-i-'aklí.—(according to hearsay or tradition) دلیل نقلی dalíl-i-naklí.—(to argue ac-

cording to reason) بطور عقلی بحث bi-taur-i-aklī bahs kardān.

ARGUMENT, بحث bahs, مباحثه mu-bāhasah, حجت hujjat, دلیل dalīl (*pl.* أدلة adillah).—(*disputation*) vide ALTERCATION, DISPUTE.

ARID, خشک khushk, سوخته sūkhtah.

ARIDNESS, خشکی khushkī.

ARIGHT, راست rást, درست durust.

To ARISE, بر آمدن bar ámadan, صادر شدن bar khástan, صادر sádír shudan, بر پا شدن bar pá shudan.

ARISTOCRACY, امرا umará.

ARITHMETIC, علم حساب 'ilm-i-hisáb, علم اعداد 'ilm-i-a'dád.

ARITHMETICAL, حسابی hisábí.

ARITHMETICIAN, حسابگر hisáb-gar.

ARK (*coffer*) صندوق sandúk, تابوت tábút.—(*of Noah*) کشتی نوح kashí-i-núh, سفینه نوح safínah-i-núh.

ARM, بازو bázú, بال bál.—(*from elbow to wrist*) ساعد sá'id, عضد 'azud.—(*armpit*) بغل baghal, ابط ibt.—(*to cross the arms*) دست بر سینه dast br sinéh, نهادن dast bar sinah nihádan.

To ARM, مسلح کردن musallah kardān, سلاح siláh púshídan.

ARMADILLO, نهنگ دشتی nahang-i-dashtí.

ARMFUL, آغوش ághúsh.

ARMISTICE, متارکه mutárakah.

ARMORIAL-BEARINGS, نشان nishán, علامت 'alámat.

ARMORY, جبه خانه jabbah-khánah, خانه اسلحه siláh-khánah, سلاح خانه khánah-i-aslihah.

ARMOUR, زره zirah, جوشن jaushan, سلاح siláh, جبه jabbah, درج dir.—(*chain armour*) زره zirah.—(*plate armour*) چهار آینه chahár á'ínah.

ARMOUR-BEAREE, سلاحدار siláh-dár.

ARMOURER, جیشگر jaish-gar, میقل saikal.

ARMS, سلاح siláh, یزاق yarák, برگ barg, آلات álát, ساز sáz.—(*fire-arms*) اسلحه ناریه aslihah-i-náriyah.

ARMY, سپاه sipáh, سپه sipah, لشکر lashkar, فوج fauj, عسکر askar, جیش jaish, جند jund, کوشن kushún. (*Vide* REGIMENT.)

ABOMA, بو bú, رائه rá,ihah.

AROMATIC, خوش بو khúsh-bú, معطر mu'attar, مشوم mashmúm.

AROMATICS, ابرار abzár.

AROUND, گرد gird, گرداگرد gird-á-gird, اطراف atráf, دور daur, حوالی hawálá, پیرامون pairámun, دور bi-har jánib, دور در دور dar daurah, دورا dauran.

To AROUSE, vide To ROUSE.

To ARRAIGN, متهم ساختن muttahim sákhtan, تهمت دادن tuhmat dádan.

ARRANGEMENT, تهمت tuhmat.

To ARRANGE, ترتیب árástan, ترتیب tartíb nimúdan, نصب کردن nasb kardān, تدارك نمودن tadár-ruk nimúdan, انتظام نمودن inti-zám nimúdan, پیراستن pírástan.

'ARRANGEMENT, انتظام intizám, ترتیب tartíb, آراستگی árástagí, تنظیم tanzím.

ARRANT, بدترین badtarín.—(*an arrant knave*) نابکار ná-bi-kár, اوباش aubash, دستک dast-kaj, هریر sharír.

ARRAY, صف saff.—(*attire*) رخت rakht, لباس libás, پوشاك púshák.

To ARRAY, صف آراستن saff árástan.—(*attire*) پیراستن pírástan, آراستن árástan, پوشیدن púshídan, پوشانیدن púshánídan.

ARREARS, باقی bákí, بایا bakáyá, تمه tatimmah, ما قبل má-baká.

ARREST, حبس habs, گرفتگی girif-tagí, قبض kabz.

To ARREST, گرفتار کردن giriftár kardān, گیر نمودن gir nimúdan, سر راه گرفتن sar-i-ráh گرفتن.

ARRIVAL, ورود wurúd, اتیان ityán, دخول dukhúl.

To ARRIVE, رسیدن rasídan, داخل وارد گشتن wárid gashan, ورود نمودن wurúd nimúdan.

ARROGANCE, کبر kibr, تکبر takabbur, غرور ghurúr, استکبار istikbár, گستاخی gustákhí.

ARROGANT, متکبر mutakabbir, مغرور maghrúr, گستاخ gustákh.

ARROGANTLY, متکبرانه mutakabbiránah, گستاخانه gustákháuah, مغروراً maghrúran.

TO ARROGATE, فخر نمودن fakhr ní-múdan, سر کشی کردن sar-kashí kardan.

ARROW, تیر tír, سهم sahm, ناکه náwak, خدنگ khadang.—(head of an arrow) پیکان paikán.—(shaft) قلم kalam.—(feathers) پر par, تالش talish.—(notch) سوار sáfár, جای زه já,i-i-zih.—(storm of arrows), تیر باران tír-barán.

ARSENAL, جبه خانه jabbah-khánah, توره خانه kúr-khánah.

ARSENIC, مرک موش marg-i-músh, توراب الهالك turábu-l-hálik.

ARSON, سوزندگی súzindagí.

ART, فن fann, هفرت hifrat, هنر hunar, صنعت kasb, کسب san'at (pl. صنایع saná,i'). (Vide ARTIFICE, DECEIT, TRICK.)

ARTERY, شریان shiryán (pl. شرایین shiráyín).—(main-artery) شاهرگ sháh-rag. — (pulmonary-artery) رگ شش rag-i-shush.

ARTFUL, حیل ساز hílah-sáz, دغا پیشه daghá-pishah.

ARTFULLY, بھیلتا hílatan, بمکر bi-makr.

ARTFULNESS, مکاری makkárí.

ARTICHOKE, کنگر kangar. انگنار anginár.—(Jerusalem artichoke) سیب زمینی ایرانی síb-i-zamín-i-irání.

ARTICLE (rule), قانون kánún, قاعدة ká'idah, ماده máddah.—(in grammar), معرفت ma'rif.t. (Vide THING).—(literary) مقاله makálah, فصل fasl.—(leading article) عرض مخصوص arz-i-makhsús, مقالة مخصوص makálah-i-makhsús. (rare) متاع matá' (pl. متاع anti'ah).—(articles de luxe) اسباب اسباب asbáb-i-tajammul.

TO ARTICLE, اجیر ساختن ajír sákhtan. TO ARTICULATE, تلفظ کردن talaffuz kardan.

ARTICULATION (pronunciation, utterance), تلفظ talaffuz.—(proper accent when reading) قرائت kira,at; تجوید tajwíd.

ARTIFICE, حيلة hílah, فریب firíb, کول bahánah, کید kaid, گول gúl, مکر sákhtah, ساختن makr, دامدما damdamah, نیرنگ nai-rang.

ARTIFICER, کاربگر kári-gar, پیشه ور pishah-war, صنعتگر san'at-gar.

ARTIFICIAL, مناعی saná'i, عملی 'amali, ساختگی sákhtagí, جعلی ja'lí.

ARTILLERY, توخانه túp-khánah.—(commandant of artillery) نویچی túp-chí-báshí.

ARTILLERYMAN, توچی túp-chí.

ARTIST, صنعتگر san'at-gar, استاد ustád. (Vide PAINTER.)

ARTLESS, ساده دل sádah-dil, لوح sádah-luh, پاک دل pák-dil.

ARTLESSNESS, ساده دلی sádah-dilí, پاک دل pák-dilí.

As, چو chú, چون chún, همچو ham-chú, چنانچه chunán-kih, چنانچه chunán-chih, چونکه chún-kih. — (as soon as) همان hamán, همانکه hamán-kih, همین hamín, همینکه hamín-kih, بی محذور bi-mahz, بی محذور bi-mujarrad.—(as if it were) کاما kama, گویا gúyá, چنانچه agar chunán-chih.—(as before) کالاول ka-l-avval.—(as long as) مادام madám, مادامیکه madámí-kih.—(as much as) آنچندان án-kadar, آنچندان án-chandán, مساوی musáwí, مقابله mukábalah.—(twice as much as) دو مساوی dú mukábalah, دو برابر dú musáwí.—(ten times as much) ده برابر dih mukábalah, ده مساوی dih chandán, ده برابر dih musáwí.—(as follows, vide licet) یعنی ya'ní, اعمی a'ní.—(as much or far as possible) حتای الوسع hattá-l-wus', بقدر مقدور bi-kadar-i-makdúr.

ASBESTOS, سنگ پنبه sang-i-pam-bah.

To ASCEND, بالا رفتن bálá raftan, عروج sa'úd nimúdan, بر آمدن 'urúj kardan, بر آمدان, مساعد شدن mutasá'id shudan.

ASCENDANCY, علیت ghalabat.

ASCENDANT, معراج tále, معراج ma'raj.

ASCENSION, معراج mi'raj.

ASCENT, معراج ma'raj, صعود sa'úd.—(slope) فراز faráz.

To ASCERTAIN, تحقیق کردن tahkík kardan, تنقیح نمودن tankih nimúdan, تجویز کردن tajwíz kardan.

ASCETIC, زاهد zahíd, ریاضت ahl-i-riyázat.

ASCETICISM, ریاضت riyázat, زاهدی zahídí, زهد zuhd.

ASCLEPIAS (*swallow wort*), عرک khark, عرک kharg, عشر 'ushar, اشخر ishkhír.

To ASCRIBE to, توصیف کردن tausíf kardan, نسبت دادن nisbat dádan, اسناد نمودن isnád nimúdan.

ASH (*tree*), آهر ahar, زبان دنجشك zabán-i-gunjashk.

ASHAMED, شرمسار sharmandah, شرمسار sharm-sár, خجیل khijil, منفعل mun-fa'il, متخفّر mutakhaffir.

ASHES, خاکستر khákistar, رماد ramád.

ASH-PIT (*place where ashes, sweepings, and rubbish are thrown out*), جای رشت ریزی já-i-i-rashit-rízí, مزبله mazbalah.

ASIDE, بر طرف dar kanár, بار taraf.—(*in speaking*) بگوش bi-gúsh, مخصوص makhsús.

ASININE, حماری himarí, خری khari.

To ASK, سوال کردن su'al kardan, پرسیدن pursidan, استفسار نمودن istif-hám nimúdan, استفسار نمودن (beg, demand) istifsár nimúdan.—(beg, demand) خواستن khwástan, طلبیدن talbídan. (*Vide also, To BEG.*)

ASKEW, کج kaj, نا راست ná-rást.

ASLANT, کج kaj, مائل má'il.

ASLEEP, خوابیده dar khwáb, خوابیده khwábídah, خفته khuftah.

ASP, مار mar, افعی af'á.

ASPARAGUS, مار چوبه már-chúbah, اسفراج hawa-i-jíwah, اسفراج isfaraj.

ASPECT, وجه wajh, چهره chilrah, روی rúi, منظر manzar, صورت súrát, ظهور zuhúr.

ASPEN, سپیدار sapídár.

ASPERITY, دشواری durushtí, خشونت khushúnat, تندى tundí, تیزی tízí.

To ASPERSE, دهن دادن tuhínat dádan, بد گفتن bad guftan, دشنام dush-nám دادن dush-nám dádan.

ASPERSION, بد زبان bad-zabán, دشنام dush-nám, افترا iftirá, فحش fuhsh.

ASPHYXIA, خناق khunák.

To ASPIRATE, تلفظ ها کردن talaffuz-i-há kardan.

To ASPIRE, آرزو داشتن árzú dáshtan, تمنا کردن tamanná kardan.

Ass, دراز کوش, حمار himár, خر khark, diráz-gúsh, الاغ ulágh.—(*riding ass*) سواری ulágh-i-suwarí.—(*wild ass*) گور خر gúr-khar, گور gúr.

ASSAETIDA, انگوسه angúzah, انگسا ingisá, چرخمالی charkhmálí (*vulg.*).

ASSASSIN, خونی khúní, سفاک saffák, قاتل kattál.

To ASSASSINATE, کشتن kushtan, قتل کردن katl kardan.

ASSASSINATION, کتل katl, کشتن kushish, خونریزی khún-rízí.

ASSAULT, حمله hamleh, یورش yúrish, راهزنی hujúm.—(*robbery*) هجوم hujúm. ráh-zaní, سرقه sarikah.—(*night attack*) شبخونی shab-khúní, بوق bauk.

To ASSAULT (*attack*), حمله hamleh کردن hamleh kardan, حمله ور شدن ham-lah-war shudan, هجوم آوردن hujúm-áwar shudan, یورش کردن yúrish kardan, بار سر ریختن bar sar ríkh-tan.

ASSAY, چاشنی cháshní, عیار ázimáish.

To ASSAY, چاشنی کردن cháshní kardan, عیار کردن 'iyár kardan.

ASSAYER, صاحب عیار sháhib-i-'iyár.

To ASSEMBLE, (*trans.*) فراهم آوردن

faráham áwardan, جمع کردن jam' kardan, (*intrans.*) فراهم آمدن faráham ámadan, جمع شدن jam' shudan.—(*court*), اجلاس کردن ijlás kardan.

ASSEMBLY, گروه gurúh, جماعت jamá-'at, جمعیت jam'íyat, مجمع maj-ma', دیوان díwán, بزم bazm, شورا shúra, مجلس majlis, mahfil, انجمن anjuman, معشر ma'shar, ملا mala.

ASSEMBLY-ROOM, مجلس majlis.

ASSENT, *vide* CONSENT.

To ASSERT, اقرار کردن ikrár kardan, یقین takrír nimúdan, تحقیق yakín guftan, tahkík nimúdan.

ASSERTION, اقرار takrír, تقرر taqrír, توجیه mudda'á, گفتار guftár, taujih.—(*mere assertion without proof*) tahakkum.

To ASSESS, خراج کردن khiráj kardan.

ASSESSMENT (*land-tax*), خراج khiráj.

ASSESSOR, شاهد عادل sháhíd - i - 'ádíl.

ASSETS, اموال amwál, املاك amlák.

To ASSEVER, تعریف نمودن ta'ríf nimúdan, اعتراف it'iráf nimúdan.

ASSEVERATION, اعتراف it'iráf, تعریف ta'ríf, تقرر takrír.

ASSIDUITY, *vide* PERSEVERANCE.

ASSIDUOUS, *vide* INDUSTRIOUS.

To ASSIGN, محول کردن muhawwal kardan, دادن dádan, عطا کردن 'atá kardan.

ASSIGNATION, مهلت muhlat, تعیین ta'yín.

ASSIGNEE, وکیل wakíl.

ASSIGNMENT (*of goods, &c.*), تنخواه tankhwáh.

To ASSIMILATE, برابر ساختن bar-á-bar sákhtan, تشبیه آوردن tashbíh áwardan.

ASSIMILATION, موافقت muwáfakat, تمثيل tamsíl, مماثلت mumásalat.

To ASSIST, مدد کردن madad kardan, پشتی imdád nimúdan, کمک pushtí kardan, دادن kumak dádan, اعانت نمودن i'ánat

nimúdan, معاونت نمودن mu'áwanat nimúdan, مساعدت نمودن musá-'adat nimúdan.

ASSISTANCE, مدد madad, امداد imdád, پشتی pushtí, کمک kumak, معاونت 'aun, اعانت i'ánat, تاید ta'y-yud, یاری yári, دستگیری nusrat, دستگیری.—(*pecuniary assistance*) وای wá-sází, مساعدة musá'adah, بیعانه baí'ánah.

ASSISTANT, مددکار madad-gár, معین mu'ín, معاون mu'áwin, عاون 'iwán, یار yár, دستگیر dast-gír, یاور yáwar, ناصر nasír, نائب ná'ib, ناصر (pl. انصار ansár).

ASSIZE, محکمه mahkamah.

ASSOCIATE, رفیق rafík, شریک sharík, ham-dam, صاحب musáhib, ham-ráh, انیس anís, یار yár, ham-sar, انباز ambáz.

To ASSOCIATE with, موافقت کردن muráfakat kardan, معاشرت کردن mu'ásharat kardan, اختلاط ikhtilát kardan, صحبت suhbat kardan, الفت نمودن ulfat nimúdan, انس داشتن uns dáshtan, دمساز بودن dam-sáz búdan.

ASSOCIATION, صحبت suhbat, رفقت rafkat. — (*public company*) دارالتجارة dárú-t-tijárah.

ASSONANCE, جناس jinás.

To ASSORT, چین دادن chidan, ترتیب tartíb dádan, آماده نمودن ámadah nimúdan, آراستن árástan.

ASSORTMENT, تبعيض tab'íz, ترتیب tartíb, تدارك tadárúk.

To ASSUAGE, آرامیدن آرامیدan, آرام آرام dádan, تسلی tasallí dádan, تخفیف takhfíf kardan.

ASSUAGEMENT, تخفیف takhfíf, قرار karár, تسلی tasallí.

ASSUASIVE, تسكين بخش taskín-bakhsh, آرام بخش آرام-bakhsh.

To ASSUME, پنداشتن pindáshtan, تصور کردن tasawwur kardan.

ASSUMPTION, اخذ akhz.

ASSURANCE (*certainty of fulfilment*), استكمال istikmál.—(*commercial term*) بیمه bímah.

To ASSURE, حقیقت گفتن hakikat guftan.

ASSUREDLY, یقیناً yakínan, یقینی yakíní, قطعاً kat'an, بالقطع bi-'l-kat', محالاً lá-mahálah.

ASTERISK, نشان nishán.

ASTHMA, دما damá, ضيق النفس zíku-'n-nafas, زحیر zahír.

ASTHMATIC, دما بر damá-bar.

ASTONISHED, ASTONISHMENT, vide AMAZED and AMAZEMENT.

ASTRAGALUS (*tragacanth plant*), کتیرا gawan.—(*the gum*) کتیرا katírá.

ASTRAL, نجومی nujúmí, پیوند نجوم nujúm-paiwand.

ASTRAY, گمراه gum-ráh, بیراه bí-ráh.—(*to lead astray*) فریفتن firiftan, اخلال کردن firib dádan, اخلال izlál kardan.

ASTRIDE, سوار suwár.

ASTRINGENCY, تندى tundí, تیزی tízí, قبضیت kabzíyat.

ASTRINGENT, قابض kábiz, کشنده kashandah.

ASTROLABE, اصطراب usturláb, استرلاب usturláb.

ASTROLOGER, منجم munajjim, فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

ASTROLOGY, علم نجوم 'ilm-i-nujúm, علم استخراج 'ilm-i-istikhraj, تنجیم tanjím.

ASTRONOMER, اهل هفت ahl-i-hai,at, ستاره شناس sitárah-shinás, رصد rassád, رصد band rasad-band.

ASTRONOMICAL-TABLES, جدول زج zīj, جدول jadwal.

ASTRONOMY, علم هفت 'ilm-i-hai,at.

ASTUTE, vide ABLE.

ASUNDER, جدا jidí, مفصل mufasssal.

ASYLUM, پناه panáh, بست bast, ملجأ maljá, ملاذ maláz, مفر mafirr, مأمن ma,man.

At, در bi, در dar, نزد nazd, فی fí.—(*at least*) اقلá akallan, باری bárí, نهایت lá-akall.—(*at most*) نهایت niháyat, زاید záfíd, اکثر aksar.—(*at all*) هیچ hích.—(*at present, just now*) حال hal, اکنون aknún, در این dar 'n wakt, هنوز hanúz.—(*at all events*) هر bi-har súrat,

هر bi-har kism, هر نوع bi-har nau.—(*at length*) آخر akhar, بالآخرé 'ákibatu-bi-'l-ákhirah, عاقبة الامر, نهایت niháyat, باری bárí.—(*at once*) دفعتاً daf'atan, جك yak, بارگی yák, باره bára, بارگی yák, يكسره yak sarah.

ATHEISM, دهر dahr, الهاد ilhád.

ATHEIST, زندیق zindík, دهری dahrí.

Neither of these words properly expresses an atheist, for which there is no Persian term. It must be expressed by a periphrase, such as منكر وجود خداى munkir-i-wujúd-khudái, a *denier of the existence of a God*, &c.

ATHLETE, پهلوان pahlay, پهلوان pahla-ván, کشتی گر kushti-gar.

ATMOSPHERE, هوا hawá, جو jaww.

ATOM, ذره zarrah, همه shamnah.

To ATONE, كفارة کردن kaffárah kardan.

ATONEMENT, تكفير kaffárah, كفارة takfir.

ATROCIOUS, شرير sharir, بد bad, سخت sakht, ظالم zálím.

ATROCITY, ظلم zulm, تعدى ta'addí, فساد fasád, ستم sitam.

ATROPHY, vide CONSUMPTION.

To ATTACH, vide To JOIN, To ARREST.

ATTACHÉ, وابسته wá-bastah.

ATTACHMENT, vide FRIENDSHIP, LOVE, UNION, FAVOUR, INCLINATION.

ATTACK, vide ASSAULT.—(*medical term*) نزل nuzúl.

To ATTAIN, vide To ACQUIRE.

ATTAINABLE, یافتنى mumkin, یافتنى yáftaní.

ATTAINMENT, اكتساب tahsil, حصول husúl, اکتساب iktisáb, اکتنا iktiná.

To ATTEMPT, موافق کردن muwáfik kardan, معتدل کردن mu'tadil kardan.

ATTEMPT, عزم kasd, قصد kasd, تلاش talásh, کوشش kúshish, عزم sar.

To ATTEMPT, کوشیدن kúshídan, قصد کردن kasd kardan, آزمودن áz-múdan, سعی نمودن sa'í nimúdan.

To ATTEND, گوش دادن gúshí dādan, متوجه multafit shudan, اعتنا بودن mutawajjih būdan, التفات نمودن itíná nimúdan, (to be present) iltifát nimúdan.—(to wait upon) حاضر شدن házir shudan.—(wait upon) خدمت کردن khidmat kardan.

ATTENDANCE (waiting upon), پرستاری parastárí, خدمت khidmat, تیمار tímar.

ATTENDANT (consequent), منوط manút, منسوب mansúb, قرین karín, متعلق muta'allik.—(a servant) خادم khádim, پیشخدمت pish-khidmat, تابع tábi, قابض tábín (vulg.).

ATTENDANTS (dependants, retinæ), خدمت khuddám, خدمت و حشم kha-dam wa hasham, لواحق lawáhik, نوکر atbá, نوابغ tawábi, متعلقین muta'allikín, نائبین tábínhá (vulg.).

ATTENTION, توجه tawajjuh, اشتغال ishtighál, دل بستگی díl-bastagí, التفات iltifát, مبالغت mubálát.

ATTENTIVE, متوجه mutawajjih, مشغول mashghúl, آگاه ágáh, ملتفت multafit.

ATTENTIVELY, بدقت bi-dikkat, روکار rú-bi-kár.

ATTENUATE, رفیق rakík.

To ATTENUATE, رقیق کردن rakík kardan.

To ATTEST, اقرار نمودن ikrár nimúdan.

ATTESTATION, تقریر takrír, تصدیq tasdíq, وکالت wakálat-námah, شهادت shahádát, شاهدی shahádat.

To ATTIRE, پیراستن pírástan.

ATTITUDE, وضع waz'.

ATTORNEY, وکیل wakíl.—(power of attorney) وکالت نامه wakálat-námah, مختار mukhtár-námah.

To ATTRACT, کشیدن kashídan, جذب jazb nimúdan, جلب نمودن jalb nimúdan.

ATTRACTION, جذب jazb, جلب jalb, کشش kashish.

ATTRACTIVE, جاذب jázib, جالب jálib.

ATTRIBUTE, صفت sifat, وصف wasf.

To ATTRIBUTE to, اسناد نمودن isnád nimúdan, نسبت دادن nisbat dādan, منسوب کردن mansúb kardan.

AUCTION, هراج harráj, مراد mazád, لایلام lailám (eur.).

AUCTIONEER, هراجی harrájí.

AUDACIOUS, vide BOLD.

AUDIBLE, مسموع masnút.

AUDIENCE, سامعین sámi'ín, حاضرین házirín.—(interview) مصور húzúr, بار bār.

To AUDIT, محاسبه کردن muhásabah kardan.

AUDITOR, مسمع mustamí, سمیع sámi' (Vide ACCOUNTANT.)

AUGER, درمه barmah, منه matah.

To AUGMENT, زیاد کردن ziyád kardan, افزودن afzúdan.

AUGMENTATION, افزونی afzúní, زیاد ziyád.

AUGUR (soothsayer), فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

To AUGUR, فال گرفتن fál giriftan.

AUGURY, فال fál, شگون shugún.

AUGUST, اعظم a'zam, مبارك mubárak, آب humayún.—(month) آب aghust, آب اگست aghust, آب اگوست agúst.

AUNT (paternal), عمه 'ammah.—(maternal) عماله khálah.

AU REVOIR, تا باز دید ta bi-báz-díd.

AURICULAR, سماع samá'.

AUREA, صبح دم subh-dam, شفق shafak.

AURORA BOREALIS, شفق شمالی shafak-i-shimálí, نور شمالی núr-i-shimálí.

AUSPICES, سایه sáyah, حمایت himá-yat.

AUSPICIOUS, فرخنده farkhundah, نیک akhtar, اختر humáyún, میمون khujistah, خوشسته maimún, مبارك mubárak, سعيد sa'íd, اختیار bakht-yár, فرخ farrukh.

AUSTERE, متعصب muta'abbis, درشت durusht, موثر muwakkar.

AUSTERITY, درشتی durushtí, تندی tundí, سختی sakhtí.

AUTHENTIC, صحیح sahih, محقق muhakkak, یقین yakín, مسلم mu-sallam.

To AUTHENTICATE, ثابت کردن *sábit kardan*, تصدیق کردن *tasdík kardan*.

AUTHENTICATION, اثبات *isbát*, تصدیق *tasdík*.

AUTHENTICITY, درستی *durustí*, راستی *rástí*, حقیقت *hakíkat*.

AUTHOR, مصنف *musannif*, محرر *muharrir*. (*Vide* INVENTOR.)

AUTHORESS, زن مصنف *zan-i-musan-nif*, زن محرر *zan-i-muharrir*.

AUTHORITATIVE, فادر *kádir*.

AUTHORITY, حکم رانی *hukm-rání*, حکومت *istiklál*, ضبط *zabt*, خدائندی *hukúmat*, داوری *dawarí*, قدرت *khudáwandi*. — (*power*) *kudrat*, حکم *hukm*, اقتدار *iktidár*, ایالت *iyálat*, دست *dast*, توانائی *tawanáí*.

To AUTHORIZE, رخصت نمودن *rukhsat nimúdan*.

AUTOCRACY, استقلال *istiklál*, مستقل *mustakill*.

AUTOCRAT, مستقل *mustakill*.

AUTOCRATIC, استقلالی *istiklálí*.

AUTOGRAPH, دستخط *dast-khatt*.

AUTOMATON, خود روان *khúd-rawán*, خود متحرک *khúd-mutaharrík*.

AUTONOMOUS, استقلالی *istiklálí*, مستقل *mustakill*.

AUTONOMY, استقلال *istiklál*.

AUTOPSY, معاینه *mu'ayana*.

AUTUMN, غزان *khizán*, خریف *kharíf*, برگریزان *mihrján*, مهرجان *pá'iz*, بارگریزان *barg-rizán*.

AUTUMNAL, مهرجانی *mihrjání*.

AUXILIARY, رابطه *rabitah*, معاون *mu-'áwin*, مدد کار *násir*, ناصر *madad-gár*, یاور *yáwar*. — (*auxiliary verbs, in grammar*) *af'ál-i-rawábit*.

To AVAIL oneself of, بهره گرفتن (از) *bahrah giriftan (az)*.

AVAILABLE, قادر *kádir*, باقتنی *yáf-taní*.

AVALANCHE (*of snow*), شپه *shapah*.

AVARICE, حرص *hirs*, آز *áz*, طمع *tama'*, طمعکاری *tama'-kárí*, بخل *bukhl*, خاصیت *khassísat*, حسد *khissat*, امساک *imsák*, لوغم *lu,m*.

AVARICIOUS, طمعکار *harís*, طمعکاری *tama'-kár*, طامع *támi'*, بخیل *bakhíl*, لایم *la'im*, ممسک *mumsik*, خاصیت *khassís*.

To AVENGE (*take vengeance for*), انتقام کشیدن *intikám kashídan*, کینه کشیدن *kínah kashídan*. — (*avenger of blood*) ولی آلام *walíu-'d-dam*, کینه خوراه *kínah-khwáh*.

AVENUE, خیابان *khíyábán*.

To AVER, *vide* To STATE.

AVERAGE, میانگ *niyánah*, سوبت *sa-wíyat*. — (*on an average*) روی هم *rúí-ham raftah*.

AVERSE, مانع *maní'*, کاره *kárih*, مخالف *mukhálif*, راعم *rághim*, مکره *mukrih*, منفرد *mutanaffir*, زید *zidd*.

AVERSION, *vide* DISLIKE, RELUCTANCE, HATRED.

To AVERT, گردانیدن *gardánídan*, دفع کردن *wá dáshtan*, وا داشتن *daf' kardan*, رد کردن *radá kardan*.

AVIARY, قوشخانه *kúsh-khánah*.

AVIDITY, رغبت *raghbat*, شوق *shauk*, حرص *hirs*, طمع *tama'*.

AVOCATION, شغل *shaghl*, کار *kár*.

To AVOID, پرهیز کردن *parhíz kardan*, اجتناب نمودن *ijtináb nimúdan*, حذر *ihtiráz nimúdan*, احتراز نمودن *hazár kardan*, پهلوی نهی کردن *pahlú-tuhí kardan*, دور کشی نمودن *dúr-kashí nimúdan*, کنار رفتن *kanár raftan*.

To AVOW, *vide* To ACKNOWLEDGE.

AVOWEDLY, بالصرحه *bi-'s-saráhah*, امدان *'amdan*.

To AWAIT, *vide* To WAIT.

AWAKE, بیدار *bídár*, متنبه *mutanah-bih*.

To AWAKE (*trans.*), بیدار کردن *bídár kardan*; (*intrans.*) بیدار شدن *bídár shudan*.

AWARD, فیصل *faisal*, حکم *hukm*.

To AWARD, *vide* To ASSIGN, To ADJUDICATE.

AWARE, آگاه *ágáh*, منتقل *muntakil*, خبردار *khabar-dár*, مخبر *mukhbar*, مستحضر *mustahzar*, ملتفت *multa-fít*.

AWAY, دور dūr, غائب ghá'ib, بعيد ba'íd.
 AWE, هیبت haibat, سهم sahm, نهیب nihíb.
 AWFUL, مهیب mah'ib, هولناك haul-nák.
 AWHILE, مدت muddat, دم dam.
 AWEWARD, كسل kasil, كودن kau-dan.
 AWKWARDNESS, كسل kasal, كردنی kaudaní.
 AWL, درفش dirafsh.

AWNING, سایبان sáyabán, چتر chatr.
 AWRY, كج kaj, مائل má'il.
 AXE, تبر tabar; تیشه tishah.
 AXIOM, قاعدة ká'idah, مقالت maká-lat, گفتار guftár.
 AXIS (azle), تیر tír, میل míl, قطب kutb, محور mihwar.
 AZIMUTH, السمّ as-samt.
 AZURE, سماوی lájawardí, سامو samáwí, كبود kabúd, نیلگون níl-gún.

B.

BABBLE, زیاده زیاده ziyádah-gúí.
 To BABBLE, لایذ nimúdān, زیاده گفتن ziyádah guftan.
 BABBLER, پوچ púch, فضول fuzúl, زیاده گو ziyádah-gúí.
 BABY, بچه bachah, طفل tifi.
 BABYHOOD, طفولیت tifi, طفولی tufúlí-yat.
 BABYISH, بچه وش tifi-mizáj, مزاج bachah-wash.
 BACHELOR, عازب 'azab, ناکد خدا ná-kad-khudá, مجرد mujarrad, عروسی 'arúsi-na-kardah.
 BACHELORSHIP, مجردی mujarradí.
 BACK, پشت pusht, ظهر zahr (pl. azhur and ظهر zuhúr).—(again), باز báz, وá, واپس wá-pas, دیگر dígar, دگر digar.
 To BACKBITE, غیبت کردن ghíbat kardan.
 BACKBITER, ساعی sá'í, نمام naminám.
 BACKBITING, بد زبانی bad-zabání, غیبت ghíbat.
 BACKBONE, صلب sulb, پشت títak-i-pusht, مهره muhrah-i-pisht.
 BACKGAMMON, نرد nard.
 To BACKSLIDE, ارتداد نمودن irtidád nimúdan, مرتد شدن murtadd shudan.
 BACKWARD (tardy), تنبل batí, تامل tambal, کند kund, مست sust.

BACKWARDNESS, اِکراه ikrah, قاعد taká'ud, اعراض i'ráz, مستی sustí.
 BACKWARDS, باز faráz, پاس pas, باز báz, بعقب bi-'akab, عقب ru bi-'akab. — (reversed) معکوس ma'kús.
 BACKWATER, مرداب murdáb.
 BACON, گوشت گراز gúsht-i-guráz.
 BAD, بد bad, فاسد fásid, ناکاره ná-karah, بطل battál, زبون zabún.—(bad language, abuse) دشنام dush-nám, فحش fuhsh, پوچ púch, هرزه harzah.—(bad habit or practice) عیج kubh, بد عادت 'adat-i-bad.
 BADGE, نشان nishán, علامت 'alámat.
 BADGER, کور کن kúr-kan.
 BADINAGE, شوخی shúkhí, تهل tahazzul.
 BADNESS, بدی badí, شرارت sharárat, زبونی zabúní.
 To BAFLE, محروم گردانیدن mahrúm gardánidan, دست کوتاه کردن dast kútáh kardan.
 BAFFLED, محروم mahrúm, مأیوس ma'yús.
 BAG, کیسه kísah, خریطه kharítah.—(leathern) همیان himyán, انبان ambán, مشك mashk.—(traveling) جوال juwál, مفرش mifrash, خرچ khurj.—(saddle-bags) جوال juwál, تاقچه táchah.

BAGATELLE (*trifle*), شای قلیل shai-i-kalíl.—(*game*) نرد nard.

BAGGAGE, سامان rakhít, سامان sáman. — اشیاء asás, اسباب asbáb, احوال ahmál wa askál.—(*traveling, tents, &c.*) بارخانه bár-khánah: — (*of an army*) دند bunah, آغزوق ághrúk.—(*small quantity of baggage carried by a traveller*) مردی khurdí-murdí, خورده khúrdah-ríz.

BAGPIPE, نی آبناه nai-i-ambánah, نی مشک nai-i-mushk.

BAIL (*security*), ضمانت zamánat, ضمانت kafálat.—(*sponsor*) zámín, متکفل kafíl, متکفل muta-kafíl.

To BAIL, ضمانت شدن zámín shudan.

BAILIFF (*duu*), محصل muhassíl.— (*agent*) وکیل wakíl.

BAIT, طعمه tamah, دانه dánah, چینه chináh.

To BAIT, دانه نهادن dánah nihádan, چینه نهادن chináh nihádan.

BAIZE, پشمینه pashmínah.

To BAKE, پختن pukhtan, طبخ کردن tabkh kardan.

BAKEHOUSE, تنور خانه tannúr-khánah.

BAKER, نانپز nán-paz, نانوا nán-wái, خباز khabbáz.

BALANCE (*scales*), ترازو tarázú, میزان mízán.—(*large balance for weighing heavy goods*) قیان kabbán. (*Vide* REMAINDER.)

To BALANCE, (*trans.*) وزن کردن kardan, (*intrans.*) موازن شدن muwázín shudan.—(*to balance oneself*) سنجیدن sanjidan.

BALCONY, بالا خانه bálá-khánah, کاخ kákh.—(*flat terraced roof*) بام bám, بان bán. (*Vide* VERAN-DAH.)

BALD, کل kal, اقلع akra', سر طاس sar-i-tás.

BALDNESS, صلعت sala'at, طاسی tásí-i-sar.

BALE (*of cloth, goods, &c.*), بسته bastah.

To BALK, ناکامت کردن nakázat kardan, دست کوتاه کردن dust kútáh

kardan, محروم گردانیدن mahróúm gardánidan.

BALL, گوی gúi, گو gú, کوره kurrah. — (*for fire-arms*) غلوله gbulúlah, گلوله gulúlah, گله gullah.—(*of thread*) گزوک gurúk.—(*for playing with*) طوبه túpah, کاشی túpah-káshí.—(*dunce*) رقس raks.

BALLAD, *vide* SONG.—(*ballad-singer*) *vide* SINGER, MINSTREL.

BALLAST (*of a ship*), نیلام nílám, طعان ta'an.

To BALLAST, وزن نهادن wazn nihádan.

BALLOON, بالون bálún.

BALLOT, قرعه kur'ah.

BALM, بلسان balasán.

BALMY, معطر mu'attar, مشوم mash-múm.

BALSAM, بلسان balasán.

BALUSTER, دست انداز dast-andáz.

BAMBOO, خیزران nai-i-hindi, خمیزران khaizurán.

BAN, اعلام ilán, اعلام i'lám.

BANANA, میوه میوه míwah-i-múz.

BAND (*tie*), بند band, پیوند paiwand, طائفه rifádah.—(*company*) tá'ifah, گزوه gurúh, خیل khail, دسته dastah.—(*of music*) موسیقیان músikiyán.

To BAND, بستن bastan.—(*together*) متحد ititihád dádan, ساختن muttahid sákhtan.

BANDAGE, رفاده rifádah, بند band, عصابة 'isábah.

BAND-BOX, صندوقه sandúk-chah.

BANDIT, راه زن ráh-zan.

To BANDY words, رد بدل کردن radd-badal kardan.

BANDY-LEGGED, کج پا kaj-pá.

BANE, سم zahr, زهر samu.

BANEFUL, زهر دار zahr-dár, مضر muzirr.

BANG (*blow*), ضرب zarb, لطمه lat-mah, طپانچه tapán-chah, لیس lus.

To BANG (*trans.*), ضرب کردن zarb kardan, لات نمودن latt nimúdan.—(*intrans.*) آواز کردن áwáz kardan.

To BANISH, نفی کردن nafí kardan, اخراج بلد کردن ikhráj-i-balad kar-

dan, بدر کردن bi-dar kardan,
 نمودن جلالی وطن jalá-i-watan ni-
 mûdan, آندن, randan.
 BANTISHMENT, نفی nafi, جلالی jaláí,
 بلد ikhráj-i-balad.
 BANJO, طنبور tambúr.
 BANK (mound), تل tall, پشته push-
 tah — (dam) بند band. — (of a
 river, &c.) کنار kanár, كناره kaná-
 rah, خط shatt, لب lab, ساحل sáhil,
 کران karán. — (place where money
 is stored) مراخانه sarráf-khánah,
 خزانه khizánah.
 BANK-BILL, صرفا خط khatt - i -
 sarráf.
 BANKER (or money changer), صرفا
 sarráf.
 BANK-NOTE, قایمه káimah. — (hun-
 dred pound note) قایمه صد فروشی
 káimah-i-sad-furúshí.
 BANKRUPT, مفلس muflis, نا دار ná-
 dár, ور شکسته war-shikastah,
 اذبار idbár-giriftah.
 BANKRUPTCY, ور شکستگی iflâs,
 اذبار idbár.
 BANNER, علامه, نشان nishân, 'alámah,
 علم 'alam, لوا liwâ.
 BANQUET, میافات ziyâfat, مهمانی
 mihmání, سور súr, ولیمه walimah.
 (Vide FEAST.)
 To BANQUET, سور بر پا کردن súr bar
 pá kardan, ولیمه دادن walimah
 dádan.
 BANQUET-CHAMBER, بزمگاه bazim-
 gâh, میافات میافات-khánah.
 BANTER, طنز tanz, ظرافت zarâfat,
 استهزا istihzá.
 To BANTER, طنز کردن tanz kardan,
 ظرافت کردن zarâfat kardan, استهزا
 نمودن istihzá nimûdan.
 BANTERER, مسخره maskharah, ساخر
 sákhir.
 BANYAN-TREE, درخت بنن dirakht-i-
 banan.
 BAPTISM, تعمید ta'míd, معمودیه ina-
 múdiyah, صبغت sabghat, اصطباغ
 istibágh.
 BAPTIST, تعمید mu'ammid, تعمید
 دهنده ta'míd-dihandah.
 To BAPTIZE, صبغ کردن sabgh kar-
 dan, اصطباغ نمودن istibágh nimû-

dan, تعمید áb kashídan, آب کشیدن
 ta'míd nimûdan. — (to be
 baptized) اصطباغ یافتن istibágh yáf-
 tan, ta'míd yaftan.
 BAR, تیر tír, مفتول maftúl. — (of
 wood), چوب بست chúb-bast. —
 (of a door) vide BOLT. — (bar
 fastened on a gate, &c., to
 strengthen it) پشت بند pusht-
 band.
 To BAR, بستن bastan, چفت کردن
 chift kardan. — (prevent) منع کردن
 mana' kardan.
 BARB (of an arrow, hook, &c.), خار
 khár.
 BARBARIAN (sub.), اجمی a'jamí,
 (adj.) دشتی dashti, بی-
 مهری bî-mihri.
 BARBARITY, ظلم zulm, ستم sitam.
 BARBAROUS, وحشی wahshí. (Vide
 IGNORANT, CRUEL, WILD,
 SAVAGE.)
 BARBER, حجام hajjám, دلاک dallák,
 سلمانی salmání (vulg.)
 BARBERY, زرشک zirishk
 BARD, شاعر shá'ir.
 BARE, برهنه barahuah, عربان 'uryán,
 لخت 'arí, مجرد mujarrad, لخت
 lukht, لوط لúkht (vulg.)
 To BARE, برهنه کردن barahuah kar-
 dan, مجرد نمودن mujarrad nimû-
 dan.
 BAREFACED, بی شرم gustákh, گستاخ
 bî-sharim, شوخ shúkh.
 BAREFACEDNESS, گستاخی gustákhí,
 شوخی shúkhí, بی شرمی bî-sharmí.
 BAREFOOT, برهنه پا barahnah-pá.
 BAREHEADED, برهنه سر barahuah-
 sar.
 BARENESS, برهنگی barahnagí.
 BARGAIN, شرط shart, قرار karár, عهد
 'ahd. — (money transaction) معامله
 mu'ámalah, معاهده mu'áhadah.
 To BARGAIN, بازار نمودن bázár nimû-
 dan.
 BARGE, کالس kals, نو nú.
 BARGEMAN, ملاح malláh, فوتی nútí.
 BARK, پوست púst, قشر kishr. —
 (doy) عفف af'af, عوعو 'au'au. —
 (ship) سفینه safinah, کشتی kashtí.

TO BARK (a dog), عغف کردن 'af'af kardan, غوغو کردن ghaughau kardan, غوغو نمودن 'au'au nimúdan, لافیدن lá'idán.

BARLEY, جو jau, شعير sha'ir. — (barley-bread) نان چوبی nán-i-javín, كشكینه kashkínah. — (barley-corn) جوی javí, شعيرة sha'irah. — (barley-meal) آرد جو árd-i-jau. — (young shoots of barley, on which horses are fed) قمبر khasíl, قمبر كاسر kasír. — (chopped straw and green barley shoots mixed, for horses) تليت tilít, تليد tilíd. — (chopped straw and dried barley grain mixed) كاه جو káh-jau. — (barley-sugar) آب دندان áb-i-dandán. — (barley-water, decoction of barley) ما شعير má-sha'ir, آب جو áb-i-jau.

BAEN, انبار ambár.

BARRACKS, سرباز خانه sarbáz-khúnah.

BARREL, خمره چوبین khumrah-i-chúbín, تاپوی چوبین tápú-i-chúbín, پيب بarmíl, پيب píp (eur.). — (of a gun) لوله lálah.

BARREN, بی بار bi-bar, دوره shúrah, عقم ghair-musmir, عقم 'akím, باتمه wairánah. — (woman) عاقرة 'akímah, عاقرة 'akirah.

BARRENNES, بی حاصلی bi-hásili. — (woman) خشك پستانی khushk-pistání.

BARRICADE, بند baud, سد sadd, ضيق zik-i-sadd.

TO BARRICADE (fortify), محارست میافزادن muhárasat nimúdan, میافزادن muháfazat nimúdan.

BARRISTER, وكيل wakíl.

BARROW, کاری كوچك gári-i-kúchik.

BARTER, تجارت tijárat.

TO BARTER, تجارت کردن tijárat kardan, فرختن furúkhán.

BARTERER, بازارگان bázárgán.

BASE (vile), كمينه kamín, كمينه kamínah, فرمایه furú-máyah, ذیل rizíl, مضم muzim, خمیس khasís, خوار khwár, دنی daní, دن dún, ذلیل zalíl, سفله síflah, حقیر hakír, پدر ساگ pidar-sag (vulg.).

TO BASE, مؤسس داشتن mu'assas dáshtan.

BASENESS, خاصت khasásat, هست khissat, ذلت dúní, ذلت zillat, شاعت shan'at, خواری khwári, سكيت khabásat, ذل zull, سكيت sagíyat (vulg.).

BASHFUL, حجل sharm-sár, حجل khijil, متخفر mutakhaffir, حی hayí.

BASHFULNESS, حجلت khijlat, حجلت khijálat, حجلت sharm-sári.

BASIL, (ocimum basilicum) ریحان raihán.

BASIN, لگن lagan, طشت tasht, طاس tás. — (of a river) مبدا mabdá, مجرا majrá.

BASIS, پایه páyah, اساس asás, بنیاد bunyád, بنان bunyán.

TO BASK, افتاب خوردن áftáb khurdan.

BASKET, سبد sabad, زنبیل zambíl, سله sallah, كبره girah.

BASKET-MAKER, باف سله sallah-báf, ساذگر sabad-gar.

BAS-RELIEF (figures, &c. carved in slight relief), منبت mu'ablat, منبتکاری mu'ablat-kári.

BASTARD, حرامزاده harám-zadah, ولد زنا walad-i-ziná.

BASTARDY, حرامزادگی harám-zadági.

TO BASTE (sew in wide stitches), بخیه کردن bakhvah kardan. — (meat) تبلیل نمودن tablíl nimúdan.

BASTINADO, فلاقه falákah.

TO BASTINADO (beat on the soles of the feet), كف پا زدن kaf-i-pá zadan, چوب زدن chúb zadan, بسنن bi-chúb bastan — (to be bastinadoed) چوب خوردن chúb khúrdan.

BASTION, برج burj.

BAT (animal), شبيرة shab-parah, شبيرة sapparah, شبكور shab-kúr, موشك كور khuffash, موشك kúr. — (club) چوگان chaugán, كتك kutk, چماق chumák.

BATCH, دسته dastah.

BATH, حمام hammám, غسلخانه ghusl-khánah. — (foot-bath) پا هویه pá-shúyah. — (outer apartment, or

undressing room of bath) بینه bī-nah.—(inner or bathing room) گرمخانه garm-khānah.—(tank of hot water) خزانة khizānah, فلتین kullatain.—(bathing dress) رخت rakht-i-hammām.—(wrapper worn while bathing) لنگ lung, lung-i-rashtī.—(wrapper put on after bathing) فطیفة katifah.—(person who scrubs, shampoos, &c. bathers). دلاک dal-lāk.—(Order of the Bath) نشان nishān-i-hammām.—(the First Class of the Order of the Bath) کوردن بزرگ ملکیه نشان حمام kúrdun-i-buzurg-i-malakīyah-i-nishān-i-hammām.

To BATHE, غسل کردن ghusl kardan, شستن و شستشو shust-shú kardan, آب تانی کردن āb-tanī kardan.

BATHER, حمامچی mughtasil, حمامچی hammām-chī.

BATHING, غسل و شو ghusl u shú.

BATON, چوب اسأ chúb.

BATTALION, باتالیان bátaliyān (eur.).

BATTER, خمیر khamír.

To BATTER, vide To BEAT.

BATTERY (raised works on which cannons are placed), موریچه múrchah, دمدمه damdanah.—(electrical), باتری bátarī.

BATTLE, جنگ jang, نبرد nabard, رزم razm, حرب harb, مبارزه mu-hārabah, پرخاش purkhāsh, هیجا haija, کارزار kār-zār, جهاد jihād, مقاتلت kitál, پیکار paikár, mukátalat, وعا, waghá, غزا ghazá.

BATTLE-ARRAY, آرای صف saif-árái, آرای تیپ tīp-árái.

BATTLE-AXE, تبر زین tabar-i-zín.

BATTLE-FIELD, vide FIELD, LIST.

BATTLEMENT, کنگره kungurah.

BAUBLE, ناچیر ná-chíz, بازیچه bázī-chah.

BAWD, دلاله dallálah.

BAWDINESS, فسق fuhsh, فسك fisk.

BAWDY (obscene), فاحش fáhish, بوج púch, هزل harzah, هزل hazil.

BAWDY-HOUSE, زنا خانه ziná-khānah, کاولی خانه khail-khānah, کاولی káwalá-khānah.

To BAWL, آواز دادن áwáz dán, بنگ کردن báng kardan.

BAY (gulf), خور khaur, مرسأ marsá, خليج kunj-i-daryá, khalfj.—(tree), غار ghár, دهمست dah-mast.—(colour) احوأ ahwá.—(horse) كهر kahar.—(light bay horse) كميت kumait.—(to keep at bay) باز داشتن báz dáshtan.

BAYONET, نيرة naizah, سر نيرة sar-naizah, سر نيرة تفنگ sar-naizah-i-tufang.—(present bayonets) نيرة نيرة naizah-pish.

BAY - WINDOW, شاهنشين sháh-nishín.

BAZAAR, بازار bázár.

To BE, بودن búdan, shudan.—(be it so) باشد bāshad.

BEACH, ساحل sáhil, لب دریا lab-i-daryá, كنار kanár.

BEACON, نشان nishán, علامت 'alá-mat, منارات manárat.

BEAD, دانه dánah, موزه muhrah, شبه shabah.

BEADLE, شاطر shátir, پاكار pá-kár, فراش farrásh.

BEAK, منقار minkár, نوک nauk, تك tak.

BEAKED, منقار دار minkár-dár, چنگ چنگ ching-dár.

BEAM (of wood, &c.), شمشیر shah-tír, تیر tír, ركه wargah.—(of a balance) شاهين ترازو sháhín-i-tarázú.—(of the sun) پرتو partav, قرن karn, شعاع shu'á'.

To BEAM, درخشیدن dirakhshídan, شعله زدن shu'lah zadan.

BEAMING, روشن raushan, درخشان dirakhshán, لامع lámi'.

BEAN, باقله bákílá, باقله bákilah, لوبيه lubiyah.

BEAR, دب khirs, دُب dubb.—(Great Bear, star) دب اكبر dubb-i-akbar.—(Little Bear, star) دب اصغر dubb-i-asghar.

To BEAR, بار داشتن bar dáshtan, بردن burdan.—(suffer) بار داشتن bar dáshtan, تحمل نمودن tahammul

nimúdan, کشیدن kashídan, خوردن khúrdan. — (*bring forth*), زادن zádán, وضع حمل کردن waz'-i-haml kardan.

BEARD, ریش rísh, لحيه lahyah, محاسن mahasin, خط khatt. — (*young beard, or first appearance of the beard*) دم dam-i-khatt.

BEARDED, ریشدار rísh-dár.

BEARDLESS, ریش بی bí-rísh.

BEARER (*porter*), حامل hammál, بار بار bār-kash, بار بردار bār-bardár.

BEARING (*mien*), وجه waz', وجه wajh.

BEAST, چرنده charandah, بهيمه ba-hímah, جانور jánwar, حیوان hai-wán, چهار پای chahár-pái, داد dad.

BEASTLINESS, فحش fuhsh, فسق fisk.

BEASTLY, غلیظ ná-pák, غلیظ ghalíz, نجس najs, مردار murdár.

To BEAT, زدن zadan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan. — (*conquer*) فتح fath kardan, غالب آمدن ghálíb ámadan, ظفر یافتن zafar yáftan. — (*to beat down*) پابمال کردن pái-mál kardan, پست کردن past kardan. — (*to beat for game*) بر بازی کردن bar khízánídan. — (*to excel or surpass*) بر (بر) سبقت بردن sibkat burdan (bar) برتر بودن bihtar búdan (*vide also* To EXCEL). — (*throb*) نبضان کردن nabazán kardan.

To BEATIFY, مسعود کردن mas'úd kardan, مبارک ساختن mubárák sákhtan.

BEATING (*waves*), تلاطم talátum. — (*pulse*) نبضان nabazán.

BEATITUDE, سعادت sa'ádat, مبارکی mubáráki.

BEAU, تازمین tá-us, مرد mard-i-náznín, قشنگ kashang. (*Vide also* FOP.)

BEAUTIFUL, خوشمنظر khúsh-manzar, خوبصورت khúb-súrat, خوبه khúb-rú, قشنگ munakkah, قشنگ kashang, خوشگل khúsh-gil, نیکمنظر ník-manzar, زیبا zíb, زیبا zíbá, لطیف hasín, جمیل jamíl, لطیف latif, رعنá ra'ná, نغز naghz, انیق

aník, قسم kasím, بهلول buhlúl, حجه wajíh, مقبول anakbúl, حجه khujír, جون jún (*vulg.*).

BEAUTY, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نراكت nazákát, رونق raunak, زیبائی zíbái, زب zíb, وجاهت wajáhát, زینت zínat, جوانی júni (*vulg.*) — (*regularity of features*), صباحت sabáhát. — (*sprightly look, fascination*) ملاحه maláhat.

BEAVER, سگ آبى sag-i-ábí.

BECAUSE, چراکه chirá kih, زیرا zírá kih, بنابر banábar, از این جهت كه az ín jihat kih.

To BECKON, اشارت ishárat kardan.

To BECOME, شدن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan. — (*beft*), زیستن zíbídan, شایستان sháyistan, لایق láik búdan.

BECOMING, درخور darkhwur, سزاوار sazáwar, مناسب munásib.

BED, بستر bistar, فرش farsh, رخت rakht-i-khwáb. — (*bedstead*) پلنگ palang (*hind.*), سرر sarír. — (*of a garden*) لته lattah, آب-خوران áb-khúrán. — (*border of a garden-bed*) مرز marz. — (*of a river*) رود rúd-khánah. — (*for a horse*) خانه takht-i-pi.in. — (*to go to bed*) خوابانیدن khwábánídan, بخت خواب رفتن bi-rakht-i-khwáb raftan.

BED-CHAMBER, خوابگاه khwáb-gáh.

BEDDING, اسباب خواب asbáb-i-khwáb, پوشش púshish.

To BEDEW, تر کردن tar kardan, مرطوب کردن martúb kardan.

BEDOUIN, اعراب badawí, اعراب a'ráb.

BED-RIDDEN, بستری bistari.

BEE, زنبور zambúr-i-asal. — (*a swarm of bees*) زنبور khail-i-zambúr. — (*Queen-bee*) جمل jah.

BEEF, گوشت gúsht-i-gáv.

BEEF-TEA, جوهر گوشت jauhar-i-gúsht, آب گوشت ab-i-gusht.

BEE-HIVE, کند عسل kund-i-asal, مَش mash.

BEER, بوزه búzah.

BEER-SHOP, میخانه maj-khánah.

BEES-WAX, موم móm, شمع shám.

BEETLE, جمل ju'al, گود لوله كك gúh-lúlah-kunak, گوزد gauzad. — (small beetle, very destructive to plants) سین sín.

BEET-ROOT, چوندُر chukundur, چوندر chúndar (vulg.).

To BEFAL, vide To HAPPEN.

BEFORE, پیش pish, قبل kabl, اول avval, پیشاپیش pish-á-pish. — (in front) جلو jilav, در پیش dar pish, مقابل mukábil. — (sooner) زودتر zúdtar, بیش از بیش pish av pish, قبل kabl. — (in presence of, opposite to) میخائیل muházá, روبرو rú-bi-rú, مقابل mukábil, مواجه muwájih. — (mentioned, vide ABOVE-MENTIONED).

To BEFRIEND, دوستی dústí kardan, شرافت sharafat kardan, مهربانی mihrbání kardan.

To BEG, درخواست khwástan, درخواست نمودن dar - khwást nimúdan, تمنا iltimás kardan, نیاز tamanná nimúdan, نیاز نمودن niyáz kardan, نیازیدن niyáz-ídan, ایجا' iljá, nimúdan, دعا mustadi' búdan, استدعا istid'á kardan, خواستن khwástan (abms) گدائی gadá'i kardan, دروژه daryúzah kardan.

To BEGET, تولید نمودن taulíd nimúdan. (Vale To PRODUCE.)

BEGGAR, لا گادá, سائل sá'il, دربردار dar-bi-dar, فقیر fakír.

BEGGARY, vide POVERTY, DESTITUTION.

To BEGIN, شروع گرفتن giriftan, شروع shurú' kardan, آغاز نمودن ágház nimúdan, ابتدا کردن ibtidá kardan, بنا کردن biná kardan, مبادرت mubádarat warzidan.

BEGINNER, مبتدی mubtadí, نو آموز nau-ánúz.

BEGINNING, آغاز ágház, بنا biná, اوایل shurú', اول avval, ابتدا aváil, سر sar, بدو badw, ابتدا ib-

tidá, مبادی mabadí, مبادا mabadí, مبادرت mubádarat, مبادرت mubádarat, مبادرت mubádarat.

BEHALF, حق hakk, واسطه wásitah, برای pás-i-khátir, بحر bahr, برای baráí.

To BEHAVE towards, حرکت کردن harakat kardan (bi), رفتار کردن raftár kardan (bi).

BEHAVIOUR, وعظ waz', اطوار atwár, رفتار rattár, حرکت harakat, عمل 'amal, سلوك sulúk. — (bad behaviour) ترك ادب tark-i-adab. — (good behaviour) ادب adab.

To BEHEAD, سر بردن sar hurídan, دادن دادن zadan.

BEST, امر amr, حکم hukm, فرمان firman.

BEHIND, پس pas, در پس dar pas, خلف khalf, در عقب dar 'akab, ورا wará, دنبال dumbál.

BEHOLD! اینك inak, هان hán, همین hín.

To BEHOLD, vide To SEE. To LOOK, To OBSERVE.

BEHOLDEN, ممنون mamnún, مستندar mindat-dár.

BEHOLDER, ناظر názir.

To BEHOVE, شایستن sháyistan, باستن báyistan.

BEING (creature), کائنات ká'inat, متعلق makhhlúk. — (existence) هستی búdaní, وجود wujúd, هستی hastí.

BELCH, آروغ árúgh.

To BELCH, آروغ کردن árúgh kardan.

BELFRY, چرس jaras-khánah.

BELIEF, vide RELIGION, FAITH, TRUST, CONFIDENCE.

To BELIEVE, باور کردن báwar kardan, اعتقاد نمودن i'tikád nimúdan, عقیدت ikrár kardan, اقرار کردن ákídat dashtan, داشتن girawídan, ایمان آوردن ímán áwar-dan, مسلم داشتن musullam dáshtan. (Vide To THINK.)

BELIEVER, معتقد mütakid, مومنین mumin.

BELL, چرس jaras, زنگ zang, درای darái. — (small bells) زنگوله zan-

gúlâh, سوسک súsk.—(*hung round the neck of cattle*) ناقوس nákus.—(*diving-bell*) شیشه غواصی shíshah-i-ghawwási.—(*bell-metal*) طرچ túj, چدن chudan, مفرق mafraq.
 BELLE, خرام khál-rú, خرام khirám, زن نازنین zan-i-názín.
 BELLES-LETTRES, علم ادب 'ilm-i-adab.
 BELLILOSE, and BELLIGERENT, جنگ آور jang-jú, جنگ جو jang-áwar.
 BELLOW, نعره na'rah, بانگ báng.
 To BELLOW, نعره زدن na'rah zadan, بانگ زدن báng zadan.
 BELLows, منفاع minfák, دامن dam-zan.
 BELLY, شکم shikm, معدة mi'dah, طن batn.
 To BELONG to, مال بودن mál búdan, متعلق بودن muta'allik búdan, عاید شدن 'áid shudan, نسبت داشتن nisbat dáshdan, مخصوص بودن makhshús búdan, باب بودن báb búdan.
 BELONGING, متعلق muta'allik, منسوب mansúb.
 BELOVED (*mistress*), محبوبه mah-búbah, جانان jánan, معشوقه ma-shúkâh.
 BELOW, زیر zír, در زیر dar zír, پایین pá'in, در پایین dar pá'in, فرو furú, تحت taht, دامن dâman, دامن dúman (*vulg.*).
 BELOW-MENTIONED, در ذیل dar zail.
 BELT, کمربند kumar-land, کمربند kumar, منطاق mintak, حزام hizâm.—(*leathern strap*) دوال dúwâl, تسمه tasmah.
 To BEMOAN, ناله کردن nálah kardan, نالish کردن nálish kardan, زاری زاری zári kardan.
 BENCH, سکو sakú, نشیمن nishíman.—(*legal term*) دیوان díwán, محکمه mahkamah.
 BEND, پیچ pích, پیچش píchish.
 To BEND (*trans.*), خم کردن kham kardan, پیچانیدن píchánídan, منحنی کردن munhaní kardan.—(*intrans.*), خمیدن khamídan, خم

شدن kham shudan, پیچیدن píchí-dan, مائل بودن má'il búdan.
 BENEATH, *vide* BELOW, UNDER.
 BENEDICTION, برکت barakat, تبریک tabrík, مبارکی mubárakí, درود durúd.
 BENEFACTION, نعمت ni'mat, احسان ihsán, تبرک tabarruk.
 BENEFactor, ولی walí-i-ni'mat, منعم mu'mim.
 BENEFICENT, *vide* KIND.
 BENEFICIAL, مفید mufíd, سودمند súd-madd, نافع náfi'.
 BENEFIT, احسان ihsán, نعمت ni'mat, کرم karám, آلا alá.—(*advantage*) فائده fá'idah, سود súd, نفع nai', منفعت man-fa'at.
 BENEVOLENT, *vide* KIND.
 BENT, کج kaj, اعوج a'waj.—(*bias*) میل mail, رغبت raghat.
 To BENUMB, افسرده کردن afsurdah kardan.
 BENZoin, انکیان angú, جوی jáwí, انگیان angú, لبان lubán.
 To BEQUEATH, توصیه نمودن tausiyyah nimúdan.
 BEQUEST, وصیت wasáyat, وقف wakf, موقوفه maukúfah.
 To BEREAVE, محروم ساختن mahrum sákhtan, برهنه کردن barahnah kardan.
 BEREAVEMENT, محرومیت mahrumíyat.
 BEREFT, داغ دیده dágh-dídah, محروم mahrum, فقید fakid.
 BERRY, حب دانah, حب habb.
 BERYL, سنگ نریشیس sang-i-tarshish.
 To BESEECH, *vide* To BEG, To INTREAT.
 To BESET, احاطه کردن ihátah kardan, شامل نمودن shámil nimúdan.
 BESIDE, در جنب dar jámb, نزد nazd, در پهلو dar pahlú.
 BESIDES (*moreover*), علاوه 'aláwâh, جز آن siwá,i-i-án, جز آن bi-juz-i-án, قطع نظر kat'i-i-nazar.—(*except*) مگر magar, سوا siwá, بدون búdan, بجز bi-ghair, جز juz, الا illá.
 To BESIEGE, گird کردن gird kardan, محاصره کردن daur amadan, دور آمدن

muhásarah kardan, حصر نمودن
hasr nimúdan, محصور ساختن
mah-súr sákhtan.

To BESPEAK, حکم کردن **hukm kar-**
dan, امر کردن **amr kardan**.

BEST, بهترین **bihtarín**, خوبترین **khúb-**
tarín, احسن **nikútarín**, نیکوترین
ahsan, افضل **afzal**, اعلیٰ **a'lá**.

BESTIAL, وحشی **haiwání**, حیوانی
wahshí.

BESTIALITY, حیوانیت **haiwáníyat**.

To BESTOW, بخشیدن **bakhshídan**,
 دادن **dádan**, داشتن **arzání**
dáshtan, عطا نمودن **atá nimúdan**.

BET, شرط **shart**, بحث **bahs**.

To BET, شرط بستن **shart bastan**, بحث
 کردن **bahs kardan**, نذر بستن
nazr bastán.

BETEL-NUT, فوفل **faufal**.—(*leaf*)
 قبول **tambúl** (*hind.*).

To BETHINK, یاد آوردن **yád áwar-**
dan.

BETIMES, زود **zúd**, بر وقت **bar wakt**.

To BETOKEN, ابرار نمودن **isbárat**
nimúdan.

To BETRAY, خیانت کردن **khíyánat**
kardan, غدیر کردن **ghadr kardan**.

BETRAYAL, خیانت **khíyánat**.

BETRAYED, مطرور **matrúk**.

BETRAYER, خائن **kháin**.

To BETROTH, منسوب کردن **mansúb**
kardan, نامزد کردن **nám-zad kar-**
dan, مختوب نمودن **makhtúb ni-**
múdan.

BETTER, به **bih**, بهتر **bihtar**, خوبتر
khúbtar, نیکتر **niktar**, اکبر **akhyar**,
 احسن **absan**.—(*so much the better*)
 بهتر **án bihtar**.—(*better and*
better) به **bih andar bih**,
 بهتر از **bihtar az bihtar**.

To BETTER, بهتر کردن **bihtar kardan**,
 خوبتر نمودن **khúbtar nimúdan**.

BETWEEN, میان **miyán**, در میان
dar miyán, بین **báin**, مابین **má-bain**,
 در خلال **dar khilál**, در اثنا
dar asná.

BEVEL, هنجار **hanjár**.

BEVERAGE, شراب **sharáb**, شرب
shurb.

BEVY, گروه **gurúh**, طایفه **tá'ifah**.—(*of*
birds) سهله **sílah**.

To BEWARE, حذر کردن **hazar kardan**,
 خبردار **pur-hazar búdan**, پر حذر بودن
khobar-dár búdan, پرهیز کردن
parhíz kardan, نمودن احتیاط **ihti-**
yát nimúdan.

To BEWITCH, نیرنگ کردن **nairang**
kardan, افسون کردن **afsún kardan**.

BEYOND, آنطرف **án-taraf**, آنسو **án-sú**,
 ورای **wará**.—(*exceeding*) زیاده **zi-**
yadah, علاوه **aláwáh**.

BEZOAR, باد زهر **bád-zahr**, زهر پا
pá-zahr, زهر مهره **zahr-muhrah**.

BIAS, میل **mail**, رغبت **raghbat**.

To BIAS, میل کردن **mail kardan**.

BIB, دوشوان **dúshwán**.

BIBBER, می پرست **mai-parast**.

BIBLE, کتاب مقدس **kitáb-i-mukad-**
das.—(*Old Testament*) عهد العتیقی
 پیمان **'ahdu-l-'atík**, تورات **taurát**, عهد
 قدیم **paimán - i - kadím**.—(*New*
Testament) عهد الجدید **'ahdu-l-**
jadíd, وئیقه **wasíkah-i-jadíd**,
 انجیل **anjíl**, پیمان تازه **paimán-i-**
tázah.

BIBULOUS, جاذب **jázib**, خیسنده
khísandah.

To BICKER, ستیز کردن **sitíz kardan**,
 منازع **munáza'at kardan**.

BICKERING, ستیز **sitíz**, منازعت
munáza'at.

BICOLOURED, دو رنگ **dú-rang**.

To BID, *vide* **To COMMAND**.—(*at a*
sale) سوام کردن **suwám kardan**.

BIDDER, سوام کننده **suwám-kun-**
dah.

BIER, ناهوت **tábút**, نعلش **na'sh**.

BIFOLD, دو تا **dú-tá**.

BIFURCATE, دو شاخه **dú-shákhah**.

BIG, بزرگ **buzurg**, کبیر **kabír**, عظیم
'azím, کلان **kalán**, جسیم **jasím**,
 کلفت **khatír**, کلفت **kuluft**.—(*vide*
BULKY).—(*pregnant*) آبستن **ábis-**
tan, حامله **hámilah**.—(*big-bellied*,
fat) قملره **kumatrah**, قملره **katúr**,
 ججاج **bajbáj**.

BIGNESS, بزرگی **buzurgí**, جسامت
jas-ámat.

BIGOT, متعصب **waswási**, وسواسی
muta'assib, خشک **khushk**, خال
khar-sálih.

BIGOTED, وسواسی **waswási**.

BIGOTRY, تعصب ta'assub.

BILE, صفر safrá, زهره zahrâh.

BILGE-WATER, آب عن ab-i-khan.

BILIOUS, صفرا safrâí.

BILL, vide BEAK, ACCOUNTS.—(of exchange), برات barât, هندی hundaví (hind.), زر kâghaz-izâr. — (of sale) قبالة kabâlah, بیعنامه bai' - nâmah. — (note of hand) دستاویز dast-âvîz. — (bond) تمسک tamassuk, حجت hujjat. — (Parliamentary) لایحه láfihah.

To BILL, بوسه دادن búshâh dâdan.

BILLET (note), مراسله murâsalah, رقعہ ruk'ah. — (of wood) دسته dastah.

To BILLET (military term), در خانه dar khânâh ikâmat kardan.

BILL-HOOK, داس dâs.

BILLOW, موج mauj.

BILLOWY, مواج mavvâj, متلاطم mutalâtîm.

To BIND, بستن bastan, بند کردن band kardan, ربط کردن rabt kardan. — (a book) جلد کردن jild kardan. — (one's self by a vow, promise, &c.) خود را مقید ساختن khwudrâ mukay-yad sâkhtan. — (over, legal term) کفیل کردن kafil kardan. — (an apprentice) شاگرد کردن shâgird kardan.

BINDER (of books) مجلد mujallid, جلد گر jild-gar, صحاف sahhâf.

BINDING (of a garment, &c.), لبك labak. — (stitching of the leaves of a book), ته بندی tah-bandí. — (silk cord at top and bottom of the leaves), شیرازه shîrâzah.

BINOCULAR (glass), بین dur-bîn.

BIOGRAPHER, مورخ muvarrikh, اهل اہل i-siyar.

BIOGRAPHY, سیر siyâr, تاریخ târíkh.

BIPAETITE, مناسفہ munâsafah.

BIRCH, vide ROD.

BIRCH-TREE, غوطہ ghúshah.

BIRD, مرغ murg, پرندہ parandâh, طیر tair. — (bird-lime) کشمشک کارلی kishmishk-i-kavâlí.

BIRD'S-EYE VIEW, چشم انداز chashm andâz.

BIRTH, پیدایش paidâyish, ولادت vilâdat, میلاد milâd, تولد tavallud. (Vide DESCENT.) — (to give birth to) تولید نمودن taulid nimúdan, زادن zâdan, زایدن zâidan.

BIRTHDAY, روز ولادت rûz-i-vilâdat, سالگرہ sâl-girih, روز تولد rûz-i-tavallud.

BIRTH-PLACE, مولد maulid, زاد زاد-bûm.

BIRTHRIGHT, حق بکوریت hakk-i-bukúriyat, حق اول زادگی hakk-i-avval-zâdagí.

BIRTH-WORT (aristolochia), زراوند zarâvand.

BISCUIT, کماج خشک kumâj-i-khushk, بکسومات baksúmât (only used in the plural). — (small sweet biscuit) کلوچه kulúchah.

To BISECT, بریدن burídan, مناسفہ munâsafah کردن.

BISECTION, قطعہ kit'ah, مناسفہ munâsafah.

BISHOP, اسقف uskúf.

BISHOPRICK, اسقفیت uskúfiyat.

BISON, گاو دشتی gâv-i-dashtí, بیرون bîrún (eur).

BISSEXTILE YEAR, سال کبیسه sâl-i-kabîsah.

BIT, پاره párah, پارچه párchah, تکه tikkah, لقمہ lufchah, ریزہ rîzah, ذره kurâzah, لقمہ lukmah, ذره zarrah, شرحہ sharhah, قطعہ kat'ah, پاره جزوی juzví. — (in bits) پاره párah párah. — (of a bridle) دهنه dahanah, آخور áb-khwur.

BITCH, لاس sag-i-unâdah, ماده lâs.

BITE, گازیدن gazídagí, گازان gazan-dagí.

To BITE, گازیدن gazídan, جاویدن jávidan, خائیدن kháídan, جاتیدن jáídan, دندان گرفتن dandán giriftan. — (be pungent) تیز شدن tîz shudan.

BITTER, تلخ talkh, مر murr.

BITTERN, بوتیمار bútimâr.

BITTERNESS, تلخی talkhí, مرارة marârah.

BITUMEN, نفت naft, نغصه naftah, قهر kafr.

BLACK, سیاه siyáh, سیه sīvah, نیره tírah, اسود asvad, هندوی hindaví. — (black and blue) کبود kabúd. —

(black and white) ابلق ablak. — سیاه siyáh va safid. — (lamp-black) دوده dúdah.

To BLACK, سیاه کردن siyáh kardan. — (boots) رنگ زدن rang zadan.

BLACKBERRY (bramble). توت کوهی tút-i-kúhí.

BLACKBIRD, سار sár.

BLACKGUARD, بد نهاد aubásh, بد نهاد bad-nihád, لوطی lútí.

BLACKING, رنگ کفش siyáhi, رنگ کفش rang-i-kafsh.

BLACKNESS, سیاهی siyáhi, سودا saudá, سود savád, تیرگی tíragí.

BLACKSMITH, حداد áhan-gar, حداد haddád.

BLADDER, مثانه masánah. (Vide BLISTER.)

BLADE (of grass, &c.), برگ barg, عس varak, عس پر گیاه par-i-giyáh, عس khas-i-giyah. — (of a sword, &c.), تیغه tíghah. — (of the shoulder), شانه shánah.

BLAIN, آبله ábilah, نول tuvl, آله aulah (vulg.).

BLAMABLE, لایق ملامت mukasssar, لایق láik-i-malám, سزاوار ملامت sazá-var-i-malámat.

BLAME (fault), قصیر taksír, گناه gunáh, خطا khatá, عیب 'aib, قصور kusúr. — (censure) ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, موعظه mu'akhazah, پیغام pai-gárah, عتاب 'itáb.

To BLAME, ملامت کردن malámat kardan, عیب گفتن 'aib guttan, ملامت زدن zann kardan.

BLAMELESS, بی گناه bi-gunáh, بی عیب bi-'aib, بی تقصیر bi-taksír, پاک pák.

BLAMER, عیبگو ghammáz, عیبگو aib-gú.

To BLANDISH, عشوّه کردن 'ishvah kardan, تملق نمودن tamalluk nimúdan.

BLANDISHMENT, ناز náz, نوازش na-vázish, عشوّه shívah, عشوّه 'ish-vah.

BLANK, ساده sádah. — (in lottery) بد بخت ruk'ah-i-sádah, بد بخت bad-bakht. — (in writing) خا khavá.

BLANKET, مفرش gilím, مفرش mi-frash, لیاف liháf. — (for a horse) جل jul, جل نمد jul-i-namad.

To BLASPHEME, کفر گفتن kufr guftan.

BLASPHEMER, کفرگوی kufr-gúí.

BLASPHEMOUS, کافر káfir.

BLASPHEMY, کفر kufr, تجدیف taj-dif.

BLAST, باد سخت bád-i-sakht.

To BLAST, باد بر باد bar bád dá-dan.

BLAZE, vide FLAME.

To BLAZE, vide To BUEN.

To BLAZON, مشهور کردن mash-búr kardan, اهتیار کردن ishtihár kardan.

To BLEACH, گازی کردن gázuri kardan.

BLEAK, سرد sard, برد bard, بارد bárid.

BLEAKNESS, سردی sardí, سرما sar-má.

BLEAR-EYED, سرخ چشم surkh-chashm, چشم زرد chashm-i-ramad-dar.

To BLEAT (as a sheep), صدا دادن sadá zadan, باع کردن bú kardan.

To BLEED (open a vein), فصد کردن fasd kardan, خون گرفتن khún گرفتن. — (in-trans.) خون چکیدن khún chakídan, خون آمدن khún ámadan.

BLEEDING (medical term) حجامت hijámat, رگ زدن rag-zan, فصد کردن fasd-kun.

BLEMISH, عیب 'aib, جرم jurm, لکه lakkah.

BLEMISHED, معیوب ma'yúb.

To BLESS, برکت دادن barakat dá-dan, دعائی خیر گفتن du'á-i-khair guttan, درود گفتن durúd guttan, آفرین کردن áfirin kardan. — (make prosper) مبارک ساختن mubáarak sákhthan, اختیار کردن bakht-yár kardan.

BLESSED, مبارك mubárah, مسعود mas'úd, ميمون ma'imún.

BLESSEDNESS, سعادت sa'ádat, مبارکی mubárahí.

BLESSING, vide BENEDICTION.

BLIGHT (mildew), یرقان yarakán, زنگ zang, پورمک púrmik, پرمک purmik.

BRIGHTED, زد زنگ zadg-zadah, پورمک زد púrmik-zadah.

BLIND, نابینا ná-bíná, کور kúr, اعمى a'má, زاری zarír.—(curtain) پرده pardah.—(Venetian blinds) کرکی kirkirí (hind.).—(blind of one eye) چشمی yak-chashmí, اعرور a'var, واحد العين váhidu-'l-'ain.—(night-blind), شبکور shab-kúr.

TO BLIND, کور کر kúr sákhtan, چشم بر آوردن chashm bar-ávardan. (Vide TO DECEIVE.)

BLINDFOLD, چشم پوشیده chashm-púshídah.

TO BLINDFOLD, چشم پوشیدن chashm-púshídan, چشم بستن chashm bastan.

BLINDMAN'S BUFF, سر مامک sar-mámak.

BLINDNESS, نابینائی ná-bíná'í, کوری kúrí, عما 'amá.

BLISS, vide JOY.

BLISTER, آبله ábilah, تول tuvul, اوله aulah (vulg.).—(plaster) بلستر balastar (eur.).

BLOATED, روم شده varam shudah, آماسیده amásídah.

BLOCK (of wood, &c.), کنده kundah.

TO BLOCK UP, بستن bastan, مدرورس مسدود کردن masdúd sákhtan.

BLOCKADE, محاصره muhásarah, حصر hasr.

TO BLOCKADE, vide TO BESIEGE.

BLOCKHEAD, ابله ablah, کونان kundan, نادان ná-fahm, بیوقوف bí-vukúf, خوپله khwapihah, احمق ahmak.

BLOOD, خون khún.—(breed) رگ rag, رگه ragah, نژاد nizhád.

BLOODLESS, بی خون bí khún.

BLOOD-MONEY, دیه diyat, غوبه khún-bahá, معقلت ma'kulat.

BLOODSHED, قتل katl, خونریزی khún-rízí. (Vide SLAUGHTER, MURDER.)

BLOODSHOT, خون آلود khún-álúd, سرخ surkh.

BLOOD-STONE, حجر الدم hajaru-'d-dam.

BLOODTHIRSTY, مائل kátíl, ظالم zálím, خونخوار khún-fishán, خون خوار khún-khwár.

BLOODY, خونین khúnín, خون آلود khún-álúd.

BLOOM (blossom), شکوفه shikúfah, بهار bahár, غنچه ghunchah.—(of youth) عنفوان 'unfuván, ریعان rai'an-i-shabáb.

TO BLOSSOM, شکوفتن shikúftan, غنچه زدن ghunchah zadan.

BLOT, داغ dagh, لکه lakkah.

TO BLOT, داغدار کردن dagh-dár kardan.—(to blot out) میجو ساختن mahv sákhtan, کلاه زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

BLOTCH (on the skin), ککمل kakmal, ککمت kakmak.

BLOTTING-PAPER, کنک kághaz-i-tar-khushk-kunak.

BLOUSE, قمیص kamís, پیراهن pírahán.

BLOW, ضرب zarb, مشت musht, تپانچه tapánchah, لوس lus, زد zad.

TO BLOW, وزیدن vazídan, دمیدن damídan.—(with the breath) پف puf kardan, فوت کردن fút kardan.—(as a flower) شکوفتن shikúftan, دمیدن damídan.—(the nose) استنشاق کردن istinshák kardan, دماغ گرفتن dimágh giriftan.—(a trumpet, &c.) نواختن na-vákhtan, دمیدن damídan, کشیدن kashídan.—(from the mouth of a cannon, a common mode of execution), دم نوپ گذاردن dam-i-túp guzárđan.—(hot and cold) تردد taraddud dáshtan.—(out) پوف کردن puf kardan.—(the fire) فوت کردن nafk kardan, فوت کردن fút kardan, پف کردن puf kardan.—(to blow up, with gun-

powder), *افکندن* bi-havá
afkandan, *بها بردن* bi-havá bur-
dan.

BLUBBER, *چربی* charbí, *پیه* pih.

BLUDGEON, *چوب* chúb.

BLUE, *نیله* nilah, *نیل* nil, *نیلگون* nil-
gún, *کبود* kabúd, *سماری* samáví.—
(dark blue) *سرمه* surmah, *سورمعی*
súrina.i.—(light blue) *آبی* abí,
firúzah, *آسمانی* ásmání.—
(vivid or intense blue) *لاجوردی*
lájavardí.—(Prussian blue) *نیل*
nil-i-prús.

BLUE-BOOK, *کتاب آبی* kitáb-i-abí.

BLUE-BOTTLE (*fly*), *عنتر*, 'antar.

BLUENESS, *نیلگونگی* nil-gúní, *نیلفامی*
nil-fámí, *کبودی* kabúdí.

BLUNDER, *ذلت* zillat, *غلط* ghalat,
سخت sakat, *خطا* khatá, *سهو* sahv.

To BLUNDER, *خطا کردن* khatá kar-
dan, *سهو کردن* sahv kardan, *تقصیر*
taksir kardan, *قصور ساختن*
kusúr sákhtan.

BLUNDERBUSS, *قرابنده* karábínah
(cur.).

BLUNDERER, *خطا کار* khatá-kár, *سهو*
sahv-kár.

BLUNT, *کند* kund.—(stupid) *احمق*
ahmak, *بی عقل* bí-'akl.

To BLUNT, *کند کردن* kund kardan.

BLUNTNESS, *کندی* kundí.

BLUSH, *خجالت* khijlat, *خجالت* khi-
jálát, *شرم* sharm.

To BLUSH, *خجالت کشیدن* khijálat
kashídan, *شرم داشتن* sharm dáshtan,
حیا داشتن hayá dáshtan.

BOAR, *گراز* guráz, *خوک* khúk, or
khúg, *خنزیر* khinzír.—(wild
boar) *خوک وحشی* khúk-i-vahshí.

BOARD, *تخته* takhtah, *لوح* lauh.—(of
a book) *مقبول* mukavvá.—(diet)
طعام ta'ám, *سفره* sufrah.

To BOARD, *تخت بندی کردن* takht-
bandí kardan. [This term is not
applied to a floor.] (a person)
دادن sufrah dādan.

BOARD-ROOM, *طاق نشیمنی* uták-i-
nishímání, *طاق مجلس* uták-i-
majlis, *دیوانخانه* díván-khánah.

BOARD-WAGES, *خوراکی* khwurákí.

BOARISH, *نازیده* rústá, *روستا* na-
tiráshídah, *بی ادب* bí-adab.

BOAST, *فخر* fakhr, *نمائی خود* khúd-
nimá.i, *مفاخرت* mufákharat, *بلند*
buland-parvází.—(of what
one has done) *گذاشتن* gizáf.—(of
what one can or will do) *لاف* láf.

To BOAST, *قل رفتن* kul raftan,
مفاخرت نمودن mufákharat nimú-
dan, *گزارفتن* gizáf zadan, *لاف*
láf zadan.

BOASTER, *فصول* fuzúl, *لافزن* láf-zan.

BOASTFUL, *لافزن* láf-zan, *فاخر* fákhir,
مفتخر muftakhir.

BOAT, *کشتی* kashtí, *نو* nau, *مشوه*
mashuwwah (hind.). — (ferry-
boat) *معبر* mi'bar.

BOATMAN, *ملاح* mallah, *جاشو* jáshú,
نوتی nútí.

BOATSWAIN, *سرهنک* sar-hang.

BOB, *جنبش* jumbish.

To BOB, *جنبیدن* jumbídan.

BOBBIN, *چهره* chihrah, *ماسوره* má-
súrah.

BODICE (worn by women), *پستان بند*
pistán-band, *بر بند* bar-band.

BODILESS, *بی تن* bí-tan, *بدن* bí-
badan, *بی جسد* bí-jasad, *بی اندام*
bí-andám.

BODILY, *متجسم* mutajassim,
جسمانی jismání, *بدنی* badaní.
(Vide ENTIRELY.)

BODKIN, *سوزن* súzan.

BODY, *تن* tan, *بدن* badan, *جسد*
jasad, *جسم* jism, *اندام* andám,
فالق vujúd, *شخص* shakhs, *لاشه*
kálib.—(corpse) *لاشه* lásh, *میت*
láshah, *میت* mayyit, *میت* may-
vitah, *جنازه* murdár, *جنازه* janázah.
جیفه jaifah. (Vide CROWD.)

BODY-GUARD, *غلام رکابی* ghulám-i-
rikábí, *غلام شاهی* ghulám-i-sháhí.

BOG, *گیلابه* gilábah, *مشیله* mushíláh.

To BOGGLE, *پس و بیش کردن* pas va
pish kardan.

BOHEMIAN (bad character) *مرتکب*
murtakib bi-duzdí.

BOIL (tumour), *دمل* dummál, *دنبل*
dumbál, *کورک* kúrák.

To BOIL, (trans.) *جوشانیدن* júshá-
nidan, *جوش کردن* júsh kardan.

— (*intrans.*) جوشیدن júshídan, بوش آمدن bi-júsh amadan.
BOILED-MEAT, پز گوسht-i-áb-paz.
BOILER (*pot*), دیگ díg.
BOILING, جوش júsh, جوشش júsh-ish.
BOISTEROUS, هددید shadíd, تند tund, سخت sakht.—(*sea*) متلاطم muta-látim.
BOISTEROUSNESS, تندى tundí, سختى sakhtí, هددت shiddat.
BOLD, دلیر dílír, دلاور dílavar, بیباک bí-bák, جانباز ján-báz, هجاء shujá', شجیع shají', جرّ jarí, شجاع bahádur, شیر مرد shír-mard, بهادر bá-jurát, رشید rashíd.
BOLDNESS, دلیری dílírí, دلوری dílavarí, جسارت jasarat, شجاعت shajá'at, غیرت ghairat, بیباکی bí-bakí, شراعت shará'at.
BOLSTER, بالش bálish, بالین bálín, بالش náz-bálish.
BOLT (*of a door*), کلان kulán, کلند kuland.—(*of iron*) تملیک tam-lík.
To BOLT, بستن bastan, بند کردن band kardan, چفت کردن chift kardan, کلند زدن kuland zadan.
BOMB, قنباره gulúlah-i-kum-bárah, گلولهٔ خمپاره gulúlah-i-khumparah.
To BOMBARD, بتوپ بستن bi-túp bastan, توپ انداختن túp andákhtan.
BOMBARDIER, چی قنباره kumbárah-chí, خمپاره khumparah-chí.
BOMBARDMENT, توپ انداختن túp andákhtan.
BOMBAST, اغراق muhálaghah, اغراق íghrák.
BOMBASTIC, مظنون mutantiu.
BOMBAZINE, گرماسوف garmásuf, مشرور mashrú'.
BON-BON, شیرینی shíríní.
BOND (*contract*), تمسک tamassuk, ارتباط hujjat.—(*bond, tie*) ارتباط írtibát, رابطه rábitah, علاقه 'alakah.—(*obligation to pay*) حجت hujjat, تمسک نقدی tamassuk-i-nakdí, کاغذ التزام kághaz-i-iltizám.

BONDAGE, بندگی vá-bastagí, قيد kaid, بند band, گرفتاری giriftarí, امر usr, اسیری asírí, عبودیت 'ubú-díyat.
BONDMAID, کنیز kaníz.
BONDMAN, غلام ghulám.
BONE, استخوان ustukhwán, استخوان ustukhan (*rulg.*), عظم 'azm.—(*bone-setter*) شکسته بند shikastah-band.
BONELESS, بی استخوان bí-ustukhwán.
BON-FIRE, آتش átish.
BONNET, کلاه kuláh, سر پوش sar-púsh.
BONY, پر استخوان pur ustukhwán.
BOOK, کتاب kitáb, نامه namáh, صحیفه sahfah.—(*section or chapter*) سفر safar.—(*account-book*) دفتر daftar, دستک حساب dastak-i-hisáb, سفینه safínah.—(*book-cover or envelope*) قولی kau, iluk, قولی kauluk.—(*memorandum - book*) مجمه majma'ah, بیای bayáz.
BOOK-BINDER, صحاف sahháf, مجلد mujallid, جلد گر jild-gar.
BOOK-BINDING, جلد گیری jild-garí.
BOOKING-OFFICE, دفتر daftar, تیکت tíkat, خانه khánah.
BOOK-SELLER, کتاب فروش kitáb-furúsh, صحاف sahháf.
BOOK-WORM, کتابی kitábí.
BOOM, تیر tír, فرود farvand.
BOON, انعام in'am, بخشش bakhshish.
BOOR, روستائی díhkán, ترك turk, رústای, rústáí.
BOORISH, بی ادب bí-adab, جاهل jáhil.
BOORISHNESS, بی ادبی bí-adabí, ناهمیدگی díhkáníyat, ناهمیدگی ná-tirashídagí.
BOOT (*covering for leg and foot*), چکمه chakmah, موزه múzah (*obs.*).—(*top-boots*) چکمه chakmah.—(*Vide GAIN*).
BOOTH, کاهانه káshánah, کپر kappar, کمه kumah.
BOOTMAKER, دوز چکمه chakmah-dúz, کفش چکمه chakmah-sáz, کفش دوز kafsh-dúz.

BOOTS (*servant*), چاکر naukar, نوکر chákar.

BOOTY, *vide* PLUNDER.

BOBAY, بوری tankál, تنکال búrák.

BORDER (*margin*), حاشیه háshiyah, کنار kanár, کناره kanárah, کران karán, کرانه karánah, زه zih, دامن dáman, لب lab, حد hadd, مرز marz. (*Vide* BOUNDS.)

To BORDER حاشیه نهادن háshiyah nihádan; (adjoin) نزدیک شدن nazdík shudan, نزد شدن nazd shudan.

BORDERING, نزدیک nazdík, نزد nazd.

To BORE (*pierce*), سفتن suftan, سوراخ سنبیدن súrákh sunbídán, سوراخ کردن súrákh kardan.

BOREAS, باد شمال bád-i-shimál.

BOREER, سوراخ کننده súrákh-kunandah.

BORN, مولود maulúd, متولد mutavallid, زاده paidá.

To be BORN, زادن zadan, زائیدن za'idán, پیدا شدن paidá shudan, متولد تولد tavallud yáftan, متولد شدن mutavallid shudan.

To BORROW (*an article which must itself be restored*), عاریت گرفتن 'árvat giriftan, استعارت کردن isti'arat kardan. -- (*money or other things for which an equivalent is to be restored*) قرض گرفتن karz giriftan, وام گرفتن vâm giriftan.

BORROWER, قرضدار karz-dár.

BOSOM, بر bar, سینه sínah, اغوش ághúsh. -- (*of a female*) *vide* BREAST.

BOSS (*of a shield, &c., stud, ornament*) گلیمخ gul-míkh, مبه kublah.

BOTANIST, علف چین 'alaf-chín, and

BOTANY, علف چینی 'alaf-chíní. -- [These are contemptuous terms for a science which the Persians hold in no repute.]

BOTH, هر دو har dú, همدیگر hamdigar, آنتین ismain. (*Vide* ALSO.)

BOTHER, تشویش tashvish.

To BOTHER, آیداد دادن ázâ dádan, زحمت رسانیدن zahmat rasánidan, عذاب دادن 'azáb dádan.

BOTTLE (*of glass*), شیشه shíshah. -- (*of earthenware*) بستو bastú. -- (*of leather*) متاره matárah, مطهره matharah, خیک khíg. -- (*long-necked bottle or phial*) صراحی suráhi. -- (*large glass bottle or flask*) فراه karábah. -- (*smaller ditto*) بغلی baghalí. -- (*English black glass bottle*) بطلی butlí (*eur.*), بطری butrí (*eur.*). -- (*decanter*) تنک tung. -- (*square decanter or case bottle*) چارپر chárpar. To BOTTLE, به شیشه ریختن bi-shíshah ríkhthan.

BOTTOM, ته tah, بن bun, پائین pá'in, کاف kaf. -- (*of a coffee-cup, stand, or holder*) زیر فنجان zír-finján, ظرف zarf. -- (*stand or foot of a vessel, &c.*) کعب kab.

BOTTOMLESS, بی بن bi-tah, بی بن bi-bun, بی قعر bi-kar, بی کف bi-kaf, بی پائین bi-pá'in.

BOUGH, شاخ shákh, شاعه shákhah, فرغ far' (*pl.* فرور furú').

BOULDER, سنگ sang.

To BOUNCE, چسبن جستان jastan, چنبیدن jumbídán.

BOUND (*leap*), جست just, جنبش jumbish. -- (*compelled*) مجبور majbúr, لابد lábudda, ناچار ná-chár. -- (*book*) مجلد mujallad.

To be BOUND to, بایستی bá'yistan, لابد lábudda shudan.

To BOUND, چسبن جستان jastan, چنبیدن jumbídán.

BOUNDLESS, بی انتها bi-badd, بی نهایت bi-intihá, بی پایان bi-páyán, بی نهایت bi-niháyat.

BOUNDLESSNESS, بی انتهای bi-intihá, بی نهایتی bi-niháyatí.

BOUNDS, حد hadd, سرحد sar-hadd, کران sughúr, دهنه dahanah, کران karán, معال ma'al, کنار kanár, اقصی aksá, انتها intihá, مرزبوم marz-búm, مرز marz, سنور sunúr.

BOUNTEOUS, جاد جاید já'id, کریم karím, جوانمرد javán-mard.

BOUNTY, کرامت karámat, عطا atá, سخا sakbá, سخاوت sakhávat, جود júd, بذل bazl, جوانمردی javánmardí.

javán - mardí, مروت murúvat, ساحت samáhat.
 BOUQUET, دسته dastah, گلده گلدسته gul-dastah.
 BOURSE, صراف خانه sarráf-khánah, دار المعامله tijárat-khánah, دارú-l-mu'ámalah.
 BOUT, دفعه daf'ah, امتحان imtihán, كره karrah.
 Bow, كامان kamán, قوس kaus.— (violin) كامان kamán.— (pellet-bow) كامان گولوله gulúlah - kamán, كرده كامان kamán - i - gardhá.— (bow-string) چله chillah, زه zih.— (bow-case) كيربان kirbán, مسمان mis-ván.— (horns of a bow), كوهه كامان gúshah-i-kamán.— (bow or pom-mel of a saddle) كوهه زين kúhah-i-zín, قوس كره karabús.— (rainbow) شمشير علي kaus-i-kuzah, قوس قرچ shamsúh-i-'alí, كامان فلك kamán-i-falak.— (bow - maker) كامان گر kamán-gar.
 Bow (reverence), سر فرو sar-furú, كورنش kúrnish, ركوع rukú'.
 To Bow, سلام كردن salám kardán, سر فرو كردن sar-furú kardán.
 BOWELS, روده rúdah (pl. رودها rúdahá), معجل mi'á (pl. امعا am'á), حشا hashá (pl. احشا abshá).
 BOWER, vide ARBOUR.
 BOWL, كاسه kásah.
 To BOWL, غلطانیدن ghaltánidan, گوی باز كردن gúi-báz kardán.
 BOWLER, گوی باز gúi-báz, طوبه túpah-báz.
 BOWLS (game) طوبه بازی túpah-bází.
 BOWSPRIT, كامانه kamánah.
 BOX (chest), صندوق sandúk, بخدان yakhdán.— (small chest or box) sandúkehah, قاب káb.— (tree) شمشاد shimshád, بکس baks, كيشه دار kishah-dár.— (little box, such as snuff - box, pill-box, &c.) قوتي kúti.— (casket, or box bound with iron clamps) مچری mijri.— (case or box of wood or leather) جعبه ja'bah.— (box or small press, like a medicine chest, full of drawers and compartments) پيشخته pish-takhtah.—

(earthenware box for saving money in) كلك kulluk.— (at theatre) لژ lazh (eur.).— (private box) لژ مخصوص lazh-i-makhsús (eur.).
 Box on the car, سيلي sílí, كوهمال gúsh-mál.
 To Box (fight), مشت زدن musht zadan.
 BOXER, مشت زن musht-zan.
 BOXING, مشت زدن musht-zadan.
 Boy, پسر pisar, كودك kúdak. (Vide SERVANT.)
 BOYHOOD, vide BABYHOOD.
 BRACE (pair), جفت juft, جور júr.
 To BRACE, بستن bastan.
 BRACELET, دستبند dast-band, ناره yárah, النكر alangú.
 BRACES, حلقار بند shalvár-band.
 BRACKET, استاده istádah.
 BRACKISH (as water), شور shúr.
 BRAD, ميخ mikh.
 To BRAG, vide To BOAST.
 BRAHMAN, برهمن barhaman.
 BRAID (lute), قيطان kaitán.
 BRAIN, مغز maghz, دماغ dimágh, بی मुखکھ mukhkh.— (hare-bruined) بی مغز hí-maghz.
 BRAMBLE (blackberry), توت کوهی tút-i-kúhí.
 BRAN, سيوس sapús, نخاله nukhláh.
 BRANCH, vide BOUGH.— (of a river) شعبه shu'bat, جوی júí, جوب júb (ruly.).
 BRAND (mark of cautery), داغ dágh.— (burning stick), نیمسوز ním-súz.
 To BRAND, داغ کردن dágh kardán.
 To BRANDISH, افشاندن afshándan, کشیدن kashídan.
 BRANDY, عرق arak.
 BRASS, برنز birinz, برنج birinj, برنجین nahás.— (brazen) birinjín.
 BRAVE, vide BOLD.
 BRAVO, راه واه váh, راه واه shábásh, آفرین afirín, ماشالله máshállah.— (a bravo) آهان اهان áhan-khwur.
 BRAWL, عربه arbadah, اغتشاش ight:shásh.

TO BRAY (as an ass), عرعر کردن
'ar'ar kardan, زاره زاره zarah
dādan.

BRAZIER, مسگر mis-gar.

BRAZIL-WOOD (a red dye), بقم
bakm.

BREACH, شکاف shikáf, ریخته rikhnah,
شکستگی shikastagi, مغارة mu-
gharah.

TO BREACH (a wall), مغارة ساختن
mugharah sákhtan.

BREAD, نان nán, چورک churak.—
(unleavened bread), نان نظیری nán-
i-fatirí.—(leavened bread) نان
خمیری nán-i-khamirí.—(thick
bread cake) کماج kumáj,
kumách.—(bread baked on an
iron heater) نان ساجی nán-i-sájí.
—(bread baked on heated gravel)
نان سنگک nán-i-sangak.—(thin
bread in sheets) نان لواشی nán-i-
laváshí, نان یوخه nán-i-yúkhah.—
(barley bread) نان جوین nán-i-
javín, کشکینه kashkínah.—(stale
bread) نان بیات nán-i-bayát, نان
مانده nán-i-māndah.

BREADTH, پهناي پهن pahnáí,
عرض arz, قطر farákhí, فراقی
kutur.

BREAK OF DAY, صبح sahar, صبح
subh.

TO BREAK, (trans.) شکستن shikas-
tan, پاره کردن párah kardan.—
(intrans.) شکستن shikastan, پاره
شدن párah shudan.—(as a tough
substance, to snap), گسیختن
gusíkh-tan, گسستن gusustan.—
(trans.) گسیلاندن gusilánídan.—(a
promise, &c.) فسخ نمودن faskh ni-
múdan, جر زدن shikastan, جر زدن
jir zadan (vulg.).—(tame) تعلیم
دست دادن ta'lím dādan, آموزش
کردن dast-ámú-z kardan.—(in
pieces), پاره پاره párah párah
kardan, خورد ساختن khwurd sákht-
tan, پختن کردن pakhsht kardan.—
(a seal) بر داشتن bar-dáshtan.—
(to break with a person) از کسی رو
شدن az kasí ru-gardán
shudan.—(to break up, as an
assembly) (trans.) شکستن

salám shikastan; (intrans.) برهم
خوردن bar-ham khwurdan.—(to
break down) (intrans.) شکسته بودن
shikastah búdan.

BREAKFAST (slight meal taken very
early), ناشتا náshtá.—(meal taken
near noon) نهار nahár, چاشت
chásht.

BREAST, سینه sínah, بر bar, صدر
sadr.—(breasts of a woman)
پستانها pistánhá, ثدیین sudyain.

BREASTWORKS, استحكامات istihká-
mát, سنگر sangur.

BREATH, دم dam, نفس nafas.—
(bad breath) عفونت دهان 'ufúnát-
i-dahán.—(last breath) رمق ramak.
—(short-breath) ضیق النفس ziku-
'n-nafas.

TO BREATHE, دم زدن dam zadan,
نفس کشیدن nafas kashídan.

BREECHES, شلوار shalvár.—(knee-
breeches) شلوار نیم تنه shalvár-i-
nīm-tanah.

BREECH-LOADER, ته پر tah-pur.

BREED (race), نسل nasl, اصل asl,
زودت زودت nīzhād, جنس jins,
زورivat. —(cross-breed), دو رنگ dú-
rag. (Vide FAMILY, TRIBE.)

TO BREED, vide TO BRING FORTH.

BREEZE, نسیم nasīm, باد bād.

BREVET, رتبی rutabí.

BREVITY, اختصار ikhtisár, اختصار ik-
tisár.

TO BREW, ساختن sákhtan.

BRIBE, رشوت rishvat, ارش irsh, پاره
párah.

BRICK (unburnt), خشت khisht.—
(burnt) آجر ájur, آجر ájur.—
(kiln) کوره kúrah, آجر پزی kúrah-i-
ájur-pazí.—(dust) سرخی surkhí.—
(brick-burner) آجر پز ájur-paz.—
(bricklayer) بنا banná.—
(brick - maker) خشتزن khisht-
zan.—(brick - making) خشمالی
khisht-málí.

BRIDAL TROUSSEAU, وردك jaház, جهاز
vardak.

BRIDE, عروس arús.

BRIDE-CHAMBER, حجله hijlah, جلوه
jilvah, بیت السرور bairu - 's -
surúr.

BRIDEGROOM, داماد dāmād.

BRIDGE, پل pul, جسر jisr, کبری kurbí, پود purd.—(suspension bridge) پل زنجیری pul-i-zanjírí.—(of the nose) آنفہ anfaḥ, برآمدگی bar-ámadaḡ-i-dimāgh.—(of Paradise) جنیور janívar, صراط sirát, پل صراط pul-i-sirát.

BRIDLE, زمام 'inán, دهنه dahanah, (bit of bridle) منکس آبخور ab-khwur.—(frontlet) مگس پران magas-parán.—(chain) رهمه rashmah.—(nose-bridle), مهر mi-hár.—(reins) لجام lijám, ligám, جلو jilau.—(ornamented work on the head of a bridle), کلاه کله killah-gí.—(head-stall), افسار afsár.

BRIEF, مختصر mukhtasar.

BRIEFLY, بطور اختصار bi-taur-i-ikhtisár.

BRIG (two-masted vessel) جهاز دو jabáz-i-dú-dakalí.

BRIGADIER, میر لوا mír-i-livá.

BRIGAND, رهن rah-zan.

BRIGANDAGE, رهنی rah-zaní, حرامی harámí.

BRIGHT, روشن raushan, منور munavar, منیر munír, جوهر دار jauhar-dár, لامع lámi, جلی jalí, درخشان dirakhshán, تابان tábán, تابدار táb-dár, رخشان rukhshán, ساطع sáti.—(Vide MERRY, CLEVER.)

BRIGHTNESS, روشنی raushaní, تابانی tábání, تاب táb, تابش tábish, رخشندگی rakhshandagí.

BRILLIANT, vide BRIGHT.

BRIM, vide BRINK.

BRIMSTONE, گوگرد gúgird, کبریت kibrit.

BRINE, آب شور áb-i-shúr.

To BRING, حاضر آوردن ávardan, (forth, to bear) hazir ávardan.—(to bring back) بار گردانیدن bar-gar-dánidan, نزدیک آوردن nazdík ávar-

dan.—(to bring before) احضار کردن ihzár kardan.—(to bring together) نزدیک آوردن nazdík ávardan.

BRINJAL (egg-plant), بادجان bádín-ján.

BRINK, لب lab, کنار kanár, کناره kanárah, کران karán.

BRINY, شور shúr.

BRIOCH, نان کوچک nán-i-kúchik, کماج kumáj.

BRISK, vide ACTIVE.—(trade) رواج raváj.

BRISTLE, مو mú.

To BRISTLE, بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.

BRISTLY, خشن khashin.

BRITISH AGENT, وکیل دولت بویه vakil-i-danlat-i-bahíyah-i-inglisí, وکیل بالیوس bályús.

BRITTLE, نازک nazuk, تنک tunuk, شکستنی shikastaní, ترد turd (vulg.).

BROAD, پهنا pahn, عرض farák, وسیع wasí, 'ariz, فراخ farákh.

BROADCLOTH, ماهوت máhút.

BROCADE (cloth of gold, &c.), زری zarí.

BROKEN-IN (horse), رام rām.

BROKER, دلال dallál, سمسار simsár.

BRONZE, پدن chudan.

BROOCH, سنجاق گل سینہ gul-i-sínah, سانجاق sanják.—(to wear a brooch), سنجاق زدن sanják zadan.

BROODING, غمگین gham-gín.

BROOK, جوی júi, جوب júb (vulg.).

BROOM, جاروب já-rúb.—(plant) بارهین barishín, رتم ratm.

BROTH, شوربا shurbá, آب گوشت áb-i-gúshat.—(of rice) هله shullah.

BROTHEL, خیل خانه khail-khánah, زنا خانه kávalá-khánah, زینا khánah.

BROTHER, برادر birádar, آخ ákh.—(full) برادر عین birádar-i-'ain.—(half) برادر صلبی birádar-sulbi, برادر بطنی birádar-i-batní. [The first is a brother by the father's, the second by the mother's, side.]—(elder) برادر مهتر birádar-i-mihtar, داداشی dádáshí, دادا dádá, ish (vulg.).—(younger) کاکا birádar-i-kihtar, کاکا káká (vulg.).—(adopted) برادر

birádar-khwándah.—(foster), برادر همشیر birádar-i-hamshir, برادر رضاعی birádar-i-rizá'í.—(in-law, wife's brother) برادر زن birádar-zan, هم‌ریش ham-rish.—(husband's brother) برادر شوهر birádar-i-shauhar.—(twin brother) برادر توأم birádar-taauam, برادر هم‌دامن birádar-jumbúli.—(sister's husband) آیزنه áyaznah.—(wife's sister's husband) ham-dáman.

BROTHERHOOD, برادری birádari, مواخات muvakhát. (Vide SOCIETY, BAND.)

BROW, vide FOREHEAD, EYEBROW.

BROWN, بر بúr, آسمر asmar, گندم گون gandum-gún, تیره رنگ tirah-rang.—(dark brown) میبکی mikhaki.—(a horse) قره کهر karah-kahar, بر búr.

To BROWSE, چریدن charídan.

BRUISE, کوفتی kúftagí.

To BRUISE, کوفتن kúftan.

BRUNETTE (of dark complexion), سبز sabz.

BRUSH, جاروب já-rúb, كن پاک kun.—(clothes-brush) صاف máhút-sáf-kun.—(hair-brush) موی صاف mui-sáf-kun.—(painter's brush) قلم مو kalam-imu.—(nail brush) ناخن صاف nákhun-sáf-kun.

To BRUSH, رفتن ruftan, با ماهوت صاف bá-mahút-sáf-kun پاک کردن pák kardan.—(to brush off) پاک کردن takánídan, افشاندن afshándan.

BRUSHWOOD, بوته bútahá.

BRUSQUE, بی ادب bí-adab.

BRUSQUENESS, بی ادبی bí-adabí.

BRUTAL, درهت haivání, درهت durusht.

BRUTALITY, حیوانیت haiváníyat, درهتی durushtí.

BRYONY, تاجریزی tájrizí.

BUBBLE, حباب hubáb.—(to blow bubbles) حباب ساختن hubáb sákhtan.

To BUBBLE, جوشیدن júshídan, جوش حباب bi-júsh ámadan, آوردن hubáb bar-ávardan.

BUBO, خیارک khiyarak, باد bád.

BUCK, گوزن gavazn.

BUCKET, دلو dalv, دول بالدی bálđi (hind.)—(of metal) سطل satl.—(large leathern bucket for drawing water) دول چاه گاو dúl-i-cháh-gáv.—(bucket of flexible hide extended on a hoop) دول سفره dúl-i-sufrah.

BUCKLE, سکه sakak.

BUCKLE, سپر sipar.

BUD, غنچه ghunchah, شکوفه shikúfah, تنزه tunzah, تکه tukmah, گنپ gump.

To BUDGE, حرکت کردن harakat kardan, جنبیدن jumbídan.

BUDGET, موازنه دخل و خرج muvázana-i-dakhl u kharrj.

BUFFALO, کامیش gamish, جاموس jámus.

BUFFET, دفتر dívân, دیوان daftar.

BUFFETING (waves), متلاطم mutalátim.

BUFFOON, مسخره maskharah, لوطی lúti.

BUG, ساس sás, سرخه surkhak.—(large poisonous bug) مله millah.

BUGBEAR, عول ghúl, لولو lúlú.

BUGLE (horn), شایفور sháfúr, شایپور sháipúr.—(oblong beard) لوله lúlah.

BUGLER, شایفورچی sháfúr-chí.

BUGLOSS (herb), گاو زبان gáv-zabán, لسان الثور lisánu-'s saur.

To BUILD, ساختن sákhtan, عمارت تعمیر کردن 'imárat kardan, بنا کردن biná kardan.

BUILDER, بنا banná, بانى bání, معمار mi'mar.

BUILDING (house), بنا biná, عمارت 'imárat, بنیان bunyán.

BUILT, بنا شده biná-shudah, مبنی mabní, معمور ma'múr.

BULB (bulbous root), پیاز piyáz, بصل basal.

BULK, vide BIGNESS, SIZE.

BULKY, جسیم túfál, تو فال jasim.

BULL, گاو نر nar-gáv, گاو نر gáv-i-nar, ثور saur.

BULL, گلرله ghulúlah, گلرله gulúlah, گله gullah.

BULLOCK, گاو gáv.

BULLY, لاف زن láf-zan.

BULRUSH, خرنك هردی hīrdī, khúnag, خنك khunag.

BULWARK, سنگر sangur, بارو bārú, باره bārah, منترس mutars.

BULWORKS (of a ship), دیواره divārah.

BUMP, vide LUMP, SWEELLING.

TO BUMP, vide TO DASH against

BUMPTIOUS, مغرور tāghī, magh-rúr, یاغی yāghī, سرکش sar-kash.

BUN, قرص kurs.

BUNCH, دسته khúshah, دسته dastah. — (of grapes) خوشه انگره khúshah-i-angur. — (of dates) پنك pang, عنقود 'ankúd. — (a strand or portion of the bunch) ساله risālah, تینگه tilingah.

BUNDLE, بسته bastah, بسته buk-chah.

BURDEN, بار bār, حمل hamī. — (burden of burden) بار بردار bār-bardār, بار گیر bār-gir.

BUREAUSOME, سخت sukht.

BUREAU (of administration, &c.), دیوان diván, دفتر خانه daftar-khānah, کارخانه kar-khānah.

BURIAL, دفن dafn.

BURIED, دفن dafn, مدفون mudfūn.

BURLY, محکم mujassam, محکم zakhm.

TO BURN, (trans.) سوزانیدن súzānī dan, (intrans.) سوختن súkhtan.

BURNING, سوزان súzān, محرق muhrīk.

BURNING-GLASS, عینك آتشی 'ainak-i-átishī, عینك آتشگیر 'ainak-i-átish-gir.

TO BURNISH, محلا ساختن mujallá sákhtan, زدن زدیدن zidúdan, پرداختن pardákhtan, عبقل کردن saikal kardan.

BURROW, سوراخ súrakh, نخب nakb.

TO BURROW, سوراخ کردن súrakh kardan, نخب زدن nakb zadan.

TO BUST, ترقیدن tarkidan, چاك چاك chák shudan, پاره پاره párah shudan, پکیدن tarakidan, تراکیدن pakidan. — (as a boil, or abscess) راه راه munfajir shudan, منفجر شدن راه پکیدن ráh-báz kardan, باز کردن pakidan. — (forth, as a spring of water, &c.) بر جستن bar-jastan.

TO BURY, دفن کردن dafn kardan, خاک خاک kákh kardan.

BURYING-GROUND, گورستان gúristán, قبرستان kabristán, مقبره makbarah, مزارستان mazáristán, رمس rams, شهر خاموشان shahr-i-khámúshán. (Literally, "city of the silent.")

BUSH, بوته bútah, درخت dirakht.

BUSHY, پر شاخ pur-shákh, پر بوته pur-bútah.

BUSINESS, کار کار kár va bār, کار امر kár va shughl, امر, عمل amal, دغل shughl, حال kál. — (concern) علاقه 'alakah. — (important affair) مهم muhimm (pl. مهم mahamm). — (house of business) کارخانه kár-khānah. — (to do business) معامله mu'amalah kardan.

BUST, مجسم mujassam, نصف مجسم mujassam-i-nisf-tanah.

BUSTARD, حباری hubará, هوبره hú-barah, هوبره áhúbarah. — (large bustard, otis) دوی داغ túí, دوی dái-dágh. — (small bustard or florican) زنگال zangibál, چر charz.

BUSTLE (hurry, tumult), غوغا ghaughá, غلغله ghulghulah, شور shúr. — (padding) رفاعت rif'at.

BUSY, مشغول mashghúl, سرگرم sar-garm.

BUSYBODY (officious person), فصول fusúl, تفتاف taftáf.

BUT, لیکن líkin, لاکن lákin, اما amá, ولی valí, بلکه balkih. (Vide EXCEPT, UNLESS.)

BUTCHER, قصاب kassáb. — (butcher's stall) دکان قصاب dukán-i-kassáb, قصابخانه kassáb-khānah. — (butcher's row of meat-hooks) قناره kannárah.

BUTLER, نوکر naukar, سفره چی sufrah-chí. — (royal butler, who accompanies the king when travelling) دار آب áb-dár.

BUTT (target), هدف hadaf, باد-khānah, نیشانah. — (wine) بط b. پیا pípa (eur.). — (of a yúrtmah) پیا táh-i-kundák, amah raftan.

TO BUTT, کله زدن kalah zadan, سر زدن sar zadan.

BUTTER, کره karah, کره کار karah-i-gáv, مسکه maskah (*obs.*).—(*clarified butter*) روغن raughan, روغن کار raughan-i-gáv. — (*butter - milk*) درغ ab-i-dúgh. — (*melting butter*) روغن raughan.—(*salt butter*) کره نمکدار karah-i-namak-dár.
 BUTTERFLY, پروانه parvánah, شاه شاه-parak.
 BUTTOCKS, سرین surín, دست ust, دبر dubr, جای نشستن já-i-nishashtan, کفل kafal.
 BUTTON, دکمه dugmah, تکه tukmah.—(*hole*) مادگی mádagí.
 BUTTRESS, برج burj.
 To BUY, خریدن kharídan, امترا nimúdan, اشتیرا nímtídan, ابتیاع ibtiyá' kardan, بر داشتن bar-dáshtan.—

(*to buy back*) پس خریدن pas kharídan.—(*buying and selling, traffic*) داد و فروش kharíd u furúsh, داد و ستد dád va sitad, معامله mu-'ámalah, بیع bai' u shirá.
 BUYER, مشتری mushtarí.
 To BUZZ (*as a fly*), زدن rinnah kardan, وزوز کردن vizvaz kardan.
 BY, از az, ز zi, ب bi, به bi, با bá, پهلوی pahlúí.—(*by chance*) اتفاقاً ittífakan, عرضا 'arzan.—(*by degrees*) بتدریج bi-tadríj, درجه به درجه darajah bi-darajah, آهسته آهسته áhistah áhistah.—(*by all means*) البته albattah, هر صورت bi-har súrát, هر وجه bi-har vajh.
 BYEWAY, کوچه kúchah.

C.

CABAL, فساد fasád, مکر makr.
 CABBAGE, کلم kalam.
 CABIN (*in a ship*), اتاق uták, کوتاری kútari (*hind.*).
 CABINET, پیشخانه pish-takhtah.
 CABLE, قلس kals, قنّاق katáj, عمار 'umár (*eur.*).
 CACOPHONY, بد آواز lahn, bad-áváz.
 CAD, *vide* BLACKGUARD.
 CADDIS-WORM, سرفه surfah.
 CADENCE, قافیه káfíyah.
 CAGE, قفس kafas, قفس kafas.
 To CAJOLE, مدارات نمودن mudarát nimúdan, تحمیک نمودن tahmík nimúdan, ریشخندی نمودن rish-khandí nimúdan.
 CAJOLERY, مدارات mudarát, چاپلوسی chápłusi, ریشخندی rishkhandí.
 CAKE, گرده girdah, کلیچه kulichah, کماج kumáj.
 CALABASH (*cup or bowl made from the shell of the calabash fruit*), کاشکول kashkúl, آفات áfat, آسیب ásíb, مدمه musibat, بلا balá, بدختی nakmat, نکت , بدختی sakhtí.

To CALCULATE, حساب کردن hisáb kardan, شمردن shimurdan.
 CALCULATION, محاسبه hisáb, محاسبه muhásabah, شمار shimár, شمردگی shimurdagí, تعداد ti'dád, اندازه andázah, بر آورد bar-ávard.
 CALENDAR, *vide* ALMANAC.
 CALF, گوساله gúsálah, کهره kahrah.—(*of the leg*) گوسفت ساق gúsht-i-sák.
 CALIBRE (*of a gun*), دهنه dahanah, گلوله gulúlah-khwur, عیار 'iyár.
 CALICO (*chintz*), چیت chít, قلمکار kalam-kár.
 To CALK, نمردن کاری fatílah-karí nimúdan.
 To CALL (*summon*), خواندن khwándan, طلب talab kardan, طلب خواستن talab dáshtan, بیدار khwástan.—(*in the morning*) بانگ áloud, خواندن bídár kardan.—(*aloud*) آواز áváz, صدا sadá, زدن dádán, نامیدن námídan, نام گذاری nam gúzárdan, اسم دادن ism dádán, گفتن guftan.—(*proclaim an itinerant trade, sale, &c.*) جار jar, زدن jar zadan.—(*to make a call*) بمنزل رفتن pish raftan, پیش رفتن

bi-manzil raftan, دید و باز دید رفتن, رفتن
did u báz-díd raftan. — (to be called) اسم داشتن ism dáshtan.

CALLED (*entitled*), موسوم musammá.

CALLIGRAPHY, رسم الخط rasmu-'l-khatt, خوشنویس khwush-khatt.

CALLOSITY, دانه dánah. (*Vide* CORN.)

CALM (*placid*), آرمیده ármídah, آرام ásúdah, ساکن sákin, آرام áram. — (as weather) ملایم mulá-yam. — (to be calm) خود داری نمودن khwud-dári nimúdan.

TO CALM, آرامیدن آرامیدن áramídan. — (to calm oneself) آرام گرفتن áram giriftan.

CALMNESS (*placidness*), آرمیدگی ármídagí, آسودگی ásúdagí, راحت ráhat, آرام áram. — (sea) ملایمت mulá-yamat.

CALOMEL, جیوه jívah, سفید جیوه jívah-i-safíd.

CALTHROPS (*a kind of thistle; also a ball of iron surrounded with spikes, to wound the feet of an invading army*), خشک khasak, خنجرک khanjak.

TO CALUMNIATE, بد گفتن bad guftan, بهتان بستن buhtán bastan.

CALUMNIATOR, انداز buhtán-andáz, بد زبان bad-zabán, نام نامinám.

CALUMNIOUS, مفسد muhsid.

CALUMNY, تهمت tuhmat, افترا iftirá, سعایت buhtán, غیبت ghibat, بهتان si'ayat.

CAMEL, شتر shutur, اشتهر ushtur, جمال jamal, دوة divah. — (riding) ختی bukhtí, شتر سوار shutur-i-suvár. — (she) شتر ماده shutur-i-má dah, ناقه nákah. — (camel-driver) شتر ban shutur-bán, سار بان sárbán.

CAMELEON, حریا hirbá, بوقلمون bú-kalamún.

CAMELEOPARD, شتر گاو پلنگ shutur-gáv-palang, زراف zarráf.

CAMEL'S-THORN (*a prickly shrub*), شتر خار shutur-khár-i-shutur.

CAMEO, خاتم سازی khátim-sází.

CAMOMILE, بابونه bábúnah.

CAMP, لشکر lashkar-gáh, معسكر mu'askar, اردو urdú, حشم hasham, اوتراق úturák. — (camp-market) اردو بازار urdú-bázár. — (camp followers) لشکر بده bunah-gáh-i-lashkar, رجانه rajjálah.

TO CAMP, چادر زدن chádar zadan, اردو قرار دادن urdú karár dádán.

CAMPHOR, کافور káfúr.

CANAL, نهر nahr, جوی júi, چوب júb (*vulg.*). — (subterraneous) vide **AQUEDUCT**.

CANARY, هزار دستان hazár-dastán.

TO CANCEL, محو کردن mahv kardan, نسخ نمودن bar-dáshtan, بر داشتن nashk nimúdan, فسخ کردن faskh kardan.

CANCER (*disease*), سرطان saratán, خوره khwurah. — (sign of zodiac) vide **ZODIAC**.

CANDELABRA, vide **CHANDELIER**.

CANDID, مخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah, اخلاصمند ikhlás-mand, صادق sádik.

CANDIDATE, امیدوار umíd-vár.

CANDLE, شمع sham'. — (*stick*) شمعان sham'-dán, پیسوز pí-súz. [The latter is a tall candelabrum, having a little cup on the top, in which a wick is placed in melted tallow.]

CANDOUR, راستبازی rást-bází, اخلاص ikhlás, صدق sidk.

CANE, نی nai. — (*stick*) چوب chúb, عصا 'asá.

CANNIBAL, مردم خوار mardum-khwar, آدم خوار ádam-khwar.

CANNON, توپ túp.

CANNON-BALL, گلوله توپی gulúlah-i-túpí.

CANOE, قلوته falúkah.

CANON, قاعده ká'idah, قانون kánún.

CANONICAL, قانونی kánúní.

CANOPUS, سهیل suhail.

CANOPY, چتر sayabán, سایبان chatr, شادروان shádurván.

CANT, vide **HYPOCRISY**.

CANTEEN, می خانه mai-khánah, هرخانه shurb-khánah.

TO CANTER, یورتمه رفتن yúrtamah raftan, یورتمه رفتن yúrtamah raftan.

CANTHARIDES (*Spanish fly*), ذراع
zuiráh (*pl.* ذرايع zaráih), *آلا*
álá kulang.

CANTO, مقالة makálah.

CANTON, بلوك bulúk.

CANTONMENTS, لشكرگاه urdú, لشكر
lashkar-gáh.

CANVAS (*cloth*), پلاس palás.

CAP, كلاه kuláh, *عرقچين*
‘arak-chíu.—(*Persian cap of black*
lamb-skin) كلاه پوستی kuláh-i-
pústí.—(*cap of brown felt, worn*
by the poorer classes) كلاه نمدي
kuláh-i-namadí.—(*pinch or in-*
dentation in the Persian cap) طرف
kúlah-i-kuláh, كلاه گوشه gúshah-
i-kuláh.—(*cloth top of the Per-*
sian cap) كلاه كالتارك kallatark,
كلاه - ۱ - kuláh. — (*skull - cap*)
‘arak-gír, ‘عرقچين
‘arak-chíu.—(*night-cap*) شبكلاه shah-
kuláh.—(*Turkish cap*) كافوكí, uk,
تاج kalpak.—(*Darvish's cap*) تاج
táj.—(*percussion cap*) كلاه تفنگ
kuláh-i-tufang.

To CAP (*verses*), *مشاعره* mushá-
‘arah kardan. [A favourite
amusement with the Persians.]

CAPABILITY, قوت قابليت kábilíyat,
قوت kúvat.

CAPABLE, قادر kábil, لائق láik, قادر
kádír, توانا taváná.

CAPACIOUS, عريض ‘aríz, واسع
vasí, واسع vási.

CAPACITY, قابليت liyákat, قابليت
kábilíyat, قدرت kudrat, اقتدار ikti-
dár, تاب táb, مقدر makdúr, استعداد
isti‘dád, حيثيت haisíyat, اندازه
sar-rishtah.—(*size*) اندازه
andázah, قدر kadr, گنجائش gun-
jáish.

CAPE (*point of land*), سر راس rás, سر
sar, طرف taraf.

CAPER (*shrub*), كبر kabar.

CAPITAL (*chief city*), دار السلطنة
dárú-s-saltanah, دار الخلافة dárú-
l-khiláfat, دار الحكومة dárú-l-
hukúmah, پای تخت pái-takht.—
(*of a pillar*) تاج táj.—(*stock*) vide
Stock.

To CAPITULATE, vide To SUR-
RENDER.

CAPITULATION, تسليم taslím.

CAPON, مرغ محسى murgh-i-khasí,
خروس khurús-i-khasí.

CAPRICE, وهم vahim, خیال khayál;
خودسرى khwud-sarí.

CAPRICIOUS, خود رایی khwud-rái,
متلون mutalavvin.

CAPRICIOUSNESS, خود رایی khwud-
raí.

CAPRICORN, vide ZODIAC.

CAPSTAN, چرخ لنگر charkh-i-langar.

CAPTAIN, قیودان ra'is, رئیس kapúdán
(*eur.*)—(*naval*) رئیس ra'is, ناخدا
nákhudá.

CAPTIVE, گرفتار giriftár, اسیر
bardah, دبدب mabbús, دبدب
díl (*vulg.*).

CAPTIVITY, گرفتاری giriftári, بندگی
bandagi, بند band, قید kaid, اسیری
asíri, اسر usr, حبس habs, دستاق
dustak.

CAPTOR, فاتح fátih.

CAPTURE, گرفتاری giriftári.

To CAPTURE, vide To TAKE pri-
soner.

CAR, vide CARRIAGE.

CARAVAN, کاروان kárván, راحله
ráhilah, عیر káfilah, قافلہ
‘ír.

CARAVANSARY, کاروانسرای kárván-
sarái, خان khán, باغ ribát, میرای
sarái, وكالة vakálah. — (*small*
caravansary where manufacturers
lodge) تيمچه tunchah.

CARAWAY, کرویا karviyá.

CARBINE, تفنگ karábíneh, تفنگ
tufang, (car.).

CARRINEER, تفنگچی tufang-chí.

CARBONIC, زغالی zughálí, فحمی
fahmí.

CARBUNCLE (*gem*) رواق ravák.

CARCASE, لاش lásh, لاشه láshah, مردار
murdár, میت mayyit, میت may-
yitah, نعش na'sh, جيفه jafah.

CARD (*paste-board*), مقبول mukav-
vá. — (*English playing cards*)
گنجيفه ganjifah, گنجيفه ganjifah,
رق varak. — (*Persian playing*
cards) آسناس ásnás.

To CARD (*cotton*), حلاجی hallájí

kardan, پنبه زدن pambah zadan.
(Vide COTTON.)
CARDAMUMS, قاقله hál, هل hál, قاقله kakulah.
CARD-CASE, نیکت دان tikat-dan (eur.).
CARDER, پنبه زن pambah-zan.
CARE (attention), آگاهی ágháí, اندیشه tavajjuh, اندیشه an-dishah, همت himmat, خبر khabar, شغل shughl, اشغال ishtighál, مبالغات mubálát, اعتنا i'tiná.— (caution) خبر khabar, خبرداری khabar-dári, احتیاط ihtiyát, حذر hazar, احتیاب intibáh, هوشیاری húsh-yári, بصیرت basírat, دیده بانی دیدہ بانى دیدہ-bání.— (anxiety or sorrow) غم gham, اندوه andúh, نائی ta'anní, دل‌تنگی dil-tangí, ناآرامی iztiráb, اعتنا i'tiná, اضطراب taslívish.— (attendance) پرستاری parastári, نیمار tímár, دنده دیدہ-bání.— (want of care, protection, or patronage) بی‌صاحبی bi-sahibí.— (to take care) احتیاط کردن ihtiyát kardan, هوشیار بودن húsh-yár budan.— (to take care of) پرستاری کردن parastári kardan.
To CARE, پروا داشتن parvá dáshtan.
CAREER, طریقہ taríkah, سلك silk.
CAREFUL, خبردار khabar-dár, هوشیار húsh-yár, متوجہ mutavajjih, آگاه ágháh, محترز bá-hazar, محترز bá-húsh, معتنی mu'taní.
CARELESS, بی‌خبر bi-khabar, غافل gháfil, بی‌احتیاط bi-parvá, بی‌اندیشه bi-andishah, زایل káhil, بی‌هوش bi-húsh, لائقه lá-kaid, بی‌مبالغات bi-mubálát.
CARELESSNESS, غفلت ghiflat, بی‌احتیاطی bi-ihtiyátí, بی‌پروائی bi-parvá, í.
CARESS, دلتوازی dil-navází, لطاف talattuf, نوازش naváz.
To CARESS, نوازش کردن navázish kardan, مواختن navákhtan.
CARGO, حمل بار bár-i-jaház, حمل کشتی haml-i-kashtí.

CARIES, پوسیدگی استخوان púsídagí-i-ustukhwán.
CARNAGE, کشتار kushish, کشتار kushár.
CARNAL, نفسی nafsí, نفسانی nafsání, جسمانی jismiání.
CARNATION, میخک صد پر mikhak-i-sad-par, قزقل karanful.
CARNIVAL, قرنوال karnavál (eur.).
CARNIVOROUS, گوش خور gúsh-khvor.
CARP (fish), هاپور hapúr, کاپور kapúr, سیم mahí-i-sim.
CARPENTER, نجار najjár, دروگر darúdgar (obs.), دروگر darú-gar (obs.).
CARPET (large), گلیم gilím.— (fine carpet) قالی kálí.— (small carpet or rug) قالیچه kalíchah, سوزنی súzani.— (large carpet in centre of a room) قالی kálí, گلیم gilím.— (side carpets of thick felt doubled) نمد namad.— (felt layer at upper end of the room) سر انداز sar-andáz.— (felt layers going down the sides of the room) باریکه bárikah.— (cotton cloth covering the felts) حریمی haraní.— (linen cloth covering the felts) رو فرش rú-farsh.— (praying carpet) سجاده sujjadah, مصلا musallá.— (carpet weaver) قالیباف kálí-báf, گلیمباف gilím-báf.
To CARPET, فرش نمودن farsh nimú-dan.
CARPETED, مفروش mafrúsh.
CARRIAGE (vehicle), عرابه 'arabah, عراده 'arrádah, گاری gári (hind.), کالسکه káliskah (eur.).— (open) کالسکه káliskah-i-rú-bázi, (close) کالسکه سرپوشیده káliskah-i-sar-púshidah.— (line of carriages) بار kitár.— (of loads, &c.) بار برداری bár-bardári.
CARRIER (porter), حامل hammál, کبوتر bár-kash.— (pigeon) کبوتر kabútar-i-bár, کفتار kaftar-i-bár.
CARRION, میتہ maitah, مردار murdár.
CARROT, زردک gazar, زردک zardak.
To CARRY, بردن burdan, داهتن bar-dáshtan.— (transport) نقل nakl kardan.— (as a gun)

انداختن andákhtan, زدن zadan, نشان زدن nishānah zadan. — (to carry out) داشتن mujrá dāshtan, اجرا کردن ijrá kardan, وفا کردن vafá kardan.

CART, عربه 'arābah, عراده 'arrādah, اراده arrādah.

CARTER, عراده چی 'arrādah-chí.

CARTILAGE (gristle), غضروف ghuzrúf, کتکتی karkarúk, kutkutí (vulg.). — (of the nose) عیشوم khaishúm.

CARTOGRAPHY, تصویر اراضی tasvír-i-arází.

CARTRIDGE, فیشنگ fishang, فیشك فیشاك káb-i-fishang, قاب فیشنگ káb-i-fishang, کیف kíf.

To CARVE (meat, &c.), بریدن buridan, پارچه پارچه párchah párchah kardan. — (on stone, wood, &c.) کندن kandan, تراشیدن tiráshídan, نقش کردن naksh kardan.

CARVED-WORK, منبت کاری munab-bat-karí.

CARVER, نقاش nakkásh.

CARVING (sculpture), نقش naksh.

CASCADE, آبشار áb-shár, آبشیب áb-shíb.

CASE (box), صندوق sandúk. — (for sword) غلاف ghiláf. — (for instruments, &c.) کنج ganj, جز دان juz-dán, جزو دان juzv-dán. — (state of affairs) حال hál, امر amr, مراتب marátib. — (the truth of the case) نفس الامر, hakíkat-i-hál, حقیقت حال nafsu-l-'amr. — (suppose the case!) فرض farz bi-kun, فرضا' farzan, اگر چنانچه ágar chunánchih. — (in grammar) اعراب álat, حالت hál, حالت 'iráb. — (in case) در صورت كه dar súrat kih. — (in any case) در هر حال dar har hál, هر آینه har áyinah.

CASH, نقد nakd, پول púl, زر zar, آوچه nakdínah. — (book) ávarjah. — (keeper) خزانچی khazánchí, خزانة دار khizánah-dár, تحویلدار tahvíl-dár. — (to pay cash) نقد دادن nakd dādan.

CASHIER, صندوقدار sandúk-dár.

To CASHIER, معزول کردن ma'zúl kardan.

CASHMERE (cloth), کشمیر shakn, kash-mír-shikan, کرمیر kazmír, ترمه tir-mah.

CASK, vide BARREL.

CASKET, درج durj, حقه hukkah, جعبه ja'bah.

CASSIA, خیار شنبیر khiyár-shambar, فلوس fulús.

CAST, اندازی andákht, انداخت andákht, افکندن afkandan, افکندن afkandan.

To CAST, افکندن afkandan, انداختن andákhtan. — (in a mould) ریختن ríkh-tan. — (anchor) لنگر انداختن langar andákhtan. — (lots) قرعه افکندن kur'ah afkandan.

CASTANETS, زنگ zang.

CASTE, مذهب mazhab, دودمان dúdmán, فربه firkah.

CASTELLAIN, قلعه دار kal'ah-dár, قلعه kal'ah-begí.

CASTLE, حصا, kal'ah, حصار hisár, حصن hisn, ارك ark. — (garrison of a castle) اهل قلعه ahl-i-kal'ah. — (castle in the air, hope, or fanciful project) پلای خیالی piláv-i-khayáli.

CASTOR (plant), بید انجیر bíd-anjír, روغن بید annátú. — (oil) روغن کنتو raughan - i - bíd-anjír, روغن کنتو raughan-i-kinnatú.

To CASTRATE, حسی کردن khasí kardan. — (men) خواهه کردن khwájah kardan. — (horses) اخته کردن akhtah kardan.

CASTRATED, منحی makhsí.

CASTRATION, اختا ikhtisá.

CASUAL, حادث hádis, عارض 'ariz.

CAT, گربه gurbah. — (long-haired Ispahán cat) گربه براق gurbah-i-burrák. — (wild cat), گربه دهشتی gurbah-i-dashtí.

CATALOGUE, دفتر daftar, فهرست fihrist.

CATAMITE, ملوط mulút, مایون ma-bún, مخنث mukhannas, مفعول mafúl.

CATAPULT, منجنیق manjanfk.

CATARACT, آبشیب áb-shíb, آبشبه آب-shíbah, آبشار áb-shár. — (in the eye) آب مروراید آب áb-i-mar-várid.

CATAREH, *vide* COLD.

CATCH (*staple of a door*), رزہ rizah, رزہ rizah.—(*chain or hasp fitting on the staple*) چفت chift.

To CATCH, گرفتن giriftan, کردن گرفتن giriftār kardan, قبض نمودن kabz nimúdan, اخذ کردن akhiz kardan, ربودن rubúdan.

CATEGORICAL, قطعی kat'í, قطعیه kat-tiyah.

CATEGORY, جنس jins, زمره zumrah, قبیل kabíl.

CATERPILLAR, کرم صد پا kirm-i-sad-pá, کرم درخت kirm-i-dirakht.

CATHARTIC, مسهل mus-hil.

CATHOLIC, کاتولیک kátúlik (*eur.*), پاپوئی papú'í (*eur.*).

CAT-O'-NINE-TAILS, نوزده تازیانه táziyánah.

CATTLE, مواشی davább, دواب váshí, عمار حیوانات haivánát, عکار 'ikár, چهار پاها chahár-páhá.

CAUL (*of a child*), پدیده pardah, مشیمه mashímah.

CAULDRON, دیگ kaz-ghán, تیان tiyán, پاتیل pátíl, مرچل mirjal. — (*smaller sized ditto*) پاتیلچه pátílchah, تیانشه tiyánchah.

CAULIFLOWER, کلم رومی kalam-i-rúmí, کلم گلدار kalam-i-gul-dár.

CAUSAL (*verb*), مجبور, فعل fi'l-i-maj-búr.

CAUSE, موجب mújib, سبب sabab, واسطه vásitah, وسیله vasilah, واسطه vásilah, جهت jihat, باعث bá'is, اصل ajl, امر asl, امری mú'addí, داعیه dá'iyah, علت 'illat, مورت múris, وجه vajh. — (*cause and effect*) فرع asl u far' (*pl.* فرع usul u furú').

To CAUSE, سبب دادن sabab shudan, مستلزم نمودن mustalzim nimúdan.

CAUSEWAY, سنگپست sang - bast, خسته sang-farsh, فرش takhtah-farsh, خیابان khiyábán.

CAUSTIC, تیز tiz, تند tund.

To CAUTERIZE, داغ کردن dāgh kardan.

CAUTERY, داغ dāgh, کی kayy.

CAUTION, CAUTIOUS, *vide* CARE, CAREFUL, WARNING, ATTENTIVE.

To CAUTION, *vide* To WARN.

CAVALCADE, ششم hasham, سواری su-vá'í, موکب maukib.

CAVALIER, سوار suvár.

CAVALRY, سواره suvárarah.—(*body of cavalry*) دسته dastah, تیپ típ.

CAVERN, غار ghár, مغاره mughárah, كهف kahf.

CAVIARE, خیم tukhm-i-máhi, حویار háviár, اشپیل ashpil.

To CAVIL, اعتراض کردن 'tiráz kardan.

CAVILLER, خورده بین khwurdah-bín.

CAVITY, جوف javt.

CAWING (*of a crow*), نعیق na'ík, قاقا káká.

To CEASE, موقوف بودن maukúf búdan, منقطع شدن munkatí' shudan, قطع vá-ístádan, ازیستادن, فراغت کردن kat' shudan, فراغت farághat kardan, ماندن باز báz-máندان, ساکت شدن sákit shudan, منقرض شدن munkariz shudan.— (*without ceasing*) بلا فاصله bilá fá-silah, استمرار istimráran.

CEDAR, سرو آزاد sarv-i-ázád.—(*red cedar*) کاج káj.

To CEDE, گذاشت نمودن guzásht nimúdan, گذاشتن vá-guzásh-tan, تسلیم نمودن taslím nimúdan, حواله نمودن haválah nimúdan.

CEILING, سقف arsh, عرش.— (*level ceiling*) سقف تخته sakf-i-takhtah.—(*ceiling with the beams rounded and carved*) سقف مرجوک sakf-i-marjavak.

To CELEBRATE, نگاه داشتن nigáh dáshtan.

CELEBRATED, مشهور mashhúr, معروف ma'rúf, موصوف mausúf, نامدار nám-dár, نامور nám-var, نیکنام nk-nám, مدح mamdúh.

CELEBRITY, شهرت shuhrat, آشتهار ishtihár.

CELERITY, *vide* SPEED.

CELERY, کرفس karafs.

CELESTIAL, *vide* HEAVENLY.

CELIBACY, عرت, عجز uzbat, تاجر rud, رهبانیت ruhbaníyat.

CELIBATE, عرت 'azab.

CELL (*of a recluse*), زاویه záviyah, محصور gúshah, تکیه takyah, مقصوره maksúrah, موعده sauma'ah.—

(small room) اطاق úták, اوتاغ útágh, اتاق uták.
 CELLAR, زیر زمین tah-khánah, ته خانه zír-zatín, سردابه sardabah.
 CEMENT (for glass), واصل vasil, پیوند paivand, ساریش sarish. (Vide GLUE, PLASTER.)
 CEMETERY, vide BURYING-GROUND.
 CENSER, معطر bakhúr-dán, بخور دان mijmar (pl. معطرات majámir), منقل mankul
 CENSOR, عیب نکتہ nuktah-gír, عیب بین 'aib-bín.
 CENSURE, vide BLAME, ACCUSATION, REBUKE.
 CENSUS (of population), سر شماری sar-shimári.
 CENTIPEDE, صد پا sad-pá, هزار پای hazár-pái.
 CENTRAL, مرکزی markazí.
 CENTRE, وسط vasat, میانه miyánah, مرکز markaz, مدار madár, قلب kalb.
 CENTURION, یوز باهی yúz-báshí.
 CENTURY, صد sad sál, صد sadah, قرن karn.
 CEREAL, غله ghallah.
 CEREMONIAL (adj.), رسمی rasimí.
 CEREMONY, رسم rasim, تکلف takalluf, ادب adab, تعارف ta'áraf.— (without ceremony) بی تکلف bí-takalluf, بی تکلیف bí-taklíf.— (master of ceremonies) تشریفانچی tashrifát-chí, ایشک افاضی ishák-akási-báshí.
 CERTAIN, یقین yakín, مقرر mukarrar, محقق muhakkak, تحقیقی tahkíkí, مسلم mu'ayyan, صحیح sahih, musallam, مرجع saríf.— (to make certain) محقق نمودن muhakkak nimúdan.
 CERTAINLY, البته albattah, بیشک bí-shak, بیگمان bí-gumán, فی bíf-gumán, یقینانه yakínánah, فی الحقیقت fí-l-hakikat, لامحالة lá-mahálata, حقا hakkan.
 CERTAINTY, یقین yakín, تحقق tahak-kuk.
 CERTIFICATE, تصدیق tasdik. — (of forgiveness and safety) خط اطمینان khatt-i-itmi'nán.— (recommenda-

tion) اعتبار نامه i'tibár-námah, سفارش نامه sífárish-námchah.
 CERULEAN, کبود kabúd.
 CESS, ابواب abváb.
 CESSATION, توقف tavakkuf, مهلت muhlat, فراغت farághat.
 CESSION, واگذار vá-guzár.
 CHAFF, پویشل sapús, پویشل púshál. — (fun) مزاح mizáh, شوخی shúkhí.
 To CHAFF, بنائی مزاح binái-i-mizáh, گزاشتان guzásh-tan, خنده نمودن khandah nimúdan.
 CHAFING-DISH, منقل mankal.— (of earthenware) کلك kalak.
 CHAGRIN, vide REMOISE, SORROW.
 CHAIN, زنجیر zanjír, سلسله silsilah.— (of hills) سلسله کوه ها silsilah-i-kúh-há.— (for door) چفت chift.
 To CHAIN, بستن bastan, زنجیر بستن zanjír bastan.
 CHAIR, صندلی kursí, تخت takht, صندلی sandali.
 CHAISE, vide CARRIAGE.
 CHALICE, vide CUP.
 CHALK, سفید gil-i-safíd, تباشیر tabáshir.
 CHALLENGE, دعوی da'vat, ادعای iddi'á.
 CHALLOP, vide CANOE.
 CHALOT, گدانا gandaná, سیرمو sírmú.
 CHAMBER, اطاق úták, اوتاغ útágh, حجره hujrah.— (Chamber of Deputies) مبعوثان mab'úsán-i-millat-i-majlisí.
 CHAMBERLAIN, ایشک افاضی ishák-akási.— (Lord Chamberlain) ایشک افاضی ishák-akási-báshí.
 CHAMPAGNE, شامپانیه shámpániyah (eur.).
 CHAMPION, پهلوان pahlaván, غازی ghází.
 CHANCE, vide ACCIDENT, FORTUNE, DESTINY, By CHANCE.
 CHANCELLERY, دیوان díván.
 CHANCELLOR OF THE EXCHEQUER, وزیر مالیه vazír-i-máliyah.
 CHANDRE (venerable), تاول távul.
 CHANDELIER, چلچراغ chil-chirágh.
 CHANDLER, بقال bakkál.

CHANGE, قلب *kalb*, انقلاب *inkiláb*, خردة *tabdíl* — (*small money*) *khurdah*, پول خردة *púl-i-khurdah*.
To CHANGE, بدل کردن *badal kardan*, عوض نمودن *tabdíl nimúdan*, تغییر نمودن *'ivaz kardan*, آلیش کردن *alish* *taghyír nimúdan*, مبدل گردانیدن *mubaddal gardánidan*. — (*one's mind*) تغییر دادن *taghyír bi-irádah* *dádan*. — (*money*) خردة کردن *khurdah kardan*. — (*hands*) استبعاد داشتن *istib'ád dáshtan*. — (*to be changed*) مبدل شدن *mubaddal shudan*, تبدیل یافتن *tabdíl yáftan*, متغیر شدن *mutaghayyir shudan*.
CHANGEABLE, *vide* **INCONSTANT**, **VARIABLE**.
CHANNEL, *vide* **WATER**, **AQUEDUCT**, **PIPE**, **TUBE**.
CHANT, نوا *navá*, ترانه *taráná*.
To CHANT, آواز خواندن *ávázah khwándan*, سراییدن *saráyídan*.
CHAOS, عدم *'adam*, نیستی *nísti*.
CHAPEL, عبادتگاه *'ibádat-gáh*, معبد *ma'bad*. — (*chapel - master*) مهر *mahtar-báshí*.
CHAPERONE, بدرقه *badrakah*.
To CHAPERONE, بدرقه کردن *badrakah kardan*.
CHAPLET, تاج گل *táj-i-gul*.
CHAPPED (*cracked, as the skin*), تشقید *tafsídah*.
CHAPTER, فصل *fasl*, باب *báb*, سطر *sifr*, قسم *kism*. — (*of the Kur'an*) سورة *súrah* (*pl.* سور *suvar*).
CHARACTER (*written*), رقم *khatt*, نوشته *nivisht*, شهرت *reputation* *shuhrat*, نام *'irz*, آبرو *áb-rú*, نام *nám*. — (*quality*) صفت *sifat*, وصف *vassf*, خاصیت *khasslat*, صلت *khassíyat*, میرت *sírat*, طبع *tab'*, کیفیت *kaifiyat*.
CHARCOAL, زغال *zughál*. — (*burning*) آتش *átish*, زغال *zughál-i-átishín*, جمر *kharg*, جامر *jamr*.
CHARGE (*custody*), حواله *haválah*, امانت *amánat* نگهبانی *nigah-báni*. (*Vide* **DEPOSIT**, **COMMAND**, **ACCUSATION**, **ASSAULT**, **EXPENSE**.)

To CHARGE (*load*), زیر بار کشیدن *zír-i-bár kashídan*. — (*a gun*) پر کردن *pur kardan*. — (*entrust*) گماشتن *gumáshtan* — سپردن *sipur dan*, حواله کردن *haválah kardan*.
CHARGÉ D'AFFAIRES, مصلحتگذار *muslahat-guzár*.
CHARIOT, *vide* **CARRIAGE**, **CART**.
CHARITABLE, عنایتکار *'ináyat-kár*.
CHARITY (*affection*), محبت *mahabbat*. — (*alms-giving*) *vide* **KINDNESS**, **ALMS**, **LIBERALITY**. — (*charity commissioner*) وزیر اوقاف *vazír-i-aukáf*.
CHARLATAN, عیار *'ayyár*, چی *'áinah-chí*.
CHARLES'S WAIN (*the constellation*), *vide* **CHARIOT**, بنات النعش *banátu-'n-na'sh*.
CHARM (*enchantment*), جادو *jádú*, طلسم *sihr*, افسون *afsún*, تلمسم *tilism*. — (*amulet*) تعویذ *ta'vîz*, حائل *hamá'il*.
To CHARM, *vide* **To PLEASE**. — (*enchant*) افسون کردن *afsún kardan*, سحر کردن *sihr kardan*.
CHARMING, *vide* **PLEASANT**.
CHART, نقشه *nakshah*.
CHARTER, سند *sanad*, برات *barát*, توفیق *firmán*. — (*royal*) فرمان *tauk'*, منشور *manshúr*, فرمان *firmán-i-'álíshán*.
CHASE, or **CHACE**, *vide* **To HUNT**.
CHASED ARTICLES, منقوش *manqúsh*.
CHASTE, پاک *pák*, پاکیزه *pákízah*, پاکدامن *pák-dáman*, پارسا *pársá*, عاقل *'afif*, عاصم *'asim*, طاهر *tahir*, حور *hasúr*, پرهیزگار *parhíz-gár*, محض *muhtát*, معصوم *ma'súm*.
To CHASTISE, *vide* **To BEAT**, **To FLOG**.
CHASTISEMENT, *vide* **PUNISHMENT**.
CHASTITY, عصمت *'asmat*, عفت *'iffat*, پارسائی *pár-sá'i*, پاکدامنی *pák-dámaní*, زهد *zuhd*, تقوت *takáút*, رهبانیت *rubbáníyat*, پرهیزکاری *parhíz-garí*.
CHAT, *vide* **CONVERSATION**.
CHATEAU, کوشک *kúshk*, قصر *kasr*.
CHATEL, متاع *matá'* (*pl.* امتعه *amti'ah*), اسباب *asbáb* (*only used in the plural*).

TO CHATTER (*prattle*), پُر گفتن pur guftan, گپ زدن gap zadan (*hind.*). — (*as the teeth*) دندان دندن dandán fishurđan.

CHATTY, حَرَّاف harráf.

CHEAP, ارزان arzán, کم kam-bahá.

CHEAPNESS, ارزانى arzání, کم kam-bahá, í.

CHEAT, *vide* FRAUD, ROGUE, TRICK, RASCAL, IMPOSTOR.

TO CHEAT, *vide* TO DEFRAUD, TO WHEELDLE.

CHECK (*control*), ضبط zabt. (*Vide* CHESS.)

CHEEK, رخ rukh, رخساره rukhsárah, عارض 'ariz, عذار 'izár, عد khadd, گونه gúnah.

TO CHEER, *vide* TO APPLAUD.

CHEERFUL, خوش khwush, خوشوقت khwush-vakht, دلشاد dil-shád, شادمان shád-mán, فرحناك farah-nák, مسرور masrúr, خندان khandán.

CHEERFULNESS, مسرت masarrat, فرح farah, خوشی khwushí, بشاشت basháshat, شادى shádí, خوشوختى khwush-vakhtí.

CHEESE, پنیر panír. — (*rennet of cheese*) پنیر مایه panír-máyah. — (*cream-cheese*) قورط kurút, کشك kushk.

CHEETAH, یوز yúz.

CHEMISE, قمیص kamís.

CHEMIST, عطار 'attár, اجزای ajzá-chí, کیمیا گر kímíyá-gar.

CHEMISTRY, کیمیا kímíyá.

CHEQUE (*draft*) برات barát, کاغذ زر kághaz-i-zar.

CHEQUERED, چهار خانه chahar-khánah.

TO CHERISH, پروردن parvardan, نواختن navákhtan.

CHEROOT (*cigar*), سیگار síghár (*eur.*), چته chuttah (*hind.*).

CHERRY (*white*), گیلاس gílás. — (*sour*) وهنه vashnah. — (*black*) گیلاس álúbálú. — (*eating*) گیلاس gílás-i-ma, kúl.

CHERUB, کرور karrúb.

CHERVIL, علف معطر 'alaf-i-mu'attar.

CHESS, شطرنج shatranj. — (*board*) بساط

شطرنج hisát-i-shatranj. — (*square on the board*) خانه khánah. —

(*man, or piece*) مهره muhrah. — (*opening*) گشاد gushád. — (*king*)

پياده sháh. — (*queen*) فرزين farzín, وزیر vazír. — (*bishop*) فیل fil. —

(*knight*) اسب asb. — (*castle*) رخ rukh. — (*pawn*) بيدق baizak, پياده piyádah. — (*check*) كيش kish. —

(*check-mate*) مات mât. — (*to check-mate*) مات کردن mât kardan. — (*to be check-mated*) مات شدن mât shudan. — (*to move a piece*) حرکت دادن harakat dâdan. — (*to take a piece*)

برداشتن bar - dâshan. — (*stale-mate*) گیر آمده gir-amadah. —

(*chess-player*) باز شطرنج shatranj-báz. — (*to play at chess*) بازی شطرنج shatranj-bázi kardan. — (*to attack*) حمله کردن yúrish burđan, حمله آوردن hamlah ávardan.

CHEST (*box*), صندوق sandúk, یخدان yakhdán. — (*thorax*) سينه sinah, صدر sadr.

CHESTNUT, شاه بلوط sháh-balút. — (*colour of a horse*) كرن kuran.

CHEVALIER, خوب جوان buzurg, کوب khwub javán.

TO CHEW, جاكیدن khá, ídan, جاكیدن já, ídan, جاكیدن javídan, خسیدن khasídan. — (*the cud*) نشخوار کردن nish-khwár kardan.

CHICANERY, خیانت khi-yánat, نفاق nífák.

CHICKEN, چوژه jújah, جوجه chúzah (*obs.*).

CHICKEN-POX, زبرك zabrak.

CHICK-PEA, خود nukhúd.

CHICKWEED, جل وزغ jul-i-vazagh.

CHICORY, هندبا hindabá, كاسنى kás-ní.

TO CHIDE, *vide* TO REBUKE, TO WRANGLE.

CHIEF (*principal*), پيشين pishín, مهتر mukaddam, مقدم mihtar. — (*chieftain*) سردار sar-dár, امير sálár, كدخدا kad-khudá, سالار

amír, رئیس ra'is, زعيم za'im, مقدم mukaddam, پيشوا pish-vá, پيشرو pish-rau, حريف sharíf, قدرة kid-

vah, كالانتار kalántar, مندبد síndíd, هارون bárún, غابط zábit, قائد ká'id, عین 'ain, قاعد ká'id, عقید 'akíd, سرور sar-var. — (chief of an army, commander-in-chief) سپه سالار sipah-sulár, امیر نظام amir-nizám. — (chief of nomadic or wandering tribes) ایلخانی ilkhání, ایلبگی ilbegi. — (elder, or headman of a class of people) استاد ústád, اوستاد ústád, شيخ shaikh, بزرگ buzurg, رئیس ra'is, مقدم mukaddam, كبير kabír, مهتر mihtar, سرور sar-var.

CHIEFLY, اكثر aksar, اغلب aghlab, غالباً gháliban, بیشتر híshatar.

CHILD, بچه bachah, طفل tifi, كودك kúdak.

CHILD-BIRTH, حمل وضع vaz'-i-haml. — (pains of child-birth) درد زه dard-i-zih, مخاص talk, طلق ma-kháiz.

CHILDHOOD, بچگی bachagí, طفولیت tufúliyat, مغر sigr.

CHILD-LIKE, بچگانه bachagánah.

CHILLY, سرد sard, چاهیده cháhí-dah. — (to be chilly, person), چاهیدن cháhídan. — (weather) سرد سرد sard shudan.

TO CHIME, زنگ مدائی sadá, í-zang kardan.

CHIMERA, وهم vahm, خیال باطل khíyál-i-bátíl.

CHIMNEY, دودکش dúd-kash, روزن rauzan. — (fire-place) بخاری bu-khárí.

CHIN, زنج zanakh, کچه kachah. — (double-chin) غبغب ghabghab.

CHINA (porcelain ware), ظروف چینی zurúf-i-chíní. — (china-root) چوب چینی chúb-i-chíní. — (mender of broken china) بند کلاوا kalvá-band, گنگوگر gangú-gar.

CHINA-ASTER (the flower), گل مینا gul-i-miná.

CHINTZ, چیت chít, قلمکار kalam-kár.

CHIP, خراشه chúb-rízah, ریزه khiráshah, تراشه tiráshah.

TO CHIP (trans.), تراشیدن tiráshídan, خراشیدن khiráshídan. — (intrans.) افتادن uftádan.

CHIROMANCY, علم كف ilm-i-kaf, تالیع بینی táli'-bíní.

TO CHIRP (as a bird), جقجق کردن jikjik kardan.

CHISL, اشکنه ishkanah.

CHIT-CHAT, صحبت suhbat, قیل و قال kíl u kál, گپ gap.

CHIVALROUS, دلیر dílír, شهور shah-vár.

CHIVES, گدنا gandan.

CHOCOLAT, شوكولا shúkúlá (eur.)

CHOICE, پسند pasand, اختیار ikhtiyár, گزین guzín. (Vide RARE, NICE, BEAUTIFUL.)

CHOIR, سرود surúd-khwáuan.

TO CHOKE (be suffocated), خفه شدن kha-fah shudan. — (in eating, swallowing) گلو گیر شدن gulú-gír shudan. — (throttle) خفه کردن kha-fah kardan, دم بستن dam bastan, نفسرا عبس کردن nafasrá habs kardan.

CHOLERA-MORBUS, وبا vabá.

CHOLERIC, مبرور المزاج mahíruru-'l-mizáj, تیز مزاج tiz-mizáj, تند مزاج tund-mizáj.

TO CHOOSE, پسند کردن pasand kardan, بر گزیدن bar-guzídan, اعمیار ikhtiyár nimúdan, انتخاب intikháb nimúdan, اختصاص intikhas kardan.

CHOPPER, تبر tabar.

CHORD (of an arc or segment of a circle), وتر vatar.

CHORUS (of a song), زمین zamín, زمینه zamínah. — (at a theatre) پیشخوانان pish-khwáuan. — (in chorus) بھمان bi-hamán navá.

CHRIST, عیسی 'isá, مسیح masíh, عیسائی masíhá, مسیحی 'isá, í-i-masíh.

CHRISTIAN, عیسوی 'isaví, مسیحی masíhí, ملت نصرانی (pl. nasará), تارسا tarsá. — (religion) ملت دین عیسوی dín-i-'isaví, مِلّت مسیحیة millat-i-masíhiyah. — (priest) فسیس kissís.

CHRISTIANITY, ملت عیسویة millat-i-'isaviyah, ملت مسیحیة millat-i-masíhiyah, نصرانیة nasrániyah.

CHRISTMAS, مولد عیسی maulud-i-

'isá, عید میلاد عیسیٰ 'id-i-milád-i-'isá.

CHRONIC, مزمن zamánah, مرمین muz-min.

CHRONICLE, تاریخ táríkh (pl. تواریخ tavárikh), اخبار akhbár, وقایع vaká'í, روایت riváyat.

CHRONICLER, مورخ muvarrikh.

CHRONOLOGY, تاریخ táríkh.

CHRONOMETER, ساعت sá'at.

CHEYSALIS, بادامه bádamah.

CHEYSANTHEMUM (flower), گل کلی دارودی gul-i-dá'udi.

CHRYSOLITE, عقیق زرد 'akik-i-zard.

CHURCH, کلیسا kalísiyá, کنیسه kaní-sah.

CHURL, تنک چشم tang-chashm.

CHURN, مشک khíg, مشک mashk.

[These words both signify a vessel made of the entire skin of a sheep or goat. This, which, in Persia, supplies the place of a churn, is hung up and shaken to and fro till the milk it contains is churned.]

CHYLE, قیلوس kílús (eur.).

CHYME, قیوموس kímús.

TO CIRCATRIZE, داغ کردن dágh kardan.

CIDER, پالوده pálúdah-i-sib, شیراب shiráb-i-sib.

CIGAR, سیگار sigár (eur.), سیگار síghár (eur.).

CIGAR-CASE, قاب سیگار káb-i-sigár.

CINDER, خاکستر khákistar.

CINNABAR, زنجفر zinjifrah, شنجرف shanjiraf.

CINNAMON, دار چینی dár-chíní.

CIRCASSIA, چرکس charkas.

CIRCASSIAN, چرکسی charkasí, لکزی lagzí.

CIRCLE, دایره dá'irah, حلقه halkah,

چنبر chambar, مدوره mudavvarah.

— (of people) حلقه halkah. —

(centre of a circle) مرکز markaz.

— (diameter) قطر kutr. — (radius)

نصف nisfu-l-kutr. — (circum-

ference) دایره dá'irah. — (segment)

نصف دایره kitá'. — (semi-circle)

نیم نیم dá'irah, دایره ními-

دایره dá'irah. — (to form a circle)

دایره dá'irah zadan.

CIRCUIT, گردش gardish, دور daur, دوره daurah, طواف taváf. — (legal term) دایر و سایر dá'ir va sá'ir.

CIRCULAR, دواری davvári, مدور mudavvar, گرد gird.

TO CIRCULATE, گشتن gashtan, ناهی gardídan. — (money) ناهی náshí shudan. — (newspaper) انتشار intishár yáftan, رایج rá'ij shudan.

CIRCULATION, مداره mudávarah, میان gardish, میان miyán. — (money) رایج raváj. — (newspaper) انتشار intishár. — (to put in circulation) رایج دادن raváj dádan. — (to take out of circulation) از اعتبار انداختن az 'itibár andákh-tan.

TO CIRCUMCISE, ختنه نمودن khut-nah nimúdan. — (to be circum-cised) ختنه شدن makhtún shu-dan, ختنه khutnah shudan.

CIRCUMCISION, ختنه khutnah, or khatnah.

CIRCUMFERENCE, دایره gird, دایره dá'irah, اطراف atráf, حوالی ha-válí.

TO CIRCUMSCRIBE, محدود ساختن mahdúd sákhtan.

CIRCUMSPECT, متنبه mutanabbih, مستبصر mustabsir, مختار muhtariz, کار شناس kár-shinás.

CIRCUMSPECTION, احتراز ihtiráz, حرم basírat, بصیرت basírat, احتیاط hazm.

CIRCUMSTANCE, حال hál, امر amr, واقعه váki'ah, وقوع vukú', کیفیت kaifiyat, حقیقت hakikat, باب báb, مر گذشت sar-guzasht. — (in these circumstances) در این صورت dar ín súrat.

TO CIRCUMVENT, راه بستن ráh bas-tan, سر راه گرفتن sar-i-ráh giriftan.

CIRCUS, میدان maidán, جولانگاه jau-lán-gáh.

CISTERN, حوض hauz, برکه birkah. — (large reservoir) آب انبار áb-am-bár.

CITADEL, قلعه ark, آرک arg, آرک ark, قلعه kal'ah.

TO CITE, ایراد نمودن írad nimúdan

—(at law) ادعا نمودن iddi'á ni-múdan.

CITIZEN شهري shahrí, بلدی baladí.

CITIZENSHIP, بلدیة baladíyat.

CITRON, ترنج turanj.

CITY, شهر shahr, بلدة baldah, مدینه madínah.

CIVET, زباد zubád.

CIVIC, مدنی madaní.

CIVIL (polite), مؤدب khalík, خوش خلق khwush-akhlák, لطیف latif.

CIVILIAN (civil functionary, not military), قلم آرباب arbáb-i-kalam, اهل قلم ahl-i-kalam.

CIVILITY, ادب adab, اخلاق akhlák, مدارا mudará, لطافت latáfat.

CIVILIZATION, مدنیت madaníyat, تمدن tamaddun.

CIVILIZED, منمندن mutamaddin.

CIVILLY, آدابانه adabánah, با لطافت bá-latáfat.

CLAD, ملبیس mulabbas.

CLAIM, ادعا dav'á, طلب iddi'á, تالاب talab, درخواست dar-khwást, اقتضا iktizá, مبتغا mubtaghá, مطالبه mutálabah.

CLAIMANT, مدعی mudda'í.

CLAMMINESS, لزوجت luzújat, چسبندگی chasbandagí.

CLAMMY, لچ lazij, چسبنده chasbandah.

CLAMOUR, فریاد faryád, غوغا ghau-ghá, های های hái-hái, شمانه shamátah, شولوك shulúk (vulg.).

CLANDESTINE, vide SECRET.

CLAP, vide GONORRHOEA. — (of thunder) صاعقه sá'ikah.

To CLAP (hands), چپه زدن chapah zadan, دستک زدن dastak zadan.

CLARIFICATION, تصفیة tasfiyah.

To CLARIFY, تصفیة کردن tasfiyah kardan, صفا ساختن musaffá sákhtan.

CLARIONET, سورا surná.

CLASHING (of swords), چاك چاك chák-chák.

CLASP (fastening of a belt, &c.), نر و لاس chap u rást, راست nar u lás.

To CLASP, vide To EMBRACE.

CLASS, جنس jins, قبیل kabíl, قسم

kism.—(school) صنف sinf.—(the middle classes) اواسط ناس avásit-i-nás.

CLASSIFICATION, ترتیب tartib, تقسیم taksim.

To CLASSIFY, ترتیب نمودن tartib ni-múdan, تقسیم کردن taksim kardan.

CLATTER, مقال و مقال kál va makál. (Vide NOISE.)

CLAUSE (sentence), فقره fakarah, جمله jumla.

CLAW, چنگل chang, چنگل changal, پنجه changál, ناخن nákhun, پنج پنجاه, مخلب mikhlab, خنجر khinj.

CLAY, گل gil, طین tín, واهل vahal.—(pottery clay) خاك چینی khák-i-chíní.

CLEAN, پاک shustah, پاک پاک, پاکیزه pakizah, صاف saf, نظیف nazif, ساده sadah, تقي nakí.

CLEANNESS, پاکیزگی pakizagí, نظافت nazáfat.

To CLEANSE, پاک کردن pák kardan, تمییدن tankiyah kardan, تمییدن najidan.

CLEAR (transparent), شفاف shaffáf. — (limpid) صاف saf. — (bright)

منیر munir, منور munavvar, روشن raushan, نورانی nuráni, تابان tában. تابان táb-dár, جلی jalí, لامع lámi', درخشان dirakhshan.— (evident) آشكار áshkár, آشكاره áshkarah, ظاهر zálur, هویدا hú-vaidá, روشن raushan, مبین mu-bín, واضح vázih, لایح láih, عیان 'iyán, باهر báhur, صریح sarih, بدیهی badíhi.

To CLEAR (a drain, a well, &c.), روبیدن tankiyah kardan, روبیدن rúbídan.—(to clear away, table) بر چیدن bar-chídan.

CLEARLY, آشكارا áshkárá, واضح vázihan, جدا jiddan.

CLEARNESS, صفا safá, وضاعت vazá'at.

To CLEAVE, شکافتن shikáftan, حق چاك کردن shakk kardan, چاك کردن chák kardan. (Vide To ADHERE, To CRACK.)

CLEAVING (of the earth), غسف khasf.

CLEFT, *vide* CRACK.

CLEMENCY, مرحمت marhamat, کرم karam.

CLEMENT, خطا بخش khatá-baksh, رحم ráhim, نرم دل narm-dil.

To CLENCH (*the fist*), دست را مشت کردن dastrá musht kardan, پنجه پانجه panjah bi-ham gu-zásh-tan.

CLERGYMAN, پیش نماز pish-namáz, کشیش kashish, قسيس kissis.

CLERK, اهل قلم ahl-i-kalam.

CLEVER, چابک chábuk, زیرک zírak, ذکی zaki, چیره دست lauza'i, لودعی chirah-dast.

CLEVERNESS, زیرکی zírakí, زرنگی zaringí, زكارت zakávat, ذهن zihn.

CLEW (*of thread*), کلافه kaláfah.—(guide) دلالت dalálat, رهبری rah-barí, هدایت hidáyat, سراج surágh.

CLIENT, متنبی muvakkil, موكل munib.

CLIMATE (*weather, &c*), هوا havá.—(*clime of the world*) اقلیم iklim, کشور kishvar, خطه khuttah.—(*the seven climes*) هفت اقلیم haft iklim, هفت کشور haft kishvar.

To CLIMB, بالا رفتن balá raftan, بر آمدن bar-amadan.

CLIMBER (*plant*), مشقه 'ashikah.

CLIME, *vide* CLIMATE.

To CLINCH (*a nail*), بر چین کردن pur-chín kardan, بر چم کردن pur-cham kardan.

To CLING TO, چسبیدن chasbídán, بودن paivastah búdan.

To CLIP, مقراض کردن chidan, چیدن mikráz kardan.—(*to clip one's words*) سخن خود را خوردن sukhun-i-khwudra khwurdan.

CLITORIS, کین kain, زنبور zambúr.

CLOAK, چاهه báraní, بارانی jubbah, فرغل chúghá, کاتبی kátibí, فرغل farghul, لباده durrá'at, دراعت libadah, عبا 'abá, برکان barrakán. (*Vide* RIDING-CLOAK.)

CLOCK, ساعت مجلسی sú'at-í-majlisí.—(*two o'clock, &c.*) دو sa'at-i-dú, &c.—(*clock-maker*)

ساعت ساز sú'at-sáz.—(*to go by clock-work*) به قاعده ساعت کار کردن bi-ká'idah-i-sú'at kár kardan.

CLOD (*of earth*), کلوخ kulúkh.

CLOG, قبقاب kabkáb. (*Vide* OBSTACLE.)

CLOISTER, دیر dair.

CLOSE (*shut up*), مسدود masdúd, بند band.—(*suffocating*) خفه khafah.—(*near to*) پیوسته pai-vastah, ملحق mulhak, قریب karíb, متصل dar jamb, نزد nazd, نزدیک muttasil, نزدیک nazdíq.—(*narrow*) تنگ tang, چست chust.—(*occult*) پنهان panhán, مخفی makhfí, پوشیده púshídah, نهان nihán.—(*stingy*) بخیل bakhíl, خسیس khasís, لثم la'im.—(*a passage in a street, leading under a building or archway*) سالیات sálibát, سہیات sahbát, بالا خانه balá khánah-i-khurújí.

To CLOSE, بستن bastan, بند کردن band kardan, مسدود ساختن masdúd sákh-tan.—(*an account*), صاف nazdíki, مفروض کردن maf-rúgh kardan.

CLOSENESS (*narrowness*), تنگی tangí, نزدیکی chustí.—(*nearness*) nazdíki, اتصال ittísál.—(*stinginess*) بخل bikhí, خست khissat, لثامت la'ámat.

CLOSET, خلوتخانه khalvat-khánah, خاوتگاه khalvat-gáh.—(*for provisions, &c.*) خانه havá, ij-khánah, گنجہ ganjah.—(*for clothes, valuables, and arms*) پستو túshah-khánah, توبه خانه pastú.—(*privy*) ادبخانه adab-khánah, خلا khalá, مزب mabraz.

CLOTH, پارچه párchah.—(*piece or web of cloth*) طاقه tákah, پارچه párchah, توبه túp.—(*woollen cloth*) ماهوت máhút.—(*coarse woollen cloth*) پتو pattú.—(*of gold*), زری zarí.—(*of silk and cotton mixed*) گرمسوف garmasúf, مشرور mashrú.—(*cotton stuff*) *vide* COTTON.—(*linen*) *vide* LINEN.—(*silk cloth*) *vide* SILK.

—(sackcloth) پالاس palás.—(nap-kin) فوته fútah, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gir.
 CLOTH-MERCHANT, بازار bazzáz.
 To CLOTHE, پوشیدن پوشídan. رخت پوشیدن rakht پوشídan.
 CLOTHES, جامه jámah, رخت rakht, پوشاك پوشák, پوشش پوشish, لباس libás, پوشن پوشan, زی زی zí (pl. ازیá azyá).—(old clothes) كهنه kuhnah.—(old clothes man) كهنه فروش kuhnah - furúsh.—(plain clothes) لباس ساده libás-i-sádah.—(under-clothes) زیر پوشن zír-púsh.
 CLOUD, ابر abr, سحاب saháb, میخ mígh, غمامه ghamamah.—(clouds in summer) كوار kúar.
 CLOUDY, گرفته giriftah. ابردار abr-dár.
 CLOUT, كته kahnah, پینه pínah, لته lattah.—(nail) میخ mikh.
 CLOUTED (patched) پینه زده pínah zadah, مرع murakka'.
 CLOVE, قزقل karun-ful, میخاك mikhak.
 CLOVEN (divided) شكافته shi-káftah-shudah, چاكدار chák-dár, حقی shakk. چاكده chák-shudah.
 CLOVER, شفدر shafdar, طرفیل tarfíl, شیدر shabdar, سه دره sih-bargah.
 CLOWN, دهقان dñh-kán, روستای rústái, مسخره maskharah.—(buffoon).
 CLUB, چوب chúb, كتك kutk, عسا 'asá, چماق chumák.—(of metal) vide MACE.
 CLUE, vide TRACE.
 CLUMSY, بی نزاکت bí-nazákat.
 CLUSTER, عقده khúshah, 'ikdah. To CLUSTER, گرد آمدن gird ámadan.
 CLUTCH, vide CLAW.
 CLYSTER, دستور dastúr, اماله imálah, حقنه huknah.
 COACH, vide CARRIAGE.
 COACH-HOUSE, خانه کالسکه khánah-i-kálskah, انبار ambár.
 COACH-MAN, چي kálskah-chí.
 CO-ADJUTOR, یار yávar.
 To COAGULATE, بسته شدن bastah shudan, منجمد شدن munjamid shudan, غلیظ شدن ghalíz shudan,

دلمه شدن sift shudan, دانه شدن dalamah shudan.
 COAL, زغال zughál.—(a live coal) اخگر khar-g-i-átish, ذرك آتش akh-gir, زهر jóm, جذبه juzvah.
 COAL-CELLAR, دان زغال zughál-dán.
 COAL-MINE, معدن زغال ma'dan-i-zughál.
 COARSE, كنده kuluft, كافت gundah, درشت durusht, خشن khushn, or khashin.
 COARSENESS, درشتی durushtí, خشونت khushúnat, گندگی gundagí.
 COAST, کنار kanár, کران karan, ساحل sáhil, طرف taraf.
 COAST-GUARD, ساحل بان sáhil-bán, مستحفظ ساحل mustahfiz-i-sáhil.
 COAT, قبا kabá, قفطان kaftán, خفتان khuftán.—(inner coat) ارحالی arkhalík, الخاق alkhálik, الخاق alkhuluk (vulg.).—(cut away coat) نیمتنی nímání.—(frock-coat) کلیجه kulijah.—(great-coat) باله پوشی balá-púshí.—(of paint, &c.) پرده pardah.
 To COAX, نواختن navákhtan, ریش rish, خندی rish-khandí nimúdan, چاپلوسی chaplúsí kardán, دام بازی dam - bázi kardán, تملق نمودن tamalluk nimúdan, پیرز بیالان pízar bi-pálán chapánídan.
 COBBLER (mender of old shoes and leathern articles), پینه دوز pínah-dúz.
 COB-NUT, فندق funduk.
 COBWEB, پرده عنكبوت pardah-i-'aukabút, كتره kinatrath.
 COCCULUS INDICUS (poison-berry), میه مریگ marg-i-máhi.
 COCHINEAL, قرمز kirmiz.
 COCK, خروس khurús.—(of a match-lock gun), ماشه máshah.—(of a firelock) چانه chánah, چونه chúnah, خروس khurús.—(of a cistern, water-skin, &c.) دهن دهن dahan-i-shír.—(of a detonating gun) دنگ ding, چكش chakush.
 To COCK (a gun), چماقرا سرپا آوردن chakmákrá sar-i-pá ávardan.—(to half-cock a gun) چماقرا بر نیم

کاشیدن *chakmákrá bar ním-pá kashídan*.
 COCKROACH, سوسک *súsk*.
 COCOA, قاقاوه *kákavah (eur.)*.
 COCOA-NUT, نارگیل *nárgíl*, نارگیل *nárgíl*, جوز هندی *jauz-i-hindí*.
 COCOON, پیله *pilah*, کرم *pilah-i-kirm*.
 CODE, قانون *kánún*, تنظیم *tanzím*, قانون نامه *kanún - námah*, نظام *nizám*, آیین *áyín*.
 COFFEE, قهوه *kahvah*.—(berries) بن *bunn*.—(shrub) درخت قهوه *dirakht-i-kahvah*, بن *dirakht-i-bunn*.—(pot) قهوه پز *kahvah-paz*, فنجان *kahvah-riz*.—(cup) فنجان *finján*.—(stand for the cup) ظرف *zarf*, زیر فنجان *zír-finján*.—(house) قهوه خانه *kahvah-khánah*.—(coffee-house keeper) قهوه چی *kahvah-chí*.
 COFFERS, انبار *ambár*.
 COFFIN, صندوق *sanduk*, تابوت *tábút*.
 COG, دندان *dandánah*.
 COGITATION, *vide* THOUGHT.
 COGNIZANCE, خبر *khavar*, آگاهی *ágahí*.
 COGNOMEN (family name), کنیه *kun-yah*.
 TO COHABIT, معاشرت نمودن *muzája'ah nimúdan*.
 COHABITATION, معاشرت *muzája'ah*, همخواب *ham-khwábah*.
 COHERENCE, ربط *rabt*, الحاق *ilhák*.
 COHERENT, مربوط *marbút*.
 COHESION (uniting), پیوستگی *pai-vastagi*, مواسلت *muvásalat*.
 COIL (of rope, &c.), حلقه *halkah*.
 COIN, نقد *nakd*.—(false coin) پول تقلبی *púl-i-kullábí*, پول پوشش *púl-i-maghshúsh*.
 TO COIN, ضرب کردن *zarb kardan*.
 COINCIDENCE, موافقت *muváfakat*, اتفاق *ittifák*.
 COINED (word), مخترع *mukhtara'*.
 COINER (stamper of coin), ضرب *zarráb*.—(maker of false coin) پول تقلبی زن *kullábí-zan*.
 COLANDER, پالوان *pálúnah*, پائونه *páláván*.
 COLD (adj.), سرد *sard*, بارید *bárid*.—

(subst.) سرد *sard*, سردی *sardí*, برد *bard*, برودت *burúdat*, سرما *sarimá*.
 —(catarrh) سردی *sardí*, چاهش *cháhish*, زکام *zukám*.—(to catch cold) سرما خوردن *cháhídan*, سرما خوردم *sarmá khurdam*, زکام کردن *zukám kardan*.—(cold region, high ground), سرد سیر *sard-sír*, سر حد *sar-hadd*.
 COLDNESS (of manner, &c.), برودت *burúdat*.
 COLERIC, صفوی *safaraví*, آتش مزاج *átish-mizaj*.
 COLIC, دل دردی *dil-dardí*, قولنج *kú-lunj*, پیچ *pich*, کولنج *kúlinj*.
 COLLAR (of a coat, &c.), گردبان *girí-bán*, یقه *yakah*, بقا *yaká*, یقه *yakah*.—(ring for the neck) طوق *tauk*.—(collar - bone) ترقوه *tur-kúvah* (*pl.* ترقای *tarákí*).
 TO COLLABORATE, مقابل نمودن *mukábil nimúdan*.
 COLLATION, مقابله *mukábalah*. (*Vide* BANQUET.)
 COLLEAGUE, شریک *sharík*, رفیق *rafík*, همراز *ham-ráz*.
 TO COLLECT, جمع کردن *jam' kardan*, آوردن *faráham ávardan*, چیدن *chídan*, کپیدن *kapídan* (*vulg.*).—(to collect one's thoughts) جمع خیال کردن *khíyál kardan*.
 COLLECTION, جمع *jam'*, اجتماع *ijtimá'*, جمعیت *jam'íyat*, مجموع *majma'*, جمله *jumlah*, جملی *jumlá*.—(of articles, &c.) مجموعه *majmú'ah*.—(of taxes) تحصیل *tah-síl*.
 COLLECTIVELY, بالجملة *bi-'l-jumlah*, جمعا *jam'an*, جميعا *jamí'an*.
 COLLECTOR (of revenue, taxes, &c.), محصل *muhassíl*, باجگیر *báj-gír*, عشار *ashshár*, داروغه *dárúghah*, مستوفی *mustaufí*.
 COLLEGE, مدرسه *madrasah*.
 COLLISION, مصادمة *musádamah*, تصادم *tasádum*.—(to come into collision) هم خوردن *bi-ham-khurdam*.
 COLLUSION, *vide* INTRIGUE, CONSPIRACY, PLOT.

COLLYRIUM (*for the eyes*), سرمه surmah, کحل kuhl, توتیا tútiyá.
 COLOCYNTH, حنظل hanzal.
 COLONEL, سرتیپ میر آلای mír-álái, سرتیپ sartíp, کولنل kúlúnal (*eur.*).
 COLONNADE, راهرو مسقف ráh-rau-i-musakkaf.
 COLONY, قبیله kabílah. — (*the colonies*) متصرفات mutasarráfát.
 COLOSSAL, عظیم zakhím, بزرگ buzurg.
 COLOUR, رنگ rang, لون laun. — (*in composition*) فام fám, گون grún. — (*to change colour*) رنگارنگ نمودن rang-á-rang nimúdan, ملون شدن mulavvan shudan.
 To COLOUR, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.
 COLOURED, رنگین rangín, ملون mulavvan.
 COLOURLESS, بی رنگ bí-rang.
 COLOURS, *vide* FLAG.
 COLT, کُرہ kurrah.
 COLUMN, ستون sutún, رکن rukn, عمود 'amúd, عماد 'imád, میل míl. — (*base of a column*) پایه páyah. — (*capital*) تاج táj. — (*in a book*) جدول jadval. — (*to be drawn up in column*) بی-طور bi-taur-i-sutún ístádan.
 COMB, شانه shánah. (*Vide* CURRY-COMB, HONEY-COMB.) — (*of a cock*) تاج táj. — (*comb-maker*) شانه ساز shánah-sáz.
 To COMB, شانه زدن shánah zadan, هاندن shándan (*obs.*). — (*to comb one's hair*) زلف خود را هانه کردن zulf-i-khwudrá shánah kardan.
 COMBAT, *vide* WAR, STRIFE, BATTLE.
 COMBATANT, مبارز mubáriz.
 COMBINATION, *vide* UNION, PLOT, CONSPIRACY, AGREEMENT.
 COMBINED with, همیمه zamínah.
 COMBUSTION, تخریق tahrík.
 To COME, آمدن ámadan, رسیدن rasídan. — (*it came to pass*) شدن chunín shud, واقع شد váki' shud. — (*to come about*) بر وقوع رسیدن bi-vukú' rasídan. — (*to come across*) افتادن uftádan. — (*to come down*)

آمدن pá'in ámadan. — (*to come up*) بالا ámalá ámadan.
 COMEDIAN, *vide* ACTOR.
 COMEDY, بازی bázi, لعبه lu'bah-bázi.
 COMESTIBLES, اغذیه khwurákí, اغذیه aghziyah.
 COMET, ستاره دنباله دار sitárah-i-dumbalah-dár, ستاره دمدار sitárah-i-dum-dár.
 COMFORT, تسلی tasallí, دلاسا díl-ásá, تسلی tasallí, خوشی khwushí, آرام áram, آسایش ásá-yish.
 To COMFORT, تسلی دادن tasallí dádan, فرج بخشیدن farah bakhshídan.
 COMFORTER, تسلی دهنده tasallí di-handah.
 COMIC, مضحک muzhik. — (*comic journal*) روز نامه مزاح rúz-námah-i-inizáh.
 COMMAND, حکم hukm, فرمان firmán, فرمانش firmái, ish, فرموده firmúdah, امر amr, ارشاد irshád, وصیت vasiyat, سفارش kadghan, قدغن si-fárish.
 To COMMAND (*order*), فرمان نمودن firmúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, ارشاد کردن amr nimúdan, سفارش کردن si-fárish kardan, قدغن کردن kadghan kardan.
 COMMANDER, فرمان فرمان firmán, فرمان گذار firmái, guzár, حاکم hákim, رئیس ra'is, امیر amír. — (*commander-in-chief*) امیر نظام amír-nizám, سپه سالار sipah-salár. — (*of an Order of Chivalry*) صاحب نشان sáhib - i - nishán. — (*of an army*) لشکر کش lashkar-kash, سردار sardár.
 To COMMEMORATE, یاد آوری کردن yád-ávári kardan, تذکیر نمودن taz-kír nimúdan.
 COMMEMORATION, یاد کار zikr, یاد yád-gár.
 To COMMENCE, *vide* To BEGIN.
 COMMENDATION, مدح madh. (*Vide also* PRAISE.)

COMMENSAL, همسفره ham-sufrah.

To COMMENT, شرح نمودن sharh nimúdan, تفسیر نمودن tafsir nimúdan.

COMMENTARY, تفسیر tafsír, تعبیر ta'bir, شرح sharh, تاليف ta, vil.

COMMENTATOR, مفسر mufasssir, شارح shárih.

COMMERCE, سوداگری saudá-garí, معامله matjar, تجارت tijarat, متدád u sitad, متدád u shirá, بیع و شراء ish-tira. — (Chamber of Commerce) دارالنجارت dárú-t-tijarat.

COMMERCIAL, تجارتي tijarati.

To COMMISERATE, رحمت نمودن rahmat nimúdan.

COMMISERATION, رحمت rahmat, رحم ruh.

COMMISSARIAT, مباحره mubásharati.

COMMISSARY, گماشته gumashtab, وكيل vakíl, داروغه darúghah. — (Commissary - General) امین amin-i-ázúka-ját.

COMMISSION, گماشتگی gumashtagi. — (on goods, sales, &c.) حق السعی hakku-'s-sa'í. — (body of men), كوميسيون kumisiyún (eur.). — (mixed commission) كوميسيون مختلطی kumisiyún-i-mukhtalati. — (to undertake a commission) — (to undertake a commission) استیصال istimál kardan.

To COMMISSION, گماشتن gumashtan.

COMMISSIONAIRE, گماشته gumashtah.

COMMISSIONER, مباشر mubáshir.

To COMMIT (intrust), سپردن sipurdan, تفویض نمودن tafviz nimúdan, Haválah kardan, تسليم kardan, ارتكاب kardan. — (do) ارتكاب irtikáb nimúdan, اقدام kardan, اعدام kardan, سأكتمان sákhtan, اقدام nimúdan.

COMMON, عام 'amm, عموم 'umúm, مشترك mushtarak, معروف ma'rúf, متعارف muta'arif, متداول mutadával, مشهور mash-húr, معمول ma'múl. — (people) عام 'amm, عوام 'awámu, اهالی aháli, الناس 'avámu, خلق khalk. — (open space) چمن

chaman. — (in common, indiscriminately) مشترك mushtarak.

COMMONLY, اكثر 'umúman, اكثر aksar, بیشتر bishtar.

House of COMMONS, مجلس مبعوثان majlis-i-mab'úsán, اطاق عوام aták-i-'avámu. — (an Address of the House of Commons) بیاننامه از عوام bayán-namah az jámil-i-'azái-i-aták-i-'avámu.

COMMOTION, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.

To COMMUNICATE, سراجت نمودن siráyat nimúdan, راد داشتن ráh dáshtan. — (message, &c.) تبلیغ tabligh kardan, ابلاغ کردن iblágh kardan.

COMMUNICATION, vñle LETTER.

COMMUNICATIONS (military term), مواردات maváradát.

COMMUNION (intercourse), رفاقت rifakat, شراكت shirakat, مراددت murávadat, كار و بار kár va bár. (Vñle INTERCOURSE.) — (the Sacrament) عشاء 'asha, i-rabbání, عداس kuddás.

COMMUNIST, كومونيست kumúníst (eur.).

COMMUNITY, مشاركت musháarakat, ملت millat.

COMPACT, vide AGREEMENT, PROMISE, SOLID.

COMPANION, رفيق rafík, شريك sha-rík, همدم ham-dam, همال hamál, همراز ham-ráz, همدموش ham-dúsh, همشدين ham-sáz, دمساز dam-sáz, همشدين ham-nishín, آشنا áshná, امباز ambáz, صاحب musáhib, صاحب sáhib (pl. صاحب sahábah, or اصحاب asháb).

COMPANY, Vide SOCIETY, BAND. — (of soldiers) دسته dastah.

COMPARABLE, معادل mu'ádil, لائق láik, نظير nazir.

COMPARATIVE (degree), حالت تفصيل hálat-i-tafzíl.

COMPARATIVELY, بالنسبه bi-'n-nisbah, بمقابله bi-mukábalah.

To COMPARE, مقابله muká-balah nimúdan, تشبيه tash-

bih kardan, بر آورد کردن bar-ávard kardan.

COMPARED with, به نسیبه nishah bi, به بالنسبه bi-n-nishah bi.

COMPARISON, تمثیل tamsíl, تشبیه tashbíl, مشابه musábahah, برابری mukábalah, جور júr, برابرى barábarí. تطبیق tatbík, بر آورد bar-ávard.—(degrees of comparison) تفصیل marátib-i-tafsíl.

COMPASS, پرگار pargár, parkár. —(mariner's) قطب kutb-nimá, قبله kibláh - nimá.—(points of the compass)—*N.* شمال ma bín shimal va mashrik; *N.E.* شمال و مشرق; *N.W.* شمال و مغرب; *S.* جنوب ma bín junúb va mashrik; *S.E.* جنوب و مشرق; *S.W.* جنوب و مغرب; *E.* مشرق mashrik, شرق shark, مطلع matla'; *W.* مغرب maghríb, غرب gharb.

COMPASSION, رقت rikkat, شفقت shafakat, رحم marahmat, مرحمت ruh, مهربانی muhrbání, رأفت rafat, همدردی ham dardí.

COMPASSIONATE, مشفق mushfik, رحیم rafím.

To COMPASSIONATE, شفقت shafakat nimúdan. رحم ruh kardan, (به) tarahhum kardan (bi).

COMPEERS, امثال و اقران amsál va akhírán, اشباه ashbáh.

To COMPEL, جبراً jabran kardan, بر آن داشتن bar án dáshtan, ابرام نمودن bi-zúr kardan, مجبور نمودن maj-búr nimúdan.

COMPENDIUM, مجمل mujmal, موجز mujjaz, مجمر majmú'ah, مجموع majmú'ah, vajiz.

To COMPENSATE, عوض دادن 'avaz dādan, معاوضت نمودن mu'avazat nimúdan.

COMPENSATION, عوض 'avaz, جزا jazá, اجر taláfí, پاداش pádash, اجرت ajr, مكافات mukáfát.

To COMPETE, مسابقت musá-bakat kardan, مجاهده نمودن mujá-hadah nimúdan.

COMPETITION, مجاهده mujáhadah, مقابله mukábalah.

COMPILATION, تالیف ta,líf.

To COMPILE (a book, &c., from other writings), تالیف کردن ta,líf kar-dan.

To COMPLAIN, شکایت shikáyat burdan, شکوای shakvá kardan.

COMPLAINANT, vide PLAINTIFF.

COMPLAINT, کله gilah, نالish, شكایت shakvá, ناله nálah, شكایة shikáyat, ظلم tazallum, فساد far-yád, زاری zará. — (malady) مرض marz, علة 'illat, ناعوشى nā-khwushí, زار ázar, درد dard, تكسر مزاج takassur-i-mizáj.

COMPLAISANCE, مهربانی muhrbání, تعطف ta'attuf.

COMPLAISANT, منواعم mutavází', مهربان muhrbán.

COMPLEMENT, تتمه tatammah.

COMPLETE, كامل kámil, تام támm, تمام tamán.—(completely) vide ENTIRELY.

To COMPLETE, تمام کردن tamán kardan, انجام رسانیدن bi-anjám rasánidan.

COMPLETELY, تماماً tamáman, بكلی bi-kullí.

COMPLETION, تتمه tatammah, اقراغ inkiráz, اكتمال itmám, اختتام ikhtám, تکمیل takmíl.

COMPLEXION, رنگ روی rang-i-ruí.

COMPLIANCE, رضا razá, رضامندی razá-mandí, اجاب íjáb, اجاب قبول kabúl, اتفاق ittifák, اتحاد ittihad, موافقت muváfakat.

COMPLICATED, متعسر muta'assir, مشکل mushkil, مختل mukhtall, مختلط mukhtalit, درهم dar-ham.

COMPLICATION, اشكال ishkal.

COMPLICITY, اتفاق ittifák.

COMPLIMENTS, سلام salám, دعا و سلام du'á u salám, خوش آمدی khwush-ámadi, ادب adab, تملق tamalluk, محبت cham va kham, تحية ta-híyat, مدارا mudará.

To COMPOSE (*arrange*), ترتیب دادن tartīb dādan, مرتب ساختن murat-tab sákhtan, انتظام نمودن intizām nimúdan.—(*a book, &c.*) تصنیف tasníf kardan, تألیف کردن ta'líf kardan. [This latter term signifies to compile from other books.]—(*to compose oneself*) آرام گرفتن آرام giriftan.

COMPOSED of, مرکب murakkab.

COMPOSER, ناظم nāzim.

COMPOSITION (*mixture, &c.*), اجزا ajzá, ترکیب tarkīb. — (*of an author*) مصنف tasníf, مصنف mu-sannaf.

COMPOSITOR (*printer*), مرتب mu-rattib.

COMPOSURE, اطمینان amniyat, اطمینان itmian, آرامی آرامí.

COMPOUNDED, مرکب murakkab, مخلوط makhlút.

To COMPREHEND, *vide* To UNDER-
STAND.

COMPREHENDING, *vide* CONTAINING.

COMPREHENSIBLE, معقول ma'kúl, قابل ادراك kábil-i-idrak.

COMPREHENSION, در یافت fahm, در یافت dar-yáft, عقل aql, هوش húsh, درك khirad, فراست firásat, درك darak, ادراك idrak.

COMPREHENSIVE, شامل shámil.

To COMPRISE, احاطه ihátah kardan, شامل شدن shámil búdan.

COMPROMISE, *vide* AGREEMENT, BARGAIN, CONCILIATION, PROMISE.

COMPULSION, زور zúr, جور jaur, تعدی ta'addí, ظلم zulm, ابرام ibram, اجبار iztirar, اکتفا iktiza, جبر jabr, قهر kahr.—(*by compulsion, forcibly, unwillingly*) زورگی zúrakí, اجبار jabran, قهر kabran, عنف anfan, خواسته na - khwástah, اجبار istirarán, کرها kirahan, اختیار bí-ikhtiyár.

COMPUTATION, حساب hisáb, شمار shimár.

To COMPUTE, حساب کردن hisáb kardan, شمردن shimurdan, شماریدن shimáridan.

COMRADE, *vide* COMPANION.

CONCATENATION, تسلسل tasalsul.

CONCAVE, مجوف mujavvaf, اجوف ajvaf, مغر khálí, مقعر muka'ar.

To CONCEAL, پنهان نمودن nihúftan, پنهان púshidan, پنهان کردن panhán kardan, نهان کردن nihán kardan, مخفی ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری mutavári dáshtan.

CONCEITED, *vide* PROUD, VAIN.

CONCEIVABLE, متصور mutasavvir.—
قابل تصور kábil-i-tasavvur.

To CONCEIVE, یافت yáftan, در یافت dar-yáft kardan, فهمیدن fahmidan.—(*in the womb*) نسل را بر nasl-á bar - giriftan, حامله hámilá shudan.

To CONCENTRATE, فراهم آوردن faráham ávardan.

CONCENTRATION, فراهم faráham.

CONCEPTION, *vide* THOUGHT.—(*in the womb*) حمل haml.

CONCERN, *vide* BUSINESS, CARE, GRIEF.

To CONCERN, راجع نمودن ráji' nimúdan, تعلق داشتن ta'alluk dáshtan, مختص dakhil dáshtan, مختص بودن mukhtass búdan.

CONCERNING, در باب dar báb, از باره dar bárah, نسبت به nisbat bi, از az, در حق dar hakk, در خصوص dar khusús.

CONCERT, *vide* UNION.—(*music*) مهمانی ساز و آواز mihmání-i-sáz va áváz.

CONCESSION, ترضع tarakhkhus.—
(*to make concessions*) گذشت کردن guzasht kardan.

CONCH (*shell*), بوق buk.

CONCILIATION, مصالحه musálahah, iltiyám.

CONCISE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجیز vajíz.

To CONCLUDE, *vide* To FINISH, To SUPPOSE.

CONCLUSION, *vide* END, RESULT.

CONCOCTION, *vide* DECOCTION.

CONCOMITANT, مقارن mukárin, متفق muttáfik, اتفاقی ittifákí.

CONCORD, موافقت muváfakat, وفاقی

vífák, اتحاد ittihád, یگانگی yagúnagi.

CONCORDANCE, مطابقت mutábakat.

CONCOURSE, *vide* CROWD.

CONCRETE, جامد jámid.—(grammatical term) مقید mukayyad. (*Vide* PLASTER.)

CONCUBINE, متعه mut'ah, مدخوله madkhúlah, خاصه khássah-gí, پرستار parastár.

CONCUPISCENCE, *vide* LUST.

CONCURRENCE, *vide* CONSENT.

CONCUSSION, *vide* SHOCK.

To CONDEMN, محکم نمودن tahakkum nimúdan, فتویٰ دادن fatvá dádán, مجرم نمودن mujram nimúdan.

CONDENSATION, اختصار ikhtisár, مختصر mukhtasar.—(water) تكثیف taksíf.

To CONDENSE, اختصار کردن ikhtisár kardan, مختصر کردن mukhtasar kardan.—(water) تكثیف نمودن taksíf nimúdan.

CONDESCENSION, توجه tavajjuh, تواع tavázu'.

CONDITION (state), حال hál, حالت hálat, وضع váz'.—(stipulation), شرط shart, قرار kirár, عهد biná, عهد 'ahd.

CONDITIONAL (mood of a verb), شرطی shartíy.

CONDITIONALLY, مشروط mashrút, بشرطیکه bi-shartíkih.

To CONDOLE, عزاداری کردن 'azá-dárf kardan.

CONDOLENCE, عزاء 'azá, تعزیت ta'ziyat, ماتم پرسی mátam-pursí, مواسات muvását.

To CONDONE, *vide* To FORGIVE.

CONDUCT (guidance), راهنمای rahnimái, راهبری rah-bari, دلالت dalálat, هدايت hidáyat.—(behaviour) رفتار váz', حرکت harakat, کردار kir-dár, رفتار raftár, اطوار atvár, سلوك sulúk.

To CONDUCT, *vide* To BEAR, To LEAD.

CONDUCTOR, *vide* GUIDE.—(of a band) مهتر باشی mhtar-báshí.

CONDUIT, *vide* AQUEDUCT, WATER-COURSE, DRAIN.

CONE (of fir, &c.), جوز کلاغ jauz-i-kalágh, بار kalágh, گردویی girdúy, i-kalágh.—(conical body) مخروطه makh'rútah, قمی kalamí.

CONFECTIONER, قناد kannád, قنادی kannádí, حلوائی halvái.

CONFECTIONERY, شکری shakarí, شیرینی shíríní.

CONFEDERACY, *vide* CONSPIRACY, PLOT, PARTNERSHIP, SOCIETY, BAND.

To CONFER, مذاکره نمودن muzákarah nimúdan, مکالمه نمودن mukálamah nimúdan, مشاوره نمودن mushávarah nimúdan. (*Vide* To BESTOW.)

CONFERENCE, مذاکره muzákarah, مکالمه mukálamah, مشاوره musha-varah.

To CONFESS, *vide* To ACKNOWLEDGE.

CONFESSION, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf, اذعان iz'án, تشهد tashahhud.

CONFIDANT (subs.), همراز ham-ráz, همدم ham-dam, مجرم mahram.—(adj.) مطمئن mutma'inn.

To CONFIDE in, اعتبار کردن i'tibár kardan, اعتماد نمودن i'timád nimúdan, اعتقاد بردن i'tikád bur-dan, راقی شدن vásik shudan, توکل tavakkul nimúdan, ایمان ímán داشتن dáshtan.

CONFIDENCE, اعتقاد bávar, i'ti-kád, اعتماد i'timád, اعتبار i'tibár, وثوق tavakkul, استناد istinád, وثق vusúk, ایمان ímán, امید umíd.

CONFIDENTIAL, مخفی makhfí.

CONFINED, محبوس mahbús.—(limited) محدود mahdúd.—(air) حبس habs.—(to be confined, woman) زادن zádán, زائیدن zā'idán, در وضع حمل بودن dar vaz'-i-haml búdan.

CONFINEMENT, *vide* IMPRISONMENT, CHILDBIRTH.

CONFINES (limits), حد hadd, حدود hudúd, سر حد sar-hadd, دهنه da-hanah, کران karán, اقصی aksá, مغرور sughúr, مرز marz, انتها intihá, sunúr.

To CONFIRM, تصدیق نمودن tasdík

nimúdan, ثابت کردن *sábit kardan*,
 مubakkak nimúdan. محقق نمودن
 — (*in an appointment*) بر قرارى نمودن
 bar-kararí nimúdan.
 CONFIRMATION, ثبوت *isbát*, ثبوت
 subút, تضبط *inzibát*, تصدیق *tasdik*.
 CONFIRMED, *vide* ESTABLISHED,
 CERTAIN.
 To CONFISCATE, مصادره نمودن *musá-*
darah nimúdan, ضبط کردن *zabt*
kardan, قبضه کردن *kabz kardan*.
 CONFISCATION, ضبط *zabt*, قبضه *kabz*,
 غصب *ghasb*.
 CONFLAGRATION, حریق *harík*, سوزى
súzagi.
 CONFLICT, *vide* BATTLE.
 CONFLUENT, موصول *mausúl*.
 To CONFORM, موافقت نمودن *muvá-*
fakat nimúdan, متابعت شدن *mu-*
tába'at shudan.
 CONFORMABLY, موافق *muváfik*, بر
bar vafk, بر طبق *bar tibk*,
 مطابق *mutábik*, فراخور *farákhwur*,
 بسبب *bi-hasab*, مناسب *munásib*,
 از قرار *az karár*.
 CONFORMITY, موافقت *muváfakat*,
 طبق *tibk*, وفق *vafk*. — (*in confor-*
mity with) بر طبق *bar tibk*.
 To CONFOUND, بر هم زدن *bar-ham*
zadan, در هم کردن *dar-ham* kar-
dan, مشوش ساختن *mushavvash*
sákhtan, منتقل گردانیدن *mukhtall*
gardánidan.
 To CONFRONT, رو برو کردن *rú bi-rú*
kardan, مواجهه کردن *muvájajah*
kardan.
 To CONFUSE, *vide* To MIX.
 CONFUSED, بر هم زده *bar-ham* *zadah*,
 مختلط *mukhtalit*, مختل *mukhtall*,
 در هم *dar-ham*, پریشان *parishán*,
 پىچاپىچ *pích-á-pích*, تار و مار *tár u*
már. — (*in mind*) حیران *hairán*,
 مشوش *mushavvash*, آشفته *áshuf-*
tah, دستپاچه *dast-páchah*. — (*to*
be confused) خجل شدن *khijil*
shudan, متحیر شدن *mutahayyar*
shudan, حیران بودن *hairán búdan*,
 دستپاچه شدن *dast-páchah shudan*,
 بر آشفتن *bar-áshuftan*.
 CONFUSION, اختلاط *parishání*, پریشانی

ikhtilát, خلل *khalal*, اختلال *ikhti-*
lál, موشوش *bar-hamí*, تاش-
vish, هرچ *hais-bais*, حصص *marj*,
 تار و مار *tár u már*,
 kazh u vish (*vulg.*).
 CONFUTATION, رد کلام *radd-i-kalam*.
 To CONFUTE, ملزم کردن *mulzam* kar-
dan, رد کلام نمودن *radd-i-kalam*
nimúdan, چرخ کردن *jarh kardan*.
 To CONGEAL, *vide* To COAGULATE,
 To FREEZE.
 To CONGRATULATE, تهنیت کردن *tah-*
niyat kardan, تبریک کردن *tabrík*
kardan. — (*to congratulate oneself*)
 تهنیت دادن *tahniyat dádan*,
 استسعاد نمودن *istis'ad* nimúdan.
 CONGRATULATION, تهنیت *tahniyat*,
 مزد *muzhdah*, مبارک بادی *mubá-*
rak-badí.
 To CONGREGATE, جمع شدن *jam'*
shudan.
 CONGREGATION, جماعت *jamá'at*,
 مجمع *majma'*, جمهور *jámhúr*,
 جمعیت *jam'iyat*, انجمن *anju-*
man.
 CONGRESS, مجلس مذاکره *majlis-i-*
muzákarah, کونگره *kúngarah*
(eur.).
 CONGRUITY, مطابقت *mutábakat*.
 CONIC sections, مخروطيات *makhrú-*
tíyát.
 CONJECTURAL, وهمی *vahmí*, خیالی
khíyálí, قیاسی *kiyási*.
 To CONJECTURE, حدس نمودن *hads*
nimúdan, تخمین کردن *takhmín*
kardan. (*Vide* To IMAGINE.)
 CONJECTURE, قیاس *kiyás*, گمان *gu-*
mán, ظن *zann*, مظنه *mazinnah*,
 اندازه *andázah*, حدس *hads*, تخمین
takhmín, وهم *vahm*, خیال *khíyál*.
 CONJOINED, متصل *mutavassil*,
 متواصل *mutavásil*, متصل *muttasil*.
 CONJOINTLY with, بانضمام *bi-inzi-*
mám.
 To CONJUGATE, صرف کردن *sarf* kar-
dan.
 CONJUGATION (*of a verb*), صرف
tasríf.
 CONJUNCTION (*part of speech*),
 عطف *'atf*.
 CONJUNCTIVE, وصلی *vaslí*.

CONJUNCTURE, *vide* OPPORTUNITY.

CONJURER, جادوگر jádú-gar, مشعوذ musha'bid, شعوذه shu'badah-báz, ساحر hukkah-báz, ساحر sáhir, افسونگر sahhár, افسون-gar.

CONJURING, *vide* MAGIC, CHARM, TRICK, FEAT.

TO CONNECT, *vide* TO JOIN.

CONNECTEDLY, متصل muttasilan, اتصال 'alá-'l-ittisál.

CONNECTION, اتصال vasil, ittisál, علاقه nakhl, نسبت nisbat, دخول 'alákah, پیوست paivand, پیوست paivast, الحاق ilhák. — (carnal) مجامعه mujáma'ah, مقاربه muká-rabah.

TO CONNIVE at, اغماص نمودن igh-máz nimúdan, چشم پوشی کردن chashm-púshí kardan, تجاهل کردن tajáhu'l kardan, محاببات کردن mu-hábát kardan.

CONNOISSEUR, واقف vákif, عارف 'arif.

TO CONQUER, فتح کردن fath kardan, شکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, فیروز نصرت یافتن fíruz shudan, غالب آمدن ghálib ámadan. — (to conquer a subject) بر مطلب دست یافتن bar matlab dast yáftan.

CONQUEROR, مظفر fíruz, فیروز muzaf-far, منصور mánsúr.

CONSANGUINITY, همجنسی ham-jinsí.

CONSCIENCE, دل dil, ضمیر zamír, قلب kalb.

CONSCIENTIOUS, منصف munsif.

CONSCRIPTION, نفر نامه nafar-námah.

TO CONSECRATE, مقدس گردانیدن mu-kaddas gardánidan, تقدیس نمودن takhdís nimúdan, تخصیص نمودن takhsís nimúdan, منزه کردن mu-nazzah kardan.

CONSECRATION, تقدیس takdís, تخصیص takhsís.

CONSECUTIVE, متوالی mutaválí, متواتر mutavátir, پی در پی paí dar paí.

CONSENSUS of opinion, اتفاق افکاری i,tiláf-i-afkárí.

CONSENT, اجازت ijázat, رضا razá, رضامندی razá-mandí, استیراض istirzá, اتفاق ijábat, اجابت kabúl, موافقت ittifák, موافقت khwushí, مطارعه mutáva'ah. (Vide LEAVE.) — (with one consent) متفقاً muttafikan.

TO CONSENT, *vide* TO AGREE.

CONSEQUENCE (result), نتیجه natí-jah, اثر anjám, مثال ma,ál. (Vide IMPORTANCE.)

CONSERVATOR, نگاهدار nigáh-dár.

CONSERVATORY, گرمخانه garm-khá-nah.

TO CONSIDER, اندیشیدن andíshídan, فکر اندیشه کردن andíshah kardan, تأمل فکر کردن ta'minul kardan, غور کردن ghaur kardan. — (deem) محسوب کردن mahsúb kardan, دانستن dánistan, شمردن shimurdan.

CONSIDERABLE, *vide* MUCH.

CONSIDERATION, *vide* THOUGHT, DIGNITY.

TO CONSIGN, *vide* TO COMMIT.

TO CONSIST, بسته بودن bastah búdan (bi).

CONSISTENCY, توافق taváfuk, موافقت muváfakat, مناسبت munásabat.

CONSISTORY, مجلس majlis.

CONSOLATION, *vide* COMFORT.

TO CONSOLIDATE, یکی کردن yakí kardan, استوار کردن ustuvár kar-dan, مستحکم نمودن mustahkim nimúdan, استحکام دادن istihkám dádan.

CONSOLIDATION, یکی شدن yakí shudan, استوار ustuvár, تمکین tam-kín, تثبیت tasbít.

CONSONANT, *vide* LETTER.

CONSORT, *vide* WIFE, HUSBAND.

CONSPICUOUS, *vide* APPARENT, CLEAR.

CONSPIRACY, سازش vífák, وفای sá-zish, معاهده mu'áhadah, هم عهدی ham-'ahdí.

CONSPIRATOR, هم عهد ham-'ahd, هم شرا ham-shart. — (to conspire

against) ham-ahdí bastan. عهدي هم ham-ahdí bastan.

CONSTANCY, قرار استواری ustuvári, قرار karar, مداومت mudávamat.

CONSTANT, راسخ بر قرار bar-karár, راسخ rásikh, ثابت sábit, استوار ustuvár.

CONSTANTLY, vide ALWAYS.

CONSTELLATION, اختر akhtar, برج burj, النوا ulvá.

CONSTERNATION, vide ALARM.

To be CONSTIPATED, منقبض شدن munkabiz shudan.

CONSTIPATION, قبح kabz, شکم shikm - giriftagi, یبوست yubúsat.

CONSTITUENT, مفرد mufrad (pl. مفردات mufradát), منیر munír.

CONSTITUTION (government), مملکت mamlakat, ریاست riyásat, حکمرانی firmán-guzarí, فرمانگذاری hukm-raní.---(of the body) مزاج mizáj, نهاد uihád, طبیعت tabí'at, سرشت jibillat, طینت tínat, سیرشت sirisht.

CONSTRAINT, vide COMPULSION, IMPRISONMENT.

To CONSTRUCT, vide To MAKE, To ERECT.

CONSUL, بالیوز vakíl, ایچی ilchi, البیوز bályúz (eur.), کونسل kúnsal (eur.).

CONSULATE, کونسلگری kúnsal-karí (eur.).

To CONSULT, استشارة istishárah nimúdan, مشورت mashvarat kardan.

CONSULTATION, مشورت mashvarat, مشاوره mashávarah, شورى shúrá, مصلحت maslahat. --- (medical term) مشورت اطبا mashvarat-i-atibbá.

To CONSUME, صرف کردن sarf kardan, خوردن talf kardan, خوردن khwurdan, خرج کردن khary kardan. (Vide To BURN.) --- (to be consumed) vide To be EXPENDED, To be ANNIHILATED, To WASTE.

To CONSUMMATE, منقضی ساختن munkazí sákhtan, تمام کردن tamám kardan, انجام رسانیدن bi-anjám

rasánídan. --- (marriage) عروسی arúsí kardan.

CONSUMMATION (marriage), عروسی arúsí. (Vide COMPLETION.)

CONSUMPTION, صرف sarf, تلف talf, (disease), سيل sill, سحاب suháf.

CONSUMPTIVE, مسلول maslúl.

CONTAGION, اثر tasír, تاسیر asar, اسباب isábat, سرایت siráyat.

CONTAGIOUS, ساری sári, مسری mus-rí. --- (contagious diseases) امراض amráz-i-sáriyah.

To CONTAIN, گنجاندن gunjánídan, مشتمل بودن mushtamil búdan, متضمن بودن muta-zammín búdan.---(to be contained in) گنجیدن gunjídán, بودن مندرج mundarij búdan, شامل بودن shá-mil búdan.---(to contain oneself) خود را ضبط نمودن khwudrá zabt nimúdan.

CONTAINING, متضمن mutazammín, مشتمل mushtamil.

To CONTEMN, vide To DESPISE.

To CONTEMPLATE, vide To LOOK, To THINK.

CONTEMPLATION, اندیشه andíshah, تأمل tasavvur, غور ghaur, فکر ta,ammul, ملاحظه muláhazah, فکر fikr, تفکر tafakkur, مراقبه murá-kabah, تلوت tilávat.

CONTEMPLATIVE, vide THOUGHTFUL.

CONTEMPORARY, همزمان ham-zamán, معاصر mu'ásir, قرین karín.

CONTEMPT, اهانت ihánat, استهزا istihzá, مذمت mazammát, تحقیر tahkír, نکوهش nikúhish.

CONTENTION, دليل ذليل zalíl, حقر hakír, حقير hakír, دن دن dún, سفله síflah, مضموم furú-máyah, مزموذ mazmúdm, مبتذل mubtazal, نکوهیده nikúhídh.

CONTENTED, راضی rází, خوش khwush, خرسند khur-sand, قانع káni, مستغنی mus-taghní, سیر sír, آسوده ásúdhah, مطمئن mutma,inn.

CONTENTION, vide STRIFE.

CONTENTMENT, vide SATISFACTION TRANQUILLITY.

CONTENTS, ضمن zimn, مضمون maz-mún.

CONTEST, *vide* BATTLE.

CONTEXT, قرینه karínah.

CONTIGUOUS, متصل muttasil, نزد nazd, نزدیک nazdik.

CONTINENCE, CONTINENT, *vide* CHASTITY, CHASTE.

CONTINGENCY (*what may happen*), درك dirk, عارضة 'arizah, واقعه vá-ki'ah, موقع mauki'.

CONTINGENT, مشروط mashrút. — (*military*) قشون kushún.

CONTINUAL, *vide* PERPETUAL.

CONTINUALLY, *vide* CONTINUOUSLY.

CONTINUANCE, باقی báki, دوام da-vám.

CONTINUATION, پیوستگی paivastagí.

To CONTINUE, *vide* To REMAIN, To LAST.

CONTINUITY, پیوستگی paivastagí. (*Vide also* CONTINUANCE.)

CONTINUOUSLY, علی الاتصال 'alá-'l-ittisál, علی التواتر 'alá-'t-tavátur, متواتر mutavátir, پیوسته paivas-tah.

CONTORTION, پیچ pích.

CONTRABAND goods, ممنوعات mam-nú'át.

CONTRACT, *vide* AGREEMENT, BAR-GAIN.

CONTRACTION, *vide* ABBREVIATION. — (*grammatical*) تخریم tarkhím.

To CONTRADICT, تكذيب کردن takzíb kardan, رد كلام کردن radd-i-kalám kardan, خلاف سخن کردن khiláf-i-sukhun kardan, بر ضد گفتن bar zidd guftan. — (*oneself*) تناقض گفتن tanákuz guftan.

CONTRADICTION, رد كلام radd-i-kalám, تناقض takháluf, تناقض tamarrud-i-kaul.

CONTRADICTIONARY, متناقض mutaná-kiz.

CONTRARIETY, ضدیت ziddíyat, اختلاف ikhtiláf.

CONTRARY, خلاف khiláf, مخالف mu-khálif, مناقض nakíz, ضد zidd, بر عكس bar 'aks, مغایر mugháyr, مقابل mukábil. —

(*on the contrary*) بر عكس bar 'aks, بلکه balkih, خلاف bar khiláf, بر ضد bar zidd.

CONTRAST, مخالفت mukhálafat, تضاد muzáddat.

CONTRAVENTION, مخالفت mukhálafat.

CONTRE-TEMPS, بی وقت bí-vakt, نام هنگام ná-hangám.

CONTRIBUTION, تقسیم پول bazl, تaksím-i-púl, حصه hissah, داد dád.

CONTRIBUTOR, اعانت دهنده i'ánat-dihandah. (*Vide* AUTHOR.)

CONTRIVANCE, ایجاد íjád, تجویز tajvíz, اختراع ikhtirá', ابداع ibdá', تمهید mansúbah, تمهید tamhíd.

To CONTRIVE, ایجاد نمودن íjád ni-múdan, تجویز کردن tajvíz kardan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan, انگیزتن angikhtan.

CONTROL, ضبط zaht, داورى dávarí, تدبیر tadbír.

To CONTROL, ضبط کردن zabt kardan, داورى نمودن dávarí nimúdan, تدبیر نمودن tadbír nimúdan, واداشتن vá-dáshtan.

CONTROLLER, مستحفظ mustahfiz, سرکار sar-kár.

CONTROVERSY, *vide* ARGUMENT, ALTERCATION.

CONTUMACIOUS, معاند mu'ámd

CONTUMACY, عناد 'ínád.

To be CONTUSED, پرت خوردن part khwurdan.

CONTUSION, پرت part.

CONUNDRUM, لغز lughz, معمل mu'-ammá.

CONVALESCENCE, شفا shifá, صحت sihhah.

CONVALESCENT, بیمار خیز bímár-khíz, صحاح saháh. — (*to be convalescent*) شفا یافتن shifá yáftan, صحت یافتن sihhah yáftan.

CONVENIENT, مناسب munásib, انسب ansab, هائسته sháyistah, واجب vájib, راء ravá, سازا sazá, سازاvár, موافق lá'ik, موافق muvábik, لازم lázim.

CONVENT (*religious house, monas-tery*), دیر dair, خانقاه kháukáh.

CONVENTION, *vide* TREATY.
 CONVENTIONAL, مصطلح mustalah.
 CONVERSATION, گفتگو guftugú, جواب سوال javáb su'al, مکالمه muká-lamat, معارف mu'ásharat, صحبت suhbat, قیل و قال kíl u kál.
 CONVERSAZIONE, مجلس majlis, محالست mujálasat.
 To CONVERSE, صحبت کردن suhbat kardan, حرف زدن harf zadan, نقلی nutkí kardan.
 CONVERSION, تغییر kalb, قلب باز yír. — (religious) باز گشت báz-gasht, بدل badal.
 CONVERT (*proselyte*), باز گشت کرده báz-gasht - kardah, بدل در یافته badal-dar-yáftah. — (convert to Muhammadanism) جدید jadíd.
 To CONVEY, *vide* To CHANGE. — (religious term) باز گشت کردن báz-gasht kardan, بدل نمودن badal nimúdan.
 CONVEX, مقبب mukabbab, ماهی مجذب máhi-pusht, muhad-dab.
 CONVEXITY, تحدب tahaddub.
 To CONVEY, آوردن ávardan, رسانیدن rasánidan, نقل nakl kardan.
 To CONVICT, ملزم ساختن mulzam sákhtan, الزام کردن ilzám kardan, مجرم اثبات آوردن isbát ávardan, مجرم ساختن mujram sákhtan.
 CONVICTED (*of a crime*), ملزم mulzam, ملزم ملترم multazim, مجرم mujrim.
 CONVICTION (*of a crime*), الزام ilzám. (*Vide* FAITH.)
 To CONVINCE, مستدل گردانیدن mustadall gardánidan, ملزم ساختن mulzam sákhtan, مجاب گردانیدن mujáb gardánidan.
 CONVINCED (*made sensible by proof*), مستدل mustadall, ملزم mulzam, مجاب mujáb.
 CONVIVIAL, هم پیاله ham-piyálah.
 CONVOCATION, اجماع ijmá'.
 To CONVOKE, فراهم کردن faráham kardan, منعقد کردن mun'akid kardan.
 CONVOY, بدرقه badrikah, مشایعت musháya'at.

To CONVOY (*nautical term*) بردیف bi-radíf ámadan.
 CONVULSION (*spasm*), تشنج tashan-nuj.
 COOK, آشپز ásh-paz, طبخ tabbákha.
 To COOK, پختن pukhtan, طبخ کردن tabkh kardan.
 COOKERY, طبخ tabkh.
 COOKSHOP, آشخانه ásh-khánah.
 COOL, خنک khunuk, سرد sard, چاهیده cháhídah.
 To COOL, خنک کردن khunuk kardan, سرد کردن sard kardan. — (oneself) تازه ساز sakhtan.
 COOP (*for fowls*), قفس kafas, قفس kafas.
 COOT (*black diver, water-fowl*), غواص ghavváz.
 COPARTNERSHIP, انبازی ambázi, مشارکت mushárákat, شراکت shirákat. — (in profits of stock and labour) مضاربة muzárabat.
 COPING, لبه labah.
 CPIOUS, *vide* PLENTEOUS.
 COPPER, مس mis, نحاس nahás, سifr. — (boiler) *vide* CAULDRON, KETTLE. — (adj.) مسین misín.
 COPPERAS, زاج zaj, توتیا tútiyá.
 COPPERSMITH, مسگر mis-gar, صفار saffár.
 To COPULATE, جماع کردن jimá' kardan, مباشرت نمودن mubásharat nimúdan, اجتماع کردن ijtimá' kardan, گادن gádan, جمع شدن jam' shudan, مضاجعت کردن muzája'at kardan, مجامعت کردن mujáma'at kardan. — (as animals) جفتی کردن juftí kardan.
 COPULATION, مضاجعت muzája'at, مجامعت mujáma'at, جماع jimá'. — (animals) جفتی juftí.
 COPULATIVE, ولی vasilí.
 COPY, نقل nakl, نسخه nuskah. — (rough copy) سواد savád, مسوده musavvadah. — (fair copy) نسخه nuskah-i-sáf. — (exercise to copy from) مشق mashk.
 To COPY (*imitate*), تقلید کردن taklíd kardan, نقل کردن nakl kardan. — (a writing, &c.) از رو نوشتن az ró

nivishtan, نقل بر داشتن nakl bar-dáshtan, نسخه کردن nuskhah kardan.

COPY-BOOK, مشق نامه mashk-námah.

COQUETRY, ناز náz, شیوه shivah, عشوه 'ishvah.

COQUETTE, عشقباز 'ishk-báz, شیوه shivah-báz, عشوهگر 'ishvah-gar.

TO COQUETTE, عشوه کردن 'ishvah kardan, غمزه کردن ghamzah kardan.

CORAL, مرجان murján, بسد busadd, —(child's coral) لعه lu'bah, بازچه bázichah.

CORD, ریسمان rísmán, رسن rasan. (Vide ROPE, STRING.) —(silk cord) فیطان kaitán.—(maker of silk cord) علاقه 'alakah-band, چرخ تاب charkh-táb.—(umbilical cord) خم kham, مره surrah.

CORDIAL, vide SINCERE, DRINK.

CORDIALLY, قلبا kalban.

CORDUROY, پتو pattú.

CORE, لب lubb.

CORIANDER, کشنیز gíshníz, کزبره kuz-burah.

CORK (stopper), سر شیشه sar-i-shíshah, بولی bujlí.

CORKSCREW, پیچ pích, شیشه گوها shíshah-gúshá.

CORMORANT, اکول ákul. — (bird), اسفرد isfarúd, غواص ghavvás.

CORN (grain), غله ghallah, بذر bazr. —(corn-chandler) علاف 'alláf, غله ghallah-furúsh.—(bruised corn) بلغور ghallah-i-buighúr, پلکو palkú (vulg.). —(parched corn) برشته ghallah-i-burshtah. —(ground corn) vide MEAL, FLOUR.—(on the foot) پینه pínah, پنه pinah, سخت sakht (obs.). —(corn-flower) دگمه gul-i-dug-mah.

CORNELIAN, عقیق 'akík.

CORNER, کنج kunj, گوشه gúshah, زاویه záviyah, پیغوله paighúlah, کش kash.

CORNICE, مقرنس mukarnas, هادروان shádurván.

CORONATION, جلوس julús.

CORONER, کشف kashsháf.

CORPORATION, مجلس majlis, اصناف asnáf (used only in plural).

CORPOREAL, جسم mujassam.

CORPS D'ARMÉE, قشون kushún, لشکر lashkar.

CORPS LEGISLATIF, مجلس شورای majlis-i-shúrái.

CORPSE, vide BODY, CARCASS.

CORPULENCE, جسم جسوم jusúin, جسيم jasím, قطور farbihi, kutúr.

CORPULENT, فربه farbih, قطور kátúr, كمطرة kumatrah, بجاج bajbáj.

CORRECT, درست durust, راست rást, متین sahíh, كامل kámil, صحيح matín, بی غلط bí-ghalat.

TO CORRECT, تصحیح کردن tas-híh kardan, تصلح کردن taslích kardan. —(reprove) عذاب نمودن 'azáb nimúdan, تادیب نمودن ta,dib nimúdan.

CORRECTION, اصلاح islah, تصحیح tas-híh. (Vide REBUKE.)

CORRESPONDENCE, مکاتبت mukátabat, مراسلت murásalat.

CORRESPONDENT, محرر muharrir, اخبار نویس akhbár-nívis.

CORRESPONDING to, مطابق mutábik.

CORRIDOR, دالان dálán.

TO CORROBORATE, تاکید نمودن tákid nimúdan, تقویت دادن takviyat dádan.

CORROBORATING (confirming or strengthening), مؤید mu'ayyid, مقوی mukavví, معین mu'ayyan.

CORROBORATION, استحکام istihkám, اثبات takviyat, ثبوت subút, اثبات isbát.

CORRUPT, فاسد fásid, تباه tabáh, مختل mukhtall, خراب kharáb.—(person) رشوخور rishvat-khwur.

TO CORRUPT, فساد نمودن ifsád nimúdan, خراب کردن kharáb kardan.

CORRUPTED (language), خرابه شده kharábah-shudah.

CORRUPTIBLE, فنا پذیر faná-pazír.

CORRUPTION, فساد fasád, عفوته 'afúnat, تباهی tabáhi.

CORTÈGE, مرکب maukib.

COSMOGRAPHY, جهان نمایی jahán-nimái.

COST, قیمت masraf, خرج kharj, قیمت kaimat.

To COST, قیمت داشتن kaimat dásh-tan, ارزیدن arzidan.

COSTIVE, منقبض munkabiz.

COSTIVENESS, انقباض inkibáz, قبض kabz.

COSTLY, vide DEAR. PRECIOUS.

COSTS (law term), مخارج makhárij.

COSTUME, vide CLOTHES.—(in the costume of) در زی dar zí.

COTTAGE, کلبه kulbah, سپنج sipanj. (Vide HUT.)

COTTON, پنبه pambah, قطن kutn.—(plant) درخت پنبه dirakht-i-pambah, درخت کتو dirakht-i-kitú (vulg.).—(pod of cotton)

گلوزه ghúzah, جوزق jauzak, کلوژه kulúzah.—(cleaned cotton) چله chillah, چله چله chullah.—(dresser)

پنبه زن naddáf, حلاج halláj, پنبه زان pambah-zan.—(thread) رشته پنبه rishtah-i-pambah.—(catlico) چیت

chít, فلیماکار kaian-kár.—(coarse stuff) تفتی taftí.—(cotton plantation) بیه زار pambah-zár, جوزقی زار jauzak-zár, صحرایی کتو sahrá,i-i-kitú (vulg.).—(cotton cloth) پارچه پنبه párchah-i-pam-

bah.—(strong cotton stuff for coats, &c.) قدك kadak.—(white stuff for shirting) چلوارى chilvárí.

COUCH, مهاد mihád, سریر sarír, پلنگ palang (hind.).

COUGH, سعال su'al, سرفه surfah.

To COUGH, خفیدن khafidan, سعال کردن surfah kardan, تنحنج کردن su'al kardan, تانحنج tanah-nuh kardan.

COUNCIL, مجلس majlis, دربار darbár, شورای mahfil, محفل shúrú.—(general council) darbár-i-ámm, دیوان darbán-i-ámm.—(privy council) دیوان خاص díván-i-kháss.—(member of council) اهل دیوان ahl-i-díván.—(room) اتاق نشیمن uták-i-nishí-man, دیوان خانه díván-khánah.

COUNCILLOR, vide MINISTER.—

(privy councillor) اهل دیوان ahl-i-díván.

COUNSEL, vide ADVICE.—(to take counsel) تدبیر نمودن tadbír nimú-dan.

COUNSELLOR (of State), وزیر vazír, مشیر dabír, مدبر mudabbir, مشیر mushír, دستور dastur. (Vide MINISTER.)

COUNT, کنت kant (eur.).

To COUNT, حساب شمردن shimurdan, حساب تعداد نمودن hisáb kardan, تعداد tí'dád nimúdan.

COUNTENANCE, vide FACE.

COUNTER (board), تخته takhtah.

To COUNTERACT, مقابله کردن muká-balah kardan.

COUNTERACTION, مقابله mukábalah.

COUNTERFEIT (fictitious), جعلی ja'lí, ساختگی sákhtagí.—(coin) کلب kalb, کلابی kullábí, مغشوش maghshúsh.

COUNTERFEITER, قلاب kalláb.

COUNTER-JUMPER, اهل دکان ahl-i-dukán.

To COUNTERMAND, نسخ حکم کردن naskh-i-hukm kardan, خلاف امر khiláf-i-amr kardan.

COUNTERPANE, لحاف liháf, رضائی razáí.

COUNTERPART, نمونه nimúnah.

COUNTERPOISE (equivalent weight), مساوی musáví, موازنه muvázana-

nah.

COUNTER-SCARP, دیوار dívár.

COUNTL-TENOR, بم bam.

COUNTRESS, خانم khánam.

COUNTING-HOUSE, دفتر خانه daftar-khánah.

COUNTLESS, بی شمار bí-shimár.

COUNTRY (region), ملک mulk, ولایت valáyat, کشور kishvar, خطه khut-tah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقليم iklim, دیوار diyár, یورت yurt, مرز و بوم marz u bóm, اطراف dihát, دهات atráf.

COUNTRYMAN, روستائی rústáí.—(fellow countryman) هم وطنی ham-vatání, هم شهری ham-shahrí.

COUNTRY-SEAT, یاتلاق yá'ilák.

COUP D'ŒUIL, منظر manzar.

COUPLE, دو تا dú-tá. (Vide PAIR.)

COUPLES (for hounds), مرموس miraus, مرمس mirás, مرمس maras.

COUPLET (verse), بیت bait (pl. ابیات abyát).

COUPLING, بند band.

COURAGE, مردانگی mardánagí, دلیری dilíri, دلاری dílavari, همت himmat, جرأت jurat, شجاعت shuját, غیرت ghairat, جسارت jasarat, حمیت shahámat, حمیت hamíyat, عصمت asabíyat.

COURAGEOUS, vide BOLD.

COURIER (footman), قاصد kásid, شاتیر shátir, پیک paik. — (mounted) چاپار chapár, چپر chapar.

COURSE (progress, custom), رفتار raftár, رشش ravish, سیرت sirat, وجه vejh, رسم rasm. — (of a river) مجرا majrá. — (of instruction) درس súrati-dars. — (in the course of) در بین dar bain, در ظرف dar zarf.

COURSER, تازی tázi.

COURSES, vide MENSES.

COURT, درگاه dargáh, بارگاه bargáh, دربار darbár, دولتماندé daulat-khánah, عتبہ atabah, قصر kasr, آستان ásitán, سده suddah, آیوان aivan. — (of justice) محکمہ mahkamah, خانہ khánah-i-shar'. — (criminal court) محکمہ جرمیہ mahkamah-i-jarmiyah. — (of audience) دیوانخانہ dívân-khánah, دیوان dívân-i-'amm. — (yard) صحن sahn, عیاط hayát, ساحت sháhat, حظیرہ hazírah. — (attendants of a prince) ملازمان mulázmán, خادم mulázimán, تواجع tavábí'. — (to hold a court) سلام بستن salám nishastan.

COURTEOUS (polite), خلیق khalík, خوش اطوار mu'addab, خوش اخلاق khwush-akhálák.

COURTESAN, فاحشہ fáhishah, قبحہ kabbah, فاجرة jáfjáf, جافاجاف já-jirah, کارلی káwli, کسی kasbí, کلاہ kuláh-i-kashish (vulg.), جندہ jindah (vulg.).

COURTESY, مدارات mudaráat.

COUETIER, ملازم mulázim-i-dargáh, ندیم nadím.

COUSIN, عموزاده 'ammú zádah, دختر ابن عم dukhtar-i-'ammú, عم ابن khálú-zádah, عم خالو khálú-zádah, دختر عم dukhtar-i-'amm, ابن عم ibn-i-'amm, عم زاده 'amm-zádah.

COVENANT, عهد 'ahd, عهدہ 'uhdah, قرار پیمان paimán, قرار karár, قرار داد karár-dád, شرط shart.

COVER, پوش پوشش púshish, پوش púsh, سرپوش sar-púsh, پوشه púshah. — (envelope) غلاف ghiláf, لفافہ lifáfah. — (of a book) کاغذ kau, iluk, قولغ kaulugh. — (boards) مقبول mu-kavvá.

To COVER, پوشیدن púshídan, پوشانیدن púshanídan.

COVERLET, لجام liháf, رضایی razái.

COVERT (subs.), تکیہ takyah. — (adj) پوشیدہ púshídah

To COVEY, آرزو بردن árzú burdan, طمعکار tama' varzídan, طمع بردن tama'-kár búdan.

COVEYOUS, طمعکار támi', طمع tama'-kár, حرص árzú-mand, آرزومند harís, کنس kinis, دانع dání', لا'ím, la'ím.

COVEYOUSNESS, vide AVARICE.

COVEY (of birds), کلہ galah, حیل khail.

COW, گاو gáv, ماده گاو gáv-i-má lah, بقرہ bakarah.

COWARD, با مرد ná-mard, بز دل buz-díl, جبان jabbán, بیدل bí díl, کمدل kam-díl, ترسو tarsú (vulg.).

COWARDICE, نامردی ná-mardí, بیدلی bí-dílí, جبن jubn.

COWARDLY, بد دل bad-díl, کم زهرہ kam-zahrah.

COWDUNG, سرگین sargín. — (dried for fuel), نپالہ páchak, پاچک páchak, سازگار sáz-gár.

COWHERD, گاو چران gáv-charán.

COW-HOUSE, جائی گاو jái-i-gáv.

COWL (chimney), باد گیر bád-gír, کش dúd-kash. — (head-piece) کلاه kuláh-i-kashish.

COXCOMB (fop), قشنگ kashang,

خودبین khwud-bín, اجلاف ijláf,
خوشگل khwush-gil.

CRAB, کله چنگ khar-chang, کله
kallah-chang, پنج پایک panj páyak,
کارانجál, کلنجر kalanjár,
سرطان saratán.

CRACK (flaw), شکاف shikáf, هق
shakk, چاک chák, جرم jarm, ترک
tarak, موز mú, درز darz.

To CRACK, شکافتن shikáftan, هق
shakk shudan, تراکیدن tarákí-
dan, چاک شدن chák shudan, موز
داشتن mú dáshtan.—(the joints,
by pulling the limbs) اعضا شکستن
a'zá shikastan.—(as the ground
from the heat of the sun, or to
become chapped as the skin), تفسیدن
tafsídan.—(a nut) شکستن ski-
kastan.—(as a whip) تراك
tarák kardan.

CRACKED, مودار mú-dár, هق
shakk-shudah, ترکیده tarkídah.—
(to be cracked or light witted)
خبط دماغ داشتن khabt-i-dimágh
dáshtan.

CRACKER (firework), طرقت tarak-
kah.

To CRACKLE, صدا دادن sadá kardan

CRADLE, مهد gahvárak, ماهد mahd.

CRAFT, vide ART, ARTIFICE.

CRAFTY, مکار makkár, ور hilah-
var, ناپاك hilah-báz, ناپاك ná-
pák.

CRAGGY (uneven, as a hill-top, &c.)
دندان dandánah.

To CRAM, انپاشتن ampáshtan, آکندن
ákandan, طپانیدن tapánidan,
چپانیدن chapánidan.

CRAMP, تشنج píchish, تشنج tashan-
nuj.—(we were cramped), جا تنگ
já tang búd.

CRANE (bird), کُلنگ kulang.—(for
raising weights) منجنيق manja-
nik.

CRANNY, خلخال khalal, منفذ manfaz,
فرج farj, کنج kunj.

CRAPPE, پارچه سیاه párchah-i-siyáh.

CRAVAT, گردنبند gardan-band.

To CRAVE, vide To BEG, To HAN-
KER.

CRAVEN (cowardly), نا مرد ná-mard,

بیدل bí-dil, ترسو tarsú, کمدل kam-
dil.

CRAVING, اشتها ishtihá, آرزو árzu,
خواهش khwáhish.

CRAWFISH, vide CRAB.

To CRAWL (reptiles), خزیدن khazí-
dan.—(men) غزیدن ghazhídan.

CRAYON, قلم kalam.

CREAM, سر شیر sar-i-shír.—(thick-
ened or clouted) قیماق kaimák,
چربه charbah.—(the best part of
anything) سلاله sulálah, خلاصه
khulásah, زبد zubdah.

CREASE, تا tá, چین chin.

To CREASE, تا نمودن tá nimúdan,
چین نمودن chin nimúdan.

To CREATE, آفریدن áfirídan, خلق کردن
khalk kardan, پیدا کردن paidá
kardan.

CREATION, تکوین takvín, آفرینش
áfirínish, خلقت khilkat.—(lord
of creation) اشراف مخلوقات ashraf-
i-makhlúkát.

CREATOR, خالق khálík, خالک khallák,
آفریدنده áfiríndah, آفریدگار áfirída-
gár, صانع sání, مكنون mukavvin.—
(Creator of the world) جهان خالق
jahan-áfirín, الخالقات khá-
liku-l-makhlúkát.

CREATURE, مخلوق makhlúk, مخلوقه
makhlúkah, خلیقه khalíqah, کائنات
káinat, آفریده áfirídah, موجود
maujúd, بریه bariyah.—(living
creatures), جنبندگان زی حیات
jumbandagán-i-zí-hayát.

CREDENTIALS, اختیار نامه ikhtiyár-
námah, اعتماد نامه i'timád-
námah.

CREDIBLE, واجب الاعتقاد vájibu-l-
i'tikád, قابل اعتبار kábil-i-i'tibár.

CREDIT, vide DIGNITY, TRUST,
FAITH.—(money) نسته nisah.

CREDITABLE, معتبر mu'tabar.

CREDITOR, طلبکار talab-kár, قرض
karz-khwáh, مداین mudáyin,
بستان کار bisítan-kár (vulg.).

CREED, vide RELIGION.

CREEK (small bay), کنج دریا kunj-i-
daryá.—(back-water) مرداب
murdáb.

To CREEP, vide To CRAWL.

CREEPER (*plant*), بنك bunah, بنك bunak, بوته لمس bútah-i-lams.
 CREEPUSCLE (*red gleam before sunrise and after sunset*), شفق sha-fak (*pl.* اشفاق ashfák).
 CRESCENT (*half-moon*), هلال hilál, ماه نو máh-i-nau.
 CRESSSES, تر تیزك tar-tízak.
 CREST, ذرّۀ zirvāh.—(*heraldic*) نشان nishán.
 CRESTED (*bird*), تاج دار táj-dár.
 CREVICE, *vide* CRANNY.
 CREW, *vide* CROWD.—(*of ship*) عملۀ 'amalah.
 CRICKET (*insect*), چرغۀ charchad, خزك khazúk, سوسك súsk.
 CRIER, جار چی jár-chí, منادی mu-nadí.—(*to prayers*) مؤذن mu, az-zin.
 CRIME, گناه gunáh, گنه gunah, قصص taksír, قصور kusúr, جریمۀ jarímah, جرم jurm, جنایت janáyat, خطا khata, اثم ism, ذنب zamb, عیب 'aib.
 CRIMINAL, خطا کار gunáh-kár, کار khatá-kár, مذنّب muznib, اثم asím, فاسق fásik, مفسد mufsid, روسیۀ rú-siyah. (*Vide* CULPRIT.)
 CRIMSON, قرمزی kání, لاکى lákí, قمری kirmizi.
 CRIPPLE, شل shal.—(*crippled by maiming*) چولاق chúlák, سقۀ sakat.
 To CRIPPLE, ضعیف کردن za'íf kar-dan.
 CRISIS, معرکۀ ma'rakah, هنگامۀ han-gámah. — (*of a disease*), بحران buhrán.
 CRITIC, نقیضۀ nuqtah-chín, نقیضۀ nuqtah-chín, دقایقۀ daqíqah-shinás.
 CRITICISM, نقیضۀ nuqtah-chíní.
 To CRITICIZE, نقیضۀ کردن nuk-tah-chíní kardan.
 CROCODILE, تمساح nahang, نهنگ timsáh.
 CROCUS, زعفران za'farán.
 CRONE, *vide* HAG.
 CROOKED, خم kham, خمیدۀ khamí-dah, كج kaj, كژ kazh, منحنی mun-haní, اعوج mu'avvaj, معوج a'vaj, مائل má'il, گولۀ gauzh (*vulg.*), چول chaul (*vulg.*), چولۀ chaulah (*vulg.*).

CROOKEDNESS, عوج 'ava, خمیدگی khamídagí.
 CROP (*of a field*), محصول mahsúl, حاصل hásil, پیدایش paidáyish, حاصل basád.—(*of a bird*), حوملۀ hausa-lah, چینۀ chinah-dán.—(*reaped crop*) محصول درویدۀ mah-súl-i-darvídah. — (*standing crop*) محصول نادریدۀ mahsúl-i-ná-darvídah.—(*crop sown and grown up*) کشت kisht.—(*estimate of growing crop*) بازدید حاصل bazdíd-i-hásil.
 CROPPY, چلیپا chalípá, صلیب salíb. (*Vide* ANGRY.)
 To CROSS, عبور کردن 'ubúr kardan, از روی گذشتن az rúí guzashtan.
 CROSSWAY (*place where four roads meet*), چهار راهۀ dahanah-i-chahár-ráh, چار سو char-sú.
 CROUP (*complaint in children*), خروسۀ khurúsak.
 CROW, كالغ kalágh.—(*grey-throated crow, like a jackdaw*) زاغ zágh.—(*iron lever*) دیلم dílum, اهرم ahrum.—(*of a cock*) بانك báng-i-khurús.
 To CROW, بانك زدن báng zadan.
 CROWD, جماعت jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, هنگامۀ hangámah, ملاء gurúh, غلبۀ ghalabah, گروه gurúh, ازدحام izdihám, هجوم hujúm.—(*in crowds*) بازدهام bi-izdihám, گروه gurúh gurúh.
 CROWDED (*filled full*), پر pur, جنجال janjál (*vulg.*). — (*thick, close*) متصل muttasil. — (*suffocating*), خفۀ khafah.
 CROWN, تاج táj, افسر afsar, اكلیل iklíl, اورند aurand.—(*of the head*) فرق fark, نامیۀ násiyah.
 To CROWN, تاج گذاری کردن táj-guzarí kardan.
 CROWNED, بانسۀ bi-afsar, تاج دار táj-dár.
 CRUCIBLE, بوته bútah.
 CRUCIFIX, *vide* CROSS.
 CRUCIFIXION, صلیب زدن bi-salíb zadan.
 To CRUCIFY, مصلوب ساختن maslúb sákhtan, تصایب نمودن taslīb nimú-

dan, صلب نمودن salb nimúdan,
 صلیب کردن salíb kardan.
 CRUDE, خام nâ-hanjâr, ناهنجار ná-hanjâr, kham.
 CRUEL, بیرحم bí-ruhm, جفا جفا jafá-kár, ستمکار sang-dil, ظالم zálím, بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbâr, ستمکار sitam-kár.
 CRUELTY, ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-nat.
 CRUET, کوزه kúzáh.
 CRUMB, خرده khurdah, ریزه rízah, کرامه kurázah. — (soft part of bread) خمیر khamír.
 CRUMPET, فطریل fatrá.
 To CRUMPLE, چین پیدا کردن pích va chin paidá kardan.
 CRUPPER (of a saddle), دنباله dambálah-i-zín, کشتون kushkún.
 CRUSADER, صلیب پرست salíbí, صلیبی salíb-parast.
 CRUSE, کوزه kúzah.
 To CRUSH, خرد ساختن khwurd sákhtan, نرم ساختن narm sákhtan, فشردن fishurdan, پخش کردن pakhsh kardan, سبکی نمودن sahk nimúdan. — (to beat soft) له کردن lih kardan. — (to crush against, a wall, &c.) چسبانیدن chasbánidan.
 CRUSHED, له lih, خرد khwurd, پخش pakhsh.
 CRUST, پوست púst.
 CRY (shout or exclamation), بانگ báng, غریو gharív, نعره na'rah, فریاد faryád, آواز áváz. — (of joy) کل kill, هو hau, هبابك habábak, تهلل tahlíl.
 To CRY (aloud), بانگ زدن báng zadan, شمهاتé کردن shamátah kardan, آواز دادن áváz dâdan, صراغ surákh zadan, غوغا کردن ghau-ghá kardan, صیحه saihah زدن zadan, نعره بر آوردن na'rah bar ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar ávardan. — (proclaim) جار کشیدن jar kashídan, ندا دادن nidá kardan, اشتهار دادن ishtihár dâdan. — (weep) گریستن giristan, گریه gíryah kardan.
 CRYPT, مغاره mughárah, غار ghár.

CRYSTAL, بلور bulúr. — (small crystal-lized body) قلم kalam.
 To CRYSTALLIZE, قلم کردن kalam kardan.
 CRYSTALLIZED, منجمد munjamid.
 CUB, چه bachah.
 CUBE, کعب ka'b.
 CUBEBS, کبابه kabábah, کبابه چینی kabábah-i-chíní.
 CUBIC, مکعب muka'ab, کعبی ka'bí.
 CUBIT, ذراع zara', زراع zirá', ارع araj, دست dast.
 CUCKOLD, کلتیان kaltabán, دیوت dayyús, قز مساق kurmsák, زن بورد zan-bi-muzd, کس ده زن kus-dih-i-zad.
 CUCKOO, کوکو kúkú.
 CUCUMBER, خیار khiyár, بالنک bá-lang.
 CUD (of ruminating animals), نوحه نوحه nush-khwár, نوشخور nush-khwár.
 CUDDY (of a ship), دپوس dabús, کد kadah.
 CUDGEL, vide STAFF, CLUB.
 CUE, اشاره ishárah.
 CUFF, سر آستین sar-ástín.
 CUIRASSE, جوشن jaushan, زره zirah, چهار آینه chahár áyinah.
 To CULL, چیدن chídan.
 CULPABILITY, تقصیر taksír.
 CULPABLE, vide BLAMABLE.
 CULPRIT, مجرم گناه گناه günáh-kár, مجرم mujrim, اثم asim.
 To CULTIVATE (land, &c.), زرع نمودن zar nimúdan. — (plants, &c.) زرع tarbiyat dâdan.
 CULTIVATED (as a country, district, &c.), دایر آباد ábád, معمور ma'múr.
 CULTIVATION, کشتکاری zirá'at, کشت kish-t-kárí, فالاحت faláhat.
 CULTIVATOR, زارع zári', فالل falláh, کشتکار bazr-gar, بزرگر kish-t-kár.
 CULTIVATORS (peasantry), حضرات zári'in, زارعین hazarát-i-zári', رعایا ri'áyá.
 CULTURE, عمرانیت umráníyat, ادب tarbiyat, ادب adab.
 CUMIN, زیره zirah.
 CUNNING, vide CRAFTY.

CUP, قهچ piyálah, جام jám, قدح kadah, ساغر sághir, كاسه kásah, پیمانان paimánah.—(for tea, coffee, &c.) فنجان finján.—(large tea-cup) كاسه kásah.

To CUP (bleed), حجامت کردن hajá-mat kardan.

CUP-BEARER, ساقی sákí.

CUPBOARD, تاقچه tákchah.

CUPIDITY, vide AVARICE.

CUPOLA, گنبد gumbad.

CUPPING-GLASS, معجم mihjam, شاه شاکھ shákh-i-hajjám.

CURABLE, اصلاح پذیر isláh - pazír, قابل معالجه kábil-i-mu'álajah, الشفا ممكن mumkinu-'sh-shifá.

CURATOR, كافر káfil.

CURB, لگام ligám, لجام lijám, جلو jilau.

To CURDLE, منجمد شدن munjamid shudan, بستن bastan, افسردن afshudan, sift sift shudan, dalamah dalamah shudan.

CURDS, ماست mást, ماس mas (vulg.).—(dried and salted) خشك kashk, قروت kurút.

CURE, شفا shifá, علاج 'iláj, معالجه mu'álajah, چاره charah, دارo dará, دوا davá.

To CURE, علاج نمودن 'iláj nimúdan, شفا mu'álajah kardan, هفا انتقام shifá dādan, انتقام ilti,ám nimúdan.—(be cured) ilti,ám pazíruftan, شفا یافتن shifá yāftan.—(to salt) نمک مالیدن namak málidan.

CURIOSITIES, تفرق tafárik, نوادر navádir, نفیسات nafísát, امتعه amti'a-i-nafísah.

CURIOSITY, تفضص tafalhus, راز جوئی ráz-jú, استقصا istiksá.

CURIOUS (inquisitive), راز جو ráz-jú, مستقصی mustafsír, مفتش mufat-tish.—(singular) نادر nádir, غریب gharíb, عجیب 'ajab, عجیب 'ajíb, بدیع badí'.

CURL (of hair), گیسو gísu, حلقه hal-kah, جعد ja'd. (Vide LOCK.)

To CURL, پیچیدن píchidan, دادن

pích dādan, تاب دادن táb dá-dan.

CURLEW (bird), تلیله tallailah.

CURLING-PAPER, طره turrah.

CURRENTS, کشمیش kishmish. [This word strictly means "Sultana raisins."]

CURRENT, جاری júrí, راج rá, ij, مرور muravvaj, مستمری mustamarri, ران raván, سره sarah.—(stream) سبیل sail, جوی júí.—(as money) جاری júrí, راج rá, ij.

CURRIER, پست پیرا púst-pírá, دباغ dabbagh.

CURRY (the dish), سالیانه sáliyanah (hind.), سالیان sáliyan (hind.).

To CURRY (leather), دباغ کردن dabgh kardan.—(a horse) تیمار کردن tímár kardan.

CURRY-COMB, قشور kashau, قشاوره kashávah.

CURSE, لعنت la'nat, نفرین nafrín, سب sabb.

To CURSE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, لعن کردن la'n kardan, نفرین nafrín kardan.

CURSED, ملعون mal'un, لعین la'in.

CUSORILY, عجالتا 'ijálatan.

To CURTAIL, قمر نمودن kasr nimúdan.

CURTAIN, پرده pardah, حجاب hijáb, ستره sutrah, تجیر tijír, سرددۀ sar-dakah.—(surrounding a tent) سرآپرده sarápardah, سرادق sarádak.

CURVATURE, عوج 'ivaj, اعوجاج i'vijáj.

CURVE, پیچش píchish, پیچ pích.

CURVED, کج kaj.

CUSHION, بالش bálsh, تکیه takyah, متکا muttaká, بالین bálín.

CUSTODY, امانت amánat, حواله havá-lah, حراست hirásat, سپرد supurd. (legal term) حبس habs, قید kaid, نظر دوساخ dúsákh-nazar.

CUSTOM, رسم rasin, رش ravish, عادت 'adat, طریق shívah, هیوه shívah, دستور sulúk, وتیره vatírah, قاعدۀ ká'idah, راج raváj, آیین áyín, وضع vaz', خوی khúí, پیمشه kánún, ضابطه zábitah, پشاه pishah, داب dáb.—(tax) عراج khiráj, گمرک gumruk, باج báj,

محصول mahsúl. — (custom-house) گمرکخانه gumruk - khánah, باجگاه báj-gáh. — (collector of customs) گمرکچی gumruk - chí, باجگیر báj-gír. — (fee to shop-boys, given by customers) شاگردانگی shágirdá-nagi.

CUSTOMARY, vide USUAL.

CUSTOMER, مشتری mushtarí.

CUT, برش majzúm. — (as a jewel) تراشیده tiráshídah. — (in facets) چخدار pakh-dár. — (convex), گل gul. — (table-cut) مسطح musattah, تختة takhtah. — (sub.) سوراخ súrakh. — (of a coat) برش burish.

To CUT, بریدن burídan, or burrídan, کاردن kat' kardan, تراشیدن tiráshídan. (Vide To CLIP, To PAIR). — (to cut in two) دو پاره dú-párah kardan, قیچی قیچی کردن

kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním kardan. — (to cut short, abridge) اختصار نمودن ikhtisár nimúdan.

CUTE, vide CLEVER.

CUTLAS, vide SWORD.

CUTLER, صیقلگر saikal - gar, سیاف sayyáf.

CUTTER (vessel), دلی جہاز jaház-i-yak-dakalí.

CUTTING, vide SHARP, CHIP.

CYCLE (period of time), دور daur, دورہ daurah.

CYLINDER, اسطوانہ ustuvánah, قلم kalam.

CYMBALS, سنج sanj.

CYPHER (figure or number), عدد 'adad, ہندسہ hindisah. — (ought) صفر sifr.

CYPRESS, سرو sarv, درخت آزاد ázád-dirakht.

D.

DAFT, مجنون majnún.

DAGGER (straight, single-edged), کارد kárd, سکیں sikkín. — (curved, double-edged) خنجر khanjar, جنبیہ jambiyah, دشنہ dishnah. — (large, or cutlass), کمانہ kannah. — (small, or poniard), گزلاک gazlak.

DAHLIA (flower), گل کوکب gul-i-kaukab.

DAILY, روزانہ rúzínah, روزانہ rúzánah, ہر روزہ har rúzah, یومیہ yaumíyah, یومان fi-yauman. — (every day) ہر روز har rúz, روز bi-rúz, یومان fi-yauman.

DAIRY, شیر خانہ shír-khánah.

DAIS, شاه نشینی sháh-nishíní.

DAISY, چراغی bábuñah-i-sah-rá, گل دارودی gul-i-dáúdí, هزار hazár-dánah.

DALE, درہ darrah.

DALLIANCE, ناز navázish, عشقبازی 'ishk-bázi.

DAM, vide BANK, MOTHER.

To DAM, وصلہ وصلہ کردن vaslah kardan,

مسدود کردن masdúd kardan.

DAMAGE, آسیب ásíb, زیان ziyán, نقص naks, نقصان nuksán, گزند gazand, ضرر zarar, حلل khalal, خسارت khasárat.

To DAMAGE, ضرر رسانیدن zarar rasánídan.

DAMAGED, vide SPOILT.

DAMASKED (silk), مشجر mushajjar. — (steel) جوهر دار jauhar-dár, آبدار áb-dár.

DAME, بی بی khánam, خانم bíbí.

DAMNATION, عقوبت دوزخ 'ukúbat-i-dúzakh, عذاب جہنم 'azáb-i-jahan-nam.

DAMNED, دوزخ دوزخ dúzakh-ma,áb, اهل دوزخ ahl-i-dúzakh.

DAMP, نم nam, نمدار nam-dár, نمناک nam-nák. — (subst.) رطوبت rutúbat, نمی namí.

DAMSEL, دختر dukhtar, کنیز kaníz.

DAMSON, آلوچہ álúchah.

DANCE, رقص raks. — (national dance) رقص ملتی raks-i-millatí. — (of der-

vishes and religious fanatics)
هروله harvalah.

To DANCE, رقص کردن raks kardan,
جست و خیز کردن raksidan, رقصیدن
jast u khíz kardan.

DANCER, رقصنده rakkás, رقص
sandah, بازیگر bázi-gar.

DANCING, رقص raks.—(tight - rope
dancing) بند بازی band-bázi.

DANDELION (plant), کله چماقی kal-
lah chumákí, گل قاصدی gul-i-
kásidí, هندبافی hindabá, i-i-
dashtí.

To DANGLE, جنبانیدن jumbánidan,
بچه نوازی کردن bachah-navázi kar-
dan.

DANDY, vide Pop.

DANGER, خطر khatar, خطره khatah,
مناظره mukhátarah, بیم bím,
خداشه khadashah, تشویش tashvish,
باك bák, تنگناهی tangná, i.—(in
danger of) در بیم dar bím.

DANGEROUS, خطرناک khatar - nák,
هولناک haulnák, مهلك muhlik.

DANGLING, معلق mu'allak.

DAFFLED, لکه دار abrash, لکه lak-
kah-dár, خالدار khál-dár.

To DARE, همت داشتن himmat
dáshtan, جرأت داشتن jur, at
dáshtan, دلیری نمودن dilíri nimú-
dan.

DARING, vide BOLD.

DARK, تاریك تاریك tírah, مظلم
muzlim.—(as a colour) سیر sír,
تیره tírah.—(complexion) سبز sabz.

To DARKEN, تیره کردن tírah kardan.

DARKNESS, تاریکی تاریکی tíragí,
تار tár, ظلمت zulmat, ظلام zalám,
داغ dáj.

DARLING, محبوب mahbúb, جانی
jání, عزیز jánau, عزیز azíz.

To DARN, vide To SEW.

DAERT, نیریز naizah, تیر tír.—(blunt
dart used in exercise) Jarid.

To DASH (against), بهم زدن bi-ham
zadan, مدمه خوردن sadmah khwur-
dan, تصادم نمودن tasáduum nimú-
dan. (Vide To FLING DOWN, To
BREAK IN PIECES.)

DASHING, vide SMART.

DASTARD, vide COWARD.

DATE (time), تاریخ tárikh.—(out of
date) متروك matrúk.—(fruit)
خرما khurmá, تمر tamr.—(green
dates) خلیل khilál.—(a little riper,
but green) بسر busr.—(unripe
dried dates) خارك khárah.—(ripe,
but fresh) رطب rutab.—(date-stick,
stem of leaf) Jarid, پوش
púsh.—(cluster of dates) خوهنه
khúshah, پنگ pang.—(each
strand or portion of the cluster)
رساله risálah, تلیكه tilingah.—
(tree) مرغ mukh, درخت خرما
dirakht-i-khurmá, نخل nakhl.—
(date-grove) نخلستان nakhlístán.—
(fibre or coir of the date) لیف
líf, ریشه rishah.—(leaves of the
date dried for thatch, &c.) تاپول
tápúl.

To DATE, تاریخ گذاشتن tárikh guzásh-
tan.

DATED, مؤرخ mu'arrakh.

DATIVE (case), مفعول فیه maf'úl
fíhi.

To DAUB, اندودن andúdan, مالیدن
málidan, پالودن pálúdan, آلودن
álúdan.

DAUGHTER, دختر dukhtar, بنت bint
(pl. بنات banát).—(in-law) زن
zan-i-farzand, عروس arús.

To DAUWLE, تاهم کردن ta, khí kar-
dan, مکث نمودن maks nimúdan,
پا بپا کردن pá hí-pá kardan.

DAWN, vide MORNING.

DAY, روز rúz, يوم yaum (pl. ایام
ayyám).—(twenty-four hours)
شبهه shabánah-rúz.—(opposed
to night) روز rúz, نهار nahár.—(from
day to day) روز rúz bi-rúz.
—(nowadays), الآن al,án, درین
dar in vakt.

DAY-BOOK, روز نامه rúz-námah, روز
نامه rúz-námchah.

DAY-BREAK, vide MORNING.

To DAZZLE, چشم خیره کردن chashm-
khírah kardan.—(to be dazzled)
چشم خیره شدن chashm-khírah shu-
dan.

DEACON (of a church), شماس sham-
más.

DEAD, مرده murdah, بی جان bí-ján,

متوفی mutavaffi, میت mayyit, فـوت فـوت faut-shudah. — (middle) وسط vasat. — (the dead) آسودگان ásúdagán, مردگان murdagán, گـذشتگان guzashtagán.

DEADLY (fatal), قاتل haláhal, قاتل kátíl, مهلك muhlik, مـقاتل muká-tíl.

DEAF, کر kar, نا شنوا ná-shinavá, اصم asamm. — (to be deaf) گوش سنگین گوش gúsh-sangín shudan.

DEAL (fir-wood), چوب صنوبر chúb-i-sinubar.

DEALER, تاجر tájir. — (in composition) فروش furúsh.

DEALING, vide AFFAIR, COMMERCE, BARGAIN, INTERCOURSE.

DEAR, گرانبه girán, گران girán-máyah, گرانبه girán-bahá, ارجمند arjmand, غالی ghálí, قیمتی kai-matí. — (beloved) عزیز 'azíz, محبوب mabhúb, محبوبه mabhúbah, جانی jání.

DEARNESS, گرانی girání.

DEARTH, vide SCARCITY.

DEATH, مرگ marg, موت maut, ممات mamát, فوت faut, وفات vafát, قضا kazá, سام sám, اجل ájal, ارتحال irtihál. — (natural death) اجل ájal. — (sudden death) موت مفاجات maut-i-mufáját, ذاف záf, موت موت maut-i-faját. — (pains of death) vide AGONY.

To DEBAR, محروم ساختن mahrum sákhtan.

DEBATE, vide ALTERCATION, DISPUTE.

DEBAUCHED, بد زندگانی bad-zindagání.

DEBAUCHEE, خـوگـذران rind, رند rind, خـوگـذراش khwush - guzrán, قلاش kallásh, عیاش 'ayyásh, شید باز shaid-báz.

DEBAUCHERY, خـوش rindí, رندی rindí, خوش خوش khwush-guzrání, قلاشی kalláshí, عیاشی 'ayyáshí, هوسناکی havas-nakí.

DEBILITATED, ضعیف za'íf, نحیف nahíf, ناتوان ná-taván.

DEBILITY, vide WEAKNESS.

DEBT, وام váam, بده bidih, قرض karz, دین dain. — (to be in debt) مقروض

مـدبون makrúz shudan, هستن madyún hastan. — (to pay one's debts) وام گـذاریدن váam guzarídan, مـشروع کردن adá nimúdan, مـشروع کردن mafrúgh kardan.

DEBTOR, قـرمدار bidih-kár, بده karz-dár, مقروض makrúz, وام váam-dár, دین dain-dár, داین dáín, متدین mutadayyin.

DECADENCE, زوال zavál.

DECAGON, معشر mu'ashshar.

DECANTER (of glass), تنگ tung. — (square decanter) چارپر chárpar.

To DECAPITATE, گردن زدن gardan zadan, سر بریدن sar burídan.

DECAPITATION, گردن زدن gardan-zadan, سر بریدن sar burídan.

DECAY, فنا faná, زوال zavál.

To DECAY, کاستن kástan, کاهیدن káhídan, فرسودن farsúdan, زایل záil, شایع záil shudan, زایل shudan, سائیدن sá'idan, کم kam shudan, زوال کردن zavál kardan.

DECEASE, vide DEATH.

DECEIT, فریب firíb, ساختن sákhtan, گول gúl, مکر makr, حيله hilah, حيله hilah-bází, بهانه bahánah, غدر ghadr, غیب ghaban, رنگ rang, کید kaid, روبه بازی rúbah - bází, خدعت khud'at, ریا riyá, دغا daghá, دمدمه dandamah, غش ghishsh, دزد رنگی dú-rangí, تقلب takallub.

DECEITFUL, vide TREACHEROUS.

To DECEIVE, فریفتن firíftan. (Vide To DEFRAUD, To WHEEDLE.) — (to be deceived) گول خوردن gúl khwurdan, فریب خوردن firíb khwurdan.

DECEIVER, فریبنده firíbandah.

DECENT, vide RESPECTABLE.

To DECIDE (determine), مصمم گردیدن musammam gardídan. — (settle) مقرر داشتن karár dádán, قرار دادن mukarrar dáshtan.

DECIDEDLY, آری arí. — (firmly) بی-ساختی bi-sakhtí-i-tamám.

DECIMAL, اعشار a'shár.

To DECIMATE, تـعشیر نمودن ta'shír nimúdan.

DECISION, *vide* DECREE, DETERMINATION, RESOLUTION.

DECISIVE, قطعی kat'í, قاطع kátí'.

DECK (of a ship), عرصة 'arshah.

To DECK, *vide* To ADORN.

To DECLAIM, انشاد نمودن inshád nimúdan.

DECLAMATION, انشاد inshád.

DECLARATION, ايضاح ishtihár, ايضاح izáh, اعلان i'lán, اعلام i'lám.

To DECLARE, اعلان نمودن i'lán nimúdan, معلوم نمودن ma'lúm nimúdan, عرض کردن 'arz kardan.

DECLENSION, زوال zavál.—(in grammar), تشریف tasríf, تحویل tahvíl.

DECLINATION, انحراف inhiráf.

To DECLINE, *vide* To DECAY, To REFUSE.

DECLIVITY, نشیب nishíb, شیب shíb, پرت part.

DECOCTION, جوشانده júshándah.

DECOMPOSITION, انحلال inhilál, تعفن ta'affun, پوسیدگی púsídagí.

To DECORATE, آراستن árástan, پیراستن pirástan, زینت دادن zínat dádán, تزیین نمودن tazyín nimúdan, مزین ساختن tirázidan, طرازدن muzayyan sákhtan.

DECORATION, *vide* ADORNMENT.—(of honour) نشان nishán.

DECORATOR, آراینده áráyindah, مزین muzayyin, پیراینده piráyindah.

DECOY, پرمشته parmushtáh.—(decoy-bird) مرغ دام murgh-i-dám.

To DECOY, *vide* To ALLURE.

DECREASE (in quality), نقص naks.—(in quantity) نقصان nuksán.

To DECREASE, *vide* To DIMINISH, To LESSEN.

DECREE, حکم hukm, فیصل faisal, انضال inisál, فتوی fatvá, امر amr, سجل sijl, حجت hujjat, سنور sunúr.

To DECREE, امر نمودن amr nimúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, فتوی fatvá dádán.

DECREPIT, ضعیف za'íf, فرتوت fartút.

DECREPITUDE, ضعیف za'íf, فرتوتی fartútí, ضعف za'f.

To DECRYPTER, تاویل نمودن ta, víl nimúdan.

To DEDICATE (*consecrate*), تبرک تبرک tabarruk nimúdan, مقدس mukaddas sákhtan, تخصیص takhsís nimúdan, اختصاص منزه کردن munazzah kardan.

To DEDUCE, تفریع نمودن tafri' nimúdan.

To DEDUCT, منها کردن minhá kardan, کم کردن kam kardan.

DEDUCTION, استدلال istidlál. (*Vide* SUBTRACTION.)

DEED, عمل کار kár, کردار kirdár, 'amal, منع فعل san.—(written) دستاویز dast-ávíz, هجت hujjat.—(of gift) هبه نامه hibah-námah.—(of sale) قبالة kabálah, بایعنامه bai'-námah, ناسچه kabálah-námchah.

To DEEM, دانستن danistan, انگاشتن angáshtan.

DEEP, عمیق 'amík, ژرف zharf, قول kaul.—(the deep, sea) لجه hujjah.

DEER, گوزن gavazn.—(antelope) آهو áhú, هزال ghazál.

To DEFACE, محو کردن mahv kardan, ستردن suturdan, پاک کردن pák kardan, ضایع کردن zá'í kardan.

DEFAMATION, هتک عرض hatk-i-'irz, افترا iftirá.

To DEFAME, هتک عرض کردن hatk-i-'irz kardan.

DEFAULT (*failure*), نقص naks, قتل killat, عدم 'adam, قصور kusúr.

DEFEAT, شکست shikast, هزیمت hazímat.

To DEFEAT, هزیمت دادن hazímat dádán, شکست دادن shikast dádán.—(to be defeated) خورده شدن shikast khwurdan.

DEFECT, *vide* FAULT, BLEMISH.

DEFECTIVE, ناقص ná-tamám, ناقص nákis, مقصر mukassar.

DEFENCE, حفاظت hifázat, حفظ hifz, پناه panáh.

To DEFEND, حمایت دادن himáyat dádán, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, میانیت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat

nimúdan. — (excuse) معذور کردن
ma'zúr kardan اعتذار نمودن i'tizár
nimúdan.

DEFENDANT (at law), مدعی الیه
mudda'á ilaibi.

DEFENDER, حامی hámí, حافظ háfiz,
دستگیر dast-gír. — (of the faith)
غازی ghází.

DEFENSIVE, تدافع tadáfu', دفاع
difá'.

To DEFER, vide To DELAY.

REFERENCE, اعتبار itibár, تواضع
tavázu', احترام ihtirám.

DEFERRED, معوق mu'ajjal, موأجل
mu'avvak, در تعویق افتاده dar ta'vík
uftádah, تاخیر کرده ta'khír-
kardah shudah. — (to be deferred)
bi-ta'khír uftádan.

DEFICIENCY, نقص taksír. (Vide
DECREASE.)

DEFICIENT, کم kam, قاصر kásir.

DEFILE (narrow pass), تنگ راه
tang-ráh, گردن kutal, گاردان
gardan, شهاب sha'h, گادوك gadúk.

To DEFILE, یکی یکی yakí yakí
ámadan. — (stain) آلودن álúdan,
ملوث ná-pák kardan, نا پاک کردن
mulavvas sákhtan, نجس
najs kardan.

To DEFINE, شرح کردن sharh kardan,
بیان بیان bayán kardan.

DEFINITE, محدود mahdúd, معرور
ma'rúf, مقرر mu'ayyan, مقرر
mu-karrar.

DEFINITION, تعریف ta'ríf, وصف
vasf, تفصیل tafsíl.

DEFINITIVE, vide DECISIVE.

DEFLEXION, انعطاف in'itáf.

To DEFLOWER, بکارت کردن
izálah-i-bakarat kardan.

DEFORMED, چولای chulák, چولاغ
chú-lagh, معیوب ma'yúb.

To DEFRAUD, فریفتن fríftan, فریب
firíb dán, خوراندن gúl zadan,
خوار کردن ghadar nimúdan, حیل
hílah kardan.

DEFUNCT, vide DEAD.

To DEFY, به مبارزت طلبیدن bi-mubá-
razat talbídan, دعوت جنگ کردن
da'vat-i-jang kardan. — (brave, or

slight) vide To DESPISE, To
OPPOSE.

DEGRADATION, vide DISGRACE
BASENESS.

DEGRADED, vide ABANDONED. —
(military term) از رتبه انداخته az
rutbah andákhtah, پست گردانیده
past gardánidah.

DEGREE, قدر kadr, مقدار mikdár,
مرتبه martabah, مشابه masabah,
مقابلہ andázah, حد hadd, اندازه
mukábalah, درجه darajah. — (pro-
portion) مناسبت nisbat, تناسب
munásabat, مطابقت mutábakat,
اندازه tasáví, وفق vafk, تناسب
andázah. — (rank) درجه darajah,
جاء, منزلت manzilat, شان shán,
مرتبه martabah, رتبه rutbah, طبقه
tabakah, پایه páyah, قدر kadr.
— (mathematical) درجه darajah. —
(by degrees) قدم قدم kadam bi-
kadam, درجه بدرجه darajah bi-
darajah, بتدریج bi-tadríj, تدریج
tadríjan, پایه پایه páyah páyah,
رفته áhistah áhistah, آهسته آهسته
sang-nak. — (to a degree) بر مرتبه
bar martabah. — (to the last degree)
فوق الغایت fauku'-l-gháyat.

DEITY, vide God. — (Godhead)
الوہیت ulúhíyat.

DEJECTED, vide SAD.

DELAY, درنگی dirí, دیری
tavakkuf ta'khír, مهل mahal,
امہال imhál, تراخی tarákhí, تروانی
ta'víní, تاخیر ta'vík, أنا ana,,
تاخیر ta'anní, تاخیر tahávun, محمول
mukús, مکوث maks, مکث mukús,
دفع الوقت lait u la'all, لا لیت و لعل
daf'u'-l-vakt. — (without delay)
بلا تاخیر bí-dirang, بی درنگ
ta'khír.

To DELAY, در تعویق انداختن dar
ta'vík andákhtan, تاخیر نمودن
ta'khír nimúdan, دیری dirí
kardan, توقف tavakkuf kar-
dan. — (to be delayed) در تعویق
معوق mu'avvak shudan, موأجل شدن

- mu,ajjal shudan, گیر افتادن gir úftádan.
- DELEGATE, مبادر mubáshir. (*Vide also* AMBASSADOR, AGENT.)
- TO DELEGATE, گماشتن gumáshstan.
- DELEGATION, مبادره mubásharah.
- TO DELIBERATE, تدبیر نمودن tadbír nimúdan, استشاره نمودن istishárah nimúdan.
- DELIBERATELY, *vide* INTENTIONALLY.
- DELIBERATION, *vide* THOUGHT, CARE.
- DELICATE, *vide* FINE, SOFT, GENTLE, WEAK.
- DELICIOUS, لذیذ lazíz, مرغوب marghúb, خوشگوار khwush-guvár.
- DELIGHT, لذت lazizat, عشرت 'ishrat, عیش khwushí, شادی shádí, ذوق zauk, لطافت latáfat, صفا safá.
- TO DELIGHT, لذت دادن lazzat dádan, ممنون کردن mamnún kardan.—(*to be delighted*) مخطوط شدن mahzúz shudan, خوش آمدن khwush ámadan. [Generally used with the terminations م, ت, &c., affixed to the first word, thus آمد khwusham ámad, &c.]
- DELIGHTFUL, *vide* PLEASANT.
- DELIMITATION, حدود مشخصه hudúd-i-mufasssalah.
- DELINQUENT, *vide* CULPRIT.
- DELIRIOUS, مدهوش madhúsh, هذیان hazayán.
- DELIRIUM, سرسام sar-sám, هذی hazí.
- TO DELIVER (*up*), تسلیم نمودن taslím nimúdan, تفویض کردن tafvíz kardan, حواله نمودن haválah nimúdan, سپردن sipurdan.—(*set free, save*) آزاد کردن ázád kardan, خلاص کردن rihánidan, خلاص khalás kardan, رها karda kardan, رسته گردانیدن rastah gardánidan, نجات دادن naját dádan.
- DELIVERANCE, رستگاری rastagárí, رها rihá, نجات naját.
- DELIVERY (*goods*), تسلیم taslím.—(*speaking*) تقریر takrír.—(*child-birth*) تولد tavallud.
- DELTA, مصب masabb.

- DELUGE, طوفان tufán, سیلاب sailáb, سیل sail.—(*the Deluge*) طوفان tufán-i-núh.
- DELUSION, *vide* ILLUSION, SHAM.
- DEMAND, درخواست در dar-khwást, طلب talab, مطالبه mutálabah, دعوی d'avá, ادعا iddi'á, استدعا istid'á, اقتضا iktizá.—(*to be in demand*) طالب dáshtan.
- TO DEMAND, *vide* To ASK.
- DEMARCATIION, خط فاصل khatt-i-fásil.
- DEMEANOUR, *vide* CONDUCT.
- DEMENTED, *vide* MAD.
- DEMOISELLE, دختر dukhtar.
- TO DEMOLISH, *vide* To DESTROY.
- DEMOLITION, هدم hadm, خرابی kharábat.
- DEMON, دیو dív, جن jinn, جان jánn, عفریت 'ifrit, غول ghúl.
- DEMONIAC, مجنون majnún, دیوانه dívánah.
- TO DEMONSTRATE, بیان نمودن bayán nimúdan, شرح کردن sharh kardan, واضح کردن vázih kardan.
- DEMONSTRATION, دلیل izhár, دلیل dalíl, برهان burhán.—(*ocular demonstration*) مشاهده musháhadah, عیان 'iyán.
- DEN, غار ghár, مغاره mughárah, صان masán, کمینگاه kamín-gáh.
- DENIAL, انکار inkár, ایا ibá, حاشا hashá, نفی nafy.
- DENOMINATED, مسمی musammá.
- DENSE (*close, thick*), کثیف kasíf, متصل muttasil, جنجال janjál.
- DENSITY (*closeness*), کثافت kasáfat, سطرپی sitabrí, قطر kutr.
- DENTIST, دندان دنداز dandán-sáz.
- DENUDED, مجرد mujarrad.
- TO DENY, تکذیب کردن takzíb kardan, نفی کردن nafy kardan, انکار inkár nimúdan.—(*refuse*) وای dirigh nimúdan, دریغ نمودن vá-dáshtan, باز داشتن báz-dáshtan.
- TO DEPART, روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan.
- DEPARTURE, روانگی ravánagí, رحلت rihlat, جلا jalá, کوچ kúch, سفر safar.

TO DEPEND ON, موقوف بودن maukúf búdan, منوط بودن mauút búdan, منسوب شدن maúsúb shudan, بستن bastah búdan. (*Vide* TO CONFIDE.)

DEPENDENCE, وابستگی vá-bastagí, تعلق ta'alluk, علاقه 'alákah. (*Vide* CONNECTION, RELIANCE, TRUST.)

DEPENDENCY (*part of a state or kingdom*), محال maháll.

DEPENDENT, موقوف maukúf. — (*to be dependent on another person*) متابع muta'allik búdan, متابع بودن mutábi' búdan.

DEPENDENTS (*retinue*), توابع tavábí', لواحق laváhiq, متعلقان muta'al-likán, قایمها tábínbá (*vulg.*) — (*family*) عیال 'iyál, خورنده khw-randah, اهل خانه ahl-i-kbánah.

DEPICTER, چهره کشا chahrah-kashá, صورت سورا surat-ará.

TO DEPOPULATE, ویران ساختن vairán sákhtan, غراب کردن kharáb kardan.

TO DEPOSE (*expel*), اعراج نمودن ikhráj nimúdan, معزول کردن maf-zúl kardan, دفع کردن daf' kardan, راندن rándan. — (*give testimony*) شهادت دادن gaváhi' dádan, نمودن shahádat nimúdan.

DEPOSIT, ودیعت vadí'at, سپرد sípud, حواله amánat, امانت haválah. — (*to keep in deposit*) سپردن mubajjar kardan, نگهداشتن nigah-dáshtan. — (*to put in deposit*) امانت دادن haválah kardan, گذاردن amánat guzárdan, ودیعت تفویض کردن vadí'at nihádan, تفویض tafa'viz kardan.

DEPOSITION, تقریر takrír, بندی zabán-bandí.

DEPOSITOR, امانتدار amánat-dár.

DEPOSITORY, مخزن makhzan, انبار ambár, امانتگاه amánat-gáh.

DEPRAVED, ناه tabáh, خراب kharáb, مفسد muísid, فاسد fásid.

DEPRAVITY, *vide* WICKEDNESS.

TO DEPRECIATE (*trans.*), استخفاف کردن istikhfáf kardan. — (*intrans.*) کاستن kástan.

DEPRESSED, *vide* SAD.

DEPRESSION, فرود رفتگی furúd-raf-tagí. — (*of spirits*), *vide* MELANCHOLY.

TO DEPRIVE, محروم گردانیدن mah-rúm gardánidan, محفوق کردن maf-kúd kardan, جدا کردن jidá kardan.

DEPTH, عمق 'umk or 'umuk, ژرفا zharfá, تگ tak.

DEPUTATION, پیشواز pishváz, مراسله murásalah.

TO DEPUTE, فرستادن firistádan, مبعوث مامور کردن mámúr kardan, مبعوث مامور کردن mab'ús kardan.

DEPUTY, نائب ná'ib, وکیل vakíl, گماشته gumáshtah, قائم مقام ká'im-makám, سرکار sar-kár.

DERANGEMENT, تشویش tashvish.

DERISION, استهزا istihzá, مسخره mas-kharah, تمسخر tamaskhur, سخنه sukhriyah, عجل zahak, توهین tau-hín, خنده khandah, باردی baradí.

DERIVATION, صدور sudúr, اشتقاق ishtikák, اقتباس iktibás.

DERIVATIVE (*word*), مشتق mush-takk, مأخوذ ma,khúdz.

TO DERIVE, بر آوردن bar-ávardan, اگر کردن akhz kardan.

DERVISH (*religious mendicant or ascetic*), درویش darvish, قلندر kalandar. — (*derwish's gown*) دلقí dalk. — (*high cap worn by der-vishes*) تاج táj. — (*cup or calabash for alms, carried by dervishes*) کاشكول kashkúl, كچكول kachkúl.

TO DESCEND, فرود آمدن furúd áma-dan, پائین آمدن pá'in ámadan, نازل شدن bi-zir ámadan, نازل شدن nuzúl kardan, نزول hávil búdan, زوال zavál kardan.

DESCENDANTS (*offspring*), نسل nasl, اولاد khalf, اخلاف akhláf, ایل aulád, آل 'ál, بنی baní, نژاد nizhád, عقبه 'akabah, سلاله sulálah.

DESCENT, نشیب nishíb, شیب shíb, اصل asal, نزول nuzúl. — (*origin*) اصل asal, نسل nasab, تبار tabár, نژاد nizhád.

TO DESCRIBE, تعریف کردن ta'ríf kardan, وصف وصف کردن vaf' kardan, صفت

sifat kardan, بیان کردن bayán kardan, توصیف کردن tausíf kardan.

DESCRIPTION, بیان bayán, تفصیل taf-síl, تکرار takrír, وصف vaf, تخطیط takhtít, تعریف taríf, صفت sifat, تسطیر tastír. — (*beyond description*) کیه بی-وصف نمی آید kih bi-vaf namí - áyaal, بیرون از حد az hadd-i-tausíf birún, بیان خارج از بیان khárij az bayán. (*Vide KIND.*)

DESERT, بیابان biyábán, ویرانه vairánah, دشت dasht, بادیه bádiyah, بیدای baidá, چال chah, قاع ká, تپه tíh, بارگاه barriyah, مفاظ mafazat, کویر sahab. — (*salt desert*) کوبیر kivír, کافه kaffah.

To DESERT, *vide* To ABANDON. — (*run away*) فرار کردن firár kardan, گریختن guríkhthan.

DESERTER, فراری firarí.

DESERTION, فرار firár.

To DESERVE, سزاوار بودن sazávár bú-dan, مستحق بودن mustahakk búdan, لائق شدن lá'ik shudan, واجب شدن vájib shudan, مستوجب شدن mustaujib shudan.

DESERVING, مستحق mustahakk, واجب vájib, قابل kábil, لائق lá'ik, سزاوار sazávár.

DESIGN, اراده irádah, مراد murád, قصد kasat, مقصد maksad, نیت ní-yat, عزم 'azm, آهنگ áhang, آرزو árzú, مدعا gharaz, غرض sar, سر sar, بنا biná, مدد sadad, داعیه dá'iyah. — (*pattern*) نقش naksh.

To DESIGN, *vide* To INTEND. — (*pattern*) نقش کردن naksh kardan.

To DESIGNATE, تسمیه کردن tasmiyah kardan, نام گذاردن nám guzárdan.

DESIGNATION, *vide* NAME.

DESIGNEDLY, *vide* INTENTIONALLY.

DESIRABLE, دلخواه dil-khwáh, دلجو díl-jú, مرغوب marghúb, مقبول makbúl, مطرب matbú. — (*to deem desirable*) صواب دانستن saváb dánistan.

DESIRE, خواهش khwáhish, آرزو árzú,

کام kám, خاطر khátir, مراد murád, هوس irádah, مقصود maksúd, هوس havas, نفس nafs, شوق shauk, اشتیاق ishtiyák, رغبت raghbat, آرزومندی árzú-mandí, امر amal, داعیه dá'iyah. — (*the desires*) اجماع atma'. — (*sexual desire*), شهوت shahvat, نفس nafs, هوس havas.

To DESIRE, خواستن khwástan, آرزو árzú kardan, خواهش داشتن khwáhish dáshtan.

DESIROUS, آرزومند árzú - mand, مشتاق mushtak, هوسناك havas-nák, رغبه rághib, چوبا júya, طمعكار tama' - kár, شائق shá'ik, مستهوى mutashahhí, مشتهى mush-tahí.

To DESIST, باز ایستادن báz-ístádan, توقف کردن vá-mándan, دست بردار شدن dast-bardár shudan, آرامیدن árá-mídan.

DESK (*box containing correspondence, papers, &c.*), پیشکته pish-takhtah. — (*stand for supporting books while reading*) رعل rahl.

DESOLATE, *vide* SAD. — (*place*) خرابه kharábah, ویرانه vairánah.

DESOLATION, *vide* MELANCHOLY.

DESPAIR, نا امیدى ná-umídí, ناامیدى naumídí, قنوط kunút, انكسار inkisár.

To DESPAIR, نا امید شدن ná-umíd shudan, ناامید شدن naumíd shudan.

DESPATCH, محرر nivishtah, محرار muharrar. (*Vide SPEED.*)

To DESPATCH, *vide* To SEND.

DESPERADO, یارمباز yáramaz, یارمباز yarmbáz, بردار و بریر bardár u birau, آذر بین shír-i-bí-pír, آزار bi-zín.

DESPERATE, نا امید ná-umíd, ناامید naumíd.

DESPERATION, بی پروای bí-parvái, یدی yadí. (*Vide DESPAIR.*)

DESPICABLE, *vide* CONTEMPTIBLE.

To DESPISE, خوار دیدن khwár dídan, تحقیر hakír shimurdan, حقارت نمودن tahkír nimúdan, حقارت کردن

hikárat kardan, اهدات نمودن ihá-nat nimúdan, مذمت نمودن ma-zamnat ninúdan, نكوهش نمودن nikúhish nimúdan.

DESPOT, *vide* TYRANT.

DESPOTIC, مستقل mustakill, خود رای khwud-rái.

DESPOTISM, استقلال tasallut, استقلال istiklál, استبداد istibdád, تطاول tatávuł, ظلم zulm.

DESSEET (*candied fruits, &c.*), نقل nukl.—(*dry fruit, nuts, &c.*) آجيل ájil, خشكبار khushkibár.

To DESTINE, نامزد نمودن nám-zad nimúdan.

DESTINY, نصيب nasib, قدر kadar, قسمت kudrat, تقدیر takdír, قسمت kismat, بخت bakht, قضا kazú, طالع táli, سر نوشت sar-nivisht.

DESTITUTE, عاجز بی نوا bí-davá, 'ájiz, مستأصل bí-kas, mus-ta, sal.

DESTITUTION, بی نوايى bí-uavá, 'i, بیچارگی bí-cháragí, عاجزی 'ájizí, فاقه fákah, استیصال istisál.

To DESTROY, نیست کردن níst kardan, معدوم نمودن ma'dúm kardan, تلف az ham rikhtan, از هم ریختن talaf nimúdan, نابود نمودن fána ná-búd gardánidan, فنا fanú kardan, منهدم ساختن munhadim sákhtan, استیصال نمودن istisál nimúdan, پاكش کردن paksh kardan.

DESTROYER, تهاه کار tabáh-kár.

DESTRUCTION, اخلال khalal, اخلال khlál, خسارت khasúrat, قتل katl, اعدام idám.

To DETACH, جدا ساختن jidá sákhtan.

DETACHMENT (*of troops*), دسته dastah.

DETAIL, قرار داد karár-dád.—(*details*) جزئیات juz'iyát.—(*in detail*) علی التفضیل 'alá-'i-tafsíl.

DETAILED, مفصل mufassal.

To DETAIN, باز داشتن báz-dáshtan, وادارتن vá-dáshtan, گیر کردن gir kardan, کسبیل کردن kisil kardan, نگاه داشتن nigáh dáshtan.

To DETECT, *vide* To DISCOVER, To CONVICT.

DETENTION, *vide* IMPRISONMENT.

To DETERIORATE, کاستن kástan, برزوال زایل شدن záil shudan, برزوال رفتن bi-zavál raftan.

DETERIORATION, زوال zavál.

DETERMINATION, عزم 'azm, عزمیت 'azimát, جزم jazm, غرض khauz, تصمیم tasmim. (*Vide* COURAGE.)

To DETERMINE (*resolve*), قرارى دادن karári dádán, مصمم گشتن musam-mim gashtan, تصمیم کردن tasmim kardan. (*Vide* To SETTLE.)

To DETEST, *vide* To ABHOR.

DETESTABLE, مكرره makráh, كره karáh, منفور manfúr, رجز rijs.

DETESTATION, *vide* ABHORRENCE.

DETHRONEMENT, خلع khal'.

DETOUR, عوج 'avaj.

DETRACTION, *vide* CALUMNY.

DETRACTOR, *vide* CALUMNIATOR.

DETRIMENT, ضرر zarar, زیان ziyán, اسیب khalál, نقصان nuksán, آسیب ásb.

To DEVASTATE, غارت کردن ghárat kardan, تاراج نمودن taráj nimúdan, غراب نمودن kharáb nimúdan.

DEVASTATION, غارت ghárat, غرابی kharábí.

To DEVELOP, پیدا نمودن paidá nimúdan, كشف کردن kashf kardan, آشكار کردن áshkár kardan.

To DEVIATE, انحراف نمودن inhiráf nimúdan.

DEVIATION, انحراف inhiráf, تجاوز tá-jávuз.

DEVIL, شیطان shaitán, ابليس iblis, دیو khannás, خطاب khattáf, دیو div.

DEVILISH, شیطانی shaitání.

DEVILRY, شیطنه shaitanat, شیطنه shaitanlik.

To DEVISE, تدبیر کردن tadbír kardan, تمهید کردن tamhíd kardan.

To DEVOLVE, عهده گذارده شدن 'uhdah guzárdah shudan.

To DEVOTE, *vide* To GIVE, To CON-SUME.

DEVOTED (*ap propriated*), مخصوص makhsús, مختص mukhtass, معین mu'ayyan.—(*attached*) مذهب mu-hibb.—(*thing devoted to God*) منذور

manzúr, قربانی mukaddas, مقدس kurbání. — (*bequeathed for religious purposes*) وقف vakf, موقوفه maukúfah. — (*servant*), فدوی fidví, بنده bandah.

DEVOTEE (*religious*), زاهد záhid, عابد ábid, پارسا pársá, گوشه نشین gúshah-nishín, مرتاض murtáz. — (*wandering devotee*) درویش darvish, فقیر fakír, قلندر kalandar, آزاد ázád.

DEVOTION (*picty*), تقوی takvâ, ریاضت riyázat, عبادت 'ibádat, زهد zuhd.

To DEVOUR, بلعیدن bal'idán, خوردن khuridan.

DEVOUT, معتكف mu'takif, متقی muttakí, خدا ترس khudá-tars.

DEW, شبنم shab-nam, ذلّه zhálah.

DEW-LAP, غبغب ghabghab.

Dexterity, *vide* SKILL.

DEXTEROUS, چابك chábuk, دستكار dast-kár, قابل kábil, زرنگ zaring, چست chust.

DIABETES, ملس البول salasu-'l-baul.

DIABOLIC, *vide* DEVILISH.

DIADEM, *vide* CROWN.

DIAGNOSIS, تشخیص tashkhis.

DIAGRAM, نمونه nimúnah.

DIAL, دائره هندی dá'irah-i-hindí, درجات دائره ماعتی dá'irah-i-sá'atí, درجاة daraját.

DIALECTICS, علم منطق 'ilm-i-man-tik.

DIALOGUE, جواب سوال javáb-su'ál, گفتگو guftugú, مکالمه mukálamat.

DIAMETER, قطر kutr.

DIAMOND, الماس almás.

DIARRHŒA, اسهال is-hál, جریان شكم jiryán-i-shikm, زحیر zahír.

DIARY, سفر نامه safar-námah, روز نامه rúz-námah.

DIBBLE, بیلچه bílchah.

DICE, ششدر shish-dar, جنك jung, كعب ka'b. — (*one die*) كعبه ka'bah, طاس tás.

DICTATE, امر ighrá, تحریر tahrík.

To DICTATE (*letter, &c.*), املا کردن imlá kardan.

DICTATION, املا imlá.

DICTION, نطق nutk, تلفظ talaffuz.

DICTIONARY, لغت lughat, فرهنگ farhang.

DIE (*stamp*), سكه sikkah, مهر muhr.

To DIE, مردن murdan, فوت فوت faut shudan, وفات وفات vafát kardan, گشتن gashtan. [Also expressed by various phrases, such as: جان را تسلیم کردن ján-rá taslím kardan (*to resign life*); لبیک اجابت bi-rahmat-i-iláhi paivastan (*to be received into God's mercy*); لبیک اجابت labaik-i-ijábat guftan (*to pronounce the word of acceptance*); سر بزمه تراب کشیدن sar bi-tírah-i-turáb kashidan (*to withdraw one's head into the darkness of the grave*); دنیا را وداع کردن dunyará vidá' kardan (*to bid adieu to the world*), &c.]

DIET, غذا ghizá, غذا ghadá, طعم ta'm, طعمه tu'mat.

DIFFERENCE, تفاوت tafá-vut, فرق fark, اختلاف ikhtiláf, توفیر taufír (*vulg.*). [This last word properly signifies increasing, multiplying.] — (*misunderstanding*) كثرت آراء kásrat-i-árá, اختلاف آراء ikhtiláf-i-árá.

DIFFERENT, متفرق mutafarrík, جدا 'alá-hiddah, علیحده jidá, مختلف mukhtalíf, متباين muta-bayin, مغایر mugháyr, لا همنا ná-ham-tá, و var (*vulg.*). — (*to be different from*) تفاوت داشتن tafá-vut dáshtan (bi).

DIFFICULT, مشکل mushkil, دشوار dushvár, سخت sakht, شاق shákk, صعب sa'b, متعذر muta'azzir.

DIFFICULTY, اشكال mushkilí, اشكال ishkal, دشواری dushvárí, عسرت 'usrat, سختی sakhtí, صعوبت su'ubat. — (*with difficulty*) بوجهی bi-vajhí-i-sa'b.

To DIFFUSE, افشاندن afshándan, ریکتن rikhtan, پاشیدن páshidan, نشر نمودن parúkandan, پراکندن

nashr nimúdan, منتشر ساختن
muntashir sákhtan.

DIFFUSELY, علی وجه التّطویل 'alá vajhu-'t-tatvîl.

DIFFUSION, نشر انتشار intishâr, nashr.

To DIG, کندن و کوب کردن kand u kûb kardan, کندن kâvidan, کندن kan-dan, کافتن nuts kardan, کافتن kâftan.—(excavate) حفر کردن hafr kardan, کاودن kâvidan.—(up) در آوردن bar-kardan, در آوردن âvardan.

To DIGEST, هضم کردن hazm kardan, گواریدن tahlîl kardan, گواریدن guvâridan, حل کردن hall kardan.—(to be digested) رختن tahlîl raftan, هضم شدن hazm shudan.

DIGESTION, هضم hazm, گوارش gu-vârish, تحلیل tahlîl.

DIGESTIVE, گوار guvâr.

DIGNIFIED, معزز mu'azzaz, با هیبت bâ-haibat.

DIGNITY, جاه jáh, شان shân, سرافرازی sar-afrazî, سرفرازی sar-îarâzî, دولت daulat, حشمت hashmat, شوکة shukûh, مرتبة martabah, رفعت mansab, شرف sharaf, اعلیٰ ikbâl, جلال jalâl, اعلیٰ a'la, قدر kadar, عزت izzat, تشخص tashakhkhus.

DIGRESSION, احراف inhirâf.

DIKE, vide DITCH.

DILAPIDATIONS, خراب kharâb.

To DILATE, مبسوط کردن mabsût kardan.

DILATION, تضییع tafsil, اطباء t'nâb.

DILATORY, vide LAZY.

DILEMMA, vide DIFFICULTY.

DILIGENCE, توجه tavajjuh, اهتمام ihtimâm, جهد tan-dihî, جهد jahd, جد jidd, اشتغال ishtighâl.

DILIGENT, متوجه mutavajjih, ساعی sâ'î, مفید mukayyad, سرگرم sar-garm.—(to be diligent) اهتمام ihtimâm nimúdan, متوجه mutavajjih búdan, سرگرم sar-garm búdan.

To DILLY-DALLY, دفع الوقت کردن daf'u-'l-vakt kardan, دلدل کردن dildil kardan, لیت و لعل کردن lait u la'all kardan.

DIM, vide OBSCURE, DARK.

To DIMINISH (grow less), کاستن kastan, کم شدن kam shudan.—(make less) vide To LESSEN.

DIMINUTION, vide DECREASE.

DIMINUTIVE, vide SMALL.—(gram-matical term) مصغر tasghîr, مصغر musaghghar.

DIMPLE, چاه châb.

DIN, vide NOISE (clamour).—(din of battle) دین دار و گبر dâr u gîr, هائی há, í hú, í.

To DINE, شام خوردن shâm khur-dan.

DINING-ROOM, سفره خانه sufrâh-khânâh.

DINNER (at noon), چاشت chásht.—(at night) شام shâm.

DINT (bruise), گود gaud, تو رفته tú-raftah.—(by dint of) از بس az bas, از کثرت az kasrat.

To DIP, فرو بردن furú burdan, غیسانیدن khísánidan.

DIPLOMA, نامه nâmah, برات barât.

DIPLOMACY, ایلچیگری ilchî-garî.

DIRECT, مستوی mustavî.

To DIRECT, ارشاد نمودن irshâd ni-múdan.

DIRECTION (of a letter), سر نامه sar-nâmah, نام و نشان nâm u nishân, نام nâm u nakâm.—(place) جانب taraf, سمت samt, طرف janib, سو sú.—(guiding) راهنمایی rah-nimá, í, راهبری rah-barî, هدایت hidâyat.

DIRECTLY, الاں al'ân.

DIRECTOR, مدیر mudabbir, مدیر mu-dîr, سرکار râ'is, سرکار sar-kar.

DIRGE, مرثیه marsiyah.

DIRHAM, درهم dirham.

DIRT, چرک chir, لجن lajan, ادباری idbârî, کسافت kasâfat, دوسمت dusûmat.

To DIRT, چرکیدن chir-kidan, از صفا افتادن.—(to get dirty) از صفا افتادن az safâ uftâdan, نا پاک ná-pák shudan, ملوث شدن mulavvas shudan, کسیف شدن kasîf shu-dan.

DIRTY, چرکین chirkin, کسیف kasîf, نا پاک ná-pák, غلیظ ghalîz. [This

latter term is now applied only to fluids clotted or thickened.]
 DISABLED, عاجز 'ájiz, ná-taván.

TO DISAGREE, اختلاف کردن ikhtiláf kardan, مختلف شدن mukhtalíf shudan.

DISAGREEABLE, نا پسند ná-pasaud, نا موجد ná-makbúl, نا موافق ná-muvajjah.

DISAGREEMENT, اختلاف ikhtiláf. (Vide also DIFFERENCE, DISPUTE.)

TO DISAPPEAR, غائب شدن ghá'ib shudan, نا پدید شدن ná-padíd shudan.

DISAPPEARANCE, غیبت ghaibat.

DISAPPOINTED, نا مراد ná-murád, نا كام ná-kám, محروم mahrum, مایوس máyús, بینصیب bí-nasíb, مخذول makhzúl.

DISAPPOINTMENT, محرومیت mahrú-míyat, نا امیدى naumídí, دلشکستگی díl-shikastagí.

TO DISAPPROVE, بد شمردن bad shi-murdan, انكار داشتن inkár dáshtan.

TO DISARRANGE, غلط نمودن takhlít nimúdan.

DISASTER, vide CALAMITY.

TO DISAVOW, نفی کردن nafy kardan, انكار حاشا háshá kardan, انكار کردن inkár kardan.

DISAVOWAL, انكار inkár, نفی nafy, حاشا háshá.

TO DISBURSE, vide To SPEND.

DISBURSEMENT, مصرف masraf, مخرج makhraj.

DISC, قرص kurs.

TO DISCARD, vide To ABANDON.

TO DISCERN, در یافت کردن dar-yáft kardan, از غیب دانستن az gha'ib dánistan, فهمیدن fahmídan.

DISCERNMENT, امتیاز tamíyz, فراسات frásat, فطانت fatánat, بصیرت basírat, ذهن zihn, هوشمندی húsh-mandí.

DISCHARGE (receipt), ابرائی zimmat, ibrá'í-i-zimmat.

TO DISCHARGE (dismiss), اخراج کردن íkhráj kardan, جواب دادن javáb dádan, بیرون کردن bírún kardan,

بر طرف ma'zúl kardan, معزول کردن bar taraf kardan. (Vide To PERFORM.)—(a debt) مشرورع ادا kardan, مازرugh kardan, ادا kardan, کاری سازی نمودن kár-sázi nimúdan.—(a gun) خالی khálí kardan.—(a load) تخفیف نمودن takhfíf nimúdan.

DISCIPLE, تلمیذ muríd, مرید talimíz, حواری shágird.—(of Christ) havá'í.

DISCIPLINE, انتظام nizám, نظام inti-zám, ضبط و ربط zabt u rabt.

DISCIPLINED, با نظم bá-nazm.

TO DISCLOSE, بمیدان آوردن bi-maidán ávardan, کشف کردن kashf kardan, ظاهر ساختن zahír sákhtan.

DISCONTENT, نا رضامندی ná-rizá-maudí, بیزاری bízárí, بی حضوری bí-huzúrí.

DISCONTENTED, متضرر mutanaaffir, مکرر ranjídah, رنجیده ránjídah, مکرر mukaddar, ملول malúl, دلنگ dil-tang, نا خوشنود ná-khwushnód, نا راضی ná-rází, بی حضور bí-huzúr.

DISCORD, فتنه ikhtiláf, اختلاف fitnah, ستیزه sitízhah.

DISCORDANT, نا ساز ná-sáz.

DISCOUNT (abatement), تنزیل tanzíl, کمی vazí'at, رعایت ri'ayat, کمی kamí.—(to allow a discount) کم کردن kam kardan, رعایت رعایت kardan, پائین گذاردن pá-pá'ín guzárdan (vulg.).

DISCOURSE, vide SPEECH (harangue).

TO DISCOVER (find out), در یافت پیدا کردن dar-yáft kardan, استدراک نمودن istid-rák nimúdan, یافتن yáftan, استنباط istimbát kardan, ملتفت شدن multafit shudan.—(display) اظهار kashf kardan, آشکاره کردن áshká-rah kardan.

DISCOVERER, یابنده yábandah, کشف kashf - kunandah. (Vide INVENTOR.)

DISCOVERY, کشف kashf. (Vide INVENTION.)

DISCREET, با تمیز bá-tamíyz, با بصیرت bá-basírat, با فراسات bá-frásat.

DISCRETION, تمیز tamyíz, تدبیر tad-bír, بصیرت basírat.

To DISCRIMINATE, تمیز کردن tamyíz kardan.

DISCRIMINATION, تباین tabáyun, امتیاز imtiyáz, تفریق tafrík.

To DISCUSS, رد و بدل شدن radd u badl shudan, مذاکره muzákarah kardan.

DISCUSSION, مذاکره muzákarah, قبل kil u kál.

DISDAIN, vide CONTEMPT.

To DISDAIN, vide To DESPISE.

DISDAINFUL, مستغنی mustaghni, متکبر mutakabbir.

DISEASE, vide COMPLAINT.

DISEASED, مریض maríz.

To DISFIGURE, تبدیل صورت نمودن tabdíl-i-súrat nimúdan, دیگرگون tabdíl-i-súrat nimúdan, خراب کردن dígar gún kardan, خراب kharáb kardan. (Vide To INJURE.)

DISGRACE, بی حرمتی rusvá, بی بی-hurmati, بی-áb-rú, بی-áb-rú, عار níng, بی-ízzatí, عار níng, فضیحت fázihat, بد نامی fázihat, تفضیح tafzih.

To DISGRACE, فضیحت کردن fazíhat kardan.

DISGRACEFUL, رسوا rusvá.

DISGUISE, تبدیل tabdíl.

To DISGUISE, تبدیل نمودن tabdíl ni-múdan.

DISGUST, نفرت nifrat, کراهیت karáhiyat, بیزارى bízarí.

To DISGUST, بیزار نمودن bízar nimúdan, تنفییر نمودن tanfíir nimúdan.

DISGUSTING, مغص mughass, مکروه makrúh, نفرت nifrat-angiz.

DISH, ظرف zarf (pl. ظروف zurúf), طبق dúrí.—(wooden dish) tabak.—(tray) مجموعه majmú'ah, سینی síní.—(plate) بشقاب bush-káb.—(large plate) قاب káb, نیمچه nínichah, لنگری langarí (hind.).—(dish-clout) صافی sáfí.—(of food) خورش khwurish, طعام ta'am.—(made dish) مهیا muhayyá.—(hot dishes) غذائی گرم ghizá, í-i-garm-pakhtah.

To DISHEARTEN, ترسانیدن tarsání-dan, دل‌تنگ کردن díl-tang kardan, انداز نمودن inzár nimúdan.

DISHONEST, بی ایمان bí-imán, بی دیانت bí-divánat, فریبنده firíban-dah, حیلہ híláb-báz.

DISHONOUR, ذلت zillat, عیب 'aib, آبرو hatk-i-áb-rú.

To DISHONOUR, تحقیر نمودن tahqír nimúdan.—(a bill) بر گشت کردن bar-gasht kardan, زدن va-zadan.

To DISINHERIT, از میراث محروم az mírás mahrúm sákhtan.

DISINTERESTED, بی عرض bí-gharaz, صادق khális, صادق sádik.

To DISJOINT, قطع کردن kat' kardan.

DISJUNCTION, انقطاع inkitá'.

DISJUNCTIVE PARTICLE (in grammar), حرف تردید harf-i-tardíd, حرف استننا harf-i-istisná.

DISK (round surface), قرص kurs, گرده girdah.

DISLIKE (aversion), ابراء íbá, اعراض í'ráz, نفرت nifrat, تنفر tanaffur, کراهیت karáhiyat.

To DISLIKE, مکروه داشتن makrúh dáshtan.

To DISLOCATE, جابجا کردن já-bi-já kardan.—(to be dislocated, a bone or limb) در رفتن dar raftan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOCATION, بیرون رفتن bírún raf-tan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOYAL, عامی 'ásí, طاغی tághí.

To DISMAY, vide To FRIGHTEN.

To DISMISS, vide To DISCHARGE.

DISMISSAL (leave to go), رخصت rukhsat.—(discharge) اراج íkh-ráj, جواب javáb, نفی nafy.

DISMISSED, معزول ma'zúl.

To DISMOUNT, فرود آمدن furúd ámadan, پائین آمدن pá, ín ámadan, پیاده شدن piyádash shudan.

DISOBEDIENCE, نافرمانی ná-firmání, سرکشی 'ínád, سر sar-kashí, معصیت ma'siyat.

DISOBEDIENT, نافرمان ná-firmán, بردار ná-firmán-bardár, سرکش mu'ánid, سر sar-kash, عاق 'ák.

To DISOBEY, سرکشی کردن sar-kashí kardan, سر از اطاعت کشیدن sar az itá'at kashídan, عاقی شدن ákk shudan.
 DISORDER, پریشانی paríshání, عدم نظام 'adam-i-nizám, تشویش tasl-vish. (Vide COMPLAINT.)

To DISPARAGE, تعییب کردن ta'yíb kardan.

DISPARITY, تفاوت táfá'ut, فرق fark.
 To DISPEL, رفع کردن raf' kardan, دور کردن dúr kardan.

DISPENSATION, (distribution, ordering), تقسیم taksím, توزیع tauzí'.—(method of Providence) انتظام intizám, نظارت nazárat, توفیق taufík. —(licencs) vide LEAVE, EXCUSE.

To DISPENSE, vide To GIVE, To DISTRIBUTE.—(to dispense with) صرف نظر نمودن sarf-i-nazar shudan, قطع نظر نمودن kat'-i-nazar nimúdan.

To DISPERSE, متفرق کردن mutafarrík kardan, تفریق نمودن tafrík nimúdan, پراکنده ساختن parákandah sákhtan, بر باد دادن bar búd dádan.

DISPERSED, پراکنده parákandah, منتشر muntashir, تار مار tár-már. (Vide SCATTERED.)

DISPERSION, پراکندگی parákandagí, تفرق tafarruk.

To DISPIRIT, بی دل ساختن bí-díl sákhtan.

To DISPLAY, vide To DISCOVER, To SHOW.

DISPLEASED, کجخلقí kaj-khulk, متنفّر mutanaffir, مکرر mukaddar, آزرده ázurdah, رنجیده ranjídah, بیزار khishm-nák, تیره tírah, دشمنان khishm-nák.—(to be displeased) بد آمدن bad ámadan. [Generally used thus: I am displeased, &c., بدم badam ámad.]

DISPLEASURE, تندر takaddur, آزردگی ázurdagí, بیزاری bízarí, تنفر tanaf-fur.

To DISPORT oneself, بازی کردن bázi kardan.

DISPOSABLE, متصرف mutasarraf, منصرف munsarif.

DISPOSAL (power, free will), اختیار ikhtiyár, استقلال istiklál. —(at one's disposal) در دست dar dast.

To DISPOSE, vide To ARRANGE.

To DISPOSE of, vide To SELL.

DISPOSED, vide INCLINED.

DISPOSITION, vide INCLINATION, TENDENCY, TEMPER, ORDER.

DISPUTANT, مباحث mubáhis.

DISPUTE, نزاع da'vá, نزاع nízá', مناقعت munáza'at, قضیه kazíyah, جدال jidál, مجادله mujádalah, لجاج lajáj, خرخشه kharkhishah, مباحثه mubáhasah, شلتاق shalták, ستیزه sitízah, ستیزگی sitízagí, هلوک shuluk (vulg.).

To DISPUTE, مباحثه در پیوستن mubáhasah dar paivastan, بحث نمودن bahis nimúdan.

DISQUIET, آشوبتگی áshúftagí, رنج rauj.

DISREGARD, تغافل tagháful, چشم پوشی chashm-púshí, افعال íhmál.

DISRESPECT, بی عزتی bí-'izzatí, بی ساختگی bí-sákhtagí.—(to treat with disrespect) حقارت کردن hakárat kardan.

DISRUPTION, عرق khark, نقض nakz. (Vide also BREACH.)

To DISSECT, تشریح کردن tashríh kardan.

DISSECTION, تشریح tashríh, انفصال infisál.

To DISSEMBLE, ریا کردن riyá kardan, بهانه نمودن bahánah nimúdan.

To DISSEMINATE, vide To SCATTER.

DISSEMINATION, نشر nashr, انتشار intishár.

DISSENTION, غائله ghá'ilah.

DISSERTATION, vide SPEECH (harangue).—(essay), رساله risálah.

To DISSIMULATE, دروغی نمودن dúrugí nimúdan, مدارات نمودن mudaráat nimúdan, بهانه کردن bahánah kardan, تقلید کردن taklíd kardan.

DISSIMULATION, مدارات mudaráat.

To DISSIPATE, دفع کردن daf kardan. (Vide To SQUANDER, To SCATTER.)

DISSIPATION, *vide* DEBAUCHERY.

DISSOLUTE, *vide* ABANDONED (shameless).

DISSOLUTION, نقش انحلال inhi-lál. (*Vide* DEATH.)

DISSOLVANT, گدازنده gudázandah.

TO DISSOLVE, *vide* TO MELT, TO DISPERSE.—(a *neting*) (trans.) منحل ساختن munhall sákhtan, حل نمودن hall nimúdan.—(in-trans.) انحال یافتن inhi-lál yáftan.

DISSONANT, *vide* DISCORDANT.

TO DISSUADE, انذار نمودن inzár nimúdan, منع کردن mana' kardan, بازداشتن bázh-dáshtan, وا گردانیدن vá-gardánidan.

DISTAFF, دوک dúk, دوکچه dúkchah.

DISTANCE, دوری dúrí, مسافت masáfát, فاصله fásilah, بعد bu'd, تفاوت tafávvut.—(to keep at a distance) رادد نمودن radd nimúdan.

DISTANT, دور dúr, بعید ba'íd, منباین mutabáin.

DISTASTE, *vide* DISLIKE.

DISTEMPER, مرض maraz.

TO DISTIL (drop), چکیدن chakídan, عرق تراریدن tarávidan.—(spirits) عرق جوهر گرفتن 'arak giriftan, جواهر گرفتن jauhar giriftan.

DISTILLATION, تصعید tas'íd, استقطار istiktár.

DISTINCT, *vide* DIFFERENT, SEPARATE, CLEAR, APPARENT.

DISTINCTION, *vide* DIFFERENCE, HONOUR.

DISTINCTLY (clearly), تفصیلاً tafsílan, عرق تراریدن tarávidan, آشکارا zahiran, آشکارا 'iyánan.

TO DISTINGUISH, امتیاز کردن imtiyáz kardan, تشخیص نمودن tashkhis nimúdan, تفریق ساختن tafrik sákhtan, تباين shinákhtan, تباين tabáyuu nimúdan.—(to distinguish oneself) امتیاز یافتن imtiyáz yáftan, ممتاز شدن mumtáz shudan.

DISTINGUISHED, ممتاز mumtáz, زی هان zí-shán.

TO DISTORT, *vide* TO PERVERT, TO BEND, TO ERR.

DISTRACTED, شیدا shúrídah, هیدا shaidá, حیران hairán, سرگردان sargardán, برآشفته bar-áshuftah.

DISTRESS, *vide* HARDSHIP, MISERY, PAIN, GRIEF, DIFFICULTY.

TO DISTRESS, *vide* TO AFFLICT.—(to distress oneself) خودرا آشفتن khwudrá parishán sákhtan.—(to be distressed) محنت کشیدن mihnat kashídan, رنجش یافتن ran-jish yáftan.

TO DISTRIBUTE, تقسیم کردن taksím kardan, حصه بخشیدن hissah bakhshídan.

DISTRIBUTION, تقسیم taksím, قسمت kismat.

DISTRICT (large tract of country), دیار diyár, کوره kúrah, ناحیه náhiyah.—(smaller division) بلوک bulúk.

TO DISTURB, خلل رسانیدن khalal rasánidan, آهوب انداختن áshúb andákhtan, ازدحام نمودن izdihám nimúdan, مانع آهوفتن áshúftan, مغشوش گردانیدن maghshúsh gardánidan.

DISTURBANCE, *vide* RIOT, QUARREL.

DISTURBED (as a country, town, &c., in a state of anarchy), مغشوش maghshúsh, آشفته áshuftah.—(turbid, as water, &c.) تیره tírah, غلیظ ghalíz, مكدار mukaddar.

DISUNITED, بی اتفاق bí-ittifák.

DISUSED, معطل mu'attal, منسوخ mansúkh.

DITCH, خندق khandak, گود gaud, چاله gaudál, حفرة hufrah, چاله chálah.

DITTO, ایضا aizan.

TO DIVE, غوطه خوردن ghútah khwurdan, غوص نمودن ghaus nimúdan.

DIVER, غوطه خور ghavvás, غوطه خور ghútah-khwur.

DIVERGENCE, اختلاف ikhtiláf.

DIVERS, *vide* VARIOUS.

DIVERSION, انجرااف inhiráf.—(amusement), بازیچه bází-chah, تفرج gasht, تماشا tamáshá, گشت tafarruj, لعب و لعب lahv va la'b, كيف safá, كيف kaif.

To DIVERB (turn off), گردانیدن gar-dánidan, و راندن vá-randan.

To DIVIDE, تقسیم کردن tak-sím kar-dan, در قسمت کردن dú kismat kardan.

DIVIDEND (arith.), مقسوم mak-súm.

DIVINATION, علم عیب ilm-i-ghaib, رمال ramal, فال fá, تفال tafa, ul.

DIVINE, سبحانی subhání, الهی ihí, مقدس مقدس kudsí, مقدس makadís.

To DIVINE, vide To DISCERN.

DIVINER, vide MAGICIAN.

DIVINITY, الوهیت ulúhiyat. (Vide GOD.)

DIVISION, قسم kism, تقسیم tak-sím, توزیع tafriq, تفرقه tafrikah, توزیع tauzí, توجیه taujih. — (in arithmetic) قسمت kismat, تقسیم tak-sím, قسم kasm. — (of an army, river, &c.) شعبة shu'bah. (Vide DISTRICT.)

DIVISOR, مقسوم به maksúm bili.

DIVORCE, طلاق talák. — (reversal of a divorce) رجعت rij'at. — (divorce by mutual agreement) خلع khul, or khal, مبرات mubárat. — (triple divorce, which cannot be revoked) طلاق سه sib-talák. — (the time of probation which a divorced woman must wait before she can engage in a second marriage) عدت 'iddat.

DIVORCED (woman), مطلقة mutal-lakah.

To DIVULGE, vide To REVEAL.

DIZZINESS, vide GIDDINESS.

To DO, ساختن sákhtan, پرداختن pardákhtan, نمودن nimúdan. — (how do you do?) احوال شما چه طور? ahvál-i-shumá chih taur ast, احوال شریف ahvál-i-sharíf, است dimagh-i-shumá chák ast, کیف شما کوك, است kaif-i-shumá kúk ast.

DOCILE, vide TRACTABLE.

DOCILITY, مطاوعت mutáva'at.

DOCK (plant), سلمه ترة sallamah-tarah, ريواس rivás, ليواس livás.

DOCKYARD, کار خانه کشتی سازی kár-khánah-i-kashí-sázi.

DOCTOR (sage), دانا dáná, دانشمند dánish-maud, عالم 'álim, حكيم hakím, فاضل fázil. — (doctors, pl.) افاضل afázil, علماء fulalá, مشايخ mashá, اكابر akábir. — (physician) حكيم tabib (pl. اطباء atibbá), حكيم hakím (pl. حكما hukamá). — (of laws) فقيه fakih, مفتي mufti, ملا mullá, آهل فقه ahl-i-fikah.

DOCTRINE, حكمت hikmat, تعليم ta'lim. — (religious) مذهب maz-hab.

DOCUMENT, دستاویز dast-ávíz, کاغذ kághaz.

DODGE, تمهید tamhíd.

DODGER, تمهید با bá-tamhíd.

DOE, vide DEER.

DOG, سگ sag, كلب kalb. — (hound)

تازی tázi, طوله túlah. — (pet dog)

سگ búji. — (shepherd's dog)

سگ sag - i - gallah. — (watch-

dog) سگ خانه sag-i-khánah. —

(keeper) مستحفظ تازی mustahfiz-i-

tázi, تازیبان tázi-bán. — (star,

Sirius) شعرو al-kalb.

DOGMA, عقیده 'akidah, معالم

ma'álimu-d-dín.

DOLEFUL, حزین hazín, اندوهناك an-

dúh - ná, مهمکین sahm - gín,

غمگین gham-gín, جگرسوز jigar-

súz.

DOLL (plaything, puppet), عروسك

'arúsak, عروسچه 'arúschah, علوچك

'alúchik (vulg.).

DOLPHIN, دلفین dalfín.

DOLT (stupid fellow), خرف khirif,

دولت kaudan, کند kund.

DOMAIN, ملك mulk.

DOME, قبة gumoaz, كنبذ kubbah. —

(raised on open arches) چار طاق

chár-ták.

DOMESTIC (tame), خانگی khánagí,

انسی unsí. (Vide SERVANT.)

DOMICILE, vide ABODE.

DOMICILED, متوطن mutavattin.

To DOMINATE, مسلط کردن musalliat

kardan.

DOMINATION, تسلط tasallut.

DOMINION, *vide* AUTHORITY, POWER, GOVERNMENT, COUNTRY.

DONATION, *vide* GIFT.

DONKEY, *vide* ASS.

DONOR, اءانه دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

DOOR, در dar, دروازہ darvâzah, باب bâb, قاپو kâpû, قاپی kâpî.—(to shut the door) چفت کردن chift kardan.—(door-post) باهو bâhû.—(one leaf of a door) در لنگہ lingah-i-dar.—(folding doors) در کتابی dar-i-kitâbî.—(hall-door) درب darb.—(door-keeper) در بان dar-bân.

DOT, نقطہ nuktah.

DOTAGE, خرافت khirâfat.

DOTARD, خرافت گوی khirâfat-gûi.

DOUBLE, دو دو dú-tâ, چند dú-chand, مضاعف muzâ'af, مثنیل musannâ, دو دو مقابلہ dú-mukâbalah, ضعف zif.

TO DOUBLE, مضاعف نمودن muzâ'af nimûdan, تضعیف نمودن taz'if nimûdan.—(fold) دو دو تا کردن dú-tâ kardan.

DOUBLE-BARRELLED, دو لوله dú-lûlah.

DOUBLE-EDGED (as a sword), دو دمه dú-damah.

DOUBLE-ENTENDRE, ایهام shâm.

DOUBLET, جلیقه jilîtkah.

DOUBT, شبهہ shubbah, گمان gumân, شک shak, or shakk, ریب raib, اشتباہ shâ'ibah, ishtibâh.

TO DOUBT, شک کردن shak kardan, گمان نمودن gumân nimûdan.

DOUBTFUL, مشتبه mushtabih, مبهم mubham.

DOUCEUR, *vide* GIFT.

DOUGH, خمیر khamír, سړهتہ árd-i-sirishtah.

DOVE, کبوتر kabútar, کفتار kaftar, فاختہ hamám.—(turtle) فاختہ fâkhtah, قمری kumrí, تازرو tazarv. [This latter word has usually been taken to signify the pheasant.]—(house, or cote) کبوتر خانه kabútar-khánah.

کفتار kaftar, کبوتر خانه kabútar-khánah, برج کفتار burj-i-kaftar.

DOWN, فرو furú, فرود furúd, پائین pá'in, زیر zír, نشیب nishíb, دامن dâman, دامن dâman.—(of birds, &c.) پر ربه par-i-rizah.—(nap of velvet or cloth) کلك kulk.

DOWNCAST, *vide* SAD.

DOWNWARDS, سرازیر sar-á-zír, نشیب nishíb, شیب shíb, پائین pá'in.

DOWRY (given by bridegroom to bride), مهر صدق sadák, mahr, کابین kabín.—(property which the bride brings with her) جهیز jahíz, جهاز jaház.

DOZE, پینکی pínakí.

TO DOZE, پینکی زدن pínakí zadan, چرت زدن churt zadan.

DRAGOMAN, ترجمان tarjumân, مترجم mutarjim.

DRAGON, آژده azhdahá, آژدر azhdar, ثعبان su'ban, تنین tanín.

DRAGON-FLY, مشخره mashkhourah.

DRAGON'S BLOOD, دم الاغوين damu-'l-akhavain, خون سیاوهان khún-i-siyávushán.

DRAIN, آبراه áb-ráh, آبگذر áb-guzar, بدر رو bi-dar-raw, کارز káríz.—(sink of a house) آبشی áb-shí, آبریز áb-ríz.

TO DRAIN (land, house, &c.), خشك خشك khushk sákhtan.

DRAMA and DRAMATIC, بازی bázi, شبیه shabíb.

DRAPER, بزاز bazzáz.

DRAUGHT (gulp), شرب shurb, جرعة jur'ah, قرت kurt.—(decoction) جوهانده júshándah.—(of a letter, &c.) مسوده savád, سواد savád.—(for money) برات barát, حواله haválah.—(act of pulling) رهگذر هوا rahguzar-i-havá.—(of air) kashish.

RAHGUZAR-I-HAVÁ.

DRAUGHTS (the game), نرد nard. [This game being played with dice, rather resembles backgammon than draughts.]—(draughts-board) تخته نرد takhtah-i-nard.—(draughts-man) مهره muhrah.

DRAUGHTSMAN (drawer), طراح tar-ráh.

To DRAW (*pull*), کشیدن kashídan.

—(*attract*) کشیدن kashídan, جذب

جلب نمودن jazb sákhtan, ساختن

jalb nimúdan. — (*a sword*) بیرون

کشیدن bîrún kashídan, آختن ákh-

tau (*obj.*) — (*extract*) بر آوردن bar-

ávardan, قلع کردن kandan, کشیدن

kal' kardan, بر کشیدن bar-kashí-

dan. — (*paint*) کشیدن kashídan,

انگاشتن tasvîr kardan, تصویر کردن

angáshtan. — (*a foul, &c.*) پاك

pák kardan. — (*to draw up*

an army) صف بستن saff bastan,

نمودن saff-árá, í nimú-

dan. — (*to draw back, show a white*

feather) از میدان گریختن az maidan

guríkh-tan. (*Vide* To WITH-

DRAW, To RETREAT, To QUAIL,

To AVOID.) — (*to draw, as tea or*

other decoction) دم کشیدن dam

kashídan. — (*to draw tight*) به زور

bi - zúr kashídan, سفت

sift kashídan, تنگ کشیدن

tang kashídan.

DRAWER (*of a table, &c.*), خانه khá-

nah. (*Vide* PAINTER.)

DRAWERS, زیر جامه zír-jámah, شلوار

shalvár.

DRAWING, *vide* PICTURE. — (*figure-*

drawing) تصویر اجسام tasvîr-i-

ajsám.

DREAD, *vide* FEAR.

DREADFUL, ترسناك haul-nák, ترسناك

tars-nák, مخوف mukhavif, خطرناك

khatar-nák, هائل há'il, مرهوب

marhúb, مهيب muhib.

DREAM, خواب khwáb, رویا ru, yá.

To DREAM, دیدن خواب khwáb

dídan, در خواب دیدن dar khwáb

dídan, رویا دیدن ru, yá dídan.

DREGS, دود durd, فضل fazlah, خلط

khilt, لای lá'i, سفل sífl. — (*of the*

people) اذئاب الناس aznáb-u-nás.

To DRENCH, تر کردن tar kardan.

DRESS, پوشاك púshák, پوش púshan,

لباس libás, جامه jámah. (*Vide*

CLOTHES.) — (*change of dress*)

واگردان vá-gardan.

To DRESS, پوشیدن púshídan, رخت

پوشیدن rakht púshídan, پوهانیدن

púshánídan, ملبس ساختن mulab-

bas sákhtan. — (*a wound*) مرمم

گذاستن marham guzárdan. —

(*victuals, &c.*) درست کردن durust

kardan, آماده کردن ámadan kar-

dan, طبع کردن tabkh kardan, پختن

pukhtan.

DRESSING, *vide* PLASTER (*for a*

wound).

DRIED (*fruit, &c.*), خشك khushk.

DRIFT, مجموعه majmú'ah. — (*mean-*

ing) معنى ma'ní, مطلب matlab.

To DRIFT, مجموع شدن majmú' shu-

dan.

DRILL (*military exercise*), مشق مرباز

mashk - i - sarbáz, مشق نظام

mashk-i-nizám, نظام تعلیم ta'lím-i-

nizám. — (*ground*) مشق میدان

maidán-i-mashk. — (*instrument*)

مشق miskab.

To DRILL, مشق کردن mashk kardan.

— (*a hole*) سوراخ کردن súrakh kar-

dan.

DRINK (*anything drinkable*), شرب

shurb, مشروب mashrúb, نوشیدنی

núshídaní. — (*intoxicating drinks*)

مسكرات muskirát.

To DRINK, نوشیدن núshídan,

نوش خوردن áshámídan, khwúr-

dan. — (*speaking respectfully*) میل

نوش mail firmúdan, نوش فرمودن

núsh-i-ján firmúdan.

DRINKABLE, خوردنی khwurdaní.

DRINKER, نوشنده núshandah. —

(*drunkard*) شرابخور sharáb-khwur,

باده پیمá bádah-paimá.

DRINKING-VESSEL, ظرف آبخوری zarf-i-

áb-khwurí.

To DRIP, قطار شدن takátur shudan,

چکیدن chakídan.

DRIPPING (*fat*), پیه píh, چربی char-

bí. — (*as water*) تراوش tarávish,

قطار takátur.

To DRIVE, راندن rándan. — (*in a car-*

riage) سوار شدن suvár shudan. —

(*away*) راندن rándan, دفع کردن

daf' kardan, دور کردن dúr kardan,

بر گردانیدن bar-gardánídan.

DRIVER, *vide* COACH-MAN.

DRIZZLE, باران نم نم bárán-i-nam-

nam.

- DROLL, مضحك muzhik, با مزه bá-mazah.
- DROMEDARY, بخشنی bukhtí, چهاره jumázah, خمر تند رو shutur-i-tund-raw.
- DROP, قطره katrahi, چكه chakkah.—(pendant) آویزه ávizah.
- TO DROP, چکیدن chakídan, قطره افتادن katrahi katrahi uftádan, ریختن chakkah kardan, چكه کردن ríkh-tan.—(to let go) ول کردن vil kardan. (Vide To FALL.)
- DROPSICAL, مستسقی mustaskí.
- DROPSY, امستقا istiská.
- DROSS (of metal), درد durd, فسله fazlah, فلز filizz, ریم rím.
- DROUGHT, خشکی khushkí, عدم باران 'adam-i-barán.
- TO DROWN, غرق کردن ghark kardan.—(to be drowned) غرق شدن ghark shudan, مستغرق شدن mustaghrak shudan.
- DROWSINESS, پینکی pínakí, چورت churt, خواب آلودگی khwáb-álúdagí.
- DROWSY, خواب آلوده khwáb-álúdah, پینکی زده pínakí-zadah.
- DRUDGERY, منجمت mihnát.
- DRUG, دارو davá, دارو dárú.
- DRUGGIST, عطار 'attár, دارو فروش dárú-furúsh.
- DRUM, دهل duhl, طبل tabl.—(drum-stick) كجك kajak, چركان chaugán.—(kettle-drum) قاره nak-karah, کوس kús, رومین rum, in-khum.—(small drum played on with the fingers) تمباك tumbak, طبل دمباك.—(big-drum), طبل dumbak.—(big-drum) بزرگ سر بازی tabl-i-buzurg-i-sar-bázi.
- DRUMMER, قارچی nakkár-chí, دهل duhl, زن duhl-zan, طبلچی tabl-ál, طبلچی tabl-chí, بالابانچی balábán-chí.
- DRUNK, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور makhmúr, سر گران sar-girán, سر خوش sar-khwush.—(dead drunk) سیاه سیاه siyáh-mast, بد مست bad-mast.
- DRUNKARD, شراب غور sharáb-khwur, می پرست mai-parast.
- DRUNKENNESS, مستی mastí, سر کرانی sar-girání, سر خوی sar-khwushí.
- DRY, خشك khushk, یابس yabis.—(uninteresting) بی مزه bi-mazah.—(thirsty) تشنه tishnah, عطشان 'atshau.—(wine) تلخ talkh, دوش dilsh.
- TO DRY, خشك کردن khushk kardan, خشكانیدن khushkanídan.
- DUAL, تشنيه tasniyah.
- DUBIOUS, vide DOUBTFUL.
- DUCAT (value generally about ten shillings sterling), باجغلی bájughlí, میجر majar, باج اقلی báj-aklí.
- DUCK, اردك úrdak, بط bat, بطاك bataki, مرغابی murgh-ábí.
- DUCT, vide CANAL.
- DUCTILE, نرچ talazzuj.
- DUE (to be paid), دادنی dádaní, واجب الادا wájibu-l-adá. (Vide RIGHT, PROPER, TAX, TRIBUTE.)
- DUEL, vide BATTLE.
- DUGS (breasts), پستانها pistánhá, سدیمن sudymín.
- DULCIMER, سنتور santúr, زنبور zan-tár.
- DULCO-ACID (as the juice of an orange, &c.), میخوش mai-khwush.
- DULL, vide BLUNT, STUPID.
- DUMB, كنگك gung, لال lál, بی زبان bí-zabán, بكیم bakím (pl. بكمان bukmán).
- DUMBNES, بی زبانی bí-zabání, كنجی gungí, بكم bakam, بكامت baká-mat.
- DUN (coloured), سمند samand.—(importunate creditor) متقاضی mutakázi.
- TO DUN (importune), تقاضا کردن takázá kardan, پا پی هدن pá-pai shudan (vulg.).
- DUNG, گوه gúh, گه guh, زبل zibl, براز biráz, فسله fazlah.—(of cows) سرگین sargín.—(of horses) پین pa, in, پین pain, پین pahín.—(of deer, sheep, camels, &c.) پشگل pishkil.—(of birds) چلغوز chalghúz, پیکال píkhál, زلق zilk, فسله fazlah, زل zil (vulg.).—(dried for fuel) پاچك páchak, چله tapálah, تپله tapalah, چله jallah, ساز گار sáz-gár.
- DUNGEON, سیاه چال siyáh-chál, زندان zindán, دستاقخانه dusták-khánah.

DUNG-HILL, مزبلك mazbalah, دمن dumn.

DUPÉ, غبی ghabí, گول gúl, کدون kaudan.

DUPLICATE, مضاعف muzá'af.—(of papers) نقل nakl, دو نسخه dú nuskhah.

DUPLICITY, vide DECEIT.

DURABILITY, بقا baká, پایداری páy-dári, استواری ustuvári.

DURABLE, پایدار páy-dár, قائم ká'im, استوار ustuvár.

DURATION, استمرار istimrár, دوام davám, قرار karár.

DURING, مدام mádám, بین bain, تا tá, آنرا asná, در میان dar miyán, در خلال dar khilál.

DUSK (of evening), تاریکی táríki, ظلمت zulmat, تیرگی tíragí, هفق shafak, شبانگه shabán-gáh, وقت vakt, و میش vakt-i-gurg u mish (literally "Time of wolf and sheep"; French, "Entre chien et loup.")

DUST, خاک khák, تراب turáb, قتر katar, نفع nak', پالم palm.—(flying dust) گرد gard, غبار ghubar.—(gold dust) زرك zarák, طلا rizah-i-tílá.—(to bile the dust) زمین zamin khurdan.—(to dust) تکانیدن gard taká'ídan.—(to dust) گرد افشاندن gard afshándan.—(to kick up a dust) آشوب کردن áshúb kardan.

DUST-HOLE, vide ASH-PIT.

DUSTY, غبار آلوده ghubár - álúdah, مغبر mughbarr.

DUTY, حق hakk, کار kár, پیشه

píshah, ذمه zimmah, منصب mansab, عهده 'uhdah, مبالغه mubtaghá, خدمت khidmat, منیت minnat, عهده va'dah.—(special duty) کار kár - i - mu'ayyan. (Vide CUSTOM, TAX.)—(to perform or fulfil a duty) از عهده کار بر آمدن az 'uhdah - i - kár bar-amadan, انجام دادن ifá'í - i - 'uhdah nimúdan, کار kár bi-já ávardan, وفا vafá bi-va'dah kardan, امر نمودن ijrá'í - i - amr nimúdan, ادائیگی خدمت adá'í - i - khidmat kardan.—(to fail in a duty) از عهده بر نیامدن az 'uhdah bar-nayámadan, از عهده از 'uhdah 'udúl kardan, عدول کردن kutá'hí kardan, قصور کردن kusúr kardan.

DWARE, مردك kutah-kad, خبل khupul (vul.).

TO DWELL, vide TO ABIDE.

DWELLER, متوطن mutavattin, ساكن sákin, باهنده báshandah, مقیم mukim.

DWELLING, vide ABODE.

DYE, رنگ rang, صبغت sibghat.

TO DYE, رنگ زدن rang zadan, رنگین rangín kardan, صبغت نمودن sibghat nimúdan.

DYER, رنگ ریز rang-zan, رنگ rang-ríz, صباغ sabhagh.

DYNASTY, نسل nasl, طبقه tabakah, سلسله silsilah.

DYSENTERY, زحیر is-hál, اسهال zahír.

DYSPEPSIA, vide INDIGESTION.

E.

EACH, هر har, يك bar yak.

EAGER, آرزومند árzú-mand, شوقمند shauk-mand, مشتاق mushták, شائق shá'ik, سرگرم sar-garm.

EAGLE, عقاب 'ukab, نسر nusr, دال dál, قره múd, دالمن dálman, مود múd, قوش karah-kúsh.—(two-headed

eagle, Russian arms) عقاب دو سر 'ukáb-i-dú-sar.

EAR, گوش gúsh.—(of a pitcher or jug) دسته mushtah, سنبله shifá-lan.—(by ear) خواهه khúshah, سنبله sunbulah.—(to put one's fingers in one's

ears) گوش گرفتن gúsh giriftan, پنبه
کردن pambah dar gúsh
kardan. — (to lend an ear) گوش
دادن gúsh dádan. — (to set by the
ears), بار هم زدن bar-ham zadan.
EARLY, زود zúd, زو zú (*vulg.*). — (in
the morning) فجر صبح fajr-i-subh,
سحر گاهی 'alá-'s-sabáh, علی الصباح
sahar - gáhi, صبح زود subh-i-
zúd.
To EARN, مداخل کردن mudákhil
kardan, اندوختن andúkbtan, حاصل
کردن hásil kardan.
EARNEST (*true, really*), حق hakk,
جدّاء fi-'l-hakikat, جدّاء
jiddan, راست rást, یقین yakín. —
(advance of money) پیشگی pisha-
gi, بیعانه bai'ánah, عربون 'urbún,
سلف salaf.
EARNESTLY, بطور جدی bi-taur-i-
jiddi, جدّاء jiddan.
EARNING, تحصیل tahsíl, کسب kash,
اكتساب iktisáb.
EARNING, حلقه گوش halkah-i-gúsh,
گوشواره gúshvárah.
EARTH, خاک khák, زمین zamín, ارض
arz, پالم palm.
EARTHEN, سفالین khákí, سفالین síf-
lín. — (earthenware) از گل az gil,
سفالی sífálí, گلین gílín.
EARTHLY, عالمی 'álami, ارضی arzi.
EARTHQUAKE, زمین زلزله' zalzalah-
i-zamín, تزلزل tazalzul.
EARTHWORK, خاکریز khák-ríz.
EARWIG, گوش خیز gúsh-khazak.
EASE (*facility*), آسانی ásání, سهولت
suhúlat, سلاست salást. — (*repose*)
راحت آرام ásáyish, آرام
ráhat, فراغت farághat. — (at ease)
مراغه muraffahu-'l-bál. — (to
be at ease) آرامیدن آرامídan. —
(to take one's ease) مشغول عیش
بودن mashghúl-i-'aish búdan. —
(to ease oneself) ریدن rídan.
EASILY, آسان ásán, سهلاً sahlán, در
عین صفا dar 'ain-i-safá.
EAST, مشرق mashrik, شرق shark,
مطلع matla'. — (to the east of) در
سمت شرق dar saunt-i-sharkí. —
(the East, country) مشرق زمین
mashrik-zamín.

EASTER, عید فطیر 'id-i-fatír.
EASTERN, شرقی sharkí. — (countries)
بلاد مشرقیه bilád-i-mashrikíyah. —
(languages) السنه شرقیه alsinah-i-
sharkíyah. — (Question) مسله شرق
masalah-i-shark.
EASY, آسان ásán, سهل sahl.
To EAT, خوردن khwurdan, تناول کردن
tanávl kardan. — (*speaking
respectfully*) میل فرمودن mail fir-
múdan, نوش جان فرمودن núsh-i-
ján firmúdan.
EATABLE, خوردنی khwurdaní, قابل
اكل kabil-i-akl.
EATABLES (*provisions*) خوراك khwu-
rák, قوت kút, طعام ta'am, خوراکی
khwurákí (*vulg.*). — (*prepared for
a journey*) زاد zád, توشه túshah.
EAU DE VIE, عرق arak, ماء الحیات
má,u-'l-hayát.
EAVES (*of a house*), طره turrah,
شادروان shádurván.
EBB, زوال zavúl, جزر jazr.
EBONY, آبنوس ábnús.
EBULLITION, vide BOILING.
ECCENTRIC, خارج مرکز khárij-i-mar-
kaz, خارج دائرة khárij-i-dá'irah,
خارج العاده khárij-u-'l-'ádah.
ECHO, صدای مدائی sadá,i-i-kúh, نوب
núf, بنت الجبل bintu-'l-jabal.
ECLAT, vide SPLENDOR.
ECLIPSE (*of sun*), کسوف kusúf,
انكساف inkisáf, كساف kasáf.
(of moon) خسوف khusúf, انكساف
inkhisáf.
ECLIPSED (*sun*), منكسف munkasif.
— (moon) منكسف munkhasif.
ECLIPTIC (*circle*)، شمس طریق tarik-
i-shams, راه آفتاب ráh-i-áftáb.
ECONOMICAL, خانه دار khánah-dár,
کم خرج kam-kharj.
To ECONOMISE, کردن idárat
kardan.
ECONOMY, خانه داری khánah-dá'ri,
باریک بازی barík-rawí.
ECSTASY, وجد vajd, شغف sha'af, بی
خودی bí-khwudi.
EDDY, موج ریزی mauj-rízi.
EDEN, باغ عدن bágh-i-'adan.
EDGE, لب dam, لب lab. (*Vide
BORDER, BOUNDS, TRIMMING.*) —

(to be set on edge, the teeth) کند kund shudan.

EDIBLE, vide EATABLE.

EDICT, تنظیم tanzím, امر amr. (Vide PROCLAMATION.)

EDIFICE, عمارت 'imárat, بنا biná.

TO EDIFY (to improve by teaching, to instruct), معبر نمودن ma'múr nimúdan, تأدیب کردن ta,díb kardan.

EDITON (of a book), اجرا ijrá.

EDITOR (of a book or periodical, &c.), مؤلف mu'allif, مهمم muhtamim, مدبر mudabbir, کارگذار kárguzár, مدیر muharrir, مدیر mudír.

TO EDUCATE, ترتیب کردن tartíb kardan, تربیت کردن tarbiyat kardan, پرورش کردن parvarish kardan.

EDUCATED, مؤدب mu,addab.

EDUCATION, تربیت tarbiyat, تعلیم ta'lím, تأدیب ta,díb, ترتیب tartíb.—(of children) حضانة hizá-nat.

EEL, مار ماهی már-máhi, یلان ماهی yalan-máhi.

TO EFFACE, محو کردن mahv kardan, پاک کردن pák kardan.

EFFACE, منسوخ mansúkh, مندرس mundaris.

EFFACEMENT, ابطال ibtál, محو mahv.

EFFECT, اثر asar, تأثیر ta,sír, نتیجه natíjah, فرع far.—(to produce an effect) تأثیر نمودن ta,sír nimúdan.—(in effect) واقعاً váki'an.—(to this effect) از این قرار az ín karár.

TO EFFECT, vide TO PERFORM.

EFFECTS, vide GOODS.

EFFECTUAL, مؤثر kár-gar, مؤثر mu-assir, مفید mufíd.

EFFEMINACY, رخاوت rakhávát.

EFFEMINATE, زن طبعیت rakhv, زن zan-tabí'at.

TO EFFERVESCE, جوشیدن júshídan, جوش آمدن bi-júsh ámadan.

EFFERVESCENCE, جوش júsh.

EFFICACIOUS, vide EFFECTUAL.

EFFICIENT, vide ABLE, CAPABLE.

EFFIGY, شكل shakl, صورت súrat, مجسمه mujassamah.

EFFORT, کوشش kúshish, سعی sa'í,

کشد kasd, تلاش talásh, اهتمام ihtimán, عزم 'azm, همت himmat, جهد jidd, جهد jahd.—(a great effort) سعی بلیغ sa'í-i-balígh.

EFFUSION, ریزش rizish, سفك safk.—(of blood) سفك safk-i-dam.—(literary) مقاله makálah, فصل fasl.

EGG, بيضه baizah, تخم tukhm, تخم tukhm-i-murgh.—(rotten egg) تخم tukhm-i-lak.—(shell) قشر kishr, پوست púst.—(plant) vide BRINJAL. (Vide also OME-LET, POACHED EGG).

EGLANTINE (sweetbriar), نسرين nis-rín.

EGOTISM, خود پرستی khwud-parastí, خود بخود khwud-bíní.

EGOTIST, or EGOTISTICAL, خود پرست khwud-parast, خود بین khwud-bín.—(to be egotistical) منم زدن manam zadan.

EITHER, یا khwáh, یا yá.

EJACULATION, ذكر هممه ham-hamah - i - zikr, ندا nidá.—(to mutter ejaculations) هممه ذکر کردن hamhamah-i-zikr kardan.

TO EJECT, بیرون کردن bírún kardan, راندان randan.

EJECTMENT, اخراج ikhráj, طرد tarad, نفی náfí, اطراد itrád.

TO ELABORATE, ترتیب دادن dádan, تنظیم نمودن tanzím nimúdan.

TO ELAPSE, طول کشیدن túl kashí-dan, گذشتن guzashtan.

ELASTIC, چونده jibandah.

ELASTICITY, چهندگی jibandagí.

ELBOW, مرفق mirfak, آرنج áranj.

TO ELBOW, غریبه کردن gharbíláh kardan.

ELDER, مهتر mihtar, مہین mihín, اول avval.—(head-man) vide CHIEF.

ELDERS (of the people), مشائخ mashá'ikh, بزرگان buzurgán, اکابر akábir.

ELDEST, بزرگترین buzurgtarín.

ELECT (of God), برگزیده خدا bar-guzídah-i-khudá, خوانده شده خدا khwándah-shudah-i-khudá.

To ELECT, برگزیدن bar-guzídan,
انتخاب نمودن intikháb nimúdan.

ELECTION, انتخاب intikháb.

ELECTRIC LIGHT, چراغ الکتریسته
chirágh-i-alaktrísítah.

ELECTRICITY, كهربایت kah-rubáyat,
الکتریسته alaktrísítah (eur.).

ELECTRO-PLATED, نقره نما nukrah-
nimá.

ELECTUARY, معجون ma'jún.

ELEGANCE, لطافت nazákát, لطافت
latáfát, زینت zínat, ناکات nakát,
حسن husn, قشنگی kashangí.
(vulg.).

ELEGANT (neat), منقه munakkah,
ناز názuk, خوشنما khwush-nimá,
لطیف latíf, قشنگ kashang (vulg.).

ELEGY, مرثیه marsiyah.

ELEMENT, عنصر 'unsur (pl. عناصر
'anásir or عناصر 'anásir).—(the
four elements), چهار عناصر chahár
'anásir, اربع عناصر 'anásir - i -
arba'.

ELEMENTARY, ابتدائی ibtidá'í, جهت
مبتدیان jihat-i-mubtadiyán.

ELEPHANT, پیل píl, فیل fíl.—(saddle
of an elephant) حودۀ haudah, هودج
haudaj.—(driver) پیلان píl-bán.

ELEPHANTIASIS (kind of leprosy),
فیلپا fil-pá, لری larrí, داء الفیل dá,u-
l-fíl.

To ELEVATE, افراختن afrákhtan,
افراشتن afráshtan, بلند ساختن bu-
land sákhtan, بالا کشیدن bálá
kashídan.

ELEVATED, vide EXALTED.

ELEVATION, رفعت rif'at, ارتفاع irtí-
fá', بلندی bulandí, افرازی afrází,
اعلا a'lá.—(hill) هامع shámikh.

To ELICIT, استنباط نمودن istimbát
nimúdan, استدراك نمودن istidrák
nimúdan, ملتفت شدن multaft
shudan.

To ELIMINATE, محذوف کردن mahzúf
kardan, استخراج نمودن istikhráj
nimúdan.

ELISION, حذف hazf.

ELITE, زبدۀ zubdah.

ELIXIR, اکسیر íksír.

ELK, گوزن gauzan.

ELLIPTIC, بیضه baizah, بیضوی baizaví.

ELLIPSIS, مفهوم mafhúm, مقدر mu-
kaddar.

ELM (tree), نارون náravan, ناروند nár-
vand.

ELOCUTION, معانی بیان ma'ání-
bayán, طلاقت talákát.

ELOQUENCE, فصاحت fasáhat, بلاغت
balághat, زبان آوری zabán-ávarí,
طلاقت khwush-kalámí, سخن پردازی
talákát, sukhun-par-
dází.

ELOQUENT, فصیح fasíh, آرور
zabán-ávar, شیرین آدا shírín-
ádá, بلیغ balígh (pl. بلغا bulaghá).

ELSEWHERE, جای دیگر já,i-i-dígar.

EMACIATED, زار و نزار lághir, لاغر
va nizár, نحیف nahíf, مختل
mukhtall.

To EMANATE, صادر شدن sádír shu-
dan, صدور صدور sudúr kardan.

EMANATION, ظهور zuhúr, صدور sudur.

To EMBALM, تحنيط نمودن tahnít ni-
múdan, مومبیا کردن múmiyá kar-
dan.

EMBANKMENT, پشته pushtah, دمدمه
damdamah, بند band.

To EMBARK, بر جهاز رفتن bar jahaz
raftan, در کشتی نشستن dar kashtí
nishastan.

EMBARRASSED, پا در گل pá dar gil,
معتل mu'attal.—(to be embar-
rased) معتل مانند mu'attal mán-
dan, گیر افتادن gír uftádan.

EMBARRASSMENT, اشكال ishkal,
دهشت dihsht, مضایقه muzáya-
kah, مزیح mazík.

EMBASSY, پیغام puíghám, پیام pa-
yám, سفارت sifárat, رساله risálah,
سفارت sifárat - khánah.—
(Secretary of Embassy) vide
SECRETARY.

To EMBELLISH, vide To ADORN.

EMBELLISHMENT, آرایش zíb, زیب
aráyish, زینت zínat, تزیین taz-
yín.

EMBERS, آهگر akhgar.

To EMBEZZLE, دزدی کردن duzdí
kardan, تصرف کردن tasarruf kar-
dan.

EMBLEM, نشان nishán, اشاره ishárah,
علامت 'alámat, کنایه kináyah.

EMBLEMATICAL, علامت 'alámat, نشانه nishánah.

EMBONPOINT, نار پستان nár-pistán, فریبی farbíhí.

EMBOUCHURE, منجر makhraj, بواغ búgház.

EMBRACE, آغوش ághúsh.

To EMBRACE, آغوش کشیدن ághúsh kashídan, بغل گیری کردن baghal-girí kardan, معافه نمودن mu'ana-kah nimúdan, کنار گرفتن kinár giriftan, در در بار گرفتن. (Vide To INCLUDE, To ACCEPT.)

EMBRACING, vide CONTAINING.

EMBRASURE, بار bárú.

To EMBROIDER, نقش دوختن naksh dúkhtan, طرازیدن tirázídan.

EMBROIDERER, مطرز mutarriz.

EMBROIDERY, نقش naksh, قلابدوزی kulláb - dúzí, قیطاندوزی kaitán-dúzí, نقه دوزی bútah, طلاز tiráz.—(gold embroidery) زر دوزی zar-dúzí.

To EMBROIL, گیر آوردن gir ávardan, دو چار کردن dú-chár kardan.—(to become embroiled) گیر آمدن gir ámadan, دو چار شدن dú-chár shudan.

EMBRYO, جنین janín.

EMERALD, زمرد zumurrud, مینو mínú.—(colour) زمرد رنگ zumurrud rang.

EMERGENCY, ضرورت zarúrat, حادثه hádisah (pl. حوادث havádis.)

EMERY, سنباده sumbádah.

EMETIC, دوائی قی davá, í-i-kai, دوائی دواوی, í-i-mustafrih, مستفرغ davá, í-i-mukayyí.

EMEUTE, فتنه fitnah.

EMIGRANT, مهاجر muhájir.

To EMIGRATE, وطن نمودن jalá, í-i-vatan nimúdan, ترك وطن tark-i-vatan kardan.

EMIGRATION, جلائی وطن jalá, í-i-vatan, ترك وطن tark-i-vatan.

EMINENCE (high ground), سر كوب sar-kúb, پشته tappah, پشته push-tah, گریوه girívah, كله kullah. (Vide DEGREE (rank), DIGNITY.)

EMINENCE (term of respect), جناب janáb-i-fazílát-ma,áb.

EMINENT, vide FAMOUS, GREAT.

EMISSION (sending forth), اخراج ikhráj, ارسال írsál, انفاز infáz.—(seminal) انزال inzál, مشع mash'.

EMOLUMENT, نفع naf'.

EMOTION, شغف خاطر shaghf-i-khát-tir.

EMPEROR, شاهنشاه sháhinsháh, سلطان sultán, خاقان khákán.—(of Rome) کایسر kaisar (i.e. Caesar).—(of China) فغفور faghfúr, خاقان khákán.

EMPHASIS, تاکید ta, kíd.

EMPHATICALLY, بطور قطعí bi-taur-i-kat'í.

EMPIRE, vide GOVERNMENT, KINGDOM.

To EMPLOY, نگاه داشتن nigáh dáshtan, استخدام نمودن istikhdam nimúdan, مستخدم ساختن mustakhdam sákhtan.—(to employ oneself) مشغول شدن mushtaghil shudan.—(to be employed, idiom, &c.) موضوع شدن mauzú' shudan.

EMPLOYEE, کار گزار kár-guzár, وکیل vakíl.

EMPLOYMENT, کار kár, بار kár u bár, عمل shughl, عمل 'amal.—(office) عهده 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat.—(out of employment) معزول ma'zúl, بی کار bí-kár.

EMPRESS, قیصر kaisar.

EMPTY, تهی tuhí, خالی khálí, فارغ fárih, پوک púk (vulg.).—(empty-headed) تهی tuhí-maghz, تهی tuhí-dimágh.

To EMPTY, خالی کردن khálí kardan, تهی tuhí nimúdan.—(into, like a river) توی کردن khálí kardan túí.

EMULATION, غیرت ghairat, رشك rashk.—(competition) مجاهده mukábalah.

ENAMEL, مینا míná, کاهی káshí.

To ENAMEL, مینا نمودن míná nimúdan.

ENAMELLED, مینا کار míná, kár.
míná-kár.

ENAMELLER, مینا کار míná-kár,
دوانگر davát-gar.

ENAMOURED, مشعوف shíftah,
mash'uf.

To ENCAMP, خیمه زدن khaimah
zadan, اردو زدن urdú zadan, مقام
کردن makám kardan.

ENCAMPMENT, اردو urdú,
اوتراق úturák, لشکرگاه lashkar-gáh.

To ENCHANT, vide To DELIGHT, To
PLEASE, To FASCINATE.

ENCHANTED, افسون کرده afsún kar-
dah, زده jádú - zadah.—
(pleased) خوشوقت khwush-vakt,
مبتهج mubtahij.

ENCHANTER, افسونگر jádú-gar,
افسونگر afsún-gar, ساحر sáhir,
ساحر sah-hár.

ENCHANTING, دلربا dil-rubá,
دلربو dil-áviz.

ENCHANTMENT, جادوگری jádú,
جادوگری jádú-garí, سحر sihr,
افسون afsún, افسون azímat.—
(fascination of the heart) دلستانی
dil - sitání, دلربایی dil-ávizí,
جانکشی ján-kashí, هیفتگی shíftagí.

ENCIENTE, vide PREGNANT.—(mili-
tary term) خندق khandak.

To ENCLOSE, احاطه نمودن ihátah ni-
múdan, حایر بودن háví búdan,
محاصره نمودن muhásarah nimúdan.

ENCLOSURE, احاطه hayát, ihá-
tah.—(for cattle) اغل ághil,
مرغز marbaz, سول súl.—(a letter,
&c.) ملفوف malfúf, مندرج mun-
darij.

ENCOMIAST, مدیحه سنج madíhah-
sanj, مداح maddáh.

ENCOMIUM, مدیحه madíhah, مدح
madh.

ENCORE, ایضا aizan.

ENCOUNTER, مقابله takábul, مقابل
mukábalah. (Vide BATTLE.)

To ENCOUNTER, دو چار شدن dú-
chár shudan. (Vide To FIGHT.)

To ENCOURAGE, دلآسائی دادن dil-
ásá'í dúdan, تسلی نمودن tasallí
nimúdan.

ENCOURAGEMENT, دلآسائی dil-ásá'í,
تسلی tasallí.

To ENCROACH upon, تجاوز کردن tajá-
vuz kardan, از حد گذشتن az hadd
guzashtan, دخل کردن dakhli kar-
dan.

ENCUMBRANCE, بار bár, حمل haml,
مانع máni'.

ENCYCLOPÆDIA, دائرت العلوم dá,-
iratu - 'l - 'ulúm, دائرت المعارف
dá,iratu-'l-ma'árif.

END (point or tip), سر sar, نوک
nauk.—(conclusion) آخر ákhir,
انجام ákhirat, عاقبت 'ákibat, تمام
itmám, تمام tamám, تمام tatam-
mah, سر sar, انصرام insirám, انتها
intihá, نهایت niháyat, انجام anjám,
ختم khatm, ختم saranjám, خاتمه
khátimah, اختتام ikhtitám, فرجام
farjám, مال ma,ál.—(object)
عاقبت gharaz.—(in the end) عاقبت
'ákibatu-'l-amr.—(to the end)
إلى الآخر ilá ákhirah.

To END, vide To FINISH.—(to end
in) تمام شدن tamám shudan
(bi).

ENDEAVOUR, vide EFFORT, AT-
TEMPT.—(to use one's endeavours)
اhtimámra بعمل آوردن ihtimámra bi-
'amal ávardan, بذل همت کردن
bazl-i-himmat kardan.

To ENDEAVOUR, سعی کردن sá'í kar-
dan, کوشش نمودن kúshish nimú-
dan.

ENDEMIC, مرض متداول marz-i-mu-
tadávil, مرض عمومی marz - i -
'umúmi.

ENDIVE, کاسنی kásnÍ.

ENDLESS, بی پایان bí-páyán, بی نهایت
bí-niháyat, بیلا نهایت bilá-niháyat.

To ENDORSE, مضبوط کردن mazbút
kardan, امضا کردن imzá kardan.—
(a statement) zahah گذاشتن zahah
guzáshtan.

ENDOWMENT (pious bequest), وقف
vakf, خیرات maukúfah, خیرات
khairát.

ENDURANCE, vide BOLDNESS.

To ENDURE, صبر کردن sabr kardan,
بر داشت کردن bar-dásht kardan,
تحمل tákat dáshtan, طاقت داشتن

تاب tahammul nimúdan, تاب آوردن táb ávardan. (Vide To LAST.)

ENEMA, محقن mihkan, حقنه huknah, دستور dastúr, اماله imálah.

ENEMY, دشمن dushman, عداوت 'adúv, or 'aduww, خصم khasm, معاند mu'ánid, غنیم ghaním, مخالف mukhálif, عوان 'aván, حریف haríf, میبغض mulbghiz.

ENERGETIC, متجاهد mutajáhid.

ENERGY, قوت kúvat, or kuvvat, اجتهاد shiddat, غیرت ghairat, اجتihad ijti'hád, شوق shauk.

ENFEEBLED, vide WEAK.

TO ENFRANCHISE, مسلم نمودن mu-sallam nimúdan, آزاد نمودن ázád nimúdan, رستگار کردن rastagár kardan.

TO ENGAGE (take into employ), نگاه معین nigáh dáshtan, داهتن mu'ayyan kardan. — (settle) عهد نمودن 'ahd nimúdan.

ENGAGED, vide BUSY.

ENGAGEMENT, عهده 'uhdah, عهد 'ahd, میثاق mísák, کار kár, وعده va'dah. — (to have an engagement) عهد وعده va'dah dáshtan.

ENGAGING, دلپسند dil-pasand.

TO ENGENDER, تولید نمودن taulíd nimúdan.

ENGINE (machine), آلت alat, منجنیق manjaník.

ENGINEER, مهندس muhandis.

ENGLISH, انگلیسی inglís, انگلیسی inglísí.

TO ENGRAVE, نقش کندن kandan, نقش حاک کردن nakhsh kardan, حاک کردن hakk kardan.

ENGRAVER, حاک hakák.

TO ENGROSS, تحریر نمودن tahrír nimúdan.

TO ENHANCE (raise or increase), زیاد کردن ziyád kardan, افزودن af-zúdan, اضافه نمودن izáfah nimúdan.

ENHANCEMENT, رفع raf', ترقی tarakki, ترقیه tarkiyah. — (enhancement of value of goods, by a fictitious tender of high price; a

misdeemeanour punishable by Muhammadan law) نَجَش najsh.

ENIGMA, معما mu'ammá, رمز ramz, لغز lughz.

TO ENJOIN, vide To COMMAND.

TO ENJOY, لذت بردن or کشیدن burdan, or kashídan, شادمانی mutamatti' shudan, حظ کردن hazz kardan, بر خوردن bar-khwurdan. — (possess) تصرف tasarruf kardan. — (to enjoy oneself) عیش کردن 'aish kardan, دماغ دماغ dimágh kardan.

ENJOYMENT, vide PLEASURE.

TO ENLARGE, وسعت دادن vus'at dádan, بزرگتر کردن buzurgtar kardan.

ENLARGEMENT, توسیع tausi.

TO ENLIGHTEN, روشنایی روشنایی rúshná'í bakhshúdan, روشن کردن raushan kardan, منور کردن munav-var kardan. (Vide To INFORM.)

TO ENLIST (raise soldiers), جمع آوری jam 'ávarí nimúdan. — (take service as a soldier) سرباز شدن sarbáz shudan.

ENMITY, عداوت dushmaní, دشمنی 'adúvat, عداوت 'udván, کینه kínah, کین kín, مخالفت mukhálafat, خصومت mukhásamat, خصومت khusúmat. — (to bear enmity) کین داشتن kín dáshtan.

ENNOBLED, مشرف musharraf.

ENNUI, دلنگی dil-tangí, بیزارى bí-zári.

ENORMOUS, vide BIG.

ENOUGH, کافی bas, کافی káfi. — (exclamation!) بس bas, بسا basá, باشد báshad.

TO ENQUIRE, vide To ASK.

ENQUIRY, تفتیش taftísh, تفتیس tafassus, تفحص tafahhus. (Vide QUESTION.)

ENRAGED, vide ANGRY.

TO ENRICH, غنی ساختن ghaní sákh-tan.

ENSIGN, vide FLAG.

TO ENSLAVE, اسیر کردن asir kardan.

TO ENSNARE, vide To CATCH.

EN SUITE, تبع taba', تابع tábi'.

TO ENTANGLE, پیچانیدن pích-á-

pích kardan, بر هم زدن bar-ham zadan.—(to be entangled) محكم
 بر هم زدن muhkam shudan, زده bar-ham-zadah shudan, گیر
 آمدن gir ámadan.
 To ENTER, اندر آمدن andar ámadan, تو رفتن
 tú raftan, داخل نمودن dakhil ni-
 múdan, در دادن dar shudan.
 ENTERPRIZE, عزیمت 'azímat, مبادرت
 mubádarat.
 ENTERTAINMENT (fíast, &c.), مهمانی
 mihmání, میهمانی míhmání, ضیافت
 ziyáfat, سرور sūr, ولیمه valímah.
 ENTHRONEMENT, اجلاس íjlás.
 ENTHUSIASM, vide ZEAL, INSPIRA-
 TION, GENIUS.
 To ENTICE, vide To ALLURE, To
 TEMPT.
 ENTIRE, کامل kámil, تمام tamám,
 تام támm, مسلم musallam, صحیح
 sahíh, كل kull.
 ENTIRELY, سراسر sar-á-sar, تماما ta-
 máman, بالكل bi-'l-kull, بالكلية
 bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah,
 kullán va kátibatan, قاطبة
 hamah rúí - ham raftah, همه روهم رفته
 kullíyatan, بعینه
 bí'ainihi.
 ENTIRETY, درستی durustí, تمامیت
 tamámíyat.
 To ENTITLE, تسمیه کردن tasmiyah
 kardan.—(entitled) متلقب muta-
 lak kib, موسوم musammá, مسلم
 mausúm.
 To ENTOMB, vide To BURY.
 ENTRAILS, امعاء am'á.
 ENTRANCE, vide ACCESS, DOOR,
 GATE.
 To ENTREAT, vide BEG.
 ENTRÉE, دخول dukhúl.
 ENTRENCHMENTS, استحکامات istih-
 kámát.
 ENTREPRENEUR, هبیه ساز shabíh-
 sáz.
 To ENTRUST, vide To COMMIT.
 ENTRY, دخول dukhúl.
 ENUMERATION, تعداد ta'dád, احتساب
 ihtisáb.
 ENUNCIATION, تعبیر ta'bír.
 ENVELOPE (cover), لفافه lafáfah.

To ENVELOPE, ملفوف نمودن malfúf
 nimúdan, احتمال نمودن ishtimál
 nimúdan.
 ENVIED, مغبوط maghbút, محسود
 mahsúd, رشكبرده, rashk-burdah.
 ENVIOUS, بد چشم bad-chashm, بد
 خواه bad-khwáh, حسود hasúd,
 رشكین rashkín.
 ENVIRONS, گرد و نواح naváhi, گرد
 gird ú navah, حوالی haváli, حوال
 haul u haush, اطراف atráf.
 ENVOY, vide AMBASSADOR.
 ENVY, حسد hasad, رشك rashk, حسرت
 hasrat, غل ghill.
 To ENVY, رشك بردن rashk burdan,
 حسد بردن hasad burdan.
 EPAULETTE, علم 'alam, نشان
 nishán-i-dúsh.
 EPIDEMIC, مرض متداول marz-i-mu-
 tadávil, مرض عمومی marz - i -
 'umúmi.
 EPIDERMIS, بشر bashar.
 EPILEPSY, صرع sar'.
 EPILEPTIC, مصروع masrú'.
 EPILOGUE, خاتمه khátimah (pl.
 khavátim).
 EPIPHANY, تجلی tajallí.
 EPISTLE, vide LETTER.
 EPITAPH, کتابت kitábah, قبر
 kitábat-i-kabr.
 EPITHET, وصف vaf, لقب lakab,
 صفت sifat.
 EPITOME, vide COMPENDIUM.
 EPOCH, عصر 'asr, تاریخ táríkh, دور
 daur, زمانه zamanah.
 EQUAL, مساوی musávi, برابر barábar,
 مطابق nazír, نظیر misál, مثال
 tábíq, زوج zauj, mu, ázi, yak-sán,
 مانند mánand, ham-tá. — (subs.) نظیر
 nazír, ham-tá, هم تا mál, مثل
 'adíl.
 EQUAL, معادل mu'ádil, موازی
 mu, ázi.
 EQUALITY, مساوات musávát, معادلت
 mu'ádalat.
 EQUALIZATION, مساوات musávát,
 تعديل ta'díl.
 EQUALLY, بسویت bi-savíyat, علی
 bará-bar, برابر 'alá-'s-savíyah, السوية
 'alá-'s-savá.

EQUATION (*in arithmetic*), مساوات musávát.

EQUATOR, خط استوا khat-i-istivá.

EQUERRY, میزخو میراخو mír-ákhwur.

EQUESTRIANISM, اسب بازی asb-bází, اسب سواری asb-suvárí.

EQUILIBRIUM (*equipoise*), موازنه muvázanaḥ, معادلت mu'ádalat.

EQUINOCTIAL, معدل mu'addil.

EQUINOX, اعتدال روز و شب i'tidál-i-rúz va shab, اللیل و النهار i'tidálu-'l-lail-va-'n-nahár.

To EQUIP, تجهیز نمودن tajhíz ni-múdan.

EQUIPAGE, *vide* CARRIAGE.

EQUIPMENT, تجهیز tajhíz, کار سازی kár-sází, یراق yarák.

EQUITABLE, *vide* JUST.

EQUIVALENT, *vide* EQUAL.

EQUIVOCAL, مشتبه mushtabih, متشابه mutashábih.

EQUIVOCATION, زبان بازی zabán-bází.

ERA, *vide* EPOCH.

To ERADICATE, از بیخ بر کندن az bíkh bar-kaudan, قلع نمودن kal' nimúdan, جمع کردن kam' kardan, اِستِمال نمودن istísál nimúdan, منزع نمودن munazzi' nimúdan.

To ERASE, *vide* To DEFACE, EF-FACE, SCRATCH OUT.

ERE, تا به tá-bi.

ERECT, راست durúst, راست rást, راست mustakím.—(*penis*) rást.

To ERECT, اُفراشتن afráshtan, بر نصب کردن bar-dáshtan, نصب کردن bar pá kardan, بر پا کردن bar pá kardan, زدن zadan.—(*build*) تعمیر imárat kardan, عمارت کردن ta'mír kardan, بنا کردن biná kardan.

ERECTION, *vide* BUILDING.—(*penis*) rástí.

ERMINE, قاقم kákum.

To ERR, غلط کردن ghalat kardan, سهو کردن khatá kardan, زلت نمودن zallat kardan, رفع نمودن vaz' kardan, —(*to cause to err, to mislead*) بر گردانیدن bar-gardánídan, احباط نمودن ihbát nimúdan,

گمراه کردن gum-ráh kardan, گمراه کردن gum-ráh kardan.

ERRANT, گم راه gum-ráh.

ERRONEOUSLY, سهوا sahván.

ERROR, غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, ضلت zallat, ماضلت mazallat, خط khabt, قصور kusúr, تقصیر taksír.

ERUCTION, آروغ árúgh.

ERUDITE, *vide* LEARNED.

ERUPTION (*on the skin*), بثورات busúrát, آبله ábilah, دانه dānahá.—(*to break out in an eruption*) بثورات busúrát dar-ávardan.

ERYSIPELAS, بثور busúr.

ESCAPE, رستگاری rastagárí, رها rihá, نجات rihá, خلاص khalás, نجات naját.

To ESCAPE, رها یافتن rastan, رها یافتن rihá yáftan, نجات naját یافتن yáftan, خلاصی یافتن khalási yáftan, رها گردیدن rihá gardídan.—(*flee*) فرار کردن guríkhthan, فرار کردن firár kardan, پهلوی تهی کردن pahlú-tuhí kardan.—(*to let escape*) هشتن hishtan.

ESCHEAT, باد آور bad-ávar.

ESCORT, *vide* CONVOY.

ESPECIALLY, خصوصاً khássah, خصوصاً khusúsán, علی الخصوص 'alá-'l-khusús, سیما síyamá, لاسیما lá-síyamá.

ESPIONAGE, جاسوسی jásúsí.

To ESPOUSE, *vide* To MARRY.—(*to espouse the cause of*) جانبداری کردن jānib-dárí kardan.

ESPRIT, قلب kalb.

ESSAY (*article*), مقاله makálah, فصل fasl.—(*Vide* ATTEMPT.)

ESSENCE, جوهر zát, ذات ain, عین jauhar, عرق rúh, عرق arak, خلاصه khulásah, پالوده pálúdah.—(*perfume*) عطر 'itr.

ESSENTIAL, ذاتی jauhari, ذاتی zátí.—(*obligatory*) مفروض mafrúz.

To ESTABLISH, اثبات نمودن isbát nimúdan, وضع کردن vaz' kardan, برقرار نمودن bar-karár nimúdan.

ESTABLISHED, مقرر mukarrar, برقرار bar-karár, منصوب mansúb, مترتب

mutarattib, متمكن mutamakkin,
mu,akkad, قائم ká,im, پایدار
páyadár, ثابت sábit, استوار ustú-
vár, معین mu'ayyan.

ESTABLISHMENT, نصب nasb, تاسیس
ta,sís.—(household) دستگاه dast-
gáh, عیال 'iyál, خدم و حشم kha-
dam va hashm, تابینها tabínhá
(vulg.).

ESTATE (competence of means,
cattle, &c., for which taxes must
be paid), نصاب nisáb. (Vide
INHERITANCE, FIEF, LAND, PRO-
PERTY, WEALTH.)

ESTEEM, حب hubb, مهر mihr, الفت
ulfat, الثقات iltifát, اخلاص ikhlás,
اعزاز i'záz, احترام ihtirám.

To ESTEEM, محترم داشتن muhtaram
dáshtan, مکرم داشتن mukarram
dáshtan, معزز داشتن mu'azzaz
dáshtan, احترام کردن ihtirám kar-
dan.—(deem) محسوب کردن mah-
súb kardan, دانستن dānistān,
شمردن shimurdan.

ESTEEMED, معتبر mu'tabar, محترم
muhtaram.

ESTIMABLE, مرغوب marghúb, عزتمند
'izzat-mand.

ESTIMATE, تخمینه bar-ávard, بر آورد
takhmínah, اندازه andázah. (Vide
VALUE, OPINION.)

To ESTIMATE, بر آورد کردن bar-ávard
kardan, سنجیدن sanjidan.

ESTRANGEMENT, دوری dúrí, بعد
ba'ad.

ESTUARY, خور khaur.

ET CÆTERA (and so forth), و غیره va
ghairah, الخ alikh.

ETERNAL, ابدی abadí, ازلی azalí,
دائم dá,im, دائمی dá,imí, مدام
mudám, جاودان jávidán, صمدی
samadí, صمد samad, سرمدی sar-
madí, جاوید jávid.

ETERNALLY, ابداً abadan, دهره dah-
ran.

ETERNITY (without beginning), ازل
azal, ازلیت azalíyat.—(without
end) ابد abad, ابدیت abadíyat, خلد
khuld, بقا baká.

ETHER, اثیر asír.

ETHICS, اخلاق akhlák.

ETIQUETTE, تکلفات takallufát, آداب
adáb, رسوم rusúm, مدارات mudá-
rát, تعارف ta'aruf.

ETYMOLOGY (of words), اشتقاق ish-
tikák.—(in grammar) صرف sarf.

EUCHARIST, عشاء ربانی 'ashá,-i-rab-
bání, قداس kudás.

EUCLID, اقلیدس uklídas.—(Euclid's
Elements) تحریر اقلیدس tahrír-i-
uklídas.

To EULOGIZE, vide To PRAISE.

EUNUCH, خواجه سرا khwájah-i-sarā,
خواجه khwajah, آغا ághá, آخته ákh-
tah, خسی khusí.—(chief eunuch
of a harem) قزلباغ kazlar-ághá,
باشی khwájah-báshí.

EUROPE, فرنگ farang, فرنگستان
farangistán.

EUROPEAN, فرنگی farangí.

To EVACUATE, تخلیه کردن takhliyāh
kardan.

To EVADE, کناره جستن kanárah jas-
tan, دور کشی نمودن dúr-kashí ni-
múdan, حذر کردن hazar kardan.—
(one's business or duty) طفره زدن
tafrāh zadan, تغافل نمودن taghā-
ful nimúdan.

EVALUATION, تقویم takvím.

EVANGELIC and EVANGELIST, انجیلی
anjilí.

To EVAPORATE (trans.), بخار ساختن
bukhār sákhtan.—(intrans.)
بخار شدن nashf nimúdan.

EVAPORATION, نشف nashf.

EVASION, رها ribá, رهایی ribá,i,
رستگاری rastagárí, خلاص khalás,
بهاشت naját.—(subterfuge), بهانه
bahánah, عذر 'uzr, حیلé hílah,
تجاهل tajáhu, چنان چنین chunán
chunín, بهانه bahánah.

EVE, هم روز گذشته rúz-i-guzashtah,
شام shám.—(on the eve of) شرف
shuruf.

EVEN, vide LEVEL, SMOOTH, ALSO,
ALIKE.—(not odd) چفت juft, زوج
zauj, شفع shaf.—(even number)
عدد زوج 'adad-i-shaf', عدد شفع
'adad-i-zauj, عدد چفت 'adad-i-
juft.—(odd or even?) طاق یا چفت
tāk yá juft, تک یا چفت tak yá
juft.

EVENING, شام shám, عشا 'ishá, سر شب sar-i-shab.—(evening star) زهره zuhrah, ناهید nâhîd.

EVENT, واقعه vâki'ah, وقیعه vakí'ah, عارضه vukú', حادثه hádisah, 'arizah, ماجرا má-jará, قضیه kazí-yah, اتفاق sar-guzasht, سر گذشت ittífâk.—(result) vide CONSEQUENCE.—(in the event of) صورتیکه súrâtí kih.—(at all events) در هر حال dar bi-har hál.

EVER (at any time), گاهی gáhí, همیشه hích vakt.—(at no time) هرگز hargiz, اصلاً aslan, آبادان. —(at all times) همیشه hamíshah, همواره hamvárah, مدام mudám, دائماً dá'imán, هر وقت har vakt. ابد har bar dam.—(for ever) آباد abadu-'l-ábád, تا tá bi-abad, جاودان jávidán.

EVERGREEN, همیشه سبز hamíshah sabz, خرم khurram.

EVERLASTING, مدام mudám.—(in religious sense) اخیروی ukhraví.

EVERY, هر har, هر يك bar yak, كل kull, همه hamah.

EVERYWHERE, همه جا hamah já, هر جا har já.

To EVICT, راندن rándan, دفع نمودن daf' nimúdan, منع کردن mana' kardan.—(to be evicted) محروم شدن mahrúm shudan, ممنوع شدن manínú shudan, رانده شدن rán-dah shudan.

EVICTION, منع maná', دفع daf'.

EVIDENCE, vide TESTIMONY.—(to accept evidence) تعدیل شاهد کردن ta'díl-i-sháhid kardan, شهادت را قبول کردن shahádatrá kabúl kardan.—(to reject evidence) جرح شاهد جرح shahádatrá kabúl kardan, شهادت را رد کردن shahádatrá radd kardan.

EVIDENT, vide APPARENT, CLEAR.

EVIDENTLY, ظاهراً zâhirán.

EVIL, vide BAD, WICKED, WICKEDNESS, CALAMITY, INJURY.

EWES, میش mish.

EWER, آبریقی áftábah, آفتابه áftábah, آبریقی íbrík (pl. آباریقی abárik).

EXACT, درست kámil, کامل durust, صحیح sahíh.

EXACTLY, بدستى bi-durustí, با دقت bá-díkkat, تقیر و قطع nakír va katmír, بعینه bi-'ainihí, جاك jakh (vulg.).—(in point of time) vide IMMEDIATELY.

EXACTNESS, درستى durustí, دقت díkkat.

To EXAGGERATE, اغراق نمودن ighrák nimúdan, مبالغه نمودن mubálagah nimúdan.

EXAGGERATION, اغراق ighrák, مبالغه mubálagah.

To EXALT, افراختن afráshtan, افراختن afrákhshan. (Vide To HONOUR.)

EXALTATION, سرافرازی sar-afrází.

EXALTED, معالی 'alí, عالی mu'allá, مرتفع afrákhshah, افراخته murtafi', مرفوع marfú', سرافراز sar-afráz, منیف muníf.

EXAMINATION, باز پرس báz purs, تقیص taftísh, تفقیص tafahhus.—(of candidates) امتحان imtihán.—(cross-examination), حرف و اعتراض harf va i'tiráz, استنتاج istinták.—(to pass an examination), از امتحان بیرون آمدن az imtihán bírun ámadan.

To EXAMINE, تفقیص کردن tafahhus kardan, آزمودن ázmúdan, تنقیح tankíh kardan, تحقیق کردن tahkík kardan, تفقیص نمودن taf-tísh nimúdan, تجویز نمودن tajvíz nimúdan, نظر کردن im'án-i-nazar kardan, غور رسی کردن ghanr-rasí kardan.—(candidates) امتحان imtihán kardan.—(legal term) استنتاج کردن istinták kardan.

EXAMINER, متفقیص mutafahhis, تفقیص taftísh-chí.

EXAMPLE, مثال misál, تمثیل tamsíl, مثل masal.—(for example) بر مثل bar farz, فرض farzan, مثلاً masalan, اگر چنانچه agar chunán-chih.—(model or pattern) نمونه nimúnah.—(applicable to punishment) عبرت 'ibrat.—(to follow the example) اقتدا نمودن iktidá nimúdan.

To EXASPERATE, مضطرب ساختن muz-

tarib sákhtan. متفرگردانیدن mu-tanaffir gardánidan, بارآشتن bar-áshuftan.

EXASPERATION, اعطراب iztiráb, سر سیمه‌گی sar-ásimah-gí.

To EXCAVATE, *vide* To DIG.

EXCAVATION, حفرت hafr, حفرت huftrat.

To EXCEED, از حد گذشتن az hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajávuz nimúdan, بیرون شدن bírún shudan.

EXCEEDING, (از) متجاوز mutajáviz (az).

EXCEEDINGLY, نهایت niháyat, بغایت bi-gháyat, کثیرا kasíran, فراوان fuzún.

To EXCEL, رجحان داشتن rajahán dáshtan, سبقت بردن (بر) sibkat burdan (bar), فضیلت داشتن fazílat dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan. کاسبی سبق قبض kasabu's-sibk rubúdan, پیشی یافتن pishí yáftan, نمودن پیش دستی pish-dastí nimúdan, غالب شدن ghálib shudan, بودن فائق fáik búdan.

EXCELLENCE, خوبی khúbí, فضیلت fazílat, نیکی níkí, نیکوئی níkú, í.

EXCELLENCY, عالی janáh, حضرت 'alí-lazrat, عالیشان 'alí-shán.

EXCELLENT, راجح rájih, فاضل fázil, بهتر bihtar, افضل afzal, اعلیٰ a'lá, احسن absan.

EXCEPT, جز savá, جز bi-juz, غیر ghair, بی‌غیر bi-ghair, مگر magar, الا illá, واری vará, í.

EXCEPTION, استثنا istisná.

EXCEPTIONAL, استثنائی istisná, í.

EXCESS, افراط ifrát, افزونی afzúní, زیادتى kasrat, نهایت niháyat, زیاداتى ziyádatí.

EXCESSIVE, از حد بیرون az hadd bírún, مفرط mufrit.

EXCESSIVELY, از بغایت bi-gháyat, از حد گذشته az hadd guzashtah.

EXCHANGE, مبادله tabdíl, تبادل mu-bádalalah, عوض ivaz, استبدال istib-dál.—(in exchange for) بدلا ba-dalan, در عوض ivaz, عوضا 'ivazan. — (money) صرف sarf, صرفیه saráfíyah. (Vide BOURSE.)

To EXCHANGE, عوض کردن 'ivaz kar-

dan, معاوضه mu'avazah kardan, مبادله badal kardan, تبدیل mudálah nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan.

EXCHEQUER, دیوان وزارت díván-i-vizárat.

EXCISE-OFFICER, مستوفی mustaufí, گمرک چی báj-gír, گمرک gumruk-chí.

To EXCITE, برانگیختن bar-augíkh-tan, تحريك khízánidan, تحريك تغییر ساختن tahrik kardan, تغییر taghayyur sákhtan.—(to be excited) به هیجان آمدن bi-hayaján ámadan, طغیان کردن tughyán kardan, برآشتن bar-áshuftan, كوك kúk shudan.

EXCITEMENT, هیجان sha'af, هیجان hayaján, تغییر taghayyur.

EXCITING, روح افزا rúh-afzá.

To EXCLAIM, غرید نمودن gharív nimúdan. (Vide To CRY ALOUD, To SAY.)

EXCLAMATION, فریاد faryád, بانك bang, آواز áváz, غریدو gharív.

To EXCLUDE, محروم ساختن mahrum sákhtan, خارج کردن khárij kardan, واداشتن radd nimúdan, واداشتن vá-dáshtan.

EXCLUDING, استثنا istisná, مانع maní'.

EXCLUSION, محرومیت mahrumíyat, استثنا istisná.—(to the exclusion of) الا illá, بی‌غیر bi-ghair az, مستثنیٰ mustasná.

EXCLUSIVE, منافی munafí.

To EXCOMMUNICATE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, مردود نمودن mardúd nimúdan.

EXCOMMUNICATION, لعنت la'nat, مردودی mardúdiyah.

EXCORIATION, خراش khirásh, ریش rish.

EXCREMENT, گره gúh, گه guh, براز biráz, غلط ghá, it, فضله fazlah.

To EXCULPATE, ابرا ibrá nimúdan, رو سفید گردانیدن rú-safid gardánidan, بیگناه برآوردن bí-gunáh bar-ávardan.—(oneself) خودرا khwudrá, الذمه کردن baríu - 'z - zimmah kardan, عذر

اعتذار کردن 'uzr khwástan, خواستن
i'tizár kardan, عذر خواهی کردن
'uzr-khwáhi kardan.

EXCULPATION, *vide* EXCUSE.

EXCUSABLE, متعذر muta'azzir, لائق
لأئق lá'ik-i-'uzr.

EXCUSE, عذر 'uzr, اعتذار i'tizár, معذرت
ma'zirat, پوزش púzhsh.

TO EXCUSE, *vide* TO FORGIVE.—(to
excuse oneself) *vide* TO EXCUL-
PATE ONESELF.

EXCUSED, معذور ma'zúr.

EXECRABLE, مکروه makrúh, مذموم
mazmúm.

EXECRATION, *vide* CURSE.

TO EXECUTE, *vide* TO PERFORM,
TO KILL, TO HANG, TO DO.

EXECUTIONER, ناسکچی nasakchí, جلاد
jallád, فرارsh غضب farrásh-i-gha-
zab.—(chief executioner) میر غضب
mír-i-ghazab, ناسکچی باشی nasak-
chí-bashí.

EXECUTOR, مجری mujrí, متولی mu-
tavallí, وکیل vakíl, وصی vasí.

EXEMPT, بری barí, مبرا mubarrá,
منزه munazzah, مستغنی mus-
taghní, مستثنى mustasná, معاف
mu'áf, آزاد ázád, مأمون ma,mún,
مبرا mu'arrá.

TO EXEMPT, مستثنى ساختن mus-
tasná sákhtan, مسلم نمودن musal-
lam nimúdan.

EXEMPTION, تبرئه ázádagí, آزادی
tabri'ah.

EXEQUATOR, رقم rakam, فرمان fir-
mán, مضبوط mazbatah.

EXERCISE, ورزش varzish. — (task)

عبرت íbrat. — (habitual) *vide*
PRACTISE. — (military) *vide*

DRILL. — (a walk or ride for
amusement; taking the air) گردش
gardish, تفرج tafarruj.—(exercise
in throwing the spear on horse-
back) دوغله jarid-bázi, بازی
dúghalah-bázi.—(exercise in
shooting with bow or gun while
riding at full speed) قیچاك kaikáj.

EXHALATION, بخار bukhár, نغمه nizm.
—(breathing) تنفس tanaffus.

TO EXHALE, *vide* TO BREATHE.

TO EXHAUST, *vide* TO EXPEND.

EXHAUSTION, *vide* FATIGUE, WEAK-
NESS.

TO EXHIBIT, اظهار نمودن izhár nimú-
dan, عرضه داشتن 'arzah dáshtan.
(*Vide* TO SHOW).

EXHIBITION, نمایش izhár, نمايش na-
má'yish.—(place) معرض ma'raz.
—(Universal) بازار عمومی bázár-
i-'umúmi.

EXHILARANT, فرح باك farah-nák.

TO EXHORT, تحريك کردن tahrik
kardan, تشويق کردن tashvík kar-
dan, تارغيب کردن targhíb kardan,
موعظ نمودن mau'izat nimúdan.

EXHORTATION, وعظ va'z, موعظت mau-
'izat, اندرز andurz.

EXHUMATION, نبش nabsh.

TO EXHUME, نبش نمودن nabsh ni-
múdan.

EXIGENCE, اقتضا iktizá, داعيه dá-
'iyah.—(exigencies of the case)
'iyah.—(exigencies of the case)
دواعی davá'iu-'d-d- dahr,
مقتضيات muktaziyát-i-vakt.

EXILE, *vide* BANISHMENT.

TO EXILE, *vide* TO BANISH.

TO EXIST, *vide* TO LIVE, TO BE.

EXISTENCE, وجود hastí, وجود vujúd,
زندگانی kaun, زندگی zindagání.

EXISTENT, موجود maujud.

EXIT, مخرج makhraj.

EXODUS, خروج khurúj, اخراج ikhráj.

TO EXONERATE, *vide* TO EXCULPATE.

EXORBITANCE, تجاوز tajávuз.

EXORBITANT, متجاوز mutajáviz.

EXORCISM, مریضت marírat, عزیمت
'azímat.

TO EXPAND, گشادن gushádan, بسط
bast nimúdan, گستردن gus-
turdan, وا شدن vá-shudan.

EXPANSE (area), فضا fizá, ساحت
sáhat, عرصه 'arsah.

EXPATRIATION, جلا وطن jalá-i-vatan

TO EXPECT, انتظار کشیدن intizár
kashídan, منتظر بودن muntazil
búdan, توقع داشتن tavakku' dáshtan,
نگران شدن nigarán shudan,
ترسد نمودن tarassud nimúdan,
مترصد شدن mutarassid shudan,
چشم داشتن chashm dáshtan.

EXPECTATION, انتظار tavakku' dáshtan
intizár.

To EXPECTORATE, *vide* To SPIT.

EXPECTORATION, تَف سَازِ tuf-sází.

EXPEDIENT, مفید saváb, ázím mu-
fid.—(device) تمهید tamhíd.

To EXPEDITE, شتاب کردن shitáb
kardan, روانه نمودن ravánah nimú-
dan.

EXPEDITION, *vide* JOURNEY, HASTE.

To EXPEL, راندن rándan, اخراج
ikhráj kardan, دفع کردن daf' kar-
dan, دور کردن dúr kardan, بدر کردن
bi-dar kardan, نفی نمودن nafi ni-
múdan.—(to be expelled) خارج گشتن
khárij gashtan.

To EXPEND, خرج کردن kharj kardan,
صرف نمودن sarf nimúdan.—(to be
expended) خرج شدن kharj shudan,
منصرف بودن munsarif búdan, منصرف
شدن munkariz shudan, مصرف شدن
masruf shudan, سپری شدن sipari
shudan, منتقل بودن munkalí' bú-
dan.

EXPENSE, خرج kharj, اخراج ikhráj,
صرف sarf, نفقه israf, nafa-
kah.—(at the expense of) بخرج bi-
kharj.

EXPENSIVE, *vide* DEAR.

EXPERIENCE, تجربه tajribah, تدبیر
tadbír, وقوف vukúf, خبرت khibrat.

EXPERIENCED, کار دیده kár-dídah,
پخته pukhtah, آموخته ámúkhtah,
کار آزموده kár-ázmúdah.

EXPERIMENT, آزمایش ázimáyish,
تجربه tajribah.

To EXPERIMENT, *vide* To TRY.

EXPERT, چست chábuk, چست chust,
چاك chálák, چاق دست chák-
dast, واکف vákif, کار گر kár-gar,
ماهر máhir, زرنگ zaring.—(subs.)
اهل خبرت ahl-i-vukúf, اهل وقوف
ahl-i-khibrat.

EXPIATION, تكفير takfír, كفارة kaffárah,
ffr.

EXPIRATION, انقضا inkizá. (*Vide*
END, DEATH.)

To EXPLAIN, بیان نمودن bayáu ni-
múdan, شرح نمودن sharh nimúdan,
(از) ta'rif kardan تعریف کردن (از).

EXPLANATION, بیان bayáu, تفسیر
tafsír, تاویل ta'víl, تاویل ta'víl,
شرح kashf, تفصیل tafsíl, شرح

sharh, مغایره mufávazah, توجیه
taujih.—(an absurd explanation)
taujih.—(a lucid explanation) توجیه نا
موجه bayáu-i-sarih, بیان صریح bayáu-i-
sarih, توجیه مرجه taujih-i-muvaj-
jah.—(to demand an explanation)
باز خواست نمودن báz-khwást nimú-
dan.

EXPLICIT, مبین mubín, مفصل mufas-
sal.

EXPLICITLY, تصریحا tasrihan.

To EXPLODE (as gunpowder), آتش
ببوی ádish giriftan, گرفتن bi-
havá raftan.

EXPLOIT, *vide* DEED.

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

To EXPORT, بردن burdan, بیرون
bírún burdan.

EXPORTATION, حمل haml bi-
khárij.

To EXPOSE, *vide* To SHOW.

EXPOSITION, اظهار izhár, عرض 'arz.

EXPOSTULATION, *vide* ALTERCA-
TION.

To EXPOUND, *vide* To EXPLAIN.—
(Scripture), تفسیر نمودن tafsír ni-
múdan, شرح کردن sharh kardan.

EXPRESS, مخصوص makhsús.

To EXPRESS, ادا کردن adá kardan,
نمودن nimúdan.

EXPRESSION (by language, &c.),
تلفظ talaffuz, اصطلاح istiláh.

EXPRESSLY, مخصوصا makhsúsán,
عمدا 'amdan.

EXPULSION, اخراج ikhráj, نفی nafi.

EXQUISITE, *vide* BEAUTIFUL, RARE.

EXTANT, موجود vujúd, وجود maujúd.

EXTEMPORE, بی اندیشه badíhi, بدیهی
bí-andíshah, بلا فاصله bilá fásilah,
بلا تا'امل bilá tá'ammul, بدیها badí-
han.

To EXTEMPORIZE, سخن راندن shifáhan
shifáhan sukhun rándan.

To EXTEND, دراز کردن diráz kar-
dan, کشیدن kashidan. (*Vide* To
REACH, To STRETCH, To DIF-
FUSE.)

EXTENSION, مد madd, توسیع tausí',
امتداد intidád.

EXTENSIVE, گشاده gushádah, کشیده

- kashídah, وسیع vasí', بسیط basít, پهن pahn.
- EXTENT, فراخی vus'at, وسعت farákhí, بسطت bastat, پهنá pahná, مساحت misábat. (Vide DEGREE). — (to any extent) بهر اندازه bi-har andázah. — (to that extent) بهمان قدر bi-hamán kadar.
- EXTERIORE, خارج khárij, بیرون bírún, بیرونی bírúní, صورت súrát.
- TO EXTERMINATE, استعمال کردن isti,sál kardan, بر کندن bar-kan-dan.
- EXTERMINATION, استعمال isti,sál, کندی bar-kandagí.
- EXTERNAL, خارج khárij, ظاهر záhir.
- EXTERNALLY, ظاهراً záhiran, ظاهرانه zahíránah, صورتاً súratan, از بیرون az bírún.
- EXTINCT (of annihilated), معدوم ma'dúm, نا بود ná-búd, منطقی mun-tafí, منقطع munkati', محو mahv.
- EXTINCTION (of fire), انقضا intifá. — (of a family, &c.), انقراض in-kiráz.
- TO EXTINGUISH, نشانیدن nishándan, کشتن kushtan, اطفا itfá ni-múdan, منطقی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.
- TO EXTIRPATE, vide TO EXTERMINATE.
- TO EXTORT, بزر گرفتن bi-zúr girif-tan, ورزیدن sitam varzidan, بختا ta'assuf nimúdan, سخت kulluk giriftan, سخت گیری sakht-girí nimúdan, زیاد پیا بستن ziyád pá bastan (vulg.). — (vulg.) آواب avváb kardan (vulg.).
- EXTORTION, سختگیری sakht-girí, ترجمان ijháf, جنبیه janíbah, turjumán, آواب avváb (vulg.).
- EXTORTIONER, سخت آخاب akhkház, سخت sakht-gir.
- EXTRA, افزون zú'id, فاضل fázil, افزún afzún, اضافه izáfah.
- EXTRACT (compendium), تلخیص tal-khís, اجمال íjmál, منتخب mun-takhab, موجز mújaz. (Vide Es-

- SENCE.) — (from a book) عبارت 'ibárat, فقرة fakarah.
- TO EXTRACT, vide TO DRAW.
- EXTRACTION, کشیدن kashídan. (Vide DESCENT.)
- EXTRAORDINARY, غیر معمول ghair-i-ma'húd, غیر معتاد ghair-i-mu'tád. (rare) نادر nádír, غریب gharíb.
- EXTRAVAGANCE (squandering), خرج kharj-i-bí-andázah, بی اندازه talaf, ول خرج vil-kharj.
- EXTRAVAGANT, مسرف musrif, سرف saraf.
- EXTREME, نهایت niháyat, غایت ghá-yat.
- EXTREMELY, بغایت bi-gháyat, از حد زیاده bi-niháyat, از حد و حساب bí-hadd va hisáb.
- EXTREMITY, vide END, DIFFICULTY.
- TO EXTRICATE, vide TO PULL out.
- EXUBERANCE, vide PLENTY, EXCESS.
- TO EXUDE, چکیدن chakídan, تراویدن tarávidan.
- EYE, دیده 'ain, عین chashm, دیدۀ dídah, چشم chash (vulg.). — (socket of eye) چشمخانه chashm - khá-nah. — (eye-ball or pupil) مردمک chashmilán, مردمی mardumiak-i-chashm, چشمه chashmilán, حدقه hidkah, بیه bibih (vulg.). — (eye-brow) آبرو abrú, حاجب hájib. — (eye-lid) پلك palak, جفن jafn. — (eye-lash) مژه mizhah (pl. میزگان mizhagán). — (eye-sight, vision) دیدار dídar, دیده dídah, بینائی bíná'í, بصر basr, نظر nazar, رای العین ra'í, 'l-'ain. — (extent of vision) مد البصر maddu-'l-basr, مد نظر madd-i-nazar. — (glance of the eye) رمز العین ram-zu-'l-'ain, طرفه العین tarafatu-'l-'ain, چشمک chashmak. — (the evil eye) عین الکمال 'ainu-'l-kamál, بد چشم chashm-i-zakhm, سوراخ bad-chashm. — (of a needle) سوزن súrakh-i-súzan, چشم chashm, سم summ. — (smitten with the evil eye) چشم زده chashm-zadah. — (as

far as the eye will carry) تا چشم
تا می‌کند tá chashm kár mí-kunad,
نظر تا مد نظر tá madd-i-nazar.—(with
one's own eyes) رأى العين bi-

ra,íu-'l-'ain.—(to meet the eye)
malhuz uftádan. ملحوظ افتادن.
EYE-GLASS, عینک 'ainak.
EYRE, منسره mansarah.

F.

FABLE, قصه kissah, حکایت hikáyat,
داستان afsánah, مثل masal, نقل
dástán, خرافه khiráfah, نقل nakl.

FABRIC (material), قماش kumásh.
(Vide EDIFICE.)

FABULOUS, ساخته sákhtah, دروغ
durúgh, زور muzavvar, زور zúr,
كاذب kázib.

FAÇADE, پیشگاه pish-gáh, عنوان
ún-ván.

FACE, رو, روی rú, وجه vajh, چهره
chihrah, منظر jabín, جبین manzar,
رُخ rukh, لقا lika, پیکر paikar, سیما
símá, طلعت tal'at, صورت súrát.
(Vide SURFACE).—(face to face)
vide OPPOSITE.—(open-faced)
vide OPPOSITE.—(face to face)
pishání-gushadah.—
(full face, portrait) تصویر tas-
vír-i-tamám.

To FACE, رو به rú bi ...
shudan.

FACET (cutting of a jewel), رخ pakh.

FACETIOUS, خوشطبع khwush-tab',
ظریف zarif, لطیفه latifah-gú.

FACETIOUSNESS, vide FUN, JEST.

FACILE, ملائم mulá'im.

To FACILITATE, تسهیل نمودن tas-híl
nimúdan.

FACILITY, vide EASE.

FACING (fronting), روبرو rú-bi-rú,
مقابل mukábil, محاذی muházi,
bi-'l-musháfahah.

FACT (deed), کار kár, کردار kirdár,
فعل fí'l, عمل 'amal, حرکت harakat.
—(reality) حقیقت hakikat, معنی
ma'ní, حق hakk.—(in fact)
الحقیقه fí-'l-hakikat, الحقیقه
al-hakk, الواقع fí-'l-váki, معنی
ma'nán, بعینه bi-'aiuihi.

FACTOR, vide AGENT.

FACTORY, vide WORKSHOP, OFFICE.

FACULTY, vide ABILITY.

To FADE (wither), پژمردن pazh-
murdan, محشکیدن afsurdan,
خشکیدان khushkídan.

FAGGOT, بسته هیزم bastah-i-hízum.

FAIL or FAILURE, در ماندگی dar-
mándagí, دریغ dirigh.—(without
fail) بی تخلف bí-takhalluf.

To FAIL (become deficient), ناقص شدن
nákis shudan, کم شدن kam shu-
dan, زائل گشتن zá'il gashtan,
کاسر شدن kásir shudan.—(not suc-
ceed) بر نیامدن bar-nayámadan, نا
نا-muyassar shudan, میسر شدن
sakit shudan.—(as crops
or produce of the ground) عمل
amál nayámadan, زمین
zamín khwurdan.

FAINT (feeble), سست sust, کم زور kam-zúr,
ضعیف za'íf.—(as
colour) راز abakí, váz.

To FAINT (swoon), غش کردن ghash
kardan, بیهوش شدن bí-húsh shu-
dan, غش شدن ghash shudan.

FAINTNESS, vide WEAKNESS.

FAIR (in complexion) سفید safíd.—
(handsome) vide BEAUTIFUL.—
(prosperous, favourable) موافق
muváfik, مسعود mas'úd, فرخ far-
ruk, فرخنده farkhandah, بختیار
bakht-yár.—(as weather) لطیف
latíf, گشاده gushadah-havá.—
(market) بازار bázár.—(the fair
sex) زن خوبریان zan-i-khúb-rúíán.

FAIRLY (honestly), عادلانه 'ádílanah,
با راستی bis-'s-saváb, rástí.

FAIRY, پری parí, جن jinn, جان jánn
(pl. ajinnah).—(fairylane)
شادهاکام shádah-kám, جستان
jinnistán, غنبرآباد ambar-ábád,
پرستان paristán.

FAITH (religion), مذهب mazhab,

ملت millat, دین dín, کیش kish.—
(belief) ایمان ímán, اعتقاد ítikád,
باور ítimád, اعتبار ítibár, بار
bávar.—(fidelity) وفا vafá,
وفاداری vafá-dári, صداقت sadá-
kat.
FAITHFUL, وفادار vafá-dár, صادق
sádik, وفا bá-vafá, متدین muta-
dayyin, آمین amín, مستقیم mus-
takím.—(orthodox) مؤمن mu,min,
ایماندار ímán-dár, دیندار dín-dár.
FAITHFULLY, مستقیماً mustakíman,
صادقانه sádikánah.
FAITHLESS, نیک بی‌وفا bí-vafá,
ناماک-harám, عهد بد bad-ahd.
FALCON, باز báz, بالابان bálábán, چرخ
charkh, قوش charch, شاهین sháhín.—
(sea-falcon) بحری bahrí.
FALCONER, قوچی بازدار báz-dár,
کُش-چی.—(glove) بهله bahlah.
FALL, سقوط sukút, پرت part (vulg.).
To FALL, افتادن úftádan, افتادن
uftádan, سقوط کردن sukút kardan,
پرت زمین خوردن zamín khwurdan,
شدن part shudan (vulg.).—(be
killed) کشته شدن kush-tah shudan,
تلف شدن talaf shudan.—(tumble
in ruins) خراب شدن kharáb shu-
dan, رنبدن rumbídan (vulg.).—
(back, to recede) پس رفتن pas raf-
tan, نشستن pas nishastan,
دودمان kahkará nimúdan.—
(in love) عاشق شدن 'ashik shudan.
—(thermometer) نازل názil
shudan.—(into, as a river) یکی
شدن yakí shudan.—(out) بهم
bar-ham zadan.—(upon) vide
To ASSAULT.
FALLACY (deceitful argument),
فلسفت falsafat.
FALLOW (ground), بور baur, موات
mavát.—(colour) آسفار asfar.
FALSE, کاذب durúgh, دروغ durúgh,
باطل bátil, مزور muzavvar, دغل
daghal, قلب kalb, فریبه firyah,
زور zúr.—(deceitful, knavish)
فریبنده firibandah, مکار makkár,
هیله hílāh-báz, باسه bāsmah,
بی ایمان bí-ímán, غدار ghaddár,
خائن khá,in.—(base, as coin) کلابی kul-

lábí, مغشوش magh-
shúsh, قلب kalb, اشکیلی ishkílí.
FALSEHOOD, دروغ durúgh, کذب kizb,
مراء tazvír, غدر ghadr, ارجاف irjáf.
FALSIFIER, محرف muharrif.
FAME, نام nám, نیک nik-námí,
ننگ shuhrat, ناموس námús, ننگ
nang, ذکر جميل zikr-i-jamíl.
FAMILIAR, متآلف muta'allif, مآلوف
ma,lúf, همدم ham-dam, مآنوس
ma,nús. (Vide IMPUDENT.)
FAMILIARITY, الفت ulfat, انس uns,
مؤانست mu,ána-sat.
To FAMILIARIZE (oneself) مآنوس
ma,nús sákhtan.
FAMILY (children), اطفال aulád,
اتفال atfál.—(household, wives, depen-
dants, &c.) عیال 'iyál, خوردنده khwu-
randah, اهل خانه ahl-i-khánah,
خانواده khánvádah.—(descendants
of a common ancestor) خاندان
khándán, خانواده khánvádah,
قوم asal, نسل nasl, نسب nasab,
نژاد nízahád, آل ál, ill, نژاد nízahád,
قبیله dúdmán, تبار tabár, دوستمان
kabílāh.—(of good family) امیل
asíl, پاك نژاد asl-mand, املمند
pák-nízahád, نجیب najíb.—(of low
family) بد تبار bad-tabár, بد جنس
bad-jins, بد نژاد bad-nízahád.—
(head of the family) خدا kad-
khudá, بزرگ buzurg-i-khá-
nah.—(without family) بی کس
bí-kas.
FAMINE, غلا girání, قحط kaht,
ghalá.
FAMISHED, vide HUNGRY.
FAMOUS, نامور nám-dár, نامدار nám-
var, معروف ma'rúf, موصوف mau-
súf, مشهور mashhúr, ممدوح mam-
dúh, نیکنام ník-nám.
FAN, مروحة bád-bizan, بادپن bád-pen
vahah (pl. مراوح maráviḥ).—(for
winnowing grain) طبق tabak.
FANATIC and FANATICAL, متعصب
muta'assib, خشک دماغ khushk-
dimágh.
FANATICISM, تعصب ta'assuh, عصبية
'asabíyah.
FANCY, خیال khayál, وهم vahm, توهم

tavahhum: — (inclination) میل

mail, دماغ dimāgh, صفا safá.

To FANCY, vide To IMAGINE.

FANTASTICAL, وسواسی vasvāsí.

FANTASY, خود نمایی khwud-nimái, í.

FAR, دور dūr, بعيد ba'íd, مبعد mub'ad, قامی kási, مستبعد mus-tab'ad, دور دست dūr-dast. — (as far as) تا tá, اکی ilá.

FARCE, بیهودگی bihúdagí. — (play) لعیه بازی la'bah-bází.

FARE, طعام ta'am, خوراك khwurák, چاشته chashtah u náshtah. (Vide HIBE, PAY.)

FAREWELL, وداع vidá, پدروید pidrúđ. — (to bid farewell) کردن pidrúđ kardan, وداع دیدن vidá' kardan.

FAR-FETCHED, دور و دراز dūr va diráz, دور از مطلب dūr az mat-lab.

FARINA, آرد árd.

FARINACEOUS, آردی árdí.

FARM, اجاره ijárah.

To FARM, باجاره دادن bi-ijárah dádán, اجار نمودن ijár nimú-dán.

FARMER (of land), مستاجر mustájir, دار اجاره ijárah-dár.

FARRIER, تعلیلند na'il-band. — (horse-doctor) بيطار baitár. — (farrier's knife) سمتراش sum-tirash.

FAR-SIGHTED, دور بین dūr-bín.

FAR-SIGHTEDNESS, دور بینی dūr-bíní.

FART, تیر tíz, گوز gúz.

To FART, گوزیدن gúzídán, تیریدن tízídán, تیر دادن tíz dádán, گوز دادن gúz dádán.

FARTHER, دورتر dúrtar, پیشتر píshtar, افضل aksá.

To FASCINATE, افسون کردن afsún kardan. (Vide To DELIGHT, To PLEASE.)

FASCINATED, افسون maftún, مفتون afsún-zadah, مسحور mas-húr. — (enraptured), شیفته shíftah, چشم دلسته chashm-bastah, مغرم mughrām.

FASCINATION, افسون afsún, نظرت nazrat. (Vide ENCHANTMENT.)

FASHION, vide CUSTOM, WAY. — (cut of dress) برش لباس burrish-i-libás. — (man of fashion) قشك kashang. — (to be in fashion, like things in use) رواج یافتن raváj yáftan. — (clothes, &c.) زی داشتن zí dáshtan.

To FASHION, تشکیل نمودن tashkíl nimúdan.

FASHIONABLE, متعارف muta'arif, به موجب قاعده bi-mújib-i-ká'idah. — (old-fashioned) بسبك قدیم bi-sabk-i-kadím. — (new fashioned) جدید bi-sabk-i-ijadíd.

FAST (firm), مضبوط mazbút, مستحکم mustahkim, محکم muhkam, قائم páyadár, استوار ustuvár, قائم ká'im, ثابت sábit, سفت sift (vulg.). — (quick) زود zúđ, سریع sarí, چست chust, جلد jald, زرنك zaring. — (as watch) تند tund. — (swift of foot) تیز رو tíz-rau, تند tund-rau, باد bád-pá. — (abstinence from food) روزه rúzah, صوم saum, پرهیز parhíz.

To FAST, روزه گرفتن rúzah giriftan, صوم میام کردن siyám kardan.

To FASTEN, vide To TIE.

FASTENING, vide KNOT.

FASTIDIOUS, وسواسی sákil, vas-vásí.

FASTING (keeping a fast), قائم sá'im, روزه دار rúzah-dár. — (before eating anything) ناشتا náshtá.

FAT (subs.), چربی píh, پی pí, چربی charbí, شحم shahm. — (adj.) فربه farbíh, لبه samín, سمین samín, چاق chák, جسم jasím. — (fattened, as an animal), پزوری par-vári. — (rich, greasy) چرب charb, شحم shahm.

FATAL, vide DEADLY, MORTAL.

FATE, vide DESTINY, FORTUNE, LUCK.

FATHER, پدر pidar, والد válid, اب ab, ابو abú, بابا bába. — (in-law) پدر pidar-i-zan, پدر شوهر pidar-i-shauhar, خسر khusur, بوسوره bau-súrah (vulg.). — (step-father) شوهر مادر ammú, í-i-andar, اندر shauhar-i-mádar. — (god-father)

پدر پیدار pidar-khwandah. —
(from father to son) پشنت به پشنت
pusht-bi-pusht. نسل بعد نسل nas-
lan ba'd naslan.

FATHOM (measure of six feet) بغل
baghal — (the ordinary height of
a man, about 6 feet) کله kallah.

To FATHOM, چرخیدن paxhúdan.

FATIGUE, خستگی xandagi, عسکری
kbastagi, کوفتگی kúftagi, تعب
tá'at. — (to undergo fatigue)
مستعمل مشقت مشغل matahammil-i-
mashakkat shudan.

FATIGUED, vide TIRED.

FATNESS, چربی farbihi. — (grasi-
ness) شاهی shahími, چربی chur-
bí.

To FATTEN, چربی ساعیدن farbihi sákh-
tan.

FAUROURG, تفریح farú'g (far.)

FAULT, عیب 'aib, خطا khata. تصور
kusúr, غلطی ghalaṭi, خطا ghalaṭi, عیب
sahv, ذنب zamb, زلل zall, تقصیر
taksír, زلل zallat, عیب aiks. —
(commit a fault) عیب کردن khahat
kardan, غلطی ghalaṭi kardan,
(to find fault) عیب کردن khahat
kardan, مواعده mu'ádhah kardan,
الزام ilzám kardan, زجر زجر nimúdan
paigharah nimúdan, بیعاری paigharah
nimúdan, سرزنش sar-zanish
kardan.

FAULTLESS, بی تقصیر bí taksír, بیکنه
bí-gunáh, بیعیب bí-'aib.

FAULTY, زائل zá'il, با تقصیر ba-taksír,
با گناه ba-ganáh.

FAVOUR, لطف lutí, ملاطفت mulátafat,
فضل iltáf, توجه tavajjuh, فضل
fazl, کرم karum, محرمات makrumat,
شفقت shafakat, مهربانی muhr-hání,
عنایت 'inayat, نوازش navázish,
مرحمت rafat, نوازش nusrat,
طرفگیری taraf-giri, انصاف
anṣáf, جانبداری jánib-dári. —
(Divine favour) توفیق tau-
fík-i-iláhi. — (to find favour)
نوازش iltífát yáftan, نوازش
navázish yáftan. — (to curry
favour) استعطاف istiṭáf ni-
múdan, انصاف طلبیدن iltífát tal-

bidan, طالب نوازش tálib-i-
navázish búdan. — (by favour of)
بدستجاری bi-dast-yári, باستعانت bi-
istiṭanat.

To FAVOUR, انصاف نمودن iltífát ni-
múdan, لطف کردن lutí Fardan.

FAVOURABLE, vide FAIR.

FAVoured, محظوظ mabzúz, مقبول
makhúl. — (the most favoured na-
tions) دول کامله الوداد duval-i-
kámilahu-'l-vidád.

FAVOURITE, محبوب muhghúb, محبوب
mahbúb, محبوبه mahbúbah, برگزیده
bar-guzidah. — (of a prince) ندیم
nadím, ملازم mulázim, خاص kháss,
خاص الخواص khássu-'l-khaváss,
مغرب mukarrab.

To FAW, تملق تملق talalluk kardan,
چاپلوسی نمودن cháplosi nimúdan.

FAVOUR, کاهی kashí.

FEALTY, وفاداری vafá-dári, حق
hakk ba'amak.

FEAR, ترس tars, بیم bím, باك bák,
هراس hirás, هول hawl, دشت
dihshat, خوف khauf, ستوه sutáh,
عشیت vahshat, نهیب nihíb, شیت
khashyat, هیمت haibat, مهابت
mahabát. — (fear and trembling)
ترس tars u harz. — (fear of)
تقوا takvâ.

To FEAR, ترسیدن tarsídan, هراسان
hirásan shudan, ترس داشتن
tars dáshtan.

FEARFUL, vide TERRIBLE, COWARD,
CRAVEN.

FEARING, vide AFRAID.

FEARLESS, بی هراس bí-hirás, باك
bí-bák.

FEASIBLE, شدنی shudani, ممکن
munikinu-'l-husúl.

FEAST, عیافت ziyáfat, مهمانی mih-
mání, سر súr, مهمانی mihmání, سر súr,
ولیمه valímah, جشن jashn, عید 'id, عید 'aid
(holiday). — (feast days, holidays)
عید a'yád. — (marriage feast or
merry-making) سر súr, عیش 'aish.
— (feast given by great men to their
dependants, &c.) عیال shilán. —
(feast given on certain occasions,
such as the birth of a son, going

into a new house, &c.) ولیمه valí-mah.—(to give a feast) سور پر پا کردن shílán kashídan, دایم ولیمه valí-mah dádan.

FEAT, بند band, کار kár, بازی bázi-chah, نیرنگ nairang.

FEATHER, پر par.

FEATHERLESS, بی بی bí-par.

FEATHERY, پردار par-dár.

FEATURE, vide FACE.

FEBRUARY, شباه shabát.

FEDERATION, معاهده mu'tahadah.

FEE (payment for duties performed) اجر hakku-'s-sa'í, حق السعی muzd. — (douceur) بخشش bakhshish, پول چای púl-i-chái.

Feeble, vide WEAK.

Feebly, ضعیفانه za'ífánah, عاجزانه 'ájizánah.

To FEED, خوراندن khwuranídan, تغذیه نمودن parvardan, پروردن taghziyah nimúdan.—(pasture) چرانیدن charánídan, چرا کردن chará kardan.—(a horse) دانه دادن káh va dánah dádan.

To FEEL, احساس کردن íhsás kardan, حس کردن jass kardan. (Vide To PERCEIVE, To TOUCH.)

FEELING, حس hiss, قوه لامسه kúvah-i-lámisah.

To FEIGN, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.

FELICITATION, vide CONGRATULATION.

FELICITOUS, vide HAPPY.

FELLOW (one of a pair), جوړ júr, زوج zauj, ننگه lingah.—(man) مردکه inardakah.—(fellow-traveller) vide TRAVELLER.

FELLOWSHIP, شراکت shirákát, مشارکت mushárakat, رفاقت rafákát.

FELT (unwoven woollen stuff), نمد namad, لید libd.

FEMALE, ماده mádah, مادینه mádí-nah, آنات mu,annas, مؤنث anás, انثی unsá. (Vide WOMAN.)

FEMININE, مؤنث mu,annas.

FENCE, vide HEDGE.

To FENCE, شمشیر بازی shamshír-bázi kardan. Vid. To ENCLOSE.

FENCING (sword-play), شمشیر بازی shamshír-bázi.

FENNEL, هببت shibt, رازیانه rúz-yánah, بادیان bádyán.

FENUGREEK, شنبلیله shambalíð, شنبلیله shambalílah, شملیز sham-liz (vulg.).

FERMENT (agitation), هیجان hayaján. To FERMENT, جوش آمدن bi-júsh ámadan.

FERMENTATION, جوشش júshish, تخمیر takhmír.

FERMENTED, مخمر mukhammar.

FERN, ثمامه sumámah.

FEROCIOUS, vide FIERCE.

FERRET, موش خرما músh-i-khurmá, راسو rásu.

FERRULE, نعل nasl (pl. نصول nusúl).

FERRY, معبر ma'-bar, گذرگاه guzar-gáh, (vulg.).—(ferry-boat) کشتی گذاره kashtí-i-guzárah.

FERTILE, حاصله jayyid, خصیب khasíb, برونمند barú-mand, بارور bár-var.

FERTILITY, برونمندی barú-mandí, محسب khisb.

To FESTER, ریش شدن rísh shudan, فاسد شدن khwarah shudan, فاسد شدن fasid shudan.

FESTIVAL, vide FEAST.

FESTIVITY, شادی shadí, خوشی khwushí, خوشوقتی khwush-vaktí, نشاط nashát.

PESTOON, هره hirah.

To FETCH, vide To BRING.

FÊTE, vide FEAST.

FETLOCK, پای páy.

FETTERS, بند پا pá-band, زنجیر zan-jír, غل ghull.

FEUDATORY, زیر دست zír-dast.

FEVER, تب tab.—(ague) تب و لرز tab u larz.—(intermittent) تب تب tab-i-naubatí, تب تب tab-i-ghibb.—(hectic) تب دق tab-i-dikk.

FEW, کم kam, اندک andak, قلیل kalíl.—(a few) قدری kadrí, جزوی juzví.

FEZ (cap), فس fas (eur.).

FIANCÉE, مخطوبه makhtúbah, نام زد nám-zad.

FIB, vide FALSEHOOD.—(to tell fibs) چاپ زدن cháp zadan.

FIBRE, ریشہ ríshah.

FICKLE, vide VARIABLE, INCONSTANT.

FICTION, افسانہ afsánah.

FICTITIOUS, جعلی naklí, جعلی ja'ílí.

FIDELITY, وفاء vafá, وفاداری vafá-darí, حق hak-k-i-namak, صدقات sadákát.

FIDGETTY, متزلزل mutazalzíl.

FIE! فای wái, فاء váh, اف uf, اخ ukh, تاف tafú.

FIEF (estate, feudal tenure), تیول tuyúl, توپیل tuvíl (vulg.).

FIELD, صحرا sahrá, میدان maidán.—(cultivated field) مزرعة mazra'ah, زار kisht-zár, زراعت zirát.—(of battle) میدان maidán, معرکه ma'rikah, نبرد nabard - gáh, رزم razm-gáh.

FIEND, شیطان shaitán.

FIERCE, تند tund, درشت durusht, شدید shadíd.—(animal) درنده darandáh.—(sun) تند tund, ننده zanandah, تیز tíz.

FIERCENESS, تندی tundí, درشتی durushtí, شدت shiddat, صولت saulat.—(animal) درندگی darandagí.—(sun) تندی tundí, زندگی zanandagí, تیزی tízí.

FIERY, آتشین átishín, آتشبار átish-bár, ناری nárí.

FIFE, فی nai.

FIFER, فیچی nai-chí.

FIG, انجیر anjír.

FIGHT, vide BATTLE, DISPUTE, WAR.

TO FIGHT, جنگ jang kardan, رزم razm sákhtan.

FIGURATIVE, رنگین rangín, تمثیل tamsíl.

FIGURE, شکل shakl, صورت súrat, کالبد kálbud, پیکر paikar, هیئت hai'at, هیکل haikal, قوارة kuvárah, شخص shakhs, ریخت ríkhht.—(in arithmetic) رقم rakam.

FILE, سوهان súhán.—(of papers) طبق tabak, دسته dastah, طبقه tabakah.

TO FILE, سوهان زدن súhán zadan, سوهانکاری súhán-karí kardan.

FILINGS, ساره sárah, براده burádah.

TO FILL, پر کردن pur kardan, مملو mamlú, نمودن nimúdan, ملا کردن malá kardan,

مشحون کردن mash-hún kardan.—(cram) آکندن ákan-dan, انباشتن ampáshtan, تپانیدن tapánidan, چاپانیدن chapánidan.

FILLET, سر بند sar-band, مباب mu-báb.

TO FILLIP, انگشتک دادن angushtak dádan, پلنگ زدن piling zadan.

FILLY, ماده kurráh-i-mádah, فلوړه faluvah, طرح taríh.

FILM, فوف fúf, پردہ pardah.

FILTER, مصفات misfát, صافی sáfí.

TO FILTER, صاف کردن sáf kardan, پالودن pálúdan.

FILTERED, مروق muravvak.

FILTH, چرک chirk, نجاست najásat, لایش alá-yish, لجن lajan, لوث laus, جنابت janábat.

FILTHY, پلید palíd, چرکین chirkín, نا پاک ná-pák. (Vide INDECENT.)

FILTRATION, تصفیه tasfiyah.

FIN (of a fish) پر ماهی par-i-máhi, مازة mázah.—(dorsal fin) بال bál.

FINALLY, نهایت niháyatu'l-amr.

FINANCE, مالیات málíyat, ارتفاع ارتفاع irtifá'-i-mamlakat.—(minister) وزیر مالیه vazír-i-málí-yah.—(financial arrangements) مخارج kharj u makhárij, و مخارج madákhl u makhárij.

TO FIND, یافتن yáftan, پیدا کردن paidá kardan, جستن justán, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan.—(to find out) ملتفت شدن multafit shudan, منتقل شدن muntakil shudan, دریافتن dar-yaftan.

FINE (not coarse), نازک názuk, رقیق rakík, باریک bárík. (Vide DEAR, PRECIOUS, RARE, EXCELLENT.)—(weather) مساعد musá'id.—(small) دقیق dakík, باریک bárík, ریزه rízah.—(pen) نازک názuk.—(mulet) جریمه jarímah, جریمانه jarímánah, مصادره musádarah.—(fine for manslaughter) خونبها khún-bahá, دیت diyat, معقله ma'-kulah.—(for causing abortion) غرة ghurrah.—(in fine) غایتش ghá-yat-ash, الغرض al-gharaz, الحاصل al-hásil, الآخر al-ákhir.

To FINE, مصادره نمودن musádarah nimúdan.—(to be fined) جریمانه jarimánah-kardah shudan.

To FINE-DRAW, رفو کردن rafú kardan.

FINESS, دقت dikkat.

FINESSE, vide ARTIFICE.

FINGER, انگشت angusht.—(fore-finger) سبابه sabbábah, انگشت انگشت angusht - i - shahádat.—(ring-finger) بنصر binsir.—(middle finger) انگشت میانه angusht-i-miyánah.—(little finger) خنصر khinsir, کلنج kilinj.—(joint of the fingers) بند انگشت band-i-angusht, مفصل mafsil (pl. مفصل mafásil.—(tip of finger) بنانه banánah (pl. بنان bunán), انمלט anmulat (pl. انامل anámil).

To FINGER, انگشت بردن angusht burdan, دست زدن dast zadan.

FINISH, vide END.

To FINISH, تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánidan, منقرض پرداختن pardákhtan, انجام میدن munkariz sákhtan, انجامیدن anjámidan, انجام کردن anjám kardan, ختم نمودن khatm nimúdan, اختتام نمودن ikhtitám nimúdan.

FINISHED, vide POLITE.—(to be finished, expended) خلاص شدن khalás shudan, بسر آمدن bi-sar ámadan, خرج شدن kharj shudan, منقرض شدن munkariz shudan, تمام رسیدن bi-ákhir rasidan, تمام شدن tamám shudan.

FIR (tree), کاج káj, سیناوبار sinaubar.

FIRE, آتش átish, نار nár, آذر ázar (obs.) (Vide CONFLAGRATION.) (fire-place in a room) بخاری bukhári.—(sunk in the floor) تنور tannúr.—(fire-place or oven) اوجاق úják, چاله chálah.—(fire-place formed of a pan of charcoal placed under a frame or low table, which is covered with a quilt), کرسی kursí.—(worshipper; priest; temple of worship) vide MAGIAN.—(fire-pan or brazier) منقل man-

kal, آتشدان átish-dán.—(of earthenware) کلت kalak.—(fire-brand) آتشپاره átish-parah, نیمسوز ním-súz.—(fire-fly) مگس شبتاب magas-i-shab-táb.

To FIRE (set on fire), آتش زدن átish zadan, افروختن afrúkhtan, روشن کردن raushan kardan.—(a gun) خالی khálí kardan.—(to catch fire) آتش در گرفتن átish dar giriftan.—(to stir the fire) آتش را هم زدن átish bi-ham zadan.—(to blow the fire) پوف آتشرا átishrá puf kardan.—(to make up the fire) آتش کردن átish kardan.—(to light the fire) آتش روشن کردن átish raushan kardan.—(to put out the fire) آتشرا خاموش کردن átishrá khamúsh kardan, آتشرا نیشاندن átish nishándan, آتشرا کشتن átishrá kushtan.

FIRE-DAMP, دمه damah.

FIRE-ENGINE, طرولومیه túlúm bah.

FIREMAN (extinguisher of fire), آتش نظام átish-khámúsh-kun.—(company of firemen) آتش vizám - i - átish - khámúsh-kun, طرولومیه چیان túlumbah-chián.

FIREWORKS, آتشبازی átish-bází.

FIRM (company), شرکت shirkat. (Vide FAST, HARD).—(to make firm) استوار کردن ustuvár kardan.

FIRMAMENT, رقیع rakí', سماوات samávát, جلد jalad, فضای fazá, í-i-ásmán.

FIRMNESS, استواری ustuvári, متانت matánat, قوت مندی kuvát-mandí.

FIRST, نخستین nukhust, نخست nukhustín, اول avval, یکم yakum, اولاً mukaddam.—(firstly) avvalan, مقدم mukaddaman.—(in the first place) پیش از پیش pish az pish, اول بلا اول avval bilá avval.—(first-fruits of the season) nau-bar, نو باوه nau-bávah, در پیش ras.—(at first) در ابتدا dar ibtidá.—(first day of month) روزه ghurrah, روزه rúz-i-ghurrah.—(to come in first, racing) پیش آمدن pish ámadan.

FIRSTBORN, **اولاد**; **اول** *avval-zádah*.

FISCAL, دیوانی dīvānī.

FISH, ماهی mǎhí. — (dried and smoked fish) كسيف kisiíf, ماهی خشك mǎhí - i - khushk. — (river fish) ماهی شطی mǎhí-i-shatí. — (sea fish) ماهی بخری mǎhí-i-bahrí. — (fish-hook) كلابه kullábah, قشقی shass. — (fishing-net) دام dām, شبکه shabakah, تور túr, توره túrah.

--(fisherman) ماهیگیر mahí-gír.
 --(fish-pond) تالاب taláb. --(fish-
 monger) ماهی فروش mahí-furúsh.
 To FISH, صید نمودن said nimúdan,
 ماهی صید کردن mahí said kardan,
 شکار کردن shikár kardan.

FISSURE, *vide* CRACK.

FIST, مشت *musht*.—(to clench the fist) دسترا مشت کردن *dastrá musht kardan*, پنجه بهم گذاشتن *panjah bi-ham guzáshtan*.

FISTULA, فاسور *násúr*, ناصور *násúr*.—
(*lacrymalis*) سيلان چشم *sailán-i-*
chashm, دمعه *dam'ah*.

FIT, *vide* PAROXYSM, SWOON. — (*proper*) لائق *lâ'ik*, واجب *vâjib*, رَا *ravâ*, مناسب *munâsib*, سزا *suzâ*, سزاوار *sazâvâr*, شایسته *shâyistab*, لازم *lâzim*. — (*to be fit*) شایستن *shâyistan*, لائق بودن *lâ'ik būdan*, بکار خوردن *bî-kâr khurdan*, بایستن *bâyistan*, ساز کار شدن *sâz-kâr shu-*

dan.
To FIT, مناسب شدن murásib shu-
dan, مناسبت داشتن munásabat
dáshtan, موافقت داشتن muváfakat
dáshtan, فراخوردن farákhwur
búdan. (*Vide* To BECOME (*breft*),
To ADAPT.)

FITNESS, شایستگی sháyistagí, ساز
کاری sáz-karí.

FITTINGS, اسباب asbáb.

Fix, کشمکش kash-ma-kash. -- (to be in a fix) گیر آمدن gir ámadan, دو چار شدن dú-chár shudan.

To Fix, نشان دادن nishándan, ثبت
نصب کردن nasb kardan, اقامت کردن ikámiat kar-
dan.

FIXED, معين mu'ayyan, مقرر mu-karrar.—(usual) موعود mau'úd.—

(to keep one's eyes fixed) مراقب
بوده murákib búdan.

FLABBINESS, فومى narmí.

FLABBY, فم harm.

رايت، علم، nishán, 'alam, علم،
 ra, yat, لواء، baírak
 baírák. — (reed) في nai,
 hurdí, پير، pízur, lukh,
 jagun. — (flag-staff) دار علم dár-
 i-'alam.

To FLAG, *vide* To WITHER.

FLAGON, قَرَابَة karábah.

FLAIL, گندم کوب gandum-kúh.

FLAMBEAU, *vide* TORCH.

FLAME, **زبان** zabānah, **شعله** shu'lah, **تاف** taf. — (in flames) **مشتعل** mushta'al.

FLANK, پهلو pahlú.—(*the flanks*)
 اضلاع azlá'.

FLANNEL, **فنانل** fanálan (*eur.*).

FLAP, دامن dāman, چین chín.

F'FLASH, آفتش átish.

To FLASH, درخشیدن dirakhshídan,
 برق زدن bark zadan.—(*in the pan,*
a gun), گل کردن gul kardan.

FLASHING, درخشان dirakhshán, بارق bārik.

FLASK, *vide* BOTTLE.

FLAT (*level*), برابر *barábar*, هموار *hamvár*, مساوی *musáví*, بسیط *basít*, مسطح *musattah*, پهن *pahn*.
—(*trade*) کاسد *kásid*.

To FLATTEN, *vide* To ROLL OUT.

TO FLATTER, *vide* TO COAX, TO
WHEELDE.

FLATTERER, چابلموس *chápłús*.

FLATTERY, خوش آمد khwush-âmađ,
چاپلوسی cháplúsí, تملق tamallúk.
جم و خم eham va kham, نوازش na-
vázish, ریشخندی rísh-khandí.

FLATULENCY, نفخ شکم nafkh - i - shikm, باد شکم bād-i-shikm.

FLATULENT, نفاخ naffák.

FLAUTIST, فَيْ نايْ nai-zai

FLAVOUR, مزه mazah, طعم ta'm, ذوق
zauk, چاشنی chásnī.

FLAW, نقص naks, ناقصه nakísah,
کاست kást, مو mú. (*Vide* CRACK.)
—(*flawed*) مودار mú-dár, شق شده
shakk-shudah, شکافته shikáftah.

FLAX, كان kattán.

To FLAY, پوست کردن púst kandan, پست بر کشیدن púst bar-kashídan, سلك کردن salkh kardan.

FLEA, كيك kaik, كهك kahk.

To FLEE, فرار کردن guríktan, فرار kir kardan, هزیمت نمودن hazímat nimúdan, پشت دادن pusht dádan.

FLEECE, پشم pashm.

To FLEECE, vide To SHEAR, To DEFRAUD.

FLEET (of vessels), دسته کشتی dastah-i-kashtí. (Vide QUICK.)

FLEETING, نا پایدار fáni, نا پایدار ná-pá-yadár.

FLESH, گوشت gúsht, لحم lahm.

FLESHY, گوشتین gúshtín.

FLEXIBILITY, نرمی narmí.

FLEXIBLE, نرم narm, بیچخور pích-khwur.

FLEXION (grammatical term), صرف sarf.

FLIGHT (escape), فرار firár, گریز guríz, هرب harb.—(act of flying) پرواز parváz, طیاران tayarán.—(rout or defeat) هزیمت hazímat, شکست shikast.—(of arrows) تیر باران tír-barán. — (flock of birds), گله galah, سیله sílah.—(to put to flight) منهور گردانیدن munhazim gardánidan, هزیمت دادن hazímat dádan, گریزانیدن gurizánidan.

To FLINCH, vide To QUAIL.

To FLING, انداختن andákhtan, انداختن afkandan.—(down) andákhtan, انداختن afkandan, پرت کردن part kardan (vulg.).

FLINT, سنگ چخماق sang-i-chakh-mák.—(a skin flint) نان کور nán-kúr. (Vide MISER.)—(to skin a flint) مگسرا در هوا رگ زدن ma-gasrá dar havá rag zadan.

FLIPPANT, شوخ, گستاخ, gustákh, شوك shúk.

FLIPPANTLY, غفلة, غافلانه gháfúlanah, غفلة ghiflatan, گستاخانه gustákhánah, با شوخی bá-shúkhi.

FLIRT, شیوه بازی shívah-báz, شیوه بازی shívah-gar, عشو بازی 'ishvah-báz, عشو بازی 'ishvah-gar.

To FLOAT, رفتن بالائی bálá, i-i-áb raftau.

FLOCK (of large cattle, horses, cows, mules, &c.), رمة ramah.—(of sheep, goats, birds, &c.) گله galah.

To FLOG, تازیانه زدن táziyánah zadan.—(tie up and chastise) با سرمه زدن bá-surmah zadan.

FLOOD, سیلاب sailáb, طوفان tufán.—(the Flood) طوفان tufán.

FLOOR, زمین zamín, كف kaf, فرش farsh.—(boarded) تخته takhtah.—(story of a house) طبقه tabakah, طاقه takah, بام bám.—(ground-floor) مرتبه پائین taltání, مرتبه پائین martabah-i-pá,ín.

To FLOOR, از تخته مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan, با تخته ba takhtah farsh kardan.

FLOMICAN (small species of bastard), زنگبال zangibál, چر charz.

FLOUR, آرد árd.—(fine flour) آرد árd, رقیق árd-i-rakík.—(place for storing flour) کنه kattah.

To FLOURISH, شکوفتن shikúftan. (Vide To BRANDISH.)—(be prosperous) بالیدن bálidan, خوشوقت khwush-vakt búdan, بهره مند bahrah-mand búdan.

FLOURISHING (exchequer), معمور ma'múr. (Vide HEATHY, PROSPEROUS.)

FLOW (of the sea), مد madd.

To FLOW, جاری شدن jári shudan, روان شدن jiryán nimúdan, سیلان شدن raván shudan, سایل شدن sayalán shudan, سیرل شدن rizán shudan.

FLOWER, گل gul, نور naur, زهر zahr, عنفوان shikúfah.—(of youth) عنفوان 'unfuván, ریاض ray'án.—(best part) زبده zubdah, خلاصه khulásah, گلستان sulálah.—(garden) گلزار bústán, بوستان bústán, گلزار gul-zár, باغچه bághehah.—(flower-pot) گلدان gul-dán.—(flower-box) کوزه kúzah.—(flower-work, embroidery) بوته bútah, کاری بوته bútah-kári.

FLOWING, جاری jári, روان raván.

FLUE, دود کش khálí, دود خالی dúd-kash.

FLUENCY (of speech), فصاحت fasáhat, زبان آوری zabán-ávarí.

FLUENT, فصیح fasíh, زبان آر zabán-ávar.

FLUID, سیال sayyál, جاری jári, آبی ábí. (*Vide LIQUOR.*)

FLURRY, آشوب háí-huí, آشوب áshúb, همهه áshuftagí, همهه hamhamah.—(*to be in a flurry*) طپیدن tapídan.

To FLURRY, ترسانیدن tarsánídan.

FLUTE, نی nai, نای náy.

To FLUTTER, طپیدن tapídan.

FLUVIAL, نهری nahrí.

FLUX (*water*) میل sail.—(*blood*) رفتگی raftan-i-khún, رفتگی raftagí-i-khún, اسهال is-hál.

FLY, مگس magas.—(*gad-fly*) خر مگس khar-magas.—(*dragon-fly*) مشخړه mashkhurah.—(*fire-fly*) مگس magas-i-shab-táb.—(*Spanish fly*) vide CANTHARIDES.—(*fly-flay*) باد بزن bád-bizan.

To FLY, پریدن parídan, or پاریدان, پرواز nimúdan, پرواز nimúdan, طیاران tayarán nimúdan.—(*a kite*) هوا دادن havá dádán.

FOAL, کره kurrah. (*Vide FILLY.*)

FOAM, کف kaf, تفش tafish.

To FOAM, کف کردن kaf kardan.

FOB, جیب jib.

FODDER, علف 'alaf, گیاه giyáh, علیق 'alík.

FOE, vide ENEMY.

FETUS, جنین janín.

FOG, دود dúd, غبار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, طومان túmán, میغ mígh.

FOGgy, مه havá-i-mih, میغناک mígh-nák.

FOIST, تیز tíz, گوز gúz.

FOLD (*for cattle*), آغل ághil, مریض marbaz, حظیره hazírah, آگل ágil, لای súl.—(*ply*) تاه tá, تا tá, لای láí.—(*two-fold*) دو تا dú-tá, مضاعف muzá'af, دوگانه dú-gánah.—(*three-fold*) سه تا sih-lái, سه تا sih-tá.—(*ten-fold*) ده تا dih-tá, ده چندان dih-chandán, ده مقابله dih-muká-balah.—(*subterraneous fold for cattle*) کند kand.

To FOLD UP, پیچیدن píchídan, تا کردن tah kardan, تا کردن tá kar-

dan, طی ساختن tai sákhtan, نوردیدن navardídan.

FOLIAGE, برگ barg, ورق varak.

To FOLLOW, عقب رفتن 'akab raftan, دنبال ta'ákub kardan, پیروی نمودن dumbál raftan, رفتن pay-raví nimúdan, در پی رفتن dar pay raftan, پس رفتن pas raftan, پی زدن pay zadan.—(*to the door on taking leave*) مشایعت musháya'at nimúdan, بدرقه رفتن badrikah raftan.—(*to follow after*) vide To PURSUE.—(*to follow as a mourner*) تشییع tashyí'-i-janázah kardan.—(*as follows*) باین تفصیل bá-in tafsíl, تفصیل bi-tafsíl-i-zail.—(*following*) ذیل zail, آتیاه átiyah, از این az in karár.

FOLLOWER, معاقب pas-rau, پیس! ز mu'ákib, تابع tábi, متابع mutábi, پیزن pay-zan.—(*believer*) مقتدی muktadí, مرید muríd, تلمیذ talmíz, معتقد muríd, مقلد mukallid.

FOLLY, بلاهت baláhat, ابلهی ablahí, حماقت himákat, سفاقت safáhat, خبط khabt, قلت عقل killat-i-'akl, نادانی ná-dání, بیوقوفی bí-vukúfí, خاریفات kharíyat bí-'aklí.—(*height of folly*) کمال بی kamál-i-bí-'aklí.

FOND, مغرم má'il, شائق shá'ik, مغرم mighram.

To FONDLE, جنبانیدن jumbánídan, بچه نوازی کردن bachah-navází kardan.

FOOD, خوراك khwurák, خوراك khwurd, طعام ta'ám, غذا ghizá, مأكل ma'kul.—(*bodily*) غذائی جسمانی ghizá, í-jismání.—(*spiritual*) غذائی روحانی ghizá, í-rúhání.

FOOL, احمق ahlak, كودن kaudan, احمق ahmak, نا فهم ná-fahm, خوپله khwaplah, سفیه safíh, بخت bí-vukúf, پخت pakht.—(*Vide JESTER.*)

FOOLISH, vide STUPID, IGNORANT.

FOOLISHLY, احمقانه ahmakánah, بی عقلا نه 'aklánah, بهوده bíhúdah.

Foot, پا پای páy. - (as applied to things) پاچه páchah. (Vide BASIS, PEDESTAL, VIERSE). - (on foot) پیاده piyádah. - (at the foot of) دم پای páy. - (to set on foot) بر پای کردن bar páy kardan. - (to go on foot) رفتن پیاده piyá-dah raftan.

Foot-board, پا جا já-i-pá.

Footing, فاعده ká'idah, اساس asas, حالت halat.

Footman, پیاده piyádah. (Vide SERVANT). - (runner) شاطر shátir, پیک paik, قاصد kásid.

Footstep (pace), قدم kadam, گام gam. - (mark) نشان پای nishán-i-páy, اثر asar, خطه khatvah, قدم kadam, سراج suráh.

Footstool, قدمک kadam-gáh, کرسی کرسی kursi-i-zír-pá.

FOP, کج کلاه kaj-kuláh, اجلاف khwud-bín, اجلاف ijláf, خوشگل khwush-gil.

FOPPISSH, خوشبختن بین khwísh-tan-bín, قشنگ kashang

FOR, جهت baráí, از از az bahr, جاس جاس jihat, بواسطه bi-vásitah, pás-i-khátir, بخش bakhsh, تا tá, وásah (vulg.). - (for instance, for example) مثلاً masalan, فرضاً farzan, بر فرض bar farz. - (for long, for a long while) از قدیم الايام az kadimu-'l-ayyám, دیر باز dír-báz. - (for the sake of) برای baráí, بنابر biná-bar, بواسطه bi-vásitah. - (for ever) vide EVER.

FORAGE, علف 'alaf, گیاه گیاه giyáh, علفی 'alik.

FORAY (plundering expedition), چپاول chapáw, غارت ghárat, تاراج taráj, راهزنی yaghmá, سلب salab, رعب ráb-zani, انتهاب intiháb, چپاولی chapávali (vulg.).

To FORBEAR, وایستادن vá-ístádan, دست برداشتن dast bar-dáshtan, تحمل tahammul nimúdan.

FORBEARANCE, اجتناب ijtinál, تحمل ihtiráz, امتناع imticia', اجتناب

tahammul, توقف tavakkuf, اجمال ihmal, پرهیزی parhízí.

To FORBID, منع کردن mana' kardan, باز باری nimúdan, باز داشتن ház-dáshtan, نهی nahy kardan, قدغن نمودن kadghan nimúdan.

FORBIDDEN, ممنوع mamnu', منعی manhi', حرام harám, حرم harám, محظور muthzur. - (forbidden thing) مناهی maharrahí, مناهی mah-váhi, نهایی nahíhi, دافاهی daváhi, ممنوعات mamnu'át, محظورات muth-zúrat.

FORCE (strength), vide STRENGTH. - (violence) vide COMPULSION, VIOLENCE.

To FORCE, vide To COMPEL.

FORCED, مجبور majbúr.

FORCES (military), فوج fauj, لشکر lashkar. - (by force) به زور bi-zúr, اجبار jabran. - (to come into force) مجری کردن mar'íu-'l-ijrá shudan. - (to put in force) مجری کردن mujrá kardan.

FORG, گذار guzár, گذاره guzaráh, گذار guzar-gáh, معبر wa'bar, گذار gadár (vulg.).

FORGABLE, ممکن گذار pa-yáb, ممکن munkin-i-guzár.

FORGE, پشینه pishín.

FOREATHLE, پیشین pishín, جد jadd (pl. اجداد ajdád).

To FORGET, vide To ABANDON.

FOREHEAD, پیشانی pishání, جبین jabín, جبیه jablah, نسیه násiyah (pl. نواصی navási).

FOREIGN, بیگانه bigá-nah, اجنب ajnab. - (Foreign Minister) وزیر خارجه vazír-i-khárijah. - (Under Secretary of State for Foreign Affairs) مستشار خارجه mustashár-i-khárijyah. - (Foreign Office) وزارتخانه خارجه vizárat-khánah-i-khárijah-i-daulatí.

FOREIGNER, اجنبی ajnabí.

FORELEG (of an animal), دست dast.

FOREMAN, سرکار sar-kár, استاد ustád.

FOREMOST, پیشترین pishtarín, اول

- avval, مقدم mukaddam, پیشرو pish-rau.
 FORENOON, از ظهر pish az zuhr, ظهر zuhā
 FORERUNNER, پیشرو pish-rau.
 To FORESEE, پیش دیدن pish didan, از ما'al اندیشی دانستن az ma'al-andishī dānistān.
 FORESIGHT, بصیرت basīrat.
 FORESKIN, غلاف ghulfat, غلاف gbi-laf.
 FOREST, درختستان dirakhtistān, درختزار dirakht-zār, بیشه bishah, جنگل jangal, اجم ujum.
 FORETASTE, عروبن 'urbūn.
 To FORETELL, خبر از ما'al اندیشی xabar dādan, ma'al-andishī khabardādan, پیش گفتن pish guftan. — (prophecy) نبوت نمودن nubūvat nimūdan, اخبار نمودن ikhbār nimūdan, گفتن کاهانت ka'hānat guftan.
 FORFEIT, جریمه jarimah, جریمانه jarimānah.
 To FORFEIT, گم کردن gum kardan.
 FORGE (of a blacksmith), کوره kārāh.
 To FORGE, ساختن sākhtan.
 FORGED, vide COUNTERFEIT.
 FORGER, ساختگر kālāb, ساختار sākh-tah-gar.
 FORGERY, جعل ja'el, ساختگی sākh-tagī, تزویر tazvīr.
 To FORGET, فراموش کردن farāmúsh kardan, نسیان nisyān nimūdan.
 FORGETFUL, ذاهل zāhil, ناسی nāsī, فراموشکار farāmúsh-kār.
 FORGETFULNESS, فراموشی farāmúsh, نسیان nisyān, فراموشی farāmúshī.
 To FORGIVE, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mukhshīdan, معاف کردن mukhshīdan, معذور داشتن mazūr dāshtan, در گذر کردن dar guzar kardan, آمرزیدن āmurzīdan, مغفور مغفور, گردانیدن maghfūr gardānīdan.
 FORK, چنگال changāl. — (for shifting corn, &c. while thrashing) اوجوم auchūm, اوسی ausī; سکو sikū. — (of flame) زبانه zabānah.
 FORLORN, پریشان parīshān. — (forlorn hope) پیش افتاد pish-uftād, پیش آهنگ pish-āhang.

- FORM, vide FIGURE, SHAPE. — (ceremony) رسم rasm, تکلف takalluf. — (grammatical term) بنا binā, مبتنی mabnī. — (at school) صنف sinf.
 To FORM, تشکیل تشکیل کردن kardan, صورت دادن sūrat dādan, ساختن sākhtan. — (intrans.) صورت sūrat bastan. — (to be formed) تشکیل یافتن tashkīl yāftad.
 FORMALLY, مرتباً sarīfah.
 FORMER, پیشین pishīn, سابق sábig, قدیم kadīm, مقدم mukaddam. — (as opposed to latter) اولی aulā.
 FORMERLY, پیشتر pish-tar, سابق sábig, مقدم mukaddam, من قبل min kabli, پیش از این pish az in, آنفā ayyām-i-guzashtah, آنفā ānīfah.
 FORMIDABLE, مهیب mahīb, هولناک haul-nāk.
 FORMIDABLENESS, هیبت haibat, هولناکی haul-nākī.
 FORMIDABLY, بهیبت bi-haibat.
 FORMULA, دستور العمل dastūru'l-'amal.
 To FORNICATION, زنا zinā kardan.
 FORNICATION, زنا zinā, زنا کاری zinā-kārī, حرام کاری harām-kārī, هید shaid, فاحشگی fāhshagī.
 FORNICATOR, زنا کار zinā-kār, زانی zānī, هید باز shaid-bāz.
 To FORSAKE, vide ABANDON.
 FORSOOTH! بهی bih, بی bihī.
 FORT, قلعه kal'ah, حصار hisār, بارو bārū, حصن hisn. — (on a hill) دژ dizh, کلات kalāt.
 FORT, رسم rasm, طریقه tarīkah.
 FORTHWITH, فی الفور fī'l-'fawr.
 FORTIFICATIONS (of a town) بارو bārū, حصار hisn, حصار hisār.
 FORTIFIED (a town, &c.) محروسه mahrúsah, محصور mabsūn, مشید mushayyad.
 To FORTIFY, محصور کردن mahsūn kardan, تضمین کردن tahsīn kardan.
 FORTITUDE, مروت murúvat. (Vide BOLDNESS.)
 FORTNIGHT, دو هفته dú-haftah.

FORTUNATE, بختیار bakht-yár, نيك
 نيك ník-bakht, اختر ník-
 akhtar, سعيد sa'íd, فرخ farrukh,
 برآمد barú-mand, مایمون maimún,
 خجسته khujastah, کامران kámrán,
 خوشوقت tali'-mand, طالعحمد
 khwush-vakt.

FORTUNATELY, قساراً kazárá.

FORTUNE, روزگار rúzigár, رُزى rúzí,
 نصیب nasih, بخت bakht, طالع tali',
 قسمت kismet, بهره bahrah, فلک
 falak, زمانه zamánah, بد دولت
 دولت daulat. — (bad fortune) بد
 بختی bad-bakhti, نامساعد
 bakht-i-ná-musá'id. — (good for-
 tune) بخت bakht-i-sa'íd, بخت
 نیکو bakht-i-níkú. — (to make one's
 fortune) صاحب دولت sháhib-i-
 daulat shudan.

FORTUNE-TELLER, فالگیر fál-gír.

TO FORWARD, vide to SEND.

FORWARDS, پیش در dar pish, بیشتر
 píshtar, مقدم mukaddam.

FOSSE, vide DITCH.

FOSTER (mother), شیر ده shír-de,
 شیر-dih. — (brother) برادر
 birádar-i-ham-shír, رضاعی
 birádar-i-rizá'í. — (child) فرزند
 pisar-razand-i-shír-dih, شیر ده
 pisar-i-rizá'í.

TO FOSTER, پرورش کردن parvarish
 kardan.

FOUL, ناپاک ná-pák, آلوده álúdah,
 نجس najis, پلید pilíd, پلشت pi-
 lisht. — (wicked) فاسد fasid, قبیح
 kabih, فشیع fazih, شنیع shaní',
 میبشوم maishúm.

TO FOUL, ناپاک کردن ná-pák kardan,
 آلوده álúdah, چرکین کردن chirkín
 kardan. — (ships, &c.) بهم خوردن
 bi-ham khurdan.

FOUL-MOUTHED, بد زبان bad-zabán.

FOULNESS, ناپاکی ná-páki, نجاست
 najásat, آلودگی álúdagí.

TO FOUND, تأسیس نمودن ta'sís ni-
 mudan. — (metals) ریختن ríkh-
 tan.

FOUNDATION, بنیاد bunyád, بنیان
 bunyán, بن bun, پایه páyah, اساس
 asás, قاعده qá'dah, اصل asl, كاهله
 ká'hlah. — (of a wall) هالده sháldah. —

(foundation stone) سنگ پایه دار
 sang-i-páyah-dár.

FOUNDED, مبنی mabnı.

FOUNDER, بانی bání. — (of metals),
 ریخته گر ríkh-tah-gar, قال کُن
 kál-kun, قالگر kál-gar.

FOUNDLING (child), لقیط lakít, بیوه
 bachah-i-mambúz.

FOUNTAIN, چشمه chashmah, عین 'ain,
 مایمون mambá', یمنوع yambú',
 خانی khání. — (jet d'eau) فواره favvárah,
 شادروان shádurván.

FOWL, مرغ murg, پرندۀ parandah.

FOWLER, عیاد sayyád.

FOX, روبه rúbah, روبه rúbah, روبه ru-
 báh.

FRACAS, vide QUARREL.

FRACTION (in arithmetic), کسر kas-
 rah, عدد مکسر 'adad-i-maksúr.
 کسور kusúr. — (vulgar fractions)
 کسور عادی kusúr-i-'adí.

FRACTURE, شکستگی shikastagí, کسر
 kasr.

FRAGILE, vide BRITTLE, INCON-
 STANT.

FRAGMENT, پاره párah, پارچه párchah,
 ریزه rízah, پزه purzah, کسره kas-
 rah, تکه tikkah.

FRAGRANCE, خوشبوی khwush-búí,
 رائحه rá'ihah, نفعه nafbah, عطر 'itr.

FRAGRANT, مشبوم mashunúm, معطر
 mu'attar.

FRAIL, vide BRITTLE, INCON-
 STANT.

FRAME (of wood, &c.), کالبد kál-
 bud, قوام kavám. — (frame for
 training vines, &c. on) تالانه
 tálánah, دار بست dár-bast,
 چفته chiftah. — (frame on which
 lamps are arranged) چلچراغ chil-
 chiragh. — (frame of a window,
 picture, &c.) چهار چوبه chahár-chú-
 bah, چار چوبه chár-chúbah. — (hu-
 man) جثه jussah, بنیه bunyah.

TO FRAME, چهار چوبه گذاردن chahár-
 chúbah guzárđan.

FRANCHISE, آزادی ázadí, آزادی
 ázadagí.

FRANK, آزاده dil ázadah-dil; صديق
 sadik, راستگو rást-gú.
 — (European) فرنگی farangí.

FRANKINCENSE, کندر kundur, لبان lubán.

FRANTIC, دیوانه dívánah, مجنون majnuún.

FRATERNALLY, برادرانه birádaránah.

TO FRATERNIZE, یکدل شدن yak-dil shudan, یکرایی yak-ra'í shudan.

FRATELCIDE, قتل برادر katl-i-birádar.

FRAUD, فریب firíb, حيله híláh, تلبیس talbís, خدعه khud'ah, مکر makr, دغا daghá, زور zúr, ترور tazvír, غدر ghadr, کید kaid, رنگ rang, رش riyá, غش ghisbsh, مکاده makádah, زرق zirk, دخل dakhál, دغل daghal, گول gúl, تقلب takallub.

FRAUDULENT, دغا باز daghá-báz.

FRAUDULENTLY, حيلتا hílátan.

FRECKLE, گندمه gandamah.

FREE, آزاد ázád, آزاده ázádah, رسته rastah, رستگار rastagár, رها rihá, ایمن imán, مبری mubarrá, بری bari, منزه munazzah, معرأ mu-'arrá, مطلق mutlak, دست گشاده dast-gushádah, مختلا mukhallá, مسلم musallam, مجاز mujáz, مختار mukhtár, عتیق 'atík, مستقل mus-takill.—(void), خالی khálí.—(to become free) رستن rastan, خلاص khalás shudan.

TO FREE, خلاص کردن khalás kardan, رستگار کردن rastagár kardan, رها کردن rihá kardan.

FREEDOM, آزادی ázádí, آزادگی ázádagí, خلاص khalás, خلاصی khalásí, آمان aman, نجات naját, رهایی rihá'í, حریه hurriyah, اختیار ikhtiyár. (Vide MANUMISSION, LIBERTY.)—(freedom of a company) مجلس 'ádat-i-majlis.

FREELY, بطور آزادی bi-taur-i-ázadí.

FREEMASON, فرامسون farámásún (eur.), فراموشی farámúshí.—(Freemason's Hall), فراموشخانه farámúsh-khánah.

FREE-THINKER (a sect of sceptics who entertain peculiar views on religious matters, common in Persia), صوفی súfí, تصوف ahl-i-tasav-

vuf.—(complete free-thinker who denies the Kur'án and divine mission of the Prophet) صوفی مطلق súfí-i-mutlak.—(free-thinker who admits the Kur'án and Prophet, but holds much of the doctrine to be metaphorical, and not requiring strict obedience) صوفی متشرع súfí-i-mutasharri'.—(doctrine of the Súfis or free-thinkers) تصوف tasavvuf.

FREEWILL, اختیار ikhtiyár.

TO FREEZE, یخ بستن yakh bastan, منجمد شدن munjamid shudan, فسریدن fisuridan.—(to be frozen) یخ شدن yakh shudan.

FREIGHT, بار bár, حمل haml, نول naul.

FRENCH, فرانسوی faránsáví, فرانسوای faránsávi.

FRENZY, دیوانگی dívánagí, جنون junún.

FREQUENT, vide NUMEROUS.

TO FREQUENT, آمد و شد کردن ámad-va-shud kardan, متواتر شدن muta-vátir shudan.

FREQUENTLY, بارها bárhá, اكثر aksar, بسیار bisyár bár, دفعة daf'atan, اكثر اوقات aksar aukát.

FRESH, تازه tázah, سبز sabz.—(air) خنک khunuk, سرد sard, بارد bárid.—(water) شیرین shirín.

TO FRESHEN (trans.), تازه ساختن tázah sákhtan.—(intrans.) تازه شدن tázah shudan.

FRESHNESS, تازگی tázagí, سبزی sabzí, سردی sardí, شیرینی shiríní.

TO FRET, خج خلق kaj-khulk shudan, خشم گرفتن khishm giriftan, بسر بردن bi-sar burdan.

FRETFUL, افسرده afsurdah, بد مزاج bad-mizáj, کج خلق kaj-khulk, مکدر mukaddar.

FRETFULNESS, افسردگی afsurdagí, تکدر takaddur.

FRIAR, vide MONK.

FRICTION, مالش málsh, حك hakk.

FRIDAY, روز جمعه rúz-i-jum'ah, آدینه ádinah.

FRIEND, دوست dúst, یار yár, آشنا áshná, رفیق raffk, دلدار dil-dár,

مخلص mukhlis, خیر khair-khwáh, حبیب habíb, محبوب mu-hibb, خليل khalíl, همدم ham-dam, مشفق sadík, شفیق shafík, دوست mushfik. — (a true friend) دوست یار صادق dúst-i-hakíkí, دوست معنوی yár-i-sádik, دوست dúst-i-ma'-naví, دوست باغنی dúst-i-bátiní.

FRIENDLESS, بیچاره bî-kas, بی دوست bî-chárah, بی دوست bî-dúst.

FRIENDLY, غیر khair-khwáh, دوستانه dústánah, مشفقانه mushfikánah.

FRIENDSHIP, باری dústí, آشنائی yári, محبت ma-habbat, مهر mihr, خلعت khullat, مودت mavaddat, تودد tavaddud, ولا vidád, ولا vilá, موالاة muválát, اتحاد ittihad. — (with an inferior) عنایت 'ináyat, لطف lutf, مرحمت marhamat, التفات iltifát, شفقت shafakat. — (with a superior) ارادت irádat. — (with an equal) دوستی dústí, محبت ulfat, آشنائی áshná'í, محبت mahabbat. — (mutual) مصادفت musádat, خلوص khulús, اتحاد ittihad, خیر خواهی khair-khwáhí.

FRIGATE, جهاز سه دقلی jaház-i-sih-dakalí. — (man-o'-war) منوار man-vár. (eur.), جهاز جنگی jaház-i-jangí.

FRIGHT, vide FEAR.

To FRIGHTEN, ترسانیدن tarsánidan, تهدید کردن tahdíd kardan. — (horse) رم دادن ram dádan. — (to be frightened — horse), رم کردن or خوردن, رم ram kardan, or khwurdan, بر جستن har-jastan.

FRIGHTFUL, vide UGLY, TERRIBLE.

FRIGID, سرد sard.

FRIGIDITY, سردی sardí, سرما sarmá.

FRINGE, ریشه rishah, ساج sajáf.

FRISKY, جافی jáfí.

FRITH, vide BAY.

FRITTER, خاکینه khágínah.

FRIVOLITY, هرزگی harzagí, باوه yá-vah.

FRIVOLOUS, سبک subuk, پوچ púch, خفیف kbatíf, نا چیم na-chiz.

To FRIZZLE (hoir) تاجد نمودن taja "ud nimúdan.

FROCK, فستان fistán.

FROG, قرباغه kurbákah, قرباغه kur-bághah, غوک ghúk, وزغ vazagh.

FROM, از az, ز zi, من min, عن an.

FRONT, درپیش pish, روی ruy, دهنه dahanah, قدام kuddam. — (in front, opposite, in presence of) درپیش dar pish, مقابل mukábil, معادى muházi, روبرو dar huzúr, روبرو ru-bi-rú. — (in front, foremost), اول avval, پیشین pishín, مقدم mukaddam. — (to go in front) از جلو رفتن az jilau raftan.

FRONTIERS, دهنه dahanah, سرحد sar-hadd, اقصا aksá, نغور sughur, مرز marz, سنور sunúr, کران karán.

FRONTISPICE (ornamented first page), عنوان sar-i-lauih, سر لوح 'un-ván, سر صفحه sar-i-safah.

FROST, سرما sarmá. — (hoar-frost) یخ puzhah, گچاك gachak (vulg.).

FROST-BITTEN, یخ بسته yakh-bastah.

FROTH, کف kaf, رغاره raghávah, تفش tafish.

To FROTH, کف کردن kaf kardan.

FROWN, چین چبین chin-bi-jabín, چین ابرو chin-abrú.

To FROWN, روی درهم کشیدن ruy darham kashidan.

FRUGAL, خانه دار khánah-dár, کم خرج kam-kharj.

FRUGALITY, خانه داری khánah-darí, باریک روی miyánah-raví, باریک raví.

FRUIT, میوه mívah, بار bar, بار bār, فواكه samrah, فاكهه fukihah (pl. favákih). — (first-fruits) نو بر nau-bar, نو باره nau-bavah, پیش رس pish-ras. — (dried or preserved fruit) خشکبار khushk-bár, آجیل ájil. — (candied fruits, moist) نعل nukl, مربا murabbá. — (unripe fruit, which has not attained the proper size) چاهاله chaghálah, چهله chughulah.

FRUITERER, بقال bakkál, میوه فروشی mívah-furúshí.

FRUITFUL, بارور bár-var, مشمر mus-

mir, فراخ farákh, برآمد barú-mand.

FRUITFULNESS, فراخی farákhí, برآمدی barúmandí.

FRUITLESS, بی ثمر bí-samar. (Vide VAIN.)

To FRUSTRATE, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.

FRUSTRATION, محرومیت mahrámi-yat.

To FRY, بریان کردن biryán kardan. — (frying-pan) تابه tábah, تابه távah.

FUEL, هیمه hímah, هیزم hízum.

FUGITIVE, فراری firári, گریخته guríkh-tah, هزیمتی hazímatí. — (slave) اَبِق ábik.

FULCRUM, مرکز markaz, گردان gar-dán.

To FULFIL, vide To PERFORM, To PAY.

FULL, پر pur, مملو mamlúw, ملان malán, آکندۀ ákandah, مشحون mash-hún. — (to the brim) لبریز lab-ríz, سرشار sar-nisár. — (satiated) سیر sir. — (in full) بالتمام bi-'t-tamám.

FULLER, قمار kassár, گازر gázur.

FULLER'S EARTH, گل سفید gil-i-safíd, رختشو rakht-shú.

FULLY, vide ENTIRELY.

FULNESS, امتلا imtilá, پری purí, سیری sírí. — (satiety) آکندگی ákandagí.

To FUMBLE, دست زدن dast zadan, دست مالیدن dast malídan.

FUME, دود dúd, دُخان dukhán.

To FUMIGATE, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan, دُخانه dukhnaħ kardan.

FUMIGATION, دُخانه dukhnaħ, تبخیر tabkhír.

FUN, بازی bázi, بازیچه bázichah, فرج tafarruj.

FUNCTIONARY, گماشته gumáshtah.

FUNCTION, کار kár, خدمت khid-mat.

FUNDAMENT, موزع معتاد mauza'-i-mu'tád, مانتخت má-taht, کُن kún.

FUNDAMENTAL, اصلی aslí, اساسی asási, از اصول az usúl.

FUNERAL, تدفین tadfín, جنازه janá-zah.

FUNGUS, قارچ kárech, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار karch-i-már.

FUNNEL, قیف kíf.

FUNNY, شوخ shúkh, مضحک muzhik, با مزه ba-mazh. (Vide STRANGE).

FUR, پوست púst, خز khazz. — (fine fur) کُرک kurk, کُورک kúrk, کُلک kulk. To FURBISH, vide To POLISH.

FURIOUS, تند tund, متهور muta-havvir, دیوانۀ dívánah. — (animal) زیان zhiyan. — (to be furious) خشمناک khúsh-m-nák shudan, غضبناک ghazab-nák shudan, گرم شدن garu shudan, رنجیدن ran-jídan.

FURIOUSLY, وارۀ dívánah-vár, با تندى mutahavviránah, با-tundí.

To FURL, پیچیدن píchídan.

FURLOUGH, رخصت rukhsat, اذن izn, تعطیل ta'tíl. — (to be on furlough) مرخصی غانه شدن murakhkhas-i-khánah shudan, معطل بودن mu-'attal búdan.

FURNACE, کوره kúrah, تونر taunúr, تون tún.

To FURNISH, فرش نمودن farsh ni-múdan. (Vide To SUPPLY.)

FURNISHED, مفروش mafrúsh, باسباب bi-asbáb.

FURNITURE, اثاث asás, رخت rakht, اسباب asbáb, ممتلكات mukhal-lafát-i-khánah, اوضاع auzá'

FURRIER, پوستینه دوز pústínah-dúz, پیرا púst-pirí.

FURROW, خا khatt. — (ridge of a furrow) کُرزه kurzah, کردو kurdú.

FURTHERMORE, vide MOREOVER.

FURY, غیظ ghaiz, قهر tahavvur, قهر kahr, دیوانگی dívánagí.

FURZE, رَم ratm.

To FUSE, کداختن gudákhtan, ذوب zaub nimúdan.

FUSILIER, تفنگچی tufang-chí.

FUSION, ذوب zaub.

FUSS, همهۀ ham-ham, تشویش tashvish, غوغا ghaughá, تشویش tashvish.

FUTILE, *vide* VAIN.

FUTURE, مستقبل mustakbil, آينده áyandeh, عاقبت 'ákibat. — (*in future*) آينده áyandeh, باز از اين az ín báz, بعد از اين ba'd az ín,

سپس sipas. — (*next*) آتیه átíyah. — (*grammatical term*) مستقبل mus-takbil.

FUTURITY, استقبال istikbál, عاقبت 'ákibat.

G.

TO GABBLE, *vide* TO BABBLE.

GABBLING, چرند chirand, گوی زیاده ziyádah-gúí, پوچ púch, چغک ja-fang.

GABION (*basket or pannier filled with earth*), کفه kuffah.

GAIETY, *vide* JOY.

GAIN, فائده fá'idah, سود súd, حاصل hásil, صرفه sarfah, کسب kish or kasb, مكسب maksab, نفع naf', منفعت manfa'at, انتفاع intifá'.

TO GAIN, *vide* TO GET, TO WIN. — (*watch*) تند کار کردن tund-kár kardan. — (*to gain over*) متفوق الراءى muttáfiku-'r-raí, سأكhtan.

TO GAINSAY, رد کلام کردن radd-i-kálám kardan, تحالف نمودن takháluf nimúdan.

GAIT, *vide* PACE.

GAITERS, لپچین lab-chín, لافچین laf-chín, پا تابه pá-tábah.

GALE (*of wind*), باد bá'd, هوا havá.

GALL, زرداب zardáb, زهره zahrah.

GALLANT, *vide* BOLD. — (*paramour*), مول múl, یار yár, دوستدار dúst-dár.

GALLANTRY, *vide* BOLDNESS, POLITENESS.

GALLERY, رواق ravák, غلام گردش ghulám-gardish.

GALLEY, *vide* BOAT. — (*galley-slave*) اسیر asir, گرفتار giriftár, دیل díl (*vulg.*).

GALLIPOT, حقه hukkah, قاب kál.

GALL-NUT, مازی mázú, مازی mází.

TO GALLOP, دویدن davídan. — (*causal*) دوانیدن davánídan, تاختن tákhtan. (*Vide* HORSE.)

GALLOWS, دار dár, چوب دار chúb-i-dár. — (*pole erected in a public-place, at the foot of which criminals are executed*) قاپوق kápúk.

TO GAMBLE, قمار بازی کردن kimár-bází kardan, باختن bákh tán.

GAMBLER, *vide* GAMESTER.

GAMPLING, قمار بازی kimár-bází.

GAMBOL, بازی bází, بازیچه bazíchah.

TO GAMBOL, بازی کردن bází kardan.

GAME (*sport*), لعب la'ib, بازی bází. — (*gambling*) قمار بازی kimár-bází, بازی bází. — (*prey*) صید said, هكار shikár, شکار nakhehír.

GAME-CK, خروس چنگی khurús-i-jangí.

GAMESTER, قمار باز kimár-báz, مقامر mukámmir.

GAMUT, در مفصل durr-i-mufasssal.

GANDER, قاز káz, قاز نر káz-i-nar.

GANG, طاقه tá'ifah.

GANGRENE, خوره khwarah, آكله ákilah.

GANGWAY, کوچه kúchah.

GAOL, زندان zindán, خانه zindán-khánah, دستاق dusták-khánah, حبس habs, محبس mah-bas.

GAOLER, زندانبان zindán-bán, بزرگ buzurg-i-zindán-khánah, مستفیظ دستاقخانه mustahfiz-i-dusták-khánah.

GAP, شک chák, شک shakk, هكاف shikáf. (*Vide* CRACK, INTERVAL.)

TO GAPE (*trans.*), خمیازه کردن kham-yázah kardan. — (*intrans.*) خمیازه khanyázah shudan.

GARB, *vide* DRESS.

TO GARBLE (*corrupt or alter a writing or statement, to suit a particular purpose*), تعریف کردن tahríf kardan.

GARBLED, محرف muharraf, خریف

دست خورده tahríf shudah, دست خورده dast khwurdah.

GARDEN, باغ bāgh, باغچه bāghchah, دوحه rauzah, حدیقه hadīkah, دوحه dauhat, جنت jannat. — (*flower-garden*) گلستان gulistān, بوستان bústān, بستان bustān, گلزار gul-zār, گلشن gulshan. — (*kitchen garden*) سبزه bāghchah-i-sab-zahā. — (*summer-house or lodge in a garden*) کوچه imárat, کوشک kúshk, ایوان aiván. — (*botanical gardens*) باغ نباتات bāgh-i-nabátát. — (*public garden*) باغ عامه bāgh-i-‘ámah.

GARDENER, باغبان bāgh-bán, ناظر nátúr (*pl.* ناظرین navátír).

GARDENING, باغبانی bāgh-bání.

To GARGLE, قافله کردن kalkalah kardan, غرغره نمودن ghargharah niimúdan.

GARGLING (*rinsing the mouth and throat*), غرغره ghargharah.

GARLAND, تاج گل táj-i-gul, سهره sih-rah.

GARLIC, سیر sír.

GARMENT, پوشاک púshák, جامه jā-mah, لباس libás, کسوت kisvat, پوشن púshan. (*Vide CLOTHES.*)

GARNET, لعل la‘l.

To GARNISH, *vide* To DECORATE.

GARRET, اطلاق úták-i-bálá.

GARRISON (*of a castle*), اهل قلعه ahl-i-kal‘ah, مستحفظان mustah-fizán-i-kal‘ah.

GARRULITY, زباده گوئی ziyádah-gú‘í.

GAERULOUS, زباده گو ziyádah-gú.

GAETER, جورب بند jaurab-band, زانو بند zánú-band.

GAS, گاز gáz (*eur.*).

GASH, زخم zakhm, سوراخ súrakh.

To GASP, نفس زدن nfas zadan.

GATE, در dar, دروازه darvázah, قاپر kápú, قاپی kápí, باب báb, درب darb, دهنه dargáh, دهنه daha-nah.

GATE-KEEPER, قاپچی kápíchí, در بان dar-bán, بواب havváb.

To GATHER, *vide* To COLLECT, To PLUCK. — (*to gather in harvest*)

diravídan, درو کردن dirau kardan.

GAUGE, گرد gard.

GAUNTLET (*iron glove*), قلچاق kul-chák.

GAUZE, برنجك birinjak.

GAY, *vide* MERRY.

GAZELLE, غزال ghazál, آهو áhú.

GAZETTE, روز نامه rúz-námah, گازت gázat (*eur.*).

GELATINE, سریشم ماهی sirishum-i-máhi, مافوتی makútí.

To GELD, *vide* To CASTRATE.

GELDING (*horse*), آخته akhtah, اسب محمی asb-i-makhsí.

GEM, *vide* JEWEL.

GENDARME, جاندارم jándárm (*eur.*).

GENDER, جنس jins. (*Vide* MALE, FEMALE, NEUTER.)

GENEALOGIST, نسب nassáb.

GENEALOGY, *vide* PEDIGREE.

GENERAL (*of an army*), سردار sar-dár, لشکر کتس sipah-salár, لشکرکاش lashkar-kash. (*Vide* UNIVERSAL, COMMON.) — (*to be general*) شیوعی shuyú‘í dáshtan, مروج بودن muravvaj búdan, مستداول بودن mutadávil búdan. — (*in general and in particular*) عموماً و خصوصاً ‘umúman va khusúsán.

GENERALITY, عموم ‘umúm, عمومیت ‘umúmiyat.

GENERALIZATION, تعمیم ta‘mím.

GENERALLY, *vide* COMMONLY, FREQUENTLY.

GENERATION (*begetting*), تولید tau-líd. — (*race*) *vide* FAMILY. — (*a succession*) پشت pusht, طبقه tabakah, نسل nasl, دوره daurah, قرن karn. — (*from generation to generation*) دور الادوار dauru‘l-ádvár, نسل بعد نسل naslan ba‘d-i-naslan, دور بدور daur-bi-daur.

GENERIC, جنسی jinsí.

GENEROSITY, *vide* LIBERALITY.

GENEROUS, *vide* LIBERAL.

GENIAL, روح افزا rúh afzá.

GENITIVE (*case*), انافه izáfah. — (*noun in the genitive case*) مضاف muzáf-ilaihi. — (*noun which*)

governs another in the genitive)
مضاف muzáf.

GENIUS (*talent*), فراست idrák, ذكاء zākát, —
(*spirit*) جن jinn, جان jánn (*pl.*
آجنة ajinnah).

GENTEEL, *vide* POLITE.

GENTIAN, جنطیانا kúshád, جاد-
تیانú.

GENTILES (*nations*), طوائف tavá'if,
ملل milal, اقوام akvám, شعوب
shu'áb.

GENTLE (*mild*), ملایم balím, حلیم
muláyam, لطیف latíf. — (*horse*) رام
rám, مطیع mutí'.

GENTLEMAN, بیگزاده beg - zádah,
نجیب najíb.

GENTLENESS, ملایمت hilm, ملامت mu-
láyamat, لطف lutf.

GENTLY, یواش áhístah, یواش ya-
vash, سنگنك sanganak.

GENUINE, خالص khális, اصیل asíl,
عینی 'ainí, صحیح sahíb.

GENUINENESS, صحت sihhat, حق
hakk, راستی rástí.

GENUS, جنس jins.

GEOGRAPHER, جغرافیادان jughrá-
fiyá-dán.

GEOGRAPHY, جغطیات takhtít-i-
balád, علم جغرافیا 'ilm-i-jughrá-
fiyá.

GEOMANCER, رمال rammál.

GEOMANCY, علم الرمال 'ilmu-'r-ramal.

GEOMETRICAL, هندسی handasí.

GEOMETRICIAN, مهندس mubandis.

GEOMETRY, علم مساحت 'ilm-i-masá-
hat, علم هندسه 'ilm-i-handasah.

GERM, نبت nabt.

GERUND (*in grammar*), اسم حالیه
ism-i-hálíyah.

GESTURE, وضع vaz'.

To GET, حاصل کردن yáftan, بهیام
hásíl kardan, بهیام رسانیدن bi-ham
rásánidan, پیدا کردن paidá kar-
dan, اندوختن andúkhtan. — (*by*
heart), یاد گرفتن yád giriftan,
حفظ کردن hifz kardan, از بر کردن
az bar kardan. — (*to be got*) دور
چار شدن dú-chár shu-
dan, بدست گیر آمدن gir-ámadan,
یافته شدن bi-dast ámadan, یافته

yáftah shudan, هم دست شدن ham-
dast shudan, بهیام رسیدن bi-ham
rásidan, پیدا شدن paidá shudan.
— (*to get down*) آمدن pá'ín pá'ín
ámadan. — (*to get up*) *vide* To
RISE. — (*from bed*) از خواب بر
از خواب az khwáb bar-khástan,
نات آمدن pá shudan.

GHOST, روح rúh, عفریت 'ifrít. — (*the*
Holy Ghost) روح القدس ráhu-'l-
kuds.

GIANT, مرد بلند قد mard-i-buland-
kadd, پتیاره paty'arah (*obs.*).

To GIBBET, *vide* To HANG.

GIBE, *vide* TAUNT.

GIDDINESS, سرگردانی khirágí,
سرگاردانی sar-gardání, سر
daurán-i-sar, دوار davár.

GIDDY, گنج gíz, گیب gíeb, سر گردان
sar-gardán.

GIFT, بخشش bakhshish, داد dád,
دهش dihişh, عطا 'atá, تحفه tubtah,
سوغات saughát, ارمان armanaghán,
هدیه hadiyah, هبه hibah, موهبه
mauhabah. — (*from superior to*
inferior). عطا 'atá, بخشش
bakhshish. — (*from in-
ferior to superior*) پیشکش pish-
kash, نذر nazr, هدیه hadiyah,
تعارف ta'áraf. — (*between equals*)
نعاری ta'áraf. — (*brought from a jour-
ney*) سوغات saughát, ارمان ar-
managhán. — (*given for good news*)
مژدگانی muzhdah - luk, مژدگانى
muzhdagání. — (*bribe*) رشوت rish-
vat, رش irsh. — (*power*) *vide* ABI-
LITY.

To GILD, آندودن andúdan, تذهیب
tazhib kardan, ملمع کردن
mulamma' kardan, مطلا کردن mu-
tallá kardan.

GILDER, ملمع کننده mulamma'-ku-
nandah, مطلا كن mutallá-kun.

GILDING, طلا tilá, طلا کاری tilá-kári.

GILL (*of fish*), گوش ماهی gúsh-
máhi.

GILLIFLOWER, گل میخکی gul-i-
míkhakí, کرفل karanful.

GILT, غرق اندود andúd, مطلا mutallá,
طلا gharak-i-tilá.

GIMLET, برمه barmah, مته mattah.
 GIMP, غيطان ghaitán, كيطان kaitán.
 GIN, عرق safid-áb, عرق 'arak.
 (Vide SNARE.)
 GINGER, زنجبیل zanjabíl.
 GIRAFFE, زرافه zarráf, ختر shutur-gáv.
 To GIRD, بستن bastan.
 GIRDER, تیر tír.
 GIRDLE, کمر بند kamar-band, کمر kamar, حزام shál-i-kamar, حزام hizám.—(with shooting apparatus) کمر کیه kish-i-kamar. [This contains two or three pouches for ball, &c., a powder-flask, and priming-flask.]
 GIRL, دختر dukhtar, میبه sabíyah.—(slave - girl) کنیز kaníz, کنیز kanizak, جاریه jariyah.
 GIRTH, تنگ tang, کف kaffah.
 To GIVE, دادن dádán, بخشیدن bakhshídan, ارزانی arzání dáshtan, عطا arzání kardan, عطا کردن 'atá kardan, هیبه nimúdan.—(to give up) vide To ABANDON, To LEAVE, To DELIVER UP, To COMMIT.—(to give back) دادن pas dádán, رد radd kardan, وا گذار کردن vá-guzár kardan.
 GIVER, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.
 GLAD, vide HAPPY, MERRY.—(to be glad) اظهار مسرت کردن izhár-i-masarrat kardan.
 GLADIATOR, پهلوان pahlaván.
 GLADNESS, vide JOY, REJOICING.
 GLANCE, نگاه nigáh, لحظه lahzah, رمز ramz, طرفه tarfah, لمحہ lam-hah.
 To GLANCE, لحظه نمودن lahzah nimúdan, لمحہ نمودن lambah nimúdan.
 GLAND, غدد ghuddat (pl. غدد ghudúd).
 GLANDERS (disease in horses), مکارو makkaw, سکار sakkaw, مشمشه mishmishah, مخاط mukhát.
 GLANS (of the penis), حشفه hashfah, سر دگر sar-i-zakar.
 GLARE, تاب táb, تابش tábish.

GLASS, شیشه shíshah, آبگینه áb-gínah, زجاج zajáj.—(wine-glass) پیاله jam.—(cup) جام jam, پیالاه.—(tumbler) استیکان istí-kán.—(mirror) آئینه áinah, مرآت mir'át.—(telescope) دوربین dūr-bín.—(hour-glass) شیشه ساعت shíshah - i - sa'at.—(spectacles) عینک 'ainak.—(burning or magnifying glass) عینک آتشی 'ainak-i-átishí, عینک آتشگیر 'ainak-i-átish-gír.—(cupping-glass), حاشه shákh - i - hajjám. [This implement is made of horn more commonly than of glass.]—(urinal) قارورة kúr'arah.—(glass beads) شبه shabah.—(glass-blower) شیشه گر shíshah-gar.—(glass-blowing) شیشه گر shíshah-garí.—(glass-house) شیشه گر خانه shíshah-gar-khánah.—(inlaying work of mirrors) آئینه کاری áinah-kári.—(room entirely inlaid with mirrors) آئینه خانه áinah-khánah.—(cut glass, crystal) بلور bulúr.—(pane of glass) جام jam.—(glass shade) لاله lálah, مردنگی mirdangi (hind.).—(glass decanter) تنگ tung.—(plate glass) بلور bulúr, آئینه سنگی áinah-i-sangí.—(sand-glass) ریگدان rig-dán, شیشه ساعتی shíshah-i-sa'atí.—(glass-ware) بلورات bulúrá, شیشه آلات shíshah-álát.

To GLAZE (smooth), مهوره کردن muh-rah kardan, جلا نمودن jilá nimúdan, جلا دادن jilá dádán.
 GLAZIER, شیشه بر shíshah-bar.
 To GLEAN, خروشه چیدن khúshah chídan, خروشه چینی نمودن khúshah-chíní nimúdan.
 GLEANER, خروشه چین khúshah chín.
 GLEANING, خروشه چینی khúshah-chíní.
 GLEBE LAND, زمین وقف zamín-i-vakf, زمین موقوفه zamín-i-maukú-fah.
 GLEN, دره darrah, جلگه julgah, وادی vādí.
 GLIMMER, vide RAY.
 GLITTER, درخش dirakhsh, تاب táb.

To GLITTER, رشیدن rakhshídan, تابیدن tábídan.

GLITTERING, دار شعله shu'lah-dár, بارق bárik, شعله زن shu'lah zan.

GLOBE, کره گوی kúy, کره kurrah, جرم jirm. (Vide EARTH.) — (the terrestrial globe) کره ارضi kurrah-i-arz. — (of a lamp) حباب habáb.

GLOBULAR, مستدیر mustadír, مدور mudavvar.

GLOOMY, تیره tírah, مظلم muzlim. (Vide GRAVE, SULLEN.)

GLOBIFICATION, افتخار iftikhár, تعریف ta'rif, تمجید tamjíd.

To GLORIFY, تمجید نمودن tamjíd nimúdan, و تکریم takrím va ta'zim nimúdan.

GLORIOUS, عزیز azíz, مجید majíd, جلیل jalíl, بزرگوار buzurgvár, فرخ far-rukh, منیف muníf, عالی 'álí, جلالت mu'az-zam, ذو الجلال zú'l-jalál.

GLORIOUSLY, مجیداً majídan.

GLORY (praise), تمجید tahmíd, مجید tamjíd, مدح madh, ستایش sitáyish. — (grandeur) عزت 'izzat, جلال jalál, مجد majd, فر farr, ابهة ubhat, فخر 'alá, علا buzurgvárí, بزرگواری buzurgvárí, افتخار iftikhár, کبریا kin-riyá, عظمت mubáhát, مباهات mubáhát, 'azamat, شمشه hashmat. — (halo round the head of a saint, &c., in a picture) هاله hálah, حاله hálah.

GLOSSARY, لغت lughat, فرهنگ farhang.

GLOSSY, دار مهره muhrah-dár, مدقول maskúl, جلا داده jilá-dádash.

GLOVE, دستکش dast-kash, دستانه dastánah (obs.). — (hair glove for scrubbing the body) کیسه kishah.

To GLOW, vide To GLITTER.

GLOWING, سوزان súzán. (Vide GLITTERING.)

GLOWWORM, کرم شبتاب kirm-i-shab-táb.

GLUE, سیریشم siríshum, سیریش siríshum, سریش sirish.

GLUTTON, حکم پرست shikm-parast, اکل akkál, بسیارخوار bisyár-khwár.

GLUTTONOUS, بسیار خوار bisyár-khwár, حکم پرست shikm-parast.

GLUTTONY, حکم پرستی shikm-parasti, بسیار خورای bisyár-khwári.

To GNASH (the teeth), دندان فشردن dandán fishurdan, فشار دندان نمودن fishár-i-dandán nimúdan.

GNAT, پشه pashah, بعوضه ba'úzah.

To GNAW, خاییدن khá'idán, جاگیدن já'idán, جاویدن jávídán.

To Go, روان شدن raván shudan. — (to go, respectfully) تشریف بردن tashrif-burdan, تشریف tashrif firmá shudan, قدم زدن kadam ranjah firmúdan. — (as a watch) کار کردن kár kardan. — (to go away) کم شدن gum shudan. — (to let go) ول کردن vil kardan, رها کردن rihá kardan, گذاشتن guzáshstan. — (to go down) پائین رفتن pá'in raftan. — (to go forth) بدر رفتن bi-dar raftan. — (to go in) میانش رفتن mi-yánash raftan, تو رفتن tú raftan, داخل شدن dákhl shudan. — (to go out) بیرون رفتن bírun raftan, خارج شدن khárij shudan. — (to go round) دور نمودن daur nimúdan. — (to go up) بالا رفتن balá raftan. — (a go-between) دلال dallál.

GOAD, آهوان گاو rán, آهان-i-gáv-rán, نیرزه گاو rání.

To GOAD, مهمیز زدن mihmíz zadan.

GOAL (destination), منزل manzil, مال ma,ál, مدار madár, ممتا mi,tá, منتها muntahá.

GOAT, بز buz (pl. ma'z معیز ma'íz). — (wild goat) بز کوهی buz-i-kúhí, پازن pázan. — (he-goat) بز نر buz-i-nar, تیس kabsh, تیس tis, تکه buz-i-tagghah. — (she-goat) بز ماده buz-i-mádash, جدی jadí. — (chief he-goat of the flock) شاه بز sháh-buz, شاه shaház, بز تکه buz-i-tag-gah, دبر dubur.

GOAT-HERD, بز بان buz-bán.

To GOBBLE, بسیار خوردن bisyár khurdan.

GOBLET, vide CUP, GLASS.

GOBLIN, جن غول ghúl, جن jinn.

God, خدا khudá, عداي khudáy, الله

GOSPEL, انجیل injil.—(the four Gos-pels) اربعه الانجيل anáijil-i-arb'ah.

GOSSAMER (substance like cobweb), کنتره kinatrah, تار tár.

GOSSIP (a tattler, tale-bearer), گفتاب taftáf, حراف harráf. (Vide TATTLE.)

GOUGE, برمه barmah.

GOULD, کدو kadú.

GOURMAND, vide GLUTTON.

GOUT, شقاقلوس nikris, نقرس shaká-klús.

GOUTY, نقرسی nikrisí, شقاقلوسی shakáklúsí.

To GOVERN, حكومت کردن hukúmat kardan, حكمرانی کردن hukm-rání kardan, فرمانروایی کردن firmán-ravá'í kardan, اداره کردن idárah kardan. — (grammatical term) تعدی نمودن ta'addí nimúdan.

GOVERNMENT, حكومت bukúmat, حكمرانی hukm-rání, داری davarí, فرمان گذاری firmán-ravá'í, فرمان firmán - guzarí, ریاست ri'ásat, عمل 'amal, تمشیت tamshiyat, ایالت iyálat, تسلط saltanat, tasallut.

GOVERNOR (of a province), بیگلریک beglar-beg, بگلریک baglar-bag, والی vâlí, حكمران hukm - rán, فرمانفرمای firmán-firmái. — (of a city) حاكم hákim, متسلم muta-sallim, ضابط zábit. — (of a fort) قلعه kala'-dár, بیگی kal'ah-begí. — (tutor) استاد ustád, لا lálá, اتالیق atálík, لله lallah (vulg.), دده dadah (vulg.). — (Governor-General) فرمانفرمای firmán-firmái. — (Lieutenant-Governor) متسلم mutasallim.

GOWN, رخت زانه rakht-i-zanánah. (Vide GARMENT.)

GRACE (elegance), لطافت husn, ناز nazákát, ناز nazák. — (favour) عنایت 'ináyat, لطف lutf, کرم karm, فضل fazl, میهربانی mihrbání, کرم karm. — (excellence) هنر hunar. — (of) فضیلت fazílat, کمال kamál. — (of God) فضل fazl-i-illáhi, توفیق taufík. — (with good grace) قلبا kal-ban.

GRACEFUL, لطیف latíf, جمیل jamíl, نازک názuk.

GRACEFULLY (elegantly), نازکانه ná-zukánah, خوش khwush, با لطافت bá-latáfat.

GRACELESS, بی جمیلت bí-jamílat, بی نازک bí-nazákát.

GRACIOUS, کریم karím, لطیف latíf, رحیم rahím. — (God) رحمان rahmán.

GRACIOUSLY, لطفا lutfan.

GRADATION, درجه darajah, مرتبه martabah.

GRADE, پایه páyah, مرتبه martabah, طبقه tabakat, منزلت manzilat.

GRADUAL, تدریجی tadríjí.

GRADUALLY, درجه بدرجه darajah-bi-darajah, آهسته آهسته áhistah-áhistah, تدریجا tadríjan, رفتہ رفتہ raftah raftah.

GRAFT, قلمه kalamah.

To GRAFT, پیوند کردن kalamah paivand kardan.

GRAIN (corn), غله ghallah, بذر bazr. — (single grain) دانه dánah. — (weight) دانه گندم dánah-i-gandum. — (of wood) جوهر jauhar.

GRAMMAR, صرف و نحو sarf va nahv.

GRAMMARIAN, صرفی nahví, نحوی sarfí.

GRAMMATICAL, صرفی nahví, نحوی sarfí. — (grammatical terms) اصطلاحات نحویه و صرفیه istiláhát-i-nahvīyah va sarfīyah.

GRAMMATICALLY, با قاعده صرف و نحو bá ká'idah-i-sarf va nahv.

GRANARY, انبار ambár, مخزن makh-zan. — (place for storing flour) کته kattah. — (receptacle of wicker-work plastered with clay, resembling a large barrel, in which grain is stored) تاپو tápu.

GRAND, vide GREAT (mighty).

GRAND-CHILD, پسرزاده nabirah, دخترزاده dukhtar-zádah, نوه navah.

GRANDEE, اکبر akbar, امیر amír.

GRANDEUR, vide GLORY (grandeur).

GRANDFATHER, جد jadd.

GRANDMOTHER, جدّه jaddah, پدیی bíbí (vulg.).

GRANITE, سقاق summak.

GRANT, عطا áta, بخشش bakhshish.

—(docum. ent) سند sanad, فرمان firmán.

TO GRANT, vide TO BESTOW.

GRANTED (in a problem), معلوم ma'lúm. — (granted that) کیرم که girám-kih.

GRANTEE, یابنده yábandah.

GRANTOR, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

GRANULOUS, دانه دانé danáh-má-nand.

GRAPE, انگور angúr, عنب 'inab, سته sattah. — (while grapes) ریش بابا rish-i-bábá. — (unripe grape) غوره ghúrah, باغج bág'hich. — (grape-stone) دانه انگور dánah - i - angúr, khassah - i - angúr. — (dried grapes, raisins), مویز mavíz. — (bunch of grapes) خوشه khúshah - i - angúr. — (stalk of grapes) چنبه chumbah, خوشه خالی khúshah-i-khálí. — (grape-skins, spit out while eating grapes) تفاله tufálah. — (grape - treacle) هیرة shírah, دوشاب dúsh-áb. — (Sultana grape), عسکری 'askrí. — (Sultana grapes dried) کشمش kishmish.

GRAPNEL, لنگر langar.

TO GRAPPLE, دیر و دار کردن gir u dár kardan.

GRAPPLING-IRON, قلاب kulláb.

GRASP, قبض kabz, پنجه panjah, دستگیر dast - gir, قبضه kabzah, مشت musht.

TO GRASP, بدست گرفتن bi-dast giriftan, پنجه گرفتن panjah giriftan.

GRASS, گیاه giyáh, علف 'alaf, کاه káh, سبزه sabzah.

GRASSHOPPER, ملج malakh, جزو jaz-zú.

GRATE (lattice), شبکه shabakah, مشبك mushabbak. — (fire-grate) مشبك panjarah, بخاری bukhárá.

TO GRATE, تراشیدن tiráshídan, تراش کردن tirásh kardan.

GRATEFUL, وفا دار vafá-dár, حق شناس hakk-shinás, شکر گذار shukr-guzár, شکر shukúr, سپاسدار sipás-dár. (Vide AGREEABLE.)

GRATEFULLY, شکرانه shukránah.

GRATIFICATION, تفریح tafríh, تفرج tafarruj, مسرت masar-rat.

TO GRATIFY, ممنون کردن mamnún kardan, دل شاد کردن dil-shád kardan, رضا دادن rizá dádan. — (to be gratified) معظوظ گشتن mah-zúz gashtan, دل شاد شدن dil shád shudan.

GRATING, قفس kafas.

GRATIS, مفت, بلا عوض bilá-'ivaz, رایگان rá'igán.

GRATITUDE, شکر گذاری shukr-gu-zárá, حق شناسی hakk-shinási, سپاسداری sipás-dárá.

GRATUITY, vide GIFT.

GRAVE, گور gúr, مزار mazár, قبر kabr, مرقد markad, سر sirr. — (solemn) موقر muvakkar, متعبد muta'ab-bis, با وقار 'abús. — (sedate) با bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.

GRAVE-DIGGER, گور کن gúr-kun.

GRAVEL, سنگریزه sang - rízh, ریزک ríq, حصى hassá, سنگ sangak.

GRAVER, قلم کلام kalam, حکاکی kalam-i-hakkakí.

GRAVE-STONE, سنگ قبر sang-i-kabr.

TO GRAVITATE, ثقلات نمودن sakálat nimúdan.

GRAVITATION, ثقلات sakálat.

GRAVITY, vide WEIGHT. — (centre of gravity), مرکز ثقلات markaz-i-sakálat. — (sedateness), وقار vakár, تمکین tamkín.

GRAVY, آب گوشت ab-i-gúsht.

GRAY, خاکستری khákistará, کبود kabúd, فلفل نمکی filfil-namakí. — (a horse) نیله nilah. — (dark gray, horse) سرخون sarkhún, سرخونك sarkhúnak.

TO GRAZE, چریدن charídan. — (scrape) تراشیدن tiráshídan. — (causal) vide TO FEED.

GREASIER, هیان shabán.

GREASE, چربی píh, پی pí, چربی char-bí.

TO GREASE, چرب کردن charb kar-dan.

GREASY, چرب charb.

GREAT (large), vide BIG. — (mighty) بزرگوار 'azím, کبیر kabír, عظیم bu-

zurg-vár, بزرك buzurg, جليل jalil, شگرف shigarf, عالی 'alí, جزيل jazil, ulugh, معظم mu'azzam.
—(great deal) vide MUCH.

GREATNESS, vide BIGNESS, DIGNITY.

GREED, vide AVARICE.

GREEDILY, با طمع bá-tama'.

GREEDY, حرص harís, طمعكار tama'-kár, آرزومند árzú-mand, شائق shá'ik.

GREEN, اخضر sabz, افسر akhzar.—(dark green) قره ماشی karah-máshí.—(pea-green) رنك ماشی rang-i-máshí.—(fresh) تازه tázah.—(not ripe) نارس ná-ras.

GREEN-GAGE (plum), آلوئی álú, í-i-sabz, گوجه gauchah.

GREEN-GROCER, بقال bakkál.

GREEN-HOUSE, گرمخانه garm-khánah.

GREENS (pot-herbs), تره sabzí, تره tarah, بقل bakl.

TO GREET, سلام کردن salám kardan, صلوات صلوات salát kardan.

GREETING, سلام salát, صلوات salám.

GRENADE, رعد انداز rad' andáz.—(grenade-colour) گلناری gelnári.

GREYHOUND, سگ تازی sag-i-tázi, توله túlah.

GRIDIRON, سیخ síkh, مصباح musabba', مشوات mishvát.

GRIEF, غم gham, ألم alam اندوه an-dúh, ملال malál, ملالات malálat, تأسف ta'assuf, كدورت kudúrat, رنج ranj, زحمة ranjah, درد dard, آزار ázar, حزن huzn, احوال ihzán, دلتنگی diltangí, عزا 'azá, وجع vaja', هم hamm, سوك súg, هنجار han-jár, تنگنایی tangnái.

GRIEVANCE, vide COMPLAINT.

TO GRIEVE (be sorrowful), دل سوختن dil súkhtan, رنجیدن ranjidan, غم غم gham, حسرت بردن gham khurdan, حسرت hasrat burdan, تأسف خوردن ta'assuf khurdan, دلتنگ شدن diltang shudan. (Vide also To VEX.)

GRIEVOUS, سخت sakht, شدید sha-díd.

TO GRILL, بریان کردن biryán kardan.

GRIM, زشت zisht, ترسناك tars-nák, مهيب mahíb.

GRIMACE, رو ترش rú-tursh. — (to make a grimace) رو ترش کردن rú-tursh kardan.

GRIME, vide DIET.

TO GRIME, vide TO DIET.

TO GRIN, نیشك را کردن nishak vá-kardan.

TO GRIND, سابیدن sá'idan, سابیدن sábidan. (Vide TO POUND). — (meal) آس کردن ás kardan. — (sharpen) تیز کردن tíz kardan.

GRINDSTONE (whetstone), سنگ ساي sang-i-sái, سنگ فسان sang-i-fisán. — (of a mill) آسیا sang-i-ásyá.

GRIPES, درد شکم píchish, درد dard-i-shikm.

GRISTLE, گزغروف ghuzrúf, كركوك kar-karúk, گزگونی kutkutí (vulg.).

GRIT, خاك khák, خاكستر khákistar.

GROAN, آه áh, آه انان auán, ناله náláh, زار zár.

TO GROAN, آه کردن áh kardan, ناله نمودن náláh nimúdan.

GROCER, بقال bakkál.

GROIN, ورك varak, بیخ ران bíkh-i-rán.

GROOM, سائس sá'is, نفر nafar, مهتر mihtar. — (head groom), مهر آخور mír-ákhwur, جلودار jilau-dár.

TO GROOM, تیمار کردن tímár kardan.

GROOVE, خانه khánah, ناو náv, فاب náb.

GROSS, غلیظ ghalíz, درشت durusht, كثيف kasíí.

GROSSNESS, غلظت ghalzat, درشتی durushtí, كثافت kasáfat.

GROTESQUE, vide STRANGE.

GROTTO, غار mughárah, مغاره ghár.

GROUND, زمین zamín, خاك khák, أرض arz, بر bar, تراب turáb.

GROUNDLESS (false), بیسبب bí-sabab, باطل bátíl, دغل daghal, كاذب kázib.

GROUND-RENT, کرایه kiráyah.

GROUNDS, vide DREGS.—(grounds of a house) جلوخان jilau-khán.

GROUP, جماعت jamá'at, مجمع maj-ma', انبوه ambúh, گروه gurúh.

GROUSE, کاکر kaukar, سیاه سیاه siyáh-sinah, باغر قره baghir-i-karah.—(pintailed grouse) قل قوئوق kil-i-ku, iruk, کاکر kaukar, کاکر káúkar.

GROVE, درختستان dirakht-zár, درختستان dirakhtistán, جای مشجر jái-i-mushajjar.

To GROW, رستن rustan, روییدن rú, í-dan, رشد نمو کردن nimú kardan, رشد نمودن rushd nimúdan, (increase in size) بالیدن bálidan, رشد و نما کردن nashv va nimá kardan, رشد نمودن, رشد nimúdan.—(increase in number or quantity) زیاده شدن ziyádah shudan, افزودن afzúdan.—(become) گشتن gashtan, گردیدن gardidan, شدن shudan.—(to grow up) بزرگ شدن buzurg shudan.

To GROWL, غریدن ghurridán.

GROWTH, نمو nimú, نشو و نما nashv va nimá.

To GRUB, vide To DIG.

GRUDGE, دشمنی dushmaní, عداوت 'adávát, کدورت kadúrat, حسد hasad.

To GRUDGE, رشک بردن rashk bur-dan, حسد بردن hasad burdan.

GRUDGINGLY, عداوتاً 'adávatan.

GRUEL, شراب ásh, شراب shúrbá.

GRUFF, سخت durusht, درخت sakht.

To GRUMBLE, لند لند lund lund kardan, همههم hamhamah kardan, لنده زند lundah zadan.

GRUMBING IN THE STOMACH, نفخ nafkh.

To GRUNT, مخ مع mikh mikh kardan.

GUARANTEE, کفالت kafálat, ضمان zamán, تعالت kabálat.

To GUARANTEE, کفالت نمودن kafálat nimúdan, متکفل شدن mutakaffil shudan.

GUARD (company of men), کشیک ka-shík, گمره pás, پاس pás, گمره gazmah.—(sentinel, watchman) نگاهبان nigáh-bán, پاسبان pás-bán, حارس کشیک kashík-chí, حارس

háris, قراول karávuł.—(advanced guard) مقدمه الجیش mukadda-mahu - 'l - jaish.—(relieve guard) بدل badal, عوض 'ivaz.—(of railway) مستحفظ mustahfiz.—(keeper) مستحفظ muháfiz, مستحفظ mustahfiz, نگاهبان nigáh-bán, نگاهبان nigah-bán.—(of roads) راهدار ráh-dár, قراول karávuł.—(of a sword-hilt) برچك barchak, برچك barchák. (Vide PROTECTION).

To GUARD, vide To DEFEND.—(to be upon one's guard), احتیاط کردن ihtiyát kardan.—(to mount guard) به قراولی pás dáshtan, پاس داشتن bi karávułi raftan.

GUARDHOUSE, کشیکخانه kashík-khá-nah, قراول خانه karávuł-khánah, سر دم sar-i-dam.—(place of confinement) دستبندخانه dusták-khánah, حبس habs, زندان زندán.—(on a public road) راه دار خانه ráh-dár-khánah, قراول خانه karávuł-khánah.

GUARDIAN (who has care of an orphan), وصی vasí, وکیل vakíl, قیم kayyim.—(protector) محافظ muháfiz, حامی murabbí, مربی hámí.

GUARDIANSHIP, محافظت muháfazat, نگاهبانی nigáh-bání.—(legal) وصیت vasíyat, وکالت vakálat.

GUESS, مظنه mazzinnah, قیاس kıyás, تخمین takhmín, حدس hads.—(at a guess) تخمینا takhmínan.

To GUESS, قیاس نمودن kıyás nimúdan, استنباط نمودن istimbat nimúdan, دریافت کردن dar-yáft kardan.

GUEST, مهمان mihmán, میهمان mihmán, ضیف zaif.

GUGLET (earthenware water-jug), کوزه kúzah.—(small guglet), پارچ párch, شرابه sharbah.

GUIDANCE, هدایت hidáyat, راهنمایی ráh-nimá, راهبری ráh-barí.

GUIDE, راهنما ráh-bar, راهبر ráh-nimá, هادی hádí, بلد balad, بلدچی balad-chí, بدرقه badrikah.

To GUIDE, بدرقه نمودن badrikah nimúdan, بلدیت baladíyat kardan, هدایت hidáyat kardan, دلالت دلالت dilálat kardan.

GUIDE-BOOK, کتاب دلالت kitáb-i-dí-lálat.
 GUILT or GUILT, vide SIN.
 GUILTLESS, بی گناه bí-gunáh, میرا muharra.
 GUILTY, مجرم takasír-vár, قصیروار muj-rim, ملزم mulzam, گناه gunáh-kár.
 GUINEA WORM, ریشته ríshtah, پیوک payúk.
 GUISE, لباس 'adat, عادت libás.
 GUITAR, عود 'úd. — (large guitar) قیطار kítár. — (small guitar) ستار sitárah, ستاره sitár. — (body of the guitar) کاسه kásah. — (neck) دسته dastah. — (wires or cords) سیم sim. — (bridge) خرك kharak. — (pegs) گوشه gúshah. — (plectrum) مضراب muzárah.
 GULF, vide BAY, ABYSS.
 GULL (sea-bird), مرغ نو yághú, مرغی murgh-i-nau-rúzi, شالو shálú.
 GULLET, vide THROAT.
 GULLEY, تنگ دره darah or darrah, تنگ tang.
 GULP (swallow), قرت jur'ah, قرت kurt.
 To GULP, قرت فرو بردن furú burdan, قرت نمودن jur'ah nimúdan, قرت نمودن kurt nimúdan.
 GUM, صمغ samagh, زد zidd. — (of the teeth) دندان گوسht-i-dandán, لثه lisah.
 GUMMINESS, لزوجت luzújat.
 GUMMY, لزج lazij.
 GUN (cannon) توپ túp. — (swivel) تفنگ zambúrah. — (musket) تفنگ tufang. — (matchlock) فتيله tufang-i-fatilah. — (fire-lock or flint-lock) تفنگ چشمتائی tufang-i-chakh-mákí. — (double-barrelled gun) تفنگ دو لوله tufang-i-dúlúlah, چفتاه chafatah tufang. — (small guns) تفنگچه tufangchah.

(breech-loader) توپ ته پر túp-i-tah-pur. — (muzzle-loader) توپ túp-i-dahan-pur. — (needle-gun) تفنگ سوزنی کار tufang-i-sú-zání-kár. — (fowling-piece) تفنگ توفانگ tufang-i-sáchmah-zan. — (percussion gun) تفنگ دنگی tufang-i-dingí, تفنگ چکشی tufang-i-chakkushí. — (rifle) تفنگ توفانگ-i-shish-khanah. — (smooth-bore) تفنگ قوال tufang-i-kavval. — (long rifle, fired from a rest) شامخال shamkhál, جزائر ja-zá'ir. — (parts of a gun) vide MUSKET.
 GUN-METAL, چدن chudan.
 GUNNER, توپچی túpchí.
 GUNNERY, توپ اندازی túp-andází.
 GUNPOWDER, باروت bárút.
 GUN-SHOT (range or distance) پرتاب partáb, گلوله گلوله gulúlah-partáb.
 GUNSMITH, تفنگساز tufang-sáz.
 To GURGLE, غرغره نمودن ghargharah nimúdan.
 To GUSH, vide To FLOW.
 GUSSET, باد گیر bád-gír.
 GUST (of wind), نفحه nafhah, باد bád, ريح rih, لطمه latmat.
 GUT, روده rúdah, معی mi,á (pl. امعاء am'á, حشا hashá, (pl. احشاء ahshá)).
 GUTTA-PERCHA, صمغ samagh.
 GUTTA-SERENA, سیاه دانه siyáh-dánah.
 GUTTED, غراب khálí, غراب kharáb, ویران vairán.
 GUTTER, ناو دان náv-dán, آب-ریز 'áb-ríz, گلخنی mízáb. — (gutter boy) گلخانی gulkhani.
 GUTTURAL (articulation) حلقی halkí.
 GYMNASIUM, زور خانه zúr-khanah.
 GYMNASTICS (exercise) ورزش varzish, پهلوانی pahlavání.
 GYPSUM, آهک áhak.
 GYPSY, قره چی karahchí, کاولی kávu lí, سسمانی susmání, زنگنه zanganah.

H.

HABEEDASHER, پيله pīlah-var.

HABIT, vide CUSTOM, DRESS.—(to acquire a habit) خو گرفتن khú giriftan, عادت کردن 'ádat kardán.

HABITABLE, قابل سکون kábil-i-sukún, لائق سکونت lá'ik-i-sukúnat.

HABITANT, ساکن sákin, متوطن mu-tavattin.

HABITATION, مسکن maskan, منزل manzil, مکان makán, بود باش búdbásh, ماروا mává, مارول mávâ.

HABITUAL, عادتى musta'mal, عادتى 'ádatí, معتاد mutád, مأثور ma-láf.

To HABITUATE oneself, عادت کردن 'ádat kardan.

HACKNEYED, مبتذل muhtazal.

HAG (hideous old woman), عجوز 'ajúz, پیر زن pír-zan.

HAGGARD, vide EMACIATED.

HAGGIS (mincemeat, &c., cooked in the stomach of a sheep) شیردان shírdán.

To HAGGLE (in bargaining, &c.), در معامله قبل و قال کردن dar mu'ámalah kíl va kál kardan, متردد بودن mutaraddid búdan.

HAIL, نكرگ tagarg, زاله zhálah.—(interjection) سلام salám, مبارك mubarak.

To HAIL, نكرگ باریدن tagarg báridán.

HAIR, مو mú, موی múí, شعر sha'r.—(hair-breadth) مو پهنائی pahná.f-i-mú.—(lock of hair) گیسو gísú, جعد ja'd, زلف zulf. (Vide RINGLET, TRESSES).—(of the pubes) زهار zahár, رمگان ramagán, شعرة shí'rah.—(head of hair) كله موی kallah-i-múí.

HAIR-DRESSER, مزیین muzayyin, هانه زن shánah-zau, مشاط mash-shút.

HAIRINESS, مویداری múí-dárí.

HAIRLESS, بی مو bí-mú.

HAIRY, مویدار múí-dár, دار مو mú-dár.

HALE, قوی بنیه kaví-bunyah.

HALF, نیم ním, نیمه nímah, نصف nisf.—(half-and-half) نیمچه nímachah.

HALF-BLOOD, مادر زاد mádar-zád.

HALF-CASTE, دو رنگ dú-rag.

HALF-WAY, نیم راه ním-ráh.

HALL, تالار aiván, دالان dálán, تالار tálár, كفش كن kafsh-kun.—(of audience) دیوانخانه díván-khánah, دربار darbár.

To HALLOW, مقدس ساختن mukaddas sákhtan.

HALO, هاله hálah, هاله hálah.

HALT, لنگ lang.

To HALT (stay), ایستادن ístádan, توقف کردن tavakkuf kardan, ماندن ماندن vá-ístádan, مکث نمودن maks nimúdan.—(limp) لنگیدن langیدن.—(for a day, during a journey) لنگ کردن lang kardan.—(to halt between two opinions) متردد بودن mutaraddid búdan.

HALTER, خاتم khutám, شكال shikál, پالهنك pálahang.—(for gallows) ريسمان rismán.

HALTING-PLACE, اوتراق úturák, مقام makám, منزل manzil.—(house or station) سرای sarái, رباط ribát, خان khán, منزلگاه manzil-gáh.

To HALVE, تنصیف نمودن tansif nimúdan, دو نیم کردن dú ním kardan.

HALVING, تنصیف tansíf, دو نیم کردن dú ním kardan.

HAM, ران rán.—(for eating) پائی پایí, گراز pá, í-guráz.

HAMLET (collection of huts), حشم hasham, احشام ihshám, ده dih.

HAMMER (large or sledge), خاشك khú'isk, كله پا kallah-pá.—(small) چكش chakush, پتک putk.—(of a gunlock) قاشلق káshluk, قاشلق kárshlúk.—(steam-hammer) چكش

بخار chakush-i-bukhár. — (of a musical instrument, چکش cha-kush.

HAMMOCK, نانو nanú, ننی naní.

HAMPER, سبد sabad, زنبیل zambíl. — (wooden hampers for carrying fruit, &c.) لوده laudah.

To HAMPER, باز داهتن báz-dáshtan, گرفتن مانع mání' búdan, گرفتن giriftan, مزاحم muzahim shudan.

To HAMSTRING, پی کردن pay kardan.

HAND, دست dast, يد yadd (pl. ایدی aidí). — (hollow of the hand) کفت kiffat. — (hands of a watch) عقرب 'akrab. — (to shake hands) دست dast دادن dādan. — (to stretch out the hand) دست دادن dast dādan, دست دراز کردن dast diráz kardan. — (to lay hands on), دست آویز نمودن, دست áviz nimúdan. — (measure) دست vajab. — (at hand) دست bi-dast. — (in hand) در دست dar dast. — (off hand) بی تمهید مقدمه bí-tamhíd-i-mukaddamah. — (hand-made) دستی dastí. — (on the other hand) از آن طرف az án taraf. — (open-handed) دست گشاده gushá-dah-dast.

To HAND, دادن dādan.

HANDCUFFS, vide MANACLES.

HANDFUL, مشت musht, مشتیی mushtí, قبضه kabzah, پری دست purí-i-dast.

HANDICRAFT, صناعت siná'at.

HANDKERCHIEF, دستمال dast-mál, دستارچه dastár-chah. — (worn by women on the head) چارقد chár-kadd.

HANDLE, دسته dastah, قبضه kabzah, عروة urvah, دستگیره dast-gírah. — (of an organ, &c.) پیچ کوك pích-kúk.

To HANDLE, دست رسانیدن dast ra-sánídan, لمس کردن lams kardan.

HAND-MAID, vide GIRL.

HAND-MILL, آسیا dast-ásyá, آسیه dast-ás, رحل rahá, آسیه ásak.

HANDSOME, vide BEAUTIFUL. — (horse) شکیل shakíl.

HAND-VICE, دست گیره girah-i-dast.

HAND-WRITING, خط khatt, دستخط dast-khatt. — (disguised hand-writing) خط جعلی khatt-i-ja'lí.

HANDY, vide CLEVER. — (at hand) حاضر házir, موجود maujúd.

To HANG (suspend), آویختن avíkh-tan, آویزانیدن ávizánídan. — (be suspended) آویخته شدن, آویختن mu'allak búdan, آویختن avíkh-tah shudan, هشتن hishtan. — (execute) بر دار کشیدن bar dár kashídan, بر دار آویختن bar dár avíkh-tan, آویزان کردن ávizán kardan. — (a picture, &c.) چسبانیدن chasbánídan. — (to hang on as a dependant) منوط شدن manút shu-dan.

HANGER-ON, متعلق muta'allik.

HANGINGS (curtains, &c.), پرده par-dah, تجیر tijír.

HANGMAN, vide EXECUTIONER.

To HANKER, میل نمودن mail nimú-dan, رغبت نمودن raghbat nimú-dan.

HANKERING, رغبت raghbat, ارادت irádat.

HAPHAZARD, اتفاقی ittífák, ناگهان ná-gahán.

HAPLESS, ناچار ná-chár, بیچاره bí-chárah.

HAPLY, هاید sháyad, اتفاقا ittífá-kan.

To HAPPEN, واقع شدن váki' shudan, ظهور ittífák uftádan, اتفاق افتادن, عارض شدن bi-zuhúr rasídan, رسیدن 'ariz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, صادر شدن sádír shudan, سر زدن sar zadan, وارد شدن váríd shudan, روی نمودن rúi nimúdan.

HAPPILY, تهنیت tayammunan.

HAPPINESS, vide Joy.

HAPPY, خوش khwush, خوشوقت khwush-vakt, خجسته khujastah, نیک نیک farkhandah, بخت bakht, بختیار bakht-yár, مسرور mas-rúr, بزم بزمند barú-mand, بزم khur-ram, شاد shád, دلشاد dil-shád, شادمان shádmán. — (happy tidings)

موده muzhdah, بشارت bishárat, نوید navíd, خوش خبر khwush - khabar, تابشیر tabáshír.

HARANGUE, مکالمه mukálamah, وعظ va'z, سخن sukhun, کلام kalám, خطابه khitáb, موعظه mau'izah.

To HARANGUE, کلام نمودن kalám ni-múdan.

To HARASS, اذیت دادن ízá dádan, آزار رسانیدن ázar rasánidan, آزریدن ázurdan, رنجانیدن ranjánidan.

HARBINGER, پیشرو pish-rau, طلایه taláyah.

HARBOUR, بندر bandar.

To HARBOUR, پناه دادن panáh dádan.

HARD, صلب sakht, سبب sulb, صدد suld.—(Vide NEAR, DIFFICULT.) —(person) زهت zisht.—(with force) به زور bi-zúr.—(to be hard upon a person) بر کسی سخت گرفتن bar kasí sakht giriftan.

To HARDEN, سخت کردن sakht kardan, سنگین ساختن sangín sákhtan.

HARD-HEARTED, دل سخت dil-sakht, دل سنگ sang-dil.

HARD-HEARTEDNESS, سنگدلی sang-dilí, سختدلی sakht-dilí.

HARDHOOD, vide BOLDNESS.

HARDLY, با دشواری bá-dushvárí, مشكلانه mushkilánah, با دقت bá-dikkat.

HARDNESS, سختی sakhtí, صلابت salábat. (Vide DIFFICULTY).

HARDSHIP, مصیبت sakhtí, مصیبت musíbat, بلا balá, مشقت mushak-kat.

HARDY, vide BOLD.

HARE, خرگوش khar-gúsh.

HARE-LIPPED, لب شکری lab-sha-karí.

HAREM, حرم haram, زنانه zanánah.

HARK! آ! ilá, بواش ahái, بشنو bi-shinú, هان hán, گوش ده gúsh-dih.

HARLEQUIN, بازیگر bambulí, بازی bázi-gar.

HARLOT, vide COUETESAN.

HAEM, عیب zarar, عیب aib, آذیت azíyat, آسب ásb, زیان ziyán,

نقص nuksán, آزار ázar, گزند ga-zand, خسارت khasárat.

HARMFUL, مضر muzirr, مؤذی mu, zá.

HARMLESS, بی آذیت bí-azíyat, بی آسب bí-ásb.

HARMONIOUS, هم آهنگ ham-áhang.

To HARMONIZE, تطبیق داشتن tatbík dáshtan, مشابَهت داشتن mushá-bahat dáshtan.

HARMONY, آهنگ áhang, توافق taváfuku-'l-alhán, موافقت muváfakat-i-asvát. —(science of harmony) علم نغمه 'ilm-i-naghmah-pardází.

HARNESS, سار ساز sáz, یراق yarák, برک barg.

To HARNES, ساختن sákhtan.

HARP, چنگ chang, برت barbat.

HARPIST, چنگی changí, برتی bar-batí.

HARPOON, قلاب kulláb.

HARBIE, تازی tází.

HARROW, مازو mázú, وار váz, هاکول shákúl.

To HARROW, مازو نمودن mázú ni-múdan.

HARSH, درشت durusht, ترش tursh, سخت sakht.

HARSHNESS, درشتی durushtí, ترشی turshi, سختی sakhtí.

HART, آهو áhú, غزال ghazál.

HARVEST, درو dirau, حاصل hásil, محصول mahsúl, حصاد hasád.—(time) وقت درو vakt-i-dirau, زمان zaman-i-hasád. (Vide CROP.)

HASH, خوش khwurish.

To HASH, پاره پاره پاره párah párah kardan, قیمة قیمة kimah kardan.

HASP, چفت chift, ریزه rízhah.

HASTE, زودی zúdí, شتاب shitáb, عجلت shitábí, تندى tundí, عجلت sur'at, سرعت tá'jíl, تعجیل 'ajalát, مبادرت mubádarat.—(in haste) علی الفور 'alá-'l-faur, تعجیل bi-ta-'jíl, 'alá-'l-'ajalah. —(to make haste) شتابتن shitáftan,

شتاب شتاب shitáb nimúdan, نمودن نمودن

تعجیل ta'jíl nimúdan.

HASTY (hurried), دستپاچه dast-pá-

chah, عجل pur-shitáb, عجل
'ajúl, تند tund.

HAT, کلاه فرنگی kuláh-i-farangí.—(to
raise one's hat) کلاه بر داشتن kuláh
bar-dáshtan.

HATCH (of a ship), کشتی kshan.

TO HATCH, تفریح کردن tafrikh kardan,
جوجه از تخم بر آوردن jújah az tukhm
bar-ávardan, ایشانه بر آوردن íshá-
nah bar-ávardan.

HATCHET, تبر tabar, تیشه tíshah.

TO HATE, نفرت داشتن nifrat dáshtan,
رغم کین داشتن kín dáshtan, رغم
مکروه داشتن raghm dáshtan, مکروه
makrúh dáshtan.

HATEFUL, معیوب ma'yúb, بد bad,
زبون zabún.

HATRED, بغض bughz, کینه kín, کینه
kínah, عداوت 'adavat, 'ud-
ván, دشمنی dushmaní, بد خواهی bad-khwáhi,
خصوصیت khusúmut, نفرت
nifrat, رغم raghm.

HAUGHTINESS, غرور gharúr, کبر kibr,
تکبر takabbur.

HAUGHTY, مغرور maghrúr, متکبر mu-
takabbir, دماغدار dimágh-dár, خود
بین khwud-bín.

TO HAUL, کشیدن kashídan.

HAUNCH, گرده gurdah.

HAUTBOIS (pipe or clarinet), سرنا
surná. — (player) سرنا زن surná-
zan.

TO HAVE, داشتن dáshtan.

HAVEN, کشتیگاه kashtí-gáh, بندر
bandar.

HAVOC, vide INJURY (hurt).

HAWK, باز báz, فوش kúsh.—(sea-
hawk) بخری bahrí. — (sparrow-
hawk) موشگیر músh-gír. (Vide
FALCON.)

HAWKER (falconer), باز دار báz-dár,
فروشگر kúsh-chí. — (pedlar) پیلور
pílavar, دستفروش dast-furúsh.

HAUTHORN (small), تنگتر tangiz.—
(targe, the hips of which are
edible) کپالک ki-yálak, گویج gavíj.

HAY, علف خشك 'alaf-i-khushk,
حشیش hashísh.

HAZARD, خطر khatrah, باك bák, بیم
bím. — (chance) بخت bakht. —
(game of hazard) قمار kimár.

TO HAZARD, باختن bákhtan.

HAZARDOUS, vide DANGEROUS.

HAZY, vide FOGGY.

HE, او, وی vai, اوی úi.—(he him-
self) او خودش úi khwudash.

HEAD, سر sar, رأس rás, كله kallah,
fark.—(source) مبدا mabdá.
—(to put heads together) سازش
sazish kardan.

HEADACHE, درد سرد dard-i-sar, صداع
sudá'. — (from drinking) خمار
khumár.

HEADING, عنوان 'unván.

HEADLONG, سرنگون sar-nigún.—
(rash) سرکش sar-kash, متهور mutá-
havvir, دستپاچه dast-páchah, خود
کبر khwud-sar, بی محابا bi-mu-
hába.

HEADMAN (chief), سردار sardár,
سالار sálár, رئیس ra'ís, مقدم mu-
kaddam.—(of a village) کد خدا
kad-khudá, خدا ده dih-khudá,
ده پیر rá'ís-i-dih, ده
rá'ís-i-dih.—(of a trade or profession)
شیخ ustád, استاد ústád, استاد
shaikh.

HEADSTALL (of a bridle), افسار
afsár.

HEADSTRONG, سرکش sar-kash.

TO HEAL, vide TO CURE.

HEALTH, تندرستی tan-
durustí, سلامت salámat, عافیت
'áfiyat, اوغر úghur.—(good health)
حسن صحت tan-ásání, تناسانی
hasan-i-sihhat.—(Board of Health)
حفظ الصحة hifzú-'s-sihhat.

HEALTHY, چاق chák, خوش khwush,
تندرست tan-durust, مغ sagh.

HEAP, توده túdah, جماعت jamá'at,
کپه kuppah (vulg.).

TO HEAP UP (store), جمع کردن jam'
kardan, فراهم آوردن faráham ávar-
dan.—(gather in a heap) کپه کردن
kuppah kardan, انبوه کردن ambúh
kardan, توده کردن túdah kardan.

TO HEAR, شنیدن shinídan, شنودن
shinúdan, شنفتن shinuftan,
گوش دادن niyúshídan, نیوشیدن
gúsh dádan, امعا نمودن isghá ni-
múdan, استماع کردن istimá' kar-
dan, مستمع بودن mustami' búdan

HEARER, شنونده shīnavandah, سامع sāmī'.

HEARING, سمع samī', سماعت samā'at.

TO HEARKEN, گوش کردن gūsh kardān.

HEARSE, مرده کشی گاری gārī-i-mur-dah-kashī.

HEART, دل dil, خاطر khātir, قلب 'kalb, خواطر khwātir (vulg.).—(to get by heart) vide TO GET.

HEART-BURN, دلسوزش dil-sūzish.

HEARTH, بخاری bukhārī, آتشدان ātish-dān.

HEARTLESS, بی‌دل bī-dil, ظالم zālīm, ستیمار sitam-kār, سنگدل sang-dil.

HEARTLESSNESS, بی‌دلی bī-dilī, سنگدلی sang-dilī, ظلم zulm, ستیم sitam.

HEARTY, قوی بنیه kavī-bunyah.

HEAT, گرمی garmī, گرما garmā, تاب táb, تابش tábish, حرارت harárat, حر harr, لهاب luhab, حراق hirák, حمیت hamīyat, آوار āvár.—(to be on heat) مست شدن mast shudan.

TO HEAT, گرم ساختن garmi sákhtan.

HEATHEN, کافر káfir, بی‌دین bī-dín, بت پرست mulhid.—(Pagan) but-parast. (Vide UNBELIEVER.)

TO HEAVE, vide TO RAISE, TO CAST.

HEAVEN, بهشت bihisht, جنت jan-nat, فردوس firdaus.—(sky) آسمان ásmán, گردون gardún, سما samá, فلک falak, سپهر sipihr.—(the highest heavens) عِلِّیِّین 'illíyín, فلک falaku, 'l-atlák.

HEAVENLY, سمایی samáví, آسمانی ásmání, بهشتی bihishtí, فلکی falakí.

HEAVINESS, گرانی girání, سنگینی sangíní, ثقل saklat.

HEAVY, گران girán, سنگین sangín, وزنی vaznī, ثقیل sakíl.

HEBREW, عبرانی 'ibrí, عبری 'ibrání, عبرانی 'imrání, یهودی yahúdí.

HECTIC (fever), تب دق tab-i-dikk.

HEDGE, خار بست khár-bast, خار بند khár-band.

HEDGEHOG, خار پشت khár-pusht, کُنْفُز kunfuz.

HEED, vide ATTENTION.

TO HEED, vide TO ATTEND.

HEEDFUL, vide ATTENTIVE.

HEEDFULNESS, vide ATTENTION.

HEEDLESS, vide CARELESS.

HEEDLESSNESS, vide CARELESSNESS.

HEEL, پاشنه páshnah, عقب 'akb.—(to heel over) کج شدن kaj shudan, يك بارى شدن yak barí shudan.

HEIFER, گوساله gúsálah-i-má-dah, كاهره kahrah, گاو مایه gáv-i-mádah.

HEIGHT, بلندی bulandí, بالائی bálá'í, ارتفاع rif'at, ارتفاع irtifá', علو 'ulú, فرازى farází.

TO HEIGHTEN, بلند ساختن buland sákhtan.

HEINOUS, بد bad, سنگین sangín, سخت sakht.

HEINOUSNESS, بدی badí, سنگینی sangíní, سختی sakhtí.

HEIR, ولی وارث, ولی valí, خلف khalaf.—(apparent) ولی عهد valí-i-'ahd, عصبه 'asabah, خلف الصدق khalafu-'s-sadk.—(heirs and successors) نسلاً بعد نسلā naslan ba'd naslan.

HEIRESS, وارثه várishah.

HEIRLESS, بی وارث bī-váris.

HELIOTROPE, آفتاب پرست áftáb-parast.

HELL, دوزخ jahannam, دُزَاق dúzakh, سقر sakar, دار البوار dāru-'l-bavár, درك jahím.—(lowest hell) داراك darak, أسفل السفالین asfalu-'s-sáfilín.

HELLEBORE, خربق kharbak.

HELLISH, دوزخی dúzakhí, جهنمی jahannamí.

HELM, خله khallah, مكان sukkán, دومن dúman.

HELMET, مِغْفَر khú'd, مغفر mighfar, ترک targ.

HELMSMAN, دُومَنچی dúman-chí, سكاني sukkání.

HELP, مدد madad, امداد imdad, یاری yá'arí, مدد گاری madad-garí, یاری yávarí, پشتی pushtí, نصرت nusrat, کمک kumak, عون 'aun, اعانت i'ánat, استعانت isti'ánat.—

(remedy) چاره chārah.—(interjection) فریاد faryād.

To HELP, متعرض حال هدن muta-
'arriz-i-hál shudan, مساعدت نمودن
مuská'adat nimúdan, کمک دادن
kumak dādan, امداد کردن imdád
kardan.

HELPER, مدد کار madad-gár.

HELPLESS (without remedy), لاچار lá-
chár, مضطر muztarr, بیچاره bí-
chārah. (Vide WEAK.)

HELTER-SKELTER, بهم آشپخته bi-
ham-ámíkhatah, هرج مرج harj-
marj.

HEM, کنار kúr-bakhyah, کناره kanár,
مغزی maghzí. — (border)
حاشیه háshiyah, کناره kanárah,
لبه labak, ساجف sajjáf.

To HEM, حاشیه بستن dúkhtan, حاشیه
háshiyah bastan.

HEMISPHERE, نصف الارض nisfú-'l-
arz.

HEMISTICH (single verse), مصراع
mistrá'.

HEMORRHAGE, رعاى ru'áf.

HEMORRHOIDS (piles), بواسیر bavá-
sír, بواسیر bavásír.

HEMP, کنب kanaf. —
(hemp-seed) ههدانج shahdánaj.

HEN, مرغ makíyán, مرغ murgh. —
(hen - house) کله kullah-i-
murgh, لانه lánah, کتونه katúnah.

HENCE (from this place), از اینجا az
ín-já. — (from this time) از این پس
az ín pas, بعد از این ba'd az ín,
از این باز sipas, —
(for this reason) از این سبب az ín sabab,
لهذا baráy-i-ín, لهذا liházá.

HENNA (the Lawsonia inermis, or
Eastern privet, a plant from which
a red dye is obtained), حنا hinná.
— (seeds of the henna plant) اسپند
ispand.

HEN-PECKED (ruled by one's wife),
مطیع زن zan-mutí', مطیع mutí'-
i-zan.

HEPTAGON, مسبع musabba'.

HER, مال او. — (possessive) مال mál-
i-ú.

HERALD, چاهوش jár-chí, چاهوش

cha,úsh, منادی munadí, نسچی
nasak-chí.

HERB, رستنی rustaní, سبزی sabzí,
علف 'alaf, نبات nabát.

HERBACEOUS, رستنی rustaní, نباتی
nabátí.

HERBAGE, علف giyáh, علف 'alaf,
سبزه sabzah, نباتات nabátát.

HERBALIST, بقال bakkál.

HERD, گله gallah, رمة ramah, جماعت
jamá'at, فسیله fasílah.

HERDSMAN, گله بان gallah-bán, شبان
shabán, راعی rá'í, گله دار gallah-
dár, چوپان chaupán.

HERE, اینجا ín-já, اینسو ín-sú.

HEREABOUTS, از این طرف az ín
taraf.

HEREAFTER, از این باز áyandah, از این
az ín báz, من الآن min al,án, سپس
sipas.

HEREBY, از این az ín.

HEREDITARY, موروثی maurúsí, میراث
mírás. — (hereditary possessions)
میراث mírás.

HEREIN, بدین badín.

HERESY, بدعت bid'at, رفض rafaz,
مزالل zidá'í, جدائی zalál.

HERETIC, رافضی rafízí, خارجی khárijí,
اهل بدعت ahl-i-bid'at.

HERETOFORE, پیش از این pish az ín,
قبل از این kabl az ín, مقدمًا mu-
kaddaman.

HEREUNTO, بر این bar ín.

HEREWITH, با این bá-ín.

HERITAGE, ارث irs, میراث mírás,
عصوبت irsiyat, وراثت virásat, عصبوت
'usúbat.

HERMAPHRODITE, خنثی khunsá,
مخنث mukhannas.

HERMIT, گوشه نشین gúshah-nishín,
زاهد záhid, ابدال abdál.

HERMITAGE, زاویه záviyah, موعده
sauma'ah, گوشه gúshah, تکيه tak-
yah.

HERNIA, فتق fatk.

HERO, دلیر dilír, دلآور dilávar, پهلوان
pahlaván, غازی ghází, یل yal,
مبارز mubáriz, گرد gurd.

HEROIC, پهلوانی pahlavání, مجاع
shujá', بهادر bahádur. — (heroic
verse, consisting of three dactyls

and one iambic foot) متقارب mu-takárib.
 HEROICALLY, دلیرانه dilíránah,
 HETEROICALLY, بهادرانه bahádúránah.
 HEROISM, شجاعت shujá'at, دلانوری dilávári,
 مردانگی ghairat, غیرت mardánagí.
 HERON, ماهی خوار máhí-khwár.
 HERRING, ماهی شاه sháh-máhí.—
 (herring-gutted) پوک púk.
 HERSELF, خود khwud.
 To HESITATE, تردید داشتن tardíd
 dáshtan, وسواس نمودن vasvás
 nimúdan, تردد نمودن taraddud
 nimúdan, متردد بودن mutaraddid
 búdan, دو دل بودن dú-dil búdan.
 HESITATING, متردد mutaraddid.
 HESITATION, تردد taraddud.
 HETEROGENEOUS, نا جنس ná-jins.
 To HEW (cut or hack), بریدن burí-
 dan or burídan, تراشیدن tiráshí-
 dan.
 HEXAGON, ششس musaddas.
 HIBERNAL, زمستانی zamistání.
 HICCUP, سکسکه saksakah, سکسک
 suksuk.
 To HICCUP, سکسکه کردن saksakah
 kardan, سکسک کردن suksuk kar-
 dan.
 HIDDEN, پنهان panhán, نهان nihán,
 نهفته nihuftah, مخفی makhfí,
 مخفی mukhtaffí, مستور mastúr,
 مخفی mukhattam, مخفی mukh-
 tabí, متواری mutavári.
 HIDE (skin), چرم charm.
 To HIDE, vide To CONCEAL.
 HIDEOUS, زشت zisht, المنظر kabíh,
 کاریه 'l-manzar, قبیح kabíh,
 شنیع shaní', مکره mukrih, مفسد
 mughass.
 HIDEOUSLY, مکروهاً makróuhan.
 HIDING-PLACE, مکن makman,
 گاه nihuftan-gáh.
 HIERARCH, شیخ shaikh, پیر pí.
 HIERARCHICAL, مذهبی mazhabiyah.
 HIERARCHY, طریقه taríkah.
 HIGGLEDY-PIGGLEDY, تار و مار tár-u-
 már, درهم درهم darham barham.
 HIGH, بلند buland, بالا bálá, فراز
 faráz, رفیع murtafí', رفیع rafí',
 عالی 'alí, معلی mu'allá, سامی sámí,

شامع shámikh, برین barín.—(the
 Most High) علی الاعلی 'alá-'l-'alí,
 خدای متعال khudái-i-muta'al,
 المتعال al-muta'al.—(high and
 low) خاص و عام kháss u 'ámm,
 اعلی و ادنا a'lá va adná.—(on high)
 بالا bálá, در فوق dar fauk.
 HIGH-BORN, نجیب najíb.
 HIGHNESS (masc.), اعلی حضرت a'lá
 hazrat.—(fem.) علیا حضرت 'ulyá
 hazrat.
 HIGH TREASON, باغی yághí.
 HIGHWAY, شاه راه sháh-ráh, هارح
 shári', طریق عام taríq-i-'ámm.
 HIGHWAYMAN, رهن rah-zan, طرار
 tarrár.
 HIJRA (Muhammadan era) هجرت
 hijrat.
 HILARITY, عیش bahjat, 'aish,
 شامت basháshat, عشرت 'ishrat.
 HILL, کوه kúh, تل tall, تپه tappah,
 گریه girivah.—(hill and dale) دره
 u darrah va tappah.—(range
 of hills) رشته kúh rishtah-i-kúh.
 HILLOCK, تپه tappah, توده túdah,
 پشته pushtah.
 HILLY, کوهی kúhí, پست و بلند past
 u bulánd, تپه tappah-má-
 nand.
 HILT, vide HANDLE.
 HIM, او urá.
 HIND, vide HINDER.—(hind-leg) پا
 pá.—(animal) مرل maral, مرال
 marál.
 HINDER, پسین pasín, آخر ákhir,
 و پسین vá-pasín, آخرین ákhirín.
 To HINDER, منع کردن mana' kardan,
 دفع کردن daf' kardan, داشتن باز báz-dáshtan,
 مزاحم شدن muzáhim shudan,
 تعرض نمودن ta'arruz nimúdan,
 داشتن باز vá-dáshtan.
 HINDMOST, و پسین vá-pasín.
 HINDOO, هندو hindú.
 HINDRANCE, منع mana', دفع daf'.
 HINGE, لولا laulá, لولاه laulavah.
 HINT, اشاره ishárah, ایما ímá.—(to
 take a hint) مقصود شدن multafit-i-maksúd shudan.
 To HINT, اشاره دادن ishárah dádan,
 ایما دادن ímá dádan.

HIPPODROME, میدان maidán, مضمار mizmár.

HIPPOTAMUS, اسب دریا asb-i-daryá.

HIPS, دبر surín, کفل kafal, دبر dubr, جایی نیستن já, i-i-nishastan, عجز 'ajuz, عاجز 'ajáz.

HIRE, مبرد kiráyah, کرایه kirá, اجرت ajrat, اجاره ijárah, اجار, ajar, اجاره iltizám, غله ghallah.

To HIRE (take on hire), بکرایه گرفتن bi-kiráyah giriftan, کرایه کردن kiráyah kardan, اجیر کردن ajír kardan, اجیر گرفتن ajír giriftan. —(let on hire) بکرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن ijárah dádan, مستغل دادن mustaghall dádan, غله کردن ghallah kardan.

HIRELING, اجیر ajír, مزدور muz-dúr.

HIS, او mál-i-ú.

To HISS, صفیر زدن safír zadan, سوتک زدن sûtak zadan.

HIST! خاموش khámúsh.

HISTORIAN, محدث muhaddis, مورخ muvarrikh, راوی rávî.

HISTORICAL, تواریخ bá-tavárikh.

HISTORY, تواریخ tavá-rikh, تاریخ ta, ríkh, حدیث hadís, تذکره tazkarah, روایت riváyat, داستان dástán. (Vide ACCOUNT).—(natural history) تاریخ طبیعی ta, ríkh-i-tabí'í.

HIT, ضرب zarb, زد zad.

To HIT, ضرب کردن zarb kardan. —(target, &c.) خوردن khwurdan, به خوردن bi-khwurdan. —(to hit it off) سازش کردن sázish kardan.

HITHER, اینجا ín-já, اینسو ín-sú, اینطرف ín-taraf.

HITHERTO, تا هنوز tá-hál, تا حال tá-hánúz, تا این زمان tá-in zamán, الى الآن ilá-'l-án.

HIVE (of bees), کند kand, مش mash.

HOARD, گنج ganj, خزانه khizánah, ذخیره zakhírah, مایه máyah.

To HOARD, اندوختن andúkhtan, جمع کردن jam' kardan, فراهم آوردن faráham ávardan.

HOAR-FROST, پوزه puzhah, جلید jalíd, چك gachak (vulg.).

HOARSE, صدا گرفته sadá - giriftah, گلو گرفته gulú-giriftah.

HOARSENESS, گرفتگی گلو giriftagí-i-gulu.

HOARY, سفید safíd.

HOBGOBLIN, عفریت 'ifrít (pl. عفاريت 'afárit).

HOCK (of horse), پای páy, ساق sák.

HOCKEY, چوگان chaugán.

HOD, اجرکش ajur-kash.

HOE, بیل bíl, بیلچه bílchah.

To HOE, بیل کردن bíl kardan.

HOG, خوک khúk, گراز khúg, گوزیر khinzír.

To HOIST, vide To RAISE.

HOLD! يواش yavúsh, باش básh, دست نگه‌دار dast-nigahdár. —(of a ship) انبار khann, انبار ambár.

To HOLD, داشتن dáshtan. —(to take hold) گرفتن giriftan, دست بردن dast burdan, کپیدن kapídan (vulg.). —(contain) گنج‌آیدن gun-jánídan. —(to hold forth) vide To EXTEND, To PREACH. —(a pen, &c.). —(to hold back) نگاه داشتن nígháh-dáshtan. —(to hold up, rain) کم کم آمدن kam kam áma-dan.

HOLE, سوراخ súrakh, روزن rauzán, رخنه rikhnah, ثقب sakb. —(hole in the ground) گود gaud, سوراخ súrakh, ثقب nakb. —(hole in a garment, &c.) سوراخ súrakh. —(button-hole) مادگی mádagí.

HOLIDAY, عید ta'tíl, تعطیل 'id (pl. عیاد a'yád), عید 'aid (vulg.).

HOLINESS, قدس kuds, پارسائی par-sá'í, پاکی pákí, قدوسیّت kuddú-síyat.

HOLLOW, خالی khálí, تهی tuhí, اجوف ajvaf, پوک mujavaf, حفره púk (vulg.). —(cavity) جوف jauf, روزنه rauzanah, گود gaud.

HOLLOWNESS, جوف javaf, پوکی púkí (vulg.).

HOLLYHOCK, گل خطمی gul-i-khatmí.

HOLM-OAK, سندیان sindiyan.

HOLTSTERS, قمل kubbul, قملچه kubbul-i-tapánchah, قبر kubur.

HOLY, قدوس kuds, قدوسی kudsí, مقدوس mudús, مقدس mukaddas, منزه munazzah, پاک pák, مطهر mutah-har.—(to keep holy) جہت تقدیس jihat-i-takdís nimúdan nigáh dáshtan, تقدیس takdís nimúdan.

HOLY-DAY, عید 'id, عید 'aid (vulg.).
HOLY (GHOST) روح الله rūhu-'lláh, روح القدس rūhu-'l-kuds.

HOLY PLACE (place where a saint or prophet has been; generally marked with a heap of stones) نظر گاہ nazar-gáh, گاہ kadam-gáh.—(place of pilgrimage, &c.) vide PILGRIMAGE.

HOMAGE, فرمانبرداری firmán - bar-dári, اطاعت itá'at, بیعت bai'at.

HOME, خانه khánah, منزل manzil, مسکن maskan, مارا mává, مقر makarr, مأبد ma,bad.—(native place) وطن vatan, موله maulah.—(to be at home) منزل بودن manzil búdan, خانه بودن khánah búdan, تشریف شدن tashrif shudan.

HOME SECRETARY, وزیر داخله vazír-i-dákhlilah.

HOMELINESS (persons) ساده دلی sádah-dilí.—(things) کشنگی ka-shangí.

HOMELY (persons) دل ساده sádah-dil.—(things) کشنگ kashang.

HOMEWARD, جانب وطن jánib-i-vatan, طرف خانه taraf-i-khánah.

HOMICIDE, قتل خونى khúní, قاتل kattál.—(manslaughter) خون khún, قتل katl. (Vide MURDER, SLAUGHTER.)

HOMOGENEOUS, میجانس mujánis, جنس jánis.

HOMOGENEOUSNESS, تجنس tajan-nus, جناس jinás.

HONE, مشد mish-haz.

HONEST, صالح sádik, صادق sálíh, راست rást, راست mutadayyin, راست rást-báz.

HONESTLY, بدیانت bi-diyánat, بصدق bi-sidk.

HONESTY, صدق sidk, صداقت sadákat, صلاح rástí, دیانت diyánat, راستی saláh.

HONEY, شهد shahíd, عسل 'asal, انگبین angubín.—(liquid honey) عسل ناب 'asal-i-musaffá, عسل 'asal-i-náb.

HONEY-COMB, خانه عسل khánah-i-'asal, ناک عسل nának-i-'asal, شان shán.

HONORARIUM, مزد muzd.

HONOUR, vide REPUTATION, CHASTITY, DIGNITY.—(reverence) تعظیم ta'zím, اعزاز 'izáz, تکریم takrím, اعتبار i'tibár, احترام ihtirám.—(exaltation) سر افرازی sar-afrazí, تشریف tarakkí, ارتقا irtiká, تشریف tashrif.—(dress of honour) خلعت khil'at.—(point of honour) ننگ nang.—(on my honour) بمرک اولادم bi-marg-i-auladam, پریش هما bi-rish-i-shumá.

To HONOUR (reverence), محترم داهتن muhtaram dáshtan, اکرام ikrám nimúdan, تعظیم و تکریم کردن ta'zím va takrím kardan.—(exalt, distinguish) ممتاز کردن mumtáz kardan, مشرف ساختن musharraf sákhtan, سرفراز گردانیدن sar-faráz gardánidan.

HONOURABLE or HONOURED, معزز mu'azzaz, مشرف musharraf, محترم muhtaram, معتبر mu'tabar, معلم mu'azzam.—(honourable mention) ذکر جمیل zikr-i-jamíl.

HOOD, باخلی báshluk.

To HOODWINK, گول زدن gúl zadan.

HOOF, سم sum.—(cloven) چاکدار shák-dár, sum-i-shák-dár, ظلف zulf (pl. zulf).

HOOK, قلاب kulláb, قلابه kullábah.—(reaping-hook) داس dás, منجل minjal.—(for fishing) vide FISH-HOOK.—(hook and eye) نر و لاس nar u lás.

To HOOK, بقلاب کشیدن bi-kulláb kashidan.

HOOKED, خمیده khamí-dah, کج kaj.

HOOP, حلقه halkah, چنبر chamber.

HOOPING-COUGH, سرفه سیاه surfah-i-siyáh, سرفه سالی surfah-i-sálí.

HOOPOE (bird), هدهد hudhud, خانه

مرغ سلیمانی shánah-sar, murgh-i-sulaimání.
 To HOOT, بانگ زدن báng zadan, آواز دادن áváz dádan.
 To HOP, پریدن پا bar yak pá jastan.
 HOPE, امید umíd, امیدواری umíd-vári, امل amal, رجا rajá, یرتجی irti-já, بوی búí, چشم chashm, توقع tavakku'.
 To HOPE, امید داشتن umíd dáshtan, امیدوار شدن umíd-vár shudan, توقع نمودن tavakku' nimúdan.
 HOPEFUL, امیدوار umíd-vár, متوقع mutavakki'.
 HOPELESS, نومید naumíd, ماء یوس ma'yús, محروم mahrúm.
 HORDE, vide CROWD.
 HORIZON, افق ufuk, خافق kháfik.
 HORIZONTAL, متسوی mutasavví, متساوی بالافق musattah, متساوی bi-'l-ufuk.
 HORN, شاخ shákh, سر surú.—(to butt with the horns) شاخ زدن shákh zadan.—(trumpet) کرنا karná, بوق buk, سرن surná.
 HORNED, شاخدار shákh-dár.
 HORNET, زنبور zumbúr (pl. زنبابیر zanábír).—(hornet's nest) چال زنبور chál-i-zumbúr.
 HOROSCOPE, زائجه zá'ichah, طالعنامه talí-'námah.
 HORRIBLE, vide DREADFUL.
 HORRIFIED, vide SHOCKED.
 HORROR, هول haul, هیبت haibat, وحشت vahshat, واهمه váhimah.
 HORSE, اسب asb, استر asp, ستر sittr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), اس as (vulg.).—(entire horse) نریان naryán.—(gelding) آخته ákh-tah, اسب منعی asb-i-makhsí, اسب خسی asb-i-khusí.—(blood horse) اسب asb-i-najf, اسب امیل asb-i-asíl, تومن tausan.—(draught-horse) اسب بارکش asb-yábú, اسب بارکش asb-i-bár-kash.—(post-horse) اسب چاباری asb-i-chaparí, میری

اسب-i-chápári.—(carriage-horse) اسب عربیه asb-i-'arábah.—(saddle-horse), اسب سواری asb-i-suvári.—(unsaddled horse) اسب آلع asb-i-álugh.—(led horse) اسب کوتل asb-i-kútal, يدك yadak, اسب مجنب asb-i-mujan-nab.—(white horse) سفید safid.—(gray) نیله nilah, كبود kabúd.—(dark gray) سرخون surkhún, سیاه سرخون surkhúnag.—(black) سیاه siyáh, مشکى mishkí.—(bay) کهر kahar.—(light bay) کمیت kumait.—(chestnut) کرن kuran.—(brown) قه کهر karah-kahar, بور búr.—(dun) سمند samaud.—(dappled) أبرش abrash.—(piebald) ابلق ablak.—(flea-bitten) مگسى magasí.—(roan) قزل kizil, سرختره surkhitirah.—(armour for a horse) بر گستران bar-gustuván.—(horse-breaker or jockey) چابکسوار chábuk-suvár, سوار kár.—(horse-dealer) اسب فروش asb-furúsh, دلال dallál.—(horse-keeper) vide GROOM.—(horse-doctor) بیطار baitár.—(horse-dung) پائین pa'in, پین pa'in, پاهین pahin.—(horse-blanket) جل jul, نمد jul-namad, بال پوش shi'ár, یال yál-púsh.—(horse-hair) موی asb mui, i-asb.—(horse-shoe) نعل na'l.—(paces of a horse:—to walk) قدم kadam raftan.—(to trot) لکه lukkah raftan.—(to amble) یوغه yurghah raftan.—(to canter) یورطمه yúrtmah raftan.—(to gallop) دويدن davidan, سر شنو رفتن sar-i-shinau raftan.—(horse exercise, in throwing a lance or stick while riding at full speed) چرید بازی jarid-bází.—(exercising in shooting with bow or gun while riding at full speed) قباچ kaikáj.—(bed for a horse) تخت پتین takht-i-pa'in. [This is usually made of the animal's dung, dried and crumbled.]—(on horseback), روی اسب rui-i-asb, سواره suvárah.—(Master of the Horse) میری آخر mir-ákhwur.

(it is ... horse-power) زور ... اسب zúr-i ... asb bukhâr dârad.
HORSEMAN, فارس suvâr, فارس fâris.
 — (good ruler) خوش سوار khwush-suvâr, شاهسوار shah-suvâr.
HORSEMANSHIP, اسب بازی asb-bâzî.
HORSE-RADISH, ترب turb.
HORTICULTURE, زراعت zarâ'at, دهکانی dihkânî.
HOSANNA, سبحان الله sahbân-allah.
HOSE, منفذ munfiz. — (stocking) جورب jaurab.
HOSIER, پیلہ ور pîlah-var.
HOSPICE, مهمانخانه mihmân-khânah.
HOSPITABLE, مهمان پرور mihmân-parvar, مسافر نواز musâfir-navâz, مهمان دوست mihmân-dûst.
HOSPITABLY, بنوازش bi-navâzish.
HOSPITAL, شفا خانه shifâ-khânah.
HOSPITALITY, مهمانداری mihmân-dârî, میز بانی mîz-bânî, مهمانی mihmânî.
HOST (landlord), میز بان mîz-bân, مهماندار mihmân-dâr. — (who receives travellers) خانه خواجه khânah-khwâh. — (company) طائفة tá'ifah, انبوه gurûh, جماعت jamâ'at, گروه ambûh, ازدحام izdihâm.
HOSTAGE, گفیل kafil, گرو girav, ضامن zân in, ضمان zamân.
HOSTESS, زن مهماندار zan-i-mihmân-dâr.
HOSTILE, مخالف mukhâlif, مغایر mughâyir, مناقض munâkiz.
HOSTILITY, vide ENMITY.
HOT, گرم گرم garm, حار hârr. — (pungent) تند tîz, تند tund. — (glaring) تند tîz, تابان tabân. — (red hot) سرخ surkh. — (on heat) مست mast.
HOTEL, vide INN.
HOT-HOUSE, تابخانه tâb-khânah.
HOUDA, تخت takht.
HOUND, سگ تازی sag-i-tâzî, طوله taulah.
HOURLY, ساعت sâ'at. — (twenty-four hours) شب و روز shab u rûz. — (from hour to hour) دم بدم dam bi-dam, دما دم damâdam.

HOURLY, ساعت ساعت sâ'at bi-sâ'at.
HOUSE, خانه khânah, دار dâr, سرا sarâ, عمارت manzil, بیت bait, 'imârat. — The various parts of a Persian house are as follow: — (suite of apartments appropriated to the men) مردانه mardânah, برون birûn. — (ladies' suite of apartments) زنانه zanânah, حرم haram, اندرون andarûn. — (the court-yard) حياط hayât. — (passage entering the court) دهلیز dahlîz, دالان dâlan. — (tank or cistern in the court) حوض hauz. — (chief room, fronting the court) دیوانخانه divân-khânah. — (steps leading up from court to chief room) پله pillah, اورچین úrchîn. — (threshhold) درگاه dargâh. — (side rooms, on either side of the chief room) صف نعل saf-i-ni'âl. — (large window, in sashes of coloured glass, looking on the court, and occupying the entire front of the room) ارسی ursî. — (alcove, at one end of room), شاهنشین shâh - nishîn. — (small apartment above the alcove) غرفه ghurfah, منظر manzar. — (inner room, generally entered from the alcove) تنبی tanabî, تنابی tanâbî. — (open room supported with pillars) بالا خانه bâlâ-khânah. — (upper story) بالو bâlû. — (side rooms of upper story) گوهواره gûshvârah. — (flat roof of the house) بام bâm, پشت بام pusht-i-bâm. — (platform upon the roof) سکوتی sakkû'î. — (parapet of roof) معجر ma'jar, محجر mahjar. — (coping or border of roof) رخیام rukh-bâm. — (gutter) نابدان nâb-dân, ناردان nâû-dân. — (eaves of roof) طره turrah. — (open hall or reception room) آیوان aivân. — (underground apartment, a retreat in hot weather) سردابه sardâbah, زیر زمین zîr-zamîn. — (wind-tower

or ventilator) باد گیر bád-gír.—
(lumber room), سندوقخانه san-
dúk-khánah, پستو pastú, میان
میán-i-páy.—(closet where
beds are stowed in daytime)
مفرشدان mafrash-dán.—(outhouse
where pipes and coffee are got
ready) قهوه خانه kahvah-khánah,
—(kitchen) آشپز خانه ásh-paz khá-
nah, مطبخ mathbakh. — (privy)
مبرز mabraz, مزله mazbalah,
مستراح mutavazzá, منجلاخانه manjaláb-khánah.
(Vide also WALL, CEILING, COR-
NICE, NICHE, WAINSCOT, FIRE-
PLACE, CHIMNEY, ROOF, CARPET,
DOOR, BOLT, LOCK, CATCH,
KNOCKER, STAIRS, ROOM). —
(House of Parliament) مجلس
majlis - i - mashvarat, مشورت
دار dárú-'sh-shúrú.—(country
house) بیلاق yilák.

To HOUSE, امانت گذاشتن amánat
guzáshtan, ودیعت نهادن vadí'at
nihádan.

HOUSEBREAKER, دزد duzd.

HOUSEHOLD, خانه‌دان khándán, اهل
ahl-i-khánah, خوردند khwu-
randah, خانوادہ khánavádah, خانه
khánah-vádah.

HOUSEHOLDER, اهل خانه ahl-i-khán-
nah.

HOUSEKEEPER, وکیل و خرج vakíl-i-
kharj, مصرف musarrif.

HOUSEKEEPING, خانه داری khánah-
dári.

HOUSEMAID, کنیز kaníz.

HOUSEWIFE (case for needles and
thread) جردان juz-dán.

HOVEL, خانه پست ریخت khánah-i-
past-i-ra'íyat.

To HOVER, vide To FLY.

How? چگونه chigúnah, چون
chún, چه و چه chih taur, چه bi-chih
vajh.—(how much?) قدر chih
kadar, چه مقدار chih mikdár.—
(how many?) چند chand.—(how
long?) تا کی tá kai, تا تا tá bi-
kai, تا تا tá chand.—(how
often?) چند مرتبه chand bár,
چند مرتبه chand martabah.—(however) مگر

مع هذا va líkin, لیکن magari
háza, باری bári.—(how far?) چقدر
chí-kadar dúr, چقدر راه chí-
kadar ráh, تا تا kujá, تا بگو
tá bi-kú.—(how much the more,
rather) چندین مرتبه افزون bi-chan-
dín martabah - i - afzún, چه قدر
chih kadar bishtar.—(how
much the less) کم kujá
mándah, تا چه رسد tá chih rasad.

HOWL, واوله valvalah, غریو gharív,
وایل vail, غویل.

To HOWL, غریو کردن gharív kardan.

HUBBUB, مغوغا ma'arakah, همهمه
ghau-ghá, هاهامام.

HUCKLE-BONE (of a sheep, used in
playing), کعب ka'b, قام kám
(vul.).

HUCKSTER (pedlar or dealer in
small wares), خرده فروش khurdah-
furúsh, پیلوار pílavár.

To Huddle, خردن khazídan.

HUE, غوغا ghaughá, همهمه haumha-
mah. (Vide COLOUR.)

To HUG, در آغوش نمودن dar ághúsh
nimúdan, در سینه گرفتن dar sínah
giriftan.

HUGE, vide BIG.

HUM, قائل و مقال kál va mákal.

To HUM (as bees, &c.), نه کردن
nuh kardan.—(a song) ترانه
taránah kardan.

HUMAN, بشری basharí.
—(human being) انسان insán (pl.
ناس nás), بشر ádam-zád, بشر
bashar.—(human nature) انسانیت
insáníyat, بشریت basharíyat,
آدمیت ádmíyat.—(human race)
نوع بشر nau'-i-insán, نوع
nau'-i-bashar.

HUMANE, صاحب مروت sahib-i-murú-
vat, کریم karím, نرم دل
narín-díl.

HUMANITY, مروت murúvat, مردم
مردم mardum-dústí, آدمیت ád-
míyat, انسانیت insáníyat.

HUMANLY, آدمیانه ádmíyánah.

HUMBLE, مسکین miskín, فروتن furú-
tan, متواضع gharíb, غریب
muta-vázi'.

To HUMBLE, vide To ABASE.

HUMBUG, *vide* DECEIT, NONSENSE.

To HUMBUG, زدن گول gúl zadan.

HUMID, *vide* MOIST.

HUMIDITY, *vide* MOISTURE.

To HUMILIATE, تحقیر نمودن tahkír nimúdan, پست کردن past kardan.

HUMILIATION, تحقیر tahkír, خشوع khushú'.

HUMILITY, فروتنی furú-taní, مسکینی miskíní, خشوع khushú', خضوع khuzú', انكسار tavázu', انكسار inki-sár, ذراعت zará'at, كوچكى kúchikí.

HUMMING-BIRD, مرغ مگس murgh-i-magas.

HUMOROUS, *vide* FACETIOUS.

HUMOUR (of the body), خلط khilt (pl. اخلاط aklát), -- (temper) خو khú, مزاج mizáj, مشرب mashrab. -- (jocularity) لطيفه latífah, بدند bazlah, ذراعت zaráfat.

To HUMOUR, *vide* To COAX.

HUMP, کوهه kúhah, كوهان kúhán, كوله kúláh.

HUMP-BACKED, کوز پشت kúz-pusht, گوز پشت gúzh-pusht, كوزى kúzi (vulg.), كوزو kúzú (vulg.).

HUNGER, گرسنگی gurisnagí, گرس gurs, مجاعت jú', مجاعت majá'at, قحط kaht, اشتها ishtihá.

HUNGRY, گرسنه gurisnah, جوعان jú'án.

HUNT, شكار shikár.

To HUNT, شكار کردن shikár kardan, ميد صيد کردن said kardan. (*Vide* To PURSUE.)

HUNTER, شكارچی shikár-chí, مياى say-yád, قناص kannás, نخچير وان nakh-chír-ván, نخچيرگر nakhchír-gar.

HUNTING, صيادت siyádat, ميد said, شكار shikár.

To HURL, افكندن afkandan, انداختن andákhtan.

HURLEY-BURLEY, همهه hamhamah, غوغا ghaughá, معرکه ma'arakah.

HURRAH, *vide* BRAVO.

HURRICANE, گرد باد gird-bád, گرد باد bád-i-gird, دیو باد dív-bád, طوفان tufán.

HURRY, *vide* HASTE. — (to be in a hurry) تعجيل داشتن tá'jíl dáshtan, زود بودن zúd búdan, هتافتن shítáftan.

HURT, *vide* INJURY.

To HURT, زنجانیدن ranjánídan, آزردهن ázurdeh, آزار رسانیدن ázár rasánídan, آذا دادن ízá dádan, زیان زدن ziyán kardan, ضرر رسانیدن zarar rasánídan, آسیب دادن áсіб dádan.

HURTFUL (injurious), مضر muzirr, مژدی mu'zr, زیان دار ziyán-dár.

HUSBAND, شوهر shauhar, شوی shúy, زور zauj, شور shúr (vulg.).

HUSBANDMAN, زارع zári', مزارع mu-zári', بزرگ falláh, بزرگ bazr-gar.

HUSBANDRY, ذراعت zará'at, دهكانی dihkání.

HUSH, خاموش khamúsh.

HUSH-MONEY, رشوت rishvat, ارش irsh, پاره párah.

HUSK, پوست púst, قشر kishr.

HUSKY, *vide* HOARSE.

HUSSAR, هوسار húsár (cur.).

HUT, کپر kappar, کمه kumah, عريش 'arish, مظله mizallah.

HYACINTH, سنبل sumbul.

HYAENA, كفتار kaftár.

HYDROCELE, باد حابه bád-kháyah, استسقا istisqa, استسقا l-khusyah.

HYDROGEN, مولدالماء múlidu-'l-má.

HYDROPHOBIA, خوف من الماء khauf mínu-'l-má, دا الكلب dá-u-'l-kalb, دیوانگی دیوانگی-i-sag.

HYMN, تسبیح tasbíh, ثنا sana.

HYPERBOLE, *vide* EXAGGERATION.

HYPERBOLICAL, بلعigh baligh.

HYPERCRITIC and HYPERCRITICAL, موشكاف mú-shikáf.

HYPOCRISY, ریاکاری riyá-kári, رنگ rang, دور روی dú-rúí, مرات سالوش sálús, نفاق nifák, مراهت mara't, مداهنت mudáhanat.

HYPOCRITE, ریا کار riyá-kár, منافق munáfik, مرزور murá'z, مزارع mu-zavvír, مکار makkár, دور dú-rú, اهل نفاق ahl-i-nifák, غاش ghásh, مداهن mudáhín.

HYPOCRITICAL, دور رنگ dú-rang, دور زبان dú-zabán, دور dú-rú.

HYPOTHESIS, فرض farz, تقدیر takdír.

HYPOTHETICAL, فرض farz, وهمی vahmí.

HYSSOP, زوفا zúfá.

I.

I, من mau.—(I myself) من خود man-khwud, من خودم man-khúd-am.

IAMBIC (measure in verse), رجز rajaz.

IBEX (mountain goat), بز کوهی buz-i-kúhí.

ICE, یخ yakh.—(ice-house) یخچال yakh-chál. — (ice-cream) بستنی bastaní.—(iced-water) یخ آب ab-i-yakh.

ICHNEUMON (species of pole-cat), سمور گور کن sammúr-i-gúr-kun, موش خرما músh-i-khurma.

ICICLE, یخ قلم kalain-i-yakh.

ICY, سرد sard, بارد bárid.

IDEA, خیال khayál, گمان gumán, وهم huad, تصور tasavvur, قیاس qiyás, ذهن zahn, فکر fikr, ضمن zimm.—(to have an idea) پنداشتن pindáshtan.

IDEAL, معنای ma'náví, معنایده ma'návíyah, معنی ma'náví, معنیده ma'návíyah.

IDENTICAL, همان hamán, همین hamín, حقیقی aíní, عینی ahmak, صحیح sahíh.

IDIOCY (madness), دیوانگی dívánagí, میجنونیت majnúníyat. — (ignorance) نادانی ná-dání, احمق ahmak, بیوقوفی bí-vukúfí.

IDIOM, معیاری istiláh, معیاری muhá-varat, ضرب المثل zarbu-'l-masal.

IDIOMATIC, موافق معیاری muváfik-i-muhávarat, بر وفق معیاری bar vafk-i-muhávarat, قرار معیاری az karár-i-muhávarat.

IDIOSYNCRASY, مزاج مخصوص mizáj-i-makhsús.

IDIOT, احمق ummí, ابله ablah, بیوقوف bí-vukúf.

IDIOTIC (mad), دیوانه dívánah, میجنون majnún.—(ignorant) نادان ná-dán, ابله ablah, احمق ahmak, بیوقوف bí-vukúf.

IDLE (unemployed), بیکار bí-kár, مست mu'attal. — (lazy) مست sust, کاهل káhil, تنبل tambal, زایل záhil, بازی گوش bázi-gúsh

(vulg.).—(to be idle) تنبلی کردن tambalí kardan.

IDLENESS, سستی sustí, کاهلی káhilí, بازی butlán, تنبلی tambalí, بازی bázi-gúshí (vulg.).

IDLER, مرد مست mard-i-sust. — (scamp) آواره ávárah, اوباش aubash.

IDLY, کاهلانۀ káhilánah.

IDOL, بت but, صنم sanam (pl. اسنام asnám), نگار nigár.

IDOLATER and IDOLATROUS, بت عابد الاصلام but - parast, بت پرست ábidu-'l-asnám.

TO IDOLATRIZE, بت پرستی کردن but-parastí kardan.

IDOLATRY, بت پرستی but-parastí.

TO IDOLIZE, بت پرست کردن takrím kardan.—(to esteem) تعظیم نمودن ta'zím nimúdan.

IF, اگر agar, گر gar, ار ar, in, اگر انچه agar chunán-chih.

IGNEOUS, آتش نما átish-nimá.

TO IGNITE (trans.), سوزانیدن suzaní-dan.—(intrans.) سوختن súkhtan.

IGNITION, سوز سوز súz, سوزش súzish.

IGNOBLE, بد رگ bad-rag, بد راز bad-sirisht, بد تبار bad-tabár, دون dún, رذیل razíl, پست past.

IGNOMINIOUS, قبیح rusvá, کابیه kabíh, بد bad, زبون zubún.

IGNOMINY, رسوائی rusvá'í, قبیحت fazíhat, عار 'ar.

IGNORANCE, جهل ná-dání, جاهل jah, جاهلی jákílí.—(presumptuous ignorance) جهل مرکب jahl-i-murakkab.—(to feign ignorance) تظاهر کردن tajáhuul kardan.

IGNORANT, نا واقف ná-dán, نا واقف ná-vákif, بیخبر bí-khabar, غافل gháfil, نااهی náshí, عاری 'arí.—(unlearned) نا خوانده ná-khwándah, بی سواد ummí, نادان ná-dán, بی سواد bí-savád, نبی nahatí.

IGNORANTLY, نادانانه ná-danistánah.

ILL, عیب aib, ضرارت zarárat, بدی badí, زیان ziyán. (Vile Sick, Bad, IMPROPER.)

ILLEGAL, خلاف شرع khiáf-i-shar', حرام harám, نا حق ná-hakk.

ILLEGALITY, مخالفت هرع mukhálá-fat-i-shar', خلافت هرع khiláfat-i-shar'.

ILLEGIBLE, نا خوانا ná-khwána.

ILLEGITIMACY, حرامزادگی harámi-zá-dagí.

ILLEGITIMATE, حرامزاده harám-zá-dah, ولد الزنا valadu-'z-ziná.

ILL-FATED, بد بخت bad-bakht, بخت بسته bakht-bar-gashtah, بخت خفته bakht-khuftah.

ILL-FAVoured, مكرره zisht, مكروه makrúh.

ILLIBERAL, بخيل bakhíl.

ILLITERATE, اُمی ummí.

ILL-NATURE, بد خوئی bad-khú'í, بد هرات bad-mizájí, هرات sharárat.

ILL-NATURED, كج خلق kaj-khulk, بد نهاد bad-khú'í, بد خور bad-nihád, خور sharír.

ILLNESS, vide COMPLAINT.

ILLOGICAL, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás.

To ILL-TREAT, ستم نمودن sitam nimúdan, بد رفتاری کردن bad-raftárí kardan, ظلم نمودن zulm nimúdan.

ILL-TREATMENT, ستم sitam, بد رفتاری bad-raftárí, ظلم zulm.

To ILLUMINATE, چراغان کردن chirághán kardan. (Vide To ENLIGHTEN.)

ILLUMINATED (embellished with gilding and colours, &c., as fine manuscript books), مذهب muzah-hab, تذهیب شده tazhíb-shudah. — (tittle-page of a book, &c.) سر لوح sar-i-lauh, سر صفحه sar-i-safhah, عنوان 'unván.

ILLUMINATION (of lamps). چراغان chirághán.

ILLUSION, خیال khayál, بهانه bahá-nah, حیلہ hilah, نظر بند nazar-band, نیرنگ nazar-bází, نظر بازی nairang.

ILLUSIVE, وهمی khayálí, وهمی vahmí.

To ILLUSTRATE (book, &c.), منور کردن munavvar kardan.

ILLUSTRATION (proof), مثال misál, اثبات isbat, دلیل dalil. (Vide EXAMPLE, PROOF.) — (explana-

tion) تفسیر tafsír, تعبیر ta'bír, شرح sharh, ترمیم tauzih, بیان bayán. — (ornament or picture), تصویر tas-vír, نقش naksh.

ILLUSTrious, vide FAMOUS, GREAT.

IMAGE, تمثال timsál, صورت súrát, صنم sanam, بت but.

IMAGINABLE, متصور mutasavvir.

IMAGINARY, موهوم mauhúm, موهومه mauhúmah, خیالی khayálí.

IMAGINATION, vide IDEA, THOUGHT, ILLUSION. — (in imagination) در مركز ایجاد dar markaz-i-ijád.

IMAGINATIVE, سریع التخیل sarí'u-'t-takhayyul.

To IMAGINE, تصور کردن tasavvur kar-dan, مظنه داشتن mazinnah dāsh-tan, قیاس کردن kiyás kardan, گمان گمان gumán burdan, پنداشتن pin-dāsh-tan, خیال کردن khayál kardan, بستن خیال khayál bastan.

IMBECILE (mad), دیوانه dívánah, مجنون majnún. — (foolish) ابله ablah, احمق ahmak, ضعیف العقل za'ifu-'l-'akl.

IMBECILITY (madness), دیوانگی dí-vánagi, مجنونیت majnúníyat. — (folly) ابلهی ablahí, بی حواسی bí-havási.

To IMBIBE, vide To DRINK, To AB-sorb.

IMITABLE, قابل تقلید kábil-i-taklíd.

To IMITATE, اقتدا نمودن iktidá nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan, تقلید در آوردن taklíd dar-ávardan.

IMITATION, تقلید taklíd, تتبع ta-tabbu', نقل nakl, اقتدا iktidá, شبیهه tashbíl, مماثله mumásalah.

IMITATOR, مقلد mukallid, تقلید چی taklíd-chí.

IMMACULATE, بی گناه pák, پاک, بی عیب bí-'aib.

IMMATURE, خام khám, نا رس ná-ras.

IMMATURITY, خامی khámí, نارسا ná-rasí.

IMMEASURABLE, بی اندازه bí-andá-zah, بی حد bí-hadd.

IMMEDIATE, حاضر karíb, قریب házir.

IMMEDIATELY (quickly), بزودی bí-zúdí, در حال dar hál, بلا فاصله bilá fásilah, فی الفور fi-'l-faur, معاً

ma'án. — (*exactly upon time*)
 bi-mujarrad, بمجدد bi-mahz, همانکه hamán-kih, همینکه hamín-kih, جع jakh (*vulg.*).

IMMEMORIAL, مستدام mustadám, قدیم kadím.

IMMENSE, بی اندازه bí-andázah, شایگان sháigán, نا ماحصور ná-mah-súr, بزرگ buzurg.

IMMENSITY, بزرگی buzurgí.

To IMMERGE, غوطه نمودن ghútah ni-múdan. غرق کردن ghark kardan.

IMMERSED, غرق ghark, مستغرق mus-taghrak.

IMMERSION, غوطه ghútah.

To IMMIGRATE, *vide* To EMIGRATE.

IMMIGRATION, نقل nakl.

IMMINENT, مشرف mushrif, نزدیک nazdík.

IMMOBILE, قائم ká'im.

IMMOBILITY, سکون sukún.

IMMODERATE, *vide* IMMEASURABLE.

IMMODEST, بی ادب bí-adab, بی حیاء bí-hayá.

IMMODESTY, بی ادبی bí-adabí, بی حیائی hayá'í.

To IMMOLATE, قربان نمودن kurbán nimúdan.

IMMORAL, فاسد bad-ma'ásh, فاحش fáhish, بد نهاد bad-nihád.

IMMORALITY, بد معاشی bad-ma'-áshí, فساد fasád.

IMMORTAL, بی زوال bí-zavál, لا یموت lá-yainút, لا زال lá-yazál.

IMMORTALITY, ابدیت abadí, ابدی abadíyat.

To IMMORTALIZE, مخلد نمودن mukhallad nimúdan.

IMMOVABILITY, ثبات sabát, ثبوت subút.

IMMOVABLE, غیر متحرک ghair-i-mu-taharrik.

IMMUNITY, معافی mu'áfí, مخلفی mukhlisí, امن ázadí, آزادی ázadí, رهایی rihá'í.

IMMUTABLE, بی تغییر bí-taghayyur, لا یجبدل lá-yutabaddal.

IMP, عفریت 'ifrít.

IMPACT, ضای saf.

To IMPAIR, *vide* To INJURE.

To IMPALE, خازوق زدن kházúk za-dan, بر دار زدن dár zadan, بار دار کشیدن bar dár kashídan. — (*impaling stake*) خازوق kházúk, دار dár.

To IMPART, *vide* To GIVE.

IMPARTIAL, عادل 'ádíl, راستباز rást-báz, داد رس dád-ras, بی غرض bí-gharaz, بی میل bí-mail, صادق sádík.

IMPARTIALITY, عدل 'adl, بی طرفی bí-tarafí, راست بازی rást-bází, داد رس dád-rasí, صداقت sadákat.

IMPASSABLE, گذار bí-guzár, نا ممکن ná-mumkin-i-'ubúr, غیر قابل ghair-i-kábil-i-murúr.

IMPATIENCE, بی صبری bí-sabrí, اعطراب iztiráb.

IMPATIENT, بی صبر bí-sabr, غیر تحمل ghair-i-tahammul, بی شکیب bí-shikíb.

To IMPEACH, دامن تهمت tuhmat dádan.

IMPEACHMENT, دعوی da'vá, اسناد isnad, تهمت tuhmat.

To IMPEDE, *vide* To HINDER.

IMPEDIMENT, مانع máni', مانع مانع mání', مزاحمت mu-záhamat, تعرض ta'aruz, بار bár.

To IMPEL, راندن rándan, ابرام ibrám nimúdan, تخریک tah-rík sákhtan, بر آن داهتن bar án dáshtan.

IMPENETRABLE, لا ممکن الدخول lá mumkinu-'d-dukhúl.

IMPENITENCE or IMPENITENT, بغیر bi-ghair-i-taubah.

IMPERATIVE (*mood*), امر amr. — (*needful*) *vide* NECESSARY.

IMPERCEPTIBLE, غیر محسوس ghair-i-mahsús.

IMPERCEPTIBLY, رفته رفته raftah-raftah, بتدریج bi-tadríj, آهسته áhistah-áhistah.

IMPERFECT, ناقص ná-tamám, ناکس nákis, قاصر kásir. — (*imperfect tense of a verb*) معافی استمراری mází-i-istimrári.

IMPERFECTION, قصور nakísah, قصور kusúr.

IMPERIAL, شاهای sháhí, قیصری kai-sarí.

To IMPERIL, خطر انداختن dar kha-tar andákhtan. — (to be imperilled) خطر افتادن bi-khatar uftádan.

IMPERIOUS, امیرانه amiránah.

IMPERISHABLE, vide IMMORTAL.

To IMPERSONATE, تشبیه کردن tashab-buh kardan.

IMPERSONATION, تشبیه tashabbuh.

IMPETINENCE, vide IMPUDENCE.

IMPETUOSITY, تندى tundí, تهور ta-havvur.

IMPETUOUS, متهور mutahavvir. تند توند tund-rau, تند tund.

IMPETUS, زور zúr, شدت shiddat, قوت kúvat, هجوم hujúm, غلبه ghala-bah, حمله hamlah.

IMPIETY, نفاق nífák, بی دینی bí-díní.

IMPIOUS, کافر bí-dín, کافر káfir, منافق munáfik, فاسق fásik.

IMPLACABLE, بی رحم bí-ruhm.

To IMPLANT, مرکوز کردن markúz kar-dan.

IMPLEMENT, آلت alat.

To IMPLICATE, تهمت زدن tuhmat zadan. — (to be implicated) مدخلیت دادن madkhalíyat dáshtan.

To IMPLORE, vide To BEG.

To IMPLY, اشاره کردن ishárah kardan.

IMPOLITE, بی ادب bí-adab, درشت durush.

IMPOLITIC, نالایق ná-lá'ik, ناشایسته ná-sháyistah.

IMPORT, مطلب ma'ní, معنی mat-lab. — (goods) مدخل madkhal.

To IMPORT, پائین آوردن páyin ávar-dan.

IMPORTANCE (matter, consequence), لازم kadr, مزایقه muzáyakah, لازمت rázimat, مصرف masraf, گرانی girání, مهمی muhammí (Vide DIGNITY, VALUE, SIZE.)

IMPORTANT, لازم lázim, مهم mu-himm, گران girán, خطیر khatír, عمدۀ mu'taná-bihí, معتنى به.

IMPORTATION, حمل haml, مدخل madkhal.

IMPORTUNATE, متقاضی mutakází.

To IMPORTUNE, تقاضا نمودن takázá nimúdan.

IMPORTUNITY, تقاضا takázá, الحاج iháh.

To IMPOSE, گذاشتن guzásh-tan. — (to impose upon) فریفتن firiftan, گسول girib dádan, فریب دادن, حبله grúl khwaránidan, غوراندن híláh kardan, غدر نمودن gha-dar nimúdan.

IMPOSING (structure, &c.), مهیب mahíb.

IMPOSITION, vide FRAUD.

IMPOSSIBILITY, عدم امکان 'adam-i-imkán.

IMPOSSIBLE, ناممکن ná-mumkin, محال muhál, مستعجیل mumtani'.

IMPOST, vide TAX.

IMPOSTOR, مکرار muzavvir, مکار mak-kár, عیار ayyár, فریبنده firibandah, دولابی shayyád, کلابی kullábí, دلالی dúlábí.

IMPOSTURE, vide FRAUD.

IMPOTENCE (physical), عنت 'unnat, عینیت 'inninat. — (practical) ناتوانی ná-taváná'í.

IMPOTENT (physically), عین 'anín. — (practically) ناتوان ná-taván, عاجز 'ájiz.

To IMPOVERISH, محتاج ساختن muh-táj sákhtan

IMPRACTICABLE, vide IMPOSSIBLE.

To IMPRECATE, vide To CURSE.

IMPREGNABLE, منیع maní'.

To IMPREGNATE, ساختن آبستن ábis-tan sákhtan. — (a flower) بو دادن bú dádan.

IMPREGNATION, آبستنی ábistaní. — (flower) بو دادن bú-dádaní.

IMPRESARIO, شبیه ساز shabáh-sáz.

To IMPRESS (stamp), مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dádan. — (force to serve), مستحضر sukhráh giriftan, بی خدمت bí-jírah گرفتن bi-khidmat-i-bí-jírah giriftan.

IMPRESSION (stamp), نقش naksh, مهر muhr, اثر asar, نشان nishán, چاپ cháp (hind.). — (to make an impression) تأثیر نمودن ta'sír ni-múdan.

To IMPRISON, در زندان نهادن dar

zindán nihádan, حبس کردن *habs kardan*.

IMPRISONMENT, حبس *habs*, قید *kaid*.

IMPROBABILITY, دوری *dúrí*.

IMPROBABLE, غیر معقول *ghair-i-ma'kúl*, نا محتمل *na-muhtamal*, دور *dúr*, بعید *ba'id*.

IMPROMPTU, بدیها *badíhan*.—(*impromptu reply*) بدیهت *badíhat*.

IMPROPER, نا مناسب *na-munásib*, نا شایسته *na-sháyistah*, بیجا *bí-já*, مستهجن *muvajjah* - نا موجه *muustahjan*.

IMPROPRIETY, نا مناسب *na-munásibat*, نا شایستگی *na-sháyistagí*.

To IMPROVE (*trans.*), بهتر کردن *bih-tar kardan*.—(*intrans.*), بهتر شدن *bilitar shudan*.

IMPROVEMENT, بهتری *bihtarí*, ترقی *tarakkí*, اصلاح *isláh*.

IMPROVIDENCE, غافل *gháfilí*.

IMPROVIDENT, غافل *gháfil*, بی احتیاط *bí-ih-tiyát*.

IMPRUDENCE, قهور *tahavvur*, غفلت *ghiflat*, بی تدبیری *bí-tadbírí*.

IMPRUDENT, بی تمیز *bí-tamyíz*, بی تدبیر *bí-basírat*, بی بصیرت *bí-bisírat*, بی احتیاط *bí-ih-tiyát*.

IMPRUDENTLY, علی الغفله *'alá-'l-ghiflah*, غافلانہ *gháfilánah*.

IMPUDENCE, گستاخی *shúkhí*, گستاخی *gustákhí*, بی ادبی *bí-adabí*, وقاحت *vakáhat*, بی ساختگی *bí-sákhtagí*.

IMPUDENT, شوخ *shúkh*, گستاخ *gustákh*, بی حیا *bí-adab*, بی ادب *bí-adab*, بی ادب *bí-hayá*, لاف *lá-ubálí*, فضول *fuzúl*, بی شرم *bí-sharm*.

IMPULSE, ترغیب *tahrík*, تحریک *tahrík*, غلبه *gháib*.

IMPUNITY, عدم سزائی *bí-sazá'í*, عدم عقوبت *adam-i-'ukúbat*.—(*with impunity*) بی سزا *bí-sazá*, ظلمًا *zalafan*, هدرًا *hadran*.

IMPURE, پلید *palíd*, نا پاک *na-pák*, نجس *najis*, ملوث *mulavvas*.

IMPURITY, آلودگی *aláyish*, نا پاکی *na-pákí*, نجاست *ghilázat*, نجاست *najásat*, قذر *kazar*, قاذورات *kázúrat*, کدار *kadar*, لوث *laus*.

IMPUTATION, احتمال *ihtimál*, تهمت

tuhmat, اتهام *ittihám*, اسناد *isnád*, نسبت *nisbat*.

To IMPUTE, منسوب کردن *mansúb kardan*, محتمل کردن *muhtamal kardan*, نسبت دادن *nisbat dá-dan*.

IN, در *dar*, اندر *andar*, درون *darún*, اندرون *andarún*, میان *miyán*, در *dar*, میان *dar miyán*, داخل *dákhil*, تو *tú*, توی *túi*, فی *fí*, لا *lá* (*vulg.*).

INABILITY, در ماندگی *dar-mándagí*, نا توانائی *na taváná'í*.

INACCESSIBLE, دور دست *dúr-dast*, منبع *maní'*.

INACCURACY, نا درستی *na-durustí*, راستی *na-rástí*.

INACCURATE, نا درست *na-durust*, نا راست *na-rást*.

INACTIVE, سست *sust*.

INACTIVITY, سستی *sustí*.

INADEQUATE, کم *kam*.

INADVERTENCE, غفلت *ghiflat*.—(*by inadvertence*) سهواً *sahvan*, غافلًا *gháfilan*.

INADVERTENT, غافل *gháfil*.

INANIMATE, بی جان *bí-ján*.

INAPPLICABLE, بی موقع *bí-mauki'*.

INASMUCH AS, بسکه *bas-kih*.

INATTENTION, غفلت *gháfilí*, غافل *gháfil*, غفلت *ghiflat*, تغافل *tagháful*.

INATTENTIVE, غافل *gháfil*.

INATTENTIVELY, غفلتًا *ghiftatan*.

To INAUGURATE, فتح نمودن *fath nimudan*.

INAUGURATION, فتح *fath*.

INCALCULABLE, بی حد *bí-hadd*.

INCANTATION, نیرنگ *nairang*, افسون *afsún*.

INCAPABLE, نا لائق *na-lá'ik*, نا قابل *na-kábil*, بی قدرت *bí-kudrat*, نا توان *na-taván*.

INCAPACITY, عدم قابلیت *adam-i-kábilíyat*.

To INCARCERATE, *vide* To IMPRISON.

INCARNATE, مجسم *mujassam*.

INCARNATION, مجسم *tajassum*.

INCAUTIOUS, بی خبر *bí-khabar*, بی فکر *bí-fikr*.

INCENDIARISM, محترق سازی *muhtarik-sází*.

INCENDIARY, مشتعل! ساز muhtarik-sáz.

INCENSE, بخور bakhúr. (*Vide also* PERFUME.)

INCENTIVE, تحریک tahríz, تحریک tah-rik.

INCESSANT, مداوم mudám, دائم dá'im, بلا فاصله bilá fásilah.

INCESSANTLY, "دائماً" dá'imán, لا تقطع lá-takattu', علی الدوام 'alá-'d-da-vám, پیوسته paivastah.

INCEST, زنا ziná, فجور القرباء fujúru-'l-karábah.

INCH, وجب vajah.

INCIDENT, حادثه hádisah, ماجرا má-jarâ, واقعه vâki'ah, وقوع vukú', قضا kazâ, اتفاق sar-guzasht, سرگذشت ittifák.

INCIDENTAL, اتفاقی ittifákí.

INCISION, شق shakk, قطع kat'.

INCISIVE, قاطع kátí'.

To INCITE, ابرام نمودن ibráam nimú-dan, تحریک ighvá kardan, تحریک khí-zánidan, خیزانیدن, ترغیب نمودن, targhíb ni-múdan, انگیزتن angíkhtan.

INCIVILITY (*rudeness, affront*), بی ادبی بی تعارفی bí-sákhtagí, بی ادبی bí-ta'árufí, بی ادبی bí-adabí.

INCLEMENT, درشت durusht, سخت sakht.

INCLEMENCY, درشتی durushtí, سختی sakhtí.

INCLINATION, میل mail, آرزو árzú, اراده dimágh, هوا havá, irádah, شوق shauk, صفا safá.— (*things*) میل mail, تمایل tamáyul.

To INCLINE, میل کردن mail kardan.— (*lean*) تکیه دادن takyah dádan.

INCLINED, مائل má'il, منعطف mun-'atif.— (*to be inclined*) مائل شدن má'il shudan, رغبت نمودن raghat nimúdan.— (*it was inclined to be fine*) خوبی بود havá ró bi-khúbí shud.

To INCLUDE, داخل کردن dákhlil kar-dan, درج نمودن darj nimúdan.— (*to be included*) داخل شدن dákhlil shudan, شامل شدن shámil shudan, ملحق شدن mulhak shudan.

INCLUSIVE, مشتمل mushtamil, مندرج

mundarij, متمم mutazammin, شامل shámil.

INCOGNITO, در صورت نا شناسی dar súrat-i-ná-shinásá'í, بطور نا شناس bi-taur-i-ná-shinás.— (*to go incognito*) شدن تبدیل tabdíl shudan.

INCOHERENCY, بی موافقت bí-muvá-fakat.

INCOHERENT, بی موافق bí-muváfík.

INCOME, مداخل ámadaní, آمدنی má-dákhil, حاصل hásil, چاچن jáchan.

INCOMPARABILITY, بیمنالی bí-misálí, یگانگی yagánagí.

INCOMPARABLE, بی لاسانی lá-sání, بی

بیمانند bí-misál, بی مثال bí-nazír, نظیر faríd, یگانگی bí-mánand, بی اقرا bí-akrán, بی همتا bí-ham-tá, بی شباهت bí-shabáh, بی بدل bí-badal.

INCOMPATIBLE, منافی munáfí.— (*to be incompatible with*) منافاتی داشتن munáfatí dáshtan.

INCOMPETENT, نا موافق ná-muváfík, غیر مطابق ghair-i-mutábik.

INCOMPLETE, ناقص nákis, تمام ná-tamám.

INCOMPREHENSIBLE, نا ممکن فهم ná-mumkin - i - fahm, بی قیاس bí-kiyás, از فهم دور az fahm dúr, بلا lá-yudrik, ادراك bilá idrák.

INCONGRUITY, نا سازی ná-sazí.

INCONGRUOUS, نا سزا ná-sazá, نا ساز ná-sáz.

INCONSIDERABLE, کلیل kalíl.

INCONSIDERATE, بی بصیرت bí-basí-rat, متهور mutahavvir.

INCONSISTENCY, تناقض tanákuz.

INCONSISTENT (*things*), متناقض mu-tanákiz, منافی munáfí, مستقیم ná-mustakím.— (*persons*) مناقض munákiz.— (*to be inconsistent*) تناقض tanákuz guftan.

INCONSOLABLE, بیصبر bí-sabr.

INCONSTANCY, تلون talavvun.

INCONSTANT, بی قرار bí-karár, بی ثبات bí-sabát, نا پایدار ná-páya-dár, متغیر mutalavvin, متلون dú-rú.

INCONTESIBLE, ثابت bábit.

INCONTINENCE, بد پرهیزی bad-par-hízí, بد کاری bad-karí.

INCONTINENT, بد پرهیز bad-parhíz, کار bad-kár.

INCONTROVERTIBLE, قطعی kat'í.

INCONVENIENCE, مشقت mashakkat, مشرت mazarrat, مینت mihnat.

INCONVENIENT, سبیل sakil, دشوار dushvár, متمدد mutasaddi'.

INCORPORATE, مجسم mujassam.

TO INCORPORATE, ضم نمودن zamin nihúdan.—(to be incorporated) zamínah gardídan.

INCORPORATION, الحاق ilhák.

INCORRECT, نارسا ná-saváb, نارسا ná-rást, نادرست ná-durust.

INCORRECTNESS, نارسائی ná-rástí, نادرستی ná-durustí, غلط ghalat.

INCORRUPTIBILITY (things), فنا ná-faná.—(persons) عفت 'iffat, پاک pák dámaní.

INCORRUPTIBLE (things), فنا ناپذیر faná-ná-pazír.—(persons) پاک pák dáman.

INCREASE, افزونی afzáyish, ازدیاد ziyádatí, زیاد کردن mazíd kardan, اضافه izáfah, tarakkí, انضمام inzimáun.

TO INCREASE, افزودن afzúdan, مزید کردن mazíd kardan, اضافه izáfah nimúdan.—(to be increased) زیاد ziyád shudan.

INCREDIBILITY, عدم اعتبار 'adam-i-i'tibár.

INCREDIBLE, نالائقی ná-lá'ik-i-i'tibár, واجب اعتقاد ná-vájib-i-i'tikád.

INCREMENT, ضمیمه zamímah.

TO INCRUST, اندودن andúdan.

INCRUSTATION, اندوده andúdah.

INCUMBENT (duty), واجب lázim, واجب vájib, مقتضی mukta'iz, محتتم mu-tahattam.

INCURABLE, بی دروا lá-'iláj, بی-bí-davá, نه معالجه پذیر mu'alajah-pazír-nah.

INCURSION (hostile), هجوم hujúm, حمله hamlah. (Vide ASSAULT, INVASION.)—(to make an incur-sion) تاختن tákhtan.

INDEBTED, ممنون maml'ún.—(in debt) مقروض makrúz.

INDECENCY (in words), هرزه harzah, پوچ púch, فحش fuhsh.—(in deeds) گستاخی harzagí, gus-tákhi, وقاحت vakáhat, خباثت khabásat.

INDECENT, فاحش fáhish, ناخاپسته ná-sháyistah, رکیک rakik, هرزه har-zah, خبیث mustahjan, مستهجن khabís.

INDECLINABLE, غیر منصرف ghair-i-munsarif.

INDECOROUS, بی ادب shúkh, بی-adab.

INDEED, تحقیق tahkík, یقینا yaki-nan, آری fi-l-vakí', آری ári, واقعاً fi-l-hakíkat, واقعاً vá-kí'an, انصاف insáfán.

INDEFATIGABLE, زحمت کش zahimat-kash.

INDEFENSIBLE, ممتنع العذر mam-tani'u-l-'uzr.

INDEFINITE, نامحدود ná-mahdúd, غیر معین ná-mahsúr, نامحدود ghair-i-mu'ayyan.—(gram-matical term) نکره nakirah.

INDEFINITELY, بلا مدت bilá muddat.

INDELIBLE, ثابت sábit.

INDELICATE, vide INDECENT.

INDEMNITY, مجازات mujázat.

INDEMONSTRABLE, غیر مدلول ghair-i-madlúl.

INDENTATION, vide DINT.

INDENTURE, عهد نامه 'ahd-námah, اقرارنامه ikrár-námah.

INDEPENDENCE, استبداد istibdád, آزادی ázadí, استقلال istiklál.

INDEPENDENT, خود مختار khwud-mukhtár, مستقل mustakill, مطلق mutlak, آزاد ázád.

INDESCRIBABLE, که بتعریف نمی آید kih bi-ta'rif na-mí-áyad.

INDESTRUCTIBLE, لا یزال lá-yazál.

INDETERMINABLE (grammatical term), منکر munakkar.

INDEX, فهرست filhríst.—(pointer) شاخص shákhis.

INDIA, هند hind, هندوستان hindú-stán.—(Secretary of State for India) وزیر مستملکات هند vazír-i-mustamalkát-i-hind.

INDIAN, هندی hindí, هندوی hinduí.

INDIA-RUBBER, مَدَادِ بَاكِ کن midád-pák-kun.

TO INDICATE, اِشَارَه كَرْدَن ishárah kardan, نمودن nimúdan.

INDICATION, *vide* SIGN.

INDICATIVE, مُعَرِّب mu'rib. — (*indicative mood*), فِعْلُ مُطْلَقِ fi'l-mutlak.

INDICTMENT, حُكْمِ نَامِه hukm-námah. — (*Vide* ACCUSATION).

INDIFFERENCE, *vide* CARELESSNESS.

INDIFFERENT, *vide* CARELESS.

INDIGENCE, *vide* POVERTY.

INDIGENOUS (*as a plant*), خُودِ khwud-rú.

INDIGENT, *vide* POOR.

INDIGESTIBLE, نَارَوَارِ nárúvâr, سنگین saŋgín.

INDIGESTION, بِدِ هَضْمِ bad-hazmí, وِجَامَت vakhámát.

INDIGNANT, *vide* ANGRY.

INDIGNATION, رَنَجِش ranjish, خُشَم khishim, تَنَفُّر tanaffur.

INDIGNITY, ذِلَّت zillat, خُفْت khif-fat.

INDIGO (*substance*), نِيل níl. — (*leaves pounded, as a dye for the beard, &c.*) رَنَك rang, وَصْمَه vas-mah. — (*plant*) دِرَاكْهِتِ dirakhti-níl.

INDIRECT, نَا رَاسْت ná-rást, پِچِيدَه píchídah.

INDISCERNIBLE, غَيْرِ ظَاهِر ghair-i-záhir, بَعِيدِ الْفَهْمِ ba'ídu-'l-fahm.

INDISCREET, بِي عَقْلِ bí-'akl, بِي اَمْنِيَاز bí-imtiyáz.

INDISCREETLY, بِي تَمِيزَانِه bí-tamí-zánah.

INDISCRETION, *vide* FOLLY.

INDISCRIMINATING, بِي اَمْتِيزَاذ bí-im-tiyáz, بِي تَدْبِيرِ bí-basírat, بِي تَدْبِيرِ bí-tadbír.

INDISPENSABLE, *vide* NECESSARY.

INDISPOSED, *vide* SICK.

INDISPUTABLE, لَا شَكْ lá-shak, بِي شَبْهَة bí-shabbeh.

INDISPUTABLY, مُرْتَبَا saríhan.

INDISSOLUBLE, حُلُّ نَا پَذِير hall-ná-pazír.

INDISTINCT, نَا صَاغ ná-sáf.

INDIVIDUAL, كَسِ nafar, كَسِ kas, شَخْصِ shakhs. — (*adj.*) اَحَد ahad.

INDIVIDUALITY, تَعْيِن ta'ayyun.

INDIVIDUALLY, يَكِيَك yak - yak, مُنْفَرِدًا munfaridán.

INDIVISIBLE, لَا يَتَجَزَّى lá-yatajazá, غَيْرِ مُنْقَسِمِ ghair-i-munkasim.

INDOLENCE, كَاهِلِي ká-hilí, سُسْتِي sustí.

INDOLENT, سُسْت sust, كَاهِل káhil, تَنْبَل tambal. — (*to be indolent*) تَنْبَلِي كَرْدَن tambalí kardan, سُسْتِي كِهَالَتِ sustí kardan, وَرِيدَن kahálat varzídán.

INDOMITABLE, غَيْرِ مَغْلُوبِ ghair-i-maghlúb.

INDUBITABLE, بِي شَبْهَة bí-shabbeh, مُتَوَاتِر mutavátir.

TO INDUCE, تَحْرِيكَ كَرْدَن tahrík kardan, تَرْغِيبِ نُمُودَن ta'ghíb nimúdan, بَرِ اَن دَاشْتَن bar an dáshtan, چَارَه كَرْدَن chárah kardan.

INDUCEMENT, تَرْغِيبِ targhíb, تَحْرِيكَ tahrík.

INDUCTION, اِسْتِدْلَال istimbát, اِسْتِدْلَال istidlál.

TO INDUE, دَاَدَن dádan, بَخْشِيدَن bakhshídán.

INDULGENCE, مَرْحَمَت marhamat, اِلتِفَاتِ iltifát, شَفَاكَات shafakat.

INDULGENT, شَفِيق shafík, مَهْرَبَان mihrbán. — (*to be indulgent*) اِنتِبَاذ in'ayat dáshtan, مُلَاظَمَتِ mulátafat nimúdan.

INDUSTRIOUS, سَاعِي mihnatí, سَاعِي sá'í, جَاهِد jahíd.

INDUSTRY, مِهْنَت mihnat, سَعَى sa'í, جِدِّد va jahd.

INEBRIATED, *vide* INTOXICATED.

INEFFABLE, بِي چُون bí-chún.

INEFFICACIOUS, بِي ثَمَر bí-samar, بِي تَأْثِير bí-ta'sír.

INEFFICACY, بِي ثَمَرِي bí-samarí, بِي تَأْثِيرِي ta'sírí.

INELEGANCE, بِدِ نَمَائِي bad-nimá'í, زِشْتِي ná-zíbbá'í, زِشْتِي zishti.

INELEGANT, بِدِ نَمَا bad-nimá, زِشْت zisht.

INELOQUENT, بِي بِلَاغَت bí-balághat.

INEPT, نَا زَرَنَك ná-kábil, نَا قَابِل ná-zaring, بِي لِيَاكَات bí-liyákal.

INEQUALITY، نا همواره ná-hamvárah,
فرق fark.

INERT, *vide* IDLE.

INESTIMABLE، عزیز بی bí-bahá, عزیز
'azíz.

INEVITABLY، لا محاله lá-muhálah,
چار بلا char-ná-char, چار na bilá
shak.

INEXORABLE، سنگدل sábit, سنگدل
sang-dil.

INEXPEDIENT، بدشواری bi-dushvárí,
نا مناسب ná-munásib, نا لایق ná-
láik, بیجا bí-já.

INEXPERIENCE، عدم تجربه 'adam-i-
tajribah, عدم وقوف 'adam-i-vukúf.

INEXPERIENCED، کار ندیده kár-na-
dídah, خام khám.

INEXPERT، نا آزموده ná-ázmúdah-
kár, نا واقف ná-vákif, بی سر رشته
bí-sar-i-rishtah.

INEXPLICABLE، نا قابل ná-kábil-
i-bayán, بلا تعبیر bilá-ta'bír, ممتنع
mumtani'-l-vasf.

INEXPRESSIBLE، نا گفتنی ná-guftaní,
از حد بیان bí-bayán, بیرون bí-rún.
az hadd-i-bayán bí-rún.

IN EXTENSO، با التمام bi-'t-tamám.

INFALLIBILITY، بی خطائی bí-khatá,í,
بلا خطائی bilá-khatá,í.

INFALLIBLE، بی خطا bí-khatá, بی خطا
muhakkak, بلا خطا bilá - khatá,
مسلّم musallam.

INFAMOUS، رسوا rusvá, فاضح fazíh,
رو سیاه rú-síyah, بی آبرو bí-áb-rú.

INFAMY, *vide* DISGRACE.

INFANCY، بچگی bachagí, طفولیت tu-
fúliyat.

INFANT، بچه bachah, طفل tifi.

INFANTICIDE، کشی طفل tifi-kashí.

INFANTILE، طفلی tifi, کودکی kúdakí.

INFANTRY، سرباز sarbáz.

To INFATUATE، فریفتن firiftan, فریب
دادن firíb dádan.

INFATUATED، دیرانه dívánah, همیشه
shíftah, فریفته firiftah, مچنون
majnún.

INFATUATION، عناد 'inád, شیفتگی
shíftagí.

To INFECT، سرایت siráyat, نمودن ni-
múdan.

INFECTION، سرایت siráyat, عفونت

'ufúnat, اصابت isábat, اثر asar,
تأثیر ta,sír.

INFECTIOUS، ساری sárí, معدی mu'dí,
موتّر mu,assir.

To INFER، استنباط istimbát
kardan.

INFERENCE, *vide* INDUCTION.

INFERIOR، کمتر kihtar, کمتر kamtar,
ادنا adná, أسفل kúchiktar, کوچکتر
past.

INFERIORITY، دونی dúní, کتهری kih-
tarí, کمتری kamtarí, کوچکتری
kúchiktari, پستی pastí.

INFERNAL، دوزخی duzakhi.—(*in-
fernal regions*) *vide* HELL.

INFIDEL، کافر káfir, بیدین bí-dín, گور
gaur, زندیق zandík, مشرک mush-
rik. (*Vide* UNBELIEVER.)—(*in-
fidel subjects under Muhamma-
dan government*) زمی zimmí.

INFIDELITY, *vide* IMPIETY.

INFINITE، بی انتها bí-intihá, بی نهایت
bí-niháyat, نا متناهی ná - muta-
náhi, بی اندازه bí-páyán, بی انداز
bí-andázah, بلا قیاس bilá kiyás,
بی حد bí-hadd.

INFINITELY, *vide* MUCH, VERY.

INFINITIVE (*of a verb*), مصدر mas-
dar.

INFINITY، بسیاری bisyárí, بی نهایت
bí-niháyatí.

INFIRM, *vide* WEAK.

INFIRMARY، شفا خانه shifá-khánah.

INFIRMITY, *vide* WEAKNESS, Sick-
NESS.

To INFLAME، تاب دادن táb dádan.

INFLAMED، گرم garm, سرخ surkh.

INFLAMMABLE، تابناک táb - nák,
سوزناک súz-nák.

INFLAMMATION، سوزش súzish, حرارت
harárat. — (*medical*) التهاب iltí-
háb.

To INFLATE، نفخ کردن nafkh kardan.

INFLATION، نفخ nafkh.

To INFLECT، تصریف کردن tasríf kar-
dan.

INFLECTED (*noun*), مفعول maf'úl,
معمول ma'múl. — (*case*) حالت
hálat-i-ma'múliyat.

INFLEXIBLE، سخت sakht.

INFLEXION (*of a noun or verb*),

صرف sarf, تصریف tasríf, تحویل tah-víl.

INFLUENCE, *vide* INTEREST, EFFECT, AUTHORITY.

To INFLUENCE, اثر کردن asar kardan, تحریک کردن ta, sir kardan, قدرت نمودن tahrís nimúdan, تحریک کردن kudrat dáshtan, تحریک کردن tahrík kardan, ترغیب نمودن tar-ghíb nimúdan, چاره کردن chárah kardan.

INFLUENZA, نزلہ nazlah, زکام zukám.

INFUX, دخل dakhil, درآمد dar-ámad.

To INFORM, اطلاع دادن ittilá' dádán, مطلع khabar dádán, مطلع گردانیدن mutallí' gardánidan, آگاهی دادن ágáh kardan, آگاهی دادن ágáhi dádán, نپوهانیدن niyúshá-nidan, آگاهانیدن ágáhánidan, معروف گردانیدن ma'rúf gardánidan, منتقل گردانیدن muntakil gardánidan, مخبر ساختن mukhbar sákhtan.

INFORMAL, غیر رسم ghair-i-rasm.

INFORMATION, خبر ittilá', اطلاع khabar.

INFORMER (spy), گوینده jasús, جاسوس jasús, گویاندah.

To INFRINGE, فسخ کردن faskh kardan.

INFRINGEMENT, فسخ faskh.

To INFUSE, *vide* To MIX, To BOIL. — (to be infused) دم کشیدن dam kashídan.

INFUSION (tincture), جوشانده jushándah, خسانده khísándah, خسانده khusándah.

INGENIOUS, ذکی zakí, حاذق házík, عاقل zahín, ظریف zaríf, 'ákil, چابک chábuk.

INGENUOUS, راست sádik, صادق rást, راست باز rást-báz, بی غرض bí-gha-ráz.

INGOT (of gold or silver), شمش shums, سبکه sabíkah, سبکه sabu-kah.

INGRATITUDE, بی وفائی bí-vafá'í, نا ná, حق شناسی ná-shinási, بیاسی ná-sipási, نا ná, hakk-shinási.

INGREDIENT, جزوی juzví, جز juz, .

INGRESS, مدخل madkhal, •مداخله mudákhlah.

To INHABIT, ساکن بودن sákin búdan, ساکنی سکونت داشتن sukúnat dáshtan, ساکنی وطن vatan sákhtan, ساکنی سکنتل sukna giriftan, فرار گرفتن karár giriftan, منزل گرفتن manzil giriftan, مستنزل بودن mustanzil búdan.

INHABITABLE, *vide* HABITABLE.

INHABITANT, ساکن sákin (pl. سکنه sakanah, and ساکنان sukkán), باشندده bášandah (pl. باشندگان bášan-dagán), متمکین makín, متوطن tamakkin, متوطن makím, متوطن mutavattin, قاطن kátin, اهل ahl.

INHABITED, مسكون maskún, معمور ma'múr, آباد ábád, آبادان ábadán.

To INHALE, دم زدن dam zadan.

INHARMONIOUS, نا آهنگ ná-áhang.

INHERENT, اصلی aslí, جبلی jiballí, ذاتی zátí, طبیعی tabi'í.

To INHERIT, میراث یافتن mirás yáftan.

INHERITANCE, میراث mirás, ارث irs, ورثه virásat, ورثه varsah, ترکه tarikah, عصبه 'usúbat, ارثیت irsíyat.

INHERITOR, وارث váris.

To INHIBIT, غدغن کردن ghadghan kardan, تنبیه نمودن tambíh nimúdan, نهی کردن nahy kardan, مدافعه نمودن mudáfa'ah kardan.

INHIBITION, تنبیه tambíh, غدغن ghadghan, منع mana', نهی nahy.

INHOSPITABLE, مهمان دوست ná-mihmán-dúst, دشمن la'im.

INHOSPITABLENESS, نا مهمان دوستی ná-mihmán-dústí, لوم lu, m.

INHUMAN, *vide* CRUEL.

INIMICAL, مخالف mukhálíf.

INIMITABLE, بی مثل bí-misl, بی نظیر bí-nazír.

INQUITOUS, بد bad, شریر sharír.

INIQUITY, *vide* SIN.

INITIAL, ابتدای ibtidáí.

To INITIATE, مبادی نمودن dákhil-i-mabadí nimúdan, دخل دادن dakhil dádán. — (*Vide* To BEGIN.) — (a person) در مقدمات

dar mukaddamát ta-
lím dádan.
INITIATION, داخله dakhl, مداخله mu-
dákhalah.— (Vide BEGINNING.)
— (a person) در مقدمات ta-
lím dar mukaddamát.
INJECTION, تنقیه tankiyah, vide
CLYSTER.
INJUDICIOUS, بی بصیرت bi-basírat,
بی تدبیر bi-tadbír, بی عقل bi-'akt.
INJUDICIOUSLY, احمقانه ahmakánah.
INJUNCTION, vide INHIBITION.
To INJURE, آزارن ázurdan, آزار
زبان ázár rasánidan, ضرر رسانیدن
zarar rasánidan, ستم نمودن sitam nimú-
dan, خستn khistan.
INJURIOUS, زیان var, ضرر muzírr,
ضرر انگیز zarar-angíz.
INJURY (hurt), ضرر zarar, زیان ziyán,
آزار ázár, آسیب ásib, تظاول tatávuł.
(Vide Loss.)— (contumely) مذمت
muzammát, طعن ta'n, ملامت ma-
lámat, زجر zajr.
INJUSTICE, بیاد bi-dád, حیف haif,
بی انصافی bi-insáfí.
INK, مرکب murakkab, مداد midád.
— (red ink) شنجرف shanjarf, سرنج
suranj.— (Indian-ink), مرکب چین
marakkab-i-chín. — (ink - bottle)
دوات davát.— (inkstand, case for
holding pens and ink, &c.), قلمدان
kalam-dán, آینه ámah.
INKLING, حدس hads.
INLAID (with jewels), مرصع murassa',
جواهر آمود javáhir-ámúd. — (with
gold) طلا کوب tilá-kúft, طلا کوب
tilá-kúb, زر نشان zar-nishan. —
(with mosaic work) خاتمى kbá-
tíní, خاتمبندی khátim-bandí.—
(with coloured tiles), کاهیکاری
káshí-kárí.
INLET, ده ráh.
IN LIEU OF, عوض 'ivaz.
INMATE, اهل ahl.
INN (lodging for strangers) مهمانخانه
mihmán-khánah.— (Vide CARA-
VANSARY.)
INNATE, فطرى fatrí, طبیعى tabí'í,
ذاتی zátí.

INNERMOST, درونی darúní, اندرونی
andarúní, باطنی bátíní.
INNKEEPER, رباطی ribatí.
INNOCENCE, بی گناهی bi-gunáhí,
بی گناگی sádagí, پاکى pákí.
INNOCENT, بیگناه bi-gunáh, بی
baríu-'z-zimnah, معصوم ma'súm,
بیچرم mubarrá, مریزى muzakká,
بی-jurín.— (pure) پاک pák, ساده
sádash, طاهر táhir, مریزى muzakká.
INNOVATION, بدعت bid'at.
INNOVATOR, متبذع mutábaddi'.
INNOXIOUS, بی ضرر bi-muzírr, نا
ná-mu, zá.
INNUMERABLE, بی شمار bi-shimár,
بی حد bi-hísáb, بی حساب bi-hísáb,
لا یحصى lá-yu'add, لا یعد lá-yu'hsá.
To INOCULATE, آبله کوفتن ábilah
kúftan.
INOCULATION, بر آوردن bar-ávar-
dan-i-ábilah, آبله کوبی ábilah-kúbí.
INODOROUS, بی بو bi-bú, بی شمیم
bi-shamím.
INOFFENSIVE, نا ضرر ná-muzírr, نا
ná-mu, zá.
INOPERATIVE, بی تأثیر bi-ta'sír,
بی عمل bi-'amal.
INOPORTUNE, بمحل bi-mahall,
بی موقع bi-vakt, بی وقت bi-maukí'.
INQUEST, تفتیش taftish, تافحص ta-
fahhus.
INQUIETUDE, اضطراب iztiráb, تنگی
tangí, رنج ranj.
To INQUIRE, vide To ASK.
INQUIRER, متالشی mutaláshí, متفحص
mutafahhis.
INQUIRY, پرسش pursish, پژوهش paz-
vabish, استفسار istifsar, تحقیق
istikhár, استخبار istikhbár, تجویز
tabkík, تنقیح tankish, تافحص tafahhus,
استقصا istiksá, استدراك istidrák.
INQUISITIVE, vide CURIOUS.
INQUISITOR, متفحص mutafahhis,
تفتیشچی taftish-chí.
INROAD, vide INVASION.
INSALUBRIOUS, vide UNHEALTHY.
INSALUBRITY, وبال vabálat.
INSANE, vide MAD.
INSATIABLE, طامع támi', حریص harís.
To INSCRIBE, مرقوم نمودن markúm

nimúdan, ثبت نمودن sabb nimúdan, نوشتن nivishtan.
 INSCRIPTION, کتابت kitábat, نوشته nivishtah, کتیبه katíbah.
 INSECT, حشرات hashrat (pl. hashráat), هوام hámah (pl. havám), جانور jánvarak, جانور jánvar.
 INSECURE, نا محفوظ ná-mahfúz.
 INSECURITY, خطر khatar, مخاطره mukhátarah.
 INSENSIBILITY, بی‌هوشی bí-húshí.
 INSENSIBLE, بی‌هوش bilá-hiss, کور دل bí-húsh.—(dull) کوند kund, کور دل kúr-dil, کوند kaudan, خیره khírah.
 INSENSIBLY, رفته رفته raftah raftah, بتدریج bi-tadríj.
 INSEPARABLE, متصل muttasíl.
 TO INSERT, داخل کردن dákhil kardan, درج کردن darj kardan.
 INSERTION, درج darj, مندرج munda-rij, داخل dákhil.
 INSIDE, درون darún, اندرون andarún, توی túi, داخل dákhil, باطن batn.—(inside out) وارونه várúnah.
 INSIDIOUS, بد اندیش bad-andísh, باز daghá-báz.
 INSIDIOUSNESS, بد اندیشی bad-andíshí, باز daghá-bází.
 INSIGNIA, حمایل hamáíl.
 INSIGNIFICANCE, حقیر hakr, پستی pastí.
 INSIGNIFICANT, حقیر vil, پست muhakkr, پست past.
 INSINCERE, بی‌وفا bí-vafá, منافق munáfik.
 INSINCERITY, بی‌وفائی bí - vafáí, منافقت munáfakat.
 TO INSINUATE, اشاره ishárah kardan.
 INSINUATION, اشاره ishárah, کنایه kináyah, ایهام íhám.
 INSIPID, بیمزه bí-mazah.
 INSIPIDITY, بیمزگی bí-mazagí.
 TO INSIST, اصرار نمودن isrár nimúdan, مصر بودن musirr búdan, پا فشردن pá fishurdan (vulg.).
 INSTANCE, اصرار isrár.
 INSOLENT, vide IMPUDENT.
 INSOLUBLE, حل لا lá-hall.

INSOLVENT, vide BANKEUPT.

TO INSPECT, نگاه کردن nigah kardan, مشاهده کردن musháhadah kardan, سیر کردن sair kardan, ملاحظه کردن mulá-hazah kardan, نظر کردن im'án-i-nazar kardan, سیر کردن sail kardan (vulg.).

INSPECTION, ملاحظه muláhazah, نظر nazar, سیر sair, سیر sail (vulg.).

INSPECTOR, ناظر názir, نگاهبان nigáhban, سرکار sar-kúr, پرستار paras-tár.

INSPIRATION (revelation by an angel), وحی vahí.—(supernatural influence arising in the heart) الهام ílhám.

TO INSPIRE, الهام نمودن ílhám nimúdan.

INSPIRED, ملهم mulham.

TO INSPIRIT, تحریض کردن tahrís kardan.

INSTABILITY, نا پایداری ná-páyadárí, بی قراری bí-kararí.

INSTABLE, نا پایدار ná-páyadár, بی قرار bí-karár.

TO INSTALL, نصب کردن nasb kardan.

INSTALLATION, نصب nasb.

INSTALMENT, قسط kist, پاره párah.

INSTANCE (example), مثال tamsíl, نمونه nimúnah.—(for instance) مثلاً masalan, فرما farzan, بر فرض bar farz.—(in the first instance) در مبادی dar mabádí-i-hál.

INSTANT (of time), لحظه lahзах, لمحہ lamihah, آن án, دم dam.

INSTANTANEOUS, یکدم yak dam.

INSTANTLY, vide IMMEDIATELY.

INSTEAD, بدل ívaz, عوض ívaz, بجای bi-jái, جایگزین bi-já'izah, باز bi'izá, بمنزله bi-manzilah.

TO INSTIGATE, تحریک کردن tahrík kardan, تحریض نمودن tahríz nimúdan.

INSTIGATION, تحریک tahrík, ترغیب targhíb, اغوا ighvá, تحریض tahríz.

INSTIGATOR, محرک muharrik.

TO INSTILL, نهادن nihádan, نمودن nimúdan.

INSTINCT, عقل حیوانی 'akl-i-haivání,

فراست mail-i-tab', میل طبع firásat.
 INSTINCTIVE, ذاتی zátí.
 INSTINCTIVELY, بطور فراست bi-taur-i-firásat.
 To INSTITUTE, گماشتن gumáshtan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan.
 INSTITUTION, اختراع ikhtirá'.
 INSTITUTIONS (regulations, precepts), قانون kánún (pl. قوانین kavánín), دستور das-túr, قاعده ká'idah (pl. قواعد ka-vá'id), تروکات tuzúkat.
 INSTITUTOR, موعظ mújíd, موعظ mu'assis.
 To INSTRUCT, تعلیم کردن ta'lim kar-dan, تادیب نمودن ta'díb nimúdan, یاد دادن yád dádan, تربیت نمودن tarbiyat nimúdan.
 INSTRUCTION, تربیت tarbiyat, تعلیم ta'lim, تادیب ta'díb, افاد ifád, افاده ifádah.—(to give instructions) دستور العمل دادن dastúru-'l-'amal dádan.
 INSTRUCTIVE, دانش آموز dánish-ámúz, عبرت آموز ibrat-andúz.
 INSTRUCTOR, معلم mu'allim.
 INSTRUMENT (tool), ابزار álat, ادوات adát (pl. ادوات ada-vát).—(musical) ساز sáz.—(agent) vide CAUSE, MEANS.
 INSTRUMENTAL, الت álat.
 INSUBORDINATION, بغاوت baghávat, تمرد tamarrud.
 INSUFFERABLE, بیتحمل bí-taham-mul, لاتحمل lá-tahammul.
 INSUFFICIENCY, کمی kamí.
 INSUFFICIENT, قاصر kásir, کم kam.
 INSULAR, جزیرائی jazírái.
 To INSULATE (telegraphic term), خارج کردن khárij kardan.
 INSULATOR, گری gargarí.
 INSULT, هتکم hatk-i-áb-rú, شتم shatm, هتک khiffat, هتک sar-shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí.
 To INSULT, آزدن ázurdan, هتکم نمودن shatm nimúdan, دشنام دادن dushnám dádan.
 INSULTING, شوم shúkh, بی شرم bí-sharm.

INSUPPORTABLE, بیتحمل bí-taham-mul, لاتحمل lá-tahammul.
 INSURANCE (on a ship, goods, &c.), بیمه bímah.
 To INSURE, بیمه کردن bímah kar-dan.
 INSURED, بیمه bímah.—(uninsured) غیر بیمه ghair-i-bímah.
 INSURRECTION, عیسان 'isyán, فتنه fitnah, شورش shúrish.
 INTACT, سليم salím.—(to be intact) بر جا ماندن bar já ماندن
 INTEGER, عدد صحیح 'adad-i-sahih.
 INTEGRAL, وافی váfí.—(integral portion) جز juz.—(integral and differential calculus) حساب تمامی hisáb-i-tamámí va tafá-vutí.
 INTEGRITY, راستی durustí, راستی rástí, صداقت sadákat, صلاح saláh.—(entirety) تمامیت tamámíyat, کمال kamál.
 INTELLECT, عقل 'akl, هوش húsh, خرد khirad, ذهن zihn.
 INTELLECTUAL, عقول 'akúl, عقلانی 'aklání, معقول ma'kúl.
 INTELLECTUALLY, عقلا 'aklan.
 INTELLIGENCE, vide News, ABILITY.
 INTELLIGENT, عاقل 'ákil, دراك dar-rák, هوشمند húsh-yár, هوشیار húsh-mand, خردمند zírak, زیرك
 کار دان, دان, دان, عارف 'arif, دان, zahín, ذکی zakí, کار-dán, تیز فهم tiz-fahm, المعی alma'í.
 INTELLIGIBILITY, انتضاح ittizáh.
 INTELLIGIBLE, معقول ma'kúl, مدرك mudrak.
 INTemperance, مستی mastí, بی بی bí-parhíz.
 INTemperate, بی پرهمز bí-parhíz, غیر اعتدال ghair-i-itídál.
 To INTEND, بنی داشتن biná dáshtan, خواستن irádah dáshtan, اراده داشتن khwástan, قصد کردن kasd kardan.
 INTENSE, سخت sakht, شدید shadíd.
 INTENSELY, بشدت bi-shiddat.
 INTENSITY, شدت shiddat, بسورت saurat.
 INTENTION, اراده irádah, مراد murád, قصد 'azm, بهمت 'azímat, عزم

INTERPOLATION, منخالطه ilhák, मुखलათه mukhálatah.

To INTERPOSE, در میان آمدن dar miyán ámadan, مدخاله نمودن mudákhalah nimúdan, دخل داشتن dakhil dáshtan.

INTERPOSITION, مدخاله mudákhalah, دخل dakhil.

To INTERPRET, ترجمه نمودن tarjumah nimúdan, شرح نمودن sharh nimúdan.—(dreams) تعبیر نمودن ta'bír nimúdan.

INTERPRETATION, ترجمه tarjumah, شرح sharh, بیان bayán, تعبیر ta'bír, تعبیر خواب (of dreams) ta'bír-i-khwáb, تعبیر رؤیا ta'bír-i-ruyá.

INTERPRETER, مترجم mutarjim, ترجمان tarjumán, دلماج dilmáj.—(of dreams, omens, &c.) تعبیر کننده ta'bír-kunandah, فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

INTERBEGNUM, فترت fatrat.

To INTERROGATE, پرسش نمودن pursish nimúdan, استفسار نمودن istif-sár nimúdan.

INTERROGATION, استفسار su'ál, پرسش pursish, استفهام istifhám.—(note of interrogation) علامت استفهام 'alámat-i-istifhám.

INTERROGATIVE and INTERROGATIVELY, باستفهام bi-istifhám, استفسار bi-istifsár.

To INTERRUPT, قطع نمودن kat' nimúdan.

INTERRUPTION, ازحام khalal, مزاحمت muzáhamat, قطع kat', قطع takattu'.—(in speech) قطع سخن kat'-i-sukhun.

To INTERSECT, قطع نمودن kat' nimúdan.

INTERSECTION, تقاطع takátu'.

To INTERPERSE, موشع ساختن mu-vashshah sákhtan.

INTERSTICE, vide CRANNY.

INTERVAL, میانه asná, بین bain, فاصله fásilah.—(at intervals) tak tak.

To INTERVENE, دخل نمودن dakhil nimúdan, مدخاله نمودن mudákh-lah kardan.

INTERVENING, فاصله fásilah.

INTERVENTION, توسط واسطه vasálat, توسط tavassut, دخل dakhil, مدخاله mudákhalah.

INTERVIEW, ملاقات mulákát, مواصلت muvásalat, بار bar.

To INTERWEAVE, بهم منخلوط نمودن bi-ham makhlút nimúdan.

INTERWOVEN, بهم منخلوط makhlút bi-ham.

INTESTATE, بیوصیت bí-vasíyat.

INTESTINE, درونی darúní, باطنی bá-tiní, اندرونی andarúní.

INTESTINES, vide BOWELS.

INTIMACY, اختلاط ikhtilát, منخالطه mukhálatah, مواصت muvánasat, آشنایی áshná'í.

INTIMATE, الحیف alíf, محرم muhrim.—(to become intimate) تائف ta'alluf نمودن ta'alluf nimúdan, الفت ulfat نمودن ulfat nimúdan.

To INTIMATE, اشاره کردن ishárah kardan.

INTIMATION, اشاره shuyú', شیوع ishárah.

To INTIMIDATE, تخویف کردن takhvíf kardan, ترسانیدن tarsánidan.

INTIMIDATION, تخویف takhvíf.

INTO, در dar, اندر andar, در میان dar miyán, درون darún, تو tú, تویی túí.

INTOLERABLE, لا يتحمل lá-yataham-mul.

INTOLERABLY, لا يتحملا lá-yataham-mulan.

To INTOMB, دفن کردن dafn kardan.

To INTOXICATE, مست کردن mast kardan, مخمور نمودن makhmúr nimúdan.

INTOXICATED, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور makhmúr, سرگران sar-girán.—(slightly intoxicated) گش sar-khwush.

INTOXICATING (liquor, drug, &c.), مسكر muskir.

INTOXICATION, مستی mastí, نشاء nashá, سكر sukr, مخموری makh-múrí.

INTRACTABLE, سرکش sar-kash, نا فرمان ná-firmán-bardár.

INTRANSITIVE, لازم lázim.

INTRANSMUTABLE, لا ممکن التبديل lá-mumkinu-'t-tabdíl.

To INTREAT, الجاءَ نیازیدن niyázídan, التماس کردن iltímás kardan, الحاجَ illáh kardan, مستدع بودن mustadí' búdan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

INTREATY, الجاءَ iltímás, التماس ilháh, استدعا istid'á.

To INTRENCH, قلعه بندی kal'ah-bandí kardan.

INTRENCHMENT, سنگر sangur.

INTREPID, vide BOLD, FEARLESS.

INTRECAFE, vide DIFFICULT, RAVELED.

INTRIGUE, سازش sázish, اتفاق itti-fák, هم عهدی ham - 'ahdí. — (amour) عشق بازی 'ishk-bází, تعشق ta'ashshuk, معاشرت mu'ashakah.

To INTRIGUE, بسنس هم عهدی ham-'ahdi bastan. — (have an amour) 'ishk-bází nimúdan.

INTRIGUER, دغا باز daghá-báz.

INTRINSIC, ذاتی zatí, اصلی aslí.

To INTRODUCE, در آوردن dar-ávar-dan. — (a person) معرفی کردن mu'arrafi kardan.

INTRODUCER, معرف mu'arrif.

INTRODUCTION, وسيلت vasílat. — معرفی mu'arrafi. — (appearance) ظهور zuhúr. — (preface) دیباچه dí-báchah, مقدمه mukaddamah.

INTRODUCTORY, مقدمه mukaddamah.

To INTRUDE, مداخل نمودن mudá-khil nimúdan.

INTRUDER, مداخل mudákhil.

INTRUSION, مداخله mudákhalah, دخل dakhil.

To INTRUST, سپردن sipurdan, حواله haválah kardan, تسلیم نمودن taslím nimúdan, تفویض نمودن taf-víz nimúdan.

INTUITION, خیال khayál.

INTUITIVE, خیالی khayálí.

To INTWINE (trans.) پیچانیدن pí-chánídan. — (intrans.) پیچیدن píchídan.

To INUNDATE, سیلاب نمودن sailáb nimúdan.

INUNDATION, سیلاب sailáb, سيل sail.

To INVADE, هجوم نمودن hujúm nimúdan, حمله کردن hamlah kardan, یورش کردن tákhtan, یورش یورش کردن yúrish kardan.

INVADER, حمله آور, تاراج táráj-gar.

INVALID, نا خوش ná-khwush. — (military term) مانده mándah, عاجز 'ájiz.

To INVALIDATE, باطل کردن bátíl kardan.

INVALIDITY, بطلان butlán.

INVALUABLE, بی بها bí-bahá, عزیز 'azíz, عالی قدر 'áli-kudr.

INVARIABILITY, دوام davám.

INVARIABLE, دائم dá'im.

INVARIABLY, vide ALWAYS.

INVASION, حمله هجوم hujúm, تاخت tákht, یورش yúrish.

INVECTIVE, لعنت la'n, لعن la'nat.

To INVEIGH against, زباندازی نمودن zabán - dirází nimúdan, ملامت طعنه زدن malámat kardan, تاناها zadan, شکایت کردن shiká-yat kardan.

To INVEIGLE, اغوا نمودن igvá nimúdan, ور غلانیدن var-ghalanídan, فریفتن firíftan.

INVEIGLER, فریبنده firíbandah.

To INVENT, اختراع نمودن iktirá' nimúdan, ایجاد íjád kardan.

INVENTION, اختراع íjád, صنعت san'at, ابداع íbdá', تدبیر tadbír.

INVENTIVE, اختراعی íjádí, ایجادى iktirá'í.

INVENTOR, مخترع mújíd, موجد mukhtarí, مبدع mubdí.

INVENTORY, فهرست fihrist. — (to draw up an inventory) تبت دفتر tabt-i-daftar kardan.

INVERSE, متعالف mukhálif, متقلب munkalib.

INVERSION, عكس 'aks, انقلاب inki-láb, متقلب munkalab.

To INVERT, مقلوب کردن maktúb kardan, وارون vārún kardan.

INVERTED, مقلوب vázhgún, وارونه vārú-, وارون maktúb, وارونه vārú-

- nah, نگونسار sar-nigún, سر نگون nigún-sár, منعكس mun'akis, بر گشته bar-gashtah.
- To INVEST, *vide* To BESIEGE.—(with honours, &c.) متقلد کردن mutakallid kardan.
- To INVESTIGATE, تفحص نمودن tafahhus nimúdan, تحقیق نمودن tahkik nimúdan.
- INVESTIGATION, تفحص tafahhus, تحقیق tahkik.
- INVESTMENT, محاصره muhásarah, حسر hisr.—(with honours, &c.) تقلید taklíd.
- INVETERACY, کهنگی kuhnagi, سختی sakhti.
- INVETERATE, کهنه kuhnah, سخت sakht.
- INVIDIOUS, حاسد hásid.
- To INVIGORATE, قوت دادن kúvat dádan, تقویت کردن takviyat kardan.
- INVIGORATION, قوت kúvat, تقویت takviyat.
- INVINCIBLE, غیر مغلوب ghair-i-maghlúb.
- INVIOLEABLE, بی زوال bí-zavál, بی فتور bí-futúr.
- INVIOLEATE, بی قصور bí-kusúr, بی شکست bí-shikast.
- INVISIBILITY, غیبیت ghaibat, غیب ghaib.
- INVISIBLE, غائب ná-padíd, نا پدید ghá'ib, نا مرئی ná-paidá, نا مرئی ná-mar,í.
- INVITATION, دعوت da'vat, صلا silá.
- To INVITE, دعوت کردن da'vat kardan, مهمان کردن mihmán kardan.
- INVITER, دای da'í, میزبان mízbán.
- INVOCATION, دعا du'á, استدعا istid'á.
- INVOICE, فهرست fihrist.
- To INVOKE, دعا کردن du'á kardan, خواندن khwándan.
- INVOLUNTARY, اختیاری bí-ikhtiyár, نا دانسته bí-irádah, بی اراده ná-dánistah.
- To INVOLVE, مشتمل بودن mushtamil búdan, محتوی شدن muhtaví shudan.
- INVOLVED (complicated), پیچ در پیچ pích dar pích, پیچاپیچ pích-a-pích.

- INVULNERABILITY, معصومیت ma'sú-míyat.
- INVULNERABLE, معصوم ma'súm.
- INWARD, درونی darúni, باطن batin, tú, توی túi, داخل dákhlil.
- IRASCIBILITY, غنوبت ghazúbat, tasakhkhat, تغيظ taghayyuz.
- IRASCIBLE, تند طبیعت tund-tabí'at, غنوب ghazúb.
- IRE, غضب ghazab, کین kín, خشم khishm, حدت hiddat.
- IRIS (flower) ازرق súsani-azrak, زنبق zambak.
- IRKSOME, مشکل mushkil, سخت sakht.
- IRON, آهن áhan, حدید hadíd.—(for ironing clothes) اتو uttú (hind).—(sheet iron) ورقه áhan-i-varakah.—(for prisoners) خاو bakháv.—(made of iron) آهنی áhani, آهنین áhanín.
- To IRON, اتو کشیدن uttú kashídan.
- IRONCLAD (ship), زره پوش zarah-púsh, آهن پوش áhan-púsh.
- IRON-FOUNDRY, آهن ریزی áhan-rízí.
- IRONICAL, هجو hajv, آمیز hajv-ámiz.—(to speak ironically) کوهه gúshah zadan.
- IRONMONGER, آهن فروش áhan-furúsh.
- IRONY, هجو hajv, استهزا istilhá.
- IRRATIONAL, غیر ناطق ghair-i-nátik.
- IRRATIONALITY, غیر نطق ghair-i-nutk.
- IRRECLAIMABLE, غیر مسترد ghair-i-mustarrad.
- IRRECONCILEABLE, لا يتصالح lá-yata-sálah, صلح نا پذیر sulh-ná-pazír.
- IRRECOVERABLE, لا يصلح lá-yaslah, علاج نا پذیر isláh-ná-pazír.—(medical) لا يعالج lá-yu'álaj, علاج نا پذیر 'iláj-ná-pazír.
- IRREGULAR, بی قاعده bí-ká'idah, بی ترتیب bí-tartíb, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás, نا مانوس ná-ma,nús.—(verb, phrase, &c., in grammar), غیر سامعی samá'í.—(troops) نظامی ghair-i-nizámí.
- IRREGULARITY, عدم نظام 'adam-i-

nizám, پریشانی bí-tartíbi, پاریشانی paríshání.—(in a wall, side of a house, &c.) اوجاج kanás, اوجاج i'vijáj.

IRRELIGION, بی دینی bí-díní.

IRRELIGIOUS, بد دین bad-dín.

IRREMEDIABLE, بی درمان bí-dar-mán.

IREMOVABLE, لا يتحول lá-vatahav-val, لا يتحول tahvíl-ná-pazír.

IRREPROACHABLE, غیر معاتب ghair-i-mu'atab.

IRRESISTIBLE, لا يقاوم lá-yukávam, مقاومت نا پذیر mukávamat-ná-pazír.

IRRESOLUTE, متردد mutaraddid, مردد muraddad, دودل dú-dil, مذذب muzabzib.

IRRESOLUTION, تذبذب tazabzúb, تردد taraddud.

IRREVERENCE, بی احترامی bí-ihti-rámí.

IRREVERENT, بی احترام bí-ahitirám.

IRREVERSIBLE, لا يفسخ lá-yufsakh, تبدیل نا پذیر tabdíl-ná-pazír.

IRREVOCABLE, بی درمان bí-darmán.

TO IRRIGATE, آب دادن áb dádan.—(to be irrigated) مشروب شدن mashrúb shudan.

IRRIGATION, آبیاری áb-yári, آبیاری áb-páshí, آبدهی áb-dihí.

IRRITABILITY, کج خلق kaj-khalk.

IRRITABLE, مضطرب ghazúb.

TO IRRITATE, خشم آوردن bi-khishm ávardan, مضطرب ساختن muztarib sákhtan.

IRRITATION, آزار ázár, خراش khirásh, آشفتگی áshuftagí. (Vide also ANGER.)

IRRUPTION, vide INVASION.

ISH (a termination—e.g. reddish), به مائل má'il bi.

ISINGLASS, سریش ماهی sirísh-i-máhi, سریش ماهی sirishum-i-máhi.

ISLAND, جزیره jazírah, اداك adák.

ISLANDER, اهل جزیره áhl-i-jazírah.

ISOLATED, مجرد mujarrad, تنها tanhá, فريد farid, تك tak-tak.

ISOLATION, تفرد tafarrud, تجرد tajar-rud.

ISSUE (children), اولاد aulád, ذرية zuríyah, نسل nasl.—(Vide SORE, WOUND, BOIL, ABSCESS, RESULT).

—(number issued) شماره shimárah.—(copy) نسخه nuskah.

TO ISSUE, صادر شدن sádír shudan, صدور نمودن júrí shudan, خروج کردن kharúj kardan, بارز بودن baríz búdan, بر آمدن bar-ámadan.

ISTHMUS, تنگه tangah.

IT, او, آن án.

ITCH, گر gar, جرب jarab, خارش khá-rish.—(having the itch) گرگین gar-gín.

TO ITCH, خاریدن kháridan.

ITEM, چیز chíz, فرد fard, شی shay.

ITINERANT, خانه بدوش khánah-bi-dúsh.

ITINERARY, راه ráh.

ITSELF, خود khwud.—(of itself) بنفسه bi-nafsah.

IVORY, عاج 'áj, فیل dandán-i-fíl.—(of the walrus) دندان هیر dandán-i-shír-máhi, هیر shír-máhi.

IVY, پاپیتال labláb, پاپیتال pápítál, عشقه 'ashakah, پیچک píchak.

J.

TO JABBER, مقال نمودن kál u makál nimúdan.

JABBERER, vide BABELER.

JACKALL, شغال shighál.

JACKDAW, زاغ zágh.

JACKET, کردی kurdí, كردك kurdak.

—(riding jacket) کلیجه kulíchah.

—(long-skirted ditto) ایمة úf-mah, تكمه tikmah.—(of thick wool) كپنك kapank, نامد namud-i-dúsh.—(of sheep's) پوستان pústín.—(woman's)

chapkun, بهاره buhárah, کردی kurdí.—(strait-jacket) بغلبنده ba-ghal-band.

JADE (stone), یشم yashm.—(horse) جابر بار gir.

JADED, فرورمانده furú-mándah.

JAGGED, نام هموار ná-hamivár.

JAIL, vide GAOL.

JAILOR, vide GAOLER.

JALAP (flower, Marvel of Peru), لاله عباسی lálah-i-'abbási.—(medicine) جلاب jaláb.

JAM (jelly), مربا murabbá, خیره shí-rah.

JANUARY, ثانی kánún-i-sání.

JAR, بستی sabú, بستو bastú, بلونی bulúní.—(large jar) خم khum, حمرة khumrah.—(earthen pot) كلوك kulúk, دیری dízi.

JARGON (broken speech, or patois), کج زبان kuj-zabán.

JASPER, یسپ yasp, یشب yashb.

JAUNDICE, زهره مرض marz-i-zahrah, یرقان yarkán.

JAVELIN, نیزه naizah, حربه harbah.—(blunt javelin used in sport) جرید jaríd.

JAW, الواره ilvárah, چانه chánah, كله kallah, کچه kachah (vulg.).

JAY (bird), قبا sabzah-kabá, رنگبر rang-r', بلوط balút-khwur.

JEALOUS (envious), حاسد hásid, حسود hasúd, رشکین rashkín.—(suspicious) غیور ghuyúr, غیرتمند ghairat-mand, بد گمان bad-gumán.

JEALOUSY (envy), رشك rashk, حسد hasad.—(suspicion) غیرت ghairat, بد گمان bad-gumán.

TO JEEB, ریشخند کردن rísh-khand kardan, استهزا نمودن istihzá nimúdan, مزاح کردن mizáh kardan, مسخره کردن maskharah kardan.

JEHOVAH, یاهو yáhuva, یهوه yihu-váh.

JELLY, vide JAM.

JEOPARDY, vide DANGER.

JERBOA (desert rat), موش صحرائی músh-i-sahrá'í, موش دریا músh-i-dú-pá, یربوع yarbú'.

JERK, تکان takán, جنبش jumbish. To JERK, تکانیدن takánídan, تکان دادن takán dádan.

JERSEY (dress), بغلبنده baghal-band.

JESSAMINE, یاسمن yásaman, سمن saman.

JEST, لطیفه latífah, بذله bazlah, مطایبه mutá'ibah, شوخی shúkhi, كنایه bárdí, فسوس fisús, هزل kináyah, مسخره maskharah.

TO JEST, شوخی کردن shúkhi kardan, مسخره کردن maskharah kardan, ظرافت کردن zaráfat kardan.

JESTER, مسخره maskharah, گو لطیفه latífah-gú, مستهزئ mustahz'í.

JESUS, عیسی 'isi.

JET, شب shabah, سنگ موسی sang-i-músá, سیاه کوبا siyáh-kah-rubá.

JET D'EAU, فواره favvárah.

JETTY, اسکله askalah.

JEU DE MOTS, تجنیس tajnís.

JEW, یهودی yahúdí, یهودی jahúdí, عبرانی 'ibrání, اسرائیلی isrá'ílí, نفوک nighúk.

JEWEL, گوهر jauhar, جوهر gauhar.—(ornament) زیور zívar.

JEWELLED, vide STUDDED.

JEWELLER, جواهری jauharí, جواهری javáhirí (vulg.).

JEWELLERY (precious stones), جواهر javáhir.—(ornaments of gold, &c.) زیورات zívarát.

JEWESS, زن یهودی zan-i-jahúdí.

JEWISH, موسوی músaví.

JIG BY JOWL, بدیف bi-radíf.

TO JINGLE, زنگ زدن zang zadan, طنطنه کردن tantanah kardan.

JOB, کار shaghl, شغل kár.

JOB-MASTER, اسب فروش asb-furúsh.

JOCKEY, چابکسوار chábuk-suvár, مهتر mihtar, سوار suvár-kár.

JOCOSE, مسخره maskharah, طنز tan-náz, شوخ shúkhi.

JOCOSENESS, شوخی shukhi, بذله bazlah, لطیفه latífah, گوئی latífah-gúí.

TO JOG, تکان دادن takán dádan.

TO JOIN, پیوند کردن paivastan, پیوند کردن paivand kardan, وصل کردن vasil kardan, چسباندن chasbánídan,

ملحق کردن mulhak kardan, ملحق کردن mulsak kardan. — (to join one's letters) حروف را متصل نوشتن hurúfrá muttasil nivishtan.

JOINED, *Vide* UNITED.

JOINER, *vide* CARPENTER.

JOINT, بند band, مفصل muhsal, عقد 'akd, شلو shilv (*pl.* اشلا ashlá). — (limb) عضو 'uzv. — (of wrist or ankle) مچ much. — (of meat) قطعه kit'ah, وصله vaslah.

JOINTLY, باتفاق bi-ittifák.

JOINTURE (*income settled on a wife*)

مهر sadák, مهر mahr.

JOIST (*beam*) تیر shah-tír, وركه vargah.

JOKE, *vide* JEST. — (to play a practical joke) كوك kúk kardan.

JOLLY, *vide* PLEASANT.

JOLT, تكان takán, جنبش jumbish.

To JOLT (*trans.*), تكان دادن takán dádan. — (*intrans.*) جنبیدن jumbídan.

To JOSTLE, غریبه کردن gharbílakh kardan.

JOT (*tittle, particle*), شوشه shúshah, ذره hamzah, نکته nukta, ذره zarrah, سهم shammah.

JOURNAL, روز نامه rúz-námah, دفتر روزنامه rúz-náunchah, دفتر daftar. — (*account-book*) دستك dastak.

JOURNALIST, اخبار نویس akhbár-nivís.

JOURNEY, سفر safar, مسیر sair, مسافر masír, مسافرت kúch, مسافر musáfarat.

To JOURNEY, راه رفتن ráh raftan, طی مسافرت نمودن tai-i-musáfarat nimúdan.

JOURNEYMAN (*hired workman*), مزدور muzdúr, اجیر ajír.

JOVIAL, دلشاد díl-shád, عیاش 'ay-yásh, خوشگذران khwush-guzrán.

JOVIALITY, *vide* Joy.

Joy, خوشی khwushí, خوشدلی khwush-díl, دلخوشی díl-khwushí, هادی shádí, دلشادی díl-shádí, هادمانی shádmání, خرمی khurramí, بهجت bihjat, ابتهاج ibtiháj, سرور surúr, نشاط masarrat, فرح farah, مسرت nishát, ابتشام ibtishám, اهتزاز

ihtizáz, انبساط imbisát, طرب tarab, حظ hazz, انشراح inshiráh.

JOYFUL, مسرور masrúr, مشغوف mash-úf, شاد shád, فرحان farah-nák.

JOYFULLY, مسرورا masrúran.

JUBILEE, عید 'id.

JUDAISM, یهودیت yahúdíyat.

JUDAS-TREE (*arbor Judæ, or Cercis Siliquastrum*), ارغوان arghaván.

JUDGE, قاضی kazi, حاكم hákim, حاكم hakam, منصف munsif, داور dávar. — (*chief judge*) قاضی القضاة kaziú-'l-kuzzát, رئیس حكام ra'is-i-huk-kám.

To JUDGE, داری کردن dávarí kardan, قضا کذا kaza kardan.

JUDGMENT, *vide* OPINION, THOUGHT, DISCRETION. — (*decision*) فتوی fatvá, حکم حکم hukm-i-shar', دینوند dainúnat, حکم tahakkum. — (*Judgment hall*) محکمه mahkamah. — (*Judgment seat*) داد گاه dáad-gáh. — (*Day of Judgment*) روز قیامت rúz-i-kiyámat.

JUDICATURE, شرعی shar'í.

JUDICIAL, شرعی shar'í. — (*judicial system*) قوانین شرعی kavánín-i-shar'íyah.

JUDICIOUS, *vide* SENSIBLE, PROPER.

JUDICIOUSLY, عقلا 'aklan.

JUG, کوزه kúzah.

To JUGGLE, حقه بازی کردن hukkah-bází kardan.

JUGGLER, *vide* CONJURER.

JUGULAR VEIN, حبل الوريد hablu-'l-varíd, رگ جان rag-i-ján.

JUICE, شیره shírah, عصاره 'usárah, عصیر 'asír.

JUICELESS, خشك khashk, بی آب bí-áb.

JUICINESS, طراوت tarávat, رطوبت rutúbat.

JUCY, آبدار áb-dár, تر tar, مرطوب martúb.

JUJUBE (*tree*), کنار kunar, کونار kúnár, سدر sidr, نبق nabk. — (*species of red jujube*) سنجد sinjid, عناب 'unnáb.

JULY, تموز tamúz.

To JUMBLE, مخلوط کردن makhlút kardan.

JUMP (*spring*), جست *jast*, خیز *khíz*.
To **JUMP**, چستن *jastan* (*root* جه *jih*), خیز کردن *khíz kardan*.—(*to jump about, skip*) چست و خیز کردن *jast u khíz kardan*.—(*to jump up*) بر چستن *bar-jastan*.

JUNCTION, یکی شدن *yakí-shudan*, اتصال *ittisál*.

JUNCTURE, *vide* CONTINGENCY.

JUNE, حزيران *hazirán*.

JUNGLE, جنگل *jangal*.

JUNIOR, کمتر *kihtar*, کوچکتر *kúchik-tar*, اصغر *asghar*.

JUNIPER, آردج *ardaj*.

JUPITER (*the planet*), مشتری *mush-tarí*, برجیس *birjís*.

JURISCONSULT, فقیه *fakíyah*, مجتهد *mujtahid*.

JURISDICTION, داری *dávárí*, حکمرانی *hukm - rání*, حکومت *hukúmat*, قلمرو *kalam-rau*, قضا *kazá*.

JURISPRUDENCE, فقه *fikah*, شرع *shar'*.

JURIST, *vide* JURISCONSULT.

JURY (*assembly for trying a case*), عدالت مجلس *majlis-i-'adálat*.

JURYMAN, نفر مجلس عدالت *nafar-i-majlis-i-'adálat*.

JUST, عادل *'adil*, داور *dávar*, داد رس *dád-ras*, بر *barr*.—(*exactly*) بدرستی *bi - durustí*, با دقت *bá-dikkat*, عیناً *'ainan*, مقررأ *mukarraran*, با *jakh* (*vulg.*).—(*equitable*) با *bá-dád*, با صواب *bá-saváb*, از روی عدالت *'adilánah*, عادلانه *'adilánah*, از روی *ráv*, رآ *ravá*, جائز *jáz*, راست *rást*, درست *durust*, صحیح *sahíh*, با انصاف *bá-insáf*.—(*just as*) بهوتی که *bi-vaktí-kih*.—(*just as they are*) كما كان *kamákána*.—(*just then*) در این بین *dar in bain*.

JUSTICE, عدل *'adl*, عدالت *'adálat*, انصاف *ma'dalat*, داد *dád*, حق *hakk*, انصاف *insáf*, نصیحت *nasifat*, شریعت *sharí'at*, رهاذات *rishádat*.—(*to do justice*) داد دادن *dád dá-dan*.—(*Minister of Justice*) وزیر عدلیه *vazír-i-'adlíyah*.

JUSTIFIABLE, درست *durust*, راست *rást*, حق *hakk*.

JUSTIFICATION, عذر *'uzr*, اعتذار *i'tizár*, تبری *tabarrí*, تزکیه *tazkiyat*, تصدیق *tasdík*, تنزیه *tanzíh*.

To **JUSTIFY** (*clear from guilt*), تزکیه *tazkiyat* کردن *kardan*, ابرا نمودن *ibrá nimúdan*, تنزیه نمودن *tanzíh nimúdan*.—(*render just*) عادل *'adil* *shimurdan*, بعدالت *'adil shimurdan*, بی-عدالت *bi-'adálat mánsub* گردانیدن *gardanidan*, صادق *sádik* *shimurdan*.—(*excuse or defend*) معذور *i'tizár nimúdan*, معذور داشتن *ma'zúr dáshtan*.—(*absolve*) عفو *mu'áf kardan*, معاف کردن *afv nimúdan*, خلاص کردن *khalás kardan*, آمرزیدن *ámur-zídan*.

JUSTLY, عادلانه *bi-'s-saváb*, بالصواب *'adilánah*, حسب شرع *hasb-i-shar'*, با حق *bá-hakk*.—(*justly or unjustly, right or wrong*) حق یا ناحق *hakk yá ná-hakk*.

JUSTNESS, راستی *rástí*, درستى *durustí*, حق *hakk*, انصاف *insáf*.

To **JUT** out, آمدن *ámadan*.

JUVENILE, جوان *javán*, سال *khwurd-sál*, جاهل *jáhil* (*vulg.*).

JUVENILITY, جوانی *javání*, شباب *shabáb*.

JUXTA-POSITION, مقابله *mukábalah*, موازات *muházát*, میحاذی *mu,ázát*.

K.

KALYAN (*Persian pipe, for smoking through water, similar to the Indian hukah*), غلیان *kalyán*, غلیان *ghalyán*, قلیون *kalyún*, ناریله *nár-gílah*. The component parts of

this apparatus are as follow:—(the bottle) قلیان *kalyán*, غلیان *ghalyán*.—(*upright stem fitting into the bottle*) میانه *miyánah*.—(*tube dipping into the water*), میل

آب mál-áb, شكاری shakárí.—
(straight tube applied to the mouth)
نی nai.—(long flexible snake, used
sometimes instead of the straight
tube aforesaid) نیچ nai-pích, مار
már-pích.—(ornamented ends
of the snake) زلفك zulfak.—
(mouthpiece of the tube or snake)
نی sar-i-nai.—(lower end of the
tube or snake) ته نی tah-i-nai.—
(bowl or cup) سر قلیان sar-i-kal-
yán.—(perforated bottom of the
bowl) پنجه panjarah.—(foot of the
bowl, fitting on the upright stem)
ته sar-i-sar.—(cover of the
bowl) باد گیر bád-gir.—(small kal-
yan, carried in the hand) قلیان
kalyán - i - dastí.—(larger
ditto, placed on the floor, and used
with a long snake tube) نیچ
kalyán-i-nai-pích.—(servant who
prepares the kalyan) قلیانچی kal-
yán-chí.—(kalyan, the vessel of
which containing the water is
made of the shell of a cocoa-
nut) ناریله nargilah.—(cases or
holsters for carrying the kalyan,
and its apparatus, &c., on horse-
back) قبل kubbul.—(small
chafing-dish attached to the saddle,
for lighting the kalyan when on a
journey) قبل منقل kubbul-man-
kal.—(brush for cleaning the kal-
yan) گلو شورك gulú-shúrak.

KEEL (of a ship or boat), کیل kil
(eur.).

KEEN (sharp), تیز tíz.—(eager) آرزو
árzu-mand, شومند shauk-
mand, هائی sar-garm, شایك
shá.ik.

To KEEP, داشتن dáshtan.—(pre-
serve or maintain) نگاه داشتن
nigáh dáshtan, مریعی داشتن
mar'í dáshtan, جا آوردن bi-já
ávardan.—(a promise) وفا نمودن
váfá nimúdan, نگاه داشتن nigáh
dáshtan, از عهد بر آمدن az 'uhdah
bar-ámadan, ادا کردن adá kar-
dan.—(to keep away) باز ماندن
báz-mándan.—(to keep back) باز
داشتن báz-dáshtan.

KEEPER, محافظ muháfiz, مستحفظ
mustahfiz, دارنده dárandah, نگهبان
nigah-bán, حارس háris, مربی mu-
rabbí.—(in composition) دار dár,
بان bán, چی, زجی chí.

KEEPSAKE, یادگار yád-gár, تذكرة taz-
kirah.

KENNEL, سگخانه sag-khánah, تازی
tázi-khánah.

KERCHIEF (cloth worn on the head
by women), چارقد chár-kadd.

KERNEL, مغز maghz, هسته hastah,
خسه khassah, دانه dánah.

KETTLE, دیگه dig, دیکه dígchah,
کدر kidr, کتری katri.—(large kettle
or cauldron) قزغان kazghán,
پاتیل pátíl.

KETTLE-DRUM, نقاره nakkárah, کوس
kús.

KEY, کلید kilíd, مفتاح miftáh, آچار
áchár.—(keystone, of an arch, &c.)
سنگ سر طاق sang-i-sar-i-ták.—
(false key) کلید عملی kilíd-i-
'amálí.—(for musical instrument)
پیچ کوك pích-i-kúk.

KEY-HOLE, سوراخ کلید surákh-i-kilíd.

KICK, لگد lagad.

To KICK, لگد زدن lagad zadan, پا
زدن pá zadan.—(with both hind
feet) جهتك انداختن juftak an-
dákhtan.—(as a gun) لگد زدن
lagad zadan.

KID, بزغاله buz-ghálah, كهره kahrah.

To KIDNAP, دزدیدن duzdídan.

KIDNAPPER, دزد duzd.

KIDNEY, گرده gurdah, كوله kulvah.—
(beans) لوبیه lúbiyah.

To KILL, کشتن kushan, قتل نمودن
katl nimúdan, هلاك ساختن halák
sákhtan, بقتل رسانیدن bi - katl
rasánídan.—(to kill animals for
food in the manner prescribed by
Muhammadan law) ذبح کردن zibh
kardan, بسمل کردن bismil kardan
(vulg.).

KILLER, قاتل kátíl.

KILN, كوره kúrah.—(for lime) كوره
kúrah-i-gach-pazí.—(of
bricks) كوره آجر kúrah-i-ájur.

KIN, خویش khwísh.

KIND (sort, species), نوع nau' (pl.

واع anvá', جنس jins, قسم kism (pl. أقسام aksám), منف gúnah, منف sinf, قبل kabíl, وجه taur, وجه vajh, نامt, نامt namat, جور júr. — (*benovolent*) مهربان mihr-bán, شفيق shafik, كريم mushfik, كريم karim, غير خواه mun'im, منعم mun'im, لطيف latíf, خاير-خواه khair-khwáh, نيكو كار níku-kár, محسن muhsin, احسان ihsán. — (*in kind*) جنسی jinsí. — (*to be kind enough to*) التفات کرده iltifát kardah, لطف کرده lutf kardah.

To KINDLE, روشن افروختن afrúkhtan, روشن کردن raushan kardan, مشتعل کردن mushta'al kardan.

KINDLY, از روی dústánah, دوستانه dústánah, از روی dústánah, از روی dústánah, از روی dústánah.

KINDNESS, شفقت shafakat, خیر خواهی khair-khwáhí, نیکو کاری níku-karí, لطف lutf, ملاطفت mulátafat, عطفوت tafakkud, تفقد tafakkud, احسان ihsán, خاطر داری khátir-darí.

KINDRED, خویش khwísh.

KING, شاه padishah, شاه sháh, شاه shah, سلطان sultán, شاهان khákan, کی kai. — (*title of kings of Persia*) شاهنشاه sháhinsháh, شاهنشاه shahinshah.

KINGDOM, پادشاهی padisháhí, پادشاهت padisháhat, ملك mulk, مملکت mamlakat, سلطنت sultanat, دولت daulat, ملكوت mala-kút, فرماندهی firmán - dihi. — (*division of natural objects in natural history*) مولود maulúd (pl. موالید maváld). — (*the three kingdoms of Nature*) موالید maváld - i - salásah, ثلاثه maváld-i-sih-ganah. — (*vegetable*) مولود نبات maulúd-nabát. — (*mineral*) مولود جماد maulúd-i-jamád. — (*animal*) مولود حيوان maulúd-i-haiván.

KINGFISHER, ماهی خوراك máhi-khwurak, چلی chillik.

KINGLY, پادشاهانه padisháhánah, خسروانه khusravánah.

KING'S-EVIL (*disease*), مرض جلد maraz-i-jild.

KINGSHIP, پادشاهی padisháhí, سلطنت sultanat.

KINK, پیچ و تاب pich u táb.

KINSHIP, خنیت jinsíyat.

KINSMAN, خویش khwísh.

KIOSK (*summer - house*), کوشك kúshk, قصر kasr, عمارت 'imárat.

KISS, بوسه búshah, بوسه búshah, کام kam, ماح mach (*vulg.*).

To KISS, بوسیدن búshídan, بوسه دادن búshah dādan, ماح دادن mách dādan (*vulg.*).

KITCHEN, آشپز خانه ásh-paz-khánah, مطبخ matbakh or mattabakh.

KITE (*bird*), لاشه láshah-khwur, غلیوaz, غلیوaz ghali-vázli. — (*of paper*) كاغذ kághazak. — (*to fly a kite*) كاغذ هوا کردن kághazak havá kardan.

KITTEN, گربه gurlah-bachah.

KLICK, آواز ghaughá, آواز áváz.

To KLINK, غوغا نمودن ghaughá ni-múdan, آواز دادن áváz dādan.

KNACK, سلیقه salíkah, بند band.

KNAPSACK, کوله بار kúlah-bár, توده túshah-dán.

KNAVE, فریبده firíbandah, دستکج dast-kaj, غدار ghaddár, سر همبند sar-ham-band, حیلہ hílal-báz, دولابی dúlábí.

KNAVERY, عیاری 'ayyárí, حیلہ بازی hílal-bází, سر همبندی sar-ham-bandí, حیانت dúláb-bází, دولابازی dúláb-bází, khíyanat.

KNAVISH, شریر sharír, دغا باز daghú-báz.

To KNEAD, آهردن áshurdan, خمیر خمیر khamír kardan, آغشتن ághashtan.

KNEE, زانو zánú. — (*knee-pan*) سر زانو sar-i-zánú, زانو کننده kundah-i-zánú.

To KNEEL, زانو زدن zánú zadan. — (*to cause to kneel*) بزانو نشانیدن bizánú nishánídan. — (*small carpet for kneeling on at prayers*) سجاده sujjádah, مصلا musallá.

KNIFE, کارد kárd. — (*butcher's knife*) بگدا bughdá, ساطور sátor. — (*carving - knife*) کارد kárd. — (*shoe-maker's knife*) مشفره shifrah, نشکوده nishkardah. — (*pen - knife*) چاقو

chákú, کزلك kizlik, قلم تراش kalam-tirásh.—(small knife worn in the same sheath with a dagger)
 چكچكى chikchiki.—(knife with a curved blade)
 خنجر khanjar, جنبیه jambiyah.—(large double-edged knife)
 قمه kamaah.—(farrier's knife for paring hoofs)
 سم تراش sum-tirásh.—(knife - grinder)
 چرخگر charkh-gar.

KNIGHT (of an Order), حامل نشان hamil-nishán-i-buzurg.

KNIGHTHOOD, حمل نشان بزرگ haml-i-nishán-i-buzurg.

To KNIT, بافتن báftan.—(knit-work)
 بافته báftah.—(knitting wires or needles) میل míl.

KNITTER, باف párchah-báf.

NOB, فیه kubbah, گره girih, لك luk, برآمدگی bar-amadagí.

NOBBY, گره دار kubbah-dár, گره girih-dár.

KNOCK (blow) ضرب zarb, زد zad, مصادمه musádamah.—(at door) دستك dastak.—(with the fist) مشت musht, طپانچه tapánchah.

To KNOCK, زدن zadan, کوبیدن kúbídan, کوفتن kúftan.—(to knock to pieces) خرد کردن khurd kardan.—(to knock down) زمین انداختن zamín andákhtan.—(knocked up) مانده zú'íf, علیل 'alíl, مانده mán-dah.

KNOCKER (of a door), کوبه kúbah, کوه kúvah.

KNOLCOLE (vegetable), كلم شهري kalam-i-shahri, كمرى kumrí.

KNOT, گره girih, عقد 'akd, عقده 'ukdah, بند band.—(tight knot) گره كور girih-i-kúr.

To KNOT, گره زدن girih zadan.

KNOTTED, گره دار girih-dár.

KNOTTY, پر گره pur-girih.

To KNOW, دانستن dánistan, شناختن shinákhtan, فهمیدن fahmídan, اطلاع داشتن átlá' ágáh búdan, ittílá' dáshtan, بودن muttalá' búdan, واقف شدن vákif shudan, معلوم کردن ma'lúm kardan.—(to come to know) ملتفت شدن multa-fit shudan, منتقل شدن muntakil shudan.—(a language) بلد شدن balad shudan.—(to let know) خبر کردن kardan.

KNOWING, vide CLEVER.

KNOWINGLY, دانسته dánistah.

KNOWLEDGE, علم 'ilm, دانش dánish, دانائی dáná, í, معرفت ma'rifat, فهم fahm, هنر و قوف vukúf hunar, فطانت shu'úr, حكمت hikmat, فطانت fatánat, سر رشته sar-rishtah.—(superficial knowledge) دانش ظاهم dánish-i-khá, علم نا تمام 'ilm-i-ná-tamám.

KNOWN, معلوم ma'lúm, معروف ma'rúf, دانسته dánistah, شناخته shínákhtah, مشهور mash-húr.

KNUCKLE, بند انگشت band - i - angusht.

KEAN, قران krán.

KRORE (a number, which in India signifies ten millions, and in Persia only five hundred thousand), کرور karúr (hind.).

KURAN, القرآن al-kurán, فركان furkán, مصحف mushaf.—(verse of the Kuran) آية áyat (pl. آیات áyát).—(chapter of Kuran) سورة súrah (pl. سور suvar). [The hundred and fourteen chapters of the Kuran are all divided into thirty sections called جزء juz' (pl. أجزاء ajzá); and each section is subdivided into two portions called حزب hizb (pl. احزاب ahzáb).]

L.

LABEL, سر نامه sar-námah.

LABIAL, شفوي shafí, شفاهی shafahí.—(the labial letters) حروف شفاهی hurúf-i-shafahiyah.

LABORATORY, کار خانه کیمیا گر kár khánah-i-kímíyá-gar.

LABORIOUS, ساعی kár-kun, ساعی sá'í, جاهد jáhid.

LABOUR (*work*), کار kár, هغل shughl, محنت mihnat, عمل 'amal.— (*endeavour, action*) جد jidd, جهد jahd, سعی sa'í, كوشش kúshish, مبادرت mubádarat.— (*child-birth*) زرع dard-i-zih, حمل و زرع vaz'-i-haml.

To LABOUR, عمل نمودن 'amal nimú-dan, کار کردن kár kardan.

LABOURER, عامل کار گر kár - gar, عامل 'amíl (*pl.* عمله 'amalah or عمال 'ummal), فاعل fá'il (*pl.* فعلة fa'alah). — (*for hire*) مزدور muz-dúr, اجیر ajír.— (*fellow-labourer*) همکار ham-kár.

LABYRINTH, طریق تاریک tarík (*pl.* اطری atruk).

LAC (*gum*), لك lak.

LACE (*fine netting*), توره túrah, طور túr, شبكه shabakah.— (*cord or braid*) قيطان kaitán, بافته báftah, قلابتون gháitán.— (*gold lace*) قيطان kulábatún - i - báftah, بافته kaitán-i-zar.

To LACE, مشبك نمودن mushab-bak nimúdan. — (*tie*) بستن bastan.

LACED (*embroidered*), مطرز mutar-raz, منقش munakkash.

LACEMAN, مطرز mutarriz.

To LACERATE, دریدن darídan.

LACERATION, دریدگی darídagí.

LACK, vide WANT.— (*number of one hundred thousand*) لك lak (*hind.*). [In India, one hundred lacks make a krore, equal to ten millions; but in Persia, the krore contains only five lacks.]

LACKEY, نوكر naukar.

LACONIC, مختصر mukhtasar.

LACONICALLY, مختصراً mukhtasaran.

LACQUER, روغن راughan, کمان raughan-i-kamán.

LAD, پسرک kúdak, طفل tifi, پيساراك pisarak.

LADDER, پله nardubán, پله pillah, اورچين sidd, سلم sullam, úrchín.— (*rope-ladder*) کمند kamand.— (*scaling-ladder*) نردبان nardubán.— (*naval term*) پله pillah.

To LADE, بار کردن búr kardan, حمل haml kardan.

LADLE, معلقه ma'lakah, آبگر دان áb-gar-dán.

LADY, بیبی bíbí, کریمه karímah.— (*of high rank*) خانم khánam, بیگم begum, بانو banú.— (*of inferior rank*), خاتون khátún.

LADY-LIKE, لطیف latíf, مؤدب mu-addah.

To LAG (*loiter behind*), عقب افتادن 'akab úftádan, در پس افتادن dar-pas úftádan.

LAIR, کنام kunám.

LAKE, دریاچه daryá'chah, غدر ghudar, برکه birkah.

LAMB, بره barrah.— (*newly born lamb*) بره barrah-i-amlik.

LAME, لنگ lang, هل shal, زمین گیر zamín-gír.

To LAME, هل کردن shal kardan.

LAMENESS, لنگی langí, زمین گیری zamín-girí.

To LAMENT, زاری نمودن zári nimú-dan, گریه گریه giryah kardan, نالish نالish کردن nálsh kardan.— افسوس خوردن afsús khwurdan.

LAMENTABLE, مستمند mustinand, دلسوز dil-súz, خیز ta, assuf-khíz.

LAMENTATION, نوحه nauhah, گری نوحه nauhah-garí, ناله nálah, عزا 'azá, زاری 'azá-darí, گریه giryah, زاری zará, فغان shívan, فغان fighán, نیاچ jaza' u faza', جزع و فزع ziyah, نوحه نوحه ta'ziyah-darí.

LAMENTER, ناله زن nálah-zan, نوحه nauhah-gar.

LAMP, چراغ chirágh, سراج siráj.— (*street lamp*) فانوس fánús.— (*small earthenware lamp*) چراغ مشکی chirágh-i-mushkí.

LAMP-BLACK, دوده dúdah.

LAMPOON, هجو hajv, بد نام bad-nám.

To LAMPOON, هجو نمودن hajv nimú-dan.

LAMPOONER, هجو ساز hajv-sáz.

LAMPREY (*fish*), مرینه murínah (*eur.*).

LANCE, نیزه naizah, رمح rumh.— (*Vide JAVELIN.*)

To LANCE, نیشتر زدن níshtar zadan.

LANCER (*soldier*), سرباز نیزه دار sar-báz-i-naizah-dár.

LANCET, نیشتر níshtar, نشتر nashtar
(*obs.*).

LAND, vide EARTH, GROUND, COUNTRY. — (opposed to sea) خشکی khushkí, بَر barr. — (opposed to swamp) جلگہ julgah. — (dry land, watered only by rains) زمین دیمی zamín-i-daimí, زمین دیمائی zamín - i - daimání, زمین بخس zamín-i-bakhs. — (wet land, watered by wells, rivers, &c.) زمین فاریابی zamín-i-fáryábí, زمین آبی zamín-i-ábí. — (land planted with trees) زمین مشجر zamín-i-mushaj-jar, درختزار dirakht-zár. — (hilly land) زمین تلال zamín-i-talál. — (barren land) زمین غیر مشمر zamín-i - ghair - i - musmir, بی شجر shúrah-zamín. — (unclaimed land, belonging to no one) زمین مجهول المالك zamín - majhúlu - 'l - málik. — (by land) از راه خشکی áz ráh-i-khushkí, بَر barran.

TO LAND (*trans.*) بر کنار نهادن *bar kanár nihádan*.—(*intrans.*) بکنار آمدن *bi-kanár ámadan*.

LANDING-STAGE, اسكله askalah.

LANDHOLDER, زمیندار zamín - dár,
مالك زمین rabbu-'l-arz,
málik-i-zamín.

LANDLORD, *vide* Host.

LANDMARK, نشان سر زمین nishán-i-sar - zamín, نشان حد nishán-i-hadd.

LANDSCAPE, چشم انداز chashm-an-dáz.

LAND-TAX, مال دیوان *mál-i-díván*.

LANE, كويچہ kúchah, کم kú.

LANGUAGE, زبان zabān, لغت lughat, سخن sukhun, کلام kalām, لسان lisān.—(*vernacular*) لغت lughat, زبان خاص khāss-zabān.—(*teacher of languages*) مدرس mudarris, معلم mu'allim, منشی munshí. [This word properly signifies a secretary or scribe. It is used in the sense here given only in India.]

LANGUID, سست *sust*, فاتر *fátir*, مانده *mándah*.

LANGUOR, فتور futúr, فترت fatrat,
نقاهت nakáhat, ماندگی mándagí,
سستی sustí.

LANK, لاغر *lāghir*, نزار *nizár*.

LANKNESS, لاغری lāghirí, نزاری nizárí.

LANTERN, فانوس fánús.—(*portable folding lantern*) فانوس fánús-i-fanar.—(*Chinese lantern*) قندیل kindīl.—(*magic lantern*) فانوس شمعده fánús-i-shu‘badah.

LAP, دامن dāman, کنار kinár.

To LAP, لیسیدن *lísídan*.

LAP-DOG, سگ کوچك sag-i-kúchik.

LAPIDARY, جواهری javáhirí, جوهری
jauharí, سنگتراش sang-tirásh.

LAPIS-LAZULI, لاجورد lájavard.

LAPPET, چين chin, دامن dāman.

LAPSE, ~~gah~~ sahv.—(*lapse of time*)
 ११२० murúr.

To LAPSE, ^{طول}uftádan, ^{کشیدن}túl kashídan. (*Vide* To ELAPSE.)

LAPSUS LINGUÆ, زلت لسانی zallat-i-lisání.

LAPWING, هدهد hudhud, مرغ
shánah-sar, مرغ سلیمانی murgh-i-
sulaimání.

LARBOARD, طرف چپ taraf-1-chap.

LARCENY, دزدی *duzdí.*

LARD, چربی خوک charbí-i-khúk.

LARDER, حوائج خانه hawá,ij-khánah,
گنجه ganjah.

LARGE, *vide* BIG, NUMEROUS.

LARGENESS, *vide* BIGNESS.

LARGESSE, دهش dihish, انعام
in'âm.

LARK, چڪاڙو chakāvah, چڪاڙو chakāvuk, قنبره kumbarah, قازاق káz-lák.—(*crested lark*) ڪڪلاڻي kul-kulátí.—(*large crested lark*) چغول chughúl.

LARKSPUR (*flower*), زبان در قفا zabán
dar kafá.

LARYNX, گلو، نای-ی-گولۇ. náí-i-gulú.

LASCIVIOUS, مست mast, شهوتی
shahvatí, نفس پرست nafs-parast,
بد نفس bad-nafs.

LASCIVIOUSNESS, **مستی** mastí, **نفس**

نفسی nafs-parastí, بد نفسی bad-nafsí.

LASH, زبان قمچی zabán-i-kamchí, زه قمچی zib-i-kamchí.

TO LASH, زدن قمچی kamchí zadan.

LASS, دختر, صبیبه sabíyah.

LASSITUDE, خستگی khastagí, ماندگی ماندگی, مستی sustí, تعب ta'b.

LASSO, کمند kamand.

LAST, پستریں pastarín, پسین pasín, موخر ákhir, آخرین ákhirín, و پسین vá-pasín.—

(at last) نهایت niháyat, آخر ákhir, عاقبة الامر áki-

batu - 'l - amr, باری bárf. — (last week) هفته haftah-i-kabl, هفته

haftah-i-guzashtah. — (last month) ماه máh-i-kabl, ماه

máh - i - guzashtah. — (last year) سال sál-i-kabl, گذشته

sál - i - guzashtah. — (last night) دیشو dísh, دیشب dísh,

díshav (vulg.). — (last day of the month) سلخ salkh. — (shoemaker's

last) فرزوم furzúm.

TO LAST (continue), ماندن ماندن, پاینده پاینده, پایدار páyadár búdan, دائم

dáim búdan, دوام dávim dáshdan, فائدم káim búdan,

پاییدن báki dáshdan, بقا داشتن páidan, دادن ámtidád

dádan, طول کشیدن túl kashídan. — (suffice) کفایت kifáyat kar-

dan.

LASTING, مستدام mustamír, مستمر mustadám, دائم dáim.

LASTLY, حاصل ákhiru'-l-amr, آخر الامr hásilu'-l-amr.

LATCH, قفل kufí (pl. اكفال akfál).

LATCHET, چکمه chakmah-band.

LATE, دیر dírf, "عمر" usran. — (lately) vide NEWLY, AGO. — (deceased)

مردۀ murdah, فوت شده faut-shu-

dah, رفتۀ raftah, متوفی mutavaffí, سابق sábf. — (deceased, alluding

to a Musulman) مغفور maghfúr (the forgiven), مرحوم marhúm

(one who has received mercy), خلد khuld-makán (whose abode

is in Paradise), جنت آشیان jannat-áshyán (whose resting-place is

in the heavens), بهشت معاد bihisht-mi'ád. — (to be late) تاخیر کردن

ta, khír kardan, دیر آمدن dírf ámadan.

LATENESS, دیری dírf.

LATENT, vide SECRET.

LATERAL, جانبی jánibí.

LATH, چوب chúb.

LATHE (turner's), آلات kharád, آلت آلات alat-i-kharátí.

LATHER, کف kaf. — (of soap) کف کف kaf-i-sábún.

LATIN, لاتین látín (eur.), لاتین látín (eur.).

LATITUDE, عرض پهنائی pahná, f. آزادی ázadí. — (degree of latitude) درجه عرض darajah-i-

'arz.

LATRINE, مخرج makhraj, ادخانه adab-khánah.

LATTER, باز pas, آخرین ákhirín, ثانوی sánaví.

LATTERLY, چند وقت قبل از این chand vakt kabl az ín, چندی قبل از این chandí kabl az ín.

LATTICE, شبکه shabakah, شبکه shubbákah, مشبك mushabbak. —

(latticed window) پنجره panjarah.

TO LAUD, vide TO PRAISE.

LAUDABLE, مستحسن sitúdah, مستحسن mustahsan, حمید hamíd, واجب

مدح vájib-i-madh.

LAUDANUM, روح افیون ládan, روح افیون rúh-i-ifyáu, جوهر تریاک jauhar-i-tiryák.

TO LAUGH, خندیدن khandídan, خنده خنده khandah kardan. — (ridicule)

مزاح istihzá nimúdan, مستخره کردن mizáh kardan, ریشخند کردن

maskharah kardan, ریشخند kardan ríshkhand kardan.

LAUGHABLE, با خنده bá-khandah, مضحك muzbik.

LAUGHER, ضاحك záhik.

LAUGHING, متبسّم mutabassím. — (laughing-stock) مضحكه muzhikah,

مستخره maskharah.

LAUGHTER, خنده khandah, قهقهه kah-kahah, ضحك zahak.

TO LAUNCH, باب انداختن bi-áb an-dákhtan.

LAUNDRESS, رختشو rakht-shú, قصار kassár.

LAUNDRY, رخت شو پخانه rakht-shú-khánah.

LAUREL, غار ghár, دهمست dah-mast.

LAVA, مواد مذابه mavádd-i-muzá-bah.

LAVATION, شست و شو ghusl, شست و شو shuist u shú.

LAVATORY, غسل خانه ghusl-khánah.

TO LAVE, vide TO WASH.

LAVER, لگن lagan, تاشت tasht, لاس tás.

LAVISH, مسرف musrif, ماسرف mas-rúf.

TO LAVISH, اسراف کردن isráf kardan, بار دادن bar hád dádán.

LAVISHLY, مسروفا masrúfan.

LAW (Divine) شرع shar', شریعت shari'at. — (common law) عرف 'urf. — (science of law) فقه fikah, علم فقه 'ilm-i-fikah. (Vide CUSTOM, REGULATION.)

LAW-COURT, دیوانخانه عدلیه díván-khánah-i-'adliyah.

LAWFUL, حلال halál, مستنون masnún, مباح mubáh, روا ravá, جایز já'iz, شرعی shar'í, نذب nadb. [A man's actions are, by the Shi'ah doctors, pronounced to be: واجب vájib, or فرض farz, a lawful and imperative act, which it is a sin to leave undone; مستحب mustahabb, or سنت sunnat, an act which it is lawful and right to do, but which to omit does not amount to a sin; مباح mubáh, or حلال halál, a lawful act, which it is neither meritorious to perform, nor sinful to omit; حرام harám, the reverse of واجب vájib, an unlawful act, which it is sinful to commit, and meritorious to avoid; مکروه makruh, the reverse of مستحب mustahabb, an act which is not unlawful and sinful, but which had better be avoided.]

LAWFULLY, شرعا shar'an, موافق شرع muváfik-i-shar'.

LAWFULNESS, حلالیت halálíyat.

LAW-GIVER, شارع shári', مدبر mu-dabbir.

LAWLESS, بیناموس bí-námús. — (wicked) شریر sharír, فاسد fásid.

LAW-SUIT, دعوی da'vá, مراجعه murá-fa'ah, نزار nizá', لجاج lajáj.

LAWN, چمن chaman.

LAWYER, اهل فقه ahl-i-fikah, فقیه fukih, ملا mullá.

LAX, سست sust, رخو rakhv.

LAXATIVE, مسهل mus-hil, ملین mu-layyin.

LAXITY, مستی sustí, رخاوت rakhávát.

LAY, vide SONG.

TO LAY, گذاشتن guzáshtan, دادن nihádan, وضع کردن vaz' kardan, قرار دادن qarár kardan. — (eggs) بینه نهادن baizah nihádan. — (a wager) شرط بستن shart bastan. — (a meal) عت کردن bahs kardan. — (a ghizá házir kardan, سفررا پهن کردن sufarrá pahñ kardan. — (a telegraph) خاکرا فرور kashídan. — (dust) خاكراف khákrá furú mándan. — (to lay aside) طرف نهادن bar yak taraf nihádan. — (to lay before, submit) پیش داشتن písh dáshtan, تقدیم نمودن takdím ni-mudan. — (to lay out a garden) ایجاد کردن íjád kardan.

LAYER, ته tah. — (in layers) به به bi-tah.

LAZARET, بیمار خانه bínár-khánah.

LAZILY, بیسستی bi-susti, بیگاهلی bi-káhilí, تبیلی bi-tambalí.

LAZINESS, تبیلی tambalí, سستی sustí, کاهلی káhilí.

LAZY, کاهل káhl, سست sust, تامل tamal, کاهل káhil.

LEAD, رصاص rasás. — (white lead) سفید safídá. — (red lead) شنگرف shangarf, سرنج suranj, زنجیره zinjifrah. — (black lead) surmah, کحل kuhl. — (plummet for sounding at sea) بلت bult.

To LEAD, بردن burdan, کشیدن kashídan, هدایت hidáyat kardan, دلالت dalálat kardan, راه نمودن ráh nimúdan.—(to lead forth) بدر بردن bi-dar burdan.

LEADEN, پد سربí surbí.

LEADER, vide CHIEF, GUIDE.—(one who goes first) پیشرو pish-rau, مقدم mukaddam, اول avval.

LEADING (principal), عمده 'umdah. — (leading to, tending) مودی mu'addí, مبلغ muballigh, مائل má'il. — (leading-rein, long rein for a led horse) یدک کشی yadak-kashí.

LEAF, برگ varak.—(of paper, sheet) ورقí varak, تخته takhtah.—(of a book) صحیفه sahfah, ورق varak.—(of a door) در lingah-i-dar.

LEAFLESS, بی برگ bí-barg, برهنه barahnah.

LEAFY, برگ دار barg-dár, پر برگ pur-barg.

LEAGUE (parasang, about three miles and three-quarters), فرسغ farsakh, فرسنگ farsang. (Vide also PLOT, PARTNERSHIP.)

To LEAGUE, عهد نمودن 'ahd nimúdan, پیمان پیمان bastan.

LEAK, شکاف shikáf, رخنه rikhnah.

To LEAK (exude), تراویدن tarávidan, چکه کردن chakídan, چکه chak-kah kardan.—(ship) آب تو دادن áb tú-dádan.

LEAKAGE, چکه chakkah.

LEAKY (roof, &c.) چکه دار chakkah-dár.—(ship) آب بالا بدهندé bálá-dihandah, که kih chakkah mikunad.

LEAN (thin), لاغر lághir, نازار nizár, ضعیف za'íf.

To LEAN (trans.), تکیه زدن takyah zadan, اتکا نمودن itiká nimúdan.—(intrans.) مائل بودن má'il búdan.

LEANNESS, لاغری lághirí, نزاری nizárí, ضعیفی za'ífí.

To LEAN, جستن jastan, خیز کردن khíz kardan.

LEAP-YEAR, سال کبیسه sál-i-kabísah.

To LEARN, تحصیل amúkhtan, یاد گرفتن yád giriftan.—(study) درس گرفتن dars giriftan, مطالعه mutála'ah kardan, تعلیم ta'lím kardan, اکتباس kardan.

LEARNED, عالم dáná, عالم 'álim, عارف 'arif, دانشمند dánish-mand, فاضل fázil, حکیم hakím, عالم 'allám, آموخته amúkhtah, مسلط musallat, عاقل 'ákil.

LEARNER, متعلم muta'allim.

LEARNING, علم dánish, دانش 'ilm, حکمت ma'rífat, معرفت tahsíl, تحصیل hikmat.

LEASE, کرایه kiráyah, اجارهLEASE (trans.) دادن ijárah dádan.—(intrans.) اجاره گرفتن ijárah gi'iftan.

LEAST, کمترین kamtarín, کوچکترین kúchiktarin, کمتر khtarín, اصغر asghar, خردترین khurdtarin, اقلاً akall.—(at least) اقلاً akallan, دست کم lá-akall, لا الأقل bárfi, دست کم dast-i-kam.—(not in the least) هیچ گاه نه hích-gáh nah, هرگز نه hargiz nah.

LEATHER, پوست púst, چرم chirm, بلغار búlgar, جلد jild.—(Russia leather) bulghár, بلخال bulkhál (vulg.).—(ox-hide leather) جیر jír.—(scented leather) ادیم adím.—(shagreen) ساغری ságharí, ساغری sagharí.—(strong leather of horse or ass skin) کیموخت kimúkht.—(sheerskin) تیماج tímáj.—(solid leather) سازکتیان sákhtíán.—(worker in leather) maker of belts, quivers, holsters, &c., in embroidered leather tarkashdóz.

LEATHERN, چرمین chirmín.—(leathern wallet) انبان ambán.—(leathern purse) همیان himyán, همیان himyánah.—(leathern cover or bag, to protect a box or package from rain) خام khám.

LEAVE, پروا نگی, اجازت izn, دادن parvánagí, رها razá, دستور rukhsat, رخصتی dastúr, دستوری dastúrí, جواز javáz.—(on

privilege leave) مأذونا و موقتاً
ma, zúnan va muvakkatan.

To LEAVE, گذاشتن guzáštan, ترك
tark kardan هجر نمودن hajr
nimúdan دست برداشتن dast bar-
dáštan.—(bid adieu) مرخص شدن
rukhsat giriftan, مرخص شدن
murakhhkhas shudan, وداع کردن
vidá' kardan, بدرود گفتن pidrúd guftan,
هلیدن hilídan.—(to leave off,
cease) رها کردن vá-ístádan
قطع شدن bá-z-ístádan باز ایستادن
kat' shudan, منقطع شدن munkatí'
shudan, موقوف بودن maukúf
búdan, فراغت کردن farághat kar-
dan.—(give up) vide To ABAN-
DON, To LEAVE.—(to go on leave)
مرخص شدن izn giriftan, مرخص
شدن murakhhkhas shudan.

LEAVEN, مایه máyah, خمیر مایه kha-
mír - máyah. — (leavened bread)
نان خمیری nán-i-khamírí.

To LEAVEN, ور آوردن var-ávardan.—
(to be leavened) ور آمدن var-áma-
dan.

LEAVINGS, باقیه bakíyah, باقیات bá-
kiyát, پس مانده bakáyá, پسا-
mándah, تمامه tatammah, فاصله
fazlah.—(of a feast) پس مانده pas-
mándah, ته سفره tah-i-sufrah,
الوش ulúsh.

LECHEROUS, نفس پرست nafs-parast,
شهوتی shahvatí, مست mast.

LECHERY, نفس پرستی nafs-parastí,
شهوت shahvat, مستی mastí.

LECTURE, درس dars, سبق sabak, تقریر
takrír.

To LECTURE, تدریس کردن tadrís
kardan.

LECTURER, واعظ vá'iz, مدرس mudar-
ris.

LEDGE, vide RIDGE.

LEDGER, دفتر daftar.

LEECH, زالو zalú, زالو zálú.—(to apply
a leech) زالو انداختن zálú andákh-
tan.

LEEK, گندنا gandaná.

To LEER, چشمک زدن chashmak
zadan.

LEES (dregs), درد durd, فاصله fazlah,
خله khilt.

LEFT (remaining), مانده bákí, مانده
mándah, متمم tatammah, متروک
matrúk.—(not right) چپ chap,
چپا yasár, شمال shimál.—(left-
handed) چپ دست chap-dast,
چپا دست shimálí, چپ کار kár-
kún bi-dast-i-chap.

LEG, ساق sák, پا pá.—(bone of leg)
پا کلام kalām-i-pá.—(to be on one's
legs) در سر پا بودن dar sar-i-pá
búdan.

LEGACY, میراث mīras, ارث irs, ترکه
tarkah, متروکه matrúkah.

LEGAL, vide LAWFUL.

LEGALITY, مشروعیت mashrú'íyat.

To LEGALIZE, حلال ساختن halál
sákhtan, شرعی ساختن shar'í sákhtan.

LEGATE, مرسل mursal, ایلچی ilchí,
سفیر safir.

LEGATEE, وارث váris, کبر irs-
gír.

LEGATION, سفارت sifárat, خانه
سفارت khánah.

LEGEND, روایت rivá-yat, افسانه áfsánah,
حکایت hikáyat, تذکره tazka-
rah.—(inscription) رقم rakm, رسم
rasm, کتابت kitábat.

LEGENDARY, افسانه آمیز áfsánah-
ámíz.

LEGERDEMAIN, بازیگری bá-zí-garí,
حقه بازی bukkah-bází.

LEGIBLE, خوانا khwáná, عربی
khwaná.

LEGIBLY, صاف saf-sáf.

LEGION, تمن tuman, گروه gurúh.

To LEGISLATE, قانون ساختن kánún
sákhtan, وضع احکام نمودن vaz'-i-
ahkám nimúdan.

LEGISLATIVE, قوانینی kaváníní.

LEGISLATOR, واضع قانون vá-zí'-i-
kánún, واضع احکام vá-zí'-i-ahkám,
واضع الناموس vá-zí'u-'n - námús,
واضع القانون vá-zí'u-'l-kánún.

LEGISLATURE, حکمرانی hukm-rání,
حکومت hukúmat, فرمانروائی firmán-
ravá'í, داری dávarí.

LEGITIMACY, vide LAWFULNESS.—
(birth) حلالزادگی halál-zádagí.

LEGITIMATE, vide LAWFUL.—(born)
حلالزاده halál-zadah.

LEISURE, فراغت farághat, فرصت fur-sat.—(at leisure) هنگام بی کاری hangám-i-bí-karí, به وقت فرصت bi-vakt-i-fursat.

LEISURELY, آهسته áhístah.

LEMON, لیمو límú, لیمون límún, هاد shah-límú. — (sweet lemon) بکری bakru, í.

LEMONADE, افشردۀ afshurdah, شراب sharbat-i-áb-límú.

TO LEND (money), قرض دادن karz dádan. — (things) عاریت دادن 'áriyat dádan.

LENDER, قرض دهنده karz-dihandah.

LENGTH (things) طول túl, درازی dirází.—(time) طول túl.—(at full length) علی التفضیل 'alá 't-tafsíl.

TO LENGTHEN, دراز کردن diráz kardan, دراز طولیل tavíl kardan.

LENGTHENED, مدید madíd.

LENGTHWAYS, درازنه dirázanah.

LENIENT, موارم muláyam, ملایم mu-rahhim.

LENITIVE, ملین mulayyin.

LENITY, مدارات mudárát, ملایمت muláyamát.

LENS, عدسۀ 'adasah.

LENT (fast), روزه rúzah.

LENTILS, عدس 'adas.

LEOPARD, پلنگ palang, قپلان kap-lán.—(hunting leopard) یوز yúz.

LEPER, مبروس mabrús, مبریس barís, مجذوم majzúm, پیس pís.

LEPROSY (white), مبروس baras, مبروسی mabrúsí, پیسی písí.—(black) جذام juzám. [This is the eating leprosy, a fearful disease, in which the flesh rots from the bones.]

LEPROUS, پیس pís, ابرس abras.

LESS (in quantity), کم kam, کمتر kamtar, اقل akall.—(less in size) کوچکتر kúchiktar, خردتر khurdtar, اصغر asghar. — (less in rank or degree) کمتر kihtar.—(rather less) کسری kasrí, خشکتر khushktarak, کمتر kamtarak. — (much less) کجا ماند kúja mánad, تا چه رسد tá chih rasad.

LESSEE, کرایه دار íjárah-dár, اجاره دار kiráyah-dár.

TO LESSEN, کم کردن kam kardan, تخفیف kúchik kardan, تخفیف نمودن takhíf nimúdan. (Vide TO DIMINISH.)

LESSON, سبق sabak, درس dars.—(to take lessons) درسرا خواندن darsrá khwándan.

LESSOR, اجاره دهنده íjárah - dihandah, کرایه دهنده kiráyah-dihandah.

LEST, مبادا mabádá, تا که tá kih, از ترس az tarsí kih.

LET (hired out), مستغل mustaghall, اجیر ajír, مکرل mukrá.

TO LET (allow), دادن dádan, گذاشتن guzásh-tan, اجازت دادن íjázat dádan, اذن دادن izn dádan.—(let on hire) بکرایه دادن bi - kiráyah dádan, اجاره دادن íjarah dádan, مستغل ghalah kardan, غله غله کردن mustaghall dádan.—(let go) vil kardan, گذاشتن guzásh-tan, رها کردن rihá kardan, خلاص khalás kardan.—(let loose) گشاده کردن rihá kardan, گشاده باز کردن báz kardan, رها کردن vil kardan.—(let down, from a height) رها دادن rihá dádan, فرو هشتن furú hish-tan, هلیدن hilídan.—(let alone) گذاشتن guzásh-tan, رها گذاشتن.—(to be let loose) vil shudan, رها کردن vil shudan, باز شدن báz shudan.—(to let down, pull down) انداختن andákhtan, پائین آوردن pá, ín ávar-dan, پرت کردن part kardan.

LETHARGIC, زده pínakí, مست sust.

LETHARGY, پینکی pínakí, مستی sustí.

LETTER (of the alphabet), حرف harf (pl. حرف huruf).—(capital) حرف harf-i-buzurg.—(consonant) حرف معرب harf-i-sahib, حرف harf-i-mu'rab.—(long vowel) حرف harf-i-'illat.—(short vowel) حرکت harakat (pl. حرکات harakát). — (epistle) نامه ná-mah, مراسله murásalah, رقعۀ

ruk'ah, صحیفه sahfah, کاغذ ká-ghaz, نوشته mukátabah, مکاتبه nivishtah, تحریر tahrír. — (of a king) رقم همايون firmán, فرمان rakm-i-humáyún, منشور manshúr, حقه shukkah. — (of a prince or noble) رقم تعلیقه ta'likah, فرمان firmán, پیرانه parvánah, رقم rakm. — (of a superior) عریفه sharifah, تعلیقه ta'likah, مفارقه mufávazah, رقم rakm, مشرفه musharrafah, نوازنامه 'ináyat-námah, عنایتنامه navázish-námah. — (of an inferior to a superior) عرض 'arz, عریفه 'arízah, نیاز niyáz - námah, 'arízah, ذریعه zarí'ah, 'arz-dásht, عرضداشت. — (of recommendation) سفارش sifárish-námah, اعتبار نامه 'ti-bár-námchah. — (of apology) اعتذار i'tizár-námah. — (of reproof) عتاب malámat-námah, ملامت نامه 'itáb-námah, خط توبیختی khat-i-taubíkhí. — (of victory) فتح fath-námah. — (of permission, licence) جواز javáz-námah. — (of consolation) تسلیت tasliyat-námah. — (of attestation) شهادت shahádat-námah. — (of forgiveness and safety) نامه kágh - i - itmínán, کاغذ kághaz-i-khátir-jam'í. — (of condolence) تعزیت ta'ziyat-námah. — (of submission) نوشته itá'at-námah, اطاعت نامه nivishtah - i - taslím. — (of credit) کاغذ زر barát, برات kághaz-i-zár. — (of congratulation), تهنیت tahniyat-námah. — (of passport) راهداری ráh-dá'í, تذکره tazkirah. — (tittle of a letter) طره turrah, شوشه shúshah. — (sweep or tail of a letter) دامن dáman. — (unpointed letter, as ا, ج, &c.) مهمله muhmalah. — (pointed or dotted letter, as ب, ج, ش, &c.) معجمه mu'jamah. — (letter with one dot, as پ, ج, ح) حرف موحدة harf-i-múhadat. — (with two dots, as ت, ث) مشنة musnát. — (with three dots, as ث, ش) مثناة muslasat. — (with two

مشنة من فوقها (ت) dots above, as musnátu min faukihá. — (with two dots below, as ی) مشنة من تحتها musnátu min tahtihá.

LETTERED, دانا dáná, عالم 'álim.

LETTUCE, کاهو kábú.

LEVÉE, سلام عام salám-i-'ámm, سلام salám.

LEVEL, برابر barábar, هموار hamvár, مسطح musattah, متسوی muta-savví. — (level of the sea) سطح sath.

To LEVEL, برابر ساختن barábar sákhtan, هموار ساختن hamvár sákhtan, مسطح نمودن musattah nimúdan. — (a gun), دیاق کردن dayák kardan, رو گرفتن rú giriftan.

LEVELNESS, برابری barábarí, همواری hamvárí.

LEVER, اهرم ahrum, دپلم dílum.

LEVERET, خرگوش بچه khar-gúsh-i-bachah.

LEVIABLE, قابل تحصیل kábil-i-tahsíl.

LEVIATHAN, لیویاتان lívíásán (eur.).

LEVITY, سبکی bihjat, بیجهت subukí.

LEVY, طائفه tá'ifah.

To LEVY (troops), جمع آوری سپاه نمودن jam' - ávarí - i - sipáh. nimúdan.

— (taxes) خراج گذاردن kharáj guzár-dan, باج قرار دادن báj karár dádán.

LEWD, شهوتی nafs-parast, نفس پرست shahvatí, مست mast.

LEWDNESS, نفس پرستی nafs-parastí, مستی mastí, شهوت shahvat.

LEXICOGRAPHER, اهل لغت ahl-i-lughat.

LEXICOGRAPHY, علم لغت 'ilm-i-lughat.

LEXICON, کتاب لغات kitáb-i-lughát.

LIABLE to, مستوجب mu'arraz, معرض mustajib, سزاوار sazávár, متحمل mutahammil.

LIAISON, علاقه 'alakah.

LIAR, کاذب durúgh-gú, دروغگو kázib, کذاب kazzáb.

LIBEL, بدنام bad-nám, دشنام dush-nám, مذمت mazammat, هجو hajv.

LIBELLER, بد نام نویس bad-nám-nivís, دشنام نویس dush-nám-nivís, مشتری muftarí.

LIBELLOUS, بد نامی bad - nāmí,
دشمنی dush-nāmí.

LIBERAL, کریم sakhlí, گشاده دست gushá-dah-dast, جوانمرد javán - mard, فیاض mun'im, وهاب vahháb, فایز fayyáz, سامع sámih.

LIBERALITY, سخاوت sakhávát, سخا sakhá, کرامت karámat - مکرمت makrumat, جود júd, بذل bazl, سماحت javán - mardí, samáhát.

LIBERALLY, جوانمردانه javán - mardánah.

To LIBERATE, خلاص کردن khalás kardan, رستگار کردن rastagár kardan, رها کردن rihá kardan.

LIBERTINE, خوش گذران khwush-guz-rán, هید باز rind, رند kallásh, شاید shaid-báz.

LIBERTINISM, خوش گذرانی khwush-guzrání, رندی rindí, هید بازی shaid-bází, فسق fisk.

LIBERTY, آزادی ázádí, آزادیگی ázá-dagí, رها rihá, رهایی rihá'í, خلاص khalás, مخلص mukhlási, رستگاری rastagá'í. (*Vide MANUMISSION.*) — (*to be at liberty to do anything*) مأذون بودن ázád búdan, اختیار داشتن ikh-tiyár dáshtan.

LIBIDINOUS, نفس پرست nafs-parast, شهوتی shahvatí, مست mast.

LIBRA, میزان mizán.

LIBRARIAN, کتابچی kitáb-ghí.

LIBRARY, کتب خانه kutub-khánah.

LICE, vide LOUSE.

LICENSE, vide LEAVE.

To LICENSE, گماشتن gumáshtan.

LICHEN, گل سنگ gil-i-sang.

LICHT, vide LAWFUL.

To LICK, لیسیدن lisídan.

LICTOR, عمارل 'asával.

LID, سر پوش sar-púsh, سر sar.

LIE, دروغ durúgh, کذب kizb, زور zúr, ارجاف irjáf (*pl.* اراجیف ará'íf).

To LIE, دروغ گفتن durúgh guftan. — (*to lie on the back*) خوابیدن sar-bálá khwábídan, پشت sar-bálá khwábídan, — (*to lie on the face*) در رو خوابیدن bar pusht khwábídan. —

بر رو خوابیدن dam-i-rú khwábídan, bar rú khwábídan. — (*to lie on one side*) یکپهلوی خوابیدن yak-pahlú khwábídan, یکجنبه خوابیدن yak-jambah khwábídan. — (*to lie down*) دراز شدن diráz shudan, غسییدن khwábídan, غسییدن khusbídan, آرام کردن áram kar-dan, استراحت نمودن istiráhat nimúdan, کپه کردن kappah kardan (*vulg.*) — (*with a woman*) همخوابی ham-khwábí shudan.

LIEGE (*sovereign*) پادشاه pádisháh, رعیت ra'iyat, ملک malk. — (*subject*) وفا کیش vafá-kísh.

LIEU, مقام, جا, عرص makám, 'ivaz, já.

LIEUTENANT, نائب ná'ib.

LIEUTENANT-COLONEL, سرهنگ sar-hang, سر کرده sar-kardah.

LIFE, زندگی زندagí, زندگی زندagání, زی zí, زیست zist, عمر 'umr, عیش hayát, جان ján, هستی hastí. — (*written narrative*) تذکره tazkarah, تاریخ ta'ríkh. — (*to restore to life*) احیا kardan. — (*life interest*) استمتاع istimta'.

LIFE-GUARDSMAN, همرباب ham-rikáb.

LIFELESS, بیجان bí-ján, مرده mur-dah.

LIFETIME, عمر 'umr, مدت حیات muddat-i-hayát.

To LIFT, بر داشتن bar - dáshtan, بالا کردن bálá kardan, بلند ساختن buland sákhtan. — (*a fallen person or animal*) بر خیزانیدن bar-khízánídan.

LIGAMENT, عضب 'asb.

LIGATURE, بند band, بست bast.

LIGHT (*subs.*), روشنی raushaní, نورانی raushaná'í, نور núr, نورانی núrání, نیر nayyir, تجلی tajallí, فروغ furúgh, ضیا ziyá, جلاوه jilvah, روشن (adj.) shu'á. — (*munavvar*, منور pur-núr, شمع munír. — (*candle, &c.*) — (*not sham'*, چراغ chirágh. — (*not heavy*) خفیف subuk, کمیندán (to bring to light) bi-maidán ávardan, کشف

کردن kashf kardan, ظاهر ساختن zá-hir sákhtan.—(as colour) واز váz, آبکی ábakí.

To LIGHT, روشن کردن raushan kardan, سوزانیدن afrúkh-tan, سوزانیدن átish kardan.

To LIGHTEN (*flash*), درخشیدن dirakhshídan, جهیدن jihídan.—(lessen the weight) تخفیف نمودن takhfíf nimúdan.

LIGHT-FINGERED, دراز دزد.

LIGHT-FOOTED, سبکپا subuk-pá.

LIGHT-HEADED, سبکسار subuk-sár.

LIGHT-HEADEDNESS, سبکساری subuk-sárí.

LIGHT-HEARTED, دل آزاده ázádah-díl.

LIGHT-HOUSE, منارت manárat (*pl.* منار manávir, فانوس fánús, فانار fanár).

LIGHTLY, سبک سارانه áhistah, سبک subuk-sáránah.

LIGHTNESS, سبکی subukí, خففت khiffat.

LIGHTNING, برق bark, صاعقه sá'ikah, درخش dirakhsh, یلدرم yildiram.

LIGHTS (*of the body*), شش shush.

LIGNEOUS, چوبین chúbín.

LIKE, همچون chún, چو chú, همچون ham-chún, چنان chunán (generally pronounced chinán), بکردار bi-kirdár, بسان bi-sán, مانند mánand, مثل misl, محکم hukm.—(in composition) سا sá,

آسا ásá, سار sár, وار vár, واش vash, سان sán, آشام ásham.—(adjective) موافق barábar, یکسان yak-sán, همتا muváfik, مطابق mutábik, همتا ham-tá, مشابه mushábih, همانا hamáná, مانند mánand, مثل misl, مماثل mumásil, معادل mu'ádil.

To LIKE, پسندیدن pasandídan, دوست میل داشتن dúst dáshtan, میل mail dáshtan.

LIKELIHOOD, معقول ma'kúlat, احتمال ihtimál.

LIKELY (*probable*), محتمل muhtamal, اغلب aghlab, معتقول ma'kúl, گویا gúyá.

To LIKEN, برابر ساختن barábar

sákhtan, موافق ساختن muváfik sákhtan, همتا ساختن ham-tá sákhtan.—(compare) مقابله نمودن mukábalah nimúdan, تشبیه tashbíh kardan, بر آورد کردن bar-ávard kardan.

LIKENESS (*portrait*), شبیه shabíh, تصویر tasvír, شكل shakl (*pl.* اشكال ashkál).—(resemblance) برابری barábarí, تمثيل tamsíl, مثال misál, تشبیه tashbíh, مشابه mushábahah, شبه shibh, موافق muváfíkat, نمایش shabáhat, محكم máyish, حكم hukm.

LIKEWISE, هم ham, نیز níz, ایضا aizan.

LIKING, میل mail.

LILAC, گل یاس yás-i-kabúd, گل gul-i-yás.—(colour) ارغوان argHAVÁN.

LILY, زنبق zambak, سوسن súsan, —(large white lily) گل کل gul-i-maryam.—(water lily) نیلوفر nái-lúfar, آب آبú.—(small blue spring lily) آبلچی ílchí-i-súsan.—(Japan lily) زنبق خم زاپونی zam-bak-i-tukhm-i-zhápúní.

LIME, عصاره uzv (*pl.* عصا a'zá), هلو shilv (*pl.* اشلا ashlá), جز تن juz-itan.

To LIMB, بریدن burídan or burrídan.

LIME, آهك áhak.—(fine plaster) آهك gach.—(quick-lime) آهك áhak-i-khám, نوره núrah.—(bird-lime) کشمشك كارلی kishmishk-i-kávalí, دق dakk.—(fruit) لیمو límú.—(sweet lime) بکرتی bakru, í.

LIME-KILN, کوره کچی kúrah-i-gach-pazí.

LIME-WATER, آب آهك áb-i-áhak.

LIMIT, vide BOUNDS.

To LIMIT, محدود داشتن mahdúd dáshtan.

LIMITATION, حصر hasr, حد hadd.

LIMITED, محدود mahdúd.—(to be limited) محدود ماندن mahdúd mánand.

LIMITROPHE, متلاقی mutalákí.

To LIMN, کشیدن kashídan, تصویر کردن tasvír kardan, انگاهتن angásh-tan.

LIMNER, vide PAINTER.

LIMP, نرم narm, لسم lasm. — (*in walking*), لنگی langí.

TO LIMP, لنگیدن langídan.

LIMPID, زلال zulál, ناپ náb.

LIMPIDITY, پاکی pákí, صافی sáfi.

LINE, سطر satar, خط khatt. — (*measuring line*) شاول shávuł, ریسمانکار rísmán-kár. (*Vide PLUMB-LINE.*)

— (*cord*) ریسمان rísmán, رشته rishtah. — (*of battle*) صف saff (*pl.* sufúf).

— (*of a composition*) دفتره fakarah. — (*of ships*) دسته dastah. — (*of railway*) رشته rish-tah. — (*lines on the face and hands*) حدود hudúd-i-barbiyah. — (*for writing*) سطر بندی satar - bandí. — (*for clothes*) رخت rakht.

LINEAGE, vide FAMILY, TRIBE.

LINEAL, همچینس ham-jins.

LINEAMENT, رخ rukh, چهره chihrah.

LINEN, کتان kattán, بز bazz. — (*fine linen*) کتان نازک kattán-názuk.

LINEN-DRAPER, پيله ور bazáz, باز bazáz.

TO LINGER, vide TO LOITER.

LINGUAL, لسانی lisání.

LINGUIST, زبان دان zabán-dán, زبان هناس zabán-shinás.

LINIMENT, مرهم marham.

LINING (*of a garment*), آستر ástur, بطانه batánah, آستر a.star.

LINK (*of a chain*) حلقه halkah. — (*torch*) مشعل mash'al.

TO LINK, پیوند داشتن paivand dáshtan.

LINKED with, منوط به manút bí.

LINSEED, تخم کتان tukhm-i-kattán, بزر bazrak.

LINSTOCK (*match*), فتيله fatilah, فاليتة falitah (*vulg.*).

LINT, فتيله kattán, فلتة fatilah.

LINTEL, عتبة atabah, آستانه ásitá-nah.

LION, شیر shír, اسد asad, ارسلان arslán, لیث lais, هیدر haidar, هیزر hizabr, غنضره ghazanfar, سبغ sabu, غنیرین gharín. — (*lioness*) ماده شیر shír-i-mádhah, لبوه labvah, اسده asadah. — (*lion's cub*) شیل shibl, شیر-bachah. — (*sea-lion*)

shír-i-bahr. — (*Order of the Lion and Sun*) شیر و خورشید nishán-i-shír u khurshid.

LIP, لب lab, شفه shifah.

LIQUID (*subs.*), آب áb, آبی ábí. — (*adj.*) مذاب muzáb, ذائب zá'ib, سیال sayyál.

TO LIQUIFY, گداختن gudákhtan.

LIQUOR (*fluid*), آب áb, ما má. — (*spirits*) عرق arak, شراب sharáb.

LIQUORICE, سرس sús, مهك mahk.

LISP, لکنت luknat.

TO LISP, بد تلفظ کردن bad-talaffuz kardan, لکنت کردن luknat kar-dan.

LIST (*catalogue*), تفصیل fihrist, تافسíl tafsíl, فرد siyáhah. — (*arena*) میدان maidán, معركة ma'ra-kah.

TO LIST (*heel over*), کج شدن kaj shudan, یک بری شدن yak-barí shudan (*Vide TO LISTEN.*)

TO LISTEN, گوش دادن gúsh dádán, مستمع بودن mustami' búdan, استماع کردن istimá' kardan. — (*in a bad sense*) تسمع نمودن tasammu' nimúdan.

LISTENER, مستمع mustami', سامع sámi'.

LISTLESS, غافل gháfil, سست sust.

LISTLESSLY, غفلتاً ghiflatan.

LISTLESSNESS, غفلت ghiflat, سستی susti.

LITANY, دعا du'á.

LITERAL, لفظی lafzí, اصلی aslí.

LITERALLY (*verbatim*), لفظاً laf-zan bi-lafz.

LITERARY, علم ahl-i-'ilm.

LITERATE, آدیب adíb.

LITERATURE, علم 'ilm, ادب adab.

LITHARGE, مرده سنگ murdah-sang, مردار سنگ murdár-sang.

LITHOGRAPHY, چاپ سنگی cháp-i-sangí.

LITHOTOMY, اخراج سنگ مثانه ikhráj-i-sang-i-masánah.

LITIGANT, مدعی mudda'í.

TO LITIGATE, منازعت نمودن muná-za'at nimúdan, خصومت نمودن khusúmat nimúdan.

LITIGATION, دعوی da'vá, قضیه kazí-

yah, خصومت munáza'at, نزاع
khusúmat, لجاج lajáj, نيزا'
nizá'.

LITIGIOUS, نزاع دوست nizá'-dúst,
لجاج lajáj, گلہ جو gilah-jú.

LITIGIOUSNESS, گلہ جو gilah-júí,
لجاج lajájat.

LITTER (sedan), محمل mahmil.—
(for an elephant) هودج haudaj,
حودہ haudah.—(carried by mules)
تخت روان takht-i-raván.—(camel
panniers) کجابه kajávah.—(of
cubs, &c.) گروہ gurúh, مجموعه maj-
mú'ah.—(sweepings, rubbish) ادبار
idbár, اشغال ashkál, رشت rasht,
خاکروب khák - rubah.—(straw)
'alaf- ulang, علف الئک alaf-
ulang, پوش púsh, کاه káh.

To LITTER, تولید نمودن tauid nimú-
dan, زادن zádán, زایدn záidan.

LITTLE (in quantity), کم کم
kam, اندک andak, اندک andak,
کمزور khwurdah, ذره zarrah.—(small)
خرد khurd, کمزور kkwurd, کوچک kúchik,
صغیر saghír, کیه kih, کچہ páchah.—(a
little, some) قدری kadri, اندکی an-
dakí, کمزور khwurdah, جزوی juzví,
شتری shatrí.—(a little, short time)
قدری kadri, بکچندی yak-chandí,
اندکی andakí, زمان قلیل zamán-i-
kalíl.—(little by little) کم کم kam
kam, بتدریج raftah raftah, رفتہ رفتہ
bi-tadríj.—(too little) خیلی کم
khailí kam, پر کم pur kam.—(but
little) کمی kamí.—(ever so little)
اندک andak, ذره zarrah, شمه sham-
mah.

LITURGY, قداس kuddás.

LIVE, زنده zindah, حی hayy.

To LIVE (be alive), زیستن zístán,
زندگی zindah búdan, زندگی
zindagí nimúdan.—(pass
life) اوقات گذرانیدن aukát guzrá-
nidan, بسر بردن bi-sar burdan,
گذران کردن zindagání kardan.—
(gain a livelihood) گذران کردن
guzrán kardan, پیدا کردن
guzrán paidá kardan, معاش تحصیل
ma'ash tahsíl kardan.—
(dwell) ساکن بودن sákin búdan,
سکونت داشتن sukúnat dáshtan,

بوند búdan, منزل داشتن manzil
dáshtan.

LIVELIHOOD, روزی rúzí, معیشت
ma'íshat, مدد معاش madad-i-
ma'ash, مدار معاش madár-i-
ma'ash, گذران guzrán.

LIVELINESS, خوشطبعی khwush-tab'í.

LIVELONG, همه hamah, تمام tamám.

LIVELY (gay), جلف jilf, خوشطبع
khwush-tab'í.

LIVER, کبد kabid.—(liver
complaint) درد جگر dard-i-jigar,
سده جگر sudah-i-jigar.—(one who
lives) زنده zindah.—(a free-liver)
اهل صفا ahl-i-safá.

LIVERY, رخت لباس libás, رخت rahkt.

LIVERY-STABLE, اسطبل istabl.

LIVERY-STABLE KEEPER, چهار پا دار
chahár-pá-dár.

LIVID, زرد zard, سفید saffid.

LIVIDNESS, زردی zardí, سفیدی sa-
fidí.

LIVING (food, &c.), خوراک khwurák.
—(alive) زنده zindah, حی hayy.
(Vide LIVELIHOOD.)

LIZARD, چلیپاسه chalpásah.—(guana
lizard) موسمار súsmár, بزبچه buz-
majuh, بزبوش buz - dúsh.—
(speckled lizard) سام ابرص sám-m-
abras, ابرص abras.

Lo! اینک ínák, هان hán, هین hín.

LOAD, بار bár, حمل haml.—(load
of a camel) شتر وار shutur-vár,
بار شتر bár-i-shutur.—(of an ass)
خوار khar - vár, خلوar khal - vár
(vulg.).—(of a man) کوله بارچه
kúlah-bárchah, کوله kúlah.

To LOAD, بار کردن bár kardan, حمل
haml kardan.—(a gun) پر
کردن pur kardan.

LOADSTONE, سنگ آهنربا sang-i-
áhan-rubá, سنگ مقناطیس sang-
i-maknátís.

LOAF, نان nán, قرص kurs-i-
nán.

LOAM, خاک گل gil, خاک khál.

LOAMY, گلی gilí, خاکی khákí.

LOAN (of money, &c.), قرض karz,
وام vâm, دین bidih, دین dain.—
(of an article) عاریت 'áriyat,
استعاره isti'arah.—(commercial

term) سندات استقراض sanadát-istikráz.

To LOATHE, مكرره داشتن makrúh dáshtan, نفرت کردن nifrat kardan.

LOATHING, and LOATHSOMENESS, ابا ibá, اعراض iráz, نفرت nifrat, تنافر tanaffur, كراهيت karáhiyat.

LOATHSOME, زشت zisht, مكرره mak-rúh.

LOBBY, ايوان aiván, دالان dálán, تالار tálár, كفش كُن kafsh-kun.

LOBE (of the ear), نرمة گوش narimah-i-gúsh.

LOBSTER, خر چنگ kharr-chang, كله kallah-chang, پنج پايك panj-páyak, كرنجال karanjál, كلنجار kálanjár, سرگان saratán.

LOCAL, محلي mahallí, محليه mahal-liyah, مرقعي mauki'í. — (local government) حكومت محليه hukú-mat-i-mahalliyah.

LOCALITY, vide PLACE.

LOCALLY, از حيثيت makánan, محل az haisiyat-i-mahall.

To LOCATE, vide To PUT, To LAY. — (to locate oneself) جا گرفتن já giriftan.

LOCATION, مقام ikámat, اقامت ma-kám.

LOCH, درياچه daryáchah, غدر ghudar, برکه birkah.

LOCK, قفل kufí. — (of hair) حلقه hal-kah, تار turrah, جعد ja'd, تاب táh. — (at the sides of the head)

zulf. — (on the crown of the head) زلف zulf. — (on the crown of the head) كاكل kákul, هوشه shúshah. — (at the back of the head) گيس gís, گيسو gísú. — (on the forehead) چلپيا chalıpá. — (of a gun) چخماق chakhmák, چخماق chakhmák.

To LOCK, قفل را بند کردن kufírá band kardan, چفت کردن chift kardan. — (to put on a lock) قفل چسبانیدن kufí chasbándan.

LOCKER, صندوق sandúk.

LOCKET, زلف دان múí-dán, موی دان zulf-dán.

LOCK-JAW, لقوة lakvah.

LOCK-SMITH, قفل ساز kufí-sáz.

LOCOMOTION, ارتحال intikál, انتقال irtihál.

LOCOMOTIVE, لوکوموتيف lukúmútíf (eur.).

LOCUST, ملع malakh, ميگ maig. — (ravages of locusts) ملع غوري malakh-khwurí.

LODGE, خانه khánah, مكان makán.

To LODGE (abide), منزل داشتن manzil dáshtan. — (to lodge a person) منزل دادن manzil dádan.

LODGER, كرايه چی kiráyah-chí.

LODGING, منزل manzil, خانه khánah, مارا mává, بود باش búd-básh.

LOFT, بالا khánah.

LOFTY, vide HIGH, EXALTED, PROUD.

LOG, كند kundah, تنه tanah.

LOGARITHMS, نسبت انساب ansál, شمار اعداد متناسبه shimár-i-a'dád-i-mutanásabah.

LOGGERHEAD, بيوقرف ahmak, احمق bí-vukúf.

LOGIC, منطقی mantik. — (terms of logic) اصطلاحات منطقيه istiláhát-i-mantikiyah.

LOGICAL, منطقی mantakí.

LOGICIAN, منطقی mantikí, اهل منطقی ahl-i-mantik.

LOGWOOD, بقم bakm.

LOIN, كمر kamar, صلب sulb, ميان miyan.

To LOITER, درنگ کردن dirang kardan, دیري نمودن díri nimúdan, عقب افتادن 'akab uftádan.

LOITERER, عقب روان 'akab-raván. — (bad character) نابكار ná-bi-kár.

To LOLL, سستی کردن sustí kardan, آرام کردن áram kardan.

LONELINESS, vide SOLITUDE.

LONELY, تنها tanhá, منفرد munfarid, واحد váhid, مجرد mujarrad.

LONG, دراز diráz, طول túl, طويل tavíl, مدید madíd, کشیده kashí-dah, بلند buland. — (how long? till when?) تا کی tá kai, تا چند tá chand, تا كجا tá kujá. — (long ago)

مدتي muddatí, دیر باز dír-báz, از قدیم الايام az kadimu-l-ayyám, مدتي muddatí-i-madíd pish az ín. — (the long and

short of it) کلیات سخن kullíyát-i-sukhun.—(to be long, time), بطول bi-túl anjámídan.

To LONG, خواهش کردن khwáhish kardan, میل نمودن mail nimúdan.

LONGANIMITY, وقار vakár, صبر sabr, تحمل tahammul.

LONGING (desire), خواهش khwáhish, آرزمندی arzú-mandí, میل mail, اشتیاق ishtiyák.—(of women in child-bed) آرمه ármah:

LONGITUDE, درجه طول darajah-i-túl.

LONGITUDINAL, بطویل bi-tavíl.

LONGSUFFERING, صبر sabr, تحمل tahammul.

LOOK, نگاه nigáh, نظر nazár.—(appearance) ظهور zuhúr, صورت surat, اشكال ashkál, پیدایش paidá'ish.—(interj.) اینك inak, هان hán, همین hín, ده dah.

To LOOK, نگرستن nigrístan, دیدن dídan, نگاه nazar kardan, نگاه nigáh kardan, مشاهده musháhadah kardan.—(seem) نمودن nimúdan, پدید آمدن padíd ámadan, ظاهر شدن záhir shudan, معلوم شدن ma'lúm shudan. (Vide To INSPECT, To SEARCH, To EXPECT.)—(to look after) مواظبت muvázabat nimúdan.—(to look into, i.e. overlook) بسمت بودن bi-samt búdan.

LOOM, کارگاه kár - gah, جولاهة júláh-khánah.

To LOOM, نمودن nimúdan, ظاهر شدن záhir shudan, پدید آمدن padíd ámadan.

LOOP, حلقه halkah, مادگی mádagí.—(loop-holed) مشقوب maskúb.

LOOSE (unbound), گشاده gushádah, محلول mahlúl, نا بسته ná-bastah, باز báz, ول wál, (vulg.).—(slack, not tight) سست sust, گشاده gúshádah, فراخ firákh, هل shul, نا lak.—(not firm) لك lak, نا ná-muhkam.—(hanging down) فرورفته furú - hishtah, آویخته ávíkhtah, ول شده vil-shudah (vulg.).—(unconnected) نا

na-paivastah, مربوط ná-marbút, نا مقرر ná-makrún.—(as leaves of a book, &c., unstitched) ورآمده var-ámadah.—(to hang loose) هیلدن hilídan.—(to be loose, unbound, free) باز شدن báz shudan, ول شدن vil shudan, رها شدن rihá shudan.—(infirm, shakey) لك شدن lakídan, لك lak shudan, نا محكم ná-muhkam búdan.

To LOOSE, گشادن gushádan, كشودن gushúdan, باز کردن báz kardan, حل کردن hall kardan.—(let go) رها کردن rihá kardan, ول کردن vil kardan, خلاص کردن khalás kardan, گذاشتن guzáshstan.

LOOSELY, بطور گواهده bí-taur-i-gushádah.

LOOSENESS, گشادگی gushádagí, نا فرو ná-bastagí, سستی sustí, ناپيوستگى furú-hishtagí, نا ná-paivastagí.—(medical term) ايشال ishál, جريان jiryán-i-shikm, زحير zahír.

To LOP, بریدن burídan, or burrídan.

LOQUACIOUS, مقوال mikvál, پر گو pur-gú.

LOQUACITY, پرگوئی pur-gú, í.

LORD, امير amír, مير mír, خان khán, beg, والى vâlí, مولى maulá, آغا ághá, آقا áká, سيد sayyid, خاوند khudávand, خداوند khávand, حضرت hazrat.—(God) خدا khudá, الله allah, رب rabb, حق hakk.—(O Lord!) يا رب yá-rabb.—(House of Lords) مجلس اعيان majlis-i-'a'yán.

LORDLINESS, مغرورى magh-rúrí, كبر kibr.

LOEDLY, متكبر mutakabbir, مغرور maghrúr.

LORE, دانش dánish, علم 'ilm.

To LOSE, گم کردن gum kardan, ضايع زافى záfí kardan, فوت نمودن faut nimúdan, مفقود کردن mafkúd kardan.—(squander or throw away) باختن bákhtan, بار باد دادن bar bád dádan, تلف کردن talaf kardan.—(sustain loss) خسارت كشيدين khasá-

rat kashídan, نقصان یافتن nuksán yáftan, زیان بردن ziyán burdan.— (as a watch) کند کار کردن kund kár kardan.— (soldiers in battle) تلفات تلف دادن talafát dádan, تلف شدن talaf shudan.

LOSER, زیان کار ziyán-kár, خاسر khasír, زیاده خسارت zádé khasárat-zadah.

Less, نقص ziyán, نقص nuksán, گزند khasárat, تلف talaf, گزند gazand, تلف talaf, تلف faut.— (military term) تلفات talafát.— (at a loss) متحیر mutahayyir.

LOST, گم gum, مفقود mafkú.— (to be lost) هدرن gum shudan, غایب gháib, هدرن gháib shudan, فوت faut, هدرن zái' shudan, فوت faut shudan.

LOT (chance or stake), قرعه kur'ah, دای dáv. (Vide PART, SHARE).— (to cast lots) قرعه انداختن kur'ah andákhtan.

LOTE (tree), کنار kunár, نبق nabk, سدر sidr.

LOTION, اغتسال ightisál, دوا dáv.

LOTTERY, بخت قرعه kur'ah-bakht.

LOTUS (water-lily), نیلوفر nailúfar, لیلوپر lailúpar, ابو abú.

LOUD, بلند buland.

LOUDLY, با بلندى bá-bulandí.

LOUDNESS, بلندى bulandí.

LOUNGE (plage), جای تفریح jái-itá'ayyush.

To LOUNGE, تفریح شدن tambal shudan, تفریح نمودن tambalí nimúdan.

LOUSE, شپش shipish, قمل kaml. (larvæ of lice) ریشک rishk.

LOUSY, شپش shipishú, داری shi-pish-dár.

LOUT, بی ادبی bí-adabí.

LOUTISH, بی ادب bí-adab.

LOVABLE, دل چسب dil-chasb.

LOVE, عشق 'ishk, محبت mahabbat, ودا hubb, ودا ma-vaddat, مهر míhr, دوستی dústí, یاری yá'í, میلان mailán, الفت ulfat, صاب sibáb, هوا havá, عاشق 'ashik búdan, دوست داشتن mahabbat dáshtan,

عزیز dúst dáshtan, دوست داشتن dúst dáshtan, عزیز mail dáshtan, میل داشتن mail dáshtan, مایل بودن má'il búdan, مغرم بودن mughrám búdan.

LOVE-APPLE (tomata), پاتشگاه pá-tishgáh, بادبجان bádínján-i-farangi.

LOVE-LIES-BLEEDING (flower), زلف zulf-i-'arúsán.

LOVELINESS, دلربایی dil-firíbí, لطف lutf, جمال jamál.

LOVELY, مرغوب marghúb, مطبوع matbú', محبوب mahbúb.

LOVE-SICK, مجنون majnún, هوریده shurídah, هیدا shaidá.

LOVEE, عاشق 'ashik, حبیب habíb, هوادار havá-dár, محبوب muhibb, عاشق و معشوقه 'ashik va ma'shúkah, عشاق 'ushák, حبیب و محبوب habíb va mahbúb, یاران yáran.

LOVING-CUP, رطل ritl-i-girán.

Low, پست past, نشیب nishíb, زیر zír, فرو furú, پایین pá'in, درمن dúman. (Vide MEAN).— (adv. آهسته áhistah. — (low ground) زمین منهدر zamín-i-munhadar, زمین پست zamín-i-past.— (low in price) کم kam, بها kam-buhá, نازل názil.

To Low, باندن báng zadan.

To LOWER, پست کردن past kardan.— (colours) خوابانیدن khwábánídan.— (one's head) سر بریز انداختن sar bi-zír andákhtan.

LOWLINESS, فرو تنی furú-taní, مسکینی miskíní, خشوع khushú', انکسار inkisár, تواضع tavá'zu', خضوع khuzú', کفر kú-chikí.

LOWLY, فروتن furú-tan, مسکین miskín, متواضع ghari'b, غریب ghari'b, ذلیل vázíl.

LOWNESS, پستی pastí.

Low-SPIRITED, دل مرده murdah-dil, دل تنگ dil-tang.

LOYAL, مخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah, صادق sádik.

LOYALTY, مصافقت musáfát, صادق sádikí, وطن پرستی vatan-parastí.

LOZENGE, کرس kurs.
 LUBBER, غافل gháfil, مست sust.
 To LUBRICATE, چرب کردن charb kardan.
 LUCERNE (grass), یونجه yúnjah.
 LUCID, صاف sáf.
 LUCIDNESS, عافی sáfí.
 LUCIFER (match), کبریت kibrít.
 LUCK, vide FORTUNE, DESTINY.—
 (good luck) نیک بختی nk-bakhtí,
 بختیاری nk-akhtarí, خوش نصیبی khwush-nasíbí, اقبال ikbál, طالع táli, نجاح nijáh.—(bad luck) بد بختی bad-bakhtí, نحوس کام-bakhtí, نحوسat nubusat.
 LUCKILY, بخت بیار bi-yár-i-bakht.
 LUCKLESS, کم بخت kam - bakht, بیبخت bí-bakht.
 LUCKY, بختیار bakht-yár, خوشنصیب khwush-nasíb, نیک اختر nk-akhtar, نیکبخت ník-bakht, سعید sa'íd, فرخ farrukh, کامران kámran, اقبالمند ikbál-mand, خجسته khu-jastah, میمون maimún.
 LUCRATIVE, سودمند súd-mand, نافع náfi, مفید mufíd.
 LUCRE, فائده fá'idah, سود súd, حاصل hásil, صرفه sarfah, کسب kish or kash, نفع naf', مکسب muksab, انتفاع intifá', منفعت manfa'at.
 To LUCUBRATE, بخت کردن bi-shab mihnát kardan.
 LUCUBRATION, محنت شب mihnát-i-shab.
 LUDICROUS, با خنده bá-khandah, مضحك muzhik.
 LUDICROUSLY, باخنده bá-khandah.
 To LUG, کشیدن kashídan.
 LUGGAGE, اسباب asbáb, بارها bárhá, بانه bñnah.
 LUGUBRIOUS, vide SAD.
 LUKEWARM, شیر گرم shír-garm, نیم گرم ním-garm, ملول malúl.
 LUKEWARMNESS, برودت burúdat, فتور futúr.
 LULL, آرام áram.
 To LULL, آرام گرفتن áram giriftan.—
 (to lull to sleep) خوابانیدن khwábánídan.

LUMBER-ROOM, پستو pastú, میان میان-i-páy.
 LUMINOUS, روشن raushan, درخشنده dirakhshandah, زیاده ziyá-dár.
 LUMP, کنده kundah, تکه tikkah, لخته lakhtah, مضغه muzghah.—
 (caused by the bite of an insect) لك luk, برآمدگی bar-ámadagí.
 LUMPY, دار کنده kundah-dár, لخته lakhtah-dár.
 LUNACY, دیوانگی dívánagí, جنون junún, خبط khabt.
 LUNAR, قمری kamaarí.
 LUNATIC, دیوانه dívánah, مجنون maj-nún.
 LUNCH, عصرانه 'asránah.—(to take lunch) صرف عصرانه sarf-i-'asránah nimúdan.
 LUNG, شش shush, ریه ri,yah, ریه ri,yáh.
 LUPINE, ترمس tirinus, مصری bákilah-i-misrí.
 LURE, طعمه tu'mah, دانه dánah, چینه chinah.
 To LURE, اغوا نمودن ighvá nimúdan, جذب نمودن firíftan, فرشتن jazb nimúdan.
 LURID, تیره tírah, مظلم muzlim.
 To LURK, پنهان شدن panhán shudan, کمین کردن kamín kardan, متواری nihúftah shudan, نهفته شدن mutavará bídan.
 LURKER, کمین گر kamín-gar.
 LURKING-PLACE, کمین گاه kamín-gáh.
 LUSCIOUS, لذیذ lazíz, دار mazah-dár, شیرین nushín, نوشین shírín.
 LUSCIOUSNESS, لذت lazzat, شیرینی shíríní.
 LUST, مستی mastí, شهوت shahvat, هوا havá, هوس havas, فسق fisk, نفس nafs, نفس اماره nafs-i-i-amúrah, طمع tama', آرزوی نفسانی árzú,i-i-nafsání.
 LUSTFUL, مست mast, پرست shahvat-parast.—(covetous) طامع támi', طمعگار tama'-kár, مند árzú-mand, حریص harís, لایم la'im, دانع dání, کنس kinis.
 LUSTINESS, قوت kúvat.
 LUSTRE, روشنی raushaní, روشنگی

- raushná,í, جلا jalá, جلوه jalvah,
رونق raunak, ضیا ziyá, تاب táb,
شعاع shu'ú, نصارت nazárat.—(of a
sword, &c.) آب áb.
LUSTY, با قوت bá-kúvat.
LUTE, لوت, عود úd, بربا barbat.
LUTHERAN, لوتران lútarán (eur.).
LUTIST, لوت ساز, عود avvád, بربا barbat-
sáz.
LUXURIANCE, افراط ifrá, كثرات kas-
rat, وفرت vafrat.
LUXURIANT (abundant), وافر váfir,
كثير maufúr, فراوان faráván, كثير
kasír.
LUXURIES, آذوقه ázúkah.
LUXURIOUS, خوش نفسانی nafsání, خوش
- عاش khwush-guzrán, عیش ay-
yash.
LUXURY, عیش 'aish, عشرت 'ishrat,
عروش گذرانی 'ayyáshí, عیشی
khwush-guzrání.
LYING, دروغ گو durúgh-gú, كذب
kizb-ániz.
LYING-IN (woman), زچه záchah,
زچه zachah, زجه zajah.
LYMPH, ماده آبله mádah-i-ábilah.
LYNX, سیاه گوش vashk, سیاه siyáh-
gúsh.
LYRE, عود úd.
LYRICAL, بربطی barbatí.
LYRIST, لوت ساز, عود avvád, بربا barbat-
sáz.

M.

- MACADAMISED, چخته pakhtah.
MACARONI, رشته rishtah.
MACE (spice), پوست جوز púst-i-janz,
بسیاسه bisbasah, برباز bizbáz.—
(metal club) گرز gurz, طوطی túpuz,
گوپال tupuz, چماق chumák, گوپال
gúpál.—(staff of gold or silver)
عصا 'asá, چماق chumák.
MACE-BEARER, چماق دار chumák-
dár, گرز دار gurz-dár.
To MACERATE (steep), آغشته
ághushtan, آغاریدن ágháridan.—
(to make lean) لاغر ساختن lághir
sákhtan.
MACERATION, آغشتهگی ághushtagí.
To MACHINATE, حيله نمودن hilah
nimúdan.
MACHINATION, حيله hilah, مكيدہ
makidáh, مكر makr.
MACHINE, آلت alat, منجنيق man-
janík.
MACHINERY, اسبابی asbábí.
MACHINIST, آلت کار alat-kár.
MAD, دیوانه dívánah, مجنون maj-
nún, دلی dillí, جنونی junúní.—
(fascinated or distracted) مجنون
majnún, هوریده shúridah, آفته
áluftah, مشغوف mashghúf, شیدا
- shaidá, شیفته shíftah, بیخود bí-
khwud, جنونی junúní.
MADAM, خانم khamam, بانو bánú.
MADCAP, دیوانه dívánah.
To MADDEN, دیوانه ساختن dívánah
sákhtan, مجنون ساختن majnún
sákhtan.
MADDER (a dye), روناس rúnas.
MAD-HOUSE, تیمار خانه tímár-khá-
nah.
MADLY, دیوانه وار dívánah-vár.
MADNESS, دیوانگی dívánagí, جنون
junún, عجب khabt.
MADMAN, دیوانه dívánah.
MAGAZINE, مخزن makhzan, خزانہ
khizánah, خزینہ khizínah, خزان
ambár, گنجینه ganjínah, حاصل
hasil.—(of powder) خانه باروت
bárút-khánah, کور خانه kúr - khá-
nah.—(of arms) سلاح خانه siláh-
khánah, جبه خانه jabbah-khánah,
کور خانه kúr-khánah.—(pamphlet)
رساله risálah.
MAGEOT, کرم kirm.
MAGGOTY, کرم خوردہ kirm-khwurdah.
MAGIAN (fire-worshipper), معجوسی
majúsí, آتش پرست átish-parast,
مغ mugh, کبر gabr, گور gaur, ذر

ázur-kísh, زردشتی zardushtí, زندیق zandík. — (*the Magi or Guebres, fire-worshippers*) مجوس majús, مغان mughán, گبران gab-rán, اهل آتشپرست ahl-i-átish-parast, گوران gaurán. — (*Magian priest*) موبد múbid. — (*fire temple*) کُنَشْت átish-kadah, کُنَشْت kunisht. — (*Magian cemetery*) دَعْمَة dakhmah. — (*religion of the Magi*) دین مجوسیت majúsiyat, دین زردشت dín-i-zardusht. — (*sacred writings of the Magi*) زند zand. زنده دساتیر zandávastá, زندارستا — (*Magian belt or girdle*) زَنار zun-nár.

MAGIC, جادو jádú, سحر sihr, جادوگری jádú-garí.

MAGICAL, افسونی afsúní.

MAGICIAN, ساحر jádú-gar, گر سحر sahhár, جادوگرمان jádú-mán.

MAGISM, مجوسیه majúsiyah.

MAGISTRATE, حاکم hákim, مابط zábit.

MAGNANIMITY, جوانمردی javán-mardí, همت himmat.

MAGNANIMOUS, جوانمرد javán-mard, بلند همت buland-himmat.

MAGNESIA, جواهر تباخیر jauhar-i-tabá-shír, مغنسیا maghnísiyá (eur.), مانگان مانگان manganíz (eur.).

MAGNET, سنگ آهنربا sang-i-áhan-rubá, سنگ مقناطیسی sang-i-mak-nátís.

MAGNETIC, مقناطیسی maknátísí.

MAGNETISM, مغناطیسیه maghnátí-siyah (eur.).

MAGNIFIC and MAGNIFICENT, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, جلیل jalíl, شگرف shigarf.

MAGNIFICENCE, لطافت latáfat, نزاکت nazákat, رونق raunak, جلالت jalálat.

To MAGNIFY, بزرگ کردن buzurg kardan. — (*honour*) ممتاز کردن mumtáz kardan, مشرف ساختن musharraf sákhtan.

MAGNIFYING GLASS, vide GLASS.

MAGNITUDE, جسامت buzurgí, جسامت jasámat. — (*importance*) قدر kadr,

مُضَایَاق muzáyakah, لازمات lázimat, مهمی masraf, گرانی girání, مهمی muhammí.

MAGPIE, چرک kalágh-i-jarrak, کلاغ زاعی kalágh-i-jikú, کلاغ زاعی kalágh-i-zághí, آلا تَرَهه alá-kur-ghah.

MAHOGANY, ماهون mághún (eur.).

MAHOMEDAN, اسلامی islámí, مهمدی muhammadi, اهل اسلام ahl-i-islám. (Vide MUSULMAN.)

MAID, vide VIRGIN, SLAVE-GIRL.

MAIDENHOOD, vide VIRGINITY.

MAIL, زره zirah, جوشن jaushan, سلاح siláh, دره jabbah, چه dir'. — (*post*) داک dák (hind.).

To MAIM, زخمی کردن zakhmí kardan, چلولاق نمودن chulák nimú-dan.

MAIMED, چلولاق chulák, چلای chulák, ساق sakat, زخمی zakhmí, افلیج iflíj.

MAIN, اول avval. — (*sea*) دریا daryá.

MAINLY, اکثر aksar.

To MAINTAIN, vide To ASSEET, To DEFEND, To KEEP. — (*support*) پَرورَدَن parvardan, پَرورَش کردن parvarish kardan.

MAINTENANCE, vide SUBSISTENCE.

MAIZE (*Indian corn*), ذرت zurrat, ذرت کلاک zurrat-i-ballál, ذرت زurrat-i-kalák. — (*stalk of maize*) چوب ذرت chúb-i-zurrat. — (*head of corn*) سر ذرت sar-i-zurrat, خوهه khúsbah-i-zurrat.

MAJESTIC, با وقار bá-vakár.

MAJESTY, سلطنت sultanat, جلالت jalálat, حضرت hazrat. — (*Your Majesty!*) کِبْلَہ عالم kiblah-i-'álam, جهان پناه jahán-panáh. — (*Her Majesty*) علما حضرت 'ulyá hazrat. — (*His Majesty*) اَعلَا حضرت 'alá hazrat.

MAJOR, یاور yávar.

MAJOR-DOMO, قهرمان kahramán.

MAJORITY, اکثر aksar, اغلب aghlab. — (*Parliamentary term*) طرف اغلب taraf-i-aghlab.

To MAKE, ساختن sákhtan, کردن kardan. — (*create*) آفریدن áfiridan, خلق کردن khalk kardan. — (*prod-*

dings, &c.) درست کردن *durust kardan*. — (*cause to become*) گردانیدن *gardánidan*. — (*make it up*) جمع کردن *sulh kardan*. — (*make over*) محول کردن *muhavval kardan*. — (*make up an account*) جمع کردن *jam' kardan*.

MAKER, سازنده *kunandah*, *sá-zandah*. — (*Creator*) خالق *khálik*, خالق *khallák*, آفریننده *áfirinandah*, آفریدگار *áfirídagár*, مانع *sáni'*, مكن *mukavvin*.

MALACHITE, ملخیت *malakhít* (*eur.*).

MALADY, مرض *marz*, بیماری *bímári*, علت *tíllat*, درد *dard*.

MAL A PROPOS, بی محل *bí-mahall*, بی جا *bí-já*, بی وقت *bí-vakt*.

MALARIA, بخار *bukhár*.

MALE, نر *nar*, مذکر *muzakkar*, ذكر *zakar* (*pl.* ذكور *zúkúr*), نرینه *narínah*, مردانه *mardánah*.

MALEDICTION, لعنت *la'nat*, نفرین *nafrín*, سب *sabb*.

MALEFACTOR, گناه کار *gunáh-kár*, آثم *asim*, مجرم *mujrim*.

MALEVOLENCE, بد اندیشی *bad-andishí*, بد خواهی *bad-khwáhí*, بد نهادی *bad-nihádí*.

MALEVOLENT, شریر *sharír*, بد نهاد *bad-nihád*, بد اندیش *bad-andish*, بد ذات *bad-khwáh*, بد عوآه *zát*.

MALICE, بد خواهی *bad-khwáhí*, بد اندیش *bad-andish*, کینه *kín*, کینه *kínah*, حقد *hikd*, بغض *bughz*, عداوت *'adavat*, شر *sharr*, شرار *sharar*, حیث *khubs*.

MALICIOUS and MALIGNANT, *vide* MALEVOLENT.

MALIGN, هلاهل *haláhal*, قاتل *kátíl*, مهلك *muhlik*.

TO MALIGN, هتك عرض کردن *hatk-i-'irz kardan*.

MALLEABLE, نرم *darm*.

MALLET, کلخ کوپ *kulúkh-kúb*. — (*of iron*) توقمق *túkmák*, توقمق *túkmak*, توقمق *túkhmak*.

MALLOWS (*plant*), خبازی *khabbázi*, نال کلاغ *nán-i-kalágh*, توله *túlah*, عطمی کوچک *khatmí-i-kúchik*.

MALVERSATION, غل *ghill*, غلول *ghulúl*.

MAMMA, مادر *mádar*, ماما *mámá*.

MAMMOTH, ماموت *mámút* (*eur.*).

MAN (*mankind*), بنی آدم *baní-ádam*, انسان *insán*, ناس *nás*, بشر *bashar*, حیوان ناطق *jins-i-bashar*, حیوان *haiván-i-nátik*. — (*human male*) آدم *ádam*, مرد *mard*, مردم *mardum*, نفر *nafar*, شخص *shakhs*. — (*piece, at chess, draughts, &c.*) مهره *muhrah*. — (*man - o' - war, ship*) کشتی *jaház-i-jangí*, چهار جنگی *kashí-i-jang*, چهار حربی *ja-ház-i-harbí*, منوار *manvár* (*eur.*).

MANACLED, بسته زنجیر *bastah-i-zanjír*.

MANACLES (*fetters*), دست بند *dast-band*, غل *ghull*, زنجیر *zanjír*.

TO MANAGE, کار گذاری نمودن *kár-guzárá nimúdan*, اجرایی کار کردن *ijrá, f-i-kár kardan*, سر براهی نمودن *sar-bi-ráhi nimúdan*.

MANAGEMENT, کار گذاری *kár-guzárá*, سر براهی *nazárat*, تدبیر *tadbír*, سر براهی *sar-bi-ráhi*.

MANAGER, پیشکار *pish - kár*, ناظر *názir*, سر برآه *sar-kár*, سر برآه *sar-bi-ráh*. — (*body of managers*) اداره *idárah*.

MANDATE, حکم *hukm*, فرمان *fírmán*, امر *fírmá.ish*, امر *amr*.

MANDRAKE, مردم گیاه *mardum-giyáh*, یبرج الصنم *yabruju-'s-sanam*. [A fabulous plant, the root of which is said to resemble a man; and to which many wonderful properties are attributed.] — (*mandrake of Scripture, a small wild gourd, having a sweet smell, supposed to be the plant alluded to in Genesis xxx. 14*) دستنبو *das-tambú*.

MANE (*of a horse*), یال *yál*, معرنة *ma'rafah*.

MANED, یال دار *yál-dár*.

MANES, غول *ghúl*, عفریت *'ifrít*.

MANFUL, شجاع *shujá'*, بهادر *bahá-dur*, دلیر *dílir*, رشید *rashíd*.

MANFULLY, دلیرانه *díliránah*, بهادرانه *baháduránah*.

MANGE, کر gar, جرب jarab.
MANGEL-WURZEL, چکندر chukundur,
چوندر chúndar (vulg.).

MANGER, آخر ákhur, آخور ákhwur,
معلف ma'laf.

TO MANGLE, دریدن darídan.

MANGO (Indian fruit), انبه ambah.

MANGY, جر بان gar-gín, جار jar-bán.

MANHOOD, رجولیت rajúlíyat.—
(puberty) بلوغ bulúghat, هباب
shaháb. (Vide COURAGE, RESO-
LUTION.)

MANIA, عشق 'ishk, سودا saudá.

MANIAC, مجنون majnún, دیوانه dí-
vánah.

MANIFEST, هویدار huvaidár, پدید
padíd, آشکار áshkár, آشكاره áshká-
rah, عیان 'iyán, پیدا paidá,
پیدا mubín.—(nautical
term) قول kaul.

TO MANIFEST, نمودن nimúdan, اظهار
izhár nimúdan.

MANIFESTATION, اظهار izhár, توضیح
tauzih, پیدایش paidá, ish, بیان
bayán.

MANIFESTLY, بالمرأه bi-'s-saráhat,
مراحتاً saráhatan, واضحاً vázihan.

MANIFESTO, اظهار نامه izhár-námah.

MANIFOLD, عدیده 'adíd, عدید adídah,
مستوفی mustaufi, متکثر muta-
kásir.

MANIKIN, مردمک mardumak.

MANKIND, vide MAN.

MANLINESS, مردانگی mardánagi,
مردی mardí, مردمی mardumí.
(Vide BOLDNESS.)

MANLY, جوانمرد javán-mard, مردانه
mardánah.

MANNA, من mann.—(the drug)
ترخبین shír-khisht, هیر خشت
taranjubín.—(of the tamarisk)
گز انگبین gaz-angubín.—(a sili-
cious substance found in the bam-
boo) طباهیر tabáshír.

MANNER, وجه taur, طرز tarah, وجه
vajh, طریق tarík, منوال minvál,
رسم rasm, وثیره vatirah, وضع vaz',
سبیل ravish, طرز tarz, راه ráh, سبیل
sabil, ضابطه sulúk, سلك sulk,
دستور dastúr, گونه gúnah, نهاد

nihád, نما namat, درایت diráyat,
قسم ká'idah, قاعدة uslúb, أسلوب
kism.—(in like manner) اینچنین
ín-chunín, هكذا hákazá.—(after
the manner) بسان bi-sán.

MANNERLY, خوش اخلاق khwush-
akhlák, تهذیب اخلاق tahzib-akh-
lák.

MANNERS, رسوم rusúm, آداب ádáb,
قواعد siyar, سیر akhlák, اخلاق
ká'idah.—(good manners) تهذیب
tahzib-akhlák, اخلاق پسندیده
akhlák-i-pasandidah, خوش اخلاق
khwush-akhlák.

MANŒUVRE, منوره manúrah (eur.).

MANSION, عمارت 'imárat.

MANSLAUGHTER, قتل katl.

MANTEL-PIECE, طاق ták.

MANTLE, ردا ridá, غامیه gháshiyah.

MANUAL, دستی dastí.—(pamphlet)
رساله risálah.

MANUFACTORY, کارخانه kár-khánah.

MANUFACTURE, عمل 'amal, صنعت
san'at.—(thing made) مال mál.

TO MANUFACTURE, کردن معمول ma'-
múl kardan, ساختن sákhtan.

MANUFACTURER, سازگار sání', کاریگر
kárí-gar.

MANUMISSION (of slaves), عتاق
iták, اعتاق tahrír, تحریر 'iták.

TO MANUMIT, کردن عتاق iták kar-
dan.

MANURE, روهه rishvah, کود kúd.—
(carrier of manure) کود کش kúd-
kash, گابره gábirah.

TO MANURE, دادن کود kúd dádan,
روهه روهه dádan.

MANUSCRIPT, دستخط dast - khat,
نویشته nivishtah, قلمی kalamí.

MANY, بسیار bisyar, فراوان faráván,
کثیر kasír, خیلی khaílí, بسی basí,
وفا vafí, جزیل jazíl, موفور maufúr,
متعدد muta'addid, 'adid, عدید
shigarf, انبوه ambúh.—
(how many?) چند chand,
چندین chan-dín, (so many) چندان
chandan, آنقدر án-kadr, (as many
as) چندانکه chandan, چندین bi-kadr.—
(twice as many) دو چند dú-chand, مضاعف

muza'af, مضاعف muzá'af, دو مقابله
dú-mukábalah, دو گانه dú-gá-
nah, صد بار دو مساری.—(one
hundred times as many) صد چندان
sad-chandán. — (many-coloured)
gún-á-gún, رنگارنگ rang-
á-rang. — (many times) بارها
bárhá.

MAP, نقشه nakshah. — (staff map)
nakshah-i-arkán, نقشه ارکان حرب
i-harb.

MAPLE (wood), سارمه sármah, چیت
chít.

To MAR, vide To SPOIL.

MARAUDER, غارت گر ghárat-gar, تاراج
táráj-gar, حمله آور hamlah-
ávar.

MARBLE, رخام marmar, رُخام rukhám.

MARCH (of an army, &c.), کوچ kúch,
ارتحال rihlat, رحیل rahíl, ارتحال
irtihál, سفر safar, سیر sair, نهضت
nuhzat. — (forced march) الغار
ilghár, یلغار yalghár. — (month)
ázar, آذار ázar, مارت márt.

To MARCH, کوچیدن kúchídan, کوچ
kúch کردن kardan, رحلت
rihlat کردن.

MARCHES (frontiers or boundary),
سرحد dahanah, مرز marz, سرحد
sar-hadd, سنور sunúr. — (Lord of
the Marches) مرزبان marzbán.

MARCHIONESS, بانو bání.

MARE, مادیان mádiyán, ماده
asb-i-mádah.

MARGIN, vide BOUNDS, BORDER. —
(on the page of a book, &c.) حاشیه
háshiyah. — (marginal lines) جدول
jadval. — (having marginal lines
or notes) جدولی muhashshá, جدول
jadval کرده شده shudah.

MARIGOLD, همیشه بهار hamíshah-
bahár. — (African marigold) گل
gul-i-ja'farí.

MARINE, دریائی bahrí, بحری bahrí.
— (naval force), بحری kushún
i-bahrí. — (Minister of
Marine) وزیر بحری vazír-i-babri-
yah.

MARINER, جاهر jáshú, ملاح malláh.

MARINETTE, بازیچه báziychah, لعبه
la'bah.

MARITAL, هوهی shauharí.

MARITIME, بحری bahrí, دریائی dar-
yá'í.

MARJORAM, مرزنجوش marzanjúsh.

MARK, علامت, نشان nishán, 'álamat,
نشان nishán, سراج surágh, اسار, اثر
asar. — (on cattle, &c.) داغ dágh.
— (target) هدف hadaf, نشانه nishá-
nah. — (to leave a mark) تاثیر نمودن
ta'sir nimúdan. — (to hit the
mark) نشانه خوردن nishánah
khwurdan. — (to miss the mark)
نشان نمودن nishánah na-khwur-
dan.

To MARK, نشان کردن nishán kardan,
نشان دادن nishán dádan.

MARKET, بازار bázár, سوق súk, چهار
súk, چار سوق chahar-sú, —
(for slaves or cattle) نخاس nakhás.
— (for cloth, &c.) بازارستان baz-
zázistán. — (vegetable market) بازار
bázár-i-sabzi-furúsh. —
(market-price) نرخ nirkh, قیمت
kaimat-i-muta'árif.

To MARKET, بازار نمودن bázár nimú-
dan.

MARKETABLE, رائج الوقت rá'iju-'l-
vakt.

MARPLOT, برهم زن bar-ham-zan,
مفتن muftin.

MARQUIS, امیر amír.

MARRIAGE, عروسی arúsí, تاهل ta'ahl,
زواج izdiváj, زواج zi-
váj. — (temporary) متعه mut'ah,
عقد síghah. — (ceremony) 'akd,
عروسی arúsí. — (written
contract) کتبه kabálah, عقد
'akd-námah. — (feast) سر súr,
عیش 'aish. — (portion) کابین kábin,
مهر mahr, مدای sídák.
— (prop'rtty which the bride brings
with her) جهیز jahíz, چهار jaház.

MARRIAGEABLE, بالغ báligh.

MARRIED (man), منکوح mankúh,
متاهل muta'ahhil, زن زج zauj,
منکوحه khánah-dár. — (woman)
زن مزوجه zaujah, زن مزوجه zan-i-muzavvajah.

MARROW, مغز maghz, مع mukhkh.

To MARRY (as a man), زن گرفتن zan
giriftan, تاهل ساختن ta'ahhlul

sákhtan, تاهل اختيار کردن ta, ahhl
ikhtiyár kardan, عروسی کردن
'arúsi kardan, بزنی گرفتن bi-zani
giriştan, نکاح نمودن nikáh nimú-
dan, زن کردن zan kardan, تزویج
تزوئج کردن tazvíj kardan.—(as a wo-
man), تزویج tazvíj kardan,
نکاح shauhar kardan, نکاح
nikáh nimúdan.—(to join
a couple in matrimony) عقد نکاح
عقد 'akd-i-nikáh bastan.—(to
give in marriage) بزنی دادن bi-
zaní dádan, مقاربت نمودن muká-
rabat nimúdan.

MARS (the planet), مریخ mirríkh,
بهرام bahram, سپهر pahlaván-
i-sipíhr.

MARSH, خلاب khaláb, وحل vahál,
مشیلہ mashílah, مرز marz.

MARSHAL, صف آرا saff-árá.

TO MARSHAL, صف آراستن saff árás-
tan.

MARSHY, مشیلہ mashílah-var,
مرزی marzí.

MART, صراف sarraf-khánah,
دار تجارتخانه tijarat-khánah,
دار المعامله daru-'l-mu'ámalah.

MARTEN (weasel), سمور sammúr.

MARTIAL, دلیر jang-jú, جنگجو
shujá'.

MARTIN, پرستک parastuk, پرستوک
parastúk.

MARTINGALE, زیر بند zír-band, پیش
بند písh-band.

MARTYR, شهید shahíd (pl. شهدا shu-
hadá).

MARTYRDOM, شهادت shahádat.—
(place of martyrdom) مشهد
mashhad.—(to suffer martyrdom)
شهادت یافتن shahádat yáftan.

MARVEL, تعجب ta'ajjub, عجب
'ajab. (Vide MIRACLE).

MAVELLOUS, عجیب 'ajab, عجب
'ajfb.

MARVELLOUSLY, عجیباً 'ajfban.

MARVEL-OF-PERU (jalap - flower),
لاله عباسی lálah-i-'abbási.

MASCULINE, vide MALE.—(gender)
مذكر muzakkar.

TO MASH, کوبیدن kúbídan, بخش کردن

pakhsh kardan, له کردن lih kar-
dan.

MASK (vizor), برقع burka.—(play)
مسخره maskharah.

MASON (stone-cutter), سنگ تراش
sang-tirásh.—(builder) بنا banná,
معمار mi'már.—(chief mason,
architect) معمار باشی mi'már-báshí,
استاد بنا ustád-hanná.—(mason's
rule) سه گوش gúnyá, کوش sih-
gúsh.

MASONRY, معماری mi'márí.

MASS (heap), انبار ámbár,
توده túdah, کپه kuppah.—(agglomeration)
جماعت jamá'at, اجتماع ijtimá',
مجموع majma', جمله jumla, جمعی
jumlagi.—(Church Service), قداس
kuddás.

TO MASS, جمع آوری jam'-ávarí
kardan, جمع کردن jam' kardan.

MASSACRE, مقاتله mukátalah, قتل
katl-i-'ámm, غزوه khún-rizí,
اعدام kushtár, اعدام i'dám.

TO MASSACRE, قتل نمودن katl nimú-
dan, کشتن kushtan, نموده
mukátalah nimúdan, اعدام نمودن
i'dám nimúdan.

MASSIVE, ضخیم zakhím, بزرگ bu-
zurg.

MASSIVENESS, ضخامت zakhámat,
بزرگی buzurgí.

MAST, دگل dagal, دگل دکل dagal
dúl (hind.).—(to set up or ship a
mast) دگل را سبب کردن dagalrá
sukub kardan.—(to strike or un-
ship a mast) دگل را غرر کردن da-
galrá khazar kardan.

MASTER, آغا ághá, آقا áká, صاحب
sáhib, مولی khudávand, خاداند
maulá, خاوند khávand.—(owner)
مالك málik, صاحب sáhib.—(chief
workman or teacher) استاد ustád,
اوستاد ustád.—(of a school)
معلم mu'allim, آخوند ákhwund,
آخون ákhwun, ملا مکتبی mullá-i-mak-
tabí.

TO MASTER, غالب آمدن ghálib áma-
dan, گشاده شدن gushádan.—(to master
a subject) بر مطلب دست یافتن bar
matlab dast yáftan.

MASTERLY, بنظر bí-nazír.

MASTER-PIECE, کار استاد kár-i-ustád.

MASTERY, غلبت fath, غلبات ghalabat.

TO MASTICATE, خائیدن khá'idan, جاتیدن já'idan, جاریدن jávidan, خاسیدن khasídan.

MASTICATION, خائیدگی khá'idagí, خاسیدگی khasídagí.

MASTICH (gum), مصطکا mastiká, ساقز sákiz, سکز sakkiz.—(tree) بن bann.

MASTIFF, سگ sag, کلب kalb.

MASTUPRATION, جلق jalk.

MAT, بوریا búryá, حصیر hasír, بساط bisát.

MATCH (equal, rival), حریف haríf, خصم khashm, طرف مقابل taraf-i-mukábil, زوج musáví, زوژ zauj, نظیر nazír, برابر barábar.—(pair) ham-tá, جفت juft, زوج zauj.—(marriage) عروسی 'arúsi.—(of a gun, &c.) فتیله fatilah.—(lucifer) شمعچه sham'chah, کبریت kibrít.

—(matchlock) vide GUN.—(matchlockman) vide MUSKETEER.—(slow-match) ماهتابی máhtábí.

TO MATCH, برابر شدن barábar shudan.

MATCHLESS, بی نظیر bí-nazír.

MATE (husband or wife), زوج zauj.—(of a ship) معلم mu'allim.

MATERIAL, مجسم mujassam.—(cloth, &c.), قماش kumásh.

MATERIALITY, جسمانیت jismáníyat, جسمیت jismíyat.

MATERIALLY, در اصل dar asl.

MATERIALS, اسباب asbáb, لوازمه lavázimah, سامان sámán, سرجام saranjám.

MATERNAL, مادران mádarán.

MATERNITY, امومت umúmat.

MATHEMATICIAN, مهندس muhandis, ریاضیت شناس riyáziyat-shinás.

MATHEMATICS, ریاضی 'ilm-i-riyází, ریاضیات riyáziyat.

MATRICIDE, مادر کشی mádar-kushí.

MATRIMONIAL, نکاحی nikáhí, زوجی zaují.

MATRIMONY, vide MARRIAGE.

MATRIX, رحم rihm, مشیمه mashi-mah, زهدان zihdán.

MATRON, خانم khánam, بانو bánú.

MATRONLY, خانم khánam-var, بانو bánú-var.

MATTER, vide AFFAIR, IMPORTANCE.—(of a sore) ریم rím.—(what is the matter?) چه شد chih shud.—(no matter) عیب ندارد 'aib-na-darád, حرفی نیست harfí níst.

MATTOCK, تیشه tishah, کلند kuland, کلنگ kulang.

MATRESS, دوشک dúshbak, توشک túshak.—(spring-matress) دوشک dúshak-i-fanári.

MATURE, کامل kánil, رس ras.

TO MATURE, کامل شدن kánil shudan, رسیدن rasídan.

MATURELY, کاملاً kánilan.

MATURITY (persons), بلوغ bulúgh.—(things) بلوغیت bulúghíyat, کمال kamál, رسیدگی rasídagí.

MATUTINAL, بامدادی bámdádí.

MAUDLIN, نیم مست ním-mast.

TO MAUL, زدن zadan, کوفتن kúftan.

MAUND (weight of seven pounds and a half), من man, من تبریزی man-i-tabrizí.—(royal, fifteen pounds) من شاهی man-i-sháhí.

MAUSOLEUM, مقبره makbarah, مزار mazár, ضريح zaríh.—(of a saint)

مزار rausah, درگاه dargah, مزار mazár, امامزاده imám-zádah.

MAW, چینه دان chínah-dán.

MAWKISH, بد مزه bad-mazah.

MAXIM, مسئله mas'alah, مثل masul, مقوله makúlah.

MAY (month), آیار áyár, مایس máis.

MAY BE, شاید sháyad.

MAYOR, عین 'ain, کلانتر kalántar.

MAZE, تفریح hairáni, تفکر tafakkur, طریق andíshah.—(place) طریق tarík (pl. طریق atruk).

ME, من man, مرا mará.

MEAD, چمن chaman, مرغزار margh-zár.

MEADOW, چمن chaman, چمنزار cha-man-zár, چراگاه chará-gáh, مرتع marta', مرغزار margh-zár, علفزار 'alaf-zár, مغاز sahrú, مغاز magház, جلگه julgah.

MEAGER, لاغر zabún, لاغر lághir, حقیر hakir.

MEAGERNESS, لاغری zabúní, زبونی lághirí.

MEAL, آرد árd, دقیقí dakík.—
(coarse meal or bruised grain)
بلغور bulghúr, پلكو palkú (vulgy).—
(a repast, food) خوراکی khwurákí,
طعام ta'ám, تغذیه taghziyah.—(to
take a meal) نمودن تغذی taghazzí
nimúdan.

MEALY, آرد سا árd-sá.

MEAN (vile), فرومایه kamíuah, کمینه
furú - máyah, پست past, خوار
khwár, پوچ púch, دون dún, دنی
daní, ذلیل zalíl, رذیل razíl, حقیر
hakír.—(middle) واسطه vásitah,
متوسط mutavassít.

To MEAN (purpose), قصد کردن kasd
kardan.

MEANING, معنی ma'ní, فحوا fahvá,
مطلب matlab.

MEANNESS, شکلی siflagí, دونی dúní,
کمیگی kamínagí.

MEANS, وسیله vásitah, وسیله vasílah,
سبب موجب mújib, سبب
sabab, رابطه rábitah, علت 'illat,
وجه vajah, باعث bá'is, اصل asl,
توسط mauris, وساطت vasátat, توسط
tavassut.—(by all means) هر وجه
bi-har vajah, هر صورت bi-har súrát.
—(by no means) هیچ وجه bi-hích
vajah, اصلاً aslan, هرگز نه hargiz-nah,
(by means of, through the agency of)
حاشا háshá va kallá.—(by
means of, through the agency of)
از az va-
sílah.

MEANWHILE, vide WHILST.—(in
the meanwhile) در این بین dar in
bain.

MEASLES, سرخک surkhak.

MEASURE, پیمایش paimáyish, میزان
mízán, قیاس kıyás, اندازه andázah.
—(vessel for measuring) پیمانه
paimánah, مقیاس mikyás, معیار
mi'yár, کیل kail, وزن vaznah.—
(rod or stick) نی پیمایش nai-i-
paimáyish.—(line) شاول shávil,
رسمانکار rísmán-kár.—(gramma-
tical term) بحر میزان mízán, بحر bahr.
—(proceeding) تدبیر tadbír, امر
amr, کار kár.—(beyond measure)
از حد ziyádah az hadd.—

(good measure), وزن تمام vazn-i-
tamám, وزن درست vazn-i-durust.
—(measure of length) مقیاس طول
mikyás-i-túl.—(measure of quan-
tity) مقیاس کیل mikyás-i-kail.—
(superficial measure) سطح
mikyás-i-sath.

To MEASURE, پیمودن paimúdan,
پیمایش paimáyish kardan,
ذرع کردن zar' kardan.—(land)
مساحت misáhat kardan.—
(ascertain size or depth) اندازه گرفتن
andázah giriftan, قد گرفتن kadd
giriftan.

MEASURELESS, بی انتها bí-intihá, بی
حساب bí-hisáb.

MEASUREMENT, پیمایش paimáyish,
مساحت misáhat.

MEASURER, پیمای paimá.

MEAT, گوشت gúshít.

MECHANIC, کاریگر pishah-var, کارگر
kárí-gar, صانع sání, کسی kasbí.—
(mechanical powers) قوای منجنیق
kuvá, i-i-manjaník.—(lever) اهرم
ahrum.—(wheel) چرخ charkh, دولاب
dúláb.—(pulley) غرغه ghargha-
rah.—(inclined plane) شیبدار
takhtah-i-nishíb-dár, بسیط مائل
basít-i-má'il, مائل saffah-i-
má'il.—(wedge) آخی akhí, گاره
gávah, گازه gavvah, گاز gáz.—
(screw) پیچ pích.

MECHANICS, علم منجنیق 'ilm-i-
manjaník.

MEDAL, مدال madál (eur.).

MEDALLION, سکه sikkah.—(face)
روی rúi.—(reverse) پشت pusht.

MEDALLIST, ساز مدال madál-sáz.

To MEDDLE, دست زدن dast zadan,
پس و پیش کردن pas va pish kar-
dan.

MEDDLER, فزول fuzúl.

To MEDIATE, توسط کردن tavassut
kardan, وساطت vasátat ni-
múdan.

MEDIATION, وساطت vasátat, شفاعت
shifá'at, توسط tavassut, میانجی
mubáyanat.

MEDIATOR, شفیع shafí', واسطه vási-
tah.—(arbitrator) حکم hakam,

مصالح munsif، واسطه vāsītah، صلح muslih، میاندار miyān-dār.
MEDICAL، طبی tabbī.
MEDICINAL، جهت دوا jihat-i davá-sází.
MEDICINE، علاج 'ilāj، معالجه mu'álajah، دوا davá، درمان darmán.— (the science) طب tibb، طبابت tabábat.— (drug) دوا davá، دارو dárú.
MEDIOCRITY، وساطه vasátah، اوسط úsat.
TO MEDITATE، فکر کردن fikr kardan، تصور نمودن tasavvur nimúdan، اندیشه کردن andīshah kardan.
MEDITATION، فکر fikr، تفکر tafakkur، تامل tilávat، غور ghaur، تصور tasavvur، تأمل murákabah، مراقبه ammūl، اندیشه andīshah.
MEDITATIVE، متفکر mutafakkir، متأمل muta'ammil.
MEDIUM، واسطه vāsītah، توسط tavasut.
MEDJIDIE (Order of)، نشان مجیدیه nishán-i-majdíyah.
MEDLAR، ازگیل azgíl، ازگل azgil، کونوس kúnús.
MEDLEY، مخلوط makhlút، آمیزش ámízish.
MEED، بهره bahrah.
MEEK، حلیم halím، سلیم salím، ملائم mulá'im، نرم narm.
MEEKNESS، حلم hilm، ملائمت múlá-yamat، لطف lutf، نرمی narmí.
MEET، لائق lá'ik، واجب vájib، روا ravá، مناسب munásib، سزا sazá، سازázár، هاسته sháyistah، هاستن sháyistan.— (to be meet) لازم lázim. — (to be meet) هاستن sháyistan، بودن lá'ik búdan، بکار خوردن bi - kár khwurdan، بایستن báyistan، ساز کار sház-kár shudan.
TO MEET، ملاقات mulákát kardan، دو چار شدن dú-chár shudan، بر خوردن bar-khwurdan.— (go forth to meet) استقبال کردن istikbál kardan، پیشرواز کردن pīsh-váz kardan.
MEETING، مجلس majlis، جماعت jamá'at، مجمع majma'، انجمن anjuman.— (encounter) ملاقات mulákát، وصال vasál.

MEETNESS، هاستگی sháyistagí، ساز ساز-karí.
MEGRIM، درد سر dard-i-sar، مداع sudá'.
MELANCHOLIC, vide SAD.
MELANCHOLY (hypochondria)، ملنچولیه malankhúlíyah، سودا saudá.— (as a sad tale, &c.) سهمگین sahmgin، جگر سوز jigar-súz، دل خراش díl-khírásh.
MELANGE، مخلوط makhlút.
MELÉE، ناور návard.
TO MELIORATE، بهتر کردن bihtar kardan، خوبتر کردن khúbtar kardan.
MELIORATION، بهتری bihtarí.
MELLIFEROUS، شهد آميز shahd-ámíz.
MELLIFLOUS، شیرین shírín.
MELLOW (ripe)، رس ras، رسیده rasí-dah.— (soft) نرم narm، ملائم mulá'im.
MELLOWNESS (ripeness)، رسیدگی rasídagí.— (softness) نرمی narmí، ملائمت mulá'yamat.
MELODIOUS، خوشنوا khwush - navá، خوش الحان khwush-alhán.
MELODIOUSNESS، خوشنواقی khwush-navá'í، خواهاوازی khwush-ávazí.
MELODY، سجع sajj، اسجاع asjjá'، نوا navá، نغمه naghmah.
MELON، خربوزه kharbúzah، خربو kharbuz.— (small musk lemon) گرمک garmak.— (unripe melon) کنبره kumbizáh، کربو karkú.— (water-melon) هندوانه hinduvánah، تربوزه tarbúzah، تربو tarbuz، قارپوز karpúz.— (melon-ground) فالیز fálíz، خربوزه زار kharbuzah-zár.
TO MELT، کداختن gudákhtan، آب حل شدن áb shudan، هال شدن hall shudan.— (causal) کداختن gudákhtan، کدازانیدن gudázánídan، آب حل کردن hall kardan، آب آب kardan.
MELTER، کدازنده gudázandah.
MEMBER, vide LIMB.— (fellow or partner) هم شریک sharík، هم hamshart، رفیق rafík، صاحب sáhib، هم عهد ham-ahd.— (of a corporation,

ۛc.) ۛفء ۛufv, ۛفء ۛnafar - i - 'ufv, ۛفء ۛajzá (used in plural).

MEMBERSHIP, ۛفء ۛuzviyat.

MEMBRANE, ۛفء ۛpardah.

MEMOIR, ۛفء ۛtazkirah, ۛفء ۛyád-dásht.

MEMORABLE, ۛفء ۛvajibu-'z-zikr.

MEMORANDUM, ۛفء ۛyád-dásht, ۛفء ۛtazkirah.

MEMORIAL, vide PETITION, KEEP-SAKE.

MEMORY, ۛفء ۛyád, ۛفء ۛhifz, ۛفء ۛhá-fiz, ۛفء ۛkhátir. — (to escape the memory) ۛفء ۛkhátir raftan. — (to retain in memory) ۛفء ۛyád داشتن.

MENACE, vide THREAT.

MENAGERIE, ۛفء ۛshír-khánah.

To MEND (repair, as buildings, &c.), ۛفء ۛmarammat kardan, ۛفء ۛta'mír kardan. — (stitch) ۛفء ۛrafv kardan, ۛفء ۛpaivand kardan. — (improve) ۛفء ۛisláh nimúdan, ۛفء ۛbih kardan, ۛفء ۛifákah nimúdan. — (broken articles) ۛفء ۛtaslîh kardan, ۛفء ۛmarammat kardan, ۛفء ۛdurust kardan.

MENDACIOUS, vide LYING.

MENDACITY, ۛفء ۛfirib, ۛفء ۛkhi-yánat, ۛفء ۛdurúgh-garî.

MENDER, ۛفء ۛmarammat-sáz, ۛفء ۛrafv-kun.

MENDICANT, ۛفء ۛgadâ, ۛفء ۛsâil, ۛفء ۛdar-bi-dar, ۛفء ۛfakír.

MENDICITY, ۛفء ۛgadâ'í, ۛفء ۛga-dâyah, ۛفء ۛfakírî.

MENIAL (sub.), ۛفء ۛnaukar, ۛفء ۛpîsh-khidmat. — (adj.) ۛفء ۛpast.

MENSES (awoman's monthly courses), ۛفء ۛhaiz, ۛفء ۛtums, ۛفء ۛ'uzr-i-mu'ayyan.

MENSTRUOUS (woman), ۛفء ۛhá-izah.

MENSURATION, ۛفء ۛ'ilm-i-misáhat.

MENTAL, ۛفء ۛkalbí, ۛفء ۛdilí.

MENTION, ۛفء ۛzikr, ۛفء ۛtazkirah,

ۛفء ۛyád, ۛفء ۛbáz-guí. — (favourable mention) ۛفء ۛzikr-i-jamíl, ۛفء ۛzikr-i-khair.

To MENTION, ۛفء ۛzikr kardan.

MENTIONED, ۛفء ۛmazkúr, ۛفء ۛmalfúz, ۛفء ۛmazbúr.

MERCANTILE, ۛفء ۛtijáratí.

MERCENARY, ۛفء ۛharís, ۛفء ۛta-ma'-kár, ۛفء ۛtámi', ۛفء ۛbakhíl, ۛفء ۛla'im, ۛفء ۛmumsik, ۛفء ۛkhasís. — (soldier) ۛفء ۛajír, ۛفء ۛmazdúr.

MERCER, ۛفء ۛbazzáz, ۛفء ۛpílah-var.

MERCHANDISE (trade), ۛفء ۛsau-dá-garí, ۛفء ۛtijárat, ۛفء ۛmat-jar, ۛفء ۛmu'amalah, ۛفء ۛdád u sitad, ۛفء ۛbai' va shirá, ۛفء ۛishtirá. — (thing for sale) ۛفء ۛfurúkhtaní, ۛفء ۛmál-i-furúsh. — (wares) ۛفء ۛajná's, ۛفء ۛtaukhwáh, ۛفء ۛmatú', ۛفء ۛmál, ۛفء ۛakmishah.

MERCHANT, ۛفء ۛbázargán, ۛفء ۛtá-jir, ۛفء ۛsaudá-gar, ۛفء ۛkhwá-jah (pl. ۛtujjár, ۛفء ۛasháb-i-tijárat).

MERCIFUL, ۛفء ۛrahím, ۛفء ۛrah-mán, ۛفء ۛámurzigár, ۛفء ۛshafík, ۛفء ۛkarím, ۛفء ۛra,uf.

MERCIFULLY, ۛفء ۛkarimánah.

MERCILESS, ۛفء ۛbí-rahm, ۛفء ۛbí-shafakat, ۛفء ۛsang-dil, ۛفء ۛbí-murúvat.

MERCURIAL, ۛفء ۛsímábí.

MERCURY (quicksilver), ۛفء ۛzíbak, ۛفء ۛjívah, ۛفء ۛsímáb. — (planet) ۛفء ۛutárid, ۛفء ۛtír, ۛفء ۛdabír. — (alloy of mercury and tin-foil, used for looking-glasses, &c.) ۛفء ۛkushtah-i-jívah, ۛفء ۛzíbak-i-kushtah.

MERCY, ۛفء ۛrahm, ۛفء ۛrahmat, ۛفء ۛmarhamat, ۛفء ۛshafa-kat, ۛفء ۛmuláyamat, ۛفء ۛrik-kat, ۛفء ۛnarm-dilí, ۛفء ۛra,fat. (Vide PARDON). — (to cry for mercy) ۛفء ۛámán ámán ávardan.

MERELY, ۛفء ۛfakát, ۛفء ۛmahz, ۛفء ۛva bas, ۛفء ۛtanhá.

MERIDIAN, ۛفء ۛzuhr, ۛفء ۛnis-

fu-'n-nahár, نیمروز ním - rúz.—
(circle) النهار خط نصف khatt-i-
nisfu-'n-nahár.

MERIDIONAL, جنوبی janúbí.

MERIT, قدر liyákat, قدر kadr,
فضیلت fazílat, سزاواری sazávarí.

To MERIT, سزاوار بودن sazávár
búdan, مستحق بودن mustahakk
búdan, لائق لائی lá'ik shudan,
سزیدن sazídán, واجب شدن vájib
shudan, مستوجب شدن mustaujib
shudan.

MERITORIOUS, سزاوار sazávar, مستحق
mustahakk, لائق lá'ik, واجب vájib,
مستوجب mustaujib.

MERMAID, بنت البحر bintu-'l-bahr.

MERELY, بخوبی bi-shadí, بشادی
bi-khwushí.

MERRIMENT, vide MIRTH.

MERRY, شاد shád, هادمان shádmán,
خوش khwush, دلخوش dil-khwush-
rahmd, خوش dil, خرم khurram,
فرحناك bahíj, دلشاد dil-shád, فرحناك
farah-nák, مشغوف mash'úf.

MERSION, غوطه ghútah.

MESH, شبکه shabakah.

MESS (repast), خوراکي khwurákí,
طعام ta'am, تغذیه taghziyah.—
(difficulty) مشکلی mushkilí, سختی
sakhti, دشواری dushvárí.—(stain)
آلودگی álúdagí, داغ dágh.

To MESS, خوردن طعام ta'am khwur-
dan, تغذیه خوردن taghziyah
khwurdan.—(stain) آلودن álúdan,
ملوث ná-pák kardan, نجس
mulavvas sákhtan, نجس
najs kardan.

MESSAGE, پیام payám, پیغام
ghám, رسالت rasálat.

MESSANGER, رسول rasúl, قاعد kásid,
پیامبر payám-bar, پیغمبر paigham-
bar, برید barid.—(mounted) چابار
chápár, چپر chapar, پیک paik.

MESSIAH, المسيح al-
masih, مسیح masíh.

MESSMATE, ندیم nadím.

MESSUAGE, خانه khánah, منزل man-
zil, دار dar, سرا sará, بیت bait.

METAL, فلز ma'daní, فلز filizz.
—(metalled road) پخته pakh-
tah.

METALLIC, فلزی filizzí, معدنی ma'-
daní, کانی kání.

To METAMORPHOSE, تغییر دادن ta-
ghayyur dádan.

METAMORPHOSIS, شكل تبدیل talb'díl-
i-shakl, نسخ maskh, نسخ naskh.

METAPHOR, استعاره isti'arah, کنایه
kináyah, مجاز majáz, مجازت
majázat.

METAPHORICAL, مجازی majází, کنایه
kináyah, آمیز kináyah-ámíẓ.

METAPHYSICS, الهیات iláhíyát, علم
الهی 'ilm-i-iláhí.

To METE, پیمودن paimúdan.

METEMPSYCHOSIS, تناسخ tanásukh.

—(in bad sense) تamasukh.

METEOR, هباب shaháb (pl. شهبان
shuhbán).

METEOROLOGICAL, هبابی shahábí.

METEOROLOGY, هباب شناسی shaháb-
shinásí.

METHINKS, گویا gúyá.

METHOD, vide MANNER.

METHODICAL, منظم muntazim.

METRE (measure of verse), میزان
mízán, بحر bahr.—(rhyme) قافیه
káfiyah, سجع saj.—(measure of
distance) متر matar (eur.).

METRICAL, منظوم mauzúm, موزون
mauzún.

METROPOLIS, دار السلطنه dárú-'s-
sultanat, دار الخلافه dárú-'l-
khiláfat, دار الحکومت dárú-'l-
hukúmat, پایتخت pái-i-takht,
مدینه محروسه madínah-i-mahrúсах,
تختگاه takht-gáh.

METROPOLITAN (ecclesiastical term),
مطران matrán.

METTLE, جان ján, حدت hiddat.

MEW, مو مو mau mau.

To MEW, مو مو کردن mau mau kar-
dan.

MIASMA, بخار bakhár.

MICROSCOPE, ذره بین zarrah-bín.

MID-DAY, vide MERIDIAN, Noon.

MIDDLE, میان miyán, میانه miyá-
nah, وسط vasat, قلب kalb, اثنا
asná, بطن batn.

MIDLING, متوسط mutavassit.

MID-NIGHT, نیمه شب nímah-shab,
نصف الیل ním-shab, نیم شب

MINATORY, تهدید tahdíd.

MINCE (stew), قیمه kímah.

TO MINCE, کردن قیمه kímah kardan.

MINCING STYLE, هیوه shívah.

MIND, خاطر zamír, خیال khátir, دل dil, عقل akl, قلب kalb, رای ra'í, فکر híkr, بال bál. — (interj.) ده dah.

TO MIND, ملتفت شدن multafit shudan. — (never mind) پیش مرو pish ma-rau, عیب ندارد 'aib na-dárad. — (to have a mind to) میل داشتن mail dáshtan.

MINDFUL, هوشیار húsh-yár, خبر دار khabar-dár.

MINDFULNESS, هوشیاری húsh-yarí, خبری khabar-darí.

MINDLESS, غافل gháfil, سست sust.

MINE, معدن ma'dan, كان kán. — (gold mine) معدن طلا ma'dan-i-tílá. — (salt - mine) معدن نمك ma'dan-i-namak. — (silver-mine) معدن نقره ma'dan-i-nukrah. — (dug passage) لغم نكبت nakb, laghum. — (belonging to me) مال من mál-i-man.

TO MINE, کندن kandan, نكبت nakb zadan.

MINER, معدنچی ma'dan - chí. — (sapper) لغمچی laghum-chí, نكابت nakáb, نكبتن nakb-zan.

MINERAL, كانی kání, معدنی ma'daní, جامد jamád. — (metal) فلز filizz.

MINERALOGIST, معدن شناس ma'dan-shinás.

MINERALOGY, علم معادن 'ilm-i-ma'ádin.

TO MINGLE, آمیختن amíkhtan, مخلوط ساختن sirishtan, سرشتن makhlút sákhtan.

TO MINISH, کم ساختن kam sákhtan.

MINISTER (of State), وزیر vazír, مدبر mudabbir, وكيل vakíl, دستور das-túr, دبیر mushír, مشیر dabír. — (an envoy or resident delegate) ایچی ilchí, وكيل vakíl, موكل mu-vakkal, بالیوز bályúz (eur.). — (Prime Minister) وزیر اعظم vazír-i-a'zam, اعتماد الدوله 'atimádu-'d-daulah. — (Second Minister) امین الدوله amínu-'d-daulah. — (Mi-

nisters of State) وزرا vuzará, ارکان اعیان دوله arkán-i-daulat, دولت a'yán-i-daulah, وکلاهی دولت vukalá, í-i-daulat, امنائی دولت umaná, í-i-daulat, مدبران مملکت mudabbirán-i-mamlakat, سلطنت auliya, í-i-sultanat. — (Minister of Foreign Affairs) وزیر امور خارجه vazír-i-umúr-i-khárijah, امیر دول خارجه amír-i-duval-i-khárijah. — (Minister of War) وزیر نظام vazír-i-nizám. — (Minister or chief Envoy from another State) وزیر مختار vazír-i-mukhtár.

MINISTERIAL, وزیری vazírí.

MINISTRATION, خدمت khidmat.

MINISTRY (office of Ministry), وزارت vazárat. — (Parliamentary term) vazárat-khánah. (Vide PRIEST, PRIESTHOOD.)

MINOR (petty), صغیر saghír, اصغر asghar, كه kih, كتهr kihtar, کم kam, کمتر kamtar. — (under age) صغیر السن kam - sinn, سن saghíru-'s-sinn, خورده سال khwurd-sál, نا بالغ ná-báligh. — (term of logic) صغری sughrá, تالی tálí.

MINORITY (being under age) خورده khwurd-sál, صغیر السن sughru-'s-sinn. — (Parliamentary term) طرف اقل taraf-i-akall.

MINSTREL, vide MUSICIAN. — (singer of ballads) خواننده khwánandah, قوال kavvál, عاشق 'ashik. [This latter term is applied to a class of wandering minstrels, who sing Turkish ballads.]

MINT (plant), پودینه púdínah, نعنای دار النرب na'ná. — (for coinage) دار ضرب dárú-'z-zarb, زرابخانه zarráb-khánah.

MINUS (in arithmetic), تفریق tafrík (as پنج تفریق شد panj tafrík-i-sih, five minus three).

MINUTE (of time), دقیقه dakíkah. — (memorandum) تسوید tasvíd. — (small) دقیقí dakik, رقیق rakík. — (in a minute) الآن al-án.

MINUTELY, دقیقاً há-dikkat, نفیر و علی التفضیل nakír va katmír, 'alá-'t-tafsíl.

MINUTIE, نکات nikát.

MINX, نازنین nâzanîn.

MIRACLE, کرامت karâmat, اعجوبه u'jûbah, آیت âyat.—(wrought by a prophet) معجزه mu'jizah.

MIRACULOUS, معجز نشان mu'jiz-nishân, عجیب 'ajîb.

MIRAGE (fallacious appearance of water) مراب sarâb, کوراب kûrâb, دالہ, vâlah.

MIRE, گل gil.

MIRROR, آینه â, inah, مرآت mirât. —(room inlaid with mirrors) آینه خانه â, inah- khânah.

MIRTH, دلخوشی khwushî, سرور khwushî, خرمی khurammî, سرور surûr, نشاط masarrat, مسرت nishât, انبساط imbisât, خادی shâdî, شادمانی shâdmânî, عشرت 'ishrat, فراخ farâh, بهجت bihjat, 'tana'um, فرح farah.

MIRTHFUL, شاد shâd, دلخوش dil-khwush, خرم khwush-dil, خرم khurram, بهیج bahîj, دلشاد dilshâd, فرحناک farah-nâk, مشعوف mash'ûf.

MIRY, گلدار gil-dâr.

MISADVENTURE, خطا khata', سهو sahv, بد بختی bad-bakhtî, بلا balâ.

MISANTHROPE and MISANTHROPIC, مزاج tursh-mizâj.

MISANTHROPY, تشر مزاجی tursh-mizâjî, سختی sakhtî, دشمنی du-rushtî.

MISAPPLIED, غیر محل ghair-i-mahall, بیجا bî-jâ, بی وجه bî-vajh, بی موقع bî-mauki.

To MISAPPLY, بر باد کردن bar bâd kardan, ضائع نمودن zâ'î nimûdan.

To MISAPPREHEND, بد فهمیدن bad fahmîdan.

MISAPPREHENSION, خطا khata', غلط ghalat.

To MISBEHAVE, بد رفتاری bad-raftârî nimûdan, بد سلوکی bad-sulûkî nimûdan.

MISBEHAVIOUR, بد رفتاری bad-raftârî, وضع bad-sulûkî, بی ساختگی bî-sâkhtagî, نا صواب vaz'-i-nâ-sazâ, بی ساختگی bî-sâkhtagî.

MISBELIEF, اعتقاد عدم 'adam-i-'itikad, بی اعتقادی bî-'itikadî, بی ایمانی bî-'imânî.

MISBELIEVER, کافر kâfir.

MISCARRIAGE (abortion), سقط حمل sukût-i-haml, اسقاط حمل iskât-i-haml, سقط حمل sakt-i-haml.

To MISCARRY, سقط نمودن sakat nimûdan.

MISCELLANEOUS, مختلف mukhtalif, متفرق mukhtalifah, متغیة muta-farrik, متنوع mutafarrikah, متنوع matanavvi', متنوعه mutanav-vi'ah.

MISCELLANY, اجتماع ijtimâ'.

MISCHANCE, خطا khata', سهو sahv, بلا âfat, بد بختی bad-bakhtî, بلا balâ.

MISCHIEF, شرارت sharârat, قباحت kabâhat.—(evil) قبح kubh, ضرر zarar, بدی badî.

MISCHIEVOUS, شریر sharîr, مضر muzirr, مفسد mufsid.

MISCONCEPTION, بد فهمی bad-fahmî.

MISCONDUCT, بد رفتاری bad-raftârî, وضع نا bad-sulûkî, بی ساختگی bî-sâkhtagî. — (crime) گناه gunâh, قصیر takfîr, قصور kusûr, جریمه jari-mah, جرم jurm.

MISCREANT, اوباش aubâsh.

MISDEED, بد کرداری bad-kirdârî.

MISDEMEANOUR, بد رفتاری bad-raftârî, وضع نا bad-sulûkî, بی ساختگی bî-sâkhtagî. — (crime) گناه gunâh, قصیر takfîr, قصور kusûr, جریمه jari-mah, جرم jurm.

MISER, محسوس mumsik, خجل bakhsh, طمعکار tama'-kâr, حریس khasîs, طماع tamamâ', کنس kinis.

MISERABLE, شکسته حال shikastah-hâl, پریشان حال parishân-hâl, مستمند mast-mand, مسکین mis-kîn, بیچاره bî-chârah, خوار khwâr, شکی shakî.— (to be miserable) رنجیدن ranjîdan, مبتلا شدن muhtalâ shudan.

MISERY, بیچارگی bî-châragî, خوارى khwârî, غرابی kharâbî, مسکنت maskanat, شقاوت shakâvat, در

هکسته حالی dar-mándagi, شکسته shikastah-hálí, فلاکت falákat.

MISFORTUNE, کم بختی áfat, کام-bakhtí, بد بختی bad-bakhtí, مشقت ma-shakkt, بلا balá, هفارت hádisah, شکست shakávat, سختی sakhtí, ناکبت nakbat, زمانت zamánat, هامت shámat, عا 'aná, غائله ghá'ilah, مصیبت musibat, فلاکت falákat.

MISHAP, کم بختی áfat, کام-bakhtí, بلا balá, آسیب áсіб.

To MISINFORM, دروغ گفتن durúgh guftan.

To MISLEAD, vide To PERVERT.

MISRULE, هراجه harj-marj, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.

MISS, خطا khata, عیب 'aib.—(girl) دختر dukhtar.

To MISS, خطا کردن khatá kardan.—(nearly get) بودن kam búdan.

MISSING, کم gum, مفقود mafkúd.—(to be missing, lost, or wanting) کم gum شدن gum shudan, غائب ghá'ib شدن mafkúd búdan, نا بود گردانیدن ná-búd gardánidan.

MISSION (embassy), سفارت sifárat, رسالت rasálat.—(Special Mission) مأموریت ma,múriyat-i-'um-dah.

MISSIONARY, کشیش kashish, قسيس kissis.

MISSIVE, خط khatt, مکتوب maktúb, نامه námah, مراسله murásalah, کاغذ ruk'ah, صحیفه sahífab, نوشته kághaz, مکاتبه mukátabah, نوشته nivishtah, تحریر tahrír.

MIST, درد dúd, غبار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, تۇمان túmán, میغ mígh.

MISTAKE, خطا ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, مغلت mazallat, خطا khibt, قصور kusúr, تقصیر taksír.—(by mistake) سهو sahv, نادانسته na-dánistah.

To MISTAKE, خطا کردن khatá kardan, غلط کردن ghalat kardan.—(to be mistaken) غلط کردن ghalat kardan.

MISTER, میرزا áká, آقا ághá, میرزا mírzá.

MISTLETOE, کاولی kávalí.

MISTRESS (lady), بیبی bíbí, بانو bání, مالکة málakah, خاتون khátún, خانم khánam, بیگم begam.—(chief lady of a harem) بانوی حرم bání, i - i - haram.—(sweetheart) معشوقه ma'shúkah, محبوبه mah-búbah, نگار nigár, جانان jánan, شاهد sháhid, جانی jání.—(tutoress) خاصگی khássagi, مدخوله madkhúlah, متعه mut'ah.

MISTRUST, بد گمانی bad-gumání.

To MISTRUST, (از) متردد بودن mutaraddid búdan (az).

MISTRUSTFUL, بد گمان bad-gumán, غلط بد ظن bad-zann.

MISTY, میغ دار pur-mih, میغ mígh-dár.

To MISUNDERSTAND, غلط دانستن ghalat dánistan, سهو sahv kardan.

MISUNDERSTANDING, غلط ghalat, خطا khatá.—(quarrel) نزاع nizá', منازعت munáza'at, قضیه kazíyah, جدال jidál, مجادله mujádalah, خجسته kharkhishah, لجاج lajáz, مباحثه mubáhasah, هلتاق shalták, ستیزه sitízah, هلوک shuluk (vulg.).

MITE (insect), کرم kirm.—(mity, as cheese, &c.) کرم زده kirm-zadah.—(small quantity) خورده khwurdah.

To MITIGATE, تخفیف نمودن takhffif nimúdan, آرام آرامیدن áramídan, آرام tasallí dádán, تسلی دادن.

MITIGATION, تخفیف takhffif, آرام áram, تسلی tasallí.

MITEE, امامه imámah, تاج táj.

MITTENS, دستانه dastánah.

To MIX, آمیختن ámikhtan, سرشتن sirishtan, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

MIXED, آمیخته ámikhtah, سرشته sirishtah, مخلوط makhlút, مرکب murakkab.—(to be mixed up with) مدخلیت داشته madkhalíyat dáshtan.

MIXTURE, امتزاج intizáj.—(composition) اجزا ajzá, اخلاط akhlát, ترکیب tarkíb.

MOAN, ناله nálah, آه áh, زار zár, اناں anán.

To MOAN, ناله کردن áh kardan, ناله نمودن nálah nimúdan.

MOAT, خندق khandak, گود gaud, چاله gaudál, حفرة hufrah, چاله chálah.

MOB, انبوه jamá'at, جمع jam', گروه ambún, هنگامه hang'ánah, غلبه gurúh, ملا ghalabah, هجوم búsh, ازدحام izdihám, هجوم hujúm.

MOBILE, متزلزل mutazalzil.

To MOCK, ریشخند کردن rish-khand kardan, استهزا کردن istihzá kardan.—(nimic) تقلید کردن taklíd kardan.

MOCKER, سخنه sukharah.

MOCKERY, سخنه khandah, مسخره sukhriyah, مسخره maskharah, استهزا istihzá, تضحك tazhík, مضحكه muzhikah, باردی bárdí, مزاح muzáh.

MODE, vide MANNER.—(à la mode) موافق طرز bi-vajh, موافق muváfik-i-tárz.

MODEL, نقشه nimúnah, نمونه nak-shah.

To MODEL, نقشه کردن nakshah kardan, نمونه نمودن nimúnah kardan.

MODERATE, مستوی mutadil, معتدل musta'áf.

To MODERATE, معتدل نمودن mu'tadil kardan, بعد اعتدال آوردن bi-hadd-i-i'tidál ávardan, کم شدن kam shudan.

MODERATION, اعتدال i'tidál, سويت savíyat.

MODERN, متاخر jadíd, نو nan, متاخر muta,akhhkhir, تازه tázah.—(people) متاخرين muta,akhhkhirín, زمان abná, í-i-zamán.

MODEST, عجل sharm-sár, عجل khijil, شرم رو mu,addab, شرم sharm-rú.

MODESTLY, با عجلت bá-hayá, با عجلت bá-khijálat.

MODESTY, شرم sharm, شرمساری sharm-sári, حجاب hayá, حجاب khijálat, آزرم ázarm, زراعت zaránat, وقار vakár.

MODIFICATION, تغییر ta'díl, تعديل taghyír.

To MODIFY, تعديل دادن ta'díl dádan, تغییر دادن taghyír dádan.

To MODULATE, نغمه کردن naghmah kardan.

MODULATION, نوا navá.

MODULATOR, مطرب mutrib, نغمه پرداز naghmah-pardáz.

MOIETY, نصف ním, نیم nímah, نصف nisf.

MOIRE ANTIQUE (silk), پرند pa-rand.

MOIST, نم nam, نمگین nam-gín, تر tar.

To MOISTEN, تر کردن tar kardan, نم کردن nam kardan.

MOISTURE, رطوبت rutúbat, تری tarí, نمی namí.

MOLASSES, حیره shírah.

MOLE (animal), موش کور músh-i-kúr.—(on the skin) کال کال kál, کالاف shámat.

MOLE-HILL, توده túdah.

To MOLEST, آزار ázardan, آزار آزار rasanídan, آزار رسانیدن ázár rasanídan, ضرر رسانیدن zarar rasanídan, ستم نمودن sitam nimúdan, خستن khashan.

MOLESTATION, آزار ázár, رنج ranj, اذیت ízá, اضطراب iztiráb, زحمت zah-mat, جفا jafá.

To MOLLIFY, ملایم نمودن muláyam nimúdan, نرم ساختن narm sákh-tan, آرامیدن آرامídan, تسلی دادن tasallí dádan, آرام آرام áram dádan.

MOLTEN, ذائب zá'ib.

MOMENT (of time), لمحہ dam, لمحہ lamhah, لحظه lahzah.—(importance) قدر kadr, مضافه muzáyakah, گرانی lázimat, مصرف masraf, لازمت girání, مهمی muhammí.

MOMENTARY, آنی aní, يك yak-dam.

MOMENTOUS, لازم lázim, مهم mu-himm, گران girán, خطیر khatír, عمده umdah.

MONARCH, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, کی kai.

MONARCHICAL, شاهى sultání, شاهی sháhí, خسروى khusraví.

MONARCHY, پادشاهى pádisháhí, پادشاهت padisháhát, ملك mulk, سلطنت mamlakat, سلطانát, دولت daulat.

MONASTERY, خانقاه khánkáh, دیر dair, بقعه buk'ah, کشیشخانه ka-shísh-khánah.

MONASTIC (life), زهد zuhd, رهبانىت ruhbaníyat.

MONASTICISM, رهبانىت ruhbaníyat, زاهدی záhidí.

MONDAY, دو شنبه dú-shambah.

MONEY, زر zar, پول púl, نقد nakd, مایه mayah, تنخواه tankhwáh, وجه vajh. — (ready cash) نقد nakd, پول púl-i-házir, نقد nakdínah. — (small money) خرده khurdah, پول púl-i-khurdah. — (bad money) زائف zá'if. — (paper money) قائمه káimah.

MONEY-CHANGER, مراف sarráf.

MONEYLESS, مفلس m uflis, تهی دست tuhí-dast.

MONEY-ORDER, برات barát.

MONGREL, دو رگه dú-ragah, دو نسله dú-naslah.

MONITION, پند pand, نصیحت nasí-hat, تدبیر tadbír, مصلحت masla-hat, وعظ va'z, اندرز anduraz, موعظه mau'izah.

MONITOR (head-boy in a class at school), خلیفه khalífah.

MONK (recluse), زاهد záhid, عابد 'ábid, گوشه نشین gúshah-nishín, ابدال abdál. — (Christian monk) قسيس kashish, راهب ráhib, حبیر hibr (pl. ahhár). kissís.

MONKEY, بوزینه búzinah, بوزنه búzi-nah, میمون maimún.

MONODY, مرثیه marsiyah.

MONOLOGUE, تنها گوئی tanhá-gú'í.

MONOPOLIST, محترک muhtakir.

MONOPOLY, انحصار inhisár.

MONOTHEIST, مرحد muvabhid.

MONOTONE, عدیل المقام 'adíl-u'-l-makám.

MONOTOUS, مکرر mukarrar.

MONOTONY, وضع مکرر tatrár, تکرار 'vaz'-i-mukarrar.

MONSIEUR, مسیو masíú (eur.), موسی músí (eur.).

MONSOON, موسم mausim (pl. مواسم mavásim).

MONSTER, عرق عادت khark-i-'ádat, عفریت 'ifrít.

MONSTROUS, غریب gharib, عجیب 'ajib, بزرگ buzurg, عظیم a'zím, جسیم jasim, کلفت kuluft.

MONTH, ماه mah, شهر shahr. — (every month) هر ماهه har máhah. — (first of the month) غرة ghurrah, سر ماه sar-i-máh. — (last of the month) آخر ماه ákhir-i-máh. — (this month) این ماه ín máh, ماه shahr-i-hál. — (last month) ماه قبل máh-i-guzashtah, ماه máh-i-kabl. — (next month) ماه آینده máh-i-áyandah, ماه mah-i-digar.

The Muhammadan months are lunar, and consist of twenty-nine and thirty days alternately. The whole year contains only three hundred and fifty-four days, and an intercalary day is added eleven times in the course of thirty years. The following are the names of the months, which do not correspond in any way with ours:—

1. محرم Muharram.
2. سفر Safar.
3. ربیع الاول Rabíu-'l-avval.
4. ربیع الثانی Rabíu-'s-sání, ربیع الآخر Rabíu-'l-ákhir.
5. جمادى الأولى Jumádáu-'l-úla.
6. جمادى الثانی Jumádáu-'s-sání, جمادى الآخر Jumádáu-'l-ákhir.
7. رجب Rajab.
8. شعبان Sha'bán.
9. رمضان Ramazán.
10. شوال Shavvál.
11. ذی قعد Zú-'l-ka'dah, ذی قعد Zí-ka'd.
12. ذی حج Zú-'l-hijjah, ذی حج Zí-hajj.

Thirty-two of our years are very nearly equal to thirty-three

Muhammadan years. Their era dates from the morning after the هجرة hijrah, or flight of the Prophet from Makkah to Madí-nah, that is, the 16th of July, A.D. 622. Every year begins earlier in the season than the preceding, so that a month occurring in summer in the present year, will, sixteen years afterwards, occur in winter.

The ancient Persian year is solar like ours, and consists of twelve months of thirty days each, five days being, moreover, added to complete the year, and a leap year occurring every four years, as with us. This year commences when the sun enters Aries, about the 21st of March, when the عيد نوروز 'id-i-nau-rúz ("New Year's festival") is held. This feast is still kept up, although the solar year has fallen into desuetude, and has been superseded by the above-mentioned lunar era, the Persians having changed their calendar with their religion.

1. فروردین Farvardín (March and April). [The first day of this month, the 21st of March, is the New Year's festival.]
2. اردیبهشت Urdí-bihisht (April and May).
3. خرداد Khwurdád (May and June).
4. تیر Tír (June and July).
5. مرداد Murdád (July and August).
6. شهریور Sharívar (August and September).
7. مهر Mihr (September and October).
8. آبان Abán (October and November). [The intercalation of five days, or six in leap-year, to complete the solar year, is inserted at the end of this month.]

9. آذر Ázur (November and December).
10. دی Dai (December and January).
11. بهمن Bahman (January and February).
12. اسفندارمذ Isfandármuz (February and March).

Days are reckoned in weeks as well as months. (*Vide* MONDAY, TUESDAY, &c.) Friday is the Muhammadan Sabbath. Sunset is considered the close of one day, and the commencement of the next; so that what we call Monday evening, a Persian will maintain to be Tuesday, as, conformably with his theory, Monday had ended and Tuesday begun when the sun set. Their day and night, like ours, comprise twenty-four hours.

MONTHLY, ماهیانه máhiyánah, ماهانه máhánah, ماهی ماهی máhí, شهری shahrí, ماهواره máhvárah.— (*salary or pay*) مشاھرة musháharah, مواجب ماهانه mavájib-i-máhánah.

MONUMENT, یادگار yád-gár, تذکرة tazkirah, منار, منار, manár, مناره manárah.— (*tomb*) مرقد markad, مزار turbat, مقبرة makbarah, مزار mazár.

MONUMENTAL, یاد گاری yád-gárí.

MOOD (*tense*), حالت hálát, میعه síghah.— (*disposition*) *vide* TEMPER.

MOON, ماه máh, مہ mah, قمر kamar.— (*new moon or crescent*) ماه نو máh-i-nau, هلال hilál.— (*full moon*) ماه تام máh-i-támm, بدر badar, نكش شب nakhshshab.— (*change of the moon*) ماه تحویل tabvíl-i-máh.— (*wane of the moon*) محاق muhák.

MOONLIGHT, مهتاب mah-táb, ماهتاب máh-táb, زیاء القمر ziyá, u-'l-kamar.

MOOR, زنگی zangí.

To MOOR, لنگر انداختن langar an-dákhtan, بستن bastan, بند کردن band kardan.

MORAL, فائده fá'idah. — (virtuous) پاك دامن pák-dáman, پارسا pársá, صالح sálíh.

MORALIST, واعظ pand-gú, پند گو vá'iz.

MORALITY, پاك دامنى pák-dámaní, پارسائی pársá'í, صلاح saláh.

MORALS, اطوار akhlák, اخلاق atvár.

MORASS, vide MAESH.

MORBID, مريض maríz.

MORBIDNESS, مرض marz.

MORE, زیاده bish, بیشتر bish-tar, زیاده ziyádah, ازید azyad, افزون afzún, اكثر aksar, بسیارتر bisyártar (vulg.). — (more or less) كم و بیش kam va bish, كمابیش kamábish. — (neither more nor less) بی كم و زیاد bí-kam va ziyád. — (more and more) بیشتر از بیشتر bish-tar az bish-tar. — (a little more) بیشترک bish-tarak, زیادهتر ziyádatarak. — (much more, rather) بطریق اولی bi-tarík-i-úlá, بمرتبه افزون bi-martabah-i-afzún. — (no more) دیگر نه nah-dígar, نه دیگر dígar-nah.

MOREOVER, علاوه بر آن 'alávah bar án, سوائی آن juz-i-án, جز آن sava, í-i-án, مكرراً mukarraran, قطع نظر kat'-i-nazar.

MORNING, صبح subh, صبح sabáh, بامداد bámdád. — (early, before day-break) سحر sahar, سحرگاه sahar-gáh. — (day-break) فجر fajr, فجر fajr-i-subh, سپیده دم sapídah-dam, پگاه pagáh, میزگان mizhagán - i - sahar. — (the middle hour between sunrise and the meridian, or about 9 o'clock) چاشت chásht, چاشتگاه chásht-gáh, صبحی zuhá. — (false dawn before sunrise) صبح کاذب subh-i-kázib. — (true dawn) صبح صادق subh-i-sádik. — (morning star) زهره zuh-rah, شباهنگ shabáhank. — (early, before light) هوائی كوك و میش havá, í-i-gurg va mish (literally, "Time of the wolf and sheep.")

MOROCCO (leather), انبان ambán, دیم díim.

MOROSE, سخت تارش tarsh-mizá'j, مزاج sakht.

MOROSINESS, درختی sakhtí, سختی durushtí.

MORROW, فردا fardá, غد ghad, صبح sabáh.

MORSEL, نواله lukmah, ناله naválah, تکه tikkah.

MORTAL (man), مرد ádam, مرد mard. — (subject to death) فانی fání, معرض بمرگ mu'arraz-bi-marg, علوفه مرگ 'alúfah-i-marg. — (deadly, fatal) قاتل kátíl, هلاهل haláhal, مهلك muhlik, مقاتل mu-kátíl. — (as a wound) كاری ká'í.

MORTALITY, هلكت halakat, اجل ajal, فنا faná, مرگ marg, موت maut, ممات mamát, فوت faut, قضا kazá, سام sám, وفات vafát, ارتحال irtihál. — (human nature) بشریت insáníyat, انسانیة bashariyat, آدمیت ádmíyat.

MORTALLY, بهایت bi-shiddat, بدت bi-niháyat.

MORTAR (for pounding) هاون há-van, چوغن júghan, چوغن chú-ghan. — (large mortar) جواز juváz-zah, جواز juváz. — (gun) خمپاره kumbárah, خمپاره khumpárah. — (lime, plaster) آهك gach, آهك áhak. — (of lime and ashes) ساروج sarúj. — (of clay and chopped straw) كاه گل káh-gil.

MORTGAGE, رهن girav, رهن rahn.

To MORTGAGE, رهن گذاشتن rahn guzásh-tan.

MORTGAGED, رهين rahín.

MORTGAGEE, مرتهن murtahin.

MORTGAGOR, رهن rahin.

MORTIFICATION (abstinence), ریاضت riyázat, پرهیز parhíz, پرهیزگاری parhíz-garí, اجتناب ijtináb. — (corruption) فساد fusád, عفونت 'ufú-nat. — (annoyance) زجر zarar, زجر ranj, زحمت zahmat, آزار iza, آزار ázar.

To MORTIFY (corrupt), كندیده شدن gandídah shudan, خورده شدن khwa-rah shudan, فاسد شدن fásid shu-dan. — (suppress or restrain) ضبط

zabt kardan باز داهتن báz-dáshtan. — (vex) رنجاندن ranjánidan, آزار دادن ázar dádán.

MORTMAIN, وقف, vakf, vakfí, vakfiyah.

MOETUARY, مرده murdah khánah, غسل خانه ghassál-khánah.

MOSAIC (*inlaid work in tessellated pattern*) خاتمینی khátimí, خاتمینی khátim-bandí.

Mosque (*place of Musulman worship*), مسجد masjid, عبادتگاه 'ibádat-gáh, نماز گاه namáz-gáh, معبد ma'bad, مشكو mashkú. — (*great mosque*) مسجد جامع masjid-i-jámi', — (*small mosque*) تکیه takyah, زاویه záviyah.

Mosquito, پشه pashah, بعوضه ba-úzah.

Moss, پوزه púzhah, پوده púdah, پرمك purmik, دكان dukán.

MOST, بیشتر bíshtar, بیشترین bísh-tarín, اغلب aksar, اghlab. — (*at the most*) خیلی باشد khaílí báshad, معادل mu'ádíl.

MOTE, ذره zarrah.

MOTH (*butterfly*), پروانه parvánah, شبیره shab-parah. — (*small moth*) بید bíd. — (*moth-eaten*) خوردۀ bíd-khwurdah, بید زده bíd-zadah.

MOTHER, مادر mádar, ام umm, والدۀ válidah, مام mám, نند nanah (*vulg.*). — (*mother-in-law*) مادر زن mádar-i-zan, شوهر mádar-i-shauhar, خوهدامن khwush-dá-man, خارسو khársú.

MOTHERLESS, بی مادر bí-mádar.

MOTHERLY, مادرانه mádaránah.

MOTHER-OF-PEARL, صدف sadaf, مادر در mádar-i-durr.

MOTION, جنبش jumbish, حرکت harakat. — (*of the sea*) انقلاب inkiláb. — (*perpetual motion*) دور دورم dam, دامم daur-i-dám, — (*in motion*) در حرکت dar harakat. — (*of bowels*) اطلاق itlák.

MOTIONLESS, بی حرکت bí-harakat, ساکن sákin.

MOTIVE, قصد gharaz, قصد kasd, آهنگ áhang, مطلب matlab, مقصود maksúd.

MOTLEY, عجیب gharíb, غریب 'ajíb.

MOTTO, علامت nishán, نشان 'alamat, ورد vird, زبان vird-i-zabán.

MOULD, قالب káláb, رجه rijah. — (*for bullets*) گلوله kúlúlah-ríz, رجه rijah. — (*soil*) خاک khák, تراب turab, گل gil.

To MOULD, ریختن ríkh-tan.

MOULDINESS, پرمك purmik, زنگ zang, مورچۀ müríyánah, مورچانah múrjanah.

MOULDING, حاشیه háshiyah (*pl.* حاشی haváshí).

MOULDY, پوسیده púsídah, پرمك purmik-bar-ávardah, گندیده gandídah, زنگ زدۀ zang-zadah.

To MOULT, پر ریختن par ríkh-tan.

MOUND, گریه pushtah, پشته garí-vah, سد sadd, دمدمه damdamah, تپه tappah.

To MOUNT (*horse*), سوار شدن suvár shudan. — (*ascend*) بالا رفتن bálá raftan, نمود نمودن sa'úd nimúdan, آمدن bar-ámadan.

MOUNTAIN, کوه kúh, كه kuh, جبل jabal, شامخ shámikh. — (*summit of a mountain*) قله kullah-i-kúh, راس الجبل sar-i-kúh, عرف rásu-'l-jabal, تیغ کوه 'urf, تیغ kúh. — (*brow of a mountain*) کمر کوه kamar-i-kúh. — (*skirt of a mountain*) دامن کوه dáman-i-kúh, شیب کوه shíb-i-kúh. — (*mountain pass or road*) کتل kutal, گردن gardan. — (*defile between mountains*) درۀ darrah, تفت sha'b, شعب tang, تنگ saníyat.

MOUNTAINEER, کوهستانی kúhistání.

MOUNTAINOUS, کوهسار kúh-sár, داغستان kúhistán, داهستان dāghistán.

MOUNTBANK, لوطی lúti.

MOUNTED, سوار suvár, سواره suvárāh.

To MOURN (*lament*), زاری نمودن zári nimúdan, گریه کردن giryah kardan, نالاش nálísh kardan, افسوس خوردن afsús khwurdan. —

(for the dead) نوحه کردن nauhat kardan, ناله ناله nālah kardan.

MOURNER, ماتمی ماتمی mātami, نوحه گر nauhah-gar, دار تعزیه ta'ziyah-dār. — (mourner hired to bewail the dead) نوحه گر nauhah-gar, نوحه navvāh.

MOURNFUL, دلتنک dil-tang, پریشان parishān, ملول malūl, غمگین gham-gīn, غمناک gham-nāk.

MOUERNING, تأسف ta,assuf, غم gham, ماتم ماتم mātam, غم زاری zārī, زاری nālīsh. — (for the dead) عزا 'azā, نوحه گری giryah, نوحه ماتم mātam, ناله nālah, نوحه گری 'azā-dārī, نوحه گری nauhah-garī, عزا داری ta'ziyah-dārī. — (dress) لباس libās-i-mātam. — (in mourning) ماتمی mātami. — (to be in mourning) حالت عزائی داشتن hālat-i-'azā, dāshtan.

MOUSE, موش mūsh, مرزن marzan (obs.).

MOUSE-TRAP, موش گیر mūsh-gīr.

MOUTH, دهان dahān, دهن dahan, کام kām, فم fam (pl. افواه afvāh), دهنه pūz. — (of a pit or well) دهنه dahanah, لبه labah. — (of a river) دهنه رودخانه dahanah-i-rūd-khā-nah, خور khaur.

MOUTHFUL, لقمه lukmah, نواله na-vālah, تکه tikkah.

MOUTHLESS, بی دهن bī-dahan.

MOVABLE, متحرک mutaharrik.

MOVABLES, اثاث asās, رحمت rakht, اسباب asbāb, اوضاع auzā.

To MOVE (trans.), جنبانیدن jum-bānīdan, تکانیدن takānīdan, حرکت harakat dādan, اوضاع ساختن auzā'sākhtan, خلیجان دادن khaljān dādan, تکان دادن takān dādan. — (intrans.) جنبیدن jumbīdan, حرکت harakat kardan, متحرک شدن mutaharrik shudan, لاندن lāndan (obs.). — (from a house) رحمت کشیدن rakht kashīdan.

MOVEMENT, جنبش jumbish, حرکت harakat.

To Mow, درویدن diravīdan, درو کردن dirau kardan.

MOWER, درونده diravandah,

MUCH, بسیار bisyār, خیلی khailī, بس basā, کثیر kasīr, وافر vāfir, موفور maufūr, فرا farāvān, فراه firah, پر vafī, بسی basī, جزیل jazīl, pur. — (much more, far rather) بیشتر bīshhtar, به مرتبه افزون bi-martabah-i-afzūn, بطریق اولی bī-tarīk-i-aulā. — (much less) کچا kujā mānad, تا چه رسد tā-chih rasad. — (that much) آن قدر ān kadr. — (too much) زیاد ziyād, زیاده zīyad pur, بافراط bi-afrāt.

MUCILAGE, چربی charbī, لعاب lu'āb.

MUCOUS, لعابدار lu'āb-dār.

MUCUS (of the body), خلط khilt. — (of the nose) خلط بینی khilt-i-khilt-i-bīnī.

MUD, گل gil, گلاره gilāvah, لجن lajan, وحل vahl, هل shul. — (to sink in the mud) گل غرق شدن gil-āb ghark shudan.

MUDDINESS (dirt), هل آلودگی shul-ālūdagi, گل آلودگی gil-ālūdagi. — (ground) گل gil. — (water) تیرگی tīragī, کدورت kudrat, غلیظ ghalīzī.

To MUDDLE, تیره ساختن tīrah sākhtan, نیم مست کردن nīm-mast kardan.

MUDDLED, در هم بر هم dar-ham bar-ham.

MUDDY (dirtied), هل آلوده shul-ālūdah, گل آلوده gil-ālūdah. — (as ground) هل shul و گل shul vā gil. — (as water, turbid), تیره tīrah, غلیظ mukaddar, مکدر ghālīz.

To MUFFLE, پوهیدن pūshīdan, تسکیت نمودن taskīt nimūdan.

MUG, کوزه kūzah.

MUGGY, تیره tīrah, تر tar, نم nam, نمگین nam-gīn.

MUGHUL, مغل mughul.

MUHAMMAD, vide MUSULMAN.

MULATTO, دو رنگ dū-rang.

MULBERRY, توت tūt, شهبوت shah-tūt.

MULCT, جریمه jarīmah, جریمانه jarī-mānah, مصادره musādarah.

MULE, قاطر kātīr, استر astar, بغل baghl.

MULETEER (*keeper of mules*), مکاری mukárí, چهار را دار chahár-vá-dár, دار چار را dar char-vá-dár (*properly spelt* چهار پا دار chahár-pá-dár, — (*mule-driver*) قاطر چی kátir-chí, استر بان astar-bán.

MULLET (*fish*), سفید ماهی safid-máhi, بياح biyáh.

MULTIFOLD, vide NUMEROUS.

MULTIPLE, افزا afzá, تو بر تو tú bar tú.

MULTIPLICAND, مضروب mazrúb.

MULTIPLICATION (*in arithmetic*), ضرب zarb.—(*compound multiplication*) ضرب مرکب zarb-i-murak-kab.—(*multiplication-table*) ضرب ضرب zarb-i-shabákah, ضرب زبانی zarb-i-zabání, ضرب اندر ضرب zarb andar zarb.

MULTIPLICATOR, ضربه مضروب mazrúb-fíhi.

MULTIPLICITY, کثرت kasrat, بسیاری bisyárí.

TO MULTIPLY (*increase*), افزودن afzúdan, بسیار افزایدن afzá, idan, بسیار زیاد شدن bisyár shudan, زیاد شدن ziyád shudan.—(*arithmetic*) ضرب ضرب zarb kardan.

MULTITUDE, vide CROWD, ASSEMBLY, PLENTY.

MUMMY, مومیایا múmiyá, مومیایی múmiyá, í.

MUNDANE, دنیوی dunyaví, پست past, زمانی zamání.

MUNIFICENCE, سخاوت sakhávat, مكرمت sakhá, كرامت karámat, مكرمات makrumat, جود júd, بذل bazl, جوانمردی javán-mardí, سماحت samáhat.

MUNIFICENT, سخی sakhí, كريم karím, گشاده جواد javvád, گشاده جواد javán-mard, جوانمرد javán-mard.

MUNITIONS, سامان جنگ sámán-i-jang.

MURAL, حجاری hijarí. — (*mural tablets*) حجر hajar.

MURDER, خون khún, خونریزی khún-rízí, قتل katl.—(*wilful murder*)

قتل katl-i-'amd.—(*accidental*) قتل خطا katl-i-khatá.

MURDERER, خونی khúní, قاتل kattál.

MURDERESS, قاتله kátilah.

MURDEROUS, خونریز khún-ríz, خونخوار khún-khwár.

MURKY, تیره tírah.

MURMUR, همهمه hamhamah, نجفich fich, دمدمه damdamah.

TO MURMUR, نندلند lundalund kardan, همهمه کردن hamhamah kardan, ننده زدن lundah zadan, دمدمه کردن damdamah kardan.—(*complain*) شکایت بردن shikáyat burdan, شکوای کردن shakvá kardan.—(*like water*) صدا کردن sadá kardan.

MURMURE, هاکی st'ákí.

MURRAIN, مرگی margí.

MUSCLE (*of a body*), پی pay, عصب 'asab (*pl.* اعصاب 'asáb), عضلت 'azalat, حبل habl.—(*shell-fish*) مدف sadaf.

MUSCULAR, عضلت ناک 'azalat-nák.

TO MUSE, vide **TO THINK**.

MUSEUM, مجمع المنافع majma'u-'s-sana'í, موزه múzah (*eur.*).

MUSHROOM, قارچ kárch, قارچی kárch-i-kallátí.

MUSIC, غنا ghaná, طرب tarab, موسیقی músikí. — (*instrumental music*) ساز رود rúd. — (*vocal music*) آواز samá, سرود surúd, الحان alhán.—(*science of music*) علم ilm-i-naghamah-par-dázi.

MUSICAL, موسیقی músikí.

MUSICAL BOX, موزیک موزیک múzik (*eur.*).

MUSICAL INSTRUMENT, ساز sáz.

MUSICIAN, مطرب mutrib, معنی mu-ghanní, سازنده sázandah, موسیقی músikí.

MUSK, مشک mishk, مسك misk.—(*musk-deer*) آهویی مشکین shú, í-i-mishkín, ناهه náfah. — (*bag of musk*) ناهه náfah.

MUSKET, تفنگ tufang, گلوله gulúlah-bár. The different parts of a musket are as follow:—(*the barrel*) لوله lúlah.—(*calibre*) دهنه dahanah, گلوله عور gulúlah-khwur.

—(breaching) دنباله dumbálah.—
(touch-hole) بومه burmah, گذاره
gudarah.—(chamber) خزانه khi-
zánah.—(nipple) خزینه khizínah.—
(percussion gun) خروسك khurúsak.
(sight) دید دید دید دید دید دید
pish.—(hind sight) دید دید دید دید
pas.—(butt) تَه تَه تَه تَه تَه تَه
dák.—(stock) تَه تَه تَه تَه تَه تَه
kundák.—(stock) تَه تَه تَه تَه تَه تَه
kundák.—(grasp of stock) تَه تَه تَه تَه تَه تَه
kabzah.—(ramrod) سنبه sunbah, میل míl.
—(bands confining the stock and
barrel) بست بست بست بست بست بست
chakhmák.—(lock-plate) صفحه
safhah—i—chakhmák.—
(cock) چونه chúnah, چانه chánah,
خروس khurús.—(cock of a per-
cussion gun) دنگ ding, چکش
chakush.—(cock of a match-
lock) ماهه máshah.—(full cock)
چاکمák-sar-pá.—(half cock) نیم پا
chakhmák ním-pá.—(doghead) سر
sar-i-chúnah.—(hammer) قاشق
káshluk, قاشق karshbulúk.
—(pan) گوهه gúshah, آتشخانه
átish-khánah, چاله chálah, اوجاق
úják.—(spring) کمان kamán.—
(tumbler) چرخ charkh.—(screw)
پیچ pich.—(screw) پایه páyah.—
(trigger) پاشنه páshinah, ماهه
máshah.—(trigger-guard) قرقلق
kurkhuluk, قرقلق kúrkhlulúk.—
(plate opposite to the lock) عقره
'akrabah.—(sling) تسمه تفنگ tas-
mah-i-tufang.

MUSKETEER, تفنگچی tufang-chí.

MUSKY, مشکین mishkín.

MUSLIN, ملل ملل ملل ملل ملل ملل
mal-mal (hind.), آقابانو ákábánú.

MUSTACHIOS, سبیل sibil, بروت burút,
شارب shárib.

MUSTARD, خردل khardal.

MUSTER (of forces, &c.), سان sán,
عرض لشکر 'araz—i—lashkar.—
(roll) فهرست fihrist.

To MUSTER, سان دیدن sán dídan.—
(to be mustered) سان دیده شدن
sán-dídah shudan.

MUSTINESS, بوسیدگی búsidagi.

MUSTY, بوسیده búsidah.

MUSULMAN, مسلم muslim (pl.
مسلمین muslimín), اسلام musul-
mán, اهل اسلام ahl-i-islam, مسلم
múmin.—(Muslim faith) اسلام
islám.—(scriptures) vide KUBAN.
—(the founder of the faith—
Muhammadanism, مسلمان
musulmání—whom we call Mahomet,
Mahomed, or Mo'ammed) محمد
muhammad (literally signifying
"praiseworthy"). He is also
termed: حضرت محمد hazrat-i-mu-
hammad (the Lord Muhammad);
محمد مصطفی muhammad-i-mustafá
(Muhammad the Chosen); رسول الله
rasúlu-'llah (the Prophet of
God); سید سادات sayyid-i-sádát
(Noble of Nobles); سید المرسلین
sayyidu-'l-mursalín (Chief of
prophets), &c.

In addition to his own proper
name, by which he is universally
known, Muhammad allowed
himself to be called: احمد احمد
ahmad (most praised); أبو القاسم
abú-'l-Kásim (father of Kasim,
his eldest son, who like all of his
children, except Fatimah, died
young); ماحی máhí (the blotter
out, i.e. of infidelity); حاشر háshir
(the gatherer together, i.e. of the
faithful); عاكب 'akib (the last in
succession, i.e. of the prophets);
نبي التوبة nabíyu-'t-taubah (pro-
phet of repentance); and نبي الرحمة
nabíyu-'r-rahmat (prophet of
mercy).

MUTABILITY, تلون talavvun, تغییر
taghyír, تغییر taghayyur.

MUTABLE, متغیر mutaghayyir, تبدیل
tabdíl-pazír, تغییر پزیر taghay-
yur-pazír.

MUTATION, تغییر tabdíl, تبدیل tagh-
yír.

MUTE, ساکت bí-zabán, ساکت sákit,
لال lál, گنگ gung, بکیم bakím,
ابکم abkam.

To MUTILATE (castrate), حوجه کردن

khwajah kardan, خشی کردن khusí kardan, آخته کردن ákhtah kardan. — (*cut off nose, ears, hands; put out eyes, &c., according to the sentence of a chief*) نسق کردن nasak kardan.

MUTILATED, زخمی چولاق chúlák, زخمی zakhmí, سقط sakat, هدهه nasak-kardah-shudah.

MUTILATION, اجذام tajzím, اجذام ijzám.

MUTINEER and MUTINOUS, باغی yághí, باغی bághí, عامی 'ásí, طاعی tághí, گردن کاش gardan-kash, مفسد mufsid, منحرف munharif, سر کاش sar-kash, متمرد mutamar-rid.

MUTINY, باغیگری yághí-gari, بغاوت baghávat, فتنه fitnah, طغیان tughyán, عصیان 'isyán, فساد íasád, دغدغه gardan-kashí, سر کاش sar-kashí, هرزگی kahkará, هرزگی harzagí (*vulg.*).

To MUTINY, عصیان نمودن 'isyán ni-múdan, عامی شدن 'ásí shudan, باغی شدن taghí kardan, طغی کردن yághí shudan.

To MUTTER, *vide* To GRUMBLE, To MURMUR.

MUTTON, گوشت گوسفند gúsht-i-gús-fand.

MUTUAL, جانبین jánibain, ما بین má-bain, طرفین tarafain.

MUZZLE (*for dogs, &c.*), دهن بند dahan-band.

To MUZZLE, دهن بستن dahan bas-tan.

MUZZLE-LOADER, دهن پر dahan-pur.

MY, مال من mál-i-man.

MYRIAD (*ten thousand*), تومان tú-mán, تمن tuman.

MYROBALAN (*tree*), هلیله halílah, آمله 'ámulah.

MYRRH, مر murr.

MYRTLE, مورد múrd, آس 'ás.

MYSELF, خود من khwud-i-man.

MYSTERIOUS, مخفی makhfí.

MYSTERIOUSLY, 'مرموزا' marmúzán, 'سرا sarrán.

MYSTERY, راز ráz, رمز ramz, غیب ghaib, سر sirr.

MYSTICAL, باطن bátin, باطنی batiní.

MYSTICISM, تصوف tasavvuf.

MYTHOLOGICAL, موهوم mauhúm.

MYTHOLOGIST, نویسنده موهومات mauhúmát-nivís, 'عالم موهومات 'álim-i-mauhúmát.

MYTHOLOGY, موهومات mauhúmát, علم موهومات 'ilm-i-mauhúmát.

N.

NADIR (*opposite to Zenith*), نسیر nazír, نظیر السمت nazíru-'s-samt.

NAG, ستر sitúr, اسب asp, مرکب markab (*pl.* مرکب mará-kib), بارکی bárakí, اس as (*vulg.*).

NAIL (*of finger or toe*), ناخن nákhun. — (*hang-nail*) ریشه ríshah. — (*to cut one's nails*) ناخن تراشیدن nákhun tiráshídan. — (*of iron, &c.*) میخ mikh, میسمار mismár.

To NAIL, کوبیدن میخ mikh kúbídan.

NAIVE, سلیم salím.

NAKED, برهنه barahnah, عریان 'uryán, عاری 'arí, معری mu'arrá,

لخت lukht, لخت mujarrad, لخت lukht.

NAKEDNESS, برهنگی barahnagí, عریّت 'uryat, تجرد tajarrud.

NAME, نام nám, اسم ism (*pl.* اسمی asámí, or اسماء asmá). — (*surname of relationship*) کنیه kunyah. — (*surname relating to family, trade, or country*) اسم منسوب ism-i-mansúb. — (*title or nickname*) لقب lakab (*pl.* القاب alkáb). — (*assumed name of a poet*) تخلص takhalíus. — (*the names of God, of which there are ninety-nine*)

اسماء *asna-i-husna*, اسماء حسنی *asma-i-'uzma*.—(it bears out its name) اسم با مسئول است *ism bá-musammá ast*.—(to assume a name) اسمرا گذاشتن *ismrá guzásh-tan*, نام گرفتگی *nám giriftan*.
 To NAME, نامیدن *namídan*, نام نام دادن *nám guzárdan*, نام نهادن *nám dádan*, اسم نهادن *ism nihá-dan*, مسئول نمودن *musammá ni-múdan*.
 NAMED (called), مرسوم *mausúm*, مسمی *musammá*.—(surnamed) ملقب *mulakkal*, متلقب *mutalak-kib*.
 NAMELY, یعنی *ya'ní*, اعی *a'ní*, ای *ay*.
 NAMESAKE, همنام *samíy*, همنام *ham-nám*.
 NAP (of cloth), خواب *kuluk*, خواب خواب *khwáb*, بز *purz*.—(sleep) خواب *khwáb*, پینگی *pínakí*.—(to take a nap) پینگی زدن *pínakí zadan*, چرت زدن *churt zadan*.
 NAPE (of the neck), قفا *kafá*, حیره *hírah*.
 NAPHTHA, نفت *naft*.
 NAPKIN, دستمال *dast-mál*, پیشگیر *písh-gír*.
 NARCISSUS, نرگس *nirgis*.
 NARCOTIC, مسکر *muskir*, خواب خواب *khwáb-bakhsh*.
 To NARRATE, تقریر نمودن *takrír ni-múdan*, وصف کردن *guftan*, وصف *vasf kardan*.
 NARRATION, وصف *vasf*.
 NARRATIVE, تقریر *takrír*, نقل *nakl*.
 NARRATOR, ناقل *nákil*, راوی *ráví*.
 NARROW, تنگ *tang*, چست *chust*, میق *zayyik*.
 NARROWLY, قریب *karíb*.
 NARROWNESS, تنگی *tangí*, چستی *chustí*.
 NASAL (utterance), غنه *ghunnah*.
 NASTILY, کثیف *kasífan*.
 NASTINESS, نا پاکی *ná-pakí*, چرک *chirk*, کسافت *kasáfat*.
 NASTY, نا پاک *ná-pák*, چرکین *chirkín*, کسبف *kasíf*, مغص *mughass*, کسبف *kasíf*.

NATATION, سیاحت *sibáhat*, شنا *shiná*, شناری *shinávarí*.
 NATION, ملت *kaum*, قوم *shu'bat*, شعبت *ummat*, تبار *tabár*, خلق *khalk*.—(country) ملک *mulk*, ولایت *valáyat*.
 NATIONAL, ملتی *millatí*.
 NATIVE (of a country), متوطن *mutavattin*, مولود *maulúd*.—(native country or place) وطن *vatan*, مولد *maulad*, زاد بوم *zád-búm*.
 NATIVITY, ولادت *viládat*, میلاد *miláad*, تولد *tavallud*, پیدایش *paidáyish*.—(horoscope) بخت *bakht*, طالع *táli'*.
 NATRON (nitre), نظرون *natrún*, هوره *shúrah*.
 NATURAL, اصلی *zátí*, ذاتی *aslí*, طبیعی *tabí'í*, جبلی *jibillí*, طبیعی *tab'í*, غریزی *gharízí*.—(natural child) ولد الزنا *harám-zadah*, ولد *valadu-'z-ziná*.
 NATURALIST, طبیعی *tabí'í*.
 To NATURALIZE, محسوب ساختن *mahsúb sákhtan*, اهل بلد گردانیدن *ahl-i-balad gardánidan*.
 NATURALIZED, محسوب *mahsúb*.
 NATURE, ذات *zát*, طبع *tab'*, طبیعت *tabí'at*, جوهر *jauhar*, جبلت *jibil-lat*, سرشت *sinat*, طینت *tinat*, هسته *khallat*, وجود *vujúd*, خلقت *shímah*, نهاد *nihad*, خلقت *khilkat*, مشرب *shirab*, سیرت *sírat*, فطرت *mashrab*, مزاج *mizáj*, سبب *sajíyah*, جبلت *jibillíyat*.—(good-natured) لطیف مشرب *latíf-mashrab*.—(ill-natured) بد حال *bad-khisál*, بد خو *bad-khú*, کج *kaj-khulk*.
 NAUGHT, هیچ *hích*, چیزی *chízí*.
 NAUGHTINESS, هراوت *sharárat*, بدی *badí*.
 NAUGHTY (as a child), هریز *sharír*, بد *bad*.
 NAUSEA, تهوع *tahavvu'*.
 To NAUSEATE (be sick), استفراغ کردن *istifrágh kardan*, قی کردن *kai kardan*.—(loathe) داهتن *makrúh dáshtan*, نفرت *nifrat dáshtan*, متنفر بودن *muta-naffir búdan*.
 NAUSEOUS, ثقیل *sakíl*.

NAUSEOUSNESS, تهافت saklat.

NAUTICAL, بحری bahrí, بحریه bahrí-yah.

NAVAL, بحری bahrí, بحریه bahriyah.
— (naval college) مدرسه بحری mad-rasah-i-bahrí. — (naval officer) صاحب منصب بحری sáhib-mansab-i-bahrí.

NAVE, قنط kutb.

NAVEL, ناف náf, سره surrah. — (string) خصم khashm.

NAVIGABLE, قابل عبور کشتی kabil-i-'ubúr-i-kashtí.

TO NAVIGATE, کشتی راندن kashtí rándan.

NAVIGATION (the art), علم سیر سفاین, 'ilm-i-sair-i-safá'in, علم مسالحي, 'ilm-i-mallahí, فن سفر دریا fann-i-safar-i-daryá.

NAVIGATOR, ملّاح mallah, نوتی nútí, bahrí, جَاهُو jashú.

NAVY, بحریه bahríyah.

NAY, نی nai, نه nah, خیر khair. — (nay more) بلکه balkh.

NAZARENE, نصران dasarán.

NAZARITE (one devoted by religious vows to a life of purity and austerity), حصور hasúr.

NEAR, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb, مقارب mukaríb, مشرف mushrif, در هرف dar sharaf, پهلوی pahlu'í, مکاسر mukásir, موارق muvárík, در جنب dar jamab.

TO NEAR, نزدیک شدن nazdík shudan, نزدیک آمدن nazdík ámadan.

NEARLY, قریب karíb, نزدیک nazdík, قریباً takríban, عنقریب 'an-karíb.

NEARNESS, نزدیکی nazdíkí, قرب karb, موارقت mukarabat, موارakat muvárakat.

NEAT, پاکیزه pákízah, منقه munak-kah, قشنگ árástah, خوشگل khwush-gil.

NEATLY, با نظافت bú - nazáfat, با قشنگی bú-kashangí.

NEATNESS (elegance), سلیقت salíkat, تنقیه nazáfat, قشنگی kashangí.

NEBULOUS, ابر دار abr-dár, گرفته giriftah, پر میغ pur-mígh.

NECESSARIES, لوازم lavázim.

NECESSARILY, بالضرورت bi-'z-zarúrat, لازم lájaram.

NECESSARY, ضرور zarúr, لازم lázim, ملتزم multazim, مقتضی muk-tazí, واجب vájib, متعقد mu'takid, واجب, vájib, متعقد mutahattim. — (privy) جائی ضرور já'í-i-zarúr, سبز bastu-'l-khalá, سبز ma-braz, منجلاب خانه munjaláb-khá-nah. — (to be necessary) بایستن báyistan.

TO NECESSITATE, واجب ساختن vájib sakhtan, ضرورت نمودن zarúrat nimúdan, لازم نمودن lázim nimúdan.

NECESSITOUS, نیاز مند niyáz-mand, تهی دست tuhí-dast.

NECESSITY, ضرورت zarúrat, حاجت hájat, اقتضا ihtiyáj, احتیاج iktizá, بی نیازی (want) lázimát, بی نیازی bí-navá'í, بیچارگی bí-cháragí, استیصال fákah, 'ájízí, عاجزی istísál.

NECK, گردن gardan, عنق 'unuk. — (throat) گلو gulú, حلق halk, حلقوم hulkúm. — (back of the neck) خیره kafá - i - gardan, گردن hírah.

NECKLACE, بند گردن gardan-band, قلاده kiládah.

NECKTIE, دُزیند gardan-band.

NECROMANCER, جادو گر jádú-gar, ساحر sáhir.

NECROMANCY, نیرنج níranj, جادو jádú, نیرنگ nairang.

NECTAR, ریحی rahík.

NECTARINE, شلیل shalíl.

NEED, vide NECESSITY.

TO NEED, vide TO REQUIRE.

NEEDLE, سوزن súzan, میل míl. — (packing needle) جوادوز javádú-dúz.

NEEDLE-CASE, سوزندان súzan-dán.

NEEDLESS, بی جهت bí-jihat, بی ضرورت bí-zarúrat.

NEEDLESSLY, بی ضرورت bí-zarúrat.

NEEDLE-WORK (embroidery), بوته bútah, نقش قلابدوزی kulláb-dúzí, نقش naksh, قنده دوزی nakdah-dúzí, لندره دوزی landarah-dúzí.

NEEDY, مفلس mufis, فقیر fakír, بی
نوا bí-navá, عاجز ájiz.

NEFARIOUS, شریر sharír, رسوا rusvá,
بی آبرو fazih, روسیاه, rú-siyah, بی
bi-áb-rú, بد bad.

NEGATION, انکار inkár, نفی nasy, ابا
ibá.

NEGATIVE, منفی manfy, نفی nasy,
منکر munkir.—(of photograph)
شیشه shishah.

NEGATIVELY, منفی nasyan.

NEGLECT, غفلت ghiflat, تغافل taghá-
ful, بی پروائی bí-parvá, بی پروائی ta-
hávun, اهمال ihmál, کاهلی káhili,
مسهلت tasábul, مساهلت musá-
halat, مسامحت musámahat, مهلت
muhlat.

To NEGLECT, غافل شدن gháfil shu-
dan, اهمال نمودن ihmál nimúdan.

NEGLIGÉ, غافل átil.

NEGLIGENT, بیخبر bí-khabar, غافل
gháfil, بی احتیاط bí-parvá, بیپروا
bí-ihitiyát, بی اندیشه bí-andishah,
کاهل káhil, بی‌هوش bí-húsh, زایل
záhil.

To NEGOTIATE, معامله کردن mu'ama-
lah kardan, معاهده نمودن mu-
'ahadah nimúdan.

NEGOTIATION, معامله mu'alahah,
کار بار kár-bár, مصلحت maslahat,
معاهده mu'ahadah.

NEGRO, حبشی habashí, زنگی zangí,
سیاه siyáh, سیاه siyah.—(negro
slave), بنده bandah-i-
habashí, کاکا káká-i-siyah
(vulg.).—(slave girl) کنیز حبشی
kaníz-i-habashí, دده dadah-i-
siyah (vulg.).

NEIGH, همسایه shaiyah, همیل sahil.

To NEIGH (a horse), همیه کردن
shaiyah kardan, همیل کردن sahil
kardan.

NEIGHBOUR, همسایه ham - sáyah,
مجار mujávir, جار jar (pl. مجاران
jírán), هم‌خوار ham-khwár, مکاسر
mukásir.

NEIGHBOURING, متصل mujávir, متصل
muttasil.

NEIGHBOURHOOD, همسایگی ham-
sáyagí, جار javár, مجاورت mujá-
varat, قرب kurb, نواحی naváhi.

حور haválí, حوالی nazdíki, نزدیکی
haul va haush.—(in the
neighbourhood of) اطراف dar
atráf, در حوالی dar haválí.

NEIGHBOURLY, مهربان mihrbán,
شفیق shafik.

NEITHER, نه nah.—(neither one nor
other) نه آن nah án nah ín,
نه يك nah yak nah digar.
—(neither more nor less) نه كم نه
زیاد nah kam nah ziyád.—(nei-
ther ... nor ...) نه ... نه
nah ... nah ...

NEOPHYTE, طالب العلم tálibu'-l-
'ilm.

NEPHEW (brother's son), برادر زاده
birádar - zádah, پسر برادر pisar-i-
birádar.—(sister's son) همشیره زاده
hamshírah - zádah, خواهر زاده
khwáhar-zádah, پسر خواهر pisar-
i-khwáhar.

NEPOTISM, نفسانیت nafsáníyat.

NERVE, عصب 'asabah, پی pay, ~~عصب~~
~~عصب~~, ~~عصب~~, ~~عصب~~

NERVELESS, بی قوت bí-kúvat, نا توان
ná-taván, ضعیف za'if.

NERVOUS, ترسان pay-nák, ترسان tar-
sán.

NEST, لانه áshyánah, لانه lánah.—
(of ants, wasps, &c.) چال chál.

To NESTLE, آشیانه کردن áshyánah
kardan.

NET, شبکه shabakah.—(for fishing
or fowling) دام dām, توره túrah,
طور túr, حصص shass.—(commercial
term) صافی safí.

NETHER, پست past, فرو furú, زیر
zír.

NETTED, مشبک mushabbak.

NETTING, شبکه shabakah.—(wire-
netting) شبکه با سیم کرده shaba-
kah bá-sím kardah.

NETTLE, گزنه gaznah.

To NETTLE, خشم آوردن bi-k'
ávardan, مضطرب ساختن mu
sákhtan, آزرده ázurdan.

NET-WORK, شبکه shabakah

NEUTER (noun), جنس

i-bí-jins, تذکیر و تانیث

i-bilá tazkír va ta.nis.

NEUTRAL, بی طرف bí-tarai.

NEUTRALITY, بی طرفی bí-taraffí.

NEVER, هرگز hargiz, اصلاً aslan, أبداً abdan.

NEVERTHELESS, با وجود آن bá-vujúd-i-án, مع كل هذا ma' kull házá, هر چند كه har chand kih.

NEW, نو nau, تازه tázah, جدید jadíd, یانگی yangí.—(it is nothing new) تازه‌گی tazagí na-dárad.—(New-Year's Day) نو روز nau-rúz.—(new comer) خورشیدین khwush-nishíu, وارد tázah - varíd, نو رسیده nau-rasídah.

NEW-FASHIONED, رسم جدید rasm-i-jadíd.

NEWLY, از نو az nau, مجدداً mujad-dadan.—(lately) در این وقت dar ín vakt.

NEWS, خبر khabar, اخبار akhbár, حدیث afváb, آوازه ávázah, حدیث hadís, آگاهی ágahí.—(news-monger) خبر گر khabar-gír.—(good news) خوش مزده muzhdah, خوش خبر khwush-khabar, بشارت bishárat, خبر نوید navíd.—(a present for good news) مزده لك muzhdah-luk, مزده گانی muzhdagáuí.—(bad news) خبر بد khabar-i-bad, خبر وحشت مدار khabar-i-vahshat-madár, حدیث شوم hadís-i-shúm.—(newspaper) روز نامه rúz-námchah-i-akhbár, روز rúz-námchah, روز نامه rúz-námah, گازت gázit (eur.).

NEWS-WRITER, اخبار نویس akhbár-nivís.

NEXT (adjoining), متصل muttasíl, پیوسته paivastah.—(following) عقبی an-karíb, بعد ba'd, آینده áyandah, پاس pas.—(next day) روز دگر rúz-i-digar, روز بعد rúz-i-ba'd.—(next year) سال سال سال sál-i-áyandah, سال دگر sál-i-digar.

NIB (point), نوک nauk, سر sar.—(piece of horn or ivory upon which pens are nibbed) قلم kat-zan, قلم kat'zan.

NIBBED, نوکدار nauk-dár.

TO NIBBLE, خائیدن khá'idan, جائیدن já'idan, گزیدن gazídan.

NICE, مرغوب marghúb, نیک ník, مطبوع kashang, لذیذ lazíz, ماتبوع matbú'.

NICELY, به خوبی bi-khúbí.

NICENESS, لذت lazzat, نیکی níkí, لطافت latáfat, کاشانگی kashangí.

NICETY, نکته salíkah, نکته nuktah.

NICHE, خلل takchah, طاقچه khalal, —(spaces between the niches in the wall of a room) جزز jirz.

NICK (of time), عین وقت 'ain-i-vakt.

NICK-NACKS, چیزها آبله فربانه chíza-há-i-ablah-fríbanah.

NIECE, دختر برادر dukhtar-i-birádar, دختر خواهر dukhtar-i-khwáhar, خواهر برادر birádar-zádah, خواهر زاده khwáhar-zádah.

NIGGARD, خجل: bakhíl, ممسك mum-sik, عیسس lá'im, جزگی júkí, عیسس khasís, حریص harís, طامع támi'.

NIGGARDLINESS, خجل: bukhl, حرص hirs, طمع tama', عیسست khasísat, امسك imsak.

NIGGARDLY, طمعكار tama'-kár, لثیم la'im, حریص harís, تنگ چشم tang-chashm, عیسس khasís.

NIGH, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb, مشرف mukaríb, پهلوی mushrif, در شرف dar sharaf, مواز mukásir, مواز mukaríb, در جنب dar jamb.

NIGHT, شب shab, لیل lail (pl. لیالی liyálí), لیل lailah, شو shau (vulg.).—(this night, to night) امشب imshab, امشو imshav (vulg.).—(last night) دیشب dí-shab, دوش dúsh, دیشو díshav (vulg.).—(night before last) پیش شب parí-shab.—(at night) vakt-i-shab, هنگام hangám-i-shab.—(to pass the night) بیتوته baitútah, بسر کردن baitútah kardan, شب بردن shab bi-sar burdan.

NIGHT-CAP, شبکلاه shab-kuláh.

NIGHT-DRESS, رخت خواب rakht-i-khwáb.

NIGHT-FALL, شبانگاه shabán-gáh.

NIGHTINGALE, بلبل bulbul, عندهلیب andalíb, هزار داستان hazár-dástán, زند بaf zand-báf.

NIGHT-LIGHT, قندیل kandíl (eur.).

NIGHTLY, شب در dar shah, لیلā lailan.--(every night) هر شب har shah, شبانه shabānah, شبانه shabānah.

NIGHT-MAN (cleanser of privies), خاصه چین kannās, خاصه khāssah-chīn (vulg.).

NIGHTMARE, کابوس kābūs, خستē bakhtak.

NIGHTSHADE, سبک تلیدون tūlīdūn, سبک تلیدون sag-angūr, روا تربک ravā-turbak.

NIGHT-WALKER, شب گرد shah-gird.

NIGHT-WATCH (guard), عسس 'asas, کشیکچی pāsān-i-shah, کشیکچی kashīk-chī, گزماه gazmah.

NIHILIST, نیهیلیست nihīlīst (eur.).

NIMBLE, چالاک chālūk, چالاک chālūk, زارنگ zaring, شاطر shātīr, غچاق ghuchāk.

NIMBLY, چالاکى bi-chālūkī, چالاکى bi-chālūkī.

NINNY, بیوقوف ahmak, بیوقوف bī-vukūf.

To NIP (things), چیند chīdan.--(persons) پنجر گرفتن pinjar giriftan.

NIPPERS, vide PINCERS.

NIPPLE, سر پستان sar-i-pistān, فرع zir (pl. فرور zurū').--(of a percussion gun) خروسک khurūsak.

NITRE, شوره shūrah, نطرون natrūn.

NITROUS, با هوره bā-shūrah.

No, نه nah, نی nai, خیر khair, لا lá, ما mā.

NOBLE, اشرف shārīf, اشرف ashraf, امیل buzurg, امیل buzurg, عمده 'undah, پاک نژاد pāk-nizhād, کبیر kabīr, کریم karīm, عالیجاه 'ālī-shān, عالیشان 'ālī, عالی 'ālī-jāh, امیر amīr.--(grand) جلیل jalīl, شگرف shigarf, عالی 'ālī, جزیل jazīl, اعلی a'lā, مکرم mukarram. (nobles, nobility) شرفا shurafā, خواص ashrāf, امرا umarā, خواص khavāss, برایa barāyā, اعیان a'yan, بزرگان arkān-i-daulat, بزرگان buzurgān, موالی mavālī, اکابر akābir.--(nobles and commoners) خواص khāss va 'āmm, ادنی khavāss va 'avāmm, ادنی

adnā a'lā, وریف vazīf, va sharīf, و بزرگ khurd va buzurg, موالی abālī u mavālī.

NOBLENES, نجابت najābat, شرافت sharāfat, بزرگی buzurgī.

NOBLY, امیرانه amīrānah, هرفانه shārīfānah, مکرم mukarraman.

NOBODY, هیچکس hīch-kas.

NOCES, زفاف zifāf.

NOCTURNAL, شبی shabī, سمر samar.

NOCTURNALLY, شبانه shabānah.

NOD, جنبش jumbish.

To NOD, جنبانیدن jumbānīdan.

NOISE (sound), آواز āvāz, صدا sadā, شور shūr, شور shūrīsh, غوغا bang, غوغا ghaughā, فریاد faryād, ولوله valvalah, هتاهه hangāmah, هایه هایه hā, hū, shamātah.--(to make a noise) همهمه ham-hamah kardan.

NOISELESS, بی آواز bī-āvāz, خاموش khāmūsh.

NOISOME, متعفن muta'afin, زیان ور ziyān-var, مضر muzīr, ضرر انگیز zarar-angīz.

NOISY (persons), غوغائی ghaughā; i.--(place) پر غوغا pur-ghaughā.

NOLECOLE (or knolecole, the vegetable turnip-rooted cabbage), قمری kumrī, کلم شهری kalam-i-shahrī.

NOLENS VOLENS, و کرها tau'an va kurhan, خواسته نخواسته khwāstah na-khwāstah.

NOMAD (wandering tribe of Persia), ilyāt, ال ال ilyāt. (pl. ال ال ilyāt).--(a man of a nomadic tribe) ال ال ilyātī, صحرا نشین sahranishūn.

NOM DE PLUME, اسم عملی ism-i-'amalī, تخلص takhallus.

NOMENCLATURE, فهرست اسمی fihrist-i-asāmī.

NOMINAL, اسمی ismīy.

NOMINALLY, اسمی isman.

To NOMINATE, تسمیه کردن tasmiyah kardan.

NOMINATION, تسمیه tasmiyah.

NOMINATIVE, اسم فاعل ism-i-fā'il.--

(case) حالت حالat-i-fá'ilí-yat.
 NONAGE, خورده مالی khwurd-sálí,
 NONCHALANCE, نگاهل takábul, غافل
 gháfílí, كسالت kasálat.
 NONCHALANT, غافل gháfíl, كسلان
 kaslán, كاهل káhil.
 NONE, لا هی lā-shai, هیچ hích-nah,
 NONE, هیچ hích-kudám.
 NONENTITY, عدم 'adam.
 NON-EXISTENT, نیست níst, منعدم
 mun'adim.
 NONSENSE, چرند púch, چاراند
 charand, عبث 'abas, بیهودگی
 bihúdagí, هرزه yávah, یاوه yáwah,
 harzah, لغو laghv, هذیان hazyán,
 حرف jafang, لیچار líchár, حرف
 haraf-i-muft. — (to talk non-
 sense) چرند گفتن charand guftan,
 چرند نمودن ibtál nimúdan, بچ
 púch guftan, لیچار گفتن líchár
 guftan.
 NONSENSICAL, بیوقوف ahmak,
 بی-vukúf.
 NOOK, منفذ khalal, خلل khalal,
 گوشه gúshah. — (nooks and cran-
 nes) خلل و فرج khilal va furaj.
 NOON, ظهر zuhr, نیمروز ním-rúz, نصف
 nisfu-'n-nahár.
 NOOSE, کمند kamand, دام dām.
 To NOOSE, کمند انداختن kamand an-
 dákhtan.
 NOR, نه nah, و نه va nah.
 NORMAL, معتاد mut'ád, طبیعی tab'í.
 — (medical term) غریزی gharízí.
 NORTH, شمال shimál. — (pole) قطب
 kutb-i-shimálí. — (north-
 east) ما بین شمال و مشرق má bain-
 i-shimál va mashrik. — (north-
 west) ما بین شمال و مغرب má
 bain-i-shimál va maghrib.
 NORTHERLY, شمالی shimálan.
 NORTHERN, شمالی shimálí, شمالیه
 shamálíyah.
 NORTHWARD, بسوی شمال bi-suví-i-
 shimál.
 NOSE, ف. — (pug-nose) بینی bíní,
 اخنس akhnas. — (i. p. of nose)
 nauk-i-bíní. — (bridge of
 nose) برآمدگی بینی bar-ánadagí-

i-bíní. — (upper part of nose) دماغ
 dimágh. — (he leads him by the
 nose) بهتصنیفش bi-tasnífash
 mí-raksad.
 NOSE-BAG (of a horse), توبره tú-
 barah.
 NOSEGAY, گلداسته gul-dastah.
 NOSE-RING, حلقه بینی halkah-i-bíní,
 بوسن khizám, بوسن bursan (obs.).
 NOSTRIL, پره بینی parrah-i-bíní,
 منخار mankhár. — (septum, or
 division of the nostrils) عیشیم
 khaishím.
 NOT, نه nah, لا ná, لا lá, غیر ghair,
 لا má, نی nai. — (not at all) اصلاً
 aslan, مطلقاً mutlakán, هیچ hích,
 باشا háshá va kallá.
 NOTABLE, مشهور mash-húr, معروف
 ma'rúf. — (notables) vide NOBLES.
 NOTABleness, هورت shuhrat, عیان
 'iyán.
 NOTARY, تذکره چی tazkirah-chí, دفتر
 نویس daftar-nivís.
 NOTATION, رقم rakam.
 NOTCH, چرخا chúb-khat, ناب náb,
 کند kinah, چرخا chúb-khat (vulg.).
 — (of an arrow) سوار sáfár, جایی
 já, í-i-zih. — (in the blade of a
 sword or knife) رخنه rikhnah,
 دامریزه damrízah, شلی shalí.
 To NOTCH, کند کردن kinah kardan.
 NOTCHED, دنداندار dandánah-dár,
 کند دار rikhnah-dár, رخنه دار
 kinah-dár.
 NOTE (memorandum), یاد داهت
 yád-dásht, تذکره tazkirah. — (short
 letter) رقعہ ruk'ah. — (enclosure in
 a letter) ملفوفه malfúfah. — (mar-
 ginal gloss) حاشیه háshiyah (pl.
 haváshí). — (of hand)
 tamassuk. — (of music, of
 which, according to Persian musi-
 cians, there are twelve) مقام ma-
 kám, كوك kúk. — (half-note, of
 which there are twenty-four) پرده
 pardah. — (diplomatic note) لائحہ
 lá, íhah, تکرری takrír, (circular note)
 sharh-i-daulatí. — (joint note) کاغز متحد
 kághaz - i - muttahidu - 'l-

ma,álí. — (money) قایمه káimah.
 — (of interrogation) حرف استفهام
 haraf-i-istifhám. — (to make a
 note of a thing) نوشتن nivishtan.
 NOTE-BOOK, کتابچه kitábchah.
 NOTHING, هیچ hích, لا شی lá-shay.
 NOTHINGNESS, عدم 'adam, نیستی
 nístí.
 NOTICE (observation), نگاه nigáh,
 نظر nazar, ملاحظه muláhazah. —
 (intelligence) آگاهی ágáhí, آگهی
 ágahí, خبر khabar, اطلاع ittilá',
 اعلان i'lán, اعلام i'lám.
 To NOTICE, اعلان نظر نمودن im'án-i-
 nazar nimúdan, ملاحظه نمودن mul-
 taft shudan.
 NOTIFICATION, اعلان i'lám, اعلام
 i'lán, اشتهار ishtihár, اشعار ish'ár.
 To NOTIFY, اشتهار دادن ishtihár
 dádan, اعلان کردن i'lán kardan,
 اشعار کردن ish'ár kardan.
 NOTION, گمان khayál, خیال khayál,
 وهم tasavvur, تصور hads,
 قیاس fikr, فکر zann, قیاس
 kiyás. — (to have a notion) پنداشتن
 piндаштан.
 NOTORIETY, شهرت shuhrat, عیان
 'iyán.
 NOTORIOUS, معروف ma'rúf, مشهور
 mash-húr, نامزد mansús, منصوص
 nám-zad.
 NOTORIOUSLY, مشهوراً mashúran,
 ظاهراً záhiran.
 NOTWITHSTANDING, با وجود که bá-
 vujúd kih, هر چند که har chand
 kih, مع هذا hál án kih, حال آنکه
 ma' házá.
 NOUGHT, هیچ hích, چیزی chízí.
 NOUN, اسم ism (pl. اسماء asmá). —
 (substantive) اسم ذات ism-i-zát.
 — (definite noun) اسم معروف ism-
 i-ma'rúf. — (indefinite noun) اسم
 منکر ism-i-munakkar. — (generic
 noun) اسم جنس ism-i-jins. —
 (primitive noun) اسم جامد ism-i-
 jamíd, اسم اصلی ism-i-aslí. —
 (derivative noun) اسم مشتق ism-
 i-mushtakk, اسم مأخوذ ism-i-
 ma,khúz. — (abstract noun) اسم
 مجرد hásil-i-masdar. — (adjective)
 صفت sifat. — (variable or declin-

able noun) اسم منصرف ism-i-mun-
 saríf. — (indeclinable noun) اسم
 منصرف ism-i-ghair-i-munsaríf.
 — (simple noun) اسم مفرد ism-i-
 mufrád, اسم بسیط ism-i-basít. —
 (verbal noun) مصدر masdar. —
 (noun of time) اسم زمان ism-i-
 zamán. — (noun of place) اسم مکان
 ism-i-makán. — (noun of instru-
 ment) اسم آلت ism-i-álat. — (noun
 of multitude) اسم جمع ism-i-jam'.
 To NOURISH, پرورش parvardan, پرورش
 کردن parvarish kardan.
 NOURISHER, پرور parvar, پرورنده par-
 varandah.
 NOURISHMENT, خوراك kút, خوراك
 khwurák, طعام ta'am, غذا ghizá,
 مأكل khwurd, آذوقه ázúkah, خوراك
 ma,kúl.
 NOVEL, جدید تازه tázah, نو nau,
 jadíd, قصه yangí. — (book) قصه
 kissah, داستان dástán, كتاب
 kitáb-i-nakl.
 NOVELIST, نقال nakkál.
 NOVELTY, تازگی tázagí. — (it is a
 novelty) تازگی دارد tázagí dárád.
 NOVEMBER, تشرین ثانی tashrín-i-
 sání.
 NOVICE, جدید نو nau-ámúz, جدید
 jadíd, مبتدی muftadí.
 NOVITIATE, نو آموزی nau-ámúzí.
 (Vide NOVICE).
 Now, حال کنون kanun, حال
 hál, حالا hálá, الحال al-hál, الان
 al,án, هنوز hanúz, وقت dar
 ín vakt. — (now-a-days) در این زمان
 dar ín zamán. — (now and then)
 vide SOMETIMES.
 NOWHERE, هیچ جا hích-já.
 NOWISE, هیچ صورت bi-hích súrat,
 اصلاً aslan, هیچوجه hích-vajh.
 NOXIOUS, مضر muzirr, مضر mu,zí,
 زیانکار ziyán-kár, ضارة zárah.
 NOXIOUSNESS, ضرر zarar, زیانکار
 ziyán-kárí, زیان ziyán, آزار ázár.
 NUANCES, جزئیات juz,ivát.
 NUBILE, بعد تکلیف رسیده báligh, بعد
 bi-hadd-i-taklíf-rasídah, بسن شعور
 bi-sinu-i-shu'úr-ámadah.
 NUCLEUS, امهات asás, اصل asl, امهات
 ummahát.

NUDE, برهنه barahnah, 'arí, عاری
مجرد uryán, معرل mu'arrá, عریان
mujarrad, لوكه lúkht, لخت
lukht.

To NUDGE, تحريك نمودن tahrík ní-
múdan.

NUDITY, برهنگی barahnagí, مجرد
tajarrud, 'uryat, عربت.

NUGATORY, باطل batil, ابطال ibtál.

NUISANCE, آذیت ázár, آزار áfat, آفت
azíyat, اذیا ízá, وبال vabál.

NULL, بطل na-chíz.—(null and
void) ابطال ibtál.—(to render null
and void) ابطال کردن ibtál kar-
dan.

NULLITY, بطلان ná-chízí, نا چیزی
butlán.

NUMB, بی حس bí-hiss, مست sust.

To NUMB, بی حس ساختن bí-hiss
sákhtan, افسرده کردن afsurdah
kardan.—(to be numbed) مست
بی حس sust shudan, شدن
bí-hiss shudan.

NUMBER, عدد 'adad, شماره shimárah,
حساب hisáb.—(on a paper, &c.)
نمبره numrah (eur.), نؤمړه númrah
(eur.). — (even number) عدد شفع
'adad-i-shaf', عدد زوج 'adad-i-zauj.
—(odd number) عدد طاق 'adad-i-
ták, عدد وتر 'adad-i-vitr.—(mixed
number) عدد مرکب 'adad-i-marak-
kab.—(round number) عدد تام
'adad-i-támm.—(ordinal number)
عدد اسم ism-i-'adad.—(square
number) عدد مربع 'adad-i-mu-
rabba'.—(whole number) عدد تام
'adad-i-támm.—(to the number
of) بقدر bi-kadr.—(science of
numbers) علم اعداد و حساب 'ilm-
i-a'dád va hisáb.

Numbers of different things
are customarily denoted by cer-
tain technical classifications pre-
fixed, corresponding with our
terms Lot, Set, Head, Flock,
Line, Suit, Stand, &c., as
follow: دست dast (applicable to
clothes, houses, chess or back-
gammon-men, and hawks), as
يك دست yak dast rukhút (one
suit of clothes), دو دست خانه dú

dast khánah (two houses), &c.;
راس rás (applied to horses,
mules, sheep, cattle, and slaves),
as پنج راس panj rás asb
(five horses), &c.; زنجیر zanjír
(applied to elephants); مرمس
maras, or قلاده kiládah (hunting
dogs, hounds); قطار kitár, or
مهار mihár (camels), a term not
much in use; بهله bahlah (hawks,
falcons); باب báb (shops); فرود
farvand (ships, boats, &c.); نفر
nafar (persons, men; also
teeth, and sometimes camels—
more used in the latter sense
than the term before men-
tioned); قابض kabzah (swords,
daggers, guns, and pistols);
عراده 'arrádah (cannon); طاقه
takah (webs or pieces of cloth,
shawls, handkerchiefs); تخته
takhtah (carpets); دانه dānah
(precious stones, and also used
indiscriminately for anything);
جلد jild (books); طغرا tughrá
(papers, documents); رسته rish-
tah (railway); تا tá, عدد 'adad,
دانه dānah (applicable indis-
criminately to almost anything);
جفت juft, or زوج zauj (a pair of
anything).

To NUMBER, عدد نمودن 'adad ní-
múdan.

NUMBERER, حساب گر hisáb-gar,
شمرد shimurandah.

NUMBERING, عدد 'add, تعداد ti'dád.

NUMBERLESS, بی شمار bí-'adad, بی شمار
bi-shimár.—(numerous) بسیار bis-
yár, عدد متعدد 'adid, عدد
mutakassarah, متکثره
kasíru-'l-'adad, خیلی khalíl,
خیلی khatír.

NUMERABLE, تعداد پذیر ti'dád-pazír.

NUMERAL (figure), هندسه hindasah,
حساب رقمی hisáb-i-rukúmi.

NUMERATION, عدد 'add, رقم rakam,
تعداد ti'dád.

NUMERATOR, حساب گر hisáb-gar,
عدد دان 'adad-dán.—(in frac-
tions) شمار کننده shimár-kunan-
dah.

NUMERICAL، عددی 'adadí.
 NUMEROUS، بسیار bisyár، عديد 'adíd،
 متکثره muta'addid، متکثره muta-
 kassarab، كثير العدد kasíru-'l-
 'adad، خیلی khailí، خطير khatír.
 NUN، راهبه ráhibah.
 NUNNERY، دير dair، مسكن راهبات
 maskan-i-ráhibát.
 NUPTIAL، عروسی 'arúsí، نکاحی ni-
 káhí. (Vide MARRIAGE.)
 NURSE، دایه dáyah، دده dadah.—
 (monthly nurse) ماماچه māmá-
 chah، قابله kábilah.
 To NURSE، چه نوازی کردن bachah-
 navází kardan.
 NURSERY، دایه خانه dáyah-khánah.
 —(garden) درختزار dirakht-zár،
 شهرستان shajaristán، باغچه bāgh-
 chah.
 NURSING، چه bachah، طفل tifi.
 NURTURE، تربیت tarbiyat، پرورش
 parvarish.

To NURTURE، پرورش کردن parvarish
 kardan، پروریدن parvarídan، تربیت
 tarbiyat kardan.
 NUT، جوز jauz.—(filbert)، فندق fin-
 duk.—(pistachio) پسته pistah،
 فندق fistuk.—(walnut) گردو
 girdú، گردگان girdgán.—(cocoa-
 nut) نارگیل nārgíl، نارجیل nárjíl.
 NUT-CRACKER، هکَن finduk-
 shikan، جوز هکَن jauz-shikan.
 NUTMEG، جوز الطيب jauzu-
 't-tib.
 NUTRIMENT، قوت kút، خوراك khwu-
 rák، غذا ghizá، طعام ta'ám، خورد
 khwurd، آذوقه ázúkah، ماءكول ma-
 kúl.
 NUTRITIOUS، مغذی mughazzí.
 NUTSHELL، پوست púst.
 NUX VOMICA، ماهی fulús-i-
 máhí، جوز الی jauzu-'l-kay.
 NYMPH (of Paradise)، حور húr، حوری
 húrí.

O.

O! ای ai، یا yá، آوَه ávakh، اهای
 ahái.
 OAF، خرف khirif، كند كودن kaudan
 kund.
 OAFISHNESS، ابلهی ablahí، حماقت
 himákat، بیوقوفی bí-vukúfí، نادانی
 ná-dání، خربت kharíyat (vulg.).
 OAK، بلوط dirakht-i-ballút.—
 (evergreen oak) سندیان sindiyan.
 OAK-APPLE، مازو mázú، مازی mází.
 OAKEN، بلوطی ballútí.
 OAR، پارو parú، خاذه khádah.
 OASIS (fertile spot in the desert)،
 وادی vadí، جزیره jazírah.
 OATH، قسم saugand، سوگند kasam،
 یمن yamín، حلف half.—(to take
 an oath) قسم خوردن kasam khwur-
 dan، یاد نمودن yád nimúdan.
 OATS، زن zann، زان zánn.—(wild
 species of oats) زنگوله zangúlah.—
 (wild oats dried for fodder) برمه
 burmah، بریده buridáh.

OBDUKATE، سنگدل sang-dil، سخت
 sakht، بیرحم bí-rahm، درخت du-
 rusht.
 OBEDUATENESS، سنگدلی sang-dilí،
 سختی sakhtí، بیرحمی bí-rahmí،
 درختی durushtí.
 OBEDIENCE، فرمانبرداری firmán-bur-
 dárí، حکمبرداری hukm-burdárí،
 اتباع tá'at، اطاعت itá'at، امتثال
 ittibá'، انقیاد inkiyád، امتثال im-
 tisál، انعان iz'án.
 OBEDIENT، فرمانبردار firmán-burdár،
 مطیع hukm-burdár، تابع mutá'í،
 متابع mutabí، رام ráam، منقاد munkád.
 OBEDIENTLY، تابعاً tábí'an.
 OBEISANCE، کورنش kúrdish، سر فرو
 sar-furú، رُكوع rukú'، تَكْرِيم takrím.
 OBELISK، میل míl، مناره manárah.
 OBESE، فربه farbihi، سمين samín،
 لثیم lumbah، چاق chák، جسمین
 jasím.
 To OBEY، اطاعت کردن itá'at kardan،

بردار شدن firmán-burdár shudan.

OBITUARY, مرحومین marhúmín.

OBJECT (*thing seen*), منظر manzar, مظهر mazhar.—(*thing*) هی shay, باب báb, ماده mádah.—(*desire*) مطمح maksad, مقصود maksúd, مدعا matina', غرض gharaz, مطلب mudd'á, مراد murád, ملاب mat-lab, اراده irádah, عزم 'azm, قصد kasd, نیت níyat, خواست khwást, آهنگ abang. — (*grammatical term*) معمول ma'múl.

To OBJECT to, رد نمودن, radd nimú-dan, اعتراض کردن i'tiráz kardan, نقص دیدن 'aib دیدن, امتناع داشتن (از) imtiná' dāsh-tan (az), مخالف کردن mukhálif kardan.

OBJECTION, اعتراض i'ráz, اعتراف i'tiráz. — (*fault*) عیب 'aib, نقص naks.

OBJECTIVE CASE, حالت معمولیت hálat-i-ma'múliyat.

OBJECTOR, متعبر muta'arriz.

To OBJURGATE, تحدید نمودن tahdíd nimúdan, سرزنش نمودن sarzanish nimúdan.

OBJURGATION, تحدید tahdíd, سرزنش sarzanish.

OBLATION (*offering*), نذر nazr, عرس 'urs.

OBLIGATION, vide DUTY, FAVOUR, BOND.

OBLIGATORY, لازم lázim, واجب vájib, مقتضی mukta'z, متعتم mutahat-tam.

To OBLIGE, جبراً کردن jabran kar-dan, بر آن داشتن bar án dāsh-tan, ابرام نمودن, bi-zúr kardan, مجبور نمودن, maj-búr nimúdan.—(*confer favour*) منسوب داشتن mamnún sákhtan, مهربون منت گردانیدن marhún-i-miñnat gardánidan, منت نهادن minnat nihádan, احسان کردن ihsán kardan, عنایت نمودن 'ináyat ni-múdan.—(*I am much obliged*) مهربون minnat dāram, منت می‌شوم marhún-i-minnat mí-shavam.

OBLIGING, کریم karím, مشفق mush-fik, شفیق shafík, مهربان mihr-bán.

OBLIQUE, کج kaj, مائل má'il, غیر قائم ghair-i-ká'im, غیر مستقیم ghair-i-mustakím.—(*oblique case*) حالت معمولیت hálat-i-ma'múli-yat.

OBLIQUITY, اعراج i'vijáj.

To OBLITERATE, محو ساختن mahv sákhtan, خط زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

OBLITERATION, محو mahv, نسخ naskh.

OBLIVION, نسیان nasyan, فراموشی farámúshí, ذهل zuhúl.

OBLIVIOUS, ناسی násí, فراموشکار farámúsh-kár.

OBLONG, مطر mutirr, مستطیل musta-tíl.

OBLOQUY, طعن ta'en, ملامت malámat, بختان buhtán.

OBNOXIOUS, vide NOXIOUS.

OBSCENE, فاحش fáhish, پوچ púch, زشت zisht, حرزه harzah, هزل hazl, خبیث khabís.

OBSCENITY, فحش fuhsh, زهتی zishti, خبائث harzagí, khabásat.

OBSCURE (*dark*), تاریک tárík, تیره tírah, مظلم muzlim, تاری تاری tár.—(*abstruse*) دقیق dakík, غامض ghámiz, مغلق mughlak.—(*unknown*) نامعروف ná-ma'rúf, مجهول maj-húl.

To OBSCURE, تیره داشتن tírah dash-tan.

OBSCURELY, تاریکانه táríkánah.

OBSCURITY, تاریکی táríkí, تیرگی tíragí, ظلمت zulmat, تاری tár, ظلام zalám, داج dáj.

OBSEQUIES, تدفین tadfín, جنازه janá-zah.

OBSEQUIOUS, مطیع mutí', متابع mu-tábi', متواضع mutavá'zi', فرو تن furú-tan, منقاد munkád.

OBSEQUIOUSNESS, کوچکی kúchikí, تواضع tavázu', فرو تنی furú-taní, انكسار inkisár.

OBSERVABLE, ظاهر záhir, هویدا hu-vaidá, پدید padíd, آشکار áshkár, آشکاره áshkarah, عیان 'iyán, فاش

fásh, روشن, raushan, واضح, vázih, علانی, 'alání, مبين, mubín, بدیهی, badíhí, پیدای paidá.

OBSERVANCE (respect), رعایت, ri'á-yat, توجه, tavajjuh, انقیاد, inkiyád, اعتنا, i'tiná.

OBSERVATION, مراقبه, murákabah, مطالعه, mutála'ah, نگاه, nigáh.

OBSERVATORY, رصد خانه, rasad-khánah.

To OBSERVE (look on), نگریستن, nigristan, مراقب بودن, murákib búdan, ملاحظه کردن, mulá hazah kardan. — (obey a rule) رعایت نگاه, ri'áyat nimúdan, نگاه داشتن, nigáh dáshtan, میانت نمودن, siyá-nat nimúdan, فرا گرفتن, fará girif-tan, اطاعت کردن, itá'at kardan, اجرا داشتن, ijrá dáshtan. — (to be observed, rule, &c.) استنباط شدن, istimbát shudan.

OBSERVER, مراقب, murákib, دیده بان, dídah-bán, راسد, rásid.

OBSELETE, منسوخ, mansúkh, متروك, matrúk, نا مائوس, ná-ma,nús.

OBSTACLE, مانع, máni', سد, sadd, مزاحمت, muzáhamat.

OBSTINACY, اصرار, isrár, خود را'ی, khwud-rá'í, خود سری, khwud-sarí, تمرد, tamarrud, عناد, 'ínád. — (perseverance) مداومت, istikrár, استمرار, mudávat, مواظبت, muvázabat, اصرار, isrár.

OBSTINATE, سر خود, khwud-sar, مرید, marid, متمرد, mutamarrid, حرون, harún, منحط, munkharit, معاند, mu'ánid, اخلال, ikhlál, لاجو, lajúj. — (persevering) مصر, msirr, مواظب, muvázib, ملازم, mulázim, راسخ, rásikh, مداوم, mudávim. — (horse) سخت لگام, sakht-ligám.

OBSTINATELY, عناداً, 'ínádan, بطور عناد, bi-taur-i-'ínád.

To OBSTRUCT, منع کردن, mana' kar-dan, مسدود ساختن, masdúd sákh-tan.

OBSTRUCTION, بند, band, سد, sadd, ذیق مد, zík-i-sadd. — (medical term) قبض, kabz.

OBSTRUCTIVE, متعوض, muta'arriz.

To OBTAIN, یافتن, yáftan, حاصل کردن,

hásil kardan, تحصیل نمودن, tahsil nimúdan, نیل ساختن, nail sákh-tan, میسر نمودن, muyassar nimú-dan, اندوختن, andúkhtan, پیدای bi-ham rasánidan, رسانیدن, paidá kardan.

OBTAINABLE, یافتنی, yáftaní.

To OBTRUDE (trans.), انداختن, andákhtan, له دادن, leh dádan (vulg.), هل دادن, hul dádan (vulg.). — (intrans.) بی اذن داخل شدن, bi-izn dákhlil shudan, نا آماستن, ná-khwástah dar-ámadan.

OBTRUSION, دغل بیجا, dakhli-i-bí-já. OBTUSE, احمق, ahmak, کند, kund, کودن, kaudan, بیوقوف, bi-vukúf.

OBTUSELY, جاهلانه, jáhilánah.

OBTUSENESS, آبلهی, ablahí, حماقت, himákát, بیوقوفی, bi-vukúfí, نادانی, ná-dání, خریط, kharíyat (vulg.).

To OBVIATE, تدارک نمودن, tadárúk nimúdan, بر داشتن, bar-dáshtan, چاره نمودن, 'iláj nimúdan, علاج نمودن, charáh nimúdan.

OBVIOUS, هویدا, huvaidá, پدید, padid, آشکار, ashkár, آشکاره, ashkárâh, ظاهر, záhir, عیان, 'iyán, فاش, fásh, روشن, raushan, واضح, vázih, علانی, 'alání, پیدای paidá.

OBVIOUSLY, ظاهراً, záhiran.

OBVIOUSNESS, ظهور, zuhúr.

OCCASION, vide LEISURE, CAUSE, NECESSITY, OPPORTUNITY. — (there is no occasion for it) وجهی, (there is no occasion for it) وَجْهِي, vajhí na-dárad. — (to seize the occasion) فرصت نمودن, fursatrá ghanímat shimurdan. — (on the occasion of) بموقع, bi-mauki'.

To OCCASION, انگیزتن, angíkhtan.

OCCASIONALLY, گاه گاه, gáh-gáh, احياناً, ahyánan, وقتی, gáh-vaktí.

OCCIDENT, مغرب, maghrib, غرب, gharb.

OCCIDENTAL, مغربی, maghribí, غربی, gharbí.

OCCULT, vide SECRET.

OCCUPANCY, تصرف, tasarruf, ضبط, zabt.

OCCUPATION, کار, kár, عمل, amal,

شغل shughl, پیشه pishah. — (possession) زبْت zabt, تصرف tasarruf.
OCCUPIER, متصرف mutasarrif.

To OCCUPY, غُبط نمودن zabt nimúdan, تصرف کردن tasarruf kardan. — (to occupy oneself) مشغول شدن mushtaghil shudan.

To OCCUR, واقع شدن váki' shudan, بظهور افتادن ittifák uftádan, عارضی رسیدن bi-zuhúr rasídan, 'áriz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, صادر شدن sádír shudan, سر زدن sar zadan, وارد شدن várid shudan, روی نمودن rúy nimúdan.

OCCURRENCE, سرگذشت sar-guzasht, اتفاق ittifák, واقعه váki'ah, ما جرا má-jará, رویدار rúy-dár, عارضه 'árizah, سانیه sáníhah.

OCEAN, بحر محیط bahr-i-muhít, دریائی daryá, i-i-'azím, قاموس ká-mús.

OCHRE, ماهی گل gil-i-máshí, گل زرد gil-i-zard.

O'CLOCK, ساعت sa'at.

OCTAGON and OCTAGONAL, مشمن musamman.

OCTOBER, تشرین اول tashrín-i-avval.

OCTOPUS, اختاپوت akhtapút (eur.), هشتپای hasht-páy.

OCTUPLE, مشمن musamman.

OCULAR, چشمی bá-chashm, چشمی chashmí.

OCULIST, حکیم کحال kabhál, حکیم hakím-i-chashm.

ODD (not even), فرد fard, تك tak, عدد وتر ták. — (odd number) 'adad-i-vitr, عدد طاق 'adad-i-ták, عدد تك 'adad-i-tak. — (unusual) عجب gharíb, نادر nádír, عجیب 'ajáb.

ODDITY, عجیبه gharíbí, عجیبه 'ají-bah.

ODDLY, غریبانه gharíbánah, نادیرانه nádíránah.

ODE, غزل ghazal. [This consists of from five to eighteen couplets.] — (elegy or ode of unlimited length) قصیده kasídah.

ODIOUS, کره makrúh, مکروه makrúh, مغص mughass.

ODIUM, کراهیت karáhiyat, نفرت nif-rat, تنفر tanaffur, عار 'ár.

ODORIFEROUS, مشموم mashmúm, معطر mu'attar.

ODOUR, بو bú, بوی búi, رائحه rá, i, hah.

ESOPHAGUS, مری mari,.

OF, از az, ز zi, من min.

OFF! (interjection), دور باش dúr-básh, دور بی-ráu, گم gum-bi-shau. — (far) دور dúr, بعید ba'id. — (from) از az, ز zí, من min.

OFFAL, ربهه rishvah, مردار murdár, فسله maitáh, رشت rasht, فضله fazlah.

OFFENCE, گناه gunáh, گنه gunah, جریمه jirimah, قصور kusúr, تقصیر taksír, جنایت jamáyat, عیب 'aib. — (insult) آبرو ábrú, هتک hatk-i-áb-rú, شتم shatm, خفت khiffat, بی ساحتگی bí-sákhtagí. — (to take offence) خشم گرفتن khishm girif-tan.

OFFENCELESS, بیگناه bí - gunáh, معصوم bí-kusúr, مقصوم ma'súm.

To OFFEND, شتم نمودن shatm nimúdan, آزردن ázurdan, رنجاندن ran-jánídan. — (to be offended) متغیر mutanaffir búdan, کجخلی kaj-khulk búdan, بیزار bízár shudan, آزده ázurdah shudan, لغزش گرفتن laghzish girif-tan, سرشکسته بودن sar-shikastah búdan, منجزر شدن munzajir shu-dan, پا کوفتن pá kúftan (vulg.).

OFFENDER, خطا کار gunáh-kár, آئیم khatá-kár, مذنب muznib, فاسق fásik, مفسد mufsid, آسیم asím, رو سیاه rú-siyah.

OFFENSIVE, مکروه makrúh, کره makrúh, مغص mughass. — (to assume the offensive) تعرض dar khayál - i - harakát-i-ta'aruz shudan.

OFFENSIVELY, مکروهانه makrúhan.

OFFER, پیش آوردگی pish ávardagí, تقدیم takdím.

To OFFER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, قربان کردن takrób nimúdan. — (to offer up as a sacrifice) ذبح نمودن zibh

- nimúdan, تصدق قربان kurbán, تصدق کردن tasadduk kardan.
- OFFERING (*gift*), نذر nazr, پیشکش pish-kash.—(*sacrifice*) هدیه hadí-yah, تصدق قربان kurbán, فدا fidá.—(*burnt-offering*) قربان سوختنی kurbán-i-súkhtaní.
- OFFERTORY, نذر nazr, پیشکش pish-kash.
- OFFICE (*public charge*), عهده 'uhdah, منصب mansab, عمل 'amal.—(*house of business*) خانه دفتر daftar-khánah, کار خانه kár-khánah.—(*good offices*) مساعی جمیله masá'í-i-jamílah, مساعی خیریه masá'í-i-khairiyah.—(*to use one's good offices*) مساعی جمیله مبذول داشتن masá'í-i-jamílah mahzúl dáshtan.—(*to quit office*) عزل شدن 'azl shudan.
- OFFICER, عهده دار 'ubdah - dár, صاحب منصب mansab-dár, مستبدار sáhib-mansab.—(*military*) صاحب sarhang, سرهنگ sáhib-mansab, کشیکچی ka-shik-chí, پاسبان pás-bán.
- OFFICIAL (*connected with duty, as business, documents, &c.*), رسمی rassámí, دولتی daulatí.—(*clerk, &c.*) مباشر mubáshir.
- OFFICIALLY, رسماً rasman.
- To OFFICIATE, وکالت کردن vakálat kardan, قائم مقام کردن ká'im-makám kardan.
- OFFICIOUS, چالاک chábuk, چالاک chálák, زنگ زار zaring, شاطر shátir, گستاخ gustakh.
- OFFICIOUSNESS, چابکی chábukí, چالاکي chálákí, زنگ زاری zaringí, گستاخی gustákhí, جاسارت jasárat.
- OFFSPRING, اولاد aulád, نسل nasl, اعقاب zurríyah, نرینه salab, سلاله sulálah.
- OFTEN, بار بار bār-bār, بار بار aksar, اکثر aksar aukát, مکرر mukarrar, بکرات bi-kirrát, دفعاً basá, داف'an.
- To OGLE, چشمک زدن chashmak zadan.
- OGLING, کرشمه kirishmah, غمزه ghamzah, رمز العين ramzu-'l-'ain.

- OGRE, عفریت 'ifrit, غول ghúl, آدمخوار adam-khwur.
- OH! دایغ dirigh, فغان fighán, ای ai, های háy, وای váy.
- OIL, روغن raughan.—(*castor-oil*) روغن بید انجیر raughan-i-bid-anjir, روغن کنتو raughan-i-kinnatú.—(*of olives*) روغن زیت raughan-i-zait, روغن زیتون raughan-i-zaitún.—(*of linseed*) روغن کتان raughan-i-kattán.—(*lamp-oil*) روغن چراغ raughan-i-chiragh.
- To OIL, چرب کردن charb kardan, روغن مالیدن raughan malídan.
- OIL-FLASK, دبه روغن dabba-hi-raughan.
- OILINESS, چربی charbí.
- OILMAN, فروش روغن raughan-furúsh, بقال bakkál.
- OIL-MILL, معصر mi'sar, معصار mi'sár.
- OILY, روغنی raughaní, چرب charb.
- OINTMENT, مرهم marham, روغن raughan.
- OLD, سالخورده sál-dídah, سالخورده sál-khwurdah, کهنه kuhan-sál, کهنه kubnah, پیر pír, مسن musinn.—(*ancient*) موزمین muzmin.—(*ancient*) پیشین kadím, دیرینه dirínah, سابق pishín, سلف sálik, سالاف salaf.—(*stale*) پوسیده púsídah, کهنه kuh-nah, کهنه kuhan, شهبانده shab-mándah.—(*worn - out*) مندرس mundaris, ساییده sábidah, فرسوده farsúdah.—(*to be . . . years old*) . . . sál dáshtan.—(*to grow old*) پیر شدن pír shudan, مسن شدن musinn shudan.—(*old age*) کبر سن kibr-i-sinn, پیری píri, زانی za'ífi, معیشت mashib.—(*old man*) پیر pír, زال zál, ریش سفید rish-safid, شیخ shaikh, سالخورده sál-khwurdah, فرتوت fartút, سالخورده sál-dídah.—(*old woman*) پیره pírah, پیر زن pírah-zan, پیر زان pírah-zán, کس سفید pírah-zán, عجز gís-safid, زال pírah-zál, عجز 'ajúz, عجوزه 'ajúzah.—(*old clothes-man*) کهنه فروش kuhnah-furúsh, کهنه چین kuhnah-chín.
- OLEAGINOUS, چرب charb.

OLEANDER, خر زهره khar-zabrah,
دلفه diflah.

OLIGARCHY, حکومت اخصاص hukú-
mat-i-ashkhás.

OLIVE, زيتون zaitún, زيت zait.

OMELET, کوکو kúkú.—(sweet omelet)
خاکینه khágínah.

OMEN, شگون shugún, اختر
akhtar, طالع táli'.

OMINOUS, غیب نما ghaib-nimá,
پر هگون pur-shugún.

OMISSION, فوت faut, سهو sahv.

To OMIT, در گذاشتن dar-guzashtan,
فرو گذاشت furú-guzásht kar-
dan, ساقط سهو sahv kardan, ساقط
داختن sákít dáshtan, انداختن an-
dákhtan.

OMNIPOTENCE, قدرت مطلق kudrat-i-
mutlak.

OMNIPOTENT, قادر مطلق kádir-i-
mutlak, جبار jabbár.

OMNIPRESENCE, هر جا حاضری har-já-
házirí.

OMNIPRESENT, همه جا حاضر hamah-
já-házir.

OMNISCIENCE, همه دانی hamah-
dání, همه بینی hamah-bíní.

OMNISCIENT, همه دان hamah-dán,
همه بین hamah-bín.

ON, بر bar, بالا bálá, علی 'alá, فرا
fará, روی rúy.—(on foot) پیاده
piyádah.—(on horseback) سواره
suvárah; سوار suvár.

ONAGER, حمار وحشی himár-i-vahshí,
گور gúr, خر gúr-khar.

ONCE, یک دفعه yak-daf'ah, یک بار yak-
bár.—(in former times) سابق
sábik, پیشتر pishtar, مقدمه mu-
kaddaman, باری bári.—(once
upon a time) باری bári.—(at
once) یکباره daf'atan yak-
bárah, یکبارگی yak-báragí.—(all
at once) یک بارگی yak-báragí.—
(Vide SUDDENLY.)—(once more)
بشمار bi-takrár.

ON DIT, از قرارى كه منكر ميشود az
karári-kih mazkúr mi-shavad,
نقل است nakl ast, میگویند

ONE, يك yak.—(one by one) يك
yak yak, فردافرد fard-á-fard.—

(one another), یکدیگر yak-dígar.—
(one with the other) روى هم رفتۀ
rúy-ham-raftah.

To ONEEATE, بار کردن bár kardan,
حمل نمودن haml nimúdan.

ONEROUS, سخت sakht, ثقیل sakíl,
گران girán.

ONION, پیاز piyáz, بصل basal.

ONLY (singly), یگانه yagánah, فرد
fard, تنها tanhá, مجرد 'anjarrad,
يکتا yak-tá.—(merely) فقط fakat,
و بس va bas.

ONSET, یورش yúrish, حمله hamlah,
خروش khurúsh, هجوم hujúm.

ONWARDS, پیش pish, پیشتر pishtar.

ONYX, عقیق 'akík, سلیمانی sulai-
mání.

Ooze, گل gil.

To Ooze, چکه کردن chakkah kardan.

Oozy, گلی gilí.

OPAL, عین الہرہ 'ainu-'l-hirrah,
'عين الشمس 'ainu-
'sh-shams.

OPAQUE, نا شفاف ná-shaffáf.

OPAQUENESS, نا شفافى ná-shaffáfí.

OPEN, باز báz, مفتوح maftúh, گشاده
gushádah, باز váz.—(candid)
مخلص mukhlis, مخلصانه mukhli-
sánah, صادق ikhlás-mand, صادق
sádik.—(open air) بیرون bírún.

To OPEN (trans.), گشادَن gushádan,
باز کردن gushúdan, باز báz
kardan, وَا کردن vá kardan.—(in-
trans.) گشاده شدن gushádah
shudan, باز شدن báz shudan,
وَا شدن maftúh shudan, باز کردن
vá shudan.—(window) window
bálá kardan.—(window of train)
شیشه انداختن shíshah andákhtan.
(flower) شکفتن shikúftan, شکفتن
shikuftan, زدن ghunchah
zadan.—(to open into) رَا داشتن
ráh dáshtan.—(to be opened—
Parliament) افتتاح iftitáh
shudan.

OPEN-HANDED and OPEN-HEARTED,
سخی sakhí, کریم karím, جواد jav-
vád, گشاده دست gushádah-dast,
جوانمرد javán-mard, منعم mun'im,
سامع fayyáz, وهاب vahháb,
سامیه sámih.

OPENING, مفر mafarr.

OPENLY (*publicly*), ظاهراً záhiran, علانیه 'alāniyah, آشکاره áshkára, عیاناً 'ayānā.

OPEN-MOUTHED, طامع támi, حریص haris.

OPENNESS, گشادگی gushádagí. — (candour) راستبازی rást-bází, اخلاص ikhlás, صدق sídk.

OPERA, تماها tamáshá. — (opera-house) تماشاه tamáshá-khānah.

To OPERATE, عمل کردن 'amal kardan, ساختن ساز کردن kár kardan, جراحی جراحی jarrahí kardan. — (be effective) کارگر آمدن kár-gar ámadan, موثر شدن asar kardan, مؤثر شدن mú'assir shudan.

OPERATION, عمل کار kár. — (surgical) جراحی jarrahí.

OPERATIVE, موثر mû'assir, مفید mufíd, کارگر kár-gar. — (artificer) پیشه ور pishah-var, صنعتگر san'at-gar.

OPERATOR, عامل 'amil. — (surgical) جراح jarrah.

OPHTHALMIA, اشوب چشم áshúb-i-chashm, رمدم ramad, سبل sabal.

OPIATE, دوائی خواب ma'jūn, معجون davá-i-i-khwáb-bakhsh.

To OPINE, vide To SUPPOSE.

OPINION, گمان ráy, رای ráy, قیاس gumán, اندیشه audíshah, تصور kiyás, خیال khayál, حدس hads, تاسا tasa, ظن zann, مذهب mazan-nah, فکر fikr, وهم vahm, تدبیر tad-bír, اعتقاد i'tikád, انگار angár, پندار pindár, زعم takhmín, تخمین tamín, استنباط istimbát.

OPINIONATED, متعصب muta'assib, خود سر khwud-sar, خود رأی khwud-rá'i.

OPIUM, افیون afyaun, تریاک tiryák, شیرازه شیریه shirah-i-khashkhásh.

OPIUM-EATER, افیونی tiryákí, افیونی afyauní.

OPPONENT, معارض mu'áriz, متخاصم mukhásim, مخالف mukhálif.

OPPORTUNE, با محل bá-mahall, با موقع bá-mauki, به جا bi-já.

OPPORTUNITY, فرصت fursat, قابر

kábú, محل mahall, حباله habál-lah.

To OPPOSE, مخالفت نمودن mukhálafat nimúdan, متخالف بودن mukhálif búdan, مقاومت کردن mukávamat kardan, مزاحم شدن muzahim shudan, اعتراض نمودن i'tiráz nimúdan, بر ضد شدن bar zidd shudan. — (as opposed to) نقیض nakíz, در مقابل dar mukábil.

OPPOSITE, مخالفی rú-bi-rú, موازی muházi, مواجه muvájih, مقابل mukábil, عکس 'aks, نظیر uazír, موازی muvází, در برابر dar barábar. (the opposite) ضد zidd, خلاف khiláf.

OPPOSITION, مخالفت mukhálafat, مقاومت mukávamat, مواجته muzáhamat, مقابله mukábalat, ممانعت mu'árazah, ممانعت mumána'at, تناقض ziddiyat, مذیت ziddiyat, تضاد ikhtiláf, اعتراض i'tiráz, تردد taraddud. — (Parliamentary term) مخالف mukhálifán. — (in opposition to) بر خلاف bar khiláf, متخالف mukhálif. — (to be in opposition) بر ضد بودن bar zidd búdan.

To OPPRESS, دست درازی کردن dast-dirází kardan, ظلم zulm nimúdan, جفا jafá kardan, آذیت دادن aziyat dādan.

OPPRESSION, ظلم zulm, تعدی ta-'addí, ستم sitam, اعتصاب ittisáf, 'unf, عنف jaur, جور jabar, اجحاف ijháf, آذیت aziyat, بیز bíz, حیف haif va mail, درازدستی diráz-dastí.

OPPRESSIVE, سخت sakht, بیرحم bí-rahm, ستمگدل durusht, ظالم zálím, بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár, ستمکار sitam-kár.

OPPRESSOR, دست دراز dast-diráz, جفا کار jafá-kár, ظالم zálím.

OPPROBRIOUS, معیوب ma'yúb, شوخ shúkh, زبان دراز bad-zabán, زبانباز zabán-diráz.

OPPROBRIUM, فحشیت fazíhat, رسوائی rusvái, عار 'ár.

OPTATIVE, اختیاری ikhtiyári.---(optative mood), فعل تمیل fi'l-i-tamanná, فعل دعائی fi'l-i-du'á.

OPTICAL, بصری basarí.

(OPTICS (the science), علم بصر 'ilm-i-basar.

OPTION, اختیار khiyár. اختیار ikhtiyár, پسند pasand, مرضی marzí.

OPTIONAL, اختیاری ikhtiyári.

OPULENCE, vide WEALTH.

OR, یا yá, خواه khwáh, او au.---(or else) و الا va illá, ورنه va rnah, ورنه var-nah.

ORACLE, خطاب الهی khitáb-i-iláhi, آیت áyat, وحی vahy.

ORACULAR, تمزیلی tanzilí.

ORAL, شفاهی shifáhi, شفاهی shifáhiyah.

ORANGE, نارنگی narángi.---(sweet) مدنی madani.---(sour) نارنج náranj.---(blood) نوبی túi surkh.---(colour) نارنگی narángi.

ORANGERY, نارنگستان narángistán.

ORANG-OUTANG, بوزینه búzinah, بوزینه búzinah, میمون maimún.

ORATION, خطاب khitáb, گفتار guftár, نفس kalam, سخن sukhun, نفس nafas (pl انفاس anfas).---(to make an oration) خطابه خواندن khatábah khwándan.

ORATOR, سخن آور sukhun-ávar, سخن پرداز sukhun-pardáz.

ORATORICAL, خطبه khutbah.

ORATORY, سخن آوری sukhun-ávari, سخن پرداز sukhun-pardázi.---(place of worship) نمازگاه namázgáh.

ORB, جرم jirm, گوی gúi, کره kurrah.

ORBIT (path of a planet), دور daur, گردش daurán, گردش gardish.

ORCHARD, باغ bāgh, بوستان bústán, بوستان bustán.

ORCHESTRA, نوبت خانه paubat-khánah, نواخانه nakkárah-khánah.

To ORDAIN, امر نمودن amr nimúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, فرمان نمودن firmúdan.---(clerical term) نصب nasb nimúdan.

ORDEAL, vide TRIAL.

ORDER (arrangement), آرایش árá-yish, ترتیب tartīb, نظام nizám,

انتظام intizám, تدارک tadárúk, تدبیر tadbír, تمشیت tamshiyat.---(rule) آیین áyín, قاعده ká'idah, قانون káun, شرع shar'.---(command) حکم hukm, امر amr, فرمان firmán, دستور kadghan, سنور sunúr, سفارش sífárish.---(to put in order) ترتیب نمودن árástan, آراستن tartīb nimúdan, نصب کردن nasb kardan, تدارک نمودن tadárúk nimúdan, انتظام نمودن intizám nimúdan, پیرواستن pirástan.---(religious) طریقه tarikah.---(of knighthood, &c.) نشان nishán.---(in order that) تا tá, تا که tá kih.

To ORDER, فرمان نمودن firmúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan, ارشاد کردن irshád kardan, سفارش کردن sífárish kardan, دستور دادن kadghan kardan.

ORDERLESS, بی ترتیب bi-tartīb, بی انتظام bi-intizám.

ORDERLY, ترتیب tartīb.---(servant), غلام ghulam, اردل ardal (eur.).

ORDINAL, ترتیبی tartíbi, فرعی far'í.

ORDINANCE, آیین áyín, قاعده ká'idah, قانون káun, شرع shar'.

ORDINARILY, عادتاً 'adatan, از روی az rúy-i-'adat.

ORDINARY (usual), متداول mutadával, رایج rá'ij, مشترك mushtarak.---(common, mean) عام 'ám, ماهه furú-máyah, پست past.

ORDINATION (clerical term), نصب nasb.

ORDNANCE (artillery), توپخانه túp-khánah.

ORDURE, گله گوی gúh, گله gulh, زبل zibl, براز biráz, فضله fazlah. (Vide also DUNG).

ORE, فلز filizz, معدنی ma'dani.

ORGAN, آلت alat.---(organ of sight) زبان chashm.---(of speech) زبان zabán.---(musical) ارغنون argnanún (eur.).---(barrel organ) جعبه ساز ja'bah-sáz.---(to play the organ) ارغنون را زدن arghanúnra zadan.

ORGANIC, ترکیبی tarkíbi, تشکیلی tashkíli.

ORGANISATION, نظام nizám, ترتیب tartīb.

TO ORGANISE, نظام دادن nizám dá-dan, ترتب داشتن tarattub dáshtan.

ORGANISM, ترکیب tarkíb, تشکیل tashkíl.

ORGANIST, ارغنون زن arghanún-zan.

ORIENT, شرق shark, مشرق mashrik.

ORIENTAL, شرقی sharkí, مشرقی mashrikí. — (an Oriental) اهل اهل شرق ahl-i-mashrik-zamín, اهل شرق ahl-i-shark.

ORIFICE, دهانه dahanah, سوراخ sú-rákh.

ORIGIN, بنیاد bunyád, اصل asl, بنیان bunyán, مصدر masdar, منشأ man-shá, سر sar, مبدا mabdá, اول avval, بیع bíkh, آغاز ágház, حدr hadar, نصاب nisáb, مامب' mamb'.

ORIGINAL, اصلی aslí اول avval.

ORIGINALITY, غرابیت gharábat.

ORIGINALLY, ابتدا' avvalan, اولاً ibtidan, اصلاً aslan.

TO ORIGINATE (trans.), ناهی کردن náshí kardan. — (intrans.) بر پا nashí kardan. — (intrans.) بر پا nashí kardan.

ORIGINATOR, مبدع mubdi'.

ORION (the constellation), جبار jab-bár, النسق an-nasak.

ORISON, نماز namáz.

ORNAMENT, آرایش áráyish, زیب zíf, طراز zínat, پیرایه píráyah, نقش tiráz, حلیه hulyah, فر farr, نقش naksh.

TO ORNAMENT, آراستن árástan, پیراستن pírástan, زینت zínat دادن dádán, تزیین نمودن tazyín nimú-dan, مزین ساختن tirázídan, مزین muzayyan sákhtan.

ORNAMENTAL, زینتی zínatí, زینتی zívarí.

ORNAMENTED, آراسته árástah, پیراسته pírástah, مزین muzayyan, منقش mutarraz, منقش munakkash. — (with jewels) مرمع murassa', جواهر javáhir - ágín, جواهر آمود jauhar-ámúd.

ORNAMENTS, اسباب تجميل asbáb-i-tajammul, زینر zívar, جواهر javáhir.

ORPHAN, یتیم yatím (pl. یتامات áitám, or یتاماتی yatamá).

ORTHODOX, مومن múmin, متشرع mutasharri', متدین mutadayyin.

ORTHODOXY, راستی rástí, صدق sidk, استحقاق hákk, دینداری dín-dárí, istihkák.

ORTHOGRAPHER, املا دان imlá-dán.

ORTHOGRAPHICAL, املائی imlá'í. — (orthographic mistake) تصحیف tas-híf.

ORTHOGRAPHY, املا imlá.

ORTOLAN, پرگیری pargírí.

TO OSCILLATE, تکان نمودن takán ni-múdan.

OSCILLATION, تکان takán, جنبش jumbish.

OSMANI (decoration), عثمانیه 'usmáníyah.

OSPREY (sea-eagle), نسر بحری nisir-i-bahrí.

OSSIFICATION, استخوان سازی ustukhwán-sazí.

TO OSSIFY (trans.), استخوان ساختن ustukhwán sákhtan. — (intrans.) استخوان شدن ustukhwán shudan.

OSTENSIBLE, پدید padíd, پیدا paidá, ظاهر záhin.

OSTENTATION, خود نمائی khwud-nimá'í, کبریا' kibriyá', تکبر takab-bur, خود پسندی khwud-pasandí.

OSTENTATIOUSLY, کبر bá-kibr.

OSTLER, جلو دار jilau-dár.

OSTRICH, شتر مرغ shutur-murgh, نعامة na'ámanah.

OTHER, دیگر dígar, علاحدہ 'alá-hiddah.

OTHERWISE (if not), وگرنه vagar nah, والا va illá, ورنه var nah. — (in another way) دیگر گونه dígar-gúnah, قسم دیگر taur-i-dígar, قسم kism-i-dígar, بطریق علاحدہ bi-tarík-i-'alá-hiddah.

OTTER, سگ آبی sag-i-ábí.

OTTOMAN, عثمانی 'usmání. — (Ottoman Empire) دولت عثمانی daulat-i-'usmání.

OUGHT (should), باید báyard, لازم lázim, باید bayist, شاید sháyad. — (a cypher) سفر sifr. — (anything) چیزی chizí, هیچ hích.

OUNCE (animal) یوز yúz.

OUR, از ما mál-i-má, مان i-mán.

OURSELVES, خود مان khwud-i-mán.

To OUST, اخراج کردن, rándan, راندن
ikhráj kardan, دور کردن dúr
kardan, بدر کردن bi-dar kardan,
دور نمودن náfí nimúdan.—(to be
ousted) خارج گشتن khárij gash-
tan.

OUT, بیرون بیرún, بدر bi-dar, خارج
khárij. — (out of doors) بیرون
bírún, خارج khárij.—(to be out—
flowers) باز شدن báz shudan.

OUTCAST, مردود mardud, رانده rán-
dah.

OUTCRY, غوغا ghaughá, غریو gharív,
هنگامه hangamah.

To OUTDO, مسابقت نمودن musába-
kat nimúdan, پیش گرفتن pish
giriftan.

OUTER, بیرون بیرún, خارج khárij.

OUTFALL, ریزش rízish.

OUTLANDISH, مستعجم musta'jim,
بیگانه bigánah.

OUTLAW, خارجی khárijí.

To OUTLAW, محدود ساختن mahdúd
sákhtan, ملعون ساختن mal'ún
sákhtan.

OUTLET, مفر mafarr.

OUTLINE, نقشه dá'irah, دائرة dá-
shah.

OUTPOST, قراول karávuł.

OUTRAGE, تعدی hatk-i-'irz, هتك عرض
ta addi.

To OUTRAGE, تعدی کردن ta'addi
kardan, هتك عرض کردن hatk-i-
'irz-kardan, دشنام دادن dushnám
dádan, دشنامیدن dushnámídan.
(Vide To RAVISH).

OUTRAGEOUS, باغی tághí, باغی
bághí.—(violent) تند مزاج tund
mizáj, درشت خور durusht-khú.

OUTRIGHT, تماماً sar-á-sar
tamáman, بالکل bi-'l-kull,
بالکلیت bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-mar-
rah.

To OUTROOT, بر کندن bar-kandan,
استثمال کردن isti'sál kardan.

OUTSIDE, بیرون بیرún, خارج khárij.—
(just outside) دم dam (as
dam-i-dar, just outside the door).

To OUTSTRIP, پیش ور شدن pish-rau
shudan. پیش بندی کردن pish-

bandí kardan, سبقت بردن
guí,i-i-sibkat burdan.

OUTWARD, بیرون بیرún, خارج khárij.

OUTWARDLY, ظاهرًا záhiran, (to be
dar súrât.

OUTWORKS, حصار بند hisár-band.

OVAL (sub.), شکل بیضوی shakl-i-bai-
zaví.—(adj.) بیضوی baizaví, بادامی
bádámí, بیضی baizah, بایزی baizí.

OVARIOUS, دار بیضه baizah-dár.

OVEN, تنور tannúr, کوره kúrah.

OVER, زبر, بالا bálá, علی alá, بر bar, زبر
zabar, بر سر bar sar, فوق fauk, فراز

faráz, روی rúy.—(across) عبور
'ubúr, آن طرف án-taraf, ورا vará,

آنسو án-sú.—(exceeding) بیش
bish, زیاده ziyádah, زائد zá'id.—
(to be over, remain), ماندن mán-

dan, باقی بودن bákí búdan.

To OVERAWE, ترسانیدن tarsánídan,
تهدید کردن tahdíd kardan.

OVERBOARD, از روی کشتی az rúy-i-
kashtí.

OVERCAST, گرفته abr-dár, ابر دار

girif-
tah.
To OVERCHARGE (overload), زیاد بار
زیاد ziyád bár kardan.—(in an
account) زیاد طلبیدن ziyád talbí-
dan.

To OVERCOME, فتح کردن fath
kardan, غلبه کردن ghalabah kardan,
ظفر شکست دادن shikast dádan,
ظفر zafar yáftan, گشادن gushá-
dan, نصرت یافتن nusrat yáftan,
غالب آمدن fírúz shudan, غلبه
ghálíb ámadan.

To OVERFLOW, لبریز بودن lab-ríz
búdan, سیلان شدن sailán shu-
dan.

OVERFLOWING, سر لبریزی lab-rízí,
سر sar-shá'í.

To OVERGROW, روئیدن rú'idan.—
(grow big) پر بزرگ شدن pur buzurg
shudan.

OVER-HANGING, مشرف mushrif, بر
sar má'il.

OVERHEAD, بر سر, علی alá, بالا bálá,
بر سر bar sar, فوق fauk, فراز faráz.

To OVER-HEAR, مستمع بودن mus-
tami' búdan, استماع کردن istimá'

kardan.—(in a bad sense) تسمع نمودن tasammu' nimúdan.

To OVERLOOK (neglect), غفلت نمودن, غفلت اهمال nimúdan, اهمال ihmál kardan, صرف نظر نمودن sarf-i-nazar nimúdan.—(connive at) چشم اغماص ighmáz kardan, چشمتش chashm-púshí nimúdan.—(forgive) عفو کردن 'afv kardan, در گذر کردن dar-guzar kardan, بخشیدن bakhshídan, معاف کردن mu'áf kardan.—(as from a window, &c.) مشرف بودن (به) mushrif búdan (bi).

OVER-MUCH, زیاده ziyádah, بسیار bisyár.

OVER-NIGHT, شبانه shabánah.

OVERPLUS, ما باقی má-bákí, فضلہ fazlah, ما بقیل má-bakú.

To OVER-REACH, فریفتن firíftan, گول فریب firíb dādan, گول خوراندن gúl khwuránuđan, گول زدن gúl zadan, غدر نمودن ghadar nimúdan, حيله hílāh kardan.

To OVERRUN, ویران کردن vairán kardan, تاراج تارāj kardan.

OVERSEER, ناظر názir, داروغه dárú-ghah, کار گذار kár - guzár, مباحثه mubáshir, سرکار sar-kár.

OVERSIGHT, غلط ghalat, سهو sahv, زلت zallat.

To OVERSLEEP, زیاد خوابیدن ziyád khwábídan.

To OVERSPREAD (trans.) پرا کردن pur kardan, انتشار دادن intishár dádan.—(intrans.) انتشار یافتن intishár yáftan, پرا شدن pur shudan, پراپا pahn shudan, سرایت siráyat kardan.

OVERT, آشکار áshkár, آشكاره ásh-kárah, ظاهر záhir, عیان 'iyán, واضح vázih.

To OVERTAKE, پی‌اپی آمدن pay-á-pay ámadan, برابر آمدن barábar ámadan, ملحق شدن mulkik shudan, واصل شدن vásil shudan.

OVERTHROW, اخلال khalal, اخلال khasárat, شکست shi-kast, هزیمت hazímat.

To OVERTHROW, vide To THROW DOWN, To CONQUER.

OVERTURE, پیش قدم pish-kadam, افتتاح iftitáh.—(to make an overture) افتتاح کردن iftitáh kardan.

To OVERTURN, سرنگون کردن sar-nigún kardan, سر زیر کردن sar-zír kardan, وارونه کردن várúnah kardan, واژگون ساختن vázhgún sákhtan, بر گشته ساختن bar-gashtah sákhtan, بر گردانیدن bar-gardání-dán.—(to be overturned) افتادن uftádan, بر گشتن bar-gashtan, وارونه شدن várúnah shudan.

To OVERWHELM, غالب شدن ghálib shudan, مستولی شدن mustaulí shudan, غلبه گhalabah kardan.—(drown) غرق کردن gharak kardan.

To OWE, بده داشتن bidih dáshtan, قرض بده کار بودن bidih-kár búdan, قرضدار بودن karz dáshtan, وام داشتن váam dáshtan, دین داشتن dain dáshtan, مقروض بودن makrúz búdan, متدین بودن mutadayyin búdan.

OWING to this, از این رهگذر az ín rah-guzar.

OWL, بوم bóm, جوف búf, کوکومه kúkú-mah (vulg.).—(screech-owl) جغد jughd, چغد chughd.

OWN, خود khwud, خویش khwísh, خویشتن khwíshtan, خاص kháss.—(my own) خود من khwud-i-man, خودم i-khwudam.—(their own) خودشان khwud-i-shán.

To OWN (possess), مالک بودن málik-búdan, داشتن dáshtan.—(admit) مسلم داشتن ikrár kardan, مقر بودن mu-kirr búdan, اعتراف کردن i'tiráf kardan, معترف شدن mu'tarif shudan.

OWNER, مالك málik, صاحب sáhib, خاوند khávand.

OWNERSHIP, مالکیت málikíyat.

Ox, گاو gáv, بقر bakar.—(ploughing ox) وراز varzáv, گاو فداد gáv-i-faddád.—(wild ox) گاو دهتی gáv-i-

i-dashtí, بقر الوحش bakaru-'l-vahsh.—(ox-goad) نيره گاورائی nai-zah-i-gáv-rání.
OxIDE, زنگار zangár.

OXYGEN, مولد الصوفه muvallidu-'l-humúzah.

OXYMEL, سکنجبین sikanjabín.

OYSTER, صدف sadaf.

P.

PACE (step), گام kadam, قدم gám, خطوه khatvah.—(goat) رفتار raftár, ریش ravish, گام kadam.
—(speed) تندى tundí.

To PACE, رفتن kadam raftan, قدم زدن kadam zadan.

PACIFIC, مصالح musálíh, صلح sulh-ámiz.

PACIFICATION, مصالحت musálahat, مسالمت musálamat.

PACIFICATOR, صلح muslíh.

To PACIFY, آرام آرامیدن áramídan, آرام آرام دادن áram dádan, تسلی دادن tassalí dádan, تسکین کردن tashkín kardan.

PACK, دسته dastah.

To PACK up, بستن hastan, ته نمودن tah nimúdan, بار درست کردن bár durust kardan.

PACKER, بسته بستن bastah-band.

PACKET, بسته bastah, دسته dastah, بسته bukchah.

PACK-HORSE, اسب بار کش asb-i-bár kash, یابو yálú.

PACKING - NEEDLE, جوالدوز javál-dúz.

PACK-SADDLE, پالان pálán.—(cover of pack-saddle, made of ornamental worsted work) آهسته áshur-mah.

PACK-THREAD, ریسمان rísmán.

FACT, vide TREATY.

PAD (soft saddle), تگل tagal, خوکیر khú-gír, تگلتی tagaltí.

To PAD, حشو کردن hashv kardan.

PADDLE (oar), پارو páru, خاده khádah.

PADDLE-WHEEL, چرخ بخار charkh-i-bukhár.

PADDOCK, چمن chaman, چمنزار chaman-zár, چراگاه chará-gáh, مرتع

علفزار margh-zár, مرغزار marta', مغاز mar-gház, جلگه julgah.

PADLOCK, قفل kufl.

PAEAN, فتح نامه fath-námah.

PAGAN, بت پرست but-parast, کافر káfir, مشرك mushrik.

PAGANISM, بت پرستی but-parastí, کفر kufir.

PAGE (of a book), صفحه saffah.—(leaf or double page) صحفه sahí-fah, ورق varak.—(boy) پسر pisar, غلام ghulám, پیشخدمت pish-khid-mat.

PAGEANT, تماشا tamáshá.

PAGEENTRY, شوکت shaukat, حشمت hashmat.

PAGODA, بتخانه but-khánah, بتکده but-kadah.

PAIL, دلو dalv, دول dúl, بالدی baldí (hind.).

PAIN, درد dard, رنج ranj, زحمت ran-jish, عذاب 'azab, آزار ázar, ألم alam, زحمت zahmat, وجع vaja'.—(anguish) آذیت azíyat, محنت mihnat, تنگی tangí.

To PAIN, پریشان paríshán, ساکتان sákhtan, مبتلا mubtalá, آزرده ázurdan, ألم alam, رسانیدن alam rasándan.

PAINFUL, درد پر pur-dard, درد مند dard-mand, درد ناک dard-nák, آلام alam-zadah, متاع ألم muta'alim, وجع vají'.—(giving pain) آزار رنج ázar ranj, آزار رسان ázar-rasan.

PAINLESS, بی درد bí-dard.

PAINS (toil), مشقت mashakkat, زحمت zahmat, محنت mihnat, مواظبت (to take pains) رنج ranj, مواظبت muvázabat dáshtan.

PAINS-TAKER, متجاهد mutajáhid, کار محنت mihnat-kár.

PAINS-TAKING, متکبد mutakayyid, مواظب mihnatí, جاهد jáhid, مواظب muvázib, متجاهد mutajáhid.

PAINT, رنگ rang.—(red paint) سرخی surkhí.—(white paint) سفید rang-i-safid.—(rouge for the face) غازه gházah.—(for the eye-brows) خطات khitát.

To PAINT (draw), کشیدن kashídan, درن naksh kardán.—(colour) رنگ rangín, رنگین rangín kardán, رنگ دادن rang dádan.

PAINTER, نقاش musavvir, ناکش kásh, رسام rassám, تمسالگر timsál-gar.

PAINTING (picture), تصویر tasvír, نقش naksh, پرده اشکال pardah-i-ashkál, پرده نقاشی pardah-i-nak-káshí.—(oil painting) پرده اشکال pardah-i-ashkál-i-raughan, روغن روغن pardah-i-raughan.

PAIR, جفت juft, جور júr, زوج zauj.—(in pairs) جفت و جفت tak va juft.

To PAIR, جفت کردن juft kardán, زوج نمودن zauj nimúdan.

PALACE, ایوان bárgáh, امیران aiván, سراى sarái, قصر kasr, عمارت 'imá-rat.

PALACIOUS, قصر مانند kasr-mánand.

PALANQUIN, تخت روان takht-i-raván.

PALATABLE, گوارا guvár, گوارا guvárá.

PALATABLENESS, گواری guvárí.

PALATE, کام kám, مذاق mazák, مشام mashámm.—(roof of mouth) سقف sakk.

PALE, زرد zard, آسفار asfar, پرده parídah.—(weak in colour) آبکی ábakí, وار vâz.—(to turn pale) زرد شدن zard shudan.

To PALE, زرد گشتن zard gashtan.

PALE-FACED, زرد رو zard-rú.

PALENESS, زردی zardí, پریدگی parí-dagí, آسفار isfár.

PALISADE, مژگن matars, سد sadd, بند band, دیوار zik-i-sadd.

To PALL, بی مزه شدن bí-mazah shu-dan.

PALLETTE (painter's), تخته رنگدان takhtab-i-rang-dán.

To PALLIATE, عفو کردن 'afv kardán, بخشیدن mu'áf kardán, معاف کردن bakhshídan, معذرت داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar guzar kardán, آمرزیدن ámurzídan, مغفور maghfúr, گردانیدن gardánídan.

PALLIATION, عفو afv, معاف mu'áf.—(mitigation) تخفیف takhfíf, تسکین taskín.

PALLIATIVE, تسکین بخش taskín-bakhsh.

PALLID, زرد zard, پرده parídah.

PALM (date tree), درخت خرما dirakht-i-khurma, نخل nakhl, مع mukh.—(palm leaves) خوص khaus, پوش تاپول tápúl, پوش púsh.—(fibres of the palm, coir) ریشه rishah, لیف líf.—(victory) نصرت nusrat, ظفر zafar, فیروزی fíruzí, فتح fath, غلبه ghalabah.—(of the hand) کف kaf, راحت ráhat.—(measure) شبر shibr.

PALMA-CHRIST, بید انجیر bíd-anjír, کنتو kindatú.

PALMISTRY, علم کف 'ilm-i-kaf.

PALPABLE, متجسم mutajassim, ظاهر záhir, صریح saríh.

PALPABLY, مریحاً záhiran, مریحاً saríhan.

To PALPITATE, طپیدن tapídan.

PALPITATION, طپش tapish.

PALSIED, مفلوج iflíj, مفلوج mafíúj.—(to be palsied) رعشه داشتن ra'shah dáshtan, فالج fálíj داشتن.

PALSY, فالج fálíj, هل shall.—(trembling) رعشه ra'shah.—(hemiplegia) فالج fálíj.—(of the mouth and face) لکوه lakvah.

PALTRY, دونه dún, پست past, زبون zabún.

To PAMPER, پروردن parvardan.

PAMPERED, پرورده parvardah.

PAMPHLET, رساله risálah.

PAMPHLETEER, رساله نویس risálah-nivís.

PAN (earthen), دیزی dízı.—(large shallow pan) حسین hasín, تگهار taghár.—(frying pan) تابه távah, تابه tábah.—(of a gun) کوهه

gúshah, آتشخانه átish-khánah,
چاله úják, چاله chálah.

PANACEA, کیمیائی اکبر kímíyá, í-i-
akbar.

PANCAKE, خاگینه khágínah.

PANDER, vide PIMP, BAWD.

PANE (of glass), جام jam.—(small
coloured panes) کتابی kitábí, داؤد
خانی da, úd-khání.

PANEGYRIC, مدح madh, مدحنامه
madh-námah.

PANEGYRICAL, مدح آمیز madh-ámíz.

PANEGYRIST, مداح maddáh.

PANEL, تخته takhtah.

PANG, درد dard.

PANIC, ترس tars, هول haul, فزع faza',
بیم hazímat, بیم bím, باك bák,
خوف khauf.

PANNIERS, زنبیل zambíl, سبد sabad.
—(large wooden panniers for
carrying fruit) لوده laudah.—
(travelling panniers, resembling
cradles, and slung on both sides of
a mule or camel; much used by
women) کجابه kajávah.

PANORAMA, دور نما dúr-nimá.

To PANT, طپیدن tapídan.—(draw
breath quickly) دم زدن dam
zadan, نفس زدن nafas zadan,
هنگه زدن hingah zadan.

PANTALOONS, شلوار shalvár.

PANTHER, پارس párs, قپلان kaplán,
پلنگ palang.—(hunting) بوز yúz.

PANTRY, خوراک خانه khwurak-khánah.

PAP, پستان pistán.—(food) خوراک
khwurák.

PAPA, پدر pidar, بابا bába.

PAPER, کاغذ kághaz, کارتاس kartás.
—(glazed paper) کاغذ مهره دار kághaz-i-muhráh-dár.—(blotting-
paper) کاغذ تر خشک kághaz-
i-tar-khushk - kunak. — (ship's-
papers) قول kaul.

PAPER-KNIFE, کاغذ بر kághaz-bur.

PAPER-MAKER, کاغذ ساز kághaz-sáz.

PAPER-MILL, کاغذ خانه kághaz-
khánah.

PAPIST, پاپاری pápáví (eur.).

PAPYRUS (reed), بردی bardí, حنظل
hafa.

PAR, مساوات musávát.—(on a par)
مساوی musáví. —(at par) قیمت
قیمت kaimat-i-i-durust, درست
قیمت حقیقی kaimat-i-váki'í, واقعی
kaimat-i-hakikí.

PARABLE, مثل masal (pl. امثال
amsál), مثال misál, تشبیه tash-
bíh.

PARABOLA, قطع مکافی kat'-i-mu-
káfi.

PARABOLICAL, متشابه mutashábíh.

PARACLETE, فارقلیط fáraklít (eur.).

PARADE (of an army), مان sán,

عرض لشکر 'arz-i-lashkar.

PARADE-GROUND, جولانگاه jaulán-
gáh, میدان maidán.

PARADISE, فردوس firdaus, جنت jan-
nat, بهشت bihisht, روضه rauzah,
خلد khuld.—(boundary between
paradise and hell) عرف 'urf, اعراف
a'ráf.

PARADOX, لغز lughz.

PARADOXICAL, معملی و ش mu'ammá-
vash, لغز مانند lughz-mánand.

PARAFFINE, پارافین paráfin (eur.).

PARAGON, نمونه nimúnah.—(per-
son) بمثال bí-misál.

PARAGRAPH, فصل fasl, فقره faka-
rah.

PARALLAX (astronomical term),
اختلاف ikhtiláf-i-manzar.

PARALLEL, برابر barábar, موازی mu-
vází, متوازی mutavází, مساوی
musáví.—(parallel lines) خطوط
khutút-i-mutavází.

PARALLELISM, برابری barábarí,
مساوات musávát.

PARALLELOGRAM, مربع مستطیل mu-
rabba'-i-mustatíl, مستطیل mus-
tatíl.

PARALLELOPIPED, مجسم متساوی
الملاع mujassam-i-mutasavi-'l-
azlá'.

PARALYSIS, فالج fálij, فلج falj, رعشه
ra'shah.

PARALYTIC, افلیج iflíj, مفلوج maf-
lúj.

PARAMOUNT, قاهر káhir, علی الاطلاق
'ala-'l-itlák.

PARAMOUR, عاقلی yár, عاشق 'ashik, مول
múl.

PARAPET, کنگره kangurah, معجر ma'jar, معجر mahjar.

PARAPHERNALIA, سامان sámán, اسباب asbáb, یراف yarák.

PARAPHRASE, شرح sharh, تفسیر tafsír, تفصیل tafsíl.

To PARAPHRASE, تفسیر نمودن tafsír nimúdan, تفصیل نمودن tafsíl nimúdan.

PARASANG (*Persian league, about three miles and three-quarters*) فارسه farsakh, فرسنگ farsang.

PARASITE, مفت خور muft-khwur, طفیلی tufailí, حاشیه نشین háshiyah-nishín.

PARASOL, چتر chatr, آفتابگیر áftáb-gír.

PARCEL, بسته bastah, بوچه bugh-chah.

To PARCEL, تقسیم کردن taksím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.

To PARCH, نیم سوختن ním-súkhtan, برشته hirishtan.

PARCHMENT, رق rakk or rikk, پوست púst.

PARDON, عفو 'afv, معافی mu'áfí, بخشایش ámurzish, بخشایش bakhshayish, مسامحت musámahat, مغفرت maghfírat, غفران ghafrán, صفح safh, در گذر dar-guzar.—(to beg pardon) پوزش نمودن púzish nimúdan.

To PARDON, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshídan, گذشتن guzashtan, در گذشتن dar-guzashtan.—(pardon me! used in polite conversation) چرا chirá, لبی laby.

PARDONABLE, قابل بخشش kábil-i-bakhshish, عفو پذیر 'afv-pazír, سزاوار sazavar-i-maghfírat.

To PARE (*strip off skin*), پوست کردن púst kandan, مقشر ساختن mukashshar súkhtan.—(the nails) ناخن nákhun giriftan.—(the hoofs of a horse) قیاز کردن kayár kardan, سم تراشیدن sum tiráshídan.

PARENTAGE, نسب nasab, انتساب intisáb, اصل asl.

PARENTAL, والدی válidí, والدینی válidainí.

PARENTHESES, جمله معترضه jumlah-i-mu'tarizah.

PARENTHETICAL, معترض mu'tariz.

PARENTHETICALLY, بطور معترضه bi-taur-i-mu'tarizah.

PARENTICIDE, پدر کشی pidar-kushí, مادر کشی mádar-kushí.

PARENTS, والدین válidain, پدر و مادر pidar u mádar.

PARER, پوست کننده púst-kanandah, ناخن mukashshír.—(nails) مقشر nákhun-gírandah.

PARJNG, تراهه tiráshah, خراشه khiráshah.

PARING-KNIFE (*for horse's hoofs*) سم تراش sum-tirásh.

PARISH, محله mahallah.

PARISHIONER, اهل محله ahl-i-mahallah.

PARITY, مساوات musávát, معادلت mu'adalat.

PARK, چمن chaman, میدان maidán.—(public park) باغ عامه bágh-i-'ámmah.

PARLANCE (*common talk*), عرف 'urf.

PARLEY, مکالمه mukálamah, قیل و قيل u kál, معاشرت mu'ásharat.

To PARLEY, مکالمه نمودن mukálamah nimúdan, معاشرت نمودن mu'ásharat nimúdan.

PARLIAMENT, دار الشورائی dárú-'sh-shúrái.—(Member of Parliament) عدم از اعضاء مجلس پارلمنت 'adam az a'zá-i-majlis-i-párlamant.—(Opening of Parliament) باز شدن پارلمنت báz-shudan-i-párlamant.—(to dissolve Parliament) پارلمانتر متفرق ساختن párlamantrá mutafarrík sákhtán.

PARLOUR, اتاق uták, دیوانخانه díván-khánah, مشربه mashrabah.

PAROCHIAL, محلی mahallí.

PARODY, تقلید taklíd.

PAROLE, قول kaul.

PAROQUET, طوطی کوچک túfí-i-kúchik.

PAROXYSM, نوبت naubat, حالت há-

lat, طغیان tughyán, شدت shiddat, غلبه ghalabah.

PARRICIDE, قطع ارحام kat'-i-arhám.

PARRICIDAL, قاطع ارحام kátí-i-arhám.

PARROT, طوطی tútí.

To PARRY (a stroke), دفع کردن daf' kardan, رد کردن radd kardan, وا زدن vá-zadan.

To PARSE (resolve grammatically), ترکیب کردن tarkíb kardan.

PARSEE, مجوسی majúsí.

PARSEISM, مجوسیت majúsíyat.

PARSIMONIOUS, طمعکار tamá'-kár, حرص harís, طمع tamá', بخیل bakhíl, لایم la'im, متمسك mumsik, خاصیت khasís.

PARSIMONIOUSLY, بخیل وار bakhíl-vár.

PARSIMONY, بخل bikh, حرص hirs, از az, طمع tamá', طمعکاری tamá'-kárí, خست khashsat, خاصیت khasísat, لوم lu.m.

PARSLEY, کرفس kirafs, اجمود ajmúd, جعفری ju'farí.

PARSNIP, گز gazar. [This is properly a carrot.]

PARSON, کشیش kashís, کسیس kisís, پیش نماز pish-namáz.

PARSONAGE, کشیش خانه kashís-khánah.

PART (piece), پاره párah, پارچه párchah, پاره پاره purzah, تکه tikkah, قطعه kat'ah, جز juz, حصه hissah, جزوی juzví, لخت lakht, بهره bahrah, قسم kism. — (side, party) طرف taraf, جانب jánib, قبل kibal. — (business) امر kár, عمل 'amal, مان حال hál. — (quarter or region) اقلیم valáyat, ملک mulk, قسمت saim. — (share) قسمت kismat, حصه hissah. — (on the part of) از جانب az jánib. — (for the most part) غالباً ghalíban, اکثری aksarí. — (I for my part) من که man kih. — (to take in good part) پذیرفتن pazírúftan.

To PART, جدا ساختن jidá sákhtan. — (to depart) روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan.

To PARTAKE (have a share in),

شراکت sharík búdan, شراکت sharákát dáshtan, حصه دار hissah-dár búdan, بهره داشتن bahrah dáshtan. — (eat), میل mail nimúdan, تناول کردن tanávil kardan.

PARTAKER, شریک sharík, دار حصه hissah-dár.

PARTERRE, خیابان khiyábán.

PARTIAL, طرفدار taraf-dár, جانبدار jámb-dár.

PARTIALITY, جانبداری jánib-darí, طرفداری taraf-darí, تعصب ta'assub, تمایل mail, طرفگیری taraf-gfíri, تمایل tamáynul.

PARTIALLY, قدری kadrí, فی الجمله fi'l-jumlah.

PARTICIPANT, شریک sharík, دار حصه hissah-dár.

To PARTICIPATE, سهمین شدن sahím shudan, شریک شدن sharík shudan, بر خوردن bar-khwúdan.

PARTICIPATION, شراکت sharákát, مشارکت mushárakat, مداعله mudákhalah.

PARTICIPLE (active), اسم فاعل ism-i-fá'il. — (passive) اسم مفعول ism-i-ma'f'ul.

PARTICLE, ذره zarrah, شوشه shúshah, زهره kamzah, شمه shammah, زبره rizab. — (in grammar) حرف harf. — (affirmative particle) حرف تأکید harf-i-ta'kíd, اجاب harf-i-jáb.

PARTICULAR, خاص kháss, مخصوص mukhtass. — (fanciful) مصر musirr, مبهم mu-brim. — (in general and in particular) عموماً 'umúman va khusúsan.

PARTICULARITY, خصوصیت mukhtassísyat.

To PARTICULARIZE, تفصیل کردن taf-síl kardan.

PARTICULARLY, خصوص bi-khusús, علل الخصوص 'ala'l-khusús.

PARTICULARS, رموز rumúz, جزئیات juz'íat.

PARTING (hair), فرق fark.

PARTISAN, هوا دار havá-dár. — (to be

- a partisan of) جانبداری کردن jānīb-dārī kardan.
- PARTITION (mutual division), تقسیم mukāsamat. (Vide WALL, SCREEN.)
- PARTLY, قسمی kismī, پاره párah, یکی یکی yak-chandī.
- PARTNER, شریک sharík, بهره دار bah-rah-dár, انباز ambáz.
- PARTNERSHIP, شراکت shirákát, مشارکت mushárákat, انبازی ambázī.—(unfair dealing in partnership) ستم شریکی sitam-sharikī.
- PARTRIDGE (red-legged or bartavelle) کبک kabk.—(of the valley, a very large species) کبک دری kabk-i-darī.—(black partridge or francolin) دراج durráj.—(desert partridge) توهی túhī.—(a covey of partridges) گله کبک gallah-i-kabk.
- PARTURITION, نتاج nitáj.
- PARTY (assembly), گرده gurúh, جماعت jamá'at, جمعیت jam'iyat, بزم majma', دیوان díván, بزم bazm, مجلس shúrá, مجلس majlis, محفل mahfil, انجمن anjuman.—(banquet) ضیافت ziyáfat, مهمانی mihmání, سرور súr, ولیمه valimah.—(Parliamentary term) دسته dastah, فرقه firkah.—(party spirit) عصبیه 'asabiyah.
- PARVENU, نو کیسه nau-kísah.
- PASHA, پاشا páshá.
- PASHALIK, پاهالی páshálik.
- PASS (narrow road), تنگ راه tang-ráh, گدوک gadúk.—(among mountains) تنگ taug, شعب sha'b, کتل kútal, گردن gardan.
- To PASS, گذر کردن guzashtan, گذر گزار گذار guzár ávardan.—(Parliamentary term) پذیرفته شدن pazíruftah shudan.—(across a river) عبور کردن 'ubúr kardan, از رودخانه گذشتن az rúdkhánah guzashtan.—(be current) مرجع بودن rá'ij búdan, مرجع بودن muravvaj búdan.—(the night) شبرا baitútal kardan, بیتوته کردن shabrá bi-rúz ávardan.—(to pass over, neglect) در

- ساقط داشتن dar-guzashtan, ساقط سوار شدن sahit dáshtan, سوار شدن sahv kardan.—(to pass off upon, to deceive) خلق کردن halk kardan, گول زدن gúl zadan.
- PASSABLE, قابل عبور kábil-i-'ubúr, قابل گذر kábil-i-guzar.—(allowable) مجاز mujáz, رها ravá, حلال halál.
- PASSABLY, نزدیک nazdík, تقریباً tak-ríban.
- PASSAGE (in a book), عبارت 'ibárat, مقالت makálat, فقرة fakarah.—(voyage) سفر safar, سیر sair, میل sail (vulg.).—(passage in a street, leading under a building; a close) سائبات sá'ibát, ساهبات sahbát, بالا bálá, خانه خروجی bálá-khánah-i-khúrujī.—(in a house) محل عبور mahall-i-'ubúr.
- PASSAGE-MONEY (fare), کرایه kirá-yah, نول núl.
- PASSENGER, مسافر musáfir, رونده ravandah, عابر 'ábir, سالك sálík, عبیری sayyáh.—(in a ship), عبیری 'ibrí.
- PASSION, Vide ANGER, LOVE, ZEAL. (the passions) هوایی نفسانی havá'í-i-nafsání, اغراض aghráz.
- PASSIONATE, تیز مزاج tíz-mizáj, تند مزاج tund-khú, غریب مزاج ghazab-nák, تند مزاج tund-mizáj.
- PASSIONATELY, با خشم bá-khishm, غریب ghazaban.—(extremely) بی-نیهایت bi-niháyat, بی-غایت bi-gháyat.
- PASSIVE (unresisting), متحمل mutahammil, ساکن sákin.—(verb) مجهول majhúl.
- PASSIVENESS, تحمل táhammul, ساکن sakan, صبر sabr.
- PASSOVER (feast), عید فصح 'íd-i-fis-h.
- PASSPORT, راهداری ráh-dārī, تذكرة tazkirah, رقم rakim, تعلیق ta'líkah.—(for goods) پته pattah (hind.), فته fattah, فراغنامه farágh-námah.
- PAST (beyond), بالا bilá, فوق fauk, گذشته shírún.—(gone by) گذشته guzashtan, ماضی mází, سلف salaf, سابق sábik.—(past all

hope) امید bilá-umíd.—(past danger) بلا خطر bilá-khatar.—(the past) سابق sábig, الماضي al-mází, سلف salaf, ایام گذشته ayyám-i-guzashtah.—(past tense) ماضی mází, ماضی مطلق mází-i-mutlak.

PASTE, خمیر khamír.—(made of a root pounded) سیریش sirish, سیرشum sirishum.

To PASTE up, چسبانیدن chasbání-dan.

PASTEBOARD, or PAPIER-MACHÉ, مقوای mukavvá, مقوای mukavvá.

PASTERN (of a horse), خردۀ khurdah.

PASTIL, بخور bukhúr.

PASTIME, بازیۀ bázichah, تفرج tafarruj.

PASTOR, کشیش kashish, قسيس kissis.

PASTORAL, بدایه نشین badavi, بادیه badiyah, نیشین nishin.

PASTRY, خمیر khamír, سرشته árd árd-i-sirishtah.

PASTURAGE, علوفۀ alufah.—(pasture) چراگاه margh-zár, مرغزار chará-gáh.

PASTURE (ground), مرتع marta', مرغی mar'á, چراگاه chará-gáh, مرغزار margh-zár, علفزار margh-zár, قوروق kúruk, چمن chaman.

To PASTURE, چریدن charídan.

PAT, کامل kámil, درست durust, صحیح sahih.

To PAT, دست مالیدن dast málídan.

PATCH, پینه pinah, پیوند paivand, رقه ruk'ah, وصلۀ vaslah.—(for a rifle-bullet) کفن kafan.

To PATCH, وصلۀ vaslah kardan, انداختن pambah audákhtan.

PATCHED, مرقع murakka'.

PATCHER, لندره دوز landarah-dúz, قلابدوز kulláb-dúz, پینه دوز pinah-dúz.

PATCHWORK, لندره دوزی landarah-dúzi, قلابدوزی kulláb-dúzi.

PATE, سر sar, راس rás, کله kallah, فرق fark.

PATENT (exclusive privilege), سند sanad.—(Royal patent), یرلیغ yar-

lıgh, توقيح tauki'.—(evident) آشکار áshkár, آشكاره áshkára, ظاهر záh-hir, روشن huvaídá, روشن raushan, مبین mubín, واضح vázih, لایح láih, عیان 'iyán, باهر báhir, صریح sarih, بدیهی badíhi.

PATENTEE, سند دار sanad-dár.

PATERNAL, پدری pidarí, پدرانه pida-ránah.

PATERNITY, پدریۀ pidaríyah, ابوت abúvat.

PATH, viâe Road.—(of a garden) خیابان ma'bar, خیابان khiyábán.

PATHETIC, دلسوز dil-súz, دلاویز dil-áviz, سهمگین sahm-gín.

PATHETICALLY, با دلسوزی bá-dil-súzi.

PATHLESS, بیراهé bí-ráh, بی‌طریق bilá tarík.

PATIENCE, صبری sabr, صبری sabúri, شکیب shikib, شکیبائی shikibá, تحمل tahammul, طاقت tákat, برد bardi, برد bardi.

PATIENT, صابر sábir, صابر sabúr, شکیب shikibá, شکیب shikibá.—(sick person) مریض mariz, علیل 'alil, نا خوش ná-khwush.—(to be patient) تحمل tahammul, نمودن nimúdan, صبر sabr nimúdan.

PATIENTLY, با صبر bá-sabr, صبراً s bran.

PATRIARCH (of a church), بطریق ba-trak, بطریق patrik.

PATRIARCHAL, بطریقی patriki.

PATRICIAN, امیر amir.

PATRIMONY, میراث mirás, ارث irs, عصبیت virásat, وراثت irsiyat, عصبیت usubat.

PATRIOT, وطن دوست vatan-dúst, حب الوطن habíbu'l-vatan.

PATRIOTISM, حب الوطن hubbu'l-vatan.

PATROL (night-watch), پاسبان pásbán, شب اساس pásbán-i-shab, گرمه asas, گزمنه kashik.

To PATROL, پاسبانی کردن pásbání kardan.

PATRON, مربی murabbí, حامی hámí, صاحب shahib.

PATRONAGE, حمایت himáyat, توصیه tausíyah, حاجی sáhibí.

TO PATRONIZE, حمایت دادن himáyat dádan.

PATRONYMIC, نسبت nisbat, نام nám, اسم ism.

PATTENS (clogs), نعلین na'lain.

PATTERN, نمونه nímúnah, مثال misál, نقش naksh.

PAUCITY, کمی kamí, اندك andak.

PAUNCH, صعدہ mi'dah, حکم shikm, بطن batn.

PAUPER, مسکین miskín, فقیر fakír.

PAUSE (in reading), وقف vakf. (Vide INTERMISSION, DELAY.)

TO PAUSE, قوت نمودن vukúf nimúdan, وقف کردن vakf kardan.

TO PAVE, سنگفرش کردن sang-farsh kardan.

PAVED, سنگفرشی sang-farshí.

PAVEMENT, سنگفرش sang-farsh, سنگست sang-bast. — (tessellated pavement) فرش منبت کار farsh-i-munabbat-kár.

PAVER, سنگ فرش کننده sang-farsh-kunandah.

PAVILION, vide AWNING, TENT, KIOSK.

PAW, پای pá, پاچه páchah, پنجه panjah, چنگ chang.

TO PAW, دست زدن dast-zadan, دست ماله کردن dast-málah kardan. — (as a horse) مم زدن sum zadan.

PAWN, رهن rahn, گرو girau. — (thing pledged) رهنه rahínah, تنخواه tankhwáh, گرو girau. — (at chess) بايزاك baizak, پیاده piyádah.

TO PAWN, رهن گذاردن rahn guzár-dan, گرو گذاشتن girau guzáshtan.

PAWNBROKER, رهنگیر rahn-gír, گروگیر girau-gír, راهن ráhin.

PAWNER (one who pawns), مرتهن murtahin, رهن گذار rahn-guzár, گرو گذار girau-guzár.

PAY (wages), مواجب mavájib, اجرت ujrat, اجر ajr, وظیفه vazífah, علوقه 'alúfah, مزد muzd. — (fare, hire), کرایه kiráyah, کرا kirá, جیره jirah, اجرت ujrat, غله ghallah. — (monthly) مشاهره musháharah,

ماهیه ماهیánah. — (yearly)

یومیه sálíyánah. — (daily)

روزانه rúzánah. — (half-pay) مواجب نیمه mavájib-i-nimah.

— (advance of pay) سلف silm,

سلف پیشگی pishagi, سلف salaf.

TO PAY, کار سازی کردن kár-sází kardan, ادا کردن adá kardan, دادن dádan, مفرورع کردن mafrúgh kardan.

PAYABLE, ادا خدنی adá-shudaní.

PAYMASTER, خزانهچی khizáu - chí, بخشی bakhshí.

PAYMENT, ادا adá, تادیه ta,diyah.

PAY-OFFICE, دار الحساب dāru-'l-hisáb.

PEA, کرسنه karsanna, کسن kisan,

باقله gáv-dánah, موهی bakilah-múshí. — (English pea),

نخود nukhúd-i-farangí. — (chick-pea) نخود nukhúd. — (small field-pea) گگرو girgirú. — (green pea) ماش másh.

PEACE, آشتی ástí, صلح sulh, امان amán,

رفاه rafáh. — (rest) آرام arám,

راحت ráhat, آسایش ásáyish, رفاه rafáh,

رفاهیت rafáhiyat. — (of God) سلام salámu-'llah, امان amánu-'llah. — (the conclusion of peace) انعقاد in'ikád-i-sulh. — (peace-footing) حال حال hál-i-sulh. — (to make peace) عقد ákd-i-musálalah nimúdan. — (to make overtures for peace) در صد مصالحه br ámadan dar sadad-i-musálalah bar-ámadan.

PEACEABLE, صلح جو sulh-jú.

PEACEABLY, بمصالحه bi-musálalah,

از روی آشتی az rúy-i-áshí.

PEACEFUL, آرمنده armandah.

PEACE-MAKER, صلح muslih.

PEACH, هفتالو shaftálú. — (woolly peach) هلو hullú.

PEACH-COLOURED (pale red), هفتالو shaftálú-rang.

PEACOCK, طاووس tá,us.

PEA-HEN, ماده طاووس tá,us-i-má-dah.

PEA-JACKET (outer coat of felt or

- thick unwoven wool*, کپنک kapa-nak, نمد نمد namad-i-dúsh.
- PEAK (of a mountain, &c.), سر sar, قله kullah, سر کوب rás, سار-kúb, نوك nauk, بلندی bulandí, تیغ tigh.
- PEAL, صدا مسلسل sadá-i-inusalsal.
- PEAR, گلابی gulábí, امروء amrúd.
- PEARL, مروارید marváríd, گاوهار gauhar, (pl. لؤلؤ la, 'alí, in durr (pl. در durar).—(small pearls) لؤلؤی basad.—(royal pearl) شاهوار lu, lu, i-i-sháh-vár, در مکتون لؤلؤی láh, durr-i-maknún, لاله lulu, i-i-lálah, در شهور durr-i-shah-vár, شاهانه shah-dánah, گوشتواره gúsh-várah.
- PEARLY, مروارید دار marváríd-dár.
- PEASANT, دهقان rústá'í, روستائی PEASANT, زارع zári', رعیت ra'íyat.
- PEASANTRY, رعایا ra'áyá, حضرات زارع hazarát-i-zári', زارعین zári'ín.
- PEA-SHOOTER, تفک tufak.
- PEBBLE, ریگ rig.
- PECCABLE, گناهکار gunáh-kár.
- PECCADILLO, عیب 'aib, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سحر sahv, ذنب zaml, زلل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نقص nuks.
- PECCANT, مقصیر وار taksír-vár, مجرم mujrim, ملزم mulzam, گناه کار gunáh-kár.
- TO PECK, چنگ زدن chang zadan.
- PECKER, منقار زننده minkár-zanadah.
- PECTORAL, مدری sadríy.
- TO PECULATE, دزدی کردن duzdí kardan.
- PECULATION, دزدی duzdí, تصرف ta-sarruf.
- PECULIAR, غریب gharíb, بدیهی ba-díhí, عجیب 'ajíb.—(peculiar to) مخصوص maksús, منحصر mukh-tass, منحصر munhasir.
- PECULIARITY, اختصاص ikhtisás, خاصیت khássiyyat.
- PECULIARLY, خصوصاً khusúsan.
- PECUNIARY, پولی púlí, مالی málf.
- PEDAGOGUE, ملا mullá-i-maktabí, معلم mu'allim.

- PEDANT, مغرور از mutafazzil, عالم خود علم maghrúr az 'ilm, عالم خود 'álim-i-khwud-pasand.
- PEDANTIC, فضیلت فروش fazílat-furúsh.—(to be pedantic) اظهار izhár-i-fazílat kardan, فضیلت فروشتن fazílat furúsh-tan.
- PEDANTRY, فضیلت فروشی fazílat-furúshí.
- PEDDLER, خورده فروش khwurdah-furúsh, خراز pílavar, kharráz.
- PEDESTAL, بن ستون bunn-i-sutún, پایه bunyán, پایه páyah.
- PEDESTRIAN, راجل rájil, پیاده piyá-dah.
- PEDIGREE, نسنامه nasab-námah, نسل silsilah, قناسل tanásul, نسل nasl, حسب و نسب hasab va nasab.—(to trace a pedigree) استنباط istinsáb kardan.
- PEEL, قشر kishr, پوست púst.
- TO PEEL, پوست کردن púst kandan, Mukashshar mukashshar ساختن mukashshar sakhtan.
- PEELER, پوست کننده púst-kanandah, مقشر mukashshar.
- PEEP, نظر nazar.
- TO PEEP, دزدانه نگریستن duzdánah nigrístan, از گوه دیدن az gúshah dídan.
- PEEP-HOLE, منظر manzar.
- PEER, نظیر nazír, مثل misl, هم ham, تا tá-i-'adíl.
- PEERLESS, بی نظیر bí-nazír, لاثنائی lá-sání.
- PEEVISH, تند مزاج tund - mizáj, کج خلق kaj-khulk, افسرده afsurdah.
- PEEVISHNESS, افسردگی afsurdagí, مزاج تندى tundí-i-mizáj.
- PEG, میخ míkh, مسمار mismár.
- PELF, زر zar, پول púl, نقد nakd, مایه máyah, تنخواه tankhváh, وجه vajh.
- PELICAN, مرغ سقا murgh-i-sakká.
- PELISSE (kind of cloak) بورمه búrmah, کاتبی kátibí.
- PELLET, گلوله gulúlah, گله gullah, گلوله ghuulúlah.—(pellet-bow) کمان kamán-i-gardahá, گلوله گلوله kamán-i-gardahá, گلوله kamán-i-gardahá, گلوله kamán-i-gardahá.

PELLICLE, پرده pardah.

PELL-MELL, بهم آمیخته bi - ham
ámikhtah, هرج مرج harj-marj.

PELLUCID, صاف saf, روشن raushan.
- -(transparent) شفاف shifáf.

PELLUCIDNESS, صفای safá, روشنایی
raushaná,í. — (transparency)
شفاف shifáfí.

To PELT, با سنگ زدن zadan, با
bá-sang zadan.

PELVIS (lower part of the abdomen),
پایین شکم tah-i-shikm, ته شکم
pá,ín-i-shikm. — (pelvis bones)
کلیک کالیچه kálíchah, غلیچه ghálíchah.

PEN, قلم kalam, خامه khámah, کلک
kilk, قصب kasab. — (steel pen), قلم

کلام kalam-i-púlád, آهن kalam-i-áhan.
— (feather, quill) پر par, شاه شاه shah-par. — (pen-knife)

قلمتراش qálmítrásh, کزک kízlak, چاقو
chákú, قلم kalam-tirásh. — (nib of a pen)

نوک nauk - i - kalam. — (piece of
bone on which pens are nibbed),

قلمدان kalam-dán, قلمتق kat-zan, قلمتق
makta', قلمتق kat' - zan. — (pen - case)

قلمدان kalam-dán, آماه ámah. — (pen-
holder) دست قلم dastah-i-kalam.

(to cut a pen) ساختن kalam
sákhtan. — (pen for cattle), آغل ághil,

آغل ághil, سول súl, حظیره hazírah.

To PEN, نوهتن nivishtan.

PENAL, عقوبتی 'ukúbatí.

PENALTY, جریمه jarímah, جریمانه
jarímánah, مصادره musádarah.

(Vide PUNISHMENT.)

PENANCE, حد کفاره hadd-i-kaffárah,
تکفیر گناه jazá,í-i-sharr, جزای شر

takfír-i-gunáh.

PENCHANT (inclination, liking), میل
mail, شوق dimágh, شوق shauk.

PENCIL (lead), قلم سرب kalam-i-
surmah, قلم سرب kalam-i-surb,

مداد kalam-i-midádí, مداد midád.
— (of hair) قلم مو kalam-i-mú.

PENLANT, vide TASSEL, EARRING,
&c.

PENDENT, آویخته ávízán, آویزان
ávíktah, معلق mu'allak, بردار

bardár.

PENDING (hanging), معلق mu'allak.
— (during) مادام mádám, بین
bain, تا tá.

PENDULOUS, آویزان ávízán, معلق mu-
'allak.

PENDULUM, لنگر ساعت langar-i-
sá'at, لنگر langar.

PENETRABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír,
To PENETRATE, اندرون رفتن kábil-i-siráyat.

داخل شدن andarún raftan, تو رفتن tú raftan,
داخل شدن dákhl shudan, نفوذ نمودن nufúz

nimúdan, گذر کردن guzar kardan,
نفوذ نافذ náfiz búdan.

PENETRATING, نافذ náfiz, کار کر kár-
gar.

PENETRATION, دخیل dukhl, مداخله
mudákhalah. — (acuteness, saga-
city) فطانت fatánat, فراست firásat,

زیرکی zírakí, ادراک idrák, ذهن zihn,
ذکا zaká, جزالت jazúlat, زکات zaká-
vat, سرعت sur'at-i-fahm.

PENINSULA, جزیره jazírah, نیم جزیره
ním-jazírah.

PENIS, ذکر zakar (pl. ذکور zukúr),
کیر kír, زردک zardak (vul.).

PENITENCE, vide REPENTANCE.

PENMAN (fine writer), خوشنویس
khwush-nivís, کاتب kátib.

PENNANT, نشان nishán, علم 'alam,
براق bayrak, رایت rayyat, بایرک bairak,

بایرک bairak.

PENNYLESS, مفلس muflis, محتاج
muhtáj.

PENSION, علفه alú-fah, وظیفه vazífah,
ادار idrár.

PENSIONER, وظیفه خور vazífah-khwur,
مراجب خور mavájib-khwur.

PENSIVE, vide THOUGHTFUL.

PENT, حبس habs.

PENTAGON, مخمس mukhammas,
پنجگوشه panj-gúshah.

PENTATEUCH (Books of Moses),
تورات taurát, تورات taurát.

PENTECOST, عید خمسين 'id-i-kham-
sín.

PENURIOUS, طامع tama', طامعکار tama'-
kár, آرزو مند árzu-mand, حرص harís,

کنس kins, داعع dání, لا,ím, لغیم la,ím,

PENURIOUSNESS, حرص hirs, آرز az,

tama', طمعکاری tama'-kárí,
بُخْل bukhí, خصیست khasísat,
لُوم khissat, اِمْسَک imsák,
لو m.

PENURY, vide POVERTY.

PEOPLE, خلق khalk, خَلْقَمَان khalka-
mán, اُمَم ummat, مِلّت millat,
مردمان mardumán, حضرات haza-
rát.—(common people) عام 'ámm,
'avámm, عوام الناس 'avám-
mu-'n-nás, اهالی ahálí.—(peo-
pling and cultivating) آبادی ábádí.
—(peopled place) آبادانی ábá-
dání, جایی معمور já,í-i-ma'múr.

To PEOPLE, آباد کردن ábád kardan.

PEPPER, فلفل filfil.—(red pepper)
فلفل سرخ filfil-i-hindí, فلفل هندی
filfil-i-surkh.—(pepper and salt
colour) فلفل نمکی filfil-namakí.

To PEPPER, فلفل زدن filfil zadan.

PEPPERCORN, نَکیر nakír, قطمیر kit-
mír, پشیز pishíz.

PEPPERMINT, نَعْنَع na'ná, نَعْنَع
na'na'.

PERADVENTURE, مَکَر sháyad, مَکَر
magar, بُرْکَة bú-kih, بَاشَد bášad,
گُویَا gúyá, گَاهَسْت gáhast.

To PERAMBULATE, طَواف نمودن taváf
nimúdan, گرد گردیدن gird gardí-
dan.

PERAMBULATION, طَواف taváf.

To PERCEIVE, vide To SEE, To
KNOW, To DISCOVER.—(to feel)
در احساس احساس nimúdan, در
یافتن dar-yáftan.

PER CENT., فی صد fí sad (thus, five
per cent., صد پنچ sad-panj, صدرا
sadrá-panj, فی صد پنچ fí-sad-
panj).

PERCEPTIBLE, محسوس mahsús.

PERCEPTION, vide IDEA, SIGHT.

PERCEPTIVE, بصیر basír.

PERCH, چوب chúb.—(fish) ماهی خار
máhi-i-khár-dár.

To PERCH, بر چوب نشستن bar chúb
nishastan.

PERCHANCE, مَکَر sháyad, مَکَر ma-
gar, بُرْکَة bú-kih, بَاشَد bášad,
گُویَا gúyá, گَاهَسْت gáhast.

To PERCOLATE, قُوب نمودن vukúb
nimúdan.

PERCOLATION, قُوب vukúb.

PERCUSSION, مَدْمَة sadmah. —
تَفَنَک طَرَقَة دار tufang - i - tarakkah - dár,
تَفَنَک tufang-i-chakkushí, تَفَنَک
کَلَاه tufang-i-dingí.—(cap) طَرَقَة
kulah-i - tarakkah, چاهنی
chášhní.

PERDITION, هَلَاکَة halákat, اَهْلَاک
ihlák, تَبَاهِی kharábí, تَبَاهِی ta-
báhi, دَمَار damár, بَوَار bavár.

To PEREGRINATE, آوَارَة گشتن ávárah
gashtan.

PEREGRINATION, آوَارَگِی áváragí.

PEREMPTORILY, بَا تَا کَید bá-ta, kíd.

PEREMPTORY, قَاطِع kátí, شَافِی sháfí,
مُؤَكَّد mu, akkad.

PERENNIAL, مَدَام mudám.

PERFECT, تَمَام tamám, تَام támm,
کَامِل kámil, سَالِم sálím, صَحِیح
sahíh.—(perfect tense) قَرِيب
mázi-i-karíb.

To PERFECT, پَرْدَاکْهَتَن pardákhtan,
تَکْمِیل ikmál, نِیْمُودَن nimúdan,
تَکْمِیل takmíl, نِیْمُودَن nimúdan,
تَکْمِیل takmíl, نِیْمُودَن nimúdan.

PERFECTION, فَضِیلَت fazílat, اِکْمَال
ikmál, کُنْ kamál, کُنْ kunh.—
(completion) اِتْمَام itmám, اِکْمَال
ikmál, تَکْمِیل takmíl, اِخْتِیَام
ikhtítám, اِنْصِرَام insirám.

PERFECTLY, سَر-ا-سَر sar-á-sar, تَمَامًا
tamámán, بَالِکَلِیَت bi-'l-kull,
بِالْکَلِیَت bi-'l-kull, بِالْمَرَّة bi-'l-marrah,
کُلَّ kullán va kátibatan, قَاطِیَة
hamah ruy-ham raftah, هَمَّه رُیْهَم
kullíyatan, کُلِّیَّتًا kullíyatan, بَعِیْنَه
bi-'ainihí.

PERFIDIOUS, vide TREACHEROUS.

PERFIDY, vide TREACHERY.

To PERFORATE, سَفْتَن suftan, سَنَبِیدَن
sumbídán, سَوْرَاخ کردن súrakh kar-
dan.

PERFORATION, سَوْرَاخ súrakh.

PERFORATOR, سَوْرَاخ کُنْدَنده súrakh-
kunandah.

To PERFORM, کَرْدَن kardan, سَاخْتَن
sákhtan, بَجا آوردَن bi-já ávardan,
بَسَر بُرْدَن bi-kár burdan, بَکَار بُرْدَن
bi-sar burdan, پَرْدَاکْهَتَن pardákhtan,
اِجْرَا نِیْمُودَن ijrá nimúdan, اِجْرَا

- افشا adá kardan, ایفا ifá nimúdan.
- PERFORMANCE (act), کردار kár, عمل kirdár, اتمام itmám, اكتمال ikmál, تکمیل takmil, اختتام ikhtitám, انصراف insirám. — (execution of a project or design) سر اتمام sar bi-ráhí, ادا adá, اتمام itmám, اجرا ijrá, ایفا ifá, کار kár. — (of a promise, &c.) وفا vafá, ایفا ifá, ادا adá, اجرا ijrá. — (stage play) تماشا tamáshá.
- PERFORMER, فاعل fá'il, عامل 'ámil, سازنده sázandah. — (stage performer) بازی bázi.
- PERFUME, بخور bukhúr, خوشبوی khwush-búí, عطر itr, رائحة rá'ihah, نغمة nafhah, عیبر 'abír, غلیظه ghá-liyah, نكهت nakhat. — (censer for burning perfumes) بخور دان bukhúr-dán.
- To PERFUME, خوش بو کردن khwush-bú kardan, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan.
- PERFUMED, مشموم mashmúm, معطر mu'attar.
- PERFUMER, عطر فروش 'attár, عطر furúsh. — (maker of perfumes) عطر کش 'itr-kash.
- PERFUNCTORILY, بغفلت bi-ghiflat.
- PERFUNCTORY, غافل gháfil, بیتخیر bí-khabar, بیپروا bí-parvá, بی احتیاط bí-ihdiyát, بی اندیشه bí-andishah, کاهل káhil, بیبوش bí-húsh, بی مبالاة bí-mubálat, لا قید lá-kaid.
- PERHAPS, شاید sháyad, مگر magari, bú-kih, باشد báshad, گویا gúyá, گاهست gáhasht.
- PERICARDIUM, پرده دل pardah-i-dil.
- PERIL, خطر khatar, خطره khatrah, عدهه mukhátarah, بیم bím, خدشه khadashah, تشویش tashvish, باک bák, تنگنای tangná'í. — (at the peril of one's life) جان بهلاکت ján bi-halákat andákh-tah.
- PERILOUS, خطر ناك khatar-nák, هولناك haulnák, مهلك muhlik.

- PERIOD (time), عرصه vakt, وقت, 'arsah, مدت muddat, حين hín, زمان zamán, هنگام hangám, or hungám, عهد 'ahad. — (full sentence) جمله jumlah. — (circle of time) دور daur, دوره daurah, گردش gardish, نوبت naubat.
- PERIODICAL, دوازی davvári.
- PERIODICALLY, بنوبت bi-naubat.
- PERIPHERY, محیط muhít.
- To PERISH, هلاك halák shudan, نابود شدن talaf shudan, فنا شدن ná-búd shudan, تباه شدن tabáh shudan, زائل گشتن zá'il gashtan, فوت شدن ma'dúm shudan, ضایع شدن faut shudan, ضایع زái' shudan.
- PERISHABLE, فانی fání, فانیه fání-yah, فنا پذیر faná-pazír, زائل zá'il.
- To PERJURE oneself, سوگند دروغ saugand-i-durúgh khwurdan, قسم زور خوردن kasam-i-zúr khwurdan.
- PERJURER, سوگند دروغ گو saugand-i-durugh-gú.
- PERJURY, سوگند دروغ saugand-i-durúgh, حلف كاذب half-i-kázib, قسم زور kasam-i-zúr.
- PERMANENCE, بقا baká, برقراری bar-karári, دوام davám, مداومت mudá-vamat.
- PERMANENT, پاینده páyadár, استوار páyandah, بقا دار baká-dár, قائم káim, دائم dá'im, باقی bákí, ثابت sábit.
- PERMANENTLY, بطور دائمی bi-taur-i-dá'imí.
- PERMEABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír, سرایت kábil-i-siráyat.
- To PERMEATE, سرایت نمودن siráyat nimúdan.
- PERMISSIBLE, مجاز mujáz, روا ravá, حلال halál.
- PERMISSION, اجازت ijázat, اذن izn, پروانگی parvánagí, اباحت ibáhat, دستور razá, رخصت rukhsat, دستور dastúr, دستوری dastúrí, جواز javáz. — (by permission) مأذونا ma'zún-an. — (to ask permission) استجازه istijázah kardan, اجازه خواستن

ijázah khwástan, اذن خواستن izn khwástan.

PERMISSIVE, اذنی izní.

PERMIT, vide PASSPORT.

To PERMIT, گذشتن guzashstan, دادن dádán, دستور دادن dastúr dádán, قائل بودن ijázat dádán, اجازت دادن ká'il búdan, اذن دادن izn dádán, فرصت دادن vá-guzáshtan, وا گذاشتن fursat dádán, هشتن hishtan.

PERMUTATION, تبدیل tabdíl. تبديل tabaddul, عوض 'ivaz or 'avaz.

PERNICIOUS, ضرر انگیز zarar-angíz, مضر muzirr, موزی muzí.

PERNICIOUSLY, مفسدانه mufsidá-nah.

PERPENDICULAR, مستقیم musta-kím, معمد mu'ammad.

To PERPETRATE, کردن kardan, ساختن sákhtan, بجا آوردن bi-já ávardan, بکار بردن bi-kár burdan, پرداختن bi-sar burdan, بسر بردن pardákhtan, اجرا نمودن ijrá nimúdan, ایفا ada kardan, ایفا ifá nimúdan.

PERPETRATION, ارتکاب irtikáb.

PERPETRATOR, مرتکب murtakib.

PERPETUAL, دائم dá'im, مدام mu-dám, جاوید jávidán, جاوید jávíd, سرمدی sarmadí, ابدی abadí, ممد samad.

PERPETUALLY, همیشه hamíshah, همواره hamvárah, هر وقت har vakt, هر زمان har zamán, مدام mudám, دائم dá'im, هر دم har dam, علل الدوام 'ala-'d-davám, پیوسته paivastah, دمیdam-bi-dam, همیشه اوقات muttasilan, متصلاً hamíshah-aukát.

To PERPETUATE, مستدام نمودن mustadám nimúdan, استمرار ساختن istimrár sákhtan.

PERPETUITY, مداومت mudávat, مداومت mudávat. — (to all perpetuity) بار سبیل استمرار bar sabíl-i-istimrár.

To PERPLEX, حیران کردن hairán kardan, پریشان ساختن paríshán sákhtan, متعیر گردانیدن muta-hayyir gardánidan.

PERPLEXED, حیران hairán, متعیر mutahayyir, مضطرب muztarib,

پریشان paríshán, مشغوش mushav-vash.

PERPLEXITY, حیرانی hairání, تعیر tahayyur, اضطراب iztiráb, پریشانی paríshání, تشویش tashvish, سرگردانی sar-gardání, آشفتگی áshuf-tagí, تاز و زع tavazzu', حیض haiz-baiz.

PERQUISITE, حق السعی muzd, مزد hakku-'s-sa'í, تعارف ta'áraf. — (king's perquisites, privy purse) جیب شاهى jíb-i-shahí. — (fee to a police officer) تكلف kulluk, (fee to a shop-boy, given by purchasers) شاگردانگی shágirdánagí, شاگردگانی shágir-dagání.

To PERSECUTE, ظلم نمودن zulm nimúdan, ستم کردن sitam kardan, تعاقب نمودن ta'ákub nimúdan, دست درازی کردن dast-dirází kar-dan, پایی کردن pá-pay kardan (vulg.).

PERSECUTION, تعاقب ta'ákub, ظلم zulm, جفا jafá, ستم sitam, جبر jabr, آجاف íjháf, پایی pá-pay (vulg.).

PERSECUTOR, معاقب mu'ákib, ستمکار sitam-kár, ستمکار sitam-gár, ظالم zálím, جفاکار jafá-kár.

PERSEVERANCE, مداومت mudávat, استقامت muvázabat, استقامت istikámat, استقرار istikrár, اصرار israr. — (obstinacy) اصرار israr, خود khwud-sarí, عناد 'inád.

To PERSEVERE, اقامت نمودن iká-mat nimúdan, اصرار نمودن israr nimúdan.

PERSEVERING, ثابت قدم sábit-kadam.

PERSIA, ایران írán, عجم 'ajam. — (the whole kingdom of Persia) مملکت ایران mamlakat-i-írán, ولایت عجم viláyat-i-'ajam. — (a province) ملك mulk; of these, the principal are: فارس fars, خراسان 'irák-i-'ajamí, عراق 'ajamí, خراسان khurasán, آذربایجان ázarbáiján, مازندران mázandarán, گیلان gílán, خوزستان astarábád, استراباد khú-zistán, and کرمان kirmán.

PERSIAN, ایرانی *irání*, عجمی *‘ajamí*, تاجیک *tájík*.—(language) فارسی *fársí*, پارسی *pársí*.—(court language) دری *darí*.—(ancient language) پهلوی *pahlaví*.

To PERSIST, استبیداد نمودن *istibdád nimúdan*, اصرار نمودن *isrár nimúdan*.

PERSISTENCE, اصرار *isrár*, مواظبت *muvázabat*, استبیداد *istibdád*.

PERSISTING, مستمر *mustamirr*.

PERSON, شخص *shakhs*, نفر *nafar*, آدم *ádam*, کس *kas*.—(external appearance) صورت *shakhs*, شکل *shakl*, قواره *símá*, سیمای *símá*, پیکر *paikar*, اندام *andám*, هیكل *hai,at*, حیثیت *hai,at*, رخت *rikht*.—(of the Holy Trinity) اقنوم *aknóm* (pl. اقانیم *akáním*).—(of a verb or pronoun) اسم ضمیر *zamír*, ضمیر *zamír*, صیغه *síghah*, متکلم *ism-i-zamír*.—(first person) متکلم *mutakallim*.—(second person) مخاطب *mukhátab*.—(third person) فی ذات *ghá,ib*.—(in person) فی ذات *fi zátihí*, فی نفس *fi-nafsihi*, شخص *shakhsan*, ذات *zátan*.

PERSONAGE, امیر *amír*.—(appearance) صورت *súrat*, شخص *shakhs*, رخت *rikht*, شکل *shakl*.

PERSONAL, شخصی *shakhsí*, ذاتی *zátí*.

PERSONALITY, شخصیت *shakhsíyat*, ذات *zát*.

PERSONALLY, فی ذات *fi-zátihí*, فی نفس *fi-nafsihi*, شخص *shakhsan*, ذات *zátan*.

To PERSONATE, نیابت کردن *niyábat kardan*.

PERSONIFICATION, تشبیه *tashbíh*.

To PERSONIFY, تشبیه نمودن *tashbíh nimúdan*.

PERSPECTIVE, منظره *manzarah*.

PERSPICACIOUS, تیز فهم *tíz-fahm*, چست *zaring*, زیرک *zírak*, چست *chust*, چابک *chábuk*.

PERSPICACITY, فراست *kiyásat*, فراسات *firásat*, ذهن *zihn*, زکارت *zakávat*.

PERSPICUITY, وضاحت *bíná,í*, بینائی *vazáhat*.

PERSPICUOUS, واضح *bíná*, بینا *vázih*, مبین *mubín*, پیدا *paidá*.

PERSPICUOUSLY, واضحاً *vázihan*, ظاهراً *záhiran*.

PERSPIRATION, عرق *‘arak*, عوی *khwai*.—(in a perspiration) عرق *‘arak-dár*.

To PERSPIRE, عرق کردن *‘arak kardan*.

To PERSUADE, تحریک کردن *tahrík kardan*, ترغیب نمودن *targhíb nimúdan*, اغوا کردن *ighvá kardan*, رائی زدن *ra,í zadan*.

PERSUASIBLE, ترغیب پذیر *targhíb-pazír*.

PERSUASION, تحریک *tahrík*, ترغیب *targhíb*, اغوا *ighvá*, تحریض *tahrís*.

PERSUASIVE, بلیغ *balígh*.

PERT, گستاخ *shúkh*, شوخ *gustákh*, تیز *tíz*.

To PERTAIN, راجع نمودن *ráji‘ nimúdan*, مربوط شدن *marbút shudan*.

PERTINACIOUS, مصر *musirr*, مواظب *muvázib*, ملزم *mulázim*, راسخ *rásikh*, مداوم *mudávim*.

PERTINACITY, استقرار *istikrár*, مواظبت *mudávat*, مداومت *mudávat*, اصرار *isrár*.

PERTINENCE, مناسبت *munásabat*, موافقت *muváfakat*.

PERTINENT, مناسب *munásib*, قابل *kábil*, موافق *muwáfik*.

PERTLY, بشوخی *bi-shúkhí*.

PERTNESS, شوخی *shúkhí*, گستاخی *gustákhí*, تیزی *tízí*.

To PERTURBATE, آشفتن *‘ashúftan*, پریشان ساختن *paríshán sákhtan*.

PERTURBATION, حیرانی *hairání*, حیر *tahayyur*, اضطراب *iztiráb*, پریشانی *paríshání*, تشویش *tashvish*, سرگردانی *sar-gardání*, آشفتهگی *‘ashuf-tagi*, تروغ *tavazzu*, حیض بیض *haiz-baiz*.

PERUSAL, مطالعه *mutála‘ah*, ملاحظه *muláhazah*.

To PERUSE, خواندن *khwándan*, ملاحظه کردن *muláhazah kardan*, مطالعه کردن *mutála‘ah kardan*.

TO PERVADE, ساری بودن sárí búdan,
شومول shumúl búdan.

PERVASION, سرایت siráyat.

PERVERSE, مرید khwud-sar, مرید
marid, متمرد mutamarid, حارون
harún, معاند munkharit, معاند mu-
ánid, اخلاص ikhlál, لاج لajúz.

PERVERSELY, بطور 'inádan, عنادا
bi-taur-i-'inád.

PERVERSENESS, خود رایی isrár, اصرار
khwud-ra,í, خود سری khwud-
sar,í, عناد tamarrud, تمرد 'inád.

PERVERSION, انحراف inhiráf.

TO PERVERT (defeat an object, dis-
tort, or mislead), حبط کردن habt
kardan, احباط نمودن ihbát nimú-
dan, اضلال haif kardan, حیف کردن
izlál kardan, بر گردانیدن bar-
gardánidan, اوج کردن a'vaj kar-
dan, معوج گردانیدن mu'avvaj gar-
dánidan.

PERVERTED, بر کشته bar-gashtah,
معوج mu'vajj.

PERVIOUS, قابل سرایت kábil-i-sirá-
yat, نفوذ پذیر nufúz-pazír.

PEST, آفت áfat, آزار ázár, آذیت
azíyat, وبال ízú, وابل vabál.

PESTIFEROUS, مضر muzirr.

PESTILENCE, وبا tá'ún, وبا vabá.

PESTILENTIAL, طاعونی tá'úní.

PESTLE, مدقه dastah, مدقه midak-
kah, مشتة mushtah.

PET, عزیز, معشوق azíz, معشوق ma'shúk.

TO PET, نوازش کردن navázish kar-
dan, دوست داشتن dúst dáshtan.

PETAL, برگ barg.

PETITION, عرض arz, درخواست dar-
khwást, التماس iltimás, تمنا ta-
manná.—(written) عریضه 'arizah,
عرضداشت 'arz-dásht.

TO PETITION, درخواستن dar-
khwástan, درخواست نمودن dar-
khwást nimúdan.

PETITIONER, ملتجی 'áriz, عارض
multajj, .

PETRIFICATION, تحجر tahajjur.

PETRIFIED, متحجر mutahajjír.

TO PETRIFY, تحجیر نمودن tabjír ni-
múdan.

PETROLEUM, نفت naft, بترویل batrúl
(eur.).

PETTICOAT, فستان fistán.

PETTY, قلیل kalíl.

PETULANCE, کج خلق kaj - khulk,
افسردگی afsurdagi, مزاج tund-
dí-i-mizáj.

PETULANT, کج مزاج tund-mizáj, کج
خلق kaj-khulk, افسرده afsurdah.
—(to be petulant) دوش بر زند
dúsh bar zadan.

PEWIT (plover), مرغ ملخ murgh-i-
malakh, مرغ زیبا murgh-i-zibá.

PEWTER, رُی, رُی rūy.

PHAETON, عرابه 'arabah, عرابه 'arrá-
dah, کاری gári (hind.), کالسکه
káliskah (eur.).

PHALANX, صف saff.

PHANTOM, خیال khayál, تجلی tajallí,
رُی rūh.

PHARISAICAL, دو رنگ dú-rang, دو
زبان dú-zabán, دو رو dú-rú.

PHARISEE, قریسی farísí (eur.).

PHARMACY, علم آدویه 'ilm-i-adviyah,
'ilm-i-ajzá, علم اجزا

PHASE, صورت súrát.

PHEASANT, قرقاول túrang, قرقاول kar-
kával, تازر, tazarv. [This latter
is an imaginary bird, mentioned
by the poets. Some say it is
meant for the dove, not the
pheasant.]

PHENOMENON, علامت 'alámat.

PHIAL, شیشه shíshah.—(long-necked
flask) مراحی suráhi.

PHILANTHROPIC and PHILANTHRO-
PIST, مردم دوست mardum-dúst.

PHILANTHROPY, مردم دوستی mar-
dum-dústí.

PHILIPPIC, هجو hajv.

PHILOLOGIST, لسان آشنا lisán-áshná.

PHILOLOGY, علم ادبیه 'ilm-i-adabí-
yah, علم لغات 'ilm-i-lughát.

PHILOMEL, بلبل bulbul, عندلیب
'andalíb, هزار داستان hazár-dás-
tán, زند باف zand-báf.

PHILOSOPHER, فیلسوف hakím, خردمند
faldasúf, عالم 'álim, دانشمند khird-
mand, بزرگ دانشمند dánish-mand, بزرگ
hikmat-
buzurg, حکمت پیشه hikmat-
pishah.

PHILOSOPHER'S STONE, اکسیر íksír,
اکبر kímíyá, i-akbar. [This

stone is supposed to have the faculty of transmuting metals to gold.]

PHILOSOPHIC, دانشمند *dánish-mand*, عالم *‘álim*, دانا *dáná*, عاقل *‘ákil*, حكيم *hakím*.

PHILOSOPHY, فلسفه *hikmat*, حكمت *‘ilm*, علم *falsafah*, دانش *dánish*.

PHLEBOTOMY, فصد *fasd*.

PHLEGM, بلغم *balgham*.

PHLEGMATIC, بلغمی *balghamí*.

PHENIX, عنقا *‘anká*, سیمرغ *símurgh*, *č* rukh. [These three words signify a fabulous bird, of enormous size; the "Roc" of the "Arabian Nights."].—(a fabulous bird, said never to alight on the ground. The head which it overshadows will wear a crown) *humá*.

PHONOGRAPH, فونوگراف *fúnúgráf* (*eur.*)

PHOSPHORUS, فوسفور *kibrít*, نفت *naft*. [Strictly speaking the first of these words is the equivalent for "brimstone," the second for "naphtha."]

PHOTOGRAPH, صورت عکس *‘aks*, عکس *súrat-i-‘aks*.—(to take a photograph) همیشه عکس *shísbah-i-‘aks* انداختن.

PHOTOGRAPHER, عکاس *‘akkás*.

PHOTOGRAPHIC STUDIO, عکاسخانه *‘akkás-khánah*.

PHOTOGRAPHY, عکسی *‘aksí*.

PHRASE, طرز قلام *istiláh*, اصطلاح *tarz-i-kalám*, ضرب مثل *zarb-i-masal*.

PHRASEOLOGY, تلفظ *nutk*, نطق *talaf-fuz*.

PHYSIC, معالجه *iláj*, علاج *mu‘álajah*, دوا *davá*, دارو *dárú*.—(the science) علم اجزا *‘ilm-i-adviyah*, علم ادویه *‘ilm-i-ajzá*.

PHYSICAL, طبیعی *tabí‘í*.

PHYSICIAN, طبیب *tabíb* (*pl.* اطبا *atibbá*), حكيم *hakím* (*pl.* حکما *hukamá*).

PHYSIOGNOMIST, سیما شناس *símá-shinás*, علم قیافه شناس *kiyáfah-shinás*.

PHYSIOGONOMY, علم قیافه *‘ilm-i-kiyáfah*.

PHYSIOLOGY, علم موجودات *‘ilm-i-maujúdát*.

PHYSIQUE, مزاج *mizáj*, نهاد *nihád*, طبیعت *tabí‘at*, جبلت *jibillat*, طینت *tínat*, سرشت *sirisht*.

PIANO, پیانو *piyánú* (*eur.*).

PIASTRE (a silver coin), قروش *ku-rúsh*, فروش *ghurúsh*.

To PICK, ستردن *tiráshídan*, پاك کردن *pák kardan*.—(to pick up) چیدن *chídan*, بلند کردن *buland kardan*.—(collect) جمع کردن *jam‘ kardan*, فراهم آوردن *faráham ávardan*, چیدن *chídan*, کپیدن *kapídan* (*vulg.*)—(choose) گزیدن *guzídan*, انتخاب کردن *bar-chídan*, بر چیدن *intikháb kardan*, اختیار کردن *ikh-tiyár kardan*.

PICKAXE, کلنگ *kulung*, کلد *ku-lund*, تیشه *tíshah*.

PICKER, چین *chín*.

PICKLE, ترشی *turshí*.

To PICKLE, ترشی انداختن *turshí andákhtan*.

PICKPOCKET, کیسه بر *kísah-burr*.

PICQUET (of an army), طلایه *talá-yah*, پیشرو *písh-rau*.

PICTURE, نقش *tasvír*, تصویر *naksh*, پرده نقاشی *shabíh*, نگار *nigár*, پرده احوال *pardah-i-nakkáshí*, پرده اشكال *pardah-i-ashkál*.—(to picture to oneself) آنگاهتن *ángáshtan*.

PICTURE GALLERY, نگار خانه *nigár-khánah*, نگارستان *nigáristán*.

PIE, سنبوسه *sambúsah*.

PIEBALD, ابلق *ablak*.

PIECE, پارچه *párechah*, پاره *párah*, تکه *tikkah*, لقمه *lafchah*, ریزه *rízah*, قزاقه *kurázah*, لقمه *lukmah*, ذره *zarrah*, شرحه *sharhah*, قطعه *kat‘ah*, جزوی *juzví*.

PIECE-MEAL, پاره پاره *párah-párah*, یک یک *yak-yak*, فردامرد *fard-á-fard*.

PIE-MAN, سنبوسه چی *sambúsah-chí*.

PIER, اسکله *askalah* (*eur.*), سکو *sakkú*.

To PIERCE, سنبیدن *suftan*, سوراخ کردن *súrákh kar-*

- dan, فرو کردن dúkhtan, furú kardan, گذر کردن guzar kardan.
- PIERCED, مشقوب maskúb, سفته suf-tah, درخته dúkhtah.
- PIERCER, سوراخ کننده súrakh-kunan-dah.—(instrument) برمه barmah, مته mattah.
- PIERCING, تیز tíz.
- PIERCINGLY, بتیزی bi-tízí.
- PIETY, تقوا takvá, ققاول takávat, صلاح saláh, ریاضت riyázat, دیانت diyánat.
- PIG, خنزیر khinzír, خوک khúg, خوک khúk, گراز guráz.
- PIGEON, کبوتر kabútar, کفتر kaftar (vulg.). — (fantail pigeon) کفتر kaftar-i-chatrí. — (carrier pigeon) کبوتر kabútar-i-bár, کفتر kaftar-i-bár.—(tumbler pigeon) کفتر معلق kaftar - i - mu'allak.— (pigeon-house) خانه کبوتر kabútar-khánah, کفتر kaftar-khánah, برج burj-i-kaftar.— (wood-pigeon) فاخته fákhtah, قمری kumrí.
- PIGMENT, رنگ rang.
- PIGMY (subs.), کوتاه kútáh-kad, مردك mardak, کوتولی kutúlí, خپل khippil (vulg.). — (adj.) خرد khurd, کوچک khwurd, كُـchik, پاچه pá-chah, كـ kih, صغیر saghír.
- PIKE, نيزه naizah, حربه harbah.
- PIKEMAN, اهل نيزه ahl-i-naizah, نيزه naizah-var.
- PIKESTAFF, چوب نيزه chúb-i-naizah, چوب chúb.
- PILE (heap), توده túdah, كپه kup-pah.—(nap of cloth) كلك kulk, خواب khwáb.—(stake) وند vatad, چوب chúb, عمود 'amúd.—(of an arrow) پيكان paikán.
- To PILE, كپه کردن kappah kardan, توده توده kardan.
- PILES (hemorrhoids), بواسير bavásir, بواسير bavásir.
- To PILFER, دزدی کردن duzdí kardan, دزدیدن duzdídan.
- PILFERER, دزدی duzdí.
- PILGRIM (to Makkah), حاجی hájǐ,

- hajǐ (pl. حجاج hujáj).—(to minor places of sanctity) زوار zavvár, زائر zá'ir (pl. زوار zuvár), sayyah.—(company or caravan of pilgrims) حاج hájǐ, قافله káfilah-i-zuvár.
- PILGRIMAGE, زیارت ziyárat, سیاحت sayyáhat.—(to Makkah) حج hajǐ, عمرت 'umrat.—(place of pilgrimage, tomb of holy personages, &c.) زیارتگاه ziyárat-gáh, مزار mazár, روضه rauzah.
- PILL, حب habb, حبه habbah.
- PILLAGE, غارت ghárat, چپار chapáw, غارت ghárat, تاراج táraj, نهب nahb, راهزنی ráh-zaní, ترك ترك turk-i-tází.
- PILLAR, ستون sutún, عمود 'amúd, ركـ rukn, عسـادات 'izádat.— (pillars of the State, ministers) ارکان arkán-i-daulat, اعیان a'yan-i-daulat.
- PILL-BOX, قوتي kútí.
- PILLORY, طوق tauk, پالاهنگ pálá-hang.
- PILLOW, بالش bálish, بالین bálín, بالنج bálínj, زیر گویى zír-i-gúshí.—(large pillow for the back) متكا muttaká, وساده vasádash, پشتی pushtí.—(pillow-case) غلاف بالش ghiláf-i-bálish.
- PILOT, معلم mu'allim, كشتیاب kashtí-bán, حرکاتی harakátí.
- PILOTAGE, كشتیابى kashtí-bání, حرکات harakát.
- PIMP, دلال dallál.—(to one's own wife) قرتساق kurmsák, قلتیان kaltabán, كس ده زن kus-dih-i-zan, بـمرد zan-bi-muzd.
- PIMPLE, كورك kúrk, بشر basar, دانه dánah, جوش júsh.
- PIN, الفینة alfinah, سنجاق sanják, میخ mikh, مسمار misimár.—(rolling-pin) تیرة tírah.
- PINCERS, گاز انبر gáz-ambur.—(small tongs) ماشه máshah.
- PINCH, پنچر pin-kunj, نشكنج nishkunj, خورده khwurdah, كم kam, اندك andak, قليل kalfí.

To PINCH, نشکَن nishkun giriftan, نشکَنج کردن nishkunj kardan, انبر گرفتن ambur giriftan, (live frugally) پَنچَر pinjar giriftan.—(live frugally) باریک رو بودن bārīk-rau būdan, کم خرج کردن kam-kharj kardan.—(to pinch the top of the Persian cap) طرف کلاه هکستن tarāf-i-kulah shikastan.

PINCHBECK, رُیَن rūyīn.

PIN-CUSHION, بالش سوزن bālīsh-i-sūzan.

PINE (tree), صنوبر sinaubar.—(red pine, a species of cedar) کاج káj.—(stone pine) چلغوزة chalghūzah.—(pitch-pine) شجر القطان shajaru-'l-kitrān.

To PINE, خواهش کردن khwāhish kardan, میل نمودن mail nimūdan.—(to pine away) کاهیدن kāhīdan, (stone pine) کاهیده گردیدن kāhīdah gardīdan, زائل افسرده شدن afsurdaḥ shudan, زائل شدن zā'il shudan.

PINE-APPLE, عین الناس 'ainu-'n-nās. [This fruit is scarcely known in Persia.]

PINION, بال bāl, پار par, جناح janāh.

PINK, قرنفل mīkhak, رنگارنگ karanful.—(colour) گل رنگ gul - rang, گلگون gul-gūn.

To PINK (a dress), بخیه کردن bakh-yah kardan.

PIN-MONEY, پول سوزن pūl-i-sūzan.

PINNACE, کشتی kashtī, نو nau.

PINNACLE (of a tower), کنگره kun-gurah, سر کوب sar-kūb.

PIONEER, پیش رو pīsh-rau, بیلدار bīl-dār.

To PIONEER, پیش رفتن pīsh-raftan.

PROUS, متقی muttakī, صالح sālih, خدا زکی zakī, معتکف mu'takif, خدا khudā-tars, عابد 'ābid.

PROUSLY, بقاوت bi-takāvat, بصلاح bi-salāh.

PIPE (tube), نی nay, لوله lūlah, ماهره māshūrah.—(musical) نی nay, نای nāy.—(for conveying water) لوله لوله tam-būshah, آب ریز āb-rīz.—(Turkish, for smoking) چوبق chibūk, شطاب shatab, سبیل sabil. [This latter

is a very short pipe of clay, much used by the Arabs.]—(Persian pipe) گلیان kalyān, غلیان ghalyān, نازگیله kalyūn, نازگیله nār-gīlah.

To PIPE, زدن نی و سرنای nay va surnā zadan.

PIPE-CLAY, سفید گل gil-i-safīd.

PIPER, زمار zammār, نی زن nay-zan.

PIPKIN, کوزه dīzi, دیزی dīzī, گوارah.

PIQUANT, تیز tīz, گوار guvār.

PIQUE, دشمنی dushmanī, عداوت 'adāvat, کدورت kadūrat, حسد hasad.

To PIQUE, بخشم آوردن bi-khishm āvardan, مضطرب ساختن muztarib sākhtan.

PIRACY, دریا دزدی dūzdī-i-daryā.

PIRATE, دریا دزد dūzd-i-daryā, قراصان kursān.

PISCES, حوت hūt.

To PRSS, شاهه کردن shāshah kardan, شاهیدن baul kardan, شاهیدن shāshīdan.

PISTACHIO, پسته pistah, fistuk.

PISTOL, طپانچه tapānchah.—(pocket pistol) جیبی tapānchah-i-jībī.—(horse pistol) سر زین tapānchah-i-sar-i-zīn, طپانچه قبل tapānchah - i - kubbal.—(large pistol worn in the girdle) پیشتاب pīsh-tāb.—(bell-mouthed or blunderbuss pistol) قرابینه karābīnah (eur.).

PIR, گود gaud, گودال gaudāl, چاه chāh, چه chah, حفرة hufrah, مغاḥ maghāk, چاله chāl, چاله chālāh, (of theatre) صحن زمین sath-i-zamīn.

PITCH, زفت zift.—(liquid) قطران kitrān, قیر kīr.—(degree) قدر kadr, مقدار mīkdār, مرتبه martabah, حد masābah, اندازه andāzah, حد hadd, درجه mukābalah, درجه darajah.

To PITCH, پرت مالدن bi-zift mā-līdan.—(throw) انداختن andākh-tan, افکندن afkandan.—(a tent) زادن zadān, بر پا کردن bar pā kardan.—(heave or toss, as a ship, &c.) حرکت کردن harakat kardan,

پیچ takán nimúdan, تکان نمودن
 در تلاطم pích khwurdan, خوردن
 در dar talátum búdan.
 PITCHER, بستو sabú, کوزه kúzah, بستو
 bastú.—(of metal) سطل satl.
 PITCHFORK, چنگال changál.
 PITCHY, زفتی ziftí.
 PITEOUS, دلسوز dil-súz, حزين hazín,
 سهمگین andúh - nák, اندوهناك
 sahm-gín, جگرسوز jigar-súz.
 PITFALL, دام dam.
 PITH, لب maghz, مغز lubb.
 PITHLESS, بی لب bí-maghz, بی لب
 bí-lubb.
 PITHY, مضبوط mazbút.
 PITIABLE, لائق رحمت lá'ik-i-rah-
 mat.
 PITIFUL, رحمن rahm-dil, دل
 rahmán.
 PITIFULLY, رحمت bi-rahmat.
 PITILESS, بی رحم bí-rahm.
 PITTANCE, وظیفه قلیل vazífab-i-
 kalíl.
 PITTED (marked with small-pox),
 مجدر mujaddar, آبله خورده ábilah-
 khwurdah, آبله اوله aulah-zadah.
 PITY, رحم rahm, رحمت rahmat, رحم
 tarahhum, مرحمت marhamat,
 رقت rikkat, ملایمت muláýamat,
 شفقت shafakat, نرمدلی narín-dilí,
 رافت ra,fat.—(interj.) حیف haif,
 دخیل dakhíl.—(it is a pity) حیف
 haif ast.
 To PITY, شفقت نمودن shafakat ni-
 múdan, رحمت نمودن rahmat ni-
 múdan, رحم نمودن tarahhum
 nimúdan, بیچاره دانستن bí-chárah
 dánistan.
 PIVOT, محور milvar, مدار madár.
 PLACABLE, رافت ra,uf, با bá-
 ra,fat.
 PLACARD, اعلام ilám, اعلان ilán.
 To PLACARD, چسبانیدن chasbání-
 dan.
 PLACE, مکان makán, مقام makám,
 محل mahall, معرض ma'raz, موضع
 mauza', محفوف maukif, حیر hayyiz
 جایگاه jáy, جای já, جا matrál,
 جایگاه jáy-gáh, بقاع buka', محفوف mauki'.
 —(in composition) گاه gáh, ستان
 stán, استان istán, جا já, گاه gah,

بازار lákh.—(market - place)
 bázá'r, سوق چهار سو chahár-sú, suk.
 —(of meeting, rendezvous) میعاد
 mí'ád, مرجع manzil, منزل marja'.
 —(in place of) عوض 'avaz, or 'ivaz,
 جای bi-jáy, بدل badal, بجا bi-izáy.
 —(in the first place) اولاً avvalan,
 نخستین nakhustín, مقدماً mukad-
 daman.—(in place) با محل bá-
 mahall, به موقع bi-mauki', بجا
 bi-já.—(out of place) بی محل bí-
 mahall, بی موقع bí-mauki', بیجا
 bí-já.—(in place and out of
 place) گاه و ناگاه gáh va ná-gáh.
 To PLACE, vide To PUT.—(to get a
 place, servant) نوکری کردن naukari
 kardan.
 PLACID, ملایم salím, ملایم muláýam,
 حلیم halím, خود دار khwud-dár.
 PLACIDNESS, حلم hilm, ملایمت mu-
 láýamat, خود داری khwud-darí.
 PLAGIARISM, عبارت دزدی ibárat-
 duzdí, سخن دزدی sukhun-duzdí,
 سرقات sarikát.
 PLAGIARIST, سخن دزد sukhun-
 duzd, عبارت دزد ibárat-duzd.
 PLAGUE, طاعون tá'ún.—(trouble) ایدا
 ízá, تکیلف taklíf, آزار ázár, تصدیع
 tasdíf, رنج ranj.
 To PLAGUE, آزار کردن ázár kardan,
 آذیت کردن áziyat kardan.
 PLAID, شاترنجی shatranjí, زیلو zailú.
 [The plaid is unknown in Persia,
 and there is no strict equivalent.]
 PLAIN (open ground), میدان mai-
 dán, جلگه jalgah, فضا fiza, صحرا
 sahrá.—(smooth) هموار hamvár,
 مساری musáví.—(unornamented)
 ساده sádah.—(artless) لوح sádah-lúh,
 ساده dil sádah-dil.—(without relish)
 خالی khálí.—(person) زشت zisht.
 PLAINLY, آشکارا ashkárá, واضحاً vá-
 ziban, ظاهراً záhiran.
 PLAINNESS (smoothness), همواری
 hamvárí, مساوات musávát.—
 (unornamentation) سادگی sádagí.
 —(artlessness) دلی sádah-dilí.
 PLAINT, ناله nálish, نالشی gilah, كله

náláh, شکوئ shakvá, شکایت shiká-yat, تظلم tazallum, فرياد faryád, زاری zarái.

PLAINTIFF, مدعی mudda'í, شاکی shákí, دادخواه dád-khwáh, متظلم mutazallim.

PLAINTIVE, مستمند must-mand.

PLAINTIVELY, زار زار zár zár.

PLAIT, تاه tah, تاه tá, چین chín, شکن shikan.

TO PLAIT, بافتن báftan.

PLAITS (in cloth), اُتو uttú (hind.), چین chín.

PLAN, vide MAP, PLOT, CONTRIVANCE.

PLANE (carpenter's), رنده randah. — (superficies) سطح sath, بسيط basít, صفحه takhtah, صفحه safhah. — (tree) چنار chinár, چنال chinál (vulg.).

TO PLANE (wood, &c.), رنده زدن randah zadan, رنده کاری کردن randah-kári kardan.

PLANET, سیاره sayyárah, سائر najm-i-sá'ir. (Vide JUPITER, MERCURY, MARS, VENUS, SATURN.) — (conjunction of the planets) قران kirán.

PLANK, تخته takhtah, خشب khashab.

TO PLANK, از تخته مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan.

PLANKING (woodwork), چوب بست chúb-bast, تخته بندی takhtah-bandí.

PLANT, رستنی rustaní, نبات nabát, بته bunah, سبزی sabzí.

TO PLANT, غرس کردن gharis kardan, کاشتن nishándan, کاشتن káshtan. — (a flag) زدن zadan, افراختن afrákhtan. — (to plant out, flowers) در باغ گذاشتن dar bágh guzáshtan, کردن تولک túlak kardan.

PLANTAIN (fruit), موز múz.

PLANTATION (of trees), درختزار dirakht-zár, مشجر جای já, í-i-mushajjar.

PLANTER, غارمí gháris.

PLASTER (lime), آهك áhak. — (fine plaster) گچ gach. — (for a wound) مرهم marham, ضمد zamád. — (of clay and chopped straw) کاه

káh-gil. — (of lime and ashes) ساروج sárúj.

TO PLASTER (a wall), آلودن andúdan, کاه گل káh-gil máli-dan, سفید کاری کردن safíd-kári kardan. — (plastering trowel) ماله máláh. — (trough) ناره návah, نو nav.

PLASTERER, آلود کننده andúd-kunandah, گچ کار gach-kár.

PLAT (of ground), کرزه lattah, kurzah, آبخوران áb-khwurán, اوخرون aukhurún (vulg.). — (division between plats or beds) مرز marz.

PLATE, بشقاب bushkáb, سینی síni. — (big plate) قاب káb. — (flat piece of metal) صفحه safhah. — (silver spoons, &c.) نقره آلات nukrah-álát.

TO PLATE, آلودن andúdan.

PLATFORM (terrace), سکو sakkú, سطح sath, ماهتابی máh-tábí, مستطبه mastabah. — (wooden structure) تلواره talvárah, تخته takhtah, دار بست dár-bast.

PLATINA, سفید طلائی tilá, í-i-safíd.

PLATTER, طبق tabak. — (tray) سینی síni, مجموعه majmú'ah.

PLAUDIT, شاباش shábásh, آفرین áfirín.

PLAUSIBILITY, صورت خوبی súrati-khúbí, استحسان istihsán.

PLAUSIBLE, مستحسن mustahsan, مرغوب marghúb, مقبول makkbúl.

PLAUSIBLY, مقبولا makkbúlan.

PLAY (sport), بازی bázi, بازیچه bázi-chah, لعب la'b, ملاعبه mulá'abah. (gambling) قمار kimár, بازی bázi, بُرد و باخت burd va bákht. — (stage-play) تماشا tamáshá. — (plaything) vide TOY. — (play of words) تجنیس tajnís, ألفاظ tajnís-i-alfáz.

TO PLAY, باختن bákhtan, بازی کردن bázi kardan, لعب نمودن la'b nímúdan. — (music) نواختن navákhtan, زدن zadan. — (fountain) جستن jastan.

PLAYER, شخص بازی کن shakhs-i-bázi-kun.

PLAYFELLOW, رفيق *raffik*, هريك *sharik*, هدم *ham-dam*, صاحب *sáhib*, مصاحب *musáhib*.

PLAYFUL, خواهدل *khwush-dil*, هاد *shád*, خوش *shád-mán*, هادمان *shád-mán*, خوش *khwush*, دلتخوش *dil-khwush*, غم *khurram*, بهيج *bahij*, دلشاد *dil-shád*, مشغوف *inash'uf*.

PLAYTHING, vide TOY.

PLEA, vide CLAIM, ARGUMENT, LAWSUIT.

To PLEAD (a cause), عجت بر آوردن *hujjat bar-ávardan*, دعوى کردن *da'vá kardan*, ادعا نمودن *'iddi'a nimúdan*, محاکمه نمودن *muhá-kanah nimúdan*, مرافعه بر آوردن *muráfa'ah bar - ávardan*, داد خواستن *dád khwástan*.

PLEADER, وکیل *vakil*.

PLEASANT, خوش *khwush*, لطیف *latif*, دلدار *dil-ávíz*, دلپسند *dil-pasand*, دلپذیر *pasandídah*, پسندیده *dil-pazír*, لذت *lazíz*, لذت *multazz*, مقبول *mufarrih*, نعيم *na'ím*, مفرح *makbúl*, مطبوع *matbú'*.

PLEASANTLY, بخوشی *bi-khwushí*.

PLEASANTEX, لطیفه *latífah*, بذله *baz-lah*, هجویه *mutá'ibah*, هجویه *shú-khí*, باری *bárdí*, فحش *fisús*, کنایه *kináyah*, هزل *hazl*, مسخره *mas-kharah*.

To PLEASE, خوش کردن *khwush kardan*, خوشنود *khwushnúd kardan*, ملتذ گردانیدن *multazz gardá-nídan*.—(if you please) زحمت *zahmat kashídah*، التفات کرده *iltifát kardah*.—(to choose, or take pleasure in) آسودن *khwush ámadan*, پسند آفتادن *pasand úf-tádan*, پسندیدن *pasandídán*, دماغ *saláh dánistan*, صلاح دانستن *dimágh dáshtan*، صفا داشتن *sa'áf dáshtan*، میل داشتن *mail dáshtan*.—(hard to please) مشکل *mushkil-pasand*.

PLEASED, خوش *khwush*، خوشنود *khwushnúd*، راضی *rázı*.

PLEASURE, خوشی *khwushí*، غمی *khurammı*، هادی *shádı*، عیش *'aish*، عشرت *'ishrat*، نشاط *nishát*، مسرت *sa'áf*، سرور *surúr*، مسرت *ma-*

sarrat، بهجت *bihjat*، لذت *lazzat*، حیا *hazz*، تنعم *tana'um*.—(with pleasure) چشم *bi-chashm*.—(pleasure-party) تفرج *tafarruj*.—(pleasure seeker) مردم عیاش *mar-dum-i-'ayyásh*، راحت طلب *ráhat-talab*، خوش گذران *khwush-guzrán*.

PLECTRUM (of a musical instrument), مضراب *mizráb*.

PLEDGE, رهن *rahn*، گرو *girau*.

To PLEDGE, رهن گذاردن *rahn gu-zárdan*، گرو گذاشتن *girau guzásh-tan*.—(to pledge one's word) قول دادن *kaul dádan*.

PLEIADES, پروین *parvín*، پرو *parv*، پروتا *parnú*، ثریا *surayyá*.

PLENARILY, بالکمال *bi-'l-kamál*، بانتمام *bi-'t-tamám*.

PLENARY, کامل *kámil*، تام *támm*، تمام *tamám*.

PLENIPOTENTIARY, وزیر مختار *vazír-i-mukhtár*، سفیر کبیر *safir-i-kabír*.

PLENITUDE, پی *purı*.

PLENTEOUS, فراخ *farákh*، وافر *váfir*، فیاض *fayyaz*، منیر *musmır*.

PLENTEOUSLY, بکثرت *bi-kasrat*.

PLENTIFUL, وافر *váfir*، وافى *váfı*، فراوان *faráván*.

PLENTY (abundance), افراط *ifrát*، فراوانی *farávání*، کثرت *kasrat*، وفرت *afzúnı*، بسیاری *bisýarı*، وفرت *vafırat*، غنیمت *ghanımat*، زیادتى *ziyádatı*.

PLEONASM, فصول *fuzúl*.

PLETHORIC, دسوی *damavı*.

PLEURISY, جرسام *jırsám*.

PLIABLE, نرم *narm*، پیچخور *pıch-khur*.

PLIERS, انبر *ambur*، گاز انبر *gáz-ambur*.

PLIGHT, اشکال *ishkál*، دهشت *dih-shat*، مضیق *muzáyakah*، مضیق *mazık*.

To PLIGHT, عهد بستن *'ahd bastan*.

To PLOD, سعی نمودن *sá'ı nimúdan*، کوشش نمودن *kúshish nimúdan*، اهتمام نمودن *ihitimám nimúdan*، مترجه بودن *mutavajjih búdan*، گرم بودن *sar-garm búdan*.

PLODDER, متجاهد *mutajáhid*، محنت کار *mihnat-kár*.

PLODDING, متروجه mutavajjih, ساعی sá'í, مقید mukayyad, گرم sar-garm.

PLOT, سازش sá'izish, معاهده mu'áha-dah, وفای vifák, اتفاق ittifák, توطئه tauti'ah, هم عهدی ham-ahdí.

PLOUGH, خیش khísh, خویش khwísh, قلبه kulbah.—(shaft of a plough) خیش دار dár-i-khísh.—(handle) بوشه búshah, کلاک kalákak.—(yoke) جوغ yúgh, گردن gardan-band.

To PLOUGH, شیاریدن shiyáridan, خیش shukhm kardan, خیش نطس کردن khísh kardan, nuts kardan.

PLOUGHING ox, وراز varzáv, فداد faddád.

PLOUGHMAN, زارع zará', عیش ران khísh-rán, قلبه ران kulbah-rán.

PLOUGHSHARE, گاو آهن gáv-áhan, لپک lapak, بکشش bfkhash, supár.

PLOVER, مرغ murgh-i-zíba, مرغ ملخ murgh-i-malakh.

PLUCK, مردانگی mardána'í, دلیری dilíri, دلاوری dilávarí, هم him-mat, شجاعت shu-já'at, غیرت ghairat, جسارت jasárat, شهامت shahámat, حمیت hamíyat, عصیت 'asabíyat.

To PLUCK, ربودن rubúdan, چیدن chídán, قپیدن kapídan.—(a fowl) پر کشیدن par kandan, par kashídan.

PLUG, سداد sadád, سر sar.

PLUM, آلوئی álú.—(green-gage) آلوئی sá'í, آلو álú, i-i-sabz, گوجه gaujah.—(bullace) آلوچه álúchah.—(dried plum, prune) خشک álú, i-i-khushk, بخارا álú, i-i-bukhárá.

PLUMAGE (of a bird), بال par و بال va bál.

PLUMBAGO (black lead), سرمه sur-mah.

PLUMBER, سرب surb-ríz.

PLUMB-LINE, ریسمان کار rísmán-i-kár, بلد balad, هنجار hinjár, مقیاس mikyás.

PLUME, طره turrah.—(royal plume) جیکا jíká.

To PLUME, آراستن árástan, پیراستن pírástan, آرایش نمودن áráyish nimúdan.—(to plume oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.

PLUMP, سمين samín, فره farbih, لنبه lumbah, چاق chák, جسم jasím, تاز tazah.

PLUMPNESS, تازگی farbihí, تازگی tázagí.

PLUNDER (rapine), چپار chapáw, غارت ghárat, تاراج táraj, نهب nahb, ترك تازی ráh-zaní, غنیمت ghanímat, یغما yaghma, غارت ghárat, سلب salab, منهبه manhubah, سلب salib.

To PLUNDER, چپار کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, سلب yaghma kardan, تاراج نمودن táraj nimúdan, گرفتن salab giriftan, نهب کردن nahb kardan, چپاولی کردن chapávalí kardan (vulg.).

PLUNDERER, غارت کننده ghárat-kunandan, یغماچی yaghma-chí.

PLUNGE, غوطه ghútah.

To PLUNGE (dive), غوطه خوردن ghú-tah khuródan, غوص نمودن ghaus nimúdan, غرق شدن ghark shu-dan.

PLUPERFECT (tense), ماضی بعید mází-i-ba'íd.

PLURAL, جمع jam'.

PLURALITY, تعدد ta'addud.

PLUS (in arithmetic), جمع jam' (as سه جمع sih-jam'-i-chahár, three plus four).

PLUSH, مخمل makhmal.

PLY, تاه tah, تا tá, لای láy.

To PLY, تردد کردن taraddud kardan.

PNEUMATIC, بادی bádí, هوای havái.

PNEUMATICS, علم طبیعت 'ilm-i-tabí'at-i-havá.

To POACH, شکار دزدیدن shikár duzdídan, شکار کردن shikár kardan.—(eggs) نیم رو کردن ním-rú kardan, خاکینه کردن khá-gínah kardan.

POACHED EGG, تخم نیمرو tukhm-i-ním-rú, گزازه gavázah.

POACHER, دزد شکار duzd-i-shikár.

POCK, آبله ábilah, تورك túrk.—(pock-marked) آبله دار ábilah-dár.

POCKET, جیب jíb.

POCKET-BOOK, جز دان juz-dán.

POCKET-HANDKERCHIEF, دست مال dast-mál, دستارچه dastárchah.

POD, تنره tunzah, سر sar, پيله pilah.—(of cotton) جوزق jauzak, کلوزه kulúzah.

POEM, شعر shi'r, نظم nazm.

POET, شاعر shá'ir.

POETESS, شاعره shá'irah.

POETIC, شعری shi'rí, شاعرانه shá'irá-nah.

POETRY, شعر shi'r, نظم nazm, عروض 'arúz.—(the art) علم عروض 'ilm-i-'arúz.

POIGNANCY, تیزی tízi, تندى tundí, سختی sakhtí.

POIGNANT, تیز tíz, تند tund, سخت sakht.

POIGNARD, کزک gazlak.

POINT, سر sar, نوك nauk.—(dot) نقطه nuktah.—(nicety) نکته nuktah, دقیقه dakíkah.—(of land, cape) (on the point of) طرف sar, طرف taraf.—(on the point of) در صدق dar sadad. (to be on the point of) مشرف بودن mushrif búdan bi.—(point by point) نقطه بنقطه nuktah-bi-nuktah.—(chief points) زبده zub-dah.

To POINT, دلالت کردن dalálat kardan, نمودن nimúdan, نشان نشان nishán dādan, اشارت کردن ishárat kardan.

POINTED, سر تیز sar-i-tíz.—(pointed at) انگشت نما angusht-nimá.

POINTER, اشارت کن ishárat-kun.—(dog) سگ شکاری sag-i-shikarí.

POINTLESS, بی نوك bí-nauk.—(speech, &c.) بیبنکته bí-nuktah.

To POISE, وزن کردن vazn kardan.

POISON, زهر zahr, سم samm.

To POISON, زهر دادن zahr dādan.—(to take poison) زهر خوردن zahr khwurdan.

POISONED, مسموم masmúm.

POISONOUS, زهر دار zahr-dár, زهر ناك zahr-nák, سام samm.

POITREL (of a horse), سینه بند sinah-band.

To POKE (with a stick, &c., thrust), هل دادن suk dādan, هل دادن hul dādan.

POKER, محراب mihrák.

POLAR, قطبی kutbí.—(polar-star) قطب kutb.

POLE (of the heavens), قطب kutb.—(north pole) قطب شمالی kutb-i-shimálí.—(south pole) قطب جنوبی kutb-i-janúbí.—(a stick) چوب chúb-i-diráz.—(tent-pole) vide TENT.—(boat-pole) مردی mardí.—(balancing pole) تیر langar.—(telegraph pole) تیر tír.—(of a carriage) تیر tír.—(pole fixed in the centre of the market or other public place, and at the foot of which criminals are executed) قاپوق kápúk, دار dár.

POLEMIC, حربی harbí.

POLICE (of a town), مستوفغان mustahfizán-i-shahr, فرآور kará-vul, عسس 'asas, کشیک kashík, گزماه gazmah.—(policeman) کشیکچی kashík-chí, فرآور kará-vul, پاسبان pás-bán.—(chief of police) داروخه dárúghah, شهنه shahnah, میر عسس mír-i-'asas.—(police-station) قراول kará-vul-khánah, گزماه gazmah.

POLICY, حکمت hikmat, مصلحت maslahat, پولیتیک púlítik (eur.).—(line of policy) تعیین پولیتیک ta'yín-i-púlítik.

POLISH (gloss or brightness), جلا jilá, جلوه jalvah.

To POLISH, زدودن zadúdan, صیقل saikal kardan, جلا دادن jilá dādan, پرداختن pardákhtan.

POLISHED, صیقلی saikalí, ماسکول maskúl, برقی barrák, پرداخته pardákhtah.

POLISHER (of arms, &c.), صیقلگر saikal-gar, پرداختگر pardákht-gar.—(of jewels) حاک hakák.

POIITE, ادیب adíb, مؤدب mu,ad-dab, خوش اطوار khalík, خلیق

khwush-atvár, خوش اخلاق khwush-akhlák.
 POLITELY, مودبانانه mu, addabánah.
 POLITENESS, ادب adab, مردمی mardumi, تربیت tarbiyat.
 POLITIC (discreet), با تمیز bá-tam-yíz, با فراست bá-baśírat, صواب bá - firásat. — (expedient) مقررین saváb, مفید mufíd, مقررین makrún bi-saváb.
 POLITICALLY, موجب علم mujib-i-'ilm-i-siyásat.
 POLITICIAN, اهل سیاست ahl-i-siyásat.
 POLITICS, معامله مملکت mu'ámalah-i-mamlikat, تدبیر سلطنت tadbír-i-sultanat, علم سیاست مدن 'ilm-i-siyásat-i-mudun.
 POLITY, ریاست hukúmat, سیاست siyásat.
 POLL-TAX, سرشماری jizyah, جزیه sar-shimári.
 To POLLUTE, آلودن álúdan, آلودگی álá'idan, پلید ساختن pilíd sákh-tan, تفتیح نمودن tafzih nimúdan, ملوث کردن mulavvas kardan, نا پاک ná-pák kardan, نجس کردن tanjís najis gardánidan, تفتیح نمودن tanjís kardan, تفتیس نمودن tadtís nimúdan.
 POLLUTED, نا پاک ná - pák, پلید pilíd, آلوده álúdah, ملوث mulavvas.
 POLLUTER, ملوث mulavvis, تفتیس tanjís, کار tanjís-kár.
 POLLUTION, تفتیح tanjís, تفتیح tafzih, لوث laus, جنابت janábat, آلودگی áláyish, آلودگی álúdagí.
 POLTROON, مرد ná-mard, بزدل buz-dil, جبان jabbán, بی‌دیل bí-dil, کمدل kam-dil, ترسو tarsú (vulg.).
 POLYGAMY, تعدد ازواج ta'addud-i-azváj.
 POLYGON, سطح كثير الاملاع sath-ka-síru-'l-azlák.
 POLYPUS (in the nose), بواسیر anf, bavásir-i-anf.
 POLYTECHNIC, مکتب علوم متنوعه maktab-i-'ulúm-mutanavviah.
 POLYTHEISM, شرك shirk, ملت millat-i-mushrik.

POLYTHEIST, مشرك mushrik.
 POMADE, مرهم marham, روغن raughan.
 POMEGRANATE, نار nár, انار anár, كل انار (flower) rummán, گل انار gul-i-anár, گلزار gul-nár.
 POMFLET (fish), ماهی halvá-máhí.
 POMMEL (of a saddle), کوهه زین kúhah-i-zín, قربوس karabús. — (of a sword) قبضه kabzah. — (knob or top of the handle) کلاه kuláh.
 To POMMEL, زدن zadan.
 POMP, vide PRIDE, SPLENDOUR.
 POMPOUS, مطمئن mutantín, مغرور maghrúr.
 POMPOUSLY, متکبرانه mutakabbiránah, با دبدبه و عظمت bá-dabdabah va tantanah.
 POND, دریاچه daryáchah, حوض hauz, آبگیر áb-gír.
 To PONDER, vide To THINK.
 PONDEROUS, گران girán, سنگین san-gín, وزنی vazní, ثقیل sakíl.
 PONDEROUSNESS, گرانگی girání, سنگینی sangíní, ثقل saklat.
 PONTIFF, امام imám.
 PONTIFICAL, امامی imámí.
 PONY, یابو yábú.
 POOL, دریاچه daryáchah, حوض hauz, آبگیر áb-gír.
 POOP (of a ship), دبوسه dabbúsah, فقر tafar.
 POOR, مفلس mufis, مسکین miskín, فقیر bí-navá, غریب gharíb, fakír, تهی tuhí-dast, گدا gadá, نیازمند níyáz-mand, مستمند mustamand, مستأصل musta, sal, نا دار ná-dár.
 POORLY, مفلسانه mufisánah. — (ill) ná-khwush.
 POPE, پاپ páp (eur.).
 POPISH, پاپی pápí (eur.).
 POPLAR (white or Lombardy poplar), سفیدار safídár. — (Oriental poplar or plane) چنار chinár, چنال chinál (vulg.). — (grey poplar) کبوده kabúdah. — (poplar willow) پادار pádar, بید bíd.
 POPPY, کونکوار kúnkár, خشخاش khashkhásh.

POPULACE, عام 'ámm, عوام 'avámm, خلق khalk, مردمان mardumán, اهالی ahálí.
 POPULAR, عوام پسند 'avámm-pa-sand.
 POPULARITY, معروفیت i'tibár, اعتبار ma'rúfiyat.
 To POPULATE, آباد کردن ábád kardan.
 POPULATION, جمعیت jam'íyat.
 POPULOUS, آباد ábád, دایر dá'ir, معمور ma'múr.
 PORCELAIN, ظروف چینی zurúf-i-chíní, چینی chíní.
 PORCH, دهنه خانه dahanah-i-khánah, رواق rivák, طاق ták.
 PORCUPINE, خار پشت khár-pusht, کنفذ kunfuz, چوله chúláh (*vulg.*).
 PORE (*of the skin*), مسام masámm (*pl. مسامات masámmát*).
 To PORE, نظر کردن nazar kardan, نگاه نگاه nigáh kardan.
 PORK, گوشت خوک gúsh-t-i-khúg, لحم الخنزیر lahm-u'l-khinzír.
 POROUS, پر مسام pur masámm.
 PORPHYRY, سنگ سماق sang-i-sumák.
 PORPOISE, گراز ماهی guráz-máhi, خرگ دریایی khúg-i-daryái.
 PORRIDGE, آش ásh.
 PORRINGER, کاسه kásah, طاس tás.
 PORT (*harbour*), بندر bandar, مینا miná.
 PORTABLE, حمل kábil-i-haul.
 PORTAL, در dar, دروازه darvázah, قاپو kápú, باب kápí, قاپی kápí, درب darb, درگاه dargáh, دهنه dahanah.
 To PORTEND, دلالت dalálat kardan, اشارت ishárat kardan, وعده نمودن va'dah nimúdan.
 PORTENT, شگون shugúu, فال fál, اختر akhtar, طالع táli.
 PORTENTOUS, غیب نما ghaib-nimá, شگون pur shugúu.
 PORTER (*of a gate*), دربان darbán, بواب bavváb, قاپچی kápíji, قاپوچی kápúchí.—(*of inner rooms*) حاجب hájib, پرده pardah-dár.—(*carrier*) حامل hammál, بارکش bār-kash.

PORTERAGE, حملی himmálí.
 PORTFIRE, مهتاب mahtáb.
 PORTFOLIO, جزو کش juzv-kash, جزو juz-dán.
 PORT-HOLE, پنجره panjarah.
 PORTICO, دهنه خانه dahanah-i-lhánah, رواق rivák, طاق ták.
 PORTION, *vide* PART, SHARE.
 To PORTION, تقسیم کردن taksím kardan, حصه کردن hissah kardan, دادن dádan.
 PORTIONLESS, بی نصیب bí-nasíb.
 PORTLINESS, جلال jalál, سرافرازی sar-afrazí, قدر kadr.—(*fatness*) فرهی farbihi.
 PORTLY, معزز mu'azzaz, با هیبت bá-haibat.—(*fat*) فرهی farbihi, چاق chák, جسیم jasím.
 PORTMANTEAU, خورجین khúrjín, بند bunah.
 PORTRAIT, شبیه shabíh, تصویر tasvír, پرده صورت pardah-i-súrat.
 To PORTRAY, نقش زدن naksh zadan.
 PORTRAYER, چهره کشا chihrah-gushá, لرا surat-ará.
 To POSE, نهادن nihádan.—(*confuse*) حیران hairán sákhtan.
 POSITION, وضع vaz', طرح tarah, حالت (*footing*) hálat.
 POSITIVE, اجابی ijábí. (*Vile SURE*).—(*to be positive*) یقین یقین yakín dáshtan, مسلم داهتن musallam dáshtan.
 POSITIVELY, قطعاً yakínan, قطعاً kat'an, لا محاله lá-muhálah, بی همه چیز bí-hanah chíz.
 To POSSESS, داهتن dáshtan.—(*get possession of*) ضبط نمودن zabt nimúdan, تصرف tasarruf kardan, بهم رسانیدن bi-ham rasánídan.—(*to become possessed of*) بهم رسانیدن andúkhtan, حاصل کردن bi-ham rasánídan, تحصیل tahsíl kardan, یافتن yáftan.
 POSSESSING, متصرف mutasarrif, مالك málik.—(*in composition, prefixed*) صاحب sáhib, ذو zú, ذی zí, اهل áhl.—(*ditto, affixed*) دار dár, مند mand, آور ávar.

POSSESSION, تصرف tasarruf, ضبط zabt, قبضه kabzah, عمل 'amal, دست dast, معبوریات ma'múriyat. — (*property*) ملك milk, ما يملك má yamlik, ما ملك má malak, مال mál.

POSSESSIVE, مالکی málíkí. — (*case*) اضافت izáfat.

POSSESSOR, مالك málík, صاحب sáhib.

POSSIBILITY, امکان imkán, احتمال ihtimál, استطاعت istitá'at.

POSSIBLE, ممکن mumkin, ممکن yumkin, محتمل yahtamil, بودنی búdaní. — (*as .. as possible*) به bi ... har chih tamám-tar. — (*to be possible*) امکان imkán dáshtan, ممکن شدن mumkin shudan, احتمال داشتن ihtimál dáshtan.

POSSIBLY, هاید sháyad, باشد báshad.

POST (*carrier of letters*), قاصد kásíd, نامه نامه námah-bar, چاپار chápár, چپر chapar, برید baríd. — (*post-free*) بی اجرت پوست bí-ujrat-i-púst. — (*postmaster*) چپر چی cha-par-chí, چاپار چی chápár-chí. — (*post-office*) پسته خانه pústah-khá-nah. — (*Postmaster - General*) چپر چی chapar-chí-báshí. — (*situation*), مقام makám, موزع mauza, محل mahall. — (*office or service*) عهدۀ 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat. — (*military station*) اوتراقí lashkar-gáh, گاه úturák, معسكر ma'askar. — (*stake*) چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd. — (*of a door*) باهو báhu. — (*station where horses are kept for travellers*) چپر خانه chapar-khá-nah, چاپار خانه chápár-khá-nah. — (*post-horse*) اسب چپری asb-i-chapari, اسب چاپاری asb-i-chá-pári. — (*post-boy*) چپر هاگرد chapar-shágird. — (*to travel by post*), چپر رفتن chapar raftan, چاپار رفتن chápár raftan.

To Post, در پسته انداختن dar pústah andákhtan.

POSTAGE, پسته پóstah (*eur.*). — (*to pay the postage*) داندن mah-súl dādan.

POSTERIOR, واپسین vá-pasín.

POSTERIORITY, تاخر ta, akhkhur.

POSTERIOUS, دبر dubr, کفل kafal, اعجاز a'jáz, سورین surín.

POSTERITY, اولاد aulád, عقب 'akab, اخلاف a'káb, خلف khalaaf, اخلاف akhláf, سلاله sulálah.

POSTERN, دار بچه dár-i-bachah.

POSTHASTE, علی الفور 'ala-'l-faur, علی العجله 'ala-'l-'ajalah, به تعجیل bi-ta-'jíl.

POSTHUMOUS, پس افتاده pas-uftá-dah.

POSTILLION, کالسکه چی káliskah-chí.

To POSTPONE, تعویق انداختن ta'vík andákhtan, تأخیر کردن ta, khír kardan, مهلت نمودن muhlat nimú-dan, توقف کردن tavakkuf kardan, دست بدست کردن dast bi-dast kardan.

POSTSCRIPT, ذیل zail or zayl.

POSTURE, حالت طرّح vaz', tarah, حال hálát.

POSY, گلدسته gul-dastah.

POT (*iron, &c., for cooking*), دیگ díg, دیگچه dígechah, پاتیلچۀ patílichah, تیآنچه tiyánchah. — (*earthen pot*) کوزه kúrah, دیزی dízi, کوزه kúzah. — (*chamber - pot*) شاهدان shásh-dán, بولدان baul-dán. — (*flower - pot*) گلدان gul-dán. — (*jar*) کلوک kulúk, بلونی bulúni. — (*water pot*) ابرقی ibrík, آفتابه áftábah. — (*large travelling pot*) دیگ بزرگ díg-barg, دیگبار kablamah. [This consists of a nest of pots and other utensils, all fitting into one large one, and comprises the following articles: دیگ بزرگ díg-i-buzurg (the large outer pot); سماق پالان sumák-pálán or چالو سافی chaláw-sáfí (a vessel for boiling rice, consisting of two parts, one fitting into the other; the innermost being perforated with holes to strain off the water); دیگچه dígechah (a smaller pot or kettle); بادیه bádiyah (metal cup), of which there are

- two or three; and some other articles of cuisine.]
 To POT (*flowers, &c.*) گل در گلدان gul dar gul-dán kásh-tan.
 —(*meat, &c.*) گوشت نگاه داشت گúsh-t nigáh dáshtan.
 POTABLE, مشروب mashrúb, نوشیدنی núshídání.
 POTASH (*alkali*)، شکار shakhár, قلی kilí, قلیا kilyá, حُرز hurz.
 POTATION, مشروب mashrúb, نوش núsht.
 POTATO, سیب زمینی síb-i-zamíní, سیب زیر زمین síb-i-zír-zamín, (so called after Sir John Malcolm; but the name is now obsolete).
 POTENCY, قوت kúvat.
 POTENT, قادر kádir, کار گر kár-gar, مؤثر mu,assir.
 POTENTATE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, kay.
 POTENTIAL, ممکن mumkin. — (*mood*) فعل ممکن fi'l-i-mumkin.
 POTENTLY, قویا kavíyan, قادرانه ká-diránah.
 POT-HERBS, سبزی sabzí, تره tarah, بقل bakl.
 POTION, مشروب mashrúb, هربت sharbat.
 POT-SHERD, سفال safál, خرف khazaf, کندله kundilah (*vulg.*).
 POTTAGE, آش ásh, شوربا shúrbá. — (*with chopped meat*) هلم halím, هریسه harisah.
 POTTER, کوزه گر kúzah-paz, کوزه kúzah-gar, فخار fakhkhár. — (*seller of earthenware*) کوزه گر kúzah-gar.
 POTTERY (*manufactory*), کار خانه کاری سازی kár-khánah-i-chíní-sází, کار خانه کوزه گر kár-khánah-i-kúzah gar. — (*ware*) ظروف چینی zurúf-i-chíní, چینی chíní.
 POUCH, کیسه kísah, جیب jíb. — (*for ammunition, bullets, &c.*) کیف kíf.
 POULTERER, مرغ فروش murgh-furúsh.
 POULTICE, چخته pukhtah, ضماد za-mád.

- POULTRY, مرغ و خروس murgh va khurús.
 POUNCE, هجوم hujúm, حمله ham-lah.
 To POUNCE, هجوم آوردن hujúm ávardan, حمله آوردن hamlah ávardan. — (*persons*) بدست آوردن bidast ávardan.
 POUND (*place of detention*), محبس mahbas. — (*sterling*) لیره lírah (*eur.*).
 To POUND, کوبیدن kúbídan, کوفتن kúftan, سائیدن sá'idan.
 POUNDER, دسته dastah. — (*for rice or grain; a heavy iron pestle worked by the feet, and playing in a stone mortar*) دنگ ding. — (*person who pounds*) کوبنده kúbandah.
 To POUR, ریختن ríkh-tan. — (*rain*) تند باریدن tund báridan.
 POURPARLERS, مذاکرات muzákarát.
 To POUT (*sulk*), افسرده شدن afsurdah shudan, مکرر شدن mukaddar shudan, رنجیدن ranjídán.
 POUTING (*of the lips*), عیوس لبها 'ubús-i-labhá.
 POVERTY, بی‌نوازی bí-navá'í, افلاس iflás, مفلسی mufisí, فقر fakr, فاقه fákah, تنگ دستی tang-dastí, سختی siyáz - mandí, مسکنتi sakhtí, مسکینی maskanat, نا داری nā-darí, نا اطمینال istisál, miskíní, — (*poverty - stricken*) مفلس mafilúk, فقیر fakír, مفلس mufis, بی چاره bí-charah.
 POWDER, غبار ghubár, سفوف safúf, سوده súdeh. — (*medicinal*) سفوف safúf. — (*gunpowder*) باروت bārút.
 To POWDER, مالیدن málídan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan. — (*cover with powder*) گردک زدن gardak zadan.
 POWDER-FLASK, دبه باروت dabbah-i-bárút, باروتدان bārút-dán. — (*small priming flask*) شاعدهنه shákh-dahanah, چاهنیدان chashnídán.
 POWDER-MAGAZINE, باروتخانه bārút-khánah, قور خانه kúr-khánah.

POWDER-MILL, کار خانه باروت kār-khānah-i-bārūt-kubī.

POWDERY, خاکه دار khākah-dār.

POWER, اقتدار zūr, قدرت kudrat, زور iktidār, قوت kuvāt, قوه kuvah, دست dast, توانایی tavānā'ī, طاقت tākat, نیرو nairú, miknat, مکنات, majál, مهال, zahrah, زهره, yará, یارا, ayálat, ابالت. — (to the utmost of one's power) حتا الواسع hatta-'l-vas', حتمل المقدور hatta-'l-makdúr. — (beyond one's power) بیرون از birún az hausalah. — (within the power) در داخل حوصله dar dākhil-i-hausalah. — (deprived of power) مسلوب الاختیار maslúbu-'l-ikhtiyár.

POWERFUL, توانا zūr, آور távānā, قوی kaví, قادر kádír, قدیر kádír, مقتدر muktadír, نیرومند nairú-mand, متممکن mutamakkin, قهار kabhár, صاحب اقتدار shāhib-i-iktidár, ذو القدر zu-'l-kadr.

POWERFULLY, قادرانه kavíyan, قویا kádírānah.

POWERLESS, بی توان ná-taván, بی تاب bí-táb, بی طاعت ná-chár, بی تآکات bí-tākat.

POWERS (functions), حقوق hukúk, وظائف vazá'if.

POX (venereal), مرض عیینه marz-i-khabísah, قروح کوفت kúft, قروحات همدیه kurúhút - i - shahdíyah. — (small-pox) آبله ábilah, اوله aulah (vulg.).

PRACTICABLE, صورت پذیر súrāt-pazír, شدنی shudaní, ممکن mumkin.

PRACTICAL, عملی 'amalí.

PRACTICALLY, از روی بصیرت az rúy-i-basírat.

PRACTICE, عادت 'ádat, مشق mashk, استعمال isti'mál, عمل 'amal.

To PRACTISE (exercise), مشق کردن mashk kardan, استعمال کردن isti'mál kardan, پر کردن pur kardan.

PRACTITIONER, طبیب tabí'b (pl. atibbá), حكيم hakím (pl. hukamá).

PRAIRIE, مرغزار margh-zár, سبزه زار sabzah-zár, صحرا sahrá.

PRAISE, توصیف ta'ríf, تausíf,

ستایش sitáyish, نیایش niyáyish, na't, وصف vaf, حمد hamd, آفرین afírín, ثنا saná, محمده mahmadat. — (self-praise) خود khwud-sitáyish.

To PRAISE, ستایش sitáyish, توصیف sitáyish nimúdan, ثنا گفتن tausíf kardan, guftan.

PRASEWORTHY, لائق ستایش lá'ik-i-sitáyish, واجب المدح vájibu-'l-madah, حمید mustahsan, مستحسن hamíd, محمود mahmúd, محمد muhammad, ممدوح mamdúh.

To PRANCE, جست و خیز نمودن just u khíz nimúdan.

PRANK, بازی lá'b, لعب bá'zí.

To PRATE, گپ زدن gap zadan (hind.), پُر گفتن pur guftan.

PRATTLER, مقوال mikvāl, پُر گو pur-gú, فصول harráf, حرف fuzúl.

PRAWN, میگو rūbiyán, روبیان maigú, ماهی میگو máhí-i-maigú.

PRAY! (I beg of you; I request or hope), تمنا tamanná in-kih, از شافاکت خود az shafakat-i-khwud, از لطف خود az lutf-i-khwudat, iltimás in-kih.

To PRAY (say prayers), نماز گذاردن namáz guzárdan, صلوات خواندن salát - khwándan, دعا گفتن du'á guftan. — (beseech) خواهستن khwás-tan, درخواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, الجاء نمودن niyázidan, نیازیدن ilja, nimúdan, دعا کردن du'á kardan.

PRAYER (intreaty), تمنا tamanná, دعا du'á, التماس iltimás, ابرام ibrám, آرزو arzú, صلوات salát, نماز namáz. — (to God) — (leader in prayers, at a mosque) پیش نماز pish-namáz, خطیب khatíb. — (praying carpet) ساجده sajjádah, مصلأ musallá, تاشلیج tashlíj. — (small piece of clay, usually having the names of God, the Prophet, and twelve Imams stamped on it, used in

praying) مهر muhr.—(rosary of ninety-nine beads, corresponding with the ninety-nine names of God, used in prayer) سحره sabhat, تسبیح tasbih. — (book of prayers) صحیفه دعوات sahfah-i-da'vát.—(crier for prayers) مؤذن mu'azzin.

The five appointed daily prayers of Musulmans are:—sunset prayer, نماز مغرب namáz - i - maghrib; evening prayer, نماز عشا namáz-i-'ishá; morning prayer, نماز صبح namáz-i-subh, نماز فجر namáz-i-fajr; noon prayer, نماز ظهر namáz-i-zuhr; afternoon prayer, نماز عصر namáz - i - 'asr. Besides these, there are certain other prayers, as follow:—prayer at midnight, نماز تهجد namáz - i - tahajjud; extra prayers not prescribed by law, نوافل نافله náfilah (pl. نوافل naváfil). سنة sunnah; prayers performed to make up for omissions, as when sick, on a journey, at war, or other occasions, when it is lawful to postpone one's devotions, قضاء kazá; prayer on the ceremony of marriage, adoption of children, and some other events, صیغه síghah; separate prayers, generally said at night, not enjoined, وتر vitr; prayers commended but not enjoined, نماز مستحب namáz-i-mustahabb.

The positions of the body in prayer, are as follow:—1st., standing erect, with the hands down by the sides, قیام kiyám; 2nd., the hands raised on either side of the face, with the fingers extended, while declaring God's greatness, تكبير گفتن takbír-guftan; 3rd., inclination of the body, the hands placed on the knees, ركوع rukú'; 4th., standing with the head inclined forwards, and the hands on either side of the face, قنوت kunút; 5th., kneeling, with the hands down-

wards, دو زانو نشستن dú zánú-nishastan; 6th., prostration, with the forehead touching the ground, سجده sijdah.

To PREACH, وعظ کردن va'z kardan, مراعات نمودن muv'azah nimú-dan, مرعظه کردن mau'izah kardan.

PREACHER, خطیب vá'iz, واعظ khatíb. —(a faithful preacher) واعظ صادق vá'iz-i-sádik, واعظ امین vá'iz-i-amín.—(a preacher who does not practise as he preaches) واعظ غیر vá'iz-i-ghair-i-mutta'iz.

PREACHING, وعظ va'z.

PREAMBLE (exordium), مقدمه mukaddamah, دیباچه díbáchah, منشاء minshá.

PRECARIOUS, نا پایدار ná-páyadár.

PRECARIOUSLY, نا پایدار ná-páyadár, غیر دائم ghair-i-dám.

PRECAUTION, دور اندیشی dúr-andíshí, تدبیر tadbír, انتباه intibáh, خطر hazard.—(by way of precaution) احتیاط ihtiyátan.

To PRECEDE, پیش آمدن pish ámadan, پیش رفتن pish raftan, مقدم بودن mukaddam búdan, پیش هدن pish-vákí' shudan.

PRECEDENCE, پیشروی pish - raví, اقدام ikdám, تقدم takaddum, سبقت sibkat.

PRECEDENT (example), نمونه nimúnah, مثال masal, پیش نهاد pish-nihád.

PRECEDING, سابق sábig, مقدم mukaddam.

PRECEPT, پند pand, نصیحت nasíhat, اندرز anduraz, وصیت vasiyat.

PRECEPTOR, معلم استاد ustád, معلم mu'allim.—(spiritual preceptor) مرشد murshid.

PRECINCT, سر حد sar-hadd, حد hadd.

PRECIOUS, عزیز azíz, نفیس nafís, ارجمند arjmand, قیمتی kaimati, گران samín, فخر fákhir, گران گرانمایه girán-bahá, گران girán-máyah.

PRECIOUSNESS, ارجمندی arjmandí, گرانبهائی girán-lahá, i.

PRECIOUS STONE, جوهر jauhar, گوهر gauhar.

PRECIPICE, سرایش جایی já, í-i-sará-shib, کوه سرآزیر kúh-i-sarázir, کوه پرت kúh-i-part.

PRECIPITANCE, vide RASHNESS.

PRECIPITATE, vide STEEP, RASH, HEADLONG.

To PRECIPITATE (*hasten*), هتایانیدن shitábánidan. — (*to precipitate oneself*) خود را مرنگون ساختن khwudrá sar-nigún sákhtan.

PRECIPITATION, هتاب shitáb, فور faur, فور، تهور tahavvur.

PRECIPITOUS (*steep*), پرت part, سرآزیر sarázir, سرایش saráshib.

PRECIS, محصل muhassal, مجمل mujmal, اجمال izmál.

PRECISE (*exact*), مدقق mudakkak, صحیح sahih, دقت há-dikkat.

PRECISELY, عیناً 'ainan, قطعاً kat'au, جع jakh (*vulg.*).

PRECISENESS, دقت dikkat, درستی durustí.

To PRECLUDE, منع کردن mana' kardan, مانع بودن máni' búdan, دفع دادن da'f' kardan, باز داشتن bázdáshstan, را داشتن rá-dáshstan.

PRECOCIOUS, بیوقت bí-vakt.

PRECOCITY, بیوقتی bí-vakti.

To PRECONCEIVE, پیش اندیشیدن pish andishidan, پیش بینی کردن pish-bini kardan.

PRECONCEPTION, پیش اندیشی pish-andishi, پیش بینی pish-bini.

PRECURSOR, پیش آهنگ pish-ahang.

PREDATORY, یغمائی yaghmái, غارتی gháratí, تاراجی táráji.

PREDECESSOR, سلف salaf, متقدم mutakaddim.

PREDESTINATION, نصیب nasib, قدر kadr, تقدیر kudrat, تقدیر takdir, قضا kazá, قسمت kismat, بخش bakht, تالی tali, سر نوشت sar-nivisht.

To PREDESTINE, مقدر نمودن mukaddar nimúdan.

PREDICAMENT, کشمکش kash-makash.

PREDICATE (*in logic*), خبر tali, خبر khabar, محمول mahmúl. — (*in grammar*), خبر khabar, محمول mahmúl, به محمول mahkúm-bili.

To PREDICT, استخراج کردن istikhráj

kardan, از غیب خبر دادن az ghaib khabar dádan, از مال اندیشی خبر khabar dádan, از ma'al andishi khabar dádan, پیشی گفتن pishi guftan.

PREDICTION, غیب kahánat, غیب گوی ghaib-gúí.

PREDICTOR, غیب گو ghaib-gú.

PREDILECTION, میل mail, رغبت raghat.

To PREDISPOSE, آماده ساختن amá-dah sákhtan. — (*to be predisposed*) میل amádah búdan, میل دادن mail dáshstan.

PREDISPOSITION, آمادگی amádagi, میل mail.

PREDOMINANCE, سبقت istilá, سبقت sibkat. — (*prevalence*) غلبه ghala-bah, عمومی 'umúmi.

PREDOMINANT, غالب ghálib. — (*prevalent*) مروج mustaulí, طاری muravvaj, متداول muta-dával, عموم 'umúm.

To PREDOMINATE, غالب شدن ghálib shudan, غالب آمدن ghálib amadan.

PRE-EMINENCE, سبقت sibkat, تفوق tafavvuk, پیش دستی istilá, پیشی pish-dastí, برتری bartari.

PRE-EMINENT, سر فراز sar-faráz, ممتاز mumtáz.

PRE-EMINENTLY, بیش از همه bish az hamah.

PRE-EMPTION (*right of purchase*), حق شفعه hakk-i-shuf'ah.

To PRE-ENGAGE, مواعدت نمودن muv'adat nimúdan.

PRE-ENGAGEMENT, وعده va'dah, میثاق misák.

PRE-EXISTENCE, قدامت kadámat.

PRE-EXISTENT, قدیم kadím.

PREFACE, مقدمه mukaddamah, دیباجé díbáchah.

To PREFACE, مقدمه ساختن mukaddamah sákhtan.

PREFECT, ناظم názim, حاکم hákim.

PREFECTURE, نظامت nizámat, حکومت hukúmat.

To PREFER, ترجیح دادن tarjih dádan, تفصیل دادن tafzil dádan, پیشتر دانستن pishtar dánistan, تقدم دادن takaddum

dádan, پسندیدن pasandídan, اختیار کردن ikhtiyár kardan, مقدم داشتن mukaddam dánistan, رужан دادن rujhán dádan, بیشتر داشتن bishtar dúst dáshtan, دوست داشتن dústtar dáshtan.

PREFERABLE, راجح rájih.—(to be preferable) ترجیح داشتن tarjih dáshtan.

PREFERENCE, رужан tarjih.

PREFERMENT, سرفرازی sar-farází, اقبال ikbál.

PREFIGURATION, تشبیه tashbíh.

TO PREFIGURE, تشبیه نمودن tash-bíh nimúdan.

PREFIX, حرف وصل harf-i-vasl.

PREGNANCY, حمل haml, آبستنی ábistání.

PREGNANT, آبستن ábistan, حامله hámilah, حبلى hublá.

TO PREJUDGE, نا دانسته حکم کردن ná-dánistah hukm kardan.

PREJUDICE (in favour of), میل بی tarjih bilá murajjah, تعصب ta'assub, رو داری rú - dárí.—(against) اكراد بی سبب íkráh-i-bí-sabab, تنفر بی سبب tanaffur-i-bí-sabab.

TO PREJUDICE, بر انگیزتن bir-angikhtan, متعصب ساختن muta-'assib sákhtan.

PREJUDICIAL, مخیر vakhím, مضر muzirr, زیانکار mu, zí, ziyán-kár.

PRELATE, اسقف uskúf.

PRELIMINARY (sub.), مقدمه mukaddamah.—(adj.) متقدم mutakaddim, مقدم mukaddam.

PRELUDE, پیشرو pish-rau.

PREMATURE, بیوقت bí-vakt, قبل پيش از وقت kablu-'l-vakt, قبل پيش از وقت pish az vakt.

TO PREMEDITATE, پیش اندیشیدن pish andíshídan, تدبیر نمودن tadbír nimúdan.

PREMEDITATION, تدبیر tadbír, تدبیر tadabbur, غور ghaur.

PREMIER, اول avval.

TO PREMISE, پنداشتن pindáshtan, تصور کردن tasavvur kardan.

PREMISES, منزل manzil.—(logic) مقدمات mukaddamát.

PREMIUM, مزد muzd.

TO PREMONISH, نصیحت کردن nashihat kardan, وعظ کردن va'z kardan, پند دادن pand dádan.

PREMONITION, پند pand, نصیحت nashihat, تدبیر tadbír, وعظ va'z, موعظه mau'izah.

PREPARATION, آمادگی ámadagí, تهیه tahíyah, تدارك tadárúk, معموریت ma'múríyat, بسیج basíj, استعداد isti'dád.

PREPARATORY, ابتدائی ibtidá'í, موجب mújib, مقدمه mukaddamah, تهیه tahíyah.

TO PREPARE, دادن ترتیب tartíb dádan, حاضر کردن házir kardan, مهیا آماده ámadah kardan, مهیا muhayyá kardan.—(to prepare for) کردن áhang-i- kardan.

PREPARED, آماده ámadah, مهیا muhayyá, مستعد musta'idd, تیار tayyár, حاضر házir, چاق durust, چاق chák, رو برآه rú-bi-ráh.—(to be prepared) مستعد شدن musta'idd shudan.

PREPONDERANCE, استیلا istílá.

TO PREPONDERATE, استیلا نمودن istílá nimúdan.

PREPOSITION (in grammar), حرف haraf-i-jarr, اادات adát.

TO PREPOSSESS (influence), بر انگیزتن bir-angikhtan, بر آن داشتن bar án dáshtan.

PREPOSSESSION, میل mail, رغبت raghbat.

PREPOSTEROUS, معکوس ma'kús, دیهوده bishúdah.

PREPOSTEROUSLY, به بیهودگی bi-bishúdagí.

PREPUCE, غلفه ghulfah, غلاف ghiláf.

PREROGATIVE, مزیت mazi'iyat, امتیاز intiyáz, حق hakk.

PRESAGE, شگون shagún, فال fál, اعر akhtar, طالع tali'.

TO PRESAGE, تقول نمودن tafavvul nimúdan.

PRESBYTERY (*priesthood*), کشیشان kashishán, کهنه kahanah.

PRESCIENCE, پیش بینی pish-bíní. — (*intelligence*) فراسات firásat, بصیرت basirat.

PRESCIENT, پیش بین pish-bín.— (*intelligent*) صاحب بصیرت sáhib-i-basirat.

To PRESCRIBE, فرمودن firmúdan, امر hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan. — (*medical term*) نسخه دادن nuskah dādan.

PRESCRIBED, مرسوم marsúm.

PRESCRIPTION (*of a physician*), نسخه nuskah.

PRESENCE, وجود huzúr, vujúd. — (*in the presence of*), رو برو rū-bi-rú, در حضور dar huzúr, مقابل mukábil.

PRESENT (*not absent*) حاضر házir, موجود maujúd, رو برو rū-bi-rú. — (*not past or future*) حال hál. — (*at present*) حالا hálán, الحال al-hál, در این وقت alán, اکنون aknún, dar ín vakt. — (*gift*) بخشش bakhshish, عطا dād, دهش dihash, عطا 'atá, توفیق saughát, هبه hibah. — (*not at present*) حالا hálán کمتر kamtar.

To PRESENT, دادن dādan, بخشیدن bakhshidan, ارزانی داشتن arzání dāshtan, ارزانی کردن arzání kardan, هبه 'atá kardan, عطا kardan, هبه hibah nimúdan. — (*submit*) عرض نمودن 'arz nimúdan. — (*place before*) احضار کردن ihzár kardan. — (*to be present*) حضور huzúr داشتن dāshtan.

PRESENTABLE, قابل حضور kábil-i-huzúr.

PRESENTATION (*person*), احضار ihzár, تعارف ta'aruf. — (*offering*) تقدیم takdím.

PRESENTED, معرفی ma'rúz. — (*to be presented at Court*) مشرف شدن musharraf shudan.

PRESENTER, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

PRESENTMENT, خیال khayál, وهم vahm, توهم tavahhum.

PRESENTLY, عنقریب 'an-karíb.

PRESERVATION, محافظه muháfazah, حفاظت hifázat, حمایت himáyat.

PRESERVATIVE, محافظ muháfiz, حافظ háfiz, محافظ muháfiz, وافی vákí.

PRESERVE (*for game*), شکارگاه shikár-gáh.

To PRESERVE, نگاه داشتن nigáh dāshtan, نگاهبانی nigáh-bání nimúdan, حفظ کردن hifz kardan, حفاظت کردن hifázat kardan, محافظه نمودن muháfazah nimúdan, حراست کردن hirásat kardan. — (*fruit*) مربا murabbá sákhthan.

PRESERVED, محفوظ mahfúz. — (*fruit*) مربب murabbab, مربا murabbá.

PRESERVER, محافظ muháfiz, حامی hámí, دستگیر háfiz, دستگیر dast-gír.

PRESERVES (*fruits dried*), خشکبار khushkibár, آجیل ájíl. — (*moist fruits*) نقل nukl. — (*confections*) مربا murabbá.

To PRESIDE, ریاست کردن ri'árat kardan, نظارت کردن nazárat kardan.

PRESIDENCY, ولایت valáyat. — (*official term*) ولایت valáyat.

PRESIDENT, میر مجلس mír-i-majlis, والی wálí, رئیس ra'ís. — (*Vice-President*) رئیس ثانی ra'ís-i-sání.

PRESS (*for wine*) خمره shírah, خوره انگور háuz, خوض khánah, ákhwurah-i-angúr. — (*for olives, &c.*) معصر mi'sar, عصارخانه 'assár-khánah. — (*bookbinder's*) هکنجه shikanjah, خمره قید kaid. — (*printer's*) بامه خانه 'háp-khánah, چاپ kásh, básmah-khánah, مطبع matba'. — (*closet or store-room*) گنجخانه ganjah, حوائج havá'ij-khánah.

To PRESS (*squeeze*), فشاریدن fishárdan, چپانیدن afshurdan, چلانیدن chilándan (*vulg.*). — (*impress*) مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dādan. — (*throng*) افشاریدن afshárdan, افشار دادن afshár dādan, جمع شدن jam' shudan.

PRESSING (*earnest*), مبهم mubrim, مهم musir. — (*important*) مهم

muhimm, لازم lázim, عمده 'um-dah.

PRESSURE, فشار fishár.

PRESTIDIGITATOR, جادوگر shu'ba-dah-báz.

PRESTO, با زودی bá-zúdí.

PRESUMABLE, محتمل muhtamal.

To PRESUME, پنداشتن pindáshtan, مظنه gumán burdan, پنداشتن mazannah dáshtan.—(it may be presumed) احتمال کل میرود ihtimal-i-kull mí-ravad kih.

PRESUMPTION (arrogance), گستاخی gustákhí, مغروری ghurúr, مغروری maghrúrí, جسارت jasárat, تكبر takabbur, داری havá-dári, رó.—(idea) مظنه mazannah, احتمال ihtimál.

PRESUMPTUOUS, مغرور maghrúr, متكبر mutakabbir, لاف زدن láf-zan, گستاخ gustákh.

PRESUMPTUOUSLY, گستاخانه gustá-khánah, مغرور maghrúran.

PRETENCE, بهانه bahánah.

To PRETEND, بهانه نمودن bahánuh nimúdan, تقلید کردن taklíd kardán.

PRETENDER, لاف زدن láf-zan.

PRETENTION, ادعا 'iddi'á, داعیه dá'iyah.

PRETENTIOUS, بلند نظر buland-nazar, بلند بین buland-bín.

PRETERITE (tense), ماضی ماضی mází-i-karíb.

PRETERNATURAL, خلاف طبیعت khi-láfu-'t-tabíyat.

PRETEXT, بهانه bahánah.—(to make a pretext) بهانه نمودن bahánah nimúdan.—(to find a pretext) بهانه یافتن bahánah yáftan.

PRETTILY, لطیفاً latifan, لطافت bi-latáfat.

PRETTINESS, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نازک nazákat, زینت zínat, رونق raunak, جوانی júní (vulg.).

PRETTY, زیب jamíl, لطیف latif, خوش صورت khúb-súrat, قشنگ kashang, خوشگل khwush-gil, جون jún (vulg.).—(pretty well, tolerable) میانه miyánah, طوری taurí,

همچنین ham-chunín, معتدل mu'-tadíl.

To PREVAIL (over), غالب شدن ghá-lib shudan, استیلا یافتن istilá yáftan, مستولی شدن mustaulí shudan.—(on, to induce) تحريك tabrík kardan, بر آن داهتن bar án dáshtan, ترغیب نمودن targhīb nimúdan, چاره کردن chárah kardan.—(be prevalent) متداول شدن mutadával shudan, داهتن شویعی shuyú'í dáshtan, رواج داهتن raváj dáshtan.

PREVALENCE, غلبه ghalabah, استیلا istilá, عمومی 'umúmi.

PREVALENT, مستولی mustaulí, مروج muravvaj, متداول muta-dával, عموم 'umúm.

To PREVARICATE, تناقض گفتن taná-kuz guftan, زبان بازی zabán-bází kardan, لعل و لعل lait u la'all kardan.

PREVARICATION, زبانبازی zabán-bází.

PREVARICATOR, زبان باز zabán-báz.

To PREVENT, باز داهتن báz-dáshtan, مانع بودن mánu' búdan, منع کردن mana' kardan, مزاحم شدن muzáhim shudan, سد کردن sadd kardan, معارزه نمودن mu'arazah nimúdan, واز داهتن vá-dáshtan.

PREVENTION, منع mana', دفع daf', مزاحمت muzáhamat.

PREVENTIVE, مانع máni', مزاحم mu-záhim.

PREVIOUS, سابق sábig, پیش pish.

PREVIOUSLY, قبل از این kabl az ín.

PREY, vide GAME, PLUNDER.

To PREY, شکار کردن shikár kardan, مید نمودن said nimúdan.

PRICE, قیمت kaimat, بها bahá, ارزش arz, ارش arj, ثمن saman, مایه máyah.—(current price of the market) نرخ nirkh, قیمت قیمت kaimat - i - muta'árif.—(price of blood) دیات diyat, خون بها khún-bahá, معقالت ma'kulat.—(fair price) قیمت خوب kaimat-i-khúb.—(a high price) مبلغ خطیر mablagh - i - khatír, قیمت عالی kaimat-i-'álí, بهائی گران bahá, f-i-

girán.—(a low price) قیمت پست kaimat-i-past, کمی bahá, i-i-kam. — (the very lowest price) قیمت آخر آخر kaimat-i-ákhir-i-ákhir.—(rate of prices) فهرست نرخها fihrist-i-nirkhahá.

PRICELESS (very valuable), بی بها bí-bahá, بیش قیمت bish-kaimat, گرانمایه girán-máyah.—(having no fixed price, such as many works of art, &c.) آب بردار áb-bardár.

To PRICK, خلیدن khalídan, زدن zadan, در رفتن dar-raftan.

PRICKLE, خار khár.

PRICKLY (full of prickles), خار دار khár-dár, پر خار pur-khár.

PRICKLY-PEAR, انجیر فرنگی anjír-i-farangí.

PRIDE, مغروری magh-rúrí, کبریا kibriyá, تکبر takab-bur, نفس nafs. خود پسندی khwud-pasandí, نفوت uakhvat, خود نمایی khwud-nimá, عجب 'ujb.

To PRIDE, قل رفتن kul raftan, مفاخرت نمودن mufákharat nimúdan, گراف زدن gizáf zadan, لاف زدن láf zadan.—(to pride oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.

PRIEST, کاهن káhin, ملا mullá. [Properly speaking, there exists no priesthood among Muham-madans. Any person capable of reading the Kuran may act as a priest, but they have no ordination of clergy.] — (chief priest of the faith) امام imám (pl. ائمه a, immah, a title given to Ali, the cousin and son-in-law of Muhammad, and his descendants to the ninth generation—twelve Imáms altogether; the last of whom is supposed to be still living.—(chief priest of recent times) مجتهد mujtahid, مطران mitrán, رئیس کهنه ra, ís-i-kahanah. — (Christian priest) کیشیس kissís, کشیش kashish.

PRIESTHOOD (office of priest), کهنات kahánat. — (presbytery) کشیشان kashishán, کهنه kahanah.

PRIG (upstart), خود پسند khwud-pasand.

PRIM, قشنگ kashang.

PRIMARILY, اول avvalan.

PRIMARY, اول avval, اصلی aslí.

PRIME (chief), اول avval, اصل asl, مهتر mihtar. — (beautiful) خوب khúb, قشنگ kashang, فاضل fázil. — (the prime) بهار bahár.

To PRIME (a gun), چاهنی نمودن chashni nimúdan. — (a person) تالکین نمودن talkín nimúdan.

PRIMER, کتاب مقدمه kitáb-i-mukad-damah.

PRIMEVAL, قدیم kadím.

PRIMING (of a gun), چاهنی chashni. — (small powder-horn for priming) چاشنیدان chashni - dán, شاکه شاکه shakh-dahanah.

PRIMITIVE, پیشین pishín, قدیم kadím, سابق sábig, اول avval. — (grammatical term) جامد jámid, اصلی aslí.

PRIMITIVELY, قدیمانه kadímánah.

PRIMOGENITURE, حق اول زادگی hakk-i-avval-zadagí, حق بکورت hakk-i-bukúriyat.

PRINCE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, سلطان sultán. — (son of a king) شاهزاده sháh-zadah, میرزا shah-zadah, میرزا mírzá.

PRINCEDOM, سلطنت sultanat, پادشاهت pádisháhat.

PRINCELY, امیرانه amiránah.

PRINCESS, دختر شاه dukhtar-i-sháh, شاهزاده خانم sháh-zadah-khánam. — (Princess Royal) شاه بیگم sháh-begum.

PRINCIPAL, عینی 'ainí, اول avval, عمده 'umdah. مهتر mihtar, اصل asl, رأس المال ra, su-'l-mál, سر مایه sar-máyah.

PRINCIPALITY, امارت imárat.

PRINCIPALLY, غالباً gháliban, فی الغالب fi'l-ghálib.

PRINCIPLE, موجب mújib, سبب sabab, وجه vajh. — (element) بد اعمل 'unsur. — (bad-principled) bad-asl.

PRINT (of foot, &c.), نشان nishán,

اثر asr. — (paper) چاپ cháp. — (calico) چیت chít. — (out of print) از چاپ افتاده az cháp uftádah.

TO PRINT, باسمه کردن bísmah kardan, چاپ کردن cháp kardan, طبع کردن tab' kardan.

PRINTED, مطبوع matbú'. — (to be printed) انطباع شدن intibá' shudan, چاپ کرده شدن cháp-kardah shudan, مطبوع شدن matbú' shudan.

PRINTER, چاپچی tabbá', طابع cháp-chí.

PRINTING, باسمه básmah, چاپ cháp, طبع tab'.

PRINTING - OFFICE, چاپخانه cháp-khánah.

PRINTING-PRESS, مطبعة matba'ah.

PRIOR, پیشینه pishínah. — (preceding) جلو jilau, در پیش dar pish, راهب mukábil. — (monk) راهب ráhib, کشیش kashish, قسيس kis-sís, حبر híbr.

PRIORITY, تقدم takaddum.

PRISM, منشور maushúr.

PRISMATIC, الماس تراش almás-tirásh, منشور آما maushúr-ásá.

PRISON, حبس خانه zindán, محبس hábs - khánah, محبس mahbas, دستاق dusták - khánah, زندانخانه zindán-khánah.

PRISONER, محبوس mahbús, مقید mukayyad, زندانی zindání, دستاقی dustákí (vulg.). — (of war) اسیر asír, اسیر díl (vulg.). — (to take prisoner) اسیر گرفتن asír giriftan, گرفتار کردن giriftár kardan, دیل díl kardan (vulg.).

PRIVACY, خلوت khalvat.

PRIVATE, خاص kháss, مخصوص makh-sús, مختص mukhtass. — (private parts) vide PUDENDUM. — (not public or official) دوستانه dústánah, نهان nihán. — (common soldier) سر باز sar-báz, سپاهی sipáhi.

PRIVATEER, دزد kashtí-i-duzd.

PRIVATELY, vide SECRETLY.

PRIVATION, محرومیت mahrumíyat. (Vide POVERTY.)

PRIVILEGE, امتیاز imtiyáz. — (written) پرات harát, منشور manshúr, تذكرة tazkirah.

TO PRIVILEGE, دادن izn dádan, بخشیدن استحقاق istihkák bakhshidan, رتبه دادن rutbah dádan. — (to be privileged) استحقاق یافتن istihkák yáftan.

PRIVITY, آگاهی ágáhi.

PRIVY, جایی ضرر ja'i-i-zarúr, میز mazbraz, بیت الخلا mazbalah, مستراح mustaráh, متوجلاب خانه mutavazzá, متوجلاب maujaláb - khánah. (Vide SECRET.) — (to go to the privy) متوجلاب رفتن mutavazzá raftan, سرآب رفتن bi-sar-áb raftan, بقضای حاجت bi-kazá,i-i-hájat raftan.

PRIZE, vide KNEWLED, L'UNDER.

TO PRIZE, قدر دانستن kadr dánis-an.

PRIZE-MONEY, غنیمت ghanímat.

PROBABILITY, احتمال ihtimál, معقولت ma'kúlat. — (in all probability) علی حسب الاحتمال 'alá hasbu-l-ihtimál.

PROBABLE, محتمل muhtamal, اغلب aghlab, معقول ma'kúl, گویا gúyá. — (to be probable) احتمال داشتن ihtimál dáshtan. — (to appear probable) محتمل بنظر آمدن muhtamal-bi-nazar ámadan.

PROBABLY, گویا gúyá, شاید sháyad, احتمال ihtimál ast.

PROBATION, امتحان imtihán, ابتلا ibtilá. — (on probation) تحت taht-i-imtihán.

PROBATIONER, معروض امتحان ma'rúz-i-imtihán.

PROBE, میل míl, سبار síbár.

PROBITY, راستی diyánat, راستی rástí, صدق sídk.

PROBLEM, مسئله mas'alah, مشکله mushkilah. — (problems) مسائل masál, مشکلات mushkilát.

PROBLEMATICAL, مشکوک mash-kúk.

PROBOSCIS, خرطوم khurtúm, حلزوم khultúm (vulg.).

PROCEDURE, وضع حرکت *harakat*, *vaz'.*

To PROCEED, رفتار کردن *raftár kardan*, بمعرفت گذشتن *guzashtan*, پیشرفت نمودن *pish-raft nimúdan*. — (issue forth) صادر شدن *sádir shudan*, صدور کردن *sudúr kardan*. — (arise) ناشی شدن *náshí shudan*.

PROCEEDING, *vide AFFAIRE*. — (issuing forth) صادر *sádir*, صدور *sudúr*.

PROCESS, وجه *vajh*, وضع *vaz'.* — (legal) محاکمه *muhákamah*.

PROCESSION, طواف *taváf*, طائفه *táifah*.

To PROCLAIM, سخن رانی نمودن *sukhud-rání nimúdan*, هائج کردن *shá'í kardan*, تبلیغ نمودن *tabligh nimúdan*, اشاعت نمودن *ishá'at nimúdan*. — (call) جار کشیدن *jár káshídan*, منادا کردن *manádá kardan*, اهتجار، ندا کردن *nídá kardan*, داویدن *ishtihár dádán*.

PROCLAMATION, جار *jár*, اهتجار *ishtihár*, منادات *munádát*, ندا *nídá*. — (written) اهتجار نامه *ishtihár-námah*.

To PROCRASTINATE, تأخیر نمودن *ta'anní nimúdan*, تأخیر انداختن *ta,khír andákhtan*.

PROCRASTINATION, لیت و لعل *lait u la'all*, تأخیر *ta,khír*, درنگی *dirangi*, تعویق *ta'vîk*.

To PROCREATE, تولید نمودن *taulíd nimúdan*, زاییدن *záidan*, زادن *zádan*.

PROCREATION, تولید *taulíd*, آفرینش *áfirínish*.

PROCREATOR, خالق *khálik*, آفریننده *áfirínandah*.

PROCTOR, وکیل *vakíl*.

PROCTORSHIP, وکالت *vakálat*.

PROCURABLE, یافتنی *yáftaní*.

PROCURATION, حکمرانی *hukm-rání*.

PROCURATOR, حکمران *hukm-rán*.

To PROCURE, بهم رسانیدن *bi-ham rasánidan*, همداست کردن *hamdast kardan*, میسر کردن *muyassar kardan*, حاصل کردن *hásil kardan*, یافتن *yáftan*, پیدا کردن *paidá kardan*.

PROCUREER, تحصیل یابنده *yábandah*, تحصیل کننده *tahsíl-kunandah*.

PROCURESS, دلاله *dallálah*.

PRODIGAL, مسرف *musrif*, مبذر *mubazzir*, متلف *mutlif*, مصرف *musrif*.

PRODIGALITY, اسراف *israf*, تبذیر *tabzír*.

PRODIGIOUS, برالعجب *bu'l-'ajab*, عجیب *'ajíb*, غریب *gharíb*. — (big) عظیم *'azím*, بزرگ *buzurg*.

PRODIGIOUSLY, بغایت *bi-gháyat*, بشدت *bi-shiddat*, زیاد از حد *ziyád áz hadd*.

PRODIGY, عجب العجائب *'ajabu'l-'ajá'ib*, استدرج *istidráj*.

PRODUCE, حاصل *hásil*, محصول *mah-súl*, مال *mál*, پیدایش *paidá'ish*.

To PRODUCE, بر آوردن *bar-ávardan*, موجود کردن *paidá kardan*, پدید آمدن *maujúd kardan*, بعمل آوردن *bi-'amal-ávardan*, بیرون آوردن *bí-rún ávardan*, زاییدن *záidan*.

PRODUCT, حاصل *hásil*, حاصل *hásil*. — (in arithmetic) حاصل ضرب *hásil-i-zarb*.

PRODUCTION, تولید *taulíd*. — (literary) انشاء *inshá'*.

PRODUCTIVE, محصولدار *mahsúl-dár*.

PROFANATION, تنجیس *pilídí*, تانجیس *tanjís*, تدنیس *tadnís*.

PROFANE, کافر *káfir*, فاسق *fásik*, بی دین *bí-dín*, منافق *munáfik*.

To PROFANE, پلید ساختن *pilíd sákhtan*, تانجیس کردن *tanjís kardan*, تدنیس کردن *tadnís kardan*.

PROFANELY, پلیدانه *pilídanah*.

PROFANER, پلید ساز *pilíd-sáz*, تدنیس کن *tadnís-kun*.

PROFANITY, کفر *kufir*, نفاق *nifák*, بی دینی *bí-díní*.

To PROFESS, ادعا نمودن *'iddi'á nimúdan*, اظهار کردن *izhár kardan*, اقرار کردن *ikrár kardan*.

PROFESSEDLY, ظاهراً *záhiran*.

PROFESSION (calling), پیشه *píshah*, دکان *hirfah*, صنعت *san'at*, دکان *dukan* (vulg.). — (of religion, belief, &c.), شهادت *shahádát*, تشهد *tashahhud*. — (declaration)

اقرار ikrár, اظهار izhár, ادعا iddi'á, ايجاب izáh.

PROFESSIONAL (person), صاحب پیشه sahib-pishah, پیشه ور pishah-var.

PROFESSOR (teacher), مدرس mu-darris, معلم mu'allim, استاد ustád, اوستاد ústád.

PROFESSORSHIP, مدرسی mudarrisí, تدریس tadrís.

PROFFER, پیش آوردگی takdím, پیش پیش-ávardagí.

To PROFFER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, تقدیم نمودن takríf nimúdan.

PROFICIENCY, قابلیت liyákat, قابلیت kábiliyat, زکات zakávat, فراست firásat.

PROFICIENT, ماهر máhir, زرنگ zaring, چابک chust, چابک chábuk.

PROFILE, يك بری ním-rú, نیم ور yak-bari.

PROFIT, سود sūd, نفع naf', منفعت manfa'at, فایده fá'idah, صرفه sar-fah, حاصل masraf, هásil.—(profit and loss) سود و زیان sūd u ziyán, جبر و نقصان jabar va nuksán. نفع naf' u zarar.

To PROFIT (benefit), طرفی بستن tarafí bastan.—(to make profit, to gain), سود یافتن sūd yáftan, صرفه بهم hásil giriftan, حاصل گرفتن sarfah bi-ham rasauídan, چاچن زدن naf' yáftan, جáchan zadan (vulg.).

PROFITABLE, سودمند sūd - mand, نافع náfi', مفید mufíd.

PROFITABLY, با منفعت bá-manfa'at. PROFITLESS, بی فایده bí-fá'idah, بی نفع bí-naf'.

PROFLIGACY, فسق fisk, رندی rindí, خوش بد کاری bad-kárí, فجور fujúr, گذرانی khwush-guzrání.

PROFLIGATE, رند rind, فاسق fásik, هقی bad-kár, فاجر fájir, شقی shakí, قلاش kallásh, زانی zání, اوباش khwush-guzrán, خوش گذران aubash.

PROFOUND, کمال kamál.—(learned) علمدار 'ilm-dár.

PROFOUNDLY, بهایات bi - gháyat, بنهایت bi-niháyat.

PROFUNDITY, کمالیت kamálíyat, بسیاری bisyárí.

PROFUSE (extreme), نهایت niháyat, غایت gháyat.—(prodigal) مسرف musrif, مبذر mubazzir, متلف mutlif, مصرف musrif.

PROFUSION, بسیاری bisyárí, وفور vufúr.—(prodigality) اسراف israf, تبذیر tabzír.

PROGENITOR, جد jadd (pl. اجداد ajdád), سلف salaf (pl. اسلاف asláf), اب ab (pl. آب áb).

PROGENY, نسل aulád, اولاد zurríyah, عقب a'káb, سلاله sulálah.

PROGNOSTIC, هگون shugún, فال fál.

To PROGNOSTICATE, vide To PREDICT.

PROGRESS, رفتار raftár, روش ravish, تدریج tadríj, تمشیت tamshiyat.—(in acquirement) ترقی tarakkí, ارتقا irtiká.

To PROGRESS, ترقی کردن tarakkí kardan.—(move) جنبیدن jumbídan, حرکت کردن harakat kardan, متحرک شدن mutaharrik shudan.

PROGRESSION, رفتار raftár.—(arithmetical progression) حساب سلسله جمع و تفریق hisáb-i-silsilah-i-jam' va tafrík.—(geometrical progression) حساب سلسله ضرب و تقسیم hisáb-i-silsilah-i-zarb va taksím.

PROGRESSIVE, مترقی mutarakkí.

PROGRESSIVELY, رفته رفته raftah raftah, بتدریج bi-tadríj.

To PROHIBIT, منع کردن mana' kardan, حرمان نمودن harmán nimúdan, نهی báz-dáshtan, قدغن کردن nahy kardan, قدغن نمودن kadghan nimúdan.

PROHIBITION, منع kadghan, مانع mana', نهی nahy.

PROHIBITORY, مانع mání'.

PROJECT, vide PLOT, CONTRIVANCE.

To PROJECT, ایجاد نمودن íjád nimúdan, تجویز کردن tajviz kardan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan, انگختن angíkhentan.

PROJECTILE، تیر tír.

PROJECTION؛ بر آمدگی bar-áma-dagí.

PROJECTOR، موجد mújíd.

PROLIFIC، بارور bár-var.

PROLIX، مفصل tavíl، دراز diráz.

PROLIXITY، تفصیل tafsíl، اطباء it-náb، تطویل tatvíl.

PROLIXLY، تطویل tatvíl، التفصیل علی 'ala'-t-tafsíl، تفصیلاً tafsílán، علی الطویل 'ala'-t-tavíl.

PROLOGUE، مقدمه mukaddamah.

To PROLONG، امتداد کردن imtidád kardan، دراز نمودن diráz nimú-dan.

PROLONGATION، امتداد imtidád، مد madd، تطویل tatvíl.

PROLONGED، مدید madíd، طویل tavíl، ممتد mumtadd.—(to be prolonged) امتداد یافتن imtidád yáftan، طول کشیدن túl kashídan.

PROMENADE، گاردش tamáshá، سیر sair.—(place) تماشای tafarruj-gáh، تماشای tamáshá-gáh، خیابان khliyá-bán.

To PROMENADE، سیر کردن sair kardan، گشت کردن gasht kardan.

PROMINENCE، بر آمدگی bar-áma-dagí.

PROMINENT (men)، مشرف mushar-raf، عمده 'umdah.—(things) بر آمده bar-ámadah، پیش آمده pish-ámadah.

PROMISCUOUS، آمیخته ámikhtah.

PROMISCUOUSLY، مخلوطاً makhlu'tan.

PROMISE، عهد 'ahd، پیمان paimán، وعده va'dah، قول kaul، میثاق mísák، قرار ikrár، اقرار karár.

To PROMISE، عهد نمودن 'ahd nimú-dan، وعده کردن va'dah kardan.

PROMISED، موعود mau'úd، وعید va'íd، معهود mau'hú'd.

PROMISING (propitious)، فرخنده far-khundah، همایون humáyún، نیک ník-akhtar، خجسته khujis-tah، مبارک maimún، مایمون mubá-rak، سعید sa'id، بختیار bakht-yár، فرخ farrukh.

PROMISSORY NOTE، عهد نامه 'ahd-námah.

PROMONTORY، رأس الجبل ra,su-'l-jabal، رأس ra,s، انف anf، طرف taraf.

To PROMOTE، ترقی کردن tarakkí kardan، برتری مناسب دادن bartarí munásib dādan.

PROMOTER، موجد mújíd.

PROMOTION، ارتقا tarakkí، یرتقا irti-ká، سر فرازی sar-farāzī، برتری bar-tarí.

PROMPT، دست چیره chírah-dast، زرنگ chálák، چابک chábuk، زرين zaring.

To PROMPT، ترغیب نمودن targhíb nimúdan، تحریک نمودن tahrík ni-múdan، اغوا نمودن ighvá nimú-dan، بر انگیزتن bar-angikhtan.

PROMPTER، محرك muharrik.—(theatrical) مذكر muzakkir.

PROMPTITUDE، سرعت sur'at، تیز tíz، کتاب تعجیل ta'jíl، دستای shítáb، کتابی shítábí، زودی zúdí.

PROMPTLY، سریعاً sur'án، فوراً fauran، زود zúd.

To PROMULGATE، هتوت دادن shuh-rat dādan، اشتهار کردن ishtihár kardan، اظهار نمودن izhár nimú-dan، شایع کردن shái' kardan، آشکاره کردن áshkára kardan، علانیت نمودن 'alániyat nimúdan.

PROMULGATION، اشتهار ishtihár، اظهار izhár.

PRONE، مائل má'il، راغب rághib.

PRONENESS، رغبت raghbat، میل mail.

PRONG، چنگ chang.

PRONOUN، ضمیر zamír.—(separate pronoun) ضمیر منفصل zamír-i-munfasíl.—(affixed) ضمیر متصل zamír-i-muttasíl.—(demonstrative pronoun) اسم اشاره ism-i-ishárah.—(relative) موصول mau-súl.—(interrogative) اسم استفهام ism-i-istifhám.—(reflective) ضمیر مشترك zamír-i-mushtarak.—(possessive) ضمیر منافی الیه zamír-i-muzáf-ilaihi.

To PRONOUNCE، تلفظ talaffuz kardan.

PRONOUNCER, تلفظ mutalaffiz, تلفظ
talaffuz-kunandah.

PRONUNCIATION, تلفظ talaffuz, مخارج
makhraj, تكلم takallum, تجويد
tajvid.

PROOF, برهان isbát, دليل dalíl, برهان
burhán, حجت hujjat.—(positive
proof) قاطع burhán-i-katí,
برهان hujjat-i-bayyinatí, حجت bayyinah.
—(proof according to reason) دليل عقلی dalíl-i-
'aklí.—(proof according to report
or tradition) دليل نقلی dalíl-i-
naklí.

PROP, از izá, عمود 'amúd, عمدت
'umdat, پشتی pushtí.—(for sup-
porting the branch of a tree, a
line, &c.) دوشاخه dú-sháklah.

TO PROPAGATE (trans.), انتشار دادن
intishár dádan.—(intrans.) منتشر شدن
muntashir shudan.—(pro-
create) توليد نمودن taulíd nimú-
dan, زادن zádán.

PROFAGATION, سرایت siráyat.—
(procreation) تولد tavallud.

PROPAGATOR, والد válíd.

TO PROPEL, راندن rándan.

PROPENSITY, ميل mail, رغبت ragh-
bat.

PROPER, رواجی rá'ik, واجب vájib, روا
ravá, سزا سازá, سزاوار سازá-vár,
مناسب munásib, شایسته sháyistah,
موجبه lázim, لازم ansab, مناسب munásib,
مخصوص muvajjah.—(peculiar to)
مخاصس munhasir.—(to
think proper) سواب دانستن saváb
dánistan, صلاح saláh dá-
nistan.

PROPERLY, بطور مناسب bi-taur-i-
munásib.

PROPERTY, ملك milk, ملكيت mil-
kiyat, مال ما yamlik, مال má,
مال má, حاصل má hasál.—(quality)
خاصيت khasliyat, صلت khaslat,
جبلت jibillat. (Vide QUALITY.)
—(real property or fixtures) عقال
'akár.—(moveable or personal pro-
perty) منقول mankul.—(property
held in possession for a year, and
consequently liable to be taxed)
حولان haulán-i-haul.—(man

of property) صاحب املاك sáhib-
amlák.

PROPHECY, اخبار ikhbár, انباء imbá,
نبوت nubúvat, غیب gháib, نبوت
nubúvat, كهانت kahánat.—(the gift or
power) نبوت nubúvat, كهانت ka-
hánat, كرامت اخبار نمودن karámat-
i-ikhbár nimúdan.

TO PROPHECY, نبوت نمودن nubúvat
nimúdan, از پیش خبر دادن az
pish khabar dádan, غیب
gháib guftan.

PROPHET, پیغمبر paigham - bar,
پیغامبر paighám-bar, پیامبر payam-
bar, نبی nabíy, رسول rasúl.—(the
prophets) پیغمبران paigham-barán,
انبیاء ambiyá.

PROPHETIC, پیغامبری paighám-barí.
پیغامبر paighám-barí.

PROPHETICALLY, پیغامبرانه pai-
ghámbaránah, پیغمبرانه paigham-
baránah.

PROPINQUITY, نزدیکی nazdíkí, قرب
karb, مقاربت mukárbat, موارقت
muvárakat.

TO PROPITIATE, تكفير نمودن takfír
nimúdan. — (appease) آرامیدن
írámídan, تسلی tasallí
dádan.

PROPTIATION, كفارة kaffárah, تكفير
takfír.

PROPTIOUS, فوخنده farkhundah,
نيك hamáyún, نيك mik-
akhtar, عجب khujistah, ميمون
maimún, مبارك mubárah, سعيد
sa'id, بختيار bakht-yár, فرخ far-
rukh.

PROPTIOUSLY, بمساعدت bi-musá-
'adat.

PROPTIOUSNESS, بختياری bakht-
yári, مساعدت musá'adat.

PROPORTION, مقدار, قدر, مقدار mik-
dár, موافقت vafk, اندازه andázah,
تساوی ta-sávi, مطابقت mutá-
bakat, از izá, قرار karár.—(in
proportion) متناسب bi-tanásab.

TO PROPORTION, موافق ساختن mu-
váfik sákhtan.

PROPORTIONAL, مناسب munásib,
موافق muváfik.

PROPORTIONALLY, متناسب bi-mu-násabat.

PROPORTIONATE, متناسب mutaná-sib, معادل mu'ádíl.

PROPOSAL, مسئله mas,alah, عرض 'arz.

TO PROPOSE, اقامت کردن ikámat kardan.

PROPOSITION, مسئله mas,alah.— (*propositions of Euclid*) تحریر اوقلیدس tahrír-i-úklídas.— (*proposition in logic*) موضوع mauzú', مسئله mas,alah.— (*affirmative proposition*) موجبه mujibah.— (*negative proposition*) سالبه sálíbah.

PROPOSITIONAL, شرطی shartí.

TO PROPOUND, پیش کردن pish kardan.

PROPRIETARY, ملاکی mullákí.

PROPRIETOR, مالك málik, موكل muvakkal, صاحب sáhib.

PROPRIETY, ساز کاری sáz - kárí, مناسب sháyistagi, متناسب mu-násabat.

PROROGATION, امتداد imtidád, استمداد istimdad.

TO PROROGUE, متفرق ساختن muta-farrik sákhtan.— (*to be prorogued*) تعلیل شدن ta'tíl shudan, معطل شدن mu'attal shudan.

PROSAIC, بی مزه bi-mazah.

PROSE, نثر nasr.— (*prose in poetic measure, blank verse*) مرجز muraj-jaz.— (*rhythmical prose without measure*) مسجع musajja'.

TO PROSCRIBE, محدود ساختن mah-dúd sákhtan, ملعون ساختن mal'un sákhtan, تفضیح نمودن tafzih nimúdan.

PROSCRIPTION, تفضیح tafzih.

TO PROSECUTE (*carry on*), اجرا نمودن íjra nimúdan, بجا آوردن bi-já ávardan.— (*legal term*) محاکمه muhákamah kardan, مراجعت نمودن muráfa'at nimúdan.

PROSECUTION, اتمام itmám, اكمال ikmál, اختتام takmíl, ائتزام ikti-tám, انصراف insirám.— (*legal term*) مرافعه muráfa'ah, محاکمه muhá-kamah.

PROSECUTOR مدعی mudda'í, شاکي shákí, داد خواه dád-khwáh, متظلم mutazallim.— (*Public Prosecutor*) مدعی عمومی mudda'í-i-'umúmi.

PROSELYTE, داجل طریق dákhl-i-tarík, مؤمن جدید mu,min - i - jadíd, جدید jadíd.

PROSODY, علم عروض 'ilm-i-'arúz.

PROSPECT, منظر manzar, مظهر mazhar, مطمح mutmah.

PROSPECTIVE, منتظر mantaza مورد مورد چشم múrid - i - chashm-dásht.

PROSPECTUS, تفصیل tafsíl.

TO PROSPER, نیک بخت شدن ník-bakht shudan, اقبال نمودن ikbál nimúdan.

PROSPERITY, سعادت ikbál, سعادت sa'adat, سعادت مندی sa'adat-mandí, بختیاری ník - bakhtí, فخرخندگی farkhundagi, بهره مندی bahrah-mandí, فیروز مندی bih-búdí, میمنت tarakkí, ترقی fírúz-mardí, برکت faláh, بار خور بار-kat, داری bar-khwur-dárí, خیریت khairiyat.

PROSPEROUS, سعادت مند kámrán کامران sa'adat - mand, کامگر kámgar, نیک بخت ník-bakht, همایون farkhundah فرخنده humáyún, اختر ník-akhtar, میمون maimún, خوشه khujistah, بخیر sa'id, مبارک mubárak, فرخ farrukh.

PROSTERNATION, افتادگی uftá-dagí.

PROSTITUTE, زانیه fáhishah, زانیه zaniyah, لولی lúli, جافاج jáfjáf, لوند lavand, روسپی rúspí, قبحه kahbah, جنده jindah کاولی kávalí (*vulg.*).

TO PROSTITUTE, فاسق نمودن zá'í, nimúdan.— (*to prostitute oneself*) خود را وقف کار بد نمودن khwudrá vakf-i-kár-i-bad nimúdan, جنده jindah, مرتکب ساختن jindah sákhtan, فحشا شدن murtakib - i - fahshá shudan.

PROSTITUTION, چندی jindagi, چنده jinde

jindah-bází, فاحشگی fáhi-shagí.

PROSTRATE, افتاده uftádah.

To PROSTRATE, افکندن afkandan, انداختن andákhtan. — (to prostrate oneself) افتادن uftádan, خود را افکندن khwudrá afkandan.

PROSTRATION, سجده sijdah, سجود sujúd, استلام istilám. — (medical term) مرع sar'.

To PROTECT, حمایت دادن himáyat dádan, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, صیانت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat nimúdan.

PROTECTION, حمایت himáyat, پناه panáh, نگاهبانی nigáh - bání, محافظت muháfa-zat, امان amán, صیانت siyánat, رعایت ri'ayat, حرس hirs, زینهار zinhár, دیدة دانی dídah-bání.

PROTECTIVE, محافظ muháfiz.

PROTECTOR, پشتی pushtí, حامی hámí, مظاهر muháfiz, محافظ mu-záhir, مربی murabbí.

PROTÉGÉ, سایه نشین sáyah-nishín, مربی murabbá, پرورده parvardah.

PROTEST, استشهاد istishhád, پرتست partast (eur.).

To PROTEST, شهادت دادن shahádat dádan, پرتست نمودن partast nimúdan.

PROTESTATION, ایشهار ishtihár, ایضاح ízáh.

PROTOCOL, صورت معاودة súrat-i-mu'áhadah, مضبوطه mazbatah.

PROTOTYPE, نسخه nuskhah.

To PROTRACT, تعویق انداختن dar ta'vík andákhtan, تأخیر نمودن ta,khír nimúdan, دیری کردن dírí kardan, توقف کردن tavakkuf kardan.

PROTRACTED, دراز túl, طول diráz.

PROTRACTION, تأخیر ta,khír, دیر dír.

To PROTRUDE, پیش آمدن pish áma-dan.

PROTRUSION, برآمدگی bar-ámadagí.

PROUD, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir, خود پسند khwud-pasand, مدمع khwud-bín, خود بین

dammagh, دماغدار dimágh-dár. — (to be proud) دماغ داشتن dimágh dáshtan, تجبر نمودن tajabbur nimúdan.

PROUDLY, متکبرانه mutakabbiránah, با تکبر bá-takabbur.

To PROVE, ثابت کردن sábit kardan, دلالت isbát nimúdan, مدلل نمودن dalálat nimúdan, مدلل کردن mudallal kardan. — (to be proved) صحیح یافت shud, ثابت شدن sábit shudan. — (to prove to be true) تصدیق نمودن tas-dík nimúdan. — (to prove to be false) تکذیب نمودن takzíb nimúdan.

PROVEABLE, قابل اثبات kábil-i-isbát, پذیر isbát-pazír.

PROVENDER (for cattle), علوفه 'alú-fah, علف 'aláf, علیق 'alík, چرا chará.

PROVERB, مثل masal, ضرب المثل zarbu-'l-masal, مثله masalah (pl. amsál).

PROVERBIAL, ضرب المثل zarbu-'l-masal.

To PROVIDE, تهیه نمودن tahiyah nimúdan, آماده کردن ámadah kardan.

PROVIDED that (on condition), مشروط بآنکه bi-shartí-kih, مشروط به صورت که mashrút bi-'án-kih, dar súrat-kih.

PROVIDENCE (Divine), پیش بینی pish-bíní, تدبیر tadhír, قدرت kudrat.

PROVIDENT, عاقبت بین 'akibat-bín, احتیاط مند andish-mand, اندیشمند ihtiyát-mand.

PROVIDENTIAL, خدائی khudá'í, الهی iláhí.

PROVINCE, دیار diyár, ملك mulk. — (subdivision of a province) كورة kúrah. — (smaller subdivision of the above) بلوك bulúk. — (the provinces) ممالك محروسه mamálik-i-mahrúshah.

PROVINCIAL, ولایتی valáyatí.

PROVISION, تدبیر tadhír.

PROVISIONAL, موقت muvakkat, موقتة muvakkatah.

PROVISIONALLY, مؤقتاً muvakkat-
tau.

PROVISIONS, خوراك khwurák, غذا
ghizá, اكل akl, طعام ta'am, اذوقه
ázúkah.—(for a journey), زاد
zád, زخيره túshah, زخيره zakhírah.
—(salt provisions) مملوحات mam-
lúhát, نمكسور namaksúr.

PROVISO, شرط shart.

PROVOCATION, تحريك tahríz, تحريك
tahrík.

PROVOCATIVES (aphrodisiacs),
مبهيات mushtahíyát, مستهيات
mubahíyát.

TO PROVOKE, برانگيزتن bar-an-
gíktan, خيزانیدن khízánídan,
تحريك tahrík kardan, تغيير
taghayyur sákhtan.—
(enrage) رنجانیدن ranjánídan,
غضبناك ghazab-nák kardan,
خشمناك khishm-nák kardan.

PROVOKINGLY, مستطانه maskhi-
tánah.

PROW (of a vessel), سر كشتي sar-i-
kashti, جلو jilan, راس ras.

PROWESS, دليري mardánagí, دليري
dilíri, همته dilávarí, همت him-
mat, شجاعت shu-já'at, جرأت jur'at.

PROXIMATE, نزديك nazdík.

PROXIMITY, نزديكي nazdíki, قربت
kurbat, قرابت karábat, تقريب
takrīb.

PROXY (person), وكيل vakíl.—
(paper) وكالت vakálat-ná-
mah.

PRUDE or PRUDISH, عفت فروش
'iffat-furúsh, زهد فروش zuhd-
furúsh.

PRUDENCE, تدبير tadbír, تميز tam-
yíz, هوشمندی húsh-mandí,
خردمندی khird-mandí,
بصيرت basírat, فرهنگí farhangí.

PRUDENT, هوشيار húsh-mand, هوشيار
húsh-yár, عاقل 'áqil, صاحب تدبير
sáhib-tadbír, اهل تدبير ahl-
tam-yíz, زيرك zírak, خردمند khird-
mand.—(a prudent man) اهل تدبير
ahl-tadbír.

PRUDENTLY, احتياطاً ihtiyátan.

PRUDERY, عفت فروشى 'iffat-furúshí,
عصمت فروشى 'ismat-furúshí.

PRUNE (dried plum), آلوئ خشك
álú,i-i-khushk, بخارا, آلوئ álú,i-i-
bukhará.

TO PRUNE, خطاب کردن hitáb kardan,
پايشت کردن pá'isht kardan,
پاهشت کردن páhisht kardan.

PRURIENCE, شوق shauk, مهرت shah-
vat, هوس havas.

PRURIENT, هوس مند havas-mand,
مهرت shahvat-parast.

PRYING, راز جو sirr-jú, راز ráz-jú,
مستقمى mustafsir, مفتش mus-
taksí, مفتيش mufattish.

TO PRY, تفتيش کردن taftish kardan.

PSALM, مزمور mazmúr, زبور zamr,
زبور zabúr.—(Psalms of David) زبور
مزامير zabúr-i-da,úd, مزامير mazámír-
i-da,úd.

PSALMIST, صاحب مزامير sáhib-i-
mizámír, زبوري zabúrí.

PSALTER, مزامير mazámír, زبور zabúr.

PSHAW, وا vah.

PUBERTY, بلوغ bulúgh, بلوغت bu-
lúghat, رسيدگى rasídagí, شباب
shabáb.—(age of puberty), حد
حد تكليف hadd-i-bulúgh, سن sinn-i-
shu'úr.—(to come to the age of
puberty), بالغ شدن báligh shudan,
بسن bi-sinn-i-shu'úr, رسيدن rasídan,
حد تكليف رسيدن bi-hadd-
i-taklíf rasídan, بلوغ آمدن bi-hadd-
i-bulúgh ámadan.

PUBES, عانت 'anat.—
(hair on the pubes) موئ زهار mú,i-i-zahár,
رنگان ramgán, پشم pashm, شعرة shi'rah.

PUBLIC (common), عام 'amm, عموم
'umúm, مشترك mushtarak.—(the
public) مردم mardum, قوم kaum.

PUBLICAN, ميخانه چى mai-khánah-
chí.

PUBLICATION, اعلام izhár, اعلام í'lám,
جريدة jarídah, اعلان í'lán.—(literary)
مطبوعه mat-bú'ah, كتاب kitáb.

PUBLIC-HOUSE, ميخانه mai-khánah.

PUBLICITY, عيان 'iyán, انتشار intishá,
شهره shuyú'.

PUBLICLY, ظاهر *záhiran*, علانیه *al-á-niyah*, آشکاره *áshkára*, عیاناً *‘ayánan*.

PUBLIC WORKS, انشاءات عمومیه *in-sha,át-i-‘umúmiyah*. — (*Minister of Public Works*) وزیر فواید *vazír-i-faváid*.

To PUBLISH, انتشار نمودن *intishár nimúdan*, آشکار نمودن *áshkár nimúdan*, نشر کردن *nashr kardan*, منتشر ساختن *muntashir sákhtan*. — (*a book*) انتشار دادن *intishár dádan*. — (*to be published*) شایع شدن *shuyú’ dáshtan*.

PUBLISHER, انتشار دهنده *intishár-dihandah*.

PUBLISHING - HOUSE, دار الانشاء *dáru-’l-inshá’í*, چاپخانه *cháp-khánuh*, مطبعخانه *matba’-khánah*.

To PUCKER (*trans.*), چرویدن کردن *pur chin kardan*. — (*intrans*) چرویدن *pur chin shudan*.

PUDDING, بودینگ *púding* (*eur.*).

PUDDLE, آبگیر *áb-gír*, گوداب *gaud-áb*.

PUDENDUM (*nirile*), ذکر *álát*, کبر *kír*, عورت مرد *‘aurat-i-mard*, نر *naruh*, نفس *nafs*, فلاحه *falánah*, قضیب *alfiyah*, کس *kus*. — (*muliebre*) عورت زن *‘aurat-i-zan*, فرج *farj*, شلفیه *shalfiyah*.

PUERILE, بچه مانند *tifl-vash*, رش *bachah-manand*.

PUERILELY, طفولانه *tifláneh*.

PUERILITY, طفلی *tiflí*.

PUFF, فوت *fút*, پف *puff*.

To PUFF (*blow*), پف کردن *puff kardan*, فوت کردن *fút kardan*. — (*praise extravagantly*) اغراق زیاد تعریف *ighrák guftan*, گفتن کردن *ziyád ta’rif kardan*. — (*to puff oneself up*) آماسیدن *ámásidan*. — (*to be puffed up*) مغرور شدن *maghrúr shudan*, پر باد شدن *pur bád shudan*.

PUFFY, بادی *badí*, آماسیده *ámásí-dah*.

PUGNACIOUS, *vide* Quarrelsome.

PULL, کشش *kashish*.

To PULL, کشیدن *kashídan*. — (*off*)

کندن *kan-dan*, بار کشیدن *bar-kashídan*, خلع کردن *khal’ kardan*. — (*down*) تحریف کردن *takhríf kardan*, پرت کردن *part kardan*. — (*out*) بار کشیدن *bar-kashídan*, بار آوردن *bar-ávardan*, خلع نمودن *ikhráj nimúdan*, خلع کردن *kal’ kardan*.

PULLEY, چوچه *jújah*, خروس *khurús-i-bachah*.

PULLEY, غرغره *ghargharah*, بکره *bakrah*.

PULP (*of fruit, &c.*), گوشت *gúsht*, مغز *maghz*. — (*soft mass or mixture*) خمیر *khamír*.

PULPIT, منبر *minbar*.

PULPY, مغز دار *maghz-dár*, نرم *narm*.

PULSATION, نبضه *nabzah*.

PULSE (*artery*), نبض *nabz*. — (*beating of the pulse*) حرکت نبض *harakat-i-nabz*. — (*to feel the pulse*) or دیدن *nabz girftan* or دیدن *didán*. — (*pea*) کرسنه *karsanvah*, کسن *kisan*, کار دانه *gáy-dánah*, — (*leguminous plants in general, &c.*) حبوبات *hubábát*.

To PULVERIZE, سحق نمودن *sahk nimúdan*, کوبیدن *kúbídan*.

PUMICE-STONE, سنگ پا *sang-i-pá-málah*.

PUMMEL, *vide* Pommel.

PUMP, طلمبه *tulumbah*, بمب *bumbá* (*eur.*), بمبو *bambú* (*eur.*).

To PUMP, ایجاد نمودن *ijád nimúdan*. — (*worm secrets from*) روزه بازی کردن *rúbah-bázi kardan*.

PUMPKIN, کدو *kaddú*.

PUN, لطیفه *latifah*, بذله *bazlah*, کنایه *kináyah*.

To PUN, لطیفه نمودن *latifah nimúdan*, بذله نمودن *bazlah nimúdan*.

PUNCH, مشت *miskab*.

To PUNCH, زدن *miskab zadan*. — (*strike*) زدن *zadan*.

PUNCH AND JUDY, پهلوان کچل *pahlaván-i-kachal*, قره گوز *karah-gúz*.

PUNCTUAL or **PUNCTUALLY**, بوقت *bi-vakt*, بالوقت *bí-’l-vakt*, با دقت *bá-dikkt*.

PUNCTUALITY, دقت dikkat.
 To PUNCTUATE, نقط گذاشتن nukat guzâsh-tan.
 PUNCTUATION, نقطه گذاری nukta-h-guzârî.
 PUNGENT, تیز tîz, تلخ talkh, حاد hádd, تند tund.
 PUNGENCY, تیزی tîzî, تلخی talkhî, تندى tundî.
 To PUNISH, سیاست کردن siyâsat kardan, جزا رسانیدن bi-jazâ rasâ-nîdan, سزا دادن sizâ dâdan, عقوبت نمودن 'ukûbat nimûdan.
 PUNISHABLE, قابل سزا kâbil-i-sizâ.
 PUNISHMENT, سزا sizâ, سیاست siyâsat, عقوبت 'ukûbat, تادیب ta,dîb, سرزنش 'ikâb, نکال nakâl, عقاب sar-zanish, تنبیه tambi'h. — (retaliatory) قصاص kisâs. — (discretionary) تعزیر ta'zîr. — (prescribed by law) حد hadd. — (capital) قتل katl. — (by blinding or mutilating) نسق nasak.
 PUNKAH, باد کش bád-kash.
 PUNNET, سبد sabad, زنبیل zambîl, سله sallah.
 PUNSTER, مسخره maskharah, لطیفه latifah-gû, مستهزی mustahzî.
 PUNY, خرد khurd, خورد khwurd, كوچك kúchik, صغير saghîr, كه kih, پاچه páchah.
 PUP, بچه bachah.
 PUPIL (scholar), هاگرد shágird, طلبه talabah. — (of a holy man) مرید murîd, تلمیذ talmîz. — (of the eye) بوبو búbu, مردمك چشم mardumak-i-chashm, چشم‌لن chashmilân, به bibih (vulg.).
 PUPILAGE, هاگردی shágirdî.
 PUPPET, عروسچه 'arúsak, عروشه 'arúshah, علوچه 'alúchik (vulg.).
 PUEBLIND, شبکور shab-kúr.
 PURCHASABLE, قابل خرید kâbil-i-kharîd.
 PURCHASE, اهترا ishtirâ, خرید kharîd.
 To PURCHASE, خریدن kharîdan, اهترا نمودن ishtirâ nimûdan, بر افتیاع کردن kardan, بر داشتن bar-dâsh-tan.
 PURCHASER, مشتری mushtarî.
 PURE, پاک pák, پاکیزه pákîzah, صاف

sáf, ظاهر táhir, musaffâ, مصفى saf, زلال nakî, نقى mutahhar, منزه munazzah, سارا sárâ, ناب náb, ساری sarîh, مزك muzakkî, سالم sálîm.
 PURELY, مخلصا mukhlisan, محضاً mahzan.
 PURGATIVE, مهسل mus-hil.
 PURGATORY, مهمل mathar, اعراف a,râf. [The latter is supposed to be a division between heaven and hell, regarding the precise nature of which there is some difference of opinion.]
 PURGE, جلاب jullâb, دوائى مهسل davâ,i-i-mus-hil.
 To PURGE, تنقیه نمودن tankiyah nimûdan, اسهال نمودن is-hâl ni-mûdan. — (to be purged) فعل کردن fi'l kardan, اسهال گرفتن is-hâl giriftan.
 PURGING, اسهال is-hâl.
 PURIFICATION, تنقیه tankiyah, تصفیة tasfiyah. — (previous to prayer) وضو vuzû, دستنماز dast-namâz, و دست ab-dast. — (ablution of the whole body) غسل ghusl. — (after calls of nature) استنجا istinjâ, طهارت tahârat, تطهير tathîr. — (after touching a corpse or other unclean thing) طهارت tahârat, هستگی shustagî. — (of forty days after childbirth) نفاس nifâs.
 PURIFIED, پاک pák, پاکیزه pákîzah, صاف sáf, مصفى musaffâ, ظاهر táhir, زلال nakî, نقى mutahhar, منزه munazzah, سارا sárâ, ناب náb, ساری sarîh, مزك muzakkî, سالم sálîm.
 To PURIFY, تنقیه کردن tankiyah kardan, تصفیة نمودن tasfiyah nimûdan, صاف کردن sáf kardan, پاک کردن pák kardan.
 PURITY, پاکی pákî, پاکیزگی pákîzagî, نظافت nazâfat, صفای safâ, صراحت sarâhat, نراهت nazâhat, نظارت nakâvat, طهارت tahârat.
 PURLOIN, اطراف atrâf, حوالی ha-vâlî.
 To PURLOIN, دزدیدن duzdîdan, دزدی کردن duzdî kardan.

PURLOINER, دزد duzd.

PURPLE, قرمز تیره kirmiz-i-tírah, ارغوانی binafsh-i-sír, بنفش sîr ghavaní.

PURPORT, مطلب matlab, معنی ma'ní.

TO PURPORT, قصد داشتن kasd dâsh-tan.

PURPOSE, اراده irádah, مراد murád, عزم 'azim, قصد 'azímat, مقصد maksúd, کام kám, نیت ní-yat, غرض gharaz, خواست khwást, طويع tavíyat, مركز markúz, آهنگ áhang, سر sar, آرزو árzú, مرام ma-rám, همت himmat, طلب talab, مطلب matlab, بنا biná, داعیه dá-'iyah.—(on purpose) قصداً kasdan, عمدتاً amdan, دیده و دانسته dídah va dánistah.

TO PURPOSE, قصد کردن kasd kardan, اراده داشتن khwástan, خواستن dâsh-tan, بنا biná dâsh-tan.

TO PURR (as a cat), خرخر کردن khur-khur kardan.

PURSE, کیسه kîsah, صره surrah.—(leathern) هیمیان himyân, جراب jiráb.—(cut-purse) طرار tarrár, کیسه kîsah-burr.

PURSLAIN, خرفه kharfah, خلفه khal-fah, بقلة الحیقا' baklatu-'l-hamkâ'.

PURSUABLE, قابل تعقب kâbil-i-ta'ak-kub.

IN PURSUANCE of, بموجب bi-mújib, حسب hasb.

TO PURSUE, پس رفتن pas raftan, پیروی dar pay raftan, عقب رفتن pairaví nimúdan, عقب رفتن 'akab raftan, دنبال رفتن dambál raftan, تعاقب کردن ta'akub kar-dan.

PURSUIT, تعقب ta'akkub, تعقیب ta-'ákub.—(in war) جنگ عقب jang-i-'akab.—(in pursuit of) به تعقیب bi-ta'kíb.

TO PURVEY, حاضر کردن házir kardan.

PURVEYANCE, تهیه tahíyah, دارك tadárük.—(for travellers) سوارات súrsát, سوارات suyúrsát, رسد rasad.

PURVEYOR, ذخیره چی zakhírah-chí, سرکار sarkár.

PUS, ریم rím.

PUSH, هول hul, هل hul, سک suk, تکان takán, دفع daf, دسر dasr.

TO PUSH, راندن rándan, هل hul dâdan, تکان takán dâ-dan, سک suk dâdan, له lah dâdan.—(away) راندن vá-rândan, دفع daf kardan.—(in) طپاندن tapândan.

PUSHING (eager), مجرم mubrim, تقدم قدم ta-kaddum-guzín.

PUSILLANIMITY, بیدلی bí-dilí, کم جراتی kam-jura,tí.

PUSILLANIMOUS, بی دل bí-dil, کم جرات kam-jura,t.

PUSS, گربه gurbah.

PUSTULE, کورک kúrk, دانه dâneh, جوش júsh.

TO PUT, گذاشتن guzásh-tan, گذاردن guzárdan, نهادن nihádan, وضع vaz' kardan, کردن kardan, هشتن hishtan, هیلدن hilídan.—(out, extinguisht) نشانیدن nishán-dan, اظهار نمودن itfá nimúdan, منطقی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.—(eject) بیرون کردن bírún kardan, دفع نمودن daf' nimúdan, منع کردن mana' kardan.—(on, dress) پوشانیدن púshanídan, نمودن talbís nimúdan.—(off) vide TO UNDRESS.—(to put in practice) بکار بردن bi-kár burdan, بکار آوردن bi-já ávardan, وارزیدن varzidan, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(off, to procrastinate) دست بدست dast bi-dast kardan, در تعویق dar ta'vík andákhtan, انداختن ta'khír nimúdan, تأخیر نمودن lait va la'all kardan.—(to put forth, extend) دراز diráz kardan, کشیدن kashí-dan.—(to put forth, blossom) شکفتن shikúftan, شکفتن shikuf-tan, غنچه زدن ghunchah zadan.—(to put forward, propose) افاضت ikámat kardan.—(to become

put out) دلیگیر شدن *dil-gir shudan*.—(*to put up with*) تاب آوردن *táb ávardan*, تاب داشتن *táb dáshtan*.—(*to put to, a horse*) لی-آراده بستن *li-arrádah bastan*.
 PUTREFACTION, پوسیدگی *púsídagí*.
 PUTREFIED, پوسیده *púsídah*, گندیده *gandídah*, گنده *gandah*.
 To PUTREFY, پوسیدن *púsídan*, گندیدن *gandídan*.

PUZZLE, رمز *ramz*, معما *mu'ammá*, لغز *lughz*, مشکله *mushkilah*.
 To PUZZLE, دو چار کردن *dú-chár kardan*.—(*to be puzzled*) دو چار شدن *dú-chár shudan*, متعیر بودن *mutahayyir búdan*.
 PUZZLING, مشکل *mushkil*.
 PYRAMID, هرم *haram* (*pl.* اهرام *ah-rám*, or هرام *harám*).
 PYRE, وقود *vakúd* or *vukúd*.

Q

QUACK, عیار *'avyar*.
 To QUACK (*as a duck*), وک وک نمودن *vak-vak nimúdan*.
 QUACKERY, عیاری *'avyarí*.
 QUADRANGLE, چهار گوشه *chahár-gúshah*.
 QUADRANGULAR, مربع *murabba'*, چهار گوشه *chahár-gúshah*.
 QUADRANT, ربع دائرة *rub-i-dá'irah*.
 QUADRATE, مربع *murabba'*.
 QUADRATURE, تربیع *tarbí'*.
 QUADRILITERAL, رباعی *rubá'í*.
 QUADRUPEL, چهار پا *chahár-pá*, چار پا *chár-páyah*.
 QUADRUPEL, چهار گانه *chár-gúnah*, چهار تا *chahár-tá*.
 QUAFF, نوش *núsh*.
 To QUAFF, نوشیدن *núshídan*, آشامیدن *áshámídan*, خوردن *khurdan*.
 QUAGMIRE, *vide SWAMP*.
 QUAIL, بوندۀ *búdidah*, سمانه *samánah*, بادچین *bildarchín*, وشم *vashm*.
 To QUAIL (*to show the white feather, to flinch*), از میدان گریختن *az maidán guríkhтан*, کنار جستن *kanár justan*, تله گذاشتن *tilah guzáshтан*.
 QUAIN, لطیف *latíf*, غریب *gharíb*, عجیب *'ajíb*.
 To QUAKE, ترسیدن *tarsídan*, هراسان شدن *hirásán shudan*, ترس داشتن *tars dáshtan*.

QUAKER, ترسان *tarsáu*, ترسانك *tars-nák*, خائف *khá'if*, هراسان *hirásán*.
 QUALIFICATION, وصف *tausíf*, قابلیت *kábilíyat*.
 To QUALIFY, توصیف نمودن *tausíf nimúdan*, وصف نمودن *vasf nimúdan*.—(*to qualify oneself*) خود را قابل ساختن *khwudrá kábil sakh-tan*.
 QUALITY, سیرت *khássíyat*, خاصیت *sírat*, طبع *khassat*, تحت *tab'*, ذات *zát*, وصف *vasf*, صفت *sífat*, ماهیت *máhiyat*, کیفیت *kai'fiyat*, نهاد *nihád*, عرض *'araz*, جنسیت *haisíyat*.—(*of cloth*) قماش *kumásh*.
 QUALM, غمیان *ghasyán*.—(*qualm of conscience*) شك *shakk*.
 QUALMISH, بیمار *bínár*, نا عوش *ná-khwush*.
 QUANDARY, مصیق *mazík*.
 QUANTITY, مقدار *mikdár*, قدر *kadr*, اندازه *andázah*, حساب *hasb*, کمیت *kammíyat*, کنه *kunh*, مقیاس *mikyás*.—(*great quantity*) کثرت *faráwání*, فراوانی *faráwání*, کثرت *kasrat*, افزونی *afzúní*, بسیاری *bis-yarí*, وفرت *vafrat*, غنیمت *ghaní-mat*, زیادتی *ziyádatí*.
 QUARANTINE, کرانتین *karántín* (*eur.*).
 QUAREL, نزاع *da'vá*, دعوت *nizá'*, منازعت *munáza'at*, مشاجره *mushá-jarah*, لجاج *lajáz*, جدل *jadal*.

kazíyah, خرشه kharkhishah, شیشه munákashah, ستیزه sitízah, حیاجان hayaján, تکرار takrár, جنگ igbtisháh, اغتشاش jang.

To QUARREL, جنگ کردن jang kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, تکرار کردن takrár kardan, جنگیدن da'vá kardan, جangídan.

QUARRELSOME, نزاع lajúz, مزاج nízah, دوست nízah, متیزه sitízah, جوج lajúz, جنگجو jang-jú.

QUARRY, معدن kán-i-sang, کان kán, سنگ ma'dan-i-sang.

QUARTER (one-fourth), ربع rub', چهار چارک chabár-yak, چارک chárik, چهارم hissah-i-chahárum. — (a quarter to) ربع به مانده rub' bi ... mándah, یکربع کم rub' kam. — (a quarter past) ربع از گذشته rub' az guzashtah. — (region) ملك mulk, خطه kishvar, ولایت valáyat, خطه khuttah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقلیم iklím, الكه ulkah, یورت yúrt. — (of a town or city) محل mahall, محله mahallah. — (of the moon) تربیع tarbí'. — (mercy) امان amán, دخیل dakhíl, پناه panáh, بخت bakht, زینهار zinhár. — (to give quarter) زینهار دادن zinhár dādan. — (to seek quarter) زینهار طلبیدن zinhár talbídan.

To QUARTER, مسکن دادن maskan dādan, جا دادن já dādan. — (to be quartered) مسکن گرفتن maskan giriftan, جا گرفتن já giriftan. — (divide in parts) ساختن چهار پاره chabár párah sákhtan.

QUARTERLY, در چار قسم dar chár kism.

To QUASH (annul), وا زدن vá-zadan, مبطل گردانیدن mubtal gardánídan, ابطال bátil kardan, باطل کردن ibtál nimúdan, نسخ ساختن naskh sákhtan, منسوخ کردن mansúkh kardan, موقوف کردن maukúf kardan.

QUATRIN, رباعی murabba', مربع rubá'í.

QUAVER (trill of the voice in sing-

ing), تحریر آواز tahrír-i-áváz, غلغلای آواز ghalat-i-áváz.

QUAY, بندر گاه furúd-gáh, اسکله askaláh (cur.)

QUEEN, مالکه málakah, سultánah, زن شاه zan-i-sháh, حرم شاه haram-i-sháh, بیگم begum, بانو bānū.

QUEEN-DOWAGER, مالکه زمانه málí-kah-i-zanúmah.

QUEER, عجیب 'ajáb, عجیب 'ajíb, غریب gharíb.

QUEERLY, عجیباً 'ajíban.

To QUEL, آرام کردن áram kardan, تسلی دادن táslí dādan, تخفیف گرفتن takhíf kardan, ساکن کردن sákin kardan, نشانیدن nishāndan.

To QUENCH (thirst), تسکین دادن taskín dādan, نشانیدن nishāndan, کشتن kushan, نشانیدن nishāndan, -- (fire) نشانیدن nishāndan, کشتن kushtan, اطفاء نمودن itfá nimúdan, منطقی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.

QUENCHABLE, قابل تسکین kábil-i-taskín, اطفاء پذیر itfá-pazír.

QUERIST, مستفهم sú'il, سائل sá'il, مستفهم mus-tafhím.

QUERY, مسئله mas'alah. — (question) استفهام su'al, پرسش pursish, استفهام istifhám, استفسار istifsár.

QUEST, vide SEARCH.

QUESTION, پرسش su'al, سوال su'al, پرسش pursish, استفهام istifhám, استفسار istifsár. — (affair) کار kár, امر amr, عمل amal, معامله ma'amalah, سر و کار sar va kár, خصوص khusús, ماده háb, باب bābat, حال hál, ماده máddah.

To QUESTION, استفسار نمودن istifsár nimúdan, پرسیدن pursídan.

QUESTIONABLE, قابل اعتراض kábil-i-ítiráz. — (suspicious) مستتبہ mushtabih.

QUIBBLE, نکته nuktah, ایهام íhám.

To QUIBBLE, نکته گیری کردن nuktah-gírí kardan.

QUIBBLER, نکته گیر nuktah-gír.

QUICK, چالاک chálak, چابک chábuk, زود zúd, چالاک chálak, مست چوست chust, مسرع musrí,

جلد jald, تند tund, تیز tíz, هتاب shitáb, زرنك shitábán, زaring, در آسبه dú-asbah.—(in-terj.) زود bih-sur'at, زود zúd. (the quick) احيا ahyá, زنده zindah, زندگان zindagán.

To QUICKEN (trans.), هتابانیدن shitábánidan.—(intrans.) هتابفتن shitáftan, هتاب نمودن shitáb nimúdan, تاخيل نمودن tajíl nimúdan.—(make alive) زنده ساختن zindah sákhtan.

QUICKLIME, آهك خام áhak-i-khám.

QUICKLY, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعت sur'atan, به سرعت bi-su'rat. (Vide Soon).

QUICKNESS (intelligence, facility of comprehending and learning), سهولت فهم suhúlat-i-ta'allum, مفاهي sur'at-i-fahm, سرعت فهم safá, i-i-zihn, چابكي chábukí, زرينگi zaringí, زكوت zakávat.—(rapidity) زودی zúdí, جلدی jaldí, هتاب shitáb

QUICKSAND, رگ روان ríq-i-rawán, شينار shinár.

QUICKSET (thorny shrub), دره dir-rah.

QUICK-SIGHTED, تيز فهم tíz-fahm, زرنك zaring, زيرك zírak, چابك chábuk, چست chust, زكي zakí, چيره دست chirah-dast.

QUICKSILVER, سيماب sím-áb, زيبی zíbak, جيره jivah.

QUIET (at rest), ساكن sákin, آراميده آرامیدah, آسوده ásúdah, مطمئن mutma'inn, مره muraffah.—(silent) خاموش khámúsh, ساكت sákít, غب khab.—(repose) آرام آرام, آسودگی ásáyish, آسودگی ásúdagí, راحت ráhat, استراحت istiráhat, اطمینان sukúnat, سكوت sukút, رفاهت rafáhat, رفاهیت rafáhiyat.—(house) رام rám, مطيع matí.—(man) آرام آرام.—(to be quiet) آرامیدن آرامیدan.

To QUIET, رام کردن rám kardan, تسلي دادن آرام آرام dādan, تسلي دادن

tasallí dādan, تسكين کردن taskín kardan.

QUIETLY, آهسته áhistah, يواش ya-vásh, سنگك sanganak.

QUILL, شاه پر sháh-par, پر par.

QUILT, لاه laháf, رزائي razái.

To QUILT, آزدن ázadan.

QUILTED (with cotton), از پنبه پر کرده az pambah pur-kardah-shúdah, از پنبه آكنده az pambah-ákandah.

QUILTING, خيجه bakhyah.

QUINCE, به bih, بهي bihi, سفرجل sa-farjal.

QUININE, كنه كنه kinah-kinah (eur.).

QUINSY, خنای khunák.

QUINTESENCE, سلاله sulálah, خلاصه khulásah, جوهر jauhar, عين 'ain, ذات zát.

QUINTUPLE, مخمس mukhammas.

QUIP, بذله bazlah, لطيفه latifah, هوخى shúkhí, مفايه muta'ibah, كنایه kínayah, فوسوس fúsús, بardi bárdí, مزله hazl, مسخره mas-kharah.

To QUIP, دشنام دادن dushnám dādan, دشنامیدن dushnámidan, سب نمودن ta'nah zadan, سب زدن sabb nimúdan, زبانداری کردن zabán-dirází kardan.

QUIRE (of paper) دستة کاغذ dastah-i-kághaz.

To QUIT, گذاشتن guzáshtan, ترك tark kardan.

QUITE, تمام sar-á-sar, بالكل bi-'l-kull, بالكلية bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah, قاطبة kullān va kátibatān, بعينه kulliyatan, كلياً 'ainihi.

QUITTANCE (discharge), خط برائت ذمه khatt-i-bará, at-i-zimmah, مفاصاى mufasá, i-i-hisáb, فربطى farkhatí.

QUIVER, تركش tarkash, كيش kish, جعبه ja'bah.

To QUIVER, لطپیدن tapídan, لرزیدن larzídan, جنبیدن jumbídan.

QUOTATION (from an author), عبارت 'ibarat.

To QUOTE, ایراد نمودن irád nimú-dan.

QUOTIDIAN, روزانه rúzínah, روزانه rúzánah, یومیه yaumíyah, هر روزه

har-rúzah, یوماۓ yauman ff-yaumin.

QUOTIENT (in arithmetic), حاصل básil, مقسوم maksúm.

R.

RABBIT, خرگوش khar-gúsh.

RABBLE (low people), الواط alvát, لوطکی lútaki, عوام الناس 'avánmu-n-nás.

RACE (family), خاندان khándán. نسل, اصل, خانوادہ khánvadah, asal, نسل, نسب, قوم, آل, ill, نژاد, نيزاد, dúl-mán, تبار, tabár, قبیله, kabilah. — (running match) شرت, musábakat.

To RACE, دوآیندن davánidan.

RACE-COURSE, میدان maidán.

RACE-HORSE, اسب شرت ash-i-shart.

RACING, اسب دوآنی asb-davání.

RACK (torture), شکنجه shikanjah.

To RACK, شکنجه کردن shikanjah kardan, در شکنجه نهادن, dar shikanjah nihádan.

RACKED (clarified), مصفى musaffá, مرقق muravvak.

RACY, با مزه bá-mazah, مضحك muzhik.

RADIANCE, تابش tabish, نور núr, پرتو partav.

RADIANT, منور munavvar, پر نور pur núr, روشن raushan, منیر munír.

To RADIATE, پرتو زدن partav zadan, تشعشع نمودن tasha'shu' nimúdan, تلعلع نمودن tala'lu' nimúdan.

RADIATION, تشعشع tasha'shu', تلعلع tala'lu'.

RADICAL, ذاتی, اصلی zátí, aslí.

RADICALLY, اصلاً aslan.

RADISH, ترب turbizah, فجل fuji. — (turnip radish) ترب turh.

RADIUS (of a circle), نصف القطر nisfu-'l-kutr.

To RAFFLE, باختن bákhtan.

RAFT, کلك kalak.

RAFTER, چندل chandal, تیر tír, ورکه vargah.

RAG, پاره párah, لته lattah, پینه pínah, رقعہ ruk'ah. — (in rags and tatters) زنده پوش zhindah-púsh. — (rag and bone man) کهنه kuhnah-khar.

RAGE, غلبه ghaiz, قهر kahr, غشیم kbishm, تهور tahavvur, حدت hiddat.

To RAGE, زنجیدن ranjidan, آشوبیدن áshúbidan, راغی شدن ná-rází shudan, غلبه نمودن ghazab-nák shudan, غضب نمودن taghazzab nimúdan, آشتن áshuftan. — (be prevalent) مستولی شدن mustaulí shudan.

RAGGED, دریده darídah, مرتع murakka', خلكان khulkán, پاره párah-párah.

RAGING (animal), زيان zhiyán.

To RAIL at, دشنام دادن dushnám dādan, دشنامیدن dushnámidan, سب نمودن sabh nimúdan, زباندازی کردن zabán-dirází kardan.

RAILER, سحره sukharah.

RAILING (balustrade, or fence of rails), پنجره panjarah, معبر ma'jar. — (round a tomb) مقصوره maksúrah, ضريح zaríh. — (hand railing) دست انداز dast-andáz. — (iron railings) دیوار در آهنí dívár dar áhani.

RAILLERY, مزاح hijá, هجو hajv, مزاح mazáh, طنز tanz, استهزا istihzá, جفنگ jafang.

RAILROAD, راه آهن ráh-i-áhan.

RAILWAY CARRIAGE, كالسكه ká-liskah - i - bukhár, واگون vágún (eur.).

RAIMENT, رخت rakht, پوشش púshish, پوشاك púshák, پوشن púshan, زی zí, لباس libás.

RAIN, باران bārán, بارش bārish, مطر matr. — (*untimely rain*) باران matr. — (*slight rain*) باران bārán - i - khamínah. — (*want of rain*) باران inkítá' - i-matr. — (*threatening to rain*) باران musta'idd-i-bārán. — (*heavy rain*) باران miyáh. — (*heavy rain*) باران shadíd.

To RAIN, باریدن bārídan.

RAINBOW, قوس قزح kaus-i-kuzah, شمشیر kausu-l-kuzah, قوس الفرج shimshír-i-'alí.

RAINY, بارانی bārání.

To RAISE (lift), برداشتن bar-dásh-tan, افراشتن afrákhtan, افراشتن afráshtan, بالا کردن bálá kardan. — (*excite*) انگیزشتن angíkhtan, تحریر نمودن tahrík nimúdan, خیزانیدن khízánídan. — (*an army*, &c.) جمع آوری jam'-ávári kardan. — (*plants*) عمل آوردن 'amal ávardan. — (*curtains, blinds*, &c.) بلند کردن buland kardan. — (*to raise oneself*) خود را بلند کردن khwudrá buland kardan.

RAISINS, مویز mavíz. — (*Sultana raisins*) کشمش kishmish.

RAKE, اوسى khák-kash, خاک کش ausí, اوجوم auchúm. — (*profligate*) رند rind, قلاش kallásh, زانی aubásh, خراباتی kharábátí, زانی zání, خوش گذران shaid-báz, خوش khwush-guzrán.

To RAKE, تراشیدن tiráshídan, تراش tirásh kardan, رندیدن randídan, خرابیدن kharábidan.

RAKISH, شید باز bad - kár, بد kar shaid-báz.

To RALLY (trans.), جمع کردن jam' kardan. — (*intrans.*) جمع یافتن jam' yáftan.

RAM, غوج ghúch, قوج kúch. — (*of goats*) بوزک buz-i-takkah.

To RAM, کوبیدن kúbídan, آکندن ákandan.

RAMBLE, گردش tafarruj, تفرج gar-dish.

To RAMBLE, گردیدن gardídan, سیر گشت کردن sair kardan, گشت گشت kardan.

RAMBLER, گردش کننده gardish-kunandah.

RAMBLING, گردش gardish. — (*incoherent*) درهم درهم darham-barham.

RAMIFICATION, تشعب shu'bah, تشعب tasha'tub.

To RAMIFY, منشعب شدن munsha'ib shudan.

RAMPARTS, بارو bárú, باره bára, بار hisár.

RAMROD (of a gun), سنبه sumbah, میل míl.

RANCID, ترش tursh.

RANCIDNESS, ترشی turshí.

RANCOUR, عداوت 'adavat, کین kín, کینه kínah, حقد híd.

RANDOM (chance), عارضه 'arizah, قضا kazá. — (*at random*) بی مقصود bí-maksúd, غافلانه gháfilánah, ولى vilikí (vulg.). — (*to talk at random*) نا مربوط گفتن ná-marbút guf-tan.

RANGE (row), ردیف radíf, قطار kitár, رده radah. — (*of shot*) پرتاب par-táb.

To RANGE, منظم کردن munazzam kardan, مرتب داشتن murattab dáshtan. — (*to range in battle*) مصافقت نمودن musáffat nimúdan.

RANGED, مرتب murattab, منسوق mansúk. — (*to form ranks*) صف سازی saff-árái nimúdan.

RANK (line), صف saff, قطار kitár, ردیف radíf, سلسله silsilah, رده radah. — (*degree*) قدر kadr, مقدار mikdár, مرتبه marta-bah, اندازه masábah, مقابله mukábalah, حد hadd, درجه darajah. — (*army*) عهده 'uh-dah, منصب mansab.

To RANKLE, خاییدن khalídan.

To RANSACK, تاراج کردن táráj kardan, تهب نمودن nahb nimúdan.

RANSOM, فدا fidá, فدیة fidyah, تصدق tasadduk, نعلبندی na'l-bandí.

To RANSOM, فدا نمودن fidá nimúdan, فدیة نمودن fidyah nimúdan. — (*money paid to redeem from prison, servitude*, &c.) وجه آزادی vajh-i-ázadí, فدیة fidyah.

To RANT, غوغا کردن ghaughá kardan, داد زدن dád zadán.

RANUNCULUS, رناریا gul-i-ra'ná-zibá.

RAP, دستک dastak, سیلی sílí.

To RAP (at a door), در زدن dar zadán, دق الباب daku'l-báb kardan.

RAPACIOUS (animal), درنده daran-dah, زیان zhiyán. — (ravenous) مفتربس muftáris, آكل akúl. — (greedy) حرص harís, طمعكار tama-kár, آرزومند árzú-mand, شائق shá'ik.

RAPACITY, درندگی darandagí. — (greed) حرص hirs, طمع tamá', طمعكار tama'-kárí, آرزú áz, بخل bukhí, خسیست khasísat, خست khissat, امساک imsák.

RAPE, زنا ziná, دره پردہ pardah-darí, هتك عرض hatk-i-'irz.

To RAPE, بی عصمت کردن bi-'asmat kardan, مفتضح کردن muftazah kardan, بکارت بردن bikarat bur-dan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kar-dan, بی سیرت کردن bí - sírat kardan, هتك عرض hatk-i-'irz kardan.

RAPE-SEED, راپه rápah (var.).

RAPID, تند tund, تند رو tund-ru, زود zúd, سریع sarí'. — (waterfall) آب آبشار áb-shár.

RAPIDITY, زودی zúdí, تندى tundí, سرعت sur'at, تعجیل ta'jíl.

RAPIDLY, بد تعجیل bi-ta'jíl, بسرعت bi-sur'at.

RAPIER, کزلک gazlak.

RAPINE (plunder) چپاو chapáw, غارت ghárat, تاراج taráj, غوب nahb, ترك راهزنى ráh-zaní, ترك تازی turk-i-tazí. — (robbery) دزدی duzdí.

RAPTURE, وجد vajd, شغف sha'af, خوشی khwushí.

RAPTUROUS, خوشحال khwush-hál.

RARE, نادر nádír, كم kam-yáb, طرفه turfah (precious) عزیز 'azíz, قیمتی náfis, ارجمند arjmand, قیمتی kaimatí, ناعز samín, فخر fákhír, گران girán, گرانبها girán - bahá, گرانبهایe girán-máyah.

RARELY, ندرتا nudratan, کمتر kam-tar, كم kam, نادرا nádíran.

RARIFICATION, ترقیق tarkík.

To RARIFY, ترقیق نمودن tarkík ni-múdan.

RARITY, نادری nádírí, ندرت nudrat. — (rarities) بدایع badá'í, نفایس nafáís, نوادر navádír

RASCAL, فریبنده firibandah, سر همبند sar-ham-band, دستکچ dast-kaj, اوباش aubásh, باز hálah-báz, نا بكار ná-bi-kár, غدار ghaddár, مكار makkár, نا درست ná-durust, كلابی kullábí, ور hálah-var, دولابی dúlábí, دولاباز dúláb-báz.

RASCALITY, عیله بازی hálah-bází, نا درستى ná-durustí, دولابازی dúláb-bází.

RASCALLY, بد bad, زشت zisht, اوباشانه aubáshánah.

RASH, بی تدبیر dast-pá'chah, کسناخ bí-tadbír, منور mutahavvur, گستاخ gustákh, جور jasúr. — (eruption) دانه dánah, آبك آبك auláh (vulg.).

RASHLY, از سر gustákhánah, غافلانه az sar-i-angusht, انكشت gháflánah, عجلتا 'ajalatan.

RASHNESS, گستاخی gustákhí, تهور tahavvur.

RASP, سوهان súhán.

To RASP, سوهان کردن súhán kar-dan.

RASPBERRY, گبهه gíbah. — (bush) درخت گبهه dirakht-i-gíbah.

RAT, موش músh.

RATE (proportion), اندازه andázah, حساب hash, قدر izá, قدر kadr, قرار vafk, قرار karár. — (at the rate of) بر وفق bar vafk, از قرار az karár, بقدر bi-izá, بقدر bi-kadr. — (at any rate) در هر حال dar bi-har hál.

To RATE, قیمت کردن kaimat kar-dan, اندازه نمودن andázah nimúdan, — (chide) سنجیدن sanjidan, نشان نشان sanjidan, دادن nishán dādan.

RATHER, بیشتر bíshtar, اولاً avvalan.

RATIFICATION, تصدیق tasdík, قرار دار karár-dár, درستی durustí.

RATIFIED, قرار دار karár-dár.

To RATIFY, تصدیق نمودن tasdiq ni-múdan, درست کردن durust kardan.

RATIO, مقدار mikdár.

RATIONAL (endowed with reason), ناطق nátik. — (judicious) vide SENSIBLE).

RATIONALITY, سنجیدگی sanjidadgi.

RATIONS (daily allowance of provisions), روزانه روزنه ázúkah-i-rúzínah, حیره jirah.

RATTAN, خیزران khaizurán.

RATTLE, چخچکی chakhchakhí, جنگجنگك jingjingak.

To RATTLE, صدائی چخچکی کردن sadá, f-i-chakhchakhí kardan, صدا sadá kardan.

RAVAGE, چپاو chapáw, غارت ghárat, تاراج táraj, راهزنی ráh-zaní, ترك تازی turk-i-tázi.

To RAVAGE, چپاو کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, غلبه yaghmá kardan, غلبه گرفتن salab giriftan, تاراج نمودن táraj nimúdan, راهزنی nahb kardan, چپاولی کردن chapávalí kardan (vulg.).

RAVAGER, غارت کننده ghárat-kunandah, چپا یغما yaghmá-chí.

To RAVE, هوریدگی shúridagí kardan, هزیان hazayán گفتن gufftan, بیهوده bífúdah حرف زدن harf zadan.

RAVELLED, پیچاپیچ pích-á-pích, بر زده bar-ham zadah, در هم dar-ham, ژولیده zhúlídah, پیچیده píchídah.

RAVEN, غراب gharáb.

RAVENOUS, مفترس muftaris, اكول akúl. — (animal) جارحه járihah, درنده darandah.

RAVINE (deep pass or hollow), تنگ tang, کتل kutal, شعب sha'b, جای جایی já, f-i-sarashíb, پرت já, f-i-part, نشیب já, f-i-nishíb.

RAVING (subs.), هوریدگی shúridagí, هوریده hazayán. — (adj.) هزیشان shúridah, پریشان paríshán.

To RAVISH, بی عصمت کردن bí-'asmat

kardan, مفتاح کردن muftazah kardan, بکارت بردن bikarat burdan, بی زنا کردن bi-zúr ziná kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, هتک عرض کردن rubúdan, hatk-i-'irz kardan.

RAVISHER, رباینده rubáyandah. — (of women) هتاك hatták, فاسق fásikh.

RAVISHING, دلبر dil-rubá, دلایر dil-ávíz, دلبر dil-bar, دلستان dil-sítan.

RAW, خام khám.

RAWNESS, خامی khámí.

RAY (of light), پرتو partav or partau, شعاع shu'á, لمعه lam'ah.

To RAZE, منهدم کردن munhadiim kardan, خراب کردن kharáb kardan.

RAZOR, تیغ دلاکی tígh-i-dallákí, موس mús, استره músá, موسى usturah (obs.).

REACH, دست رس dast-ras. — (out of reach) دور دست dúr-dast.

To REACH, رسیدن rasídan, پیوسته وصل کردن paivastah shudan, وصل vasil kardan, وصل واصل vasil shudan, ملحق شدن mulhik shudan.

— (with the hand) دست رسانیدن dast rasánidan, دست بردن dast burdan.

REACTION, انعكاس intikás-i-'amal.

To READ, خواندن khwándan, مطالعه mutála'ah kardan.

READER, خواننده khwánandah. — (for the press) مصحح musahhib.

READILY, قلباً kalban, از صمیم az samím-i-kalb.

READINESS, آمادگی ámadagí.

READING, درس dars, مطالعه mutála'ah. — (reading for the press) تصحیح tashih.

RE-ADMISSION, رجوع rujú', باز قبولí báz-kabulí.

To RE-ADMIT, رجوع دادن rujú' dádan, باز قبول نمودن báz-kabul nimúdan.

READY, حاضر házir, آماده ámadah, مهیا muhayyá, درست durust, تیار tayyár, موجود maujúd, مستعد

musta'idd, رواه rú-bi-ráh.—
(ready money) نقد nakd, پول púl.
—(ready made) آماده ámadah.—
(to make ready) ترتب داشتن tarat-
tub dáshtan, مهیا کردن muhayyá
kardan.—(to be ready) مستعد
شدن musta'idd shudan.

REAL, راست rást, حقیقی hakíkí,
ذاتی 'ainí, صحیح sahíh, عینی
zátí, واقعی vákí'í.

To REALISE, محقق ساختن muhak-
kak sákhtan.—(money, &c.) نقد
مقبوض ساختن nakd sákhtan, مضبوط
mazbút sákhtan.—(to be realised)
صورت ظهور آمدن bi-zuhúr ámadan
صورت súrát-pazír shudan.

REALITY, معنی ma'ní.—(in reality)
تحقیق tahkík, یقیناً yakínan,
آری 'arí, فی الواقع fi-l-vákí',
واقعا fi-l-hakíkat, فی الحقیقت
vákí'an, اضافاً insáfan.

REALLY, تحقیق tahkík, یقیناً yakí-
nan, آری 'arí, فی الواقع fi-l-vákí',
واقعا fi-l-hakíkat, فی الحقیقت
vákí'an, اضافاً insáfan.

REALM, سلطنت mamlakat, مملکت
sultanat, دولت daulat.

REAM, بسته bastah.

To RE-ANIMATE, باز زنده ساختن báz
zindah sákhtan.

To RE-ANNEX, باز الحاق کردن báz
ilhák kardan.

To REAP, درو کردن diravídan, درو
dirau kardan, حصاد hasad
kardan.

REAPER, درونده dirau-gar, دروگر
diravandah, حصاد hassád.

REAPING-HOOK, داز داس dáz, داز dáz.

REAPING-MACHINE, اسباب درو کری
asbáb-i-dirau-karí.

To RE-APPOINT, باز نصب کردن báz
nasb kardan.

REAR, دنبال 'akab, عقب 'akab, پس
dumbál.—(of an army) عقب ساه
'akab-i-sipáh, چندانول chandával,
از pas-rau.—(in the rear of) از
عقب az 'akab.

To REAR, پروردن parvardan, تربیت
حضانت tarbiyat nimúdan, پرور
nimúdan hizánat nimúdan.—(as a
horse) سینه‌پا شدن síkh-pá shudan,

چراغ‌پا شدن chirágh-pá shudan,
سردو پا ایستادن sar-i-dú-pá ístádan.
پس و پیش کردن To RE-ARRANGE,
pas va pish kardan.

To RE-ASCEND, بالا رفتن báz
balá raftan.

REASON (faculty), عقل nutk, خرد
'akl, ادراک ídrák, خبر khírad,
قوت kuvát - i - nátikah.—
(cause) سبب sabab, موجب mújib,
واسطه vāsítah, وسیله vasilah, وسیله
vasilah, باعث bá'is.—
(by reason that) آنکه baráy-i-
án-kih, بهر bahr, از روی az rúy.—
(without reason), بی‌معنی bí-ma'ní.
—(for which reason) من حیث
min hays, سبب از این az ín sabab.

To REASON, بحث کردن bahs kardan,
منافزه کردن munázarah kardan.

REASONABLE, عقلمند 'akl - mand,
درست durust, معقول ma'kúl.

REASONABLENESS, معقولیه ma'kúlí-
yah.

REASONABLY, عقلاً 'aklánah.

To RE-ASSEMBLE (trans.), باز فراهم
báz faráham ávardan, باز
جمع کردن báz jam' kardan.—
(intrans.) باز فراهم آمدن báz fará-
ham ámadan, جمع شدن báz
jam' shudan.—(Court) باز
باز báz ijlás kardan.

To RE-ASSUME, باز گرفتن báz giríftan.

To REBATE, کم کردن kam kardan,
تخفیف kúchik kardan, کوچک کردن
takhfíf nimúdan.

REBEL, عاصی yághí, باغی bághí,
عاصی 'ásí, باغی tághí, طاعی 'así,
گاردان gardan, کاش kash, مفسد
mufsid, منحرف mun-
harif, سرکش sar-kash, متمرد mu-
tamarrid.

To REBEL, عصیان نمودن 'isyán ni-
múdan, عاصی شدن 'así shudan,
باغی شدن taghí kardan, طاعی شدن
yághí shudan.

REBELLION, یاغیگری yághí - garí,
طغیان baghávát, بغاوت baghí,
تغیان tughyán, سرکشی sar - kashí,
فتنه gardan-kashí, فتنه fit-
nah, فساد ínhiráf, افساد fasád,
عناد 'inád, اغتشاش ightishásh,
بلوا balvá.

REBELLIOUS, سر کش sar-kash, گردنکش gardan-kash, طاعی tághí, عاصی 'ásí.

REBOUND, نبوت nabvat, جستگی jas-tagí.

To REBOUND, باز جستن báz jastan.

REBUFF, دفع daf'.

To REBUFF, مندفع نمودن mundaf' nimúdan.

To REBUILD, تعمیر نمودن ta'mír nimúdan, اصلاح ساختن isláh sákh-tan.

REBUKE, زجر sar-zanish, زجر zajr, ملامت malámat, توبیخ tau-bíkh, نهیب nihíb, شتم shatm, ذم zamm, پیغاره pai-gharah, مؤاخذه mu'ákhazah.

To REBUKE, سر زدن نمودن sar-zanish nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan.

To RECALL (dismiss), معزول کردن ma'zúl kardan.

To RECEDE, vide To RETIRE.—(cede back) گذاشت نمودن guzásht nimúdan, وا گذاشتن vá-guzáshtan, حواله تسلیم نمودن taslím nimúdan, haválah nimúdan.

RECEIPT, رسید rasíd, داخله dákhilah. —(prescription) نسخه nuskah. —(written acknowledgment) قبض kabz, رسید قبض kabz-i-rasíd, باز یافت báz-yáft.—(receipts and disbursements) خرج و مخارج jam' va kharj, اخذ و مصرف akhz va mas-raf, مداخل و مخارج madákhil va makhárij.

RECEIVABLE, یافتنی yáftaní.

To RECEIVE, گرفتن giriftan, اخذ akhz kardan, حاصل کردن hásil kardan, پذیرفتن paziruftan.—(accept) قبول کردن kabúl kardan, تمسکین ijábat nimúdan.

RECEIVER (collector), تحصیلدار tah-síl-dár.—(receiver of stolen goods) دزد شریک sharík-i-duzd.

RECENT, نو nau, تازه tázah.

RECENTLY, جدیداً jadídán.

RECEPTACLE, کفایت kifát, جا já.

RECEPTION, پذیرائی pazirái, قبول kabúl.—(of doctrine, &c.) تلقی talakí.—(evening reception) شب

shab-nishíní.—(reception-room) اتاق پذیرائی uták-i-pazirái, دیوانخانه uták-i-majlis, دیوان-khánah.

RECESS (nook), گوشه gúshah, منفذ manfaz, خلل khalal.

RECIPE, نسخه nuskah.

RECIPIENT, گیرنده girándah.

RECIPROCAL, از طرفین az tarafain, از جانبین ham-dígar, از جانبین ham-dígar, یکدیگر yak-dígar.

RECIPROCALLY, بالمقارعه bi-'l-mu-fávazah.

To RECIPROCATÉ, دادن از جانبین az jánibain dádán.

RECIPROCITY, مقارعه mufávazah.

RECITATION, خواندگی khwándagí, ذکر kara'at, نشید nashíd, ذکر zikr, مذاکره muzákarah.

To RECITE, خواندن khwándan.

RECKLESS, بی خبر bí-khabar, غافل gháfil, بی احتیاط bí-parvá, بی اندیشه bí-andíshah, زایل káhil, بیوش bí-húsh, زایل záhil, بی مبالاة bí-mubálát, لاقید lá-kaid.

To RECKON, شمردن shimurdan, تعداد hisáb kardan, حساب کردن bar-ávard kardan. (Vide To THINK, To COUNT.)

RECKONING, حساب hisáb, شمار shi-már.

To RECLAIM, اصلاح نمودن isláh nimúdan, تصحیح نمودن tashih nimúdan.

RECLAMATION, استرداد istirdád.

To RECLINE, تکیه زدن takyah zadan, اتکا نمودن ittiká nimúdan, استراحت کردن khwábídan, استیراهات istirahat kardan.

RECLUSE, گوشه نشین gúshah-nishín, ابدال tanhá - nishín, ابدال abdál.

RECOGNITION, شناخت shinákht.

RECOGNIZANCE, اعتراف نامه itiráf-námah.

To RECOGNIZE, تشخیص دادن tash-khís dádán, باز شناختن báz-shi-nákhtan, دانستن dánistan.

To RECOIL, *vide* To SHRINK.

To RECOLLECT, *vide* To REMEMBER.

RECOLLECTION, یاد yád, حفظ hifz, ذکر zikr, خاطر khátir.

To RECOMMENCE, کردن باز شروع búz shurú' kardan.

To RECOMMEND, سپارش کردن sipá-rish kardan, سفارش نمودن sífá-rish nimúdan.

RECOMMENDATION, سفارش sífá-rish, وسیله vasílah.—(letter of recommendation) سفارنامه sífá-rish-námah, اعتبار نامه itibár-nám-chah.

RECOMPENSE, عوض ávaz, جزا jazá, پاداش pádâsh, مكافات mukáfât, مشربه masúbah, مزد muzd, اجر ajr, سزا sizá, تلافی taláfí.

To RECOMPENSE, مكافات کردن mu-káfât kardan, اجر بخشیدن ajr bakhshídan.

RECONCILABLE, پذیر صلاح saláh-pazír.

To RECONCILE, مصالحه نمودن musá-lahah nimúdan, آشتی áshtí kardan.

RECONCILER, صلح mushih.

RECONCILIATION, صلح sulh, صلاح saláh, آشتی áshtí, التیام iltiyám, مصالحه musálahah.

RECONNAISSANCE, کشفیات kashfí-yát, جاسوسی jásúsí.

To RECONNOITRE, کشفیات نمودن kashfíyát nimúdan.

To RECORD, ثبت کردن sabt kardan, نوشتن nivishtan.

REORDER, دفتر نویس daftar-nivís.

RECORDS, دفتر, دستک dastak.

To RECOUNT, تکریر نمودن takrír ni-múdan, گفتن guftan.

RECOURSE, توسل murája'at, رجوع rujú', التیجأ iltijá.—(to have recourse to) توسل نمودن tavassul nimúdan, رجوع کردن rujú' kardan, التیجأ نمودن iltijá nimúdan.

To RECOVER (find), باز یافتن báz yáftan.—(in health) شفا یافتن shifá yáftan, صحت یافتن síhhat yáftan, آفاهه ifákah یافتن, به شدن bih shudan.

RECOVERABLE, قابل تحصیل kábil-i-tahsíl.

RECOVERY, استرداد istirdád.—(health) شفا shifá, آفاهه ifákah.

RECREANT, نامرد ná-mard, بد دل búz-dil, بد بیان jabbán, بدیدل bí-díl, کمدل kam-dil, ترسو tarsú (vulg.).

RECREATION, تفریح tafarruj, فرح farah, گذشت نuzhat, صفا safá.—(place of recreation) جای تفریح já,i-i-ta'ayyush.

To RECRIMINATE, سرزنش کردن sar-zanish kardan, ملامت نمودن ma-lámat nimúdan, توبیخ نمودن tau-bíkh nimúdan.

RECRIMINATION, سرزنش sar-zanish, ملامت malámat, توبیخ taubíkh.

RECRUIT (new soldier), جدید jadíd.

To RECRUIT (levy soldiers), جمع کردن jam' ávari kardan.—(health) شفا یافتن shifá yáftan, آفاهه síhhat yáftan, به شدن bih shudan.

RECTANGULAR, قائم الزوایá ká'imú-'z-zaváyá.

RECTIFIABLE, تصحیح پذیر tashíh-pazír.

RECTIFICATION, تصحیح tashíh, تعدیل ta'díl.

RECTIFIER, درست کننده durast-kunandah.—(of spirits) تصفیه کننده tasfíyah-kunandah.

To RECTIFY, راست ساختن rást sákhtan.—(spirits) تصفیه کردن tasfíyah kardan.

RECTITUDE, سداد sadád, صلاح saláh, صلاحیت salábíyat, صواب saváb, راستی sídk, صدقات sadákat, راستی rástí, رشد rushd, دیانet diyánat.

To RECURE, یاد آمدن yád ámadan.—(occur) واقع شدن váki' shudan, بطور یتفاق افتادن ittífaq uftádan, رسیدن bi-zuhúr rasídan, وارد شدن várid shudan.

RECURRENCE, مراجعت murája'at.

RECURRENT, رجوع rujú'.

RED, قرمزí surkh, قرمزى suranj, کرمیزí kirmízí.—(red ink) سرخ shanjí.—(Society of the Red Crescent) جمعیت هلال احمر jam'íyat í-hál áhmar.

jam'iyat - i - hilál - i - ahmar. —
(Society of the Red Cross) جمعیت
جامعیه jam'iyat - i - salib - i -
ahmar.

To REDDEN, سرخ کردن surkh kar-
dan.

REDDISH, مائل سرخی má'il bi-
surkhí.

To REDEEM, واپس خریدن vá-kharídan,
فدا کردن báz-kharídan, باز خریدن
fidá kardan. — (to redeem one's
word) وفا کردن vafá kardan.

REDEEMER, رها کننده rihánandah,
نجات دهنده naját-dihandah.

To RE-DELIVER, باز تسلیم نمودن báz
taslím nimúdan, باز حواله نمودن
báz haválah nimúdan, باز سپردن
báz sipurdan. — (set free) باز آزاد
کردن báz ázád kardan, باز رها کردن
báz rihánídan, باز خلاص کردن báz
khalás kardan.

REDEMPTION, فدیه fidyah, غذا fidá,
رها rihá, رهایی rihá, i.

RED-HOT, تابیده شده tábídah - shu-
dah, سرخ surkh.

RED-LEAD, سرنج shangarf, زنجیره
suranj, زنجیره zinjífráh.

REDNESS, سرخی surkhí, احمرار ih-
mirár.

REDOLENCE, عطر 'itr, خوشبوی
khwush-búf.

REDOLENT, معطر mu'attar, مشموم
mashinúni.

To REDOUBLE, دو چندان کردن dú-
chandán kardan, دو چندان شدن
dú chandán shudan.

REDOUT, قلعه kal'ah, ارک ark, حصار
hisár, حصن hisn.

REDOUTABLE, هولناک haul, هول
haul-nák, مهیب mahíb.

REDRESS, چاره tazallum, ظلم cháráh.

To REDRESS, راست ساختن rást sákh-
tan.

To REDUCE (conquer), فتح کردن
fath kardan, غلبه کردن ghalabah
kardan, شکست دادن shikast dá-
dan, گشادن zafar yáftan, غلبه
gushádan, نصرت یافتن nusrat yáft-
tan, غالب ffrúz shndan, غلبه
ghalib ómadan. — (lessen)
کم کردن kam kardan, کوچک کردن

kúchik kardan, مخفیف نمودن
takhfif nimúdan.

REDUCIBLE, تخفیف قابل kábil-i-
takhfif.

REDUCTION, کمی ri'ayat, رعایت
kamí. — (arithmetical) تحویل tah-
tabvíl.

REDUNDANCE, افراط ifrát, افزونی
afzúní, نهایت kasrat, كثرت
yat, زیادتى ziyádatfí.

REDUNDANT, مزید mazíd, زیاد ziyád.

REED, نی nay, نای náy, قصب kasab.
— (for pens) قلم kalam, کلک kilik,
پنجر khámah. — (flag, rush) پیزر
pízur, چکن chagan, هردی hurdí,
لغ lukh. — (red - bed or reedy
place) نیزار nay-zár, نیستان nay-
istán.

To REEK, دود نمودن dúd nimúdan.

REEL (for thread), پیله píli, پیله
pílah, پیره pírrah.

To REEL (totter), یله رفتن yalah raf-
tan, افتان و yalah shudan, یله شدن
uftán va klízan bú-
dan.

To RE-ENTER, باز آمدن báz áma-
dan.

To RE-ESTABLISH, باز اثبات نمودن
báz ísbát nimúdan, باز وضع کردن
báz vaz' kardan. — (health) تصحیح
tashih nimúdan.

RE - ESTABLISHMENT (of health),
تصحیح tashih, ایفاة ifákah.

To REFER to, رجوع کردن rujú' kar-
dan, حواله haválat kardan.
— (allude) کنایه کردن kináyah kar-
dan, اشاره isháráh nimúdan.

REFERENCE, مراجعت murája'at.
(Vide RELATION.) — (official
term) مرجوعه marjú'ah (pl. مرجوعات
marjú'át). — (with reference to) با
نظر به bi-'n-nisbah bi, در خصوص
dar khusús.

To REFINE (clarify), صاف کردن sáf
kardan, تصفیه tasfiyah ni-
múdan. — (metals, to smelt) قال
kál kardan, گذاشتن gúzásh-
tan.

REFINED (clarified), معشقل musaffá,
صاف sáf, پاک pák, موزکلی muzakká'

— (polite) ادیب adīb, مو دب mu,-
addab, خوش اطوار khalīk,
khwush - atvār, خوش اخلاق
khwush-akhlāk.

REFINEMENT, صفائی safā'ī.—
(politeness) ادب adab, مردمی
mardumī, تربیت tarbiyat.

REFINER (of metals, smelter), قالکُر
kāl-gar, کال کُننده kāl-kun, مصفا
musaffā-kunandah.

To REFLECT, عکس نمودن 'aks ni-
múdan, انعکاس کردن in'ikás kar-
dan. (Vide To THINK.)

REFLECTED, منعکس muna'kis.

REFLECTION, عکس 'aks, انعکاس
in'ikás. (Vide THOUGHT.)

REFLECTIVE, عکس انداز 'aks-andáz.
— (man) متخیل mutakhayyil.

REFLECTOR, عکس انداز 'aks-andáz.

REFLEX (subs.), انقلاب inkiláb.—
(adj.) منقلب munkalib.

REFLUX, جزر jazr.

REFORM, اصلاح isláh, تصحیح tashíh.

To REFORM, اصلاح نمودن isláh nimú-
dan, تصحیح نمودن tashíh nimúdan.

REFORMATION, اصلاح isláh, تصحیح
tashíh.

REFORMER, مصلح muslih.

To REFRACT, انحراف نمودن inhiráf
nimúdan.

REFRACTION, انحراف inhiráf.—(of a
ray of light) انحراف شعاع inhiráf-
i-shu'á'. — (refracted ray) شعاع
شکسته shu'á'-i-munharif.

REFRACTIVE, قابل انحراف kábil-i-
inhiráf.

REFRACTORINESS, عناد 'inád, بغاوت
baghávát, تمرد tamarrud.

REFRACTORY, معاند mu'ánid, عصبی
'así, یاغی gardan-kash, کش yághí.

REFRAIN (of a song) زمین zamín,
زمینه zamínah.

To REFRAIN, باز ایستادن báz-ístá-
dan, خود را باز داشتن khwudrá báz-
dáshtan, پرهیز کردن parhíz kardan,
احتراز نمودن ihtiráz nimúdan,
از اجتناب varzidan, و ایستادن
vá-ístádan.

To REFRESH, تازه ساختن tázah
sákhtan.

REFRESHMENT, آسایش ásáyish, راحت
ráhat, تازگی tazagí.—(food) اكل
akl, غذاء ghizá, طعام ta'am, خوراك
khwarák.—(to take refreshment)
میل فرمودن mail firmúdan.

To REFRIGERATE, سرد کردن sard
kardan.

REFRIGERATION, سرما saríná, برد
bard.

REFRIGERATOR, یخ چال yakh-chál.

REFUGE (asylum), پناه panáh, امن
aman, مأمن ma'man, ملاذ maláz,
امان maljá, عیاذ 'iyáz, مفر mafarr,
ملاج bast.—(to seek refuge) بست
multají shudan, گرفتن
bast giriftan, نمودن iltijá
nimúdan.

REFUGEE, مهاجر muhájir.

REFULGENCE, روشنی raushaní, نور
núr, تابش tábish, روشنائی rau-
shaná'í, نورانی núrání, نیر nayyir,
تجلی tajallí, جلوه jilvah, ضیا ziyá,
فرغ furúgh.

REFULGENT, روشن raushan, منور
munavvar, منیر munír, دار جوهر
jauhar-dár, لامع lámi', جلی jalí,
درخشان dirakhshán, تابان tábán,
تابدار táb-dár, رخشان rukhshán.

To REFUND, استرداد نمودن istirdád
nimúdan, باز دادن vá-dádan, باز
báz dādan.

REFUSAL, انکار inkár, دریغ dirígh,
نقی nafi.

REFUSE (earrings, dregs), فضله faz-
lah, سift, درد durd, مانده pras-
mandah.

To REFUSE, رد کردن radd kardan,
ناپسند کردن íbá nimúdan, حاشا
ná-pasand kardan, نافی nafi kar-
dan, امتناع نمودن imtiná' nimú-
dan, دریغ کردن dirígh kardan.

REFUSER, منکر munkir.

REFUTATION, رد کلام radd-i-kalám,
جرح jarh.

To REFUTE, رد کلام نمودن radd-i-
kalám nimúdan, ردیه کردن radí-
yah kardan, جرح jarh kar-
dan.

REFUTED, رد radd, مردود mardúd.

To REGAIN, باز یافتن báz yáftan, باز

بار باز házil kardan, حاصل کردن
báz paidá kardan. پیدا کردن

REGAL, شاهوار sháh-vár.

To REGALE, مهمانی نمودن mihmání nimúdan.

REGALIA, سلطنت dayhím-i-sultanat.

REGALITY, سلطنت sultanat, پادشاهت pádisháhat.

REGARD, الفت hubb, مهر mihr, اُلفت ulfat, التفات iltifát, اِخلاص ikhlás, احترام ihtirám.—(reference to) نسبت nisbat, دخل dakhil, علاقه 'alákah.—(regarding, respecting) به nisbat bi, در خصوص dar khusús, در باره dar bárah, در باب dar báb, در حق dar hakk.

To REGARD, نظر نمودن nazar nimúdan, دیدن دیدán, نگرستن nigaris-tan, نگرستن nigaristan.—(esteem) محترم muhtaram dáshtan, داشتن mukarram dáshtan, معزز داشتن mu'azzaz dáshtan, احترام کردن ihtirám kardan.

REGARDFUL, خبردار khabar - dár, آگاه ágáh.

REGARDLESS, غافل gháfil, بیپروا bí-parvá, بی توجه bí-tavajjuh.

REGENCY (government), حکومت hukúmat. ایالت iyálat.—(dis-strict) حکومت hukúmat.—(body of men) مجلس نایب السلطنت majlis-i-náibu-'s-sultanat.

To REGENERATE, نو تولید نمودن az nau taulíd nimúdan.

REGENERATION, تولد نو tavallud-i-nau, تولد ثانی tavallud-i-sání, میلاد تازه mílád-i-tázah.

REGENT, نایب السلطنت náibu-'s-sultanat.

REGICIDE, سلطان کشی sultán-kushí.

REGIME, اداره idárah.

REGIMEN, تدبیر غذا tadbí-i-ghizá.

REGIMENT, فوج fauj. [A Persian regiment of foot consists of one thousand men, namely: eight hundred سرباز sarbáz (private soldiers); one hundred and fifty - nine صاحب منصب sháhib-mansab (officers); and forty-one ناکار nakkár-chí or ناکاری]

tabal-chí (drummers), شایفور چی shaifúr-chí (buglers), نیچی nay-chí (fifers), &c., belonging to the band; سرتیپ sartíp (colonel, commands two regiments); سرهنگ sarhang (lieutenant-colonel, commands one regiment); یاور yávar (major, of whom there are two to every regiment). The regiment is divided into ten دسته dastah (companies); and to each دسته dastah there are one سلطان sultán (captain), two نایب ná'ib (lieutenants), two بیگزاده beg-zádah (officers who look after the men), four وکیل vakíl (sergeants), four سر جوقه sar-jaukah (corporals). Each regiment has besides: a مشرف mushrif (head accountant), محاسب tahvíl-dár (cash - keeper), and five other accountants, علمدار 'alam-dár or بیرقدار bairak - dár (standard-bearers), وکیل باشی vakíl-báshí (sergeants major), اچودان ajúdán (adjutant). The غلام سواره ghlám-i-suvárah (cavalry) are divided into هزاره hazárah (regiments), commanded by سرتیپ sartíp (colonel) and سر کرده sar-kardah (lieutenant-colonel), assisted by سلطان sultán, نایب ná'ib, وکیل vakíl, یاور yávar, &c., as above; and some have a یوز باشی yúz-báshí (centurion) to every hundred men, پنجاه باشی panjáh-báshí to every fifty, and a ده dah-báshí or اون باشی aun-báshí to every ten. The Life Guards, or body of cavalry attendant on the Shah, are called غلام رکابی ghlám-i-rikábí.]

REGIMENTAL, فوجی faují, لشکری lashkarí.

REGION, طرف taraf, قطر kutr.

REGISTER, کتابچه kitáb-chah, دفتر فهرست fahrist.—(ship's register) کول kaul.

To REGISTER, ثبت کردن sabt kar-dan.

REGISTERED, ثبت sabt.

REGNANT, تخت نشین takht-nishín.

To REGRESS, باز رفتن báz raftan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan.

REGRESSION, مراجعت murája'at.

REGRET, غم gham, اندوه andúh, ملال malál, مالالت malálat, تأسف táassuf, کدورت kudúrat, رنج ranj, رنجه ranjah, درد dard, آزار ázár, حزن huzn, احوال ihzán, دلتنگی ázá, عزاء dil-tangí, سوغ súg. — (repentance) توبه pashimání, اناهی taubah, نادامت nadámat, انابت inábat.

To REGRET, افسوس خوردن afsús khurdan, نادامت کشیدن nadámat kashídan, پشیمان شدن pashimán shudan.

REGRETFUL, آرمانی ármání.

REGULAR, موافق قاعده muváfik-i-ká'idah, مستمری mustamirrí, علی القیاس 'ala-'l-kiyás. — (ordinary) متداول mustamirrí, متداول mu-tadávil. — (grammatical term) سالم sálím. — (regular troops) عساکر 'asákir-i-nazmíyah.

REGULARITY, ترتیب intizám, ترتیب tartíb, نظام nizám, تدارك tadárúk, تدبیر tadbír, تمشیت tamshíyat.

REGULARLY, با ترتیب bi-tartíb, با قاعده bá-ká'idah.

To REGULATE, انتظام نمودن intizám nimúdan, تدارك نمودن tadárúk nimúdan.

REGULATION, قانون ká'idah, قانون kánún, آیین áyín, داب dáb. — (army regulations) تنسیقات tan-síqát.

REGULATOR (men), مدیر mudír. — (things) مقیاس mikyás.

REHABILITATION, شفا shifá.

REHEARSAL, تکرار takrár, تکریر tak-rír.

To REHEARSE, تکرار نمودن takrár nimúdan, تکریر نمودن takrír nimúdan.

REIGN (sway), سلطنت sultanat, پادشاهی pádisháhí, داری dávarí, حکمرانی hukm-rání, تسلط tasallut.

— (time of sovereignty) عهد 'ahad, عمل julús, 'amal.

To REIGN, سلطنت نمودن sultanat nimúdan, تسلط نمودن tasallut nimúdan, حکمرانی کردن hukm-rání kardan, داری کردن dávarí kardan.

To RE-IMBURSE, مسترد ساختن mustaradd sákhtan, ادا نمودن adá nimúdan.

REIN (of a bridle), زمام 'inán, عنان zamám, لجام lijám, لگام ligám, جلو jilau. — (to rein, pull up) جلو jilau kashídan, جلو نگه jilau nigah dáshtan. — (to give or relax the rein) ارغایی کردن irkhá, í-i-'náu kardan, جلو ول کردن jilau vil-kardan.

To REINFORCE, امداد فرستادن im-dád firistádan, مدد نمودن madad nimúdan.

REINFORCEMENTS, قوه امداد kúvah-i-imdád.

REINS, کدو gurdah, کله kulvah, کلیه kulyah.

To RE-INSTALL, باز نصب نمودن báz nasb nimúdan.

To REITERATE, اعاده کردن i'ádah kardan, تأکید نمودن ta,kíd nimúdan, باز گفتن báz guftan.

REITERATION, تأکید ta,kíd.

To REJECT, رد کردن radd kardan, نفی نفی کردن pá zadan, نافی nafy kardan, وا زدن vá-zadan.

REJECTED, مردود mardúd, متروک matrúk, نا مقبول ná-makbúl, منفی manfy, ردی raddí.

REJECTION, دفع daf', نفع nafy, رد radd.

To REJOICE, خوشوقتی نمودن khwush-vaktí nimúdan, تهلل تهلل نمودن tahlíl nimúdan, فخریه فخریه کردن fakhríyah kardan, شاد شدن shád shudan, متعیش multazz shudan, میلند شدن muta'ayyish búdan. — (make glad) تفریح نمودن tafrih nimúdan.

REJOICING, هادی shadí, خوشوقتی khwush-vaktí, تهلل تهلل fakhríyah, عیش و عشرت 'aish va 'ashrat.

To REJOIN, باز پیوستن báz paivastan,

باز پیوند کردن báz paivand kardan,
باز وصل کردن báz vasl kardan.

REJOINER, جواب javáb.

To RE-KINDLE, باز آفرودختن báz af-rúkhtan.

RELAPSE (medical term), نكس nuks.

To RELAPSE (medical term), نكس نمودن nuks nimúdan.

To RELATE, آوردن ávardan. — (to relate to) راجع نمودن ráji' nimúdan.

RELATED, منتسب muntasib.

RELATION (story), روایت kissah, داستان riváyat, حکایت hikáyat, داستان dástán. — (reference) دخل dakhil, انتساب 'alákah, نسبت nisbat, انتساب intisáb, سهم shuhm, — (kindred, relationship) قرابت karábat, خویشی khwíshí, خویشبارندی khwísh-ávandí, نسبت nisbat, تعلقه ta'al-lukah. — (relative, kinsman) خویش khwísh, خویشبارند khwísh-ávand, قرابتدار karábat-dár, قریب karíb, قریب karín, متعلق muta'allik. — (intercourse) مناسبات munásabát. — (diplomatic relations) مناسبات munásabát-i-díplómá-tik. — (suspension of relations) — (to have relations with) مرادداشتن murávadah dáshtan.

RELATIVE (grammatical term), خبر khabar. — (concerning) راجع ráji', نسبتی nisbatí. — (relative to) نظر به bi-'n-nisbah bi, بالنسبه به nazar bi, در خصوص dar báb, در dar khusús.

To RELAX, سست کردن sust kardan, آراها itlák nimúdan, آراها irkhá nimúdan, ول کردن vil-kardan (vulg.).

RELAXATION, رهاختن rakhávát. (Vide REST (repose).)

RELEASE, رهاایی khalásí, رهاایی rihá.f.

To RELEASE, خلاص دادن khalás dádán, رها کردن rihá kardan.

To RELENT, رحم کردن rahm kardan, هففت shafakat nimúdan.

— (repent) پشیمان pashímán shudan. توبه taubah kardan, ندامت nadámat kashídan.

RELIABLE, معتمد mu'tamad, بطور bi-taur-i-mausúk.

RELIANCE, اعتماد i'timád, اعتبار i'tibár, اعتقاد i'tikád, تکیه takí-yah, باور bávar. — (on Providence) توکل tavakkul.

RELICT, بیهوده bivah, ارملة armalah (pl. آرامل arámil).

RELIEF, مدد madad, امداد imdad, عون pushtí, کمک kumak, عاون 'aun, اعانت i'ánat, معاونت mu-'ávanat, یاری yári, تآید ta'ayyud, نصرت dast-gíri. — (from pain) تخفیف takhíf, تسلی tasallí. — (in high relief) برجسته از دیوار bar-jastah az dívár. — (in low relief) چسبیده بدیوار chasbídah bi-dívár.

To RELIEVE, فارغ کردن fárigh kardan. — (pain) تخفیف نمودن takhíf nimúdan.

RELIGION, دین dín, مذهب mazhab, مشرب imán, ملت millat, مشرب mashrab, کیش kish, اumat ummat, اعتقاد i'tikád. — (Christian) ملت millat-i-masáhíyah, دین dín-i-'ísaví. — (Muhammadan) ملت millat-i-muhammadi. — (true religion) دین مبین dín-i-mubín.

RELIGIOUS, مستدین mutadayyin, دیندار dín-dár, ایماندار imán-dár, خدا ترس muttakí, زکی zakí, خدایت khudá-tars.

RELIGIOUSNESS, دینداری dín-dárí, دیانت divánat.

To RELINQUISH, گذاشتن guzáshtan, ترك کردن tark kardan. — (leave off) باز ایستادن vá-ístádan, ایستادن báz-ístádan, قطع هندن kat' shudan, منقطع munkatí' shudan, موقوف بودن maukúf búdan, فراغت farághat kardan.

RELINQUISHED, متروک matrúk.

RELINQUISHMENT, ترك tark, هجر hajar, هجران hijrán.

RELISH (flavour), مزه mazah, طعم ta'm, ذائقه zá'ikah, ذوق zauk. —

(anything eaten with bread, rice, &c., in order to give a relish) نان خوردن khwuriṣh نان خوردن nán-khwuriṣh, کتوغ katúgh.

To RELISH, مزه بودن (از) mazah burdan (az).

RELUCTANCE, پس و تردد taraddud, پاس و پاس pas va pish, وسواس vasvās, اراض iráz, ابá ibá.

RELUCTANT, متردد mutaraddid, ابی abí, معرض mu'arriṣ.

To RELY, اعتماد کردن i'timád kardan.

To REMAIN, ماندن mándan, بودن búdan, پس و ماندن vá-mándan, ماندن pas - mán lan. — (last or endure) ماندن mán lan, پایدار بودن páyadár búdan, پاینده بودن páyandah búdan, دائم بودن dá'im búdan, دوام داشتن davám dáshtan, بقا داشتن ká'im búdan, قائم بودن baká dáshtan, پائیدن pá'idan, طول امتداد intilád dádán, طول کشیدن túl kashídan. — (to remain behind) پس افتادن pas uftádan, واپس ماندن vápas mándan.

REMAINDER, باقی bakí, باقیه bakí-yah, ما بقی má-baká, تمامه tatammah, میزان mizán.

REMAINS (of a man), جسد jasad, جنازه janázah.

REMAND, توقف ta'khír, توقف ta, khír.

To REMAND, توقف نمودن muvak-kaf nimúdan, توقف دادن ta, khír dádán.

REMARK (saying), گفتار guftár, قول kaul, مقوله makúláh.

To REMARK, گفتن guftan. — (notice) امان نظر نمودن im'án-i-nazar nimúdan, تلفت شدن multafit shudan, نظر نمودن nazar nimúdan, دیدن دیدن nigaristan, نگریستن nigarístan.

REMARKABLE, عجیب 'ajíb, غریب gharíb. — (celebrated) مشهور mash-húr, موصوف ma'rúf, نامور mausóf, نامدار nám-dár, نامدار nám-var, نیکنام ník-nám, ممدوح mamdúh.

REMARKABLY, غریبانه gharíbánah.

REMEDIAL, تدارك يذير tadárúk-pazír, علاج isláh-pazír.

REMEDIAL, اصلاح کن, علاج ilá'j, بخشش 'ilá'j-bakhsh.

REMEDILESS, بیچاره bí-chárah, علاج lá-'alá'j.

REMEDY, دوا chárah, علاج 'alá'j, دوا davá, مداوا mudává, سؤاله mu-'álajah, تدارك isláh, تدارك tadárúk, تلافی taláfí, سزا sizá.

To REMEDY, تلافی کردن taláfí kardan, تدارك نمودن tadárúk nimúdan.

To REMEMBER, یاد کردن yád kardan, یاد داشتن yád dáshtan, خاطر بودن khátir búdan.

REMEMBERER, یاد دار yád-dár.

REMEMBRANCE, یاد yád, حفظ hifz, ذکر zikr, خاطر khátir.

To REMIND, یاد آوردن yád ávardan, بخاطر آوردن bi-khátir ávardan.

REMINDER, یاد داشت yád-dásht.

REMINISCENCE, یاد yád, ذکر zikr.

REMISS, بخاطر bí-khabar, غافل gháfi, بی احتیاط bí-parvá, بی ihtiyát.

REMISSION (pardon), عفو 'afv, معافی mu'áfí, آمرزش ámurzish, بخشایش bakhsháyish, مسامحت musámahat, صف safh, مغفرت maghfírat, در گذر dar-guzar. — (sending) ارسال irsál, ترسیل tarsíl, روانگی ravánagí. — (letting off payment) آمرزش ámurzish, عفو 'afv, بخشش bakhshish. — (abatement of payment) رعایت ri'ayat, تخفیف takhfíf, تزیل tanzíl. — (of a fever or other disease) تخفیف takhfíf, وقف vakf. — (remission of sins) غفران ghufrán.

To REMIT (restore), پس دادن pas dádán, راد کردن radd kardan, و گذار vá-guzár kardan. — (forgive) عفو کردن 'afv kardan, معاف bakhshídan, معذور داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar-guzar kardan, آمرزیدن ámurzidan, مغفور maghfúr, گردانیدن maghfúr gardánídan.

REMITTANCE, تسلیم taslīm, ادا adá, توفیه taufíyah.

REMNANT, باقی báki, تنه t-mah.

To REMODEL, تغییر دادن taghayyur dádan.

REMONSTRANCE, تعرض ta'arruz, اعتراض i'tiráz, معارضة mu'arazah.

To REMONSTRATE, تعرض نمودن ta'arruz nimúdan, اعتراض نمودن i'tiráz nimúdan, معارضة نمودن mu'arazah nimúdan.

REMORSE, ندامت nadámat, تأسف ta, assuf, پشیمانی pashímání.

REMORSELESS, سنگدل sang - dil, بی مروت bí-rahm, ظالم zálím, بی رحم bí-murúvat.

REMOTE, بعید ba'id, دور dúr, قاصی kasí, دور دست dúr-dast.

REMOTENESS, دوری dúrí, بعد bu'd.

To REMOUNT (horse), باز سوار شدن báz suvár shudan.—(ascend) باز باز معود báz bálá raftan بالا رفتن báz sa'úd nimúdan.

REMOVABLE, انتقال پذیر intikál-pazír, نقل ناکل nakl-pazír.

REMOVAL, نقل nakl, انتقال intikál.

To REMOVE (oneself), کوچیدن kúchídan, انتقال کردن intikál kardan, روانه شدن ravánah shudan, نقل مکان کردن nakl-i-makán kardan.—(a thing) نقل کردن nakl kardan, برداشتن bar-dáshtan, جدا کردن já-bi-já kardan.—(to remove from a house) رفتن raf-tan.

To REMUNERATE, اجرت دادن ujrat dádan.

REMUNERATION, اجرت ujrat, اجر ajr, مزد muzd.

REMUNERATIVE, مفید mufíd, نافع náfi, سود مند súd-mand.

RENCOUNTER (meeting), دو چار dú-chár, ملاقات mulákát, مبارزه muká-balah.—(battle) جنگ jang, نبرد nabard, مزه razm, حرب harb, محاربه mubárabah, هیچا purkhásh, پرخاش haijá, کار زار kár-zár.—(collision)

مصادمه musádamah, تصادم tasá-dum.

To RENCOUNTER (fight), جنگ کردن jang kardan, رزم ساختن razm sákhtan.—(come into collision) هم خوردن bi-ham khwurdan.

To REND, دریدن darídan.

To RENDER (pay), دادن dádan, ادا adá kardan.—(inflict) رسانیدن rasánídan.—(translate) ترجمه کردن tarjumah kardan.

RENDEZVOUS, مرجع marja', مجمع majma', میعاد mí'ád.

RENEGADE (apostate), مرتد murtadd, منکر دین munkir-i-dín.

To RENEW, تجدید کردن tajdíd kardan, از سر نو کردن az sar-i-nau kardan, تکریر نمودن takrír nimúdan.—(to renew a bill) کاغذ را نو kághazrá nau kardan.

RENEWAL, تجدید tajdíd, تجد تاجاد-dud.

RENEWED, مجدد mujaddad.

RENNET (for cheese), پنیر پانی panír-máyah.

To RENOUNCE, انکار کردن inkár kardan, دور کشی نمودن dúr-kashí nimúdan, قطع علاقه نمودن kat'-i-'alákah nimúdan.

To RENOVATE, مجدد ساختن mujaddad sákhtan.

RENOVATION, تجدید tajdíd, تجد تاجاد-dud.

RENOVATOR, مجدد mujaddid.

RENOWN, نام nám, نیک ník-námí, ناموس shuhrat, ناموس námús, ننگ nang, ذکر zikr-i-jamíl.

REOWNED, مشهور ma'lúm, نامدار nám-dár.

RENT (tear), حق chák, شاک shakk.—(hire) اجاره íjarah, اجرت ujrat, کرایه kiráyah, کرایه jirah, غله ghallah.—(tax) خراج khiráj, محصول mahsúl, باج báj.—(revenue) مدخل madákhil, مالیات máliyát, بی اجاره bí-íjarah.—(rent-free) بی اجاره bí-íjarah.

To RENT (trans.), بکرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن íjarah dádan, مستغل دادن mu.tághall dádan, غله کردن ghallah kardan.

—(*intrans.*) بکرایه گرفتن bi-kiráyah giriftan, کرایه کردن kiráyah kardan, اجیر کردن ajír kardan, اجیر گرفتن ajír giriftan.

RENTAL, اجاره íjárah, کرایه kiráyah.

RENTER, موجر mujír, کار اجاره íjárah-kár.

RENUNCIATION, قطع علاقه kat'-i-'alákah, عزلت 'uzlat.

To REPAIR (*as buildings, &c.*), مرمت کردن marammat kardan, تعمیر کردن ta'mír kardan.— (*stitch*) رفو رفتن rafv kardan, — (*broken articles*) تصلیح کردن taslîh kardan, مرمت کردن marammat kardan, درست کردن durust kardan.

REPAIRS (*buildings, &c.*), تعمیر ta'mír, مرمت marammat. — (*garments*) اصلاح isláh, وصله vaslah.

REPARABLE, اصلاح پذیر isláh-pazír.

REPARATION, تضمین tazmín.

REPARTEE, حاضر جوابی, ظرافت zaráfat, حاضر جوابی házir-javábí, لطیفه latifah.

To REPASS, باز گذشتن báz guzash-tan, باز گذر کردن báz guzar kardan, باز گذار آوردن báz guzár ávardan.

REPAST, جشن jashn, تغذیه taghziyah.

To REPAY, باز دادن báz dádan.

REPEAL, منسوخ mansúkh, معدوم ma'dúm, نسخ naskh.

To REPEAL, منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن naskh nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, نابود کردن ná-búd kardan, مبطل موقوف کردن maukúf kardan, باطل گردانیدن mubtal gardánidan, باطل ساختن bátil sákhtan.

To REPEAT (*do again*), مکرر کردن mukarrar kardan, تکرار کردن tak-rár kardan, باز کردن báz kardan, بار دگر کردن bár-i-dígar kardan.— (*say again*), باز گفتن báz guftan, مکرر کردن báz gu kardan, تکرار نمودن mukarrar guftan, تکرار nimúdan.

REPEATEDLY, مکرراً mukarraran, بار بار báyár bár, بار بار báyár-bár.

REPEATER, مکرر mukarrir, تکرار takrár-kunandah.

To REPEL, دفع نمودن da'f nimúdan, مدافعه نمودن mudáfa'ah nimúdan.

REPELLENT, دافع dáfi'.

To REPENT, پشیمان شدن pashímán shudan, توبه کردن taubah kardan, ندامت کشیدن nadámat kashídan.

REPENTANCE, پشیمانی pashímání, توبه taubah, ندامت nadámat, انابت inábat.

REPENTANT, گذار توبه taubah-guzár, پشیمان pashímán, تائب tá'ib.

REPERTORY, انبار ambár, مخزن makhzan.

REPETITION, تکرار takrár, تکرر tak-rarr, باز گفتار báz guftár, باز گوئی báz-gú'í.

To REPINE, بدین دلتنگی dil-tang búdan, غم خوردن gham khurdan, مکدر بودن mukaddar búdan, رنجیدن ranjidan.

REPINE, شاکى shákí.

To REPLACE (*exchange*), عوض کردن 'ivaz kardan, معاوضه نمودن mu'áva-zah kardan, بدل کردن badal kardan, مبادله کردن mabádalah kardan, تبدیل کردن tabdíl kardan, باز واپس نهادن báz guzáshtan, رجوع نمودن rujú' nimúdan.

To RE-PLANT, باز هرس کردن báz ghars kardan, باز نشاندن báz nishándan, باز کاشتن báz káshtan.

To REPLENISH, پر کردن pur kardan, تازه کردن tázah kardan.

REPLETE, پر pur, مملو mamlúw, سیر sír.

REPLETION, امتلا imtilá, سیری sírf.

REPLY, جواب javáb, پاسخ pasukh.

To REPLY, جواب دادن javáb dádan.

REPORT, *vide* News, TALK.—(*of fire-arms*) شلیک shalík, صدائی áváz sadá, í-i-tufang, آواز تفنگ áváz-i-tufang. — (*school*) کتابچه kitábchah.

To REPORT, شهرت shuhrat dádan, خبر دادن khabar dádan, معروض داشتن ma'rúz dáshtan.— (*to be reported*) شایع شدن shái' shudan.

REPOSE, آرام آرامی آرامی-
dagí, آسایش ásáyish, آسودگی
ásúdagí, راحت ráhat, استراحت
istiráhat, سکون sukún, فراغت
farághat, رفاهیت rafáhiyat.

To REPOSE, آسودن ásúdan, استراحت
istiráhat kardan, آرام گرفتن
áram griftan, راحت کردن
ráhat kardan, خوابیدن khwábídan.

REPOSITORY, خزانه khizánah, مخزن
makhzan, گنج ganj, انبار ambár, كنز kanz.

To REPOSESS, باز داشتن báz dáshtan,
باز تصرف کردن báz tasarruf kardan.

To REPREHEND, ملامت malá-
mat kardan, عیب گفتن 'aib guf-
tan, موعظه zamm kardan, موعظه
mu'akhazah kardan.

REPREHENSIBLE, مقصر mukassar,
سزاوار ملامت lá'ik-i-malám, لائق ملام
sazávar-i-malámat.

REPREHENSION, تعزیر ta'zír, زجر zajr,
ملامت malámat, سرزنش sar-
zanish, موعظه mu'akhazah,
پیغامه paighárah, عتاب 'itáb.

To REPRESENT, اظهار کردن izhár
kardan, عرض نمودن nimúdan, نشان
'araz kardan, نشان دادن nishán
dádan.—(by petition) عرض کردن
'arz kardan, داشتن معروض
ma'rúz dáshtan, التماس کردن
iltimás kardan.—(imitate) تقلید
تقلید کردن taklíd kardan.

REPRESENTATION, عرض 'arz, در
خواست dar - khwást, التماس ilti-
más, تمنا tamanná.—(written)
عریضه 'arizah, عرضداشت 'arz-dásht.
—(dramatic) تقلید taklíd, تماشه
tamashá.

REPRESENTATIVE, قائم مقام ká'im-
makám.

REPRESENTED, معروض ma'rúz.—(to
be represented, at a meeting) اعضا
a'zá búdan.

To REPRESS, فرو نشانیدن furú nishán-
dan.

REPRESSION, فرو نشانیدن furú ni-
shandagí.

REPRESSIVE, هدید shadíd, سخت
sakht, موعثر mu'assir.

REPRIEVE, مهلت muhlat.

To REPRIEVE, مهلت دادن muhlat
dádan.

REPRIMAND, سرزنش sar-zanish, زجر
zajr, ملامت malámat.

To REPRIMAND, ملامت malá-
mat kardan, عیب گفتن 'aib guf-
tan, موعظه zamm kardan, موعظه
mu'akhazah kardan.

REPRISALS, انتقام intikám, قصاص
kisás, مكافات mukáfát.—(to
make reprisals) تقاص نمودن
takáss nimúdan.

REPROACH, تعزیر ta'zír, زجر zajr,
ملامت malámat, سرزنش sar-
zanish, موعظه mu'akhazah, پیغامه
paighárah, عتاب 'itáb.

To REPROACH, ملامت malámat
kardan, عیب گفتن 'aib guftan,
موعظه zamm kardan, موعظه
mu'akhazah kardan.

REPROACHABLE, قابل ملامت kábil-i-
malámat.

REPROACHFUL, معیوب ma'yúb, شوخ
shúkh, بد زبان bad-zabán, زبان
zabán-diráz.—(infamous)
روز سیاه rú-siyáh, روضه faziáh, رسوا
rusá.

REPROACHFULLY, "لعنا ta'nán.

REPROBATE, مردود ایمان mardúdu-
'l-imán, مردود mardúd.

To REPRODUCE, باز آوردن báz ávar-
dan, باز آفریدن báz áfirídan, باز
باز پیدا کردن báz paidá kardan.

REPRODUCTION, تجدید tajdíd.

REPROOF, تعزیر ta'zír, زجر zajr, ملامت
malámat, سرزنش sar-zanish,
موعظه mu'akhazah, پیغامه pai-
ghárah, عتاب 'itáb.

REPROVABLE, قابل ملامت kábil-i-
malámat.

To REPROVE, ملامت malámat
kardan, عیب گفتن 'aib guftan,
موعظه zamm kardan, موعظه
mu'akhazah kardan.

REPTILE, خزنده khazindah, چنبنده
jumbandah, حشرات hasharat (pl.
hasharát).

REPUBLIC, دولت جمهوری daulat-i-
jumhúriyah.—(President of the
Republic) رئیس الجمهور ra'isu-'l-
jumhúr.

REPUBLICAN, جمهوری jumbúrí.

TO REPUDIATE, منطلق ساختن mun-talik sákhtan.

REPUDIATION, تطليق tatlík.

REPUGNANCE (dislike), اعراض íráz, آبرو nífrat, تنفر tanaffur, کراهیت karáhiyat. — (reluctance) تردد taraddud, پس و پیش pas va pish, وسواس vasvás, اعراض íráz, آبرو íbá.

REPUGNANT, مخالف mukhálif, مغایر mugháýir, منافض munakiz, منافی munáfí. — (averse) مایع máni, کاره káreh, راعم rághim, متنفر matanaffur, مکره mukrih.

REPULSE, دفع daf, اندفاع indifá, رفع raf, رد radd, حرمان harmán. — (of an enemy, &c.) شکست shikast, هزیمت hazímat.

TO REPULSE (repel), وا راندن vá-rándan, باز راندن baz rándan, رد دور کردن radd nimúdan, دور کردن dúr kardan, دفع دفع daf, kardan, رفع رفع raf, kardan.

REPULSED, مندفع mundafí, رد radd.

REPULSION, دفع daf, تدافع tadáfu, اندفاع indifá.

REPULSIVE, بد چهره bad-chihrah, زشت zisht, مغص mughass.

RE-PURCHASE, باز خرید báz-kharíd.

TO RE-PURCHASE, باز خریدن báz kharídan, باز اشترا نمودن báz ish-tirá nimúdan, باز انبیاع کردن báz-ibtiyá, kardan.

REPUTABLE, معتبر muttabar, مجترم muhtaram.

REPUTATION, نام nám, نیکنامی ník-námí, آبرو áb-ró, عرض írz, حرمت hurmat, وقار vakár, عزت izzat, ننگ nang, ناموس námús.

REQUEST, درخواست dar-khwást, خواهش khwáhish, تمنا tamanná, نیاز arzú, التماس iltimás, نیاز níyáz, دعا du'a, استدعا istid'á, الجاء talab, طلب matlab, الجاء iljá, — (at the request of) بنا بر biná bar istid'á.

TO REQUEST (beg), خواستن khwástan, درخواست نمودن dar-khwást

nimúdan. التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن níyáz kardan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

TO REQUIRE (beg), خواستن khwástan, درخواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن níyáz kardan, دعا du'a kardan, استدعا istid'á nimúdan. — (to need, to want) لازم داشتن lázim dáshtan, ضرور داشتن zarúr dáshtan, حاجت khwástan, حاجت hájat dáshtan, اقتضا ictizá kardan, محتاج بودن muhtáj búdan, در کار شدن dar kár shudan.

REQUIREMENT, مقتضا muktazá.

REQUISITE (subs.), لوازم lavází-uah. — (adj.) ضرور zarúr, لازم lázim, ملزم multazim, مقتضی muktazí, معتكد muttakid, واجب vájib, در کار dar-kár, متعین muta-battim.

REQUITAL, مکافات mujázát, مکافات mukáfát, جزá jizá.

TO REQUITE, مجازات کردن mujázát kardan, مکافات مکافات mukáfát kardan.

RE-SALE, وا فروش vá-furúkht.

TO RESCIND, رد کردن radd kardan, نسخ ساختن násh kardan, باطل کردن nashk sákhtan, قطع kat, kardan.

RESCISSION, رد کردن radd-kardan, قطع kat, kardan.

RESCRIPT, امر anr, تنظیم tanzím.

RESCUE, خلاص rihá, رها rihá, خلاص khalás.

TO RESCUE, خلاص دادن khalás dádan.

RESEARCH, جستجو justujú, تفحص tafahhus.

TO RE-SELL, وا فروختن vá-furúkhtan.

RESEMBLANCE, تمثيل tamsíl, مثال misál, تشبیه tashbih, مشابهة mushábahah, شبه shibh, مشابهة muváfakat, موافقت muváfakat, نمایش nimáyish, حکم hukm.

TO RESEMBLE, مانستن mánistan,

tashbíh dáshtan, تشبیه داشتن
mushábahah dáshtan, مشابه داشتن
tamsíl dáshtan, تمثیل داشتن
mánand búdan, مانند بودن
misl búdan, مشابهت داشتن
shabáhat dáshtan.

RESEMBLING, چون chún, چو chú,
همچون ham-chún, چنان chunán,
بکردار bi - kirdár, بسان bi-sán,
مانند mánand, مثل misl, مثال
misál, حکم hukm.

To RESENT, عشم نمودن khíshm ni-
mudan, آزرده هندن ázurdah shu-
dan.

RESENTFUL, شرار sharír, بد نهاد bad-
nihád, بد اندیش bad-andísh, بد
خواه bad-khwáh, ذات bad-zát.

RESENTMENT, کین kín, عشم khishm,
کینه kínah.

RESERVATION, احتیاط taháshá,
استثنا istisná, باز
báz-dárá.

RESERVE, توقیر burúdat, توكير tau-
kír.—(without reserve) بی پرواiane
bí-parváyánah.

To RESERVE, نگاه داشتن nigáh
dáshtan.

RESERVED, موقوف barúd, موقوف mu,ak-
kar.—(set apart) مخصوص makh-
sús, مخصوص makhassus.

RESERVOIR (of water), حوض hauz.
—(large public reservoir) آب انبار
áb-ambár.

To RESIDE, ساکن بودن búdan, ساکن
sákin búdan, بسر بودن bi-sar bur-
dan, سکونت داشتن sukúnat dáshtan,
اقامت کردن ماندان ماندان, مستنزل بودن mus-
tanzil búdan.

RESIDENCE, مکان makán, منزل
manzil, مقام maskan, مأد ma,bid,
خانه khánah, مستقر makarr, مقرر
mává.—(residing) اقامت ikámat,
سکونت sukúnat. — (official resi-
dence) دولتخانه daulat-khánah.

RESIDENCY, بالیوزی bályúzí.

RESIDENT, ساکن sákin (pl. ساکنان
sakanah and ساكنان sukkán),
باشنده báshandah (pl. باشندگان
báshandagán), ساکنین makín,

mutamakkin, مقیم makím,
قائمین kátin, قاطن mutavattin,
اهل ahl.—(political or consular
agent) بالیوز bályúz (eur.), وکیل
vakíl.

RESIDUE, باقی báqí, بقیه bakíyah,
تاتامما tatammah, ما باقی má-báqí,
میزان pas - mándah, پس مانده
mízán.

To RESIGN (give up, intrust), سپردن
sipurdan, تحویل کردن tahvíl kar-
dan, تفویض نمودن tafvíz nimúdan,
حواله taslím nimúdan, تسلیم نمودن
haválah kardan.—(give up
office) رخصت گرفتن rukhsat girif-
tan, استعفا گرفتن isti'fá giriftan.

RESIGNATION (to Providence), توکل
tavakkul, رازا, razá, تسلیم taslím.—
(of office, &c.), عزل isti'fá, استعفا
'azl.—(letter of resignation) استعفا
isti'fá-námah.

RESIGNED, شکیب shikíb, صابر sábir.
—(religious term) متوکل muta-
vakkil.

To RESIST, مقاومت نمودن mukáva-
mat nimúdan, مخالفت کردن mu-
khálat kardan, مقابلهت کردن mu-
kábalat kardan, مزاحم هندن muzá-
him shudan, معارضة نمودن mu-
'árazah nimúdan, معارضة کردن
mu'árazah kardan.—(successfully
withstand) تاب آوردن táb ávar-
dan.

RESISTANCE, مخالفت mukhálatat,
مقاومت mukávamat, مقابلهت mu-
kábalat, تاب táb.

RESISTIBLE, پذیر mukhá-
lafat-pazír.

RESISTLESS, غیر مخالفت ghair-i-
mukhálatat.

RESOLUTE, بر قرار rásikh, راسع bar-
karár, مستمر mustamirr, مصر
musirr.

RESOLUTELY, جرماً و عزمًا jazman
va 'azman.

RESOLUTION (fixed purpose), نیت
níyat, خوض khauz, ثبات sabát,
تصمیم tasmím, راسع rusúkh.

RESOLVE, عزم 'azm, عزمیت 'azímat,
تصمیم jazm, خوض khauz, عزم
tasmím.

To RESOLVE, تصمیم کردن tasmím kardan, عزم را جزم کردن 'azmá jazm kardan, مصمم گشتن musammim gashtan, قرائی دادن karári dādan.

RESONANCE, صدا sadá.

RESORT, ماب ma'áb, باز گشت báz-gasht.

To RESORT (*frequent*), آمد و رفت ámad u raft nimúdan, نمودن نمودن murávadat kardan.

To RESOUND, صدا دادن sadá dādan.

RESOURCE, چاره chārah, علاج 'aláj, اصلاح isláh.

RESOURCES, درمان darmán, نوا navá, معاش ma'ásh.

RESPECT, *vide* VENERATION, OBSERVANCE, REGARD.—(*of persons, from external appearance*) ظاهر ظاهری zāhir-bíní.

To RESPECT, احترام کردن ihtirám kardan, عزیز داشتن 'azíz dāshtan, محترم داشتن muhtaram dāshtan.

RESPECTABLE, معتبر mu'tabar, صاحب mutashakhhis, متشخص

sáhib-vakár, محترم muhtaram. RESPECTED, معزز mu'azzaz, مشرف

musharraf, محترم muhtaram, معتبر mutabar, معظم mu'azzam.

RESPECTFUL, متواضع mutavázi'.

RESPECTFULLY, خضوعانه khuzú'ánah, بی‌طور مؤدب bi-taur-i-mu'addab.

RESPECTING, در باب dar báb, در باره dar bárah, نسبت به nisbat-bi, از az, در حق dar hakk, خصوص dar khusús.

RESPECTIVE, مخصوص makhsús, خاص khás, خاصه khássah.

RESPECTIVELY, يك يك yak yak, في نفر fi-nafar, نسبتاً nisbatan.

RESPECTS, سلام salám.

RESPIRATION (*breathing*), تنفس tanaffus, نفس nafas.

To RESPIRE, نفس کشیدن nafas ka-shídan.

RESPIRE, مهلت muhlat, وقف vakf, دفع الوقت daf'u-'l-vakt.

To RESPIRE, مهلت دادن muhlat dādan.

RESPLENDENCE, نور núr, تابش tá-

bish, روشنی raushaní, جلوه jilvah, تابش tájjalí.

RESPLENDENT, تابناك táb-nák, نورانی núrání, فروغمند furúgh - mand, رخشان rakhshán.

RESPLENDENTLY, با نور bá-núr.

To RESPOND, جواب دادن javáb dādan.

RESPONDENT (*legal term*), حریف haríf, مدعی علیه mudda'á 'alaihi.

RESPONSE, پاسخ javáb, پاسخ pá-sukh.

RESPONSIBLE, جوابدار javáb-dár.—(*to be responsible*) بر دمه داشتن bar zimmah dāshtan, جوابدار بار zimmah dāshtan, ملتزم بودن multazim shudan, التزام نمودن iltizám nimúdan.

RESPONSIBILITY, جوابداری javáb-dárá, التزام ضمانت zamánat, iltizám, دمه zimmah.

RESPONSIVE, جواب ده javáb-dih.

REST (*remainder*), باقی bákí, بقیه bakíyah, تاتمه tatanmah, ما باقی má-bákí, پس ماندۀ pas-mándah, آرام mízán.—(*repose*) آرام áram, آرامیدگی áramídagi, آسایش ásáyish, راحت ráhat, آسودگی ásúdagí, استراحت istirahat, استراحت sukún, رفاهیت rafáhiyat. (*fork for resting a long rifle or musket*) دوشاخۀ dúshákhhah, دایاق dáyák, دیاق dayák.—(*to be at rest*) آرامیدن áramídan.—(*to be at rest, volcano*) خاموش بودن khámush búdan.

To REST, راحت نمودن ráhat nimúdan, مستريح گشتن mustarih gashtan, استراحت کردن isti-ráhat kardan, انذاختن andákhtan.—(*remain*) توقف tavakkuf shudan, مکث کردن maks kardan.

RESTAURANT, میخانه mai-khánah.

RESTING-PLACE, مقَر makarr, مستقر mustakarr, مأوى mává, آرامگاه áram-gáh, نشیمن nishíman, منزل manzil, مستراح mustaráh, مقام maskan, مسکن makám.

RESTITUTION, استرداد istirdád.—

(to make restitution) استرداد کردن
istirdád kardan.

RESTIVE, سرکش sar-kash, متمرد
mutamarrid.

RESTIVENESS, سرکشی sar-kashí.

RESTLESS, بی تاب mutazalzil, بی
بی تاب bí-táb.—(to be restless) بی
بی تاب bí-táb shudan.—(at night)
بی تاب ná-ráhat khwábí-
dan.

RESTORATION, استرداد istirdád.—
(of buildings) اصلاح isláh, تعمیر
ta'mír, مرمت marammuat.

RESTORATIVE, شفا بخش shifá-bakhsh,
مقوی mukavví.

To RESTORE, وا پس دادن vá-pas
dádan, باز رسانیدن báz rasánídan,
استرداد radd nimúdan, رد نمودن
istirdád nimúdan.—(build-
ings) اصلاح isláh nimú-
dan, تعمیر کردن ta'mír kardan,
مرمت نمودن marammat nimúdan.
—(pension) اجار کردن ijrár kar-
dan.

To RESTRAIN, وا داشتن vá-dáshtan,
ضبط نمودن báz dáshtan, باز داشتن
zabt nimúdan.

RESTRAINABLE, قابل ضبط kábil-i-
zabt.

RESTRAINED, مجبور majbúr.

RESTRAINT, ضبط zaht.—
(self-restraint) امتناع imtiná'.

To RESTRICT, منصر نمودن mukhas-
sar nimúdan.

RESTRICTION, منع mana'.

RESTRINGENT, کشنده kábiz, قابض
kashandah.

RESULT, نتیجه natíjah, انجام anjám,
مال háasil, حاصل insirám, اضرار
ma'úl, آخر ákhir, سر sar.

To RESULT, اتفاقی ittifák
uftádan, عارض شدن 'áriz shudan,
سر روی rúy nimúdan, روی نمودن
sar zadan.

RESUMABLE, قابل اخذ kábil-i-akhz,
قابل عمل kábil-i-'amal.

RESUME, اختصار ikhtisár, ایجاز íjáz,
اجمال íjmál, قصارت kasárat.

To RESUME, باز گرفتن báz giriftan,
از نو vá-pas giriftan, پس گرفتن
az nau giriftan. — (the

phrase "to resume") دیگر dígar,
علاوة 'alávah.

RESUMPTION, اخذ akhz.

RESURRECTION, رستخیز rastakhíz,
بعث و hashr, حشر kiyámat, روز
ba's va nashr.—(Day of
Resurrection) روز قیامت rúz-i-
kiyámat, روز رستخیز rúz-i-rasta-
khíz, روز حساب rúz-i-hisáb, روز
rúz-i-shimár, روز مرگ rúz-i-
mirsád, روز جزا rúz-i-jizá, يوم
محشر yaumu - 'n - nushúr, محشر
mahshar. — (interval between
death and resurrection) بزه bar-
zakh.

To RESUSCITATE, انشأ نمودن inshár
nimúdan, احیا نمودن íhyá nimú-
dan.

RESUSCITATION, انشأ inshá, احیا
íhyá, انتشار intishár.

RETAIL, خرده khurdah.

To RETAIL (sell in small quantities),
خرده فروختن khurdah furúkhtan,
فروختن juz furúkhtan.

RETAILER, خرده فروش khurdah-
furúsh.

To RETAIN, داشتن dáshtan, نگاه
داشتن nigáh dáshtan.

To RETAKE, پس گرفتن pas giriftan.

To RETALIATE, قصاص نمودن kisas
nimúdan, مکافات نمودن mukáfát
nimúdan.

RETALIATION, مجازات jizá, جزا
muzázát, عوض 'avaz, معاوضه mu-
'ávazah, بدل badlah, پاداش pá-
dâsh, غر sár, قصاص kisas, مکافات
mukáfát, انتقام intikám, مواخذة
mu'akhazah.

To RETARD, تبطله نمودن tabtí'ah ni-
múdan, تأخیر نمودن ta'khír ni-
múdan, دیری دیری کردن dírí kardan.

RETENTION, حفظ hifz, امساك imsák.
—(memory) یاد yád, حفظ hifz,
حافظ háfiz, خاطر khátir.

RETENTIVE, حافظ háfiz, ممسك mum-
sik, نگاه دارنده nigáh-dárandah.

RETINUE (attendants, &c.) خدم و
حشمت khadam va hasham, حشم
hashmat, مرکب maukab, جلو jilau,
کوکبه kaukabah, فبقبه kabkabah,

اتباع atbá', متعلقین muta'allikín,
تابینها tábínhá (*vulg.*).

To RETIRE, *vide* To RETREAT, To
WITHDRAW, To RESIGN.—(*with-
draw from society*) متواری شدن
mutavári shudan, گوشه نشستن
gúshah nishastan, خلوت گزیدن
khalvat guzídán.

RETIRED, معزول ma'zúl.—(*modest*)
مehjúb mahjúb.

RETIREMENT (*from business, &c.*),
فرارغت farághat, عزلت 'uzlat,
خلع istifá, استعفا isti'fá, خلا
khalá', خلوت khalat.—(*solitude*)
khalvat, گوشه نشینی gúshah-
nishíni, وحدت vahdat.

RETORT, حاضر جوابی házir-javábí.—
(*chemical term*) آمبیک ambík.

To RETORT, حاضر جوابی házir-
javábí dádán.

To RETRACE one's steps, باز گشتن
báz gashtan, بر عقب رفتن bar
'akab raftan.

To RETRACT (*one's own words*),
رد سخن radd-i-sukhun ni-
múdan, حرف دزدیدن harf duz-
dídán.

RETRACTION (*unsaying*), رد سخن
radd-i-sukhun.

RETREAT (*place of privacy*), خلوتگاه
khalvat-gáh, حرم haram, گوشه
gúshah, خلوت khalvat.—(*of an
army*), راجع raj', قهقرا kahkará.

To RETREAT, پس‌پس رفتن pas-á-pas
raftan, پس نشستن pas nishastan,
مردن قهقرا kahkará nimúdan.

To RETRENCH, جلو گیری jilau-
gírí nimúdan.—(*expenses*) ادارت
idárat kardan, کم خرج نمودن
kam kharj nimúdan.

RETRENCHMENT, جلو گیری jilau-
gírí.—(*of expenses*) خانه داری
khánah-dárí, روی باریک barík-
raví.

RETIBUTION, مجازات jizá, جزا
mujázát, عوض 'avaz, معاویه mu-
'ávazah, بدله badlah, پاداش pá-
dash, ثار sár, مكافات kisás, مواخذة
mukáfát, انتقام intikám, مواخذة
mu,ákhazah.

RETRIEVABLE, درمان پذیر darmán-
pazír.

To RETRIEVE, یافتن yáftan, حاصل
کردن hásil kardan.

RETROCESSION, واگذار شدن vá-guzár-
shudan.

RETROGRADE, مدبر mudbir, راجع
ráji', واپس vá-pas.

To RETROGRADE, واپس خزیدن vá-pas
khazídán, راجع نمودن raj' nimúdan.

RETROGRESSION, واگذار شدن vá-
guzár-shudan.

RETROSPECT, ملاحظه ما mulá-
hazah-i-má mazá.

RETURN, مراجعت murája'at, باز گشت
báz-gasht.

To RETURN (*come back*), باز آمدن
báz ámadan, واپس آمدن vá-pas
ámadan, برگشتن bar-gashtan,
'audat kardan.—(*go
back*) برگشتن báz raftan, برگشتن
bar-gashtan, رجوع کردن rujú' kar-
dan, مراجعت نمودن murája'at ni-
múdan, باز گردیدن báz gardídán.
—(*give back*) باز دادن báz dádán,
رد نمودن vá-pas dádán, رد نمودن
radd nimúdan.

REUNION, وصلت vasl, وصال vuslat,
مجلس دو چار dú-chár.—(*assembly*) مجلس
majlis, بزم bazm, انجمن anjuman,
مجلس mahíl.

To RE-UNITE, فراهم آوردن faráham
ávardan, موصول ساختن mausúl
sákhtan.

RE-UNITED, موصول mausúl, متصل
mutavassil.

To REVEAL, مفضی داشتن mufavvaz
dáshtan, افشا ساختن ifshá sákht-
tan, افشاء fášh kardan, اظهار
kashf nimúdan, آشکارا کردن ásh-
kárá kardan, وحی نمودن vahy ni-
múdan.—(*in religious sense*) تجلی
ilhám nimúdan, الهام نمودن
tajallí nimúdan.

REVEALED, مکشوف makshúf,
مکشف munkashif.—(*to be re-
vealed*) افشاء fášh shudan.

REVEALER, کاشف káshif.

REVEL, بزم bazm, ولیمه valímah,
چشم jashn.

To REVEL, عیش کردن ta'ayyush kardan.

REVELATION, کشف kashf, فاش fásh اظهار izhár.—(from heaven) الهام ilhám, مکاشفه nukáshafah, وحی vahy, تنزیل tanzíl.

REVELRY, عیش و کلاهی kalláshí, عیش خوش گذرانی 'aish va 'ishrat, عشرت khwush-guzrání.

REVENGE, انتقام intikám, کینه kínah, ثار sár, جزا jizá, سزا sizá.

To REVENGE, قصاص kisás giriftan.—(oneself) انتقام کردن intikám kardan.

REVENGEFUL, پُر انتقام pur-intikám, کینه پُر pur-kínah.

REVENUE, مالیات máliyát, ارتفاع irtifá', باج و خراج mahásil, محاسل báj u khiráj, تعمیر ta'mír.—(management of revenues) عاملی 'ámilí.—(collector of revenue) عامل 'amil (pl. عمال 'ammál), مستوفی mustaufí, محصل muhassil.

To REVERBERATE, صدا نمودن radd-i-sadá nimúdan.

REVERBERATION (of sound), صدا radd-i-sadá, نوب núf.

To REVERE, محترم داشتن muhtaram dáshtan, اکرام نمودن ikrám nimúdan, تکریم و تعظیم ta'zím va takrím kardan.

REVERENCE, تکریم ta'zím, تکریم takrím, احترام i'tibár, اعتبار i'záz, اعزاز 'ihtirám.

To REVERENCE, محترم داشتن muhtaram dáshtan, اکرام نمودن ikrám nimúdan, تکریم و تعظیم ta'zím va takrím kardan.

REVEREND (revered), محترم muhtaram, معزز mu'azzaz, معظم mu'azzam, مکرم mukarram.

REVERENT (revering, respectful), مؤدب mu'addab, اعتبار نما i'tibár-nimá, احترام نما ihtirám-nimá.

REVERENTIALLY, بتواضع bi-tavázu'.

REVERIE, خواب khwáb, خیال khiyál or khayál.

REVERSE, عکس 'aks, مد zidd, خلاف khiláf, نقیض nakíz, ور var (vulg.).—(change) انقلاب inkiláb, تغییر taghyír, مارت sárifat.—(disaster)

nakbat, نكمت nakmat, هزیمت hazímat, شکست shikast.

To REVERSE, مقلوب کردن maktúb kardan, وارون کردن várún kardan.

REVERSED, وارونه várúnah, نگون nigún, معکوس ma'kús.

REVERSION, برگشت bar-gasht, رجوع rujú.

To REVERT, رجوع نمودن rujú nimúdan.

REVIEW (of an army), مان sán.—(of book), ملاحظه mulá hazah.

To REVIEW (book), ملاحظه mulá hazah kardan.—(army) مان sán دیدن sán dídán.

To REVILE, vide To RAIL at, To SCOLD.

REVILER, مفتری muftarí, دشنام دهنده dushnám-dihandah.

REVISAL or REVISION, تصحیح tashíh.

REVISE, تصحیح tashíh.

To REVISE, تصحیح کردن tashíh kardan, درست کردن durust kardan.

To REVISIT, باز دید نمودن báz-díd nimúdan, ملاقات mulákát kardan.

REVIVAL, عود 'aud.

To REVIVE, اعاده نمودن i'ádah nimúdan.—(get better) به شدن bih shudan.—(resuscitate) انشأ نمودن inshá nimúdan, احیا نمودن ihyá nimúdan.

REVIVER, مفرج mufarrih, محیی muhyí.

REVOCABLE, پذیر درمان darmán-pazír.

REVOCATION, رد radd, نسخ naskh.

To REVOKE, رد کردن radd kardan, نسخ ساختن bátil kardan, باطل کردن naskh sákhtan, قطع کردن kat' kardan.

REVOLT, بغارت yághí-garí, بغاوت baghávat, فتنه fitnah, طغیان tugh-yán, عصیان 'isyán, فساد fasád, دغده گاردان - kashí, دغده daghdaghah, سر کشی sar-kashí, هزگی kahkará, هزازی harzagí.

REVOLUTION, گردش gardish, دور daur, انقلاب daurán, انقلاب inki-láb.—(of the heavens) دور گردن daur-i-gardún, انقلاب takal-

lubát-i-aflák, گردش آسمان gar-dish-i-ásmán.—(against a prince, &c.) بغاوت یاغیگری yághí-garí, baghávát, فتنه fitnah, تugh-ghán, عصیان 'isyán, فساد fasád, گردنکشی gardan - kashí, دغدغه daghdaghah, سر کشی sar-kashí, کاهکارا kahkará, هرزگی harzagí.
 To REVOLVE, گردش گردیدن gardídan, گردن دور کردن gardish kardan, چرخیدن charkhídan.
 REVOLVER (pistol), رولور ravalvar (eur.).
 REWARD, اجر مزد, جزا jizá, اجر ajr, ثواب ujrát, حسنہ hasanah, انعام in'ám, تلافی taláfí.—(in the next world) سعادت saváb, سعادۃ sa'ádat-i-abadí.
 To REWARD, پاداش کردن padásh kardan, جزا کردن jizá kardan.
 RHETORIC, علم کلام 'ilm-i-kalám, علم rhetorik, فصاحت 'ilm-i-fasáhat, منطق nutk.
 RHETORICAL, منطقی mantikí.
 RHETORICIAN, منطقی mantikí, اهل اهل منطق ahl-i-mantik.
 RHEUM, زكام zukám.
 RHEUMATIC, بادی bádí.
 RHEUMATISM, رجم bád, رجم ríh, وجع vaj'í-i-mafásíl.
 RHINOCEROS, کرگدن kargadan.
 RHODODAPHNE (oleander), غرزهره khar-zahrah, دلف diffah.
 RHOMBUS (in geometry), معین ma'in.
 RHUBARB, ریوند rívand.—(bastard rhubarb) ریواس rívás, لیواس lívás.
 RHYME, قافیه káfíyah, سجع saj', نظم nazam.
 To RHYME (trans.), قافیه گفتن káfíyah guftan, شعر گفتن shí'r guftan.—(intrans.) قافیه بودن káfíyah búdan, قافیه داشتن káfíyah dáshtan.
 RIB, استخوان پهلوی ustukhwán-i-pahlú, دنده dandah.
 RIBBON, فیتله báftah, فیت fit, فیتله fatíláh, پهنک pahnak, تافیه táfiyah.
 RICE (growing or in the husk), شلتوک shaltúk, چلتوک chaltúk, هالی shalí.—(cleared from the husk) برنج birinj.—(boiled) چلار chiláv.

—(rice and milk) شیر برنج shír-birinj.—(rice-broth) شله shullah. (rice and meat, spices, &c.) پلو piláv.—(rice-field) شلتوکزار shaltúk-zár, مزرع چلتوک mazra'-i-chaltúk.
 RICH, تونگر, مالدار mál-dár, tavangar, دولتمند daulat-mand, غنی ghaní, مستغنی mustaghaní, متمول mutammavvil, زر دار zar-dár, مایه máyah-dár, مایه muna'am.—(as cookery, &c.), چرب charb.—(as a country or city, &c.) زر خیز zar-khíz, مداخل خیز madákhil-khíz.
 RICHES, مال mál, دولت daulat, مایه máyah.
 RICHLY, دولتمندانه daulat-mandá-nah.—(fully) تماماً tamáman, بسیار bisyár.
 RICHNESS (wealth), مال mál, دولت daulat, مایه máyah.—(fertility) بومندی barú-mandí, خصب khishb.—(of food) چربی charbí.
 RICK (pile of corn, &c.), توده غله túdah-i-ghallah, خرمن kharman, پیر pir (vulg.).
 RICKETY (infirm), نا استوار ná-ustuvár, مست sust, لک lak.
 To RID, رهانیدن rihánídan.
 RIDDANCE, خلاص rihá'í, رهایی kha-lás.
 RIDDLE (enigma), معما mu'amná, رمز ramiz.—(sieve) غربال gharbál, غلبار ghalbár, غلبیر ghalbír.
 To RIDDLE, سوراخ سوراخ súrakh súrakh کردن.
 To RIDE, سواره سواره suvárāh (or savárah) raftan, سواری کردن suvárí (or savá'í) kardan, سوار شدن suvár (or savár) shudan.—(to ride double, behind another person) ترک نشستن tark nishastan.
 RIDER, سوار suvár (or savár), راکب rákib, فارس fáris.
 RIDGE, پشته pushtah, بالا bálá.—(of a furrow) کردو kurdú, کوزه kurzah.—(division of a field or garden) مزرع marz.
 RIDGEWAYS, بطور پشت ماهی bi-taur-i-pusht-i-máhi.
 RIDICULE, خنده khandah, مزاح mizáh, مسخره maskharah, مسخره

sukhríyat, استهزا hajr, مضحكه lábah, بارادی báradí, mazhakah.

TO RIDICULE, استهزا نمودن istihzá nimúdan, مسخره ساختن maskharah sákhtan.

RIDICULOUS, مسخره muzhik, maskharah.

RIDING-CLOAK (large, with wide sleeves) بارانی báraní, jubbah. — (furred and richly laced) کاتبی kátibí.

RIDING-COAT (long-skirted), ايمه uyamah, تيمه tikmah. — (short jacket) کليجه kulíjah, kurdí.

RIDING-HOOD, باهلی báshlúk.

RIFE, مروج mustaulí, مروج murav-vaj, طاری tárí, متداول mutadával, عموم 'umúm.

RIFLE (gun), تفنگه tufang-i-shish-khánah (so called from its having usually six grooves or channels in the barrel). — (long rifle) جزائری jazá'ir, جزائلی jazá'il, شامکلی shamkhál, شمکلی shakh-mál. — (groove in a rifle barrel) خانه khánah, ناب náb. — (different parts of a rifle) vide MUSKET.

TO RIFLE, چپا کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, سلب کردن yaghmá kardan, هب کردن salab giriftan, گرفتن nahl kardan, چپاولی کردن chapáwí kardan (vulg.).

RIFLED (gun), خانه دار khánah-dár, ناب دار náb-dár.

RIFLEMAN, جزائری jazá'ir - chí, شامکلی shamkhál-chí, شمشیر shish-khánah-tufang-chí.

RIGGING, بند جهاز band-i-jaház, ريسمان rísmán.

RIGHT (proper), رجا bi-já, رجا ravá, مناسب munásib, شایسته shá'yis-tah, سزا لائی lá'ik, واجب wájib, لازم lázim, درست durust. — (to deem right) دانستن saváb-dánistan. — (correct) درست durust, راست rást, كامل kámil, راست bí-ghalat. — (straight) بی غلط rást, مستقیم súhí, سही suhí, مستقیم mustakím. — (not left) راست rást,

yamín. — (right and left) يمين و چپ chap u rást, يمين و يمينه yamín u yasár, ميسره maimanah va maisarah. — (on the right) دست راست dast-i-rást, در يمين dar yamín. — (right or wrong) حق يا نا حق hakk yá ná-hakk. — (due) حق hakk, لازم lázimah (pl. لوازم lavázim). — (prerogative) اختيار ikhtiyár, حق kudrat, قدرت, اقتدار iktidár, حق hakk. — (civil rights) حقوق مدینه hukúk - i - madínah. — (political rights) حقوق سياسيه hukúk-i-siyá-siyah. — (established rights) حقوقيه hukúfí kih al'án hast. — (property) vide PROPERTY.

TO RIGHT, انصاف کردن insáf kardan.

RIGHTEOUS, صالح sálíh, صادق sádik, عادل 'ádíl, ديانتدار diyánat-dár, متداین mutadayyin.

RIGHTEOUSLY, عادلانه bi-rástí, 'ádhlanah.

RIGHTFOUNNESS, صداقت sadákat, صلاحيت saláhiyat, سداد sadád, ديانت diyánat, راستی rástí, صواب saváb, ديانت diyánat.

RIGHTFUL, درست rást, درست durust, صحيح sahih.

RIGHTLY, بطور درست bi-taur-i-durust.

RIGID, متعصب mutasallib, سخت sakht, ملب درست durusht, ملب salab.

RIGIDITY, صلابت salábat, سختی sakhtí, درستى durushtí.

RIGIDLY, متعصبانه mutasallibánah.

RIGOROUSLY, بشدت bi - shiddat, سختی bi-sakhtí.

RIGORS (shivering of a fever), ارتعاش kusha'rírah, اشت irki-'ash.

RIGOUR, شدت shiddat, سختی sakhtí.

RILL, جوب jú, جوب júb (vulg.).

RIM, لب lab, کنار kanár, كناره kanárah, کران karán.

RIME, پوزه puzhah, گچك gachak (vulg.).

RIND, پوست púst, كشر kishr.

RING, حلقه halkah. — (for the finger) انگشت انگشتان angushtar, انگشتان angushtarín. — (signet ring) خاتم khátim. — (earring) گوشواره gush-

várah, حلقه گوش halkah-i-gúsh.
—(ankle ring) خالخال khalkhál,
—(nose-ring) پای پایی páy-baranjan.
—(nose-ring) حلقه بینی halkah-i-bíní,
برسن bursan (obs.).—(thumb-ring, worn
by archers, and used in drawing
the bow) انگشتواره shast, هست
angushtavánah, زه کمر zih-gír.
—(for fighting) کشتیکاه kushthí-gáh,
زور خانه zú: khánah.

To RING (a bell, &c.), نکان دادن
takan dādan, زدن zadan, نواختن
navákhtan, صدا دادن sadá dādan.
—(like glass) آواز دادن áváz dādan.

RINGDOVE, قمری kumrí, فاتحه fákhtah.

RINGLEADER, سر پیش ro pish-rau, سر
حلقه sar-halkah.

RINGLET, زلف جعد ja'd, حلقه
halkah, تاب táb.

RINGWORM, باق hasaf, باق
bahak.

To RINSE (wash), شستن shustan.
—(to rinse the mouth with water)
مضمضه mazmazah kardan,
غرغره کردن ghargharah kardan.
—(to rinse the nostrils with water)
استنشاق کردن istinsbák kardan.

RIOT (tumult), هنگامه hangámah,
اعتشاش ightishásh, عریده 'urba-
dah, شورش shúrish, شامت shamá-
tah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه
fitnah, فساد fasad, غوغا ghaughá,
غلاباگی ghalabagí, شلتاق shilták,
شلوک shulók.

RIOTER, سر گردن kash, سر
کش sar-kash, اوباش aubásh.

RIOTOUS, پر غوغا pur-ghaughá.
—(men) غوغای bá-ghaughá, غوغای
ghaughái.

To RIP, دریدن darídan.

RIPE, رسیده rasídah, پخته pukhtah,
نیمرسه místavi.—(half ripe)
نیم رس nim-ras.—(quite ripe)
تمام رس tamám-ras.

To RIPEN, رسیدن rasídan.

RIPENESS, رسیدگی rasídagí, پختگی
pukhtagí.

RIPPLE, زنجیر áb-shár, زنجیر zanjír.

To RIPPLE, کشیدن or زدن zan-
jír zadan or kashídan.

To RISE (up) بر خاستن bar-khástan,
ایستادن ístádan, پا شدن pá shu-
dan.—(as the sun) طلوع tulú:
kardan, بر آمدن bar-ámadan,
اشراق ishrák sákhtan.—
(issue) صادر شدن sádír shudan,
پیدا شدن sudír kardan, پدید
páidá shudan.—(as a blister)
آبله ábilah kardan.

RISIBILITY, خنده انگیزی khandah-
angízí.

RISIBLE, مضحك bá-khandah, مضحك
muzhik.

RISING (tumult), هنگامه hangámah,
اعتشاش ightishásh, عریده 'urba-
dah, شورش shúrish, شامت shamá-
tah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه
fitnah, فساد fasad, غوغا ghaughá,
غلاباگی ghalabagí, شلتاق shilták,
شلوک shulók.

RISK, خطر khatar, خطر khatrah,
مختاره mukhátarah, بیم bun,
خداشه khudashah, تشویش tashvish,
باک bák, تنگنائی tangnáí.—(to run
a risk) خود را در خطر انداختن
khudrá dar khatar andákhtan.
—(at the risk of one's life) جان در
هلاک انداخته jan dar halák an-
dákhtah.

RITE, رسم rasm, تکلف takalluf,
ادب adab, تعارف ta'aruf.

RITUAL (subs.) رسوم rusúm.—(adj.)
رسومی rusúmi.

RIVAL, رقیب ghair, حریف harif,
rakib.—(rival wife) هوی havú,
آنیاع ham-shúí, ham-shúí, هئو
ambágh (obs.).

To RIVAL, رقابت کردن rakábat kar-
dan, هم چینی نمودن ham-chash-
mí nimúdan, هم سری نمودن ham-
sari nimúdan.

RIVALRY, رقابت rakábat, تسابق tasá-
buk.

RIVER, رود رود rúd, رود rúd-khá-
nah, نهر nahr.—(large river) دریا
daryá, شاه رود sháh-rúd.—(small
river or brook) جوی júí, جوب júb
(vulg.).

RIVET, پرچین parchín.—(for glass)
گنگو gangú.

To RIVET, پرچین کردن parchín kar-

- dan.—(*glass*) گنگو کردن gangú kardan.
- ROAD, راه ráh, ره rah, طریق tarík, درب sabil, مسلك maslak, درب darb, صراط sarát, وتره vatírah, سمت samt, طریقه taríkah.—(*high road*), شارع shari', راه sháh-ráh, جاده jáddah.—(*foot road or pass*) تنگ tang, راه tang-ráh, گدوك gadúk.—(*path in a garden, or place for walking*) خیابان khiyábán.—(*path or track through deep snow*) رش rush, or rash, چکر chikkir.—(*carriage road*) راه ráh-i-káliskah-rau.
- ROADSTEAD, بندر bandar, کشتیگاه kashtí-gáh, لانگرگاه langar-gáh.
- To ROAM, آواره گشتن áváráh gash-tan.
- ROAN (*horse*), سرخ‌تیره surkh-tírah, قزل kizil.
- ROAR, بانگ báng, غرش ghurrish.—(*sea*) زغار zakhkhár.
- To ROAR, غرش کردن ghurridán, غرش بانگ زدن ghurrish zadan.—(*as the sea*) زغار کردن zakhkhár kardan.
- To ROAST, کباب کردن kabáb kardan, برشتهن biryán kardan, بریان کردن burushtan.
- ROASTER, تابه کباب tábah-i-kabáb.
- ROAST MEAT, کباب kabáb, بریان bir-yáu.
- To ROB, دزدیدن duzdídan, دزدی کردن duzdí kardan.
- ROBBER, دزد duzd, راهزن ráh-zan, سارق sárik, قاطع الطريق kátí'u-'t-tarík, قطاع الطريق kattá'u-'t-tarík, لیس liss, قصاب kazzák, قصاب kazzák, حرامی harámí, یغما یaghmá, í.
- ROBBERY, دزدی duzdí, راهزنی ráh-zaní, سرقت sarikah, تصامت lasásat, چپاول ghasb, غارت ghárat, chapáw, chapáw, نهب nahb, نهیب nihíb, چپاولی chapáw-lí (*vulg.*).
- ROBE, پوشاک púshák, جامه jámah, لباس libás, کسوت kisvat, پوشیدن púshan.

- To ROBE, پوشیدن púshídan, آراستن árástan.
- ROBUST, تنو مند tanú-mand, زور آور zúr-ávar, قوی kaví.
- ROCK, سنگ sakhráh, سنگ sang.
- To ROCK (*trans.*), تکان دادن takán dádán, جنبانیدن jumbánídan, تکانیدن takánídan.—(*intrans.*) تکان نمودن, جنبیدن jumbídan, nimúdan, لاندن lándan (*obs.*).
- ROCKET (*firework*), تیر هوا tír-i-havá.—(*of war*) گلوله فیز gulúlah-i-kuppuz, تیر تاشش tír-takhsh, گلوله گنزف gulúlah-i-kunfuz.
- ROCKY, سنگ لاخ sang-lákh, پر سنگ pur-sang, سنگی sangí.
- ROD, عصا 'asá, چوب دستی chúb-dastí, تزكه tarkah.—(*surveying*) گز gaz.
- ROE (*deer*), آهو áhú. [This is strictly the antelope.]—(*of fish*), سخت تخم tukhm-i-máhi.—(*hard roe*) نرم تخم narm-tukhm.—(*soft roe*) نرم تخم narm-tukhm.
- ROERUCK, بز کوهی búz-i-kúhí. [This is strictly the ibex.]
- ROGATION, دعا dú'á, استدعا istid'á, سوال su'ál.
- ROGUE, حيله ور hilah-báz, سر بيلاه-وار firibandah, سر همبند sar-ham-band, فلابی kul-lábi, اوباش dast-kaj, دستكچ, غدار ná-bi-kár, نا بكار, غدار ghaddár, مكار makkár, دولابی dú-lábi, دولاب باز dúláb-báz.
- ROGUERY, عياری ayyarí, حيله بازی hilah-bází, سر همبندى sar-ham-bandí.
- ROLE, رسم rasmi.
- ROLL (*of paper, &c.*), لوله lúlah, طومار túmár.—(*handkerchief, &c., rolled up in a ball*) چمبره cham-barah.—(*muster-roll*) فهرست fih-rist.
- To ROLL (*trans.*), غلطانیدن ghaltánídan.—(*intrans.*) غلظیدن ghaltídan.—(*as a ship*) حرکت کردن harakat kardan, تکان دادن takán dádán.—(*roll up*) پيچانیدن pichánídan, نوردیدن navardídan, تود کردن

tah kardan, طای کردن tai kardan, تا کردن tá kardan. — (*roll out, flatten, as dough, &c.*) پهن کردن pahn kardan, بخش کردن pakhsh kardan.

ROLLER (*for levelling ground, &c.*), غلتاک ghaltak. — (*for smoothing a house-top*) بان غلطان bán-ghaltán.

ROLLING (*ship*), متزلزل mutazalzil.

ROLLING-PIN, تیره tirah.

ROMAN CATHOLIC, باباری papáví (*eur.*).

ROMAN CATHOLICISM, دین پاپا dín-i-pápá (*eur.*).

ROMANCE, افسانه afsánah, داستان dástán.

TO ROMANCE, افسانه پرداختن afsánah pardákhtan.

ROMANCER, افسانه پرداز afsánah-pardáz.

ROMANTIC, افسانه وش afsánah-vash.

ROMP (*person*), بازی گوش bázi-gúsh, ول کار harzah-gar, گر vil-kár, بازی la'áb. — (*thing*) بازی bázi, لعب la'b.

TO ROMP, بازی نمودن bázi nimúdan, لعب نمودن la'b nimúdan.

ROOF, بام bām, بان bán. — (*interior or ceiling*) سقف sakf, عرش 'arsh. — (*exterior or flat terrace*) پشت بام pusht-i-bām. — (*platform upon the roof*) بام سکوئی sakkú, i-bām. — (*parapet round roof*) معجر ma'jar, mahjar. — (*eaves or border of roof*) طره turrah. — (*coping or face of roof*) گنبد rukh-bán. — (*cupola*) گنبد gumbad, گنبد kub. — (*gable or arched roof*) شیرانی shirvání. — (*palate of the mouth*) سق sakk.

ROOK, کلاغ kalāgh.

ROOM, اطاق útāk, اوطاق útāgh, حجره hujrah, اتاق utāk, اطاق útāk. — (*principal room in a Persian house*) دیوانخانه díván-khánah. — (*upper room, higher story*) بالا خانه bálá-khánah. — (*open room, supported on pillars*) تالار talár. — (*hall or reception-room*) ایوان aiván. — (*lumber room*) پستو

pastú, سندوخانه sandúk-khánah, میان پای miyán-i-páy. — (*private room*) اطاق خلوت útāk-i-khalvat. (*Vide also HOUSE.*) — (*to turn a room inside out*) پس و پیش کردن pas va pish kardan.

[The different compartments of a Persian room are: (the floor) زمین zamín, كف kaf; (skirting or level part of the wall, extending from the floor to the height of three or four feet, sometimes of slabs of marble, sometimes of fine plaster, rarely of boards) هزاره hizárah; (niches or small recesses, extending round three sides of the room above the skirting) طاقچه tákehah; (spaces between the niches) جزز jirz; (cornice or moulding above the row of niches) مقرنس mukarnas; (ceiling) سقف sakf; (level ceiling) سقف sakf-i-takhtah; (ceiling with cross-beams rounded and ornamented) سقف sakf-i-marjavak; (vaulted ceiling) سقف sakf-i-mukhabab, مقرنس sakf-i-mukavvas; (large window of coloured glass set in carved wood-work, in sashes, occupying the front of the room) ارسی urusí; (fire-place, generally opposite the large window) بخاری bukhárf; (threshold) درگاه dargáh; (upper part of a room, seat of honour) صدر sadr.]

ROOMY, واسع vási', وسیع vasí'.

ROOST, چوب chúb.

TO ROOST, بر چوب نشستن bar chúb nishastan.

ROOT, ریشه ríshah, بن bun, دمار damár. — (*grammatical term*) اصل asl. — (*in arithmetic*) جذر jazr (*pl.* جذور juzúr).

TO ROOT (*take root*), ریشه زدن ríshah zadan. — (*to root up*) بر از بیخ بیرون آوردن bar-kandan, az bikh birún ávardan.

ROPE, راسن rasan, ریسمان rísmán. —

- (tent-rope) طناب tanáb, طناف tanáf (*vulg.*).—(cable) سیمار 'umír (*eur.*).—(stretched rope, on which anything is hung) میلسا milsá.—(network of ropes suspended from the roof, and which serves to contain various articles) چمبره cham-barah, آونگ ávang.
- ROPE-DANCER, بازیگر bází-gar, ریسمان rísmán-báz, بند باز band-báz, بمباز bambáz (*vulg.*).
- ROPE-MAKER, سبنتاب habbál, حبال rasan-táb.
- ROSARY, تسبیح tasbíh, سبجه sub-hah. — (place) گلستان gulistán, گلشن gulshan, گلزار gul-zár.
- ROSE, گل gul, ورد vard.—(large white rose) نسترن nastaran. — (hundred-leaved rose) گل صدبرگ gul-i-sad-barg. — (cglantine or sweet-briar) نسرين nasrín.—(Gueldres rose, snowball tree) بداق budák, بداغ budágh.—(cluster rose) گل گل gul-i-khúshah-bastah. (rose-bush) کلبن gul-bun.—(rose-bower) گلستان gulistán, گلشن gulshan, گلزار gul-zár.—(rose-water) کلاب gul-áb. — (hot mixture of rosewater and sugar) کلاب نبات gul-áb-nabát.—(otto of roses) عطر 'itr-i-gul.—(conserve of roses) گندیده gul-kand. — (rose-coloured) گلگون gul-gún.
- ROSETTE, گل gul.
- ROSIN, ساقز sákiz, زد zidd, سقز sak-kiz.
- ROSY (hue), گلگون gul-gún, کفام gul-fám, گلرنگ gul-rang.—(rosy-cheeked) سرخ surkh.
- ROT, گندگی púsídagí, پوسیدگی gándagí.
- To ROT, پوسیدن púsídan, گندیدن gándídan. — (to cause to rot) پوسانیدن púsánídan.
- ROTATION, دور دوران daurán, دور daur, گردش gardish, افلاک inkiláb.
- ROTATORY, گردان gardán.
- ROTTEN, پوسیده púsídah, گنده gándah, گندیده gándídah.
- ROTTENNESS, پوسیدگی púsídagí, گندگی gándagí.

- ROTUND, گرد gird, مدر mudavvar.
- ROUÉ, خوش گذران khwud-sar, خود سر khwush-guzrán, رند rind, هید باز shaid-báz, فلاش kállash.
- ROUGE, غازه gházah.
- ROUGH, درشت durusht, زبر zibr, نا هموار ná-hamvár.—(as the sea) ماصم mavváj, متلاطم mutalátim.—(unpolished) نا پرداخته ná-par-dákhtah, غیر مصقول ghair-i-mas-kúl. — (in temper) تند tund, درشت durusht, بد خو bad-khú, عتل 'utull.
- To ROUGHEN (*trans.*), نا هموار ساختن ná-hamvár sákhtan.—(*intrans.*) نا هموار شدن ná-hamvár shudan.
- ROUGHLY, با درشتی bá-durushti, با شدت bá-shiddat.
- ROUGHNESS, درشتی durushtí, نا تلاطم ná-hamvárí.—(sea) متلاطم talátum, تموج tamavvuj.—(*temper*) تندی tundí, درشتی durushtí, بد خو bad-khúí.
- ROUND, گرد gird, مدر mudavvar.—(around) گرد گرد gird-á-gird, دور daur, دورۀ پیرامون pairámún, در دورۀ daurah, در حوالی dar haválí.—(of a ladder) پله pillah. — (of a race-course) دورۀ daurah.
- ROUNDED, مدر mudavvar.
- ROUNDLY, گردا گرد gird-á-gird, مدر mudavvaran. — (openly) ظاهرًا zahíran, علانیة 'aláníyatan, آشکاره áshkárúh, عیانًا 'ayánan.
- ROUNDNESS, گرد gird.
- To ROUSE, انگیزختن angíkhtan, برآهفتن khizánídan, خیزانیدن bar-áshuftan, تحريك کردن tahrík kardan, بیدار کردن bídár kardan.
- ROUT (*defeat*), شکست shikast, هزیمت hazímat, انهزام inbizám.
- To ROUT, هزیمت دادن házímát dádán, شکست دادن shikast dádán.—(to be routed) شکست خوردن shikast khwurdan.
- ROUTE, راه ráh, ره rah, طریق tarík, درب dar, مسلك maslak, سبيل sabíl, صراط sarát, وتيرة vatírah, سمت samt, طریقه taríkah. — (*en route*) براه bi-ráh, رو براه rú bi-ráh.

To ROVE, آواره گشتن ávárah gash-tan, سیر کردن gardídan, سیر کردن sair kardan, گشت کردن gash-t kardan.

ROVER, آواره گردش کننده gar-dish-kunandah.

Row (line), صف saff, قطار kitár, ردیف radíf, رده raddah.—(in rows) بردیف bi-radíf.—(tumult) هنگامه hangámah, آشغشاش igh-tishásh, عربده úrbadah, شورش shúrish, شماته shamátah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه fitnah, شلنای fasád, غوغا ghaughá, شلتاك shilták, شلوك shulúk.—(to lay in rows) ردیف نهادن radíf nihádan, رده گذاردن radah guzárdan.

To Row (a boat) پارو کشیدن páru kashídan, خاده زدن khádah zadan.

ROWER, خاده کش khádah-kash, پارو کش páru-kash.

ROYAL, پادشاهی sháhí, پادشاهی pá-disháhí, شاهانه sháhánah, پادشاهانه pádisháhánah, خاقانی kbákání, سلتانی sultání, خسروی khusraví, کیانی kayání, شهریاری shahr-yári, شاه شاه sháh-vár.

ROYALIST, سلطان خواه khair-khwáh-i-sultán.

ROYALLY, شاهانه sháhánah, پادشاهانه pádisháhánah.

ROYALTY, سلطنت sultanat, شاهی sháhí.

RUB, مالش málsh.

To RUB, مالیدن málídan, سودن súdan, ساقیدن sáfídan, ساییدن sú-bídan.—(to rub down a horse) مالیدن málsh kardan, مالیدن málídan.—(to rub off, dust) زدودن zadúdan.—(to rub out) محو کردن mahv kardan.

RUBBER (person), مالش دهنده má-lsh-dihandah.—(for grooming a horse) کافی kafí, کفمال kaf-mál.

RUBBING, مالش málsh.

RUBBISH, خاکریزه kháshák, خاشاک khák-rúbah, آشغال ashkál, ادبار idbár, رشت rasht.

RUBY, یاقوت احمر yákút-i-ahmar.

RUDDER, دومن dú-man, سکان sukkán, خله khallah.

RUDDINESS, سرخی surkhí.

RUDDY, سفید و سرخ surkh u safíd, سرخ surkh, رنگ surkh rang.

RUDE, درشت bí-adab, بی ادب du-rusht, بی سلیقه bi-salíkah, کستاخ gusták, وحشی vahshí.—(to be rude) زباندرازی کردن zabán-dirázi kardan.

RUDELY, بی ادبانه bí-adabánah, کستاخانه gustákhánah.

RUDENESS, درشتی bí-adabí, بی ادبی durushtí, کستاهی gustákhi, بی بی bí-sakhtagí, بی تعارفí bí-ta'arufí.

RUDIMENT, اصل asl (pl. اصول usúl), قواعد kavá'id (used in plural), مصدر masdar.

RUDIMENTAL, اصلی aslí.

RUE (herb), سداب sudáb.

To RUE, vide To REGRET.

RUEFUL, دریشان díl-tang, بریشان paríshán, ملول malúl, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák.

RUEFULLY, غمناكانه gham-nákánah.

RUEFULNESS, غم gham, بریشانی parí-shání, غمگینی gham-gíní.

RUFFIAN, اوباش aubásh, جلاذ jallád.

To RUFFLE, درهم برهم ساختن dar-ham-barham sákhtan, درهم برهم برهم zadan.

RUG, فرش farsh, قالی kálí.

RUGGED, درشت durusht, نا هموار ná-hamvár.

RUGGEDLY, با درشتی bá-durushtí.

RUGGEDNESS, درشتی durushtí, نا همواری ná-hamvárí.

RUIN, تلف talaf, تباهی tabáhí, اخلال kharábí, خلل khalal, خرابی ikhlál, خسارت khasárat.—(place) ویرانه vairání, خرابه kharábah, ویرانه vairánah.

To RUIN, خراب نمودن kharáb ni-múdan, زبر و زبر کردن zír u zabar kardan, تبخیر کردن tatbír kardan.—(persons) متضرر گردانیدن muta-zarrir gardánídan, هکسته حال shikastah-hál gardánídan.

RUINED, منهدم kharáb, منهدم mun-hadam, پایمال rumbídah, پایمال páy-mál, باقر pakhsb, باقر bá,ir.—

(destroyed) تباه tabáh, معدوم ma'-dúm, منهدم munhadam, تلف talaf, پایمال páy-mál, منقطع mun-kata'.—(broken in fortune) مفلس mutlis, مستأمل musta'sal.—(to fall in ruins) خراب شدن kharáb shudan, رنبیدن rumbídán, منهدم munhadam shudan.—(to be ruined) منضر گردیدن mutazarri' gardídán.

RUINOUS, مهلك muhlik, متلف mut-lif.—(desolate) ویران vairán, خراب kharáb.

RUINOUSLY, متلفانه mutlifánah.

RULE (government) حکومت hukú-mat, داری hukm-rání, حکمرانی dávari, فرمانروایی firmán-ravá'i, رئیسیت firmán-guzá'ri, فرمان گذاری ri'ásat, تمشیت tamshíyat, عمل 'amal, ابالت iyálat, سلطنت sulta-nat, تاسل tasallut.—(regulation) رسم kánún, قاعدة ká'idah, رسم rasim.—(according to rule) vide REGULAR.—(mason's rule) گونیه gúnyá, سه گوش sib-gúsh.—(rule of three) قانون مثلثی kánún-i-musallasi.—(double rule of three) مضاعف مثلثی musallasi-i-mu-zá'af.

TO RULE, حکومت کردن hukúmat kardan, داری نمودن dávari nimú-dan.—(to rule lines) مسطر نمودن mīstar nimúdan.

RULER (for marking lines on paper, consisting of threads stretched upon a piece of pasteboard, in parallel order), مسطر, mīstar.—(king) پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خان khákán, کی kai.

RUM, روم rúm (eur.).

TO RUMBLE (thunder), غریدن ghur-ridan.

RUMINANT and RUMINATION, نوشخوار núshkhwár.

TO RUMINATE, نوشخوار کردن núsh-khwár kardan.—(reflect) فکر نمودن fikr nimúdan.

RUMMAGE, تلاش talásh.

TO RUMMAGE, تلاش کردن talásh kar-dan.

RUMOUR, شهرت shuhrat, خبر khabar, گفتگو guftugú, گپ gap (hind).

TO RUMOUR, خبر دادن khabar dá-dan.

RUMP, سرین surín, کفل kafal.—(rump-bone) عصب us'us.

TO RUMPLE, چین و چین پیدا کردن pích va chín paidá kardan.

RUN, دو dau.

TO RUN, دویدن davídan, تاختن tákhtan, شتاب کردن shitáb kar-dan.—(to flow) جاری شدن jári shudan, روان شدن raván shudan.—(to flee) گریختن guríkhтан, فرار کردن firár kardan.—(to run through) vide TO TRANSFIX.—(mell) گداختن gudákhtan, آب شدن áb shudan.—(to run up and down) تکاپو کردن takápú kardan, پوئیدن pú'idán.—(as ink on bad paper) نشف کردن nashf kardan.—(to run out) ریختن rikhtan.—(to run over) زیر پا کردن zír-i-pá kardan.

RUNAWAY, فراری firá'ri.

RUNNER, دوندۀ davandah.—(messenger) قاصد kásid, شاطر shátir, پیک paik.

RUNNING, دوان daván.

RUPEE, روبیه rūpiyah.

RUPTURE (breach), شکست shikast, شکاف shikáf, رخنه rikhnah.—(dispute) دعوی da'vá, نزاع nizá', منازعت munáza'at, مشاجره mushá-jarah, جدل jadal, لجاج lajáj, ستیزه sitízah, جنگ jang, مناقشه muná-kashah.—(hernia) فتق fatk.—(between friends) منقطع دوستی munkatí'-i-dústí.

RURAL, صحرائی sahrá'í, دهقانی din-kání, روستایی rústá'í.

RUSE, vide TRICK.

RUSH (flag or reed), پیزر pízur, لخ lukh, جگن jagan.—(bulrush) هردی khúnak, خنک khunak, خرنك hurdí.—(sudden spring) جست jast, هجوم hujúm, تاخت tákht, حمله hamlah, یورش yúrish.

TO RUSH, هجوم آوردن hujúm ávardan.

RUSK, کماج sukhrí, خشك ku-

máj-i-khushk, بست کماج bast-i-kumáj, نان چاهی uán-i-cháhí.

Rust, زنگ zang.

RUSTIC (*countryman*), روستائی rústáí, دهقان dihkáu. — (*rural*) صحرائی sahráí, دهقانی dihkání, روستائی rustáí.

RUSTICITY, بی ادبی bí-adabí.

To RUSTLE, صدا کردن sadá kardan.

RUSTY, زنگ گرفته zang-giriftah, زنگ زده zang-zadah, زنگ زده zang-álúdah, زنگ زده zang-zadah.

Rut, گود gaud. [This is properly a ditch.]

RUTHLESS, جفا کار jafá-kár, بیرحم bí-rahm, درشت dúrusht, سنگدل sang-díl, ظالم zálím, بی‌مروت bí-murávat, جبار jabbár, ستمکار sitam-kár.

RYE, گندم سیاه gandum-i-siyáh, گندم بهاره gandum - i - baharáh, چاودار cháwdár.

S.

SABÆAN (*worshipper of the sun, moon, and host of heaven*), صابی sábí, ناباتی nabatí.

SABBATH (*day*), سبت sabbat, يوم السبت yaumu-'s-sabbat. — (*Holy Sabbath*) سبت مقدس sabbat-i-mukaddas.

SABLE (*fur*), پوست سمور púst-i-sammúr. — (*the animal*) سمور sammúr. — (*black*) سیاه siyáh. — (*sables, mourning*) لباس مشکی libás-i-mishkí, لباس عزاء libás-i-'azá.

SABRE, شمشیر shimshír.

SACCHARINE, شیرین shírín.

SACERDOTAL, مقدس mukaddas.

SACK, جوال juvál, جوال chuvál. — (*storming of a town, &c.*) تسخیر taskhír, تاخت tákht u táráj, غارت و خسارت ghárat va khasárat.

To SACK, غارت کردن ghárat kardan. تاراج نمودن táráj nimúdan.

SACK-CLOTH, پلاس palás.

SACRAMENT (*holy institute*), منسك mausik - i - mukaddas. — مقدس mausik - i - mukaddas. — (*Baptism*) تعمید ta'míd, معمودیه ma'múdiyah, اصطباع istilbágh. —

(*the Lord's Supper*) عشا ربانی 'ashá-i-rabbání, قداس kudás.

SACRED, مقدس mukaddas, قدسی kudsí, قدوس kudús, مبارك mutabarak, مطهر mutahhar, منزّه mu-nazzah, پاک pák, متبرك mutabararak. — (*sacred places*) اماكن مباركه amákin-i-mubáarakah.

SACREDNESS, مبارکی mubáarakí, ناكی pákí, قدس kuds, تقدس takad-dus.

SACRIFICE, کشتار kushár, ذبح zibh. — (*thing offered up*) قربان kurbán, فدا fidá, نثار tasadduk, نثار usár.

To SACRIFICE, فدا کردن fidá kardan, قربان نمودن kurbán nimúdan, ذبح نمودن zibh nimúdan, نذر کردن nahr kardan. — (*to sacrifice one's life*) جان در خطر انداختن ján dar khatar audákhtan.

SACRIFICED, مذبح mazbúh.

SACRIFICIAL, قربانی kurbání.

SACRILEGE, دزدی عرام duzdí-i-harám.

SACRILEGIOUS, زشت zisht, نامقدس ná mukaddas, مانند khabís-mánand, پلیدانه pilídánah.

SAD, دل‌تنگ dil-tang, دلفکار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín,

gham-nák, مغموم magh-múm, مزین hazín, mahzún, متاع muta'abbis, ملول malúl, متاع andúh-nák, اندوه andúh-nák, متاع muta'allín, سهمگین sahm-gín.—(to be sad) تأسف خوردن tá'assuf khwurdan, رنج کشیدن ranj kashídan, مبتلا شدن mubtalá shudan, مكدرد شدن mukaddar shudan.

To SADDEN, دل‌تنگ ساختن dil-tang sákhtan, متفكر کردن mutafakkir kardan.

SADDLE, زین zín, سرج sarj.—(bow of a saddle) کوهه زین kúhah-i-zín, سر زین sar-i-zín, قربوس karbús, قاش زین kásh-i-zín.—(stuffing or pad of a saddle) تكلتو takaltú, تكلن takaltí, تكل tagal.—(hinder part of a saddle) ترك tark.—(saddle-girth) تنگ tang.—(crupper) نشقون kashkún.—(straps for tying up game when killed, &c.) فتراك fitrak.—(saddle-bags) جوال juvál, تاحه táchah, خور khwúr-jín.—(saddle-cover) زین پوش zín-púsh, غاشیه gháshiyah, دگدگی digdigí.—(saddle-cloth, placed under the saddle) حل jul, عرقگیر 'arak-gír.—(saddle-tree) قلتاق kalták.—(pack-saddle) پالان pálán.—(camel's saddle) جهاز شتر pálán-i-shutur, jaház-i-shutur.—(elephant's saddle) حوده haudah, هودج haudaj, هوده haudah.

To SADDLE, زین کردن zín kardan, رخت نمودن rakht nimúdan.

SADDLER (maker of the leather-work, &c.), سراج sarraj.—(maker of the saddle-tree) زین ساز zín-sáz.

SADLY, با غم bá-gham.

SADNESS, دل‌تنگی dil-tangí, دلفکاری dil-fikarí, دل‌گیری dil-girí, غمگینی gham-gíní, حزن huzn, ملال malál, غم gham, الم alam.

SAFE, امین amín, ایمان íman, مسلم musallam, مأمون ma'mún, رستگار rastágar, بی-salámat, سالم sálím, مؤتمن mu'tamín, for keeping provisions,

&c.), گنجه ganjah.—(for jewels, &c.), گنجینه ganjínah, صندوق ahn sandúk-i-áhan.

SAFEGUARD, حفاظت hifázat, پناه panáh, حمایت himáyat.

SAFELY, با سلامت ba-salámat.

SAFETY, سلامت salámat, امن aman, رستگاری rastagárí.

SAFFRON, زعفران za'frán.—(bastard saffron) معصر mu'asfar.

SAGACIOUS, عاقل 'áqil, ماهر máhir, زيرك zírak, زرنك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGACITY, فراست firásat, زكات zakávat, بصيرت basírat, فطانت fatánat, جزالت jazálat, بخردی bikh-radí, دانائی dáná'í, زیرکی zírakí, زرنکی zaringí.

SAGE (herb), سالبیه sálbiyah.—(wise man) حكيم hakim, عالم 'álim, خردمند khird-mand, دانشمند dánish-mand, بزرگ buzurg, حكمت پيشه hikmat-pishah.—(sagacious), عاقل 'áqil, ماهر máhir, زيرك zírak, زرنك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGELY, وار farzáwah-vár.

SAGO, ساگو ságú (eur.).

SAIL, پرده pardah, شراع shirá', جل jall, بادبان báld-bán (obs.).—(to hoist sail) شراع کشیدن shirá' kashídan, شراع زدن shirá' zadan.—(to take in sail) شراع پيشش shirá' pichídan.—(to take the wind out of one's sails) دستى کردن pish-dastí kardan.

To SAIL, سفر دریا safar-i-daryá kardan.

SAILING, سفر دریا safar-i-daryá.

SAIL-MAKER, ساز شراع shirá'-sáz.

SAILOR, جاشو jáshú, ملاح malláh.

SAINT, پير valí, ولی pír.—(one sanctified by Divine Grace) مقدس mukaddas.—(the Saints) اصفیاء asfiyá, اولیاء awliyá.

SAINTLY, بزرگوار buzurg-vár.

SAINTSHIP, تقدس takaddus, کداسات kadásat.

SAKE, واسطه vásitah, برای baráy, اجل ajal, جهت jihat, بهر bahr.—(for

the sake of) برای az baráy, پاس páś-i-khátir, باز az bahr, خاطر pás-i-khátir, بنا biná bi-khátir, بواسطه bi-vásitah, بنا بر biná bar.

SALACIOUS, مهوت پرست mast, شهوت shuhvat-parast.

SALACIOUSNESS, مستی mastí, شهوت shahvat, هوا havá, هوس havas, نفق fisk, نفس nafs.

SALAD, سالاد salátah (eur), سالات sálát (eur.).

SALAMANDER, سمندر samandar.

SAL-AMMONIAC, نوشادر naushádur.

SALARY, مناهره mavájabah, مواجه musháharah, جیره vazifah, وظيفه jirah.

SALE, فروش furúsh, بيع bai, فروخت furúkt. -- (by auction) هراج har-ráj, لایلم láilám (eur.). -- (confirmed sale) بیع قطعی bai-i-kat'í. -- (conditional sale) بیع خیار bai-i-khiyár, شرط خیار فسخ shart-i-khiyár-i-faskh. -- (to exhibit for sale) فروش چیدن baráy-i-furúsh chidan.

SALEABLE, قابل فروخت kábil-i-furúkt.

SALESMAN, فروشنده furúshandah, بايع báí.

SALINE, نمکسار namak-zár, نمکسار namak-sár.

SALIVA, خیمو khuyú, لعاب lu'áb, آب دهان búzáq, آب دهان áb-i-dahan, سلف suluf.

To be SALIVATED, دهان جوشیدن dahán júshidan, جوشش دهان بهم júshish-i-dahán bi-ham rasánidan.

SALLOW, زرد zard, آصف arfar.

SALLY, خروج khurúj, پورش yúrish, هجوم hujúm. -- (sally-port) درچه daríchah.

To SALLY, پورش کردن yúrish kardan, حمله هجوم ávardan, حمل کردن hamlah kardan.

SALMON, آزاد kizil-máhi, آزاد ماهی ázád-máhi.

SALOON, تالار tálar, ایوان aiván, دیوانخانه díván-khánah.

SALT, نمک namak, -- (rock-salt)

نمک تبار namak-i-tabar-zad. -- (table-salt) نمک طعام namak-i-ta'am. -- (adj.) نمکین namakín, شور shúr.

To SALT, نمک ریختن namak ríkhthan, نمک نامکین کردن namakín kardan, نمک سود namak páshidan, نمک نمودن namak-súd nimúdan.

SALT-CELLAR, نمکدان namak-dán.

SALTER, نمک زن namak-zan.

SALTPETRE, شوره shúrah.

SALT-PIT, نمکسار namak-sár.

SALUBRIOUS, گواره guvárah, سازگار sáz-gár, بخش sihhah, بخش sihhah-bakhsh.

SALUBRITY, صحت 'áfíyat, صحت sihhah.

SALUTARY, مفید mufíd, نافع náfi', ساز (salubrious) گواره guvárah, ساز sáz-gár, بخش sihhah-bakhsh.

SALUTATION, سلام salám, درود durúd, تحیه tahíyah.

SALUTE, سلام نظامی salám-i-nizámí, احترام نظامی ihtirám-i-nizámí. -- (with cannon) شلیک shalík, تبر tír-i-túp.

To SALUTE, تبر توب هلیک tír-i-túp shalík andákhtan, توب (as a soldier) تبر توب به عمل آوردن ihtirámát-i-nizámí bi-amal ávardan, سلام نظامی دادن salám-i-nizámí dādan.

SALVAGE, سلویج salvij (eur.).

SALVATION, رستگاری rastagá'í, نجات naját, سلامت rihá'í, سلامت salá-mat, سعادت sa'ádat.

SALVE, مرهم marham, ضماد zamád.

SALVER, مجموعه majmú'ah, سینی síní.

SAME, همین hamín, همان hamán. -- (alike) برابر barábar, یکسان yak-sán, نظیر mushábil, مشابه nazír, مساوی musáví. -- (prefix in composition) هم yak, هم ham. -- (same repeated, ditto) مکرر mukar-rar.

SAMENESS, مطابقت mutábakat.

SAMPLE, نمونه nimúnah, مثال mi-sál.

SANATIVE, صحت بخش sihbat-bakhs.

SANCTIFICATION, تخریه takdís, تهریه tanzih, تطهير tathir.

SANCTIFIED, مقدس mukaddas, قدسی kudsi, مقدوس kudús, مبارك mubá-rak, مطهر mutahhar, منزه munaz-zah, پاک pák, متابريك mutabarrak.

To SANCTIFY, مقدس کردن mukad-das kardan, منزه کردن munazzah kardan, تطهير نمودن tathir nimú-dan, تقدیس نمودن takdís nimú-dan.

SANCTIMONIOUS, زاهدانه záhidánah, صالح sálih, عابد ábid.

SANCTION, اجازت ijázat, اذن izn, رخصت razá, رخصت rukhsat, دستور dastúr, جواز javáz. — (approval) تصدیق tasdik.

To SANCTION, تصدیق کردن tasdik kardan.

SANCTITY, مبارکی mubárákí, پاکی pákí, تقدس kuds, تقدس takaddus.

SANCTUARY (holy place), مکان مقدس makán-i-mukaddas. — (asylum) پناه panáh, امن aman, مأمن ma-man, ملاك malák, ملجأ maljá, عیاد 'iyáz, مشر mafarr, بست bast.

SANCTUM, حریم harím, خلوت khal-vat.

SAND, ریگ ríq, ماسه mássah. — (fine sand) ماسه mássah.

To SAND, ریگ پاشیدن ríq páshídan.

SANDAL, نعلین na'lín. — (sandal wood) صندل sandul.

SANDBANK, پشته رنك pushtah-i-ríq.

SANDINESS, بر ریگی pur-ríqí.

SANDWICH, پیچیده گوشت píchídah-gúsht, گوشت پیچ gúsht-pích.

SANDY, ریگی ríqí. — (desert) ریگستان ríqístán.

SANE, صحیح sahíh, سالم sálím.

SANGUINARY, خونخوار khún-khwár, خون khún-ríz, خونخوار khún-ashám.

SANGUINE, امیدوار umíd-vár, متوقع mutavakkí.

SANGUINENESS, امید umíd, توقع ta-vakku.

SANITARY, صحی sihihi.

SANITY, تندرستی tan-durustí, عافیت 'áfíyat, اوغر úghur.

SAP, شیره shírah, آب áh, عرق 'arak. To SAP, نقب زدن kandan, نخب nakb zadan.

SAPIENCE, عقل 'akl, فراست frásat, زكوت zúkat, ذهن zihn, إدراك idrāk, كافات kávat.

SAPIENT, عاقل 'ákil, دانشمند dánish-mand, زرنگ zaring, زيرك zírak, چابك chábuk, چست chust.

SAPLESS, بی شیره bi-shírah, بی آب bí-áb, بی عرق bi-'arak.

SAPLING (young shrub), نهال nihál.

SAPONACEOUS, صابونی sábuíní.

SAPPHIRE, یاقوت كبود yákút-i-kabúd, یاقوت آرزق yákút-i-azrak.

SAPPINESS, پر شیرگی pur-shiragí.

SAPPY, پر شیره pur-shírah.

SARCASM, هجو hajv, هجا hijá, مزاح mazáh, استهزا istihzá, طنز tanz.

SARCASTIC, طعنہ زن ta'uah-zan, مستهزائی mustahzá, با مره bá-mazah.

SARCOPHAGUS, تابوت tábút, صندوق sandúk-i-makbarah.

SARSAPARILLA, عشبه 'ushbah.

SASH, شال shál-i-kamar. — (of a window) درك darak, بالارو bálá-rau.

SATAN, شایطان shaitán, إبليس iblís.

SATANIC, شیطانی shaitání.

SACHEL, توشه túshah-dán.

SATELLITE, خادم tábi', خادم khádím.

To SATIATE, سیر کردن sír kardan.

SATIATED, سیر sír. — (to be satiated) سیر شدن sír shudan.

SATIETY, سیری sírí, شبع shab', شبعات shabá'at.

SATIN, اطلس atlas.

SATIRE, هجو hajv, هجا hijá.

SATIRICAL, هجو آمیز hajv-amíz.

SATIRIST, هجو گو hajv-gú.

To SATIRIZE, هجو کردن hajv kardan.

SATISFACTION (content of mind), دلسای dil-ásái, خوهدلی khwush-dilí, رضا razá-mandí, رذا razá, خاطر جمعی khátir-jam'í, اطمینان itmi'nán. — (reparation for an injury) عوض 'avaz, بدلہ bad-lah, جزا jazá, كفارت kaffárat,

مکافات mukáfát, مواخذة mu-
ákhazah.

SATISFACTORY, دلخواه dil-khwáh,
خاطر پسند khátir-pasand.

SATISFIED, راضی rázî, خوش khwush,
خوشنود khwush-núd, خرسند khur-
sand, قانع kání, مستغنی mus-
taghní, سیر sír, آسوده ásudah.—
(self-satisfied) خود پسند khwud-
pasand.

To SATISFY, راضی کردن rázî kardan,
خوشنود کردن khwush-núd gar-
dánidan.—(to be satisfied with)
(از) راضی شدن rázî shudan (az),
خوشنودی داشتن khush-núdî
dashan (az).

To SATURATE, اشباع کردن ish'á'
kardan, سیر کردن sír kardan.

SATURATION, شبع shab'.

SATURDAY, شنبه shambah, روز
rúz-i-shambah.

SATURN (planet), زحل zúhal, کیوان
kaiván.

SATURNALIA, عیاشی kalláshí, عیاشی
'ayyáshí.

SATURNALIAN, کلاش kallásh.

SATURNINE, با وقار bá-vakár, با تمکین
bá-tamkín.

SATYR, غول ghúl, افریت ifrít.

SAUCE, چاشنی cháshnî.

SAUCEPAN, دیگ díg, دیکچه díg-
chah.

SAUCER, نعلبکی nalbakí, نعلبکی na'l-
bakí, تاشتری tashtrí.

SAUCILY, گستاخانه gustákhánah,
بشوخی bi-shúkhí.

SAUCINESS, شوخی gustákhí, شوخی
shúkhí.

SAUCY (impudent), گستاخ gustákh,
شوخ shúkh, طناز tannáz.

To SAUNTER, آواره گشتن ávárah
gashtan, گردیدن gardídan, میر
sair kardan, گشت کردن gasht
kardan.

SAVAGE (wild), وحشی vahshí, بیابانی
biyábání, جنگلی dashtí, جنگلی
jangalí.—(cruel) جفا jafá-kár,
بی رحم bí-rahim, درشت durusht,
ظالم zálím, سنگدل sang-dil,
بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár,
درنده sitam-kár.—(animal)

darandah.—(a wild man) مرد
آدم جنگلی mard-i-vahshí, آدم
ádam-i-jangalí.

SAVAGELY, با سنگدلی bá-sang-dilí.

SAVAGENESS, وحشیگری vahshígari.

—(cruelly) ظلم zulm, ستم sitam,
سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-
nat.—(animal) درندگی darandagí.

SAVANT, عالم hakím, حكيم álim.
بررگ buzurg.

SAVE, بجز bi-ghair, بجز ba-juz, غیر
ghair az, مگر magari.

To SAVE (deliver), رهاییده rihání-
dan, خلاصی khalás kardan,
رهايي naját dádan, نجات دادن
rihá'í dádan, آزاد کردن ázád
kardan, رها کردن rihá kardan.—

—(preserve) نگاه داشتن nigáh
dashan, احتیاط کردن ihtiyát kar-
dan.—(to save oneself) رستن ras-
tan.—(to save one's life) جان بدر
ján bi-dar burdan, جان
بدن ján bi-salámat bur-
dan.

SAVIOUR, رهاونده rihánandah, نجات
naját-dilandah.

SAVOUR, مزه mazah, گوار guvár.

To SAVOUR, مزه داشتن mazah داش-
tan.

SAVOURY, گوار guvár.

SAW, آره arrah, آره irrah.—(hand-
saw) دست آره dast-arrah.

To SAW, بریدن آره bá-arrah burí-
dan, آره کشیدن irrah kashídan.

SAWDUST, براده hurádah.

SAWYER, آره کش arrah-kash.

To SAY, تقریر کردن tak-
rír kardan.—(respectfully) فرمودن
firmúdan.—(one would say) گویا
gúyá.—(that is to say) یعنی ya'ní.

SAYING, گفتار guftár, سخن sukhun,
مقاله makálat.

SCAB (of a wound), ریش púst-i-rish, —(itch) جرب jarab,
گر gar.

SCABBARD, غلاف ghiláf, نیام niyám,
جفیر miyán, جفیر jafir.

SCABBY, گر گین gar-gín.

SCAFFOLD (wooden platform), چوب
chúb-bast, دار بست dár-
bast, تلواره talvárah.

To SCALD, سوختن az áb-i-garm súkhtan.

SCALDING, سوزان súzán.

SCALDINGS (in passing urine), سوزانك súzanak.

SCALE (cup of a balance), پله pillah. — (of a crocodile) سپر sipar. — (of a fish) پولك ماهی púlak-i-máhi, فلش fils. — (gradation) درجہ darajah, تدریج tadrīj. — (for maps, &c.) مقیاس mikyás.

SCALES, ترازو tarázú, میزان mizán.

SCALEY, پولك دار púlak-dár, فلس دار fils-dár.

SCAMMONY, مقمونی sukmu'niyá.

To SCAMPER, دویدن davídan, گریختن guríkhtan.

To SCAN, نظر نمودن nazar nimúdan, نگران گشتن nigrán gashtan. — (poetry) تکتیج کردن taktí' kardan.

SCANDAL, بهتان buhtán, تهمت tuhmat, افترا ghibat, iftirá.

To SCANDALIZE, رنجانیدن ranjánídan, مذمت کردن mazammat kardan, بد نام ساختن bad-nám sákh-tan.

SCANDALOUS, فرومایه furú-máyah, بد bad, زبون zabún.

SCANSION (of verse), تکتیج taktí'. — (foot of a verse in scanning) ركن rukn, جز juz.

SCANTINESS, کمی kamí, قلت killat, تنگی tangi.

SCANTY, قليل kalíl, کم kam, تنگ tang.

SCAPEGOAT, بز طلیقه buz-i-talíkah.

SCAR, داغ dágh, نشان nishán.

To SCAR, داغ نمودن dágh nimúdan.

SCARCE (rare), نادر nádír, کم kam, کمیاب kam-yáb. — (few) کم عدد kam-'adad, قليل kalíl, شاذ sház.

SCARCELY, با دشواری bú - dushvárí, مشکلاۀ mushkilánah, با دقت ba-dikkat.

SCARCITY, کمی kamí, قحط kaht, قلت killat, کم رسی kam-rasí, تنگی tangi, غلاء ghalá.

SCALECROW (in a cornfield), مترس matars.

SCARE, گردنبدن gardan-band.

SCARLET, سفرلات sakarlát (eur.), فرمزی kitmizi.

To SCATTER, پراکندن parákandan, ریختن páshídan, ریختن ríkh-tan, پراشیدن paríshán kardan, تار و مار کردن afshándan, تار u már kardan.

SCATTERED, پراکنده parákandah, پراشیدن paríshán, افشانده afshán-dah, منتشر muntashir, ریخته ríkh-tah, پاشیده páshídah, تار مار tár-már, پخش pakhsh. — (scattered locality) واسع vási', پهنار pahn-ávar. — (to be scattered) متفرق شدن mutafarrak shudan.

SCAVENGER, کناس kannás.

SCENE, منظر manzar, تماشا tamáshá. — (stage) پرده pardah.

SCENERY, نظر انداز nazar-andáz.

SCENT, عطر búy, غور bukhúr, عطr 'itr.

To SCENT, خوش بو کردن khwush-bú kardan.

SCENT-BOX, عطر دان 'ambar-dán.

SCENTED, معطر mu'attar.

SCPTIC, شكاك shakkák, صوفی súfí.

[The latter title was formerly given to learned and pious sages, but now most of this class are free-thinkers.]

SCPTICISM, شك shakk, شبهه shub-hah, تصرف tasavvuf.

SCEPTRE, عصا 'asá.

SCHEDULE, بند تفصیل band-i-tafsíl.

SCHEME (contrivance), ایجاد íjád, ابداع íbdá', اختراع ikhtirá', تمهید temhíd, منسوبه mansúbah, سازش sázish, وفای vífák, معاهده mu'ahadah, اتفاق ittifák, توطئه tauti'ah, هم عهدی ham-'ahdí.

SCHEMER, مدبر mudabbir.

SCHISM, جدائی jidá'í, بدعت bid'at, رفض rafaz.

SCHISMATICAL, رافضی ráfizí, خارجی khárijí, اهل بدعت ahl-i-bid'at.

SCHOLAR, طالب العلم tálibu-'l-'ilm, طلبة talabah (pl. تالاب tulláb), تلمیذ talmíz, شاگرد shágird. — (man of letters) عالم 'álim, فاضل fázil, صاحب کمال sahib-kamál.

SCHOLARSHIP, دانش dānīsh, علم 'ilm, تحصیل tahsīl, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat.

SCHOOL, مکتب maktab, مدرسه madrasah, کتو kuttāv (*vulg.*), کتو kuttāu (*vulg.*).—(*common school*) مکتب عوام maktab-i-'avām.—(*high schools*) مکتبهای عالیه maktabahā-i-'āliyah.—(*middle-class schools*) مکتبهای وسط maktabahā-i-i-vasat.—(*military school*) مکتب عسکریه maktab-i-'askariyah.—(*normal schools*) مکتب رشديه makātib-i-rashadiyah.—(*public school*) مدرسه madrasah.

SCHOOLFELLOW, هم مکتبی ham-maktabī, هم کتوی ham-kuttavī (*vulg.*).

SCHOOLMASTER, آخوند ākhwund, معلم ākhwun, استاد ustād, معلم mu'allim, ملا مکتبی mullā-maktabī.

SCHOONER, قایق دو دکل jahāz-i-dū dalkālī.

SCIATICA, نسا nasā.

SCIENCE, علم 'ilm, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat, فن faun.—(*the exact sciences*) علوم ریاضیه 'ulūm-i-riyāziyah.—(*moral science*) علم اخلاق 'ilm-i-akhlāk.—(*natural science*) علم طبیعی 'ilm-i-tabī'iyah.

SCIENTIFIC, علمی 'ilmī.

SCIMITAR, شمشیر shimshīr, سیف sayf.

SCISSORS, قیچی mikráz, قیچی kainchī.

SCOFF, استهزا istihzá, تسخر tasakh-khur, نكوهش nikúhish.

TO SCOFF, استهزا نمودن istihzá nimúdan.

SCOFFER, مزخرف muzakhrif, مستهزئ mustahz, نكوهشكار nikúhish-kár.

SCOFFINGLY, با استهزا bá-istihzá.

SCOLD, زن كنده دهان zan-i-gandah-dahán.

TO SCOLD, ملامت کردن malámat kardan, زباندرازی zabān-dirāzī nimúdan, عتاب کردن 'itáb kardan, طعن زدن ta'n zadan, ستیره مراءخذة نمودن, sitízhah kardan, مراءخذة کردن

mu,ákhazah nimúdan, زجر نمودن za'jr nimúdan, بانه زد bang zadan.

TO SCOOP out, خالی ساختن khálí sákhtan, كاریدن kávidan.

TO SCORCH, سوختن súkhtan, نیم سوختن ním súkhtan.

SCORCHED, مشتعل mushta'al, سوخته súkhtah.

SCORCHING, سوزان súzán.

SCORE (*twenty*), بیست bíst.—(*reckoning*) كنه kinah, نشان nishán, سبب 'alámat.—(*account*) سبب sabab, جهت jihat.

SCORIA (*of metal, &c.*), فلز filizz, ریم rím, فسله fazlah, درد durd.

SCORN, نكوهش nikúhish, تحقیر tah-kír, اهانت ihánat.

TO SCORN, خوار دیدن khwár-dídan, اهانت نمودن ihánat nimúdan, نكوهش کردن nikúhish kardan, تحقیر نمودن tahkír nimúdan.

SCORNFUL, نكوهشكار nikúhish-kár, مهین muhín, مستهزئ mustahz, í.

SCORNFULLY, بطور تحقیر bi-taur-i-tahkír, با اهانت bi-ihánat, با نكوهش bá-nikúhish.

SCORPION, عقرب kazhdum, كزدم 'akrab.

SCOUNDREL, اوباش bad-nafs, بد نفس aubásh, بد نهاد bad-nihád.

TO SCOUR, صیقل کردن saikal kardan, زدودن zadúdan, پرداختن pardákhtan.

SCOURER, لكه گیر lakkah-gír.

SCOURGE, تازیانه táziyánah, سوط saut, قمیچی kamchí.

TO SCOURGE, تازیانه زدن táziyánah zadan.

SCOUT, خبر گیر júsús, جاسوس khabar-gír.

SCRAMBLE, هنگامه gir-u-dár, دار hangámah, معرکه ma'rakah.

TO SCRAMBLE, هجوم آوردن hujúm ávardan, گیر و دار کردن gir-u-dár kardan.

SCRAP (*small bit*), تکه rízhah, تکه tikkah, خورده khwurdah, پارچه párchah, ذره zarah.

SCRAP-BOOK, مرقع murakka', بیاض bayáz.

SCRAPE, مشکلی sakhtí, mush-kilí, دشواری dushvâri.
 To SCRAPE, تراشیدن tirâshidan, خراشیدن khirâshidan.
 SCRAPER (*rasp*), رنده randah.—(at door) کفش پاک کن kafsh-pâk-kun.
 SCRATCH, خراش khirâsh.
 To SCRATCH, خرایدن khâridan, خراشیدن khirâshidan.—(to scratch out) پاک کردن mahv kardan, پاک کردن pâk kardan.
 SCRATCHER, خراشنده khirâshan-dah.
 To SCRAWL, بد نوشتن bad nivishtan, کلنجار کردن kalanjâr kardan.
 SCREAM or SCREECH, فریاد faryâd, غریو ghariv.
 To SCREAM or SCREECH, غریو زدن ghariv zadan, غریدن ghurridan, فریاد کردن faryâd kardan.
 SCREEN, پرده pardah, حجاب hijâb, تاجیر tajir.
 To SCREEN, حفظ کردن hifz kardan, ستر کردن satr kardan.
 SCREW, پیچ pîch, کیسناره kistârah (*obs.*).
 To SCREW, پیچ کردن pîch kardan.
 SCREW-DRIVER (*turn-screw*), آچار âchâr, پیچکش pîch-kash (*obs.*).
 To SCRIBBLE, نوشتن nivishtan, کلنجار کردن kalanjâr kardan.
 SCRIBBLER, نویسنده nivîsandah.
 SCRIBE, کاتب kâtib, نویسنده nivîsandah, محرر muharir.
 SCRIP (*wallet*), آلبان ambân, جلبند jul-band, دان توشه tûshah-dân.
 SCRIPTURAL, کتابی kitâbî, تنزیلی tanzîlî.
 SCRIPTURES (*sacred*), کلام الله kalamu-'llah, کتب سماوی kutub-i-samâvî, کتب مقدس kutub-i-mukaddas.
 SCRIVENER, کاتب kâtib, نویسنده nivîsandah.
 SCROFULA, خنازیر khanâzîr.
 SCROLL, دفتر daftar, طومار tûmâr.
 SCROTUM, فوطه fûtah.
 SCRUB (*person*), کناص kannâs.
 To SCRUB, زودن zadûdan, سائیدن sâidan.
 SCRUPLE, تردد taraddud, شبهه

shubhah, گمان gumân, شک shakk, اشتباه raib, وسواس vasvâs, ishtibâh.
 To SCRUPLE, تردید tardid dâshtan, متردد بودن mutaraddid būdan, شک داشتن shakk dâshtan.
 SCRUPULOUS, وسواسی vasvâsî, متعصب muta'assib, مورع muvarri'. — (*exact*) با دقت bâ-dikkat.
 SCRUTABLE, یافتنی yâftanî.
 SCRUTINEER, مفتش mufattish.
 To SCRUTINIZE, تفتیش نمودن taf-tîsh nimûdan, تفحص کردن tafah-hus kardan.
 SCRUTINY, تفتیش taftish, تفحص tafahhus.
 SCUD, آب abr, سحاب sahâb, میغ miğh, غمامه ghamamah.
 To SCUD, مانند آب در گذشتن mânand abr dar-guzashtan.
 SCUFFLE, کشمکش kash-ma-kash, غوغا ghaughâ, شلوک shulûk (*only*).
 SCULL, سر sar, رأس ra's, کله kallah, حاده fark.—(*oar*) پارو pâru, حاده khâdah.
 SCULPTOR, نقاش nakkâsh.
 SCULPTURE, نقاشی nakkâshî, نقش naksh.
 SCUM (*froth*), کف kaf, تفتش tafish, رغوات raghâvat. — (*mouldiness*) پورمیک purmik, پورمک pûrmik, رطوبت rutûbat.
 SCURF (*of the skin*), بشره basharah.
 SCURRILITY, بد زبانی bad-zabânî, دشنام zabân-dirâzî, دشنام dush-nâm, فحش fuhsh.
 SCURKILOUS, بد زبان bad-zabân, زبان zabân-dirâz, فاحش fâhish.
 SCURVY, جرب jarab.
 SCUTTLE, زغال دان zughâl-dân.
 To SCUTTLE, دویدن davîdan, گریختن gurikhtan.—(*a ship*) غرقاب saughtan, gharkâb sâkhtan.
 SCYTHE, داس dâs, دهره dahrah.
 SEA, دریا daryâ, بحر bahr, یم yamm, دنگر dangiz, آروند arvand.—(*land and sea*) خشکی bar u bahr, خشکی و دریا khushki va daryâ.—(*frozen or polar sea*) منجمد daryâ, f-i-munjamad. — (*by sea*) کرا

bahrau, از راه دریا az ráh-i-daryá.

SEAFARING, دریائی daryá, í.

SEA-FOWL, مرغ دریا murgh-i-daryá, یاغور yá'ú, شالو shálú.

SEAL, مهر muhr, نشان nishán. — (marine animal) سگ ماهی sag-máhi.

TO SEAL, مهر مهور ساختن mamhúr sákhtan, مهر کردن muhr kardan, مختوم ساختن makhtúm sákhtan. — (respectfully speaking) مزیبن muzayyan firmúdan, طعرا tughrá guzárdan.

SEALED, مهر مهور mamhúr, مختوم makhtúm.

SEALING-WAX, لاک lák. — (strip of adhesive paper with which letters are fastened and sealed) سر چسبان sar-chasbán.

SEAL-RING, خاتم khátim. — (stone of seal-ring) نگین nigín.

SEAM, درز darz, دوخته dúkhtah. — (wide seam, basting) بخیه bakh-yah.

TO SEAM, دوختن dúkhtan.

SEAMAN, جاشو jáshú, ملاح malláh.

SEANCE, مجلس majlis, مجالست mujálasat, نشیمن nishíman. — (to hold a seance) مجلس کردن majlis kardan.

SEA-NYMPH, دختر دریا dukhtar-i-daryá.

SEAPORT, بندر bandar, مینا míná.

TO SEAR, داغ کردن dágh kardan.

SEARCH, تفتیش taftísh, تلاش talásh, تجسس tajassus.

TO SEARCH, جستن justan (root جزی jú), جستجو کردن justujú kardan, کاویدن kávidan, تلاش talásh kardan, تجسس tajassus nimúdan, تفتیش taftísh kardan, پیچور بودن payjúr búdan (vulg.), پی شدن pá-pay shudan.

SEARCHER, متفحص mutafabhis, جوان júyán.

SEASHELL, دریا گوش daryá-gúsh. — (larger seashell of the oyster kind) صدف sadaf. — (small sea-shells) مهره muhrah.

SEASON, فصل fasl, موسم mausim,

زمان zamán. — (the four seasons) چهار فصل fusúl-i-arba'ah, چاهار-fusúl.

TO SEASON, نمک زدن namak zadan.

SEASONABLE, موافق muváfik, مناسب munásib, لائق láj, ik.

SEASONABLENESS, موافقت muváfakat, مناسب munásabat.

SEASONING (spices, &c.), ادویه ad-viyah.

SEAT, تخت takht, کرسی kursí, صندلی sandalí, نشیمن nishíman, آرامگاه áram-gáh, مقعد mak'ad. — (garden seat) سکو sakú. — (residence) مقرر makarr, خانه khánah.

TO SEAT, نشاندن nishándan.

SEAWEED, حبس دریا khas-i-daryá.

SECANT, قاطع kátí'.

TO SECEDE, اعتزال نمودن it'izál nimúdan.

SECESSION, اعتزال it'izál.

TO SECLUDE, جدا ساختن jidá sákhtan. — (to seclude oneself) اعتزال it'izál nimúdan, عزلت عزلت نمودن 'uzlat guzárdan.

SECLUSION, اعتزال it'izál, عزلت 'uzlat, انزوا inzivá.

SECOND, دوم dúyum, دوم دوم dúyum, ثانی sání. — (of time) ثانیه sáníyah, دقیقه dakíkah. — (at a duel) حامی hámí.

TO SECOND, حمایت نمودن himáyat nimúdan.

SECOND-HAND (used), مستعمل mus-ta'mal.

SECONDLY, ثانیاً sáníyan.

SECOND-RATE, پست past, ادنا adná.

SECRECY, پنهانی panhaní, پوشیدگی púshidagí.

SECRET, راز ráz, سر sirr. — (private) مخفی mihán, پنهان panhán, مستور makhfí, پوشیده púshídah, مستور mastúr, در خفا dar khafá.

SECRETAIRE, پیشتخته pish-takhtah.

SECRETARIAT, دیوان díván.

SECRETARY, خضر نویس huzúr-nivís, کاتب munshi, میرزا mírzá, کاتب kátib, مستوفی mustaufí, کاتب kátib, الأسرار kátibu-'l-asrár. — (Secretary of Embassy), نائب ná'ib, کاتب kátib, سر کاتب kátib-i-sifárat, سفارت sifárat.

kátib.—(*Under Secretary of State*)

مستشار mustashár.

SECRETARYSHIP, مستوفی گری mus-taufí-garí.

To SECRETE, پوشیدن nihuftan, پوشیدان púshídan, پنهان کردن panhán kardan, اخفا نمودن ikhfá nimúdan, مخفی ستواری makhfí sákhtan, داختن mutavári dáshtan.

SECRETION, کتمان kitmán.—(*human*) ماده máddah, ذخیره za-khírah.

SECRETLY, خفیا khafíyan, سرا sirran, در خفا nihuftah, پنهان nihán, در خفا dar khafá.

SECRETNESS, پوشیدگی púshídagí, پنهانی panhání, نهفتگی nihuftagí.

SECT (*class*), ذات zát, قوم kaum, ملت shu'bat, فرقه firkah, مملت millat, امت ummat, جماعت ja-má'at, طائفة tá'ifah.

[The two great sects or religious classes of Muhammadans are:—The Sunnis (اهل تسنن ahl-i-tasannun, چهار sumí, منی chahár-yári), who revere equally the four successors of Muhammad, and respect their precepts; Turks, Arabs, and most Indian Muslims are of this sect. The Shi'ahs (شیعه shí'ah, pl. شیعیان shí'ayán), who venerate 'Alí, the son-in-law of the Prophet; Persians and some Indians belong to this sect.]

SECTARIAN, بدعی bid'í.

SECTION (*of a chapter, &c.*), قطعه kat'ah, باب fasl, فصل báb. (*Vide* PART, SHARE, DIVISION.)

SECULAR, دنیوی duniyaví, دنیای duniyaví.

SECULARLY, بطور دنیوی bi-taur-i-duniyaví.

SECURE, امین amín, ایمان íman, مسلم musallam, مأمون ma,mún, سلامت bi-salámat, رستگار rastagár, سالم sálím, مطمئن mutaman.—(*to feel secure*) مطمئن شدن mut-ma,inn shudan.—(*to render*

secure) مأمون ساختن ma,mún sákhtan.

To SECURE, بدست آوردن bi-dast ávardan.

SECURELY, ایماناً ímanánah.

SECURITY, سلامت salámat, امن aman, امان amán, حفاظت hifázat, ضمانت rastagári.—(*buil*) ضمانت zamánat, كفالت kafálat.—(*pawn*) رهن rahn, گرو girau.

SEDAN-CHAIR, تخت روان takht-i-raván.

SEDATE, با وقار bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.

SEDATENESS, وقار vakár, تمکین tam-kín.

SEDATIVE, مسکن musakkin, تسکین taskín-dih.

SEDENTARY, جالس jális.

SEDIMENT, فسله fazlah, درد durd, خلت khilt, لای láí, سفلی sífl.

SEDITION, فتنه fitnah, فساد fasád, بغاوت baghávat, باغیگری yághí-garí, دغدغه daghdaghab, بلوا balvá, هرزگی harzagí.

SEDITIOUS, فتنه انگیز fitnah-angíz, مشد mufsid.

To SEDUCE, اغوا کردن ighvá kardan, فریفتن fríftan, ورغلائیدن var-ghalánídan, ترغیب کردن targhíb kardan, مفتون گردانیدن maftún gardánídan, اغلال izlál kardan, (woman) زنا ziná kardan, زنا ziná-kár nimúdan, عرض نمودن hatk-i-irz nimudan.

SEDUCER, فریبنده firíbandah.—(*of woman*) زنای ziná-kár, هتاک عرض hatták-i-irz.

SEDUCTION, اغلال izlál.—(*of women*) زنا ziná, پرده دری pardah-darí, هتاک عرض hatk-i-irz.

SEDUCTIVE, دلربا dil-ávar, دلربایی dil-fríh.

SEDULOUS, متوجه mutavajjih, ساعی sá'í, مفید mukayyad, سرگرم sar-garín.

SEE! (*interj.*), اینک ínák, ببین bi-bín.

To SEE, دیدن dídan, نگریستن ni-garístan, نظر کردن nazar kardan,

بنظر آوردن nigáh kardan, نگاه کردن bi-nazar ávardan. — (*observe*)
مراکب بودن nigaristan, نگریستن murakib búdan, ملاحظه muláha-zah kardan. — (*to see a person, grant an interview*) حضور داشتن huzúr dáshtan, بار دادن bár dá-dan. — (*I see through it*) بر من bar man púshídah níst. — (*far-seeing*) باصر básir. — (*seeing that*) چون chún-kih.

SEED, تخم tukhm, دانه dánah, بزر bazr, زرع zar, حب habb, هسته hastah. — (*semen genital*) آب منی áb-i-muní, نطفه nutfah, آب انزال áb-i-inzál.

To SEED (*trans.*) تخم پاشیدن tukhm páshídan. — (*intrans.*) تخم کردن tukhm kardan.

SEEDLING, بچه bījah, زرع zar.

SEEDSMAN, بقال bakkál.

SEED-TIME, موسم زرع mausim-i-zar.

To SEEK, vide To SEARCH, To BEG.

— (*to seek a person*) پی کسی گشته páy-i-kasí gashat shudan.

SEEKER, طالب talib, جوینده júyan-dah.

To SEEM, نمودار شدن nimúdan, نمودار شدن, مانستن manis-tan, معلوم معلوم shudan, صورت پذیر شدن súrât-pazír shudan, ظاهر شدن záhir shudan.

SEEMING, ظاهر záhir.

SEEMINGLY, ظاهراً záhiran, ظاهراً záhiránah, صورتاً súratan.

SEEMLINESS, لطافت lushu, حسن latáfat, نزاکت nazákat, ناز náz.

SEEMLY, لطیف latif, جمیل jamíl, نازk názuk.

SEER, پیغمبر ghaib-dán, غیب دان, پیغمبر paigham-bar.

SEE-SAW, آوارك ávarak.

To SEE-SAW, خوردن ávarak khurdan.

SEGMENT, قسمت kismat, حصه his-sah. — (*of a circle*) قطاع kitá'.

SEIGNORIAL, مالکانه málíkánah.

To SEIZE, گرفتن giriftan, ربودن ru-búdan, تسخير کردن taskhír kardan, گرفتار ghasb kardan, غصب کردن, اخذ کردن giriftár kardan, اخذ کردن

akhz kardan, قبض kabz kar-dan, بتصرف آوردن bi-tasarruf ávar-dan, کاپیدن kapídan (*vulg.*). — (*to seize the idea*) درك فكرات نمودن dark-i-fikrá't nimúdan. — (*to seize the occasion*) غنیمت شمردن ghaní-mat shimurdan.

SEIZURE, ربودگی rubúdagí, تسخير taskhír, ضبط zabt, گرفتاری giriftári, قبض kabz.

SELDOM, کمتر kam, کمتر kamtar, ندرتاً nudratan.

SELECT, ممتاز muntáz.

To SELECT, چیدن guzidan, چیدن chídan, انتخاب کردن intikháb kardan, اختیار کردن ihtiyár kar-dan, مستخص کردن mustakhkhis kardan.

SELECTION, منتخب muntakhab, انتخاب mtikháb.

SELF, خود khwud, خویش khwísh, خوشتن khwíshstan, نفس nafs. — (*I myself*) من خودم man khwu-dam, or خود من khwud-i-man. — (*thou thyself*) تو خود tú khwu-dat, or خود تو khwud-i-tú. — (*he himself, she herself*) او خودش ú khwudash, or او khwud-i-ú. — (*we ourselves*) ما خودمان má khwudinán, or ما khwud-i-má. — (*you yourselves*) شما خودتان shuma khwuditán, or خود شما khwud-i-shuma. — (*they themselves*) ایشان خودشان íshán khwu-dishán, or خود ایشان khwud-i-íshán. — (*self-interest*) غرض خود غرضی khwud-gharazí, نفس دوستی nafs-dústí. — (*self-conceit*) خود بینی khwud-bíní, خود پسندی khwud-pasandí. — (*self-defence*) خود توقي ta-vakkí, حفظ نفس hizf-i-nafs. — (*self-praise*) خود تصلف tasalluf, خود نمای khwud-furúshí, عناد khwud-nimáy. — (*self-will*) خود داری khwud-dári. — (*self-possession*) خود پسند khwud-bín, خود بین khwud-pasand. — (*self-respect*) حمیت hamíyat, تشخص tashakhkhus, غیرت ghairat. — (*self-willed*) خود

khwud-rá,í, خود سر khwud-sar, متمرّد musirr, متمرّد mutamar-ríd.

SELFISH, خود غرض khwud-gharaz, تن پرور nafs-dúst, نفس دوست tan-parvar.

To SELL, بیع دادن furúkhtan, فروختن, bai' dâdan.

SELLER, بائع bá'í.

SEMBLANCE, تمثیل barábarí, برابرى, tamsíl, مثال misál, تشبیه tashbīb, شبه shibh, مشابه mushábahah, شباهت shabáhat, موافقت muvátakat, نمایش nimáyish, حكم hukm.

SEMEN, نطفه nut-fah, آب منی áb-i-muní, آب انزال áb-i-inzál.

SEMI, نیم ním, نصف nisf.

SEMI-CIRCLE, نیم دایره ním-dá,irah.

SEMI-CIRCULAR, نیم مدور ním-mu-davvar.

SEMINARY, مدرسه maktab, مکتب, madrasah, کتو kuttáu, کتو kuttau (vulg.).

SENATE, مجلس majlis.

SENATOR, اهل مشورت mushír, مشیر, ahl-i-mashvarat.

To SEND, ارسال fristádan, ارسال irsál, ارسال نمودن irsál dáshtan, ارسال نمودن irsál nimúdan, رسانیدن rasánidan, مرسل ravánah, روانه کردن infáz nimúdan. — (to send for, to summon) احضار khwándan, خواندن, استحضار کردن ihzár nimúdan, استحضار کردن talab dáshtan, طلب داشتن, خواستن khwástan. — (to send back) برگرداندن bar-gar-dándan.

SENIOR (elder), مهین mihtar, مہین, mihín, کلان kalán, اکبر akbar.

SENIORITY, کلانی kalání.

SENNA, سنا saná, سنائی maki, saná, í-i-makkí.

SENSE (sensation), احساس hiss, پنج حواس ihsás. — (the five senses) پنج حواس panj haváss, پنج مشاعر panj mashá'ir, قوای بدن kuvá, í-i-badan. — (seeing) قوت باصرت kuvát-i-lásirat. — (hearing) قوت سامعت kuvát-i-sámi'at. — (tasting) ذائقه kuvát - i - zá,ikah. —

(smelling) قوت هامة kuvát-i-shámmah. — (touching) قوت لامست kuvát-i-lámisat. — (intellect) عقل 'akl, ادراك fatánat, فطانت, idrák, فهم fahm, هوش húsh, خرد khirad. — (meaning) معنی ma'ní, معنا ma'ná, فحوا fahvá. — (common-sense) کفایت kifáyat. — (good sense) فهم diráyat, درایت, fahm, کفایت kifáyat. — (to go out of one's senses) سوار فیل شدن suvár-i-fil shudan. — (to have one's senses about one) مشاعری بر jáy gúzashtan. — (to lose one's senses) گزاشتن mashá'iri bar jáy guzáshtan. — (to recover one's senses) بهوش آمدن bi-húsh ámadan.

SENSELESS (without sensation), بی بهوش bí-húsh, بیجان bí-ján, بی حواس bí-haváss, بی حسی bí-hiss. — (foolish) بی وقوف bí-vukúf, بی عقل bi-'akl, نادان ná-dán.

SENSIBILITY, عقل 'akl, هوشمندی húsh-mandí, خرد مندی khirad-mandí, عقلمندی dáná, í, 'akl-mandí.

SENSIBLE (endowed with senses), محسوس zu-'l-haváss, ذو الحواس muhiss. — (judicious, proper, fitting) مناسب muvajjah, موجّه, mu-násib, معقول bá-húsh, با هوش, ma'kúl. — (acute, prudent, clever) عاقل 'akíl, هوشمند húsh-mand, خردمند khirad-mand, دانای dáná, دانشمند dánish-mand, عقلمند zírak, زیرک, 'akl-mand. — (perceptible by feeling) قابل احساس mahsús, محسوس kábil - i - ihsás. — (visible) ظاهر záhir, مرئی mar, í, مبین mubín, آشکاره áshkára. — (aware of) متفكر muntakil, متحیر mukhbar, مستحضر mustahzar, آگاه ágáh, (convinced of) مجاب mujáb, مستدل mustadall, ملزم mulzam, مقرر mukirr, قائل ká, íl.

SENSIBLY, عقلاّنه 'akílanab. — (manifently) ظاهراً záhirán.

SENSITIVE, ذو الحواس zu-'l-haváss, محسوس muhiss.

SENSUAL, نفس نفسانی nafsání, هست nafs-parast, مست shahvatí, شهوتی mast.

SENSUALIST, *vide* VOLUPTUARY.

SENSUALITY, نفس شهوت shahvat, نفس هوایی havas, هوای nafs, havá, í-i-nafsáuí, نفس پرستی nafs-parastí, مستی mastí.

SENTENCE (of a judge), حکم hukm, فیصل faisal, فتویٰ fatvá.—(period) جمله jumla, فقره fakarah.

To SENTENCE, حکم دادن hukm dá-dan.—(to sentence to a term of imprisonment) محبوسى مدت معین mahbúsí muddat-i-mu'ay-yan kardan.

SENTENTIOUS, مضبوط mazbút.

SENTIMENT, تصور tasav-vur, خیال khiyál, اعتقاد i'tikád, پندار pindár.

SENTINEL, حارس pás-bán, پاسبان háris, قراول kashúk-chí, کشیکچی karávu.

SEPARABLE, قابل تفریق kábil-i-tafrík, مفارقت پذیر mufárákat-pazír.

SEPARATE, جدا jidá, علحده 'alá-hiddah, متفرق mutafarrik, مباین mubáyan, جداگانه jidágánah.

To SEPARATE, تفریق نمودن tafrík nimúdan, جدا ساختن jidá sákhtan.

SEPARATED, متفرق mafrúk.

SEPARATELY, جداگانه jidágánah, يك يك yak yak, فردافرد fard-ú-fard.

SEPARATION, جدائی jidá, í, فراق farák, تفرقه mufárákat, مفارقت tafríkah, هجران hajar, hijrán, دوری dúrí, مبعادت mubá'adat, دوری mahjúrí, تباین tabáyun, قطع tafrík.—(severance) انقطاع inkitá'.

SEPTEMBER, ايلول ailúl.

SEPTENTRIONAL, شمالی shimálí, شمالیه shimálíyah.

SEPULCHRE, قبر gúr, مزار mazár, نبر kabr, مرقد markad, سر sirr.

SEPULTURE, دفن dafn, حاصل کلام natíjah, نتیجه hasil-i-kalám.

To SEQUESTERATE, ضبط کردن zabt

kardan, مصادره نمودن musádarah nimúdan.

SEQUESTRATION (confiscation), ضبط zabt, قرق kurk.

SERAGLTO, حرم zanánah, زانه, سرای sarái, آندرون andarún.

SERAPHIM, سرافى saráffí.

SERENE, با وقار bá-karár, با قرار bá-vakár.

SERENITY, کشایش basháshat, بشاشت kisháyish.

SERGEANT (military term), وکیل vakíl.—(sergeant - major) وکیل vakíl-báshí.

SERIES, رشته rishtah, سلسله silsilah, توانر tavátur.

SERIOUS (true), حق rást, راست hakk, موقر sahih.—(grave) موقر muvakkar, متعصب muta'abbis, با وقار bá-karár, با تمکین bá-tam-kín.

SERIOUSLY, بطور جدی 'amdan, عمدت bi-taur-i-jaddí, قصد kasan.

SERMON, خطبه khutbah, مواظعه muvázah, وعظ va'z.

SERPENT, مار már, انفعلى af'á.

SERVANT, نوکر naukar, چاکر chákar, پیشخدمت khidmat-kár, خدمتکار pish-khidmat, خادم khádám, ملازم mulázim, تابع tábi', آجیر ajír, چه bachah. [Servants in Persia are always called for and addressed as their master's "children."]

تأبين tábin (vulg.) — (servant who takes care of and educates children) لا lallah, لا lálá, لا lálah. — (bond-servant) *vide*

SLAVE.—(nurse) دایه dáyah, دده dadah. — (your humble servant)

بندۀ bandah-i-mas-kín-i-shumá, نوکر خائسار شما naukar-i-khák-sár-i-shumá. — (servant-girl) کنیز kaniz

زن خدمتکار zan-i-khidmat-kár. — (servants, attendants) خدام khaddám, نوکران naukarán, نوکر باب naukar-báb,

حشم و خدم mulázimán, ملازمان hasham va khadam, چها bachahá,

تأبين tábinbá (vulg.).

To SERVE, ملازم شدن mulázim shudan, خدمت کردن khidmat kardan.

SERVICE, خدمت khidmat, ملازمت mulázzamat, نوکری naukarí. — (compulsory) سخره sukhrá, خدمت جبره khidmat - i - bí - jirah. — پرستش parastári, پرستاری parastish. — (On Her Majesty's Service) خدمت دولتی khidmat-i-daulatí. — (it is at your service) پیشکش است.

SERVICEABLE, قابل kábil-i-kár, مفید mufíd, فائده fá'idah.

SERVILE, دون dún, پست past, غوار khwár, زلیل zalíl.

SERVILITY, پستی pastí, دونی dúní, ذالت razálat, خوارí khwárí.

SERVITUDE, بندگی baudagí, پستی pastí.

SESAMUM, کنجد kunjád, کنجید kunjíd, مسمم simsim.

SESSION, مجالست mujálasat, اجلاس ijlás.

SET (complete suit), دست dast. (Vide NUMBER.) — (as jewels) مکمل mukallál.

To SET, گذارتن guzáshstan, گذاردن guzárdan, نهاد nihádash, وضع vaz' kardan, هشتن hishtan, هیلدن hilídan. — (as the sun) فرو ghurúb kardan, فرو رفتن furú raftan. — (to set poultry) خوابانیدن khwábanídan. — (jewels) EVERALLY, تزیین tarzí nimúdan. — (to set about) عزیمت نمودن 'azímat nimúdan, شرع شدن shar' shudan, پرداختن pardákhtan. — (to set up) بلند کردن buland kardan. — (to set off on a journey) راهی شدن ráhí shudan, برآه ravánah shudan, برآه افتادن bi-ráh uftádan.

SETTEE, نیم تخت ním-takht.

SETTER (dog), سگ شکاری sag-i-shikárí.

SETTING, غروب ghurúb, زوال zavál.

To SETTLE (alight), نشستن nishashtan, نزول nuzúl kardan, مستنزل گشتن mustanzal gashtan. — (fix) مقرر کردن mukarrar kardan, قرار ثابت sábat kardan, قرار دادن karár dádan. — (decide) صورت انجام دادن súrát-i-anjám dádan,

فصل نمودن kat' nimúdan, فصل نمودن fast nimúdan. — (determine upon) مصمم karári dádan, تصمیم musammiu gashtan, کشیدن tasmím kardan. — (reside) وطن karár giriftan, وطن توطن vatan kardan, توطن tavattun kardan. — (subside, as dregs, &c.) نشستن nishastan, ته کشیدن tah kashídan. — (accounts) مشروع mafrúgh kardan, کارسازی kár-sází nimúdan, ادا ada kardan. — (a dispute, amicably) مصالحه musálabah kardan. — (the affairs of a country) تمشیت دادن nazm dádan, تمشیت tamshíyat dádan, نسق کردن nasak kardan.

SETTLED, معین mu'ayyan.

SETTLEMENT (arrangement of business), تعیین ta'yín, تمشیت tamshíyat, انتظام intizám, تسبیق tan-sík. — (of the taxes upon tradespeople) بنچه بندی bunichah-bandí.

To SEVER, بریدن burídan or burrídan, تراشیدن tiráshídan. — (to sever friendship) بی هم خوردن bi-ham khwurdan.

SEVERAL, چند chand, تا چند chand-tá, بعضی ba'zí, چندین chandín.

SEVERALLY, جداگانه jidágánah, يك yak yak, فردا فردا fard-á-fard.

SEVERE, درشت durusht, شدید sha-díd, تند tund, قسی kasí, پر زور pur-zúr, زشت zisht-nihád, سخت sakht.

SEVERED, مجزوم majzúm, طبع katí.

SEVERELY, نهایت niháyat, بسیار bis-yár.

SEVERITY, درشتی durushtí, شدت shiddat, تندی tundí, سختی sakhtí.

To SEW, دوختن dúkhtan.

SEWAGE, فاضله fazlah.

SEWER (drain), آببر ab-ríz, آبگذر ab-guzar, بدر bi-dar-rau. — (sink of a house) آشی ab-shí. — رفو گر ab-ríz. — (one who sews) رفو گر rafv-gar.

SEX, جنس jins.

SEXTON, گورکن gúr-kan, حفار haffár.

SEXUAL INTERCOURSE, عشرت 'ash-rat, مقاربت mukárabat, مجامعة mujáma'ah.

SHABBILY, بد bad.

SHABBINESS, زنده پوشی zhindah-púshí—(meanness) پستی pastí, دونی dúní.

SHABBY, زنده پوش zhindah-púsh.—(mean) پست past, دون dún.

SHACKLE, پا بند pá-band.

TO SHACKLE, بستن bastan, بند کردن band kardan.

SHADDOCK (fruit), بتاری batáví [so called from Batavia, whence this fruit was first imported into Persia].

SHADE (of glass), لاله lálah, مردنگی mirdangi (hind.).—(awning) سایه síyah-bán, چتر chatr.

TO SHADE, سایه کردن síyah kardan.

SHADOW, سایه síyah, ظل zill.

TO SHADOW, سایه افکندن síyah afkandan.

SHADY, چتر دار síyah-dár, چتر دار chatr-dár.—(to be shady) سایه داشتن síyah dáshtan.

SHAFT, تیر tír, سهم sahm, ناک navak, خدنک khadang.—(carriage) چوب chúb-i-káliskah.

SHAGGY, درخت durusht, شعرانی sha'rání.

SHAGREEN, سامری ságharí.

SHAIKH, شیخ shaikh.

SHAKE, لرزه larzah, تکان takán.

TO SHAKE (trans.), جنبانیدن jum-bánidan, تکان تکانیدن takánidan, تکان takán dádán.—(intrans.) جنبیدن jumbídan, لرزیدن larzidan, لکیدن takán kardan, تکان کردن lakídan.—(to brush off) تکانیدن takánidan, پاک کردن pák kardan, افشاندن afshándan.

SHAKING, متزلزل mutazalzil.

SHALLOT, پیاز کوهی piyáz-i-kúhí.

SHALLOW, نا عمیق ná-'amík, آب کم kam-áb.

SHALLOWNESS, کم آبی kam-ábí.

SHAM, کاذب bahánah, بهانه bahánah, ساختگی dúrug, زور zúr, ساختگی sákhtagí, کلابی kullábí.

TO SHAM, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.

SHAME, شرم sharm, شرمساری sharm-sári, حیا sharmandagi, حیا hayá, حجاب khijlat, حجاب hijáb.—(disgrace) رسوائی rusvái, بد نامی bad-námí, ننگ nang, فحیحت fazíhat, عار 'ár.—(ill-deed) عیب 'aib, بدی badí, گناه gunáh, حیف haif, بی انصافی bí-insáfí.—(put to shame) مفتضح muftazih.—(for shame!) هاه! háshá, است uf, تفو tufú, عیب 'aib ast.

TO SHAME, شرمسار ساختن sharm-sár sákhtan, متخفّر گردانیدن muta-kbaffir gardánidan.

SHAMEFUL, معیوب ma'yúb, ذلیل razíl, غیبت khabít.—(it is shameful) عیب است 'aib ast.

SHAMELESS, بیشرم bí-sharm, چشم چاشم chashm-darídah, بیحیا bí-hayá.

SHAMPOOING (rubbing and kneading the limbs), مالش musht va mál, دستمال dast-mál, مالش mál-ish.

SHANK (handle), دسته dastah, قبه kabzah.

SHAPE, شکل shakl, ترکیب tarkíb, قواره hai'at, هفتت hay'at, صورت súrát, پیکر paikar.—(ill-shaped) بد اندام bad-andám.—(strange-shaped) عجیب الخلقه 'ajíbu-'l-khílkah.

TO SHAPE, صورت دادن súrát dádán, تشکیل نمودن tashkíl nimúdan.

SHAPELESS, بد ترکیب bad-tarkíb.

SHAPELESSNESS, بد ترکیبی bad-tar-kíbí.

SHARE, حصه hissah, تقسیم taksím, سهم kismat, بخش bakhsh, سهم sahm, بهره bahrah, خرا bakhrá.—(document) بلیت شراکت bilít-i-shirákát.

TO SHARE (trans.), تقسیم کردن tak-sím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.—(intrans.) هشارك sharákát búdan, داشتن sharákat dáshtan, حصه دار بودن sharekat dáshtan.

hissah-dár búdan, بهره داشتن
bahrah dáshtan.

SHARK, سم ماهی bambak, سم ماهی
sag-máhi.

SHARP, تیز tíz, بران burrán, حاد
hádd.—(clever) چابک chábuk,
زربك zírak, چست chust, زرنك
zaring, ذكي zakí, لودعي lauza'í,
چیره chirah-dast.

To SHARPEN, تیز کردن tíz kardan.—
(whet) سنگ مای کردن sang-sái
kardan.

SHARPER, عیار ayyár, مكار makkár,
فربنده firibandah, قلابی kullábí,
دولابی dúlábí, شید shayyád, موزر
muzavvir.

SHARPLY, به تیزی bi-tízí.

SHARPNESS, تیزی tízí.—(quickness)
سہولت تعلم suhúlat-i-ta'allum,
مفائی sur'at-i-fahm, چابکی chábukí,
زرنگی zaringí, زكوت zakávat.

SHARP-SIGHTED, تیز نظر tíz-nazar.

To SHATTER, شکستن shikastan, پاره
پاره párah-párah kardan,
پخش کردن pakhsh kardan.

To SHAVE, تراشیدن tiráshídan, متردن
ریش خود را (oneself) suturdan.—
تراشیدن rísh-i-khwudrá tiráshí-
dan.

SHAVER, تراشنده tiráshandah.—
(barber) دلاک dallák, حجام hajjám,
موزن muzayyin, سلمانی salmání
(vul.).

SHAVING (of wood, &c.), تراشه tirá-
shah.

SHAWL, هال shál.—(fine shawl-stuff
of Kashmir, &c.) ترمه tirmah.

SHAWL-MERCHANT (seller of shawls),
سمسار simsar.

SHAWL-WEAVER, شالباغ shál-báf.

SHAWM, مزمار mizmar.

SHE, او ú.

SHEAF, دسته bastah, دسته dastah,
بافه báfah.

To SHEAR (sheep, &c.), پشم بریدن
pashm burídan, پشم چیدن pashm
chídan, میزاشی کردن mikráz kar-
dan.

SHEARER, میزاشی mikráz-kun.

SHEARS, میزاشی mikráz, قینچی kain-

chí.—(for ships, &c.) آلت جر ثقیل
álat-i-jarr-i-sakíl.

SHEATH, غلاف ghiláf, نیام niyám.

To SHEATHE, غلاف کردن ghiláf kar-
dan.

SHED, مظلہ sipanj, سپنج mizallah,
کمند kumand, دستگاه kappar,
دستگاه dast-gáh.

To SHED, ریختن ríkh-tan, افشاندن
ifshándan.

SHEEP, گوسفند gús-fand, گوسپند gús-
pand.—(ewe) میش mísh.—(ram)
ارگلی ghúch.—(wild sheep) ارگلی
argali, پازن pázan.—(fat-tailed
sheep) دنبه dumbah.

SHEEP-FOLD, آغل ághil-i-
gús-fand, محل گوسفند mahall-i-
gús-fand, آگل ágil, سول súl.

SHEEPISH, شرمسار sharm-sár, عجل
khujil, متکاففر mutakhaffir, حی
hayí.

SHEEPISHNESS, عجلت khijlat,
شرمساری sharm-sarí.

SHEET, چادر chádár, ردا ridá, همد
shamad.—(of paper) ورق varak,
تخته takhtah.—(in sheets, as an
unbound book) اوراق aurák.

SHELF, رفہ raffah, طاقچه tákchah.

SHELL (of an animal), صدف sadaf.

—(of a nut, &c.) پوست púst.—
(small shells) مهره muhrah.—(ex-
plosive) خمبره khambarah. Vide
also SEA-SHELL.

To SHELL, پوست کردن púst kardan,
مکشش mukashshar sákhtan.

SHELTER, پوشش púshish, سایه sáyah.

—(protection) پناه panáh, زناہر
zinhár, ملجا maljá.—(to seek
shelter) پناه بردن panáh burdan,
ملتجی iltijá nimúdan, ملجی
multají shudan.—(place of
shelter) پناه panáh, بست bast,
ملجا maljá, مامن ma-man, ملاذ maláz.

To SHELTER, پناه دادن panáh dá-
dan, حمایت himáyat dádán,
حفاظت hifázat nimúdan,
میانست siyánat kardan,
محارست muhárasiat nimú-
dan.

SHELTERED, محفوظ mahfúz.

SHEPHERD, شبان shabán, چوپان

chaupán, راعی گله gallah-bán, راعی rá'í.

SHERBET (lemonade), افشیره afshurrah. — (of rose-water, &c.) شربت sharbat.

SHUEBREAD (loaves of unleavened bread, used by the Jewish priesthood in their sanctuary), نان قدومه nán-i-takaddumah.

SHIELD, سپر sipar, چنه junnah. — (shield-bearer) سپر دار sipar-dár.

To SHIELD, پناه دادن panáh dádan, حمایت himáyat dádan, حفاظت hifázat nimúdan, ممانعت siyánat kardan, نمودن muhárasat nimúdan.

SHIFT (shirt), قمیص píráhan, تمیص kamís. — (contrivance) تمهید tamhíd, دسیسه dasísah. — (evasion) بهانه bahánah, عذر 'uzr, حيله híláh, چنان چنين chunán chunín.

To SHIFT (change places), نقل کردن nakl kardan, انتقال intikál kardan. — (change) جا جا کردن já-já kardan. — (clothes) تبدیل tabdíl-i-rakht kardan, رخترا rukhútrá 'avaz kardan.

SHIFTER, حيله híláh-báz.

SHIFTESS, ناچار bí-chárah, نا احمق ná-chár, نا دان ná-dán, احمق ahmak.

SHIFTLESSNESS, بیچارگی bí-cháragí, نا دان ná-dání.

To SHILLY-SHALLY, دفع الوقت کردن daf'u-l-vakt kardan, دل دل کردن díl díl kardan, لیت و لعل کردن lait u la'ál kardan.

SHIN, ساق sák.

To SHINE, درخشیدن dirakhshídan, لامع táftan, تابیدن tábídan, روشن بودن ráshan búdan, شعله shu'lah zadan, درخشیدن rakhsbídan.

SHINING, تابان dirakhshán, تابان tában, روشن raushan, لامع lámí'.

SHIP, مركب jaház, کشتی kashtí, جهاز جنگی jaház-i-jangí, کشتی kashtí

جهاز حربی kashtí-i-jang, jaház-i-barbí. — (coasting vessel) غراب gharáb, بغله baghalah, بغاله bagalah. — (merchantman) چهار تجارتی jaház-i-tijáratí. — (steamship) کشتی kashtí-i-bukhár. — (sailing ship) کشتی بادی kashtí-i-badí, هرایی kashtí-i-shiráf. — (shipbuilding yard) کشتی ساز خانه kashtí-sáz-khánah. — (to go on board a ship) نكشتی bi-kashtí-nishastan. — (to go over a ship) نوى كشتیرا tamashá kardan, توی kashtírá tamashá kardan.

SHIPWRECK, غرق ghark.

To SHIP, طفره زدن tafráh zadan, تغافل tagháfúl nimúdan.

SHIRT, قمیص píráhan, قمیص kamís.

To SHIVER (tremble), لرزیدن larzídán, لرزه ra'shah kardan, ارتعاش irtí'ash nimúdan. — (break in bits) پاره پاره párah-párah kardan, پخش paksh kardan.

SHIVERING, لرزه larzah, متزلزل mutaz-zalzil.

SHOAL (shallow), پا یاب pá-yáb, کم آب ná-'amík, کم kam-áb. — (bank) پایاب pá-yáb. — (of fish) دسته dastah.

SHOCK, هجوم hujúm, صدمه sadmah, تكان takán. — (of corn) حاصل hásil, بسته bastah, دسته dastah.

To SHOCK (frighten), ترسانیدن tar-sánídan, تهدید tahdíd kardan. — (by collision) تكان دادن takán dádan, تكانیدن takánídan. — (make ashamed) متخفّر ساختن sharmándah sákhtan, متخفّر ساختن mutakhaffir sákhtan.

SHOCKED (horried, offended), متفّر mutanaffir, آزده ázurdah, رنجیده ranjídah, حیران hairán, مضطرب muztarib, سرگردان sar-gardán, مشوش mushavvash.

SHOCKING, هولناك haul-nák.

SHOE, پا افزار pá-afzár, کفش kafsh, کفش آرسى (European shoes) kafsh-i-urasí. — (strong knitted

shoes with cloth soles) ملکی ma-lakí.—(strong knitted shoes with long pointed leather toes, worn by mountaineers) گيوه givah.—(horse-shoe) نعل na'l.—(shoeing horn) پاشنه کش páshnah-kash.—(shoes of green shagreen with high heels) كفش ماغری kafsh-i-ságharí.—(shoes with peak and heel) شاهپسند sháh-pasand.—(leathern buskin tied round the foot) چارك chárúk.—(to put on shoes) كفش كفش kafsh púshídan.

SHOEMAKER, كفشدوز kafsh-dúz.—(shoemaker's knife) شفرة shifrah, شمره nishkardah.—(shoemaker's iron pestle) مشنه mushtah.

SHOE-STRING, كفش بند kafsh-band.

SHOOT (of a plant or seed), بته bunah, پته pittah, نچ tinj, نهال nihál, تره tarh.

To SHOOT (dart), انداختن andákh-tan.—(strike) زدن zadan.—(fire a gun) خالی کردن khálí kardan, (as a plant or seed) نبت کردن nabt kardan, رستن rustan, تنج زدن tinj zadan.—(to shoot up) جستن jastan (root ج jih).

SHOOTER, چی تفنگ چی tufang-chí.

SHOOTING, زدن تفنگ tufang-zadan.

SHOP, دكان dukan, حانوط hánút, حانوط hánút.

SHOPKEEPER, دكاندار dukan-dár, دكان اهل ahil-i-dukán.—(petty shopkeeper) بازارچی bázár-chí.

SHORE, ناحیه kanár, لب lab, ناحیه ná-hiyah, ساحل sáhil, کران karán.—(on shore) خشکی khushkí.

SHORT, کوتاه kútáh, کوتاه kútah, قصیر kasír.—(of stature) قد kútah-kadd, خپل khippil (vulg.).—(to fall short of) ناقص شدن kásir shudan, ناكس بودن nákis búdan.—(shortly, soon) زود zúd, بزودی bi-zúdí.—(in short) القصه al kissah, الغرض al-gharaz, اجمالاً al-ijmálan, الحاصل al-hásil, (money) حاصل hásil-i-kálám.—(short) قطع bakhs.—(to cut short) کردن kat' kardan.

SHORT-BREAD (cake of flour baked with butter, &c.), كلوچه kulúchah.

To SHORTEN, کوتاه کردن kútáh kardan, کوتاهتر کردن kútáhtar kardan.

SHORTENED, مختصر mukhtasar.

SHORTNESS, کوتاهی kútáhí, کوتاهی kútáhí.

SHORT-SIGHTED, نزدیک بین nazdík-bín.—(imprudent) کوتاه بین kútáh-bín, کوتاه آندیش kútáh-andish.

SHOT (sound of a gun's discharge), آواز صدائی تفنگ ávaz, i-tufang.—(range of a ball, &c.) پرتاب partáb.—(volley of shot) شلیک shalík.—(ball) غلوله ghulúlah, گلوله gullah.—(small-shot) ساجمه sáchmah.—(slugs) چار پاره chár-parah.—(to be shot) تیر تفنگی خوردن tír-i-tufangí khwurdan, گلوله خوردن ghulúlah khwurdan.

SHOULDER, دوش dúsh, هانه shánah, کتف katif, کف kitf.—(shoulder blade) هانه shánah.—(shoulder belt, for a sword, &c.) حمایل hamáyil.—(broad shoulders) هانه shánah-i-aríz.

To SHOULDER, بر دوش نهادن bar dúsh nihádan.

SHOUT, بانگ báng, غرغو gharív, گلبانگ gulbáng, خروش khurúsh, غوغا ghaugha, آواز áváz, شغب shaghab, ولولہ valvalah, غو ghau.—(of joy) تهلل tahlíl, هبابك habábak, كل kill.

To SHOUT, آواز کردن áváz kardan, بانگ زدن báng kardan, صدا کردن báng zadan.

SHOVE, هول húl, هل hul, سك suk, تكان takán, دفع daf, دسر dasr.

To SHOVE, راندن rándan, هل دادن hul dádan, هول دادن húl dádan, له دادن lah dádan, سک دادن suk dádan.

SHOVEL, بیل bíl, بارو páru.

SHOW (spectacle), تماشا tamáshá, منظر manzar, مظهر mazhar, مطلع mutmah.

To SHOW, نمودن nimúdan, نشان دادن nishán dádan.—(demonstrate) بیان کردن bayán kardan,

- اظهار نمودن izhár nimúdan.—*to show a thing* (تاماشا دادن tamáshá dádán).
- SHOWER (of rain), باران bārán, بارش bārish, ترشح tarashshuh.—(of arrows), تیر باران tír-bārán, تیر باران bārán-i-tír.
- To SHOWER, باریدن bārídan, افشاندن afshándan.
- SHOWERY, بارانی bārání.
- SHOWY, خوشنما khwush-nimá, لطیف latíf, قشنگ kashang.
- SHEED, پاره párah.
- SHREW, زنكه zanakah.
- SHREWD, چابك chábuk, زرك zírak, ذكى chust, زرنك zaring, ذكى zakí, چیره دست chirah-dast.
- SHREWDLY, با ذهن bá-zihn.
- SHREWDNESS, زیركى zírakí, زرنكى zaringí, زكارت firásat, زكارت zaká-vat, ذهن zihn.
- SHRIEK, فریاد faryád, غریو gharív.
- To SHRIEK, غریو زدن gharív zadan, غریدن ghurrídan, فریاد کردن faryád kardan.
- SHRILL (as sound, voice), تیز tíz.
- SHRILLNESS, تیزی tíz.
- SHRIMP, میگو rúbíyán, ماهی máhí-maigú.
- SHRINE, درگاه dargáh, مزار mazár, زیارتگاه ziyárat-gáh, قدمگاه kadam-gáh.
- To SHRINK (contract), شدن تنگ tang shudan, در هم کشیدن dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.—(away from) كناره جستن kanárah justan, كنار گرفتن kanár giriftan, دور كشی نمودن dúr-kashí nimúdan.
- To SHRIVEL, شدن تنگ tang shudan, در هم کشیدن dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.
- SHROUD, كف káfan.—(shrouds of a ship) ریس rasan, نردبان ریسمانی nar-dubán-i-rísmání.
- To SHROUD, تكفين کردن takfín kardan.—(cover) پوشیدن púshídan, پوهانیدن púshánídan.
- SHEUB, بوته bútah, درخت dirakht, به bunah.

- SHRUBBERY, مشجره mashjarah, درختزار dirakht-zár.
- SHRUG, تكان takán.
- To SHRUG, دادن تكان takán dádán.
- SHUCK, قشر púst, قشر kishr.
- To SHUDDER, هراسان شدن harásán shudan, ترسیدن tarsídan.
- SHUFFLE, آمیزش ámíz, آمیزش zish.—(evasion) بهانه bahánah, حيله hílah, زبانبازی zabán-bází.
- To SHUFFLE, آمیختن ámikhtan.—(prevaricate) لیت و لعل کردن lait u la'ál kardan.
- SHUFFLER, مصلط mukhallit.—(prevaricator) باز زبان zabán-báz.
- To SHUN, پرهیز کردن parhíz kardan, اجتناب نمودن ijtináb nimúdan, عزت احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, پهلوی قوی کردن hazar kardan, دور كشی نمودن dúr-kashí nimúdan, كنار رفتن kanár raftan.
- To SHUT, بستن bastan, بند band kardan, مسدود کردن masdúd kardan, روهم کردن rúy-ham kardan, بهم گذاشتن bi-ham guzásh-tan.—(window) پائین کردن pá'in kardan.—(door) چفت کردن chift kardan.—(window of train) همیشه shíshah bastan.—(to shut off, water, &c.) بستن bastan.
- SHUTTER, پنجره daríchah, پنجره pan-jarah.
- SHUTTLE (weaver's), ماکو mákú, ماکوب mákúb, مکوك makúk.
- SHY, خجل khijil, شرمسار sharm-sár.
- To SHY, رمیدن ramídan.
- SICK, بیمار bínár, ناخوش ná-khwush, علیل khastah, مریض maríz, خسته 'alíl, نا مزاج ná-mizáj.—(to be sick) بی دماغ شدن bí-dimágh shudan.—(vomit) استفراغ نمودن istifrágh nimúdan, قی کردن kay kardan.
- To SICKEN, بیمار شدن bímár shudan, ناخوش گردیدن ná-khwush gardídan.—(disgust) بیزار نمودن bízár nimúdan, تنفیر نمودن tanfír nimúdan.
- SICKENING (disgusting), مغمض mu-ghass, مکروه makrúh, نفرت nafat, انگیز nifrat-angíz.

SICKLE, داس dás, داز dáz.

SICKNESS (illness), بیماری marz, بيمارى bímári, علت illat, رنج ranj, آزار ázár, درد dard, ناخوشى ná-khwushí, تقيؤ takassar-i-mizáj. — (inclination to vomit) تهوع tahavvu', آشوب آشوب-i-dil.

SIDE, جنب pahlú, کنار kanár, جنب jamb, جانب jánib. — (direction) كناره kanárah, جانب jánib, طرف taraf, سمت samt, سوز sú, حوز hauz. — (party, faction) طرف taraf, قبل kibal, جانب jánib. — (of paper) روى safhah. — (of medal, &c.) روى rúy. — (of vessel) بغل baghal, دیوار divár. — (the sides) اضلاع azlá'. — (by side of) در پهلوى dar pahlúy, در dar nazd, در پهلوى pahlúy. — (on the wrong side) وارونه várúnah. — (from side to side) از طرفین az tarafain, از هر طرف az har taraf. — (on all sides) از همه طرف az hamah taraf, از اطراف az atráf.

SIDEBOARD, ميز miz.

SIDEWAYS, يك ياك yak-barí.

SIEGE, محاصره muhásarah. — (to raise the siege) محاصره موقوف کردن muhásarahrá maukúf kardan.

SIEVE, غربال gharbál, غلبار ghalbár, غلبير ghalbír, غلبال ghalbál (vulg.). — (fine sieve) الك alik.

TO SIFT, غربال زدن píkhtan, غربال gharbál zadan.

SIFTER, غربال زن gharbál-zan.

SIGH, آه áh.

TO SIGH, آه کشیدن áh kashídan.

SIGHT, نظر nazar, نگاه nigáh, دیدار dídár, دیده dídah. — (spectacle) تماشا tamashá. — (power of seeing) دیدار bíná, بصرت básirat, دیدار dídár. — (on the muzzle of a gun) دید دید دید پیش díd-i-písh. — (hind-sight of a rifle or gun) دید دید-i-pas. — (to be lost to sight) از نظر غائب شدن az nazar gháib shudan, از چشم گم شدن az chashm gum shudan.

SIGHTLESS, کور kúr, نا بینا ná-bíná, زاری zarír, اعمأ a'má.

SIGHTLY, مرغوب makbúl, مرغوب mar-ghúb, خوش منظر khwush-manzar.

SIGN, اشاره ishárah, نشان nishán, علامت 'alámat, اثر asar, سراغ surágh, ایما ímá, شعار shi'ar, دلالت dalálat.

TO SIGN (one's name), صحیح کردن sahíh kardan, صح گذاردن sahh guzárdan, امضا نوشتن imzá nivish-tan, ثبت کردن sabb kardan. — (make a sign) اشاره نمودن ishárah nimúdan. — (to be signed) بامضا bi-imzá rasídan. — (signed and sealed) مسجل musajjal.

SIGNAL, اشاره ishárah, نشان nishán, علامت 'alámat, اثر asar, سراغ surágh, ایما ímá, شعار shi'ar, دلالت dalálat. — (memorable) مشهور mash-húr, معروف ma'rúf, موصوف mausúf. — (train) سیگنال signal (eur.). — (signal-box) فراولخانه karául-khánah.

TO SIGNAL, اشاره نمودن ishárah nimúdan.

TO SIGNALIZE, نمودن nimúdan, اظهار izhár nimúdan.

SIGNALLY, معروفانه ma'rúfánah.

SIGNATORY, امضا کننده imzá-kunandah.

SIGNATURE, امضا imzá, نشان nishán.

SIGNET, خاتم khátim, مهر muhr.

SIGNIFICANCE (matter of care), مضافه muzáyakah, پورا parvá. — (sense) معنی ma'ní, فحوا fahvá, قدر kadr. — (importance) قدر kadr.

SIGNIFICANT, مهم muhimm.

SIGNIFICATION, معنی ma'ní, فحوا fahvá, مطلب matlab.

TO SIGNIFY (make known), خبر کردن khabar kardan. — (mean) معنی ma'ní dáshtan.

SILENCE, سکوت khámúshí, خاموشى sukút, صمت samt. — (interj.) سکوت خاموش khámúsh. — (to keep silence) سکوت نمودن sukút nimúdan, خاموش شدن khámúsh shudan, لال ماندن lál ماندان.

TO SILENCE, ساکت کردن sákit kardan, اسکات نمودن iskát nimúdan.

SILENT, ساکت khámúsh, ساکت sákit, خب khab, صامت sámít.

SILENTLY, آهسته áhistah.

SILK, ابریشم abríshum.—(*silk cloth*)
پارچه ابریشمی párchah-i-abríshu-
mí, حریر harír.—(*raw silk*) kazz,
خر khaz.—(*silkworm*) کرم kirm-i-
pílah, کرم ابریشم kirm-i-
abríshum.—(*cocoon of silkworm*)
پيله pílah.—(*place where silk-*
worms are reared) تلمبار tilam-
bár, تلمبار تیلیمبار.—(*satín*)
زری atlas.—(*brocadéd silk*) زری
zarí.—(*silk stuff for making coats,*
&c.) دارای dárái.—(*silk stuff for*
shirts, &c.) علیچه 'alíchah.—
(*stuff of silk and cotton mixed*)
مشترع mashrú', گرمسوف garmasúf.
—(*silk stuff for trousers, gene-*
rally red) قصب kasab.—(*shot*
silk) استبرق istabraq.—(*silk cut*
up and put into an inkstand) پرز
purz, لیغه líghah, تلی tulí, لیفه
líkah.—(*strong silk stuff, of any*
colour) خارا khárá.—(*june ditto,*
ditto) تافته táftah.—(*silk cord or*
lace) قبطان kaitán.—(*damasked*
silk) اطلس مشجر atlas-i-mushaj-
jar.

SILKEN, حریری harírí.

SILLINESS (*persons*), نا دانی ná-
dání, ابلهí ablahí, بلاهت baláhat,
حماقت himákat, سفاقت safáhat,
خط khabt, قتل عقل killat-i-'akl,
بیوقوفی bi-vukúfí, خریط khariyat
(*vulg.*).—(*things*) بیهودگی bíhú-
dagí, هرزگی harzagí.

SILLY (*persons*), نا دان ná-dán, نا
واقف ná-vákif, بیخبر bí-khabar,
لوح sádah-lauh.—(*things*)
بیهوده bíhúdah, هرزه harzah,
پوچ púch, بیمعنی bí-ma'ní, جافنگ ja-
fang.

SILVAN, دهقانی dihkání.

SILVER, نقره nukrah, سیم sím.—
(*made of silver*) سیمین símín, از
نقره az nukrah.

To SILVER (*plate*), نقره دادن áb-
i-nukrah dádan, مفضض کردن mu-
fazfaz kardan.

SILVERED, اندود sím-andúd,
مفضض mufazzaz.

SILVER - GILT, نقره مطلا nukrah-
mutillá, مفضض mufazzaz.

SILVERSMITH, جواهری jauharí, جواهری
javáharí (*vulg.*).

SILVER THREAD, گلابتان gulábatán.

SIMILAR, برابر barábar, یکسان yak-
sán, موافق muvátik, مطابق mutá-
bik, همتا ham-tá, مشابه mushá-
bih, همانا hamáná, مانند mánand,
مثل misl, مماثل mumásil, معادل
mu'ádil.

SIMILARITY, تمثیل barábarí, تمثیل
tamsíl, مثال misál, تشبیه tashbíh,
مشابه mushábahah, شبه shibh,
شبهات shabáhat, موافقت muváfakat,
حکم nimáyish, نمایش hukm.

SIMILE, تشبیه tashbíh, مثل masal,
عبارت 'ibárat, مجاز majáz.

To SIMMER (*boil gently*), نیم جوش
ním-júsh kardan.

SIMPEE, تبسم tabassum.

To SIMPER, تبسم نمودن tabassum
nimúdan, خنده دروغ کردن khandah-
i-durúgh kardan.

SIMPLE (*not compound*), مفرد mu-
frad, بسیط basít.—(*artless, harm-*
less) ساده دل sádah-lauh, ساده لوح
sádah-dil, بی ریا bí-riyá.—(*herb*)
'alaf, علف alaf, گیاه giyáh, سبزی sahzí,
نبات nabát.—(*plain*) ساده sádah.

SIMPLETON, لوح sádah-lauh,
احمق ablah, کودن kaudan, نا فهم ná-
fahm, نا دان ná-dán, سافه safah,
خوبله khwaplah, بیوقوف bí-vukúf,
پخت pakht (*vulg.*).

SIMPLICITY, ساده دلی sádah-dilí,
سادگی sádagí.

SIMPLY, صرف mahzan, محض sarf.

SIMULATION, بجهانه tajáhuł, بجهانه
bahánah.

SIN, حرم gunáh, خطا khatá, جرم
jurm, عیبان taksír, تقصیر 'isyán,
بزه bizah, انثم ism, جنایت janáyat,
زنب zamb, گناه gunah, قصور kusúr.

To SIN, حتماً gunáh kardan, خطا
khatá kardan, تقصیر نمودن taksír
nimúdan.

SINCE (*because that*), چونکه chún-
kih, از بسکه az ánjá-kih, از آنجاکه
az bas-kih.—(*from that time*)
پس از آن az án-vakt, از آن وقت
pas az án, من بعد min ba'd, بعد

از ba'd az án, از وقتیکه az vaktí-kih, تا tá.
 SINCERE, صادق sádik, خالص khális, بیغرض bí-gharaz, بی ریá bí-riyá.
 SINCERELY, صادقانه sádikánah, مخلصانه mukhlísan.
 SINCERITY, صدق sídk, صداقت sadákat, راستی rástí, خلوص khulús.
 SINE, تمام جیب jíb.—(co-sine) تمام tamám-jíb.
 SINEW, پی pay, عصب 'asab (pl. اعصاب a'sáb), وتر vatar (pl. اوتار autár).
 SINEWY, عصب ناك 'asab-nák.
 SINFUL, گناهكار gunáh-kár.
 SINFULNESS, گناهكارى gunáh-karí.
 To SING, خواندن khwándan, سرائیدن sará'idan.
 To SINGE, سوختن súkhtau, نیم سوختن ním súkhtan.
 SINGER, قوال kavvál, خواننده khwánandah, سراینده saráyandah, مغنی mughanní, مطرب mutrib.—(comic singer), مقلد خواننده mukallid-khwánandah.
 SINGLE, يك yak, يكتا yak-tá, فرد fard, مفرد mufrad, واحد váhid, يگانه yagánah.
 SINGLENES, يگانگی yagánagí, وحدت vahdat.
 SINGLY (one by one), يك يك yak yak, يگان يگان yagán yagán, فردافرد fard-á-fard.
 SINGULAR (strange), غريب gharíb, عجيب 'ajíb.—(single) يك yak, يكتا yak-tá, فرد fard, مفرد mufrad, واحد váhid, يگانه yagánah.—(singular number) واحد váhid, مفرد mufrad.
 SINGULARITY, عجب غرابت gharábat, عجب 'ajab.
 SINGULARLY, خصوصاً khusúsan.
 SINISTER, زشت zisht, مشوم mashúm, قبيح kabíh.
 SINK (drain), آب‌ریز áb-ríz, آب‌شí shí.
 To SINK, فرو رفتن furú raftan, زوال pá'in raftan, پائین رفتن nuzúl kardan.—(cause to sink) غرق کردن

gharak kardan.—(penetrate) در رفتن dar raftan, نفوذ یافتن nafáz yáftan, تو رفتن tú raftan.—(soak into) خیسانیدن khísánidan, نشر nashr kardan.
 SINLESS, بیگناه bí-gunáh, بیخطا bí-khatá, معصوم ma'súm, بیچرم bí-jurin.
 SINNER, گناه كار gunáh-kár, خطا khata-kár, عاصی khátí, آثم 'ásí, آثیم asím, فاجر fájir, سیاه سیاه-kár, بیزاه bizah-mand.
 SIN-OFFERING, كفارة kaffárah.
 SINUOSITY, عوج 'avaj, انحناء í'vijáj.
 SIP, نوش núsh.
 To SIP, نوشیدن núshidan, لیسیدن lísidan.
 SIPHON, لوله lúlah.
 SIR, آقا ághá, آقا áká, صاحب sáhib, خداوند khudávand.
 SIRIUS (the dog-star), شیری shi'rá, الكلب al kalb.
 SIRUP, شیره shírah, ربب rubb.
 SISTER, همشیره khwáhar, خواهر ham-shírah, داده داد (vulg.).—(jull) خواهر عین khwáhar-i-'ain.—(half) خواهر صلبی khwáhar-i-sulbí, خواهر بطنی khwáhar-i-batni. [The first is a sister by the father's, the second by the mother's side.]—(adopted) خواهر khwáhar-i - i - khwándah.—(sister-in-law) خواهر زوجه khwáhar-i-zaujah, زوجة برادر zaujah-i-birádar, خواهر زن khwáhar-i-zan.—(sister of mercy) خواهر رحیم دینی khwáhar-i-tarahhum-i-díní.
 SISTERLY, خواهرانه khwáharánah.
 To SIT, جلوس کردن nishastan, جلوس julús kardan, قعود کردن ka'úd kardan.—(respectfully) فرمودن firmúdan, استراحت فرمودن istirahat firmúdan.—(in the Persian fashion, kneeling down and sitting backwards upon the heels, دو زانو dú-zanú nishastan.—(in the Turkish fashion, with the legs crossed) چهار زانو chahár-zanú nishastan, مریع نشستن mü-rabba' nishastan.—(to sit on one's

heels with the knees upwards) سر پا sar-i-pá nishastan.
 SITE, وضع vaz', جا já, جایگاه jáy-gáh.
 SITUATED, واقع vâqí', موضوع mauzú',
 ایستاده ístâdah, نشانده nishândah.
 SITUATION, حال hál, حالت hâlat,
 منصب vaz'. — (appointment) mansab,
 تعیین ta'yín, عهده 'uhdah.
 SIZE, مقدار andâzah, اندازه kadar, مقدار
 mikdâr. — (painter's size) سیرشم
 sirishum, سیریش sirishum, سیریش
 sirish.
 SKATE (fish), لقمه ماهی lukmah máhí.
 SKEIN (of thread), کلافه kiláfah.
 SKELETON, استخوان ustakhlwân-
 bandí, تن سکی tashríh, تن
 tan-i-sakli.
 SKETCH, مسوده musavvadah, سواد
 savád. — (drawing or plan) نقشه
 nakshah.
 To SKETCH, کشیدن kashídan, تصویر
 tasvír kardan, انکاشتن an-
 gâshtan.
 SKEWER, میخچه síkchah.
 SKIFF, زورق zaurak, کشتی kashtí,
 قایق káík.
 SKILFUL, هوشمند hunar-mand, وافی
 vâkíf, کار هناس kâr-shínás,
 ماهر kâr-âtmúz, کارآموز máhír,
 دان دانá, حاذق házík,
 مسلط musallat, زرنگ zaring.
 SKILFULLY, با هنرمندی bá-hunar-
 mandí.
 SKILL, هنر hunar, هنرمندی hunar-
 mandí, وقوف vukúf, معرفت ma'ri-
 fat, حکمت hikmat, مهارت mahá-
 rat, فن funn, قابلیت kábiliyat,
 تسلط tasallut, سر رشته sar-rishtah.
 To SKIM, کف گرفتن kaf giriftan.
 (pass lightly over) سبک گذشتن
 subuk guzashtan.
 SKIMMER, آب گردان kaf-gír, آب
 áb-gardán.
 SKIN, پوست púst, جلد jild, چرم
 charm, پوستکی pústagi. — (cuticle
 or outer skin) بشره basharah. —
 (for holding water, wine, &c.)
 مشك mashk, خیک khíg.
 To SKIN (flay), پوست کندن púst
 kandan, سلك کردن salkh kardan,
 مچلد مچلد mujallad sákhtan.

SKINNY, پوست مانند púst-mánand,
 لاغر pur-ríshah. — (thin) لاغر
 lághir, ناز nízár, ضعیف za'íf.
 SKIP, جست jast.
 To SKIP, جستن jastan (root جه jib).
 SKIRMISH, زد و خوردی zad va
 khwurdí.
 SKIRT, کنار kánar, دامن dâman,
 بغله kanár, اتاك atak. — (of a hill)
 baghalah, دامنه dâmanah.
 To SKIRT, رفتن از بغل az baghal
 raftan, خیز کردن khíz kardan.
 SKIRTING (of a wall), هزاره bizá-
 rah.
 SKITTISH, شوخ tars-nák, ترسناک
 shúkh.
 SKITTISHLY, بشوخی bi-shúkhí.
 SKITTISHNESS, ترسناکی tars-nákí,
 شوخی shúkhí.
 SKULK, کمین kamín-gar.
 To SKULK, پنهان شدن panhán shu-
 dan, کمین کردن kamín kardan,
 متواری nihúftah shudan, نهفته شدن
 mutavári búdan.
 SKULL, کلاه kálah, کاسه kásah-i-sar,
 جمجمه jumjumah.
 SKULL-CAP, عرقچین 'arak-chín.
 SKY, آسمان ásmán, فلك falak, هوا
 havá, آئیر asír.
 SKYLARK, چکاوک chakávah, چکاوک
 chakávuk, قنبره kumbarah, قازلاق
 kázlák.
 SKYLIGHT, تابدان táb-dán, سقف
 sakf-i-shíshah - i - bu-
 land.
 SLAB, تخته takhtah.
 SLACK, مست sust, لك lak, شل
 shul. — (persons) مست sust, غافل
 gháfil.
 To SLACKEN, مست ساختن sust
 sákhtan.
 SLACKNESS (things), مستی sustí. —
 (persons) مستی sustí, غفلت
 ghíflat.
 SLAIN, مقتول maktúl.
 To SLAKE (thirst), تسکین دادن tas-
 kínan dâdan, نشاندن nishândan. —
 کشتن kushan, نشاندن nishândan,
 کشتن kushan, اطفاء نمودن itfá nimúdan,
 منطفی ساختن muntafí sákhtan,
 خاموش کردن khámúsh kardan,

ساکت کردن *sákit kardan*.—(*lime*)

فرو نشاندن *furú nishándan*.

SLANDER, بهتان *buhtán*, افترا *iftirá*, غیبت *ghíbat*, تهمت *tuhmat*, سبایت *si'áyat*.

To SLANDER, متهم کردن *muttabhim kardan*, تهمت زدن *tuhmat zadan*, افترا بهتان *buhtán bastan*, افترا بستن *iftirá bastan*.

SLANDERER, بهتان انداز *buhtán-andáz*, ساعی *nammám*, ساعی *sá'í*.

SLANDEROUS, افترا گو *iftirá - gú*, مفتی *muftarí*, بد سگال *bad-sigál*.

SLANG, زبان بازاری *zabán-i-bázarí*, کلام سرقی *kalám-i-súki*.

SLANT, میل *í'váj*, عوج *í'vijáj*, میل *mail*.

To SLANT, تکیه دادن *takyah dádan*.

SLANTING, مائل *mái, il*.

SLAP, تپانچه *tapánochah*, تپانچه *tamá-chah*, سیلی *síli*, سله *sallah*.

To SLAP, سله زدن *sallah zadan*.

SLASH, سوراخ *súrákh*.

To SLASH, بریدن *burídan or burrí-dan*, قطع کردن *kat' kardan*.

SLATE, سنگ *sang*.—(*to write on*) لوح *lah*.

SLAUGHTER, قتل *katl*, قاتل *katál*, کشتار *kushtár*, خونریزی *khún-rízi*, خونفشان *khún-fishání*.

To SLAUGHTER, کشتن *kushtan*, قتل *katl* نمودن *nimúdan*, هلاک ساختن *halák sákhtan*, بقتل رسانیدن *bi-katl rasánídan*.

SLAUGHTER-HOUSE, سلاخ خانه *sal-lakh-khánah*, مسلخ *maslakh*.

SLAUGHTERMAN, قصاب *kassáb*.

SLAY, اسلاو *isláv* (*eur.*).

SLAVE, بنده *bandah*, عبد *'abd*, غلام *ghulám*, برده *bardah*, پرستار *paras-tár*, مملوک *mamlúk* *kullí* *rahí*, حلقه بگوش *halkah-bi-gush*, کاک *káká* [*a cant term, literally signifying a younger brother*].—(*slave girl*) کنیز *kaníz*, جاریه *jári-yah*, دده *dadah* (*vulg.*)—(*fugitive slave*) آبی *ábik*, فراری *bandah-i-firárí*.—(*slave freed at his master's death*) مدبر *mudab-bar*, معتوق *ma'túk*.—(*slave pur-chasing or working out his own*

ransom) مکاتب *mukátib*.—(*slave merchant*), غلام فروش *ghulám-furúsh*, بنده فروش *bandah-furúsh*.—(*slave trade*) بیع و هرای *baí va shiráf-i-zangiyán*.

SLAVERY, بندگی *bandagí*, عبدیت *'ubúdiyat*.

SLAVISH, کمیند *kamínah*, پست *past*, دون *dún*.

SLAVISHNESS, کمینگی *kamínagí*, پستی *pastí*, دونی *dúní*.

To SLAY, کشتن *kushtan*, قتل نمودن *katl nimúdan*, هلاک ساختن *halák sákhtan*, بقتل رسانیدن *bi-katl rasánídan*.

SLEDGE, تخته *takhtah*.

SLEEK, املس *amlas*.

SLEEKNESS, صافی *sáfi*.

SLEEP, خواب *khwáb*, منام *manám*, نوم *naum*, رقاد *rukád*, هجوع *hujú'*.—(*first sleep*) سر خواب *sar-i-khwáb*.

To SLEEP, خفتن *khuftan* (*root* *خسپ khusp or خفت khuft*), خمیدن *khusbídan*, خوابیدن *khwábídan*, غموندن *ghunúdan*.—(*become torpid, as a limb*) بی حس شدن *bi-hiss shudan*, مست شدن *sust shudan*.—(*to put to sleep*) خوابانیدن *khwábánídan*.

SLEEPLESS, بیخواب *bí-khwáb*, بیدار *bídár*.

SLEEPLESSNESS, بیخوابی *bí-khwábí*, بیداری *bí-darí*.

SLEEPY, خواب آلود *khwáb-álúd*, وا *vá-mándah*, پینکی زده *pínakí-zadah*.

SLEET, برف باران *barf-barán*.

SLEEVE, آستین *ástín*, کم *kumm*.

SLEEVE-LINKS, دست دغمه *dug-mah-i-sar-i-dast*.

SLEIGHT OF HAND, شعبده *shu'badah*, چشم *shu'badah-bází*, شعبده بازی *chasm-bandí*.

SLENDER, نازک *názuk*, تنک *tang*, نزار *rakík*, باریک *bárik*, نزار *nizár*.

SLENDERNESSE, باریکی *bárikí*, نزاری *nizárí*, نازی *názukí*.

SLICE, قطعه *kat'ah*, هرچه *sharhah*, تراشه *tiráshah*.

To SLICE, تراشیدن *tiráshídan*.

To SLIDE, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan, سریدن surídan.

SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú, خفت shatm, ختم áb-rú, بی شکستگی sar - shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí. — (*slender*), نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, ناز باریک bārík, نزار nizár. — (*little*) اندک andak, قلیل kalíl, کم kam. — (*meal*) مختصر mukhtasar.

To SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú کردن, خفت نمودن khiffat nimúdan, بی ساختگی نمودن bí-sákhtagí nimúdan.

SLIGHTINGLY, خفت با bá-khiffat.

SLIGHTLY, اندک andak, کم kam.

SLIGHTNESS, باریکی bāríkí, نزاری nizárí, نازکی názukí.

SLIM, نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, باریک bārík, نزار nizár.

SLIME, گل گلaj, گلaj.

SLIMY, گلناک gil-nák.

SLING, کوله سنک falákhun, فلاخن kulvah-sang, قلا سنک kalá-sang.

To SLING (*across the shoulders*), هیکلوار انداختن haikal-vár andákh-tan, بدوش انداختن bí-dúsh andákhtan.

To SLINK, افتادن uftádan.

SLIP, لغزش laghzísh. — (*error*) غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, مزلت mazal-lat, تقصیر khabt, قصور kusúr, تaksír. — (*slip of the pen*) سهو قلم sahv-i-kalam.

To SLIP, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan, سریدن surídan.

SLIPPER, کفش kafsh, پوش pá-púsh, پیمزار paizár. — (*place where the slippers are deposited previous to stepping upon the carpeted floor of a room*), صف نعل saff-i-ni'ál, کفش kafsh-kan.

SLIPPERINESS, لهرانی laghzání, لغزندگی laghzandagí.

SLIPPERY, لغزنده laghzandah.

SLIPS (*for hounds*), مروس mirvas, مرامس marás, مرمس maras.

SLIT, چاک chák, شک shakk, درز darz.

To SLIT, چاک کردن chák kardan.

SLOE, آلوچه álúchah.

SLOPE, شیب shíb, نشیب nishíb.

SLOPING, نشیبدار nishíb-dár, مائل má'il, سر زیر sar-á-zír, سر آهیب sar-á-shíb.

SLOTH, سستی sustí, غفلت ghiffat, اهمال tahávan, کاهلی káhili, اهمال ihmál, تنبلی tambalí. — (*animal*) تنبل tambal.

SLOTHFUL, سست sust, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLOTHFULLY, بستستی bi-sustí.

SLOVEN and SLOVENLY, پلشت pilisht.

SLOW, کند kund, دیر dír, سست sust. — (*slow to anger*) دیر غضب dír-ghazab, کاظم kázimu-'l-ghaiz, حنان hannán. — (*watch*) دیر dír, کند kund.

SLOWLY, رفته رفته áhistah, رفته raftah, پواش yavásh.

SLOWNESS, آهستگی áhistagí, سستی sustí, دیری díri.

SLUG (*small bullet*), چار پاره chár-párah. — (*grub*) کرم kirm.

SLUGGARD, تنبل tambal, آرام کار áram-kár.

SLUGGISH, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLUGGISHLY, بستستی bi-sustí.

SLUICE, آبگیره áb-gírah.

SLUMBER, خواب pínakí, خواب khwáb, منام manám, نوم naum, رقاد rukád, هجوع hujú.

To SLUMBER, غنودن ghumúdan, پینکی zadán.

SLUR (*slight disgrace*), عیب 'aib, داغ dāgh, لکه lakkah. — (*to cast a slur upon one*) منافاتی داشتن mu-náfátí dáshtan.

SLUSH, شل shul.

SLUT, پلشت pilisht.

SLUTTISH, غافل ghátí, عاقل 'átí, ناپاک ná-pák.

SLY, حيله باز rubah - báz, روبه باز hilah-báz, محتال muhtál, زیرك zírak.

SLYLY, حيله بازی bá-hilah-bází.

SLYNESS, روبه بازی rubah-bází, حيله hilah-bází.

SMACK (*flavour*), مزه mazah.—
(*sound*) آواز áváz.

SMALL, خورد khwurd, صغر kúchik, كليل kalíl, saghír, پاچه páchah.— (*small in quantity*) كم kam, اندك andak.— (*small, as writing, gravel, shot, berries, peas, &c.*) ریزه rízah.

SMALLNESS, صغر کوچکی kúchikí, صغر sighthar.

SMALL-POX, آبله ábilah, جدري jadará, چپچك chíchak (*obs.*), اوله aulah (*vulg.*).— (*pitted with the small-pox*) مجدر mujaddar, آبله زده ábilah-zadah, اوله زده aulah-zadah.

SMART (*active, sharp*), زرنگ zaring, شاعر kibrágh, چابك chábuk, شاتیر shátir.— (*pain*) درد dard.

To SMART, درد یافتن dard yáftan.

SMARTLY, با زرنگی bá-zaringí.

SMARTNESS, چابکی zaringí, چابکی chábukí.

To SMASH (*to pieces*), بخش کردن, paksh kardan, خورد کردن khwurd kardan, حل شکستن shikastan, حل hall kardan, له کردن lih kardan.

SMASHED, منکسر maksúr, منکسر munkasir.— (*to be smashed*) خورد کردن khwurd shudan.

SMATTER, دانش نام dánish-i-khám, علم نا تمام 'ilm-i-ná-tamám.

To SMEAR, آلودن andúdan, آلودن álúdan, مالیدن málídan, پالودن pálúdan.

SMELL (*power of smelling*), شامه shámmah, شم shamín, مشام mu-shámm.— (*odour*) بو bú, بوی búy, رائحه rá'ihah.— (*sweet smell*) خوشبو khwúsh-bú, نفحه nafhah.— (*bad smell*) بد بو bad-bú, گند gand, عفونت 'ufúnat.

To SMELL (*trans.*), شمیدن shamídan, شنیدن shinídan, بوئیدن bú'ídan, بو گرفتن bú giriftan.— (*in-trans.*) بو دادن bú-dádan, گندیدن gandídan.

SMELLING-BOTTLE, بویدان búy-dán.

To SMELT, گداختن gudákhtan, حل کردن gudázánídan, گدازانیدن

hall kardan, قال کردن kál kardan, قال گذاشتن kál guzáshstan.

SMILE, تبسم tabassum, نیم خنده ním-khandah, ابتسام ibtisám.

To SMILE, تبسم کردن tabassum kardan, ابتسام نمودن ibtisám nimúdan.

SMILING, ابتسام ibtisám, متبسم mutabassim.

SMILINGLY, متبسمه mutabassiman.

To SMITE, زدن zadan, ضرب کردن zarb kardan.

SMITH (*blacksmith*), آهنگر áhan-gar, حداد haddád.

SMOKE, دود dúd, دخان dukhán, دو دی dú (*vulg.*), دی dí (*vulg.*).

To SMOKE (*a pipe*), کشیدن kashídan.— (*fire*) دود دادن dúd dádan.— (*cure with smoke*) تدخین کردن tadhín kardan.

SMOKER, قلیان کش kalyán-kash.

SMOKY, دود آلود dúd-álúd.

SMOOTH, هموار ham-vár, صاف sáf, ساده sádah, مسطح musattah.— (*polished*) صیقلی saikalí, منقول maskúl, مهره دار zadúdah, پرداخته pardákhtah. To SMOOTH, تمهید نمودن tamhíd nimúdan.

SMOOTHLY, هموار ham-vár, صاف sáf.

SMOOTHNESS, صافی ham-várí, صافی sáfí, سادگی sádagí.

SMOTHER, خفه khaffah.

To SMOTHER, خفه کردن khaffah kardan, دم بستن dam bastan.

To SMOULDER, سوختن súkhtan.

To SMUGGLE, دزدانی مجهول گمرک dar adá'í-i-mahsúl-i-gumruk duzdí kardan, بی ادائیگی بی ادائیگی bí-adá'í-i-'ushúr dar ávardan.

SMUGGLER, کپیترانده gurízánan-dah.

SMUT (*soot*), دوده dúdah.— (*dirty spot*) داغ dágh.— (*obscenity*) فحش fuhsh, زشتی zishtí, هرزگی harzagí, خیالت khabásat.

SMUTTY (*obscene*), هرزه harzah, پوچ púch, خبیث fáhish, فاحش fahsh.

SNACK, حبه hissah.— (*meal*) غوراکی khwurákí, طعام ta'am.

SNAIL, حلزون halazún. [This creature is scarcely known in Persia.]

SNAKE, مار mār.—(large snake or boa) شاه مار sháh-mār, افعی af'í.—(viper) مار تیره tīrah-mār, مار جعفری mār - i - ja'fari.—(huge fabulous snake or dragon) اژدها azhdahá, تنبان tanín, سائبان sa'bán.—(flexible tube of a pipe) نیپچ nay-pích, مار پیچ mār-pích.—(snake-gourd) خیارزه kbiyázzah.—(snake-stone, bezoar) پا زهر pá-zahr, پاد زهر pád-zahr.

SNAP, گس گس gusil.—(of the fingers) پلنگ پلنگ pilingak, بشکن bishkan — (bite) گازندگی gazandagí, گازندگی gazídagí.

To SNAP (break, as a rope or other tough substance) گسستن gusastan, گسگستن gusikhtan, گسلانیدن gusilánidan.—(the fingers) پلنگ پلنگ pilingak zadan, بشکن زدن bishkan zadan.—(bite at) گاز گرفتن gazah giriftan.

SNAPPISH, غضوب ghazúb.

SNAPPISHLY, با غضب bá-ghazab.

SNAPPISHNESS, کج خلقí kaj-khalkí.

SNAKE, دام dām, تله talah, کمند kamand.

To SNAKE, کمند نمودن kamand nimúdan, کمند انداختن kamand andákhtan, دام انداختن dām andákhtan, به کمند آوردن bi-kamand ávardan.

SNAIL, غره gharrah, اف af af.

To SNAIL, غریدن ghurídan.

To SNATCH, ربودن rubúdan, بدست گرفتن bi-dast giriftan, کاپیدن kápídan (vulg.), کاپیدن kápídan (vulg.).

SNATCHER, ربانده rubáyandah.

SNEAK, بد نفسí bad-nafsí, بد نهادí bad-nihád, نا مرد ná-mard.

To SNEAK, غزیدن ghazhídan.

SNEER, استهزا istihzá, سخیره sukh-ríyah.

To SNEER, استهزا نمودن istihzá nimúdan, سخیره نمودن sukh-ríyah nimúdan.

SNEEZE, عطسه 'atsah.

To SNEEZE, عطسه زدن 'atsah zadan.

To SNIFF, استشمام نمودن istishmám nimúdan.

To SNIPE, بریدن burídan or burrídan, قطع کردن kat' kardan.

SNIPE, مرغ هلاک pá-shallah, مرغ murgh-i-shallak.

To SNIVEL, گریستن girístan, گریه giryah kardan.

SNOB, اوباش aubásh.

SNORE, خره khurrah, خرخر khurkhur, خرش khurnish.

To SNORE, خرخر کردن khurkhur kardan, خره کشیدن khurrah kashídan, خرش کشیدن khurnish kashídan.

To SNOOT (as a horse), خره کشیدن khurrah kashídan.

SNOT, مرگ murg, خط بینی khilt-i-bíní.

SNOUT, خرطوم khurtúm, یوز púz.

SNOW, برف barf.—(snow-clad) مملو پر برف mamulú az barf, پر برف pur-barf.

To SNOW, برف باریدن barf báridan, برف آمدن barf ámadan.

SNOWSTORM, برف و بوران barf va búrán.—(avalanche of snow) شبه shappah.

SNOWY, برفناك barf-nák, برفین barfín.

SNUB, سر زنش sar-zanish, زجر zajr, توبیخ taubíkh, ملامت malámat, نوب nihí, شتم shatm, ذم zamm, طعن ta'mah.

To SNUB, سر زنش sar-zanish nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan.

SNUFF, معوط sarút, نشوق nushúk, انقیه anfiyah.—(of a candle) نشوق کردن (to take snuff) gul.—(to snuff) nushúk kardan.—(to snuff a candle) گل گرفتن gul giriftan.

SNUFF-BOX, قوتی نشوق kútí-i-nushúk, قوتی انقیه kútí-i-anfiyah, انقیه دان anfiyah-dán.

SNUFFERS, گلگیر gul-gír.

SNUG, مناسب munásib, هابسته shayistah, موافق muváfik, لائق lá'ik.

So (thus), چنین chunín, همچنین ham-chún, ham-chú, چنین ham-chí (vulg.). [چنین and چنان are very generally pronounced in Persia "chinín"]

and "chinán," but as they are evidently but an elliptic form of این چون chún-in and آن چون chún-an, it seems necessary to spell them "chunín" and "chunán." — (so that) تا tá, علی hattá, تا که tá-kih, آن علی 'alá an. — (so many or much) اینقدر in-kadar, چندی chandín, چندان chandán, آنقدر án-kadar. — (so long as) تا tá, مادامکه madám-kih. — (so to speak) گویا gúyá. — (so forth) علی هذا 'alá házá, همچنین ham- chunín. — (so and so, such an one) فلان fulán, کس fulán-kas, بسیار bisár, بسیار کس bisár-kas.

To SOAK (steep), آغوشتن ághushtan. — (sink into) خیسانیدن khísání-dan, نشر کردن nashr kardan.

SOAP, صابون sábu'n. — (cake of soap) صابون قالب kálib-i-sábu'n. — (soap-suds) کف صابون kaf-i-sábu'n.

SOAPY, صابونی sábu'ní.

To SOAR, پریدن parídan or parí-dan, پرواز نمودن parváz nimúdan, طیاران نمودن tayarán nimúdan.

SOB, اه ah, ناله nálah, گریه giryah, فغان fighán.

To SOB, گریه کردن girístan, گریه giryah kardan.

SOBER, نا سر خوش ná-sar-khwush, نا مست ná-mast, هوش bá-húsh.

SOBERLY, با پرهیز گاری bá-parhíz-garí.

SOBRIETY, پرهیز گاری parhíz-garí.

SOBRIQUET, لقب lakab.

SOCIAL or SOCIAL, مدنی madaní, استیناس ístínás. — (social life) انس ánis. — (social life) istínás, انس uns.

SOCIABLENESS, اهلیت ahlíyat, استیناس ístínás, انس uns.

SOCIALIST, سوسیالیست súsíálíst (eur.).

SOCIALITY, اهلیت ahlíyat, استیناس ístínás, انس uns.

SOCIETY, صحبت mu'ásharat, صحبت suhbat. — (companionship) صحبت suhbat, رفاهت musáhabat, معاشرت rafákat, شرکت shirákat, مشارکت musháarakat, همراهی ham-ráhi.

— (mercantile term) شرکت shir-kat.

SOCK, vide STOCKINGS.

SOCKET (of the eye), چشمخانه chashm-khánah.

SOD, کلوخ kulúkh.

SODA, نظرون natrún.

SODOMITE, فاعل fá'il, لاطی látí, لوطی lútí, باغ bachah-báz.

SODOMY, اغلام livátah, اغلام ighlám, باغ ubnah, باغی bachah-bází.

— (addiction to sodomy) اغامی ná-khwush-i-ubnah. — (to entice to commit the crime) پیلان کردن pílah kardan. — (the pathic, a catamite) مأبون malút, مأفول maf'úl, مأبون ma, bú'n, پشت pusht, مخنث mu-khannas, زن طبیعت zan-tabí'at.

SOFA, سریر sarír, مهاد mihád, پلنگ palang (hind.).

SOFT, نرم narm, ملایم muláyam, نازک názuk.

To SOFTEN, ملایم کردن muláyam kardan, نرم کردن narm kardan.

SOFTLY (gently) آهسته áhistah, سنگینك yavásh, یواش yavásh, سنگینك sanganak.

SOFTNESS, نرمی narmí, ملایمت muláymat, نازکی názukí.

SOIL (ground), خاک zamín, خاک khák, بر arz, تراب turáb. — (dirt) چرک chirk, لجن lajan, آبداری idbá'í, کسافت kasáfat, دسومت dusúmat.

To SOIL, آلودن álúdan, پاک کردن ná-pák kardan, ملوث ساختن mulavvas sákhtan, نجس کردن najs kardan.

SOJOURN, اقامت ikámat.

To SOJOURN, اقامت نمودن ikámat nimúdan, مقیم نمودن mukím nimúdan.

SOJOURNER, متوطن mutavattin, ساکن sákin, باهنده báshandah, مقیم mukím.

SOLACE, تسلی tasallí, دلانگهی dil-ásá'í.

To SOLACE, فرح بخشیدن farah bakh-shídan, علاقه دادن 'alákah dádan.

SOLAR, شمسی shamsí.

SOLD, فروخته furúkhtah. — (to be

sold) بفروش رفتن bi-furúsh raf-tan.

SOLDER, لحیم lahím, قلع kal'.

To SOLDER, لحیم کردن lahím kar-dan.

SOLDIER, سپاهی sipáhi, عسکری 'askarí, لشکری lashkarí, سرباز sar-báz.

—(of infantry) سرباز sarbáz —(of cavalry) سوار suvár.—(of king's body-guard) جانباز ján-báz,

غلام رکابی fauj-i-khássah, فوج خاصه ghulam-i-rikábi, غلام هاهی ghu-lám-i-sháhi.—(artilleryman) توپچی

túp-chí.—(pioneer) بیلدار bíl-dár.

SOLE, مجرد mujarrad, واحد váhid, واحد vahd, منفرد munfarid.—

(fish) کوشک kaushak. —(of the foot) کف kaf-i-pá.—(of a shoe)

کف ارسی tah-i-kafsh, کف کش i-urusí.

SOLECISM, غلط ghalat.

SOLELY, محض mahzau, بس bas.

SOLEMN, پر هیبت haibat-vár, هیبتوار pur-haibat, محترم muhtarau,

مؤقر mu'akkar, متعجب muta'ab-bis.

SOLEMNITY, هیبت haibat, وقار vakár, تمکین tamkín.

SOLEMNIZATION (of marriage), عقد 'akd, نکاح nikáh, عروسی 'arúsí.

To SOLEMNIZE (marriage), عقد 'akd-i-nikáh, نکاح بستن

bas-tan.

SOLEMNLY, با هیبت bá-haibat.

To SOLICIT, درخواست khwástan, در dar-khwást, خواست nimúdan,

dar-khwást nimúdan, تمنای nimúdan, تمنای tamanná nimúdan,

نیازیدن niyáz kardan, نیاز نیاز niyáz kardan, نیاز iljá, nimúdan,

مستدع بودن mustadi' búdan, استدعا دعا du'á kardan, استدعا nimúdan,

istid'á nimúdan.

SOLICITATION, درخواست dar-khwást, نیاز niyáz, استدعا istid'á.

SOLICITOR, وکیل vakíl.

SOLICITOUS, متفکر mushták, متفکر mutafakkir, مشوش mushavvash, اندیشمند andíshamand.

SOLICITUDE, دقت نظر i'tiná, دقت dikkat-i-nazar, پرا parvá, اندیشه

andíshah, اهتمام ihtimám.—(to exhibit solicitude) اعتنا نمودن i'tiná nimúdan.

SOLID, محکم musmit, سلد suld, میان miyán-pur, محکم muh-

kam, پارچه asíl, يك yak pár-chah.

SOLIDITY, متانت matánat, زانت razánat.

SOLIDLY, قویاً kavíyan.

SOLILOQUY, تکلمه با نفس mukála-mah bá-nafs.

SOLITAIRE (ornament worn by women, a spray of jewellery), چتر

chatr.

SOLITARY, تنها tauhá, تن tan-i-tauhá, منفرد munfarad, منفرد mun-

farid, واحد váhid, مجرد mujarrad, منفرد munharid, منزوی munzaví.

SOLITUDE, وحشة vahshah, خلوت khalvat, تنهایی tabhá, وحدت vahdat.

SOLUBLE, حل هندی hall-shudaní.

SOLUTION (of a difficulty, question, &c.), حل hall, کشف kashf, تعبیر

ta'bír.—(thing dissolved in water, &c.) گداخته gudákhtah, آب شده

áb-shudah.

To SOLVE, حل کردن hall kardan.

SOLVED, محلول mahlúl.—(to be solved) حل شدن hall shudan.

SOMBRE, تیره tírah, سیاه siyáh.

SOME, چند chand, قدری kadarí, بعضی ba'zí.—(somebody) کسی kasi,

شخصی shakhsí.—(somehow) بوجهی bi-vajhi, بنوعی bi-na-

bi-taurí.—(something) چیزی chízi.—(somevat) قدری kadarí, جزوی

juzví, اندکی andakí, برخی barkhi, گاه gáh.—(sometimes) شطری

shatrí.—(somehow) گاه gáh, گاهی gáhi, آبیان ahyá-

nan, گاه gáh, گاهی gáhi, آبیان ahyá-nan, گاهی gáh, گاهی gáhi, آبیان ahyá-

bi-jáy, جای yak jáy.—(some-where else) جای دیگر jáy-i-dígar.

SOMERSAULT, پشتک pushtak.—(to make a somersault) پشتک برداشتن

pushtak bar-dáshtan, پشتک زدن pushtak zadan, وارونه زدن várú-

nah zadan.

SOMNIFEROUS, خواب آور khwáb-ávar.

SON, فرزند farzand, پسر pisar, ولد valad, ابن ibn, پور púr (*obs.*).— (*in composition*) زاده zádah, اغلو ughlú, اوغلی ughlí.— (*son-in-law*) داماد dāmād.— (*adopted son*) پسر متبیلی pisar-i-mutabanná, پسر خوانده pisar-i-khwándah.— (*god-son*) پسر خوانده pisar-i-khwándah.

SONG, سرود surúd, تصنیف tasníf, تصنیفك tasnífak, آواز áváz.— (*to sing a song*) آواز خواندن tasnífí ávázah khwándan.

SONGSTER or SONGSTRESS, آواره خوان khwán-áwázah-khwán, خواننده khwánam-dah, قوال kuvvál.

SONNET, غزل ghazal.

SONOROUS, طنان tannán.

SOON, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعته sur'atan, عنقریب 'au-karíl, زو zú (*vulg.*), زی zí (*vulg.*).— (*as soon as*) همان hamán, همانكه hamán-kih, همین hamín, همینكه hamín-kih, هرگاهكه har-gáh-kih, بمجرد bi-mujarrad, در بعضی bi-mahz, در حالتيكه dar hálátí-kih, چه jakh (*vulg.*).— (*sooner or later*) زود یا zúd yá dír, خواه زود خواه dír khwáh zúd, يك وقتی yak vaktí, از اوقات az aukát.

SOOT, دوده dúdah.

SOOTHSAYER, عیاف fál-chí, عیاف 'ayyáf, غیب گو ghaib-gú.

SOOTY, پر دود pur-dúd.

SOP, لقمه lukmah.

SOPHISM (*doctrine of the free-thinkers of Persia*), تصوف tasavvuf.

SOPHIST (*freethinker*), صوفی súfí, صوفی ahl-i-tasavvuf.

SOPHISTRY (*fallacious argument*), فلسفت falsafat.

SOPRANO, زمر zír.

SORCERER, جادو گر jádú-gar, ساحر sáhir, جادو مان sahlár, جادو mán.

SORCERY, جادو jádú, جادو گری jádú-garí, افسون afsún, نیرنگ nairang.

SORDID, خریص harís, طمعكار tama'-kár, خجیل támi', باخيل bakhíl, لقیم

la,ím, ممسك mumsik, عسيس khasís.

SORDIDLY, پست فطرتانه past-fitratánah, با عسست bá-khissat, با دنایت bá-dináyat.

SORE, ریش rísh, زخم zakhm, قرع kurh, جراحت jaráhat.— (*a running sore*) ناسور násúr, ناسور násúr.— (*painful*) درد pur-dard, درد dard-mand, دردناك dard-nák.

SORELY, بغایت bi-gháyat, بنهایت bi-niháyat, از حد az hadd ziyádah.

SORENESS, درد dard, دردی dard-mandí.

SOREEL, ریواس rívás, لیواس lívás.

SORROW, غم gham, ألم alam, اندوه andúh, ملال malál, ملالت malálat, کدورت kudúrat, تأسف ta,assuf, رنج ranj, رنجه ranjah, درد dard, آزار ázár, آزار buzún, اضرار ihzán, دلنگی dil-tangí, عزا 'azá, دلتنگی hamam, وجع vaja, سرك súg, هنجار hanjár, تنگناهی tangná'í.

SORROWFUL, دلفكار dil-tang, دلفكار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, غمناك gham-nák, مغوم maghum, حزين hazín, محزون mahzún, متعيس muta'ab-bis, ملول malúl, اندوه andúh-nák, متالم muta'allim, سهمگين sahm-gín.

SORRY, دلفكار dil-tang, دلفكار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, مغوم maghum, حزين hazín, محزون mahzún, متعيس muta'ab-bis, ملول malúl, اندوه andúh-nák, متالم muta'allim, سهمگين sahm-gín.— (*to be sorry*) افسوس خوردن afsús khwurdan, متالم شدن muta'allim shudan.

SORT, نوع nau' (*pl.* انواع anvá'), جنس jins, قسم kism (*pl.* اقسام aksám), گونه gúnah, صنف sinf, قبيل kabíl, طور taur, وجه vajah, نمط namt, جور jur.— (*out of sorts*) نا خوش ná-khwush, با كسالت bá-kasálat, بی دماغ bí-dimágh.— (*to be out of sorts*) بی دماغ شدن bi-dimágh

shudan, تاسر مزاجی داشتن takas-sur-i-mizají dáshtan.

To SORT, چیدن chidan, ترتیب دادن tartib dadan, آماده نمودن amadah ninudan, راستن arastan.

SOT, بی‌هوش bí-húsh, بخرد bí-khirad. (drunkard) می پرست mai-parast, شراب sharáb-khwur.

SOUL, روح ruh, نفس nafs, جان jan

SOUND (unbroken), سالم sálím, درست durust, کامل kámil.— (noise) آواز áváz, صدا sadá, صوت saut.— (loud noise) بانگ báng, شور shúrish, شاد shamáta, مترون ghauhá.— (notes, &c.) مترون makrún bi-saváb.— (sound of voices) مقال kál va makál.

To SOUND (a horn, &c.), نواختن navákhshan, زدن zadan, کشیدن kashídan.— (measure the depth) اندازه anlázah kardan.

SOUNDLY, بغایت bi-gháyat, بنهایت bi-niháyat, از حد az hadd ziyáadah.

SOUNDNESS, کمال kamál, درست durustí.

SOUP, شوربا shúrba, آش ásh, آشپزخانه áb-gásht.— (soup tureen) شوربا shúrba-khwurí.

SOUR, حامی, ترش turush.

SOURCE, مصدر masdar, سر sar, منشá, مبدأ mablá, منبع mamba.— (source of pride) سرمایه sar-máyah-i-iftikhár.— (from a good source) از جای معتبر az jáy-i-mutabar.

SOURLY, ترشانه turushánah.

To SOUSE, آشپختن ághushtan.

SOUTH, جنوب junúb.— (on the south) باد جنوبی junúbán.— (south-east) جنوبی bád-i-junúbí.— (south-west) شرقی ma mábain-i-junúb va mashrak.— (south-west) ما بین جنوب و مغرب ma-bain-i-junúb va maghrab.

SOUTHERLY or SOUTHERN, جنوبی junúbí.

SOUTHERNWOOD (plant), قیصوم kaisúm, بومادران búmadarán.

SOUTHWARDS, بسمت جنوب bi-samt-i-junúb.

SOUVENIR, یادگار yád-gár, یادداشت yád-dásht, تذکره tazkarah.

SOVEREIGN, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, کی kai.— (sovereign of an order) رئیس اداره rá'is-i-idárah-i-nishán.— (money) لیرá lírá (eur.).

SOVEREIGNTY, داوری dávarí, شاهی sháhí, سلطنت sultanat, پادشاهی pádisháhí.

Sow, ماده خوک mádah-khúg.

To Sow (seed), کاشتن kashitan, تخمباشیدن tukhm páshidan, کاریدن káridan.

SOWER, کارنده karandah, بزرگر bazargar, زارع zári, مزارع muzári.

SPACE, فاصله fásilah, وسعت vus'at, عرصه sáhat.— (of time) مدت muddat, فاصله fásilah, مرور murúr, مسافت masáfat, آسنا asná.— (between two near objects) فرجه furjah.— (open space) وسعتگاه vasat-gáh.— (in the space of) در ظرف dar zarf, فاصله bi-fásilah.

SPACIOUS, وسیع vasi', واسع vási', عرض aríz, فراخ farákh, گشاد gu-shad.

SPADE, بیلچه bíl-chah.— (large long-handled spade) بیل bíl.

SPAN (measure, from tip of thumb to tip of little finger), واجب vajab.— (width) عرض 'arz, پهنائی pah-na'i, قطر kutr.— (of a bridge) چشمه chashmah.

To SPAN, بدست پیچیدن bi-dast pai-mídan.

SPANGLE (of gold, &c.), پولک pú-lak.

To SPANK, سله زدن sallah zadan.

SPAR, دکل dagal, دقل dakal, دول dúl (hind.).

To SPAR, جنگ کردن jang kardan, مناظره munáza'at kardan, دعوت کردن takrár kardan, جنگیدن jangidan.

SPARE, لاغر lághir, نزار nizar, ضعیف za'íf.

TO START (*show mercy, forgive*), بخشیدن *bukhshidan*, عفو کردن *afv kardan*, دادن امان *aman dadan*, دخیل دادن *dokhil dadan*, در گذر کردن *dar-guzar kardan*, پناه دادن *panah dadan*, غفران نمودن *ghufrán nimúdan*.

SPARED, معاف *muráf*.

SPARING, کم خانه دار *khánah-dár*, کم خرج *kam-kharj*.

SPARK (*of fire*), شراره *sharrah*, آشپاره *átish - parah*, پركاله *parkálah*.

TO SPARKLE, درخشیدن *dirakhshidan*, شعله نمودن *shu'lah nimúdan*.

SPARKLING, درخشان *tábán*, درخشان *dirakhshán*, رخشنده *rakhshandah*, لامع *lami'*.

SPARROW, گنجشك *gunjashk*.—(*sparrow - hawk*) موشگیر *músh-gír*.

SPASM, تشنج *tashannuj*.

SPATULA, مرهم کش *marham-kash*.

SPAVIN (*in a horse*), قرقوش *kara-kaush*.

SPAWN (*of fish*), تخم ماهی *tukhm-i-máhi*, انبیل *ishpul*.

TO SPEAK, حرف زدن *guftan*, حرف زدن *harf zadan*, کلام کردن *kalám kardan*, سخن راندن *sukhun rándan*.—(*to speak to, address*) تکلم نمودن *takallum nimúdan*, متکلم شدن *mutakallim shudan*, عرض کردن *'arz kardan*, مخاطب شدن *mukhá-tib shudan*.—(*to speak out*) بلندتر *buland-tar harf zadan*.

SPEAKER, گوینده *ká'il*, قائل *guyandah*.—(*Speaker of the House of Commons*) رئیس مجلس *ra'is-i-majlis*.

SPEAR, رمح *sinán*, نیزه *naizah*, رمح *rumh*, مزارق *mizrák*.—(*shaft of a spear*) چوب نیزه *chub-i-naizah*.—(*head of spear*) سر *sinán*, سر نیزه *sar-i-naizah*.—(*butt end of spear*) ته نیزه *tah-i-naizah*.

SPEARMAN, نیزه دار *naizah-dár*.

SPECIAL (*particular*), خاص *kháss*, مخصوص *makhshús*, مختص *mukhtass*.

SPECIALLY, خاصه *khássah*, خصوصاً *khassúsan*, مخصوصاً *makhshúsán*.—سیما *'ala-'l-khusus* على الخصوص *siyamá lá-siyamá*.

SPECIES, نوع *nau'* (*pl.* انواع *anvá'*), جنس *jins*, قسم *kism* (*pl.* اقسام *aksám*), گونه *gúnah*, صنف *sinf*, نمط *kabíl*, طور *taur*, وجه *vajh*, نامت *namat*, جور *júr*.

SPECIFIC, مخصوص *makhshús*, معین *mu'ayyan*.—(*against disease, &c.*) تیریاق خاص *tiryák-i-kháss*.

SPECIFICALLY, مخصوصاً *makhshúsán*.

SPECIFICATION, تشخیص *tashkhís*, تعیین *ta'yín*.

SPECIFIED, معین *mu'ayyan*.

TO SPECIFY, تعیین نمودن *ta'yín nimúdan*, تشخیص نمودن *tashkhís nimúdan*.

SPECIMEN, نمونه *nimúnah*.

SPECIOUS, مستحسن *mustahsan*, مقبول *makbúl*, مرغوب *marghúb*.

SPECK (*particle*), ذره *zarrah*, شوهه *shúshah*, حمزه *hamzah*, شمه *sham-mah*, ریزه *rizah*.—(*spot*) داغ *dágh*, خال *khál*, لکه *lakkah*.

SPECKLED, منقطه دار *lakkah-dár*, منقطه *munakkat*, خالدار *khál-dár*.

SPECTACLE, تماشا *tamáshá*.

SPECTACLES (*glasses*), عینک *'ainak*.

SPECTATOR, ناظر *názir*, تماشاچی *tamáshá-chi*.

SPECTRE, خیال *khiyál*, or *khayál*, شکل *shakl*.

TO SPECULATE, فکر کردن *fikr kardan*, تصور نمودن *tasavvur nimúdan*, اندیشه کردن *andíshah kardan*.—(*in business*) معامله نمودن *mu-'ámalah nimúdan*.

SPECULATION (*contemplation*), مشاهده *musháhadah*.—(*in business*) معامله *mu-'ámalah*.—(*bad speculation*) مغبون *maghbún*.

SPEECH, زبان *sukhun*, سخن *zabán*, کلام *kalám*, گفتار *guftár*, قول *kaul*, نطق *nutk*, تنطیق *tanattuk*.—(*harangue*) کلام *kalám*, نفس *nafas*, وعظ *va'z*, خطاب *khitáb*.—(*parts of speech*) جز کلام *juz-i-kalám*.—(*to make a speech*) نطقی کردن *nutkí kardan*.

SPEECHLESS, لا جواب lá-javáb.

SPEED, سرعت sur'at, شتاب shitáb, عجلت 'ajalat, چابکی chábukí, چالاک chálákí, فور faur, زودی zúdí, مبادرت mubádarat, چستی chustí, افعال i'jál, تعجیل ta'jíl, تندى tundi.

SPEEDILY, زود zúd, بروی bi-zúdí, سرعتاً sur'atan, بسرعت bi-sur'at.

SPEEDY, زود zúd, چابك chábuk, چالاک chálák, چست chust, مسرع mustri', جلد jald, تند tund, تیز tíz, شتاب shitáb, شتابان shitában.

SPELL, انسون nairang, نیرنگ afsún.

To SPELL (name the letters in a word), هجا هجا hijá kardan, تهجی کردن tahajjí kardan.—(use proper letters in writing, &c.) املا imlá kardan.

SPELLING, املا imlá.—(error in spelling) تصحیف tashíf.

SPELTER, روی rúi, رز ruh.

To SPEND, خرج کردن kharj kardan, مصرف نمودن sarf kardan, مصرف nimúdan.

SPENDTHRIFT, مصرف musrif.

SPENT, مصرف masrúf.

SPERMA, vide SEED.

SPERMACEI, موم sperm-i-safíd.

To SPEW, قی کردن kay kardan.

SPHERE, کره kurráh, جرم jirm, مرکز markaz, گوی gúy.—(celestial) گردون gardún, سپهر sipihr.—(one's own sphere) مدار خود madár-i-khwud.

SPHERICAL, مستدیر mustadír.

SPHERICALLY, بطور کره bi-taur-i-kurrah.

SPHEROID, مدور mudavvar.

SPHINX, أبو الحول abu-l-haul.

SPICE, ادویجات adviyah, ادویه adviyát (vulg.).—(spice-box) ادویه دان adviyah-dán.

SPIDER, عنكبوت 'ankabút, جولاھك júláhak, كارتن kártan (obs.).—(spider's web) پرده عنكبوت pardah-i-'ankabút, تار عنكبوت tar-i-'ankabút, كنترة kinatrah.

SPIKE, میخ mismár, میك mikh.

SPIKENARD, سنبل الطیب sumbulu-

't-tib, سنبل sumbul-i-khatáí.

To SPILL, ریختن ríkhthan.

To SPIN, ریشتن ríshthan, تافتن táftan, تانیدن tambídan, تنیدن tanídan.

SPINACH, اسفناج isfanáj.

SPINAL, صلبی sulbí, فقری fakarí.

SPINDLE, دوک dúk, پره pirrah, پیلی píli.

SPINE (backbone), پشتمهره pusht-muhráh, عصب us'us, مهره دشت muhráh-i-pusht.—(the os sacrum, or lower bone of the spine) عجب 'ajb, عجب الذنب 'ajbu-'z-zanab.

SPINNER, ریسنده risandah.—(in comp.) ریس rís.

SPINNING-WHEEL, چرخه charkhah.

SPINSTER, عزب 'azab.

SPIRAL, پیچیده pích, پیچ pích, پیچدار pích-dár.

SPIRE (steeple or column), منار manár, مناره minárah, میل míl.

SPIRIT (soul), روح rúh, نفس nafs, جان ján.—(courage) مردانگی mardánagí, دلیری dilíri, دلوری dilávarí, همت himmat, جرأت jur'at, شجاعت shujátat, غیرت ghairat, شهامت shahámat, جسارت jasárat, حمیت hamíyat, عصبیت 'asabíyat. (ghost) عفریت ifríit.—(liquor) عرق 'arak, خمر khamr.—(essence) خلاصه khulásah, زبد zubdah, جوهر jauhar, روح rúh.—(an evil spirit) مضر rúh-i-muzírr.—(high spirit, honour, pluck) همت himmat, غیرت ghairat, حمیت 'asabíyat, عصبیت hamíyat.—(Holy Spirit) روح خدا ruh-i-khudá, روح القدس rúhu-'l-kudus. (spirits of wine) عرق سه آنشی 'arak-sih-átishí.

SPIRITED, غیرت ghairat-mand.

SPIRITLESS, کم همت kam-himmat, بی غیرت bí-ghairat.

SPIRITUAL, معنوی ma'naví, روحانی rúhání.

SPIRITUALITY, روحانیت rúháníyat.

SPIRITUOUS DRINKS, جوهر jauhar,

عرق 'arak, خمر khamr.

SPIT, میخ síkh.

To SPIT, توف زدن tuf zadan, سلف
خيو suluf andákhtan, انداختن
khuyú afkandan.

SPIKE, بد بعض bughz, بد
خواهی bad-khwáhi. — (in spite of)
با وجود كه, bi-raghm-i-anf
há-vujúd-kíh, غم, 'alá raghm.

To SPITE, رنجاندن ranjánidan, جر
آوردن jar ávardan.

SPITEFUL, شرير sharír, بد bad-
nihád, بد اندیش bad-andísh, بد
داده bad-khwáh, بد ذات bad-zát.

SPITTING, توف سازی tuf-sázi.

SPITTLE, آب دهان áh-i-
dahan, سلف la'áb, سلف suluf,
بازی buzák, خيو khuyú.

SPITTOON, سلفدان suluf-dán, تفلدان
tafi-dán, سلفدان sifi-dán (vulg.).

To SPLASH, داغ انداختن dág an-
dákhtan.

SPLEEN, سپر supurz, طحال tihál. —
(ill-humour) سوداگی saudá, í, بد
خوي bad-khú, í.

SPLENDID, درخشان dirakhshán,
تابان raushan, تابان táb-nák, تابان
tábán. — (magnificent) عظيم mu-
'azzam, جليل 'azím, جليل jalil,
شگرف shigarf.

SPLENDIDLY, به خوبی bi-khúbi.

SPLENDOUR, رونق raunak, فر farr,
جلال jalál, جلوه jálvah, تابش tá-
bish, زینت zínat, احتشام ihtishám.

SPLENETIC, تند مزاج tund-mizáj,
کج خلق kaj - khulk, افسرده afsur-
dah.

SPLICE, وصل vasil.

To SPLICE, وصل کردن vasil kardan,
ملحق کردن chasbáidan, چسبانیدن
mulhak kardan.

SPLINT (thin piece of wood, &c.,
used in bandaging a broken limb),
جبریه kamánchah, جبریه jabírah.
— (disease in horses' legs) گيج دمبه
gích-i-dumbah, قرقوش karakaush.

SPLINTER, پاره párah, ریزه rizah,
تراشه tiráshah.

SPLIT, شکاف shikáf, شق shakk, چاق
cháq.

To SPLIT (cleave), شکافتن shikáf-
tan, چاک shakk kardan, چاک
cháq kardan. — (crack) شق

چاك هادن shakk shudan, چاك
chák shudan, موداهتن mú dáshtan.
— (burst) پاره párah
shudan.

SPOIL, غارت ghárat, چپاو chapáu,
راهزنی rah-zaní, تارك تارك-i-tázi.

To SPOIL, ضایع کردن záí' kardan,
مفسود ma'yúb kardan, معيوب
مفسود mafsúd kardan. — (pillage)
غارت chapáu kardan, غارت
ghárat kardan, یغما کردن
yaghmá kardan, سلب گرفتن salab
giriftan, غارت نمودن táraj nimú-
dan, چپاولی nahb kardan, غارت
chapáwálí kardan (vulg.). —
(rot) پوسیدن púsídan, گندیدن gan-
dídán.

SPOILER, غارت کننده ghárat-kunan-
dah, یغماچی yaghmá-chí.

SPOILT (damaged, destroyed), معيوب
ma'yúb, باير bá'ir, ضایع záí'.

SPOKES (of a wheel), شمش shimsh,
دیرك dirak.

SPOKESMAN, ترجمان tarjumán.

SPIOLIATION, استلاب istiláb, غارت
ghárat, تاراج táraj.

SPONGE, اسفنج isfand, اسفند
isfanj.

SPONSOR, متضمن mutazammin.

SPONTANEOUS, خود خود khwud bi-
khwud, از خود az khwud, تبرعانه
tabarru'ánah.

SPOON, چمچه chamchah, قاشق ká-
shik, قاشوق kashúk.

SPOONFUL, يك قاشوق yak káshúk.

SPORT, بازی bázi, بازیچه bázichah,
ملاعیه mulá'abah, تفرج tafarruj,
ملاعیه mulá'abah. — (hunting) شكار
shikár.

To SPORT, لوبو نمودن lahv nimúdan,
بازی کردن bázi kardan.

SPORTIVE, خورشدل khwush - dil,
خوش shád, شادمان shad-mán, خوش
khwush, مشغوف mash'úf.

SPORTSMAN, شكارچی shikár - chí,
شكار shikár-dúst, شكار دوست
shikár-gar.

SPOT, لکه lak, خال khál, دغ dág,
كاف kalaf, بیسه bísah, پیسه
písah. — (place) مكان makán,

معرض makám, محل mahall, معرض ma'raz, موضع mauza', موقف mau-kif, حيز hayyiz, مطرح matrah, جا já, جای jáy, جایگاه jáy-gáh, بقاع bukát, موقع mauki'. — (on the spot) على الفور 'ala-'l-faur.

SPOTLESS, بی عیب bí-dágh, بی عیب bí-'aib.

SPOTTED, منقط lakkah-dár, لکه دار, منقط munakkat, خالدار khál-dár.

SPOUSALS, عروسی 'arúsí, تاهل ta'ah-hul, ازدواج izdiváj, زواج ziváj.

SPOUSE, vide HUSBAND, WIFE.

SPOUT (of an urn, &c.) دهن dahan-i-shír, — (on roof of a house, &c.) ناردان nár-dán.

TO SPOUT, جستن jastan.

SPOUTING, فوران favarán.

SPRAIN, پیچش pechsh.

TO SPRAIN, در رفتن dar raftan.

TO SPRAWL, ول گستن vil-gashtan, هرزه گری کردن harzah-garí kardan.

SPRAY (of jewellery, worn on the head by a prince) چیکا jiká, — (similar ornament worn by women) تپه títah, چتر chatr, — (of sea) ترشح tarasshuh, ریشه rash-bah.

TO SPREAD, انداختن andákh-tan, گسردن gushtardan, گسترانیدن gushtaránidan, فرش کردن farsh kardan, پهن کردن pahn kardan, — (strew or scatter) پراکندن pará-kandan, پاشیدن páshidan, ریختن rikhtan, افشاندن afshándan. — (to spread abroad, trans.) شایع shái' nimúdan, شیوع کردن shuyú' kardan, انتشار کردن inti-shár kardan. — (spread abroad, intrans.) انتشار یافتن intishár yáftan, شایع شدن shái' shudan.

SPRIG, vide TWIG.

SPRIGHTLINESS, عشرت nishát, نشاط nishát, شادی shadí, فرح farah, بهجت bihjat.

SPRIGHTLY, نشاطمند nishát-mand, شاد shád-mán.

SPRING (season), بهار bahár, ربیع rabí', — (of steel, &c.), کمان kamán, — (of a watch) فنر fanar, — (spiral spring) فنر fanar, — (snare) دام dām, تله talah, کمند kumand.

(leap) جست jast, حیر khíz, — (of water) چشمه chashmah, عین 'ain, منبع mambá'. — (hot mineral springs) معدنی آب گرم áb-i-garm-i-ma'dani.

TO SPRING (forth), جستن jastan, پاشیدن páshidan, بار آمدن bar-áma-dan, صادر شدن sádír shudan, — (grow) نمو کردن nashv va nimá kardan, رستن rustan, روئیدن rú'idan, — (as water) جوشیدن júshidan, جستن jastan.

TO SPRINKLE, پاشیدن páshidan, ریختن rikhtan, افشاندن afshándan.

SPRITE, پری parí.

SPROUT, شاخه shákhah, عین ghusn.

TO SPROUT (as seed, germinate), روئیدن rú'idan, نوح زدن tiyú zadan, نمو کردن nímú kardan, بار آمدن bar-áma-dan.

SPRUCE, پاکیزه pákízah, منقه munak-kah, آراسته árástah, قشنگ ka-shang, طیف khwush-gil (this applies only to persons).

SPRUCENESS, سلیقت salíkat, نظافت nazáfát, کشنگی kashangí, پاکیزگی pákízagí.

SPUR, مهمیز mihmíz, خار khár, — (of mountain) شامخ shanúkh.

TO SPUR, مهمیز زدن mihmíz zadan, — (incite) ابرام نمودن ibrá'm nimúdan, اغوا کردن ighvá kardan, ترغیب دادن tahrík dādan, ترغیب نمودن targhīb nimúdan.

SPURIOUS, دروغ durúgh, دغل daghal, (money) کلابی kullábí, قلب kalb, اشکیلی ishki'lí, مغشوش maghsbúsh.

SPURT, فش fish.

TO SPURT, فش کردن fish kardan.

TO SPUTTER (pen), مرکب پراویدن murakkab paránidan.

SPY, جاسوس já'sús, خبرگیر khabar-gír.

TO SPY, جاسوسی کردن já'súsí kardan.

SPY-GLASS, دور بین dúr-bín.

SQUABBLE, ستیزه sitízah, نزاq nízá', قرقشه karkashah, شلوك shulúk (vulg.).

TO SQUABBLE, ستیزه کردن sitízah kardan, دعوا کردن dá'vá kardan, قرقشه کردن karkashah kardan, شلوك کردن shulúk kardan (vulg.).

SQUADRON, دسته dastah.
 SQUALID, ناپاك ná-pák, پليد pilíd,
 پليشت pilisht, رنگ مرده rang-i-murdah, زرد zard-rang.
 SQUALT, باد bád, هوا havá.
 To SQUALL, گريستن giristan, گريه کردن giryah kardan.
 SQUALLY, بادی bádí, هوای havá,í.
 SQUALOR, نجاست ná-pákí, نا پاکí, najásat, آلودگی álúdagí.
 To SQUANDER, اسراف نمودن isráf nimúdan, اسراف تلف کردن talaf kardan, پراکندن parákandan, خرج بیجا کردن kharj-i-bí-já kardan, اخراج نا موجه کردن ikhráj-i-ná-muvajjah kardan.
 SQUANDERER, مصرف musrif.
 SQUARE, مربع murabba', چهار گوشه chahár-gúshah, مكعب muka'ab. — (of soldiers) قلعه kal'ah. — (in a city) میدان چاهار سو chahár-sú, میدان maidán, صحن sahn. — (instrument) مربع murabba'. — (square, in arithmetic) مال mál (pl. اموال amvâl). — (square root, in arithmetic) جذر jazr (pl. جذور juzúr), جذر jadr.
 To SQUARE, مربع ساختن murabba' sákhtan. — (accounts) گذراندن guzrándan.
 To SQUAT, نشستن nishastan.
 To SQUEAK, مع مع کردن mikh mikh kardan.
 SQUEAMISH, نازك názuk-tab'.
 To SQUEEZE, فشردن fishurdan, افشردن afshurdan, فشاردن fishárdan, چلاندن chilándan.
 SQUIB, ماهتاب máh-táb.
 SQUILLS, اسكیل iskail.
 To SQUINT, احوال هدن ahval shudan, كج دیدن dú دیدن kaj دیدن, لوج بودن lúch بودن búdan.
 SQUINING, احوال ahval, لوج lúch, كج kaj-chashm.
 SQUIRE, كد خدا kad-khudá. [This is literally the headman of a village.]
 SQUIREL, كلهی kalahrí (hind.), سنجاب sanjáb, موسار súsár.
 SQUIET, دزدك áb-duzdak, هكنه huknah.

To STAB, زدن zadan, سپوختن sa-púkhtan.
 STABILITY, استواری ustuvárí, ثبات sabát.
 STABLE, طویل tavílah, امطیل istabal. — (firm) بر قرار bar-karár, ثابت sábit, پایدار páyadár. — (to be stable) پای داهتن páy dáshtan.
 STACK (of corn, &c.), توده túdah, انبار ambár, خرمن kharman, پر pir.
 To STACK, انبار کردن ambár kardan, انباشتن ambáshtan.
 STAFF, چوب دستی chúb-dastí, عصا 'asá, چماق kutak, چوماق chumák, دگنك daganak. — (military term) اتباع atbá', اجرا ajzá. — (for surveying) نيزه naizah.
 STAG, گوز gavazn.
 STAGE (on a journey), منزل manzil, مرحله marhalah. — (platform) تخته takhtah, تلواره talvárah. — (in a theatre) مظهر mazhar. — (in a building) مرتبه martabah, طبقه tabakah, لقاكه tákah.
 To STAGGER, يله هدن yalah shudan, افتان و خیزان بودن juftán va khí-zán búdan, لطمه خوردن latmah khwurdan.
 STAGNANT, گنده gandah, گندیده gandídah.
 To STAGNATE, گنده هدن gandah shudan, گندیده هدن gandídah shudan.
 STAGNATION, گندگی gandagí, گندیدگی gandídagí. — (in trade) كساد kasád.
 STAIN, لكه lakkah, داغ dágh, عيت عيب 'aib. — (stigma) لوث laus, عيب 'aib.
 To STAIN, تیره کردن tírah kardan, لكه گذاشتن lakkah gúzáshstan.
 STAINED, لكه وار lakkah-vár.
 STAIR, نردبان nardubán, پله pillah, درجه darajah, اورچین úrchín, پللكان pillakán (vulg.). — (spiral staircase) پله پیچ pillah-i-pích-pích.
 STAIR-ROD, میل پله míl-i-pillah.
 STAKE, چوب chúb, میخ mikh. — (at play) داور dáy, شرت shart, گرو girau.

—(for imputation) خازوق khá-zúk, دار dár.

To STAKE, مایه گذاشتن máyah gu-záshtan.

STALE, کهنه kuhnah, پوسیده púsídah, مانده mándah.—(as victuals) کهنه kuhnah, شبینه shabínah, شبمانده shab-mándah, بیات bayát, قدید kadíd.

STALENESS, کهنگی kuhnagí, پوسیدگی púsídagí, ماندگی mándagí.—(victuals) کهنگی kuhnagí, شبینگی shabínagí, شبماندگی shab-mándagí.

STALK (of a plant), ساقه sákah.—(of corn) شاعه shákhah.—(of grapes) چنبه chumbah, خوشه khúshah, خالی khúshah-i-khálí.

To STALK, vide To WALK.

STALL (for cattle), آخور ákhwur, آخور ákhur, معلق ma'kaf.—(bench, &c.) دکانچه dukánchah, تخته takhtah.—(at theatre) لژ ázh-i-ákhir.

STALLION, نریان naryán.

To STAMMER (in speech), الکن کردن alkan kardan, لکنت کردن luknat kardan.

STAMMERER, الکن alkan, گرفته زبان giriftah-zabán.

STAMMERING, لکنت luknat.

STAMP (seal), مهر muhr, سکه sikkah.—(on weights, &c.) عیار 'iyár.—(impression) نقش naksh, علامت 'alamat, نشان nishán, چاپ cháp, باسمه básmah.—(adhesive stamp) تکت tikat-i-chasp-nák.

To STAMP, نشان دادن nishán dádan.—(to stamp the feet) پا زمین زدن pá-zamín zadan.

STANCH, استوار ustuvár, برقرار bar-karár, ثابت sábit.

To STANCH, سد کردن sadd kardan, موقوف کردن maukúf kardan.

STANCHLY, با دلیری bú-dilírí.

STANCHNESS, استواری ustuvárí, برقرارى bar-karárí.

STAND (at races), طاق چوب uták-i-chúb.—(bottom of a vessel, &c.) کعب ka'b, پا pá.—(of a coffee-cup) ظرف zarf, زیر فنجان zír-fínján.

To STAND, قائم شدن ístádan, قائم ká'im شدن bar pá shudan.—(halt) بودن búdan, و (to stand on end, hair) بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.

STANDARD, نشان nishán, علم 'alam, بیرق bairák, رایت ra'yat, لواء livá, بیرق bairák.—(of versification) رکن rukn (pl. ارکان arkán).—(of weights, measures, &c.) عیار 'iyár.

STANDARD-BEARER, بیرقدار bairak-dár, علم بردار 'alam-bar-dár, نشان بردار nishán-bar-dár.

STANDING, بر پا bar pá, استاده ístá-dah.

STANZA (couplet), بیت bait (pl. ابیات abyát).

STAPLE, رزہ rizah, ریزه rízhah.—(principal) اول avval, عمده 'umdah.

STAR, کوكب sitárah, ستاره kaukab, اختر akhtar, نجم najm, يلدز yal-duz, الو ulvá.—(fixed star) ثابتة sábitah, نجم ثابت najm-i-sábit.—(planet) سیاره sayyárah, نجم سائر najm-i-sá'ir.—(falling star) شهاب shaháb (pl. شهبان shuhbán).—(fortunate aspect of stars) قران kirán, سعد sa'd.—(the fortunate stars, Jupiter and Venus) سعدان sa'dán, سعدین sa'dain.—(the unfortunate stars, Mars and Saturn) نحس nahsán, نحسین nahsain.—(ill-starred) بد طالع bad-táli', بد بخت bad-bakht.

STARBOARD, طرف راست taraf-i-rást, یمن yamín.

STARCH, آشپاشی nishástah, آش ahár.

To STARCH, آشپاشی nishástah zadan.

To STARE at, چشم خیره کردن chashm-i-khírah kardan, مراقب بودن murákib búdan.

STARK, بکلی tamáman, بکلی bi-kullí.

STARLING, سار sár.

STARRY, نجومی nujúmí.

START, بر جست bar-jast.—(departure) روانگی ravánagí, رحلت rih-lat, سفر safar, جلا jalá, کوچ kúch.

To START, رم کردن ram kardan, بر

جستن *bar-jastan*, رمیدن *ramídan*. — (*depart*) روانه گشتن *ravánah gashtan*, رفتن *raftan*, مکان نقل *naki-i-makán kardan*, کردن *ravánah shudan*, روانه شدن *ráhi shudan*. — (*a question*) اقامت کردن *ikámat kardan*.

STARTING-POINT, تکیه گاه *takyah-gáh*.

TO STARTLE, مانیدن *ramánídan*, ترمسیدن *tarsánídan*.

TO STARVE, (*trans.*) تجوع نمودن *tajví nimúdan*. — (*intrans.*) گرسنگی جو *gurisnagi kashídan*, جوع کشیدن *jú' kashídan*. — (*with cold*) از سرما خشک شدن *az sarmá khushk shudan*, سرما کشیدن *sarmá kashídan*.

STARVING, گرسنه *gurisnah*, جوعان *jú'án*.

STATE (*condition*), حال *hál*, حالت *húlat*, احوال *ahvúl*, کیفیت *kaífíyat*. — (*government*) سر کار *sar-kár*, دولت *daulat*, ملک *mulk*, مملکت *mamlakat*. — (*pomp*) شان *shán*, شوکت *shaukat*, حشمت *hashmat*, دبدبه *dabdebah*, عظمت *'azamat*. — (*state of things*) صورت *súrat*. — (*state of the case*) واقع حال *váki'-i-hál*.

TO STATE (*represent*), عرض کردن *'arz kardan*, معروض داشتن *ma'rúz dáshtan*, تکریر نمودن *takrír nimúdan*, اظهار کردن *izhár kardan*.

STATELINESS, جلالت *buzurgí*, بزرگی *jalálat*, حشمت *hashmat*.

STATELY, با شوکت *bá-shaukat*, با جلالت *bá-jalálat*, با حشمت *bá-hashmat*.

STATEMENT, تکریر *takrír*, اقرار *ikrár*, توجیه *mudda'á*, مدعا *taujih*. — (*public statement*) توعیح *tauzih*.

STATESMAN, تدبیر اهل *ahl-i-tadbír*, مدبر *ahl-i-siyásat*, سیاست *mu-dabbir*.

STATION (*place*), مکان *makán*, مقام *makám*, معرّض *ma'aball*, معرّض *mauza'*, موقوف *maukif*, حیر *hayyiz*, مطرح *matrah*, جا *já*,

جای *jáy*, جایگاه *jáy-gáh*. — (*rank*) درجه *darajah*, جاه *jáh*, شان *shán*, مرتبه *martabah*, قدر *kadr*, پایه *pá-yah*. — (*railway station*) موقف *maukif*, منزل *manzil*.

STATIONARY, ساکن *sákin*, بی حرکت *bí-harakat*.

STATIONED, مقیم *makím*.

STATIONER, خرده فروش *khurdah-furúsh*, خراز *kharráz*.

STATIONERY, اسباب خرازی *asbáb-ikharrází*.

STATISTICS, استاتستیک *istástík* (*eur.*).

STATUARY, نقاشی *nakkáshí*. — (*man*) نقاش *nakkásh*.

STATUE, صنم *sanam*, صورت *súrat*, مجسمه *mujassam*, مجسمه *mujassamah*. — (*equestrian statue*) مجسمه سواره *mujassamah-i-suvárah*.

STATURE, قامت *kámat*, قد *kadd*, اندام *andám*. — (*stature of man, a measure of five feet and a half*) کله *kallah*.

STATUTE, قاعده *ká'idah*, قانون *ká-nún*, آیین *áyín*.

TO STAVE, شکستن *shikastan*.

STAY, عمود *'amúd*, پشتی *pushtí*, ازا *izá*, عمدت *'umdat*.

TO STAY, ماندن *mándan*, بودن *búdan*, توقف کردن *tavakkuf kardan*, اقامت *karár giriftan*, قرار گرفتن *ikámat sákhtan*, سکونت *sákin búdan*.

STAYS, سینه بند *sínah-band*.

STEAD, عوض *'avaz or 'ivaz*, جای *jáy*.

STEADFAST, استوار *ustuvár*, برقرار *bar-karár*, راسخ *rásikh*, ثابت *sábit*.

STEADFASTLY, با استواری *bá-ustuvári*.

STEADINESS, استواری *ustuvári*, برقراری *bar-karári*.

STEADY (*unmoved*), استوار *ustuvár*, ثابت *bar-karár*, راسخ *rásikh*, ثابت *sábit*. — (*well-behaved, respectable*) متشخص *sáhib-vakár*.

TO STEAL, دزدیدن *duzdídan*, دزدی *duzdí kardan*, سرقه کردن *sarikah kardan*.

STEALER, دزد duzd.

STEALTH, پنهانی panháni, دزدانه dúzdánah.

STEAM, بخار bukhár.—(boat) کشتی jaház-i-átishí, بخار kashti-i-bukhár, دزدی jaház-i-dúdí, گمی gamí-i-átishí, واپور vápúr (eur.) — (merchant steamer) واپور تجارت vápúr-i-tijárat.—(engine) آلت دودی alat-i-dúdí, منجنیق آتشی manjanik-i-átishí.—(to go by steam) بخار bá-bukhár harakat kardan.—(steam launch) قایق قایق káik-i-kúchikí - i - bukhárá.

STEED, اسب ash, ستور asp, ستر sitúr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), بارکی bárakí, اس as (vulg.).

STEEL (crystallized or watered), فولاد fúlád.—(tempered, but not crystallized) فنر fanar.—(to strike a light with) چقماق chakhmák, چقماق chakmák.

STEELYARD (balance for weighing), قبان kabán.

STEEP, شیبیدار nishíb-dár, سراسیم sar-á-shíb, سرازیر sar-á-zír, پرت part.

To STEEP, آغشتن ághushtan, خیسانیدن khísánídan.

STEEPLE, منار manár, مناره manárah, میل mil.

To STEER (a vessel), کشتی راندن kashtí rándan, راه جهاز انداختن ráh-i-jaház andákhтан.

STEERAGE, کشتی رانی kashtí-rání.

STEERSMAN, دومانچی dúman-chí, سکانی sukkání.

STEM, ساقه sakah.—(of a ship) سر sar - i - jaház, راس rás, جلو jilau.—(flexible stem of a pipe) مار پیچ mār-pích.—(wooden stem) چوب چوب chúb-i-chúbúk.

To STEM, منع کردن mana' kardan, سد ساختن sadd sákhtan.—(the tide) مقابلہ mukábalah kardan.

STENCH, عفونت 'ufú-nat, بد بو bad-bú, گند gand.

STEP, قدم kadam, گام gám.—(of a stair, &c.) درجه darajah, پله pillah. — (flight of steps) جلوخان jilau khán. — (quick step) قدم تند kadam-i-tund. — (slow step) قدم kadam-i-sust.

To STEP, قدم زدن kadam zadan.

STEP-DAUGHTER, ربه rahibah.

STEP-FATHER, عموی نا بدری 'amu, í-ná-pidari, راب rab.

STEP-MOTHER, زن بدر zan-i-pidar, رابه rahab.

STEPS, پله پله pillah, سد sidd, اورچین sullam, سلسله sídd.—(to have steps, as stairs) پله pillah khwurdan.—(to take steps) اقدام نمودن ikdám nimúdan.

STEP-SON, ریب rabib.

STEREOSCOPE, جهان نما jahán-nimá.

STERILE (barren), عقیم 'akím, ویرانه víranah, باثر shúrah, بئر bá'ir, بی بی bí-bar.

STERLING (pure), پاکیزه pákízah, پاک pák, ناب náb.—(honest) صادق sádik, صالح sálíh, متدین mutadayyin, راست rást, راستی rast-báz.

STERN (severe, grave), مؤثر mu'akkar, مضبوط muta'abbis, مضبوط puf-yúz, زشت zisht-bihád.—(of a ship) دبوسه dabbúsah, تافار tafar. — (of the body) کون kūn, ماتحت má-tahit, موضع معناد mauza'-i-mu'tád, محل قعود mahall-i-ku'úd.

STERNLY, بدرشتی bi-durashhtí.

STERNNESS, درشتی durashhtí, سختی sakhtí, رنجش ranjish.

STEW (dish), قلیه kalyah, یغنی yakhni.—(of meat) مسمل mu-sammá.—(of meat and vegetables) قورمه kavurmah, قورمه kavurmah.—(made with split almonds, &c.) متجنده mutanjanah.—(brothel) کاولی خانه khail-khánah, کاهه kávalá-khánah, زنا خانه ziná-khánah.

STEWARD, ناظر názir, سرکار sar-kár.

STEWARDSHIP، نظارت سرکاری sar-kárí، نظارت nazárat.

STICK، عصا چوب دستی chúb-dastí، عصا 'asá، کتک kutak، چماق chuamak، دگنک daganak.

To STICK (adhere to)، چسبیدن chasbídán، پیوستن paivastan، ملحق بودن mulhak búdan.— (fasten to) چسبانیدن chasbáńídan، پیوند کردن paivand kardan، وصل کردن vasl kardan.— (be impeded) محکم شدن muhkam shudan، لاهم شدن láhim shudan، گیر آمدن gir-ámadan.— (plant) نشانیدن nishándan، بر نصب داشتن nasb sákhtan، بر پا کردن bar pá kardan.— (stab) زدن zadan، میخ زدن sapúkhtan.— (be embarrassed or forgetful) عاجز آشفته شدن 'ájiz mándan، آشفته شدن áshuftah shudan، حیران شدن hairán shudan، سراسیمه گشتن sar-ásimah gashtan، متعیر بودن muta-tahayyir búdan.

STICKINESS، چسبندگی luzújat، چسبندگی chasbandagí.

STICKY، لزج چسپناک chasp-nák، لزج luzúj، لزج lazij.

STIFF، سخت خشک khushk.— (persons) درشت durusht، شدید shadí.

To STIFFEN (trans.)، سخت کردن sakht kardan، خشک کردن khushk kardan.— (intrans.) آمدن sakht ámadan، خشک بودن khushk búdan.

STIFFLY، با سختی ba-sakhtí.

STIFF-NECKED، معاند mu'ánid، عصبی 'así، یاغی gardan-kash، گردن کش 'así، یاغی yághí.

STIFFNESS، سختی sakhtí، خشکی khushkí.— (persons) درشتی durushtí، شدت shiddat.

To STIFLE، خفه کردن khaffah kardan، دم بستن dam bastan.— (suppress) اخفا نمودن ikhfá nimúdan، باطل گردانیدن púshídan، باطل گردانیدن bátíl gardánídan.

STIGMA، عیب laus، لوث 'aib.

To STIGMATIZE، معیوب کردن ma'yúb kardan.

STIGMATIZED، معیوب ma'yúb.

STILETTO، گزلک gazlak.

STILL (silent)، ساکت sákit، خاموش khámúsh، صامت sámít.— (quiet) آرامیده آرامیده 'ásúdah، ساکن sákin، ساکن آرامیده آرامیده.— (till now) تا حال tá hál، تا هنوز tá hanúz.— (nevertheless) حال آنکه bá-vujúd، حال آنکه hál án-kih، مع کل هذا ma' kull házá.— (for distillation) قریب قریب karmbík، انبیق ambík، قریب قریب kár-ambík.— (to keep still) سکوت سکوت sukút kardan.

To STILL، خاموش کردن khámúsh kardan، تسکین کردن taskín kardan، آرام دادن árám ládan.

STILLNESS، خاموشی khámúshí.— (quietude) آسودگی 'ásúdagí، آرامیده آرامیده 'arámídagí، آرام آرام.

STILTS، پای چوبین páy-i-chúbín.

STIMULANT، محرک muharrik، مقوی mukavví.

To STIMULATE، برانگیختن bar-an-gíkhtan، خیزانیدن khízánídan، تحریک کردن tahrík kardan، تحریک taghayyur sakhtan.

STIMULATION، تحریک tahrík، ترغیب targhíb.

STING، نیش nish، نازک návák.

To STING، نیش زدن nish zadan.

STINGINESS، حرس hirs، آرزú az، طمع tama'، طمعکاری tama'-kárí، خصل bukhl، خصل khasísat، خصل khissat، امساک imsák، لوئم lu,m.

STINGY، طمعکار tama'-kár، خصل bakhíl، پول دوست púl-dúst، چوکی júkí، کنس mumsik، کنس kinis.

STINK، بد بو bad bú، عفونت 'ufúnat، گند gand.

To STINK، بو کردن bú kardan، گندیدن gandídan، متعفن شدن muta'affin shudan.

STINKING، گنده gandah، دیده دیدة gandí-dah، متعفن muta'affin.

STINT، دریغ dirigh، خست khissat.— (without stint) بی دریغ bí-dirigh.

To STINT، خصل ورزیدن bukhl varzí-dan، دریغ نمودن dirigh nimúdan.

STIPEND، وظیفه 'alúfah، علفه mavájib، مواجب mavájib.

To STIPULATE، معاهده نمودن mu'á-

hadah nimúdan, قرار دادن karár dādan.

STIPULATION شرط shart, قرار karár, عهد 'ahd.

STIR غوما hangámah, هنگامه ghau-ghá.

To STIR (mix or agitate), زیر رو کردن zír-rú kardan, جنبانیدن jumbá-nídan, در هم کردن dar-ham kardan, بر هم زدن bar-ham zadan.—(move) جنبیدن jumbídan, حرکت harakat kardan, لاندن lán-dan (obs.). — (to stir up) بر خیزانیدن bar-angikhtan, خیزانیدن khízánídan, تحريك tahrík kardan, تغییر ساختن taghayyur sákhtan.

STIRRUP ركب rikáb. — (leather) ساقه dúvâl, تسمه tasmah, ساقه sákát.—(to take up the stirrups a hole) ركب را يك خانه بالا کردن riká-rá yak khánah bálá kardan, ركب را يك سوراخ کوتاه کردن rikábrá yak súrakh kútáh kardan.

STITCH بخیه bakhyah, دوخت dúkht. To STITCH دوختن dúkhtan.

Stock (of a gun) قنداقه kundákah, قنده kundah, سر مایه sar-máyah, رأس المال rásu-'l-mál, دستمایه bizá'at, نسل nasl, اصل asal, (of a tree) نسبه nasab.—(of a railway) ساقه sákah.—(flower) شبنم shab-bú.

To Stock, انکندن akandan.

STOCKADE (temporary fortification), مترس sangar, سیبه síbah, مترس matras.

STOCKINGS جوراب júráb, پاکش pá-kash. — (stocking-weaver) جوراب جوراب júráb-báf.—(of cloth, worn on ceremony) چاقچور chákchúr.

STOCKJOBBER, محترک muhtakir.

Stocks, کند kundah, کند kund, پالهنك pá-lahang.

Stoic, رواقی rivákí.

STOMACH, معده mí'dah, حکم shikm.—(stomach-ache) درد حکم shikm-dard, درد حکم dard-i-shikm, دل دردی dil-dardí.

STONE سنگ sang, حجر hajar.—(calculus in the bladder) سنگ sang-i-masánah. — (whet-stone) سنگ می sang-i-sáy, فسان fisán.—(hailstone) تکرک tákárk dānah - i - tagarg.—(touchstone) عیار sang-i-mihakk, معیار 'iyár, nu'yár.—(flagstone) سنگ آس balát.—(millstone) خسته sang-i-ás. — (of fruit) هسته khastah, هسته khassah, hastah.—(small stones or seeds of fruit) دانه dānah.—(precious stone) جوهر jauhar, گوهر gauhar.—(of a ring) نگین nagin, فص fass.—(stone-built) سنگ بست sang-bast.

To STONE سنگسار sang-sár kardan, رجم رجم rajm kardan, سنگ زدن sang zadan.

STONEMASON سنگتراش sang-tirásh.

STONY, سنگلاخ sang - lákh, قلبي kalbí. — (made of stone) سنگی sangí.

STOOL, کرسی kursí.—(evacuation) فعل غائط ghá'it, اطلاق itlák, فعل بفضائی (to go to stool) بیراز biráz حاجت نشستن bi-kazá, í-i-hájat nishastan, سر آب رفتن rídan, رفتن sar-i-áb raftan, منوعی رفتن mutavazzá raftan, آن کردن ann kardan.

To STOOP خمیدن khamídan, سر فرو سر furú kardan.

STOP! (interj.), باش bi-íst, ایست vá-íst.—(calling to an animal) هش hush.—(stop of a flute, &c.) بند band.

To STOP, ایستادن ístádan, باز ماندن báz - mándan, بودن búdan, توقف نمودن vá-ístádan, ایستادن tavakkuf nimúdan. — (hinder) منع کردن báz-dáshtan, باز داهتن mana' kardan, مزاحم شدن muzá-bim shudan, کسبیل کردن kisil kar-dan.—(arrest one's progress) سر راه گرفتن sar-i-ráh giriftan.—(watch) (trans.) خوابانیدن khwábánídan.—(intrans.) ایستادن vá-ístádan, خوابیدن khwábídan.—(train) ایستادن ístádan.—(to stop

wages, as a fine) جیره بردن jírah burídan, مواجب قطع کردن mavájib kat' kardan. — (to stop up) گرفتن giriftan, بستن bastan, مسدود کردن masdúd kardan.

STOPPAGE, بند band, سد sadd, ضیق zik-i-sadd.

STOPPER (of a bottle), سر شیشه sar-i-shíshah.

STORAX (gum), میعت mai'at, غور. مردم bukhúr-i-maryam.

STORE (hoard), ذخیره zakhírah, گنج ganj, خزانه khizánah, انبار ambár, مایه máyah.

To STORE, ذخیره کردن zakhírah kardan. — (to be stored) جمع آوری jam' ávarí shudan.

STOREHOUSE, مخزن makhzan, خزانه khizánah, خزینه khizínah, انبار ambár, گنجینه ganjínah, حاصل hásil.

STORK, لکله laklak, لکلا laklak.

STORM, rule TEMPEST, ASSAULT.

To STORM, حمله کردن hamlah kardan, هجوم آوردن hujúm ávardan.

— (rage) زنجیدن ranjídán, آشوبیدن áshúbídan, نا راضی شدن ná-razí shudan, غصبتان شدن ghazab-nák shudan, تغضب نمودن taghazzub nimúdan, آشفتن áshuftan.

STORMY, طوفانی túfání, پر باد pur-bád.

STORY, حکایت hikáyat, قصه kissah, داستان dástán, نقل nakl, افسانه afsánah, فسان fisán. — (of a house) طبقه tabakah, مرتبه martabah.

— (upper story) مرتبه فوقانی martabah-i-faukání. — (as the story goes), چنانکه سمت ذکر یافت chu-náu - kih samt - i - zikr yáft. — چنانچه آورده اند chunán-chih ávar-dah and, چنانچه روایت میکنند chu-nán-chih riváyat mi-kumand. — (story-book) کتاب افسانه kitáb-i-afsanah, کتاب نقلی kitáb-i-naklí.

STORY-TELLER, قصه گو kissah-gú, نقل nakkál. — (liar) دروغگو durúgh-gú, کذاب kázib, كاذب kaz-záb.

STOUT, مضبوط mazbút, قوی kaví,

کلفت kuluft. — (fat) فربه farbih, چاق chák, چسبیم jasím.

STOUTLY, دلیرانه dilíranah, باهجاعت bá-shajá'at.

STOUTNESS, مضبوطی mazbútí, قوت kuvát. — (fatness) فربهی farbihi.

STOVE, گلخان gulkhan, کوره kúrah, بخاری bukhárí.

To STOW, نهادن nihádan, گذاردن gu-zárdan, گذاشتن guzáshstan.

To STRADDLE, پا بین کردن pá-pahn kardan.

To STRAGGLE, برانگنده رفتن pará-kandah raftan, آواره شدن ávárah shudan, بیراه شدن bí-ráh shudan.

STRAIGHT, راست rást, مستقیم mus-takím, صائب sá'ib. — (a straight line) خط مستقیم khatt - i - mustakím.

To STRAIGHTEN, راست کردن rást kardan.

STRAIGHTFORWARD (honest), درست durust - raftár, خوشعامل khwush - mu'amalah. — (to go straight forward) راست پیش رفتن rást pish raftan.

STRAIGHTFORWARDNESS, صحت sih-hat, راستی rástí.

STRAIGHTWAYS, در حل dar hal, فی'l-faur.

STRAIN, پیچش píchish. — (song) آواز áváz.

To STRAIN (filter), پالودن pálúdan, صاف کردن sáf kardan, چلاندن chí-lándan. — (the arm, &c.) در رمق dar raftan.

STRAINED, مصفوف musaffá, مروق muruvvak.

STRAINER, کفگیر káf-gír. — (large strainer for boiling rice) چلو صافی chalu sáfí, سماق پالان sumák-pálán, ترشپالان turush-pálán.

STRAIT (narrow pass), تنگ rang, تنگ گذر gadúk, مضایقه muzá'yakah, مزیق mazík.

STRAITLY, با دقت bá-díkkat, تقیر naqír va katinír.

STRAITNESS (poverty), تنگی tangí, تنگ دستی tang-dastí, افلاس iflás, مسکنت maskanat, ناداری ná-darí.

STRAMONIUM (*thorn-apple*). جوز مائل *jauz-i-másal*, پنج دهشتی *banj-i-dashti*, گوز گیاه *gúz-i-giyáh*.

STRANGE (*wonderful, uncommon*). غریب *'ajáb*, عجیب *'ajíb*, غریب *gharíb*, نادر *nádir*, بدیع *badí*, بدیهی *badíhi*.

STRANGELY, عجیباً *'ajaban*.

STRANGER, غریب *bígánah*, بیگانه *gharíb*, اجنبی *ajnabí*, غیر *ghair*. — (*newcomer*) خوش نشین *khush-nishín*, تازه وارد *tázah-várid*.

To STRANGLE, خفه کردن *khaffah kardan*, خنق ساختن *khanik sákh-tan*, طناب انداختن *tanáb andákh-tan*, خنق کردن *khunák kardan*.

STRANGULATION, خفگی *khaffagí*, خنق *khunák*, اختناق *ikhtinák*.

STRANGURY, حبس البول *habsu-'l-baul*.

STRAP, تسمه *tasimah*, دوال *duvál*.

STRATAGEM, حيله *hílah*, ساخته *sákh-tah*, کید *kaid*, گول *gúl*.

STRATEGY, فن محاربه *fannu-i-muhá-rabah*.

STRATUM, طبقه *tabakah*.

STRAW, بوش *púsh*, کاه *káh*, کاه *kah*.

— (*of maize*) چوب ذرت *chúb-i-zurrah*. — (*of rice*) پوهال *púshál*, سرچینه *saráchinah*. — (*a single straw*) پر کاه *par-i-káh*. — (*bed of straw, for a horse*) تخت *takht-i-pa'in*. — (*to catch at a straw*) تشبیه نمودن *tashabbhus nimúdan*.

STRAWBERRY, توت فرنگی *tút-i-farangí*, چمبر *chambú*, چنبیل *chambul*.

To STRAY, گمراه شدن *gum-ráh shudan*, بیراه شدن *bí-ráh shudan*, آواره شدن *ávárah shudan*.

STREAK, خط *khatt*.

STREAKED, مختلط *mukhattat*.

STREAM, آبشار *júi*, جوی *sail*, سیل *shár*.

To STREAM, جاری شدن *jári shudan*, روان *jiryán nimudan*, جریان نمودن *rávân shudan*, سیلان *sail*, سیل نمودن *sayalán shudan*, ریزان *rízán shudan*, ریزان شدن *rimúdan*.

STREAMER, بیرق *livá*, علم *alam*, بیرق *bairak*.

STREET, کو *kúy*, کوچه *kúchah*, کو *kú* — (*large or broad street*) شارع *shá'irí*, معبر *ma'bar-i-'ámm*. — (*back street*) پس کوچه *pas-kúchah*.

STRENGTH, زور *zúr*, زور آوری *zúr-ávári*, نیرومندی *nairú*, نیرو *nairú*, توانائی *tavánái*, نیرو *nairú-mandí*, برگ *barg*, زهره *zah-rah*, قوت *kúvat*, or *kuvvat*, طاقت *túkat*, شدت *shiddat*, استواری *ustuvári*, محال *miknat*, ممکن *ma-jál*, طوق *tirak*, نیرو *niyú*, موج *mújat*, آغوش *úghur*. — (*strength of mind*) قوت قلب *kúvat-i-kalb*.

To STRENGTHEN, تقویت کردن *ta'kid kardan*, مستحکم کردن *mustabkím kardan*, استحکام دادن *istihkám dádan*.

STRENGTHENER, مقوی *mukavví*.

STRENUOUS, سخت *sakht*, شدید *shadíd*.

STRENUOUSLY, با سختی *bá-sakhtí*, با شدت *bá-shiddat*.

STRENUOUSNESS, سختی *sakhtí*, شدت *shiddat*.

STRESS, قاعید *ta'kid*. — (*force*) زور *zúr*, جور *jaur*, جبر *jabr*, قهر *kahr*.

To STRETCH, کشیدن *kashídan*, دراز تطویل کردن *diráz kardan*. — (*extend*) پهن کردن *tatvíl kardan*. — (*stretch oneself*) گسترانیدن *gusturán*. — (*to stretch oneself*) دراز کشیدن *diráz kashídan*.

To STREW, افشاندن *afshándan*, گسترانیدن *gusturán*, گسترانیدن *gusturánidan*, پراکندن *parakandan*, پاشیدن *páshidan*.

STRICKEN (*in years*), مسن *mu-sinn*.

STRICT, اکید *akíd*. — (*complete*) کامل *kámil*.

STRICTLY, دقیق *bá-dikkat*, و تقیر *nakír va katmír*.

STRICTURE (*blame*), زجر *zajr*, ملامت *malámat*, سرزنش *sar-zanish*, مواظده *mu'ákhazah*, پیغامه *pai-gharah*, عتاب *'itáb*. — (*medical term*) حبس البول *habsu-'l-baul*.

STRIDE, قدم *kadam*.

To STRIDE, قدم زدن *kadam zadan*.

STRIFE, ستیزه sitizah, منازعت mu-náza'at, نزاع nizá', مناقشه muná-kashah, جدال jadál, مجادله mujá-daláh, جنگ mushájarah, مشاجره jang, هلكه shulúk, فتنه fitnah (*vulg.*).

To STRIKE, زدن zadan, کوبیدن kú-bídan, کونک kúftan, کوفتن kútak zadan.—(*a tent*) انداختن andákhtan, کندن kandan, باز کردن báz-kardan.—(*as a workman*) دست از کار کشیدن dast az kár kashídan.—(*as a disease*) خوردن khuridan.—(*as a ship on a rock*) خوردن bi-sang khuridan.—(*as a ship on a sandbank*) بریک láhim shudan.—(*a clock, a bell, &c.*) زدن zadan, آواز دادن áváz dádán.—(*out*) محو کردن mahv kardán, پاک کردن pák kardan.

STRIKING (*as likeness, &c.*), هگرف shigarf, موقت mu,assir.

STRING, رسمان rismán, رشته rish-tah.—(*of a musical instrument*) چله چله zeh.—(*bowstring*) زه zeh, چله chillah.—(*to string a bow*) چله chillah kardan, زه زه zeh kardan.—(*series*) سلسله silsilah, سلك silk, قناتر tavátur.

To STRING, در آوردن bi-rishtah dar-ávardan.

STRINGY, پر ریشه pur-rishah.

STRIP, پاره parah.

To STRIP, برهنه کردن barahnah kardan.—(*one's clothes*) لخت شدن lukht shudan.

STRIPE (*lash*), ضرب zarb, تازیانه táz-yabah.—(*streak*) خط khatt.

STRIPED, مخطط mukhattat.

STRIPLING, بچه bachah.

STRIPPED, مجرد mujarrad, لخت lukht, برهنه barahnah.

To STRIVE, کوشش کردن kúshish kardan, جد و جهد jadd va jahd kardan, تلاش talásh kardan, ورزیدن varzidan.—(*contend*) مجادله mujádalah kardan, دعوت دادن da'vá kardan, منازعت نمودن munáza'at nimudan, معارعه کردن mu'arazah kardan.—(*to strive*

eagerly) مبارزت muhádarat varzidan.

STROKE, ضرب zarb, ضربه zarbah, صدمه sadmah.

To STROKE (*with the hand*), با دست از دست bá-dast navákhtan, نواختن از دست az dast navázish kardan, دست مالیدن dast málídan.

STROLL, گردش gardish, تفرج tafarruj.

To STROLL, گردش کردن gardish kardan, اطراف تماهای اطراف tamáshái-i-atráf nimudan.

STROLLER, گردش کننده gardish-kumandah, تفرج کن tafarruj-kun, متفرج mutafarruj.

STRONG, قوی kaví, زور آور zúr-ávar, توانا taváná, نیرومند nairú-mand, شدید mazbút, مستغرق suturg, مستور shavíd, استوار ustuvár, تنومند tanú-mand, پر زور pur-zúr.—(*in phraseology*) سخت sakht, شدید shadíd, مضبوط mazbút.—(*firm*) وثیق vásik.—(*as liquor, drug, &c.*) تند tund, سنگین sangín.

STRONGLY, قویاً qaviyán.

STROPHE, بیت bait (*pl.* ابیات ab-yát).

STRUCTURE (*human*), بنیه bunyah, چته jussah.—(*building*) بنا biná, بنیان buniyán.

STRUGGLE, کشمکش kash-ma-kash, کشتی kushtí, هلكه shulúk (*vulg.*).

To STRUGGLE, چالش نمودن chálísh nimudan.

STRUMPET, فاحشه fáhisbah, زانیه záníyah, لولی lúlí, جافاف jáfáf, لوند lávand, قصبه kashbah, روسپی rúspí, کاولی kávalí (*vulg.*), جنده jindah (*vulg.*).

To STRUT, خرامیدن khirámídan, چمیدن chamídan.

STUBBLE, کاهین káh-bun, علف اللف 'alaf-ulang.

STUBBORN, سر خود khwud-sar, مرید maríd, متمرد mutamarrid, حزون harún, معاند munkharit, منخطط muná'id, لاجوج lajúj, اخلال ikhlál.

STUBBORNLY, با سر کشی bá-sar-kashí.

STUCCO, گچ gach, گچ باری gach-barí, گچ gach.

STUD (*of horses*), خیل khail, طوله tavilah, ایلخی ilkhí.—(*hoss, ornament*) گلیمخ gul-míkh.—(*for fastening the collar of a shirt*) گل یقه gul-i-yakah.

STUDED, آراسته árástah.—(*with jewels*) مرصع murassa', جواهر آگین javahar-ágín.—(*studded about, as houses, &c.*) تگ tak-tak.

STUDENT, طالب العلم talabah, طالب talib-u'l-ilm. — (*students*) طلاب tulláb.

STUDIED (*deliberate*), باعمد bá-'amd, باالقصd bi-'l-kasd.

STUDIOUS, درس خوان dars-khwán.

STUDIOUSLY (*deliberately*), دانسته dánistah.

STUDY, تحصیل tahsíl, مطالعه mutá-la'ah, ممارست mumárasat.

To STUDY, درس خواندن dars khwándan, طلب نمودن talab nimúdan, علم تحصیل کردن kár kardan.—(*peruse*) 'ilm tahsíl kardan.—مطالعه کردن mutála'ah kardan.

STUFF (*material, cloth, &c.*), قماش kumásh (*pl.* اقمشه akmishah).

To STUFF, آنباشن ákandan, چاپانیدن chapánidan, طپانیدن tapánidan.

STUFFING, حشو hashiv, آكاندگی ákan-dagí.—(*for meat, &c.*) دولمه dúl-mah.

To STUMBLE, سكوندى sikan-darí khwurdan, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakhshídan, رو رفتن rú raftan.

STUMBLER, لغزنده laghzandah, سكوندى سكرور sikandarí-khwur, رو رونده rú-ravandah.

STUMBLING-BLOCK, سنگ تصادم sang-i-tasádum.

STUMP, کنده kundah, تنه tanah.

STUMPY, پر کنده pur-kundah, پر تنه pur-tanah.

To STUN, بی هوش کردن bí-húsh kardan, گیج کردن gíj kardan.—(*to be stunned*) از هوش رفتن az húsh raftan, از خود رفتن az khwud raftan, بی هوش شدن bí-húsh shudan.

To STUNT, کوتاه نمودن kútáh nimú-dan.

STUPEFACTION, دامبستگی dam-bas-tagí, بی-هوشی bí-húshí, تیر tahay-yur.

STUPEFIED, سراسیمه sarásímah, دامبسته dam-bastah, متحیر muta-hayyir, مدهوش madhúsh, متغیر mutaghayyir, مبهوت mabhút.

To STUPEFY, سراسیمه ساختن sarási-mah sákhtan, مدهوش گردانیدن madhúsh gardánidan.

STUPENDOUS, عجیب 'ajíb, غریب gharíb, حیرت انگیز hairat-angíz.

STUPENDOUSLY, باعجب bá-'ajab.

STUPID, کند راى kund-raí, کون kaudan, سقیم ahmak, احمق ahmaq, ابله ablah, غیبه ghábí, خیره khí-rah, کند ذهن kund-zihn, بلید balíd, خرف khirif, پخت pakht.

STUPIDITY, حماكت hamákat, بلاهت baláhat, عدم عقل 'adam-i-'akl, خربت kharriyat.

STUPOR, بی هوشی bí-húshí, غش ghash, ضعف za'í.

STURDILY, سطرابه sítabránah.

STURDINESS, سطرایی sítabrí, تنومندی tanúmandí.

STURDY, سطر sítabr, تنومند tanú-mand.

STURGEON (*fish*), ماهی sag-máhi, مرسین mersin.

To STUTTER, الکن کردن alkan kardan, لکنت لکنت luknat kardan.

STUTTERER, الکن گو alkan-gú, لکنت کن luknat-kun.

STY, گراز دان guráz-dán.—(*in eye*) سنده سنده salámí.

STYLE (*in composing*), اصطلاح istiláh, عبارت 'bárat.—(*manner*) طور taur, طریق tarík, وجه vajh, رسم rasm, منوال minvál, واتیه vatí-rah, طرز ravish, روش vaz', وضع vaz', راه ráh, سبک sabíl, سلوك sulúk, گونه gúnah.—(*in the style*) بسبك bi-sabk-i- . . .

To STYLE, نامیدن námídan, نام گذاری نام دادن nám dádan, نام نهادن ism nihádan.

STYLISH, به موجب قاعده bi-mújib-i-ká'idah.

SUAIVITY, ملايمت muláiyamat, حلم hilm, لطف lutf.

SUBALTERN, زیر دست zír-dast.

SUBDIVISION, شق shakk, قسمت kismat.

To SUBDUE, فتح کردن fath kardan, هکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar یافتان, غشادان gushádan, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJECT, رعیت raiyat, تبع tabi', فرمانبردار firmán-bardár.—(foreign subjects) تبعه اجنبیه tabarah-i-ajnábiyah.—(topic) معنی ma'ní, موضوع mabhas, باب báb, موضوع mauzú', حجت hujjat, به مدعی mudda'á bihi, ماده máddah.—(liable to) مسووب mustaujib, متحمل mutahammil, سزاوار sazá-vár, معرض mu'arraz.—(purport) مطلب matlah, مضمون mazmún, معنی ma'ní.—(of a predicate or proposition) مقدم mukaddam, مبتدا mutbadá, موضوع mauzú', محكوم mahkúm 'alaihi.—(on the subject of) در باب dar báb, نسبت به dar bárah, در حق dar hakk, در خصوص dar khusús.—(to be on the subject) در سر مطلب شدن bar sar-i-matlah shudan.

To SUBJECT, فتح کردن fath kardan, هکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar یافتان, غشادان gushádan, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.—(to subject oneself) باطاعت mutí' shudan, فرمان بردار firmán-bardár شدن.

SUBJECTION, اطاعت itá'at, فرمان برداری firmán-bardári, انقياد inki-yád, خضوع khuzú', عرض وامت vazá'at, ابتغال ibtihál, تسلیم tavázu', ذراعت zará'at, taslím.

To SUBJOIN, اضافه کردن izáfah kardan, الحاق کردن ilhák kardan.

To SUBJUGATE, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, هکست shikast dádan, ظفر یافتن zafar یافتان, غشادان gushádan, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJUGATION, ظفر zafar, فیروز fíruz, هکست ghalabah, فتح fath, شکست shikast.

SUBJUNCTIVE (mood), فعل مشروط fi-'l-i-mashrút, فعل مقید fi-'l-i-mukayyad.

SUBLIME, رفیع rafí', عالی 'álí, سامی sámí, مدد samad, معلی mu'allá, والا vála, جلیل jalíl.—(the Sublime Porte) آستان عالیشان ástán-i-'álí-sháu, عتبه علی 'atabah-i-'ulyá, سده سنيه suddah-i-saníyah.

SUBLIMELY, با جلال bá-jalálat.

SUBLIMITY, علو 'ulúv, جلال jalálat, بلندی bulandí.

SUBLUNARY, دنیوی dunyaví, پست past, زمانی zamání.

SUBMARINE, زیر دریایی zír-i-daryá'í.

To SUBMERGE, غرق نمودن gharak nimúdan.

SUBMERGED, غرق gharík.

SUBMERSION, غرق gharak.

SUBMISSION, اطاعت itá'at, فرمان برداری firmán-bardári, انقياد inki-yád, خضوع khuzú', عرض وامت vazá'at, ابتغال ibtihál, تسلیم tavázu', ذراعت zará'at, taslím.

SUBMISSIVE, مطیع mutí', متواضع mutavázi', فرمان بردار firmán-bardár.

SUBMISSIVELY, باطاعت bi-itá'at.

To SUBMIT, مطیع شدن mutí' shudan, باطاعت bi-itá'at ámadan, فرمان بردار firmán-bardár شدن.—(represent) عرض کردن 'arz kardan, معروض داشتن ma'rúz dáshtan.

SUBORDINACY, or SUBORDINATION, زیر دست zír-dastí.

SUBORDINATE, زیر دست zír-dast, تحت حکم taht-i-hukm.

To SUBORN (influence), محریص کردن

tahrís kardan, سازش sázish
kárdan, آموختن ámúkh-tan.

To SUBSCRIBE, زیر نوشتن zír nivish-tan.—(money) اعانه نمودن i'ánah nimúdan, توزیع نمودن tauzî' ni-múdan.

SUBSCRIBER, اعانه دهنده i'ánah-di-handah.

SUBSCRIPTION (quota, share), تقسیم taksím, حصه hissah, بهره bahrah.—(signature) دست خط dast-khatt, طغرا imzá, نشان nishán, طغرا tughrá.—(money) اعانه i'ánah.—(by subscription) به طور تقسیم bi-taur-i-taksím.—(subscription-list) دفتر اعانه daftar-i-i'ánah.

SUB-SECTION, فصل fasl.

SUBSEQUENT, و پسین vá-pasín.

SUBSEQUENTLY, بعد از آن ba'd az án, بعد من min ba'd, از آن پس az án pas, بعده ba'dahu.

SUBSERVIENCY, فرمان itá'at, فرمانبری firuán-bardári, انقیاد inki-yád, خضوع khuzú', خشوع khushú', ابتهاج ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tazlím, مراعات zará'at, توافع tavázu', taslím.

SUBSERVIENT, متعلق mutábí', متعلق muta'allak, منوط بر manút bar, زیر حكم zír-i-hukm.

To SUBSIDE, فرو رفتن furú raftan.—(as rebellion, &c.) فرو نشستن furú nishastan.

SUBSIDENCE, نشست nishast, فرو رفتن furú-raftagí.

SUBSIDIARY, معاونتی mu'avanatí.

SUBSIDY, وجه معاونت vajh-i-mu'avana-t.

To SUBSIST, زیستن zístan, زنده بودن zindah búdan, زندگی نمودن zindagí nimúdan.

SUBSISTENCE (maintenance), وجه مدد madad-i-ma'ásh, گذران rúzí, زندگی zindagání, گذران guzráu, معیشت ma'íshat.—(a bare subsistence) رمق ramik.

SUBSTANCE (essential part), اصل asl, مایه máyah, خلاصه khulásah, کنه kunah, مضغه muzghah.—(in contradi-stinction to quality) جوهر

jaubar.—(of a letter, &c.) مال ma, ál, مطلب matlab.

SUBSTANTIAL, جوهری jauharí, جسم jasín.

SUBSTANTIALITY, جسم tajassum, جسمانیّت jismáníyat.

SUBSTANTIALLY, در واقع dar váqí', الحق فی الحقیقت fi-l-hakíkat, الحق al-hakk.

To SUBSTANTIATE, اثبات نمودن isbát nimúdan, بر قرار نمودن bar-karár nimúdan.

SUBSTANTIVE (noun), اسم ذات ism-i-zát, اسم جنس ism-i-jins, اسم ism.

SUBSTITUTE, عوضی 'avazí, or 'ivazí.

To SUBSTITUTE, عوض کردن 'avaz kardan, تبدیل کردن tabdíl kar-dan, مبدل ساختن mubaddal sákhtan.

SUBSTITUTION, تبدیل tabdíl, مبادله mubádalah, عوض 'ivaz, استبدال istibdál.

SUBTERFUGE, بهانه bahánah, فریب firíb.

SUBTERRANEAN, زیر زمینی zír-zamí-ní, تحت الارض tahtu-l-arz.—(vault or apartment) سردابه sardábah, زیر زمین zír-zamín, ده خانه tah-khánah.—(fold for cattle) کند kand.—(aqueduct) کاریز káriz, قنات kanát.

SUBTLE, زرنگ zaring, زیرك zírak, چابك chábuk, چست chust.

SUBTILTY, نکته nuktah, دقیقه dakí-kah.

SUBTLE, حيله hilah, مكار makkár, حيله باز hilah-baz, ناپاك ná-pák.

SUBTLETY, حيله hilah, مكر makr, نيرنگ nairang.

To SUBTRACT, تفریق نمودن tafrík nimúdan, منها کردن minhá kardan, وضع کردن vaz' kardan.

SUBTRACTION (in arithmetic), تفریق tafrík, منها minhá, وضع vaz', باقی bád-bákí, نقص nuks.

SUBUR, پیرامون pairámún, سواد savád, حول و حوش haul u haush, حوالی haválí, نواحی naváhí.

SUFFERABLE, قابل تحمل kábil-i-ta-hammul.

SUFFERER, مصیبت کش musibat-kash.

SUFFERING, درد dard, رنج ranj, آزار ranjish, عذاب 'azab, آزار ázar, ألم alam, زحمت zahmat, وجع vaja'.

To SUFFICE, کفاف دادن kafáf dādan, کفایت kifáyat kardan, کافی káfí búdan, بس بودن bas búdan.

SUFFICIENCY, کفایت kifáyat, بس bas, فراوانی farávání.

SUFFICIENT, کافی káfí, وافى váfí, فراوان faráván.

SUFFICIENTLY, بقدر کفایت bi-kadr-i-kifáyat.

SUFFIX, ملحق mulhak.

To SUFFOCATE, خفه کردن khaffah kardan, دم بستن dam bastan.

SUFFOCATED, منخنق munkhanik.

SUFFOCATING, خفه khaffah.

SUFFOCATION, خفه khaffah, حبس habs, النفس habsu-'n-nafas.

SUFFRAGE, رای ra'í.

To SUFFUSE, بر کردن pur kardan, انتشار intishár dādan.—(to be suffused) انتشار یافتن intishár yāftan, پر شدن pur shudan.

SUFFUSION, انتشار intishár.

SUGAR, شکر shakar.—(brown sugar)

شکر shakar.—(lump sugar) قند kand.—(raw sugar) شکر صاف نكرده shakar-i-sáf-na-kardah.—(refined sugar) شکر مصفى shakar-i-musaffá.—(sugar candy) نبات nabát, مصرى misrí.—(of roses)

نی شکر gul-kand.—(cane) شکر nay-i-shakar, شکر فمیش shakar-kamish.—(plantation) شکر نيزار nai-i-shakar.—(press or mill) شکر خانه shakar-fishári, معصره ma'-sarah.—(loaf of sugar) قند کله kullah-i-kand.—(sugar basin) کاسه شکر shakar-dán, شکر kah-i-shakar.

To SUGGEST, اشاره دادن ishárah dādan. *

SUGGESTION, اشاره ishárah.—(ac-

cording to the suggestion) حسب الحساب hasbu-'l-ish'ár.

SUICIDE, قتل خود کشی khwud-kushí, قتل نفس katl-i-nafs, خود کشتن kush-tan-i-khwud.

SUIT (of clothes), دست dast.—(claim, &c.) مرافعه davvá, مزاجه muráfa'ah, نزاع nizá', لجاج lajáj.

To SUIT, بکار خوردن bi-kár khwurdan, فراخور آمدن farákhwur ámadan.

SUITABILITY, شایستگی sháyistagi, مناسبت munásabat, ساز کاری sáz-kári.

SUITABLE, مناسب munásib, ساز کار sáz-kár, فراخور farákhwur, جا bi-já.

SUITABLY, بطور شایستگی bi-taur-i-sháyistagi.

SUITE (followers, &c.), خدم و حشم khadam va hasham, نوکر باب naukár-báb, لواحق laváhik, متعلقین muta'allikín.

SUITOR, مدعی mudda'í, شاکى shákí, دادخواست داد داد khwáh, متظلم muta-zallim.

SULLEN, بپوز پufyúz, عبوس 'abús, متعصب sirkah-furúsh, متعصب muta'abbas.

SULLENLY, بپوزی bi-pufyúzi.

SULLENNESS, بپوزی pufyúzi, عبس 'abs, سرکه فروشی sirkah-furúshí.

To SULLY, فضیحت کردن fazihat kardan, آلودن áلودن.

SULPHATE, vide VITRIOL.

SULPHUR, کبریت kibrit, گوگرد gú-gird.

SULPHUROUS, کبریتی kibrití.

SULTAN, سلطان sultán.

SULTANA (rausin), کشمش kishmish.

SULTRINESS, گرمی garmí.

SULTRY, گرم garin.

SUM (of money), مبلغ mablagh, حساب muvází.—(in figures) حساب شماری shimár.—(total) جمله jumla, جمع jam'.—(to sum up) الحاصل al-hásil.

SUMACH, سماق sumák.

SUMMARILY (briefly), مختصراً mukhtasaran, اجمالاً ijmálan.—(at once) دفعتاً da'fatan.

To SUMMARIZE, منجمری ساختن mun-hasirí sákhtau.

SUMMARY, اجمال íjmál, مجمل muj-mal.

SUMMER, تابستان tábistán, صيف saif. — (summer residence) ييلاق yaílák, يالاق yáílák.

SUMMER-HOUSE, کوهک kúshk, تالار tálár, تابستانی tábistání.

SUMMERSET, پشتك پړ pushtak. — (to turn a summer set) پشتك پړ pushtak bar-dáshtan, وارونه pushtak zadau, وارونه várúnah zadan.

SUMMIT, قله kullah, تیغ tígh, سر sar.

To SUMMON, احضار نمودن ihzár ni-múdan, خواندن khwándan, طلب talab kardan, طلب داشتن talab dáshtan, استحضار نمودن istihzár nimúdan.

SUMMONS (written), احضار ihzár.

SUMPTUOUS, عیاش ayyásh. — (to live sumptuously) تعیش نمودن ta'ayyush nimúdan, خوش گذرانی khwush-guzráni nimúdan.

SUMPTUOUSLY, عیاشانه ayyásh-ánah.

SUMPTUOUSNESS, عیاشی ayyáshí.

SUN, آفتاب áftáb, مهر mihr, خورشید khwarshíd, خور khwur, هور húr, شمس shams, یوچ yúh, بویا baizá, نیر nayyir-i-a'zam. — (disc of the sun) قرص kurs. — (sun-beam) پرتو partav or partau, لمعه lam'ah, شعاع shu'á'. — (sunburnt) آفتاب زدۀ áftáb-zadah. — (sundial) دائره هندی dá,irah-i-hindí, دائره ساعتی dá,irah-i-sá'atí. — (sun-flower) گل آفتاب gul-i-áftáb. — (sunrise) طلوع آفتاب tulú'-i-áftáb, اشراق matla'-i-shams, مطلع شمس ishrák, بر آمدن آفتاب áftáb bar-ámadan. — (about a quarter of an hour before sunrise, time of prayer) فجر fajr, فجر صبح fajr-i-subh. — (about a quarter of an hour after sunset, time of prayer) مغرب maghrib. — (sunset) غروب ghurúb-i-áftáb, زوال شمس

zavál-i-shams, وقوب vukúb. — (sun-shade) آفتاب گردان áftáb-gardan. — (sunshine) تابش آفتاب tábish-i-áftáb. — (sunstroke) ضرب آفتاب zarb-i-áftáb.

SUNDAY, یکشنبه yak-shambah.

To SUNDER, بریدن burídan or burrí-dan, قطع کردن kat' kardan, دو پاره dú-párah kardan, قیچی کردن kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním kardan.

SUNDRY, مختلف gún-á-gún, مختلف mukhtalíf.

SUNK, غرق gharík, مستغرق musta-ghrak.

SUNNY, آفتابی áftábí.

To SUP, هم خوردن shám khwurdan.

To SUPERABOUND, موفور شدن mau-fúr shudan, کثیر شدن kasír shudan, وافر شدن váfir shudan.

SUPERABUNDANCE, افراط ifrát, افزونی afzún, فضل fazl.

SUPERABUNDANT, فاضل fázil, افزون afzún, زاید záid.

SUPERANNUATED, سالی sálí.

SUPERB, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, شگرف jalíl, جلیل shigarf.

SUPERCILIOUS, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir.

SUPERCILIOUSLY, مغرورانه maghrúr-ánah, متکبرانه mutakabbiránah.

SUPERCILIOUSNESS, اغماض ighmáz, تکبر takabbur.

SUPEREROGATION, نافله náfilah.

SUPERFICIAL (external), ظاهر záhir.

سبکمایه bírúní. — (trifling) بیرونی subuk-máyah, هزّه harzah, خفیف khafif, جزئی juz, جز juz.

SUPERFICIES, بساط basát, بسیط basít, سطح sath, صفه safhah.

SUPERFINE, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, شگرف jalíl, جلیل shigarf.

SUPERFLUITY, افراط ifrát, افزونی afzún, فضل fazl.

SUPERFLUOUS, زاید záid, فاضل fázil, افزون afzún.

To SUPERINTEND, نظارت کردن nazá-rat kardan, اداره نمودن ra,ísánah idarah nimúdan.

SUPERINTENDENCE, نظارت nazárat,

کار راج دهی kár-guzárí, کار گذاری kár-raváj-dihí.

SUPERINTENDENT, ناظر názir, کار گذار kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمم muhtamim, مدیر mudabbir. — (to nominate or appoint a superintendent) سر کار نمودن sar-kár ni-múdar, کار بعده کردن bi-'uhdah kardan.

SUPERIOR, برتر bartar, بالاتر bálátar, اعظم 'azam, اكبر akbar, فائق fá'ik, اعلی al'á.

SUPERIORITY, تقوى sibkat, پیش دستی tafavvuk, استیلا istilá, پیش دستی pish-dastí, برتری bartarí.

SUPERLATIVE (excellent), افضل atzal, احسن hassan, احسن ahsan, اعلی al'á. — (superlative degree) تفصیل tafzíl, رتبه تفصیل rutbah-i-tafzíl.

SUPERNATURAL, معجز mu'jiz.

SUPERNUMERARY, زیادتی zijádátí.

To SUPERSCRIBE, زیر نوشتن zir ni-vishtan.

SUPSCRIPTION, عنوان 'unván.

To SUPERSEDE (abolish) منسوخ mansúkh kardan, نسخ نمودن naskh nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, اباد کردن ná-búd kardan, موقوف کردن mawkúf kardan, مبطّل گردانیدن mubtal gardá-nídan. — (a person) فائق fá'ik ámadan, برتری bartarí váftan.

SUPERSTITION, وسواس vasvás, ایمان ímân, باطل ímán-i-bátíl. — (extra devotion) تعبد ta'abbud.

SUPERSTITIOUS, وسواسی vasvási.

SUPERVISION, رویّت ravíyat.

SUPERVISOR, کار گذار kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمم muhtamim, مدیر mudabbir.

SUPINE, غافل gháfil, بی-خاطر bí-khálár, بی-پروا bí-parvá, بی احتیاط bí-ihtiyat, بی اندیشه bí-andishah, کاهل káhl, زاهل záhil.

SUPINELY, به غفلت bá-ghiflat, به اهمال bi-ihmál.

SUPINENESS, تغافل ghiflat, بی پروائی bí-parvá, بی پروائی tahávu, اهمال ihmál, کاهلی káhlí, تساهل tasáhl, مساهلت

musáhalat, مسامحت musámahat, مهلت muhlat.

SUPPER, عشا shám, عشا 'ashá. — (the Lord's Supper) ربانی 'ashá-i-rabbání, قداس kudás.

To SUPPLANT, پا در کف کردن pá dar kaf kardan, زیر پا زدن zír-i-pá zadan.

SUPPLANTER, زیر پا زن zír-i-pá-zan.

SUPPLE, نرم narm.

SUPPLEMENT, ضمیمه zamínah, تتمه tatammah. — (grammatical term) لاحق láhik, خانمه khátamah.

SUPPLEMENTARY, علاوه 'alavah.

SUPPLIANT (subst.), داد خواذ dád-khwáh, عارض 'ariz. — (ndj.) نیازمند niyáz-mand, متضرع mutazarri'.

To SUPPLICATE, خواستن khwástan, درخواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, دعا du'á kardan, مستند بودن mustad' búdan.

SUPPLICATION, نیاز niyáz, تمنا tamanná, التماس iltimás, دعا du'á, ابرام íbrám, آرزو árzu, الحاء iljá. — (to God) نماز namáz, صلوات salát, دعا du'á.

SUPPLIES (afforded to troops marching, travellers, &c.), سروسات su-yúrsát.

To SUPPLY, دادن dádan, آماده کردن ámadah kardan, سر برآه کردن sar-bi-ráh kardan. — (to supply the want of) تلافی نمودن taláfi-i-'adam-i-nimúdan.

SUPPORT (prop), پشتیب takyah, پشتی pushtí, ازای iza, عمدت 'umdat. — (maintenance) وجه گذران vajh-i-guzrán, مساعد معاش madad-i-ma'ash, روزی rúzi, زندگانی zindagání, معیشت guzrán, گذران ma'ishat.

To SUPPORT, بر داشتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن táb ávardan, تاب آوردن kashídan.

SUPPORTABLE, متحمل mutahammil.

SUPPORTER, مدد کار madad-gár, مظاهر muzáhir.

SUPPOSABLE, محتمل muhtamal.

SUPPOSE (for example), اگر چنانچه, agar chunánchih, مثالاً masálan. فرض کن farz kun.

To SUPPOSE, قیاس کردن kiyás kardan, تصور کردن tasavvur kardan, مطمئن داشتن mazannah dáshtan, گمان کردن gumán burdan, خیال کردن khiyál kardan, پنداشتن pin-dáshtan.

SUPPOSITION, تقدیر takdír, گمان gumán, فرض farz, توهم tavahhum.—(on the supposition) خیال bi-khiyál, فرضاً farzan.

SUPPOSITIVE, مقبوس maznún, قیاسی kiyási.

To SUPPRESS, مبطل vá-zadan, و زدن, مبطل muhtal gardánidan, باطل کردن bátil kardan, نمودن nimúdan, نسخ ساختن naskh sákhtan, منسوخ کردن mansúkh kardan, موقوف کردن maukúf kardan.—(conceal) نهفتن nihúftan, پنهان کردن pan-hán kardan, نهان کردن nihán kardan, اخفا نمودن ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری داشتن mutavári dáshtan.

SUPPRESSION, توقیف taskín, تسکین tankíf.

SUPPRESSOR, مسکن musakkin.

To SUPPURATE, چرک کردن chirk kardan, ریم جمع نمودن rím jam' nimúdan.

SUPPURATION, چرک chirk, ریم rím.

SUPREMACY, تفوق tafavvuk.

SUPREME, متسلط a'la, اعظم muta-sallit, اعظم a'zam.

SUPREMEPLY, بسیار bisyár, خیلی khailí.

SURCHARGE, سر بار sar-bár.

To SURCHARGE, سر بار نمودن sar-bár nimúdan.

SURD, احم asamm.

SURE, یقین yakín, محقق muhakkak,

مقرر mukarrar, معین mu'ayyan,

مسلم musallam.—(interj.) آری árí,

البته alhattah, بیشک bi- shakk,

فی الحقیقت fi-l-hakikat.

SURETY (security), ضمانت zamánat,

کفالت kafálat, گراو giráv.—(spon-

sor) متکفل zámin, كفيل kafíl, متكفل mutakaffil.

SURFACE, روی rú, وجه vajh,

صفحه safhah, سطح sath, بشرة

basharah, بساط basát, كف kaf. —

(plane or level surface) سطح

sath-i-mutasavví.—(con-

ver surface) سطح محدب sath-i-

muhaddab. — (concave surface)

صفحه sath-i-muka"ar, صفيح

safbah-i-mujavvaf.

SURFEIT, امتلا intilá, شبع shab',

شباع shabát, سیری sirí.

To SURFEIT, شدم tukhmah

shudan, سير شدن sir shudan.

SURGE, موج mauj.

SURGEON, جراح jarráh.

SURGERY, جراحی jarráhi.—(room)

خانه خستد khastah-khánah.

SURGICAL, جراحی jarráhi.

SURLILY, بدشختی bi-sakhti,

بدشختی bi-durushti.

SURLINESS, سختی sakhti, درشتی

durushti.

SURLY, ترش مزاج turush-mizáj,

سخت sakht, عبوس puffyúz, 'abús.

SURMISE, قیاس kiyás.

To SURMISE, پنداشتن pindáshtan,

قیاس کردن kiyás kardan.

To SURMOUNT, بر آمدن bar-ámadan,

دست یافتن dast yáftan.

SURMOUNTABLE, حل پذیر hall-

pazír.

SURNAME (of relationship), کنیه

kunyah. — (relating to family,

trade, or country) منسوب ism-i-

mansúb. — (title or nickname)

لقب lakab (pl. القاب alkáb).

To SURPASS, رجحان rajahán

dáshtan, سبقت بردن sibkat

burdan (bar), فضیلت fazílat

dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan,

کاسب قبض السبق kasabu-'s-sibk

rubúdan, پیشی یافتن pishí yáftan,

پیش دستی nimú-

dan, غالب شدن ghálib shudan,

فائز fái'ik búdan.

SURPASSING, متجاوز mutajáviz.

SURPLUS, زیادتی afzúní, افزونی

زیاده ziyá-

datí, فضل fazlah, بقیه bakíyah,

ما باقی má-bakí, تتمه tatanimah.

—(money) مبلغ افزونی mablagh-i-afzúní.

SURPRISE, تعجب آشفته‌گی áshuftagí, حیرت hairat, عجب 'ajab, دهشت hákar, تلوأست dihashat, سرأسیمه talvásat.—(by surprise) مضطربانه muztaribánah.

To SURPRISE, تعجب نمودن ta'ajjub nimúdan, حیرت کردن hairat kardan, متعجب نمودن muta'ajjib nimúdan.—(military term) بر سر ریختن bar sar rikhtan.

SURPRISING, vide WONDERFUL.

SURRENDER, تسلیم taslím.

To SURRENDER (yield oneself), خود را تسلیم کردن khwudrá taslím kardan, سپر انداختن sipar andákhtan.—(deliver up) تسلیم تفویض کردن taslím nimúdan, حواله دادن haválah nimúdan, سپردن sipurdan.

To SURROUND, گرد آوردن gird ávardan, محاصره کردن muhásarah kardan, احاطه کردن ihátah kardan, حایه گردش کردن gardish kardan, حایه بودن háví búdan.

SURROUNDED, منحصراً munhasir, مشمول mashmúl.—(to be surrounded) محاط شدن muhát shudan.

SURROUNDING, احاطه ihátah.

SURTOUT (coat), کلیچه kulíchah, کلیجه kulíjah.

SURVEILLANCE, نگاه nigáh, نگاهی nigáh-dári, معاینه mu'ayauah.

SURVEY, مساحت masáhat.

To SURVEY, مساحت نمودن masáhat nimúdan.—(scan) نگریستن nigristan, نظر کردن nazar kardan, نگاه مشاهده کردن musháhadah kardan.

SURVEYOR, مساحت كن masáhat-kun.

To SURVIVE, ماندن mándan, زنده ماندن zindah mándan.

SURVIVOR, زنده zindah.

SUSCEPTIBLE, قابل kábíl.

To SUSPECT, شبهه نمودن shubhah nimúdan, وهم نمودن vahim nimú-

dan, احتمال ظن بردن zann burdan احتمال iltimál dáshtan.—(think) گمان بردن gumán burdan.

SUSPECTED, مظنون maznún, متهم muttaham, محتمل muhtamal.

To SUSPEND, آویختن ávíkhtan, بر تعلیق کردن ta'lík kardan, معلق کردن mu'al-lak kardan.

SUSPENDED, آویزان ávízán, متعلق muta'allik, معلق mu'allak.—(held in suspense) معلق mu'allak.

SUSPENSE, دل‌تنگی dil-tangí, اضطراب iztiráb, غم gham, فکر fikr, تشویش tashvish.

SUSPENSION, آویزش ávízish.—(of hostilities) متارکه mutárakah.

SUSPICION, گمان gumán, شبهه shubhah, اشتباه sháb'ibah, متوجه tavahhim, وهم vahim, مظنه mazannah, شك shakk, رایب raib, اندیشه andíshah, احتمال ihtimál.

SUSPICIOUS, محتمل muhtamal, متشكك mutashakkik, متوجه mu-tavahhim.

To SUSTAIN, برداشتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن táb ávardan, تاب تاب kashidan.

SUSTENANCE (food), خوراك kút, خوراك khwúrák, طعام ta'ám, غذا ghizá, مأكول khwúrd, آذوقه ázúkah, وجه ندران ma.kúl.—(maintenance) مدد معاش madad-i-ma'ásh, روزی rúzí, زندگانی zindagání, گذران guzrán.

SUZERAIN, متبوع mathú', متبوع mathbú'ah.

SWADDLING CLOTHS (of a child), قنداقه kandákah, kimát.

SWAGGER, لاف و کزاف láf, لاف láf u gizáf.

To SWAGGER, لاف زدن láf zadan, کزاف زدن kul raftan, گزاف زدن gizáf zadan.

SWALLOW, پرستوك parastak, پرستوك parastúk.—(large black swallow) ابايل abábíl.—(gulp) قورت kurt.

To SWALLOW, بلعیدن bal'ídan, فرو
بردن furú burdan.

SWALLOW - WORT (*plant*), خسرگ
khar, عشر ishkhír, عشر 'ushar.

SWAMP, خلاب khaláb, مشیلہ mashí-
lah, لجن lajan.

To SWAMP, غرق کردن gharak kar-
dan.

SWAMPED, غریق gharík, مستغرق
mustaghrak.

SWAMPY, مشیلہ mashílah-var.

SWAN, قو kau, غو ghau.

SWARM (*of bees, flies, &c.*), حیل
khal, انبوه jamá'at, جماعت
háb.

To SWARM, جمع شدن jam' shudan.
—(*abound*) موفور شدن maufúr
shudan, کثیر شدن kasír shudan,
وافر شدن vafír shudan.

SWART'Y, گندم گون gandum-gún.

SWAT, حکمرانی hukúmat, حکومت
hukm-rání, فرمانروایی dávarí,
firmán-ravá'í, فرمان گذاری firmán-
guzá'í, تمشیت tam-shíyat, عمل 'amal.

To SWAY, حکومت کردن hukúmat
kardan, حکمرانی کردن hukm-rání
kardan, فرمانروایی کردن firmán-
ravá'í kardan, اداره کردن idarah
kardan.

To SWEAR, قسم خوردن kasam khwur-
dan, سوگند خوردن saugand khwur-
dan, حلف کردن halaf kardan,
سوگند یاد نمودن saugand yád ni-
múdan.—(*to be sworn in*) سوگند
کردن saugand yád kardan.

SWEARER, سوگند خور saugand-khwur.

SWEAT, عرق 'arak, عرق khway.

To SWEAT, عرق کردن 'arak kardan.

SWEATY, عرقناك 'arak-nák.

To SWEEP, رفتن ruftan, روفتن rúf-
tan, جاروب کردن já-rúb kardan,
رفت و رفت ruft u rú kardan.

SWEEPER, روبنده rúbandah, جاروب
کش já-rúb-kash.

SWEEPINGS, خاکروبه khák-rúbah,
اشغال khas, خاکهاك kháshák,
ashkál.

SWEET, شیرین shírín, خوش khwush,
نوشین núshín, لذیذ lazíz, حلو halv.
—(*water*) گوارا guvár, گوارا guvárá

SWEETBRIAR, نسرين nasrín.

To SWEETEN, شیرین کردن shírín
kardan.

SWEETENED, مقند mukannad, شیرین
shírín.

SWEETHEART (*mistress*), معشوقه
ma'shúkah, محبوبه mabhúbah,
جانی nigár, شاهد sháhíd, نگار
jání.

SWEETMEATS, مربا murabbá, شیرینی
shíríní.

SWEETNESS, شیرینی shíríní, حلاوت
halávat. — (*freshness*), صفائی
safá'í, طراوت tarávat.

SWEIL (*fop*), کج kaj-kuláh,
کشنک kashang.

To SWEIL, آماشیدن ámasídan, آماس
ámás kardan, روم کردن varam
kardan, لك باد bád kardan, لك
لش luk shudan (*vulg.*).

SWELLING, آماش ámas, روم varam,
لك bád, لك luk (*vulg.*).

To SWEI'VE, آواره شدن ávárah shu-
dan, گذاشتن tark kardan, گذاشتن
guzáshtan, کنار رفتن kanár raf-
tan.

SWIFT, چابك chábuk, چست chust,
تند tund, تیز tíz, جلد jáld, زود zúd,
سریع sarí', باد bád-pá.

SWIFTNESS, چابکی chábukí, چستی
chustí, تندى tundí, تیزی tíz, جلدی
jaldí, سرعت sur'at, زودی zúd, چالاکی
chálákí.

To SWIM, شنا کردن shiná kardan,
شناور شدن shinávidan.

SWIMMER, شناور shinávar, سبح sab-
báh.

SWIMMING, شناوری shinávarí, سیاحت
sibáhat. — (*dress*) اسباب شناوری
asbáb-i-shinávarí. — (*swimming*
in the head) سر دوران daurán-i-sar.

To SWINDLE, فریفتن fríftan, فریب
گول خورانییدن frib-dádan, گول دادن
gúl khwuranídan, گول زدن gúl
zadan, غدر نمودن ghadar nimúdan,
حیله کردن hílah kardan.

SWINDLER, فریبنده fríbandah, دستکج
dast-kaj, غدار ghaddár, سر همنبد
sar-ham-band, حیله باز hílah-báz,
دولاباز dúláb-báz, دولابی dúlábí.

SWINE, خنزیر khúg, خنزیر khinzír.

SWING (*of ropes*), باد خور, bád-khwur, چنبلول chambalúl, چنچولی chan-julí, اورك avarak.

To SWING (*hang loose*), آویختن ávíkhtan, آویزان بودن ávízáu búdan, معلق بودن mu'allak búdan, فرو هشتن furú hishtan.—(*put in motion*) جنبانیدن jambánidan, تكان دادن takánidan, (game) اورك خوردن avarak khwurdan.

SWITCH, قمچی kamchí.

SWIVEL (*ring turning on a staple*), حلقه گردان halkah - i - gardán.—(*gun*) زنبورك zambúrak.

SWOLLEN, باد دار bád-dár, منتفخ muntafikh, لك luk (*vulg.*).

SWOON, بی هوشی bi-húshí, غش ghash, ضعف za'f.

To SWOON, غش کردن ghash kardan, غش bi-húsh shudan, غش شدن ghash shudan.

SWOOP, قبض kabz.

To SWOOP, روبدن rubúdan, قبض کردن kabz kardan, کپیدن kapídan (*vulg.*).

SWORD, شمشیر shimshír, تیغ tígh, سیف saif, پلارك pulárah.—(*black watered sword of Khurásán*) قره karah - khurásání.—(*straight sword or tuck*) كداره kad-arah, كتاره kattárah.—(*blade of a sword*) تیغه tíghah.—(*water or temper of a sword*) جواهر jauhar, آب áb.—(*edge*) دم dam.—(*point*) سر sar, نوک nauk, نیش nish.—(*hilt*) برچاخ kabzah.—(*cross-guard*) بurchák, برچك burchak.—(*pommel or knob*) كلاه kuláh.—(*sheath*) غلاف ghiláf, میان miyán, نیام niyám.—(*ferrule with ring*) قرباغه kurbághah, ور بند var-band, بند band.—(*end ferrule or chape*) ته tah-i-ghiláf.—(*belt, going round the waist*) بند شمشیر band-i-shimshír.—(*belt, crossing the shoulder*) حمایل hamáíl.—(*short, straight, broad-bladed sword or cutlas*) قمه kammah.—(*light sword with narrow curved blade*) قمچی kamchí.—(*small sword*).

شمشیر قداره shimshír-i-kaddárah.—(*to take with the edge of the sword*) بزور شمشیر گرفتن bi-zúr-i-shimshír giriftan.

SWORDSMAN, باز شمشیر shimshír-báz.—(*sword-cutter*) كرمشیر shimshír-gar.

SYCAMORE, چمبر jummaiz, توت انجیر tút-anjír, چار chanár.

SYCOPHANCY, چابلوسی chápúsí, رشکداری rishkandí, نافازش navázish.

SYCOPHANT, طفیلی tufailí, مداح maddáh, مفت خور muft-khwur.

SYLLABLE, حجا hijá, جزء juz-i-kalimah, هجی hijí.

SYLLABUS, مجمل mujmal, موجز mú-jaz, وجز vajiz, مجموعه majmú'ah.

SYLLOGISM, فیاس kıyás.

SYLVAN, جنگلی jangalí, پر درخت pur-dirakht.

SYMBOL, علامت 'alámat, نشان nishán.

SYMBOLICAL, با رمز bi-ashárah, با رمز bá-ramz.

To SYMBOLIZE, اشاره نمودن ishárah nimúdan, دلالت کردن dalálat kar-dan, علامت بودن 'alámat búdan.

SYMMETRICAL, معتدل mu'tadil, هم میزان ham-mízán, با اندازه ba-andázah.

SYMMETRY, اعتدال i'tidál.

SYMPATHETIC, مشفق mushfik, مهربان mihrbán.

To SYMPATHISE with, همدرد بودن ham-dard búdan, با رفت دیدن bá-rikkat dídan.

SYMPATHY, رفت rikkat, همدردی ham-dardí.

SYMPTOM, اثر asar, علامت 'alámat.

SYNAGOGUE (*Jewish*), مجمع یهود majma'-i-yahúd.

SYNCOPE (*in grammar*), حذف hazf.—(*faint*) بی هوشی bi-húshí, غش ghash, ضعف za'f.

SYNDIC, مفتش mufattish.

SYNDICATE, شرکت صرافى shirkat-i-sarráfí.

SYNOD, سنود sanúd (*eur.*).

SYNONYM, لفظ مترادف lafz-i-mutarádif.

SYNONYMOUS, يكمعنى yak-ma'ní,
مترادف ham - ma'ní, هم معنی
mutarádif, مرادف murádif, مشترك
المعنى mushtaraku-'l-ma'ná.

SYNOPSIS, اجمال ijmal.

SYNTAX, نحو nahv.

SYPHILIS, قروح كوفت kúft, قروحات شهديه
kurúhát-i-shahdíyah, مرض خبيث
marz-i-khabís. آلتشك

SYPHON, انبوب ambúb, قصبه kasé-
bah.

SYRINGE, آب دزدك ab - dúzdak,
حقنه huknah. — (medical) دستور
dastúr, اماله imálah, حقنه huk-
nah.

SYRUP, رب rubb, شيرة shírah.

SYSTEM, vide CUSTOM, MANNER,
INSTITUTIONS. — (to reduce to a
system) ربط nimúdan.

SYSTEMATIC or SYSTEMATICALLY,
مترتب mutarattib.

T.

TABERNACLE, خيمه khaimah.

TABLE, ميز míz, خوان khwán.

TABLE-CLOTH, سفره sufrah, سماء su-
mát. [These answer the pur-
poses of table-cloths at meals,
but are spread upon the floor,
tables being unknown in Persian
houses.]

TABLE-CUT (flat, polished, as a
jewel) مسطح musattah, تخت takh-
tah.

TABLE D'HOTE, مشربه mashrabah.
[This signifies "a place where
people meet to drink." There is
no precise equivalent in Persian
for Table d'hôte.]

TABLET, لوح lauh, تخت takhtah.

TACIT, سكوت khámúsh, با bá-
sukút.

TACITLY, خاموشانه khámúshánah.

TACITURN, ساكت sákít, خاموش khá-
músh, صامت sámít.

TACITURNITY, سكوت sukút, خاموشی
khámúshí, صمت samt.

To TACK (as a ship), آمد شد نمودن
ámád-shud nimúdan, عبور کردن
'ubúr kardan.

TACKLE, اسباب asbáb.

TACTICS, تدابير حربيه tadábír-i-har-
bíyah.

TADPOLE, چه غوك bachah-i-ghúk,
چه قرقاقه bachah-i-kurbákah.

TAFFETAS, مخمل makhmál.

TAIL, دم dum, ذنب zanab, دنبال
dumbál. — (an ox or horse's tail

used as a standard, an insignia
of rank among the Turks) تورغ
túgh, پرچم parcham, غزاق ghazha-
ghav, كتاس kitás.

TAILOR, خياط khayyát.

TAINT, هائيه shá'ibah.

To TAINT, رنگ کردن rang kar-
dan, رنگ دادن rang dádan, آلودن
álúdan, ملوث ساختن mulavvas
sákhtan.

TAINTED, پوسیده púsídah, گنديده
gandídah, گنده gandah.

TAINTLESS, بی هائيه bí-shá'ibah.

To TAKE, گرفتن giriftan, ستادن
sitádan, اخذ کردن akhẓ kardan,
گرفتن kapídan (vulg.). — (receive)
قبول پذیرفتن pazíruftan, قبول
kabúl kardan. — (away, deprive
of) سلب کردن salab kardan, بر
داشتن bar-dáshtan, بردن burdan,
محرور ساختن mahrúm sákhtan. —
(care of) متوجه بودن (care of)
búdan, پرستاری کردن parastári
kardan, نگاهبانی کردن nigáhbání
kardan, نگاه داشتن nigah dáshtan.
— (away, remove) برداشتن bar-
dáshtan, رفع نمودن raf' nimúdan,
بردن burdan. — (off) بردن burdan,
خلع bar-ávardan, بر آوردن, خلع
khal' nimúdan. — (a fort,
city, &c.) تسخير کردن taskhír kar-
dan, مستخر گردانیدن musakhkhar
gardánídan, فتح نمودن fath ni-
múdan. — (convey or conduct) بردن
burdan, برداشتن bar-dáshtan,

کشیدن kashidan, راه نمودن ráh nimúdan. — (captive) اسیر گرفتن asír giriftan, گرفتار کردن giriftár kardan, دیل کردن díl kardan (vulg.). — (back) پس گرفتن pas giriftan, باز گرفتن báz giriftan. — (medicine) خوردن khwurdan. — (in hand) بار بر عهده گرفتن bar 'uhdah giriftan. — (upon oneself) به ذمت گرفتن bi - zimnat - i - khwud giriftan. — (up) برداشتن bar-dásh-tan, بلند ساختن buland sákhtan. — (to be taken for) پنداشته شدن pindáshtah shudan.

TAKE CARE! هان hán, هی هین hín, خبر دار bá-húsh básh, حذر کن khabar-dár básh, هزار کن, ده dah. — (clear the way!) راه برده sar hisáb, راه bi-dih, بر کنار bi-rau kanár, طرقت tarrakú.

TALC (mica), ابرق abrak.

TALE, قصه kissah, نقل nakl, حکایت hikáyat, داستان dástan, افسانه afsánah.

TALE-BEARER, سخن سنج sukhun-chín, نام نامmám.

TALENT, عقل فراست firásat, ادراک idrák, ذهن zihn, زکات زkávát, زرنگی zaringí.

TALISMAN, طلسم tilism.

TALK (report, news), سخن sukhun, خبر khabar, گپ gap (hind.). — (there is a talk of) سخن از ast. — (mere talk) سخن از .. ast. — (mere talk) مباحث mahz - i - suhbat. — (foolish talk) چرند charand. — لیچار líchár, چنگ jafang. — (small-talk) محبت suhbat.

To TALK, سخن زدن sukhun randan, حرف زدن harf zadan. — (to talk to oneself) خود خوردن khwud bi-khwud haraf zadan. — (to talk over) پرداختن bi-guftagúí par-dákhtan.

TALKATIVE, حرف پر گو pur-gú, حرف زن harf-i-muft-zan.

TALKATIVENESS, حرف پر گو pur-gúí, فزولی fuzúhí.

TALKER, متکلم mutakallim, سخن سنج sukhun-gú.

TALL, بلند buland, طویل tavíl, کشیده kashídah, دراز diráz.

TALLOW, پی pí, بیه píh.

TALLOWY, چرب charb.

To TALLY with, مطابق شدن mutá-bik shudan.

TALMUD, تلمود talmúd.

TALON, چنگل chang, چنگل changal, چنگال changál, مخلب mikhláb, پنجه panjah, ناخن nákhun.

TAMARIND, تمر هندی tamar-i-hindí.

TAMARISK, گز gaz.

TAMBOURINE, دمامه dá, irah, دایره dá, irah, دمامه damámah.

TAME, رام ram, انسí unsí, دست dast-ámú.

To TAME, رام نمودن ram nimúdan, دست آموز کردن dast-ámú kardan.

TAMELY, رامانه rámanah.

TAMENESS, رامی ramí, انس uns.

To TAMPER with, سازش سازish kardan, تعلیم دادن ta'lim dádan, آموختن ámuúkhtan. — (meddle officiously) فزولی کردن fuzúlí kardan. — (garble or alter documents) تحریف کردن tahríf kardan.

To TAN, دباغی dabbághí kardan.

TANGENT, خط ملاتی khatt-i-mulákí, مماس mumáss.

TANGIBLE, مجسم mujassam.

To TANGLE, پیچانیدن píchánidan.

TANGLED, پیچیده píchídah, بر هم زد bar-ham-zadah, در هم dar-ham, زوئیده zhúfídah.

TANK, حوض hauz. — (reservoir) آب انبار áb-ambár. — (large tank or pond) دریاچه daryáchah, تالاب tálab (hind.).

TANNED, مدبوغ madbúgh.

TANNER, دباغ dabbágh.

TANNERY, دباغ خانه dabbágh-khá-nah.

TAN-PIT, مدبغه madbaghah.

To TANTALIZE, محروم کردن mahrum kardan, نومید ساختن naumíd sákhtan.

TANTAMOUNT, برابر barábar.

ta'mír. — (on land) مالیات málíyát, مالیات خراج khirāj-i-zamín. — (tith) یک دبه dīb-yak, عشر 'ushu (pl. عشر 'ushúr). — (poll-tax) عزیه jizyah, سر شماری sar-shumári. — (house-tax) خانه شماری khánah-shimári. — (on professions, trades) معترفه muhtarifah. — (on cattle) شاخ شماری shákh-shimári. — (irregular or emergent) عاذرات sádirát, صادر عوارض sádir 'aváriz. — (presents to the Crown on New Year's Day) پیشکش pish-kash. — (duty on goods, &c., imported) گمرک gumruk, محمول mahsúl. باج baj. باجگر 'ushúr. — (tax gatherer) باجگیر háj-gír, گمرکچی gumruk-chí, محصل muhassíl, مستوفی mustafí. — (chief collector of Customs and taxes) گمرکچی gumruk-chí-báshí. — (office or house where taxes are paid) خانه گمرک gumruk-khánah, باجگاه háj-gáh.

To TAX, بی-کharj بردن bi-kharj burdan. — (to collect taxes) تحصیل مالیات tahsíl-i-málíyát kardan. عوارض را گرفتن 'avárizra giriftan. — (to impose a tax) برقرار کردن ijrâf bar-karâr kardan.

TAXABLE, قابل محمول kábil-i-mah-súl.

TAXATION, عشر 'ushúr, خراج khirāj.

TEA, چای chá'y, چایی chá'bí. — (tea-urn) samávar (cur.). — (tea-caddy) چایدان chá'y-dán. — (teapot) چای پز chá'y-paz, پچ puch (only.). — (tea-cup) فنجان finján. — (large tea-cup) کاسه kásah. — (black tea) قه چای karah-chá'y. — (green tea) چای سبز chá'y-i-sabz. — (Pchoe tea) چای آقبر chá'y-i-ákpar. — (to take tea) چای سرف sarf-i-chá'y nimúdan, چای خوردن chá'y khwurdan. — (tea-things) اسباب چای asháb-i-chá'y-khwurí.

To TEACH, آموزش دادن ónukhthan, تعلیم یاد دادن ta'lim dádan, درس دادن yád dádan, درس داری dars dádan.

TEACHABLE, قابل تعلیم kábil-i-ta'lim.

TEACHER, معلم mu'allim, آخوند

ákhwund ملا مکتبی ákhwun, ملا مکتبی mu'llá-i-maktabí.

TEAR (tree), ساج sáj, ساگون ság-ván.

TEAR, اشک ashk, سیریشک sirishk, آب آب-ab-i-siyáh, آب چشم áb-i-chashm, دماغ dam'ah. — (flood of tears) سیل اشک sail-i-ashk. — (to shed tears) گریستن giristan, گریه giryah kardan, گریان کردن giryán kardan. — (rent) چاک chák, شق shakk

To TEAR, دریدن darídan, پاره کردن párah kardan, چاک کردن chák kardan.

TEARFUL, اشکبار ashk-bár.

TEARLESS, بی اشک bí-ashk.

To TEASE, سر بسازش sar-bi-sar guzashan, راجاندن ranjándan, تصدیع ázár rúsábidan, آزار رسانیدن tasá'if dádan.

TEAZ, سر پستان sar-i-pistán, عیب zir.

TECHNICAL, مخصوص بحکمت makhsús bi-hikmat. — (technical terms) اصطلاحات منصوصه istiláhat-i-makhsúsah.

TECHNICALITY, اصطلاح istiláh

TEDIOUS, طویل tavíl, مفصل mufassal, بی مزه bi-mazah.

TEDIOUSLY, علی التفضیل 'ala-t-tafsíl, علی التویل 'ala-t-tavíl.

TEDIOUSNESS, تفصیل tafsíl, اضطاب itnáb, تطویل tatvíl, درازی dirázi.

To TEEM, پر بودن pur búdan.

TEETH, دندانها dandánahá, آسان ashán. — (back teeth, grinders) سرس zars (pl. سرس zúrús or آسان 'azrás).

TELEGRAM, تلگرافنامه talagráf-námah (cur.). تلگرافنامه talagráf-námah (cur.). — (to send a telegram) تلگراف کردن talagráf kardan.

TELEGRAPH, تلگراف talagráf (cur.), تلگراف talagráf (ur.). — (on posts) تلگراف هواپیما talagráf-i-havá'i. — (clerk) نلگرافچی nafar-i-talagráf-chí. — (instrument) دست گاه dast-gáh. — (line

of telegraph) خط تلغراف khatt-i-talaghráf.—(wire) سیم sím.

TELEGRAPHIST, تلگرافچی talagráf-chí.

TELEPHONE, تلفون talfún. (eur.), تلفون talífún (eur.).

TELESCOPE, دور بین dúr-bín.

To TELL, خبر کردن guftan, گفتن khabar kardan, اطلاع دادن ittilá' dádan, منتقل گردانیدن muntakil gardánidan.

TELLER, گوینده gúyandah.

TELL-TALE, نمام nammám, ساعی sá'í.

TEMERITY, جسارت jasárat, تهور tahvur, گستاخی gustákhí.

TEMPER, or TEMPERAMENT, خو khú, خوی khúy, مزاج mizáj, خصلت khaslat, طبع tab', طبیعت tabí'at, نهاد nihád, سیرت sírat, سرشت sirisht, طینت tínat.—(of steel) آب áh, جوهر guhar, جواهر jauhar.—(in good temper) خوش مزاج khwush-mizáj, سر دماغ sar-i-dimágh.—(out of temper) کج خلق kaj-khulk.—(good tempered) شیرین مزاج shirín-mizáj.—(bad tempered) بد مزاج bad-mizáj.

To TEMPER, اعتدال دادن itidál dádan, معزج ساختن mainzúj sákhtan.

TEMPERANCE, اعتدال itidál, پرهیز parhíz, پرهیز گاری parhíz-garí, ریاضت riyázat.

TEMPERATE, معتدل mu'tadil.—(persons) پرهیز گار parhíz-gár.

TEMPERATURE, درجه هوا darajah-i-havá.

TEMPEST, طوفان tufán, باد bád-i-tánd, باد شدید bád-i-shadíd.

TEMPESTUOUS, طوفانی tufání, پر باد pur-bád.

TEMPLE, هیكل haikal, عبادتگاه 'ibádat-gáh, معبد ma'bad.—(idol temple) بتخانه but-kadah, but - khánah.—(Muhammadan mosque) مسجد masjid, نماز گاه namáz-gáh, مشکو mashkú.—(Christian church) کلیسا kalísiyá, kanisah.—(fire temple) آتشکده átiish-kadah, کُنِشْت kunisht.—(of

Makkah) بیت الله baitu-'llah, مشعر mash'ar, بیت الحرام baitu-'l-harám, قبله kibláh.—(square building in the temple of Makkah) کعبه ka'bah.—(of the forehead) شکیکه shakikah, صدغین sudghain.

TEMPORAL, دنیوی dunyaví, زمانی zamání.

TEMPORALLY, بطور دنیایى bi-taur-i-dunyaví.

TEMPORARILY, موقتاً muvakkatan.

TEMPORARY, موقت muvakkat.

To TEMPORIZE, وقت گذراندن vakt guzrándan, وقت بوقت vakt bi-vakt kardan.

To TEMPT, امتحان نمودن imtihán nimúdan, اغوا نمودن ighvá nimúdan, ور غلانیدن var-ghalánidan, ترغیب کردن targhíib kardan, آزمایش نمودن ázmáyish nimúdan, مقنون ساختن maftún sákhtan.

TEMPTATION, آزمایش ázmáyish, ترغیب imtihán, اغوا ighvá, وسوسه targhíib.—(of the devil) waswasah.

TEMPTER, مغوی mughví, وسواس wasvás, امتحان کننده imtihán-kuan-dah, ممتحن mumtahn.

TENABLE, قابل گرفت kábil-i-girift.

TENACIOUS (grasping), طمعکار tama'-kár.—(adhesive) چسبنده chasbandah.

TENANT, مستاجر mustájir, اجاره دار ijárah-dár, ساکن sákin.

TENANTABLE, لائق آباد lá'ik-i-ábád.

To TEND (incline towards), مائل بودن má'il búdan, دامن میل mail dáshtan.—(the sick) پرستاری کردن parastári kardan, تیمار کردن tímár kardan.—(flocks, &c.) رعایت کردن ri'ayat kardan, چوپانی کردن chau-pání kardan, چرانیدن charánidan.—(lead to) کشیدن kashidan, مائل موعدی بودن má'il búdan, مبلغ بودن mu-addí búdan, مبالغه مبالغه بودن mu-balligh búdan.

TENDENCY, میل mail, میلان mailán, توجه tavajjuh.

TENDER (soft), نازک názuk, ملایم mláim, نرم narm.—(gentle)

mushfik, مهربان mihr-bán.—
(legal tender) حق شرعی hak-i-shar'í.

To TENDER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, تقرب نمودن takrób nimúdan.

TENDERLY, با هفتت áhistah, با شفقت bá-shafakat.

TENDERNESS (softness), نازکی ná-zukí, نرمی muláymat, ملایمت narmí.—(gentleness) شفقت shafakat, مهر بانی mihr-bání.—(of years) مفر sighar.

TENDON, عصب 'asab (pl. اعصاب a'sáb), وتر vatar (pl. اوتار autár).

TENDRIL, ریشه ríshah.

TENET, عقیده 'akidah.

TENFOLD, ده dah-chand, ده چندان dah-chandán, تا dah-tá.

TENOR, مضمون mazmún.

TENSE (in grammar), حالت hálát, زمان sighthah.—(future tense) زمان مستقبل zamán - i - mustakbil.—(imperfect) ماضی استمراری máz-i-istimrárí.—(past) ماضی istimrárí.—(pluperfect) ماضی ماضی-mutlak.—(present) زمان حال zamán-i-hál.

TENSION, امتداد intidád.

TENT, خیمه khaimah, چادر chádár, خراگاه khargáh.—(flat-roofed tent) مسطح chádár-i-musattah.—(peak - roofed tent) چادر چلندری chádár-i-chalandarí.—(wall of curtains surrounding a tent) خیمه قلندری khaimah - i - kalandarí.—(tent - pitched) فراش farrásh.—(tent - rope) راسن خیمه rasan-i-khaimah, طناب tanáb.—(fly of tent) سقف ták-i-khaimah, سقف sakf-i-khaimah, قلندری kalandarí.—(door of tent) رواق ravák, در خیمه dar-i-khaimah.—(tent-pole) دیرك dirák, چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd.—(tent-peg) میخ mikh, وتد vatad.—(sack

for packing a tent in) چوئل juvál, حلیطه shalítah.—(loops of the tent) مادگی mádagí.—(circular piece of wood at the upper end of the tent-pole, upon which the fly rests) کماچ kumách, کماچ kumáj.—(tent of camel or goat's hair) خبا khibá, چادر سیاه chádár-i-siyáh.—(small tent) آفتاب áftáb-gardán, چادر چادarak.

TENTH, ده dah-yak.—(tenth part) عشر 'ushr.

TENUITY, باریکی báríkí, نزاری ní-zarí, نازکی názukí.

TENUOUS, نازک názuk, تنگ tang, نزار nízar, باریک bárík, رکیک rakík.

TENURE, مستمسک mustamsak.

TEPID, گرم shír-garm, نیم نیم-garm, ملول malúl.

TEPIDNESS, نیم گرمی ním-garmí.

TERM (appellation), نام nám, اسم ism (pl. اسماء asámí or اسماء asmá).—(condition, stipulation) شرط shart, عهد 'ahd, وعده va'dah, مدت karár.—(space of time) مuddat, مهلت 'arzah, عرصه muddat.—(phrase) اصطلاح istiláh, طرز قلام tarz-i-kalám, ضرب مثل zarb-i-masul.

To TERM, نام گذاردن námáidan, نام نام-guzárdan, نام دادن nám-dádan, نامی نمودن musammá nimúdan.

TERMAGANT, زنكه zanakah.

TERMINABLE, متناهی mutanáhi, آخر ákhir-shudaní.

To TERMINATE (finish), تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánidan, پرداختن pardákhtan, انجام کردن anjám kardan. (end in) تمام شدن tamám shudan (bi).

TERMINATED, متناهی mutanáhi, منقرض munkariz, منتهی muntahá.

TERMINATION, آخر ákhir, آخرت ákhirat, اتمام 'ákibat, تمام tamám, تمام tatamám, نهایت sar, انجام anjám, نهایت niháyat.

TERMINUS, گار gár (eur.), سر راه sar-i-ráh-i-áhan.

TERRACE (*before a house*), سکو sakú, مرتبه martabah. — (*flat roof of a house*) بان نام bām, پست پشت-i-bām.

TERRESTRIAL, زمینی zamíní, ارغی arzí.

TERRIBLE, هولناك haul-nák, هائل há'il, مهل mahíl, مخوف mukhavvif, ترسناك tars-nák, مهربوب marhúb, مهرب muhíb, خطر ناك khatar - nák, سهمین sahm-kín.

TERRIBLY, بسیار bisyár, نهایت niháyat, خیلی khailí.

TERRIFIC, ترسناك haul-nák, ترسناك tars-nák, مخوف mukhavvif, هائل há'il, مهرب muhíb.

TO TERRIFY, ترسانیدن tarsánidan, تهدد کردن tahdíd kardan.

TERRITORIAL, بلدی baladí, ملکی mulkí.

TERRITORY, ولایت valáyat, كشور kishvar, خطه khattah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyar, اقلیم iklím, الكه atkah, یورت yurt, مرز و بوم marz u bóm.

TERROR, ترس tars, بیم bím, باك bák, هراس haul, هول hól, دهشت díshshat, خراف khauíf, ستوه sutúh, خشیت khashyat, خشیة kháshyat, هیبت haibat, مهابت mahábat. — (*object of terror*) مخافه makháfah.

TERSE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجیز vajíz.

TERTIAN, مثلث musallásí.

TEST (*touchstone*), میك mihaák, عیار 'iyár, معیار mír'ar. — (*trial*) امتحان imtíhán, آزمایش ázmáyish, تجربه tajribah.

TO TEST, آزمودن ázmádan, میك زدن mihaák zadan.

TESTAMENT (*will*), وصیت vasíyat, وبقه vasíkah. — (*Old Testament*) پیمان قدیم 'ahd-i-'atík, عهد عتیق pa'mán i-kadím. — (*Pentateuch*) تورات taurát. — (*New Testament*) پیمان تازه 'ahd-i-jadíd, عهد جدید pa'mán-i-tázah. — (*Gospel*) انجیل injíl.

TESTAMENTARY, شهادتی shahádatí.

TESTATE, وصیت دار vasíyat - dár, موصی músi.

TESTATOR (*to a will, &c.*), موصی músi or muvassí.

TESTATRIX, موصیه mousíyah or muvassíyah.

TESTICLE, خابه kháyah, خصیه khusyah, تخم tukhm, بیض baizah.

TESTIFIED, مشهود mash-hú'd.

TESTIFIER, شاهد guváh, شاهد sháhíd.

TO TESTIFY, شهادت دادن shahádat dādan.

TESTIMONIAL, شهادتنامه shahádat-námah.

TESTIMONY, شهادت shahádat, گواهی guváhí.

TESIY, محروم المزاج mahrúru-'l-mizáj.

TÊTE-À-TÊTE, سر سر sar-bi-sar, رو رو rú-bi-rú.

TETHER, پالهنك pá-lahang or pálahang, شكل shikál.

TETRAGON, چار گوشه chár-gúshah, مربع murabba.

TETRARCH, بیگلر بیك beglar-beg, والی wálí, باگلر-baglar-bag, حاكم hákim.

TEXT (*of a book*) متن diatan. — (*single verse*) آیت áyat. — (*religious term*) نص nass.

TEXTURE (*of cloth, &c.*), بافته báf-tah, نساید nasájah.

THAN, از az, ز zi, من man, تا tá.

TO THANK, اظهار رهامندی izhár-i-razá-mandí kardan, تشكر کردن tashakkur kardan. — (*thank you*) لطف شما ziyád, لطف شما ziyád, iltifát - i - shumá, از لطف شما az lutf-i-shumá, از شفقت شما az shafakat-i-shumá, مژگون منت marhún-i-minnat sákhíd.

THANKFUL, شكور shakúr, حق شناس shukr-guzár, باك shakk-shinás.

THANKFULNESS, شكر كذاری shukr-guzarí, حق شناسی hakk-shinásí.

THANKLESS, نا حق ná-sípás, كافر ناك ná-hakk-shinás, كافر ناك ná-shakúr.

THANKS, شكر shukr, شكران shukrán,

ستایش sitáyish, نیایش niyáyish. — (to give thanks) تشکر کردن tashak-kur kardan, شکر گذاری shukr-guzári kardan.

THANKSGIVING, شکر shukr, شکران shúkran, ستایش sitáyish, نیایش niyáyish.

THAT (pronoun) آن án. — (adverb) که kih. — (so that) تا tá, که tá kih, حتا háta. — (that is to say, viz.) یعنی ya'ni, اعینی a'ni, ای ai, گویا gúyá.

THATCH, کاه káh, پوش púsh, کپر kappar.

To THATCH, کپر زدن kappar zadán, تا کپاد بوفیدن bá-giyáh púshídan.

THAW, یخ آب yakh-ab.

To THAW, یخ آب شدن yakh-ab shudán, برف آب شدن bari-ib shudan.

THE, ال al.

THEATRE, تماشاخانه tamáshá-khá-nah. — (in which religious dramas are performed at the time of the Muharram festival) تکیه takyah

THEATRICAL, قابل تماشا kábil-i-tamáshá.

THEFT, دزدی duzdí, سرقه saríkah.

THEIR, مال ایشان mál-i-íshán.

THEME, مصدر masdar.

THEN, پس pas, آنوقت án-vakt, آنگاه án-gáh. — (after that) پس از آن az án pas, بعد از آن ba'd az án, بعد ba'dah, من بعد min ba'd. — (for that reason) پس از آن جهت az án jihat, لهذا liházá, آن برای آن az baráy-i-án.

THENCE, از آنجا az án-já. — (from that cause) پس از آن سبب az án sabab, آن برای آن az baráy-i-án. — (from that time) باز از آن az án báz, از آن زمان az án zamán, از آنوقت án-vakt, بعد ba'dah.

THEOLOGIAN, حکیم الهی hakím-i-iláhi.

THEOLOGY, حکمت الهی hikmat-i-iláhi.

THEOREM, مسئله mas'alah, مشکله mushkilah.

THEORETICAL, قیاسی kiyási.

THEORY, قیاس kiyás, حدس hads, خیال khiyál, منسوبه mansúbah.

THERE, آنجا án-já. — (here and there) جا جا já-bi-já, اینجا in-já án-já.

THEREABOUTS (near a place), در آن dar án haválí. — (near a quantity, number, etc.) تقریباً takh-mínan, مسلمة mazamnah, تقریباً takrībān, قریب karīb, گویا gúyá.

THEREAFTER, بعده ba'dah, از آن ba'd az án, در آن dar íst.

THEREAT, در آن جا dar án-já. — (then) پس pas, آنوقت án-vakt, آنگاه án-gáh. — (for that reason) پس pas, جهت az án jihat, لهذا liházá, آن برای آن az baráy-i-án.

THEREBY, بوسیله bi-án.

THEREFORE, لهذا liházá, بنا بر baná-bai, از آن جهت az án jihat, از آن az án jihat, از آن جهت az án sabab, از آن جهت az án jihat, آن برای آن az baráy-i-án, من ثم min summa.

THEREFROM, از آنجا az án-já.

THEREIN, در آن dar án, در آن dar ín.

THEREOF, از آن az án.

THEREWITH, با آن bá-án, معاً ma'an.

THERIAC, قریاق tiryak, غرباق tiryák, دافع زهر dáf-i-zahr.

THERMOMETER, درجه darajah, میزان mizán-i-barárat.

THESE, این in, اینجا inhá.

THESES, مصدر masdar.

THEY, ایشان íshán, آنها ánhá, ایشان íshá, ایشان úshán. — (they who) آنها ánhá, آنها kasán-i-kil, آنها ánhá-kil.

THICK, درشت durusht, گنده gundah, کلفت kuluft, ستر sitabr, ضخیم zakhúm, سطر sitabr. — (large) (mudily) جسیم jasim, توفال túfál. — (sift, sift, سفت sakht, غلیظ ghalíz, منجمد munjamad. — (crowded together) متصل muttasil, در هم dar-ham, چچال janjál.

To THICKEN, غلیظ ماعنن ghalíz sákhtan.

THICKET, درختزار dirakht-zár.

THICKNESS, کلفت kuluftí, ضخامت zakhámat, مطبیری sitabrí. — (closeness) هجوم hujúm. — (muddi-

ness) سختی sakhtí, غلیظت ghalizat.

THIEF, دزد duzd, سارق sárik, لیس liss, قزاق kazzak.

THIEF-CATCHER, دزد بگیر duzdí-bígir.

To THIEVE, دزدی نمودن duzdí nimúdan, دزدیدن duzdídan.

THIEVERY, دزدی duzdí, سرقه sari-kah.

THIEVISH, دزدانه duzdánah.

THIGH, ران rán, فخذ fakhiz.—(thigh-bones) استخوان ران ustukh-wán-i-rán.

THIMBLE, انگشتانه angushtánah.

THIN, رقیق rakík, باریک bárik.—(lean, emaciated) لاغر lághir, نازر nízár.—(as fluid) رقیق rakík, شل shul, آبکی ábakí.—(thin, as long objects, such as a stick, a cord, thread, &c.; also a slender man) باریک bárik.—(as flat objects, such as cloth, paper, cake of bread, &c.) نازک názuk.

THINE, مال تو inál-i-tú.

THING, چیز chiz, شی shai (pl. اشیا ashyá).—(it is the same thing) یکسان است yakí ast, است yak-sán ast.—(it is another thing) جداست amrist 'aláhid-dah.

To THINK, اندیشیدن andishídan, داشته mazannab dáshtan, گمان بردن gumán burdan, خیال کردن khiyál kardan, پنداشتن pindáshtan, تصور tasavvur kardan, فکر کردن fikr kardan, سگالیدن sigálídan, خاطر بستن khátir bastan.—(without thinking) غفلت ghiflatan.

THINLY, لاغرانه lághiránah.—(sparsely) کم kam, اندک andak.

THINNESS, تنگی tangí, رقت rikkat, لاغری lághirí, نازاری nízárí.—(as fluid) رقت rikkat.

A THIRD, سه یك sih-yak, ثلث suls.

THIRST, عطش tishnagí, تشنه 'atash, جواد juvád.

THIRSTY, تشنه tishnah, عطشان 'at-shán, غل ghall.—(to be thirsty)

تشنه 'atash dáshtan, تشنه tishnah shudan.

THIS, این ín, هذا házá.

THISTLE, خسک khasak, کنگر kan-gar, هکر taghár.

THITHER, آنجا án já, بی-آنجا bi-án já, آنسو án sú.

THONG (of leather), تسمه tasmah, دوال dúvál.

THORN, خار khár, شوك shauk.—(thorn-bush) خار بن khár-bun.—(thorn in the side) خار بغل khár-i-baghal.

THORN-APPLE, جوز مائل jauz-i-másal, بنج دهشی banj-i-dashtí, گوز گیاه gauz-i-giyáh.

THORNY, خار دار khár-dár, پر خار pur-khár.

THOROUGH, تمام tamám, تام tamam, صحیح sálih, سالم sálím, کامل kánil.

THOROUGHbred, خالص khális, اصیل asíl.

THOROUGHFAKE, راه ráh, ره rah, طریقí tarík, شارع shá'ar.—(leading thoroughfare) شاه راه sháh-ráh, برزن barzan.

THOROUGHLY, بالمره bi-'l-marrah.

THOU, تو tú.—(thou thyself) تو tú kbúdat.

THOUGH, اگرچه ágarehíh, گرچه gar-chih, علی har-chand kih, علی alá án, با وجود bá-vujúd kih.

THOUGHT, اندیشه andishah, فکر fikr, قیاس kıyás, وهم vahm, رای rá'í, تصور tasavvur, ظن zann, مظنه mazannab, گمان gumán, خیال khiyál, زعم za'm.

THOUGHTFUL, فکرمند fikr - mand, متفکر mutafakkar, متأمل mu-ta, ammil.

THOUGHTFULNESS, تأمل tá, ammul, فکر fikr.

THOUGHTLESS, بی فکر bí-fikr, بی غافل bí-andishah, غافل gháfil.

THRALDOM, وابستگی vá-bastagí, بند band, گرفتاری giriftá'arí, اسر usr, اسیری asirí.

To THRASH (beat), زدن zadan, کوفتن kúftan.—(grain) مالش کردن málish kardan, کوبیدن kúbídan.

THRASHER (*who sits on the machine and drives it*) کش چوم chúm-kash, کش بره burrah - kash.—(*person who follows the thrashing-machine, and arranges and winnows the corn with a long fork*) بوجار bú-jár.

THRASHING-FLOOR, گاه خرمین khir-man - gáh, زمین خرمین zamín-i-khirman, درك زمين zamín-i-dirik.

THRASHING-MACHINE (*sledge drawn by bullocks or horses over the corn spread out, and having numerous sharp-edged small wheels*) تخته خرمین khir-man-kúbí, چوم chúm, بره burrah.

THREAD, ریسمان rísmán, رشته rishtah, خياطه khiyátah, silk سلك silk, نخ nakh.—(*of gold or silver*) گلآبستان gulábatán, قلابتون kulábatún.

TO THREAD (*string*), بر سلك کشیدن bar silk kashídan.

THREADBARE, مندرس mundaris, کهنه kubnah.

THREAT, تهدید tahdíd, تخويف takh-vif.

TO THREATEN, ترسانیدن tarsánídan, تهدید نمودن tahdíd nimúdan.—(*to threaten to rain*) بنا باریدن baná-i-báridan dáshtan.

THREATENING, تهدید tahdíd.

THREEFOLD, سه چند sih-chand.

THRESHOLD, آستان ásitánah, آستان ásitán, سده suddah, در گاه dar-gáh.

THRICE, سه بار sih bár, سه دفعه sih daf'ah, سه مرتبه sih martabah, سه گانه sih gánah.

THRIFT (*frugality*), لئامت li'ámat, باریك روى bárik-raví.

THRIFTILY, با باریك روى bá-bárik-raví.

THRIFTLESS, مسرف musrif, سرف saraf.

THRILL, کوشعبره kusha'rírah.

TO THRILL, کوشعبره شدن kusha'rírah shudan.

TO THRIVE (*prosper*), بختیار شدن bakht-yár shudan, کامیاب شدن

kám - yáb shudan, منتفع شدن muntafí' shudan, مساعدت نمودن sa'ádat-mand búdan, دولت یافتن daulat yáftan, بهره مند بودن bah-rah-mand búdan, نیکیبخت بودن ník-bakht búdan, ترقی یافتن tar-akkí yáftan, بر خوردار شدن bar-kbwurdár shudan, بهم رسیدن bi-ham rasídan.

THROAT, حلق gulú, حلقوم halkú, كثر درد halkú.—(*sore throat*) كثر درد gulú-dard, سرفه surfah.—(*to cut the throat*) سر بریدن sar burídan.

TROB, حرکت harakat.

TO TROB, حرکت نمودن harakat nimúdan.

THRONE, تخت takht, مسند mashad, اریکه aurang, اورنگ sarír, اریکه arikah.—(*to ascend the throne*) جلوس کردن julús kardan.

THRONG, جماعت jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, هنگامه hangámah, ازدحام guruh, غلبه ghalabah, ازدحام izdhám, هجوم hujúm.

TO THRONG, جمع زدن jam' zadan, فراهم فراهم آمدن faraham ámadan.

TO TROT, عطف کردن khaflah kardan.

THROUGH, سراسر 'ubúr, عبور az, از sar-á-sar, از میان az miyán.—(*by means of*) از az, به bih, از az, از واسطه az vasilah, از visátal.

THROUGHOUT, درون و بیرون darún va bírún.

TO THROW, افکندن afkandan, انداختن andákhtan.—(*to throw down, a person*) خوابانیدن khwábánídan.—(*a thing*) افکندن afkandan, پرت کردن part kardan (*vulv.*).

THRUSH (*bird*), سار sár, طرque tarkah.—(*disease*) بثورات busúrát.

THRUST (*with a weapon*), هل hul, هل hul, سك suk.

TO THRUST, راندن rándan, زدن zadan, هل دادن hul dádan, سك دادن suk dádan.—(*to thrust in*) طپاندن tapándan.

THUMB, شست shast, ابهام ibhám, انگشت بزرگ angusht-i-buzurg.

THUMP, مشت musht, طپانچه tapán-chah, لس lus, زد zad, ضرب zarb.

To THUMP, زدن zadan, کوفتن kúftan.

THUNDER, رعد ra'd.

To THUNDER, رعد کردن ra'd kardan.

THUNDERBOLT, صاعقه sa'ikah, برقی barkí.

THUNDERCLAP, رعد صدائی sadá, í-ra'd.

THUNDERSTRUCK, حیران hairán, متعجب mutahayyir, متعجب متعجب muta-ajjib, سراسیمه sarasimáh, سرگردان sar-gardán, مات máh, آشفته áshuftah, مدحوش madhúsh, دنگ dang.

THURSDAY, پنجشنبه panj-shambah.

THUS, همچنین chunín, همچنین ham-chunín, باین وجه ín-taur, بی-ín vajh, همچو ham-chí, همچو ham-chí (*vulg.*).

To THWART, مناعت mukhá-lafat nimúdan, مخالف بودن mukhá-lif búdan, مقاومت کردن mukávatat kardan, مزاحم شدن muzáhim shudan, اعتزاز نمودن ítiráz nimúdan, بر ضد شدن bar zidd shudan.

THY, مال مال máh-i-tú.

THYME, ایار ipár.

THYSELF, تو خود tú-khúd, تو خود tú-khúdat, نفس nafsak.

TIARA, تاج táj.

TIC-DOULOUREUX (*neuralgia*), مداع sudá'-i-shamsí.

TICK (*louse on cattle*), کند kanah.— (*large kind of tick*) شبکر shah-gaz.— (*of a clock*) چرنک chiring.

To TICK, چرنک نمودن chiring uimúdan.

TICKET, تکت tikat (*eur.*).

TICKET-OFFICE, حساب خانه hisáb-khánah, دار الحساب dárú-'l-hisáb.

TICKING (*for bed*) دو بود dú-púd, دو گردی dú-gardí-báf.

To TICKLE, قلقلی کردن kíl-kílí kardan.

TICKLING, قلقل kíl-kíl.

TICKLISH, قلقلی شدن kíl-kílí-shudan ;

thus : I am ticklish, قلقلیم kíl-kílí-am shud.

TIDE, مد و جزر madd va jazr — (*ebb-tide*) جزر jazr. — (*flood-tide*) مد madd. — (*to go against the tide*) رودخانه جزر و مد دارد rúd-khánah jazr va madd dárád. آب رودخانه زیاد و کم است áb-i-rád-khánah ziyád va kam ast.

TIDINGS, افواه afváh, اخبار akhbár, آواز avázah. — (*glad tidings*) بشارت bashárat, نوید navíd, خوشخبر khwush-khabar.

TIDY, پاکیزه pákí, پاکش kashang, پاکیزه pakízah, منقّه monakkah, نظیف nazíf.

TIE, عقد 'akd, عقده 'ukdah.

To TIE, ربط کردن bastan, بستن bastan, ربط کردن band kardan.

TIED, بسته bastah, معقود ma'kúd, منعقد muna'kid.

TIER (*range*), ردیف radíf, طبقه tabakah, رد raddah.

TIGER, پلنگ palang, ببر babar. — [The first commonly signifies the leopard, and the second the royal tiger, an animal sometimes, but rarely, found in Persia.]

TIGHT, تنگ tang, چست chust, استوار ustavár, محکم muhkam, سفت sift.

To TIGHTEN, تنگ کشیدن tang kashídan, محکم کشیدن muhkam kashídan. — (*become tight*) تنگ شدن tang shudan, سفت شدن sift shudan.

TIGHTLY, بتنگی bi-tangí.

TIGHTNESS, تنگی tangí, استواری ustavári.

TIGHTS (*clothes*), لباس تنگ libás-i-tang, رخت تنگی rakht-i-tangí.

TIGRESS, پلنگ ماده palang-i-madah, ببر ماده bahar-i-madah.

TILE, کوزه ku,arah, طوب tub, کاشی kashí, کاشی káchí. — (*coloured and glazed tiles*) کاشی کاری kashí-kári.

TILL, تا tá, الی ilá, حتی hattá. —

(till when?) تا کی tá kai, تا کجا
tá kujá.—(till then) تا آنوقت tá
án vakt, تا وقتیکه tá vakti kih.—
(till now) تا حال tá hanúz, تا حال
tá hál, إلى الآن 'ila-l-án.

To TILL, زرع نمودن zar nimúdan.

TILLABLE, زرع قابل kábil-i-zar'.

TILLAGE, زراعت zirát, کشتکاری
kisht-karí, فلاحت faláhat.

TILLER (nautical term), زبانه سکان
zahánah-i-sukkán.—(cultivator)
رع زارí, فلاح falláh, بدرگر bazr-
gar, کشتکار kish-t-kár.

TILT (cover or awning), سایه بان
sáyah-bán, چتر chatar.

To TILT, رختن ríkh-tan.

TILT-RIDE (roundabout), چرخک
charkhak.

TIMBER, چوب chúb.

TIMBREL, طبل tabal.

TIME, وقت vakt, گاه gáh, زمان
zamán, زمانه zamánah, هنگام
hangám or hingám, اوان aván,
مدت muddat.—(epoch or period)
عهد 'ahd, زمان zamán, ایام ay-
yám, عصر 'asr.—(a time or occa-
sion) بار bár, مرة marrah, دفعه
daf'ah, مرتبه martabah, کیره kirrah.
—(a degree, fold or measure)
مقابل mukábil, چندان chandán,
چند chand, برابر bar-á-bar, مساوی
musávi, تا tá.—(present time) حال
hál, وقت حال vakt-i-hál, الآن
alán, اینوقت in-vakt.—(past time)
وقت گذشته zamán-i-mází, زمان ماضی
vakt-i-guzashtah, عهد سالف 'ahd-
i-sálif, زمان سابق zamán-i-sábik.

وقت پیشین vakt-i-pishín.—(at
the time when) عین hín, آنگاه
án-gáh, وقتیکه vakti-kih.—(a
short time) قدری kadrí, یکچندی
yak-chandí, اندکی andakí, زمان
zamán-i-kálíl.—(in time,
opportunely) بر وقت bar vakt,
بموقع bi-mauki'.—(out of time,
unopportune) بیگاه bí-gáh, بی
بموقع bí-mauki'.—(in time, mu-
sical term) آهنگ áhang.—
(for all time) همیشه hamíshah,
وقت همه jihat-i-hamah
vakt.—(a long time) وقت اوسع

vakt-i-ausa'. — (at one time ...
at another . . .) گاه gáh
yák یك بار . . . یك بار . . .
bár yak bár . . .—(in a short
time) در اندك مدت dar audak
muddat, در قليل زمان dar kalíl
zamán.—(in multiplication) بر
bar, سه بر دو شش ast síh
bar dú shish ast (three times
two are six), پنج بر هشت چهل ast
pauj bar hasht chihal ast
(five times eight are forty).
—(by London time) ساعت
بكوك bi-kúk-i-sá'at-i-landan. —
(from time to time) گاه گاه gáh-
gáh, دم دم dam bi-dam.—(in
time to come) سپس sipás.—(in
good time) زود zúd.—(at the same
time) مقارب این حال mukárib-i-
ín hál.—(at the very time) عین
'ain-i-vakt. — (immediately
upon, as soon as) بمجرد bi-mu-
jarrad, بعض hamán-kih, همانكه
hamán-kih, جمج jamín-kih, جم
jakh (vulg.).—(to take one's time)
تمهل نمودن tamahbul nimúdan.

TIMELY, با موقع bi-mahall, با
بá-mauki', به جا bi-já.

TIME-PIECE, ساعت مجلسí sá'at-i-
majlisi.

TIMID, ترسان tarsán, هراسان
hírasán, خائف khá'if, خاشع kháshí',
مجبوب mahjúb, کام-جرات kam-jur'at.

TIMIDITY, ترس tars, هراس hírás,
خوف khau'f.

TIN, آرزو irzíz, قلع kal'.—(sheet tin
or tinned iron) حلبی halabí.

To TIN (whitewash with tin) سفید
کردن safíd kardan.

TINCTURE, رنگ, رز raz.

TINDER (burnt rags), سوخته sákhtah,
قو kau, پز purz.—(German tinder) قو
káu.

TINGE, رنگ rang.

To TINGE, رنگ زدن rang zadan,
رنگ کردن rang kardan.

TINGED, مصبوغ musabbagh, مصبوغ
masbúgh.

To TINGLE (fingers), مور مور کردن
múr múr kardan.—(ear) دنگ
dang shudan.

TINKER, مسگر mis-gar.

To TINKLE, صدا دادن sadá kardan.

TINMAN (person who tins pots and dishes, &c.) مسقید گر safid-gar.

TINSEL, آرایش aráyish, زیور zívar.

TINT, رنگ rang.

To TINT, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.

TINY, خورد khwurd, خرد khurd, کوچک kúchik, قلیل kalíl, صغیر saghír, پاچه páchah.

TIP, سر sar, نوک nauk, بن bun.— (tip of the finger) سر انگشت sar-i-angusht.— (tip of the tongue) زبان nauk-i-zabán.

TIP-CAT, چلك مسته chalak-mastah.

To TIPPLE, بسیار آشامیدن bisyar áshámídan.

TIPPLER, شراب خور sharáb-khwur, باده آهام mai - parast, باداه áshám.

TIPSY, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور makhmúr, سر گران sar-grán.

TIPTOE, سر انگشت sar-angusht.

TIRE (row), طبقه tabakah, صف saff, قطار kitár, ردیف radíf, رده raddah.— (tiara) تاج táj.— (of a wheel) کامانه kamánah.

To TIRE, خسته کردن khastah kardan.

TIRED (fatigued), مانده mándah, خسته khastah, افگار afgár.— (weary of, disgusted) بیزار bí-zár mutanaffir.— (to be tired) خسته mándah shudan, کوفته شدن khastah shudan, کوفته شدن kúftah shudan.— (to be tired of) سیر شدن sir shudan az.

TIRESOME, نفرت nifrat-angíz, ممدع musaddi', ذار zahmat-dár.

TIRE-WOMAN, مشاطه mashshátah.

TISSUE (gold or silver stuff), زری zarí. (Vide also TEXTURE.)

TIT-BIT, لقمه hukmah.

TITHE, ده ديه dih-yak, عشر 'ashír, أرض عشر 'ushr.— (tithe-land) ارش عشر arz-i-'ushríyah.

TITILLATION, قفل kilkil.

TITLE (person), لقب lakab (pl. القاب alkáb), خطاب khitáb.—

(book) سر نامه sar-námah

—(title-page of a book) 'وان 'inván.—(claim) دعوى da'vá, 'iddi'á, طلب talab, اقتضا iktizá.

TITLED, متلقب mutalakkib, ون mu'anvan.

To TITTER, خندیدن khandídan, عده khandah kardan.

TITTLE, همزه shúshah, همزه hamzah, نکته nuktáh, ذره zarrah, همه shammah.

TITTLE-TATTLE, در گوی pur-gúí, زیاده ziyádah-gúí.

TITULAR, لقبی lakabí, اسمی ismí.

To, ب bi, به bih, الی ilá, دم dam.— (to go to and fro), رفت کردن ámad u raft kardan.

TOAD, قزغ kurpághah, وزغ wazagh.

TOADSTOOL, قارچ kárch, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار kárch-i-már.

TOAST, نان برشته nán-i-burushtah.

To TOAST, نیم سوختن ním súkhtan.

TOAST-RACK, برشته دان burushtah-dán.

TOBACCO, تنباکو tambákú, طنبقو tam-bakú (vulg.).—(Turkish tobacco) تن تن tutun, توتون tútún.

TOBACCONIST, تنباکو فروش tambákú-furúsh, تن فروش tutun-furúsh.

TOBACCO-POUCH, تنباکو دان tambákú-dán, کیسه تنباکو kishah-i-tambákú.

TO-DAY, امروز imrúz, اليوم al-yaum.

TOE, انگشت پای angusht-i-páy.— (of a slipper or boot) نوک nauk.

TOGETHER, با هم bá-ham, بهم bi-ham, بصاحب ham-ráb, به همراه bi-sahábat.— (together with) bi-hamráb, با هم bá-ham.— (in addition to) بانضمام bi-inzimám.

TOIL, محنت mihnát, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.

To TOIL, عمل نمودن 'amal nimúdan, کار کردن kár kardan.

TOILET, زینت zínat.— (to perform one's toilet) زیر زدن zívar zadan, محلی نمودن tahallí nimúdan.

TOILSOME, مشکل mushkil, سخت sakht.

TOILSOMENESS, محنت mihnát, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.

TOKEN, اشاره ishárah, نشان nishán, علامت 'alámat, اثر asar, سراج su-rágh, ایما ímá, شعار shi'ár, دلالت dalálat.

TOLERABLE, تحمل پذیر tahammul-pazír.

TOLERABLY, میانه miyánah, طوری taurí, همچنین ham-chunín, معتدل mu'tadil.

TOLERANT, شکیباز shikírb-sár, صابر sábir, صبور sabúr.

To TOLERATE (permit), روا داشتن ravá dáshtan, روا دیدن ravá dídan, اجازت جانی já'iz dáshtan, اجازت دادن ijázat dādan. — (put up with) تحمل نمودن tahammul nimúdan.

TOLERATION, اجازت ijázat, تحمل tahammul, مقاسات mukását.

TOLL (tax), باج báj, محصول mahsúl, گمرک khiráj, عشر ushúr, گمرک gumruk.

To TOLL, تکان دادن takán dādan, زن zadan, نواختن navákhtan, صدا دادن sadá dādan.

TOLLMAN, راهدار ráh-dár.

TOMATA, بادنجان فرنگی bádinján-i-farangí.

TOMB, قبر kabr, مقبره makbarah, مزار mazár, تربت turbat, سر sirr, لوح dakhmah. — (tombstone) سنگ sang-i-kabr, قبر lauh-i-mazár, سنگ sang-i-lahd. — (building over the grave, six or seven feet long) سکوئی قبر sakkú, í-i-kabr. — (the grave or pit) گور gúr, حفره hufrah. — (railings round the grave) مقصوره qaríh, مرقع mak-súrah, پنجره panjarah. — (tomb of a holy personage) امامزاده imám-zádah, مزار mazár, روضه rauzah, درگاه dar-gáh.

TOME, جلد jild.

TO-MORROW, فردا fardá, صباح sabáh, روز بعد rúz-i-ba'd. — (day after to-morrow) پس فردا pas fardá.

TONE, نوا navá, صدا sa lá, بانگ bāng.

TONGS, دستپنه dast-panáh, ماهه máshah.

TONGUE, زبان lisán, زبان zabán. — (native tongue) زبانی zabán-i-

aslí. — (of flame) زبانه zabánah. — (to hold one's tongue) سکوت نمودن sukút nimúdan, خاموش شدن khámúsh shudan, لال ماندن lál mándan. — (hold your tongue) سکوت sukút.

TONGUE-TIED, مربوط به اللسان marbútu-'l-lisán, منعقد آلسان mun'akidu-'l-lisán.

TONIC, دوائی مقوی davá, í-i-mukavvî.

TONNAGE, ظرفیت zarfíyat, گنجایش gunjáyish. — (vessels of light tonnage) کشتی کوچک kashtí-i-kúchik.

TONSURE, طاسی tásí.

TOO (much), زیاد zád, افراط ifrát, پُر pur, زیاد zivád, خیلی khailí, بسیار bisyár. — (also) نیز níz, هم ham.

TOOL, دست adát, آلات alat, دست dast, افزار dast-afraz (obs.). — (tools, implements) اوزاع auzá, آلات alat, ساز ساز yarák.

TOOTH, دندان dandán. — (front tooth) سن sinu (pl. اسنان asnán). — (canine tooth) ناب náb (pl. انیاب anyáb). — (back tooth) دندان dandán-i-ásyá, فرس zars (pl. اضراس azrás, or comb, &c.) دندانه dandánah. — (tooth-ache) درد دندان dard-i-dandán, وجع الاسنان vaj'u-'l-asnán. — (tooth-brush) مسواک misvák. — (toothless) بی دندان bí-dandán. — (tooth-pick) خلال khilál. — (wisdom tooth) دندان dandán-i-'akl. — (tooth-powder) دندانشو dandán-shú, گرتک gartak. — (to clean one's teeth) مسواک کردن misvák kardan.

TOP, تارک tár, رأس ra,s, تار tár, کله kullah, باله bálá, کله kallah, ذروت zurvat, اوج auj. — (of a mountain) سر کوه sar-i-kúh, رأس الجبل kullah-i-kúh, قله کوه ra,su-'l-jabal, تیغ کوه tigh-i-kúh. — (lid or cover) سر پوش sar-púsh, سر sar. — (plaything) پیریک pir-irak. — (of the head) فرق fark. — (upon the top of) بر سر bar sar, بالا bálá, از روی az rúy.

TOPAZ, زبرجد zabarjad, زرد qatré

yákút-i-zard, یاقوت زرد yákút-i-asfar, یاقوت سفید túbáz, توباز tilyá, تیلیا
 To TOPE, شراب خوردن sharáb khwurdan.
 TOPE, شراب خوردن sharáb - khwur, شراب خوردن bádah-painá.
 TOPIC, مبحث ma'ní, معنی ma'bas, باب báb, ماده máddah.
 TOPICAL, محلی mahallí, محلی ma-hallíyah, موقعی mauki'í.
 TOPMOST, اعلا a'lá.
 TOPOGRAPHY, بیان محل bayán-i-mahall.
 TOPSAIL, هراع بالای shirá'-i-báláí.
 TOPSY-TURVY, سر نگون sar-nigún, وارونه várúnah, زیر زبر zír-zabar, بر کشته bargashtah.—(to turn topsy-turvy) زیر زبر zír-zabar kardan.
 TORCH, مشعل mash'al.
 TORCH-BEAKER, مشعلچی mash'al-chí.
 TORMENT, عذاب 'ikáb, عذاب 'azáb, آزار ázar, شکنجه shikanjah.
 To TORMENT, عذاب نمودن 'azáb nimúdan, آزاردن ázurdan, آزار رسانیدن alam rasanídan, آزار کردن ázar kardan, آزارت دادن aziyat kardan.—(to tease) رانجاندن ranjánídan, آزارت دادن tasdí'í dādan.
 TORMENTED, مضطرب muhtarib, معذب mu'azzab.
 TORMENTOR, ظالم zálim, جفا کار jafá-kár.
 TORN (rent), دریده darídah, چاك chák, پاره párah.—(in pieces) پاره párah-párah, مضمحل muzmahíl.—(to be torn) پاره شدن párah shudan.
 TORNADO, طوفان tufán.
 TORPEDO (electric fish), لوز ماهی larz-máhi, رعد ri'ád.
 TORPID, سست sust.
 TORPOR, سستی sustí.
 TORRENT, سیل sail, سیلان sayalán, سیلاب sailáb.
 TORRID, گرم garm.—(torrid zone) منطقه حاره iklim-i-hárr, منطقه حاره muntakah-i-hárrah.
 TORTOISE, لاک پشت lúk-pusht, کاسه kashaf, پشت kásh-pusht,

sang-pusht (obs.).—(tortoise-shell) پشت کاسه pusht-púst-i-kásah-pusht.
 TORTUOSITY, پیچ pích.
 TORTUOUS, گج kaj, معوج mu'avvaj, با پیچ bá-pích va kham.
 TORTURE, شکنجه shikanjah, عقوبت 'ukúbat, عذاب 'azáb, تعذب ta'zib.
 To TORTURE, شکنجه دادن shikanjah dādan, تعذب نمودن ta'zib nimúdan, آزارت دادن aziyat kardan.
 Toss, انداختن andákht, اندازی andázi.—(of the head) تکان takán.—(gumblng) بازی bázi.
 To Toss (throw) انداختن andákhtan, قمار afkandan.—(gamble) کمار kimár-bázi kardan, بازی کردن bákhhtan.—(shake) جنبیدن jumbídan, لرزیدن larzídan, تکان takán kardan, لکیدن lakídan.—(as a ship) افتادن dar talátum uftādan.—(as waves) متلاطم شدن mutalátum shudan.
 Tossing (of waves), تلاطم talátum.
 TOTAL, مجموع majmú', جمع jam', كامل jumlah.—(complete) كامل kámil, تام tamam, تمام tamán.
 TOTALITY, کلیه kullíyah, مجموعه majmú'at.
 TOTALLY, تماماً ta-mánan, بالکلیت bi-l-kulliyat, بالمره bi-l-marrah, کلاً kullán va kátibatán.
 To TOTTER, تزلزل کردن tazalzul kardan, تپیدن tapídan, یله yalah shudan.
 TOUCH, دست زدن dast-zadan, لمس mass, لمس lams.—(of an instrument) پرده pardah.
 To TOUCH, لمس کردن mass kardan, دست بردن lams kardan, دست بردن dast burdan, دست رسانیدن dast rasánídan.
 TOUCH-HOLE (of a gun), برمه burmah, گدازه gudárah.
 TOUCHING, در باب dar báb, در باره dar bárah, نسبت nisbat bi, از az, در حق dar hakk, در خصوص dar khusús.
 TOUCHSTONE, معیار mihak, معیار mi'yár.

TOUCHWOOD, پیغه pífah, پز parz.
TOUCHY, مجرور المزاج mahrúru-'l-mizáj.

TOUGH, سخت sakht, قدید kadíd.

TO TOUGHEN (*trans.*), سخت ساختن sakht sakhtan.—(*intrans.*) سخت گشتن sakht gashtan.

TOUR, سفر safar, مسر sair, مسیر ma-sír, كوخ kúch, مسافرت musáfarat.

TOW, کتب kanab, كنف kanaf, اصطبه ustubbah.

TO TOW, کشیدن kashídan.

TOWARDS, سوی suví, بجانب bi-jánib, طرف taraf, سمت saint.—(*towards evening*) عبر taraf-i-'asr.—(*towards one another*) در حق ham-dígar.

TOWEL, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gír, حولی húlí.

TOWER, برج burj.

TO TOWER, برآمدن bar-ámadan.

TOWN, شهر shahr, مدینه madínah, بلدة baladah (*pl.* بلدان buldán).

TOY, لعبت la'bat, بازیه bázichah, اسباب بازی asháb-i-bázi.

TO TOY, نوازش کردن navázish kardan, عشق بازی tishk-bázi nimúdan.

TRACE, سراغ surágh, اثر asar, نشان nishán, علامت 'álamat.—(*harness*) ساز sáz, یاراق yarák.

TO TRACE (*on paper, in copying, &c.*) گرفته زدن gartah zadan, کرده زدن gardah zadan.—(*follow up*) پیروی نمودن pay-raví nimúdan, دنبال رفتن 'akab raftan, دنبال رفتن dumbál raftan.

TRACERY (*pattern-work*), نقش naksh.

TRACK (*foot-marks*), سراغ surágh, نشان nishán, اثر asar (*pl.* آثار ásar), قدم kadam.—(*path*) راه ráh, جاده jáddah, سبیل sabíl.—(*on water*) کف kaf.—(*path through deep snow*) چقر chikkir, رش rash or rush.

TO TRACK, پی زدن pay zadan.

TRACKER (*one who pursues another by his tracks or foot-marks*) پی زدن pay-zan, رونده pay-ravandah, معاقب mu'ákib.

TRACT (*of land*), ناحیه náhiyah,

بقعه sáhat, قلعه kat'ah, بقة buk'ah.—(*small book*) رساله risálah.

TRACTABLE, رام ráam, مطیع mutí', دست آموز dast-ámúz.

TRADE (*traffic*), سوداگری saudá-garí, متاجر tijárat, متاجر matjar, داد و ستد mu'ámalah, اشترا dád u sitad, اشرا ishtirá.—(*employment or profession*) پیشه pishah, کار kár, کسب kasb, حرفت hífat, فن fann, صنعت san'at.—(*Secretary to the Board of Trade*) وزیر تجارت vazír-i-tijárat.—(*trade is bad*) بازار ناسد bázár kásid ast.

TO TRADE, تجارت کردن tijárat kardan, مشغول تجارت شدن mashghúl-i-tijárat shudan.

TRADER, تاجر bázárgán, تاجر tájir (*pl.* تجار tujjár), سوداگر saudá-gar, خواجه khwájah.

TRADESMAN, پیشه ور pishah-var.

TRADITION, روایت riváyat, اثر asar, اخبار akhbar, خبر khabar.—(*traditions of the prophet Muhammad*) حدیث hadís, احادیث ahádís.

[These sacred traditions are classed in four orders, as follow: (1) حدیث صحیح hadís-i-sháih (*perfect or indubitable tradition*), ascribed to one of the fourteen معصوم ma'súm (*sinless or holy personages*), namely, Muhammad himself, Fátimah his daughter, and the twelve Imáms, who are 'Alí, the cousin of Muhammad and husband of Fátimah, their two sons, Hasan and Husain, and other descendants to the ninth generation. This tradition must have been handed down to posterity by one who is عادل 'ádíl (*a true and just Muslimán*), whether Shí'ah or Sunní; (2) حدیث حسن hadís-i-hasan (*excellent tradition*), the same as above, but the narrator a Shí'ah; (3) حدیث موثق hadís-i-muvassik (*credible tradition*), the same as the foregoing, but the narrator

any person worthy of belief, whether a Musulmán or otherwise; (4) *hadís-i-za'íf* (*weak or dubious tradition*)—any sort of tradition resting on no very sure authority.]

TRADITIONAL, نقلی naklî.

To TRADUCE, بد گفتن bad guftan, بهتان بستن buhtán bastan.

TRADUCER, بهتان انداز buhtán-andáz, بد زبان bad-zabán, نام نامmám.

TRADUCEMENT, تهمت tuhmat, افترا iftirá, بهتان buhtán, غیبت gbíbat, سعایت si'áyat.

TRAFFIC, عبور و مرور 'ubúr va marúr, آمد و شد ámad - shud. — (*trade*) تجارت tijárat, سوداگری saudá-garí, معامله iou'ámalah, متجر matjar, اشترا ásh tirá.

To TRAFFIC, تجارت کردن tijárat kardan, مشغول تجارت شدن mash-ghúl-i-tijárat shudan.

TRAGACANTH (*plant*), گون gavan, کاتر katár. — (*gum*) کاتیر katirá.

TRAGEDIAN, ساز marsiyah-sáz.

TRAGEDY, مرثیه marsiyah.

TRAGIC, دلفکار dil-tang, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, مغموں maghmú.

TRAIL, نشان surágh, اثر ásar, قدم kadam.

To TRAIL, کشیدن kashídan.

TRAIN (*long skirt*), دامن dáman, ذیل zail. — (*of gunpowder, &c.*), کالسکه silsilah. — (*railway*) کاليسكه káliskah. — (*passenger train*) کاليسكه مسافرين káliskah-i-musáfirín.

To TRAIN (*to allure*), کشیدن kashídan, ترغیب کردن targhíb kardan. — (*to exercise, teach*) آموختن ámu'kh tan, پروردن parvardan. تعلیم ta'lim dādan. — (*in hard training, a horse*) سوغان saughán.

TRAIT, رسم rasm.

TRAITOR, خائن khá'in, خوان khav-ván, خیانتگر khiyánat-gar, غدار ghaddár.

To TRAJECT, افکندن afkandan.

To TRAMMEL, مرتبك ساختن murta-bik sákhtan, در اشكال انداختن dar ishkal andákhtan.

TRAMP, پیسپار pay-sipár, آواره ávárah, در بدر dar-bi-dar.

To TRAMPLE on, پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan.

TRAMWAY, تراموای tarámváí (*eur.*). — (*tramway-car*) عربۀ تراموای 'ara-bah-i-tarámváí.

TRANCE, غش bí-khwudí, بی خودی ghash, بی هوشی bí-húshí.

TRANQUIL, راحت ráhat, آسوده ásúdah, حال ásúdah-hál. — (*to be tranquil*) آسودن ásúdan, آرام بودن آرام-búdan.

TRANQUILLITY, آسایش ásá'yish, راحت ráhat, آرامش itimnán, ترفیه rafáhiyat, رفاهیت rafáhiyat, سکونت sukúnat.

To TRANQUILLIZE, آسوده کردن ásúdah kardan, مطمئن نمودن mut-ma'im nimúdan, آرام دادن آرام-dādan.

To TRANSACT (*perform, conduct*), تمشیت نمودن tamshiyat nimúdan, بکار بردن bi-kár burdan, بجا آوردن bi-já ávar-dan, ادا کردن ada kardan.

TRANSACTION, عمل amr, کار kár, سروکار mu'ámalah, معامله 'amal, باب sar va kár, خصوص khusús, باب ماده hál, حال bábat, بابت báb, سر (performance) — máddah. — تمام sar-bi-ráhi, آدا ádá, ایما ífá, کار kár, اجرا íjra, itmám.

To TRANSCEND, سبقت بردن sibkat burdan, فضیلت fazílat dásh tan, غالب شدن ghálib shudan.

TRANSCENDENCE, سبقت sibkat, فضیلت fazílat.

TRANSCENDENT, بهتر bihtar, به bih, خوبتر khúbtar.

TRANSCENDENTLY, بنهایت bi-nihá-yat, بغایت bi-gháyat.

To TRANSCRIBE, نقل کردن nakl kardan, نقل بر داشتن nakl bar-dásh-tan.

TRANSCRIPT, نقل nakl, نسخه nus-khah.

TRANSFER, نقل nakl, تحویل tahvíl.

To TRANSFER, نقل کردن nakl kardan.

TRANSFIGURATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat.

To TRANSFIX (*pierce through*), سوراخ کردن guzránidan, سوراخ ساختن súrákh kardan, سنبیدن sumbídán, دوشیدن dúkhtan, گذر کردن guzar kardan.—(to become transfixed) خشک شدن khushk shudan.

To TRANSFORM, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádán.

TRANSFORMATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat, تغییر شکل taghyír-i-shakl, نسخ maskh, مسخ naskh.

TRANSFORMED, متغیر mutaghayyir.

To TRANSGRESS, از حد گذشتن az hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajá-vuz nimúdan, متجاوز بودن mutajáviz búdan.—(offend against) تجاوز نمودن tajá-vuz nimúdan, عدول کردن 'udúl kardan, گردن کردن gardan - kashí nimúdan, نافرمانی nakz kardan, نافرمانی کردن ná-firmání kardan.

TRANSGRESSION (*passing beyond*), تعدی ta'addí, تجاوز tajá-vuz.—(fault) عیب 'ail, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهو sahv, ذنب zamb, غل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نقص nuks.

TRANSGRESSOR, متجاوز mutajáviz, گناه tajá-vuz-kunandah, گناه کار gunáh-kár.

TRANSIENT, نا پایدار ná-páyadár, فانی fání, فنا پذیر faná-pazír.

TRANSIT and TRANSITION, عبور 'ubúr, مرور murúr.—(transit-duty) باج مرور hakk-i-murúr, باج مرور bá-j-i-'ubúr.

TRANSITIVE (*grammatical term*), متعدی muta'addí.

TRANSITORY, نا پایدار ná-páyadár, فانی fání, فنا پذیر faná-pazír.

To TRANSLATE, ترجمه نمودن tarjuma-h nimúdan.

TRANSLATION, ترجمه tarjuma-h.

TRANSLATOR, مترجم mutarjim, ترجمان turjuman, دلماح dilmáj.

TRANSITERATION, نقل حروف nakl-i-huruf.

TRANSMIGRATION (*in human form*), تانسخ tanásukh, نسخ naskh.—(*in bestial form*) مسخ maskh.

TRANSMISSION, ارسال irsál, انفاد infáz.

To TRANSMIT, فرستادن firistádan, ارسال irsál dáshtan, رسانیدن rasánidan, روانه کردن ravánah kardan, مرسال نمودن mursal nimúdan, انفاد نمودن infáz nimúdan.

TRANSMUTABLE, قابل تبدیل kábil-i-tabdíl.

TRANSMUTATION, تبدیل tabdíl.—(*of metals*)، کیمیائی اکبر kímíyá, کیمیائی kímíyá, í-i-akbar.

To TRANSMUTE, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádán.

TRANSPARENCY, اشتشاف ishtisháf.

TRANSPARENT, شفاف shaffáf.

To TRANSPIRE, واقع شدن váki' shudan, اشتقاق افتادن ittífaq uftádan, عارضی bi-zuhúr rasídan, عارض bi-ham shudan, به هم شدن 'ariz shudan, وارد شدن várid shudan.

To TRANSPLANT, جابجا نشاندن já-bi-já nishándan, تولکى تولاكí kardan, تولک نمودن túlak nimúdan.

TRANSPLANTATION, تولکى تولاكí, تولک túlak.

TRANSPORT, نقل nakl.—(means of transport) واسطه نقلیه vásitah-i-nakliyah.—(ship) واپور حمل و نقل vápúr-i-haml va nakl-i-lashkar.—(delight) لذت lazzat, دلخواهی díl-khwushí, عیش 'aish, هادی 'ishrat, حظ hazz, شادی shadí.

To TRANSPORT (*goods*), نقل کردن nakl kardan.—(*persons*) نفری کردن nafí kardan, اعراج ملك کردن ikhráj-i-mulk kardan, جلاگى وطن jilá-i-vatan kardan.—(to delight) لذت دادن lazzat dádán, ممنون کردن mamnún kardan.—(to be transported) نفرى و تبعيد كرده شدن nafí va tab'íd-kardán shudan,

جلائی وطن کرده شدن
jilá, í-i-vatan-kardah shudau.

TRANSPORTATION, تعید nafí, نقل tal'id.

TO TRANSPOSE, تبدیل نمودن tabdíl nimúdan, تعریف نمودن tal'ríf nimúdan.

TRANSPOSITION, حرف تبدیل tabdíl, حرف tahríf.

TRANSUBSTANTIATION, تبدیل tab-díl.

TRANSUDATION, عرق نشینی 'arak-nishíní.

TO TRANSUDE, عرق نشستن 'arak-nishastan.

TRAP, دام, تله talah, دام dām, کمند kamand.

TO TRAP, کمند نمودن kamand nimúdan, دام انداختن dām andákhtan, بکمند آوردن bi-kamand ávardan.

TRAP-DOOR, درچه dar-bachah.

TRAPEZIUM (in geometry), منصرف munharaf.

TRAPPINGS, یراق yarák, اسباب asbáb.

TRASH, اسفناك istinák.

TRAVAIL, عنا, تعب 'aná, محنت mihnat. — (child - birth) درد زه dard-i-zih, مخلص talk, طلق makház.

TO TRAVAIL, زحمت کشیدن zahmat kashídan, رنج بردن ranj burdán.

TRAVEL, مسافرت, سفر musá-farat, سیاح, سیر sair, سیاحت siyáhat.

TO TRAVEL, کوچیدن kúchídan, سیاحت siyáhat kardan, راه, راه ráh raftan, سفر کردن safar kardan.

TRAVELLER, مسافر musáfir, سیاح sayyáh, راهرو ráh-rau, سالک salik. — (fellow-traveller) همسفر ham-safar. — (fellow-traveller who clubs means with another) همدیش ham-dabish.

TO TRAVERSE, طی پیمودن paimúdan, طی tai kardan, نوردیدن navardídan.

TRAVESTY, متنكر mutanakkir.

TRAY (of metal), مجموعه majmú'ah, مجعد majmu'ah, سینی siní. — (of wood) خوان khwán, خوانچه khwán-

chah. — (small tray) دوری daurí. — (tray in which dough is kneaded, clothes washed, &c.) حسن hasín, تال taghnár.

TREACHEROUS, بی ایمان bí-vafá, بیوفا bí-ímán, حيله hilah-var, خائن khá'in, غدار ghaddár.

TREACHERY, غدر khiyánat, غدر ghadr, دغا daghá, بیوفائی bí-vafá'í.

TREACLE, تریاق tiryák, طریاق tiryák, شیره قند shírah-i-kand, تریاك tir-yák.

TREAD, گام gám.

TO TREAD ON, پای گذاردن páy guzár-dan. — (trample) پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan. — (grapes) فشردن fishurdan, فشاردن fishárdan.

TREADLE (of a loom, &c.), چوب پا, چال chúb-i-pá-chál.

TREASON, خیانت khiyánat, غدر ghadr, دغا daghá, بیوفائی bí-vafá'í.

TREASURE, ذخیره zakhírah, گنج ganj, خزانه khizánah, خزینه khizí-nah. — (hidden treasure) كنز kanz, دفينه dafínah, ركار rikáz.

TO TREASURE, اندوختن andúkhtan, فراهم آوردن faráham ávardan.

TREASURER, خزانچی khazán-chí, خزینه دار khizínah-dár.

TREASURY, مخزن makhzan, خزانه khizánah, خزینه khizínah, گنج ganj, گنجینه ganjínah. — (public) بیت المال baitu-'l-mál, خالصه khá-lisah.

TREAT, ضیافت ziyáfat.

TO TREAT (medically), مداوات نمودن mudávát nimúdan. — (commercially) معامله نمودن mu'ámalah nimúdan. — (give a treat) ضیافت کردن ziyáfat kardan.

TREATISE, رساله risálah, نسخه nus-khah.

TREATMENT, رفطار raftár, سلوك sulúk. — (medical term) شفا shifá, علاج 'iláj, معالجه mu'álajah, دارو dárú, چاره chárah, دوا davá.

TREATY, عهد 'ahd, مصلحت maslahat, قرار karār, پیمان paimān, وعده v'adah.—(of navigation) معاهده در mu'āhadah dar khusūs-i-taraddud-i-kashtihā.—(defensive) معاهده دفاعی mu'āhadah-i-daf'ī.—(offensive) معاهده تهاجمی mu'āhadah-i-tajāvuzī.—(of commerce) معاهده تجارتی mu'āhadah-i-tijārati.—(to conclude a treaty) معاهده نمودن mu'āhadah nimūdan

TREBLE (voice) صدا بزرگ sadā-i-bārik.—(triple) سه تا sih-tā, سه صد sib-chand, مثلث musallas, سه گانه sih-gānah.

TREE, درخت dirakht, دار dār, شجر shajar.—(forest tree) درخت جنگلی dirakht-i-jangali.—(fruit tree) درخت میوه dirakht-i-miyah.

TREFOIL, شبدل shabdul, شعفر shafdar, سه برگه sih-bargah.

TRELLIS (for training creepers, vines, &c, on) دار بست dār-bast, تالانه tālānah.—(trellis-work) شبکه shabakah.

TO TREMBLE, ارتعاش larzidan, لرزیدن irtrāsh nimūdan, زلزله zalzalah nimūdan.—(to make tremble) باندان انداختن larzah bi-andām andākhitan.

TREMBLING (tremor), لرزش larzish, تزلزل larzah, رعشه ra'shah, تازلز tazalzul.

TREMENDOUS, هولناک mahīb, هائل haul-nāk, ترسناک tars-nāk, هائل hā'il, سخت sakht.

TRENCH, خندق khandak, گودال gaudāl, گود gaud.

TO TRENCH, کندن kandan.

TRENCHANT, تیز tīz, قاطع kātī.

TRENCHER, خوان khwān, خوانچه khwān-chah.

TREPIDATION, ترس bīm, هول hawl, باک bāk, دهشت dihsht, هراس hirās, خوف khauf, وحشت vahshat, ستره sutuh, نهیب nihīb, مهابت mahābat, هیبت haibat.

TRESPASS (passing beyond), تعدی ta'addī, تجاوز tajāvuz.—(fault) عیب 'aib, خطā khatā, قصور kusūr,

غلط ghalat, گناه gunāh, سوء sahv, زنب zamb, غل zall, قصیر takśir, زلت zallat, نقص nuks.

TRESSSES (hair on back of head), کیسو gisū, کیس gis.

TRIAL (experiment), آزمایش āzmāyish, امتحان imtihān.—(attempt) قصد kasd, کوشش kúshish, تلاش talāsh, سعی sa'ī.—(temptation) امتحان imtihān, اغوا ighvā, تجربه tajribah, آزمایش āzmāyish, وسوسه vavvasah.—(examination) تجویز tajvīz, تحقیق tabkik, شخص tafahhus, امتحان imtihān.

TRIANGLE, سه گوش sih-gúshah, مثلث musallas.—(of sticks or quins piled, &c.) پایه sih-pāyah.—(equilateral triangle) مثلث متساوی musallas-i-mutāsāviu-l-azlā.—(isosceles triangle) مثلث متساوی الساقین musallas-i-mutāsāviu-'s-sakam.—(scalene triangle) مثلث مختلف الاضلاع musallas-i-makhtalifu-l-azlā.—(right-angled triangle) مثلث قائم musallas-i-kā'im-u-'z-zāviyah.—(obtuse-angled triangle) مثلث منفرج musallas-i-munfarju 'z-zāviyah.—(acute-angled triangle) مثلث حاد الزاویه musallas-i-hād'u-'z-zāviyah.

TRIANGULAR, مثلث musallas.

TRIBE, طایفه qa'ifah, تافته tā'ifah, ذات zāt, قوم qawm, نسل gurūh, ذره zāt, ایل il, شعب shu'bah.—(large tribe or clan) قبیله kabilah, شعب sha'b, ایل il (pl. ایلیات iliyāt).—(family or sept) سبط sabt, فرقه firkah, جیل jil, عشیره 'ashirah.

TRIBUNAL, خانه هرع khānah-i-shar', محکمه mahkamah.

TRIBUTARY, باجگذار bāj - guzār, خراجگذار khirāj-guzār, ذمی zim-mī.—(subs.) اهل ذمت ahil-i-zim-mat.

TRIBUTE, غرامت gharāmat, باج bāj, پشکش pish-kash, خراج khirāj, تکلیف taklīf, ساق sāv.

TRICE, لطمه lamhah, لطمه lahlah, دم dam, آن ān.

TRICK, ساخته sákhtah, رنگ gúl, رنگ rang, کید nairang, کید kaid, فریب bahánah, مکر makr, فریب firib, حيله híláh, بازی híláh-bázi, دولا ب بازی dúláb-bázi.— (to play a trick upon a person) دن گول gúl zadan.

To TRICKLE, چکیدن chakídan, قطره katrah katrah uftadan, چکه کردن chakkah kardan.

TRICOLOR, سه رنگ sih-rang.

TRIDENT, نیزه naizah.

TRIENNIAL, سه سال sih-sálah, سه سال sih-sál.

TRIFLE, نا چیز ná-chíz, لا هی lá-shai, هزّه harzah, خورده khurdah, امر púch, جزوی juzví, جز juz, امری amr-i-juzí, امر سبك amr-i-subuk.— (trifles) تورهات turrahát, مزخرفات muzakhrafát, هرزوات har-zavát.

To TRIFLE, نا چیز دانستن ná-chíz dánistan, لا ابالی گری کردن lá-ubálí-garí kardan.

TRIFLER, بی harzah-gard, هزّه گرد bí-parvá, لا ابالی lá-ubálí.

TRIFLING, رقیق rakík, اندك andak, كم kam.

TRIGGER (of a gun), پایه páyah, پاشنه páshnah, ماشه máshah.

TRIGONOMETRY, مثلث zaváyá, í-i-musallas.

TRILATERAL, مثلث musallas, سه پهل sih-pahlú.

TRILITERAL, ثلاثی sulási.

TRILL (quaver in singing), تحریر آواز tahrír-i-áváz, غلط آواز ghalat-i-áváz.

TRIM, منزهة pákízah, پاکیزه munak-kah, آراسته árástah, قشنگ ka-shang, نظیف nazíf.

To TRIM, آراستن árástan, تراهیدن tiráshídan.

TRIMMING (of a garment, &c.), سجاى sijáf, ریشه ríshah, حاشیه háshiyah, لبك labak.

TRINITARIAN, معتقد بثالوث áqdas, mutakid bi-sálús-i-akdas.

TRINITY, ثالوث sálús.— (Person of the Trinity) اقنوم aknúm (pl.

akáním). — (the Holy Trinity) ثالوث اقدس sálús - i - akdas.

TRINKET, گوهر jauhar, گوهر gauhar.

TRIP, گردش gardish.— (error) غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, تقصير taksir.— (stumble) پرت part.

To TRIP (stumble), سکنندگی خوردن sikandarí khurdan, پا لغزشیدن pá lakhshídan, پا لغزیدن pá laghzídan.— (to trip up another person) پاها را لغزشک زدن páhára lakhshak zadan, پاها را لغزانیدن páhára lagh-zánídan.— (to catch the ground with the hoof, a horse) ناخن بند کردن nákhun-band kardan.— (to knock the fore-feet together, a horse) تپق زدن tupuk zadan.

TRIPARTITE, مثلث musallas.

TRIPE, شکبه shikambah.

TRIPLE, سه چند sih-tá, سه sih-chand, مثلث musallas, سه گانه sih-gánah.

TRIPPLICATE, مثلث musallas, سه گونه sih-gúnah.

TRIPOD, سه پایه sih-páyah.

TRIPTOTE, المعرب al-mu'rab.

TRISECTION, تثلیث taslís.

TRITE, کهنه kuhnah.

To TRITURATE, مالیدن málídan, سابیدن sábidan, سودن súdan, سابیدن sábidan.

TRITURATION, مالش málísh.

TRIUMPH, ظفر fírúz, فیروز fírúz, شکست shikast, غلبه ghalabah.

To TRIUMPH, فتح کردن fath kardan, شکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, غالب آمدن ghálíb ámadan.

TRIUMPHAL, ظفر فایف fathí, ظفر zafar-yáb.

TRIUMPHANT, فیروز مند fírúz-mand, ظفر مند zafar-mand, غالب ghálíb, منصور mansúr, مظفر muzaffar.

TRIUMPHANTLY, غالباً ghálíban, غالبانه ghálíbanah.

TRIUMPHER, ظفر fírúz, مظفر muzaf-far, منصور mansúr.

TRIVET, سه پایه sih-páyah.

TRIVIAL, رقيق rakík, اندك andak, کم kam.

TROOP, دسته dastah, فوج fauj.— (crowd) گروه gurúh, انبوه ambúh, ازدحام izdihám.— (of horse) دسته dastah, خیل khail, رساله risálah.

TROOPER, سوار suvár.

TROPHY, علامت طفر 'alámat-i-zafar.

TROPIC, خط khatt, دائرة dá, irah.— (of Cancer) خط سرطان khatt-i-saratán, دائرة راس السرطان dá, irah-i-ra, su-'s-saratán. — (of Capricorn) خط جدی khatt-i-jadí, دائرة دائرة راس الجدی dá, irah-i-ra, su-'l-jadí.

TROPICAL, گرمسیر garm-sír.

To TROT, لکه رفتن lukkah raftan, لك لك رفتن luk luk raftan.

TROUBADOUR, قوال kavvál.

TROUBLE, زحمت tasdí', زحمت zah-mat, آزار ízá, اذیت azíyat, محنت miñnat, آزار ázár, رنج ranj, کربت kurbat, کلفت kulfat, تکلیف taklíf. — (to have one's trouble for one's pains) مایوس و خسته شدن máyús va khastah shudan.— (to take the trouble) زحمت کشیدن zahmat kashídan.

To TROUBLE, آزار کردن ázár kardan, آزرده ázurdan.— (to trouble one's head about a person) متعرض حال muta'arriz-i-hál-i-kasí shudan.

TROUBLED, مضطرب muztarib, رنجیده ranjídah, آشفتہ áshuftah.— (as water) تیره tírah, مکدر mukad-dar, غلیظ ghalíz.— (to be troubled) زحمت کشیدن zahmat kashídan.— (as water) تیره tírah shu-dan.

TROUBLESOME, مضع musaddi', مای shakk, زنجار ranj-ávar.— (difficult) مشکل mushkil, دشوار dúsh-vár, سخت sakht, معذب sa'b.

TROUGH, ناره návah, ناره náv, نو nau.— (kneading trough) حسین hasín, تغار taghár.— (watering trough, generally attached to a well) سنگاب sang-ab.

TROUSERS, زیر جامه zír-jámah.— (riding trousers) شلوار shalvár.

TROUSSEAU, لباس عروسی libás-i-'arúsí, جهاز jaház.

TROUT (fish), قزل آلا kizil-álá.

TROWEL, ماله مالہ málah-i-banná, f, ماله málah.

TRUANT, مکتب گریز maktab-guríz, کتو گرز kutau-gurúz (vulg.).— (to play the truant), طفره زدن tafrah zadan.

TRUCE, مهلت muhlat, جنگ muhlat-i-jang, متارکه mutárakah.

To TRUCKLE, اطاعت کردن itá'at kardan, مطیع شدن mutí' shudan, فرمان بردار firmán-bardár shudan.

TRUCULENCE, ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-nat.

TRUCULENT, جفا جفا jafá-kár, بیرحم bí-rahm, درشت durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zálím, بیمرور bí-murúvat, جبار jabbár, متمکار sitam-kár.

TRUE, راست rást, درست durust, حق hakk, حقیقی hakíki, صحیح sahíh, صادق 'ainí, هوده húdah, سدید sadík, سراج saríh.

TRUISM, بدیهی badhíh, داهت ba-dáhat.

TRULY, بدرستی bi-durustí, حقا hak-kan, حقا hakkán, تحقیقا tahkíkan, بالحق fi-'l-hakíkat, عینا 'ainan, یقینا yakínan, بالفرض bi-'l-farz, ان inna, خاطر جمع sahíhan, آری árí, کhatir-jam' (vulg.).

TRUMPET (old worthless articles), کهنه khwurdah-murdah, خورده مرده kuhnah.— (a seller of trumpery, old goods, &c.) بساط انداز bisát-andáz.

TRUMPET, کرنا karná, بوق búk, صور súr.— (speaking-trumpet) دور شنو dúr-shinú.— (to blow a trumpet) کرنا karná zadan, بوق búk zadan, صور súr zadan.

TRUMPETER, کرناچی karná-chí.

TRUNCHEON, عصا 'asá, چوب chúb.

To TRUNDLE, چرخاندن charkhándan, غلطاندن ghaltándan.

TRUNK (of a tree), تنه درخت tanah-

i-dirakht, كنده kuudah, ساق sák.
 —(box) صندوق sandúk, بخدان
 yakh-dán, بنه bunah. — (of an
 elephant) خرطوم khartúm.
 TRUSS, دسته dastah. — (medical)
 جراحی álat-i-jarráhi.
 TRUST (confidence), اعتماد i'timád,
 اعتقاد i'tikád, اعتبار i'tibár, انكال
 ittikal, امید tavakkul, umíd,
 وئوق vusúk, بارر bávar. — (charge)
 سپرد sipurd, حواله haválah, ذمه
 zimnah. — (deposit) وديعت va-
 dí'at, امانت amánat, گرو girau. —
 (credit) وعده va'dah, نسيه nasyah.
 — (in God) توكل tavakkul.
 To TRUST, اعتبار کردن i'tibár kardan,
 اعتقاد i'timád kardan, اعتماد
 وائی i'tikád burdan, شدن
 vásik shudan. — (in God) توكل
 نمودن tavakkul nimúdan.
 TRUSTEE, وكيل vakíl, أمين amin,
 وصی vasí.
 TRUSTWORTHY, معتمد mutamad.
 TRUTH, راستی rástí, درستى durustí,
 حق hakk, صدق sídk, حقیقت hakí-
 kat, سداد sadád, هوده húdah,
 صحت síhbat, تحقیق tahkík. — (in
 truth) انصاف hakíkat, واقعا' váki'an.
 TRUTHFULNESS, صادقى sádikí,
 صداقت sadákat, راستی rástí,
 درستى durustí, حق hakk, صدق
 sídk, تحقیق hakíkat, حقیقت tah-
 kik.
 To TRY, کوشش sa'í kardan, تلاش
 kúshish kardan, تجربه کردن
 talash kardan, تحقیق کردن
 tahkík kardan. — (investigate)
 tankíh kardan, تنقیح کردن
 tajvíz kardan, تجویز کردن
 taftísh nimúdan. —
 آزمایش کردن (prove or put to test)
 ázmáyish kardan, آزمودن ázmú-
 dan, امتحان کردن imtíhan kardan,
 تجربه کردن tajribah kardan. — (to
 essay metals) قال گذاشتن kál-
 guzáshtan, خلاص گذاردن khilás
 guzárdan.
 TUB (wooden bucket), بالدی báldí
 (hind.). — (of metal) سطل satl,
 satl.

TUNA (tree in Paradise), طوبی tubá.
 TUBE, لوله lúlah, نای nay, نال nál. —
 (india-rubber tubing) لوله کسم
 لالاستیک lúlah - i - gum - alástik
 (eur.).
 TUBERCLE, دمنبل dumbal, دمل dum-
 mal, آماس amás, كورك kúrk
 (vulg.), لك luk (vulg.).
 TUBEROSE, گل مریم gul-i-maryam.
 TUBULAR, دار لوله lúlah-dár.
 TUCK, مغزی kúr-bakhyah, قور
 maghzi.
 TUESDAY, سه شنبه síh-shambah.
 TUFT, توده turrah.
 TURTY, طره دار turrah-dár.
 To TUG, کشیدن kashídan.
 TUITION, تربیت tarbiyat, تعلیم
 ta'lím, افاد ta,díb, افاد ifád,
 افاده ifadah.
 TULIP, لاله lálah.
 To TUMBLE, افتادن úftádan, افتادن
 úftádan, سقوط کردن sukút kardan,
 زمین خوردن zamin khwurdan. — (to tumble on
 one's legs) کامیاب شدن kám-yáb
 shudan. — (to tumble out) بدر افتادن
 bi-dar úftádan.
 TUMBLER (glass), استیکان istíkan.
 — (of a gunlock) چرخ charkh. —
 (dancer, buffoon), بند باز band-
 báz, لوطی lúti, راکس rakkás, بازیگر
 bázi-gar. — (pigeon) کفتر معلقى
 kaftar-i-mu'allakí.
 TUMOUR, دمنبل dumbal, دمل dum-
 mal, آماس amás, كورك kúrk
 (vulg.), لك luk (vulg.).
 TUMULT, اغتشاش bangámah, هورش
 ightishásh, عربده urbadah,
 شورش shúrish, هماغه shamátah,
 بلوا balvá, آهوب áshúb, فتنه fitnah,
 هلبگی fahkí, غوغا ghaughá, فساد
 fashád, هلتاق shilták, هلوک
 shulúk.
 TUMULTUOUS, جنگ جو jang - jú,
 لجاج lujúj, متعمر mutamarried,
 گاردان کردن kash.
 TUNE, آهنگ áhang, آواز áváz, هوایی
 havá,i-sáz. — (to tune an in-
 strument) کوک کردن kúk kardan.
 TUNER, کوک کننده kúk-kunandah,
 نغمه ده naghmah-dih.

TUNIC, قبا kabá.

TUNNEL, سوراخ کوه súrakh-i-kúh.—
(to pierce a tunnel) سوراخ باز کردن
súrakh báz kardan.—(to pass
through a tunnel) سوراخ عبور
از نمودن az súrakh 'ubúr nimúdan.

TURBAN, دستار dastár, عمامه 'imá-
mah, منديل dúl-band, دوليدند man-
díl.

TURBID, تیره tírah, غلیظ ghalíz, مكدر
mukaddar.

TURBOT, جریت jirís.

TURBULENCE, گردنكشی gardan-
kashí, فتنه fituah, سر كشی sar-
kashí, فساد fasád.

TURBULENT, لجاجت jaug-jú, لجاجت جو
lujú, متمرد mutamarid, گردن كش
gardan-kash.

TURF, عرق kasak, عرق 'azk.

TURGIN, روم هده varam-shudah,
بر آمواسید amás-kardah, آمواسی کرده
bar-amásidah, لك هده luk-shu-
dah.

TURK, ترك turk.—(Constantino-
politan) عثمانلی 'usmánlí.

TURKEY, روم ملك mulk-i-rúm,
مملكت عثمانلی mamlakat-i-'us-
mánlí, ممالك عثمانیه mamálik-i-
'usmáníyah.—(the fowl) فیل مرغ
fíl-murgh, ب قلمون bú-kalamún.
[This bird is scarcely known in
Persia.]

TURKISH, تركی turkí, رومی rúmí,
عثمانی 'usmání.

TURKISTAN (Western Tastery or
Bucharía), تركستان turkistán,
خارا bukhará.

TURMERIC, زرد چوبه zard-chúbah.

TURMOIL, اغتشاش hangámah,
غوروش urbadah, عرده shúrish,
شماقه shamátah, بلو balvá,
آشوب áshúb, فتنه fitnah,
غلیظی ghaughá, غرقا fasád,
غلاباغی ghalabagí, هلاک shilták,
شلوك shulúk.

TURN (change), انقلاب inkiláb, قلب
kalb, تبدیل tabdíl.—(taste) میل
mail, هوق shauk.—(by turns)
نوبت bi-naubat, نوبت
naubat bi-naubat

To TURN (intrans.), گردیدن gardí-

dan, گردش کردن gardish kardan,
دور دور کردن daur kardan.—(trans.)
گردانیدن gardánidan.—(become)
شدن shudan, گشتن gashan.—
(back) باز گشتن bar-gashan, باز
رجوع کردن báz gardidan, رجوع
rújú kardan, مراجعت نمودن
murá'ajat nimúdan.—(with a
luthe) خراقی کردن kharrátí kardan.
—(a handle) چرخانیدن char-
khánidan.—(the back) پشت دادن
pusht dādan.—(on water, &c.)
اعراج báz kardan.—(away) برون
bírún kardan, معزول کردن ma'zúl
kardan, بار طری, بار taraf
kardan.—(aside) جسن کناره
kanárah justan, خودرا بكنساره
kbwudrá bi-kanárah ka-
shidan.—(aside, err) خطا کردن
khatá kardan.—(to cause to turn
aside) عبط کردن habb kardan, احباب
nimúdan.

TURNER, خراط kharrát, خرادی kha-
rádí.

TURNING-LATHE, چرخ خراقی charkh-
i-kharrátí.

TURNIP, هلجم shalgham, هلجم
shaljam.

TURPENTINE, طرمسین tarmsánín
(eur.).

TURNPICK, راء دار خاند ráh dár-
khánah.

TURNSCREW, آچار áchár.

TURPIDITY, خصامت khasásat, عت
khissat, ذلت dúl, دوری dúl, زلل
zillat, خوارى khwárá, شعت
shahát, ذل zull, مكيت
sagíyat (vulg.).

TURQUOISE, فیروزه firúzah.

TURRET, کنگره kungirah, برج burj.

TURTLE, کاسه pusht, پشت
sang-pusht (obs.).—
(dove) فاخته fákhtah, موسیچه
músichah, فمری kunurí.

TUSH, خاموش khámúsh, سكوت
sukút.

TUSK, دندان dandán, ناب náb (pl.
anyáb).

TUTELAGE, هاگردی shágirdí.

TUTELAR, محافظ mubátíz.

TUTENAGUE (*kind of bell-metal*),
چدن chudan, مفرق mafrak.

TUTOR, استاد ustád, اوستاد ústád,
اتالیق atálík, لالا lálá, وصی vasí,
الله lallah (*vulg.*), دده dadah
(*vulg.*).

To TUTOR, تعلیم کردن ta'lím kardan,
یاد ta'díb nimúdan, تربیت نمودن
yád dádan, تربیت نمودن
tarbiyat nimúdan.

TUTORAGE, تربیت tarbiyat.

TWAIN, دو dú.

TWANG, آوار áváz.

To TWANG, صدا آوردن bi-sadá ávar-
dan, رنگیدن ringídan (*vulg.*).

TWEEZERS, منقاش minkásh.

TWICE, بار dú-bár, مرتبه دو dú-
martabah, دفعه دو dú-daf'ah, دو
دو dú gánah.—(*twice as many*) دو
دو dú-chand.

TWIG, نعل nihál, شاخه shákhhah,
تره tarrah, به bunah.

TWILIGHT, غسق shafak, غشی gha-
sak, همیشه havá, í-i-gurg
u mîsh.

TWIN, توائم tava,m (*pl.* توامان
tava,mán), همزاد ham-zád.

TWINE, ریمان rismán, رشته rishtah.

To TWINE (*trans.*), تافتن táftan,
پیمچانیدن píchánídan.—(*intrans.*)
پیمچیدن píchídan.

TWINGE, درد dard, رنج ranj, محنت
mihnat.

To TWINGE, شکنجه کردن shikanjah
kardan.

To TWINKLE, درخشیدن dirakhshí-
dan.

TWINKLING, درخشان dirakhshán.—
(*instant*) لحظه lahzah, لمحہ lam-
hah, آن an, دم dam, طرفه العین
tarfatu-'l-'ain.

TWIRL, گردش gardish, دوران daurán,
دور daur.

To TWIRL, گردیدن gardídan, گردش
گردن gardish kardan, دور کردن
daur kardan, چرخیدن charkhídan.
(*twist*) پیمچانیدن píchánídan.

Twist (*coil*), پیچ pích, حلقه halkah.
—(*twists and turns*) خم و خم
pích va kham.

To TWIST (*trans.*), تافتن táftan,
پیمچانیدن píchánídan.—(*intrans.*)
پیمچیدن píchídan.

Twisted, تابدار táb-dár, مفتول maf-
túl.

To TWIT, ملامت کردن malámat kar-
dan, عیب گفتن 'aib guftan, دم
سر بسر گذاشتن zamm kardan, سر
sar bi-sar guzáshtan.

Twitch, انقباض inkibáz, قلع kal'.

To TWITCH, نمودن kal' nimú-
dan, منقبض ساختن munkabiz sákhh-
tan.

To TWITTER, یک یک و یک یک vík vík
kardan.

Two-fold, دو تا dú-lá, دو دو dú-tá.

Tymbal, نقره nakkárah.

TYPE, علامت 'alámat.
—(*for printing*) حرف چاپ harf-i-
cháp, حرف طبع harf-i-tab'.

TYPICAL, نشانه nishánah.

Typographer, باسمه básmah-
chí, چاپچی cháp-chí.

Typography, چاپ cháp, طبع tab'.

Tyrannical, ظالم zálím, جفا پیشه
jafá-píshah, ستم گر sitam-gar,
دراز دست jaur-píshah, جور پیشه
diráz-dast.

Tyrannically, ظالمانه zálímánah.

To TYRANNIZE, ظلم ظلم zulm kar-
dan.

Tyranny, ستم sitam, ظلم zulm, جور
jaur, جفا jafá, جبار jabar, تعدی
ta'addí, دراز دستí diráz-dastí,
تجاوز tatávu'l, استبداد istibdád,
آوار ávár.

Tyrant, ظالم zálím, ستمگر sitam-
gar, ستمکار sitam-kár, جفا jafá-
kár, جبار jabbár.—(*blood-spiller*)
خونریز khún-khwár, خون خوار khún-
ríz, خون آشام khún-áshám, خون
خونfishán.

Tyro, نو آموز nau-ámuz, مبتدی mub-
tadí.

U.

UBIQUITOUS, همه جا حاضر hamah-já-házir, هر جایی har-já,í.
 UBIQUITY, همه جا حاضری hamah-já-házirí.
 UDDER, پستان pistán.
 UGLINESS, بد نمائی zishtí, زشتی bad-nimá,í.
 UGLY, بد صورت zisht, زشت bad-súrat, بد منظر bad-manzar, کربه نظر karihu-'l-manzar, بد گل bad-gil.
 ULCER, قرح kurh, ریش rísh.
 ULCERATED, قرحی karih.
 ULTIMATE, آخر ákhir.
 ULTIMATELY, عاقبت 'ákibat, بالآخر bi-'l-ákhirah, نهایت الامر niháyatu-'l-amr.
 UMBILICUS (*the navel*), ناف náf.—(*umbilical cord*), خصم khashm.
 UMBRAGE, خشم shatm, خفت khiffat. —(*to take umbrage*) خشم گرفتن khishm giriftan.
 UMBRELLA, چتر chatr, اُفتابگیر áftáb-gír —(*to put up an umbrella*) چتر گرفتن bar-giriftan.
 UMPIRE, حکم hakam, منصف munshif, میاندار miyán-dár, میانچی miyán-chí.
 UNABASHED, بی شرم bí-sharm.
 UNABLE, نا توان ná-taván.
 UNACCEPTABLE, نا مرضی ná-marzí, ناپسند ná-pasand, نا قبول ná-kabúl.
 UNACCOUNTABLE, بیان نا پذیر bayán-ná-pazír, بی حساب bí-hísáb.
 UNACUSTOMED, غیر معتاد ghair-i-mu'tád, غیر عادی ghair-i-'adí.
 UNACQUAINTED, غیر آشنا ghair-i-áshná.
 UNADORNED, ساده sádah.
 UNADULTERATED, ناب náb.
 UNAFFECTED, ساده sádah.
 UNALLOYED, ناب náb.
 UNALTERABLE, لا یتغیر lá-yataghay-yur, بی تغییر bí-taghyír.

UNAMBIGUOUS, واضح vázih, مبهم نا ná-mubham, مرعب saríh.
 UNAMIABLE, نا مرغوب ná-marghúb.
 UNANIMITY, یکجهتی yak-jihatí, اتفاق vafák, اختلاف iftáláf-i-iftárá.
 UNANIMOUS, یکدل yak-dil, متفق muttáfik, همساز ham-sáz.
 UNANIMOUSLY, متفقاً muttáfikan.
 UNANSWERABLE, لا جواب lá-javáb.
 UNANSWERED, بی جواب bí-javáb.
 UNAPPROACHABLE, دست نا رس dast-ná-ras, وصول نا پذیر vusúl-ná-pazír.
 UNARMED, بی سلاح bí-siláh.
 UNASPIRATED, ضعیفه sákinah, ساکنه khafífah.
 UNASSISTED, بی امداد bí-imdád, بی یاری bí-yári.
 UNAUTHORIZED, بی حکم bí-hukm.
 UNAVAILING, بی فائده bí-fá'idah.
 UNAVOIDABLE, ناگزیر zarúr, ضرور gugúr.
 UNAWARES, نا گهان ná-gáh, نا گاه ná-gahán, نا دانسته khatán, خطا ná-dánistah, علی الفور 'ala-'l-faur.
 UNBECOMING, نا مزá ná-sazá, نا مناسب ná-munásib, نا هایسته ná-sháyistah.
 UNBELIEF, عدم اعتقاد 'adam-i-'ití-kád, سستی ایمان sustí-i-imán, بی اعتقادی bí-'ití-kadí.
 UNBELIEVER (*anyone not a Muslim*), بی دین bí-dín, کافر káfir, بت پرست but-parast.—(*idolater*) مجوسی gaur, گور gahr, مَجُوسِ majúsí. — (*polytheist*) مشرک mushrik.—(*Sabean*) سابی sábi, نبطی nabatí. — (*Christian*) ترسا tarsá, عیسوی nasrání, نصرانی 'isaví.—(*one who denies a future state of existence*), ملحد mulhid.—(*fatalist*) دهری dahrí.—(*Jew*) یهودی yahúdí, اسرائیلی isrá'ílí, منکر وجود nighúk.—(*atheist*) خدای munkir-i-vujúd-i-khudái

[The Persians have no single word for an atheist, a phase of unbelief considered scarcely possible.]

UNBIDDEN, غير ما' مور ghair-i-ma-múr.

UNBLAMEABLE, بی عیب bí-'aib, بیگناه bí-gunáh.

UNBLEMISHED, بی پاک bí-pák, بی داغ bí-dágh.

TO UNBOSOM, ظاهر کردن zahir kar-dan.

UNBOUNDED, بی حد bí-hadd, بی پایان bí-páyán, بی نهایت bí-niháyat, نا غیر محبط ghair-i-muhít, نا محدود ná-mahdúd, بلا انتها bílá intihá.

UNBROKEN (horse), نا رام ná-rám.

TO UNBURTHEN, بار بر داشتن bar dáshtan.

TO UNBUTTON, تکه گشادن tukmah gushádan.

UNCEASING, مدا مدام mudám, بلا فاصله bílá fásilah.

UNCERTAIN, غیر معین ghair-i-mu'ayyan, نا غیر محقق ghair-i-muhakkak, نا مشتبه mashkúk, مشکوک mushtabih.

UNCERTAINTY, اشتهاء ishtibáh, گمان gumán, شبهه shubbah.

UNCHANGEABLE, بلا تغییر bílá taghyír, بی تبدل bí-tabdíl.

UNCHARITABLE, بی محبت bí-mahabbat, خلاف مسروت khiláf-i-murávat.

UNCHASTE, تدرامن tar-dáman, دامن دالوده dáman-álúdah.

UNCIRCUMCISED, نا مختون ná-makhtún.

UNCIRCUMCISION, نا مختونی ná-makhtúní.

UNCIVIL, بی ادب bí-adab, کستاخ gustákh.

UNCIVILIZED, غیر vahshí, وحشی ghair-i-mutamaddin.

UNCIVILLY, بی ادبانه bí-adabánah.

UNCLE (paternal), عم 'amm, عمو 'amú, اودر 'audar. — (maternal) خال khál, خالو khálú, دای دای dáí (vulg.).

UNCLEAN, نا پاک ná-pák, ملوث ma-

lavvas, چرکین chirkín, کسیف kasíf. — (defiled) نجس najis, جنب junub.

UNCLEANNESS, نا پاکى ná-pákí, نجاست najásat, کسافت kasáfat.

UNCOMFORTABLE, بی آرام bí-áram, نا مرغوب ná-guvárah, نا گواره ná-marghúb.

UNCOMMON, نادر nádir, کمیاب kam-yáb, هاذ sházz.

UNCONCERNED, غافل gháfil, کاهل kábil.

UNCONDITIONAL, بدون شرط bidún-i-shart.

UNCONNECTED, نا مربوط ná-marbút.

UNCONQUERABLE (persons), مغلوب maghlúb-ná-shudani. — (things) فتح نا پذیر fath-ná-pazír.

UNCONSCIOUS, بیخود bí-khwud.

UNCONSTITUTIONAL, غیر مشروط ghair-i-mashrút.

TO UNCORK, سر همیشها بیرون آوردن sar-i-shíshabrá bírún ávardan.

UNCOUTH, بد ترکیب bad-tarkíb, بد بد bad-hí'at, قواره bad-kavárah, نا تراشیده ná-tiráshídah. — (uncouth, as language) نا مربوط ná-marbút, مزخرف muzakhraf.

TO UNCOVER, گشادن gushádan, پرده pardah bar - dáshtan, بارابراه barabrah kardan.

UNCOVERED, منکشف munkashif.

UNCTION, تهریح tadhín, تمریح tam-ríkh.

UNCTUOUS, چرت charb, روغنی rau-ghaní.

UNCULTIVATED, نا مزروع ná-mazrú', منخریه makhirúbah, ویران vairán, باغر bá'ir.

UNDAUNTED, بی باک bí-bák.

TO UNDECEIVE, رفع خطا کردن raf'-i-khatá kardan, مطلع گردانیدن mut-talí' gardánidan, منخر ساختن mukhrb sákhtan.

UNDECIDED, متوقف muraddad, متواککف mutavakkif, معلق mu'allak.

UNDECORATED, ساده sádah, سفید کار safíd-kár.

UNDEFINABLE, حد نا پذیر hadd-ná-pazír, غیر منحل ghair-i-munhall.

UNDEFINED, غیر معروف ghair-i-

ma'rúf, غير محدود ghair-i-mah-dúd.

UNDEINABLE, نا قابل انكار ná-kábil-i-inkár, بلا اعتراض bilá i'tiráz, ممتنع الاعتراض muntani'u - 'l - i'tiráz.

UNDER, پائين pá, ín, زیر zír, تحت taht, دامان dāman (vulg.), دامن dūman (vulg.).

To UNDERGO, كشیدن kashídan.

UNDERHAND, نهان nihán, پنهان pan-hán, مخفی makhfí, پوشیده púshí-dah.

To UNDERLINE, كشیدن kashídan.

To UNDERMINE, نقب كندیدن nakb kandídan.

UNDERMOST, زيرترين zírtarín.

UNDERNEATH, در زیر dar zír, پائين pá, ín.

To UNDER-RATE, بنظر كم دیدن bi-nazar kam دیدن.

To UNDER-SELL, ارزان فروختن arzán furúkhtan, بقیمت كم فروختن bikamat-i-kam furúkhtan.

The UNDERSIGNED, گذارنده امضا gu-zárandah-i-imzá.

To UNDERSTAND, فهمیدن fahmídan, در یافتن dar-yáftan, در یافت کردن dar-yáft kardan, معلوم کردن ma'lún kardan, درك کردن darak kardan, ملتفت شدن multafit shudan. —(have a knowledge of) شناختن shinákhtan. —(do you understand me?) می رسی mí-yábí, می میایی mí-rasí, می فهمی mí-fahmí. —(to give to understand) تفهیم نمودن talhím nimúdan, متلع گردانیدن muttali' gardánídan.

UNDERSTANDING, عقل 'akl, فطانت fatánat, ادراك idrák, فهم fahm, هوش húsh, خرد khirad. —(arrangement) اتفاق ittifák, موافقت muváfakat. —(to come to an understanding) موافقت ittifák kardan, اتفاق کردن muváfakat nimúdan.

UNDERSTOOD (not expressed) مقدر mukaddar.

To UNDERTAKE, ارتكاب نمودن irtikáb nimúdan, مباحثه کردن mu-básharat kardan, عزم کردن 'azm kardan.

UNDERTAKER, مرده هو murdah-shú, دفان daffán.

UNDERTAKING (work), امر kár, امر anr, عزم 'azm, عمل 'amal, سعی sa'í.

UNDESERVED, نا مستحق ná-mustahakk, غير واجب ghair-i-vájib.

UNDESERVING, نا مستحق ná-mustahakk.

UNDESIRABLE, نا مرغوب ná-mar-ghúb.

UNDISCIPLINED, نا آموخته ná-ámúkhtah, بی انتظام bí-intizám.

To UNDO, وا کردن vá-kardan, حل کردن hall kardan.

UNDOUBTEDLY, بی شبهه bí-shubhah, بی همه چیز bí-hamah chíz.

To UNDESS, جامه از بر كندن jámah az bar kandan, آوردن jámah bírún ávardan, لباس را خلع libásra khal', nimúdan.

To UNDUULATE, لرزیدن larzídan, اهتزاز نمودن ihtizáz nimúdan.

UNDULATION, اهتزاز ihtizáz.

UNDUTIFUL (as a son, relative, &c.), عاق 'ákk, متهم mutamarrid. —(as a wife) ناهزه náshizah.

UNEASINESS, اضطراب iztiráb.

UNEASY, بی آرام bí-áram, مضطرب muztarib, دلفكار dil-fikár, مشوش mushavvash.

UNEMPLOYED, بیکار bí-kár.

UNEQUAL, نا مساوی ná-musáví, نا هموار ná-hamvár, نا برابر ná-bará-bar.

UNEQUALLED, بی مثال bí-misál, بی نظیر bí-nazír.

UNEQUIVOCALLY, ظاهر záhir.

UNEQUIVOCALLY, ظاهرانه záhirá-nah.

UNERRING, بیگناه bí-gunáh. —(certainty) درست durust, راست rást.

UNEVENNESS, نا همواری ná-hamvái.

UNEXAMPLED, بی مثل bí-misl.

UNEXCEPTIONABLE, بی استثنا bí-istisná.

UNEXPECTED, غير نا گهان ná-gahán, متردد ghair-i-mutarassid, نا متوقع ná-mutavakki'.

UNFAIR, نا مناسب ná-pasand, نا پسند munásib, نا هابسته ná-sháyistah.

UNFAIRNESS, تغلب taghallub.

UNFAITHFUL, بی وفا bí-vafá.

UNFASHIONABLE, نا مرغوب ná-mar-ghub.

UNFATHOMABLE, بی ته, عمیق 'amík, بی bí-tah.

UNFAVOURABLE, نا موافق ná-muváfik, نا مسعود ná-mas'úd.

UNFEELING, منگدل sang-dil.

UNFEIGNED, منخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah.

UNFINISHED, نا تمام ná-tamám, نا کامل ná - kámil, بی انجام bí-anjám.

UNFIT, نا مناسب ná-lá'ik, نا لائق munásib, نا سزا ná-sazá.

UNFLINCHING, متجاسر mutajásir.

To UNFOLD, گشادن gushádan, باز کردن báz kardan.

UNFORESEEN, نا گهان ná-gahán, غیر متوقع ghair-i-mutarassid, مترصد ná-mutavvaki'.

UNFORTUNATE, بد بخت bad-bakht, بی نصیب bí-nasib, کام-بخت kam-bakht, منحوس سیاه-روز siyah-rúz, مدبر mahrúm, محروم manhús, محض maishúm, میهم mudbir, nabs.

UNFORTUNATELY, بد بختانه bad-bakhtánah.

UNFOUNDED, بی سبب bí-sabab, باطل bátil, بی اصل bí-asl.

UNFREQUENTED, بی آمد و شد bí-ámad-u-shud.

UNFRIENDLY, نا مهربان ná-mihrbán.

UNFRUITFUL, غیرثمر ghair-i-mus-mir.

UNFULFILLED, نا تمام ná-tamám.

UNFURNISHED, غیر مفروش ghair-i-mafrúsh.

UNGENEROUS, بی کرم bí-karm, نا نجیب ná-najib.

UNGODLINESS, عدم اعتقاد 'adam-i-itikád, مستی ایمان sustí-i-íman, بی اعتقادی bí-i'tikadí.

UNGODLY, بی دین bí-dín, کافر káfir.

UNGOVERNABLE, غیر محکوم ghair-i-mahkúm.

UNGRACEFUL, بد نما bad-nimá.

UNGRATEFUL, نا سپاس ná-sipás, نا هکر ná-hakk-shinás, حق شناس bí-vafá, نامک حرام namak-harám, بد عهد káfir-i-ni'mat, کافر نعمت bad-'ahd.

UNGUENT, مرهم marham, ممد zamád.

UNHAPPINESS, درد مندی dard-mandi, دل‌تنگی dil-tangí, مستمندى mustamandí, ملولی malúli.

UNHAPPY, مستمند دل‌تنگ dil-tang, غمگین gham-gín, mustamand, ملول malúl.

To UNHARNESSED, سازوا کردن sáz vá-kardan.

UNHEALTHINESS, نا خوشی ná-khwushí.

UNHEALTHY, نا موافق ná-muváfik, نا گواره ná-guvárah. — (diseased) غیر سالم ghair-i-sálim.

UNHEARD of, نا شنیده ná-shiní-dah.

UNHEEDFUL, غافل gháfil.

UNHESITATINGLY, بی دریغ bí-dí-rígh.

UNHOLINESS, نا مقدس ná-mukad-dasí, نا پاکى ná-pákí, بی‌دینی bí-díní.

UNHOLY, نا مقدس ná-mukaddas, نا پاک ná-pák, بی‌دین bí-dín.

UNICORN, کرگدن kargadan. [This is, strictly speaking, the "rhinoceros."]

UNIFORM (of a soldier), رخت نظام rakht-i-nizám. — (alike) متفق muttáfik, یک رنگ yak-rang.

UNIFORMITY, مطابقت mutábakat, یک‌رنگی yak-rangí.

UNIFORMLY, یک رنگه yak-rangá-nah, هم شکله ham-shaklánah.

UNINHABITABLE, نا قابل ماندن ná-kábil-i-mándan, نا لائق سکونت ná-lá'ik-i-sukúnat.

UNINHABITED, غیر مسکون ghair-i-maskún, نا آباد ná-'ábád, نا معمور ná-ma'múr.

UNINTELLIGIBLE, نا فهم lá-yafham, نا قابل فهم ná-kábil-i-fahm, نا

mahrúm, مدبر mudbir, میشوم maishúm, ناصی nabs. — (unpropitious) نا موافق ná-muváfik, نا مساعد ná-mas'úd, مخالف mukhá-lif, ناصی nabs.

To UNMAN, نا مرد ná-mard sákhtan, بی جرات ساختن bí-jur, at sákhtan.

UNMANLY, نا مردانه ná-mard, نا ná-mardánah.

UNMANNERLY (adj.), بی ادب bí-adab, بی سلیقه durusht, درخت bí - salíkah, گستاخ gustákh. — (adv.) بی ادبانه bí-adabánah, گستاخانه gustákhánah.

UNMARRIED (man), مجرد mujarrad, عرب 'azab, نا مزوج ná-muzavvaj, غایب ghair-i-muta, ahhil. — (woman) نا کد خدا ná-kad-khudá, غیر منکوحه ná-muzavvajah, غایب ghair-i-mankúhah.

To UNMASK, از پرده بیرون آوردن az pardah bírún ávardan, بمیدان ظاهر bi-maidán ávardan, آشکارا zahir sákhtan, کشف کردن kashf kardan.

UNMEANING, بی معنی bí-ma'ní, بی چنگ jafang, هرزه harzah, بی پوچ púch, بیهوده bíhúdah.

UNMERCIFUL, بی رحم bí-rahm, بی مروت bí-muravvat, سنگدل sang-dil.

UNMERCIFULLY, نا مهربانه ná-mihr-bánah.

UNMIXED, نا آمیخته ná-ámíktah. — (pure) صاف sáf, ناب nab, ساده sádah. — (mere) محض mahz.

UNNATURAL, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at, خلاف طبع khiláf-i-tab'.

UNNATURALLY, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.

UNNECESSARY, غیر لازم ghair-i-lázim.

UNNEIGHBOURLY, خلاف همسایگی khiláf-i-ham-sáyagí.

To UNNERVE, بی طاقت کردن bí-tákat kardan.

UNNUMBERED, بی حساب bí-hisáb, بشمار ná-ma'dúd, بی شمار bi-shimár, لا یعد و لا یحصی lá-yu'add va lá-yuhsá.

UNOBSERVED, نا دیده ná-dídah.

UNOBTAINABLE, حصول نا پذیر husúl-ná-pazír.

UNOCCUPIED (person), نا مشغول ná-mashghúl. — (place, &c.) غیر سکون ghair-i-sukún.

UNOFFENDING, نا مشر ná-muzirr, نا مؤذی ná-mu,zá.

UNOFFICIAL, غیر رسمی ghair-i-rassámí.

UNPAID, مفت muft, بلا عوض bilá 'ivaz.

UNPALATABLE, نا گوار ná-guvár, بد مزه bad-mazah.

UNPARALLELED, بی نظیر bí-nazír, بی مثال bí-misál, بی بدل bí-badal, بی همال bí-hamál.

UNPARDONABLE, مغفرت نا پذیر magh-firat-ná-pazír.

UNPLEASANT, نا پسند ná-pasand, نا دلپذیر ghair-i-latíf, نا دل-pazír, نا مرغوب ná-marghúb, نا گوار ná-guvárah.

UNPLEASANTLY, نا خوش آیندانه ná-khwush-áyandánah.

UNPLEASING, غیر مرضی ghair-i-marzí, نا خوش آیند ná-khwush-áyand.

UNPOLITE, بی ادب bí-adab, درخت durusht, بی سلیقه bí - salíkah, گستاخ gustákh.

UNPOLLUTED, بی عیب bí-'aib, صاف sáf, پاک pák.

UNPOPULAR, نا پسند ná-pasand.

UNPRACTISED, خام khám, نا آزموده ná-ázmúdah.

UNPRECEDENTED, غیر مسبوق ghair-i-masbúk.

UNPREPARED, نا مهیا ná-muhayyá, غایب ghair-i-ámádah.

UNPRINCIPLED, بی محابا bí-muhábá, بد نفس bí-hayá, بی حیا bad-nafs, مفسد mufsid.

UNPROFITABLE, بیفایده bí-fá'idah, بیفایده bí-naf', غیر مفید ghair-i-mufíd, نا سودمند ná-súd-mand.

UNPROFITABLY, غیر مفیدانه ghair-i-mufidánah, بدون فایده bidún-i-fá'idah.

UNPROFITIOUS, نا موافق ná-muváf-

fik مخالف ná-mas'úd, مفالاف mukhálif, محاف mahs.
 UNPROTECTED, بی حمایت بی himá-yat, غیر محفوظ ná-mahfúz, غایر محاف ghair-i-mahrús, بی صاحب بی-sáhib.
 UNPUNCTUALITY, بی وقت بی vakt.
 UNQUALIFIED, نا قابل ná-kábil.
 UNQUENCHABLE, اطفافا نپذیر itfá-na-pazír.
 UNQUESTIONABLY, بلا شك bilá shakk.
 UNQUIET, بی تاب بی-táb, متزلزل mutazalzil.
 To UNRAVEL, حل کردن hall kardan, باز کردن báz kardan.
 UNREASONABLE (*excessive*), بی اعتدال بی-irtidál, بی حد بی-hadd, متجاوز mutajáviz, نهایت niháyat, فزون fuzún. — (*against reason*) خلاف عقل ná-ma'kúl, خلاف khiláfi-akl.
 UNREASONABLY, نا معقولانه ná-ma'-kúlánah.
 UNRELENTING, دل سخت sakht-dil.
 UNRELIABLE, متبدل mutabaddil, بی-bí-baká, بیقرار بی-karár.
 UNREPENTANT, نا توبه کار ná-taubah-kár, غیر بی-nadámát, ندامت غایر ghair-i-tá'ib.
 UNRESISTING, بدون ایبá bidún-i-ibá.
 UNRESTRAINED, مطلق mutlak.
 UNREWARDED, بی مزد بی-bí-muzd, بی جزا بی-jazá.
 UNRIPE, خام khám, نارسیده ná-rasí-dah, نا رس ná-ras, ناپخته ná-pukhtah. — (*unripe fruit, not attained the proper size*) چغله chughulah, چاغاله chaghálah. — (*unripe dates*) busr, مذبذب muzannib. — (*unripe grapes*) غوره ghúrah, باغج baghich. — (*unripe melon*) کرکو karkú, کنبره kumbizah.
 UNRIVALLED, بی مثال بی-bí-misál, بی نظیر بی-nazír.
 To UNROLL, گشادن gushádan.
 UNEULY, سرکش sar-kash.
 UNSAFE, بی سلامت بی-salámat, خطر khatar-nák, نا امن ná-aman.
 UNSATISFACTORY, نا پسند ná-pasand, ناخوشه nah-bi-taur-i-dil-khwáh.

UNSAVOURY, بی مزه بی-bí-mazah.
 To UNSCREW, پیچ وا کردن pích vá kardan.
 To UNSEAL, مهر شکستن muhr shi-kastán.
 UNSEARCHABLE, تفحص نا پذیر tafah-lus ná-pazír.
 UNSEASONABLE, بی وقت بی-bí-vakt, بیگاه بی-gáh, بی زمان بی-zamán, بی موقع بی-mauki.
 UNSEEMLY, نا شایسته ná-sháyistab.
 UNSERVICEABLE, ند قابل کار náh kábil-i-kár, نا کار ná-kárah.
 UNSETTLED, بی قرار بی-bí-karár, بی ثبات بی-sabat. — (*the weather was unsettled*) هوا انقلاب داشت havá inkilábrá dásht.
 To UNSEW, شکافتن shikáftán.
 UNSHAKEN, غیر متحرک ghair-i-mutaharrik, ثابت sábit.
 To UNSHEATHE, بیرون کشیدن bírún kashídan.
 UNSIGHTLY, زشت zisht, بد bad-nimá.
 UNSKILFUL, غیر ماهر ghair-i-máhir.
 UNSKILFULNESS, بی مهارتی بی-maháratí.
 UNSOCIABLE, نا مأنوس ná-ma,nús, نا پذیر uns-ná-pazír.
 UNSOUND, نا صحیح ná-sahíh, غیر سالم ghair-i-sálim.
 UNSPARINGLY, بی دریغ بی-dirígh.
 UNSPEAKABLE, نا گفتنی ná-guftaní.
 UNSPEAKABLY, بطور نا گفتنی bi-taur-i-ná-guftaní.
 UNSTABLE, بی ثبات بی-bí-baká, بیقرار بی-karár.
 UNSTEADILY, متزلزلانه mutazalzilá-nah.
 UNSTEADY, نا قائم ná-ká'im, نا مضبوط ná-mazbút, نا استوار ná-ustuvár, لك lak (*vulg.*)
 UNSUBDUED, نا مغلوب ná-maghlúb.
 UNSUCCESSFUL, نا کام ná-kám, نا کامیاب ná-kám-yáb, بینصیب بی-nasíb, نا بختیار بی-maksud, نا ná-bakht-yár, مراد ná-murád, محروم mahrúm, منجوس manhús.
 UNSUITABLE, نا مناسب ná-munásib, بیجا بی-já, نا لائی ná-lá'ik, نا موافق ná-muváfik, نا سزا ná-sazá.

UNSUITABLENESS, نا هاپستگى ná-sháyistagí.

UNSUSPECTED, بی بد گمان bí-bad gumán, بی نا مظنون ná-maznún, بی هائبه bí-shá'ibah, غیر معوم ghair-i-muttahim.

UNTAMED, نا رام ná-rám.

To UNTIE, حل کردن hall kardan, و کردن vá-kardan.

UNTIL, تا tá, تا كه tá-kih, حتى hattá, الى ilá.

UNTIMELY, بی محل bí-gáh, بی mahál, بی موقع bí-vakt, بی mauki'.

UNTOWARD, کم بد بخت bad-bakht, کم بی نصیب bí-nasíb, روز سیاه siyah-rúz, منحوس manhús, مدر mahrúm, محروم mudbir, محسوس maishúm, محس nahs.

UNTRUE, دروغ durúgh, كاذب kázib, راست ná-rást.

UNTRULY, نا راستانه ná-rástánah.

UNTRUTH, دروغ durúgh, كذب kizb, ارجاف tazvír, غدر ghadr, irjáf.

To UNTWIST, و تابیدن vá-tábidan.

UNUSED, عادت بی عادت bí-ádat, عادت نكرده ádat-na-kardah.

UNUSUAL, غیر معمول ghair-i-ma'múl, خلاف ghair-i-ma'hud, مخالف khiláf-i-ádat.

UNUTTERABLE, نا گفتنى ná-guf-taní.

To UNVEIL, از پرده بیرون آوردن az pardah bírún ávardan, بیدان bi-maidán ávardan, ظاهر záhir sákhtan, کشف کردن kashf kardan.

UNWARILY, بغفلت gháfilánah, غافلانه bi-ghíflat.

UNWARIKE, نا هاپسته جنگ ná-sháyistah-i-jang.

UNWEARANTABLE, تصدیق نا پذیر tas-dík-ná-pazír.

UNWEARY, بی احتیاط gháfil, بی ihtiyát, نا هوپیار ná-húsh-yár.

UNWEARIED, بی ملال bí-malál.

UNWELCOMED, نا خواسته ná-khwástah, نا مطلوب ná-matlúb.

UNWELL, بی دماغ bí-dimágh, نا

بنا ná-khwush, كسالت bá-kasálat.

UNWHOLESOME, نا گواره ná-guvárah, مضر muzirr, نا موافق ná-muváfik, موزنى mu,zí.

UNWIELDY, بزرگ jasím, جسم buzurg.

UNWILLING, نا راضى ná-rází, نا خواسته ná-khwástah, نا خواه ná-khwáh, خواهى shákí.

UNWILLINGLY, بی اختیار bí-ikhtiyár.

UNWISE, بیوقوف ná-dán, دان bí-vukúf.

UNWISELY, احمقانه gháfilan, احمقانه ahmakánah, بی بصیرت bí-basírat.

UNWITTINGLY, لا عن شعور lá-'an shu'úr, نادانسته ná-dánistah, عارماً árizan.

UNWORTHILY, نا هاپستانه ná-sháyis-tánah, نا لایقانه ná-lá'ikánah.

UNWORTHY, نا مستحق ná-mustahakk, نا لائق ná-sazávár, سزاوار ná-lá'ik, نا هاپسته ná-sháyistah.

To UNYOKE, جوغ گھادان júgh gushá-dan, یوغ باز کردن yúgh báz kar-dan.

UP (adv.) بالا bálá. — (prep.) قائم ká'im. — (up and down) سر بالا سرازیر sar-bálá sar-á-zír.

To UPBraid, ملاطبت کردن malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مواخذة کردن zamm kardan, mu,ák hazah kardan.

To UPHOLD, حمایت کردن himáyat kardan.

UPON, بر bar, بالا bálá, فراز faráz, روی fauk, كف 'alá, علی rúy.

UPPER, اعلی bálátar, برتر bartar, اعلی 'alá. — (upper room, upstairs apartment) بالا خانه kúshk, bálá-khánah. — (upper seat, at the further end of a room) مدر sadr. — (the upper part) فراز faráz, فوق fauk.

UPRIGHT (perpendicular), قائم ká'im, مستقیم mustakím, صحى sahí or subh, راست rást, بر پا bar pá. — (honest) صادق sádik, صالح sáliah, راست rást, راستباز rást-baz.

UPRIGHTNESS, راستی rástí.—(honesty) راستی rástí, انصاف insáf, صداقت sadákat.

UPROAR, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá, قیل و قال kíl u kál, دمدمه damdamah, همهمه hamhamah.

UPSET, وارونه várúnah, منقلب mun-kalib.

To UPSET, سرنگون کردن sar-nigún kardan, سر زیر کردن sar-zír kardan, وارزون várúnah kardan, وارزون vázhgún, برکشته vázhgún sákhtan, بر ساختن bar-gashtah sákhtan, بر گردانیدن bar-gardánidan.

UPSHOT, نتیجه natíjah, انجام anjám, مال hásil, حاصل inzírám, آخر ákhir, سر sar.

UPSIDE-DOWN, زیر زبر zír-zabar, سرنگون sar-nigún, وارونه várúnah, وارزون vázhgún, سر زیر sar-zír, نگون nigún, نگونسار nigún-sár, منقلب maklúb, برکشته bar-gashtah.

UPSTART, نو کیسه nau-kísah, نو خیر nau-khíz.

UPWARDS, بالا bálá.—(upwards and downwards) فراز shíf va faráz.

URBAN, شهری shahrí, مدنی mada-ní, بلدی baladí.

URBANITY, ادب adab.

URCHIN, کودک kúdak.

URETHRA, مایل mabál.

To URGE, تهاجم takázá kardan, ابرام ighvá kardan, نمودن íbrám nimúdan, تحریک نمودن tahrík nimúdan, الحاج نمودن ílháh nimúdan, بر آن داشتن bar án dáshtan, اِلْها ílká nimúdan.

URGENCY, لزوم zarúrat, ضرورت luzúm.

URGENT, لازم zarúr, ضرور lázím.

URINAL, قاروره kárúrah.

URINE, بول baul, پیشاب pish-áb, زهراب idrá, ادرار shásh, زاهرáb zahr-áb.

To URINE, هاشیدن sháshídan, بول پیشاب pish-áb kardan, بول ادرار kardan, بول idrá kardan.

kardan, تشرهر کردن tasharshur kardan.

URN (for tea-making), سماور samá-var (eur.), سماوار samávár (eur.).—(vase) ظرف zarf.

Us, ما مارá.

USAGE (treatment), وضع sulúk, استعمال ísti'málí, رفتار raftár, معمول ma'múl.

USE, کار kár, فایده fá'idah, عمل 'amal, مصرف masraf.—(in use) raván, مستعمل musta'mal.—(what is the use) چه حاصل chih hásil.—(to be of use) بکار آمدن bi-kár ámadan, بکار خوردن bi-kár khurdan, کار گر kár-gar ámadan, مفید بودن mufíd búdan, مصرف bi-'amal ámadan, بعمل آمدن masraf dáshtan, نافع بودن náfi' búdan, فایده fá'idah dáshtan.

To USE (make use of) بکار بردن bi-kár burdan, تصرف نمودن tasarruf nimúdan, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(be in the habit of) استعمال کردن isti'mál kardan, معتاد 'adat dáshtan, عادت داشتن قاعده داشتن mu'tád búdan, خو گرفتن ká'idah dáshtan, پیش نهاد نمودن pish-nihád nimúdan.

USEFUL, کار bi-kár, مفید mufíd, کارآموزی kár-ámadaní.

USELESS, بیکاره bí-karah, بیکار ná-bi-kár, بیفایده bí-fá'idah, بیصرف bí-masraf, از روی هوا az rúy-i-havá.—(to render useless) ابطال نمودن íbtál nimúdan.

USELESSLY, باطلá bátílan.

USHER (at a court), عریضگی 'arz-begí.—(at a school) نایب ná'ib.

USUAL, متعارف ma'múl, متداول mutadával, معهود ma'húd, متعارف muravvaj, حسب استعمال hasb-i-isti'mál, مستمری mustamarrí.

USUALLY, عموماً 'umúman.

USUFRUCT (temporary profit), سود súd, نفع naf', حاصل hásil.—(partition of usufruct) مهابات muhá-yát.

USURER, سود خوار, ribá-khwur, ربا خوار, súd-khwár, راج, rábih.

USURIOUS, ربای, ribái.

To USURP, بغیر حق متصرف شدن, bi-ghair-i-hakk mutasarrif shudan, غصب گرفتن, bi-zulm giriftan, غصب نمودن, ghasb nimúdan.

USURPATION, غصب, ghasb, ظلم, zulm, تعدی, ta'addí.

USURPER, ظالم, zálím, جبار, jabbár.

USURY, مراغه, riba, ربح, ribh, ربا, murábahah.

UTENSIL, اوضاع, zarf. — (tools), اوزار, auzá', آلات, álát, ساز, sáz, ادات, adát.

UTERINE, حکمی, shikmí.

UTILITY, افاده, ifádah, فائده, fá'idah,

نفع, naf', منفعت, marfa'at.

To UTILIZE, صرف کردن, surf kardan.

UTMOST, نهایت, gháyat, نهایت, nihá-yat, أقصى, aksá', آخر, akhir. — (at

the utmost) انتهای مراتب, intihá, í-marátib, بنهایت, bi-niháyat, باخر, bi-ákhir, همه جهت, bi-hamah-jihat. — (to the utmost of one's ability) حتمل المقدور, hattú-'l-mak-dúr, بقدر مقدور, bi-kadar-i-makdúr.

UTTER, کامل, kámil, كل, kull.

To UTTER, گفتن, guftan.

UTTERABLE, گفتنی, guftaní.

UTTERANCE (pronunciation), تلفظ, talaffuz, منخرج, makhraj, تجوید, tajvíd.

UTTERER, گوینده, ká'il, قائل, gúyan-dah.

UTTERLY, تماماً, sar-á-sar, سراسر, tamáman, بالكل, bi-'l-kull, بالکلیت, bi-'l-kullíyat, بالمره, bi-'l-marrah, كلاً و قاطبة, kullán va kátibatan, کلیتاً, kullíyatan, بعینه, bi-'ainihi.

UVULA, زبان کوچک, kanj, کنج, zabán-i-kúchik.

V.

VACANCY, خلو, khulú. — (appoint-ment) جا, já, ضرورت, zarúrat.

VACANT, خالی, khálí. — (to be vacant) منحل شدن, battál shudan, بطلان شدن, munhall shudan.

To VACATE, خالی نمودن, khálí nimúdan, تخلیه کردن, takhliyah kardan.

VACATION (time of intermission from business, &c.), تعطیل, ta'tíl, فراغت, farághat, استراحت, ayyám-i-istiráhat.

To VACCINATE, آبله کویدن, ábilah kúbídan.

VACCINATION, آبله کوبی, ábilah-kúbí, اوله کوبی, aulah-kúbí (vulg.).

VACCINE LYMPH, ماده آبله, máddah-i-ábilah.

To VACILLATE, دل دل نمودن, dil dil nimúdan, دو دل بودن, dú dil búdan, لعل کردن, laít u la'all kardan.

VACILLATION, تردد, taraddud.

VACUUM, خلو, khulú, خلا, khalá.

VAGABOND, اوباش, aubásh, آواره, ávárah, بیکار, bí-kár, مطرود, mat-rúd.

VAGARY, وسواس, vasvás.

VAGRANCY, آوارگی, áváragí.

VAGRANT, آواره, ávárah.

VAGUE, غیر معین, bí-karár, بی قرار, ghair-i-mu'ayyan, مشتبه, mush-tabih, نامعلوم, ná-ma'húd, بی ثبات, bí-sabát.

VAIN (fruitless), بی فائده, bí-fá'idah, عبث, ábas, باطل, bátíl, بطلان, battál, از روی هوا, bí-masraf, بی مصرف, rúy-i-havá. — (conceited) خود پسند, khwud-pasand, خود بین, khwud-bín, هوا دار, havá-dár, مغرور, maghrúr, باد دار, bád-dár, یالبد, yál-band. — (in vain) عبثاً, ábasan, باطلان, bátílan, بی بطلان, bi-batlán.

VAINGLORIOUS, مغرور, maghrúr, لاف, láf, زن, láf-zan, یالبد, yál-band.

VAINGLORY, مباهات, mubáhát, تصلف, tasalluf.

VALET (*personal servant*), پیشخدمت pish-khidmat.

VALETUDINARIAN, وسواسی vasvási, نیاز احتیاط کار ihtiyát-kâr.

VALIANT, دلیر dilír, دلاور dilávar, شجاع bí-bák, جانباز ján-báz, شجاعت shujá', شجیع shají', بهادر bahádúr, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.

VALIANTLY, با دلیری bú-dilírí, با جسارت bá-jasárat, دلیرانه dilírá-nah.

VALID, کامل kámil, درست durust, مقرر makrún bi-saváb.

VALIDITY, درستی durustí, کمال kamál.

VALLEY, دره darrah, وادی vádi, جلگه julgah, وادیل gaud, وایل vail.

VALOROUS, دلیر dilír, دلاور dilávar, شجاع bí-bák, جانباز ján-báz, شجاعت shujá', شجیع shají', جری jarí, بهادر bahádúr, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.

VALOUR, دلیری dilírí, دلاوری dilávarí, جرأت jur'at, جسارت jasárat, شجاعت shujá'at, غیرت ghairat, شجاعت shajá'at, بیباکی bí-bákí, شجاعت shará'at.

VALUABLE, گرانمایه girán - máyah, بیش قیمت bísh-kaimat, عزیز 'azíz, اعلی́ a'lá.

VALUATION (*estimate*), بر آورد bar-ávard, تخمین takhmin.

VALUE, ارزش arzish, قیمت kaimat, بها bahá, قدر kadar, ثمن samau.—(utility) مصرف masraf, فائده fá'idah.

TO VALUE, قیمت کردن kaimat kardan, نرخ گذاشتن narkh guzásh-tan, ارزش نهادن arzish nihádan.—(appreciate) دانستن gha-nímat dánistan.

VALUELESS, بی قیمت bí-babá, بی giá bí-kaimat.

VALVE, غطا ghitá, پرده pardah.

VAN (*of an army*), طایفه taláyah, پیشرو pish-rau, قارول karávul.

VANE, باد نما bád-nimá.

VANGUARD, مقدمت mukad-damatu-'l-jaish.

TO VARNISH, غلاب ghá'ib shudan, پنداختن ná-paidá gash-

tan, مضمحل muzmahill shudan.

VANITY (*innutility*), بطلان batlán, بطلت 'adam-i-fá'idah, عدم فائده batálat.—(conceit) غرور ghurúr, مغروری maghrúrí, كبریا kibriyá', خود پسندی takabbur, نفس nafs, khwud-pasandí, نخوت nakhvat, عجب 'ujb, خود نمائی khwud-nimá, í.—(nothingness) هبا habá, نیستی nístí, بطلت tabáhi, batálat.

TO VANQUISH, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, غفر shikast dádan, شکست دادن zafar yáftan, گشادن gushá-dan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب آمدن fírúz shudan, غلبه آمدن ghálib ámadan.

VANQUISHER, فیروز fírúz, مظفر mu-zaffar, منصور mansúr.

VANTAGE, نفع naf', فائده fá'idah, سرفه sáfah, سود súd, منفعت manfa'at, sarfah.

VAPID, بیروح bí-rúh, بیجان bí-ján.

VAPIDNESS, کسالت kasálat.

VAPOROUS, بخار pur-bukhár.

VAPOUR, بخار bukhár, غبار ghubár, نف taf.

VARIABLE, بی قرار bí-karár, نا پایدار ná-páyadár, متغیر mutaghayyir, بی ثبات bí-sabát, متلون mutalav-vin, دور dú-rú, سبک subuk-pá.

VARIANCE, اختلاف ikhtiláf, فتنه fitnah, ستیزه sitízhah.

VARIATION, تفاوت tafávut.

TO VARIEGATE, ملون ساختن mulav-van sákhtan.

VARIEGATED, رنگارنگ rang-á-rang, ملون mulav-van, گوناگون gún-á-gún.

VARIEGATION, گوناگونی gún-á-gúní.

VARIETY, اختلاف ikhtiláf.

VARIOUS, متفرق mutafarrík, مختلف mukhtalaf, گوناگون gún-á-gún.

VAERNISH, روغن روغن raughan-i-kamán.

TO VARNISH, مستحکم تر کردن mus-tahkim-i-tar kardan, روغن زدن raughan zadan.

TO VARY, تفاوت داشتن tafávut dáshtan (bi).—(change) بدل کردن

badal kardan, تبدیل نمودن tabdíl
nimúdan, عوض کردن 'ivaz kardan,
تغییر نمودن taghyír nimúdan.—
(to vary the operation with .)
مخلوط کردن ... در بین کار dar bain-
i-kár ... makhlút kardan.
VASE, ظرف zarf, سبو sabú, کوزه ku-
várah or کوزه ku, árah, كلوك
kulúk, بستو bulúní, بستو bastú.
VASSAL, رعیت ra'íyat, تابع tabí',
فرمانبردار firmán-bardár.
VASSALAGE, بندگی bandagí, رعیتی
ra'iyatí.
VAST, وسیع vasí', بی اندازه bí-an-
dázah, بی حد bí-hadd, اعظم
a'zam.
VASTLY, بسیار bisyár, خیلی khailí.
VAULT, حوض hauz.
VATICAN, عمارت واتیکان 'imárat-i-
vátigán (eur.).
VAULT (dome), گنبد gumbaz, گنبد
gumbad, قبة kabbah.— (under-
ground) سردابه tah-khánah, سردابه
sardábah, زیر زمین zír-i-zamín.
To VAULT, مسقف ساختن musakkaf
sákhtan.—(jump) چستن jastan,
غیر کردن khíz kardan.
VAULTED, مسقف musakkaf.
To VAUNT, قل رفتن kul raftan,
مفاخرت نمودن mufákharat nimú-
dan, لاف زدن gizáf zadan, لاف
laf zadan.
VAUNTING, لاف زنی láf-zaní, فخر
fakhr, مفاخرت mufákharat.
VAUNTINGLY, با لاف زنی bá-láf-zaní.
VEAL, گوشت گوساله gúsht-i-gúsálah.
To VEER, تبدیل یافتن tabdíl یافتن,
تغییر شدن mutaghayyir shudan.
VEGETABLE, سبزی sabzí, نبات na-
bát, رستنی rustaní.
VEGETATION, نما namá, علف 'alaf,
ررق varak.
VEHEMENCE, تندى tundi, سختی
sakhtí, درهشتi durushtí.
VEHEMENT, تند tund, سخت sakht,
درهشتi durusht.
VEHICLE, مرکب markab.
VEIL (covering the face), رو بند ru-
band, برقع ru-bandah, برقع
burka, نقاب mikna', نقاب nikáb.
—(covering the person) چادر chá-

dar, ستاره satárah, ایزار ízár.—
(curtain) پرده pardah, حجاب
hijáb, تاجیر tajír.
To VEIL, نهفتن nihftan, پوهیدن
púshidan, پنهان کردن panhán kar-
dan, نهان کردن nihán kardan,
مخفی ساختن makhfí sákhtan.—
(to veil oneself) برقع زدن burka,
زادن nikáb انداختن, nikáb an-
dákhtan.
VEIN, رگ rag, عرق 'irk (pl. عروق
'urúk).
VELLUM, پوست آهو púst-i-
áhú.
VELOCITY, سرعت sur'at, زودی zúdí,
تندی tundi.
VELVET, مخمل makhmal, قطیفه
katifah.
VENAL, فروختنی furúkhtaní, قابل
kábíl-i-furúsh, بخشش kábíl-i-bakhshish.
VENALITY, اُمادگی amádagí.
To VEND, فروختن furúkhtan, بیع
bai' dādan.
VENDER, باع báí'.
VENDIBLE, قابل فروخت kábíl-i-
furúkht.
VENERABLE, محترم muhtaram, کرامی
garámí, معزز mu'azzaz, مکرم mu-
karram.
To VENERATE, محترم داهتن muh-
taram dáshtan, مکرم داهتن mu-
karram dáshtan, معزز داهتن
mu'azzaz dáshtan, اکرام کردن
ikrám kardan, عزیز داهتن 'azíz
dáshtan.
VENERATED, محترم muhtaram, مکرم
mukarram.
VENERATION, احترام ihtirám, اکرام
ikrám, اعزاز 'izáz, تعظیم ta'zím,
توقیر takrím, آزار azarm, تکریم
taukír.
VENEREAL DISEASE (gonorrhœa),
گم súzanak, آتشك átishak, سوزنك
gum-súzah (vulg.), سوزاك
súzák (obs.).—(syphilis) کوفت kúft,
کورهاتi kurúhát-i-shahdíyah,
مَرَضِ مَرَحِ marz-i-khabís.
VENERY, مَاجَعَت muzája'at.
VENGEANCE, انتقام intikám, کینه
kínah, تهر kahr, تار sár.

VENGEFUL, پُر انتقام pur-intikám,
پُر کینه pur-kínah.

VENIAL, عفو پذیر 'afv-pazír, مزارر
sazávar-i-maghfirat.

VENIALNESS, معذورت, ma'zúriyat,
عذر پذیری 'uzr-pazírí.

VENISON, گوشت آهو gúsht-i-áhú,
گوشت نخچیر gúsht-i-nakhehr.

VENOM, زهر zahr, سم samm.

VENOMOUS, زهر ناك zahr-dár, زهر ناك
zahr-nák, سام mu'zí, sám samm.

VENT, منفذ bád-gír, باد گیر manfaz,
منفس manfas.

To VENT, برون ول کردن vil kardan,
برون رختن birún dādan
birún ríkhthan.

To VENTILATE, هوا دادن havá
dādan.

VENTILATION, هوا havá.

VENTILATOR (fan), باد بزن bád-
bizan, مبرحه mitvahah.—(wind-
sail) باد گیر bád-gír.

VENTRICLE, شکمبه shikambah.

VENTRILOQUISM, گوی فوتك fútak-
gúí.

To VENTURE, جرأت کردن jur,at
kardan, ورزش جسامت jasárat var-
zidan.

VENTURESOME, جسور jasúr; مشهور
mutahavvir.

VENUS (the planet), زهره zuhrah,
ناهید náhid.

VERACIOUS, صادق القول sádiku-'l-
kaul.

VERACITY (honesty) صداقت sidk,
صدakat sadákat, راستی rástí, diyá-
nat, صلاح suláh.—(truth) راستی
rástí, حق hákk, درستى durustí, مدق
sidk.

VERANDAH (porch), طاق tak, رواق
rivák.—(projecting from a house)
بر آمده bar-ámadah.

VERB, فعل fi'l.—(active transitive
verb) فعل متعدی fi'l-i-muta'addí.
—(causal verb) فعل مجبور fi'l-i-
majbúr.—(intransitive or neuter
verb) فعل لازم fi'l-i-lázim.—(active
voice) فعل معلول fi'l-i-ma'rúf.—
(passive voice) فعل مجهول fi'l-i-
majhúl.—(auxiliary verb) فعل
افعله fi'l-i-rábitah.—(perfect

verb) فعل تام fi'l-i-támm.—
(imperfect or defective verb) فعل
ناقص fi'l-nákis.—(reflective verb)
فعل متعدي بنفس fi'l-i-muta'addí
bi-nafs.—(affirmative verb) فعل
مثبت fi'l-i-inusbit. — (negative
verb) فعل منفي fi'l-i-munfí.

VERBAL, صفاهى shifáhi. — (verbal
noun) مصدر masdar.

VERBALLY (viva voce), زبانی zabání
—(literally) لفظاً lafzān bi-
lafz.

VERBATIM, لفظ بلفظ lafz bi-lafz.

VERBERATION, مضامه musádamah.

VERBOSE, طويل tavíl, مفصل mufas-
sal, دراز diráz.

VERBOSITY, تفصيل tafsíl, اطباء
itnáb, تطويل tatvíl.

VERDANT, سبز sabz, تر tar.

VERDICT, فتوى fatvá, حكم hukm.

VERDIGRIS, زنگار zangár.

VERDURE, سبزه sabzi, سبزی sabzah.

VERGE, دم dan, لب lab, کنار kanár.
—(to be on the verge of) مشرف
mushrif بودن búdan (bi).

VERIFICATION, تحقیق tahkík, تصدیق
tasdík, تصحیح tasháh.

To VERIFY, تصدیق کردن tasdík kar-
dan, محقق نمودن muhakkak ni-
múdan, تحقیق کردن tahkík kar-
dan.

VERILY, vide TRULY.

VERITY, vide TRUTH.

VERMICELLI, رشته rishtah.

VERMILION, هنجرف shanjarf, زنجیره
zinjirah, سرنج suranj.

VERMIN, حشرات hasharát, جانورک
jánvarak.

VERNACULAR (speech), خاص زبان
kháss-zabán.

VERNAL, بهاری bahárí, ربیعی rabí'í,
ربیعی rib'iy.

VERSATILE, بی قرار bí-karár, نا پایدار
ná-páyadár, متغیر mutaghayyir,
بی ثبات bí-sabát, متلون mutalav-
vin, دو رو dú-rú, سبک subuk-
pá.

VERSATILITY, چالاکى chálákí, زرنگی
zaringí.

VERSE (poetry), نظم nazm, شعر
shí'r.—(couplet) بیت bait (pl.

- امیات abyát).—(*hemistich*) مسراع misrá'.—(*quatrain*) رباعی rubá'í. (*strophe*) قطعه kat'ah.—(*of the Kur'án, &c.*) آیت áyát (*pl.* آیات áyát).—(*of a song*) بند band.—(*blank verse, or prose in poetic measure*) مرجز murajjaz.—(*rhyme without measure*) مسجع musajja'.—(*Persian and Arabic verses mixed*) ملمع mulamma'.—(*a foot in verse*) ركن rukn (*pl.* ارکان arkán), جز juz (*pl.* اجزا ajzá).
- VERSED, واقف vákif, کار هناس kár-shinás.
- VERSIFICATION, تنظیم tanzím.
- VERSIFIER, شاعر shá'ir.
- To VERSIFY, بنظم در آوردن bi-nazm dar ávardan.
- VERSION (*translation*), ترجمه tarjumah.—(*statement*) کول kaul, گفته guftah.
- VERST, ورست varst (*eur.*).
- VERTEBRAL, فقرای fakarí.
- VERTEBRÆ (*of the spine*), مهره muhrah, فقر fakár.
- VERTEX, فرق fark, ناصیه násiyah.
- VERTICAL, قائم ká'im.
- VERTIGO, سرگردانی khíragí, سرگردانی sar-gardáni, دوران daurán-i-sar, دوار davár.
- VERY, نهایت biyáyat, بسیار bisyár, بغایت bi-gháyat, خیلی khailí, بس bas, بسی basá.—(*very, identical*) همین hamín, همان hamán, خود khwud, عینی 'ainí.—(*the very act*) عین فعل 'ain-i-fi'l.—(*on that very day*) روز در خود آن dar khwud-i-án rúz, روز همان hamán-rúz.
- VESICLE, آبله ábilah, توبل tuvul, آبله ábilah, اوله aulah (*vulg.*).
- VESICULAR, آبله دار ábilah-dár.
- VESPER, شام shám.
- VESPERS, نماز شام namáz-i-shám.
- VESSEL (*ship*), جهاز jaház, کشتی kashtí, مرکب markab, کمی gamí.—(*vase*) ظرف zarf, سبو sabú, کواره kuvárah, کلوک kulúk, بلونی bulúní, بستو bastú.
- VEST (*inner coat*), ارخالق arkhálik, اَلْخُلُوكُ alkhumuk, فتنان kaftán.
- To VEST (*adorn*), آراستن árástan,

- پوشانیدن púshánidan.—(*to vest in* استقرار karár giri'tan, قرار گرفتن istikrár yáftan.
- VESTAL, پاک دامن pák-dáman, عیف 'afif, پرهیزگار parhíz-gár.
- VESTIBULE, پیشگاه pish-gáh, آلان dálán.
- VESTIGE, اثر asar, نشان nishán.
- VESTMENT, پوشاک púshák, امه jámah, لباس libás, کسوت kisva پوشن púshan.
- VESTURE, پوشاک púshák, امه jámah, لباس libás, کسوت kisva پوشن púshan.
- VESTRY, مشورخانه mashivarat-khánah.
- VETCHES (*cicer arietinum*), نخود nukhúd.—(*vicia faba*) کشفه kashanah, کسنه kasannah, کرسنه karsannah.
- VETERAN, کهن kuhan, کار آزموده kár-ázmúdah.—(*military term*), سرباز sarbáz-i-pír-i-kadím.
- VETERINARY SURGEON, بیطار baitár.
- To VEX, زنجانیدن ranjánidan, آزریدن ázurdan, ایزا rasánidan, رسانیدن, مكدردگردانیدن mukaddar gardánidan, رنج دادن ranj dādan, متنفّر گردانیدن mutanaffir gardánidan, آزار دادن ázár dādan, تلخ talkh-ján gardánidan, گازیدن gazídan.—(*to be vexed*) کجخلی kúkhali ázurdah shudan, ملول شدن malul shudan, متنفّر شدن mutanaffir shudan, رنجیدن ranjídah shudan, رنجیده شدن ranjídah shudan, اوقات تلخ شدن haváss maghshúsh gardidan, مضطرب muztarib gashtan, طبیعت tabi'at bar-ham-zadah shudan, متاعلم شدن muta'allim shudan.
- VEXATION, آزار ázár, رنج ranj, افسوس afsús, کدورت kadúrát.
- VEXATIOUS, دل آزار dil-ázár.
- VEXED, مضطرب muztarib, کجخلی kaj-khulk, رنجیده ranjídah, غمگین gham-gín, متغیر mutaghayyir.—

(to be vexed with) رنجیدن (از) ranjidan (az).

VIAL, شیشه shishah.

VIANDS, خوراك khwurák, کھورانی khwurdaní, اكل akal, توشه ma, kulát, غذا ghizá, قوت túshah, زاد zád, روزی rúzi, کُت kút.

To VIBRATE, جنبیدن junbídán, طپیدن tapídan, لرزیدن larzídán, تكان takán nimúdan.

VIBRATION, لرزه larzah, تكان takán.

VICE (wickedness), بدی badí, بد شرارت sharát, شر sharr, قبحات zabúní, زبونی zabúní, kabáhat, گناه gunáh, فساد fasád, رشوه razilah. — (large, carpenter's or blacksmith's vice) گیره girah. — (small hand-vice) دست گیره girah-i-dast.

VICEROY, نائب ná'ib, نواب ná'ib-i-manáb, وكيل vakíl, نواب navváb, نظام nazzám. — (Governor-General) فرمانفرمای firmán-firmái.

VICEROYALTY, فرمان فرمائی firmán-firmái.

VICE-VERSÁ, به عكس bi-'aks.

VICINITY (neighbourhood), همسایگی ham-sáyagí, جوار javár, مجاورت mujávarat, قرب kurb, نواحی naváhí. — (proximity) نزدیکی naz-díkí, قربت kurbat, قرابت karábat, تقریب takrób.

VICIOUS, فاسد fásid, شربر sharír, بد محبوب ma'yúb, بد bad-khú, بد نفس bad-nafs.

VICISSITUDES (of fortune), انقلابات inkilábát, دوران daurán-i-falak, دور کردن daur-i-gardún, حوادث gardish-i-charkh, روزگار havádis-i-zamán, تقلبات takálíb-i-rúzigár, اختلافات ikhtiláfát-i-rúzigár.

VICTIM, قربان fidá, فدیة fidyah, قربان kurbán, تصدق tasadduk.

VICTOR, مغر ghálíb, مغر muzaffar, منصور mansúr, فیروز fíruz.

VICTORIOUS, مغر fíruz, مغر muzaffar, منصور mansúr, مغر ghálíb.

VICTORIOUSLY, غالبانه ghálíbanah, غالباً ghálíban.

VICTORY, غلبه fath, ظفر zafar, غلبه ghálabah, دستبرد fíruzí, فیروزى fauz, دast-burd, نصرت nusrat, فوز fauz, استیلا istíla, نصر nasr. — (to gain a victory) یافتن fath yáftan, غالب ghálíb ámadan, ظفر zafar yáftan. — (to claim a victory) ادعائی فتح iddí'á, f-i-fath nimúdan, ادعائی ظفر iddí'á, f-i-zafar kardau.

To VICTUAL, خوراندن khwúránídan, تغذیه نمودن parvardan, پورردن taghziyah nimúdan.

VICTUALS, خوراك khwurák, کھورانی khwurdaní, اكل akal, توشه ma, kulát, غذا ghizá, قوت túshah, زاد zád, روزی rúzi, کُت kút. — (not requiring to be cooked, but always ready, such as bread, cheese, fruit, preserves, &c.) حاضری házirí. — (requiring cookery, such as meat, &c.) پختنی pukhtaní, خورش khwurish.

VIDELICET, یعنی ya'ní, اعنى a'ní, ای ai.

To VIE, رقابت نمودن rakábat nimúdan.

VIEW, منظر nazar, نگاه nigáh, منظر mauzar. — (opinion) رأى rá'í, رأى ráy, گمان gumán, اندیشه an-díshah, خیال khiyál, قیاس kıyás, حدس hads, فکر tasavvur, تصور tíkr. — (in view) نصب العین nashu-'l-'ain, بنظر آمده bi-nazar ámadah. — (in this view) نظر بر این nazar bar ín. — (to forward the views) ممد خیالات madd khíalát bádan. — (to keep in view) به مد نظر آوردن bi-madd-i-nazar ávardan.

To VIEW, نظر نمودن nazar nimúdan. — (consider) دانستن dánistan, انكاشتن angáshtan.

VIGIL (keeping watch), پاسبانی pás-bání, نگهبانی nigah-bání, كشيک kashík. — (study or devotion at night) سهران sahrán, سهر sahar.

VIGILANCE, آگاهی ágahí, آگاهی ágáhí, احتیاء ihtiyát, بصیرت basírát, بیداری bídá'í, خبرداری khabar-dá'í, هوشیاری húsh-yá'í, انتباه intibáh.

VIGILANT, آگاه ágáh, بیدار bídár, هوشیار húsh-yár, متنبه mütanab-bih.

VIGILANTLY, بهوشیاری bi-húsh-yarí.

VIGNETTE, نیم تنه nim-tanah.

VIGOROUS, قوی kaví, زور zúr-ávar, توانا taváná, نیرومند nairú-mand, پُر زور pur-zúr.

VIGOROUSLY, بطور جدی bi-taur-i-jiddí.

VIGOUR, زور zúr, آوری zúr-ávarí, توانائی taváná, نیرو nairú, قوت kuvát, نیرومندی nairú-mandí, موجت mújat.

VILE, ناکاره khwár, پست past, ناکارhá ná-karah, زلیل zalíl, کمینه kamínah, حقیر furú - máyah, حقیر hakír, ناکس ná-kas, مخدول makh-zúl, دون dún, خسیس khasís, سفله síflah, ذلیل razíl, ول vil.

VILELY, حقیرانه hakíranah.

VILENESS, خوارى khwárá, پستی pastí, ذلت zillat, دونى dúní, سفلی síflagí.

To VILIFY, بد نام کردن bad-nám kardan, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan.

VILLA, قصر sará, سرا kasr.

VILLAGE, قریه karyah, ده dih, موضع mauza, روستا rustá, الکه ulkah.—(small village, hamlet) حشم ha-sham, أحشام ihshám.—(number of contiguous villages, forming a district) بلوك bulúk.

VILLAGER, روستائی rustá, دهقان dihkán.—(head villager, or chief man of a village) کد خدا kad-khudá, ده dih-khudá, پیر ده pír-i-dih, رئیس mukad-dam, ریش سفید rísh-safíd.

VILLAIN, شریر sharír, اوباش aubásh, هقی skakí, فاسد fásid, بد ذات bad-zát.

VILLAINOUS, بد کار bad-kár, شریر sharír, بد ذات bad-zát.

VILLAINOUSLY, شریرانه sharíranah.

VINCIBLE, مغلوب شدنی maghlúb-shudaní.

To VINDICATE, حمایت کردن himáyat kardan, هواداری نمودن havá-darí nimúdan.

VINDICATION, تازکیه tazkiyah, اعتزار i'tizár, معذرت ma'zarat.

VINDICTIVE, کینه kínah-var, منتقم muntakim, کینه خواه kínah-khwáh.

VINE, انگور dirakht-i-angúr, درخت tak, بته bunah-i-raz, درخت dirakht-i-mau.

VINE-DRESSER, تاکبان ták-bán.

VINEGAR, سرکه sirkah, خل khall.

VINE-LEAF, برگ barg-i-raz, برگ barg-i-mau.

VINEYARD, تاکستان tákistán, باغ باغ-i-angúristán, انگورستان angúristán.

VINOUS, شرابی sharábí.

VINTAGE (time of gathering grapes), انگور چیدن chidan-i-angúr, قطاف katáf.

VINTNER, می فروش mai-furúsh.

VIOL, کمانچه kamánchah.

VIOLABLE, نقض پذیر naks-pazír.

To VIOLATE (ravish), بکارت بردن bi-karat burdan, بی عصمتی کردن bí-asmatí kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kardan.—(a promise) عهد shikastan, عهد شکن jir zadan, فسخ عهد faskh-i-'ahd kardan, خلف وعده khulf-i-va'dah kardan.

VIOLATION (ravishment), زنا ziná, هتک عرض pardah-darí, هتک hatk-i-'írz.—(of a promise) فسخ 'ahd - shikastagí, هتک faskh, نقض nakz.

VIOLATOR, چاچکار jináyat-kár.—(of women) هتاک زنا کار hatták-i-'írz.

VIOLENCE, جور zúr, جفا jaur, ظلم jafá, ستم sitam, جبر jabr, ظلوم zulm, تعدی ta'addí, دست درازی dast-dirázi, غصب ghasb, شدت shiddat.—(of cold, fever, &c.) مورت súrát.—(of wind) مدامات sadamát.

VIOLENT, شدید shadíd, سخت sakht, متهور mutahavvir, جفا jafá-kár.

VIOLENTLY, متهورانه mutahavvirá-nah, بزور bi-zúr, زجر zajran, شدت bi-shiddat.

VIOLET, بنفشه binafshah.—(colour) بنفشه رنگ rang-i-binafsh, binafshah.

VIOLIN, کامانچه kamánchah.—(player) کامانچه زن kamánchah-zan.—(to play the violin) کامانچه کشیدن or زدن kamánchah zadan or kashídan.

VIPER, تیره مار afí, مار már, مار جعفری már-i-ja'farí.

VIRAGO, زنکه zanakah.

VIRGIN, باکره bákirah, بالست bálist, دختر dúshízah, عذرا 'azrá, dukhtar.

VIRGINITY, بکارت bikríyat, بکارت bikárat, دوشیزگی dúshízagí.—(to deprive of virginity) بکارت بردن bikárat burdan, بی عصمتی کردن بی سیرت کردن bí-'asmatí kardan, بی زور زنا کردن bí-sírat kárdan.—(woman who has lost her virginity) ثیبه sayyibah.

VIRILE, مردانه mardánah.

VIRILITY, مردانگی mardánagí, مردی mardí, مردی murúvat.

VIRTUAL, معنوی ma'naví, معنوی ma'náví.

VIRTUALLY, در حقیقت dar kakíkat.

VIRTUE (chastity), عصمت 'asmat, عفت 'iffat, پاکدامنی pák-dámaní, تقوا takavut, زهد zuhd, رهبانیت ruhbaníyat, پارسائی parhíz-garí.—(quality) کیفیت khassíyat, ذات zát, کفایت kaifiyat, هائسیت haisíyat.

VIRTUOSO, اهل هنر ahil-i-hunar.

VIRTUOUS, پاک pák, پاکیزه pákízah, پاکدامن pák-dáman, پارسا pársá, عفیف 'afif, عامم 'ásim, تاهر táhir, حور parhíz-gár, hasúr, معصوم muhtái, محتاط muhtat.

VIRULENCE, هدد shiddat, مرارت marárat, تلخی talkhí, سختی sakhtí.

VIRULENT, هددید shadíd, تلخ talkh, سخت sakht.

VIRULENTLY, با هدد bá-shiddat, سختی bá-sakhtí.

VIRUS, ریم rím.

Vis-à-vis, مقابل mukábil, رو برو rú-bi-rú, پیشاپیش pish-á-pish, در برابر dar barábar.

VISAGE, رو روى rúy, وجه vajh, منظر chihrah, چهره jabín, پیکر manzar, رخ rukh, لقا líká, پیکر paíkar, سیمه símá, صورت súrát.

VISCERA, روده rúdahá, امعاء am'á, احشاء ahshá.

VISCOUS (tenacious), چسبان chasbán, چسبنده chasbandah.—(clammy) لزج lazij.

VISCOUSNESS (tenacity), چسبانی chasbání, چسبندگی chasbandagí.—(clamminess) لزجت luzújat.

VISIBILITY, همداد shahádat, رؤیت ru'yat.

VISIBLE, ظاهر záhir, هويدا huvaidá, آشکار áshkár, آشکاره áshkára, منظور manzúr, نمایان nimáyán, مرئی mar'í, عیان 'ayán, فاش fásh, مبین mubín.—(to be visible) ملحوظ malhúz, افتادان uftádan.

VISIBLY, ظاهراً záhiran, ظاهراً záhiránah, آشکاره áshkára.

VISION (sight), بینائی bíná'í, بصارت basárat, نظر nazar, قوت باصرت kuvát - i - básírat.—(apparition) روح rúh, خیال khiyál.—(dream) رؤیا ru'yá, حلم hilm, خواب khwáb.

VISIONARY, خیالی khiyálí, وهمی vahmí.

VISIT, دیدن دید did, ملاقات mulákát, عیادت dídan.—(to sick persons) عیادت 'iyádat.—(to tombs of saints, sacred spots, &c.) زیارت ziyárat.—(interchange of visits) دید و باز دید díd u ház-díd.—(to return a visit) بیاز دید díd bi-ház-díd raftan.

To VISIT, عیادت کردن 'iyádat kardan, زیارت نمودن ziyárat nimúdan, ملاقات کردن mulákát kardan.

VISITATION, ملاقات mulákát, تفقد tafakkud.—(of God) تلاقی taláqí, لقا líká.

VISITOR, زائر zá'ir.—(of the sick) عائد 'á'id.

VISOR, برقع burka'.

VISTA, چشم انداز chashm-andáz, نگاه nazar-gáh.
 VISUAL, باصه basirah.
 VITAL, ضروری hayátí, اصلی aslí, ضروری zarí.
 VITALITY, اثر حیات zindagí, زندگی asar-i-hayát.
 VITALS, ادوات حیات adavát-i-hayát, زندگی álát-i-zindagí.
 To VITIATE, فاسد کردن fásid kardan, معيوب tabáh sákhtan, ساختن ma'yúb sákhtan.
 VITIATED, فاسد tabáh, فاسد fásid, معيوب ma'yúb.
 VITIATION, فساد fásád, تباهی ta-báhí, افساد ifsád.
 VITRIFICATION, گداز gudáz.
 To VITRIFY, گداختن gudákhtan.
 VITRIOL, توتیا záj, زای zák, توتیا tútiyá. — (blue vitriol, sulphate of copper) زاج کبود zangbár, زنجبار záj-i-kabúd, توتیای هندی tútiyá, i-i-hindí. — (white vitriol, sulphate of zinc) روح توتیای tútiyá, i-i-rúh, توتیای بصره tútiyá, i-i-basrah. — (green vitriol, sulphate of iron) توتیای tútiyá, i-i-áhan, توتیای سبز tútiyá, i-i-sabz. — (spirit of vitriol, sulphuric acid) روح توتیا ruh-i-tútiyá, جوهر توتیا jauhar-i-tútiyá.
 To VITUPERATE, ملامت کردن malá-mat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, ذم کردن zám kardan.
 VITUPERATION, ملامت zanj, ملامت malámat, سرزنش sar - zanish, مؤاخذه mu'ák hazah, پیغامه pai-gharah, عتاب 'itáb.
 VIVACIOUS, زرنک zaring, شوخ shúkh.
 VIVACITY (liveliness), زرنکی zaringí, جلشی shúkhí, جلفی jilfí.
 VIVID, منور raushan, منیر munavar, تابان lámí, تابان rukshán.
 VIVIDNESS, روشنی raushaní, تابانی tabání, تابش táb, تابش tábish, رخشندگی rakhshandagí.
 VIVIFIC, جانبخش ján-bakhsh.
 VIVIFICATION, جاندارى ján - dárí, رستخیز rustakhíz.

To VIVIFY, احیاء کردن ahyá, kardan, زنده کردن zindah kardan.
 VIXEN, زنکه zanakah.
 VIZARD, بزغ burka'í.
 VIZIER, وزیر vazír, مدبر mudabbir, مشیر mashír, دبیر dabír.
 VOCABULARY, لغت farhang, لغت lughat.
 VOCAL, نواى sautí, نواى navá, í.
 VOCALLY, با آواز bá-áváz.
 VOCATION, شغل shughl, کار kár, حرمت pishah, کسب kasb, حرمت hirfat.
 VOCATIVE, منادا munádá, — (vocative particle) حرف ندا harf-i-nidá.
 To VOCIFERATE, نعره زدن na'rah zadan.
 VOCIFERATION, نعره na'rah, بانگ báng.
 VOCIFEROUS, غوغائی ghaughá, í.
 VOGUE, عادت ravish, رسم rasm, 'údat, شیوه shívah, طریق tarík, رواج sulúk. — (to be in vogue) معمول شدن raváj yáftan, معمول ma'múl shudan.
 VOICE, صدا saut, آواز áváz, بانگ sadá, نوا navá, بنگ báng. — (weak voice) صدای کم sadá-i-kam. — (the public voice) افکار afkár - i - 'umúmiyah. — (active voice) فعل معروف fil'-i-ma'rúf. — (passive voice) فعل مجهول fi'-l-i-majhúl.
 VOID, فارغ tuhí, خالی khálí, فارغ fárigh, پوک púk (vulg.). — (null) باطل bátıl, معطل mu'attal, فاسد fásid, منسوخ mansúkh, مبطل mub-tal.
 To VOID, خالی ساختن khálí sákhtan, تهی نمودن tuhí nimúdan.
 VOLANT, پرواز tayarán, پرواز parváz.
 VOLATILE, رقیق rakík, لطیف latíf, پریذنی paridání.
 VOLATILENESS, لطافت latáfat, رقت rikkat, پریذگی paridagí.
 VOLCANO, کوه آتشین kúh-i-átishín, کوه آتش kúh-i-súzandah, کوه آتیش kúh-i-átish-fishán.
 VOLENS NOLENS, خواسته نخواسته khwástah na - khwástah, خواه khwáh ma - khwáh, نخواه

چار نا چار tau'an karahan, چار نا چار
chár ná - chár, خواهی نخواهی
khwáhi na-khwáhi.

VOLLEY (of shot), شلیک shalík.—
(volley firing) ماشک شلیک mashk-i-
shalík.—(to fire a volley) شلیک
kardan shalík kardan.

VOLUBILITY, فصاحت fasáhat, زبان
زبان zabán-ávarí.

VOLUBLE, فصیح fasíh, زبانی
zabán-ávar.

VOLUME, جلد jild, دفتر daftar, صحیفه
sahífah.

VOLUMINOUS (writer), زیاد نویسی
ziyád-nivís.—(book) بزرگ buzurg,
حجیم hajím.

VOLUMINOUSNESS (writer), زیاد
زیاد ziyád-nivís.—(book) بزرگی
buzurgí.

VOLUNTARILY, با اختیار bi-ikhtiyár,
اختیاراً bi-mail-i-khwud, اختیاراً
ikhtiyáran.

VOLUNTARY, مفت muft, اختیاری
ikhtiyarí.

VOLUNTARY, عیاش avyásh, تلاش
kallásh, خوش گذران khwush-guz-
rán.

VOLUPTUOUS, نفسانی nafsání, نفس
nafs-parast, شهوتی shah-
vatí, مست mast.

VOLUPTUOUSNESS, شهوت shahvat,
هوایی nafs, هوس havas, نفسانی
nafs-parastí, مست mastí.

VOMIT (emetic), دوائی قی davá,i-i-
kai, دوائی قی davá,i-i-mukayyí,
مستفرغ mustafrih.

To VOMIT, قی کردن kai kardan,
استفراغ کردن istifrágh kardan.

VOMITING, استفراغ istifrágh, قی
kai.

VORACIOUS, آكل akúl, شکمو shika-
mú (vulg.).

VORACIOUSLY, حرصانه harísánah.

VORACIOUSNESS, حرص hirs, حرصی
harísí.

VORTEX, گرد آب gird-áb.

VOTARESS, عابده 'ábidah.

VOTARY, عابد 'ábid, عاكف 'ákif.—
(religious term) اهل ahl.

VOTE, رأی kaul, سخن sukhun, رأی
ra'í.

To VOTE, رأی زدن ra'í zadan.

VOTER, رأی دهنده ra'í-dihandah.

To VOUCH (declare), عرض کردن arz
kardan, معلوم نمودن ma'lum ni-
múdan.—(bear witness) گواه دادن
guváhi dádan.

VOUCHER, ضامن zámín.

To VOUCHSAFE (trans.), موهبت کردن
maubabat kardan.—(intrans.)

عنايت فرمودن 'ináyat firmúdan.

Vow, نذر nazr, عهه 'ahd, شرط shart.
—(abandonment of a sin) توبه

taubah.—(conditional vow) یمنین
yamín.—(not to cohabit with one's
wife for a certain period, as a
religious penance) ایلا i.lá.

To Vow, نذر کردن nazr kardan, شرط
shart nimúdan.

VOWEL (long), حرف علت harf-i-
'illat.—(short) حرکت harakat.—

(vowel points) حرکات harakát,
اعراب 'iráb.

VOYAGE, سفر دریا safar-i-
daryá.

VOYAGER, راه آفر ráh-ávar.

VULGAR, عام 'ám, عموم 'umúm,
ریک rakík, رزق razíl, مبذل

khwár, پست past, مستهجن mus-
tahjan.—(vulgar phraseology) گفتار

محاورت عوام muhávrat-i-'avámmi. — (vulgar
tongue) لسان متداوله lisán-i-muta-
dávalah.

VULGARITY, غلظت ghilzat, پستی
pastí (vulg.).

VULGARLY, عوامانه 'avámmánah.

VULNERABILITY, زخم برداری zakhm-
bardarí, تازی ta'azí.

VULNERABLE, زخم بردار zakhm-bar-
dár, جرح پذیر jurh-pazír.

VULPINE, حیله باز hílah-báz.

VULTURE, لاشه خور karkas, لاشه
láshah-khwur. — (black vulture)

کarakúsh, دال dál.

W.

WADDING (for a gun), کهنه kuh-nah.

To WADDLE, متمایل شدن mutamáyil shudan.

WADDLER, شخص متمایل shakhs-i-mutamáyil.

To WADE, غور کردن ghaur kardan.

WAFER, رقیق، کلوچه kulúchah, rakík.

To WAFT, رسانیدن rasanídan.

WAG, مسخره maskharah.

To WAG (trans.), جنبانیدن jumbánídan, تکان دادن takánídan, تکان takán dādan.—(intrans.) جنبیدن jumbídan, تکان لرزیدن larzídan, تکان takán kardan, لکیدن lakídan.

To WAGE, بحس نمودن bahs nimúdan, نذر شرط shart bastan, نذر nazr bastan.—(to wage war) هجوم آوردن, جنگ کردن hujúm ávardan.

WAGER, بحس bahs, شرط shart, گرو girau, سبق sabak, اوج úch.

To WAGER, بحس نمودن bahs nimúdan, نذر شرط shart bastan, نذر nazr bastan.

WAGES, اجرت mavájib, مواجب ujrat, اجر ajr, علفه vazífah, علفه 'alúfah, مزد muzd.

WAGGERY, هوشی shúkhí.

WAGGISH, ظریف zaríf, خوشدل khwush-dil, هاد shád, مان shád-mán, مشعوف khwush, خوش mash'úf.

WAGGISHLY, از روی هوشی az rúy-i-shúkhí.

WAGGON, عرابه 'arrádah, عراده 'arábah.

WAGGONER, عراده چی 'arrádah-chí.

WAGTAIL (small bird), موعه sa'vah, گنجشک سفید gázurishk, گنجشک گاهرگ gunjashk-i-sakaví, سقاچی sak-káchí.

WALF (thing found without owner), لفته luktah.

WAIL (lament), ناله náláh, زاری zará, نوحه nauhab, نوحه niyáh.—

(for the dead) نوحه nauhab, شیون shívan.—(persons who bewail the dead) نوحه گران nauhab-garán, نوحه کنندگان nauhab-kunandagán.

To WAIL, نوحه گری نمودن nauhab-garí nimúdan, عزاداری نمودن 'azádárí nimúdan, نالیدن nálídan, شیون کردن shívan kardan.

WAINSCOT, هزاره hizárah.

WAIST, کمر kamar, میان miyán, نطاق niták.

WAISTCOAT, جلیدقه jalídkah, زیلتکه zhíltkah.

To WAIT, ماندن mándan, بودن búdan, انتظار کشیدن intizár kashídan, منتظر بودن muntazir búdan, مکث نمودن makth nimúdan.—(to wait upon) ملازم بودن mulázim búdan, ادائیگی خدمت adá'í-i-khidmat nimúdan, خدمت رسیدن khidmat rasídan.—(to lie in wait) در کمین کردن kamin kardan, در کمینگاه نشستن dar kamin-gah nishastan.—(wait a bit) قدری صبر (wait a bit) اندکی صبر, kadri sabr bi-kuníd, اندکی صبر, andakí sabr-kuníd.—(after waiting some time) بعد از چند دقیقه ba'd az chand dakíkah-i-makas.

WAITER, غلام ghulám, ملازم mulázim.—(tray) مجموعه majmú'ah, خوان siní, مینی majmu'ah, مجموعه khwán.

WAITING-ROOM, اتاق کار uták-i-gár (eur.).

To WAIVE (relinquish), گذاشتن guzáshstan, ترك کردن tark kardan.

WAKE (in the wake of), عقب مر 'akb-i-sar.

To WAKE, بیدار شدن bídár shudan.—(awaken another) بیدار کردن bídár kardan.

WAKEFUL, بختواب bí - khwáb.—(watchful) بیدار bídár, متنبه mutanabbih, خبر دار khabar-dár.

WAKEFULNESS, بختوابی bí-khwábí

(watchfulness) بیداری bídárí,
خبرداری khabar-dárí.

WALK, گردش gardish.—(in a garden, &c., paved or gravelled) خیابان khyábán.—(to go for a walk) تفرج bi-gardish raftan, گردش کردن tafarruj gardish kardan.

To WALK (persons), از پا رفتن az pá raftan, پیاده رفتن piyádah raftan, قدم زدن khirámídan, kadam zadan, راه رفتن ráh raftan.—(animals) قدم رفتن kadam raftan.—(up and down) گشت کردن gasht kardan.

WALKER, متفرج mutafarrij.

WALKING-STICK, چوب دستی chúb-dastí, عصا 'asá, چماق chumák.

WALL, دیوار divár, حائط háít, جدار jidár.—(walls of a town) بارو bárú, دیوار divár.—(fortified walls) دیوار قلعه divár-i-kal'ah.—(canvas walls) سرپرده sar-á-pardah.—(coping of a wall) ریخام rukh-bám, تاج دیوار táj-i-divár.—(parapet wall) معبر ma'jar, مبر mahjar.—(wall constructed of layers of mud) دیوار چینة chínah.—(party-wall) مشترک divár-i-mushtarak.

To WALL, دیوار ساختن divár sákh-tan.

WALLET, انبان ambán, جلبندی jul-bandí, خورجین khúrjín.—[small wallet fastened behind the saddle) تارك tark.

WALLFLOWER, گل هب ب gúl-i-shah-bú.

To WALLOW, غلظیدن ghaltídan.

WALNUT, گردو girdú, گردگان gird-gán.

WALTZ, والتز váltz (eur.).

To WALTZ, والتز نمودن váltz nimúdan (eur.).

WAN, مانده sust, فاتر fátr, مانده mándah.

WAND, عصا 'asá, چوب chúb.

To WANDER, گردیدن gardídan, گشت کردن gasht kardan, آواره گردیدن ávárah gardídan, سیر کردن saír kardan, همراه شدن bí-ráh shudan,

گمراه gum-ráh shudan.—(to wander from one's subject) از مطلب دور افتادن az matlab dúr uftádan.

WANDERER, آواره ávárah, سیار say-yár, در بدر dar-bi-dar, سرگشته sar-gashtah.—(wandering or nomadic tribe) ایل ایل (pl. ایلیات iliyát).—(man of a nomadic tribe) ایلیاتی iliyátí.—(chief of the wandering tribes) ایلیخانی il-khání, ایلیگی il-begí.

To WANE, کاستن kástan, کم شدن kam shudan.

WANT (wish), خواش khwáhish, مراد matlab, آرزو árzú, حاجت murád.—(need) حاجت hájat, کار ضرورت zarúrat, کمبود kár.—(deficiency) کمی kamí, کم قصور kam-rasí, نقص naks, فقر kusúr, عدم 'adam.—(poverty) گدائی tangí, قحط kaht, گدائی gadáí, نیاز نیاز مندی niyáz-mandí, بی‌نیوایی bi-naváí.—(for want of, lacking) از عدم az 'adam, از سبب نقص az sabab-i-naks, از سبب فقر az sabab-i-kusúr, بنابر نا بودن banábar-i-ná-búdan.

To WANT (wish), خواش نمودن khwáhish nimúdan, خواستن khwástan.—(need) لازم lázim, داهتن dáshtan, ضرورت zarúr, داهتن dáshtan, خواستن khwástan, حاجت hájat, داهتن dáshtan, محتاج بودن muhtáj búdan.—(it wanted two hours to sunset) دو ساعت بغروب dú sá'at bi-ghurúb mándah búdan.

WANTON, هرج shúk, مست mast, هجویه shahvatí.

WANTONLY, با هوجی bá-shúkhí, با هجوت bá-shahvat.

WANTONNESS, هوجی shúkhí, مستی mastí.

WAR, جنگ jang, کار زار kár-zár, جدال jadál, نبرد nabard, رزم razm, مبارزه mubárazat, حرب harb, پیکار parkháš, پیکار paikár, هجاء haijá, وعا vaghá.—(war against infidels) جهاد jahád, غزا ghazá.—(Secretary for War) سر

WASPISH, غشوب ghazúb.

WASPISHLY, با غشوب bá-ghazab.

WASPISHNESS, كج خلق kaj-khalk.

WASTE (land), ویرانه vairánah, مخروب makhruh, زار shúrah-zár. — (of things, &c.) اسراف israf, تلف talaf, اتلاف itlaf.

To WASTE (become less), کاستن kástan, کم کردن kám shudan, زائل زایل zá'il shudan, کم شدن kam shudan, کاهیدن káhidan. — (expend profusely) اسراف israf kardan, تلف کردن talaf kardan, بار باد دادن bar bád dádan, خرج کردن záf' sákhtan, ضایع ساختن kharj kardan. — (to waste time) اوقاترا ضایع کردن, dast dádan, اوقاترا ضایع کردن, aukátrá záf' kardan.

WASTEFUL, مسرف musrif.

WATCH (timepiece), ساعت sá'at. — (hunting watch) ساعت شکاری sá'at-i-shikári. — (gold watch) طلا ساعت sá'at-i-tílá. — (silver watch) ساعت نقره sá'at-i-nukrah. — (pocket watch) ساعت بغلی sá'at-i-baghalí. — (chain watch) زنجیر ساعت zanjir-i-sá'at. — (case of a watch) قاب káb. — (spring) فنر fanar. — (balance) رقص rakás. — (regulator) چرخ کند و تند charkh-i-kund va tund. — (face) صفحه safbah. — (hands) عقرب 'akrah, عقربك 'akrahak. — (barrel) فنر kúf-i-fanar. — (watch-key) کلید ساعت kilid - i - sá'at. — (watch - maker) ساز ساعت sá'at-sáz. — (period of three hours) پاس pás (obs.). — (keeping guard) نوبت naubat, پاس pás, کشیک kashík, پاسیانی pás-bání. — (guard) کشیک kashík, پاس pás, قراول karávil. — (night-guard) گرمه gazmah.

To WATCH (be vigilant and awake), متنبه بودن bidár búdan, متنبه بودن mutanabbih búdan. — (guard) کشیک kashík, کشیدن kashidan, پاسیانی pás-bání kardan.

WATCHFUL, بیدار bidár, متنبه mutanabbih, خبر dar, khabar-dár, هوشیار húsh-yár.

WATCHFULNESS, بیداری bidári,

خبرداری khabar - dári, هوشیاری húsh-yári.

WATCHMAN, کشیکچی kashík-chí, نگهبان pás-bán, نگاهبان nigáh-bán, حارس háris, دیده بان دیدah-bán.

WATCH-TOWER, قراول خانه karávil-khánah, راه دار خانه rah-dár-khánah, محرم mahras.

WATCHWORD, اسم شب ism-i-shab.

WATER, آب áb, او au (vulg.), ماء má. — (fresh water) آب شیرین áb-i-shírín. — (salt water) آب شور áb-i-shúr, شور آب shúr-áb. — (drinking-water) آب برای نوشیدن áb-baráy-i-núshidan. — (running water) آب روان áb-i-raván. — (rose-water) گلآب gul-áb, لورد má, ul-vard. — (lustre of a gem) آب áb. — (of a sword, damask) جواهر jauhar, آب áb. — (water-carrier) سقا sakká. — (water - closet) جای ضرر jáy-i-zarúr, مزبله mabraz, — (rose-mauzbalah, بیت الخلا baitu'l-khalá, مستراح mustaráh, منجلاب manjaláb-khánah. — (water-course, above ground) جوی jáy, جوب jub (vulg.). — (water-course, underground) کاریز káriz, قنات kanát. — (water-pipe) لوله lúlah, داس das. — (large water-skin for camels) رابوہ ráviyah. — (smaller water - skin, carried by asses or men) مشک mashk, قربة kurbah. — (small channel, irrigating a garden-bed, field, &c.) جدول jadval. — (water-course leading over a hollow) * سوراہه pul-khung, سوراہه suvárah. — (inclined plane of stonework, through which water flows) هرهرک shurshurak, آبشار áb-shár. — (reservoir in which rain-water is collected) آب انبار áb-ambár. — (water-cresses) تره تره tarah-i-tizak. — (water-fall) آبشيب áb-shib, آبشار áb-shár. — (fountain, jet d'eau) فواره favvárah. — (water-flash, of metal) افتابه áftábah. — (ditto, of leather) متاره matárah, مرغ matharah. — (water-fowl) مرغی murg-h-ábí. — (house or place

where water is provided, by way of charity, to passengers and travellers) سقاخانه sakká-khánah.—(spring of water) چشمه chashmah, عین 'ain, منبع mamba'.—(water-lily) ابو abú, نیلوفر nilúfar.—(water - mark) نشان nishán.—(water - melon) هندوانه hinduvá-nah, تریز kár-púz, تربوز tar-búz, تره tar - buzah.—(water-mill) آب آسیائی ásyá, í-i-áb.—(water-parting) خط فاصل khatt-i-fasil, تقسیم آبهای taksím-i-ábahái.—(water-proof, subs.) بارانی bárání.—(adj.) آبی ab-ázmá, دفع المطر daf'u-'l-matar, آب در مشو ab-dar-ma-shav.—(water - way) مجرا majrá.—(water - wheel) vide WHEEL.—(officer who superintends watercourses and irrigation of lands) میر آب mir-áb.—(by water) از روی آب az rúy-i-áb.—(to draw water) استسقا کردن istiská kardan, آب کشیدن áb kashídan.—(to make the mouth water) آب در آب dar dahan ávardan.—(to lay water on a house) آبی آبی bi-khánah ráh dádán.

To WATER, آب بخشیدن áb bakh-shídan, آبباری áb-yári kardan, دادن آب áb dádán.—(to make water) ششاهه کردن sháshah kardan, بول کردن baul kardan, شاهشیدن sháshídan.—(to water a horse) اسب را آب دادن asbrá áb dádán.

WATERY آبناك áb-nák, آبکی ábaki. WAVE موج mauj.

To WAVE (trans.) تکان دادن takán dádán.—(intrans.) موج زدن mauj zadan.

To WAVER, تردید داشتن tardíd dashtan, تردد نمودن taraddud nimúdan, متردد بودن mutaraddid búdan, دو دل بودن dú-dil búdan.

WAVEING, متذبذب muzabzb, متردد mutaraddid.

WAVING, متغایل mutamáyil, موج mavváj.

WAX, موم múm, شمع sham.—(of

the ears) چرك گوش chirk-i-gúsh.

—(sealing-wax) لاک lák.—(wax-cloth) پارچه مشمع párchah-i-mushamma'.

—(adj.) مومی múmí.

To WAX, مشمع کردن mushamma' kardan.—(become) شدن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan.

WAXED, مشمع mushamma'.

WAX, راه ráh, راه rah, طریق tarik,

درب سبیل sabíl, مسلک maslak, درب

darb, صراط sarát, تیرہ vatrírah, سمت

samt, طریقه tarikah.—(method) طور

taur, طریق tarik, وجه vajh, دستور

dastúr, رسم minvál, روش rasm,

طرز tarz, ریش ravish, أسلوب uslub,

نمط tarah, قاعده ká'idah, نامت

namat.—(in any way) بهمه جهت

bi-hamah jihat.—(in no way)

bi-hích vajh.—(in a

general way) عادتاً 'ádatan.—(to

make the best of one's way) افتان

uftán khízán خود را رسانیدن

khwudrá rasánídan.—(to proceed

on one's way) راه رفتن ráh raf-

tan.—(to see one's way clear)

písh-rau-i-kár پیشرو کار جود دیدن

i-khwud دیدن.—(to put one-

self out of the way) کلفت نمودن

kulfat nimúdan.—(right of way)

حق مرور hakk-i-murúr.—(to have

a right of way) راه داشتن ráh

dáshtan.—(to go one's own way)

ráh-i-khwud girif-

tan.—(to give way, as the mind)

زائل گردیدن zá'il gardídan.

WAYFARER, مسافر musáfir, سیاح say-

yáh, راهبر ráh-rau, سالک sálík.

To WAYLAY, راه زدن ráh zadan.

WAYWARD, خود پسند khwud-

pasand.

WE, ما má, مایان máyán, ماها máhá.

WEAK, معیف za'íf, ناتوان ná-taván,

رکیم nahíf, سست sust, رکیم

rakík, عاجز 'ájiz, کم زور kam-zúr,

علیل 'alíl.—(bending, as a fragile

plant, &c.) لاس las, لاسیده lásídah.

—(tea, &c.) سبک subuk.

To WEAKEN, معیف کردن za'íf kar-

دن bi-hál kardan, بی حال کردن

'alíl kardan, علیل کردن

از قوت az kúvat andákhtan, کم

تا توان kam-zúr kardan, زور کردن
 ná-taván gardánidan گردانیدن.
 WEAKNESS ضعف za'f, نعیفی za'ffí,
 رکاکت 'ajz, عاجز ná-tavání, توانی
 rakakat, سستی kalál, کلال kalál,
 وهن vahn. — (weakness in the
 loins, a disease in horses) باد
 sag-bád.
 WEALTH مال mál, مالدارí mál-darí,
 دولت daulat, غنا ghaná,
 نعمت tavangarí, رزق rizk, توئگی
 ni'mat, غنیمت ghanimat, املاك
 amlak.
 WEALTHY دولتمند daulat-mand,
 مالدار mál-dar, غنی ghaní, توئگر
 mál-dár, دار zar-dár, مایه
 máyah-dár, متمول mutamavvil,
 متنعیم mutana'im, دولت bá-
 daulat.
 To WEAN (a child), باز داهتن از شیر
 báz-dashtan az shír, پریدن از
 az shír buridan.
 WEANED, فطیم fatím.
 WEAPON آلت جنگ alat-i-jang,
 سلاح saláh, حربه harbah, ساز sáz.
 WEAR, دوام davám, قماش kumásh.
 To WEAR (put on), پوشیدن púshí-
 dan, ملبیس mulabbas búdan.
 — (wear out) سائیدن sá'idan,
 سائبیدن sábidan, فرسودن farsúdan,
 مندرس mundaris shudan.
 WEARER, پوشنده púshandah.
 WEARINESS, مانندگی mándagí, خستگی
 khastagí, ملال malál, ملالات mal-
 lálat, کسل kasal.
 WEARISOME, مشکل mushkil, سخت
 sakht.
 WEARY, مانده mándah, افکار ifkár,
 خسته khastah, کوفته kúftah,
 کسل kasil, ملول malúl. — (im-
 patient of) بیزار bizár, متغیر mu-
 tanattír.
 To WEARY, ملول کردن malúl kardan,
 خسته کردن khastah kardan.
 WEASEL, راسو rású. — (large species
 of weasel) خز khaz.
 WEATHER, هوا havá, ایام ayyám, آب
 áb u havá. — (hot weather)
 سرما garmí. — (cold weather)
 sarímá. — (fair weather) خوب
 havá-i-khúb.

WEATHERCOCK, باد نما bád-nimá.
 To WEAVE, بافتن báftan, نسج کردن
 nasj kardan.
 WEAVER, بافنده báfandah, نساج
 nassáj, چولاء julláh, چولاء chuláh.
 WEB, پارچه párchah, تاقه tákah,
 توب saub, توب túp (vul.). — (of a
 spider) پرده عنكبوت pardah-i-
 'ankabút, تار عنكبوت tár-i-'anka-
 bút, كتره kinatrah.
 WEB-FOOTED (as water-fowl, &c.)
 وصل پا vasl-pá.
 To WED, vide To MARRY.
 WEDDING, عروسی 'arúsí, سور súr,
 آكه akd, نکاح nikáh.
 WEDGE, میخ mikh, گاهه gávah, گره
 gavvah, اخی akhí, گاز gáz.
 WEDNESDAY, چهارشنبه chahár-sham-
 bah.
 WEED, عس khas, کاه káh, سبزه sab-
 zah, علف 'alaf.
 To WEED, پاک کردن pak kardan.
 WEEK, هفته haftah, اسبوع usbú'. —
 (every week) هر هفته har-haftah.
 WEEKLY, هفتگی haftagí.
 To WEEP, گریستن girístan, گریه کردن
 giryah kardan, ناله nálah
 kardan, دموع dumú' nimú-
 dan.
 WEEPER, اشکبار ashk-bár, اشکریز
 ashk-ríz.
 WEEPING, گریه giryah.
 WEEVIL, کرم kirm, کو kau, لنبه lam-
 bah.
 To WEIGH (trans.), سنجیدن sanjí-
 dan, وزن کردن vazn kardan, کشیدن
 kashídan, سختن sukhtan (obs.).
 — (intrans.) وزن بودن vazn búdan,
 داهتن vazn dáshtan.
 WEIGHT, وزن vazn, گرانí giraní, بار
 bár, ثقل síkl. — (mass by which
 things are weighed) سنگ sang,
 وزن vaznah. — (good weight)
 وزن تمام vazn-i-támám, درست
 vazn-i-durust, سنگین sangín. —
 (light weight) سبک subuk, وزن
 vazn-i-subuk. — (the same weight)
 همسنگ ham-sang.
 WEIGHTILY, با گرانí bá giraní.
 WEIGHTINESS, سنگینی giraní, سنگین
 sangín, ثقل saklat.

WEIGHTY, سنگین girán, سان-
gin, وزن vazuí, ثقیل sakil.

WELCOME, ترحیب tarhíb, مرحبا
marhabá. — (to be welcome) خوش
amén khwush ámadan.

WELCOMER, ترحیب گوینده tarhíb-
gúvándah, مرحبا گو marhabá-gú.

To WELD, ترکیب آوردن kúftan, ترکیب
tarkíb ávardan, جمع کردن jam'
kardan.

WELFARE, اقبال ikbál, سعادت
sa'ádat, سعادت‌مندی sa'ádat-mandí,
خشتیاری ník - bakhtí, نیکبختی
bakht-yári, فخرمندی farkhundagí,
دولت daulat, بهره‌مندی bahrah-
mandí, فیروزمندی bih-búdí, میمنت
firúz-mandí, برکت tarakkí, برکت
maimánat, فلاح fuláh, بارakat,
بر خور داری bar-khwur-dári,
خیریت khairíyat.

WELL, چاه cháh, چه chah. — (para-
pet or mouth of a well) لبه چاه
labah-i-cháh, دهنه چاه dahanah-
i-cháh. — (trough of a well) سنگاب
sang-áb. — (well or shaft going
down into an aqueduct) شتر گلو
shutur-gulú. — (brick-well) چاه
cháh - i - pukhtah. — (well in
health), خوش khwush, بخیر bi-
khair, چاق chák, تندرست tan-
durust. — (good!) خوب khúb, غیر
khair, فبا fabhá.

WELL-A-DAY, دریغ dirígh, دریا
diríghá, هیاهو haibát.

WELL-BEING, خیریت khair,
خیریت khairíyat, خوشگذرانی
khwush-guzráni.

WELL-BRED, خوش اطوار khwush-
atvár, خوش اخلاق khwush-akhlák,
مؤدب mu'addab.

WELL-DONE! به به váh váh, راه راه
bah bah, آفرین áfirín, احسن ah-
san, مرحبا habbazá, حیدا mar-
habá, به بارک Allah, باراك allah,
زیه zih, زهی zihí.

WELL-FOUNDED, محکم بنیاد sakht-
bunyád.

WELL-LIKING, خوش گذشت khwush-
guzasht.

WELL - WISHER, خیر خواہ khair-
khwáh, دولت دولت daulat-khwáh.

WELT, زہ ور háshiyah, حاشیه zah-
var.

To WELTER, غلطیدن ghaltídan.

WEN, دغدغه ghuddah, دوشول dushvil.

WENCH, کنیز kadíz.

WEST, مغرب maghrib, غرب gharb.
— (west wind) باد غربی dabúr,
bád-i-gharbí. — (on the west), غربا'
gharban.

WESTERN, مغربی maghribí, غربی
gharbí.

WET, تر tar, نم nam, باران bárán,
بارش bárisih, مطر matar. — (to get
wet) تر شدن tar shudan, نم شدن
nam shudan.

To WET, تر ساختن tar sákhtan. — (to
wet through) تر کردن az
sar tá pá tar kardan.

WETHEK (sheep), گوسفند gús-
fand-i-khusí, گوسفند آخته gús-fand-
i-ákhtah.

WETNESS, رطوبت rutúbat, تری tarí,
نمی namí.

WHALE, حوت hút.

WHALE (ship), کشتی کشتی kashtí-
i-hútí.

WHARF, بندر گاه bandar-gáh, اسکله
askalah.

WHAT (relat.), آنچه án-chih, آنکه án-
kih, چه chih, که kih. — (interrog.)
چه chih, کدام kudám. — (what
then?) چہ چہ chih chih, چہ چہ
ya'ni chih.

WHATEVER, هر چه har-chih, هر آنچه
har-án-chih.

WHEAT, گندم gandum.

WHEATEN, گندمی gandumí, از گندم
az gandum.

To WHEEL, دمدمه ساختن dam-
damah sákhtan, ور غلائیدن var-
ghulánidan, ریشخندی rish-
khandí kardan, تملق نمودن tam-
malluk nimúdan, چاپلوسی نمودن
chápłusí kardan, دم بازی نمودن
dam-bazí nimúdan.

WHEEL, چرخ charkh, دولاب dúláb.
— (spinning wheel) چرخه char-
khah. — (for raising water by a
large leathern bucket) چرخ چاه
charkh-i-cháh, چرخاب charkh-áb.

— (potter's wheel) چرخه نقاری

charkh-i-fakhhárá, چرخ کوزه گر
charkh - i - kúzah - gar. — (fire-wheel) چرخ آتشی
— (nave of a wheel) چنبه chani-
barah. — (spoke of a wheel) پره
parrah, شمش shimsh, دیراک dírak.
— (felloe of a wheel) دایره dá'irah.
— (cogs of a wheel) دستک dastak,
پَرَک parrah, دندانه dandánah. —
(axle of a wheel) تیر tír, مشون
mashún.

To WHEEL (trans.) چرخانیدن char-
khánidan. — (intrans.) چرخیدن
charkhídan.

WHEELBARROW, گاری کوچك garí-
i-kúchik.

To WHEEZE, خس خس کردن khis
khis kardan.

WHEEZING, خس خس khis khis.

WHELP, چه: bachah.

WHEN (interrog.) کی kai, چوقت
chi-vakt. — (relat.) چو chú, چون
chún, هنگامه án-gáh, وقتی vaktí-
kih. — (after which) که بعد از این
ba'd az ín kih.

WHENCE (from where?) از کجا az
kujá, از کجای az chih taraf,
از کجای az kú. — (for which reason) من
min hais.

WHENSOEVER, هر گاه har-gáh kih,
هر وقت har vaktí kih.

WHERE (interrog.) کجا kú, کجا
kujá. — (relat.) آنجا án-já, جای
jáy-kih. — (where to) تا tá
kujá. — (nowhere) هیچ hích-já.

WHEREABOUTS, از کدام طرف az
kudám taraf.

WHEREAS, از آنکه az bas kih, از
آنکه az án-já kih.

WHEREAT, از آن جهت az án jihat,
در آن باب dar án báb.

WHEREBY, که kih.

WHEREFORE (interrog.), چرا chirá,
برای چه az chih sabab, برای چه
baráy-i-chih, واسه چه vásah-i-chih
(vulg.). — (for this reason) از برای
از آن az baráy-i-án, از این جهت
ín jihat, از این سبب ín sabab,
لهذا liházá.

WHEREOF, از آن که az kih az án, کش
kish (a contraction of از اش).

WHENSOEVER, هر گاه har kujá, هر
کجا har jáy kih.

WHEREUPON, که بر آن kih bar án.

WHEREWITH, با که bá-kih, با چه bá-
chih, از چه az chih.

WHERRY, نابك káik.

To WHET, سنگ سای کردن sang-i-
sáy kardan.

WHETHER, خواه khwáh, یا yá, آیا
áyá. — (whether or) خواه
chih chih خواه
اعم از khwáh khwáh
یا a'amm az ín kih

WHETSTONE, سنگ سای sang-i-sáy,
سنگ رومی sang-i-fisán,
sang-i-rúmf.

WHEY, پنبير آب áb-i-panír, پنبير
panír-áb.

WHICH (interrog.), چه chih, که
kih, کی kí, کدام kudám,
کدامین kudámín. — (relat.) آنچه án-chih,
آنكه án-kih, چه chih, که kih.

WHICHEVER, هر آنچه har-án chih,
هر گاه har chih, هر کدام har kudám.

WHIFF, نفثه nafthah. — (gulp) جرعه
jur'ah, قورت kurt.

WHILE (a time), مدتی muddatí, چند
chand vakt, بکچندی yak-
chandí, زمانی zamání. — (a little
while ago) اندکی پیش از این an-
dakí pish az ín, بکچندی قبل از این
yak-chandí kabl az ín. — (a long
while ago) مدتی مدید مد muddatí-
i-madíd shud, از این مدتی طويل قبل از این
muddatí-i-tavíl kabl az ín, دیر باز
dír-báz. — (in a little while, soon)
بعد از زمان قلیل bi-zúlí, بزودی
ba'd az zamán-i-kalíl. — (after a
while) بعد زمان ba'd zamán,
بمرور bi-murúr. — (to while away) وقت
وقت گذراندن vakt guzrándan.

WHILST, مادامه mádám, مادام
mádám-kih, در بین dar bain,
در آن tá, که ta tá kih, آنجا dar asuá,

WHIM, خيال باطل khíyál-
i-bátil, خود سری khwud-sari.

To WHIMPER, گریستن girístan, گریه
giryah kardan.

WHIMSICAL, وسواسی vasvási, خود
khwud-sar.

To WHINE, دوله زدن dúlah zadan.

To WHINNY, شایهه کردن shaihah kardan, سبیل کردن sahil kardan.

WHIP, تازیانه kamchí, قمچی yánah (obs.).—(rod) چوب chúb.

To WHIP, زدن قمچی kamchí zadan.

WHIPPER, زدن قمچی kamchí-zan.

WHIRL, دوار davár, دور daur, گردش gardish.

To WHIRL (trans.), گردانیدن gar-dánidan, گردش کردن gardish kardan.—(intrans.) گردیدن gardidan.

WHIRLIGIG (tilt - ride), چرخاک charkhak.

WHIRLPOOL, گرداب gird-áb, ورطه vartah.

WHIRLWIND, گردباد gird-bád, لوله باد lúlah-bád.

WHISK, منقالت minkát.

To WHISK, تکان دادن takán dádan.

WHISKERS, برکت burút, سبیل sibil.

WHISKY, سفید آب safid-áb.

WHISPER, فیسفیح fichfich.

To WHISPER, آهسته گفتن áhistah guftan, تو گوشتی tú-i-gúshí guftan, سر گوشتی sar-bi-gúshí guftan, سر گوشتی zír-i-lab guftan, یواش گفتن yavash guftan.

WHISPERER, فیسفیح کننده fichfich-kunandah.

WHIST! خاموش khámúsh, سکوت sukút.

WHISTLE, شافوت sháfút, شفوتاك shufútak, سفیر safir, فوتاك fútak (vulg.).

To WHISTLE, شافوت زدن sháfút zadan, سفیر safir zadan.

WHISTLER, سفیر زن safir-zan.

WHITE, سفید safid, رنگ safid rang, سفید sapid, آبس abyz, آق ák.—(white of egg) سفیده safidah.—(white of the eye) سفیده safidah-i-chashm.

To WHITEN, سفید کردن safid kardan, تمییز نمودن tabyíz nimúdan.

WHITENING (of a wall), سفید کاری safid-karí, کچکاری gach-karí.

WHITENESS, بیاض bayáz, سفیدی safidí.

To WHITEWASH, سفیدی کردن safidí kardan, کچکاری نمودن gach-karí nimúdan.

WHITHER (interrog.), کجا kú, کجا kujá.—(relat.) آنجا an-já, جایکه jáy-kih.

WHITLOW, گزدمک gazhdumak, دانه dánah.

WHIZ, وز viz.

To WHIZ, وز وز کردن viz viz kardan.

Who (interrog.), که kih, کی kí.—(relat.) آنکه án kih.—(who am I?) منم که هستم sag-i-kih hastam (vulg.).

WHOEVER, هر که har kih, آنکه har án kih.

WHOLE (entire), کامل kámil, درست durust, سالم sálim, مسلم musulam.—(the whole) جمله jumlah, جمیع hamagí, تمام tamám, مجموع jamí, جمهور tamámí, تمامی jam-húr, همه hamah, سرآهر sar-á-sar, همه hamah rúy ham raftah.—(upon the whole) بعد همه ba'd hamah, فی الجمله 'l-jumlah, الحاصل al-hásil, القصة al-kissah.

WHOLESALE, یک جا yak-já.

WHOLESOME, سازگار sáz-gár, خوشگوار khwush-guvár, موافق muváfik, گوار guvár.

WHOLESOMENESS, ساز کاری sáz-garí, خوشگوانی khwush-guvarí, موافقت muváfakat, گوارى guvárí.

WHOLLY, مطلقا mutlakan, بالکل bi-'l-kull.

WHOOP, بانگ báng, غریو gharív, آواز áváz.

WHORE, فاحشه fáhishbah, زانیه záníyah, جافجاب jáfjáf, لولی lúli, روسپی rúspí, قحبه kahbah, لوند lavand, کاولی kávalí (vulg.), جنده jindah (vulg.).

WHOREDOM, زنا ziná, هید shaid, فاحشگی fáhishagí, جنده گری jindah-garí.

WHOREMONGER, زنا کار ziná-kár, زانی zání, هید باز shaid-báz.

WHOSE (interrog.) که از آن az án-i-kih, مال مال مال i-kih.

WHOSESOEVER, مال هر که mál-i-har kih.

WHY, چه chirá, چه bi-chih, چه
 chih sabab, چه از برای az
 baráy-i-chih, چه vāsah-i-
 chih (vulg.).—(why and where-
 fore) چرا chún u chirá.

WICK, فتيله fatilah.

WICKED, بد کار bad-kár, شرير
 sharír, فاسد fásid, مفسد mufsid,
 bad-nafs, بد آيين bad-áyín,
 bad-zát, بد ذات shakí, هتئ
 bad-khú, طالع talih.

WICKEDNESS, بدى badí, هرات
 sharárat, شر sharr, فساد fasád,
 bad-khúí, بد عرى bad-khúí,
 خباثت xabáhat, بد كردارى
 shakávát, شقاوت.

WICKER-WORK, سبد بافی sabad-
 báfi.

WICKET (small gate), درچه darí-
 chah.

WIDE, پهنا pahná, پهناور pahn-ávar,
 واسع vasi', وسیع vasi', فراخ farákh,
 عریض aríz, گشاده gushádah,
 گشاد gushád.

WIDELY, بنهات bi-niháyat, در هر جا
 dar harjá, 'ala-'l-ittisá', على الاتساع.

TO WIDEN, پهنا پهن ساختن pahn sákhtan,
 وسعت دادن vus'at dādan.

WIDOW, بیوه bívah, ارمله armalah
 (pl. آرامل arámil).

WIDOWED, ارمل armal.

WIDOWHOOD, بیوگی bívagí.

WIDTH, پهنا pahn, عرض 'arz, وسعت
 vus'at, پهنا pahnai.—(in width)
 عرض 'arzan.

TO WIELD, گرفتن giriftan, قبض
 نمودن kabz nimúdan.

WIELDY, باب دست báb -i- dast,
 قابل اخذ kábil-i-akhz.

WIERY, سیمی símí.

WIFE, منکوحه zaujah, زن zan,
 منکوحه mankúhah, فاعده ku'adah,
 حلاله halálah, کوج kúch (vulg.).—
 (regular wife, of whom four are
 permitted) زنى عقدی zan-i-'akdí,
 کوج عقدی kúch-i-'akdí.—(tempo-
 rary wife or concubine) زن متعه
 zan-i-mut'ah, خاصه کى khassah-gí,
 زن میغه zan-i-sighah.—(rival or
 fellow wife) هور havú, هتو ha,ú,
 همشوى ham-shaví, شريكه sharíkah,

ambágh (obs.).—(wife sepa-
 rated from her husband) طالق
 talik, مطلقه matlakah.—(man and
 wife) زوجین zaujain.

WIG, موی عملى múi-i-'amali.

WILD, وحشی vahshí, دشتی dashtí,
 نا رام jangali.—(untamed) نا رام
 ná-rám, نا دست ná-dast-
 ámuz, وحشی vahshí.—(wild-fowl)
 مرغ دشتی murgh -i- dashtí.—
 (flowers, &c.) خود رو khwud-rú.—
 (wild beast) دنده darandah.

WILDERNESS, بیابان biyábán, ویرانه
 vairánah, دشت dasht, بادیه bádi-
 yah, بایده baidá, چال chaul, قاع
 ká', تپه tih, بریه barriyah, مغازت
 mafázat, سهب sahb.

WILDNESS, وحشیه vahshíyah.

WILE, رنگ gúl, حيله rang,
 حيله hilah, بازی híláh-bází.

WILFUL, سرکش khwud-sar, کردن گردن
 gardan-kash.

WILFULLY, 'عمدا kasdan, 'امدا
 amdan, دانسته دیدنه دیدنه va dá-
 nistah.

WILL, آرزو khwábish, آرزو árzú,
 ارادت murád, كام kám, ارادت
 irádat.—(of God) رهاى حق razá, í-
 i-hakk, قدر mashíyat, مشیت
 vasiyat, وصيه (testament) vasiyah,
 وصيه vasíkah.—(to make a will) وصيه
 tausiyyah nimúdan, وصيه نمودن
 vasiyat nimúdan.—(against
 one's will) کرها karahan.

WILLING, خواهان khwáhán.—(will-
 ing or unwilling) خواهی خواهی
 khwáhí na-khwáhí, و کرها
 tau'an va karahan, كام kám, كام
 ná-kám.

WILLINGLY, چشم bi-chashm, بر سر
 علی الراس bi-sar u chashm, و چشم
 خواسته 'ala-'r-rás va-'l-'ain, خواسته
 khwástah, از دل u ján.—(designedly)
 خواسته khwástah, اختیارانه ikhti-
 yáranah, قصد kasdan, دانسته
 dánistah.—(most willingly) با
 bá-niháyat نهایت raghbat.

WILLINGNESS, خواهش khwáhish.

WILLOW, بيد bíd.—(weeping willow)
 بيد معلق bíd-i-mu'allak.—(sweet

or Oriental willow) بيد مشك bíd-mishk, خلاق khiláf, بان bân.
 WILY, بيولا hīlah-var, حيله bí-vafá, عذار ghaddár.
 WIMBLE (borer), برمه mattah, برمه barmah.
 To WIN, غالب شدن burdan, غالب ghálīb shudan, فيروز شدن fíruz shudan.—(a race) پيش آمدن pīsh ámadan.—(at cards) بازی بردن bází burdan.
 To WINCE, تكان ramídan, تكان خوردن takán khwurdan.
 WIND, باد bád, هوا havá, ريح rīh.—(violent wind) تند باد tund-lád, (gentle wind) باد bád-i-shadíd.—(gentle wind) هوائی sabá, نسيم nasím, هوائی havá, f-i-muláyam.—(hot wind) سمام samúm, باد bád-i-sám, گرم هوائی havá, f-i-garm.—(cold wind) صرصر sarsar, سرد باد bád-i-sard.—(favourable wind) باد bád-i-murád.—(to break wind) گوزیدن gúzídan, تيزيدن tízidan, کوز دادن tíz dādan, تيز تيز دادن gúz dādan.
 To WIND, ريشتن rishtan.—(roll up) پيچانیدن píchánídan, نوردیدن navardídan, تافتن táftan.—(a horn) کشیدن kashídan, نواختن navákhtan, زدن zadan.—(up a watch) كويد دادن kú� kardan, گردیدن kúfidán.—(meander) گردیدن gardídan, پيچيدن píchídan, پيچ پيچ خوردن pích khwurdan.
 WINDER, دولاب dúláb.
 WINDFALL, باد bád-ávar.—(fruit, &c.) باد bád-ríkhthah.
 WINDING, پيچا پيچ pích-á-pích.
 WINDING-SHEET, کفن kafan.
 WINDLASS, منجهيق manjaník.
 WINDMILL, باد آسیائی ásyá, f-i-bád.
 WINDOW, پنجره panjarah, روزن rauzan, قاپدان tábdán, شمس shamsah.—(large window of coloured glass in sahee) ارسى urusí.—(sash of window, composed of small coloured panes) درك darrak, بالور bálá-rau.—(of a coach) درچه darichah.—(of a train) همیشه shishah.—(lattice or

grated window) پنجره panjarah.—(of venetian blinds) كركى kir-kirí (hind.).—(frame of a window) چهار چوبه chahár-chúbah, چهار چوبه chár-chúbah.—(window-sill) آستانه ásitánah-i-panjarah.
 WINDPIPE (trachæa), نای náy-i-gulú, حنجره hanjarah, حلقوم hulkúm.
 WINDWARD, طرف باد taraf-i-bád.
 WINDY, بادی bádí.
 WINE, شراب sharáb, می mai, باده bádah, مل mul, مدام mudám, رهيق khamr, نبيذ nabiz, رهيق rahík, الخبائث rahík, رحيق rahík, أم الخبائث ummu-'l-khabá'is (lit. "mother of all evil"), گوشت گوسه gúsht-i-bulbul (lit. "nightingale's flesh," slang term).—(new wine) هيرة shírah.—(wine-press) هيرة shírah-khánah, آخوره ákhwu-rah-i-angúr, حوض hauz.—(wine-seller) می فروش mai-furúsh, باده bádah-furúsh.—(wine of Paradise, which will not intoxicate, to be drunk by the faithful hereafter) شراب sharáb-i-tahúr.—(wine-biber) باده bádah-paimá, ميسخور bádah-núsh, ميسخور mai-khwur.—(wine-shop) ميخانه mai-khánah.—(to make wine) شراب sharáb khánah, شراب انداختن sharáb andákhtan.
 WING, بال bál, پر par, جناح janáh.—(of an army) جناح janáh, جانب jánib.
 WINGED, بالدار bál-dár.
 WINK, چشمک chashmak, غمزه ghamzah, چشمک chashmak.
 To WINK, پلك زدن palk zadan, چشمک زدن chashmak zadan.—(to wink or connive at a thing) قطع kat'-i-nazar nimúdan, نظر نمودن nazar nimúdan.
 WINNER, بازی برنده bází-bar, بازی برنده bází-barandah.
 WINNINGS, گرو برد girau-burdah.
 WINNOW (fan for winnowing corn), طبق tabak.—(fork) اوچوم auchúm, اوسى ausí.
 To WINNOW, هوا افکندن havá af-

kandan, افشاندن afshándan.—(a winnower of corn) بوجار bújár.

WINTER, سرما sarimá, زمستان zamistán, هتا shitá.—(winter-quarters) کیشلák kishlák, غیشلák ghíshlák.

TO WINTER, زمستان کردن zamistán kardan.

WINTRY, زمستانی zamistání.

TO WIPE, پاک کردن pák kardan, تمییز کردن saf kardan, صاف کردن tamyíz kardan.—(to wipe out, efface) پاک کردن pák kardan, محو کردن mahv kardan.

WIPE, پاک کننده pák-kunandah.

WIRE, تار tár.—(thick wire or rod of metal) مفتول maftúl.—(fine wire of silver, brass, &c.) سیم sim.—(telegraph) سیم sim.—(thin telegraphic wire) مفتول maftúl.—(wire strainer, telegraphic instrument) گار مر gav-sar.

TO WIREDRAW, سیم ساختن sim sákhtan.

WISDOM, دانش dáná, دانش داناش dánish, حکمت hikmat, علم ilm, خرد khirad, بخردی bikhradí, عقل akl, فرزاد farzán, شعور shu'úr, فطانت fatánat.

WISE, دانشمند dánish-mand, دانا dáná, خردمند khirad-mand, عقلمند akl-mand, هوشمند hush-mand, عالم 'álim, عارف 'áfil, 'áraf, حكيم hakim, فرزانه farzánah.—(manner) وجه tarah, طرز taur, طریق vajh, گونه rasm, رسم rasm, گناه günah, قسم kism.

WISEACRE, فاضل fuzúl, ابله ablah, احمق ahmaq.

WISELY, عاقلانه 'ákilánah, بطور معقول bi-taur-i-ma'kúl, از روی بصیرت az rúy-i-basírat.

WISH, خواهش khwáhish, مراد murád, هوق arzú, مطلوب matlúb, آرزو arzú, shauk, میل, تمنای marzí, tamanná, اراده irádah.

TO WISH, خواستن khwástan, خواهش کردن khwáhish kardan.—(if you wish) اگر چنانچه دلت بخواهد अगर chúnán-chib ílat bi-khwáhad.—(as you wish) اختیار ba-shumá

ast.—(against the wishes) بر خلاف bar khiláf-i-ráy.

WISHER, خواهند khwáhendah.

WISHFUL, آرزومند arzú-mand.

WISHFULLY, بارزومندی bi-arzú-mandí.

WISP, دسته dastah.

WISTFUL, متوجه mutavajjih, آگاه ághah, ملتفت multafit.

WISTFULLY, بدقت bi-dikkat, رو بکار rú-bi-kár.

WIT, زبکی zihn, فراسات firásat, زیرکی zirakí, عقل 'akl.—(pleasantry) هوشی zaráfat, مزاح mizáh, shúkhi, لطافت latáfat.—(to sharpen one's wits) فهم خود را تیز fahm-i-khwudrá tiz kardánidan.—(to lose one's wits) گردانیدن aklá gum kardan.

WITCH, زن جادوگر zan-i-jádú-gar, ساحره sahirah, صاحبۀ اجنه sahibah-i-ajinnah.

WITCHCRAFT, تیرنج nairanj, جادو jádú, سحر sihr.

WITR, با bú, بی bi, به bih, از az, مع ma'.

WITHAL, علاوه 'alávah, جز آن bi-juz-i-án.

TO WITHDRAW (retire), کنار گرفتن kanár giriftan, باز کشتن báz gashtan, متواری شدن mutavári shudan, پس رفتن pas raftan.—(to take away) سلب salab kardan, برداشتن bar-dáshtan, بردن burdan, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.

WITHDRAWAL, پس کشیدن pas-ka-shídan.

TO WITHER, پژمرده شدن pazhmurdah shudan, خشکیدن khushkí-dan, افسردن púsídan, پوسیدن afsurdan, کاهیدن káhidan, خوهشیدن khúshídan.

WITHERED, پژمرده púsídah, پوسیده pazhmurdah, افسرده afsurdah.

WITHERS (part between neck and shoulders of a horse), سرکتف sar-i-katf, حارك hárik.

TO WITHHOLD, واداشتن vá-dáshtan, دریغ باز داشتن báz dáshtan, تعویق dirigh dáshtan,

انداختن ta'vík andákhtan.—
(refuse) رد کردن radd kardan, نفی
nify kardan, ابا نمودن ibá
nimúdan.

WITHIN, اندر andar, درون darún,
تو اندرون andarún, داخل dákhlil,
تو tú, توی túi.

WITHOUT (outside), بیرون bírún, بدر
bi-dar, خارج khárj.—(wanting)
بی hí, بدون bidún, غیر ghair,
بی-ghair, بیلا bílá.—(without
fail) بیلا kusúr, بیلا kusúr,
بیلا ihmál, بی کوتاهی bí-kútáhi.

To WITHSTAND, مقاومت نمودن mu-
kávamat nimúdan, ایستادگی کردن
istádagi kardan, مخالفت کردن
mukhálafat kardan.

WITNESS, شاهد sháhíd, گواه guváh,
شهادت shahíd.—(evidence) شهادت
shahádat, گواهی guváhí.—(to bear
witness) گواهی دادن guváhí
dádan, شهادت برون shahádat
burdan.—(false witness) شهادت
شهادت shahádat-i-durúgh, زور
shahádat-i-zúr, گواهی دروغ gu-
váhí-i-durúgh.—(a truth-telling
witness) شهادت عادل shahíd-i-'ádil,
گواه عادل guváh - i - 'ádil.—
(witness-box) محضر تدافع mahzar-i-
tadáfú.

WITNESSED, مشهود mash-húđ.—
(to be witnessed) مشهود افتادن
mash-húđ uttádan.

WITTICISM, لطیفه latifah, بذله baz-
lah, مسخره shúkhi, شوخی mas-
kharah.

WITILY, با شوخی bá-shúkhi.

WITTINGLY, قصداً kasdan, عمدتاً
'amdan, دبدۀ و دانسته dídah va
dánistah.

WITTY, ظریف zaríf, لطیفه latifah-gfi.

WIZARD, جادوگر afsún-gar, جادو
jádú-gar.

WOE, غم gham, آلم alam, اندوه an-
dúh, ملال malál, ملالت malálat,
تأسف ta'assuf, کدورت kudúrat,
آزار ranj, زحمة ranjuh, درد dard,
آزار azár, حزن huzn, احران ihzán,
دلتنکی hasrat, عزا 'azá, دلتنکی
dil-tangí, هم hamm, وجع vaja',
سُگ sùg, تمار tímár, هنجار han-

jár, تنگنای tangná, í.—(interjec-
tion) وای váy, تبا tabban.—(woe
is me!) وای بر من váy bar man.
—(woe on it!) وای بر آن váy bar
án.

WOEFUL, دلنگار dil-tang, دلتنک dil-
fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-
gín, غمناك gham-nák, مغرم
maghmúm, حزین hazín, محزون
mahzún, متعبس muta'abbis, ملول
malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم
muta'allim, سهمگین sahm-gín.

WOEFULLY, با غم bá-gham.

WOEFULNESS, دلتنکی dil-tangí,
دلنگاری dil-fikári, دلگیری dil-gíri,
غمگینی gham-gín, حزن huzn,
ملال malál, غم gham, آلم alam.

WOLF, گرگ gurg.

WOMAN, زن zan, معیفة za'iffah, امرءة
imra'at (pl. نسا nisá, نسوات
nisvát, نِسوان nisván).

WOMANHOOD, انثى unusat.

WOMANLY, زنانه zanánah, زن
zan-ásá, زن صفت zan-sifat.

WOMB, رحم rahim, مشیمه mashí-
mah.

WONDER, حیرت áshuftagí, حیرت
hairat, عجب tahayyur, عجب 'ajab,
دهشت dihshat, هکر hakar, تعجب
tá'ajjub, ششدر shish-dar, تلوامه
talvásah.—(miracle) کرامت kara-
mat, آیت áyat, عجبوه u'júbah.

To WONDER, تعجب کردن ta'ajjub
kardan, متعجب بودن muta'ajjib
búdan, عجب ماندن 'ajab mán-
dan, متحیر شدن shikiftan, حیران
mutahayyir shudan, بودن
hairán búdan.

WONDERFUL, عجب 'ajab, عجب
'ajíb, بدیع gharíb, عجیب badí',
نادر nádír.—(exclamation) مرعبا
marhaban.

WONDERFULLY, عجیبانه 'ajíbánah.

WONTED, معتاد mu'tád, مستعمل
musta'mal, معهود ma'húđ.

To Woo, عشق بازی کردن 'ishk-bázi
kardan, دم دادن dam dádan
(vulg.).

WOOD (timber), چوب chúb.—(fire-
wood) هیزم hízum, هیمة himah,
حطب hatab.—(forest) جنگل jan-

gal, بیشه bishah, درختستان dirakhtistán, درختزار dirakht-zár.

WOODCOCK, بلوه قویشی yalvah-kaushí, هیوه hivah, مرغ زیرک murgh-i-zirak.

WOOD-CUTTER, تبر زن tabar-zan.

WOODED, مشجر mushjir.

WOODEN, چوبین chúbín, از چوب az chúb.

WOODLOUSE, خرچاکی khar-khákí.

WOODMAN, هیمه فروش himah-furúsh.

WOODPECKER, درختکن dirakht-kan.

WOOD-WORK, چوبها chúbhá.

WOER, عشق باز 'ishk-báz, عاشق 'ashik.

WOOF (of cloth), پود púd.

WOOL, پشم pashm, موف súf. — (nap of wool) کلك kulk, حواب khwáb. — (woollen cloth) ماهوت máhút, پشمی pashmí. — (coarse woollen cloth) پتو pattú. — (thick woollen stuff) نمذ namáz, لبد libd.

WOOLEN, پشمین pashmín. — (woollen goods) قماش kumásh, ماهوت máhút.

WORD, سخن sukhun, کلمه kalimán, کلام kalam, لفظ lafz. — (soft words) سخنها sukhunhá-i-bárík. — (in a word) الغرض al-hásil, الغرض al-gharaz, القصة al-kissah, غایتش gháyatash. — (in other words) عبارتاً 'ibáratan ukhrá. — (word by word) لفظ بلفظ lafz bi-lafz.

To WORD, عبارت در آوردن bi-'ibárat dar ávardan, عبارت پردازی کردن 'ibárat-pardázi kardan.

WORK, کار kár, بار kár u bár, کار عمل 'amal, عمل فاعل fí'l, عمل shughl. — (embroidery) نقش naksh, قبطان kaitán-dúzi, دوزی kulláb-dúzi. — (works of an author) کلیات kullíyát, مؤلفات mu'allafát. — (composition) مصنف musannaf, تصنيف tasníf, تألیف ta'líf. — (good works) محاسن mahásin.

To WORK, کار کردن kár kardan, وزیدن varzidan, عمل کردن 'amal kardan. — (to work a ship) خدمت khidmat-i-kashtí kardan. — (a farm, &c.) باجرا دادن

bi-ijárah dádán, اجار نمودن íjár nimúdan.

WORKMAN, کاریگر kári-gar, صنعتگر san'at-gar, مانع sání', فاعل fá'il (pl. فاعله fa'alah), پیشه ور, عامل 'amil (pl. عمله 'amalah or عامل 'ummál). — (hired) مزدور mazdúr, اجیر ajír.

WORKMANSHIP, عمل 'amal, صنعت san'at.

WORKSHOP, کار خانه kár-khánah.

WORLD, جهان jahán, عالم 'álan, دنیا dunyá, گیتی gítí, دهر dahr, گیهان gaihán, روزگار rúzi-gár, گردون gardún, زمانه zamanah. — (division of the world) کشور kishvar, اقلیم iklím. — (both worlds, this and the next) دارین dáráin, کونین katunáin, دو جهان dú jahán, نشأتین nishátáin. — (the world to come) عالم بقا 'álam-i-baká, دار دار dúr-i-baká. — (the world below) عالم هودات 'álam-i-shahádat, عالم فانی 'álam-i-fání.

WORDLINESS, دنیویت dunyavíyat.

WORDLING, مرد دنیوی mard-i-dunyaví.

WORLDLY, دنیوی dunyaví, دنیوای dunyaví, زمانه zamanah.

WORM, کرم kirm. — (earth-worm) خراچین kharatín. — (glow-worm) کرم شبتاب kirm-i-shab-táb. — (silk-worm) کرم پیله kirm-i-pílah, کرم ابریشم kirm-i-abrیشum. — (palmer-worm) هزار پا hazár-pá. — (worm of a screw) پیچ pích. — (worm of a still) انبوهه ambúbah, لوله الأنبیة lúlah-i-ambíq. — (to have the worms) کرم داشتن kirm dáshtan, کرم گرفتن kirm giriftan.

WORM-EATEN, کرم خورده kirm-khwurdah, کرم زده kirm-zadah.

WORMWOOD, آفستین afsantín, درمنه dirmanah.

WOEN (fatigued), کسل kasil, خسته khashat, کوفته kúftah. — (worn out) مندرس mundaris, سابهده sábi-dah, کهنه kuhnah, فرسوده far-súdah.

To WORRY, آذیت کردن aziyat kardan, آزرده azurdan.

WORSE, بدتر badtar, بتر batar, اهر asharr. — (*worse and worse*) بد بدتر bad andar bad, بدتر از badtar az badtar.

WORSHIP, پرستش parastish, عبادت 'ibadat. — (*place of worship*) مسجد masjid, عبادتخانه 'ibadat-khánah, سجده گاه sijdah-gáh.

To WORSHIP, پرستیدن parastidan, سجده نمودن sijdah nimúdan.

WORSHIPFUL, واجب mutá', مطاع vájibu-'l-itá'at.

WORSHIPFULLY, مطیعانه mutí'anah.

WORSHIPPER, پرستنده parastandah, عابد 'ábid. — (*in composition*) پرست parast.

WORST, بدترین badtarin, بدترین batarin.

WORSTED (*spun wool*), پشم ریخته pashm-i-rishtah, قاطمه kátmah.

WORTH, ارزش arzish, کیمت kaimat, قدر kadr, ثمن saman. — (*to be worth*) آرزیدن arzidan, کیمت قدر داشتن kaimat dáshtan, کنجایش داشتن kadjáish داشتن gunjáyish dáshtan, مصرف داشتن masraf dáshtan. — (*be equivalent*) نظیر mu'ádil shudan, معادل شدن nazir shudan. — (*it is not worth the trouble*) آرد bi zahmat na-mí arzad, قابل آن kábil-i-án-níst kih.

WORTHILY, بالواجب bi-'l-vájib

WORTHINESS, لیاقت liyákat, قدر kadr, فضیلت fazílat, سزآوری sazá-varí.

WORTHLESS, بی مصرف bi-masraf, بی قدر bi-kadar, بی لیاقت bi-liyákat, بیکاره bi-kárah. — (*spoils, good for nothing*) معیوب ma'yúb, ایدبار idbár, بی مصرف bi-masraf, ذایع záí'. — (*cowardly, indolent, person*) لاجراره lajjárah, راجاله raj-jálah.

WORTHY, سزوار sazávár, لایق lá'ik, واجب vájib, مستوجب mustaujib, شایسته mustahakk, مستحق shá-yistah, سزا sazá, مستعد musta'idd.

WOUND, زخم zakhm, ریش rish,

جراحت jaráhat, خستگی khashagí. — (*mortal wound*) زخم کاری zakhm-i-kárí, زخم مهلك zakhm-i-muhlak.

To WOUND, زخم زدن zakhm zadan, مجروح ساختن majrúh sákhtan, زخم‌دار کردن zakhm-dár kardan.

WOUNDED, مجروح majrúh, زخم خورده zakhm-khwurdah, زخم‌دار zakhm-dár.

WRANGLE, کال و مقال kál va makál, ستیزه sitizah, منازعت munáza'at.

To WRANGLE, دعوی کردن da'vá kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, ستیزه نمودن sitizah nimúdan.

WRANGLER, مباحث mubáhis.

To WRAP (*envelop*), لفافه کردن lifáfah kardan, ملفوف کردن malfúf kardan, لف کردن laff kardan. — (*roll up*) پیچیدن píchidan, ملفت multaff sákhtan. — (*to wrap oneself up*) لباس بر خود libás bar khwud píchidan.

WRAPPER (*cover or envelope*), لفافه lifáfah, غلاف ghiláf. — (*cover of a book*) قولی kauluk, کوللی kauluk. — (*of linen, used while bathing*) لنگ lung, رشتی lung-i-rashí. — (*used after bathing*) قطیفه katifah.

WRATH, غیظ ghaiz, غضب ghazab, قهر kahr, بطش saurat, هتک batsh, حدت hiddat, خشم khishm. — (*divine*) سخط sukht, مؤاعده mu-akházah.

WRATHFUL, غضبانك ghazab - nák, بر آهسته bar-áshuftah, خشمناك khishm-nák, خشمناك kaj-khulk, خشمناك mutanaffir, گرم garm, آزرده azurdah, مكدار mukaddar, زجیده ran-jidáh, در هم dar-ham, خفا khafá (*obs.*).

WRATHFULLY, با غضب bá-ghazb.

To WREAK, بیرون دادن bírún dādan.

WREATH (*of flowers*), تاج گل táj-i-gul, سهره síhráh.

WRECK, هكست skikast, تباهی ta-báhi. — (*to be wrecked*) هكسته شدن

shikastah shudan, تباہ شدن tabáh shudan.

WRENCH (*twist*), پیچ pích, پیچش píchish, تاب táb.

To WRENCH, ربودن ruhúdan, بیرون کشیدن bírún kashídan.

To WRESTLE, کشتی گرفتن kushtí girístan, مبارعت کردن musáratat kardan.

WRESTLER, کشتیگیر kushtí gir, مبارع musarí, پهلوان pahlaván.

WRESTLING, کشتی kushtí.

WRETCHE, بد بخت bad-bakht, هقی shakí.

WRETCHED, دلتنگ dil-tang, مستمند mustamand, غمگین gham - gín, ملول malúl.

WRETCHEDLY, با دلتنگی bá-dil-tangí.

WRETCHEDNESS, درد مندی dard-mandí, دلتنگی dil-tangí, مستمندí mustamandí, ملولی malúli.

To WRIGGLE, غریبه کردن ghárbílah kardan.

To WRING, پیچیدن píchídan, فشردن físhurdan, فشردن físharídan, چلانیدن chílándan, پیچانیدن píchá-nídan, آب گرفتن áb giríftan.

WRINKLE, چین chín, چورت churút (*vulg.*), چورت chúrút (*colg.*).

To WRINKLE, پر چین شدن pur-chín shudan.

WRINKLED, پر چین pur-chín, چورت چورت chúrút-zadah.

WRIST, بند دست band-i-dast, ساعد sá'id, دست much - i - dast (*vulg.*).

To WRITE, نوشتن nivishtan, نبشتن nibishtan, قلمی کردن kalamí kardan, تحریر نمودن táhrír nimúdan, مسطور ساختن mastúr sákhtan, ترقیم نمودن tarkím nimúdan, ثبت کردن sabt kardan. — (*compose*) تصنیف کردن tasníf kardan. — (*to write clearly*) قلمی کردن pák-nivísí kardan. — (*to write one's name*) اسم خود را ism-i-khwudra sabt kardan.

WRITER, نویسنده nivísandah, راقم rákim, محرر muharrir, کاتب kátib.

— (*secretary*) منشی munshí, میرزا mírzá, — (*fine writer*) خوش نویس khwush-nivís. — (*author*) musannif, مؤلف mu'allif.

To WRITE, پیچیدن píchídan, غلطیدن ghalídan.

WRITING, تحریر khatt, رقم rakhm, نویشت nivisht. — (*large text*) خط جلی khatt-i-jalí. — (*middle sized*) خط وسط khatt-i-vasat. — (*small sized*) خط خفی khatt-i-khaffí. خط ریزه khatt-i-rízah. — (*in writing*) تحریر táhrírán. — (*to put down in writing*) اکتساب نمودن iktisáb nimúdan.

The most common kinds of writing are the following: نسخ naskh, a plain bold legible hand, much used in transcribing books, and all manner of writings; نستعلیق *ta'liq*, an elegant sloping hand, much employed in transcribing poetry, &c.; نستعلیق *nasta'liq*, a mixture of the above two; ثلث *suls*, a common Arabic hand, more stiff and formal than the *naskh*; کوفی *kúfi*, the old Arabic character, now disused; شکسته *shikastah*, a rapid cursive hand, much employed in letter writing, &c., and often not very legible; شکستامیز *shikast-ámiz*, any other hand mixed with شکسته *shikastah*; ترسل *tarassul*, a very rapid and illegible kind of شکسته *shikastah*; دیوانی *diwani*, هلفی *harufi*, رقاع *raq'at*, یاقوتی *yákuti*, various *tughrat*, various styles of writing not in general use.

WRITING-MASTER, استاد نویسندة us-tád-i-nivísandah, صاحب خط sáhib-i-khatt.

WRITTEN, نوشته nivishtah, قلمی kalamí, مکتوب markúm, رقمزده mastúr, مسطور rakm-zadah. — (*MS.*) خط khat, خطی khatí.

WRONG, غلطی ghalatí, بیجا bí-já, ناهای ná-munásib, مناسب

râst, غير صحيح ná-durust, غلط
ghair-i-sahíh, غلط ná-suváb,
خطا khatá, حق ná-hakk.—
(hurt) زار zarar, زیان ziyán, آزار
ázár, آسیب ásib, تناول tatávul.—
(to be wrong) گناه guh khwur-
dan (vulg.).—(to do wrong) خطا
کردن khabt kardan, غلط کردن

ghalat kardan, گناه خوردن guh
khwurdan (vulg.).
To WRONG, زحمت نمودن zahmat
nimúdan, تصدیع دادن tasdí' dádan.
WRONGED, متضرر mutazarar.
WRY (crooked), کج kaj, معوج mu-
vajj or mu'avvaj, چوله chaulah
(vulg.).

Y.

YACHT, قایق káik, زورق zaurak,
سنبوک sumbúk.

YAM, سیب زیر زمینی síb-i-zír-zamíní.

YARD (court of a house), حیاط ha-
yát, صحن sahn.—(measure of
forty inches) ذرع zar', گز gaz.—
(of a sail) صرّان sarán, فرمان far-
man, فرزد farvand.—(place where
beasts of burden are tethered) بار
بند bár-band.

YAEN, رشته عام rishtáh-i-khám.

YAWL, سنبوک, قایق káik, زورق zaurak,
سنبوک sumbúk.

YAWN, خمیازه khamyázah.

To YAWN, خمیازه کردن khamyázah
kardan.

YEA, آری balí, بلی balah, آری arí,
نعم na'am.

YEAE, سال sál, سن sanah, سن sinn,
سال 'am.—(solar year) سال
سنه sál-i-shamsí, شمسی sál-i-shamsíyah.—
(lunar year) سال قمری sál-i-kamarí,
سنه sanah-i-kamaríyah.—(this
year) سال حال imsál, سنه sanah-
i-hál.—(last year) سال گذشته sál-
i-guzashtah, سال پارس pâr-sál, سنه
sanah-i-sábikah, سال قبل
sál-i-kabl.—(year before last)
سال پیلر pílár-sál, سال پیرار pírár-sál
(vulg.).—(next year) سال آینده
sál-i-áyandah, سال دیگر sál-i-
dígar.—(years) سالها sálhá, سنوات
sanavát, اموات san'ín, اعمار a'vam.
—(leap-year) سال کبیسه sál-i-kabí-
sab.—(many years ago) سالهای

sálhá-i-sál.—(Christian year)
سنه عیسوی sál-i-míládí, سال میلادی
sanah-i-'ísavíyah, سال مسیحی sál-
i-masíhí.—(new year) سال جدید
sál-i-jadíd.—(New Year's Day) نو
روز nau rúz.—(a man of years) مرد
معمّر inard-i-mu'ammár.

The Persians have a cycle of
twelve years, denominated سنوات
sanavát-i-turkí (Turki or
Turkish years), which are solar
like the ancient Persian year;
and each year has a separate
name. In deeds, bonds, ac-
counts of transactions, historical
or other records, the name of the
Turki solar year and the date of
the Muhammadan lunar year
are mentioned together. Thus:
A.D. 1851 is A.H. 1267-8, and the
hog year tangúz-íl (hog year);
the latter commencing at the
Vernal equinox, or 21st of
March. The cycle when com-
pleted, commences again. The
following are the names of these
years, which are old Turkish
terms:—

síchkán-íl (the mouse
year).

úd-íl (the cow year).

párs-íl (the leopard
year).

tavisfikán-íl (the hare
year).

lúf-íl (the crocodile year).

ایل yalán-íl (*the snake year*).
 ایل یونت yúnt-íl (*the horse year*).
 ایل کوی kúí-íl (*the sheep year*).
 ایل پیچی píchí-íl (*the monkey year*).
 ایل تخاکو takhákú-íl (*the fowl year*).
 ایل ایت ít-íl (*the dog year*).
 ایل تنگوز tangúz-íl (*the hog year*).
 YEARLING, یک ساله yak-sálah.
 YEARLY, سالیانه sáliyánah, سنوی sanaví.—(*every year*) هر سال har sál, هر سده har sanah, هر ساله har sálah.
 To YEARN after, خون جوش آمدن khún bi-júsh ámadan, رقت داهتن rikkat dáshtan, آرزو کردن árzú kardan.
 YEAST, مایه máyah.
 YELL (*cry*), نعره na'rah, غریو gharív, میچه faryád, صراخ sarákh, صیحه saihah.
 To YELL, باند زدن báng zadan, غوغا کردن áváz ádan, آوار دادن ghaughá kardan, نعره بر آوردن na'rah bar-ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar-ávardan, صیحه زدن saihah zadan.
 YELLOW, زرد zard, اسفر asfar.—(*yellow of an egg*) زرده zardah.
 YELLOWISH, زرد فام zard-fám.
 YELLOW-OGRE, کل زرد gil-i-zard.
 To YELP, ریغ ریغ کردن va' va' kardan, عف عف کردن 'av 'av kardan, عف عف کردن 'af 'af kardan.
 YEW (*tree*), کاج káj.
 YES, بله balí, آری árí, نعم na'am.—(*when used towards a superior, indicating that the command will be obeyed*) چشم bi-chashm.
 YESTERDAY, دیروز dí-rúz, دی dí, روز قبل rúz-i-kabl, دیگنه dígunah

(*vulg.*).—(*day before yesterday*) دیروز parí-rúz.
 YESTERNIGHT, دیشب dí-shab, دوش dúsh, باره bárihah.
 YET, اما amamá, بلکه bal-kih, لکن lákin, ولی valí, مگر magar.—(*till now*) هنوز hanúz, تا حال ta-hál, ایل الان íla-'l-án.—(*not yet*) هنوز نه nah hanúz, نه هنوز نه hanúz nah, خیر هنوز khair hanúz.
 To YIELD (*produce*), بار دادن bár dádán, پیدا کردن paidá kardan, (submit) بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(*submit*) خود را تسلیم کردن khwudrá taslím kardan.
 YOKE, یوغ yúgh, جوغ júgh, گل ghul, پالهنک páluhang.—(*pair*) جفت juft, جور júr, زوج zauj, بند band.
 To YOKE, جفت کردن juft kardan.
 YOKEL, ترک turk.
 YOLK (*of an egg*), زرده zardah.
 YONDER, آنجا án-já.
 YORE, کهنه kadím, کهنه kuhnah.
 YOU, شما shumá, شما shumáhá, شما shumáyán.
 YOUNG, جوان javán, سال خورد khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).—(*of animals*) چه bachah, چها bachahá, نتاج nitáj.—(*while young*) در کوچکی dar kúchikí.—(*young and old*) پیر و پرا pír va barná.
 YOUR, مال شما mál-i-shumá.
 YOURSELF, خود شما khwud-i-shumá.
 YOUTH, شباب shabáb, جوان javán, پرا barná, شاب shább.—(*beardless youth*) غیر ملتجی ghair-i-multahí, مزلف muzallif.
 YOUTHFUL, جوان javán, سال خورد khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).

Z.

ZANY, مسخرة maskharah, لوطى lúti.
 ZEAL, حميت ghairat, غيرت hamí-yat, شوق shauk, اشتياق ishtiyák, اجتهاد ijtihád.

ZEALOT (*religious bigot or fanatic*), زاهد zahíd, اهل غيرت ahl-i-ghairat, وسواسi vasvási.

ZEALOUS, شوقمند shauk-mand, غيور ghuyúr, جهود jahúd.

ZEALOUSLY, غيورانه ghuyúranah.

ZEBRA, گور اسب gúr-asb.

ZENITH, سمت الرأسم samtu-'r-ra, s.

ZEPHYR, باد صبا bád-i-sabá, نسيم nasím.

ZERO, صفر sifr (*pl.* اسفار asfár).

ZEST (*relish*), مزه mazah, ذائقه zá'ikah, ذوق zauk, ميل mail.

ZIG-ZAG, خم و پیچ pích va kham, کج و معوج pích dar pích, کج kaj va mu'avvaj.

ZINC, روی rúí, روح rúh (*vulg.*).

ZODIAC, منطى البروج mintaku-'l-burúj. — (*a sign*) برج burj (*pl.* بروج burúj). — (*Aries*) حمل hamal, برة barrah. — (*Taurus*) ثور saur. — (*Gemini*) جوزا jauzá, دو پیکر dú-paíkar. — (*Cancer*) سرطان saratán. — (*Leo*) اسد asad, شیر shír. — (*Virgo*) سنبله sumbulah, عووه

khúshah. — (*Libra*) میزان mízán. — (*Scorpio*) عقرب 'akrab. — (*Sagittarius*) قوس kaus, کمان kamán. — (*Capricornus*) جدی jadí. — (*Aquarius*) دلو dalv, آبى ábí. — (*Pisces*) حوت hút.

ZONE (*girdle*), کمربند kamar, کمربند kamar-band, منطى mintak, حزام hizám. — (*circle dividing the earth*) منطى mintak, منطقه mintakah. — (*frigid zone*) منطقه مبروده mintakah-i-mabrúdah. — (*temperate zone*) منطقه معتدله mintakah-i-mu'tadilah. — (*torrid zone*) منطقه محروقه mintakah-i-mahrúkah.

ZOOLOGICAL GARDENS, باغ حیوانات bāgh-i-haivánát, باغ وحش bāgh-i-vuhúsh.

ZOOLOGIST, معلم علم حیوانات mu'al-lim-i-'ilm-i-haivánát.

ZOOLOGY, علم حیوانات 'ilm-i-haivánát.

ZOOPHYTE, کل دریا gul-i-daryá.

ZOROASTER (*founder of the Magian faith*), زردشت zardusht, زرتشت zartusht.

ZOROASTRIAN, vide MAGIAN.

ZOUAVE, زواو zúáv (*eur.*).

Medical Section 52.

APPENDIX.

NUMBERS.—THE ABJAD.—SIYAK.
PERSIAN MONEY, WEIGHTS AND MEASURES,
NAMES OF PERSONS AND PLACES,
AND
COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

APPENDIX.

NUMBERS.

THE Persians, like ourselves, have borrowed their numeral figures from the Arabs, who probably, as traders, obtained them, at an early period, from India, with which country they held extensive dealings; to this day, indeed, they term them رقم الهندي rakmu-'l-hindí (Indian numerals). The following are the figures:—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠
م	س	or ع	و or ث	٦	٧	٨	٩		

The variations in the lower line are occasionally to be met with in manuscripts, &c. The numbers in the line above are the more correct forms generally used in printed books and in careful and accurate writings. These numerals are written from left to right. The following are examples of numeration:—

21	300	6052	1845	&c.
٢١	٣٠٠	٦٠٥٢	١٨٤٥	

Fractional numbers are usually written, as with us, by placing the numerator above the dénominator, as—

$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{7}$	$\frac{3}{4}$	&c.
١ ٣	٢ ٧	٣ ٤	

In money accounts, a dot (.) stands for half a dínár. *Vide* the following sections on Siyák and Persian money.

CARDINAL NUMBERS.

اعداد a'dád.

<p>1 يك yak. 2 دو dú. 3 سه sih. 4 چهار chahár (contracted چار chár). 5 پنج panj. 6 شش shish. 7 هفت haft.</p>	<p>8 هشت hasht. 9 نه nuh or نوه núh. 10 ده dah. 11 یازده yázdah or پانزده yánzdah. 12 دوازده davázdah. 13 سیزده sízdah. 14 چهارده chahárdah. 15 پانزده pánzdah.</p>
--	--

- 16 هانده shánzdah.
 17 هفده hafdah.
 18 هجده hajdah or هشده hashdah.
 19 نوزده núzdah or نوازده navázdah.
 20 بیست bíst (contracted بست bist).
 21 بیست و یک bíst u yak.
 22 بیست و دو bíst u dú.
     &c. &c.
 30 سی sí.
 31 سی و یک sí u yak.
     &c. &c.
 40 چهل chihil (contracted چل chil).
 50 پنجاه panjáh.
 60 شصت shast or شست shast.
 70 هفتاد haftád.
 80 هشتاد hashtád.
 90 نود navad.
 100 صد sad.
 101 یکصد و یک yak sad u yak.
 121 یکصد و بیست و یک yak sad u bíst u yak.

- 132 یکصد و سی و دو yak sad u sí u dú.
     &c. &c.
 200 دویست davíst or صد و دو dú sad.
 300 سیصد sí sad.
 400 چهارصد chahár sad.
 500 پانصد pán sad.
 600 ششصد shish sad.
 700 هفتصد haf sad.
 800 هشصد hash sad.
 900 نصد nuh sad.
 1000 هزار hazár.
 2000 دو هزار dú bazár.
     &c. &c.
 100,000 make one لک lak (lakh),
 and five laks one کرور karúr
 (krore). These two terms
 of number have been bor-
 rowed from the Indian
 system of calculation; but
 in India the "krore"
 signifies one hundred laks
 or ten millions.

ORDINAL NUMBERS.

The Ordinal numbers are thus formed:—

1st اول avval, نخستین nakhustín, or یکم yakum.	19th نوزدهم núzdahum.
2nd دوم duvum or دویم dúyüm.	20th بیستم bístum.
3rd سیوم síyüm or سیم siyyüm.	21st بیست و یکم bíst u yakum, &c.
4th چهارم chahárum.	30th سی ام sí-am.
5th پنجم panjum.	40th چهلیم chihilum.
6th ششم sbisatm.	50th پنجاهم panjáhüm.
7th هفتم haftum.	60th شصتم shastum or shastum.
8th هشتم hashtum.	70th هفتادم haftádum.
9th نهم nubum.	80th هشتادم hashtádum.
10th دهم dahum.	90th نودم navadum.
11th یازدهم yázdahum, &c.	100th صدم sadum, &c.

Fractions are usually formed by placing the denominator before the numerator, as چهار یک chahár-yak (one-fourth), دو هفت haft-dú (two-sevenths). The Arabic fractional terms are also sometimes used. The following will serve as examples:—

One-fourth, چهار یک chahár-yak, ربع rub', چارک chárak (vulg.).

A half, نیم nim, نصف nisf.

Three-fourths, چهار سه chahár-sib, سه ربع sib-rub', سه چارک sih-chárak.

One-third, سه یک sih-yak, ثلث suls.

Two-thirds, سه دو sih-dú, ثلثین sulsain.

One-fifth, پنج یک panj-yak, خمس khums.

One-sixth, شش یک shish-yak, سدس suds.

Five-sixths, شش پنچ shish-panj.

A tenth, ده يك dah-yak, 'ushr.

Nine-tenths, نه ده dah-nuh.

One-hundredth, صد يك sad-yak.

Ninety-nine-hundredths, نه و نه فی صد نواد u nuh.

A thousandth part, هزار يك hazár-yak, &c.

Reduplicative numbers are as follow :—

Single, مفرد mufrad, يكتا yak-tá, يگانه yagánah.

Double, مضاعف muzá'af, دو تا dú-tá, دو چند dú-chand, دو گانه dú-gánah, دو لا dú-lá.

Treble, مثلث musallas, سه تا sib-tá, سه چند sih-chand, سه گانه sih-gánah.

Fourfold, چهار تا chahár-tá, چهار چند chahár-chand, مربع murabba', أربعة اشباع arba'ah-i-az'áf.

Twentyfold, بیست چندان bíst-chandán, بیست مقابله bíst-mukábalah, بیست تا bíst-tá.

A hundredfold, صد چندان sad-chandán, صد مقابله sad-mukábalah, صد تا sad-tá, &c.

Distributives are thus expressed :—

One by one, یکی یکی yakí yakí, هو هو huva huva.

By twos, دو تا دو dú-tá dú-tá, دو دو dú dú.

By tens, ده ده dah dah.

Alternately, یکی در میان yakí dar miyán.

On alternate days, غیباً ghibban, روز يك yak rúz dar miyán.

Once every ten days, روز يك مرتبه har dah rúz yak martabah, &c.

Nouns joined with Cardinal numbers should always be put in the singular, as ده اسب dah asb (ten horses), هزار مرد hazár mard (a thousand men), &c. Arabic plurals are, however, sometimes employed, as ده فاعله dah fa'alah (ten workmen).

Numbers from 20 upwards are usually arranged by having the greatest number expressed first, and the lesser added with the conjunction "and," as 254,783 ده و هشتاد و هشتاد و چهار هزار و هشتاد و پنجاه و دو davíst u panjáh u chahar hazár u hafsad u hashtád u sih. From 20 up to 50 the smaller number may be expressed first, as دو بیست dú bíst (twenty-two), سی و چهار سی chahár sí (thirty-four), &c.; but it is considered more correct and idiomatic to place the larger number first, with the conjunction, as بیست و دو bíst u dú (twenty-two), &c.

أَبْجَد ABJAD.

The twenty-eight letters of the Arabic alphabet possess each a numerical value, as expressed in the following unmeaning words :—

zazigh	sakhiz	karashat	sa'fas	kalaman	huttí	havvaz	abjad
مظغ	مخز	قرشت	معفس	كلمن	حطى	هوز	أبجد
١٠٠١	٢٠٢٠	٣٠٣٠٣٠	٤٠٤٠٤٠	٥٠٥٠٥٠	٦٠٦٠	٧٠٧٠	٨٠٨٠٨٠

This numerical mode, which is generally called **أَبْجَد** abjad, from the first word, is much employed in forming chronograms denoting dates of events. These are indicated by a short sentence, the numerical values of the letters composing which, being added up, give the date required. The following chronograms will serve as examples :—

The date of the death of the celebrated piratical Basha of Algiers and Tunis, Khairu-'d-Dín, surnamed Barbarossa, is expressed by the Arabic sentence **مات رئيس البحر** máta ra'isu-'l-bahr (the chieftain of the sea is dead), and the numbers denoted by the letters composing this sentence being added up, give a quotient of 952, in which year of the Hijrah, corresponding with A.D. 1545-46, Barbarossa died.

The demise of the famous Tamerlane is contained in the following : **وإداع هربارى** vidá'-i-shahr-yárf (adieu to royalty), equivalent to A.H. 807, or A.D. 1404-5.

Nádir Sháh, when proclaimed sovereign of Persia, had coinage struck in his name, with the inscription in Arabic : **ما وقع الخير فى** al-khairu fí má vaka'a (what has happened is best), the numbers of which motto amount to A.H. 1148, the year corresponding with our 1735-36, in which he obtained the crown.

The celebrated Sultan Baber, the Napoleon of the East, was born on the sixth of the Muharram month. It is singular that the Persian date of the month, **هش محرم** shish-i-muharram, gives the year in which this prince was born, namely A.H. 888, corresponding with A.D. 1483-84.

The practise of commemorating events by these chronograms is common in all Muhammadan countries.

Numbers are often formed by letters as well as figures, according to this method, for example :—

11	12	13	14	15	16	17	18	19	21	22	23	24	25	26
با	بب	بج	بد	به	بو	بز	بح	بط	كا	كب	كج	كد	كه	كو
				27	28	29	31	32	33	34	&c.			
				كر	كح	كط	لا	لب	لج	لد				

The units, tens, and hundreds, &c., have already been given.

سِيَاك SIYAK.

The **سِيَاك** siyák is a species of figures commonly used in all money transactions, accounts of shopkeepers and merchants, &c. Accounts are reckoned in *dinárs*, an imaginary coin, of the lowest value, being the ten-thousandth part of the *túmán*, the current gold coin in Persia, now worth about eight shillings. The figure in *Siyák* always indicates

the number of *dinárs*. The *Siyák* used in India (in which country it is called رقم, rakm), differs somewhat from the Persian system. (*Vide* the Introduction to "Stewart's Persian Letters.") The units in combination with the tens are nearly the same in both, but the simple units are entirely different, as well as many of the higher numbers. A knowledge of this figure will be found absolutely necessary for those connected with business and trade, as accounts are seldom written in any other.

The following are the simple units :

1	2	3	4	5	6	7	8	9
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹

The following are the tens :

10	20	30	40	50	60	70	80	90
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰

The units and tens in combination :

11	12	13	14	15	16	17	18
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
19	21	22	23	35	62	99	
۱۹	۲۱	۲۲	۲۳	۳۵	۶۲	۹۹	

The higher numbers :

100	200	300	400	500	600	700
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰
800	900	1,000	1,100	1,200	1,300	
۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰ or ۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	
2,000	3,000	4,000	5,000	6,000	7,000	
۲۰۰۰	۳۰۰۰	۴۰۰۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰	
8,000	9,000	10,000	20,000	30,000	40,000	
۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	

50,000	60,000	70,000	80,000	90,000	100,000
۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۷۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۹۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۱۱۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۳۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۱۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۳۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰

MONEY.

The following are the moneys now current in Persia:—

دینار *dínár*, an imaginary infinitesimal coin, in which accounts are reckoned. Its value will amount to something less than one-twentieth of a farthing sterling.

۵ دینار *dínár*=1 غاز *gház*; also a nominal money.

۱۰ غاز *gház*=50 دینار *dínár*=1 شاهى *sháhí*, about $\frac{1}{2}$ d. sterling.

۲ شاهى *sháhí*=100 دینار *dínár*=1 محمدى *muhammadí*, about 1d.

۴ شاهى *sháhí*=200 دینار *dínár*=1 عباسى *'abbásí*, about 2d.

۵ عباسى *'abbásí*=20 شاهى *sháhí*=1,000 دینار *dínár*=1 قرانى *kirání* or صاحب قرانى *sáhib-kirání*.

۱۰ قرانى *kirání*=10,000 دینار *dínár*=1 تومان *túmán*, a gold coin, generally reckoned at 9s. in value, but in reality not worth more than 8s. or thereabouts.

The تومان *túmán* was formerly worth much more. In the reign of Sháh 'Abbás I. its value was nearly £3 sterling; and when Sir John Malcolm visited Persia, at the commencement of the present century, it was then worth from 18s. to £1. It is now equivalent to a trifle over 7s. 11d.

The پول سیاه *púl-i-siyáh* (black money) is a copper coin, of various sizes and values; but it is commonly worth from one-half to one-third of a farthing. The name applies to copper coins in general. The پول سیاه *púl-i-siyáh* is not used in accounts.

The رىال *riyál*, which is worth about $1\frac{1}{4}$ *kirání*, is properly the Spanish dollar; but that coin is now rarely seen in Persia.

The Turkish piastre, called كروش *kurúsh* or غروش *ghurúsh*, is current in the northern provinces of Persia. Its value in former times was about 2s. 6d.; it is now worth no more than $2\frac{1}{2}$ d.

The پناهبادى *panáhbádí* or پناهبادى *pahnábádí* is a silver coin, worth somewhat less than half a قرانى *kirání*; e.g. ۲۳ پناهبادى *pahnábádí*=10 قرانى *kirání*=1 تومان *túmán*.

European ducats, called مجر *majar* and باجغلى *bájughlí*, are current in many places. Their value fluctuates, but it is usually nearly equal to that of the تومان *túmán*, sometimes a little more or less.

The *muhammadí*, *'abbásí*, and *riyál* are not represented by any coin. The terms are used much in the same way as the English "guinea." It

may be added also that the first-mentioned of these is never used for any lesser number than three muhammadís, sums amounting to no more than one or two muhammadís being expressed in dínárs.

Accounts are kept in the system called سیاق *siyák*, already detailed, in the following manner :—

•	Half دينار	dínár.
~	1 دينار	dínár.
ع	2 دينار	dínár.
ه	3 دينار	dínár.
و	4 دينار	dínár.
ف	5 دينار	dínár=1 هزار gház.
مر	50 دينار	dínár=1 شاهي sháhí.
ن	200 دينار	dínár=1 عباسی 'abbási.
ا or و	{ 1,000 دينار dínár= 1 قرانی kirání.	
اع or اع	{ 2,000 دينار dínár= 2 قرانی kirání.	
و	10,000 دينار	dínár=1 تومان túmán.
و،	20,000 دينار	dínár=2 تومان túmán.
ع	10 تومان	túmán.
ع	11 تومان	túmán.
ع	20 تومان	túmán.
ع	30 تومان	túmán.
و،	100 تومان	túmán.

WEIGHTS.

Persian weights are the following. In Persia, as in most Muhamman countries, grain, liquids, &c., are sold by weight, not by measure.

نخود nukhúd, a small chick-pea (*cicer arietinum*), called in India "Bengal gram," weighing about $\frac{1}{14\frac{1}{2}}$ of an ounce.

24 نخود nukhúd=1 مثقال miskál, nearly $\frac{1}{8}$ of an oz. avoirdupois.

90 مثقال miskál=1 وقه vakkah, about 14 oz. avoirdupois.

8 وقه vakkah=720 مثقال miskál=1 من تبریزی mann-i-tabrízí (Tabriz mann), weighing from $7\frac{1}{4}$ to $7\frac{1}{2}$ lbs. avoirdupois.

2 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من شاهی mann-i-sháhí (Royal mann), from $14\frac{1}{2}$ to 15 lbs.

4 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من ری mann-i-rai (mann of Rai), nearly 30 lbs.

16 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من حاشمی mann-i-háshimí (Hashimi mann), used only in the southern provinces, 116 lbs.

100 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 خوارار kharvár (donkey-load), 725 lbs.

The quarter of a Tabriz mann, or about 1 lb. 12 oz. avoirdupois, is usually called a چارک chárík; and this term is also sometimes used to signify the quarter of a Royal mann, or about 3 lbs. 10 oz.

The باتمان bátmán or بطمن batman is a Turkish weight, used in Western Persia. It is the same as the Royal mann, or nearly 15 lbs.

The قیرات kírá't or قرام karrát (carat) is an Arabian weight, varying from three to four English grains in different places. It is occasionally employed in weighing jewels and drugs.

MEASURES OF LENGTH.

موی شتر múf-i-shutur, the breadth of a camel's hair.

جو jau, a barleycorn.

انگشت angusht, a finger-breadth.

بهر bahar, length of one joint of the thumb, or about $1\frac{1}{4}$ inch.

2 بهر bahar=1 گره girah, or about $2\frac{1}{2}$ inches.

16 گره girah=1 ذرع zar' or گز gaz, the Persian ell of about 40 inches.

ارمین arshín, the Turkish ell; much the same as the above.

وچب vajjab, a span, from tip of thumb to tip of little finger extended.

آرچ araj, دست dast, or زرا' zirá', a cubit, from the elbow to the tip of the middle finger.

قدم kadam, a short pace of 20 inches.

بغل baghal, a fathom, or space between the tips of the fingers of the two hands, when the arms are extended.

کله kallah, the ordinary stature of a man, about $5\frac{1}{2}$ feet.

12,000 قدم kadam=6,000 گز gaz=1 فرسنگ farsákh or فرسنگ farsang, a parasang of about $3\frac{1}{4}$ English miles.

NAMES OF PERSONS AND PLACES.

A.

Aaron, هارون harún, هارون harún.
 Abadan, آبادان 'abbádán, آبادان ábádán.
 Abbasides, عباسیان 'abbásiyán.
 Abel, هابيل hábil, هابيل hábil, حبیل habíl.
 Abiverd, ابیورد abívard.
 Abraham, ابراهيم ibrahím.
 Abu-bakr, أبو بكر abú-bakr.
 Abu-'l-fazl, ابوالفضل abu-'l-fazl.
 Abyssinia, حبش habash, حبشستان habashistán.
 Abyssinian, حبشي habashí.
 Achin, آچین achín.
 Acre, عكا 'akká.
 Adam, آدم ádam.
 Adelaide, ادالاید adaláyid.
 Aden, عدن 'adan.
 Adrianople, ادرنه adranah, ادریانوپل adriyánúpal.
 Adriatic Sea, ادریاتیک دریائی daryá, í-i-adriyátík.
 Ægean Sea, بحر یونان bahr-i-yúnán.
 Afghan, افغان afghán.
 Afghanistan, افغانستان afghánistán.
 Afrasyab, افراسیاب afrásyáb.
 Africa, افریقا afríká, افریق afrík, افریقه afríkah.
 African, مغربی maghribí.
 Afridí, افریدی afridí.
 Agra, آگره ágrah.
 Ahmedabad, احمدآباد ahmadábád.
 Ahmednagar, احمدنگر ahmadnagar.
 Aix-la-chapelle, اکسلهاپل aksháshá-pal.
 Ajmir, اجمیر ajmír.
 Albanian, آرنودی arnaudí.
 Albert, آلبر albar.
 Aleppo, حلب halab.

Alexander, اسکندر iskandar, سکندر sikandar.
 Alexander the Great, ذو القرنین zu-'l-karnain, اسکندر رومی iskandar-rúmí.
 Alexandra, الکسندرا alaksandrá.
 Alexandretta, اسکندرون iskandarún.
 Alexandria, اسکندریه iskandariyah, سکندریه sikandariyah.
 Alfred, ألفرد alfrad.
 Algeria, الجزائر aljazáir.
 Algiers, الجزائر al jazáir.
 Ali, علی 'alí. — (descendants of Ali) علویان 'alaviyán.
 Alice, آلیس alis.
 Allahabad, الله آباد allah-ábád.
 Alma, آلما almá.
 Alps, آلپ alp.
 Alsace, الزاس alzás.
 Amadeus, امده amadah.
 Amalek, عملیق 'imlík.
 America, ینگی دنیا yangí-dunyá. — (North America) ینگی دنیا شمالی yangí-dunyá-i-shimálí. — (South America) ینگی دنیا جنوبی yangí-dunyá-i-junúbí.
 American, ینگی دنیائی yangí-dunyá, í.
 Amerkote, امرکوت amrkút.
 Amsterdam, آمستردام amstardám.
 Anatolia, آناتولی anátulí.
 Andalusia, اندلس andalas.
 Angora, انقره ankarah.
 Antioch, انطاکیه antákiyah.
 Arab, عرب 'arab.
 Arabia, عرب 'arab, عربستان 'arabistán.
 Arabia Felix, یمن yaman.
 Arabia Petrea, حجاز hijáz.
 Arabian, عربی 'arabí, تازی tázi.
 Arabic, عربی 'arabí, زبان zabán-i-'arabí.
 Ararat, آغری داغی ághir-tágh, آغری ághir-dághí.

Araxes, آرس aras.
 Archimedes, ارشمیدس arshimíds.
 Ardahan, اردهان ardashán.
 Ardistan, آردستان árdistán.
 Aristotle, ارسطو aristú, ارسط arast.
 Armenia, ارمنیه armaniyah.
 Armenian, ارمنی armaní (pl. ارمنده aráminah).
 Arnot, آرناوت arnát.
 Arracan, ارخانگ arakhang.
 Artaxerxes, اردشیر ardshír, ارتاخشت artáhshst.
 Artemisia, هویلا shuvílá.
 Arthur, آرتر artúr.
 Ashurada, عاهوراده 'áshúrádah.
 Asia, آسیای asiya, í.—(Asia Minor)
 آسیای کوچک asiya, í - i - kúchik,
 آسیای مرکزی anátúlí.—(Central Asia)
 آسیای وسطی asiya, í-i-vasatí.
 Askelon, اسقلان askalún.
 Astarabad, استراباد astarábád.
 Athens, آتنه atanah, آتنه atanah,
 آتن atan, آتانیه atániyah.
 Atlantic Ocean, بحر اطلانتیک bahr-i-atlántík.
 Atlas, اطلس atlas.
 Attock, آتک atak.
 Aurangzib, اورنگزیب aurangzíb.
 Australia, استرالی ústarálí, استرالی ústarálí.
 Austria, اتریش atrish, اوتریا ústriya.
 Ayishah, عایشه 'ayishah.
 Ázarbijan, آذربایجان ázarbáiján,
 آذربایجان ázarbáiján.

B.

Baal, بعل ba'al.
 Baalbakk, بعلبک ba'albakk.
 Babelmandeb, باب المندب bábu-'l-mandib.
 Babylon, بابل bábul.
 Babylonia, عراق 'irák.
 Bacchus, باخوس bákhús.
 Badakhshan, بدخشان badakhshán,
 بدخشان badakhshán.
 Baghdad, بغداد baghdád.
 Bahavul, بهاول bahával.

Bahrain, بحرین bahrain.
 Baku, بادکوبه bád-kúbah.
 Balasore, بالیسر bálísar.
 Balkh, بلخ balkh.
 Balkhans, بلخان balkhán, بلخانا bal-kánahá, بالقان bálkán.
 Baltic, بالتیک báltik.
 Bamian, بامیان bámiyán.
 Bangalore, بنگلور bangalúr.
 Bangkok, بانکوک bángkak.
 Banswara, بانسواره bánsvárah.
 Barca, برقه barkah.
 Barcelona, برشلونه barshalúnah.
 Bareilly, بریلی barílí.
 Baroach, باروچ bárrúj.
 Bavaria, باویر bávir.
 Bayazid, بایزید báyizíd.
 Beatrice, بیاتریس biyátrís.
 Behar, بهار bihár.
 Belgium, بلجیک baljík, بلژیک bal-zhík.
 Benares, بنارس banáras, بانارس bánáras.
 Bengal, بنگاله bangálah.
 Benjamin, ابن یاسین ibnyámín.
 Beor, باعورا bá'úra.
 Berar, برار barár.
 Berlin, برلن barlin, برلین barlín.
 Bermuda, برمود barmúd.
 Bern, برن barn.
 Bessarabia, بسارابیا basarábiya.
 Bethlehem, بیت لحم baitálahm, بیت لحم baitlahm.
 Beyrout, بیروت bírút, باروت bárút,
 برود barúd.
 Bhopal, بپل bapal.
 Bidur, بیدر bídár.
 Bijapur, بیجاپور bíjápúr.
 Bijnur, بجنور bíjnúr.
 Bilaspur, بلاسپور biláspúr.
 Biluchistan, بلوچستان bilúchistán.
 Birbhūm, بیربھوم birbhúm.
 Black Sea or Euxine, بحر سیاه bahr-i-siyáh, قره دنیز karah-dingiz.
 Bohemian, رنگی زنگی zangí-i-firangí, کبلی kibtí.
 Bolivia, بولیوی búlíví, بولیوار búlívár.
 Bombay, بمبئی bambí.
 Bordeaux, بردال burdál.
 Borneo, برنیو barníu.
 Bosnia, بوسنه básnah, بوسنه búsnah.

Bosphorus, بوزغ búgház-i-buzurg.
 Boston, بستی bustan.
 Bourhon (Isle of), جزیره بورهان jazírah-i-búrbán.
 Brindisi, برندی birindízi.
 Broach, بروج barvaj.
 Brussels, بروکسل barúksal.
 Bucharest, بکروش bakarash.
 Bujnurd, بجنورد bujnúrd.
 Bukhara, بخارا bukhará.
 Bulgaria, بلغار bulghár.
 Bundi, بوندی búndí.
 Burdwan, بردوان bardván.
 Burhanpur, برهانپور barhánpúr.
 Bushire, بندر البوشهر bú-shahr, بندر bandarú-'l-bú-shahr.
 Bussorah, بصره basarah.
 Bustam, بستم bustám.
 Buxar, بکسر baksir.
 Byzantium, بزنطیه bizantíh.

C.

Cadiz, قادنس kádís.
 Cæsar, قیصر kaisar.
 Cæsarea, قیصریه kaisariyah.
 Cain, قایل kábil, قایل kábíl.
 Cairo, قاهره káhirah.
 Calais, کاله kálah.
 Calcutta, کلکته kalkattah.
 California, کالیفورنی kálífúrní.
 Calmuck, قلماق kalmák.
 Canaan, کنعان kin'án.
 Canada, کانادا kánádá.
 Candia, قندیده kándiyah, قندید kan-díd, قندیه kándiyah.
 Canton, خاتقو khánkú.
 Cape of Good Hope, دماغه افریقیه dimághah-i-afrikíyah, دماغه امید dimághah-i-umíd.
 Cape Noir, سادۀ قهره sádah-kahvah.
 Carlist, کارلیست kárlíst.
 Carmel, کرمیل kirmil.
 Carnatic, کرناتک karnátak.
 Caroline, کارولین kárúlin.
 Carpathians, الامان طاشی alámán-tághí.

Carthage, قرطاجنه kurtájannah.
 Caspian Sea, بحر خزر bahr-i-khazar, دریای قزوم daryá, í-i-kulzúm.
 daryá, í-i-hájí-tar-khán, دریای حاجیطارخان.
 bahr-i-gílán, بحر گیلان.
 Castile, قستلیه kastalah, قستلییه kastíliyah.
 Catalan, کاتلان kátlán.
 Catherine, کاترین kátrín.
 Caucasus, قفقاز kafkáz.
 Cawnpur, خانپور khánpúr.
 Centa, سبتۀ سیتۀ sítah, سبتۀ sabtah.
 Ceylon, سراندیپ sarándíp, سیلان sailán.
 Chaldaea, عراق 'irák.
 Champarun, چنپارن chumpárun.
 Charles, شارل shárl.
 Chili, هیللی shílí.
 China, چین sín.—(Emperor of China) فغفور faghfúr, خاقان khákán-i-chín.
 Chinese (people), اهل چین ahl-i-chín.—(adj.) چینی chiní.
 Christiania, کریستیانیا kiristíyániyá.
 Circassian, چرکس charkas.
 Cobourg, کبورغ kabúrg.
 Columbia, کولمبی kúlambí.
 Constantine, قسطنطین kustantín.
 Constantinople, اسلامبول islámbúl, استانبول istámbúl.
 Copenhagen, کوبنناک kúpánák, کوبنچاک kúpanhák.
 Copt, قبط kibít.
 Coptic, قبطی kibítí.
 Corfu, کرفو kurfú.
 Corsica, کورسیکا kúrsíká, کرمس kara, کورسیقه kúrsíkah.
 Corunna, قلند kalannah.
 Cossack, قزاق kazák.
 Cosseir, قمیر kusair.
 Crete, گرید girid, کرید kiríd, القریطش akrítish, قاندیه kándiyah, قندیه kándiyah.
 Crimea, قریم karím.
 Cronstadt, کارنستاد karanstád, کارونستاد karúnstád.
 Cyclops, سیکلپ síklí p.
 Cyprus, قبرس kabrís, قبریس kabris.
 Cyrene, قیروان kair ván.
 Cyrus, کورش kasrá, کوروش kúrash.

D.

Dadur, دادر dádár.
 Dalmatia, دالماتیا dalmáchiyá.
 Damaghan, دامغان dāmaghán.
 Damascus, دمشق shám, دمشق di-mashk.
 Damietta, دمياط dimyát.
 Daniel, دانیال dánál, دانیال dāniyál.
 Danube, دونو túnah, تونه túnah, دانوب dánúb.
 Dardanelles, بوزغ دریا سیاه búgház-i-daryá, í-i-siyáh, بوزغ قلعه سلطانیه búgház-i-kal'ah - i-sultaníyah, بوزغ داردانال búgház-i-dárdánál, بوزغ چناق قلعه búgház-i-chanák-kal'ah.
 Darius, داریا dára.
 David, داود da,úd.
 Dead Sea, بحر لوت bahr-i-lút.
 Deccan, دکن dakan, دکن dakhan.
 Dehra Ghazi Khan, دیره غازیخان dírah ghází-khán.
 Delhi, دهلی dihlí.
 Denmark, دانمارک dánmárk.
 Dholepur, دهولپور dhúlpúr.
 Dhurumpur, دهرمپور dharampúr.
 Diana, آرتمیس artamís.
 Diarbekr, دیاربکر diyárbakr.
 Dinah, دینا díná.
 Dizful, دزفول dizfúl.
 Dniester, دونیستر túrlá.
 Doab, دو آب dú-áb.
 Don, دن dan.
 Dorcas, ذبیحہ zabyah.
 Dowlutabad, دولتآباد daulutábád.
 Dresden, درسدن darasd.

E.

Ecuada, اکواتر akvátar.
 Eden, عدن 'adan.
 Edur, ایدر idar.
 Egypt, مصر misr — (Lower Egypt) مصر سفلی misr-i-suflá, بحیرۃ مصر misr-i-sufá, بحر علیا misr-i-'ulyá, بحر سعید sa'id.

Egyptian, مصری misrí.
 Elias, الیاس ilyás.
 Elizabeth, الیزابت alizábat.
 Emmaus, Emmaus.
 England, انگلستان inglistán, انگلاند inglánd.
 English, انگلیس inglís, انگریز in-gríz.
 English Channel, دریای مانش daryá, í-i-mánsh.
 Enoch, ایدریس idrís, اخنوخ akhnúkh.
 Enzeli, انزلی anzalí.
 Ephesus, فسوس fasús.
 Erivan, ایران iraván.
 Erzeroum, ارزرورم arzírúm, ارض ارزن arz-i-rúm, ارزن الروم arzanu-'r-rúm.
 Esaias, ایشیا ish'iyá.
 Esau, عیسو 'ais, عیسو 'isú.
 Etawah, اتاوا itávah.
 Ethiopia, حبشه zang, حبشه haba-shah.
 Ethiopian, زنگی zangí, زنج zanj, حبش habash, حبشی habashí.
 Etna, اتنا atná, آتنا atná.
 Eugenie, اوزنی úzhaní.
 Europe, فرنگستان firingistán, اروپا úrúp, اروپ urúp, اروپا úrúpá.
 European, فرنک firing, فرنج firinj, فرنج afranj. — (adj.) فرنجی firingí.
 Euxine, vide Black Sea.
 Eve, حوا havá.
 Ezekiel, حزقیل hizkíl.

F.

Falkland Isles, جزائر فالکلند jazá,ir-i-fálklánd.
 Faridun, فریدون farídún.
 Fars, فارس fárs.
 Fatimah, فاطمه fátimah.
 Ferdinand, فریدیناند fardínánd, فاردینان fardínán.
 Ferghana, فرغانه farghánah.
 Firuzpur, فیروزپور firúzpur.
 Flanders, فلاندر falmang.
 Fleming, فلاندر falmang.
 Flemish, فلاندری falmangí.
 Florence, فلورانس falúrás.
 Fontainebleau, فونتنبلو fúntambalú.

France, فرانسه faránsah.
 Frank, فرنك firink, فرنج firing, افرنج afranj.
 Frederick, فردريك fardarik.
 French, فرانسه faránsah.
 Furrah, فره farah.
 Futtehpur, فتحپور fathpúr.

G.

Gabriel, جبریل jibríl, جبرئیل jabra, il.
 Galatz, قلاص kalás.
 Gallipoli, گالیپولی gálípúlí, گلیپولی galípúlí.
 Ganges, گانگ gang, گنگ gang, غانج ghánj, غانغا ghánghá.
 Geneva, ژنو zhanv. — (Lake of Geneva) دریاچه ژنو daryáchah-i-zhanv.
 Genoa, جنو janv, جنوة shanvah.
 Genoese, جنويز janavíz.
 George, ژور zhúzh.
 Georgia, گرجستان gurjístán.
 Georgian, گرجی gurjí.
 German, المان almán, نمسی nimsí.
 Germany, نیمچه nímechah, نمسیستان nimsistán, المانیá almáníyá.
 Ghazipur, غازپور gházípúr.
 Ghuzni, غزنی ghazní.
 Gibraltar, جبل الطارق jabalu-'t-tárik, ماسیک masík.
 Gilan, گیلان gílán, جیلان jílán.
 Godavery, گوداوری gúdávári.
 Gog, گوج yájúj.
 Golconda, گلکنده gulkundah.
 Gold Coast, بلاد الذهب biládu-'t-tibr.
 Gomorrah, غموره ghumúrah, غموره ghumurah.
 Gondal, گوندل gúndal.
 Goruckpur, گورخپور gúrahpúr.
 Great Britain, غرات بریتانیا ghirát britániyá.
 Grecian, یونانی yúnání, رومی rúmí.
 Grecian Archipelago, بحر ابيض bahr-i-abyaz.
 Greece, یونان yúnán, روم rúm, یونانیستان yúnánístán.
 Greek, یونانی yúnání, رومی rúmí.

Greeks (The), اروام arvam.
 Greenland, دشت سبز dasht-i-sabz, گرینلاند grínland.
 Grenada, غرناده gharnátah.
 Guadalquiver, وادی الکبیر vādíu-'l-kabír.
 Guatemala, گواتمالا guvátamálá.
 Gujerat, گجرات gujrát.
 Gurgan River, گرگانرود gurgán-rúd.
 Gushtasp, گشتاسپ gushtásp.
 Gwalior, گوالیار guvályár.

H.

Hadramaut, حضرموت hazramaut.
 Hagar, آجر ájar.
 Haiderabad, حیدرآباد haidarábád.
 Ham, هام hám, بام yám.
 Hamazan, همزان hamazán.
 Hamburg, هامبورگ hámbug.
 Hanover, هانوفر hánúvar.
 Harun - al - Rashid, هارون الرشید hárúnu-'r-rashíd.
 Hayti, هاییتی háítí.
 Hazarah, هزاره hazaráh.
 Hebrew, عبرانی 'ibrání, عبری 'ibrí.
 Hecla, هکلا haklá.
 Helen, هلن halan.
 Helena, الهه alnah.
 Heliopolis, بعلبک ba'albakk.
 Helvetia, هلویچا halvachiyá.
 Herat, هرات hirát.
 Herod, هیروдіس hírudís.
 Herzegovina, هرزک harasak.
 Hesse Cassel, هس کاسل has kásal.
 Hijaz, حجاز hijáz.
 Himalayas, جبل هیمالاها jabal-i-hímálahá.
 Hindustan, هند hind, هندوستان hindústán.
 Hippocrates, بقراط bukrát.
 Holland, هلاند hulánd, هلاند hulánd.
 Honduras, هندوراس handúras, هندورا handúra.
 Hong Kong, کونگ húng-kúng.
 Honolulu, هونولولو hanúlúlu.
 Hormuz, هرمز hurmuz.

Humbert, همبر hambar.
Hungarian, مجار majár.
Hungary, مجارستان majáristán.

I.

Ighriras, اغيريرت ighrírás.
Imran, عمران 'imrán.
India, هند hind, هندوستان hindú-stán.
Indian Ocean, بحر الهند bahru-'l-hind.
Indus, رود خانه سندھ rúd-khánah-i-sindh, نیلاب níláb.
Innspruch, انسپروک insparúk.
Iram, ارم iram.
Ireland, ایرلند írlánd, ایرلند írlánd.
Isaac, اسحاق ishák, اسحق ishák.
Isaiah, اشعيا isha'yá.
Isfahan, اصفهان isfahán, صفاهان sífá-hán.
Isfandyar, اسفندیار isfandyár.
Ishmail, اسماعیل isma'íl, اسماعیل ismá'íl.
Israel, اسرائيل isrá,íl.—(Children of Israel) بني اسرائيل baní-i-isrá,íl.
—(Twelve tribes of Israel) دوازده اسرائيل davázdah asbát-i-isrá,íl.
Italian, ایتالیان itáliyán, ایتالیان itá-liyán.
Italy, ایتالیا itálí, ایتالیا itáliyá.

J.

Jack, جاك zhák.
Jacob, يعقوب ya'kúb.
Jaffa, يافا yáfá.
Jaipur, جيهپور jaipúr.
Jaitpur, جيتپور jaitpúr.
James, يعقوب ya'kúb.
Jalalabad, جلالاباد jalálábád.
Jamshíd, جمشيد jamshíd.
Japan, ژاپون zhápún, ژاپن zhápun.
Japhet, يافث yáfis.
Jaunpur, جوليپور jaunpúr.
Java, جاوة jávah.

Jaxartes, سايحون saihún.
Jeddah, جدة juddah.
Jellasure, جاليسر jalísar.
Jeremiah, ارميا armiyá.
Jericho, اريحا ariyá.
Jeroboam, ياروبعام yárúb'am.
Jerusalem, اورشليم úrishalím, القدس al-kuds, بيت المقدس baitu-'l-mukaddas.
Jesse, آشئ áshá.
Jesus, عيسى 'isá.
Jethro, شعيب shu'aib.
Jaysulmir, جيسلمير jaisulmír.
Jhallavar, جهلوار jhalávar.
Jind, جيند jind.
Jingiz Khan, جنگيز jingíz, چنگيز chingíz.
Job, ايوب 'ayúb, ايوب ayyúb.
John, يحيى yuhanná.
John the Baptist, يحيى yahyá.
Jonas, يونس yúnas, يوناس yúnás.
Joppa, يافا yáfá.
Jordan, اردن urduun or ardan, اردن hardúm, يوردان yúrdán.
Joseph, يوسف yúsif.
Judah, يهودا yahúdá.
Judas Iscariot, اسخريوتي يهودائی yahúdá, í-i-iskbariyúti.
Jullundhur, جالندهر jalándhur.
Jummu, جمو jammú.
Jumna, جمنا jumná.
Jyntia, جينتيا jaintiyá.

K.

Kabul, كابل kábul.
Kaf, كاف káf.
Kai Kaus, كيكائوس kai-káús.
Kai Khusrau, كيكسرور kai-khusrau.
Kai Kubad, كيكباد kai-kubád.
Kalat, كلات kalát.
Kalmuck, قالمق kálmak.
Kalpi, كالپی kálpí.
Kampta, كامتا kámtá.
Kandabar, قندهار kandahár.
Kangra, کانگره khangarah, کانگر kán-gar.
Karasu, قرامو karású (= "black water").

Kars, قارس kárs.
 Kashan, کاشان káshán.
 Kashghar, کاشغر káshghar.
 Kashmir, کشمیر káshmír, کشمیر kashmír.
 Kaswin, قزوين kazvín.
 Kathay, خطای khataí.
 Kerbela, كربلا karbalá.
 Khaibar, خیبر khaibar.
 Khiva, خيوة khívah, خوارزم khavá-rizm.
 Khojand, خجند khajand.
 Khokand, خوقند khú-kand.
 Khotan, ختن khutan, علم khulum.
 Khurasan, خراسان khurásán.
 Khurum, خورم khurum, خورم khúrum.
 Kirman, کرمان kirmán.
 Kirmanshah, کرمانشاه kirmánsháh.
 Konigsburg, کنیگسبرگ kaníksburg.
 Kotah, کوتا kútá.
 Kremlin, کرملین karmín.
 Kronstadt, کورنستاد kúrnstád.
 Kufa, کوفان kaufán or kúfán.
 Kuldja, قولىه kúlchah.
 Kum, قم kum.
 Kurd, کرد kurd (pl. اکراد akrád).
 Kurdistan, کردستان kurdistán.
 Kurnál, کرنال kurnál.
 Kurrahi, کراچی karáchi.
 Kuttach, کتک katak.

L.

Lahore, لاهور lábúr.
 Laodicæa, لادق ládik.
 Laristan, لرستان luristán, لرستان lúristán, لارستان lárístán.
 Lahsá, لاسا lahsá.
 Lar, لار lár.
 Lazarus, لازاری la'ázar, لاز láz, لازوری lázúrí.
 Leander, اندروس andarús.
 Lebanon, لبنان labnán.
 Leghorn, لیگورن ligúrn.
 Leopold, لیوپولد líúpuld.
 Levantine, اهل عرب ahl-i-shark.
 Limri, لیمری límri.

Lingah, لنگا lingá.
 Lisbun, لیزبن lízbun, لیسبون asbbúnah.
 Livadia, لیوادیá lívádiyá, لیوادی livá-diyá.
 Llana, لاما lámá.
 Lombardy, لومباردی lombardíh, لومباردی lumbárdí.
 London, لندن landan.
 Lorraine, لورین lúran, لورین lúrinah.
 Lot, لوط lút.
 Louis, لوی lúi.
 Louise, لوز lúiz.
 Lucknow, لکھنؤ lakhnau.
 Ludhuana, لودھینہ lúdhínah.
 Luke, لوقا lúk, لوك alúk, لوك lúk, لوكا lúká.
 Luxemburg, لوکسنبورگ luksan, búrg.
 Lybia, لیبی lubah.
 Lyons, لیون líún.

M.

Macedonia, مقدونیہ mákdúniyah, مقدونیہ mákdúniyá, مقدون mák-dún, مقدونیہ mákdúniyá, مقدونیہ mákdúniyah.
 Macon, ماکن mákan.
 Madagascar, ماداگاسکار mádágáskár.
 Madina, مدینه madínah.
 Madras, مدراس madrás.
 Madrid, مادرید mádríd.
 Magog, ماجوج májúj.
 Magyar, مجار majár.
 Malabar, ملیبار malibár, مالابار malá-bár, مالبار málabár.
 Malacca, ملاک malákh.
 Malaga, مالقه malakah.
 Mallia, مالیا máliyá.
 Malta, مالته mált, مالته máltah, مالته máltah.
 Malwah, مالوه málvah.
 Mamalouk, مماليك mamlúk (pl. مماليك mamálík).
 Manchu, منچو manchú, منچو manchú.
 Manchuria, منچهر manchhar.
 Mandavi, ماندوی mándaví, مندوی mandaví.
 Mani, مانی mání.

Marguerite, مارگوریت margúrít,
 مرارید marváríd (= "pearl").
 Mark, مارک márk.
 Marseilles, مارسلیا marsaliyá.
 Marwar, ماروار márvár.
 Mary, ماری mārí, مریم maryam.
 Massowah, مسوق masúk.
 Matthew, متی mathá, متی mattá.
 Mauritius, موریس mūrís.
 Maximilian, ماکسیمیلین máksímilín,
 ماکزیمیلین mákzímilín.
 Mazindaran, مازندران mázhindarán,
 مازندران mázindarán.
 Mecca, مکہ makkah, معظمه makkah-i-mu'azzamah. — (Temple of Mecca) بیت الحرام baitu-'l-harám.
 Mede, مروانی shirvání.
 Media, مروان shirván.
 Mediterranean, بحر الابيض bahru-'l-abyaz, بحر روم bahr-i-rúm, آبی آک-dangiz, سفید daryá, í-i-safíd.
 Mekran, مکران makrán.
 Merv, مرر marv.
 Meshed, مشهد mashhad.
 Mesopotamia, بلاد بین النهرین bilád bainu-'u-nahriy, الجزيرة al-jazírah, دیار بکر diyár-bakr.
 Messinah, مسینه masínah.
 Metz, متز matz.
 Mexican, مکسیکی maksík, مکزیکی makzík.
 Mexico, مکسیکو maksíkú.
 Meywar, میوار mívár.
 Miani, میانی míaní.
 Michael, میکائیل miká, íl.
 Michni, میحنی michní.
 Midian, مدین madyan.
 Milan, میلان milán, میلان milán.
 Milo, میلو mílú.
 Mirpur, میرپور mīrpúr.
 Mirut, میرات mīrút.
 Mitylene, مدی madal.
 Mocha, مخا mukhá.
 Moldavia, قرة افلاک aflák, قرة افلاک karah-aflák, بغداد baghdán.
 Mongolia, مغولستان mughulistán.
 Mont Blanc, مون بلان mún-bilán.
 Mont Cenis, مون منی mún-siní.
 Montenegro, قرة طاع karah-tágh.

Montevideo, منتویداو mantividáv.
 Morea, موره múrah.
 Morocco, ماروک mārúk, مغرب maghrib.
 Moscow, مسکو muskuvá, مسکو muskú.
 Moses, موسی músá.
 Mosul, موصل músúl.
 Mount St. Gothard, کوه سن گوتار kúh-i-san kútár.
 Muhammerah, محمرة muhammarah.
 Multan, ملتان multán, ملتان múl-tán.
 Munich, مونیخ múník.
 Muscovite, مسکو muskú.
 Muskat, مسقط maskat.
 Muttra, متھرا matthrá.

N.

Nadir Shah, نادر شاه nádír sháh.
 Nagarkot, نگارکوت nagarkút.
 Nahawand, نهاوند nahávand.
 Najd, نجد najd.
 Naples, ناپولی nápulí, ناپولی nápulí.
 Napoleon, ناپلیون nápaliyún.
 Nardin, نردین nardín.
 Natal, ناتال nátál.
 Naushirawan, نوشیروان naushiraván, نوشیروان naushiraván.
 Navarino, ناوران náváran.
 Nazareth, ناصرة násirah.
 Nebuchadnezzar, بخت النصر bakhtu-'u-nassar.
 Nestoríau, نستوری nastúrí.
 Nestorius, نستور nastúr.
 Netherlands, هلاند پای با háland, ندرلاند nadarlándah.
 New York, نیویورک niyúrk, نیویورک nú-yurk.
 New Zealand, نوزلاند núzalánd.
 Nicaragua, نیکاراگا níkarágá.
 Nice, نیس nis.
 Nicholas, نیکلا níkiá.
 Nile, نیل níl.
 Nimranah, نیمرانہ nímránah.
 Nineveh, نینوا nínavá, نینوی ní-nuvi.
 Nishapur, نیشاپور nishápúr, نیشاپور nishápúr.

Noah, نوح nûh.—(Noah's ark) کشتی
 نوح kashtî-i-nûh, سفینه نوح safî-
 nah-i-nûh.
 North Sea, دریای شمال daryâ,î-i-
 shimâl.
 Norway, نورج nurûj, نوروج nûrûj.
 Nowanagar, نوانگر navanagar.
 Nubia, نوبیا nûbiyâr, نوبه nûbah.
 Nuddea, ندیا nadyâ.
 Nusirabad, نصیرآباد nasirâbâd, نصیرآباد
 nasirâbâd.

O.

Oceania, اوقیانوس úkiyânús, اوقیانوس
 ukiyânús.
 Odessa, اودیسسه údisah.
 Olympus, جبل اناطولی jabal-i-anâ-
 túlí, جبل کریم jabal-i-karím.
 Oman, عمان 'umân or 'ummân.
 Orissa, اریسسه urísah.
 Osborne, اوزبون úzbûn.
 Oscar, اسکار uskâr.
 Otaheite, جزیره تاتی jazírah-i-táyití.
 Oxus, جیحون jaihûn.

P.

Pacific Ocean, بحر پاسیفیک bahr-i-
 pásífík, بحر پاسیفیک bahr-i-pásífík.
 Palanpur, پالهنپور pálhanpúr.
 Palestine, فلسطین filastín, فلسطين
 filastún.
 Panama, پاناما pánámâ.
 Paniput, پانیپت pániput.
 Paraguay, پاراگای parágí.
 Paris, پاریس parís.
 Parthia, کوهستان kúhistán.
 Pashang, پشنک pashang.
 Patiala, پتیاله patiyálah.
 Patna, پتنه patnah.
 Paul, پاول pa,úl, بولس búlus, پاولوس
 páwlús.
 Pegu, پیگو pígu.
 Pekin, پکن pakín.
 Penelope, پنلوب panalúb.
 Persepolis, استخر istakhr, تخت
 جمشید takht-i-jamshíd.

Persia, ایران írán, عجم 'ajam.
 Persian, فارسی fársí, ایرانی írání,
 عجمی 'ajamí.
 Persian Gulf, خلیج فارس khalíj-i-
 fárs, دریائی عمان daryâ,î-i-'um-
 mán, بحر العجم bahru-'l-'ajam,
 خلیج بصره khalíj-i-basarah.
 Peshawur, پیشاور pisháwúr.
 Pesth, پسته pastah, پست past.
 Peter, پتر patar, پتر patar.
 Peter the Great, پتر کبیر patar-i-
 kabír.
 Pharaoh, فرعون fir'aun.
 Phillipopolis, فلبه falabah, فلیس
 falapalas.
 Philistine, فلسطی filastí.
 Phoenicia, ساحل sáhil.
 Piedmont, پیدمون pídmún.
 Pishin, پیشین pishín.
 Plato, افلاطون aflátún.
 Pliny, بولینس bulínas.
 Po, پو pú.
 Poland, له lah, لهستان lahistán.
 Pole, له lah.
 Polydore, پولیدور púlídúr.
 Porebundar, پوربندر púrbundur.
 Port Said, سعید sa'íd.
 Porte, دولت علیّه daulat-i-'alíyah,
 لبّی باب عالی lûh-i-'álf.
 Portugal, پرتگال purtagál, پرتغال
 purtakál, پورتگال purtaghál, پورتوگال
 púrtúghál, پورتگال purtagál.
 Potí, پوتی pútí.
 Priam, پریام puriyám.
 Prussia, پروس prús.
 Pruth, پروت prút.
 Psyche, نفس nafs.
 Puna, پونه púnah.
 Punjab, پنجاب panjáb.
 Punnah, پنّه panah.
 Pyrenees, جبل الابواب jabalu-'l-
 abváb.
 Pythagoras, فیثاغورث fisághúras.

R.

Radhunpur, رادهنپور rádhanpúr.
 Rai Bareilly, رای بریلی raí barailí.
 Rajpur, راجپور rájpur.

Rajputana, راجپوتانه rájpútánah.
 Ramah, رامه rámah.
 Ramghur, رامگر rámgar.
 Rampur, رامپور rámpúr.
 Rangpur, رنگپور rangpúr.
 Ray, ري rai.
 Red Sea, درياي احمر daryá, í-i-ahmar, بحر الاحمر bahru-'l-ahmar, بحر اليمن bahru-'l-yaman, بحر الحجاز bahru-'l-hijáz.
 Resht, رشت rasht.
 Reunion, جزيره بورنيان jazírah-i-búr-bán.
 Rhodus, رودس rúdis.
 Rio Janeiro, ريو زانرو ríu-zánrú.
 Rohtak, روهتاك rahtak.
 Roman, رومي rúmí.
 Romans (The), روميان rúmiyán.
 Rome, روم rúm, روما rúmá, رومه rúmah.
 Romulus, روملش rúmlush.
 Rosetta, رشيد rashíd.
 Roumania, روميه rúmíyah.
 Roumelia, رومالي rúmálí.
 Rudolph, رولف rudulf.
 Russia, روسيه rúsiyah, روس rús.
 Rustam, رستم rustam, رستم rústam.
 Rutlam, رتلام rutlám.

S.

Sabuktigin, سبكتگين subuktigín.
 Sabzwar, سبزوار sabzvár.
 Sadi, سعدي sa'dí.
 Saharunpur, سهارنپور sahárunpúr.
 Saint Helena, سنت هلن sant-halan,
 St. John the Baptist, جليلي تعميد جيلبي yahyá-i-ta'míd - dihandah, جيلبي الاصطباغي yahya-'l-istibághí.
 St. John the Evangelist, يوحناي yúhná-i-injílí.
 St. Petersburg, سن پتربورگ san-patarbúrg.
 St. Salvador, سن سالوادور san-sálvadar.
 St. Sophia, ايا صوفيه ayá-súfiyah.
 St. Stephano, ايا ستفانوس ayá-stafánús.

Salonica, سالانيك saláník.
 Samaria, سامريه sámariyá, سامريا sámariyah.
 Samarkand, سمرقند samarkand.
 Samos, ساموس sámúz, سوسام súsám, شاميس shámis.
 San Domingo, سن دومنغ san-dú-mingh.
 San Francisco, سانفرانسيسكو sán-fránsiskú.
 Sandwich Isles, جزيره ساندويچ jazírah-i-sándvích.
 Santiago, سانتياگو santiágú.
 Saragossa, سرقسطه sarakustah.
 Sarah, ساره sárah.
 Sarakhs, سرخس sarakhs.
 Sardinia, سردينيه sardániyah, ساردن sárdan, هارده shárdah.
 Sassanian, ساساني sásání.
 Saul, سولس saulus.
 Save, ساوه sávah.
 Savoy, ساووا sáuvá.
 Saxony, ساكس sáks, ساكسونيا sáksú-niyá.
 Scio, جزيره المصطكى jazírahu-'l-mastakí.
 Slav, سقالب skálabah.
 Slavonia, سقالب sakláb.
 Scotch, اكموس akúsí.
 Scotland, اسكاتلند askátland.
 Seutari, اسكداري askudári, اشكودره ashkúdarah.
 Sea of Azof, بحر القرم bahru-'l-kirim.
 Sea of Marmora, درياي مرمره daryá, í-i-marmarah, بحر سفيد bahr-i-safíd.
 Sea of Tiberias, بحيره طبريه buhay-rah-i-tabariyah.
 Sebastopol, سواستاپول savástápúl, سيواستاپول sívástápúl.
 Senegal, سنغال sanakál.
 Servia, سربستان sarbistán.
 Seth, شيث shís.
 Seville, اسبيل isbíl.
 Shahpur, شاهپور sháhpúr.
 Shahrísabs, شهر سبز shahr-i-sabz.
 Shahrud, شاهرود sháhrúd, شهرود shahrúd.
 Sheba, Queen of, بلقيس bilqís.
 Shem, سام sám.

Shikarpur, شیکارپور shikárpúr, شیخوپور shaikhápúr.
 Shiraz, شیراز shíráz.
 Shirpur, شیرپور shírpúr.
 Shirvan, شیروان shírván.
 Shorepur, شورپور shúrúpúr.
 Shuster, شوستر shúshtar, شستر shus-tar.
 Sialkote, سیالکوٹ siyálkút.
 Siam, سیام siyám.
 Siberia, سبیر sabír.
 Sicily, سیسیل sísl.
 Sidon, سیدان síbil, صیدا saidá.
 Sierra Leone, سیرالئون sírálún, سیرالون sírálún.
 Sirceon, سیرمعان sim'án.
 Simla, سیملا shimlah.
 Simon, سیمعان sim'án.
 Sinai, سینا síná, جبل طور jabal-i-músá.
 Sind, سند sind, سندھ sindh.
 Sinope, سینوب sínúb, سینوب sínúb.
 Sirhind, سرہند sarhind.
 Sirsa, سرسا sírsá.
 Sistan, سیستان sístán.
 Socotra, سقطرة sukutrah, سقطرة sukutrah.
 Socrates, سقراط sukrát, سقراط sukrát.
 Sodom, سدوم sudúm.
 Sogdiana, سغد sughd.
 Solomon, سليمان sulaimán.
 Somnath, سوماتنا súmnát.
 Soudan, سودان súdán.
 Sophia, سافیه safiyah.
 Spain, اسپانیا ispániyá, اندلس andalus.
 Stockholm, استکهلم ustakham, استکهلم ustakhalm.
 Straits of Messina, بھار مسینا bugház-i-masíná.
 Stutgardt, استوتگار ustútgár.
 Suez, سویس savísh.
 Sumatra, سوماترا súmerátrá.
 Surat, سورت súrat.
 Susa, شوستر shúshtar.
 Susanna, سوسنا súsanna.
 Sutlej, ستلج satlaj.
 Sweden, سوڈ سوڈ súd, سوڈ súd.
 Swedish, سوڈ سوڈ súd.
 Swedish, سوڈ سوڈ súd.

Swiss, سویس savís.
 Swiss Republic, سوئس jam-húrf-i-savís.
 Switzerland, ہالوچیا halvachiyá.
 Syria, شام shám.

T.

Tabriz, تبریز tabríz.
 Tahmasp, طهماسب tahmáshp.
 Tamerlane, تیمور taimúr-a'raj, تیمور lang.
 Tangiers, تنجا tanjá, تنجیا tanjiyá, تنجہ tanjah.
 Tanna, تانہ tánah.
 Tapti, تپتی taptí.
 Tarragona, تاکرٹیل tákurrúná.
 Tarsus, طرسوس tarsús.
 Tartar, تاتار tátár, تاتار tátár.
 Tartary, توران túrán. — (Chinese Tartary) ختن khutan.
 Tashkend, تاشکند táshkand.
 Teheran, طهران tahrán.
 Telemachus, تلاماک talamák, تلاماک talamárk.
 Therapia, طرابیہ tarábiyah.
 Thomas, تومیل túmá.
 Thrace, تیراس tírás.
 Tiberias, طبریہ tabariyah.
 Tibet, تبت tibbat.
 Tiflis, تفلیس tíflís.
 Tigris, دجلہ díjlá.
 Timothy, تمتهی tamtahí.
 Tipperah, تپره taprah.
 Tirhoot, ترهت tarhat.
 Tirnova, ترنوی tarnóv.
 Tortosa, طرطوشه turtúshah.
 Transoxiana, ماور النهر mávaru-'n-nahr.
 Transylvania, اردل ardal.
 Trebizonde, ترابزون tirabazán, ترابزون tirabazún, ترابزون tirabazún.
 Tripolis, طرابلس tarábulus.
 Troy, تروا tarvá, تروا tarúvá.
 Tunis, تونس túnís, تونس túnís.
 Tunis, تونس túnís.

Tur, تور túr.
 Turin, تورن túran.
 Turk, عثمانی 'usmání.
 Turkey, مملکت ملک روم mulk-i-rúm, مملکت عثمانلو mamlikat-i-'usmánlú, ممالك عثمانیه mamálik-i-'usmáníyah.
 Turkish, عثمانی 'usmání. — (language) ترکی turkí.
 Turkoman, ترکستان turkmán.
 Turkistan, ترکستان turkistán.
 Turkoman, ترکمان turkmán (pl. tarákimah. — (Tekke Turkomans) ترکمانان turkmánán-i-takah.
 Turkomanchai, Treaty of, مصالحه musálahah-i-turkmán-chái.
 Tus, توس tús.
 Tyre, صور súr.
 Tyrol, تیرول tírúl.

U.

Udaipur, اودپور údaipúr.
 Ujain, اوجین ujain.
 Ulysses, اولیس úlís.
 Umballah, انباله ambálah.
 Umreilly, امریلی umráilí.
 United States, دول متحده duval-i-muttahidah.
 Uriah, اوریا úriyá.
 Urmuz, ارمز urmuz.
 Uzbek, اوزبک úzbak.

V.

Valentia, بلنسیه balansiyah.
 Varna, وان ván.
 Venezuela, ونزولا vanízulá.
 Venice, ونیس vanís.
 Venus, زهره zuharah.
 Versailles, ورسایل varsáíl.
 Victoria, ویکتوریا víktúriyá.
 Vienna, وین vín, ویانا víaná.

Virgil, ویرژیل vírzhlí.
 Vistula, ویستول vístúl.
 Vladimir, والدمار váldamár.

W.

Wahabees, وهابی vahábí.
 Wallachia, افلاق aflák, بوغدان búgh-dán.
 Warsaw, وارسا vársháy.
 Washington, واشنگتون vázingtún, واشنگتن váshingtún.
 Waterloo, واترلو vatarlú.
 West Indies, هند العربی hindu-'l-gharbí.
 White Sea, بحر ابيض bahr-i-abyaz.
 William, ویلیام gíliyúm.
 Windsor, وینسور vínsúr.
 Wurtemberg, ورتمبرگ vartamburgh.

Y.

Yaman, یمن yamín, یمن yaman.
 Yazd, یزد yazd.
 Yazdagird, یزدگرد yazdagird, یزدگرد yazdajird.
 Yeddo, یدو yadú.
 Yokohama, یوکوهاما yúkúhúmá.

Z.

Zacharias, زکریا zakariyá, زکریا zaka-riyá, زکری zakarí.
 Zal, زال zál.
 Zamindawar, زمین داور zamíndávar.
 Zanzibar, زنگبار zangbár.
 Zenocrates, زیمقراطیس zímkarátís.
 Zipporah, سفورا safúrá, سفورة safúrah.
 Zoroaster, زاردشت zárdusht, زاردهشت zárhusht, زارتشت zártusht, زرادشت zarádusht, زرادششت zaráduhsht.
 Zulu, زولو zúlú.

COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1	622 16 July	36	656 30 June	71	690 15 June
2	623 5 July	37	657 19 June	72	691 4 June
3	624 24 June	38	658 9 June	73	692 23 May
4	625 13 June	39	659 29 May	74	693 13 May
5	626 2 June	40	660 17 May	75	694 2 May
6	627 23 May	41	661 7 May	76	695 21 April
7	628 11 May	42	662 26 April	77	696 10 April
8	629 1 May	43	663 15 April	78	697 30 March
9	630 20 April	44	664 4 April	79	698 20 March
10	631 9 April	45	665 24 March	80	699 9 March
11	632 29 March	46	666 13 March	81	700 26 Feb.
12	633 18 March	47	667 3 March	82	701 15 Feb.
13	634 7 March	48	668 20 Feb.	83	702 4 Feb.
14	635 25 Feb.	49	669 9 Feb.	84	703 24 Jan.
15	636 14 Feb.	50	670 29 Jan.	85	704 14 Jan.
16	637 2 Feb.	51	671 18 Jan.	86	705 2 Jan.
17	638 23 Jan.	52	672 8 Jan.	87	705 23 Dec.
18	639 12 Jan.	53	672 27 Dec.	88	706 12 Dec.
19	640 2 Jan.	54	673 16 Dec.	89	707 1 Dec.
20	640 21 Dec.	55	674 6 Dec.	90	708 20 Nov.
21	641 10 Dec.	56	675 25 Nov.	91	709 9 Nov.
22	642 30 Nov.	57	676 14 Nov.	92	710 29 Oct.
23	643 19 Nov.	58	677 3 Nov.	93	711 19 Oct.
24	644 7 Nov.	59	678 23 Oct.	94	712 7 Oct.
25	645 28 Oct.	60	679 13 Oct.	95	713 26 Sept.
26	646 17 Oct.	61	680 1 Oct.	96	714 16 Sept.
27	647 7 Oct.	62	681 20 Sept.	97	715 5 Sept.
28	648 25 Sept.	63	682 10 Sept.	98	716 25 Aug.
29	649 14 Sept.	64	683 30 Aug.	99	717 14 Aug.
30	650 4 Sept.	65	684 18 Aug.	100	718 3 Aug.
31	651 24 Aug.	66	685 8 Aug.	101	719 24 July
32	652 12 Aug.	67	686 28 July	102	720 12 July
33	653 2 Aug.	68	687 18 July	103	721 1 July
34	654 22 July	69	688 6 July	104	722 21 June
35	655 11 July	70	689 25 June	105	723 10 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
106	724 29 May	155	771 13 Dec.	204	819 28 June
107	725 19 May	156	772 2 Dec.	205	820 17 June
108	726 8 May	157	773 21 Nov.	206	821 6 June
109	727 28 April	158	774 11 Nov.	207	822 27 May
110	728 16 April	159	775 31 Oct.	208	823 16 May
111	729 5 April	160	776 19 Oct.	209	824 4 May
112	730 26 March	161	777 9 Oct.	210	825 24 April
113	731 15 March	162	778 28 Sept.	211	826 13 April
114	732 3 March	163	779 17 Sept.	212	827 2 April
115	733 21 Feb.	164	780 6 Sept.	213	828 22 March
116	734 10 Feb.	165	781 26 Aug.	214	829 11 March
117	735 31 Jan.	166	782 15 Aug.	215	830 28 Feb.
118	736 20 Jan.	167	783 5 Aug.	216	831 18 Feb.
119	737 8 Jan.	168	784 24 July	217	832 7 Feb.
120	737 29 Dec.	169	785 14 July	218	833 27 Jan.
121	738 18 Dec.	170	786 3 July	219	834 16 Jan.
122	739 7 Dec.	171	787 22 June	220	835 5 Jan.
123	740 26 Nov.	172	788 11 June	221	835 26 Dec.
124	741 15 Nov.	173	789 31 May	222	836 14 Dec.
125	742 4 Nov.	174	790 20 May	223	837 3 Dec.
126	743 25 Oct.	175	791 10 May	224	838 23 Nov.
127	744 13 Oct.	176	792 28 April	225	839 12 Nov.
128	745 3 Oct.	177	793 18 April	226	840 31 Oct.
129	746 22 Sept.	178	794 7 April	227	841 21 Oct.
130	747 11 Sept.	179	795 27 March	228	842 10 Oct.
131	748 31 Aug.	180	796 16 March	229	843 30 Sept.
132	749 20 Aug.	181	797 5 March	230	844 18 Sept.
133	750 9 Aug.	182	798 22 Feb.	231	845 7 Sept.
134	751 30 July	183	799 12 Feb.	232	846 28 Aug.
135	752 18 July	184	800 1 Feb.	233	847 17 Aug.
136	753 7 July	185	801 20 Jan.	234	848 5 Aug.
137	754 27 June	186	802 10 Jan.	235	849 26 July
138	755 16 June	187	802 30 Dec.	236	850 15 July
139	756 5 June	188	803 20 Dec.	237	851 5 July
140	757 25 May	189	804 8 Dec.	238	852 23 June
141	758 14 May	190	805 27 Nov.	239	853 12 June
142	759 4 May	191	806 17 Nov.	240	854 2 June
143	760 22 April	192	807 6 Nov.	241	855 22 May
144	761 11 April	193	808 25 Oct.	242	856 10 May
145	762 1 April	194	809 15 Oct.	243	857 30 April
146	763 21 March	195	810 4 Oct.	244	858 19 April
147	764 10 March	196	811 23 Sept.	245	859 8 April
148	765 27 Feb.	197	812 12 Sept.	246	860 28 March
149	766 16 Feb.	198	813 1 Sept.	247	861 17 March
150	767 6 Feb.	199	814 22 Aug.	248	862 7 March
151	768 26 Jan.	200	815 11 Aug.	249	863 24 Feb.
152	769 14 Jan.	201	816 30 July	250	864 13 Feb.
153	770 4 Jan.	202	817 20 July	251	865 2 Feb.
154	770 24 Dec.	203	818 9 July	252	866 22 Jan.

Hijrah Year.	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year
253	867 11 Jan.	302	914 27 July	351	962 9 Feb.
254	868 1 Jan.	303	915 17 July	352	963 30 Jan.
255	868 20 Dec.	304	916 5 July	353	964 19 Jan.
256	869 9 Dec.	305	917 24 June	354	965 7 Jan.
257	870 29 Nov.	306	918 14 June	355	965 28 Dec.
258	871 18 Nov.	307	919 3 June	356	966 17 Dec.
259	872 7 Nov.	308	920 23 May	357	967 7 Dec.
260	873 27 Oct.	309	921 12 May	358	968 25 Nov.
261	874 16 Oct.	310	922 1 May	359	969 14 Nov.
262	875 6 Oct.	311	923 21 April	360	970 4 Nov.
263	876 24 Sept.	312	924 9 April	361	971 24 Oct.
264	877 13 Sept.	313	925 29 March	362	972 12 Oct.
265	878 3 Sept.	314	926 19 March	363	973 2 Oct.
266	879 23 Aug.	315	927 8 March	364	974 21 Sept.
267	880 12 Aug.	316	928 25 Feb.	365	975 10 Sept.
268	881 1 Aug.	317	929 14 Feb.	366	976 30 Aug.
269	882 21 July	318	930 3 Feb.	367	977 19 Aug.
270	883 11 July	319	931 24 Jan.	368	978 9 Aug.
271	884 29 June	320	932 13 Jan.	369	979 29 July
272	885 18 June	321	933 1 Jan.	370	980 17 July
273	886 8 June	322	933 22 Dec.	371	981 7 July
274	887 28 May	323	934 11 Dec.	372	982 26 June
275	888 16 May	324	935 30 Nov.	373	983 15 June
276	889 6 May	325	936 19 Nov.	374	984 4 June
277	890 25 April	326	937 8 Nov.	375	985 24 May
278	891 15 April	327	938 29 Oct.	376	986 13 May
279	892 3 April	328	939 18 Oct.	377	987 3 May
280	893 23 March	329	940 6 Oct.	378	988 21 April
281	894 13 March	330	941 26 Sept.	379	989 11 April
282	895 2 March	331	942 15 Sept.	380	990 31 March
283	896 19 Feb.	332	943 4 Sept.	381	991 20 March
284	897 8 Feb.	333	944 24 August	382	992 9 March
285	898 28 Jan.	334	945 13 August	383	993 26 Feb.
286	899 17 Jan.	335	946 2 August	384	994 15 Feb.
287	900 7 Jan.	336	947 23 July	385	995 5 Feb.
288	900 26 Dec.	337	948 11 July	386	996 25 Jan.
289	901 16 Dec.	338	949 1 July	387	997 14 Jan.
290	902 5 Dec.	339	950 20 June	388	998 3 Jan.
291	903 24 Nov.	340	951 9 June	389	998 23 Dec.
292	904 13 Nov.	341	952 29 May	390	999 13 Dec.
293	905 2 Nov.	342	953 18 May	391	1000 1 Dec.
294	906 22 Oct.	343	954 7 May	392	1001 20 Nov.
295	907 12 Oct.	344	955 27 April	393	1002 10 Nov.
296	908 30 Sept.	345	956 15 April	394	1003 30 Oct.
297	909 20 Sept.	346	957 4 April	395	1004 18 Oct.
298	910 9 Sept.	347	958 25 March	396	1005 8 Oct.
299	911 29 Aug.	348	959 14 March	397	1006 27 Sept.
300	912 18 Aug.	349	960 3 March	398	1007 17 Sept.
301	913 7 Aug.	350	961 20 Feb.	399	1008 5 Sept.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
400	1009 25 Aug.	449	1057 10 March	498	1104 23 Sept.
401	1010 15 Aug.	450	1058 28 Feb.	499	1105 13 Sept.
402	1011 4 Aug.	451	1059 17 Feb.	500	1106 2 Sept.
403	1012 23 July	452	1060 6 Feb.	501	1107 22 Aug.
404	1013 13 July	453	1061 26 Jan.	502	1108 11 Aug.
405	1014 2 July	454	1062 15 Jan.	503	1109 31 July
406	1015 21 June	455	1063 4 Jan.	504	1110 20 July
407	1016 10 June	456	1063 25 Dec.	505	1111 10 July
408	1017 30 May	457	1064 13 Dec.	506	1112 28 June
409	1018 20 May	458	1065 3 Dec.	507	1113 18 June
410	1019 9 May	459	1066 22 Nov.	508	1114 7 June
411	1020 27 April	460	1067 11 Nov.	509	1115 27 May
412	1021 17 April	461	1068 31 Oct.	510	1116 16 May
413	1022 6 April	462	1069 20 Oct.	511	1117 5 May
414	1023 26 March	463	1070 9 Oct.	512	1118 24 April
415	1024 15 March	464	1071 29 Sept.	513	1119 14 April
416	1025 4 March	465	1072 17 Sept.	514	1120 2 April
417	1026 22 Feb.	466	1073 6 Sept.	515	1121 22 March
418	1027 11 Feb.	467	1074 27 Aug.	516	1122 12 March
419	1028 31 Jan.	468	1075 16 Aug.	517	1123 1 March
420	1029 20 Jan.	469	1076 5 Aug.	518	1124 19 Feb.
421	1030 9 Jan.	470	1077 25 July	519	1125 7 Feb.
422	1031 29 Dec.	471	1078 14 July	520	1126 27 Jan.
423	1031 19 Dec.	472	1079 4 July	521	1127 17 Jan.
424	1032 7 Dec.	473	1080 22 June	522	1128 6 Jan.
425	1033 26 Nov.	474	1081 11 June	523	1128 25 Dec.
426	1034 16 Nov.	475	1082 1 June	524	1129 15 Dec.
427	1035 5 Nov.	476	1083 21 May	525	1130 4 Dec.
428	1036 25 Oct.	477	1084 10 May	526	1131 23 Nov.
429	1037 14 Oct.	478	1085 29 April	527	1132 12 Nov.
430	1038 3 Oct.	479	1086 18 April	528	1133 1 Nov.
431	1039 23 Sept.	480	1087 8 April	529	1134 22 Oct.
432	1040 11 Sept.	481	1088 27 March	530	1135 11 Oct.
433	1041 31 Aug.	482	1089 16 March	531	1136 29 Sept.
434	1042 21 Aug.	483	1090 6 March	532	1137 19 Sept.
435	1043 10 Aug.	484	1091 23 Feb.	533	1138 8 Sept.
436	1044 29 July	485	1092 12 Feb.	534	1139 28 Aug.
437	1045 19 July	486	1093 1 Feb.	535	1140 17 Aug.
438	1046 8 July	487	1094 21 Jan.	536	1141 6 Aug.
439	1047 28 June	488	1095 11 Jan.	537	1142 27 July
440	1048 16 June	489	1095 31 Dec.	538	1143 16 July
441	1049 5 June	490	1096 19 Dec.	539	1144 4 July
442	1050 26 May	491	1097 9 Dec.	540	1145 24 June
443	1051 15 May	492	1098 28 Nov.	541	1146 13 June
444	1052 3 May	493	1099 17 Nov.	542	1147 2 June
445	1053 23 April	494	1100 6 Nov.	543	1148 22 May
446	1054 12 April	495	1101 26 Oct.	544	1149 11 May
447	1055 2 April	496	1102 15 Oct.	545	1150 30 April
448	1056 21 March	497	1103 5 Oct.	546	1151 20 April

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year	Hijrah Year.	Christian Year
547	1152 8 April	596	1199 23 Oct.	645	1247 8 May
548	1153 29 March	597	1200 12 Oct.	646	1248 26 April
549	1154 18 March	598	1201 1 Oct.	647	1249 16 April
550	1155 7 March	599	1202 20 Sept.	648	1250 5 April
551	1156 25 Feb.	600	1203 10 Sept.	649	1251 26 March
552	1157 13 Feb.	601	1204 29 Aug.	650	1252 14 March
553	1158 2 Feb.	602	1205 18 Aug.	651	1253 3 March
554	1159 23 Jan.	603	1206 8 Aug.	652	1254 21 Feb.
555	1160 12 Jan.	604	1207 28 July	653	1255 10 Feb.
556	1160 31 Dec.	605	1208 16 July	654	1256 30 Jan.
557	1161 21 Dec.	606	1209 6 July	655	1257 19 Jan.
558	1162 10 Dec.	607	1210 25 June	656	1258 8 Jan.
559	1163 30 Nov.	608	1211 15 June	657	1258 29 Dec.
560	1164 18 Nov.	609	1212 3 June	658	1259 18 Dec.
561	1165 7 Nov.	610	1213 23 May	659	1260 6 Dec.
562	1166 28 Oct.	611	1214 13 May	660	1261 26 Nov.
563	1167 17 Oct.	612	1215 2 May	661	1262 15 Nov.
564	1168 5 Oct.	613	1216 20 April	662	1263 4 Nov.
565	1169 25 Sept.	614	1217 10 April	663	1264 24 Oct.
566	1170 14 Sept.	615	1218 30 March	664	1265 13 Oct.
567	1171 4 Sept.	616	1219 19 March	665	1266 2 Oct.
568	1172 23 Aug.	617	1220 8 March	666	1267 22 Sept.
569	1173 12 Aug.	618	1221 25 Feb.	667	1268 10 Sept.
570	1174 2 Aug.	619	1222 15 Feb.	668	1269 31 Aug.
571	1175 22 July	620	1223 4 Feb.	669	1270 20 Aug.
572	1176 10 July	621	1224 24 Jan.	670	1271 9 Aug.
573	1177 30 June	622	1225 13 Jan.	671	1272 29 July
574	1178 19 June	623	1226 2 Jan.	672	1273 18 July
575	1179 8 June	624	1226 22 Dec.	673	1274 7 July
576	1180 28 May	625	1227 12 Dec.	674	1275 27 June
577	1181 17 May	626	1228 30 Nov.	675	1276 15 June
578	1182 7 May	627	1229 20 Nov.	676	1277 4 June
579	1183 26 April	628	1230 9 Nov.	677	1278 25 May
580	1184 14 April	629	1231 29 Oct.	678	1279 14 May
581	1185 4 April	630	1232 18 Oct.	679	1280 3 May
582	1186 24 March	631	1233 7 Oct.	680	1281 22 April
583	1187 13 March	632	1234 26 Sept.	681	1282 11 April
584	1188 2 March	633	1235 16 Sept.	682	1283 1 April
585	1189 19 Feb.	634	1236 4 Sept.	688	1284 20 March
586	1190 8 Feb.	635	1237 24 Aug.	684	1285 9 March
587	1191 29 Jan.	636	1238 14 Aug.	685	1286 27 Feb.
588	1192 18 Jan.	637	1239 3 Aug.	686	1287 16 Feb.
589	1193 7 Jan.	638	1240 23 July	687	1288 6 Feb.
590	1193 27 Dec.	639	1241 12 July	688	1289 25 Jan.
591	1194 16 Dec.	640	1242 1 July	689	1290 14 Jan.
592	1195 6 Dec.	641	1243 21 June	690	1291 4 Jan.
593	1196 24 Nov.	642	1244 9 June	691	1291 24 Dec.
594	1197 13 Nov.	643	1245 29 May	692	1292 12 Dec.
595	1198 3 Nov.	644	1246 19 May	693	1293 2 Dec.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
694	1294 21 Nov.	743	1342 6 June	792	1389 20 Dec.
695	1295 10 Nov.	744	1343 26 May	793	1390 9 Dec.
696	1296 30 Oct.	745	1344 15 May	794	1391 29 Nov.
697	1297 19 Oct.	746	1345 4 May	795	1392 17 Nov.
698	1298 9 Oct.	747	1346 24 April	796	1393 6 Nov.
699	1299 28 Sept.	748	1347 13 April	797	1394 27 Oct.
700	1300 16 Sept.	749	1348 1 April	798	1395 16 Oct.
701	1301 6 Sept.	750	1349 22 March	799	1396 5 Oct.
702	1302 26 Aug.	751	1350 11 March	800	1397 24 Sept.
703	1303 15 Aug.	752	1351 28 Feb.	801	1398 13 Sept.
704	1304 4 Aug.	753	1352 18 Feb.	802	1399 3 Sept.
705	1305 24 July	754	1353 6 Feb.	803	1400 22 Aug.
706	1306 13 July	755	1354 26 Jan.	804	1401 11 Aug.
707	1307 3 July	756	1355 16 Jan.	805	1402 1 Aug.
708	1308 21 June	757	1356 5 Jan.	806	1403 21 July
709	1309 11 June	758	1356 25 Dec.	807	1404 10 July
710	1310 31 May	759	1357 14 Dec.	808	1405 29 June
711	1311 20 May	760	1358 3 Dec.	809	1406 18 June
712	1312 9 May	761	1359 23 Nov.	810	1407 8 June
713	1313 28 April	762	1360 11 Nov.	811	1408 27 May
714	1314 17 April	763	1361 31 Oct.	812	1409 16 May
715	1315 7 April	764	1362 21 Oct.	813	1410 6 May
716	1316 26 March	765	1363 10 Oct.	814	1411 25 April
717	1317 16 March	766	1364 28 Sept.	815	1412 13 April
718	1318 5 March	767	1365 18 Sept.	816	1413 3 April
719	1319 22 Feb.	768	1366 7 Sept.	817	1414 23 March
720	1320 12 Feb.	769	1367 28 Aug.	818	1415 13 March
721	1321 31 Jan.	770	1368 16 Aug.	819	1416 1 March
722	1322 20 Jan.	771	1369 5 Aug.	820	1417 18 Feb.
723	1323 10 Jan.	772	1370 26 July	821	1418 8 Feb.
724	1323 30 Dec.	773	1371 15 July	822	1419 28 Jan.
725	1324 18 Dec.	774	1372 3 July	823	1420 17 Jan.
726	1325 8 Dec.	775	1373 23 June	824	1421 6 Jan.
727	1326 27 Nov.	776	1374 12 June	825	1421 26 Dec.
728	1327 17 Nov.	777	1375 2 June	826	1422 15 Dec.
729	1328 5 Nov.	778	1376 21 May	827	1423 5 Dec.
730	1329 25 Oct.	779	1377 10 May	828	1424 23 Nov.
731	1330 15 Oct.	780	1378 30 April	829	1425 13 Nov.
732	1331 4 Oct.	781	1379 19 April	830	1426 2 Nov.
733	1332 22 Sept.	782	1380 7 April	831	1427 22 Oct.
734	1333 12 Sept.	783	1381 28 March	832	1428 11 Oct.
735	1334 1 Sept.	784	1382 17 March	833	1429 30 Sept.
736	1335 21 Aug.	785	1383 6 March	834	1430 19 Sept.
737	1336 10 Aug.	786	1384 24 Feb.	835	1431 9 Sept.
738	1337 30 July	787	1385 12 Feb.	836	1432 28 Aug.
739	1338 20 July	788	1386 2 Feb.	837	1433 18 Aug.
740	1339 9 July	789	1387 22 Jan.	838	1434 7 Aug.
741	1340 27 June	790	1388 11 Jan.	839	1435 27 July
742	1341 17 June	791	1388 31 Dec.	840	1436 16 July

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
841	1437 5 July	890	1485 18 Jan.	939	1532 8 Aug.
842	1438 24 June	891	1486 7 Jan.	940	1533 23 July
843	1439 14 June	892	1486 28 Dec.	941	1534 13 July
844	1440 2 June	893	1487 17 Dec.	942	1535 2 July
845	1441 22 May	894	1488 5 Dec.	943	1536 20 June
846	1442 12 May	895	1489 25 Nov.	944	1537 10 June
847	1443 1 May	896	1490 14 Nov.	945	1538 30 May
848	1444 20 April	897	1491 4 Nov.	946	1539 19 May
849	1445 9 April	898	1492 23 Oct.	947	1540 8 May
850	1446 29 March	899	1493 12 Oct.	948	1541 27 April
851	1447 19 March	900	1494 2 Oct.	949	1542 17 April
852	1448 7 March	901	1495 21 Sept.	950	1543 6 April
853	1449 24 Feb.	902	1496 9 Sept.	951	1544 25 March
854	1450 14 Feb.	903	1497 30 Aug.	952	1545 15 March
855	1451 3 Feb.	904	1498 19 Aug.	953	1546 4 March
856	1452 23 Jan.	905	1499 8 Aug.	954	1547 21 Feb.
857	1453 12 Jan.	906	1500 28 July	955	1548 11 Feb.
858	1454 1 Jan.	907	1501 17 July	956	1549 30 Jan.
859	1454 22 Dec.	908	1502 7 July	957	1550 20 Jan.
860	1455 11 Dec.	909	1503 26 June	958	1551 9 Jan.
861	1456 29 Nov.	910	1504 14 June	959	1551 29 Dec.
862	1457 19 Nov.	911	1505 4 June	960	1552 18 Dec.
863	1458 8 Nov.	912	1506 24 May	961	1553 7 Dec.
864	1459 28 Oct.	913	1507 13 May	962	1554 26 Nov.
865	1460 17 Oct.	914	1508 2 May	963	1555 16 Nov.
866	1461 6 Oct.	915	1509 21 April	964	1556 4 Nov.
867	1462 26 Sept.	916	1510 10 April	965	1557 24 Oct.
868	1463 15 Sept.	917	1511 31 March	966	1558 14 Oct.
869	1464 3 Sept.	918	1512 19 March	967	1559 3 Oct.
870	1465 24 Aug.	919	1513 9 March	968	1560 22 Sept.
871	1466 13 Aug.	920	1514 26 Feb.	969	1561 11 Sept.
872	1467 2 Aug.	921	1515 15 Feb.	970	1562 31 Aug.
873	1468 22 July	922	1516 5 Feb.	971	1563 21 Aug.
874	1469 11 July	923	1517 24 Jan.	972	1564 9 Aug.
875	1470 30 June	924	1518 13 Jan.	973	1565 29 July
876	1471 20 June	925	1519 3 Jan.	974	1566 19 July
877	1472 8 June	926	1519 23 Dec.	975	1567 8 July
878	1473 29 May	927	1520 12 Dec.	976	1568 26 June
879	1474 18 May	928	1521 1 Dec.	977	1569 16 June
880	1475 7 May	929	1522 20 Nov.	978	1570 5 June
881	1476 26 April	930	1523 10 Nov.	979	1571 26 May
882	1477 15 April	931	1524 29 Oct.	980	1572 14 May
883	1478 4 April	932	1525 18 Oct.	981	1573 3 May
884	1479 25 March	933	1526 8 Oct.	982	1574 23 April
885	1480 13 March	934	1527 27 Sept.	983	1575 12 April
886	1481 2 March	935	1528 15 Sept.	984	1576 31 March
887	1482 20 Feb.	936	1529 5 Sept.	985	1577 21 March
888	1483 9 Feb.	937	1530 25 Aug.	986	1578 10 March
889	1484 30 Jan.	938	1531 15 Aug.	987	1579 28 Feb.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
988	1580 17 Feb.	1037	1627 12 Sept.	1086	1675 28 March
989	1581 5 Feb.	1038	1628 31 Aug.	1087	1676 16 March
990	1582 26 Jan.	1039	1629 21 Aug.	1088	1677 6 March
991	1583 25 Jan.	1040	1630 10 Aug.	1089	1678 23 Feb.
992	1584 14 Jan.	1041	1631 30 July	1090	1679 12 Feb.
993	1585 8 Jan.	1042	1632 19 July	1091	1680 2 Feb.
994	1585 23 Dec.	1043	1633 8 July	1092	1681 21 Jan.
995	1586 12 Dec.	1044	1634 27 June	1093	1682 10 Jan.
996	1587 2 Dec.	1045	1635 17 June	1094	1682 31 Dec.
997	1588 20 Nov.	1046	1636 5 June	1095	1683 20 Dec.
998	1589 10 Nov.	1047	1637 26 May	1096	1684 8 Dec.
999	1590 30 Oct.	1048	1638 15 May	1097	1685 28 Nov.
1000	1591 19 Oct.	1049	1639 4 May	1098	1686 17 Nov.
1001	1592 8 Oct.	1050	1640 23 April	1099	1687 7 Nov.
1002	1593 27 Sept.	1051	1641 12 April	1100	1688 26 Oct.
1003	1594 16 Sept.	1052	1642 1 April	1101	1689 15 Oct.
1004	1595 6 Sept.	1053	1643 22 March	1102	1690 5 Oct.
1005	1596 25 Aug.	1054	1644 10 March	1103	1691 24 Sept.
1006	1597 14 Aug.	1055	1645 27 Feb.	1104	1692 12 Sept.
1007	1598 4 Aug.	1056	1646 17 Feb.	1105	1693 2 Sept.
1008	1599 24 July	1057	1647 6 Feb.	1106	1694 22 Aug.
1009	1600 13 July	1058	1648 27 Jan.	1107	1695 12 Aug.
1010	1601 2 July	1059	1649 15 Jan.	1108	1696 31 July
1011	1602 21 June	1060	1650 4 Jan.	1109	1697 20 July
1012	1603 11 June	1061	1650 25 Dec.	1110	1698 10 July
1013	1604 30 May	1062	1651 14 Dec.	1111	1699 29 June
1014	1605 19 May	1063	1652 2 Dec.	1112	1700 18 June
1015	1606 9 May	1064	1653 22 Nov.	1113	1701 8 June
1016	1607 28 April	1065	1654 11 Nov.	1114	1702 28 May
1017	1608 17 April	1066	1655 31 Oct.	1115	1703 17 May
1018	1609 6 April	1067	1656 20 Oct.	1116	1704 6 May
1019	1610 26 March	1068	1657 9 Oct.	1117	1705 25 April
1020	1611 16 March	1069	1658 29 Sept.	1118	1706 15 April
1021	1612 4 March	1070	1659 18 Sept.	1119	1707 4 April
1022	1613 21 Feb.	1071	1660 6 Sept.	1120	1708 23 March
1023	1614 11 Feb.	1072	1661 27 Aug.	1121	1709 13 March
1024	1615 31 Jan.	1073	1662 16 Aug.	1122	1710 2 March
1025	1616 20 Jan.	1074	1663 5 Aug.	1123	1711 19 Feb.
1026	1617 9 Jan.	1075	1664 25 July	1124	1712 9 Feb.
1027	1617 29 Dec.	1076	1665 14 July	1125	1713 28 Jan.
1028	1618 19 Dec.	1077	1666 4 July	1126	1714 17 Jan.
1029	1619 8 Dec.	1078	1667 23 June	1127	1715 7 Jan.
1080	1620 26 Nov.	1079	1668 11 June	1128	1715 27 Dec.
1031	1621 16 Nov.	1080	1669 1 June	1129	1716 16 Dec.
1032	1622 5 Nov.	1081	1670 21 May	1130	1717 5 Dec.
1033	1623 25 Oct.	1082	1671 10 May	1131	1718 24 Nov.
1034	1624 14 Oct.	1083	1672 29 April	1132	1719 14 Nov.
1035	1625 8 Oct.	1084	1673 18 April	1133	1720 2 Nov.
1086	1626 22 Sept.	1085	1674 7 April	1134	1721 22 Oct.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year.
1185	1722 12 Oct.	1184	1770 27 April	1233	1817 11 Nov.
1186	1723 1 Oct.	1185	1771 16 April	1234	1818 31 Oct.
1187	1724 20 Sept.	1186	1772 4 April	1235	1819 20 Oct.
1188	1725 9 Sept.	1187	1773 25 March	1236	1820 9 Oct.
1189	1726 29 Aug.	1188	1774 14 March	1237	1821 28 Sept.
1140	1727 19 Aug.	1189	1775 4 March	1238	1822 18 Sept.
1141	1728 7 Aug.	1190	1776 21 Feb.	1239	1823 7 Sept.
1142	1729 27 July	1191	1777 9 Feb.	1240	1824 26 Aug.
1143	1730 17 July	1192	1778 30 Jan.	1241	1825 16 Aug.
1144	1731 6 July	1193	1779 19 Jan.	1242	1826 5 Aug.
1145	1732 24 June	1194	1780 8 Jan.	1243	1827 25 July
1146	1733 14 June	1195	1780 28 Dec.	1244	1828 14 July
1147	1734 3 June	1196	1781 17 Dec.	1245	1829 3 July
1148	1735 24 May	1197	1782 7 Dec.	1246	1830 22 June
1149	1736 12 May	1198	1783 26 Nov.	1247	1831 12 June
1150	1737 1 May	1199	1784 14 Nov.	1248	1832 31 May
1151	1738 21 April	1200	1785 4 Nov.	1249	1833 21 May
1152	1739 10 April	1201	1786 24 Oct.	1250	1834 10 May
1153	1740 29 March	1202	1787 13 Oct.	1251	1835 29 April
1154	1741 19 March	1203	1788 2 Oct.	1252	1836 18 April
1155	1742 8 March	1204	1789 21 Sept.	1253	1837 7 April
1156	1743 25 Feb.	1205	1790 10 Sept.	1254	1838 27 March
1157	1744 15 Feb.	1206	1791 31 Aug.	1255	1839 17 March
1158	1745 3 Feb.	1207	1792 19 Aug.	1256	1840 5 March
1159	1746 24 Jan.	1208	1793 9 Aug.	1257	1841 23 Feb.
1160	1747 13 Jan.	1209	1794 29 July	1258	1842 12 Feb.
1161	1748 2 Jan.	1210	1795 18 July	1259	1843 1 Feb.
1162	1748 22 Dec.	1211	1796 7 July	1260	1844 22 Jan.
1163	1749 11 Dec.	1212	1797 26 June	1261	1845 10 Jan.
1164	1750 30 Nov.	1213	1798 15 June	1262	1845 30 Dec.
1165	1751 20 Nov.	1214	1799 5 June	1263	1846 20 Dec.
1166	1752 8 Nov.	1215	1800 25 May	1264	1847 9 Dec.
1167	1753 29 Oct.	1216	1801 14 May	1265	1848 27 Nov.
1168	1754 18 Oct.	1217	1802 4 May	1266	1849 17 Nov.
1169	1755 7 Oct.	1218	1803 23 April	1267	1850 6 Nov.
1170	1756 26 Sept.	1219	1804 12 April	1268	1851 27 Oct.
1171	1757 15 Sept.	1220	1805 1 April	1269	1852 15 Oct.
1172	1758 4 Sept.	1221	1806 21 March	1270	1853 4 Oct.
1173	1759 25 Aug.	1222	1807 11 March	1271	1854 24 Sept.
1174	1760 13 Aug.	1223	1808 28 Feb.	1272	1855 13 Sept.
1175	1761 2 Aug.	1224	1809 16 Feb.	1273	1856 1 Sept.
1176	1762 23 July	1225	1810 6 Feb.	1274	1857 22 Aug.
1177	1763 12 July	1226	1811 26 Jan.	1275	1858 11 Aug.
1178	1764 1 July	1227	1812 16 Jan.	1276	1859 31 July
1179	1765 20 June	1228	1813 4 Jan.	1277	1860 20 July
1180	1766 9 June	1229	1813 24 Dec.	1278	1861 9 July
1181	1767 30 May	1230	1814 14 Dec.	1279	1862 29 June
1182	1768 18 May	1231	1815 3 Dec.	1280	1863 18 June
1183	1769 7 May	1232	1816 21 Nov.	1281	1864 6 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1282	1865 27 May	1329	1911 2 Jan.	1376	1956 8 Aug.
1283	1866 16 May	1330	1911 22 Dec.	1377	1957 29 July
1284	1867 5 May	1331	1912 11 Dec.	1378	1958 18 July
1285	1868 24 April	1332	1913 30 Nov.	1379	1959 7 July
1286	1869 13 April	1333	1914 19 Nov.	1380	1960 26 June
1287	1870 3 April	1334	1915 9 Nov.	1381	1961 15 June
1288	1871 23 March	1335	1916 28 Oct.	1382	1962 4 June
1289	1872 11 March	1336	1917 17 Oct.	1383	1963 25 May
1290	1873 1 March	1337	1918 7 Oct.	1384	1964 13 May
1291	1874 18 Feb.	1338	1919 26 Sept.	1385	1965 2 May
1292	1875 7 Feb.	1339	1920 15 Sept.	1386	1966 22 April
1293	1876 28 Jan.	1340	1921 4 Sept.	1387	1967 11 April
1294	1877 16 Jan.	1341	1922 24 Aug.	1388	1968 31 March
1295	1878 5 Jan.	1342	1923 14 Aug.	1389	1969 20 March
1296	1878 26 Dec.	1343	1924 2 Aug.	1390	1970 9 March
1297	1879 15 Dec.	1344	1925 22 July	1391	1971 27 Feb.
1298	1880 4 Dec.	1345	1926 12 July	1392	1972 16 Feb.
1299	1881 23 Nov.	1346	1927 1 July	1393	1973 4 Feb.
1300	1882 12 Nov.	1347	1928 20 June	1394	1974 25 Jan.
1301	1883 2 Nov.	1348	1929 9 June	1395	1975 14 Jan.
1302	1884 21 Oct.	1349	1930 29 May	1396	1976 3 Jan.
1303	1885 10 Oct.	1350	1931 19 May	1397	1976 23 Dec.
1304	1886 30 Sept.	1351	1932 7 May	1398	1977 12 Dec.
1305	1887 19 Sept.	1352	1933 26 April	1399	1978 2 Dec.
1306	1888 7 Sept.	1353	1934 16 April	1400	1979 21 Nov.
1307	1889 28 Aug.	1354	1935 5 April	1401	1980 9 Nov.
1308	1890 17 Aug.	1355	1936 24 March	1402	1981 30 Oct.
1309	1891 7 Aug.	1356	1937 14 March	1403	1982 19 Oct.
1310	1892 26 July	1357	1938 3 March	1404	1983 8 Oct.
1311	1893 15 July	1358	1939 21 Feb.	1405	1984 27 Sept.
1312	1894 5 July	1359	1940 10 Feb.	1406	1985 16 Sept.
1313	1895 24 June	1360	1941 29 Jan.	1407	1986 6 Sept.
1314	1896 12 June	1361	1942 19 Jan.	1408	1987 26 Aug.
1315	1897 2 June	1362	1943 8 Jan.	1409	1988 14 Aug.
1316	1898 23 May	1363	1943 28 Dec.	1410	1989 4 Aug.
1317	1899 12 May	1364	1944 17 Dec.	1411	1990 24 July
1318	1900 1 May	1365	1945 6 Dec.	1412	1991 13 July
1319	1901 20 April	1366	1946 25 Nov.	1413	1992 2 July
1320	1902 10 April	1367	1947 15 Nov.	1414	1993 21 June
1321	1903 30 March	1368	1948 3 Nov.	1415	1994 10 June
1322	1904 18 March	1369	1949 24 Oct.	1416	1995 31 May
1323	1905 8 March	1370	1950 13 Oct.	1417	1996 19 May
1324	1906 25 Feb.	1371	1951 2 Oct.	1418	1997 9 May
1325	1907 14 Feb.	1372	1952 21 Sept.	1419	1998 28 April
1326	1908 4 Feb.	1373	1953 10 Sept.	1420	1999 17 April
1327	1909 23 Jan.	1374	1954 30 Aug.	1421	2000 6 April
1328	1910 13 Jan.	1375	1955 20 Aug.		

JANUARY.			FEBRUARY.			MARCH.			APRIL.			MAY.			JUNE.		
Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.
Com.	Leap.		Com.	Leap.		Com.	Leap.		Com.	Leap.		Com.	Leap.		Com.	Leap.	
1	1	1	1	1	32	1	1	60	1	1	91	1	1	121	1	1	153
2	2	2	2	2	33	2	2	61	2	2	92	2	2	122	2	2	154
3	3	3	3	3	34	3	3	62	3	3	93	3	3	123	3	3	155
4	4	4	4	4	35	4	4	63	4	4	94	4	4	124	4	4	156
5	5	5	5	5	36	5	5	64	5	5	95	5	5	125	5	5	157
6	6	6	6	6	37	6	6	65	6	6	96	6	6	126	6	6	158
7	7	7	7	7	38	7	7	66	7	7	97	7	7	127	7	7	159
8	8	8	8	8	39	8	8	67	8	8	98	8	8	128	8	8	160
9	9	9	9	9	40	9	9	68	9	9	99	9	9	129	9	9	161
10	10	10	10	10	41	10	9	69	10	9	100	10	9	130	10	9	162
11	11	11	11	11	42	11	10	70	11	10	101	11	10	131	11	10	163
12	12	12	12	12	43	12	11	71	12	11	102	12	11	132	12	11	164
13	13	13	13	13	44	13	12	72	13	12	103	13	12	133	13	12	165
14	14	14	14	14	45	14	13	73	14	13	104	14	13	134	14	13	166
15	15	15	15	15	46	15	14	74	15	14	105	15	14	135	15	14	167
16	16	16	16	16	47	16	15	75	16	15	106	16	15	136	16	15	168
17	17	17	17	17	48	17	16	76	17	16	107	17	16	137	17	16	169
18	18	18	18	18	49	18	17	77	18	17	108	18	17	138	18	17	170
19	19	19	19	19	50	19	18	78	19	18	109	19	18	139	19	18	171
20	20	20	20	20	51	20	19	79	20	19	110	20	19	140	20	19	172
21	21	21	21	21	52	21	20	80	21	20	111	21	20	141	21	20	173
22	22	22	22	22	53	22	21	81	22	21	112	22	21	142	22	21	174
23	23	23	23	23	54	23	22	82	23	22	113	23	22	143	23	22	175
24	24	24	24	24	55	24	23	83	24	23	114	24	23	144	24	23	176
25	25	25	25	25	56	25	24	84	25	24	115	25	24	145	25	24	177
26	26	26	26	26	57	26	25	85	26	25	116	26	25	146	26	25	178
27	27	27	27	27	58	27	26	86	27	26	117	27	26	147	27	26	179
28	28	28	28	28	59	28	27	87	28	27	118	28	27	148	28	27	180
29	29	29	29	29	60	29	28	88	29	28	119	29	28	149	29	28	181
30	30	30				30	29	89	30	29	120	30	29	150	30	29	182
31	31	31				31	30	90		30	121	31	30	151		30	
							31	91					31	152			

JULY.			AUGUST.			SEPTEMBER.			OCTOBER.			NOVEMBER.			DECEMBER.		
Year.		Day of the year.	Year.		Day of the year.	Year.		Day of the year.	Year.		Day of the year.	Year.		Day of the year.	Year.		Day of the year.
Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap	
1		182	1		213	1		244	1		274	1		305	1		335
2	1	183	2	1	214	2	1	245	2	1	275	2	1	306	2	1	336
3	2	184	3	2	215	3	2	246	3	2	276	3	2	307	3	2	337
4	3	185	4	3	216	4	3	247	4	3	277	4	3	308	4	3	338
5	4	186	5	4	217	5	4	248	5	4	278	5	4	309	5	4	339
6	5	187	6	5	218	6	5	249	6	5	279	6	5	310	6	5	340
7	6	188	7	6	219	7	6	250	7	6	280	7	6	311	7	6	341
8	7	189	8	7	220	8	7	251	8	7	281	8	7	312	8	7	342
9	8	190	9	8	221	9	8	252	9	8	282	9	8	313	9	8	343
10	9	191	10	9	222	10	9	253	10	9	283	10	9	314	10	9	344
11	10	192	11	10	223	11	10	254	11	10	284	11	10	315	11	10	345
12	11	193	12	11	224	12	11	255	12	11	285	12	11	316	12	11	346
13	12	194	13	12	225	13	12	256	13	12	286	13	12	317	13	12	347
14	13	195	14	13	226	14	13	257	14	13	287	14	13	318	14	13	348
15	14	196	15	14	227	15	14	258	15	14	288	15	14	319	15	14	349
16	15	197	16	15	228	16	15	259	16	15	289	16	15	320	16	15	350
17	16	198	17	16	229	17	16	260	17	16	290	17	16	321	17	16	351
18	17	199	18	17	230	18	17	261	18	17	291	18	17	322	18	17	352
19	18	200	19	18	231	19	18	262	19	18	292	19	18	323	19	18	353
20	19	201	20	19	232	20	19	263	20	19	293	20	19	324	20	19	354
21	20	202	21	20	233	21	20	264	21	20	294	21	20	325	21	20	355
22	21	203	22	21	234	22	21	265	22	21	295	22	21	326	22	21	356
23	22	204	23	22	235	23	22	266	23	22	296	23	22	327	23	22	357
24	23	205	24	23	236	24	23	267	24	23	297	24	23	328	24	23	358
25	24	206	25	24	237	25	24	268	25	24	298	25	24	329	25	24	359
26	25	207	26	25	238	26	25	269	26	25	299	26	25	330	26	25	360
27	26	208	27	26	239	27	26	270	27	26	300	27	26	331	27	26	361
28	27	209	28	27	240	28	27	271	28	27	301	28	27	332	28	27	362
29	28	210	29	28	241	29	28	272	29	28	302	29	28	333	29	28	363
30	29	211	30	29	242	30	29	273	30	29	303	30	29	334	30	29	364
31	30	212	31	30	243				31	30	304						
31	31	213	31	31	244					31	31	305			31	31	365

MUHARRAM.		SAFAR.		Rabi I.		Rabi II.		Jumadi I.		Jumadi II.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year	Month	Year.	Month	Year.
1	1	1	31	1	60	1	90	1	119	1	149
2	2	2	32	2	61	2	91	2	120	2	150
3	3	3	33	3	62	3	92	3	121	3	151
4	4	4	34	4	63	4	93	4	122	4	152
5	5	5	35	5	64	5	94	5	123	5	153
6	6	6	36	6	65	6	95	6	124	6	154
7	7	7	37	7	66	7	96	7	125	7	155
8	8	8	38	8	67	8	97	8	126	8	156
9	9	9	39	9	68	9	98	9	127	9	157
10	10	10	40	10	69	10	99	10	128	10	158
11	11	11	41	11	70	11	100	11	129	11	159
12	12	12	42	12	71	12	101	12	130	12	160
13	13	13	43	13	72	13	102	13	131	13	161
14	14	14	44	14	73	14	103	14	132	14	162
15	15	15	45	15	74	15	104	15	133	15	163
16	16	16	46	16	75	16	105	16	134	16	164
17	17	17	47	17	76	17	106	17	135	17	165
18	18	18	48	18	77	18	107	18	136	18	166
19	19	19	49	19	78	19	108	19	137	19	167
20	20	20	50	20	79	20	109	20	138	20	168
21	21	21	51	21	80	21	110	21	139	21	169
22	22	22	52	22	81	22	111	22	140	22	170
23	23	23	53	23	82	23	112	23	141	23	171
24	24	24	54	24	83	24	113	24	142	24	172
25	25	25	55	25	84	25	114	25	143	25	173
26	26	26	56	26	85	26	115	26	144	26	174
27	27	27	57	27	86	27	116	27	145	27	175
28	28	28	58	28	87	28	117	28	146	28	176
29	29	29	59	29	88	29	118	29	147	29	177
30	30			30	89			30	148		

RAJAB.		SHA'BAN.		RAMAZAN.		SHAYVAL.		ZU'L-KADAH.		ZU'L-HIJJAH.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year	Month	Year	Month	Year	Month	Year.	Month	Year.
1	178	1	208	1	237	1	267	1	296	1	326
2	179	2	209	2	238	2	268	2	297	2	327
3	180	3	210	3	239	3	269	3	298	3	328
4	181	4	211	4	240	4	270	4	299	4	329
5	182	5	212	5	241	5	271	5	300	5	330
6	183	6	213	6	242	6	272	6	301	6	331
7	184	7	214	7	243	7	273	7	302	7	332
8	185	8	215	8	244	8	274	8	303	8	333
9	186	9	216	9	245	9	275	9	304	9	334
10	187	10	217	10	246	10	276	10	305	10	335
11	188	11	218	11	247	11	277	11	306	11	336
12	189	12	219	12	248	12	278	12	307	12	337
13	190	13	220	13	249	13	279	13	308	13	338
14	191	14	221	14	250	14	280	14	309	14	339
15	192	15	222	15	251	15	281	15	310	15	340
16	193	16	223	16	252	16	282	16	311	16	341
17	194	17	224	17	253	17	283	17	312	17	342
18	195	18	225	18	254	18	284	18	313	18	343
19	196	19	226	19	255	19	285	19	314	19	344
20	197	20	227	20	256	20	286	20	315	20	345
21	198	21	228	21	257	21	287	21	316	21	346
22	199	22	229	22	258	22	288	22	317	22	347
23	200	23	230	23	259	23	289	23	318	23	348
24	201	24	231	24	260	24	290	24	319	24	349
25	202	25	232	25	261	25	291	25	320	25	350
26	203	26	233	26	262	26	292	26	321	26	351
27	204	27	234	27	263	27	293	27	322	27	352
28	205	28	235	28	264	28	294	28	323	28	353
29	206	29	236	29	265	29	295	29	324	29	354
30	207			30	266			30	325	30	355

